

Janeruwarete 'Ga Je'eg

O Novo Testamento na língua Kayabí

Janeruwarete 'Ga Je'eg

O Novo Testamento na língua Kayabí do Brasil
[kyz]

Primeira Edição

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Segunda Edição

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.Wycliffe.org

Visite o www.ScriptureEarth.org/kyz
para mais recursos bíblicos em Kayabí.

Licença Creative Commons

Atribuição - Uso Não-Comercial - Vedada a Criação de Obra Derivadas

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

ÍNDICE

livro *abreviação* *página*

Mateu.....	(Mt)	1
Maku	(Mk).....	98
Luka.....	(Lk).....	155
Juã	(Ju)	263
Atos.....	(At)	325
Romanũ	(Ro).....	421
1 Korĩtu	(1Ko).....	459
2 Korĩtu	(2Ko).....	495
Garasi	(Ga).....	518
Efesu.....	(Ef)	533
Firiposi	(Fp).....	548
Korosi	(Kor)	557
1 Tesarũn.....	(1Ts).....	567
2 Tesarũn.....	(2Ts)	575
1 Timoteo	(1Tm)	580
2 Timoteo	(2Tm).....	592
Tito	(Tt)	600
Firemõ	(Fm).....	606
Epyreu	(Ep).....	609
Tiago.....	(Tg).....	642
1 Pedro	(1Pe)	654
2 Pedro	(2Pe)	666
1 Juã.....	(1Ju)	673
2 Juã.....	(2Ju)	682
3 Juã.....	(3Ju)	684
Judas	(Jud)	686
Apocalipse	(Ap).....	690
Vocabulário		727
Mapas		729

A'ere je mama'e mũ mome'ui ikwasiaa
ka'aran are inuga pẽ nupe, “Jejui 'ga
Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat”
'e rerowiarukaawamũ pẽ nupe. “Jejui
'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat”
'ea nanẽ je erowiarukaa pẽ nupe nũ.
Werowiar ire 'ga pẽ mogyi ojepyri nak-
waparimũ ete rũi futat.

Juã 20.31

Mateu

Mateu 'ga Jejui 'ga remimu'efera mū. Levi 'ga rer irūa. Jejui 'ga kwaawe'emauwe 'ga ka'aranūū pyyka 'wyriararete 'ga upe. A'ere 'ga Jejui 'ga omo'wyr ire 'ga oporowyky rejari awau watau Jejui 'ga rupi. Ywag ipe Jejui 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Age-sagea ka'arana kwasiarukari Mateu 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree.

Jejui 'ga pytunet

(Luka 3.23-38)

1 ¹Agamū Jejui Kristu 'ga pytunera 'gā. Abraão 'ga juapyrera 'ga Davia. Davi 'ga juapyrera 'ga Jejui Kristua.

² Abraão 'ga Isaki 'ga ruwa.

Isaki 'ga Jako 'ga ruwa.

Jako 'ga Juda 'ga ruwa, 'ga rewirera 'gā netee.

³ Juda 'ga Peres 'ga ruwa, Sera 'ga retee. 'Gā y ēē rera Tamar.

Peres 'ga Esrom 'ga ruwa.

Esrom 'ga Arão 'ga ruwa.

⁴ Arão 'ga Aminatape 'ga ruwa.

Aminatape 'ga Nasom 'ga ruwa.

Nasom 'ga Saumō 'ga ruwa.

⁵ Saumō 'ga Poasi 'ga ruwa. Poasi 'ga y ēē Raape ēē.

Poasi 'ga Opete 'ga ruwa. Opete 'ga y ēē Rute.

Opete 'ga Jese 'ga ruwa.

⁶ Jese 'ga Davi 'ga ruwa. Davi 'ga 'ūina 'wyriaramū judeu 'gā nupe rakue.

Davi 'ga Uri 'ga remirekofera ēē rerekou. 'Gā na'yra 'ga Sarumāu 'ga.

⁷ Sarumāu 'ga Ropoāu 'ga ruwa.

Ropoāu 'ga Apiasi 'ga ruwa.

Apiasi 'ga Asa 'ga ruwa.

⁸ Asa 'ga Josafa 'ga ruwa.

Josafa 'ga Jorāu 'ga ruwa.

Jorāu 'ga Usiasi 'ga ruwa.

⁹ Usiasi 'ga Jotāu 'ga ruwa.

Jotāu 'ga Akasi 'ga ruwa.

Akasi 'ga Esekiasi 'ga ruwa.

¹⁰ Esekiasi 'ga Manase 'ga ruwa.

Manase 'ga Amom 'ga ruwa.

Amom 'ga Josiasi 'ga ruwa.

¹¹ Josiasi 'ga Jekoni 'ga ruwa, 'ga rewirera 'gā nuwa nanē nū.
Jekoni 'ga rekoramū Israeu juapyrera 'gā nee iporomutare'ema 'gā 'ua
ojemorypa 'gā nee, 'gā pyyka, 'gā faa, 'gā nerawau Papironi ywy pe.

¹² Papironi ywy pe weroo re Jekoni 'ga wa'yramū.

Jekoni 'ga Saratieu 'ga ruwa 'ga.

Saratieu 'ga Soropapeu 'ga ruwa.

¹³ Soropapeu 'ga Apiute 'ga ruwa.

Apiute 'ga Eriakī 'ga ruwa.

Eriakī 'ga Aso 'ga ruwa.

¹⁴ Aso 'ga Satoki 'ga ruwa.

Satoki 'ga Akī 'ga ruwa.

Akī 'ga Eriute 'ga ruwa.

¹⁵ Eriute 'ga Eriesa 'ga ruwa.

Eriesa 'ga Matā 'ga ruwa.

Matā 'ga Jako 'ga ruwa.

¹⁶ Jako 'ga Jose 'ga ruwa.

Jose 'ga Mari ēē mena. Mari ēē ra'yra 'ga Jejui 'ga. ēē wi futat 'ga 'ari
rakue. Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga remimurera te.

¹⁷ Abraão 'ga remymīnū juapyret awau ojemomytuna katosi rakue. Awau
owaēma Davi 'ga upe rakue. A'eramū Davi 'ga remymīnū juapyrera nānē-
wējēmī ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Papironi ywy pe 'gā
nerooawa upe. Papironi ywy pe weroo re 'gā nānēwējēmī 'gā nemymīnū
juapyrera ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Kristu 'ga i'aawa upe.

Jejui Kristu 'ga 'aawet

(Luka 2.1-7)

¹⁸ Nan Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe rakue. Janeruwarete
'ga 'Agesagea Jejui 'ga mua Mari ēē upe rakue, ēē ra'yramū rakue. Mari ēē
merama 'ga Jose 'ga. A'ere Jose 'ga ēē rerekoe'ema uwe Janeruwarete 'ga
'Agesagea kunumī muri ēē upe rakue. ¹⁹“Mari ēē ta'yt” 'e kwaapawe Jose 'ga
'jau ojeupe: “Najera'yra rūi futat. Nakoi we je ēē ree”, 'jau 'ga ojeupe. “Nare-
kokatui je ēē 'awamū. Maran ajee je ēē rerekoi 'awamū 'ū? Namome'ua'uweri
je ēē 'gā nupe. ‘Ta'yr ēē’ 'e kwaawe'ema uwe pa je ēē retygi kwy”, 'jau 'ga
ojeupe. Jose 'ga esage ma'ea. A'jeteetewi tee 'ga mama'e apoi rakue. A'eramū
'ga a'eramū oporekowere'emamū ēē ree. A'ere 'ga nafutari ēē mojenosia
nanē nū. ²⁰Wemiaporam are 'ga wea'aramū oser enune. 'Ga ser ire Janeruwa-
rete 'ga pyriwara 'ga amū 'ua ojesaukaa 'ga upe, 'ga fayupaw ipe. A'eramū 'ga
oje'ega Jose 'ga upe, judeu 'gā 'wyriat ymanera 'ga juapyrera 'ga upe, Davi
'ga juapyrera 'ga upe:

—Ku'jywa 'ga 'Agesagea te kunumī amut Mari ēē upe. A'eramū ene epy-
'a'wyre'emamū ēē ree. “Narekoi je ēē”, ere awi. ²¹Kūima'ea futat ēē ra'yra
'ga. 'Ga 'aramū ene 'ga re'roka. 'Ga futat 'ut opytuna 'gā tywera moiawamū
'gā nui. A'eramū ene Jejui nuga 'ga ree— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga
fayupaw ipe 'ga upe.

(Grego 'gā je'eg imū aekatu'okat 'ea futat poromū Jejui 'ea.)

²²⁻²³ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mome'ui Isai 'ga upe rakue. “Anure nipo kūjāmuku ēē mū ra'yramū. Kunumī 'ga 'ar ire nipo 'ga 'jau Emanueu 'jau 'ga upe”, 'jau 'ga Isai 'ga upe rakue. (Epyreu 'gā je'eg imū *Emanueu* 'ea Janeruwarete 'ga ako jane pyri 'ea futat.) U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga Jejui 'ga muri kūjāmuku ēē mū upe.

²⁴ Opag ire Jose 'ga awau Mari ēē 'wyr ipe, ēē rerua oje'wyr ipe, ywagipe-wara 'ga 'eawer imū etee futat rakue. ²⁵ A'ere 'ga ēē ra'yra 'ga 'are'emaue nokoī futari ēē ree. Ēē ra'yra 'ga 'ar ire Jose 'ga 'ga re'rogī. Jejuja 'ga inuga 'ga ree, ywagipewara 'ga 'eawer imū etee futat.

Kwara poawa katy awi 'ut ma'e 'gā

2 ¹ Perēi me Jejui 'ga u'aa rakue. Judeja ywy pype Perēi 'jawa amunawa 'upa. Israeu juapyrera 'gā nupe 'wyriaramū Erote 'ga renamū Jejui 'ga u'aa rakue. Jejui 'ga 'ar ire kūima'e 'gā amū 'ua Jesusareg ipe, Erote 'ga rekwaw ipe. Muku awi 'gā nuri. Kwara poawa katy awi 'gā nuri. Jaytata mojoyrūara 'gā. ² Gā poromū 'ut muku awi. A'eramū 'gā oporonupa ee judeu 'gā nupe:

—Ma'ape te pē'wyriarareterama 'ga 'ari 'awamueuu rai'i? Oroje'wyr ipe ore rekoramū jaytata yau renyfugamū ojesaukaa ore ai'i. Esakawe ore 'jau arajaupe ai'i: “Judeu 'gā 'wyriarareterama 'ga u'at ra'e”, 'jau ore arajaupe ai'i. A'eramū ore arajua koromū 'ga muorypa arakou— 'jau 'gā Jesusareg ipewara 'gā nupe.

³ A'eramū Erote 'ga opy'a'wyrāmū ee. “Ma'ape te judeu 'gā 'wyriararete-rama 'ga 'ari rai'i” 'e renupawe 'ga opy'a'wyrāmū ee. “Tȳȳ. Je futat nā'ā a'yi 'wyriaramū judeu 'gā nupe re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. “Awȳja upe sipo 'gā 'i poromū 'wei?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga opy'a'wyrāmū akou ee. Jesusareg ipewara 'gā juejue futat nanē opy'a'wyrāmū aipo are nū. ⁴ A'eramū Erote 'ga mainana 'wyriara 'gā murukaa ojeypyri Moisesi 'ga je'eager are moromu'jara 'gā neewe.

—Ma'ape te Janeruwarete 'ga remimurama 'ga 'ari e'i te 'gā nakue— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵ —“Perēi me nipo 'ga 'ari”, e'i 'gā nakue. “Judeja ywy pype 'up ma'e pype nipo 'ga 'ari”, e'i 'gā nakue— 'jau mainana 'gā Erote 'ga upe.

⁶ —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are oje'ega mome'wara 'ga upe rakue:

“Perēi mewaramū pēē pejejenosōue'em pejeje'wyr awi.

Sikōi'i agawewi pē'wyr. A'etea nipo pē'wyr ipe futat

pē'wyriarareterama 'ga u'at anure.

Poromū futat nipo 'ga 'ua ajemogou 'wyriarareteramū jeremiayuwamū

pē nupe, Israeu juapyreramū pē nupe”,

'jau 'ga ikwasiarukaa Mikeiasi 'ga upe rakue— 'jau mainana 'wyriara 'gā imome'wau Erote 'ga upe.

⁷ A'eramū Erote 'ga muku awi 'ut ma'efera 'gā nenūina.

—Pe'je pejejua. 'Gā nemianuwa tywi saporogyta jarejetee 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau oporogytau 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maranime te peesak jaytata yaua rai'i? Ma'e 'ara rupi te peesak rai'i?—
'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā jaytata yau resakawera mome'wau esage 'ga upe. ⁸ A'eramū Erote 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau Perēi me. “Perēi me futat ore'wyriarareterama 'ga 'ari”, e'i mainana 'wyriara 'gā jee— 'jau 'ga jaytata yau resakarera 'gā nupe. —A'eramū pēē pejewau 'ga rekaa. 'Ga resag ire tepejot 'ga rekwawa mome'wau jee 'jau. A'eramū je nanē tewau 'ga muorypa— 'jau Erote 'ga 'gā nupe.

A'ere o'meramū te Erote 'ga 'i 'gā nupe. “'Ga rekwawa tejeupe 'gā imome'u re too 'ga jukau 'jau kwy”, e'i te 'ga ojeupe.

⁹⁻¹⁰ Ojeupe 'ga imome'u re 'gā awau nū. 'Gā waw ipe jaytata yau ojesaukaru'japa 'gā nupe nū.

—Kuu. Kweramū janeremiesagera rekoi ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā aku'iramū jaytata yau are.

Jaytata weny rerawau 'gā nenune. A'eramū 'gā jaytata reny rewiri etee futat akou. Awau jaytata opytau Jejui 'ga rekwawa 'oga 'arimū. ¹¹ A'eramū 'gā awau osou 'ga 'wyr ipe. Kunumī'i 'ga 'gā esaka 'ga y ēē retee, Mari ēē retee. A'eramū 'gā wapyka wenupy'āu Jejui 'ga rowase 'ga muorypa. A'eramū 'gā wemirerurera okaraemā renū'jāu imua wepyrū awi imonou 'ga upe. Ouru, Janeruwarete 'ga upe iapypyra jany kasig, mira 'jawa jany kasig. Mīmera 'gā imonou Jejui 'ga upe. 'Ga upe 'gā nemirerurera epy ete mama'ea.

¹² Ypytunimū Janeruwarete 'ga oje'ega jaytata mojoyprūara 'ga amū upe 'ga fayupaw ipe:

—Pejewyt kasi pejewau Erote 'ga pyu ne— 'jau 'ga 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

Opag ire ofayup ma'efera 'ga imome'wau opytuna 'gā nupe. A'eramū 'gā awawe'em Erote 'ga pyu. Amutee pe rupi etee 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū.

Oka'jama 'gā awau Egitu ywy pe

¹³ 'Gā o re ywagipewara 'ga amū ojesaukaa Jose 'ga upe. 'Ga fayupaw ipe 'ga ojesaukaa oje'ega 'ga upe:

—Erote 'ga ifuwet Jejui 'ga ree. Anurenure'i nipo 'ga wemiayuwa 'gā murukari Jejui 'ga rekaa, 'ga jukaawamū. A'eramū ene 'awauwe futat 'ga rerawau 'ga y ēē retee eroka'jama 'ga wi. Egitu ywy pe pekwap. Peu futat pejepyttau. “Pe'je pejewya Judeja ywy pe”, pejejeupe je'e'emamū pēē pejekou Egitu ywy pe etee futat— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

¹⁴ A'erauwe Jose 'ga ojypa, okaraemā mogatyrūmū. Ypytunimūwe futat 'ga Jejui 'ga rerawau 'ga y ēē reewe 'gā neroka'jama erawau Egitu ywy pe. ¹⁵ Erote 'ga manū'e'emamū 'gā akou Egitu ywy pe etee futat. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Egitu ywy awi je teja'yra 'ga muri”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga u'eawer imū etee futat 'gā monoukaa Egitu ywy pe.

Kunumīakya apisiawet

¹⁶ Erote 'ga jaytata mojoyprūara 'gā napesaka 'ūina numiamū. A'ere 'gā nooi 'ga pyu. “Tÿÿ. Nuri futari te 'gā imome'wau jee 'wei. Je morytee pa 'gā

nai'i", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga amara'neramū 'ūina 'gā nee. A'eramū 'ga wea'aramū jaytata mojoyrūara 'gā je'eger are jaytata yau resakawer are. A'eramū 'gā 'jau: "Nomagwawi we kunumī 'ga mukūi kwara", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau kunumī'i'i apisaupap. Perēi mewara 'gā na'yra 'gā, ipyriu'i ajemogy ma'e 'gā na'yra 'gā. Mīmera ki peapisi. Mukūi kwara magwapare'ema 'gā juejue ki peapisi— 'jau Erote 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

¹⁷⁻¹⁸ Ymā te Jeremi 'ga ka'arana kwasiari ee rakue.

"Rama 'jaw ipewara 'gā wapirū wa'yra 'gā.

Opapap 'gā na'yra 'gā nui.

Rakeu ēē taetu wa'y'ri are u'arasigeteteramū.

Ni'arasimawa'uweri te ēē wa'yra 'gā nee",

'jau Jeremi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'jea futat 'ga remikwasiarera. 'Ga remikwasiarer imū etee futat Erote 'ga kunumī'i'i apisaupawukaa wemiayuwa 'gā nupe.

Egitu ywy awi 'gā 'ua nū

¹⁹ Anure, Erote 'ga manū re, Janeruwarete 'ga ojeypyriwara 'ga amū resaukaa Jose 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

²⁰ —Jejui 'ga ree ifuewet ma'e 'ga amanū 'awamū. A'eramū ene 'ga rerawau erojewya 'ga y ēē retee pejewewa Israeu juapyreramū pejeywy pe— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga upe 'ga fayupaw ipe.

²¹ A'erauwe Jose 'ga ojypa, okaraemā mogatyrūmū. A'eramū 'ga Jejui 'ga rerawau 'ga y ēē reewe, 'gā nerojewya oywy pe nū. ²² Oywy upe owaēmawe Jose 'ga 'wyriara 'ga rera renupa. "Erote 'ga ra'yra 'ga, Akirau 'ga 'ūi 'wyriaramū Judeja ywy pewara 'gā nupe", 'jau 'ga amū Jose 'ga upe. A'eramū 'ga okyjau 'ga pyri oo awi. A'eramū ywagipewara 'ga ojesaukaa 'ga upe nū, 'ga fayupaw ipe nū. "Garireja ywy pe pekwap", 'jau 'ga 'ga upe, 'ga fayupaw ipe. A'eramū Jose 'ga 'gā nerawau Garireja ywy pe. ²³ Nasare 'jawa amunawa 'upa Garireja ywy pype. A'eramū Jose 'ga 'gā nerawau 'gā neropytau Nasare pe. Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā 'i rakue: "Anure nipo 'gā 'i 'ga remimono 'ga upe, Nasare pe waranup ma'efera 'ga, 'jau nipo 'gā 'ga upe", 'jau Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nakue. A'eramū Jose 'ga Jejui 'ga muaranupa Nasare pe futat, 'gā 'eawer imū etee futat.

Juā Batista 'ga remimome'ufet

(Maku 1.1-8; Luka 3.1-18; Juā 1.19-28)

3 ¹ Anure, Jejui 'ga aranuw ire, Juā Batista 'ga awau amunawe'em ipe oje'ega ojeypyri oo ma'e 'gā nupe. Judeja ywy pype 'ga rekoji oje'ega 'gā nupe:

² —Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit tāmējē pejetywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimura 'ga resaukari janee. 'Ga remimurera 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū ki pēē pejepoia pejetywer awi 'ga rur enune— 'jau 'ga 'gā nupe.

³ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe, Juā 'ga rek-wawam are rakue:

"Amunawe'em ipe nipo 'ga amū awau akou wafukaita 'ga nupe:

Pe'je Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou jarejeupe 'ga ruawamū, 'jau nipo 'ga akou wafukaita amunawe'em ipe",

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. "Jarejararete 'ga rapea pekatu'ok imonou 'ga renunewe", 'jau 'ga 'gā nupe. Aipo 'ga "pejetywer awi pepoit", e'i te 'ga 'ua janee.

⁴Juā 'ga kameru rawa apopyrera rerekou waityramū imunepa. Wyra pirera 'ga erekou aku'afaawamū. 'Ga raitya ymāwarera 'ga raity 'jawerimū etee futat, Eliasi 'ga raity 'jawerimū etee futat. 'Ga remi'ua tukut, eit. Mīmera etee 'ga remi'ua rakue. ⁵A'eramū 'gā 'ua Jerusareg awi 'ga je'ega renupa ajatykau. Judeja ywy awi, Jotāuy ka'a awi. Mīmer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga je'ega renupa. ⁶Otywer awi 'gā poir ire Juā 'ga 'gā pymiāu 'y pe. Jotāuy pe 'ga 'gā pymiāu. "Awamū je mama'e esage etee iapoi, Jarejuwarete 'ga je'eg imū", 'jau 'gā ojepymiāukaa 'y pe 'ga upe.

⁷A'eramū fariseu 'gā satusau 'gā netee 'ua kwaiwete ojepymiāukaa Juā 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā nesakawe 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē pejejua pejejepymiāukaa ekoete jee ki 'ei, pejetywer awi opoit ma'e 'jawe 'ū? Pejetywer awi ra'ne pepoit kūi. A'eramū te je pē pymī kūi— 'ga 'i etee 'gā nupe ojee 'gā jatykaramū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: —Janeruwarete 'ga imara'ne pē nee. Pētywer are 'ga mara'neramū pē nee. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. "Ene'me awi", pe'je awi etee jee. Al'jea futat nipo 'ga pē nereko tyweretei. "Nore rerekou tywera'uweri 'ga", pe'je awi. Al'jea futat 'ga pē nereko tyweretei— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

⁸—Pe'je pejewau mama'e esage mū apou pejetywer awi pejepoira resaukaawamū kūi— 'jau 'ga oje'ega moywrafena 'gā nupe. ⁹—"O'meramū 'ga 'i", pe'je kasi jee ne. "Je 'ā Abraão 'ga juapyrera te. A'eramū 'ga a'eramū je rerekou tywere'ema", pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga ifutar ire amunipo 'ā 'ga ita mul'jagi Abraão 'ga juapyreramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁰—Sā'ā ae 'ywa i'a a'wyre'ema iypy mosoga. A'eramū 'ā ae erawau imonou imomoa tata pe. Nan tee futat 'ga pē nereko pejetywer awi pepoire'emamū— 'jau 'ga fariseu 'gā nupe satusau 'gā netee.

¹¹A'eramū 'ga 'jau najuejue etee 'gā nupe:

—Je 'ā al'jea futat apymī pēē 'y pe tekou pejetywer awi pē poira resaukaawamū. A'ere je rewiri 'ut ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri pē nupe. Je rewiri 'ut ma'e 'ga te kūima'eeteetea te. Je naani. Je akotee'i ma'ea te. Apoat te je 'ga tekou— 'jau 'ga 'gā nupe. —Werowiaara 'gā nupe 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage muri. Werowiare'ema 'gā te nipo aje 'ga wereko tywerete anure— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ¹²—Sā'ā ae juowuuran ape 'oga. A'eramū 'ā ae a'yī esage mūljāu jui. A'eramū 'ā ae iapefera monou tata pe. Nan tee futat nipo 'ga werowiare'ema 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata nowewi futari. Nitywi futari imowepara 'ga amū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

'Y pe Jejui 'ga pymiawet

(Maku 1.9-11; Luka 3.21-22; Juā 1.31-34)

¹³Jotāuy pe Juā Batista 'ga rekoramū, Jejui 'ga 'ua owaēma 'ga upe rakue. Garireja ywy awi 'ga 'ua owaēma ojepymiāukaa 'y pe Juā 'ga upe.

¹⁴A'ere Juā 'ga 'i:

—Naani nū'ū. Naje rūi ene pymīara. Ene te 'ā kūima'eeteetea. Je 'ā naani. Je 'ā akotee'i ma'ea te. A'eramū je te amunipo 'ā tejepymīāukaa enee— 'Jau Juā 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁵A'ere Jejui 'ga 'i 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū jee. A'ere Janeruwarete 'ga ene je pymīa futari. A'eramū jane iapou 'ga remifutar imū etee futat— 'Jau Jejui 'ga Juā 'ga upe.

—Nai'i— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'ga pymīāu 'y pe.

¹⁶Opymī re Jejui 'ga 'ua awua 'y awi. 'Y awi 'ga wyrauwe ywaga owoka 'ga upe. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage rura resaka. Pykau 'Jawe 'ua ywag awi wapyka 'ga ree. ¹⁷U'agesage jyw ire Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi:

—Koromū futat jera'ywarete 'ga. Jeremifutararetea 'ga. 'Ga etee futat je muorypararetea ojee— 'Jau 'ga oje'ega mua ywag awi 'gā nupe, Jejui 'ga 'ga imome'wau 'gā nupe.

Amunawe'em ipe Jejui 'ga rerawaawet

(Maku 1.12-13; Luka 4.1-13)

4 ¹'Y pe 'ga jepymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga rerawau erekou amunawe'em ipe, mama'eukwaawa 'wyriara 'ga resakaawamū. ²Peu akou Jejui 'ga ojemi'ware'ema akou. Kwarēta 'ara 'ga imagwapa akou ojemi'ware'ema. A'eramū 'ga opy'arayparamū akou. ³A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'ua 'ga resaka. “Taesak 'ga paira 'uwa 'ga rerowiar awi 'Jau kwy”, 'Jau akou ojeupe etee futat. “Teje'ega taenuwukat esaka 'ga upe 'Jau kwy”, 'Jau 'ūina ojeupe etee futat. A'eramū 'Jau Jejui 'ga upe:

—“Ku'jywa 'ga ra'yra je”, ere 'ā. A'eramū ene ita mul'jaga ejemi'uramamū— 'Jau mama'eukwaawa 'wyriara 'ua Jejui 'ga upe.

⁴Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'Jau jupe:

—Naani. Naene rūi je arowiat tekou. Tejuwarete 'ga etee te je arowiat tekou. Jeruwarete 'ga e'i ore: “Nawemi'uram are tee rūi ae rekoī”, 'Jau ore jepi— 'Jau etee 'ga jupe. —“Jeje'ega renupara 'gā etee te ajemogy a'jea futat”, e'i 'ga ikwasiarukaa inuga ore rakue. A'eramū je 'ga je'ega renupa tekou— 'Jau Jejui 'ga mama'eukwaawa 'wyriara upe.

⁵A'ere mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga rerawau Jerusareg ipe. Jerusarega pype Janeruwarete 'ga mogytaawa 'ūina. A'eramū 'gā 'Jau, Janeruwarete 'ga 'wyrarete, 'Jau 'gā Jerusarega upe. Peu futat 'ga rerawau. Janeruwarete 'ga mogytaawa apyte'rarimū 'ga rerawau erojeupia. Ywatewate 'ga mogytaawa. ⁶A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'Jau 'ga upe nū:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. A'eramū ene ewau epoa 'aw awi. Nerepena'uweri ewau. Jaruete ereo e'aa. Ymā ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe wa'yramū ene ree ikue.

“Tejepyriwara 'gā je omono enee.

A'eramū 'gā ojejukau ene ree.

A'eramū ene ejemokanāje'ema ewau e'aa.

Epya miamū ene imokanāje'ema ita are”,

'jau ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukaa wa'yra 'ga ree ikue— 'jau mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga upe. “Omorytee pa je 'ga kwy”, 'jau ojeupe numiamū.

⁷A'ere Jejui 'ga 'i etee jupe:

—A'jea futat aipo 'ea numiamū. A'ere je narowiari futari eneje'ega. Jeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat ajepeja 'ga upe nanē nū: “A'jea futat sipo ajeje 'ga jejukai je ree, pe'je kasi jee ne, je rerowiare'ema ne”, e'i 'ga ikwasiarukaa ajepeja 'ga upe rakue— 'jau 'ga jupe. —A'eramū je eneje'ega mojerowiare'ema— 'jau etee Jejui 'ga mama'eukwaawa 'wyriara upe.

⁸A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga rerawau 'ga rerojeupia wwytyr apyte'rarimū nū. Peu 'ga rerowaēm ire mama'eukwaawa 'wyriara wwy resaukaa 'ga upe. Mama'ea ipype ajemogy ma'e reewe futat esaukapap 'ga upe. Kamēsiete futat mama'e resaukaa wwy pypewara resaukapap 'ga upe.

⁹—Ikaturam te 'ā eneremiesaga. Je rowase eapyk ejenupy'āu je muorypa. A'eramū je eneremiesagera monoupap enee— 'jau Jejui 'ga upe.

¹⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Ere ejepe'au je wi, ki mama'eukwaawaiwet. Ymā 'ā Jeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'ga amū upe rakue. “Je te 'ā Pējararetea. Je te 'ā Pēnuwaretea. A'eramū ki pēē jeje'ega tee enupa pejejemogyau. Je tee ki je muoryp pejepe pejejemogyau”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue— 'jau etee Jejui 'ga jupe.

¹¹Amojerowiare'emaue mama'eukwaawa 'wyriara ojepe'au awau Jejui 'ga wi. 'Ga wi iorauwe ywagipewara 'gā amū 'ua ojejukau 'ga ree.

Jejui 'ga porowyky ypyruga

(Maku 1.14-15; Luka 4.14-15)

¹²Aipo re Jejui 'ga Juā Batista 'ga rera renupa. “Juā Batista 'ga 'gā opyky imonou imunepa imyina moromunepawa pype” 'e renupa. A'eramū Jejui 'ga awau ojewya Garireja wwy pe nū. ¹³A'ere 'ga nopytai oje'wyr ymaner ipe, Nasare pe. Kafanaū 'jaw ipe etee 'ga awau opytau. Kafanaū 'jawa 'upa ypiauu pyri, Garireja 'jawa pyri. Ymā te Sepurō 'ga juapyrera 'gā 'upa Garireja wwy pype Nafitari 'ga juapyrera 'gā netee 'gā 'upa rakue. ¹⁴⁻¹⁶Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Isai 'ga ka'arana kwasiari ee rakue, peuwara 'gā mome'wau rakue. Sepurō 'ga juapyrera 'gā nekwaw ipewat, Nafitari 'ga juapyrera 'gā nekwaw ipewat, Jotāuy pyriwat, 'yē'ē pyriwat, Garireja wwy pewat. Mīmēra 'gā 'ga imome'wau rakue. Garireja wwy pe judeue'ema 'gā nekoī judeu 'gā pyri rakue:

“Anure nipo ypytunimū ajemogy ma'e 'jawewara 'gā mama'e reny
'jawewara resagi.

'Awamū 'gā nokwaawi Janeruwarete 'ga.

A'ere nipo 'gā anure 'ga kwaawi”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue. Isai 'ga 'eawer imū etee futat Jejui 'ga oi peu, Garireja wwy pe Jarejuwarete 'ga mome'wau 'gā nupe.

¹⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pejetywer are ki pēnea'at peje'arasigamū pejejemogyau. A'eramū futat pejeipoia pejetywer awi. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimureramū je myi 'wyriaramū pē nupe. Pejetywer awi pepoir ire 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga remimu'e ypy 'gã

(Maku 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ A'ere Jejui 'ga awau watau Garireja ypiauu reme'y'warimū. Aipo pe awau 'ga ipira rewara 'gã nesaka. Simão 'ga, Andre 'ga. Mīmera 'gã 'ga esaka. Simão 'ga rer irūa Pedroa. Andre 'ga Simão Pedro 'ga rewirera. Jejui 'ga wesagamū 'gã taityuu monou etyka 'y pe. ¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejejua je rupi. Simu'e pēē 'jau. Naipira rewara rūi pēē 'awamū. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te pēē 'awamū— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁰ A'erauwe 'gã taityuu rejaa awau 'ga rupi. ²¹ Awaw ipe Jejui 'ga Tiago 'ga resaka 'ga rewirera 'ga retee, Juā 'ga retee. Sepeteu 'ga ra'yra poromū. Yaruu pype 'gã 'upa 'uwa 'ga pyri, taityuu momyka. A'eramū Jejui 'ga 'gã mo'wya:

—Pe'je pejejua je rupi— 'jau 'ga Tiago 'ga upe, Juā 'ga retee.

²² A'erauwe 'gã ūljāu yaruu awi, 'uwa 'ga rejaa awau Jejui 'ga rupi.

Kwaiwete Jejui 'ga 'gã katu'oka

(Luka 6.17-19)

²³ Garireja ywy pyterimū Jejui 'ga awau akou peuwara 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

—Pejetywer awi pēpouriweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

'Gã jatykaaw ipe 'ga 'gã mu'jau 'ga ree. Ojero'wu ma'e 'gã 'ga ikatu'oka. ²⁴ “Jejui 'ga ojero'wu ma'e 'gã okatu'ok” 'ea awau uāina Siria ywy pypiaruga. A'eramū kwe pewara 'gã we futat ikwaapa. A'eramū kwe pewara 'gã ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe. Ojero'wu ma'e, iypip ma'e, ika'na ma'e, iteu ma'e, mama'eukwaawa rerekwat. Mīmera 'gã 'gã erua Jejui 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga 'gã katu'okapap. ²⁵ A'eramū kwaiwete 'gã awau Jejui 'ga rewiri. Tekapuru ywy awi, Garireja ywy awi, Jerusareg awi, Judeja ywy awi, Jotāu ry owajara katywar awi. Mīmer awi 'gã 'ua ajatykau Jejui 'ga ree, 'ga je'ega renupa. Ojero'wu ma'e 'gã katu'oga resaka nanē 'gã 'ua ajatykau 'ga ree nū.

5 ¹ Kwaiwete 'gã nesakawe Jejui 'ga ojeupia'i awau ywytyra rupi. A'eramū 'ga wapyka. 'Ga apygauwe 'ga ree ijemu'ewet ma'e 'gã 'ua wapyka 'ga pyri. ² A'erauwe Jejui 'ga oje'ega 'gã nupe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga remifutar are.

Iku'i ma'e

(Luka 6.20-23)

³ —Jarejuwarete 'ga upe “Jetywerete je tekou. Ejejuka je ree” 'jara 'gã aku'iramū ajemogyau.

A'e 'gã Janeruwarete 'ga imogyau wemiayuwamū.

A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau.

⁴ Ojoo'o ma'e 'gã aku'iramū ajemogyau.

Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gã mojemogypyka'i 'gã mogyau 'gã 'arasig awi.

A'eramū nipo 'gã aku'iramū ajemogyau.

⁵ Ajuee ipota'wa ma'e 'gã aku'iramū ajemogyau.

'Gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi u'eawer imū etee futat. A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau.

⁶ A'jea futat Janeruwarete 'ga remifutar imū etee mama'e are iparuapowet ma'e 'gã aku'iramū ajemogyau.

A'e 'gã a'jea futat Janeruwarete 'ga opoat mama'e apoukaa wemifutar imū.

A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau.

⁷ Ajuee ajemuaēm ma'e 'gã a'jea futat iku'i ajemogyau.

'Gã nee nipo Janeruwarete 'ga jemuaēmi.

A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau.

⁸ A'jea futat mama'e esage are etee ea'at ma'e 'gã iku'i futat ajemogyau.

“Tamuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau”, 'jau nipo 'gã ojeupe.

A'eramū nipo anure aipo 'gã awau Jarejuwarete 'ga pyri.

A'eramū 'gã a'e are aku'iramū ajemogyau.

⁹ Ajaupe ojomota'waara 'gã aku'iramū ajemogyau.

Anure nipo Janeruwarete 'ga 'i 'gã nupe: “Agamū jera'yra 'gã”, 'jau nipo 'ga 'gã nupe.

A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau.

¹⁰ Jarejuwarete 'ga remifutara apo are ereko tyweripyrrera 'gã nipo aku'iramū ajemogyau.

A'e 'gã Janeruwarete 'ga amogy wemiayuwamū.

A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau—

'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

¹¹—Jeremiayuwamū pejemogyramū nipo je rerowiare'ema 'gã pē kurawi. Pē nerekou tyweaete je ree. Pē je'ēwu'jaga je ree. A'ere pēē pejejereko tywereteramū pēku'i etee futat pejejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹²—Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe kwaiwete. A'eramū pēē pejeku'iramū etee pejejemogyau. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga je'ega mome'wara 'gã nereko tyweretei rakue. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gã pēē nanē pē nerekou tyweaete 'ga rerowiaaramū— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pēē 'ā jukyra 'jawe

(Maku 9.50; Luka 14.34-35)

¹³—Jukyra 'jawe pēē. Sā'ā jukyra. Ipyu omosa re 'ā miaro'oa oneme'e-mamū. Nan tee futat pēē. Mama'e esage apo re mama'e tywera apoukare'ema 'gã nupe. Sā'ā ae jukyra tyweramū monoa imyina imomoa ukupepe. A'eramū 'ā ipyu wata ma'e 'gã opyruga ee. Nan tee futat pēē. Mama'e tywera aporamū 'gã mu'jawaŕiē'em mama'e esage apo are. Nepē nerowiari 'gã a'eramū— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pēē 'ā tata reny 'jawe

(Maku 4.21-25; Luka 8.16-18)

¹⁴—Tata reny 'jawe nanē pēē nū. Tata reny 'ā ypytunaiwa mojesaka. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo re pē nesakara 'gã neapyoramū Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gã 'ga muorypa pē nee. Ywytyr apyte'rarimū amunawa apo re ipyriwara 'gã juejue esaka. Nomimarūi

'ga amū. Nan tee pēē. Pē pyriwara 'gā juejue pēnemiapofera resaka ajemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁵—Nomonyga'uweri ae arāparina mū imyina imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi imyina ajuesawamū te. ¹⁶Nan tee futat ki pēē. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā nowase mama'ea peapo. A'eramū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee, pē nemiapofer are— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Moisesi 'ga remikwasiaaret

¹⁷—NaMoisesi 'ga remikwasiarera mateepapa rūi je ruri. “Moisesi 'ga remikwasiarer imū kasi mama'ea peapo ne”, na'e rūi je tekou. “Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega nia'wyrī”, na'ea'uweri je tekou. Naani. Ee pē mueapyo katuawamū te je ruri. ¹⁸A'jea futat 'gā nemikwasiarer ymanera resageramū janee 'awamū miamū futat. A'jea futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega jane wi. Ywaga teepawamū ywy reewe 'eramū miamū futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹—Anure, Jarejuwarete 'ga pyri 'ga je'ega renuparera 'gā jemogyi kūima'ee-teeteramū. A'ere 'ga je'ega renupap katuare'ema 'gā naani. 'Ga je'ega renup katuare'ema 'gā ajemogyau akotee ma'e 'Jawe 'ga pyri oo re. “Peapo kasi mama'ea aipo 'ga je'eg imū ne” 'Jara 'gā nanē ajemogyau akotee ma'e 'Jawe 'ga pyri oo re nū. Aipo 'gā namojeupawa rūi 'ga pyri oo re— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁰—Fariseu 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromul'jara 'gā netee mama'e esagea wapo 'me ae reape etee. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'Jau: “Mama'e esagea 'gā wapo”, 'Jau nipo 'gā 'gā nesakara 'gā. A'ere 'gā naJarejuwarete 'ga muorypawamū rūi mama'e apoi. 'Gā 'Jawe kasi peko ne. Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee mama'e apou 'eramū etee nipo 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'Jau 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pēmara'ne kasi pejepytuna 'gā nee ne

²¹—Ymā te 'ga amū 'i janeypy 'gā nupe rakue: “Pejuka kasi 'ga amū ne. Oporojuka ma'e 'ga nipo 'gā weroo amū 'wyrīara 'ga upe. A'eramū nipo 'wyrīara 'ga oporojuka ma'e 'ga jukaukaa 'gā amū nupe, 'ga remijukafera repyaa-wamū”, 'Jau 'ga amū janeypy 'gā nupe rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²²—A'jea futat 'gā 'eawera. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Pēmara'ne ekoete kasi pejepytuna 'ga ree ne. Opytuna 'ga ree imara'ne ekoete ma'e 'ga nanē nipo 'gā erawau ekoete 'wyrīara 'ga upe nū. Opytuna kurapara 'ga nanē nipo 'gā erawau ekoete 'wyrīara poara 'gā nupe nū. “Nene'akwaawi te 'ā ene” 'ga amū upe 'eramū Janeruwarete 'ga aipo 'Jara 'ga monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²³—A'eramū ki pēē pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe mama'e mū reroow ipe pejejea'aramū pejepytuna 'ga ree, pejejee iporomutare'ema 'gā nee 'Jau. ²⁴A'eramū ki pejejee iporomutare'ema 'ga upe ra'ne pejewau 'ga mojrūmū pejejeupe. Pejejeupe 'ga mojrū re tāmējē pejewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe nū, mama'e rerawau 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

²⁵—“Mama'e tywera 'ga wapo jee”, pejejeupe 'ga amū 'eramū pejewau pejeporogytaw 'ga upe, 'ga mota'wau pejejeupe. Kasi a'e pe 'ga pē nerooi 'wyrīara 'ga upe ne. A'eramū 'wyrīara 'ga pē monoukaa jefaruu 'ga upe, pē

munewukaa ne. ²⁶ Moromunepawa pype pejemono re nipo nepe'ëarüi jui. Mama'e tywera apo mepy re tāmējē te pe'ë jui— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Peko kasi pejejemireko are ne

²⁷—Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i janee rakue: “Peko kasi pejejemireko are ne”, 'ga 'i janee rakue. ²⁸ A'jea futat 'ga 'eawera. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Kūjā mū resag ire nipo pēē mū 'jau: “Kuu. Ikatura'mī te ēē nū'ū. Ako pa je ēē ree kwy”, 'jau nipo pēē pejejeupe. Aipo 'jara 'ga wemirekoe'em are ako ma'ea futat. Wea'aw imū etee futat aipo 'ga akou wemirekoe'em are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²⁹—“Jerea je motywet. Ēē resage'em ire amunipo 'ā je najerea'ari ēē ree teko are”, 'jau nipo pēē pejejeupe. A'eramū je 'jau pē nupe: “Orereaa ore motywerukat”, 'jau pejejea pemosok imonou imomoa pejejewi. Kasi a'e pe pēnea pē motywerukaru'jaw ine— 'jau 'ga 'gā nupe. —Wea mosoga ay futat wea mosokara 'gā nupe numiamū. A'ere mama'euk-waawa rapyaw ipe pēo te naay teepawi pē nui. Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ea te nipo ayay futat aipo pype imonopyra 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—“Mama'e apoa ore motywerukat”, 'jau pejepoa pemonok imonou imomoa pejejewi. Aepo monoga ay futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe imomopora teayramū. A'eramū way-wayramū imonopyra 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Peetyg awi pejejemirekoa

(Maku 10.11-12; Luka 16.18)

³¹—Ymā te Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'ga amū upe ēē ree. 'Aetyk je ene tejemirekoferamū akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejejemirekofera ēē ree, imonou ēē upe”, 'jau 'ga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³²—A'ere je 'awamū je 'i pē nupe: Peetyk ekoete kasi pejejemirekoa ne. 'Ga amū ēē ree 'ga reko re etee pēē etyka. Kasi a'e pe tekotee 'gā 'i ēē upe: “Okō nipo ēē amutee 'ga ree ra'e. A'eramū ēē mena 'ga ēē retyka”, 'jau nipo 'gā ēē upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. —A'eramū 'gā anure kūima'e ēē ree amū remiarūnamū 'jau ēē upe ne: “Kuu. Emā'ē 'ga kūjā tywera ēē 'ga wereko wemirekoramū”, 'jau nipo 'gā ēē upe. A'eramū 'ga ēē rereko re nipo amutee 'gā 'jau: “Amutee 'ga remireko ēē 'ga wereko”, 'jau nipo 'gā 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pē'me kasi Jarejuwarete 'ga upe ne

³³—Ymā te Moisesi 'ga 'i janeypy 'gā nupe rakue: “Pē'me kasi Jarejuwarete 'ga upe ne. 'Taapo mama'e esagea ene upe 'jau' Jarejuwarete 'ga upe 'jaramū pēē aipoa etee futat iapou 'ga upe peje'eawer imū etee futat. A'ere kasi pē'me ne”, 'jau 'ga rakue. ³⁴ A'ere je 'i pē nupe: “Ywaga teepawe'emamū je mama'e apoi enee”, 'jawe'em pēē pejejaupe, pejeje'ega rerowiarukaawamū. Pe'je peje-me'emamū pejejaupe. Ywag ipe Janeruwarete 'ga rekoi. A'eramū pēē ywaga mome'wau ekoete'em pejejaupe erowiarukaa futatee. ³⁵ Ywya nanē pēē imome'wau ekoete'em pejejaupe nū. Ywya 'ā 'ga py rupawa futat. A'eramū pēē peje-me'emamū ee nū. Jerusareg are nanē peje-me ekoete'emamū nū.

Jerusarega jane'wyriarareterete 'ga 'wyraretea te. A'eramū pēē imome'wau ekoete'em pejejaupe erowiarukaa futatee. ³⁶“Mama'ea taapo ene upe 'jau” 'eramū pēē aipo etee futat iapou peje'eawer imū etee futat. Pejeje'ega ekoe-te'em futat pejejemogyau. “Teakag are je 'i enee mama'ea taapo enee 'jau”, 'jawe'em pēē pejejaupe erowiarukaa futatee. Naene rūi e'awa mosigara. Naene rūi nanē e'awa moūnara nū. A'eramū ki pēē pejeakag are peje'me'emamū pejejaupe. ³⁷“Mama'ea taapo enee 'jau” 'eramū pēē aipo etee futat iapou. Mama'e are pejeparuapowere'emamū pēē “Naani. Najeparuapoweri je ee”, 'jau tāmējē ki pēē pejejaupe. Pē'me kasi pejejaupe ne. Ojeupe pē'me'emamū 'gā pēje'ega rerowiaa. Ojeupe pē'meramū 'gā pēje'ega nuerowiari futari. “I'me ma'e 'gā te ako”, 'jau etee 'gā pē nupe ne. “Janeruwarete 'ga remianuwamū je 'i enee: Mama'ea taapo enee 'jau, a'e je enee”, 'jau nipo 'gā o'me rerowiarukaawamū ajaupe. Mama'eukwaawa 'wyriara i'me ma'ea futat. A'eramū ki pēē peje'me'emamū pejejaupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Pejepyk kasi 'gā nee ne

(Luka 6.29-30)

³⁸—Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejepyg iki 'gā amū nee. 'Gā amū nipo pēnea mamuka 'eramū pejejepyka 'ga ree, 'ga rea mamuka. 'Ga amū pejejāja mopen ire pēē 'ga rāja mū mopena, pejejepyka 'ga ree”, 'jau 'ā Moisesi 'ga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁹—A'ere je 'awamū je 'i pē nupe: Pejepyk kasi nanuara 'gā nee ne, a'e je pē nupe. 'Ga amū nipo eneretywape nupāu. A'eramū ki ejetywape nupānamū erowag etee amogaty 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ⁴⁰—Eneraitya mū futaa nipo 'ga amū ene rerawau 'wyriara 'ga upe. “Ejaitya emut amū 'ga upe, 'ga mepyawamū”, ere ki 'ga upe, 'jau futatee nipo 'ga ene rerawau 'wyriara 'ga upe. A'eramū ki ejaitya emono etee 'ga upe ejaity poakuwuu reewe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁴¹—“Majepei kilometro rupi ene jekaraemā eroo jee”, ejeupe 'ga amū 'eramū ene erawau mukūi kilometro rupi 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁴²—“Mama'e mū emut jee”, ejeupe 'ga amū 'eramū imonou etee futat 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Ekaraemā mū emut jee ra'ne”, ejeupe 'ga amū 'eramū “naani”, ere kasi 'ga upe ne. Emono futat 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pēporomutar iki pēē pejeeje iporomutare'ema 'gā nee

(Luka 6.27-28, 32-36)

⁴³—Pēmu'jara 'gā 'ā e'i pē nupe: “Pēporomutar ete ki pēē pejejekoty'aawa 'gā nee. Pereko esage etee ki 'gā. A'ere ki pejeeje iporomutare'ema 'gā pereko tywet”, 'jau 'gā pē nupe. ⁴⁴A'ere 'ā je 'i pē nupe: Pereko esage pejejekoty'aawa 'ga. Pejeeje iporomutare'ema 'gā nee nanē pejejejukau esage nū. “Ejejuka esage ki ore rereko tywera 'gā nee”, 'jau etee ki pēē Jarejuwarete 'ga upe 'ga nee. ⁴⁵Aipo apo re nipo pē nesakara 'gā 'i: “A'jea futat. 'Gā Ku'jywa 'ga remia-yuwaretea. A'eramū 'gā 'ā 'ga 'jawe 'gā ojee iporomutare'ema 'gā nereko esagei”, 'jau nipo 'gā pē nesaka. Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo pāwē pāwē janee. Kwara 'ga imuenyu esage ma'e 'gā nupe, ia'wyre'ema 'gā nupe we. Amana 'ga imogyrukaa mama'e esage apoara 'gā nupe, mama'e tywera apoara 'gā nupe we— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁴⁶—Pejeeje

iporomutat ma'e 'gā nereko esagea etee sipo Janeruwarete 'ga afutat? Pejejee iporomutare'ema 'gā nereko tywera sipo 'ga afutat? Naani. Pē mepy sipo 'ga pejejee iporomutat ma'e 'gā nereko esage are? Naani. Nomepyi futari 'ga pē nupe. “Itywerete 'wyriara upe ka'aranū reroora 'gā”, 'jau 'ā pē jepi. A'etea 'gā miamū wereko esage ojee iporomutat ma'e 'gā. ⁴⁷Pejejee iporomutat ma'e 'gā nupe etee oporogyta ma'eramū 'ā pejejemogyau Janeruwarete 'ga rero-wiare'ema 'gā 'jawe. 'Ga rero-wiare'ema 'gā miamū oporogytau ojee iporomutat ma'e 'gā nupe. A'eramū je 'jau pē nupe: 'Gā nupe juejue ki peporogyta. Pejejee iporomutat ma'e 'gā nupe, pejejee iporomutare'ema 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe pejepeporogytau pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁴⁸—Janeruwarete 'ga 'ā mama'e esagea etee wapo pāwē pāwē janee. A'eramū ki pē pejejemogyau 'ga 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pejejueape kasi pemono mama'ea Jarejuwarete 'ga upe ne

6 ¹A'eramū Jejui 'ga 'jau akou 'gā nupe, 'gā mu'jau 'gā neko esage are: —Jarejuwarete 'ga upe mama'e apou kasi peapo amutee 'gā nupe pejejee 'gā moporesakawamū etee ne. Pēnemiapo resakara 'gā nipo 'jau: “Kuu. Esage ma'e 'ga ra'e”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū nipo nanuaramū Janeruwarete 'ga pē mepyawe'em pēnemiapofer are. Aipo 'gā 'ea te futat pēnemiapofera repya ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. ²—A'eramū pē, imama'e'ema 'gā nupe mama'e mono re imonowe'em amutee 'gā neape. Pejejuea tywi peje-jaupe mama'e mū monou miamū pē imome'wawe'em pejejaupe, pejejerowia-raipe'ema pejejemapiofer are. Sā'ā ae mama'e esage apoaramū. Nan tee futat aipo 'gā numiamū. A'ere 'gā iapoi amutee 'gā ojee 'gā moporesakawamū etee. Judeu 'gā jatykaaw ipe kwiwete 'gā ajatykau 'upa. A'eramū 'gā 'gā neape mama'e monou imama'e'ema 'ga amū upe. Amunawa myter ipe nanē 'gā mama'e monou 'gā nupe nū. Wemiapoa 'gā iapou mytuna 'gā nemiesagamū. 'Gā nupe esaukaripyramū te 'gā iapoi. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: “Kuu. Esage pa'e 'gā na'e nū. Mama'ea 'gā omono imama'e'ema 'gā nupe”, 'jau nipo 'gā 'gā nesakawe. A'eramū nipo 'gā nesakarera 'gā 'eawera etee futat 'gā nemiapofera repya. Janeruwarete 'ga 'gā mepyawe'em anure— 'jau 'gā 'gā nupe. ³⁻⁴—A'eramū ki pē, ikaraemāe'ema 'gā amū nupe mama'e mono re, imonou jemime futat. 'Gā nupe imonou kasi amutee 'gā nupe pejesaukar etee ne. Pejejekoty'aawa 'gā nupe miamū pē pejejemapiofer mome'wawe'em. Jarejuwarete 'ga upe pejejesakawamū futat pē iapou. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē mepyau pēnemiapofer are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jarejuwarete 'ga upe ki pejeje'ega pemono

(Luka 11.2-4)

⁵—Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou ki, 'ga upe etee futat peje'eg. A'ere 'ā 'ga upe oporogyta 'me ma'e 'gā porogyta 'mei etee 'ga upe. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga upe oporogytau 'me ajemogyau. Amunawa pyter ipe nanē 'ā 'gā oporogytau 'me ajemogyau 'ga upe nū. A'ere 'gā amutee 'gā nemianuwamū tee 'gā porogyta 'me 'ga upe. 'Gā wesakawamū etee 'gā porogyta 'mei 'ga upe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā mepyawe'em anure— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁶A'eramū 'ga 'jau wenupara 'gā nupe:

—Pejemogy kasi 'gā 'jawe ne. Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau pejejepe-'au'i 'gā nui ra'ne. Pejejetee pejewau peje'yina pejeporogytau 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ete'i futat peporogyta pejemogyau. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ojeupe pēporogyta are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

⁷—Peoporogyta ekoete kasi Jarejuwarete 'ga upe ne, 'ga upe pejeporogytau ne. 'Ga rerowiare'ema 'gā oporogyta 'me etee 'ga upe. Oporogytau 'me kwaiwete 'ga upe. “Ojeupe je porogyta kwajamū nipo 'ga jeje'ega renuwi”, 'jau 'gā ojeupe numiamū. ⁸A'ere kasi peporogyta 'ga upe aipo 'gā 'jawe ne. Pejejea'awa etee peenūi 'ga upe. Ojeupe peporogyta enune 'ga pēnemifutara kwaawi. A'eramū ki pēē pejejemifutara etee enūina 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁹—Nan iki peporogyta 'ga upe:

“Kiapi'ni. Ene 'ā Oreruwaretea. Ywag ipe 'ā ere'yī. A'eramū ore oroje'ega arajupa enee.

Tene muoryp ki 'gā najuejue etee.

¹⁰ Kamēsiete ki 'gā najuejue etee tene rerowiat ajemogyau.

Kamēsiete tere'yī 'wyriaramū ore najuejue etee 'jau.

Ywagipewara 'gā 'ā mama'ea wapo eneremifutar imū etee futat.

Nan tee futat ywy pewara 'gā iapoa ore arafutat.

¹¹ 'Awamū ki mama'ea emut ore oreremi'uramamū.

¹² Norerea'aru'jawi ore mama'e tywera orojeupe 'ga iapoawer are.

A'eramū ki ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are.

¹³ Ore mamuakat futar iki ape mama'e tywera apoe'em are.

Mama'e tywera jar awi ene ore a'gwau, mama'eukwaawa 'wyriar awi”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga upe 'gā porogyta are.

¹⁴—'Gā amū pejejereko tyweawer are pēē 'gā naykae'emamū Janeruwarete 'ga nanē nepē naykai pēnemiapo tywer are. Imoia etee futat 'ga pētywera pē nui. ¹⁵A'ere 'ga pejejuaykapawe'emamū 'ga nanē pē nakyaupawe'em ee nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹⁶—'Ga upe pejeporogytaawa upe iwaēmauwe pēē pejewau pejejemi'ware'ema pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Aipoa esage. Aipoa Janeruwarete 'ga amuoryp. A'ere kasi pejejeakwara pemu'arasig ee ne. Janeruwarete 'ga remiayup 'me 'gā i'arasig ajemogyau. Weakwara nipo 'gā imotyaipe ajemogyau. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: “Kwe 'ga ty'ara weroporogyta Ku'jywa 'ga upe ra'e”, 'jau nipo 'gā nesakara 'gā 'gā nupe. A'eramū 'gā 'eawera etee futat 'gā nemiapofera repya. Janeruwarete 'ga nomepyi futari 'gā ee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee. ¹⁷—A'eramū pēē 'ga upe pejeporogytaawa upe iwaēmauwe pejejowaeita, pejejemoyma pejeje'wyr awi peje'jāue'ēwe. ¹⁸A'eramū pē nesakara 'gā ty'ara pereko kwaape'ema ajemogyau. A'eramū Janeruwarete 'ga etee futat ikwaapa 'ūina. A'eramū 'ga pē mepyau ee anure— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Jarejuwarete 'ga ree 'gā mu'eawet

(Luka 11.34-36; 12.22-34; 16.13)

¹⁹—Anure nipo Janeruwarete 'ga pē mepyi ojeupe pēnemiapofer are. A'eramū ki pēē pejejea'aramū pejejeupe imepyram are. 'Au kasi pemomytun pejekaraemā ne. 'Auwara mama'ea teepaw etee. Jypemeruua etee

taity a'upap. Itaju apopyrera miamū eposipopora etee a'upap. Muna'ywa nanē amunarūmū pēkaraemā are 'jau. A'eramū atepawamū etee pē nui. ²⁰A'eramū ki pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe etee. A'eramū 'ga anure mama'e esage monou pē nupe, ojeupe pēnemiapofera mepyawamū. Peu te mama'ea nateepawa'uweri. Nitywi futari mama'e mateepaara. Nitywi futari jypemeruua. Naeposipopori futari mama'ea. Nitywi futari amunarū ma'ea peu. ²¹Ojeupe pēē mama'e aporamū 'ga mama'e mū mŷigatui pē nupe peu ojepyri. Ojeupe pēnemiapofer imū etee futat 'ga pē mepyau peu. Ojeupe kwaiwete mama'ea pēē iapo re 'ga kwaiwete futat mama'e mŷigatui pē nupe. Ojepyri peo re te nipo 'ga wemimŷigatufera muri pē nupe. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga upe kwaiwete futat. 'Auwara karaemā momytunara 'gā ea'at 'auwara ako ma'e are etee ajemogyau. A'ere ywag ipe karaemā momytunara 'gā nearamū Jarejuwarete 'ga ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²²⁻²³—Tata reny 'jawe aereaa. Sā'ā tata enya mama'e resaukara janee. Nan tee futat jarejeau jane mama'e resagi. Ea ma'e 'gā wesak katu katu futat mama'ea. Eawep ma'e 'ga te aje 'ā nuesakatui mama'ea. Nan tee futat pēē. Ea ma'e 'gā 'jawewaramū pēē pēneapyo pejejemogyau jeje'eg are, erowiaa pejejemogyau. A'eramū pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. A'ere eawep ma'e 'jawewaramū nepēneapyoi futari jeje'eg are. Neperowiari jeje'ega. A'eramū pēē pejejemifutar imū etee futat mama'e apou pejejemogyau. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe pēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁴—Namukūja 'wyriara 'gā nemiayuamū rūi 'ga amū rekoi. Noporowykya'uweri 'ga amū mukūja 'wyriara upe. Kasi a'e pe 'ga majepeja 'ga ree etee 'ga poromutaramū akou ne. Ajepeja 'ga ree jēmī oporomutare'emamū ne. Wemifutara 'ga je'eg imū etee mama'e apou ne. A'eramū 'ga wemifutare'ema 'ga je'eg imū mama'e apowe'em ne. Nan tee futat pēē. Pejeka'aranūū kwai are etee ea'at ma'eramū nepēnea'arul'jawi Jarejuwarete 'ga ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁵—Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pēnea awi mama'e are etee pejejemogyau, je 'i pē nupe. “Ma'ja je i'wau 'awamū”, pe'je awi pejejeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina. —Pēnea'ar awi pejejaity are etee pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogypyk pejejemogyau, 'jau je 'ā pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. —'Ga te 'ā pē apo rakue. A'eramū 'ga ojee pejemogypygamū mama'e mua pē nupe. ²⁶Sā'ā wyra'ia. Wyra'ia 'ā nuapoi agawewi mama'ea. Nitywi agawewi 'ā mama'e tymawa. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga mama'ea omono jupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Niapoi agawewi wyra'ia 'ga upe. A'etea 'ga ojejukau ee. Pēē taetu aje 'ā aeramū 'ga upe. A'etea sipō 'ga nojejukai pē nee?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁷—Peko sipō amū pejejymane'emamū are ete ea'at ma'eramū amū pejejymane'emamū namutat?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Naani. Nia'wyri futari aipoa miamū pē nupe ee pēnea'ara. A'etea te nipo pēyman pejejemogyau. Pejejywar are tee pejejea'aramū miamū pamanū futat. Mama'e are etee pēnea'at pē nekoa nepē koga'uweri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸—A'eramū ki pēē pejejea'are'emamū pejejemogyau pejejaity are ete. Sā'ā 'ywyotyra jū mewara. 'Ywa 'ā noporowykyi agawewi opotyr are. A'ere 'ā ipotyra esageteeramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁹—Ymā te janepytunera 'ga, Sarumāu 'ga, ikaraemā kwai ma'ea rakue. 'Ga te 'ā taity esage ma'ea rakue. A'ere 'ā 'ywyotyra te 'ga raity esage apyraawi. ³⁰'Ywyotyra 'ā majepei 'ara

rupi etee wesageramũ. A'eramũ 'ã ai'iwe opÿijagamũ. A'eramũ nipo 'ga amũ iapyau. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga omokaturam ipotyra jupe— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jupe iapo re sipo 'ga nomonoi mama'e esagea pẽ nupe? Pẽẽ taetu aje 'ã pẽnesage 'ywytyra resage apyraapa 'ga upe. Ma'eramũ pẽẽ 'ga rerowia-raipa etee 'ũ? Pe'je 'ga rerowiaa a'jea futat pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³¹—Au'je mama'e are etee pẽnea'ar ire. Pejemuaẽm awi pejejemi'uram are etee. Pejemuaẽm awi nanẽ pejejaity are etee nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³²—Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã te ajemuaẽm mama'e are etee. A'ere kasi pẽẽ 'gã 'jawe peko ne. Janeruwarete 'ga pẽnemifutara okwaap. Ojejuka 'ga pẽ nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³³—Jarejuwarete 'ga remifutar are etee pejejea'aramũ pejejemogyau. 'Ga je'ega renuw are ki pẽnea'at. “Ga remifutar imũ sipo je mama'e apoï” 'e are etee ki pejejea'aramũ pejejemogyau. Wemifutar imũ mama'e apo are pejejuka re 'ga mama'e esage muri pẽ nupe, ojejukau pẽ nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁴—A'eramũ ki pẽ pejemuaẽme'ema ai'iwe-war are. “Au'je pa 'awauwewara kwy”, pe'je ki pejemuaẽme'ema ee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pẽpota'wa ki pejejuee

(Luka 6.37-38, 41-42)

7 ¹—“Nepẽa'wryi pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je kasi 'gã amũ nupe ne. Aipoa 'gã nupe 'e'emamũ Janeruwarete 'ga nanẽ aipo ne'li pẽ nupe. “Mama'e tywerete 'ã ereapo ekou”, pe'je kasi 'gã nupe ne. Aipoa 'gã nupe pẽẽ 'e'emamũ Janeruwarete 'ga nanẽ aipo ne'li pẽ nupe nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'ũina. ²—'Gã nupe pẽ'eawera 'jawerimũ etee futat nipo Janeruwarete 'ga 'i pẽ nupe. Mama'ea 'gã nupe iapoawera 'jawerimũ etee futat Janeruwarete 'ga iapoï pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina. ³⁻⁴—Najuejue etee futat pẽtywet. A'eramũ pẽẽ “Itywet ma'ea pẽẽ” 'jawarũe'lem pejejaupe. A'eramũ ki pẽẽ pejejaupe aipo 'e enune pejetywera ra'ne etyka. ⁵—“Najetywi je tetywera pyu”, pe'je nipo numiamũ. A'ere pẽtyp futat. A'eramũ pẽẽ pejetywer awi ra'ne pejepoia. A'ere pejejewirera tepepoat 'jau. “Ere epoia etywer awi”, tepe'je pejejewirera 'ga upe 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'ũina. —Sã'a ae 'ywa tuwyrera weape i'aramũ ajuea pewara resage'ema ajau. A'eramũ 'ã ae enuẽmukaa ra'ne wea awi. Ojewi enuẽm ire 'ã ae ojoma'e resaka ajuea awi. Nan tee futat ae otywer awi ra'ne ae poiri. A'ere ojopoaa— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁶—Pe'je pejewau kwe pewara 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga ree, a'e je 'awamũ pẽ nupe. Ee iporenuwiwere'ema 'gã nipo e'li pẽ nupe: “Noreporenuwiweri ore 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe. A'eramũ pẽẽ 'ga mome'wau'-jape'ema 'gã nupe. Pejewau kamẽsiete 'gã nui. Amutee 'gã nupe etee pejewau imome'wau nũ. Kasi a'e pe iparuerowiariwere'ema 'gã mara'neramũ pẽ nee ne. Kasuru jarũ 'jawe aipo 'gã. Sã'a kasuru jarũa u'jare'emamũ ae murukare'ema ojeypyri. Nan tee futat aipo 'gã. Sã'a tajaurationa. Ojeupe ita esage momor ire ipyruga etee ee. Nan tee futat aipo 'gã— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Esage futat Janeruwarete 'ga

(Luka 11.9-13)

⁷A'eramũ Jejui 'ga 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga upe 'gã porogyta are:

—Ojeupe pëe mama'e renūjamū Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. “Je poar ape” ojeupe 'eramū 'ga pē poari futari. Kamēsiete 'ga pejepeare'emamū, pejeje'ega pejejemogyau pejeojere'emamū 'ga upe. Sā'ā mama'e 'ara ae wi. A'eramū 'ā ae ijaramū awau ekaa. Esag ire tāmējē 'ā ae opoia ekar awi. Nan tee futat kasi peojet 'ga upe mama'e renūi awi ne. A'eramū 'ga mama'e mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Okwara mopogara 'ga 'jawe ki peko. 'Okwara rawopytymo'wog ire etee 'ga poiri imopog awi. Nan tee futar iki pëe. Pepoit kasi 'ga upe pejeporogyta awi ne. A'eramū 'ga pē poari futari— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁸—“Mama'e emut amū jee” 'jara 'gā nupe 'ga imuri futari. “Je poar ape” 'jara 'gā 'ga opoat futat. Ojeupe peje'egamū 'ga je'egi futari pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹—Pejenosī kasi mama'ea 'ga upe enūina ne. Mama'e esage tee te 'ga amut pē nupe. Namura'uweri 'ga mama'e tywera pē nupe. Sā'ā pëe. “Mama'ea emut amū jee, Kiapi'ni”, pejeja'yra pejejeupe i'eramū mama'e katurama etee imonoo pejeja'yra upe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e esagea etee imuri pē nupe, “mama'e esagea emut jee” 'eramū. Ta'yriaramū sipo ita pemono pejeja'yra upe, mani'oko'o renūjamū? Naani. ¹⁰Moja sipo pemono pejeja'yra upe, ipira renūjamū? Naani. Mama'e esagea etee futat pemono pejeja'yra upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹¹—Pëe 'ā aetywera agawewi. A'etea 'ā mama'e esagea etee pemono pejeja'yra upe. Nan tee futat ywag ipe 'ūi ma'e 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga taetu 'ā esage te. Ma'eramū sipo 'ga mama'e esage mure'ema pē nupe, ojeupe pëe enūjamū? Amut futat 'ga mama'e esagea ojeupe enūinaramū pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹²—Pëe 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pefutat 'gā pejejereko esagea. A'eramū pëe nanē pejejejukau esage 'gā nee nū. Aipo are Moisesi 'ga ikwasiasi inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē ikwasiaa ee rakue nū— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

Mukūi pea

(Luka 13.24)

¹³⁻¹⁴—Pe'i'i rupi ki pekwap. Pe'i'ia ywag ipe oo ma'ea. A'ere noko ayete-ramū jupi ae oa. Amume'riramū etee te peo aipoa pe'i'i rupi. Pe'i'i rupi oo ma'eramū etee te peo Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi pejejemogyau peu. Peuu rupi ae oa te ajee naayi futari numiamū. Kwaiwete te 'gā oi peuu rupi. A'ere peuu rupi oo ma'e 'gā oi mama'eukwaawa rapyaw ipe te. Peu futat 'gā oi ajemogyau nakwaparimū warāu rūi. Peu 'gā awau ajemogyau tywet— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

I'me ma'e are 'gā mu'eawet

(Luka 6.43-44)

¹⁵—A'eramū ki pëe pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararūare-ema 'gā nui. 'Ga je'ega nipo 'gā omome'u 'me pē nupe. 'Ga je'ega mome'wara 'jawe futat nipo 'gā numiamū. A'ere 'gā o'meramū te 'gā 'i. “Tamomoirukat 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, e'i tee 'gā ajemogyau. A'eramū pëe 'gā nerowiare'ema pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁶—'Gā je'eg are ki pekwaap 'gā. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee 'gā mama'e mome'uramū

pēē 'gā kwaapa. “Aipo 'gā a'jea futat 'ga je'ega omome'u”, pe'je ki 'gā je'ega renupa. 'Ga 'eawer imū moromu'jare'ema 'gā sigaty etee omome'u 'ga je'ega ajemogyau. Sā'ā y'waa 'ywa. Nooi ae ju'yw are maga rekaa. Nopo'oi ae mamāūūa amyneju 'yw awi. Nan tee kasi peo moromu'jat tywera 'gā je'ega renuwu'japa ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Y'wa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wyri. Y'wa 'yp katurama pekwaap i'a esage are. ¹⁸Ni'a katurama'uweri futari y'wa 'ywa tywera. Y'wa a'wyre'ema etee 'ā akā are. Y'wa katurama 'aa o'ywa katurama 'jawe tāmējē futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ¹⁹⁻²⁰—Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywera 'gā ia'wyre'ema futat. 'Gā je'eg are pēē moromu'jat tywera 'gā kwaapa tāmējē futat. O'me are 'gā mu'e re nipo moromu'jat tywera 'gā wa'wyre'emamū. Sā'ā y'wa a'wyre'ema jara 'gā y'wa 'ywa retyga imonoa imomoa tata pe. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga moromu'jat tywera 'gā monoi imomopoa mama'eukwaawa rapyaw ipe anure— 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Janeruwarete 'ga remiayuwarete

(Luka 13.25-27)

²¹—“Ore 'ā Jejui 'ga remiayuwa”, e'i futatee nipo 'gā amū. “Jejui 'ga Orejaretea”, 'jau futatee nipo 'gā. A'ere 'gā nosei futari ywag ipe. Nuapoi futari 'gā mama'ea Jeruwarete 'ga remifutar imū. Nuenuwī 'gā 'ga je'ega. A'eramū 'gā oshowe'em ywag ipe. 'Ga je'ega renupara 'gā etee futat oo ajemogyau ywag ipe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²²—Anure nipo Jarejuwarete 'ga rowase pejemajatykaaw ipe kwaiwete 'gā 'i ekoete jee: “Jarejuwarete 'ga je'eg are ore oi kwe pewara 'gā mu'jau ikue”, 'jau nipo 'gā jee. “Eneremiayuwa 'jawe futat ore mama'eukwaawa moia erekware 'gā nui. Eneremiayuwa 'jawe futat ore aere-miapoe'ema apou ikue”, 'jau nipo 'gā jee— 'jau 'ga 'gā nupe. ²³—A'ere nipo je 'i 'gā nupe: “Pēē pekwap futat je wi muku. Jeremiayup 'mea te pēē. Mama'e tywera apoarera te pēē”, 'jau nipo je 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

I'akwaap ma'e

(Luka 6.47-49)

²⁴—Jeje'ega renuparamū pē'akwaap pejemogyau. Sā'ā i'akwaap ma'e 'ga 'oga mŷja ywy ātā pype. ²⁵Kwaiwete agawewi 'ā amana 'ua. Ywytuu agawewi 'ā erua. A'etea 'ā 'oga nu'ari futari ywytuu upe. 'Y ruwiretea miamū 'ā owaē-me'ema jupe. A'eramū 'ā aipoa 'oga awawe'em ppy pe. Nan tee futat jeje'ega renuparamū pēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁶—A'ere jeje'ega renupare'emamū pejemogy i'akwaawe'ema 'ga 'jawe. I'akwaawe'ema 'ga te ajee 'oga omŷi amū 'y apopewa pype. ²⁷A'eramū amanakyr ppy are we 'ga roga awau ppy pe 'ga wi. A'eramū futat 'ā 'y rypojuga 'ga roga retyka 'ga wi. A'eramū nipo jeje'ega renupare'emamū pēē aipoa 'oga apoara 'ga 'jawe etee futat. Aipo 'ga 'jawe-waramū nipo pēē anure pejepapa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸⁻²⁹ Jejui 'ga porogytapaw ire, 'ga renuparera 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe. —NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'jawe rūi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gā Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā ae mu'ei— 'jau 'gā

ajaupe. —A'ere Jejui 'ga nanarūi. U'eawer imū etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree.

Ipito'om ma'e

(Maku 1.40-45; Luka 5.12-16)

8 ¹'Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga 'ua ojypa uwytyr awi nū. Kwai-wete 'gā 'ua ojypa 'ga reewe te futat. ²Poje ipito'om ma'e 'ga amū 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejui 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejua tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³Aipo ojeupe 'erauwe Jejui 'ga opo monou 'ga 'arimū:

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Oje'arimū 'ga po mono ypyrauue okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka. ⁴'Ga mokā'ē re Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resag ire 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'eramū ipito'om ma'efera 'ga awau ojeupe 'ga 'eawer imū etee futat iapou.

Jefaruu 'ga remiayup

(Luka 7.1-10)

⁵Kafanaū pe 'gā waēm ire jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga amū 'ua owaēma Jejui 'ga upe. Tapy'yi amuteea te 'ā 'ga, romanūa te 'ā 'ga. ⁶A'eramū 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Jeremiayuwa 'ga ojero'wu 'upa ayrūgatugatu 'ga 'upa— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁷Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere iruukwe. Too ene rupi 'ga katu'oka 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁸—Naani nū'ū. Ene 'ā kūima'eeteetea te. Je 'ā akotee ma'ea te. Eje'eg imū etee futat ekatu'ok 'ga. “Ojekatu'ok futat 'ga” ene 'eramū 'ga jekatu'ogi futari— 'jau 'ga Jejui 'ga upe. ⁹—Je 'ā jefaruu. A'eramū je te'wyriara 'ga je'eg imū etee futat mama'e apou tekou jepi. Je 'ā jefaruu 'gā 'wyria'ria. Sēg jeremiayuwa jefaruu 'gā pytuna. A'eramū jeremiayuwa 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apou ajemogyau. 'Ga amū upe je 'jau: “Ere ewau peu jee”, 'jau je 'ga upe. A'eramū 'ga awau. Ajepeja 'ga upe je 'jau jepi: “Ere ejua 'au je pyri”, 'jau je 'ga upe jepi. A'eramū 'ga 'ua je pyri jepi. Tejeupe oporowyky ma'e 'ga amū upe je 'jau: “Ekwap mama'e apou jee”, 'jau je 'ga upe. A'eramū 'ga jeje'eg imū etee futat mama'e apou jee jepi. A'eramū ene nanē eje'eg imū etee futat jeremiayuwa 'ga katu'oka jee— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁰Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga oporesagamū etee 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau wewiri ako ma'e 'gā nupe:

—Israeu juapyrera agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Ināinā-nī'i etee futat 'ā pēē je rerowiaa pejemogyau. Ko 'ga judeue'ema agawewi. A'etea 'ga je rerowiat kwaiwete ra'e jepi— 'jau Jejui 'ga wewiri ako ma'e 'gā nupe. ¹¹—Peapyaka jeje'eg are? Anure nipo kwaiwete 'gā oi osou ywag ipe. Amunap tesirūmer awi we futat nipo 'gā oi ajatykau ore ree ywag ipe. Peu futat 'gā jemi'wari ymāwarera 'gā pyri. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmēra 'gā pyri nipo 'gā awau ojemi'waa. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'gā je rerowiat ajemogyau. A'eramū nipo 'gā awau ajatykau ore ree peu Jare-juwarete 'ga pyri. ¹²A'ere 'ā judeu 'gā jēmī naani. Ywag ipe oo ma'eramera 'gā futat numiamū. A'ere 'gā naje rerowiari etee. Amume'ri 'gā etee 'ā je rerowiaa. A'eramū nipo Jeruwarete 'ga je rerowiare'ema 'gā monou 'gā pe'au muku ojewi. Ypytunaiwayay pype nipo 'ga 'gā monoi. Peu futat nipo 'gā wayrū ojere'emamū ajemogyau. Aya nipo 'gā nerekou, 'gā maema 'gā na'jywa mokāina 'gā mogyau— 'jau Jejui 'ga wewiri ako ma'e 'gā nupe.

¹³A'ere 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe nū:

—Ere ewau ejewya eje'wyr ipe nū. Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramū eneremiayuwa 'ga ojekatu'oka enee nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū. Owaēma ypy we 'ga wemia-yuwa 'ga resaka, jaruete 'ga reko esaka. Jejui 'ga 'eawa rupi we etee futat 'ga remiayuwa 'ga ojekatu'oka.

Pedro 'ga rojo ēē

(Maku 1.29-34; Luka 4.38-41)

¹⁴A'ere Jejui 'ga awau Pedro 'ga 'wyr ipe nū. 'Ga roga pype osouwe 'ga Pedro 'ga rojo ēē resaka. Iro'y ēē 'upa.

¹⁵A'eramū 'ga awau ēē popyyka. A'erauwe ēē ro'ya atee pawamū ēē wi. A'erauwe ēē afu'ama okama awi mama'e apou 'ga upe 'ga mojemī'waa.

¹⁶Kaaruwamū peuwara 'gā kwaiwete mama'eukwaawa rerekwara 'gā nerua Jejui 'ga upe. A'eramū 'ga mama'eukwaawa moia 'gā nui, oje'eg imū etee futat. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ga ikatu'oka nū. ¹⁷Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Isai 'ga 'ga mome'ui rakue:

“Janekaruara 'ga omoit jane wi, jane katu'oka”,
 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Jejui 'ga remiaporama 'ga imome'wau inuga ka'aran are rakue. A'eramū 'ga 'gā katu'oka, Isai 'ga 'eawer imū etee futat.

“Too ene rupi 'jau” 'ga 'eawet

(Luka 9.57-62)

¹⁸Anure kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. 'Gā nesakawe Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Kwe katy soo jareyaapa 'jau, 'y owajara katy 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹'Gā o enunewe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Too ene rupi 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe. —Taata tekou ene rewiri kwe pe ene orauwe 'jau— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

²⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nipo eneatawet je rupi ki sa? A'ere 'ā je najerogi te tekou a'i kūi. Kasuru'miara te 'ā ok. Ywy kwara 'ā 'ga roga. Wyrā'i nanē 'ā waityramū

nū. A'eramū 'ā kaaruwauwe ojewya 'ua waity pype osea. A'ere je nanarūi. Aset ekoete tee futat je tekou. Tekaarupaw ipe je tesea ekoete tee futat tekou. Je 'ā pēneki'yra agawewi. A'etea 'ā je najerogi tekou. Jeremiayuwamū nan tee futat pejemogy nū. A'etea futat te eneatawet je rupi?— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Tene ajee jeruwa manūi ra'ne. Tejuwa 'ga manū re too ene rupi 'jau. 'Ga manū re nipo a'jea futat tekou ywyapi ene rewiri. Tejuwa 'ga manūa ra'ne je aesak— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²² A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Ene'me awi. 'Awauwe futat ejot je rupi. Eneruwa 'ga manū re amutee 'gā totym 'ga enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Ywyrūu muojeawet

(Maku 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ A'ere Jejui 'ga u'aa yaruū pype, wemimu'e 'gā netee. ²⁴ 'Gā yaapaw ipe ywyrūa 'ua erujewi 'gā nupe. 'Y ryjuapia yara matyneema imotypywyka ja'wyja'wy 'gā nupe. A'ere Jejui 'ga seri etee futat 'upa. ²⁵ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'ga renūina 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere ejua epaka kūi! Sapap jane kūi!— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ Opag ire 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pejeky'jau nanimenime 'ū? Maran ajee nepejemogypygyi etee je ree 'ū? Nepeesagi nipo pejejepype je rekoa ki sa? Je te 'ā areko pēē. Je rerowia'ri etee 'ā pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

A'erauwe 'ga fu'ami oje'ega ywyrūu upe, tyjapetega upe nanē nū. A'erauwe futat ywyrūa wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū. ²⁷ A'eramū 'ga remimu'e 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ywyrūa te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea erujewi nū. Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega ywyty upe jepi nū, ywyty muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Garireja ypiauu owajara katy owaēm ire 'gā oyaruū monou imojekoka Gatare ywy are. Yaruū awi Jejui 'ga ēm ypyrauwe mukūja 'gā 'ua 'ga rowosōu. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā poromū. Tywy 'arimū etee futat 'gā nekoī. A'eramū 'gā 'ua tywy awi Jejui 'ga repejāna. Mama'eukwaawa 'gā muarūuka-re'ema 'gā mamara'neu 'gā mogyau. Ipojyte 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā pyri-wara 'gā oky'jau 'gā nui. Nooi futari 'gā 'gā pyri. ²⁹ A'eramū Jejui 'ga resakawe mama'eukwaawa werekwara 'gā muafukajukaa Jejui 'ga upe:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape? Norowaēmi we ore orojereko tyweawa upe— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

³⁰ Aipo 'eramū mukuū'i tajaurana ajemogyau ojemī'waa. Kwaiwete tajaurana. ³¹ A'eramū mama'eukwaawa 'jau Jejui 'ga upe:

—'Gā nui ore moir ire ore monoukar ape tajaurana ywyterimū ore moje-jaga— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

³²—Pe'je ajee pejewau— 'Jau Jejui 'ga jupe.

A'erauwe mama'eukwaawa awau ū'jāu 'gā nui. Awau ojejaga tajaurationa pype. A'eramū tajaurationa mama'eukwaawa ojepype ijejagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

³³A'erauwe tajauration are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe:

—Ekoay Jejui 'ga 'ua tywy 'arimū ako ma'e 'gā pirowara omoit 'gā nui ko, imonou tajaurationa pype ko. A'eramū tajaurationa opapa ko— 'Jau 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe.

³⁴A'erauwe amunaw ipewara 'gā 'uapap Jejui 'ga resaka. A'eramū 'gā 'Jau Jejui 'ga upe:

—Ere ejepe'au oreywy awi. Nenea'wyri ene ra'e. Orereymawa 'ā ereapisi-pap— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nui.

Iteu ma'e

(Maku 2.1-12; Luka 5.17-26)

9 ¹A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nui. Awau u'aa yaruu pype, awau oyaapa nū. Oje'wyr ipe 'ga awau ojewya nū. ²A'eramū peuwara 'gā teewi iteu ma'e 'ga rerua Jejui 'ga upe nū. 'Ga rerua 'ga rupia 'ga rupawa reewe Jejui 'ga upe. “Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e”, 'Jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'Jau iteu ma'e 'ga upe:

—Erekyje awi je wi kūi. Enetywera je amoit ene wi— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

³A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'ga rerowiare-ema ajemogyau. A'eramū 'gā 'Jau ajaupe:

—Awŷja 'agamū 'ū? Janeruwarete 'ga etee te janetywera omoit jane wi— 'Jau 'gā ajaupe. —Enetywera je amoit ene wi 'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga 'Jawe je rekoi 'ga 'i te janee— 'Jau 'gā ajaupe 'upa.

⁴A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'Jau pejejeupe 'ū?— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁵—Je upe naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajauī nū kūi— 'Jau 'ga 'gā nupe. ⁶—Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe. Iteu ma'e 'ga je amafu'am pē neape— 'Jau 'ga 'gā nupe. —'Ga fu'ama resaka taje kwaap pejepe 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Aeteufera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū”, tepe'je 'Jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amut jee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'e mafu'ama nanē nū— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'Jau iteu ma'e 'ga upe:

—Ere efu'ama jui. Ejupawa pyyka erawau eje'wyr ipe— 'Jau 'ga 'ga upe.

⁷Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga afu'ama 'gā neape. A'eramū 'ga wupawa pyyka erawau oje'wyr ipe. ⁸A'eramū esakarera 'gā ajemogyau okyjau, opo-resagamū 'ga ree. A'e pype 'gā aku'iramū 'ga ree. A'eramū 'gā 'Jau ajaupe.

—Kuu. Namafu'ami sipo 'ga 'ga pa, a'e ako je ko re'ā— 'Jau 'gā ajaupe. —Ku'jywa 'ga 'ga amafu'amukat 'ga upe— 'Jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'Jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā esage ma'eramū, ki Ku'jyp. Ene 'ā eremafu'amukat 'ga 'ga upe. Epājēa 'ā eremut 'ga upe rai'i— 'Jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

Mateu 'ga mo'wyawet*(Maku 2.13-17; Luka 5.27-32)*

⁹A'eramū Jejui 'ga awau watau nū. Awaw ipe 'ga Mateuramū je resaka. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykarera je. Jeporowyky je renamū Jejui 'ga 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua je rupi— 'Jau 'ga jee, je mo'wya ojeupi.

A'erauwe je tepoia teporowyky awi ejaa inuga a'e pe te futat. A'eramū futat je tewau 'ga rupi, 'ga remimu'eramū. ¹⁰A'ere je 'ga mo'wya teje'wyr ipe:

—Ere ejua ejemi'waa je pyri. Ere ejemiyauwa 'gā nenūina erua erojemi'waa jerog ipe— 'Jau je 'ga upe.

A'eramū 'gā 'ua ojemi'waa jerog ipe. Orojemi'waaw ipe kwaiwete 'wyriararete 'ga upe ka'aranūū pyykara 'gā 'ua ojemi'waa ore pyri. Mama'e tywera apoara 'gā nanē 'ua ojemi'waa ore pyri nū. ¹¹Poje fariseu 'gā amū 'ua ore resaka. A'eramū 'gā 'Jau Jejui 'ga remiyauwa 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pēmu'Jara 'ga ojemi'waa 'wyriararete 'ga upe ka'aranūū pyykara 'gā pyri 'ū? Nia'wyri 'gā kūi. Mama'e tywera apoara 'gā pype nanē 'ga reni ojemi'waa kūi. Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'Ja. Nia'wyri 'gā ajemo-gyau kūi— 'Jau 'gā 'gā nupe.

¹²⁻¹³Aipo 'gā 'e renupawe Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoi 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'Jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. Nan tee futat je. Ia'wyre'ema 'gā katu'okawamū te je ruri. “Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere je naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e katu'oka tee je ruri. Pe'je pejewau pejejemu'Jau Jarejuwarete 'ga 'eawer are— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue:

“Je upe mama'e mura esage futat jee.

A'ere pejejee pēpota'wa esagea taetu esageramū jee.

Nafutari je tejeupe pēnemimurera, pejejee pejepota'wa esage'em ire”, 'Jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue— 'Jau Jejui 'ga fariseu 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet*(Maku 2.18-22; Luka 5.33-39)*

¹⁴Anure Juā Batista 'ga remiyauwa 'gā amū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Juā Batista 'ga remiyauwamū ore orojemi'ware'ema futat oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nemiyauwa 'gā nanē ojemi'ware'ema futat oje'ega 'ga upe jepi nū. 'Ga upe oporogytaawa upe iwaēmauwe ore orojemi'ware'ema Jarejuwarete 'ga upe oporogytau jepi. A'ere 'ā ene-remiyauwa 'gā nanarūi. Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁵A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā ty'ara rerajemogyi maraka are? Naani. Maraka teepaw ire tāmējē te 'gā py'araypa-ramū nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Gā nui akokatu ma'e 'gā jepe'aramū tee esakara 'gā poiri ojemi'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe u'ama. —Nan tee futat jeremiyauwa 'gā wojere'emamū

ojemi'war awi ojepyri je rekoramū. Ojewi je o re te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. Je o re te nipo 'gā 'arasigamū ajemogyau je ree. A'eramū te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau wea'aramū etee je ree— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶—Ymā te 'ā aepyry 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemojopypea'u-weri jeporogyta aepyry 'gā nemimome'ufer are. Jeporogyta are ojemu'e ma'e-ramū ki a'ea etee futat pejemu'e. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytau mama'ea— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Naperugi ae taity ymanera taity yau pyu. Kasi a'le pe taity yau opoejamū erojefuapygi etee ne. A'eramū futat taity ymanera otoroka etee nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ¹⁷—Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū ajaiwayramū erujewi. A'eramū futat opy'apefugamū wajai-wamū yrū pype. A'eramū futat wyrū kakau. A'eramū ojeko'woka— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Yrū yau pype eko'wog ire ojeko'woke'ema. Yrūa kawem nanē nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee. —Nan tee futat nepemojopypea'u-weri jeporogytafera morogyta ymaner are— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Kūjā ēē mū kūjāmuku ēē retee

(Maku 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸'Ga porogyta 'ga renamū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma Jejui 'ga upe. Judeu 'gā 'wyria'ri 'ga amū 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'Jau 'ga upe:

—Jera'jyr ēē amanū 'awamue futat ko. A'eramū ene ejua ēē resaka. Epoa ēē 'arimū imonoramū nipo ēē ferawi nū— 'Jau 'ga 'ua 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe. Taesak ēē enee 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁹A'eramū Jejui 'ga afu'ama awau 'ga rupi. 'Ga remimu'eramū ore nanē arawau 'gā nupi nū.

²⁰Orewaw ipe kūjā ēē mū 'ua Jejui 'ga rupisika, 'ga raity pypireme'ywa pyyka. Ojero'wu ma'e ēē. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē ry ēē wi. Ymā te ēē reko'i rakue. ²¹A'eramū ēē 'Jau ojeupe etee futat: “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'Jau kwy”, 'Jau ēē ojeupe etee futat. A'eramū ēē 'ua 'ga raity pypireme'ywa etee agawewi ipyyka. A'etea ēē ojekatu'ok 'ga raity pypireme'ywa pyyg pyrauwe futat. ²²A'erauwe Jejui 'ga ojerowaka amāl'jāu ēē ree. A'eramū 'ga 'Jau ēē upe:

—Erekyje awi kari. Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramū je ene katu'oka akiko— 'Jau 'ga ēē upe.

Ēē upe aipo 'ga 'erauwe ēē ojekatu'oka.

²³A'ere Jejui 'ga ore reruatau nū. “Jera'jyra ēē ree epoa emono” 'Jara 'ga 'wyra upe orowaēm ire orosou. Orosouwe Jejui 'ga ēē ree ajatyka ma'e 'gā nesaka. 'Ga mo'wyarera 'ga ra'jyra ēē rapirūmū ēē rerekou. Jumi'ara'nī moje-'egara 'gā nanē 'ga esaka nū^a Kwaiwete 'gā 'upa 'oga pype. ²⁴A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pe'je peje'jāu pejewau ukupepe. Namanūi ēē. Oset tee ēē 'upa. Peesag iki je ēē momaga— 'Jau 'ga 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'ga rerekoemāu etee.

—Ene'me awi nū'ū. Amanū futat akiko— 'jau 'gā 'ga upe.

“Amoferap nipo je ēē re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga poromū 'jau 'gā nupe, “oset tee ēē 'upa”, 'jau etee 'ga 'gā nupe.

²⁵ 'Og awi 'gā mū'ē re 'ga amanū ma'efera ēē popyyka.

—Ere ejua ewya, ky'ri— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

A'erauwe ēē ferawi owya afu'ama. ²⁶ A'eramū 'gā ēē moferapawera mome'-wau imuāina ojepyriwara 'gā nupe.

Mukūi eae'ema 'gā

²⁷ ēē moferaw ire Jejui 'ga awau pe awi nū. 'Ga remimu'eramū ore arawau 'ga rupi. Orewaw ipe mukūja eae'ema 'gā 'ua ore rewiri wafukaita Jejui 'ga upe:

—Jejui! Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera! Ore resag ape. Epājē mū ore katu'og ape— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

²⁸ 'Og ipe ore se re, 'gā nanē awau osou nū, Jejui 'ga rerowyka. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je rerowiat te pejepe pejejemogyau jepi? “Ore mamā'ē 'ga nū” 'ea te perowiat pejejemogyau?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Aruerowiat futat ore ene— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga opo monou 'gā nea are.

—Tejerowiat pejemogyamū je pē mamā'ēi— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ A'erauwe futat 'gā amā'jāu. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasi pejepe kwe pewara 'gā nupe kamēsiete ne, jerera muāje-ema kamēsiete amunawa pype ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ A'ere 'gā naani. Nueroko katui 'gā 'ga 'eawera, 'ga rera muāina kamēsiete peuwara 'gā nupe.

Ije'ege'ema 'ga

³² Jejui 'ga wi 'gā o ypyrauwe 'gā amū mama'eukwaawa rerekwara 'ga rerua Jejui 'ga upe.

—Mama'eukwaawa mū 'upa 'ga pir are. A'eramū 'ga oje'ege'ema akou. Mama'eukwaawa 'ga nomoje'egukari imogou— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'erauwe Jejui 'ga imoia 'ga wi.

³³ Ojewi Jejui 'ga imoir ire 'ga oje'ega nū. A'eramū 'ga resakara 'gā oporesagamū 'ga ree ajemogyau.

—Niesagi pa jane nanuara Israeu juapyreramū jareywy pe jepi nū— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree ajemogyau.

³⁴ A'ere fariseu 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā 'jau:

—Naani nū'ū. Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū tee 'ga 'ga pirowara moiri 'ga wi nū'ū— 'jau futatee 'gā 'gā nupe.

Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee

³⁵ Pe awi Jejui 'ga awau nū. Awau 'ga amunawa moymoyka akou. 'Ga remimu'eramū ore arakou 'ga retee te futat. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga awau 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe akou, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka akou. ³⁶Kwaiwete 'gā jatykai 'ga ree, 'ga porogyta renupa. 'Gā nesakawe Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. “Karupa'mī jare'ema 'jawe 'gā jemogyi. Ojejukawe'emamū nanē nū. Worypawamū 'gā ajemogyau. Nitywi futari 'gā poara 'ga amū”, 'jau Jejui 'ga ojeupe. ³⁷A'eramū 'ga 'jau wemimu'eramū ore:

—Ināinānī'i etee Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā jemogyi. A'ere 'ā kwaiwete je te 'gā jemogyi Janeruwarete 'ga kwaape'ema— 'jau 'ga ore. ³⁸—A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe aipo are: “Emonou'jau'jap ejemiayuwa 'gā emome'waramū kwe pewara 'gā nupe”, pe'je ki 'ga upe aipo are— 'jau Jejui 'ga ore. —Sā'ā juowuurana. Omonookara ae mū tywe'emamū 'ā ototokapaw ekoete. Nan tee futat nipo 'gā 'ga je'ega ojeupe 'gā imome'ue'emamū 'gā pawī etee mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga ore.

Jejui 'ga remimu'e 'gā

(Maku 3.13-19; Luka 6.12-16)

10 ¹Jejui 'ga wemimu'eramū ore majatykau ojee, tusiramū ore majatykau ojee. Opājēa 'ga imua ore upe ore moporowykyawamū.

—Tepājēa je amono pē nupe amutee 'gā poaawamū. Pe'je pejewau mama'eukwaawa moia erekwara 'gā nui. Ojero'wu ma'e 'gā nanē pēē ikatu'oka nū— 'jau 'ga ore ikue.

²⁻⁴Ga remimonoramū orepytuna tusi. Simão, Andre, Tiago, Juā, Filipe, Patarumeu, Tome, Mateuramū je, ajepeja Tiago, Tadeu, ajepeja Simão, Judas. Mīmeramū ore Jejui 'ga remimu'eramū. Simão 'ga mukūi 'ga rera. Pedro 'ga rer irūa. Ajepeja Simão 'ga rera nanē mukūi nū. Serote 'jau 'ga rer irūa. Andre 'ga Pedro 'ga rewirera 'ga. Tiago 'ga rewirera 'ga Juānamū. Sepeteuramū Tiago 'ga ruwa 'ga Juā 'ga retee. Je Mateuramū 'wyriara upe ka'aranūū pykareramū. Ajepeja Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Judas 'ga nanē mukūi 'ga rera nū. Iskariote 'ga rer irūa. Kūima'e tywera 'gā nupe 'ga monoara 'ga poromū. Mīmeramū ore Jejui 'ga remimonoramū.

Jejui 'ga wemimu'e 'gā monoawet

(Maku 6.7-13; Luka 9.1-6)

⁵Wemimu'eramū Jejui 'ga 'jau ore:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'ere ki judeu 'gā nupe etee je mome'u pejepe. Judeue'ema 'gā nupe kasi je mome'u pejepe ne. Samari ywy pewara 'gā nupe nanē je mome'wawe'em nū. ⁶Israeu juapyrera 'gā nupe etee futat pejewau morogyta esage mome'wau. Sā'ā karupa'mī ka'jama ujar awi. Nan tee futat Israeu juapyrera 'gā jemogyi. Ymā te 'gā ypya Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi rakue. A'eramū 'gā 'ga kwaapa katu katu rakue— 'jau 'ga ore. —A'ere 'awauwara 'gā nokwaawi futari 'ga. 'Ga remifutara nanē 'gā ikwaape'ema nū. A'eramū 'gā ajemogyau karupa'mī ka'jama 'jawe— 'jau Jejui 'ga ore. ⁷—“Otywer awi opoit ma'e 'gā Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejeipoia pejetywer awi”,

pe'je ki pejewau 'gā nupe. ⁸Ojero'wu ma'e 'gā pēē ikatu'oka. Amanū ma'e 'gā pēē imoferapa. Ipito'om ma'e 'gā pēē imokā'jau. Mama'eukwaawa pēē imoia mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui— 'Jau Jejui 'ga oree. —Tepājēa je amono pē nupe. A'ere naje mepyi pejepe tepājēa pejejeupe imono are. A'eramū pēē pejewau 'gā katu'oka ekoete te futat pejemogyou. “Je mepy pejepe. Peje-katu'okawera pemepy jee”, 'jawe'em futat pēē 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree.

⁹—Ka'aranūia kasi peroo ne. ¹⁰Pejekaraemā nanē erawawe'em nū. Pejejyrū, pejepypaap. Mīmēra miamū kasi peroo ne. Pejepir arewara etee futar iki peroo. Ywyrā nanē pēē erawawe'em pejepe pe. Ojeupe peporogyta-ramū 'gā pē mojemi'waa. Aipoa esage— 'Jau Jejui 'ga oree.

¹¹—'Gā 'wyrarete upe pejewaēma pejewau pejesēawa rekaa. “Pe'je pejeja pejesēa 'au ore pyri” 'Jara 'gā noga pype etee futar iki pejup. Peo kasi kwe pe pejemogyou ne. ¹²'Gā nog ipe pejewau ki “'Awamū Janeruwarete 'ga nepē mu'arasigukari pē mogyou”, pe'je pejewau pejesou 'gā nupe. “Arafutar ore Jarejuwarete 'ga pē muekōēāja pē mogya”, pe'je ki 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. ¹³—“Pe'je pejeja pejepytau ore'wyr ipe” 'gā 'eramū ki pe'je 'gā nupe: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga aku'i muri pē nupe, pē mopy'ata'wau a'jea futat”, pe'je ki 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. —“Narafutari ore pēpyta oroje'wyr ipe” 'gā 'eramū pēē 'Jau 'gā nupe: “Janeruwarete 'ga aku'ia namura'uweri pē nupe”, pe'je ki 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. ¹⁴—A'eramū nipo pēē pejewau majepeja 'gā amū 'wyr ipe nū. A'eramū nipo 'gā 'Jau: “Noreporenūwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'Jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pe'je 'gā nupe “Janeruwarete 'ga 'ā wemiayuwamū pefutat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga. A'eramū nipo 'ga anure pē mu'arasiga pē mogyou”, pe'je ki 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree u'ama. —A'eramū pēē 'gā 'wyrarete awi peje'jāu pejepypaawa nupānupāu ajuee, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga pē katu'og are ifuwet numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga”, pe'je ki pejepypaawa nupāu ajuee 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. ¹⁵—A'jea futat je 'i. Anure, wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga Sodom ipewarera 'gā nereko tyweretei Gomora pewarera 'gā netee. Sodom ipewarera 'gā ityweretei Janeruwarete 'ga upe, Gomora pewarera 'ga netee rakue. A'eramū nipo 'ga 'gā nereko tyweaete 'gā tywer are. A'ere “noreporenūwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are” 'Jara 'gā Sodom ipewara 'gā tywera apyraawi. A'eramū nipo 'ga taetu 'gā nereko tyweaete etee te nū Sodom ipewarera 'gā apyraapa— 'Jau Jejui 'ga oree.

Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e

(Maku 13.1-13; Luka 21.12-19)

¹⁶—Sā'ā kasurua tajau jarū pyterimū isea. A'eramū 'ā tajaua iu'wau. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga kwaapare'ema 'gā pyterimū pese. 'Gā amū nipo amara'neramū akou pē nee. A'ere ki pē'akwaap pejemogyou 'gā nupe. Pejepota'waramū etee futar iki 'gā nee— 'Jau Jejui 'ga oree. ¹⁷—Pejea'gu te ki ajee pejejerowiare'ema 'gā nui. 'Gā amū nipo pē pyyka pē nerawau o'wyr-ia'ri 'gā nowase pē moporogytaukaa o'wyr-ia'ra upe. Judeu 'gā jatykaaw ipe nipo 'gā amū pē pyyka pē nupānupāu. ¹⁸Je rerowiaaramū pē nekoramū nipo 'gā pē pyygi pē nerawau judeue'ema 'gā 'wyr-ia'ra 'gā nowase. O'wyr-ia'ra'arete 'gā nowase pejejerooramū pēē je ree morogyta esage mome'wau 'gā nupe.

A'eramū futat nipo o'wyriara 'gā nowase pē nerawarera 'gā morogyta esagea pēē imome'u renuwi o'wyriara 'gā neewe futat— 'Jau Jejui 'ga oree. ¹⁹—A'ere kasi pekyje pejejerooramū ne. “Ma'ja 'Jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei”, pe'je kasi ne, pejekyjau ne. Janeruwarete 'ga te peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū— 'Jau 'ga oree. ²⁰—Napēē tee rūi peporogyta 'gā nupe. Pēnuwarete 'ga 'Agesagea te nipo pē mueapyo pē'eaw are— 'Jau Jejui 'ga oree.

²¹—Je rerowiare'ema 'gā nipo wewirera 'ga miamū futat omono 'gā nupe, ijukaukaa, wewirera 'ga je rerowiar ire. Wa'yra 'gā miamū nipo 'gā imonou 'gā nupe iapisaukaa. 'Uwa miamū, oya miamū 'Jau nipo 'gā imonou iapisaukaa 'gā nupe je rerowiaaramū 'gā jemogyramū— 'Jau Jejui 'ga oree. ²²—Je rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū je ree. A'eramū nipo 'gā je rerowiaramū pē nee nanē oporomutare'emamū nū. A'ere Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi futat— 'Jau 'ga oree. ²³—Amunaw ipewara 'gā pejereko tyweramū, pejeka'-jama pejewau 'gā nui. Ajepeja amunaw ipe pejewau je mome'wau. Israeu ywy pypewara amunawa moyge'emaue nipo je ruri tejewya nū— 'Jau 'ga oree.

²⁴—Ojemu'e yau ma'e 'gā amu'jara 'ga nuapyaawi futari. I'wyriat ma'e 'gā o'wyriara 'ga nanē nuapyaawi nū. ²⁵Ojemu'e ma'e 'ga e'i ojeupe: “Tako temu'jara 'ga 'Jawe 'Jau kwy”, 'Jau nipo 'ga ojeupe. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Je rerowiare'ema 'gā je kurapara te ajemogyau. “Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū tee 'ga mama'eukwaawa moia 'gā nui”, 'Jau futatee nipo 'gā jee je kurapa ajemogyau. A'eramū nipo 'gā pēē taetu je rerowiaramū pē kurapa— 'Jau Jejui 'ga oree.

Pekyje ki Jarejuwarete 'ga wi

(Luka 12.2-7)

²⁶—Pekyje awi 'gā nui. Nomima'uweri futari ae mama'ea. Anure te nipo imimipyrrera jesaukari katu katu 'gā nupe. ²⁷A'awamū je je'egi pē nupe etee futat. A'ere tepeo jeje'ega mome'wau 'gā nupe najuejue etee futat 'Jau— 'Jau Jejui 'ga oree. ²⁸—Pekyje awi pejejee ifuwet ma'e 'gā nui. Pē apisi 'gā numiamū. A'ere 'gā pē'aga nomateepawa'uweri. Jarejuwarete 'ga wi te a'jea futat pekyje ete. 'Ga te a'jea futat pē mateepap ywawuje futat werowiare'emamū. Pē'aga we futat 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau 'ga oree. —'Ga te a'jea futat mama'e tywera ojeupe iapoaramū ae apisi— 'Jau 'ga oree.

²⁹—Janeruwarete 'ga te 'ā pājērete. A'ere 'ga jejuka esagei futari ae ree. Peesak wyra'ia. Wyra'ia 'ā niapoī agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga imanūnamū wesak 'ūina. 'Ga remifutarimū etee te wyra'ia imanūi. ³⁰Ae taetu aje 'ā ae ate 'ga upe. Ma'eramū 'ā 'ga jejukai ae ree taetu— 'Jau 'ga imome'wau oree 'ūina. —Pē'awa we futat ojemojopyrūmap ajemogyau pēakag are. Aeakag are ijemogya we futat 'ga okwaapap. “Nojejukai nipo 'ga ore ree?” pe'je kasi ne. Naani. Ojejuka futat 'ga pē nee. ³¹A'eramū ki pēē pejekyjawe'em pejereko tywera 'gā nui— 'Jau 'ga oree.

³²—Pejenosī kasi je mome'wau 'gā nupe ne— 'Jau 'ga 'gā nupe. —'Gā nowase pēē je mome'u renosī'em ire je nanē najenosī pē mome'wau nū. “Je Jejui 'ga remiayuwamū je” pēē 'eramū je ywag ipe peoramū je nanē futat ywagipewara 'gā nowase a'e 'gā nupe nū: “Koromū noko jeremiayuwa 'gā 'ja”,

'Jau nipo je pē nupe ywag ipe peoramū, ywagipewara 'gā nowase pē mome'-wau enosōue'em 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. ³³—“Je naJejui 'ga remiayūwa rūi” 'Jaramū je ywag ipe peoramū pēē 'Jawerimū etee futat nipo je pē nenosōu pē mome'wau Tejuwarete 'ga rowase: “Najeremiayūwa 'ga rūi noko 'agamū”, 'Jau nipo je pē nupe pē mome'wau 'ga rowase. A'eramū je aipo 'Jarera 'gā monou muku tejewi— 'Jau 'ga oree.

Jejui 'ga ree nipo ae ajamueu

(Luka 12.51-53; 14.26-27)

³⁴—“Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rur ire nipo ore jamuepawi”, pe'je kasi ne. Naani. Je ree taetu nipo pejamue pejejemogyau— 'Jau 'ga oree. ³⁵—Kūima'e 'ga amū nipo je rerowiaa. A'ere nipo 'ga ra'yra naje rerowiari. A'eramū nipo 'gā ajamueu je ree. Kūjā ēē mū nipo je rerowiaa. A'ere nipo ēē ra'yra ēē naje rerowiari. Ēē ra'ytatya nanē nipo je rerowiare'ema nū. A'eramū nipo aipo 'gā je rerowiaara ēē mueu je ree. ³⁶Amumē je rerowiaara 'gā pytuna 'gā we futat nipo 'gā nerekou tyweaete je ree. Je rerowiaara 'gā nereko tyweara 'gā 'gā pytuna futat— 'Jau Jejui 'ga oree.

³⁷—Pēporomutat 'ā pēē pejeptytuna 'gā nee. A'eramū pēē mama'e apou 'gā maku'iu. A'ere je 'i 'awamū pē nupe: Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki pēporomutat je ree, pejeptytuna 'gā nee pejeporomutara apyraapa. Pejejuw are, pejeje are, pejeja'yr are. Mīmēra 'gā nee pejeporomutara apyraapa. Je ree pejeporomutamū ki mama'e apou jeremifutar imū etee je muorypawamū. “Ereapo awi nanuara ki sa”, 'Jau nipo pēpytuna 'gā pē nupe. A'ere kasi ere-mojerowiat 'gā ne. Jeje'eg imū etee futat pēē iapou. Kasi a'e pe pēē najeremiayūwa rūi ne— 'Jau 'ga oree.

³⁸—Anure nipo 'gā pē nereko tyweretei je ree, pē apisau je ree. A'eramū futat nipo pēē mū je rerowiar awi pejeipoia. A'ere pēē je rerowiar awi opoit ma'eramū najeremiayūwa rūi pejemogy. Jeremiayuwamū pejejekoweramū jeremifutara etee futat pēē iapou, pejekyjawe'em 'gā pejejereko tywer awi. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, 'Jau etee ki pēē— 'Jau 'ga oree. ³⁹—“Najemanūweri je Jejui 'ga mome'u are” 'Jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. “Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imū” 'Jara nanē awawe'em ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri nū— 'Jau Jejui 'ga oree. —A'ere “tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je 'ga rerowiar awi” 'Jara 'gā oi futari ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'Jau Jejui 'ga oree.

Janeruwarete 'ga jane mepyawam

(Maku 9.41)

⁴⁰—“Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe”, a'e ako je pē nupe ko. Al'jea futat je 'i: Je rerowiarāmū pē nereko esageara 'gā je nanē je rereko esage nū. Je rereko esageara 'gā je muarera 'ga nanē wereko esage nū.

⁴¹Ojeupe 'ga amū waēmamū nipo 'gā 'Jau: “Janeruwarete 'ga 'ga mut janee, ojee jane mu'Jawamū. Ma'eramū 'ā oreporenuwiweramū 'ga je'eg are”, 'Jau nipo 'gā. “Torojekuka esage 'ga ree nanē 'Jau nū”, 'Jau nipo 'gā. Al'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga oje'eg are moromu'Jarera 'gā mepyi. 'Ga ree ojekuka esage ma'e 'gā nanē 'ga omepyi nū, moromu'Jarera 'ga repy 'Jawe etee

futat. Ojeupe 'ga amũ waẽm ire nipo 'gã amũ 'jau: “Koromũ esage ma'e 'ga. Ma'eramũ 'ã ore jejuka esagei 'ga ree”, 'jau nipo 'gã. A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga esage ma'e 'gã mepyi. A'eramũ 'ga esage ma'e 'gã nee ojejuka esage ma'e 'gã nanẽ imepyau nũ, esage ma'e 'gã nepy 'jawe etee futat nũ— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴²—A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga je rerowiaara 'gã nereko esageara 'gã mepyi. 'Yro'ysaga etee agawewi nipo 'gã imonou je rerowiaara 'ga amũ upe, i'yuwei ma'eramũ. A'etee Janeruwarete 'ga 'yro'ysaga monoara 'gã mepyau 'ga upe imonoawer are— 'jau 'ga oree, kwe pe omome'wawamũ 'ga ore monoi.

A'eramũ ore arawau kwe pe 'ga mome'wau oropytuna judeu 'gã nupe.

Juã Batista 'ga remiayup

(Luka 7.18-35)

11 ¹Ojewi 'ga remimu'e 'gã orauwe Jejui 'ga awau ipyriu'iwara 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ²A'e pype Juã Batista 'ga remiayuwa 'gã amũ 'ua owaẽma Jejui 'ga upe. Juã Batista 'ga remiayuwa 'gã Jejui 'ga remia-pofera mome'wau 'ga upe moromunepawa pype 'ga renaw ipe rakue. A'eramũ Juã 'ga 'gã amũ monou 'gã moporonuwukaa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amũ te ra'u nũ?” pe'je ki pejewau 'ga upe jee— 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe.

³A'eramũ 'gã awau oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amũ te ra'u nũ?” e'i Juã 'ga enee ko— 'jau 'gã awau 'ga upe.

⁴A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejemiesagera mome'wau 'ga upe. ⁵“Eae'ema 'gã 'ga amamã'ẽ akou. Iteu ma'e 'gã 'ga amafu'am. Ipito'om ma'e 'gã 'ga imokã'jãu. Iapyae'ema 'gã 'ga imuapyau. Amanũ ma'e 'gã 'ga imoferapa. Iporiay'i ma'e 'gã nupe 'ga morogyta esage mome'wau akou” pe'je ki, jeremiapofera mome'wau 'ga upe. ⁶“Je rerowiaw awi ipoire'ema 'gã niku'ipawi futari ajemogyau”, e'i 'ga enee ko, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁷Ojewi Juã 'ga remiayuwa 'gã o pyyrauwe Jejui 'ga oporonupa Juã 'ga rek-wawer are ojeipyriwara 'gã nupe.

—Amunawe'em ipe pejewau te maran peesak 'ga rai'i? Ma'ja 'jawe te 'ga rai'i? Sã'ã juowa ywytua erojetyjetyga erekoa. Nan te 'ga rekoi rai'i? Naani te ra'u nũ?— 'jau 'ga 'gã nupe. —Nanarũi futat 'ga rekoi— 'jau 'ga 'gã nupe. —Najuejue etee futat 'ga rekoi oje'egawer imũ etee futat 'ga oje'ega 'gã nupe ai'i, wesakara 'gã nupe ai'i. “Pejetywer awi pẽpoiriweramũ Ku'jywa 'ga imoiri pẽ nui”, 'jau pãwẽ pãwẽ etee futat 'ga akou 'gã nupe. Kũima'eteete 'gã nupe, akotee ma'e 'gã nupe 'jau 'ga akou 'ga mome'wau 'gã nupe ai'i— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁸—Taity esagea sipo 'ga wereko eruatau pẽnemiesagamũ rai'i? Naani. Taity esage ma'e 'gã ako 'og esage pype etee. A'ere Juã 'ga nanarũi. Taity ekoetea etee futat 'ga wereko imunepa. Nu'ari futari 'ga taity esage rerekwar ipe. Ikaraemã kwai ma'e 'gã 'ã waity esage etee te wereko imunepa. A'ere Juã 'ga nanarũi— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gã nupe.

⁹—Juã 'ga 'ã Jarejuwarete 'ga mome'wararete ako rai'i. ¹⁰Ymã te 'ã Jane-ruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Juã 'ga ree inuga rakue. “Koromũ jeje'ega

mome'wara 'ga", 'Jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga 'gā nupe rakue— 'Jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe. —“Tomono 'ga ene renunewe 'Jau, kwe pewara 'gā mu'Jau ene ree 'Jau, ene rura futarukaa 'gā nupe 'Jau", 'Jau 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹¹—Aeypy 'gā porogytafera wesageramū agawewi. A'ere Juā 'ga porogytafera te 'gā porogytafera resage apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'awamū je rerowiaara 'gā te Juā 'ga porogytafera apyraawi. Imu'epyre'ema 'gā agawewi 'ā. A'etea 'gā 'ga ma'e apyraapa Jarejuwarete 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹²—Juā 'ga ra'ne 'ā 'gā mu'Jau Jarejuwarete 'ga ree rakue. “Pejetywer awi pēpoiwiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'Jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ā je nanē aipo 'Jau pē nupe nū— 'Jau Jejui 'ga 'ūina 'gā nupe. —A'eramū kwaiwete itywet ma'e 'gā oreje'ega rerowiaa. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. “Arowiat je 'gā je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga jetywera moia je wi, je mogou wemiayuwamū. Tene 'ga rerowiare'ema 'gā je rereko tyweretei kwy. Napoiri futari je 'ga rerowiar awi”, 'Jau nipo 'gā aku'iramū ajemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹³—Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā Moisesi 'ga retee imome'ui pē nupe rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga wemimurama 'ga muri, 'ga mogou 'wyriaramū ae upe. Otywer awi opoit ma'e 'gā nipo 'ga imogyau wemiayuwamū”, 'Jau 'gā nakue. Juā 'ga nanē Janeruwarete 'ga remimureramū je mome'wau pē nupe rai'i nū. ¹⁴Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā amū 'i rakue: “Anure nipo Eliasi 'ga 'Jawewaramū ra'ne 'Jesaukari pē nupe. 'Ga rewiri etee nipo ajee Janeruwarete 'ga remimura 'ga 'Jesaukari”, 'Jau 'gā ikwasiaa ee rakue. A'eramū je ee iparuerowiarawet ma'eramū pē mueapyou 'gā je'eg are. Juā 'ga futat Eliasi 'ga 'Jawewara. A'eramū 'ga 'ua Jarejuwarete 'ga remimuramamū je renune ai'i. ¹⁵Ee pejejeapoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷—Ma'ja 'Jawe te 'awauwaramū pēē?— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Kunumiarūe'ema 'Jawe futat pēē. Sā'ā kunumīa. “Soo jarejerokyau 'Jau” 'eramū, “Naani. Najeataweretei je”, 'Jau etee 'ā ajaupe. “Pe'je ajee sajeawotee 'tū”, 'Jau 'ā kunumīa ajaupe nū. “Najejeawoteeweri futari je”, a'e ako je ko, 'Jau ete 'ā kunumīa ajaupe. Nan tee futat pēē. ¹⁸Juā Batista 'ga 'ā ojemī'ware'ema akou Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'eramū 'ā pēē “mama'eukwaawa 'ga wereko opir are ra'e”, 'Jau 'ā pēē 'ga upe, 'ga jemī'ware'emamū rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹—A'ere 'ā je ruri Juā 'ga rewiri nū. Je 'ā tekou teojere'emamū tejemi'waa Jarejuwarete 'ga upe teporogytau. A'eramū 'ā pēē “Emi'uu 'ā 'ga ra'e”, 'Jau etee jee nū— 'Jau 'ga 'gā nupe. —“Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e, 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e”, 'Jau etee 'ā pēē jee nū— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'Jawe pēē. Juā 'ga ree ra'ne 'ā pēē pejeporomutare'emamū rai'i. 'Awamū 'ā pēē je ree nanē pejeporomutare'emamū nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'Jawe 'ā pejemogy. Jarejuwarete 'ga je'eg imū mama'ea jane iaporamū nipo jane pyriwara 'gā 'i janee: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaap. Sā'ā 'ga remiayuwā 'gā neko esagea”, 'Jau nipo 'gā janee, janereko esage resag ire— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejui 'ga je'ega moywyrafenawet

(Luka 10.13-15)

²⁰A'eramū Jejui 'ga oje'ega moywyrafena wemiapofera resakara 'gā nupe. 'Gā 'wyr ipe agawewi Jejui 'ga aeremiapoe'ema apou 'gā nowase. A'etea 'gā nopoiri futari otywer awi. A'eramū Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe:

²¹—A'e je ki 'ei. Naje moporomutarukari te 'ā pejepe a'i kūi. Pēporiay'i 'ā pejejemogyau numiamū a'i kūi. Korasī pewaramū, Pesaita pewaramū. Mīmer ipewaramū 'ā pēporiay'i pejejemogyau numiamū. Pē'wyr ipe ako je Jarejuwarete 'ga mome'ui tekou pē nupe ikue numiamū. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka ako tekou pē neape ikue numiamū. A'ere ako nepēporenuwiweri jeje'eg are ikue. Nepēpouriweri ako pejetywer awi ikue. Pejetywera retee ako pēē ikue. Tiro pe 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā pōiri otywer awi rakue. Sidom ipe. Mīmer imū 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā pōiri futari otywer awi rakue. Tanimuga amunipo 'ā 'gā wereko wapyte'rarimū otywer awi opoira resaukaawamū. A'ere ako je 'au agawewi iapoi tekou pē'wyr ipe ikue. A'etea ako nepepōiri pejetywer awi ikue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, wemiapofera resakarera 'gā pyu oje'ega magwamagwapa. ²²—A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē majatykaawa 'ara rupi Tiro pewara 'gā majatykau wowase. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete. Sidom ipewarera 'gā nanē nipo 'ga erekou tyweaete nū. 'Gā tywer are wejue nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete etee. A'ere nipo 'ga pēē te pē nereko tyweretei kwaiwete. Pēē te 'ā neperowiari 'ga, 'ga pājē resakareramū miamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²³—Pēporiay'i pejejemogyau numiamū, a'e je 'ā pē nupe, Kafanaū pewaramū nanē nū. “Ore Kafanaū pewaramū oreresage”, pe'je numiamū. “A'eramū ore arawau ywag ipe”, pe'je pejejaupe numiamū. A'ere je 'i pē nupe: Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'eramū futat pēē, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejui 'ga Kafanaū pewarera 'gā nupe. —Nepepōiri te 'ā pejetywer awi. A'eramū pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Pē neape futat je ako pēnemiapoe'ema apou tekou ai'i. A'ere ako nepēpōiriweri pejetywer awi ikue. Sodom ipe iapo re amunipo 'ā peuwara 'gā pōiri otywer awi rakue. A'eramū amunipo 'ā 'gā 'wyr a'awamū miamū futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁴—Wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei te futat kwaiwete Sodom ipewarera 'gā nereko tywera apyraapa— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena Kafanaū pewara 'gā nupe.

Jejui 'ga oporopoariweramū jane ree

(Luka 10.21-22)

²⁵ A'ere Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. Ene 'ā mama'e jararetea. Ene 'ā ywag ipewara mama'e jara. Ywy pewara jara nanē 'ā ene nū. Ene te 'ā mama'e jararetea. Nai'akwaap ma'e 'gā etee rūi 'ā eremueapyo jeje'eg are. Akotee ma'e 'gā na'ne 'ā eremueapyo ee nū. I'akwaap ma'e 'gā jēmī 'ā ene imueapyowe'em ee. ²⁶ Ejemifutar imū etee futat 'ā ene akotee ma'e 'gā mueapyo ee. Nanuara futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²⁷ A'eramū 'ga 'jau oje'pyriwara 'gā nupe nū:

—Jeruwarete 'ga je mu'akwaap mama'e are ikue. Ma'eramū je 'ā ikwaawi— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. —Jeruwarete 'ga je kwaap katu katu futat. Nitywi 'gā amū je kwaaparamū. Jeruwarete 'ga etee te je kwaap. Je 'ā Tejuwa 'ga akwaap katu katu futat. A'ere 'gā nitywi amū je 'jawewara Jeruwa 'ga kwaapa katu katuara 'gā amū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā tejemipyyrūmera 'gā mu'ei Tejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū 'ga kwaapa je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojepeyriwara 'gā nupe nū:

—Pe'je pejejua jee jeje'ega renupawamū je pyri. Tejerowiar ire je jejuka esagei pē nee. Pēē mū mama'e poyjuu rupiara 'jawe. Sā'ā ae mama'e poyjuu upiaramū. Nan tee futat pēfuakapawamū. Pejepy'a'wyrāmū pejejemogyau mama'e are. A'eramū pēē pejefuakapawamū pejejemogyau. Tejerowiar ire je jejukai pē nee. A'eramū nipo pejepy'a'wyre'emamū mama'e are pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁹—Pejemu'e je ree. Jeje'eg are nanē pejemu'jau nū. Je te 'ā ajemuaēm pē nee. Jeporopoariwet je tekou pē nee. Je ree pejememu'e re nipo pēē pejepy'a'wyre'emamū mama'e are pejejemogyau. ³⁰Naayi futari jeje'ega renuwa. Ay futat numiamū. Je futat apoat pēē mama'e apo are teje'eg imū futat. A'eramū aye'ema 'jawe akou pē nupe. Jeje'ega renuw ire nipo pēē pejeku'iramū pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Morowykye'em are 'gā mu'eawet

(Maku 2.23-28; Luka 6.1-5)

12 ¹Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū akou. 'Ga rewiri oo ma'e 'gā opy'arayparamū ajemogyau. A'eramū 'gā a'ŷja pa'wau erawau opo pe. A'eramū 'gā ipe'oka i'wau. ²Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Kuu. Emā'ē 'gā nee ki sa. Eneremiayuwa 'gā opo'o a'ŷja i'wau ra'e ki sa. “Noporowykya'uweri ae morowykye'ema rupi”, e'i nā'ā Moisesi 'ga jepi re'ā. Juowuuran a'ŷja po'oa aeporowykya futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky kasi morowykye'ema rupi ne”, 'jau 'ga 'ā rakue a'i kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja te Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga remiapofer are? Ymā te 'ā 'ga py'arayparamū opytuna 'gā netee akou rakue. ⁴A'eramū 'ā 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou rakue. A'e pe 'ga 'ā kanape pyyka i'wau opytuna 'gā netee rakue. Pekwaap 'ā aipoa. Na'gā nemi'ua rūi poa numiamū. Mainana 'gā etee te a'u aipoa rakue. A'etea Davi 'ga a'u opytuna 'gā netee rakue. Ipy'araypat 'gā awau osou peu. A'eramū 'ga amū “Nepēa'wryi pēē” 'jawe'em 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵—Morowykye'ema rupi mainana nanē oporowykyau nū. Nepemogytai nipo Moisesi 'ga remikwasiarera ka'arana mainana 'gā porowyky are ki sa? Morowykye'ema mū magwamagwapa 'gā wya rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'gā amū “Iro peporowyky morowykye'ema rupi pejejupa” ne'i 'gā 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁶—A'jea futat je 'i: Esage futat Janeruwarete 'ga mogytaawa. Esage futat 'ga mogytaawa pype 'gā nemiapofera— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere 'awamū je rekoi. A'eramū jeje'ega renuwa wesageramū futat 'ga mogytaawa pype 'gā nemiapofera apyraapa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁷—Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Je upe mama'e mura esage futat jee. A'ere pejejee pēpota'wa esage etee esageramū jee. Nafutari je tejeupe pēnemimurera, pejejee pejepota'wa esage'em ire”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. Nepēneapyoi nipo pēē 'ga remikwasiarere are pejejemogyau ki sa. Ee pejejeapyo re amunipo 'ā “Nia'wryi pēnemiapofera” nepel'jei 'gā nupe, a'ŷja po'wara 'gā nupe. Nuapoi futari 'gā mama'e tywera— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁸—Je 'ā pēneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga

remimurera. A'eramū je 'jau pē nupe: “Je 'ā morowykye'ema jara”. A'eramū je tee pē mu'jau morowykye'ema rupi pēnemiapoe'em are— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ipoteu ma'e

(Maku 3.1-6; Luka 6.6-11)

⁹Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe. ¹⁰A'e pe ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ūina. A'eramū Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'jau ajaupe:

—'Awamū morowykye'ema. Maran sipo 'ga 'awamū ipoteu ma'e 'ga rerekoi nū?— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga po katu'ogamū ki sa'e 'ga upe: “Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga porogytafera ra'e”, sa'e ki 'ga upe a'i kūi— 'jau 'gā 'upa ajaupe. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Esageay te Moisesi 'ga remikwasiarer imū ae katu'oga morowykye'ema rupi enee?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹¹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pejejemawa ywy kwara pype i'aramū sipo nepenuēmi ywy kwar awi morowykye'ema rupi? Morowykye'ema rupi agawewi nipo i'ari ywy kwara pype pē nui. A'etea nipo penuēm futat jui morowykye'ema rupi. Nepeejara'uweri ywy kwara pype imyina— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹²—Pē nupe pēneymawa repyamū futat. A'eramū pēē pejejejukau esage futat ee. Ae taetu ajee 'ā ae ate Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga ajemuaēma iteu ma'e 'ga ree taetu pejejemaw are pejemuaēma apyraapa. Ma'eramū sipo jane jarejopoare'ema morowykye'ema rupi? “Pejopoar iki”, e'i 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³A'eramū 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo popywau. A'eramū futat 'ga po ojekatu'oka 'ga po owajara 'jawe etee futat.

¹⁴A'e resakawe fariseu 'gā awau ū'jāu jui. Morowykye'ema rupi 'ga katu'o-gamū 'gā amara'neramū Jejui 'ga ree. A'eramū 'gā afuwereteteramū 'ga ree.

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? Jemime te ra'u jane 'ga jukai nū?— 'jau 'gā ajaupe.

Janeruwarete 'ga remipyyrūmet

¹⁵“Fariseu 'gā ifuwerete te ene ree” 'e renupawe Jejui 'ga awau jui. Kwai-wete 'gā awau 'ga rupi. A'eramū 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'okapap. ¹⁶'Gā katu'og ire 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasi pejepe 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega mome'wara 'ga upe ka'arana kwasiaru-kari Jejui 'ga ree rakue. A'eramū Jejui 'ga mama'e apou Isai 'ga remikwasia-rer imū etee futat rakue.

¹⁸“Koromū je upe oporowyky ma'e 'ga, jeremipyyrūmera 'ga.

Jeremifutararete 'ga. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree.

Te'agesagea je amono 'ga upe 'ga rerekwaramū. A'eramū nipo 'ga jepājē mū etee futat mama'e apou akou.

Ywy pewara 'gā nupe nipo 'ga jeremiaporama mome'wau akou.

‘Otywer awi opoit ma'e 'gā nipo 'ga imogyau wemiayuwamū', 'jau 'ga 'gā nupe najuejue etee.

¹⁹ Nimara'nei 'ga ae ree. A'eramū 'ga oje'egayawe'em.

Wafukaite'ema 'ga kwe pewara 'gā nupe. Ojee etee 'ga ojerowiaraipe'ema.

²⁰ Ajemuaēm te 'ga ae ree. Ojero'wu ma'e 'gā nee 'ga opota'waramū.

Iku'ipap ma'e 'gā nee 'ga ojejukau esage. A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau nū.

Afuakaramū 'ga 'gā nee. 'Jeruwarete 'ga oje'ega pē nupe', 'jau 'ga 'gā nupe, 'ga je'ega 'gā erowiare'emauwe.

A'eramū nipo 'gā 'ga je'ega rerowiaa ajemogyau.

²¹ 'Ga ree nipo judeue'ema 'gā jemogypygi. 'Anure nipo 'ga jane katu'ogi Jarejuwarete 'ga upe', 'jau nipo 'gā ajaupe",

'jau Isai 'ga ikwasiaa Jejui 'ga ree rakue. A'eramū Jejui 'ga mama'e apou 'ga remikwasiarer imū etee futat.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 3.20-30; Luka 11.14-23)

²² Anure 'gā amū mama'eukwaawa rerekwara 'ga rerua Jejui 'ga upe. 'Gā nemierurera 'ga noje'egi futari. Mama'eukwaawa 'ga moje'egukare'ema 'ga mogou. Mama'e resagukare'ema nanē 'ga upe nū. A'eramū 'gā 'ga rerua Jejui 'ga upe. A'erauwe Jejui 'ga 'ga katu'oka, mama'eukwaawa moia 'ga wi. A'e-rauwe ikatu'ogipyrrera 'ga je'egi 'gā nupe. Mama'e resaka nanē 'ga akou nū.

²³ A'e resakarera 'gā oporesagamū ajemogyau Jejui 'ga ree.

—Tÿÿ. Okatu'ok 'ga 'ga ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga remimurera 'ga te 'üi? Janeremiapesagera 'ga te 'agamū 'üi?— 'jau 'gā ajaupe.

²⁴ A'e renupawe fariseu 'gā 'jau 'gā nupe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū te 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi— 'jau 'gā 'gā nupe. —Pesepu^b pājē mū etee 'ga imoiri 'ga wi— 'jau 'gā 'gā nupe.

²⁵ 'Gā 'eawera kwaapawe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā amū nipo ojo'oka oywy pype ajamueu— 'jau 'ga 'gā nupe. —Maran sipo 'gā amū a'eramū ojo'oka oywy pype ajamueu. Ajaupi etee futat ajuapi-saupap, ojomateepapa ajaupi etee futat— 'jau Jejui 'ga u'ama oporogytai 'gā nupe. —Maran sipo a'eramū majepeja amunaw ipewara 'gā ojo'oka ajaupi tee futat ajuapisawamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ²⁶—Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayua ijomateepawi ajaupi etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁷—“Pesepu pājē mū 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui”, pe'je ako jee ko. A'eramū je 'jau pē nupe: Ma'ja pājē mū ajee pēnemiayua 'gā mama'eukwaawa moiri 'gā nui jepi? NaJarejuwarete 'ga pājē mū rūi nipo 'gā imoiri 'gā nui jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁸—Je nanē futat 'ā Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat je amoit 'ga wi nū. A'eramū pēē a'e are je kwaapa. “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat ra'e, janeremiapesagera 'ga futat ra'e”, 'jau amunipo 'ā pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹—Ose sipo muna'ywa ifuakat ma'e 'ga rog ipe, 'oga jara 'ga fare'emamū? Naani. Nosei futari. Ifuakat ma'e 'ga far ire etee isei 'ga rog ipe, 'ga karaemā pojekau 'ga wi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Mama'eukwaawa 'wyriara ifuakat

b 12.24 Mama'eukwaawa 'wyriara rera mukūi tapy'ÿja je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

ma'e 'jawe. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājērete, mama'eukwaawa 'wyriara pājē apyraap. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'eukwaawa moiri 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁰—Je ree iporomutare'ema 'gā najeremiayuwa rūi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jeporowyky are je poare'ema 'gā nanē naje upe rūi oporowyky. Mama'eukwaawa upe te 'gā porowykyi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Janeruwarete 'ga pētywera omoit pē nui, jui pēpoiriweramū, je 'i pē nupe. A'ere 'ga nomoiri futari U'agesage kuraparamū pētywera pē nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³²—Pēē mū nipo je kurapa agawewi pejemogyau. A'etea nipo Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, ojeupe peporogytaramū. A'ere 'ga U'agesage kuraw ire pētywera nomoiri futari pē nui. Jarejuwarete 'ga 'Agasage pājē mū etee je mama'eukwaawa moiri 'ga wi. “Pesepu pājē mū te 'ga mama'eukwaawa moiri 'ga wi” 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga 'Agasage kuraparamū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui. 'Awamū miamū 'ga namoiri futari pētywera pē nui. Anure nanē nipo 'ga imoire'ema U'agesage kuraparamū pē nui nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Y'wa 'yp

(Luka 6.43-45)

³³—Y'wa 'ywa 'jawe pēē. Y'wa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wyri. A'eramū ki pēē y'wa katurama resag ire 'jau jupe: “Agamū 'ywa katurama. Sā'ā i'a katurama tāmējē”, 'jau ki pēē jupe. A'ere pēē y'wa a'wyre'ema resag ire ki 'jau tāmējē jupe: “Agamū 'ywa a'wyre'ema. Sā'ā i'a a'wyre'ema”, 'jau tāmējē pēē jupe esaka— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁴⁻³⁵—Esage ma'e 'jawe futat pejemogy numiamū. A'ere pētywet futat pejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Maran sipo ajee nanuarāmū pejemogy esage ma'e 'jawe pejeje'ega? Naesage ma'e arūi futat pēē. Esage ma'e 'gā ea'at mama'e esage are etee futat. A'eramū 'gā mama'e esage are etee futat oporogytau. Ia'wyre'ema 'gā ea'at mama'e tywer are etee futat. A'eramū mama'e tywer are etee futat 'gā oporogytau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁶—Pēē mū nipo pejeje'ega ekoete pejemogyau. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Ma'eramū te ereje'eg ekoete ekou rakue?” 'ga 'i pē nupe. ³⁷Pē'eawer imū etee futat nipo Janeruwarete 'ga pē mepyau. Mama'e esage mome'wareramū te nipo ajee Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Eneresage jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'ere nipo 'ga mama'e tywer are tee nipo peporogyta pejemogyau 'eramū nipo 'ga 'i pē nupe: “Pētywet jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet

(Maku 8.11-12; Luka 11.29-32)

³⁸A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā oje'ega 'ga upe, fariseu 'gā netee:

—Oreremiapoe'ema eapo amū oree. Taruesak 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wyri futari pejemogyau 'ga upe. “Ore-remiapoe'ema eapo amū oree”, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri

mama'ea pē nupe pēnemiesagamū. Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁰—Sā'ā ipira Juna 'ga mokona rakue. A'eramū 'ga 'ā muapyt osea ipira reweg ipe rakue. Nan tee futat nipo pēneki'yramū je seri muapyr etee ywy pe, 'gā tejuka re— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴¹—Ymā te 'ā Juna 'ga rekoi Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga monou ojemome'waukaa Ninewa pewara 'gā nupe rakue. “Kwe pe ekwap je mome'wau Ninewa pewara 'gā nupe”, 'Jau 'ga 'ā 'ga upe rakue. Ipira amun ire te 'ā Juna 'ga awau Jarejuwarete 'ga mome'wau Ninewa pewara 'gā nupe rakue. Juna 'ga je'ega renupawe peuwara 'gā opoia otywer awi rakue. A'eramū nipo 'gā 'Jau pē nupe: “Norokwaawi futari ore Ku'jywa 'ga ikue. A'etea ore orojeupe Juna 'ga 'ga mome'u ypyrauwe oropoit orotywer awi ikue”, 'Jau nipo 'gā pē nupe, Jarejuwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Juna 'ga a'Jea futat esage ma'ea rakue. A'ere 'ā je te esage ma'ea Juna 'ga apyraapa. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe pejejemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴²—Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe nipo Sepa ywy pewara 'wyriara ēē nanē nipo 'Jau pē nupe: “NaKu'jywa kīā remiayuwa rūi agawewi je ikue. A'etea je ojet muku awi Sarumāu kīā je'ega renupa ikue. Sarumāu kīā i'akwaawa agawewi kīā ikue”, 'Jau nipo ēē pē nupe. A'eramū je 'Jau pē nupe: A'Jea futat Sarumāu 'ga i'akwaap ma'ea rakue. A'ere 'ā je te i'akwaawete ma'ea je rekoi. Ma'eramū gatu nipo 'ā naje rerowiari pejepe, a'e je 'ā pē nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Werekwarera upe mama'eukwaawa jewyawet

(Luka 11.24-26)

⁴³⁻⁴⁴ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Pē nui omoir ire nipo mama'eukwaawa ioi ywy akȳme'ema rupi opytaawa mū rekaa akou. A'eramū nipo opytaawa mū resake'emawe 'Jau ojeupe etee futat nū: “Maran te 'ā nooi tejekwawer ipe etee futat tejewya nū 'i?” 'Jau nipo ojeupe. A'eramū nipo ojewya 'ua werekwarera 'ga resaka. Erekwara 'wyriar amuteeramū nipo akowe'em ee. Ijekatu'oguu tuwamū. ⁴⁵ A'eramū nipo opytuna majatykau awau. Sete nipo opytuna rerua. A'ea te nipo itywere. A'eramū te nipo erekwara 'ga te'arareteramū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. —Nan tee pēē. Jeje'ega rerowiare'emamū pētywet pejejemogyau jee— 'Jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga y ēē 'ga rewirera 'gā netee

(Maku 3.31-35; Luka 8.19-21)

⁴⁶ 'Ga porogyta pype Jejui 'ga y ēē 'ua, 'ga rewirera 'gā netee. Ukupepewara 'gā nupe owaēma.

—Toroporogyta Jejui kīā upe 'Jau— 'Jau ēē 'gā amū nupe.

⁴⁷ A'eramū 'ga amū 'Jau Jejui 'ga upe:

—Eney ēē 'ut owaēma enerewirera 'gā netee janee. “Toroporogyta kīā upe 'Jau”, e'i ēē ore— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—A'Jea— 'Jau 'ga 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Jejui 'ga 'Jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Maranuaramū te pēē jey 'jawe jee? Maranuaramū te pēē jerewirera 'gā 'jawe jee?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁹ A'eramū 'ga wemimu'eramū ore mome'wau 'gā nupe:

—Koromū jey ēē 'jawewara 'gā, jerewirera 'gā 'jawewara 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁰—Jeruwarete 'ga je'ega renuparamū pēē jepytunamū pejemogy, jerewireramū nanē pejemogy nū. Kūjāmeramū pēē jerenyramū pejejemogyau nū, jeyramū nanē pejejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoaramū jepytunamū pejemogy jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mama'e a'yi tymawet

(Maku 4.1-20; Luka 8.4-15)

13 ¹ Aipo 'ara rupiwewe futat Jejui 'ga uēma 'og awi awau wapyka ypia reme'y'warimū. Ajatyka ma'e 'gā nupe oporogytau. ² A'eramū kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. ³ A'eramū 'ga awau u'aa wapyka yaruū pype. A'eramū 'ga yaruū pype u'ar ire 'gā oporogytau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe, mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. 'Ga renupara 'gā 'upa 'yisiga pype.

—Kūima'e 'ga amū akou oko pe juowuuran a'ŷja momopoa. ⁴ A'eramū a'ŷja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'ere 'ga imomopor ire wya'li ruri i'wau etee 'ga wi. ⁵ Amumera u'aa ywy a'wyre'ema pype 'ga wi. Kwaiwete ita. A'eramū 'yja otywe'emamū jupe. 'Yi tywe'ria te. Jaruete futat opopoa numiamū. ⁶ A'ere nooi apoa kwe pe. A'eramū kwaraya imomŷijaga etee. Ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera a'ŷja u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. A'eramū jawaiwa iapisau etee. ⁸ Amumera a'ŷja te ajee u'at ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū ywy esage pype u'at ma'efera te u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa trīta i'aa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹—Ee pejeepyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Oporogytapaw ire 'ga uēma yaruū awi nū. A'eramū ore 'ga remimu'e-ramū 'ga rerowyka, oroporonupa ee 'ga upe:

—Ma'eramū te ereporogyta sigaty etee te 'gā nupe? Ma'eramū ene 'gā mu'jau morogytau etee ki 'ei?— 'jau ore 'ga upe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Tejuwarete 'ga je'eg imū futat je ruri pē mu'jau 'ga ree. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuaramū, a'e je 'ā pē nupe— 'jau 'ga oree. —A'ere je porogytai sigaty etee te pē mu'jau ee. Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we ikwaawi erujewi ne, a'e je— 'jau Jejui 'ga oree. ¹²—Jeje'eg are eapyowet ma'eramū Janeruwarete 'ga pē mueapyoi ee. A'ere 'ga jeje'eg are eapyowere'ema 'gā namueapyoi ee. Ee 'gā neapyoweramū etee te 'ga 'gā mueapyoi ee— 'jau 'ga oree. —A'ere ee eapyowere'ema 'gā 'gā amu'eawera moka'jamawi etee. ¹³ Jeje'eg are eapyowere'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapyoi futari ee. Amā'jāu agawewi 'gā jeremia-pofer are. A'etea 'gā naeapyoi ee. Ma'eramū je 'ā morogytau etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u katu re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne— 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁴—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nee Isai 'ga upe rakue:

“Jeje'eg are nipo 'gā apyakai agawewi ajemogyau. A'etee nipo 'gā naeapyo ee.

Amā'jāu nipo 'gā mama'e are. A'ere nipo 'gā nuesaakatu.

¹⁵ U'akwaawe'emamū nipo 'gā ee. Wapya rawopytyma ete nipo 'gā jui.

Wapymāu ete nipo 'gā jui nanē nū. ‘Kasi janereapyoramū ee ne’, 'jau nipo 'gā.

Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā poiri futari otywer awi. A'eramū amunipo 'ā je 'gā katu'logi 'gā tywer awi”,

'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga wemimu'eramū ore.

¹⁶—'Gā amū nipo naeapoweri futari jeje'eg are. A'eramū 'gā weapyo'e-mamū futat ajemogyau ee. A'ere 'ā na'gā 'jawe rūi te pēē. Pēneapowet te pēē jeje'eg are pejejemogyau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejemogyau ee. A'eramū pēē a'eramū pejeku'iramū pejejemogyau ee. ¹⁷Janeypy 'gā 'ā iporesagiwet futat jeremiapo are rakue numiamū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā, amumera 'ga remiayuwa 'gā. Mīmera 'gā iporesagiwet ee rakue numiamū. Iporenuwiwet jeje'eg are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emaue rakue— 'jau Jejui 'ga ore.

¹⁸—Peapya ki jeje'eg are. Tamueapyo pēē teje'eg are 'jau— 'jau 'ga ore.

¹⁹—Sā'ā y'wa a'yja. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'yja mū nipo 'ā u'aa pe pe 'ga wi. A'ea nipo 'ā wyra'ia 'ua i'wau etee 'ga wi. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyo ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe: “Perowiar awi”, 'jau 'ua 'gā nupe. A'eramū futat 'gā momoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga ore.

²⁰—Sā'ā y'wa a'yja mū 'ara ywy a'wyre'ema pype ipopora numiamū. A'ere nitywi apoa. A'eramū 'ā opapapa etee. Nan tee futat nipo 'gā amū je rerowiarawi etee. Kamēsiete nipo 'gā je rerowiari. A'ere 'gā poiri kamēsiete je rerowiar awi nū. Ojeupe mama'eay jesaukarauwe nipo 'gā opoia je wi.

²¹ A'ere nipo amumera 'gā “Iro ererowiat aipoa?” 'jau nipo 'gā 'ua 'gā nupe, 'gā nerekou tyweaete je rerowiar are. A'erauwe nipo 'gā poiri je rerowiar awi je upe oporogyta awi. “Nia'wyri 'ga porogyta ra'e”, ojeupe 'erauwe nipo 'gā poiri je wi— 'jau Jejui 'ga ore ore mueapyou ee.

²²—Sā'ā y'wa a'yja 'ara ju pype. A'eramū 'ā opopoa futat numiamū. A'eramū 'ā jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwiawi etee. A'eramū nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū ajemogyau nū. Wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū akou. Okaraemā momytun are etee nipo 'gā wea'aramū akou nū. A'eramū futat nipo 'gā wea'aru'jawe'emamū jeje'eg are. Jeremifutar imū nipo 'gā mama'e apowe'em futat— 'jau Jejui 'ga ore.

²³—Sā'ā y'wa a'yja ywy katurama pype u'at ma'ea. A'ea nipo awau waranupa u'aramū. Nan tee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā neapyoramū ajemogyau ee. Wago'oramū miamū 'gā nopoiru'aweri futari je rerowiar awi. Ojemogypyka etee futat nipo 'gā ajemogyau je ree. Janeruwarete 'ga pājē mū etee futat nipo mama'e esage apou ajemogyau. Sā'ā ywy katurama pype u'at ma'e 'ara. A'eramū 'ā u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. A'ere ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa trīta i'aa. Nan tee futat jeje'ega

renupara 'gā mama'e esage apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat—
'jau Jejui 'ga ore, ore mueapyou ee.

Juowuunan

²⁴ A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe najuejue etee futat nū:
—Mama'e mū je amome'u pē nupe. Jarejuwarete 'ga rowase pē majaty-
kaaw are je pē mu'eī— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Kūima'e 'ga amū akou juowuu ra'ŷja tyma oko pe. ²⁵ A'ere ypytun imū,
'ga seramū, 'ga ree iporomutare'ema 'ga ruri juowuunana ra'ŷja tyma juowuu
ra'ŷja pō'ō me 'ga wi. A'ere 'ga itym ire awau jui nū. ²⁶ A'eramū opopoa
waranupa awau. Ajul'ajul'jawe futat numiamū. I'ywa nanē nū ajul'ajul'jawe
etee futat. A'ere i'a oteei ajau. A'eramū 'gā i'aramū tāmējē esaka. ²⁷ A'eramū
ko jara 'ga remiayuwa 'gā 'jau 'ga upe: “Juowuunana nipo eretym eko pype
rai'i ki sa. Ma'eramū nā'ā ipopori eewe re'ā”, 'jau 'gā 'ga upe— 'jau Jejui 'ga
imome'wau 'gā nupe. ²⁸ —A'eramū ko jara 'ga 'jau 'gā nupe: “Je ree iporomu-
tare'ema 'ga nipo a'ŷja werut ityma jeko pe rai'i. ‘Tamote'at 'ga koa 'jau' e'i
nipo 'ga jee rai'i”, 'jau 'ga 'gā nupe.

—A'eramū 'ga remiayuwa 'gā 'jau 'ga upe: “Juowuunana jui ipo'oa te ere-
futat?” 'jau nipo 'gā 'ga upe.

²⁹ —A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe: “Naani. Pepo'o awi. Kasi a'e pe pemososok
eewe te ne. ³⁰ Tene ijuwamū ra'ne. A'ere tamū'ēukat ajau imonookara 'gā
nupe 'jau. 'Pēmū'ē ra'ne juowuunana jui. A'eramū pēē imono'oga, iku'afaa,
erawau iapyau. Iapy re pēē juowuurete monooka erawau ejaa yrū pype' ta'e
'gā nupe 'jau”, 'jau ko jara 'ga wemiayuwa 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'-
wau 'gā nupe.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā jemomytunawam

(Maku 4.30-34; Luka 13.18-21)

³¹⁻³² Imome'upaw ire Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā
mul'jau Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee:

—Sā'ā y'wa'ŷi'ī'ia, mostarda 'jawa. A'eramū 'ā ae ityma. A'eramū 'ā opopoa
awau o'ywuuramū. A'eramū 'ā wyra'ia aja'yrapyau akā are, waity mogyau
ee— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

Aipo Jejui 'ga 'ea wemiayuwa jemomytunawama upe 'ga 'i poromū.
'Awamū 'ga rerowiaara 'gā inānānī'ī etee. A'ere 'gā anure kwaiwete 'gā
jemomytuni nipo ajemogyau.

³³ A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mul'jau ee nū:

—Sā'ā kūjā u'i mojerawa. A'eramū 'ā imojopypeawa monou ipype. Inānānī'ī
etee agawewi 'ā imonou ipype. A'etea 'ā awua— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Aipo Jejui 'ga 'ea nanē wemiayuwa jemomytunawama upe 'ga 'i poromū.

³⁴ Mama'e mū 'ga omome'u 'gā nupe 'gā mul'jawamū nū. Mama'e mū mome-
'ue'em ire amunipo 'ā 'ga nimul'jawi futari. ³⁵ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga
ka'arana kwasiarukari ee 'ga amū upe rakue:

“Mama'e mū je amome'u 'gā nupe Tejuwarete 'ga ree 'gā mul'jawamū.

Ywy apoe'emauwe 'gā naeapyou ee. A'eramū je 'gā mueapyou ee”,
'jau 'ga ikwasiaa Jejui 'ga ree rakue. A'eramū Jejui 'ga morogyta mome'wau
'gā nupe, ee 'gā mul'jawamū, 'ga remikwasiarer imū etee futat.

Jejui 'ga 'gā mueapyoawet

³⁶'Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau 'gā nui. Awau osou 'og ipe nū. 'Ga remiayuwamū nanē ore arawau orosou 'ga rupi nū. A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Ore mueapyo ape eporogyta are, juowuu pype opopot ma'e are— 'jau ore 'ga upe.

³⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau ore:

—Sā'ā ae a'ŷja esage tyma. Nan tee futat je, Jarejuwarete 'ga remimure-ramū. ³⁸'Awa ywya ko 'jawewara. Je rerowiaara 'gā a'ŷi esagea 'jawewara. Je rerowiare'ema 'gā a'ŷi esage pype opopot ma'e 'jawewara. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayua futat aipo 'gā. ³⁹⁻⁴¹Je ree iporomutare'ema 'gā mama'eukwaawa 'wyriara futat. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara je rerowiare'ema 'gā mokwasi'wau jeremiayua 'gā pype. Anure nipo je Jarejuwarete 'ga rowase pē majatykaramū, Jarejuwarete 'ga remimureramū ywagipewara 'gā monou kwe pe mama'e tywera apoara 'gā mono'ogukaa. Ojomotywe-rukaarera 'gā neewe nipo je 'gā mono'ogukaa 'gā nupe, mama'eukwaawa rapyawa pype 'gā momopoawamū. ⁴²Tata rakuwa pype futat nipo 'gā awau ajemogyau. Eukwere nipo 'gā jemogyi waemamū. Wa'jy'kāmū nipo 'gā ajemogyau ay upe— 'jau 'ga ore imome'wau. ⁴³—Janeruwarete 'ga remiayua 'gā etee te ywagipewara 'gā weroo ywag ipe 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū nipo 'gā najuejue etee 'ga remiayua 'gā nesaka, 'ga pyri 'gā jemogyramū. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: "A'jea futat 'gā jemogyi Ku'jywa 'ga remiayuwamū", 'jau nipo 'gā 'gā nesakawe— 'jau Jejui 'ga ore, ore mueapyou ee.

—Ee pejeapypoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga ore.

Wemiayuwamū 'gā neko are 'gā mu'eawet

⁴⁴A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau ore nū:

—Sā'ā 'ga amū mama'e epy mū resaga ywy pype. A'eramū nipo esakarera 'ga 'jau ojeupe: "Kuu. Ymā te sipo 'ā 'ga amū imimi imŷina rakue. 'Awa pa je ywy amut tejee kwy", 'jau 'ga ojeupe etee futat. "A'eramū jema'ea futat imimipyrera 'jau kwy", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū 'ga imŷina gatu ra'ne. A'eramū nipo 'ga awau okaraemā me'ega ka'aranūū are. A'eramū nipo 'ga ka'aranūū rerawau ywy jara 'ga upe, ojeupe imuawamū. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejemogyweramū pēē pejeipoia pejemifutar imū mama'e apo awi— 'jau Jejui 'ga ore.

⁴⁵⁻⁴⁶A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau ore nū:

—Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ae rekoa ita epy 'jawe. Sā'ā ita muara 'ga ita epy resaga. Esakawe nipo 'ga 'jau ojeupe: "Koa je afutat", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga okaraemā me'ega ita epy muawamū— 'jau Jejui 'ga ore. —Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejemogyweramū pēē pejeipoia pejemifutar imū etee mama'e apo awi— 'jau Jejui 'ga ore.

⁴⁷A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau ore nū:

—Jarejuwarete 'ga rowase pē majatykaaw are je pē mu'ei— 'jau 'ga ore. —Taityuu momoara 'gā 'ā taityuu monou imomoa 'y pe. ⁴⁸Ipye kwaiwete

pira jejag ire 'ā, 'gā imatāu imua nū. A'eramū nipo 'gā ipira renū'jāu jui. Pira esagea etee nipo 'gā imonou yrū pype. Pira a'wyre'ema nipo 'gā imomopoa etee. ⁴⁹Nan tee futat Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe ywagipe-wara 'gā oi mama'e tywera apoara 'gā pe'au esage ma'e 'gā nui, 'gā mojo'oka 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁵⁰Tata rakuwa pype futat nipo 'gā oi ajemogyau akuekuewamū. Aya nipo 'gā maema 'gā na'jywa mokāina 'gā mogyau— 'jau 'ga oree imome'wau.

⁵¹A'eramū 'ga oporonupa ee oree:

—Pēneapyo te pejejeupe jeremimome'u are ra'e?— 'jau 'ga oree.

—Orereapyo ore ee arajemogyau— 'jau ore 'ga upe.

⁵²A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pejejeupe jeremimome'ufer are pejejeapyoramū pejejemogyau peje-mul'jara 'gā 'jawe etee futat. Jarejuwarete 'ga remikwasiarukarar are peja-mul'jaramū nipo pēē. Ymā we te 'ā pēneapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'ere 'ā 'lawamū pēneapyo jeje'eg are nū. A'eramū nipo pēē 'gā mu'earūmū 'ga je'eg ymaner are, jeje'ega reewe— 'jau 'ga oree. —Karaemā jara 'jawe pēē pejejemogyau. Sā'ā karaemā jara 'ga okaraemā rerekoa. Iymanera 'ga nuetygi futari. Okaraemā momytuna erekou ipyu. Mama'e pyaua nanē 'ga 'ā erekou nū. Nan tee futat pēē. Pēneapyo jeje'eg are. Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner are nanē 'ā pejejeapyoramū pejejemogyau nū— 'jau Jejui 'ga oree.

Nasare pe 'ga oawet

(Maku 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³Morogyta mome'upaw ire Jejui 'ga awau uēma amunaw awi. ⁵⁴Oje'wyr ipe 'ga awau, Nasare pe 'ga awau opytawaipa. Peu wekwaw ipe 'ga peuwara 'gā mu'jau judeu 'gā jatykaaw ipe. A'eramū peuwara 'gā ajemogyau oporesa-gamū 'ga ree:

—Awŷja te 'ga amu'akwaap mama'e are nū'ū? Ma'ja pājē mū sipo 'ga aeremiapoe'ema apoi?— 'jau 'gā ajaupe. ⁵⁵—Ma'eramū sipo 'ga jane mu'ei mama'e are? NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga ra'yra rūi agawewi 'ga. A'etea 'ga 'ā ifuwet jane mu'e are. A'ere jane nienuwi 'ga porogytaa— 'jau 'gā 'ga upe. —'Yjepana pinara 'ga ra'yra 'ga te 'ā. Mari ēē te 'ā 'ga ya. Tiago 'ga, Jose 'ga, Simão 'ga, Judas 'ga. Mīmēra 'gā 'ā 'ga rewirera. ⁵⁶'Ga renyra 'gā nanē 'ā ajemogyau 'au jane pype nū. Maran ajee 'ga jane mu'ei 'ū? Ma'ja pājē mū sipo 'ga mama'e apoi akou?— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁷Nuerowiari futari 'gā 'ga.

A'ere Jejui 'ga 'i 'gā nupe:

—Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā oa kwe pe 'ga je'ega mome'ua. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī 'gā je'ega rerowiaa. A'ere 'ā 'gā 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'gā. 'Gā pytuna 'gā miamū 'ā 'ga rerowia-re'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat ajee 'ā kwe pewara 'gā jēmī je rerowiari. A'ere 'ā je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁸Nuerowiari wejue 'gā 'ga. A'eramū 'ga aeremiapoe'ema mama'e apoarū-me'em oje'wyr ipe. Ināinānī'ī etee 'ga iapoi peu.

Juā Batista 'ga jukaawet

(Maku 6.14-29; Luka 9.7-9)

14 ¹Anure Erote 'ga, Garireja ywy pewara 'gā 'wyrara 'ga, Jejui 'ga rera renupa. 'Ga amū Jejui 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe. ²A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Juā Batista 'ga nipo 'ut oferapa rai'i nū. A'eramū nipo a'e 'ga aeremiapoe'em apou— 'jau 'ga 'gā nupe.

Erote 'ga Juā 'ga jukaakaa 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga wea'aramū 'ga ree, Jejui 'ga remiapofera renupawe.

³⁻⁴Ymā te Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekai 'ga wi rakue. Erotiasi ēē pojekau 'ga wi rakue, Filipe 'ga wi rakue. A'eramū 'ga ēē rerekou katu rakue. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe: “Nia'wyrī nanuara. Ejewirera remireko 'ā erepojeka 'ga wi. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: ‘Peko awi pejeuemireko are’, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'etea 'ā ereapo nanuara. A'eramū ene etywereteramū ekou Jarejuwarete 'ga upe” 'jau Juā 'ga Erote 'ga upe rakue.

A'eramū Erote 'ga amara'neramū Juā 'ga ree, 'ga pofaa, 'ga munewukaa moromunepawa pype rakue. ⁵'Ga jukaa 'ga ifutaa numiamū. A'ere 'ga kyjei judeu 'gā nui. “Juā 'ga 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara futat”, e'i te 'ā judeu 'gā ajaupe jepi. A'eramū Erote 'ga okyjau Juā 'ga juka awi.

⁶Anure Erote 'ga maraka apou. U'aawera 'ara rupi 'ga maraka apoi. A'eramū Erotiasi ēē ra'yra ēē ojerokyau maraka are ajatyka ma'e 'gā nowase. A'eramū Erote 'ga aku'iramū ēē jerokey are. ⁷A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja te erefutat? Tamono eneremifutara enee 'jau— 'jau 'ga ēē upe. —Ma'ja te erefutat? Na'e ekoetei je enee. “Tamono eneremifutara enee 'jau”, a'e te je enee— 'jau 'ga ēē upe rakue.

⁸A'erauwe ēē awau ujāna oy ēē upe 'jau:

—“Ma'ja te erefutat?” e'i kīā jee. “Tomono eneremifutara enee 'jau”, e'i kīā jee. Ma'ja te je aenūi kīā upe?— 'jau ēē oy ēē upe rakue.

—“Juā Batista kīā akagera erurukat imonogukaa paratu pype jee”, ere kīā upe kyn— 'jau ēē wa'yra ēē upe rakue.

A'eramū ēē awau ojewya 'jau 'ga upe:

—Juā Batista kīā akagera erurukat paratu pype imonogukaa wā nupe jee kī'i— 'jau ēē 'ga upe rakue.

⁹Aipo ojeupe ēē 'eramū Erote 'ga u'arasigamū 'ūina ēē 'e are. “Ma'eramū je 'jau ēē upe ra'e 'ū: ‘Eneremifutara tomono enee 'jau’, 'jau ēē upe ra'e 'ū’, 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū 'ūina. A'ere 'ga wemimo'wy'wyrera 'gā nemianuwamū aipo 'ga 'i ēē upe. A'eramū 'ga ojenosōu iapoe'em are. “Kasi a'e pe je'me are 'gā nekoī ajaupe ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga ēē remienūi'wera apoukaa ojeupe. ¹⁰A'eramū 'ga wemiayuwa 'gā amū monou Juā 'ga ajuwonogukaa rakue.

—Moromunepawa pype Juā 'ga 'ami. Pe'je pejewau 'ga ajuwonoka. A'eramū pēē 'ga akagera rerua paratu pype ēē upe— 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

¹¹A'eramū 'gā iapou, ojeupe 'ga 'eawer imū etee futat. A'eramū 'gā paratu pype Juā 'ga akagera rerua 'ga upe. A'eramū Erote 'ga imonou Erotiasi ēē ra'yra ēē upe. Ojeupe 'gā imurawe ēē imonou oy ēē upe.

—Kweramū, a'ni— 'jau ēē oy upe rakue.

¹²“Erote 'ga 'ga jukaukat 'gā nupe” 'e renupawe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga reumera upe erawau imonou inuga ita kwara pype. A'eramū 'gā awau imome'wau Jejui 'ga upe.

Kanape'i me'yitawet

(Maku 6.30-44; Luka 9.10-17; Juā 6.1-14)

¹³Ojeupe Juā 'ga jukaawera mome'urauwe Jejui 'ga 'jau wemimu'eramū ore:

—Awotywe'eme soo ra'ne 'jau— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore arawau oroyaapa yaru pype. A'ere 'gā kwaiwete oreo kwaawi.

—Soo 'ga rewiri 'ga porogyta renupa 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau ypia ywiri. ¹⁴Ojekog ire Jejui 'ga uēma yaru awi. Ko'i-ko'i ete mytuna 'gā 'ua owaēma ore. 'Gā nesakawe Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. Ojero'wu ma'e 'gā 'gā erua 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā katu'oka.

¹⁵Kaaruwamū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—Kaarup, ki 'ei. A'ere nitywi mama'ea 'au 'gā nemi'uramū ki 'ei— 'jau ore 'ga upe. —Emono 'gā jarejewi. Too 'gā amunawa mū pype wemi'urama mua ojeupe 'jau— 'jau ore 'ga upe.

¹⁶A'ere Jejui 'ga 'i etee ore:

—Naani. Nooi futari 'gā. Pēē te mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau etee 'ga ore.

¹⁷—Nitywi futari mama'ea— 'jau ore 'ga upe. —Siku etee kanape'ia. Mukū'i etee ipira'ia. A'ea niapoi 'gā nupe— 'jau ore 'ga upe.

¹⁸A'eramū 'ga 'jau ore:

—Perut ajee jee— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore erawau 'ga upe. ¹⁹A'eramū 'ga ojee ajatyka ma'e 'gā nupe 'jau:

—Pe'je pejeapyka juo'wi 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga wapyka. A'ere Jejui 'ga kanape'i pyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut ore. Ene te 'ā eneresage ore— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

Aipo 'e re 'ga kanape'i mowowoka ipira reewe 'ga imopēpena imonou wemi-mu'eramū ore. Omowowogamū ojeme'yita ore. A'eramū ore imonou wapyk ma'efera 'gā nupe. ²⁰A'eramū futat 'gā ojemi'waa. Ojemi'wapaw ire 'gā 'jau:

—Niapoi agawewi akiko. A'etea ojeme'yi 'ga upe 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te ome'yi jatee. A'eramū jane jarejewegamū rēwējēmi jarejemogyau. Janeruwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara rerekoi— 'jau 'gā ajaupe.

'Gā jemi'wapaw ire ore emyrera mono'oga yrū pype. Tusi yrupemū maty-neema. ²¹Kwaiwete 'gā ojemi'waa. Siku miu agawewi kūima'efera 'gā pytuna. A'e pe kūjāmera nū kunumīmera 'gā netee. A'etea 'gā na'upawi kumia. Wewegamū 'gā jui.

'Y rajape 'arimū 'gā ataawet

(Maku 6.45-52; Juā 6.16-21)

²²A'ere Jejui 'ga wemimu'eramū ore monou ojewi:

—Pe'je iruukwe je renune. Kwe katy pejewau pejeyaapa— 'Jau 'ga oree.
—Je apyta ra'ne. Tamono 'gā 'gā 'wyr ipe 'Jau nū. A'eramū pēē pejewau je renune— 'Jau 'ga oree.

A'eramū ore arawau 'ga wi 'ga rejaa ojetee'i.

²³Ojewi mytuna 'gā mono re Jejui 'ga awau ojeupia ywytyra rupi. Ojetee futat 'ga 'ūina oporogytat 'Uwarete 'ga upe ypytunimū.

²⁴A'e pe ore arawau arakou oroyaapa. Mukuu te ore oi. Poje ywytuua 'ua oree, 'y ryjuapi retee. ²⁵Ku'em ja'wyja'wyrāmū Jejui 'ga 'ua ore rewiri. 'Y rajape 'arimū etee futat 'ga 'ua watau akou. 'Ua 'ga ore rupisika. ²⁶'Y rajape 'arimū 'ga ata resakawe ore orokeyau 'ga wi. Orekyjea ore pifuaka'roka.

—Ajaga nipo kwe 'ut owaēma janee kūi— 'Jau ore aruafukaita arajaupē.

²⁷A'erauwe Jejui 'ga 'Jau oree:

—Pekyje awi je wi. Je te ojot pē newiri— 'Jau 'ga oree.

²⁸A'erauwe Pedro 'ga 'Jau 'ga upe:

—Ene futat nipo ereko, ki Ku'jyp? Je futat 'Jau, je mono ape je muatau 'y rajape 'arimū ejel'jawe— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

²⁹A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Ere ajee ejua— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Pedro 'ga awau ojypa yaruu awi. A'eramū futat 'ga awau watau 'y rajape 'arimū Jejui 'ga repejāna. ³⁰Poje 'ga wea'aramū erujewi ywytu are. A'erauwe 'ga kyjei. A'eramū 'ga awau wypywygamū. A'eramū 'ga wafukaita Jejui 'ga upe:

—Je poar ape, ki Ku'jyp! Jerypywyk je tekou— 'Jau 'ga wafukaita, Jejui 'ga upe.

³¹A'eramū Jejui 'ga 'ga poppyka oje'ega 'ga upe:

—Ma'eramū ene ekyjau ete 'ū? Ma'eramū te ene nerejemogypygyi etee je ree? Je rerowia'ri'i tāmējē 'ā ape— 'Jau 'ga Pedro 'ga upe.

³²A'eramū 'ga 'ga rerua eru'aa yaruu pype. Ore pype 'gā 'arauwe ywytu wojeramū. ³³A'erauwe ore 'Jau Jejui 'ga upe, yaruu pype ajemogy ma'eramū:

—A'jea futat. Ene te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea— 'Jau ore 'ga upe, 'ga muorypa.

Genesare ywy pewat

(Maku 6.53-56)

³⁴A'eramū ore arawau oroyaapa orojekoka Genesare ywy are. ³⁵Jejui 'ga kwaaw ire peuwara 'gā oje'ega monou kwe pewara 'gā nupe:

—Pe'je pejejua Jejui 'ga resaka. Ojero'wu ma'e 'gā nerua 'ga upe— 'Jau 'gā oje'ega monou 'gā nupe.

A'eramū 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'ga upe. ³⁶A'eramū 'gā 'Jau Jejui 'ga upe:

—Tene 'gā eneraity pypireme'ywa pygyi etee agawewi— 'Jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga raity pypireme'ywa pygyarera 'gā ojekatu'okapap najuejue etee futat.

Judeu 'gā nemiapo

(Maku 7.1-23)

15 ¹Anure fariseu 'gā amū 'ua Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'-jara 'gā netee Jerusareg awi oporonupa ee Jejui 'ga upe:

²—Ma'eramū te eneremiayuwa 'gā nuapoi mama'ea jareypy 'gā je'eg ymaner imū?— 'Jau 'gā 'ga upe. —Ymā te 'ā janepy 'gā 'i ajaupe rakue: “Janeruwarete 'ga janejepoeja afutat. Mama'e 'u enune jarejepoeite'ema 'eramū janetyweramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'Jau 'gā ajaupe rakue. A'eramū ore orojepoeita orojemi'war enune 'gā 'eawer imū etee futat jepi. A'ere 'ā eneremiayuwa 'gā nojepoei ojemi'war enune 'gā 'eawer imū— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe.

³A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Ma'eramū ajee nepeenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega pejejemogyau 'ū? Na'ga je'eg imū rūi nanē pēē mama'e apou nū. Peje'eawer imū etee 'ā pēē mama'e apou. A'eramū kasi pēē jeremiayuwa 'gā ago'wau ekoete pejejemimu'e tywer are ne— 'Jau 'ga 'gā nupe. ⁴—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'ga je'ega. Pejeje ēē je'ega nanē ianupa etee nū”, 'Jau 'ga 'ā rakue. “Ujara 'gā kurapara 'gā ki peapisi”, 'Jau 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁵—A'ere 'ā pemu'e 'gā 'gā jara 'gā je'ega renuw etee'em are etee pejejemogyau. “Pejejara 'gā nupe mama'e are pejeporomonowere'emamū ki pe'je 'gā nupe: 'Pē nupewara je amono Jarejuwarete 'ga upe ai'i. A'eramū je mama'e mū monowe'em pē nupe', pe'je ki pejejara 'gā nupe”, 'Jau 'ā pēē 'gā mu'Jau tywet pejejemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁶—Aipo apoaramū pēē pejejar are iporomutare'emamū futat. A'eramū pēē aipo apoaramū Jarejuwarete 'ga je'ega renupare'emamū futat nanē nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū jēmī 'ā mama'e apowe'em. Pejejea'aw imū etee te 'ā pēē mama'e apou ekoete pejejemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁷—“Ore Jarejuwarete 'ga je'eg are oreporenuwiwet jepi”, 'Jau futatee 'ā pēē pejejemogyau. A'ere pē'me ate. Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari inuga ka'aran are Isai 'ga upe pē nee rakue:

⁸ “Nomyi agawewi 'gā weaa je ree. A'etea nipo 'gā e'i ekoete futat:

'Arafutar ore Jarejuwarete 'ga. Oroporenuwiweramū 'ga je'eg are', 'Jau futatee nanē 'gā ajemogyau nū.

⁹ 'Aramuoryw ore Orojuwarete 'ga', 'Jau futatee 'gā jee", 'Jau

Janeruwarete 'ga. “A'ere 'ā 'gā 'meramū te.

Nomyi 'gā weaa je ree. Naje rerowiari tāmējē 'gā.

U'eawer are etee 'gā jamu'ei. A'ere 'gā 'Jau ajaupe:

'Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei', 'Jau futatee 'gā ajaupe”,

'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are Isai 'ga upe rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰A'eramū Jejui 'ga 'Jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejeapyakau jeje'eg are. Pejejeapyoramū ee pejejemogyau.

¹¹Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea te pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te pē motywet Janeruwarete 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹²A'eramū ore Jejui 'ga remimu'eramū 'ga rerowyka arajua oroporogytau 'ga upe:

—Nafutari fariseu 'gā eneje'ega ra'e— 'Jau ore 'ga upe.

¹³A'eramū Jejui 'ga 'Jau ore:

—Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei 'gā 'eawer are. Sā'ā koa. Ko jara 'ga 'ā opopot ekoete ma'e ka'a po'oa. Wemitymera etee 'ā 'ga

imuaranuwukaa oko pype. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga iapoi. Oje'eg are ajamu'jatyweara 'gā nerekō tyweri. ¹⁴ A'eramū pēē pejejemuaēme'ema 'gā nee. Eae'ema 'jawe 'gā. Eae'ema 'gā ojopopyyk ekoete ajuerawau kwe pe. A'ere nipo 'gā ajueru'ari etee ajuerawau ywy kwara pype. Nan tee fariseu 'gā. Naeapyoi 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are. A'etea 'gā ajamu'e ekoete ee. A'eramū nipo 'gā wemimu'e 'gā nerawau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga oree.

¹⁵ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore mueapyo ape e'eawer are, ki Ku'jyp. “Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea tee pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te 'ā pē motywet Janeruwarete 'ga upe” eawer are— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pēē nanē nipo nepepyygi we pepeakag imū ra'e ki sa? Ekoay pēē na'e ki 'ei. Pēē nanē meeweī etee pēneapyo ee ra'e ki 'ei. ¹⁷ Nepēneapyoi we futat nipo je'eawer are ki sa? Pejejemi'ua nipo pēē imonou pejejuru pe. A'ere nipo pēē imokona. Pēnemi'ua osou pēnawyrū pype. A'ere nipo “pēnemi'ufera okwapa pē nui” 'ea miamū pē motywere'ema Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁸ —Pēje'egaiwa te a'jea futat pē motywet 'ga upe. Pejejea'aw imū etee pejeje'ega. Pēje'egaiwa te a'jea futat pēwyter a'wyre'ema wesaukat Janeruwarete 'ga upe. ¹⁹ Mama'e tywer are etee pejejea'aramū. A'eramū pēē mama'e apou pejejea'ar imū. 'Ga amū nipo wea'aramū akou oporojuka are. A'eramū nipo 'ga oporojukau. 'Ga amū nipo wea'aramū akou wemirekoe'ema kūjā are oko are. A'eramū nipo 'ga okou ēē ree. Kūjā ēē mū nipo wea'aramū akou omene'ema kūima'e are oko are. A'eramū nipo ēē okou 'ga ree. 'Gā amū nipo wea'aramū mama'e tesirū apo are. A'eramū nipo 'ga otyweramū akou Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga amū nipo ojokaraemā futaa akou. A'eramū nipo 'gā amunarūmū ee. Wemifutar imū etee o'meramū nipo. Wea'aw imū etee futat nipo 'gā ajuago'wau ajemogyau. Wea'aw imū etee futat nipo 'gā Jarejuwarete 'ga kurapa. ²⁰ Poromū te 'gā jemotyweawa Jarejuwarete 'ga upe. Na'gā nemi'ua rūi futat 'gā motywet 'ga upe. 'Gā jepoeje'ema miamū nomotyweri 'gā Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree, ore mueapyou ee.

Judeue'ema ēē

(Maku 7.24-30)

²¹ A'ere Jejui 'ga ore rerawau pe awi nū. Tiro 'jawa pyri ore oi, Sidoma 'jawa pyri 'jau. ²² Peu ore rekoramū peuwara ēē mū, judeue'ema ēē mū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Ene 'ā Jarejuwarete kīā remimurera, Ku'jyp. Ejemuaēm iki je ree, Ku'jyp— 'jau ēē 'ua 'ga upe. —Mama'eukwaawa 'up jera'yra kynā pir are. Ojero'wu etee te kynā. Epe'a kynā wi jee, Ku'jyp— 'jau ēē 'ga upe au'jeteramū.

²³ A'ere Jejui 'ga ēē je'eg anupare'ema 'jawe etee futat. A'eramū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—Emono ēē jarejewī. Jane rewiri etee 'ā ēē rekoi wafukaita— 'jau ore 'ga upe.

²⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Janeruwarete 'ga je mua Israeu juapyrera 'gā nupe etee. Judeu 'gā karupa'mī ka'jama 'jawe jee. A'eramū 'ga je mua 'gā nupe, 'gā mu'jau-kaa ojee— 'jau 'ga oree. —A'ere ēē najudeu arūi. Amutee ēē te— 'jau 'ga oree.

²⁵ A'ere 'ā ēē ruri ojea'gwawe'em futat wapyka wenupy'āu 'ga rowase 'jau 'ga upe:

—Je resag ape, Ku'jyp. Ejemuaēm je ree— 'jau ēē 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Sā'ā ae kunumīa mama'e 'ue'emamū ae kunumī remi'urama monoe'ema weymawa upe. Nan tee futat je— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

²⁷ —A'jea futat ere. A'ere ywyu mama'e 'ar ire wā neymawa i'ui futari— 'jau ēē 'ga upe.

²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat ape ekou ra'e ī. A'eramū je enera'yra ēē katu'oka enee— 'jau 'ga ēē upe.

Aipo 'ga 'e pyyauwe futat mama'eukwaawa ojepe'au ēē ra'yra ēē wi.

²⁹ A'ere Jejui 'ga wemimu'eramū ore rerawau pe awi nū. Arawau orowaēma Garirei ypiauu reme'y'warimū. A'eramū ore arawau orojeupia ywytyra rupi. A'eramū Jejui 'ga wapyka wewiri oo ma'e 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³⁰ Kwaiwete 'gā 'ua owaēma 'ga upe. Ojero'wu ma'e 'gā 'gā erua 'ga upe 'gā katu'okawamū. Iteu ma'efet, eae'em, ika'na ma'e, ije'ege'em, ikaruat ma'e. Mīmēra 'gā 'gā werut 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga 'gā katu'okapap. ³¹ 'Gā katu'oga resakara 'gā oporesagamū 'gā nee.

—Kuu. Ije'ege'emera 'gā 'ga omoje'egukat! Iteu ma'e 'gā 'ga amafu'amukat! Ika'na ma'e 'gā 'ga ikatu'oka. Eae'ema 'gā 'ga imamā'jāu. Israeu juapyrera 'gā Nuwarete 'ga 'gā katu'ogukaa 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā Ku'jywa 'ga muorypa ee.

—Ene te 'ā eneresage oree, ki Ku'jyp. Ojero'wu ma'e 'gā erekatu'ogukat 'ga upe ore reape— 'jau 'gā Ku'jywa 'ga upe, 'ga muorypa ee. —Israeu juapyrera 'gā Nuwareteramū ene 'gā katu'ogukaa 'ga upe oree— 'jau 'gā Ku'jywa 'ga upe, 'ga muorypa 'gā nee.

Kwaturu miu 'gā mojemi'waawet

(Maku 8.1-10)

³² Kwaiwete 'gā katu'og ire, Jejui 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Ajemuaēm je tekou 'gā nee. Muapyt 'ā 'gā kaaruwamū jane pyri. A'eramū 'awamū 'gā nemi'urama ateepawamū 'gā nui. A'ere je najeporomonoweri 'gā nee tejewi, 'gā nupe mama'e monowe'emamū. Kasi 'gā oje'wyr ipe awau 'gā manūaiwi ty'ara upe ne kwy— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³ A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Amunawe'em ipe jane rekoi nū'ū. Nitywi mama'ea 'au. Mō awi sipo ore mama'e muri 'gā mojemi'waawamū?— 'jau ore 'ga upe.

³⁴ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Marāmaran te pēkanape'i pytuna?— 'jau 'ga oporonupa ee oree.

—Sete kanape'i pytuna muapyapy'ri etee pira'ia— 'jau ore 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejeapyka ywyu— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā wapyka. ³⁶ A'eramū 'ga kanape'i ppyka opo pe ipira'i reewe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'eramū oree. Omowowogauwe ojeme'yita oree. A'eramū ore imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ³⁷ A'eramū futat 'gā ojemi'waa wewegamū.

—Niapoi agawewi akiko re'ā. A'etea ojeme'yi 'ga upe janee 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā ome'yi janee. A'eramū 'ā jane jarejewegamū rēwējēmī jarejemogyau. Janeruwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara rerekoi— 'jau 'gā ajaupe.

'Gā jemi'wapaw ire ore emyrera mono'oga ijaga yrūūū pype. Sete yrupemūū ore imatyneema. ³⁸ Kwaiwete te ojemi'wat ma'efera 'gā pytuna. Kwaturu miu kūima'efera 'gā pytuna. A'e pe 'ā kūjāmera 'gā pytunamū nū, kunumīmera 'gā netee. Kwaiwete ojemi'wat ma'efera 'gā pytuna.

³⁹ 'Gā jemi'wapaw ire Jejui 'ga 'gā monou ojewi:

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā mono re Jejui 'ga ore reru'aa yaruū pype nū. A'eramū ore arawau oro-yaapa arawau orojekoka Magatā ywy are.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet

(Maku 8.11-13; Luka 12.54-56)

16 ¹ Anure fariseu 'gā amū satuseu 'gā amū netee 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. Nuerowiari 'gā 'ga. “NaJarejuwarete 'ga pājē mū rūi 'ga mama'e apoi akou”, e'i etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ua 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Aeremiapoe'ema eapo amū ore reape. Taruesak ene mama'e apoa orojemiesagamū 'jau ki sa— 'jau 'gā 'ua 'ga upe.

² A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Naapoa'uweri je amū pē neape. Naje rerowiari te 'ā pejepe. A'eramū je mama'e apowe'em pē nemiesagamū— 'jau ete 'ga 'gā nupe. —Kaaruwamū ywak piraga resaka ki pe'je pejejaupe: “Ai'iwe nipo 'ā nokyri amana”, pe'je ki ywak piraga resag ire. ³ A'ere nipo ku'emamū ywak piragamū resag ire pe'je pejejaupe: “Awamū amana ra'e”, 'jau nipo pēē ywak piragūū resag ire. Ywaga resag ire nipo pēē mū amana kwaapa futat. A'ere nipo naje kwaawi pejepe. Jeremiapofera resaka agawewi nipo pēē. A'etea nipo naje rerowiari pejepe. “Janeruwarete 'ga futat 'ga mut janee”, 'jawe'em nipo pēē jee jeremiapofera resag ire miamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴ —'Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wyrī futari pejejemogyau 'ga upe. “Oreremiapoe'ema eapo amū oree”, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū. Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau pe awi nū. 'Ga remimu'eramū nanē arawau 'ga rupi nū.

Wemimu'e 'gã momoranupawet

(Maku 8.14-21)

⁵ Arawau yaruu pype aru'aa. A'eramũ ore oroyaapa arawau. Garireja ry owajara katy ore arawau. A'ere ore 'ga remimu'eramũ kanape'i reroo moka'jami.

⁶ Arawaw ipe Jejui 'ga 'jau oree:

—Pejea'gu ki fariseu 'gã nui, 'gã mani'oko'o jopype awi, satusau 'gã ma'e awi 'jau— 'jau 'ga oree.

⁷ Aipo orojeupe 'ga 'eramũ ore 'jau arajaupē:

—Kanape'i rerura jane simoka'jam ra'e. Ma'eramũ 'ã 'ga poromũ 'ga 'i janee— 'jau ore arajaupē.

⁸ A'ere Jejui 'ga, arajaupē 'e renupawe, 'ga 'i oree:

—Naje rerowiari tāmējē pejepe pejejemogyau ki 'ei. Ma'eramũ nã'ã aipo pe'je pejejaupē re'ã “Kanape'i rerure'em are 'ga 'i poromũ janee”, pe'je re'ã— 'jau 'ga oree. —Nakanape'i upe rūi je 'i poromũ pē nupe. “Pejea'gu ki fariseu 'gã mani'oko'o jopypeaw awi, satusau 'gã ma'e awi nanē nũ”, a'e te je pē nupe kūi. “Morogyta 'gã pejejeupe imowuwut ekoete awi ki pejea'gu”, a'e te je pē nupe kūi— 'jau Jejui 'ga oree. ⁹—Nepēneapyoi we jeje'eg are ra'e. Pemoka'jam nipo jeremiapofera rai'i? Kanape'ia je ime'yitawera rai'i? Sīku etee agawewi ako ai'i. A'etea ako je kanape'ia omowowok imonou sīku miu kūima'e 'gã mojem'i'waawamũ ai'i. 'Gã jemi'wapaw ire ako pēē emyrera jaga tusi yrũ pype ai'i— 'jau 'ga oree. ¹⁰—A'ere ako je sete kanape'i mowowoka kwaturu miu 'gã mojem'i'waawamũ ai'i nũ. 'Gã jemi'wapaw ire marāmaran yrũa ajee pematyneem emyrera pyu rai'i? Sete yrũ etee futat ako ai'i. Pemoka'jam te ra'u jeremiapofera rai'i nũ? Ma'eramũ sipo ajee jerea'aramũ kanape'i pyu jaretywe'em are?— 'jau 'ga oree. ¹¹—Nakanape'ia rūi je amome'u pē nupe “Pejea'gu ki fariseu 'gã mani'oko'o jopypeaw awi” je'ea. A'ere 'ã nepēneapyoi je'eawer are— 'jau 'ga oree.

¹² Aipo orojeupe 'ga 'eramũ ore orojeapyoramũ 'ga 'eawer are.

—“Pejea'gu ki fariseu 'gã 'e awi, satusau 'gã 'e awi nanē nũ” 'e upe te je 'i numiamũ— 'jau 'ga oree.

Pedro 'ga Jejui 'ga mome'uawet

(Maku 8.27-30; Luka 9.18-20)

¹³ Orojekog ire ore arawau ywyu. Sesariafiripai ywy pe ore arawau. Peu orowaēm ire Jejui 'ga oporonupa ee oree:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gã jee, pēneki'yrāmũ jee jepi?— 'jau 'ga oree.

¹⁴ —“Juã Batista 'ga te nipo 'ã 'ut oferapa rai'i nũ”, e'i 'gã amũ enee jepi. Amumera 'gã: “Eliasi 'ga nipo 'ã 'ut ojewya rai'i nũ”, 'jau enee jepi. Amumera 'gã: “Jeremi 'ga nipo, 'ga je'ega mome'warera 'ga amũ te nipo 'ua oferapa oporogyta akou janee nũ”, 'jau 'gã enee jepi— 'jau ore 'ga upe.

¹⁵ —Pēē nũ. Ma'ja pe'je ajee jee jepi nũ'ũ?— 'jau 'ga oree.

¹⁶ A'eramũ Simão Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat”, aru'e ore jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe. —“Okoteete ma'e 'ga ra'yrarete 'ga futat”, aru'e ore jepi— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū, Simão— 'jau 'ga 'ga upe, Juā 'ga ra'yra 'ga upe. —Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo enee, 'agamū ene mueapyoukaa je ree. Na'ga amū rūi ene mueapyo je ree. Ywag ipe ako ma'e 'ga, Jeruwarete 'ga futat ene mueapyo je ree— 'jau 'ga Simão 'ga upe. ¹⁸—Enerer irūa Pedroa. Ita enerer irūa. Sā'ā pēē 'oga apoaramū ita 'arimū imyīnaramū itauu monoa ikokaramū. Aipoa te itauua 'oga opygete etygukare'ema. Nan tee futat ene'eawera “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Okoeteete ma'e 'ga ra'yrate 'ga futat”, ene'eawera. Aipo ene'eawera rerowiaara 'gā je amogy tejemiayuwamū. Ene 'ā je amogo tejerowiarukaawamū kwaiwete 'gā nupe. Anure nipo ene je rerowiaara 'gā 'wyriaramū futat ereko. Kwaiwete nipo 'gā je rerowiaa. Je rerowiar ywyapi futat nipo 'gā ajemogyau. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayua agawewi nipo afuewereteramū 'gā nee. A'etea nipo 'gā nopori futari je rerowiar awi. Sā'ā 'oga omyi esage re i'are'ema. Nan tee futat je rerowiaararetea 'gā nopoiru'jawi je wi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁹—Sā'ā saawi rerekwara. 'Wyriararete 'ga woga saawi monou wemiayua 'ga amū upe. A'eramū aipo 'ga mama'e apou o'wyriara 'ga upe, o'wyriara 'gā je'eg imū etee futat. Nan tee futat je ene mogou 'wyriaramū teje'eg irūnamū. Ene futat 'awamū ereko jeremiayua 'gā mu'jau jeremifutar are. “Nan tee siapo 'jau”, 'jau nipo ene ekou 'awamū. Jeremiayua 'gā nupe aipo ene 'eramū Janeruwarete 'ga nanē aipo 'jau enee nū. “Nan siapo awi”, 'gā nupe ene 'eramū Janeruwarete 'ga nanē aipo 'jau enee nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramū 'ga 'jau oree nū:

—Je mome'u kasi pejepe tekotee 'gā nupe ne. “Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera”, 'jawe'em pēē 'gā nupe— 'jau 'ga oree.

Amanūawama mome'uawet

(Maku 8.31–9.1; Luka 9.22–27)

²¹ A'e pe futat Jejui 'ga amanūawama mome'wau ppy oree:

—Too Jerusareg ipe 'jau. Peu futat nipo judeuramū jane'wyria'ri 'gā je rereko tyweri. Jane'wyria'ri, mainana 'wyriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmera 'gā nipo je rerekou tyweaete je jukaukaa jefaruu 'gā nupe. A'ere nipo imuapya 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi nū— 'jau 'ga oree.

²² Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'ga rorojepe'au'i ore wi, oje'egayau 'ga upe:

—Ene'me awi nū'ū. Nene rereko tywera'uweri 'gā nū'ū. Janeruwarete 'ga nene rereko tywerukara'uweri 'gā nupe kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga ojerowaka amā'jau 'ga ree:

—Ejepe'a je wi, ki Satanasi. Mama'eukwaawa 'wyriara ene mu'eukat poromū jee, ki Pedro. “Tamomoirukat 'ga 'ga Ruwarete 'ga remifutara apo awi 'jau”, e'i te Satanasi ojeupe. A'eramū poromū ene mu'jaukaa jee kūi— 'jau 'ga Pedro 'ga upe. —NaJarejuwarete 'ga remifutar imū rūi ere aipo 'jau jee. Ejemifutar imū te ere aipo 'jau jee— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁴ A'ere 'ga 'jau oree:

—Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejejereko tywer awi— 'jau 'ga oree. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je

Jejui 'ga rerowiar awi", pe'je etee ki— 'jau 'ga oree. ²⁵—“Najemanūweri je Jejui 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga oree. —“Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imū” 'jara 'gā nanē nooa'uweri ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga oree. —Amumera 'gā te nipo ajee e'i “tene 'gā je jukai kwy. Je napoira'uweri Jejui 'ga rerowiar awi”, 'jau. Aipo 'jara 'gā etee awau ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁶—Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nomŷi 'gā weaa Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee 'gā oi. Peu oo re 'gā nuēmarūi futari jui. Nitywi mama'e mū mama'eukwaawa rapyaw awi 'gā nēnūljāawamū— 'jau 'ga oree. ²⁷—Anure nipo pēneki'yramū je ruri tejewya nū. Tejuwarete 'ga renyfuga pype nipo tejua, 'ga pyriwara 'gā netee. A'eramū futat je pē mepyau pēnemiapofer are najuejue etee futat. Teje'eg imū mama'ea apoarera 'gā je imonou imogyau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Tejerowiare'ema 'gā nipo je imonou imogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga oree. ²⁸—Al'jea futat je 'i. A'eramū futat nipo je tejua pē'wyriarareteramū te'ŷina pē nupe. Pēē mū nipo je resaka pejemanū enune, peje'wyriarareteramū je ruramū— 'jau 'ga oree.

'Gā neape Jejui 'ga jesowo'gōkawet

(Maku 9.2-13; Luka 9.28-36)

17 ¹Anure seis oser ire Jejui 'ga awau ywyty'rarimū. Ore mū etee 'ga erawau ojeupi. Muapya 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, 'ga rewirera Juā 'ga. Mīmera 'gā etee 'ga erawau erojeupia ywyty'rarimū ojeupi. ²Peu Jejui 'ga ojesowo'gōka 'gā neape. 'Ga reakwara wenyfugamū kwara reny 'jawe. 'Ga raitya nanē wapasasigamū 'ga ree nū. Iaparasig enyfuk te 'ga raitya 'ga ree.

³A'erauwe 'gā Moisesi 'ga resaka Eliasi 'ga reewe. Ywag awi 'gā nuri opo-rogytau Jejui 'ga upe.

⁴Ywag awi 'ut ma'e 'gā nesakawe Pedro 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe. —Ere futat te je tapŷja apoa pejejeupe? Muapya tapŷja taruapo pē nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

⁵'Ga porogyta pype ywasiga mū 'ua ojypa 'gā nee nū. Enyfug esage te ywasiga. A'e rupi futat Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'gā nupe:

—Koromū futat jera'yrarete 'ga. Jeremifutararete 'ga. 'Ga 'ā je muorypara-retea ojee. A'eramū ki pēē pejeapyakau 'ga je'eg are— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywasiga rupi 'gā nupe.

'Ga porogytapaw ire ywasiga ojeupiapap 'gā nui nū.

⁶Jarejuwarete 'ga je'ega renupawe Jejui 'ga remimu'e 'gā piryyjamū jui. 'Ga je'ega 'gā mogyiau etee. A'eramū 'gā awau wāāpyramū anuruka ywyu.

⁷A'erauwe Jejui 'ga awau 'gā nepejāna opo mowyka 'gā nee.

—Pekyje awi. Pel'je pejejua pejefu'ama— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸A'eramū 'gā wowowynamū warekou. A'ere 'gā Jejui 'ga etee futat esagi 'ga 'amamū. Ywag awi 'ut ma'efera 'gā awau ojeupia ywasiga rupi 'gā nui nū.

⁹Ywytyr awi 'gā neruaw ipe Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pemome'ua'ne kasi 'gā nupe ne. Pejejek'i'yrāmū je feraw ire tāmējē tepe-mome'u 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'eramū ajee Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'i 'ū: Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: “Eliasi 'ga ra'ne nipo ojesaukat 'gā nupe. A'ere nipo 'ga rewiri jeremimonorama 'ga oi ojesaukaa 'gā nupe”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue, 'jau 'gā imome'wau oree jepi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹¹⁻¹²A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'gā 'i. Eliasi 'ga 'jawewara 'ga ra'ne futat ako 'ut ai'i. “Au'je ki mama'e tywera apo re. Pe'je ki pejeipoia pejetywer awi. Ku'jywa 'ga tepē mogy wemiayuwamū 'jau”, 'jau ako 'ga awau pē nupe ai'i je renune ai'i. A'ere nepekwaawi futari 'ga. A'eramū 'gā 'ga rerekou tyweaete wemifutar imū etee futat. Anure nipo 'gā je miamū je rerekou tyweaete 'ga 'jawerimū futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹³Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā weapyoramū ee ajemogyau.

—Juā Batista 'ga 'ga omome'u janee— 'jau 'gā. —Juā Batista 'ga Eliasi 'ga 'jawewara futat— 'jau 'gā ajaupe.

Kunumī 'ga katu'okawet

(Maku 9.14-29; Luka 9.37-43)

¹⁴Ywytyr awi otyw ire 'gā kwaiwete 'gā nesaka ywytyra raimy 'wyr ipe. Poje kūima'e 'ga amū 'ua, wapyka wenupy'āu Jejui 'ga rowase.

¹⁵—Ejemuaēm jera'yra 'ga ree, ki Ku'jyp. Mama'eukwaawa 'up 'ga pir are. A'eramū 'ga moypipa— 'jau 'ga Jejui 'ga upe. —Oypiwauwe 'ga 'ari tata pe jepi. 'Y pe nanē 'ga u'aa jepi nū— 'jau 'ga imome'wau Jejui 'ga upe. ¹⁶—Arut futat je 'ga eneremimu'e 'gā nupe esaukaa ko numiamū. A'ere 'gā nomoiri etee 'ga wi ko— 'jau 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

¹⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema pejejemogyau 'wei? Ymā agawewi nā'ā je pē mu'ei re'ā. A'etea nipo 'ā naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe. “Nokoa-'uweri je namutamutat pē pype”, a'e agawewi je 'ā pē nupe jā'nū'ū— 'jau 'ga tesirūmera 'gā nupe nanē nū. —Pe'je 'ga ra'yra 'ga rerua jee— 'jau Jejui 'ga ore mū upe.

¹⁸Kunumī 'ga resakawe Jejui 'ga 'jau 'ga pirewara upe:

—Ejepe'a 'ga wi— 'jau 'ga jupe.

'Ga 'e ypyrauwe ojepe'au 'ga wi. A'eramū kunumī 'ga ajarueteramū.

¹⁹A'eramū ore 'ga remimu'eramū arawau 'ga repejāna 'ga pyri katu katu. A'eramū ore 'ga upe etee oroporonupa ee:

—Ma'eramū ajee ore norope'aarūi 'ga wi ra'e 'ū?— 'jau ore 'ga upe.

²⁰⁻²¹—Naje rerowiari wejue te 'ā pejepe. A'eramū pēē a'eramū 'ga pirewara moirarūme'em 'ga wi— 'jau Jejui 'ga oree. —Mostarda 'jawa ra'yī 'ā sikōsi-kōi'ī agawewi. A'etea 'ā otym ire waranup. Aipoa aranuwa 'jawe pejemogy re amunipo 'ā pēē peapo futat mama'ea. Je rerowiar etee te te nipo 'eramū tee pearanup— 'jau 'ga oree. —Je rerowia'ri re amunipo 'ā peapo mama'ea peje-jemiapoe'ema jepājē mū. Ywytyra upe amunipo 'ā pēē 'jau: “Ejepe'a 'aw awi.

Peu'i ewau e'ŷina", 'jau amunipo 'ā ywytyra upe. Aipo ojeupe pēē 'erauwe amunipo 'ā ywytyra ojepe'au awau pē'eawer imū etee futat. Tejerowiarāmū te je tepājē monoi pē nupe pēnemiapoe'ema apoawamū— 'jau Jejui 'ga oree.

Amanūawama Jejui 'ga imome'wau'japa

(Maku 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Anure Jejui 'ga remimu'eramū ore arajatykau 'ga ree Garireja ywy pe nū. A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je pyygukat anurenure'i je ree iporomutare'ema 'gā nupe. ²³ A'eramū nipo 'ga je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo 'ga imuapyra 'ara rupi ete je moferawi nū— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau. Aipo 'ga 'ea ore mu'arasiga.

Pira juru awi ka'aranūū ywope'ia renuēmawet

²⁴ Anure Jejui 'ga wemimu'eramū ore rerawau Kafanaū 'jaw ipe nū. Peu ore waēmauwe Janeruwarete 'ga mogytaawa upe ka'aranūū pyykara 'gā 'ua oporonupa ee Pedro 'ga upe:

—Omepy te pē mu'jara 'ga ka'aranūū pyu Jarejuwarete 'ga mogytaawa apokatuawa?— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

²⁵ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Omepy futat 'ga— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga rog ipe osouwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Maran te enereapyo ee, ki Simão? Awŷja te ka'aranūū amono ywy jara 'ga upe? 'Ga remiayuwa 'gā te omepy ywy jara 'ga upe, ywy are ako ma'e 'gā te ra'u nū?— 'jau 'ga Simão Pedro 'ga upe.

²⁶ —Ywy are ako ma'e 'gā omepy ywy jara 'ga upe. Naywy jara 'ga remiayuwa 'gā nūi omepy— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

—Al'jea futat— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —'Ga remiayuwa 'gā nomepyi futari— 'jau Jejui 'ga. —Janeruwarete 'ga futat omogytaawa jara. Je 'ā 'ga remiayuwa. ²⁷ A'ere 'ā je ka'aranūū pyykara 'gā mepyi. Kasi a'e pe 'gā je raykai ee ne— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe. —A'eramū ene ewau ypiauu reme'y'warimū epinaetyka. Eneremimu'ar ypya pira juru pe ka'aranūū ywope'ia mū ruwī. A'ea tereroo 'gā mepyau jarejee 'jau— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga awau iapou 'ga 'eawer imū etee futat.

Esage ma'e are 'gā mu'eawet

(Maku 9.33-37; Luka 9.46-48)

18 ¹ Anure Jejui 'ga remimu'eramū ore arajua oroporonupa ee Jejui 'ga upe:

—Manamū te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramū jarejuapyraapa?— 'jau ore 'ga upe.

² Ojeupe aipo ore 'erauwe Jejui 'ga kunumī renūina:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe kunumī 'ga amū 'ua 'ga repejāna 'ga rerowyka. ³⁻⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Peesak te kunumī 'ga 'ama je pyri?— 'jau 'ga oree. —Kunumī 'gā nojero-wiaraiwi ojee tee jepi. Ujar are 'gā jemogypygyi. Ujara 'gā je'eg imū etee 'gā

mama'e apoi. A'eramũ je 'Jau pẽ nupe: Kunumĩ 'Jawewara 'gã etee je amogy 'wyríaramũ tejepyri. Kunumĩ 'gã 'Jawe pejemogy re te je pẽ mogyau 'wyríaramũ tejepyri. Kunumĩ 'Jawewara 'gã etee esage ma'eramũ jee— 'Jau Jejui 'ga oree. ⁵—Kunumĩ 'gã nee ojejukau esage ma'eramũ je reewe futat pejejuka esage— 'Jau 'ga oree.

⁶—Kwaiwete kunumĩ 'gã je rerowiari ajemogyau. 'Ga amũ nipo je rerowiari awi kunumĩ 'gã momoirukaa 'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweretei— 'Jau 'ga oree. —Sã'ã ae ita mogoa ojojuri. A'eramũ 'ã ae ojomonou ojomomoa 'yẽ'ẽ pype ajajukau. A'ere nipo 'y pe imomoripyrrera 'ga reko tyweri'i etee. A'eramũ futat 'ga amanũmũ. A'ere nipo je rerowiari awi kunumĩ 'gã momoirukarera 'gã Janeruwarete 'ga ereko tyweretei futari— 'Jau 'ga oree. ⁷—Nateepawi futari nipo ajaupe mama'e tywera apoara 'gã. Iporiay'i aipo 'gã numiamũ. Aipo 'gã te nipo Ku'jywa 'ga wereko tywerete futat imojero'wau etee— 'Jau 'ga oree.

⁸—“Jepoa je motywerukat Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera apoukaa jee, je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe”, 'Jau ki pejepoa pemonok imonou imomoa pejewi. Kasi a'e pe pẽpoa pẽ motywerukaru'Jaw ine. “Tepyu nanẽ je mama'e tywer apoi ra'e” 'Jaramũ pejepya nanẽ imonoka nũ. Kasi a'e pe pẽpya pẽ motywerukaru'Jaw ine nũ. Pẽpo monoga rayramũ futat pẽ nupe. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoaramũ pẽ momopori pẽ monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa te ayrete ma'ea imomoripyrrera 'gã nupe. “Janepoa jane motywet” 'Jau pejepoa pemososopap pejewi. A'eramũ te nipo mama'e tywera nepeapou'Jawi. A'eramũ te peo ywag ipe. ⁹“Jarejea pyu mama'e resaga jane motywet” 'Jaramũ pejejea mosoka imonou imomoa pejewi. Imosog ire te nipo mama'e tywera nepeapou'Jawi— 'Jau Jejui 'ga oree. —Wea mosoga ay futat wea mosokara 'gã nupe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga te mama'e tywera apoara 'gã momopori imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ea te nipo ayay futat aipo pype imonopyrrera 'gã nupe— 'Jau Jejui 'ga oree.

Oka'jam ma'ea karupa'mĩa

(Luka 15.3-7)

¹⁰⁻¹¹—Kunumĩ 'gã nupe kasi pe'je ne, “nepeapoi pẽẽ kunumĩ'i”, 'Jawe'em pẽẽ kunumĩ'i 'gã nupe, 'Jau je pẽ nupe. Ywagipewara 'gã futat kunumĩ are ojejuka ma'ea. Weape futat 'gã kunumĩ rerekoi. Ywag ipe futat 'gã nee ojejuka ma'e 'gã jemogyi Jarejuwarete 'ga pyri— 'Jau Jejui 'ga oree.

¹²—Maran te pekwaap? Wyrá jara 'ga amũ sěg karupa'mĩ wereko. Poje karupa'mĩa mũ awau oka'jama 'ga wi. Ma'ja sipo ijara 'ga wapo? Wejat futat 'ga weymawa jũ me, juowa 'wawamũ. A'eramũ 'ga awau oka'jam ma'e rekaa akou. ¹³Esakawe 'ga aku'iramũ oka'jam ma'efer are. A'e pe 'ga aku'iramũ agawewi futat oka'jame'em are. A'eramũ 'ga oka'jam ma'efer are tætu aku'iramũ. ¹⁴Nan tee futat Janeruwarete 'ga nafutari kunumĩ amũ oa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau Jejui 'ga oree.

Mama'e tywera apoara 'gã

¹⁵—Je rerowiaara 'ga amũ nipo mama'e tywera wapo enee. A'eramũ ki ekwap eporogytau 'ga upe ejete'e'i ra'ne— 'Jau Jejui 'ga oree. —Ojeupe 'ga

tywera ene imome'u re nipo 'ga 'Jau enee: “A'jea futat ako je mama'e tywera apoi enee ai'i. A'ere je 'awamū naapou'Jawi”, 'Jau nipo 'ga enee. A'eramū ene 'ga mojekoty'aa ejee nū. ¹⁶A'ere ki 'ga ejaykapawe'emamū epytuna 'gā amū eroo ejeupi eroporogytau 'ga upe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwa-siarukari 'ga amū upe rakue: “‘Ga upe 'ga remiapo tywera mome'uramū ki pemome'u 'gā amū nemianuwamū 'Jau. Majepei 'ga remianuwamū ki pemome'u maranamū mukūja 'gā nemianuwamū. A'eramū 'gā ene'e kwaapa 'Jau”, 'Jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ¹⁷A'ere ki mama'e tywera apoara 'ga 'gā je'ega renuwetee'emamū pē mome'u 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. A'eramū 'gā oje'ega 'gā nupe Jejui 'ga rerowiaara 'gā je'ega renuwetee'emamū pēē 'Jau 'ga upe: “NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi ene. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa te ene ra'e”, pe'je ki otywer awi ipoire'ema 'ga upe— 'Jau 'ga oree.

¹⁸—A'eramū je 'Jau pē nupe: 'Gā amū nupe “Janeruwarete 'ga pētywera omoit pē nui”, pēē 'eramū 'ga imoiri futari 'gā nui. 'Gā amū nupe te nipo aje pe'je “Nepēpoiriweri 'ā pejetywer awi. A'eramū 'ga imoire'ema futat pē nui”, pēē 'eramū 'ga nomoiri futari 'gā nui— 'Jau Jejui 'ga oree.

¹⁹—A'jea futat je'ea: Ojeupe mukūjamū pēē mama'e renūjamū, Jeruwarete 'ga mama'e apoi futari pē'eawer imū. ²⁰Je rerowiaara 'gā ajatykau 'upa je upe oje'ega. A'eramū je nanē tekou 'gā pype nū. Maranamū mukūi etee agawewi. Maranamū muapy'ri etee agawewi nipo 'gā 'upa. A'ete je ako 'gā pype— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Ajaupe 'gā mota'wa are 'gā mu'eawet

²¹A'eramū Pedro 'ga awau Jejui 'ga rerowyka oporonupa ee 'ga upe:

—Tepytuna 'ga mama'e tywera tejeupe iapou'Jau'awamū sipo je maran tejemota'wau 'ga upe? Sete te sipo je teta'waramū 'ga upe?— 'Jau 'ga 'ga upe.

²²A'ere Jejui 'ga 'i 'ga upe:

—Naani nū'ū. Ejeupe 'ga mama'e tywera apou'Jau'awamū ene nanē eje-mota'wau'Jau'Japa etee futat ekou 'ga upe, au'Jeteramū— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. ²³—Mama'e mū je amome'u pē nupe pē mu'Jau pēmota'wa are— 'Jau 'ga oree. —'Wyriara 'ga amū nipo 'Jau ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe: “Pe'je jeremiayuwa 'gā nerua jee. Taje mepy 'gā 'Jau. Kwaiwete ako 'gā jekaraemā rerooi imepyawe'em ai'i. A'eramū 'awamū pejewau 'gā nerua je mepyawamū”, 'Jau 'ga ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

²⁴—A'eramū 'ga upe oporowyky ma'e 'gā awau 'ga remiayuwa 'ga amū rerua 'ga upe. Kwaiwete karaemā 'ga weroo imepyawe'em rakue. A'eramū “Je mepy ape”, ojeupe 'wyriara 'ga 'eramū 'ga 'Jau etee 'ga upe “nitywi futari”, 'Jau 'ga o'wyriara 'ga upe. ²⁵A'eramū 'wyriara 'ga 'Jau ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe: “Peroo 'ga me'ega tekotee 'gā nupe 'gā nemifajamū. 'Ga remi-reko, 'gā na'yt, 'ga karaemā. Mīmera peroo ime'ega. A'eramū pēē 'gā nepy-fera rerua jee”, 'Jau 'ga opoirū 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree. ²⁶—O'wyriara 'ga 'e renupawe, 'ga wapyka wenupy'āu 'ga rowase: “Ejemuaēm te je ree. Erejeaei awi je ree. Tene je ra'ne. Tamepy ene 'Jau”, 'Jau 'ga 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

²⁷—A'eramū 'wyriara 'ga ajemuaēma 'ga ree. A'eramū 'ga 'Jau 'ga upe: “Ajemuaēm je ene ree. A'eramū je tejea'aru'Jawe'emamū temepye'em are.

Ere ewau”, 'Jau 'ga 'ga upe. ²⁸ A'erauwe imepyare'ema 'ga awau uēma 'ga rog awi. Awaw ipe 'ga opytuna 'ga amū rowosōu. Ināinānī'i agawewi 'ga pytuna 'ga 'ga mepyawe'em rai'i. A'etea 'ga 'ga ajue'opyyk 'ga majaetyetyka: “Ere je mepyaū 'awamū”, 'Jau 'ga oje'ega moywyrafena 'ga upe.

²⁹—A'eramū 'ga pytuna 'ga wapyka wenupy'au 'ga rowase: “Ejemuaēm te je ree. Tene je ra'ne. Tamepyapap ene 'Jau”, 'Jau 'ga 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

³⁰—A'ere 'ga 'i etee 'ga upe: “Naani. Napoiri futari je ene wi”, 'Jau etee 'ga 'ga upe, 'ga monou imomoa moromunepawa pype. “Je mepye'emamū nereēmī jui”, 'Jau 'ga 'ga upe.

³¹—'Wyriara 'ga poirū 'gā 'ga resaka. A'eramū 'gā awau 'ga mome'wau o'wyriara 'ga upe. “Ene 'ā erejemuaēm agawewi 'ga ree. A'etea 'ga naje-muaēmi opytuna 'ga ree”, 'Jau 'gā imome'wau o'wyriara 'ga upe.

³²—A'eramū 'wyriara 'ga 'ga renūina: “Ere ejua. Taporogyta enee 'Jau”, 'Jau 'ga 'ga upe.

—Ojepyri 'ga rurauwe 'wyriara 'ga oje'ega moywyrafena 'ga upe. “Enetywerete jee 'awamū. 'Ejemuaēm je ree' ere ako jee ai'i. A'eramū ako je tejemuaēma ene ree ai'i. ³³ A'etea 'ā nerejemuaēmi epytuna 'ga ree rai'i. Ejee je jemuaēma 'Jawe ki ejemuaēma epytuna 'ga ree”, 'Jau 'ga 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

³⁴—Opytun are wemiayuwa 'ga jemuaēme'emamū 'wyriara 'ga amara'ne-ramū 'ga ree. “Nerejemuaēmi epytuna 'ga ree. A'eramū je tejemuaēmū'jape-ema ene ree”, 'Jau 'ga wemiayuwa 'ga upe 'gā monou imu'ama moromunepawa pype. A'eramū 'ga 'Jau moromunepawa raarana 'gā nupe: “Naje mepyi 'ga. Najemuaēmi nanē 'ga opytuna 'ga ree. A'eramū pēē 'ga rerekou tyweaete jee, 'ga mayrūmū jee”, 'Jau 'ga 'gā nupe. “Je mepyawe'em 'ga nuēma'uweri”, 'Jau 'ga 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

³⁵—Nan tee futat Jeruwarete 'ga. Pejepyituna 'gā pē nereko tyweawer are pēē au'jeteramū 'gā nayka re Janeruwarete 'ga nanē pē naykau pētywer are. Pēnaykaupawe'em pētywer are. Nomoiri futari 'ga pētywera pē nui. A'eramū 'ga pē monou pē nereko tyweaete mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau Jejui 'ga oree, ore mu'Jau ee.

Peetyg awi pejemirekoa

(Maku 10.1-12; Luka 16.18)

19 ¹ Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga ore reruatau nū. Garireja ywy awi arawau oroyaapa. Jotāu ry owajara katywara rape rupi arawau. A'eramū ore orojewya oroyaapa nū, Judeja ywy pe arajua nū. ² A'eramū mytuna 'gā awau ore rewiri. Amumera 'gā ojero'wau. A'eramū Jejui 'ga oje-ro'wu ma'e 'gā katu'okapap.

³ Poje fariseu 'gā amū 'ua 'ga rerowyka. “Siesak 'ga je'eg amutee jarejee 'Jau”, 'Jau 'gā ajaupe. “Ga je'eg ekoeteramū, 'Nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'ega ra'e', sa'e 'ga upe 'Jau”, 'Jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'Jau 'ga upe:

—Jarute sipo kūima'e 'ga amū wemireko retygi mama'e'emetete are we?— 'Jau 'gā 'ga upe.

⁴ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pēnea'ar iki pejemimogytafer are. “Mama'e apoawamū Janeruwarete 'ga kūima'e 'ga apoi, kūjā ēē reewe rakue” 'eawer are pejejea'aramū

pejejemogyau. ⁵ Janeruwarete 'ga te 'ā e'i rakue: “Kūima'e 'ga je aapo kūjā ēē reewe. A'eramū 'ga wemirekoramū kūima'e 'ga opojo'ogamū ujara 'gā nui ojemujaa wemireko ēē ree etee”, 'Jau Janeruwarete 'ga rakue. “Ajuee ojemujar ire 'gā jemogyi majepei teewara 'jawe jee”, 'Jau Janeruwarete 'ga rakue. ⁶ Ajuerokoe'ēwe 'gā mukūi futat 'gā nekoi. A'ere ajueroko re 'gā majepei teewara 'jawe 'gā nekoi Jarejuwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga wejue werekoukat 'gā ajaupe. A'eramū pēē pejedomojo'ogukararūme'em pejejai, pejejuereko re— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁷—Ma'eramū sipo ajee Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejejemireko retyka ki ka'a-rana pekwasiarukat 'gā amū nupe ēē ree. 'Aetyk je ene tejemirekoramū akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejejemirekofera ēē ree, imonou ēē upe”, 'Jau 'ga ikwasiaa rakue— 'Jau fariseu 'gā 'ga upe.

⁸ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—A'jea futat. Niporenuwiweri wejue pēypy 'gā Jarejuwarete 'ga ree rakue. A'eramū Moisesi 'ga 'gā mueapyoukaa aipo are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga aipo ne'i aeypy 'gā nupe rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁹—A'ere a'jea futat je 'i: 'Ga amū ēē ree 'ga reko re etee ki pejejemirekoa peetyk. A'ere kasi ee pejeporetygiwere'emamū peetyg ine. 'Ga amū ēē ree 'ga rekoe'emamū pēē pejejemireko retyka ekoete'em. Kasi a'e pe pejejemirekoe'em are ako ma'e 'jawe pejemogoukat amutee ēē rereko re ne— 'Jau Jejui 'ga fariseu 'gā nupe.

¹⁰ A'eramū ore Jejui 'ga remimu'eramū 'Jau 'ga upe:

—Ma'eramū sipo ae wemireko retyke'ema najemogyi nan etee futat— 'Jau ore 'ga upe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau ore:

—'Gā amū nauagi ojetee ajemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat 'gā amū remirekoramū. A'ere 'ga amū naemirekoi, 'ga remifutar imū etee futat— 'Jau 'ga ore. ¹²—'Gā amū nipo u'aa oteuramū. A'eramū 'gā wemirekowere'emamū. Amumera 'gā nipo ojeapi'a oogukaa 'ga amū upe. A'eramū 'gā wemirekoe'emamū futat ajemogyau. Amumera 'gā te nipo ajee naemirekoweri futari. “Jarejuwarete 'ga upe toporowyky 'Jau kwy. A'eramū je tejemirekoe'emamū tekou”, 'Jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū emirekowere'ema 'gā wemirekoe'emamū futat ajemogyau— 'Jau Jejui 'ga ore.

Jejui 'ga kunumī 'gā netee

(Maku 10.13-16; Luka 18.15-17)

¹³ Anure kūjā 'gā amū wa'yra 'gā nerua Jejui 'ga upe nū:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'i— 'Jau 'gā erua 'ga upe. —Jarejuwarete kīā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kīā ojejukau esage wā nee, aru'e ore enee kī'i— 'Jau kūjāmera 'gā 'ga upe.

A'ere ore Jejui 'ga remimu'eramū ore 'i etee 'gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepemaruukari 'ga porogyta— 'Jau ore 'ga remimu'eramū 'gā nupe.

¹⁴ A'eramū Jejui 'ga 'Jau ore:

—Naani. Peapo awi nanuara. Tene kunumī 'gā nuri je pyri— 'Jau etee 'ga ore. —Janeruwarete 'ga kunumī 'gā afutat wemiayuwamū. Kunumī 'Jawewara 'gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyriaramū. Kunumī 'gā ojemogypyyk Jarejuwarete 'ga ree. Ojerekokatuukat 'gā 'ga upe. 'Gā 'Jawe peko— 'Jau 'ga ore.

¹⁵ A'eramũ 'ga opo monou kunumĩ 'gã apye'trarimũ. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga ojejuka esage pẽ nee, kunumĩ— 'jau 'ga 'gã nupe.

'Gã apye'trarimũ opo mono re 'ga awau 'gã nui.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet

(Maku 10.17-31; Luka 18.18-30)

¹⁶ Anure kũima'e 'ga amũ 'ua Jejui 'ga rerowyka'i oporonupa ee 'ga upe:

—Ma'ja te je aapo esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe tewawamũ ywag ipe temanũ re?— 'jau 'ga oporonupa ee Jejui 'ga upe.

¹⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ ene ejua eporonupa ee jee nũ ki 'ei? Mama'e esagerete are ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Janeruwarete 'ga etee futat esage ma'ea. “Ene 'ã Jarejuwarete 'ga 'jawewara futat”, ere te jee?— 'jau 'ga 'ga upe. —Ywag ipe eoweramũ mama'ea eapo 'ga je'eg imũ etee, Moisesi 'ga upe 'ga remikwasia-rukarer imũ etee— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁸ —Maranuara a'eramũ je mama'e apou ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

—Ymã te 'ã Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. A'e are ejea'at.

“Peporojuka awi. Peko awi pejejuemireko are.

Pemunarũ kasi mama'e are ne. Peje'ẽwu'jag kasi 'ga amũ ne.

¹⁹ Pejejara 'gã je'ega ki peanuw etee.

Pereko esage ki 'gã pejejereko esage 'jawe etee futat”,

'jau 'ga 'ã ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Mĩmera 'ã erekwaapap— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramũ 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Je kunumiawe futat aipoa akwaap ikue. Moisesi 'ga je'eg imũ etee futat je mama'e apoi tekou. Ma'ja'ja jee je aapo 'ũ?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamũ mama'e mũ eapo, 'ga ree eparuerowiar ywyapiweramũ. Ekaraemã eme'ẽmap. A'ere ene ka'aranũũ monou ika'ara-nũũie'ema 'gã nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojeypyri ene manũ re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, ekaraemã 'gã nupe imonoawera mepyau enee anure. Ekaraemã me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²² Aipo ojeupe Jejui 'ga 'eramũ 'ga u'arasigamũ etee okaraemã are. Kwaiwete te 'ga karaemã. A'eramũ 'ga oporome'legiwere'emamũ okaraemã are. A'eramũ 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uwuri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramũ 'ga u'arasigamũ awau Jejui 'ga aipo ojeupe 'eramũ.

²³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau wemimu'eramũ oree:

—Ayay te ikaraemã kwai ma'e 'gã jemogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ— 'jau 'ga oree. ²⁴—Ayay te ikaraemã kwai ma'e 'gã jekatu'ogukari Jarejuwarete 'ga upe. Kwaiwete 'gã karaemã. A'eramũ 'gã okaraemã are etee wea'aramũ. Okaraemã are etee aipo 'gã jemogypygyi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rũi 'gã jemogypygyi ajemogyau. Jarejuwarete 'ga opoara futare'ema ajemogyau. Jeje'ega renupe'ema futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oree. —Sã'ã kawaruu 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat

ayayramū ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ika-raemā kwai ma'e 'gā nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga oree.

²⁵ Aipo renupawe ore oroporesagamū etee 'ga ree arajemogyau. A'eramū ore oroporonupa ee arajaupē etee futat:

—Maranuara 'gā tete Janeruwarete 'ga okatu'ok?— 'Jau ore arajaupē.

²⁶ Aipo ore 'eramū Jejui 'ga amā'jāu ore ree 'Jau oree:

—Pē nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoā pē nupe. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mū mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'ea miamū Janeruwarete 'ga okatu'ok, “Jekatu'og ape” ojeupe 'gā 'eramū— 'Jau etee Jejui 'ga oree.

²⁷ A'eramū Pedro 'ga 'Jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemā arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanē futat ako ore ejaa ai'i nū. Ma'ja te ore mama'e rejaawera repya?— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Al'jea futat ako ai'i. A'eramū je 'Jau pē nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e momyau nū. Aipoa 'ara rupi nipo je te'jina pēneki'yrareteramū 'wyriarareteramū pē nupe. A'eramū nipo je pēē nanē futat pē mogyau 'wyriaramū tejepyri. Israeu 'ga ra'yra 'gā pytuna tusi. A'eramū je pē monou pē mogyau 'wyria'rirāmū 'gā nupe Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū Israeu juapyrera 'gā nipo awau pē nowase. A'eramū nipo pēē 'Jau mama'e esage apoara 'gā nupe: “Mama'e esage ereapo rakue, Jarejuwarete 'ga je'eg imū rakue. A'eramū 'ga ene mepyau eneremiapofer are”, 'Jau nipo pēē 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. —Mama'e tywera apoarera 'gā nupe nipo pēē 'Jau: “Mama'e tywera etee ereapo Jarejuwarete 'ga upe rakue. 'Ga je'eg imū jēmī mama'e apowe'em rakue. A'eramū 'ga pē mepyau pēnemiapo tywer imū etee futat”, 'Jau nipo pēē 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oree. ²⁹—Amanū re je ree omama'e rejaarera 'gā juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. Peu te 'ga mama'e teepawe'ema muri 'gā nupe kwaiwete, je ree 'gā mama'e rejaawera repyramū futat mua 'gā nupe. Oy ēē rejaarera 'gā, 'uwa 'ga rejaarera 'gā, wa'yra 'gā nejaarera 'gā, weki'yra 'gā nejaarera 'gā, wenyra 'gā nejaarera 'gā, okywyra 'gā nejaarera 'gā, wykiera 'gā nejaarera 'gā, woga rejaarera 'gā, oywy rejaarera 'gā. Mīmera 'gā juejue ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re. 'Gā nupe juejue futat Janeruwarete 'ga mama'e esage muri kwaiwete— 'Jau Jejui 'ga oree. ³⁰—'Awamū 'gā amū reni 'wyriaramū ajaupē. A'ere nipo anure aipo 'gā jemogyi akotee ma'eramū etee nū. 'Awamū 'gā amū jemogyi akotee ma'e 'gā 'jawe. A'ere anure nipo aipo 'gā jemogyi 'wyriara 'jawewaramū nū. 'Awamū omama'e rejaarera 'gā akotee ma'e 'jawe etee futat 'gā jemogyi. A'ere nipo anure, 'wyriarareteramū je renamū, je ree omama'e rejaarera 'gā jemogyi 'wyriaramū je pyri— 'Jau Jejui 'ga oree.

Wemifutar imū etee Janeruwarete 'ga jane mepyawam

20 ¹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau:

—Mama'e mū je amome'u pē nupe pē mu'Jau tejeupe pēnemiapofera mepy are. Sā'ā uwa ko jara 'ga amū oa ai'iwetetewe ojeupe oporowyky ma'e 'gā amū nekara. ² Iporowykye'ema 'gā nesakawe 'ga 'Jau 'gā nupe: “Pejot pejeporowykyau jee”, 'Jau 'ga 'gā nupe.

—“Maran sipo ajee ore mepy ape?” 'jau 'gā 'ga upe.

—“Majepeja ka'aranūū ywope'i pyu etee futat je tejeupe pēporowykyawera mepyi pē nupe”, 'jau 'ga 'gā nupe.

³—A'eramū 'gā awau 'ga rupi oporowykyau 'ga ko pe. Kwarawyrūū'iramū ko jara 'ga awau amunawa pyter ipe nū, iporowykye'ema 'gā amū nesaka nū. ⁴A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: “Pejot pejeoporowykyau jeko pe. Kaaruwamū tamepy pēē 'jau, tejeupe pēporowykyawer are 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵A'eramū 'gā awau oporowykyau 'ga upe.

—Aje kwara kwawamū ko jara 'ga awau, 'gā amū nerua 'gā moporowykyaukaa ojeupe nū. Kwara jerewamū 'ga awau, 'gā amū nerua nū. ⁶Kaarup ja'wyja'wyrāmū 'ga awau amunawa pyter ipe nū. A'eramū 'ga iporowykye'ema 'gā amū nesaka nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: “Ma'eramū pēē pejeporowykyawe'em pejejemogyau 'ū?” 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷—“Nitywi 'pe'je pejejua pejeporowykyau jee' 'jara 'ga amū oreē”, 'jau 'gā 'ga upe.

—A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: “Pe'je ajee pejewau pejeporowykyau jee 'ū”, 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸—Kaarup katu katuramū ko jara 'ga 'jau opoirū 'ga upe: “Emepy ki oporowyky ma'e 'gā jee. Kaarup ja'wyja'wyrāmū oporowyky ma'e 'gā na'ne ki emepy jee. A'ere aje 'ut ma'efera 'gā, a'ere 'ut ypy ma'efera 'gā maapawamū 'jau”, 'jau 'ga opoirū 'ga upe.

—“Nai'i”, 'jau 'ga poirū 'ga 'ga upe.

⁹—A'eramū 'ga ka'aranūū ywope'ia mū monou kwara ooramū oporowyky ma'e 'gā nupe. ¹⁰'Gā mepy resakawe, oporowyky ypy ma'e 'gā 'jau ajaupe: “Kuu. Ka'aranūū ywope'ia 'ga omono 'gā nupe jane upe 'ga 'eawera 'jawe etee futat”, 'jau 'gā ajaupe. “Jane upe taetu sipo ajee 'ga imuri kwaiwete'i. Ko'aramuku te ako jane porowykyi ko a'i kūi”, 'jau 'gā ajaupe.

¹¹—A'ere naani. Kaaruwamū oporowyky ma'e 'gā mepy 'jawe etee futat 'ga imonoi 'gā nupe. A'eramū 'gā amara'neramū ko jara 'ga ree. ¹²“Ko'aramuku agawewi ako ore porowykyi ko, kwaray pype ko. A'etea 'ga 'ā ore mepy kaaruwamū oporowyky ma'e 'gā 'jawe etee. Nore mepy esagei ako ape ko”, 'jau 'gā oje'egayau ko jara 'ga upe.

¹³—A'eramū ko jara 'ga 'jau 'gā nupe: “Naani. Pē nupe teporogytau ako je 'i pē nupe ko: 'majepei tee ka'aranūū ywope'ia tomono pē nupe 'jau, tejeupe pēporowyky mepyawamū 'jau', a'e ako je pē nupe ko. 'Nai'i', 'jau ako pēē jee ko. A'eramū 'ga je'eawer imū etee futat pē mepyau. ¹⁴⁻¹⁵Pe'je pejeaka'aranūū pyyka erawau pejejog ipe”, 'jau 'ga 'gā nupe. “Jema'ea te 'ā ka'aranūūa. A'eramū je tema'ea etee futat erekou nan oporowyky'i'i ma'e 'gā mepyau pē 'jawe etee futat. Mama'e esage te je aapo 'gā nupe. A'e are 'ā pēmara'ne je ree?” 'jau ko jara 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁶—Nan tee futat Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā mogyi pāwē pāwē ojepyri anure— 'jau 'ga oreē. —Werowiaar ymanera 'gā, amanū ja'wyja'wy pype werowiaara 'gā nanē 'ga imonou ojepyri futat nū. Wemifutar imū etee futat 'ga werowiaaramū pē mogyau ojepyri futat. Aju'jaju'jawe etee futat 'ga 'gā mogyi ojepyri— 'jau Jejui 'ga oreē.

Amanūawama Jejui 'ga imome'wau'japa

(Maku 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷A'eramū Jejui 'ga ore rerawau Jerusareg ipe wemimu'eramū. A'ere mytuna 'gā oi ore rupi. A'eramū 'ga ore renūina ojeupe:

—Pejepe'a'i 'gā nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'jau— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore orojepe'au'i mytuna 'gā nui. ¹⁸A'eramū 'ga 'jau oree:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. Peu futat nipo 'ga amū pēneki'yramū je monoi mainana 'wyriara 'gā nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'-jara 'gā netee— 'jau 'ga imome'wau oree. —A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Sijukaukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo 'gā jee. ¹⁹A'eramū nipo 'gā je monou judeue'ema 'gā po pe. A'eramū nipo judeue'ema 'gā je kurapa, je nupānupāu, je monou je mu'ama 'ypeywar are jejiywa pypiraa je manamamū futat. A'ere nipo imuapya 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau 'ga oree.

Sepeteu 'ga remireko ēē 'eawet

(Maku 10.35-45)

²⁰A'ere Sepeteu 'ga remireko ēē wa'yra 'gā nerua Jejui 'ga rerowyka'i. A'eramū ēē wāāpyramū 'jau Jejui 'ga upe:

—Mama'e esagea eapo jera'yra wā nupe, Ku'jyp— 'jau ēē 'ga upe.

Tiago, Juā. Minamū ēē ra'yra 'gā.

²¹A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja ene ifutaa 'gā nupe je iapoa?— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Jera'yra wā emuapygukat ejepyri, oree 'wyriarareteramū e'yinaaw ipe. Ejakwatawa katy kiā amū emuapygukat. Ajepeja kiā ejau katy emuapygukat, wā mogyau 'wyriaramū ejepyri— 'jau ēē 'ga upe.

²²A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē ra'yra 'gā nupe:

—Nepēneapyoi futari nipo ee ki sa. 'Wyriarareteramū je reko enune nipo 'gā naje rerekoarūi. Je rereko tywerete te nipo 'gā. Pejereko tywerukat sipo je pyri? Pēnuag sipo pejejereko tywera upe?— 'jau 'ga ēē ra'yra 'gā nupe.

—Oreruag futat ore jupe nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

²³—A'jea futat nipo 'gā pē nereko tyweri anure. A'ere je miamū namuapygarūi pēē tejepyri tepoaawamū. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. Wemifutar imū etee 'gā amū mū'jau 'gā muapygukaa je pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā mū'jau ojeypyri wapyk ma'e 'gā nee.

²⁴Gā je'ega renupawe ore amumeramū Jejui 'ga remimu'eramū aramara'neramū mukūja 'gā nee. ²⁵A'eramū Jejui 'ga ore renūina ore majatykau ojee. A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyriara 'gā wemia-yuwa 'gā monou kwe pe mama'e apoukaa ojeupe: “Nan iki peapo jeje'egawer imū etee futat”, 'jau nipo 'wyriara oje'ega wemiayuwa 'gā nupe. Iapo esage'emamū nipo 'gā 'wyriara 'gā nereko tyweretei. A'etea nipo 'ga 'jau ojeupe: “Je 'ā kūima'eeteeteramū”, 'jau nipo 'ga 'ūina ojeupe— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁶⁻²⁷—A'ere pēē jeremiyuwamū na'gā 'jawe rūi pejemogy. 'Wyriaramū pejejekoweramū pēē mama'e apou pejejaupe, pejejopoa etee futat mama'e apou pejejaupe. Pejejaupe oporowyky ma'eramū etee futat pejemogy. A'eramū nipo

je pē mogyau 'wyrīaramū— 'jau 'ga oree. ²⁸—Je 'ā pēneki'yraretea agawewi. A'etea je 'ā ojot 'awa ywy pe mama'e apou pē nupe. Natejeupe mama'e apoukaa rūi je ruri. Pē nupe mama'e apoawamū te je ruri. Temanūmū te 'ā je ruri 'au pē nupe. Pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe. A'eramū taetu 'gā taje rerowiat 'jau kwy, a'e te je 'ā— 'jau 'ga oree.

Mukūi eae'ema 'gā

(Maku 10.46-52; Luka 18.35-43)

²⁹Jerikoa 'jawa amunaw awi ore oramū mytuna 'gā 'ua ore rewiri. ³⁰Mukūi eae'ema 'gā 'upa wapyka peyse pe. A'eramū 'gā kwaiwete 'gā je'ega renupa 'upa.

—Awŷja te poromū ako?— 'jau 'gā ojeipyriwara 'gā nupe.

—Jejui 'ga okwap akou— 'jau 'gā 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'gā 'eramū 'gā wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Eje-muaēm ore ree. Epājē mū ore katu'og ape!— 'jau 'gā wafukaita Jejui 'ga upe.

³¹A'eramū mytuna 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pepije pejejupa. Aereau toko re'ā— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'ere 'gā jero'wuro'wui etee futat wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene te 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Eje-muaēm ore ree. Ore resag ape, aru'e ore enee— 'jau 'gā ojero'waro'wau etee wafukaita 'upa.

³²A'eramū Jejui 'ga opytau pe pe 'gā nee.

—Pe'je ajee pejejua— 'jau 'ga eae'ema 'gā nupe.

A'erauwe eae'ema 'ga 'ua 'ga je'ega repejāna. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja te pefutat pejejeupe je iapoa?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³—Taramā'ē 'jau nū, aru'e ore enee, ki Ku'jyp. Orereapaw ore ikue— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³⁴A'eramū Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. A'eramū 'ga opo monou 'gā nea 'arimū.

—Amamā'ē je pēē nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Aipo 'ga 'erauwe 'gā amā'jāu nū. A'eramū futat 'gā awau Jejui 'ga rupi.

Kawaru'i 'arimū Jejui 'ga ataawet

(Maku 11.1-11; Luka 19.28-40; Juā 12.12-19)

21 ¹Jerusarega pyriu'i ore oropytau amuna'wi pe, Pefaje pe. Pefajea 'upa ywytyra pyri, Oriweira 'jawa pyri. A'eramū Jejui 'ga 'jau mukū-jamū oree:

²—Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaēma iruuepuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pēē kawaru'i mū resaka. Nuatai we nipo 'gā amū i'arimū. A'ea ki perut iamoiā jee— 'jau Jejui 'ga oree. ³—“Ma'eramū te peko ee?” pejejeupe 'gā 'eramū ki “Janejara 'ga te e'i oree ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga oree ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pē nupe nū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga oree.

⁴Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga amū upe ee rakue:

⁵ “Pe’je Jerusareg ipewara 'gā nupe: ‘Owaēm futat pē'wyrīararete 'ga ra'e.

Ipota'wa ma'e 'ga. Kawaru'i aranuamueuu 'arimū 'ga ruri akou', pe'je ki Jerusareg ipewara 'gā nupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Sakari 'ga upe rakue. A'eramū Jejui 'ga ore mū monou kawaru'i rerurukaa ojeupe.

⁶ A'eramū 'gā awau 'ga 'eawer imū etee erua 'ga upe. ⁷ A'eramū 'gā kawaru'i rerua ta'yra reewe 'ga upe. A'ere 'ga amū opiara mosoka imonou kawaru'i 'arimū Jejui 'ga apykawamū. A'ere 'gā kawaru'i pyyka Jejui 'ga upe 'ga apykawamū. A'eramū Jejui 'ga awau Jerusareg ipe kawaru'i 'arimū. 'Ga remimu'eramū ore arawau 'ga rupi. ⁸ Kwaiwete 'gā awau ujāna 'ga renune opiara mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou. Pinowa nanē 'gā imonou pe rupi 'ga kwapawamū.

Ymā 'gā aipo apou 'wyrīararete upe rakue, 'ga ree ipojejuka resaukaawamū rakue. A'eramū 'gā a'eramū iapou Jejui 'ga upe.

—'Ga nipo ako 'wyrīaramū 'awamū janee— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

⁹ 'Ga renune oo ma'e 'gā wafukaita 'ga rewiri oo ma'e 'gā netee:

—Au'je katu te 'ā Janeruwarete 'ga resageayramū janee. Ene 'ā 'ga remimurera futat. Ene 'ā ore'wyrīar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū. Janeruwarete 'ga ojejuka esage ene ree. A'eramū ene eku'iramū ekou. Janeruwarete 'ga 'ā esage oree. Ene 'ga 'ā ene mua oree— 'jau 'gā wafukaita Jejui 'ga upe.

Arawau orowaēma Jerusareg ipe. ¹⁰ Jerusareg ipe Jejui 'ga reserauwe peuwara 'gā aku'iaiwamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Awŷja te 'agamū?— 'jau peuwara 'gā ajaupe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga rupi oo ma'e 'gā 'jau 'gā nupe:

—'Agamū futat Jejui 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga, Garireja ywy pewarera 'ga. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga futat— 'jau 'gā 'gā nupe.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Maku 11.15-19; Luka 19.45-48; Juā 2.13-22)

¹² Jerusareg ipe owaēmawe Jejui 'ga ojypa kawaru'i awi. A'eramū 'ga awayayau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe wemimu'eramū ore retee. Irāā'ā wyra me'egara 'gā jemogyramū. A'eramū Jejui 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Jeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytaw 'ga upe. A'ere 'ā pēē nanarūi pereko. Pemŷi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'ga mogytaawa 'oga pype— 'jau 'ga 'gā nupe.

Wyra muara 'gā nanē 'ga imū'jāu jui nū. A'eramū 'ga ka'aranūū mojopy'ruara 'gā 'yješana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Aipo ka'aranūū mojopy'ruara 'gā kwe pewara 'gā ka'aranūū mojopy'rau ajaupe. A'eramū Jejui 'ga 'gā 'yješana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa 'gā nui. Pykau me'egara 'gā kanawaa nanē 'ga imojerepa nū.

¹³ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “'Agamū jemogytaawa 'oga futat. 'Au futat 'gā nuri oporogytaw jee”, 'jau 'ga

'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā pemȳi wyra me'egawamū etee. Peje-
jeymawa me'ega pejejaupe pejejeymawa repy rowoupia ekoete 'ā pejejupa 'au
pejejaupe. Ma'eramū pēē 'ga mogytaawa 'oga mȳina pejemunarūawamū etee
'ū?— 'Jau 'ga 'gā nupe, 'gā mū'jāu jui.

¹⁴'Ga mogytaaw ipe Jejui 'ga rekoramū kwaiwete ojero'wu ma'e 'gā 'ua
owaēma 'ga upe. Eae'em, iteu ma'e. Mīmera 'gā 'ua owaēma Jejui 'ga upe.
A'eramū 'ga 'gā katu'oka.

¹⁵Jejui 'ga remiapofera resakawe kunumī 'gā amū wafukaita:

—Eneresage futat. Ene 'ā ore'wryiar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapy-
reramū— 'Jau kunumī 'gā wafukaita Jejui 'ga upe.

Mainana 'gā nanē Jejui 'ga remiapofera resaka nū Moisesi 'ga remikwasia-
rer are moromu'jara 'gā netee. A'etea 'gā imara'ne Jejui 'ga ree aipo kunumī
'gā 'e renupawe. ¹⁶A'eramū 'gā 'Jau Jejui 'ga upe:

—Nereenuwi nipo kunumī 'gā 'ea ki sa? “Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimu-
rera” 'gā 'ea ki sa?— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe.

—Aenup futat je te'ama— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Pēnea'ar iki 'ga amū remik-
wasiarer are. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are 'ga amū ikwa-
siaa rakue: “Kunumī 'gā nupe Janeruwarete 'ga ene muorywukari, oy pope-
wara 'gā neewe futat. ‘Ene te 'ā eneresage’ 'ea 'ga 'gā mu'eukaa”, 'Jau 'ga
ikwasiaa ka'aran are rakue. Pēnea'ar iki ee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁷A'eramū 'ga awau 'gā nui nū. 'Ga remimu'eramū nanē ore arawau 'ga
rupi nū. Petani 'Jaw ipe ore arawau orosea.

Y'wa 'ywa upe Jejui 'ga 'eawet

(Maku 11.12-14, 20-24)

¹⁸Ai'iwe ore arawau orojewya Jerusareg ipe nū. Arawaw ipe Jejui 'ga opy-
'arayparamū akou. ¹⁹A'eramū 'ga y'wa 'ywa repejāna. Peyse pe u'at ma'e
repejāna i'a rekaa akā are, figu 'Jawa rekaa akā are. A'ere nitywi i'a ee. Oowa
etee esaka akā are. A'eramū 'ga 'Jau 'ywa upe:

—Au'je katu katu ki e'a re 'awa y'wa 'ywa mū— 'Jau 'ga y'wa 'ywa upe.

Aipo 'ga 'e ypyrauwe wakā oypiwamū amanūmū osiniga. ²⁰Esakawe ore
'ga remimu'eramū oroporesagamū ee.

—Kuu. Kamēšiete nipo imanūi osiniga ki sa— 'Jau ore arajaupe esakawe.
—Ma'eramū sipo oypiwamū erujewi 'wei?— 'Jau ore arajaupe.

²¹A'eramū Jejui 'ga 'Jau oree:

—Pēnea'ar iki je'eawer are. Je rerowiar ire nanē pejejemiapoe'ema peapo je
'Jawe nū. 'Ywa nipo pēē imosinigukaa je 'Jawe je rerowiar ywyapiramū— 'Jau
'ga oree. —Ywytyra miamū futat nipo pēē imojepe'aukaa tenaw awi imonou
'yē'ē rypyter ipe imȳina. “Ekwap 'aw awi 'yē'ē rypyter ipe e'ȳina”, ojeupe pēē
'eramū nipo awau pē'eawer imū etee futat— 'Jau Jejui 'ga oree. ²²—Je rero-
wiar ire Janeruwarete 'ga mama'e monou pē nupe, “Mama'ea emut amū oree”,
ojeupe pēē 'eramū— 'Jau Jejui 'ga oree, Jerusareg ipe arawaw ipe.

“Awȳja rer imū te erejot?” Jejui 'ga upe 'gā 'eawet

(Maku 11.27-33; Luka 20.1-8)

²³Jerusareg ipe orowaēmawe Jejui 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogy-
taaw ipe ore retee. Peu wekwaw ipe Jejui 'ga ojepyriwara 'gā mu'Jau 'Uwarete

'ga ree. 'Gā mu'jau mainana 'wyriara 'gā 'ua judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee oporonupa ee 'ga upe:

—Awŷja rer imū te erejot rakue? Awŷja pājē mū te mama'ea ereapo? Awŷja te ene mut oreo rakue?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe.

²⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. Tejeupe pēē imome'u re je nanē tajemome'u pē nupe 'jau nū— 'jau etee 'ga 'gā nupe. ²⁵—Awŷja je'eg imū ajee Juā Batista 'ga ruri ae pymāu 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?— 'jau Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe u'ama.

A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe?— 'jau 'gā ajaupe etee futat. —“Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri”, ojeupe jane 'eramū te 'ga 'i janee nū a'i kūi, “A'etea neperowiari 'ga”, 'ga 'i janee nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ²⁶—“Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri”, jane 'eramū te tekotee 'gā jane apisi etee ita pyu nū a'i kūi. “Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janee”, e'i 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā aipo jane 'eramū amara'neramū jane ree ne nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

²⁷ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū— 'jau 'gā o'meramū 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—A'eramū je nanē temuarera 'ga mome'wawe'em pē nupe nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mukūja 'ga ra'yra 'gā

²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Morogyta je amome'u amū pē nupe. Maran te pēnea'at pejejemogyau ee? Kūima'e 'ga amū mukūi 'ga ra'yra. A'eramū 'ga 'jau tuwi ma'e 'ga upe: “Ekwap eporowykyau ko pe jee 'awamū, kisit”, 'jau 'ga 'ga upe. ²⁹ A'ere nipo 'ga 'i 'uwa 'ga upe: “Naani. Nooi je. Najeporowykyweri je enee ko pe 'awamū”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. A'ere nipo anure 'ga 'arasigamū 'uwa 'ga upe u'eawer are. A'eramū nipo 'ga awau anure oporowykyau 'ga ko pe akou. ³⁰ Ajepeja wa'yra 'ga upe nanē nipo 'ga 'jau nū: “Ekwap eporowykyau jeko pe, kisit”, 'jau nipo 'ga wa'yra 'ga upe. A'eramū 'ga ra'yra 'ga 'jau 'ga upe: “Nai'i. Too teporowykyau enee 'jau”, 'jau nipo 'ga 'uwa 'ga upe. A'ere 'ga nooi futari— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

³¹—Maranuara te 'ga ra'yra 'ga wapo mama'ea 'uwa 'ga remifutar imū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Tuwi ma'e 'ga.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Al'jea futat ere poromū. A'eramū je 'jau pē nupe: Nia'wyri agawewi 'wyriararete 'ga upe ka'aranūū pyykara 'gā, kūjāmene'ema 'gā netee. Nuero-wiari futari 'gā Jarejuwarete 'ga rakue. A'etea 'gā jēmī je rerowiat ajemogyau 'awamū. Tejerowiamū je 'gā tywera moia 'gā nui. A'eramū nipo 'gā awau ywag ipe ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'ere 'ā pēē naani. “Jarejuwarete 'ga ore aruerowiat arajemogyau”, 'jau futat te 'ā pēē pejejemogyau numiamū. A'ere 'ā naje rerowiari pejepe pejejemogyau. A'eramū nipo pēē pejewawe'em

ywag ipe. ³² Juā Batista 'ga 'ā pē mu'jau agawewi Jarejuwarete 'ga remifutar are rakue. “Pe'je pejepoia pejetywer awi. Au'je ki mama'e tywera apo re. Mama'e esagea etee futar iki peapo Jarejuwarete 'ga remifutar imū”, 'jau 'ga 'ā pē nupe rakue. “A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ga 'ā pē nupe rakue numiamū. A'ere 'ā neperowiari 'ga 'eawera rai'i. Ia'wyre'ema 'gā etee 'ā 'ga rerowiaa rai'i, opoia otywer awi rai'i. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū. A'ere 'ā neperowiari 'ga. Ia'wyre'ema 'gā otywer awi 'gā poira resag ire miamū 'ā pēē 'ga rerowiare'ema pejemoggyau rai'i—'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Ko raaran a'wyre'ema 'gā
(Maku 12.1-12; Luka 20.9-18)

³³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peapyaka jeje'leg are. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'jawamū ee pē mueapyoawamū—'jau 'ga 'gā nupe. —Kūima'e 'ga amū y'wa 'ywa rakā otym oko pe, uwa 'jawa 'ywa rakā otym oko pe. Kwaiwete 'ga uwa rakā tyma. A'ea tee futat 'ga ityma ipype. A'eramū 'ga oko osōu. A'ere 'ga y'wa apikawa apou. Y'wa tyarūnamū 'gā iapikau y'wayramū. A'eramū futat 'ga y'wa apikawa apou. A'ere 'ga 'og ywate apou iaarana 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā amū monou oko raaranamū imyina ojeupe. “Y'waa mū jema'ea futat. Emyreramū te aje pēma'e futat pēporowykawera repya futat”, 'jau ijara 'ga 'gā nupe. A'ere 'ga awau watau 'gā nui. A'eramū 'ga namutamutat awau akou muku 'gā nui. ³⁴ Y'wa tyarama upe iwaēmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'gā amū monou oma'ea uwa 'a piaramū. ³⁵ A'ere ko raarana 'gā 'gā pyygi etee 'gā nerekou tyweaete. 'Ga amū 'gā inupā-nupāu etee. 'Ga amū 'gā ijukau etee. 'Ga amū 'gā ijukau ita pyu. ³⁶ A'eramū ko jara 'ga wemiayuwa 'gā monou kwaiwete. A'ere ko raarana 'gā nānēwējēmī 'gā nerekoi nū 'gā pyygi etee 'gā apisau. ³⁷ A'eramū ko jara 'ga 'jau ojeupe: “Teja'yra 'ga pa je omono kwy. 'Ga nipo 'gā opojeup re'ā. Jera'yra 'ga ree nipo 'gā pojyramū re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe—'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

³⁸—A'eramū 'gā 'ga ra'yra 'ga resakawe 'jau ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramū ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramū 'uwa 'ga manū re. A'eramū jane 'ga jukau jui. A'eramū janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manū re kūi”, 'jau nipo 'gā ajaupe. ³⁹ A'eramū 'gā 'ga pyyka 'ga rerawau enuēma ko awi 'ga jukau—'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁰ A'eramū Jejui 'ga oporonupa ee mainana 'wyriara 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā nerekoi?—'jau 'ga 'gā nupe.

⁴¹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau nū'ū. A'ere nipo 'ga 'gā amū monou 'gā py'rau oko raaranamū nū. Aipo 'gā te nipo y'wa mono ijara 'ga upe y'wa tyarama rupi—'jau 'gā 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat pe'je poromū. Pēnea'ar iki 'ga amū remikwasiarer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue:

“Mia ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajaiui.

A'ere nipo 'ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita pyygi etee imonou imyina tenawera pype 'oga ypywotypawamū.

Janeruwarete 'ga im̃jukaa 'gã nupe rakue.

A'eramũ 'ga remiapofera wesageayramũ futat ore",
'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴³—A'jea futat je 'i. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramũ pẽ mũ'ei wemiayuwamũ rakue. A'ere 'ã nepeenuwi futari 'ga. Nepefutari 'ga peje'wyriarareteramũ. A'eramũ nipo 'ga wenupara 'gã mogyau wemiayuwamũ pẽ py'rau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁴—'Ga amũ nipo u'aa ita 'arimũ. A'e 'ga open futat. A'ere 'ga amũ 'arimũ ita 'ar ire a'e 'ga ku'jo'jogi futari. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'emamũ pẽ nereko tywewetei— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴⁵'Ga je'ega renupawe mainana 'wyriara 'gã fariseu 'gã netee 'jau ajaupe:
—Mama'e mũ mome'uramũ 'ga 'i janee poromũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã amara'neramũ akou 'ga ree. ⁴⁶A'eramũ 'gã oporopyygiweramũ 'ga ree. A'ere 'gã kyjei mytuna 'gã nui.

—“Jejui 'ga te 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararetea ra'e”, 'jau 'gã ajemogyau ajaupe. A'ere nipo 'gã jane apisi etee Jejui 'ga jane ipyygamũ— 'jau 'gã ajaupe, oky'jau Jejui 'ga rerowiaara 'gã nui.

Maraka pe imo'wy'wyrirera 'gã

(Luka 14.15-24)

22 ¹Mama'e mũ Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe 'gã mu'jau nũ:

²—Morogyta mũ je amome'u pẽ nupe pẽ mu'jawamũ Tejuwarete 'ga rerowiaara 'gã nee. Janeruwarete 'ga 'ã 'wyriararete 'ga 'jawe janee— 'jau 'ga 'gã nupe. —Sã'ã 'wyriararete 'ga maraka apoa wa'yra 'ga remireko-ramũ. Kwaiwete 'ga 'ã kumi apoukaa wemiayuwa 'gã nupe. ³Erojy'w ire 'ga 'jau wemiayuwa 'gã amũ nupe: “Pe'je pejewau 'gã nupe kwe pe, jeremimo'-wy'wyrera 'gã nerua jee”, 'jau 'ga 'gã nupe 'gã monou kwe pe. A'ere 'wyriara 'ga remimo'wy'wyrera 'gã nioweri maraka pe. ⁴A'eramũ nipo 'wyriara 'ga amumera 'gã wemiayuwa 'gã monou wemimo'wy'wyrera 'gã nupe. “Pe'je jeje'ega rerawau 'gã nupe. ‘Pe'je peje'jua pejejem'i'waa ore pyri, e'i 'ga pẽ nupe ko. Kwataua je aapisiukat ai'i. A'eramũ je eyrukaa 'gã nupe. A'eramũ pẽ peje'jua pejejem'i'waa ore pyri, e'i 'ga pẽ nupe ko', pe'je ki 'gã nupe”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe oje'ega rerawaukaa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁵—A'eramũ 'ga remiayuwa 'gã awau 'ga remimo'wy'wyrera 'gã nupe. A'ere 'gã ojeupe aipo 'gã 'eramũ 'gã 'i etee 'gã nupe: “Naani. Najeoweri je”, 'jau etee 'gã 'gã nupe. A'eramũ 'gã awau etee oporowykyau 'gã nui. ⁶Amumera 'gã 'wyriara 'ga remiayuwa 'gã pyyka inupãnpãu 'gã apisau. ⁷A'eramũ 'wyriara 'ga amara'neramũ akou 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã amũ monou wemiayuwa 'gã apisara 'gã apisau. 'Gã apisi re 'gã 'gã 'wyrã rapyau. ⁸A'eramũ 'wyriara 'ga wemiayuwa 'gã amũ nenũina nũ. “Mama'ea ako je aapo maraka are ko numiamũ. A'ere 'ã jeremimo'wy'wyrera 'gã nia'wyrã futari. ⁹A'eramũ pẽ pejewau 'gã 'wyrarete rukawõ'õ rupi ajemogy ma'e 'gã mo'wy'wya jemaraka are”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁰—A'eramũ 'ga remiayuwa 'gã awau amunawarete rukawõ'õ rupi ajemogy ma'e 'gã majatykau erawau werekwara 'ga maraka pe. Esage ma'e 'gã 'gã erawau ia'wyrã'ema 'gã netee. 'Gã waẽmauwe 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga

amū taity esage monou imunewukaa 'gā nupe. A'eramū 'gā awau ojejaga 'wyriara 'ga roga matyneema. ¹¹ Poje 'wyriara 'ga 'ua ajatyka ma'e 'gā nesaka. A'eramū 'ga taity esage rerekware'ema 'ga resaka. ¹² A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: “Ma'eramū te neremunewi taity esagea?” 'jau 'ga 'ga upe.

—Taity esage rerekware'ema 'ga noje'egi 'ga upe.

¹³—A'eramū 'wyriara 'ga 'jau wemiyauwa 'gā nupe: “Peppyk 'ga, 'ga po faa 'ga py faa 'jau. A'ere pēē 'ga monou imomoa ukupepe. Ypytunaiwa pype pēē 'ga momoa. Peu ajemogyaw ipe nipo 'ga waemamū akou wa'jywa mokāina akuwa rerekou”, 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁴—Aipoa morogyta je amome'u pē nupe, pē mul'jau Jarejuwarete 'ga remiaywarete 'gā nee. Mytuna 'gā nupe Jarejuwarete 'ga 'i: “Tejerowiar ire je pē mogyi tejemiayuwamū”, 'jau 'ga mytuna 'gā nupe. A'ere ināinānī'i etee 'gā 'ga rerowiari. A'eramū 'ga ināinānī'i etee 'gā mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga upe fariseu 'gā 'eawet

(Maku 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ A'eramū fariseu 'gā amū awau 'ga wi.

—Siesak Jejui 'ga ra'ne 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —Tesirūgatu 'ga reko-ramū sipyyk 'ga 'jau. 'Gā amū simono imoporogytaukaa 'ga upe ra'ne 'jau. Morogyta 'gā nupe imowuwuramū sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶ A'eramū 'gā wemimu'e 'gā amū monou Jejui 'ga upe imoporogytaukaa. Erote 'ga remiayauwa 'gā amū netee Jejui 'ga upe 'gā monou imoporonuwukaa ee:

—A'jea futat 'ā ereporogyta 'ajeteetewi— 'jau 'gā 'ga upe. —Nereporogyta ekoetei futari te 'ā. A'jea futat 'ā erejejuka pāwē pāwē ae ree. A'jea futat te 'ā ore mu'e ape mama'e are. Eneje'eg are 'gā amū oporenuwiwere'emamū agawewi. A'ere 'ā mama'e a'jea etee eremome'u— 'jau 'gā oporonupa 'me Jejui 'ga upe. ¹⁷—A'eramū ene 'awamū 'jau oree: Jane 'ā judeua. Simono te jane ka'aranūa 'wyriararete 'ga upe, Sesa 'ga upe? Naani te ra'u nū?— 'jau 'gā 'ga upe. —Najudeu arūi te 'ā 'wyriararete 'ga. Tapy'yi amuteea te 'ā 'ga. Romanūa te 'ā 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁸ A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gā nuri numiamū. ‘Siesak 'ga mama'e mū mome'ua sigaty jarejee 'jau' e'i 'gā jee numiamū”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepeporonuwi tee pejejua ee jee. “Simowuwut ekoete jarejaupe 'ga 'eawera jarejaupe 'jau”, pe'je te jee— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹—Ka'aranūū ywope'ia pemut amū jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mū jee ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū imonou 'ga upe.

—Kweramū ajee 'wei— 'jau 'ga imonou 'ga po pe.

²⁰ A'eramū Jejui 'ga ka'aranūū ywope'i resaukaa 'gā nupe:

—Awŷja ra'agawa te 'up ee? Awŷja rera ajee 'awamū 'up ee nū'ū?— 'jau 'ga esaukaa 'gā nupe.

²¹—'Wyriararete 'ga ma'ea futat— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramū pēē imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²² A'e renupawe 'ga upe ee oporonup ma'efera 'gã oporesagamũ etee 'ga ree: —Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nũũ— 'jau 'gã ajaupe.
A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

Oferap ma'e are 'gã mu'eawet

(Maku 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ Ko'iko'i satuseu 'gã amũ 'ua oporogytaw Jeju 'ga upe ee nũ. Aipo 'gã e'i ajaupe: “Amanũ re ae noferawu'jawi nũ. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gã ajaupe jepi. A'etea 'gã 'ut oporonupa ee Jeju 'ga upe. ²⁴ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga”, e'i 'gã enee jepi. A'eramũ ene ore mueapyou katu mama'e are. Ymã te 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kũima'e 'ga amũ nipo amanũ wa'yre'emaue. A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera ãẽ rerekou. A'eramũ nipo 'ga aja'yrapyau ãẽ pype. A'eramũ nipo 'ga ra'yr ppy 'ga amanũ ma'efera 'ga ra'yre'era 'jawe futat”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gã Jeju 'ga upe.

A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁵ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—A'ere nipo kũima'e 'ga amũ 'ga ra'yra sete. A'eramũ nipo u'at ppy ma'efera 'ga kũjã mũ rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emaue 'ga manũ jui. A'eramũ wemireko ãẽ rejaa wewirera 'gã nupe. ²⁶ A'eramũ nipo imanũ re a'e rewirera 'gã amũ ãẽ rerekou ipy'rau nũ. A'ere a'ea nanẽ imanũ nũ wa'yre'emaue nũ, ãẽ rejaa wewirera 'gã nupe nũ. A'eramũ nipo 'gã ojopy'rapy'rau etee ãẽ ree, ajamanũnamũ. A'ere 'gã nata'yri'i futari ãẽ pype. ²⁷ Ojee 'gã jomoypaw ire nipo ãẽ nanẽ amanũmũ nũ. ²⁸ A'eramũ nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamũ sipo ãẽ menaretea?— 'jau 'gã Jeju 'ga upe. —'Gã juejue futat ãẽ wereko kũi— 'jau 'gã Jeju 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jeju 'ga aipo ojeupe 'gã 'eramũ 'jau 'gã nupe:

—Pẽ'me awi. Nanarũi. Nepẽneapyoi Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are ra'e. 'Ga pãjã nanẽ 'ã pẽẽ ikwaape'ema ra'e nũ— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ³⁰ —'Au etee te 'gã nemirekoramũ kũi. A'ere 'gã oferaw ire naemirekou'jawi kũi. Ywagipewara 'gã 'jawe etee futat 'gã jemogyi. Niporerekoweru'jawi 'gã kũjã are. Kũjãmera 'gã nanẽ omenariwere'emamũ futat nũ kũi, kũima'e 'gã 'jawe etee futat nũ kũi— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ³¹⁻³² —Nepẽneapyoi nipo Jarejuwarete 'ga 'eawer are. Ymã te 'ã 'ga 'i rakue: “Je te 'ã 'gã Nuwaretea ako. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mĩmera 'gã Nuwaretea je ako”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa rakue. 'Gã manũ re 'ga poromũ 'jau rakue. A'ere 'gã 'aga namanũ futari, atee-pawe'emamũ futat 'gã 'aga. A'eramũ Janeruwarete 'ga poromũ 'jau Moisesi 'ga upe. 'Gã 'aga tywe'em ire amunipo 'ã 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe. Ako ma'e 'gã nupe etee te 'ga aeruwamũ— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe u'ama.

³³ Aipo 'ga 'e renupawe mytuna 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Kuu. Nomoryteea'uweri futari ae 'ga ra'e nũũ— 'jau 'gã ajaupe.

Janeruwarete 'ga 'eaweraretea

(Maku 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ satuseu 'gã ajemogyau etee futat. Noporonuwu'jawi futari 'gã ee 'ga upe nũ. A'eramũ fariseu 'gã amũ 'jau ajaupe: “Satuseu

'gã noporonuwu'Jawui futari ee 'ga upe nũ", 'Jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'ga amũ awau oporonupa aipo 'ga 'eawer are Jejui 'ga upe. ³⁵ Moisesi 'ga je'eger are moromu'Jara 'gã poromũ awau oporonupa Jejui 'ga 'eawer are 'ga upe: "Je pa 'ga omorytee kwy", 'Jau 'ga ojeupe numiamũ. ³⁶ A'eramũ 'ga poromũ awau oporonupa 'ga 'eawer are 'ga upe:

—Ene te 'ã ore mu'e ape Jarejuwarete 'ga ree. A'ere 'ã kwaiwete Janeruwarete 'ga u'eawera kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. Maranuara te ajee 'ga 'eaweraretea?— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

"Tomojenosĩ Jejui 'ga 'Jau kwy", 'Jau 'ga ojeupe numiamũ.

A'ere Jejui 'ga ikwaawi futari ojee. "Tamu'akwaawukar eme 'ga, e'i 'ga jee numiamũ", 'Jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramũ Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

³⁷—"Je te 'ã Pëjararetea. Pëporomutat je ree pejepytuna 'gã apyraapa", e'i 'ã Janeruwarete 'ga pë nupe rakue. "Mama'ea peapo jee, jeremifutar imũ. Pejejea'aramũ pejemoggyau je ree 'gã nee pejejea'ara apyraapa. Aipo aporamũ nipo pejeporomutaramũ je ree", e'i futat Janeruwarete 'ga pë nupe— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. ³⁸—Aipoa te 'ga 'eaweraretea— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. ³⁹—Ajepeja 'ga 'eaweraretea nanë nũ. "Pëporomutat pejejepyriwara 'gã nee pejee pejeporomutara 'jawe", e'i 'ga 'ã ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. ⁴⁰—Aipoa 'ga remikwasiarera renupara 'gã wenup katu katu 'ga remikwasiarera ajemoggyau. Ajepeja 'ga remikwasiarera moromu'Jau ajuee aejejuka esage are etee futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nanë oporomu'Jau aipo are nũ— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret

(Maku 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Ojee fariseu 'gã jatykaramũ Jejui 'ga oporonupa ee 'gã nupe:

⁴²—Maran te pëneapyo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ree? Awÿja juapyrera te 'ga?— 'Jau 'ga 'gã nupe.

—Davi 'ga juapyrera 'ga— 'Jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'Jau 'gã nupe:

⁴³—Ma'eramũ sipo ajee Janeruwarete 'ga 'Agesagea Davi 'ga mu'eukari "Jejara 'ga" 'ga mu'eukari ajuapyrera 'ga upe? ⁴⁴ Ymã te 'ã Davi 'ga ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

"Jeruwarete 'ga 'Jau Jejararete 'ga upe rakue:

'Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepãjereitea je 'jawe. A'eramũ ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyriaramũ 'gã nupe najuejue etee futat.

Ene ree iporomutare'ema 'gã 'arimũ je ene magwawukari.

A'eramũ ene je iapoe'emaue eapyka 'au je yse katy', 'Jau 'ga

Janejararete 'ga upe",

'Jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁵—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramũ sipo ajee 'ga 'i, "Jejararete 'ga", 'Jau ajuapyrera 'ga upe nũ— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴⁶ Aipo 'ga 'e renupawe 'gã ajemogymoggyau etee futat. Ojenosõu 'gã 'ga wi. A'eramũ 'gã oporonuwu'Jape'ema ee 'ga upe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat

(Maku 12.38-40; Luka 11.39-52; 20.45-47)

23 ¹A'eramū Jejui 'ga oje'ega wemimu'eramū oreē, mytuna 'gā nupe we futat:

²—Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā weapyoramū Moisesi 'ga remikwasiarer are fariseu 'gā netee. ³A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa etee futat 'gā pejemu'eramū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'gā pejemu'ea-wer imū etee futat. A'ere kasi pejemu'e 'gā nemiapo are ne. Nuapoi futari 'gā pē mu'eawer imū mama'ea. A'eramū pēē pejemu'jawe'em 'gā nemiapo are. ⁴“Nan iki peapo”, 'jau nipo 'gā pē nupe numiamū. A'ere nipo 'gā nepē poari mama'e apo are u'eawer imū. ⁵Tekotee 'gā nupe ojesaukaawamū te 'gā mama'e apoi. “Je te 'ā a'jea futat kūima'eeteetea”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo 'gā mama'e apou ekoete ajemogyau ojesaukaawamū 'gā nupe. “Tiporesagete 'gā je ree 'jau”, 'jau nipo 'gā ajemogyau. Jane 'ā kūima'eferamū juejue Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiaa ka'ara'nī pe ree. A'eramū jane imonou yrū'i'i pype ifaa jareakag are. A'eramū jane jarejeapykag are erekou, jarejy-waypy are nanē erekou nū. A'ere 'ā fariseu 'gā imonoi yrūūū pype. Aipo 'gā erekou ifaa imyina weapykag are, ogywa are 'jau. “Tiporesak 'gā ore ree 'jau kwy”, 'jau 'gā 'ā ajemogyau. “Gā te a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree iporomutaretē ma'ea ra'e, te'i 'gā janee jane resaka 'jau”, 'jau 'gā akou ojeupe. Jane 'ā kūima'eramū juejue taity pēū'i'i sireko jarejasi'y'warimū. A'e pyu jane 'ā jareakaga au'jau Jarejuwarete 'ga upe jareporogytauwe. A'ere 'ā fariseu 'gā imopypireme'ityra fukuī oma'ea. “Tiporesagete 'gā jane ree 'jau”, 'jau 'gā 'ā ajaupe. A'eramū 'gā taity pypireme'ityra fuku rerekou— 'jau Jejui 'ga oreē.

⁶—Maraka apoaw ipe ojemī'waaw ipe nanē 'gā na'ne wējēmī awau wapyka. Kūima'eeteete 'gā apykaw ipe etee 'gā wapygiweramū. Jarejatykaaw ipe nanē 'gā kūima'eeteete 'gā apykaw ipe etee wapygiweramū nū. ⁷Amunawa pyterimū awaw ipe nanē 'gā kūima'eeteete 'gā 'jawe wapeje'ega 'gā ifutaa. “Moromu'jara 'ga” ojeupe 'ga amū 'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oreē. ⁸—A'ere kasi pejemogy 'gā 'jawe ne. “Ga 'ā ore mu'jara”, 'gā mu'eukare'ema pejejeupe. Majepei tee tup ma'e 'jawe futat pēē pejeju'jaju'jawe etee pejemogy. Majepei tee futat je pē mu'jaramū— 'jau 'ga oreē. ⁹—Kiapi'ni pel'je nanē kasi pejejuwe'ema 'ga amū upe ne. Majepei tee Pēnuwaretea. Ywag ipe ako ma'eramū etee futat Pēnuwaretea. ¹⁰“Ga nanē 'ā ore'wyrīara”, 'gā amū mu'eukare'ema nanē pejejeupe nū. Janeruwarete 'ga remimureramū etee te je pē'wyrīaramū je rekoi— 'jau Jejui 'ga oreē. ¹¹—A'jea futat je 'i. Pejejaupe mama'e apoaramū pēē eteete ma'ea Jarejuwarete 'ga upe. ¹²“Je te 'ā kūima'eeteetea” 'jara Janeruwarete 'ga imogyau tywet. A'ere 'ga “Je nakūima'eeteete arūi” 'jara 'gā etee 'ga mogyau kūima'eeteeteramū 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga oreē.

¹³⁻¹⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau fariseu 'ga nupe nū, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe we futat:

—Pēporiay'i pejejemogyau numiamū. Esage ma'e 'jawe futat nipo pēē numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri futari. Nepe-futari te 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejejemogya. A'eramū nipo pēē 'ga remiayuwamū 'gā jemogy futare'ema nanē nū. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵—Pēporiay'i pejejemogyau numiamū— 'Jau Jejui 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē 'ga 'Jau nū. —Kwe pe 'ā peo amunawa moymoyka kwe pewara 'gā amū mu'Jau pejejee etee. Pejejemapi are te 'ā pemu'e 'gā. A'eramū nipo pēē 'gā mu'Jau pejejemapi are te. “Pe'je pejejemu'Jau je ree”, 'Jau nipo pēē 'gā nupe numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga wowase pē majatykaaw ipe nipo 'ga 'i pē nupe: “Je rerowiat 'me etee pejepe. A'eramū pēē pejea'wyre'emamū jee”, 'Jau nipo 'ga pē nupe, pē monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'eramū nipo 'ga pē nee ojemu'e ma'efera 'gā nupe 'Jau: “Je rerowiat 'me are etee pejemu'e. A'eramū pēē pejea'wyre'emamū jee. A'eramū je mama'eukwaawa rapyaw ipe pē momopoa”, 'Jau nipo 'ga pē nee ojemu'e ma'e 'gā nupe, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶—Pēporiay'i futat pejejemogyau numiamū. A'ere pēē Jarejuwarete 'ga ree moromu'jat tyweramū pejemogy. Nepēneapyoi agawewi 'ga je'eg are. A'etee nipo pēē 'gā mu'Jau 'me ee— 'Jau 'ga 'gā nupe. —“Jarejuwarete 'ga mogytaawa renamū je mama'e apoi enee 'e ekoete re nepeapoi futari mama'ea ee pejeparuapowere'emamū”, 'Jau pēē 'gā nupe. “A'ere ki Jarejuwarete 'ga mogytaawa pypiara ouru apopyrera renamū je mama'e apoi enee peje'e re mama'ea peapo futat peje'eawer imū. Kasi a'e pe pejemotywet Jarejuwarete 'ga upe ne, mama'e apoe'em ire ne”, 'Jau 'ā pēē pejejemogyau pejejaupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁷—A'eramū taetu nipo peje'akwaawe'emetyg etee te. Maranuara sipo esage ma'eramū Janeruwarete 'ga upe? 'Ga mogytaawa tee esage ma'eramū 'ga upe. Ouru apopyrera 'ūi 'ga mogytaawa pype. A'eramū wesageramū 'ga upe. Omogytaawa pype tene'em ire amunipo 'ā 'ga naea'ari ee— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹⁸—“Jarejuwarete 'ga upe wyra rapyawa ruwamū je mama'e apoi enee 'e ekoete re nepeapoi futari mama'ea peje'eawer imū ee pejeparuapowere'emamū”, 'Jau pēē pejejemogyau. “A'ere ki Janeruwarete 'ga upe jeremimonofera 'up wyra rapyawa 'arimū 'e re mama'ea peapo futat peje'eawer imū. Kasi a'e pe pejemotywet Jarejuwarete 'ga upe ne”, 'Jau 'ā pejejemogyau 'gā mu'Jau tywet. ¹⁹Peje'akwaawe'emamū futat nipo pēē pejejemogyau. Maranuara ajee esage ma'eramū Janeruwarete 'ga upe? Mama'ea jane imyina wyra rapyawa 'arimū Jarejuwarete 'ga upe imonopyramū. A'eramū 'ā wyra rapyawa 'arimū 'up ma'e retee wesageramū 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁰—“Janeruwarete 'ga upe wyra rapyawa ruwamū je mama'e apoi enee” 'Jaramū pēē 'arimū 'up ma'e upe nanē futat pe'je poromū nū. ²¹“Jarejuwarete 'ga mogytaawa renamū je mama'e apoi enee” 'Jaramū pēē Jarejuwarete 'ga upe nanē futat pe'je poromū. Omogytaawa pype futat 'ga reni. A'eramū pēē aipo 'Jaramū 'ga upe futat 'Jau pejejemogyau aipo 'Jaramū— 'Jau 'ga 'gā nupe. ²²—“Ywaga ruwamū je mama'e apoi enee” 'ga upe 'Jaramū nanē Jarejuwarete 'ga renawa upe futat pe'je nū. Ywag ipe futat 'ga renawaretea. A'eramū aipo 'Jara 'gā 'ga renawa upe futat 'Jau poromū. 'Ga renawa renūinara 'gā Jarejuwarete 'ga futat wenūi. Wenawa 'arimū futat 'ga reni. A'eramū 'ga renawa renūinara 'gā 'ga futat enūina— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²³—Pēporiay'i pejejemogyau numiamū— 'Jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Pēē 'ā esage 'me ma'ea te. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer

are. Nepekoarūi futari te 'ā 'ga upe. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Mama'ea pēē imojo'oka pejepo 'jawe pejeupe. Ko pypiara nanē pēē imojo'oka nū. A'eramū pēē majepeja monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū emyrera pēma'ea. Kumi kasiga miamū pēē imojo'oka imonou Jarejuwarete 'ga upe. Nanuara te esage 'ga upe numiamū. A'ere namīa etee rūi peapo. “Mama'ea pemojo'ok amū imonou jee” 'ga 'eawera 'ā pēē enupa. Aipoa pēē iapoa Janeruwarete 'ga afutat. A'ere 'ā ajepeja 'ga 'eawera nepeenuwi futari. “Pejuereko esage ki” 'ga 'eawera nepeenuwi. “Pēpota'wa esage ki pejejee” 'ga 'eawera nepeenuwi. “Pejejaupe peje'eawer imū etee futat pēē mama'e apou pejejaupe” 'ga 'eawer imū jēmī 'ā mama'e apowe'em— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Pejuereko esagea te esage Janeruwarete 'ga upe. 'Gā nee pēpota'wa esagea nanē esage 'ga upe nū” 'ea te esage ete 'gā upe. Mīmera pēē iapoa Janeruwarete 'ga afutarete. Peenupaw iki 'ga 'eawera 'ga je'ega— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁴—'Ga 'eawera jēmī 'ā neapepoi. A'eramū 'ā pēē 'ga 'eawere'ema jēmī iapou— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁵—Pēporiay'i pejemogoyau numiamū— 'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Pēē 'ā esage 'me ma'ea te. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Sā'ā ae y'a kupe pireja futat numiamū. A'ere 'ā ae waipy katy nokatu'ogi. Nan tee futat 'ā pēē. Pēpira esageay futat numiamū. Pejauk futat pejepiky'a awi numiamū. A'eramū 'ā pēpira ojekatu'oka futat numiamū. A'ere pēwytera nia'wyri. Nepepouri futari mama'e tywera apo awi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina. ²⁶—Pē'akwaawe'ema pē nereko, a'e je 'ā pē nupe jā'nū'ū. Janeruwarete 'ga 'ā pē katu'oga futaa numiamū. Napēpira katu'og are tee rūi 'ga fueweramū. Pēwytera katu'oga we futat 'ā 'ga afutat numiamū. Pēporiay'i 'ā pejemogoyau numiamū— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —Pejetywer awi pepoir ire amunipo 'ā 'ga pē katu'ogi. A'eramū amunipo 'ā pēē pejejesageramū pejemogoyau 'ga upe, a'e je 'ā tekou pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁷—Pēporiay'i pejemogoyau numiamū. Pēē 'ā esage 'me ma'ea te— 'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe. Fariseu 'ga nupe nanē 'ga 'jau nū. —A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Sā'ā teumera rupawa ita kwara. A'eramū 'ā pēē ita pitupa ipitupawa parasiga pyu. A'eramū 'ā i'arimū etee okaturāturamamū. A'ere 'ā ita kwara pype teumera nema ete. ²⁸Nan tee futat pēē. Esage ma'e 'jawe futat pejemogy numiamū. A'ere mama'e tywera peapo, o'meramū te pe'je pejemogoyau— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

²⁹—Pēporiay'i pejemogoyau numiamū— 'jau Jejui 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Esage 'me ma'e ate pēē. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Pēypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wara 'gā je'ega nuenuwi etee rakue. Ma'eramū 'ā 'gā 'gā apisi rakue. A'eramū 'ā pēē iapisipyra rywy mojewaka. Ita esage apopyra pyu imogyau ekoete iapisipyra 'arimū. “Ita esagea simowyt esage ma'efera 'gā nee jarejea'awamū 'jau”, 'jau futatee 'ā pēē pejejaupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—“Ymā we jarejeko re amunipo 'ā jane nipoari jareypy 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi are. Nia-pisiukari amunipo 'ā jane 'gā”, 'jau futatee 'ā pēē pejejaupe, pejejerowiaipa

'ā pejejee. ³¹A'ere 'ā pē'me ate. A'ere 'ā pejeypy 'gā 'jawerimū etee futat pejemogy— 'jau 'ga 'gā nupe. ³²—Pejeypy 'gā 'jawerimū etee pejejemogy re nipo pejemogy mama'e apou 'gā 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete 'gā 'jawerimū etee futat. ³³Moja 'jawe pēē. Sā'ā moja ae u'ua ae jukau 'ā. Nan tee futat pejomomoirukat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē monou pē mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe pētywer are— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. ³⁴—Anure nipo je teje'ega mome'wara 'ga monoi pē nupe. I'akwaap ma'e 'gā, pē mu'jara 'gā. Mīmera 'gā nipo je imonou pē nupe. A'ere nipo pepyyg etee 'gā amū iapisau. Amumera 'gā nipo pēē imonou imu'ama 'ypeywar are iapisau. Amumera 'gā nipo pēē inupānupāu etee pejejatykaaw ipe. A'eramū nipo 'gā oka'jama awau kwe pe. Ajepeja amunaw ipe nipo 'gā awau. A'ere nipo peo etee 'gā newiri 'gā nerekou tyweru'japa nū. ³⁵A'eramū nipo a'e are futat Janeruwarete 'ga werowiaara 'gā nepyaa pē nerekou tyweaete. Pēypy 'gā nemiapofer are we futat nipo 'ga pē nerekou tyweaete. Pēypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau ekoete rakue. Wyy apo pyrauwe 'ā 'gā 'ga rerowiaara 'gā apisi rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina. —Apeu 'ga ra'ne 'ā 'gā ijukau ypy ypy rakue. Nuapoi agawewi 'ga 'ā mama'e tywera rakue. A'etea 'ga 'ā 'ga jukau ekoete rakue. Ma'eramū 'gā 'ā 'awamū taetu Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gā apisi kwaitete. 'Awamue 'gā 'ā Sakari 'ga, Pereki 'ga ra'yra 'ga jukau rail'i nū. Jarejuwarete 'ga rukawōō me agawewi 'ga 'ami. A'etea 'ā 'gā 'ga jukau rail'i— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶—A'jea futat je'ea. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei 'gā nepyaa, iapisipyrera 'gā juejue epyaa— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

Jejui 'ga u'arasigamū Jerusareg ipewara 'gā nee

(Luka 13.34-35)

³⁷A'eramū 'ga 'jau Jerusareg ipewara 'gā nupe:

—Jerusareg ipewaramū futat te 'ā pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisaramū pejup— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'ā wyrasokwēa kwanū resakawe wa'yra renūja imajatykau wakape 'wyrripe. Nan tee futat je— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Tajejuka esage Jerusareg ipewara 'gā nee 'jau, je 'i pē nupe numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee. ³⁸A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga opoia futat pē nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā 'ua pē'wyrarete pojekau pē nui. ³⁹'Awamū 'ā je nanē tewau pē nui nū. A'eramū pēē 'awamū je resagu'jape'ema. “Esageay Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, 'jawe'ēwe pēē je resagu'jape'ema futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e

(Maku 13.1-37; Luka 21.5-33; 17.26-30, 34-36)

24 ¹'Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga wemimu'eramū ore renū'jau Jarejuwarete 'ga mogytaaw awi. Jui aru'ē re ore 'jau 'ga upe:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga jā'nū'ū— 'jau ore 'ga upe.

²A'eramū 'ga 'jau oree:

—A'jea futat esageramū numiamū. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gā nuri imonou etyka. Nom'yi'i futari nipo 'gā itaa mū aju'a-rimū— 'jau 'ga oree.

³ Arawau ywytyr ipe. Oriweira 'jaw ipe ore arawau orojeupia ywytyra 'arimū. A'eramū Jejui 'ga wapyka opytu'wau. Nitywi futari 'ga amū ore pyri. A'eramū ore 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—“Jane ree iporomutare'ema 'gā 'ut Janeruwarete 'ga mogytaawa monou etyka”, ere ako oree ko. Maranime te 'gā nuri imonou etyka? Maranime sipo ene ejua nū? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oree ene rur enune? Maranime sipo mama'e teepawamū?— 'jau ore 'ga upe.

⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Je renune 'ut ma'e 'gā nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. ⁵ Anure nipo kwaiwete 'gā nuri “Janeruwarete 'ga je mut pē katu'okaramū”, 'jau nipo 'gā 'ua pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Kwaiwete nipo 'gā 'gā moryteeu ojee— 'jau Jejui 'ga oree. ⁶⁻⁷—Anure nipo amutee amunaw awi 'gā nuri 'wyriararete 'ga rowajaa, 'ga remiayuwa 'gā neewe futat. A'ere kasi aipo renupa pēpiryyi ne. Nan futat nipo mama'e teepaw enune. A'ere nipo naporomū rūi mama'e mateepaawa. Naporomū etee rūi futat nipo mama'e rekoī— 'jau Jejui 'ga oree. —Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. Amunap tesirūmera pypewara 'gā we futat nipo ajuowajat. Ywya we futat nipo oyyi peu peu peu 'jau. Ty'ara nipo amunawa pype peu peu 'jau. A'eramū 'gā nipo kwaiwete ty'ara rerekou. ⁸ Sā'ā kūjā wa'yra ray ypyrauwe wa'yra 'a ja'wyja'wy kwaawa. Ayypeyperauwe 'ā i'ara kwaapa. Ēē wi u'aa ja'wyja'wy taetu 'ā wayreteramū ēē upe. Nan tee futat nipo pēē. Aipo ijeapo resakawe je rura pekwaap. “Owaēm 'ga ruawa upe ra'e”, 'jau nipo pēē peje-jaupe. A'ere nipo je rur enune mama'e tywera jeapoi kwaiwete— 'jau 'ga oree.

⁹—Je rure'emaue nipo 'gā je rerowiaaramū pē nerekou tyweaete. Oporomutare'emamū jeremiayuwamū pē nee. A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā pē pyyka pē monou pē munepa moromunepawa pype. A'eramū nipo 'gā pē nerekou tywerukaa 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā pē apisaukaa 'gā nupe. ¹⁰ Aipo jeaporamū nipo 'gā kwaiwete opoia je rerowiar awi. Je wi opoir ire nipo 'gā oporomutare'emamū je wi ipoire'ema 'gā nee. A'eramū nipo 'gā 'gā monou 'gā nee ifuewerete ma'e 'gā po pe— 'jau Jejui 'ga oree.

¹¹—A'ere nipo 'gā kwaiwete 'ua o'meramū tekotee 'gā nupe. “Je te 'ā Jare-juwarete 'ga je'ega mome'waramū”, 'jau futatee nipo 'gā 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'gā moryteeu ojee. A'ere 'gā o'meramū te 'gā 'i. A'eramū nipo 'gā kwaiwete 'gā nerowiaa. ¹² A'eramū nipo mama'e tywera apoara 'gā ojeme'yita ajemogyau. Mama'e tywera etee nipo 'gā iapou'jau'japa nū. A'eramū nipo 'gā kwaiwete opoia je ree oporomutar awi. ¹³ A'ere nipo Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat— 'jau 'ga oree.

¹⁴—Mama'e teepawe'emaue nipo pēē je rerowiaaramū pejewau je mome'wau 'gā nupe. “Jejui 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga 'gā omogy wemiayu-wamū”, 'jau nipo pēē pejewau je mome'wau 'gā nupe, amunawa moymoyka. Kwe pewara 'gā jerera renupaw ire te nipo mama'e teepawamū. A'eramū futat nipo tejua— 'jau 'ga oree.

¹⁵—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ijeaporama kwasiarukari oje'ega mome'-wara 'ga upe rakue, Danieu 'ga upe rakue. “Anure nipo 'gā amū mama'e tywetywera apoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. A'eramū nipo 'gā anurenure'i iapou Danieu 'ga 'eawer imū etee futat. (A'eramū je 'ga remikwasiarera ka'arana mogytaaramū ee pēneapyoa futaa)— 'jau Jejui 'ga oree.

¹⁶⁻²¹ A'ere Jejui 'ga 'jau oree nū:

—Anure nipo 'gā amū nuri 'auwara rerekou tyweaete. Ywy apo ypyramū nitywi futari ae rereko tyweara aipo 'jawe rakue. A'ere nipo anure mama'ea-rūe'em ete jesaukari. 'Auwara 'gā nipo ajemogyau tywetywet futat. A'eramū pēē Judeja ywy pe ako ma'eramū 'gā nesakawe pejekal'ama pejewau wytyr ipe. Kasi a'e pe 'gā pē apisi ne. Pejejopewuu apyte'rarimū wapyk ma'eramū pēē pejewawe'em pejesowe'em pejekaraemā pyyke'ema. Pejekal'amayayau etee futat pejemima 'gā nui. Ko pewaramū nanē pēē pejewywe'ema pejeog ipe pejejaity mojopy'rawe'em— 'jau Jejui 'ga oree. —Iporiay'i nipo ta'yryrū ma'e kūjā ajemogyau, ta'yky'ri ma'ea nanē nipo nū. Nujānarūi eweguu ma'ea. Ta'y'ri'i ma'ea nanē nujānarūi nū— 'jau 'ga oree. —A'eramū ki nanuar are pejeoporogytai Jarejuwarete 'ga upe ee: “Eremurukat kasi 'gā 'ara ro'ysaga rupi oree ne. Morowykye'ema rupi nanē ene 'gā murukare'ema nū. Morowykye'ema rupi ore noroka'jama'uweri. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i oreypy 'gā nupe rakue: 'Peata kasi morowykye'ema rupi ne', 'jau 'ā 'ga rakue. A'eramū ore oroka'jamarūme'em morowykye'ema rupi 'gā nui”, pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe ee— 'jau Jejui 'ga oree. ²²—A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera 'gā nupe iapoukaru'jau'jaw ire nipo 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū. Kasi a'e pe ywy pewaramū pepap najuejue etee ne. A'ere Janeruwarete 'ga pēē mū mū'jāu 'gā nui pē katu'oka. Wemimū'ēmeramū pē nee Janeruwarete 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū— 'jau Jejui 'ga oree.

²³⁻²⁴—Je jewywe'emaue nipo kwaiwete 'gā nuri o'meramū pē nupe. “Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū”, 'jau futatee nipo 'gā 'ua pē nupe. Amumera 'gā nipo 'ua 'jau “Janeruwarete 'ga je mut. Je 'ga remimurera futat”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. Pēnemiapoe'ema we futat nipo 'gā iapou pē neape je rerowiar awi pē momoirukaawamū. “Simomoirukat 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiar awi 'jau”, e'i te 'gā pē nupe. A'eramū nipo 'gā mama'e apou pē neape ojerowiarukaawamū pē nupe. A'ere kasi a'e are miamū perowiat 'gā ne. Pē nupe nipo 'gā amū 'jau: “Koromū Kristu 'ga”, 'jau nipo 'gā amū pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. “Kwe pe Kristu 'ga oi”, 'gā 'eramū pēē 'gā nerowiare'ema. ²⁵Pemoka'jam kasi je'eawera ne. Ijepoe'emaue je imome'ui pē nupe, ee pē mueapyoawamū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

²⁶—“Jū me Kristu 'ga rekoi. Pe'je pejewau 'ga resaka”, 'gā 'eramū kasi peo jū me ne. O'meramū te 'gā 'i pē nupe. “Pe'je pejewau Kristu 'ga resaka. 'Au 'ga jemimi 'ūina ore pyri”, 'gā 'eramū kasi perowiar ine. O'meramū te 'gā 'i. ²⁷Pejejek'i'ramū je jewyramū nipo najuejue etee je resak pejepe. Sā'ā tupā werawa. A'eramū 'ā ae najuejue etee esaka. Nan tee futat nipo je jewyramū najuejue etee je resak pejepe. Najemimi futari je tejewya tejua nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

²⁸—Je rura nipo pēē najuejue etee ikwaapa. Sā'ā uruwua mama'e nema kwaawa. A'eramū 'ā 'ua ajatykau ee. Nan tee futat nipo pēē ikwaapa. Je jewyru'jawamū nipo pēē je kwaapa katu katu futat— 'jau Jejui 'ga oree imome'wau ikue.

²⁹—Ae rereko tyweawa 'ara kwaw ire nipo kwara owepa. Jaya nanē nipo owepa nū. Jaytataa nipo ototoka ywag awi 'ua. Ywag ipewara nipo ooyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmēra nipo ooyita— 'Jau Jejui 'ga oreē imome'wau ikue.

³⁰—Ywag ipe nanē nipo mama'e ojesaukaa pē nupe nū. Aipo resaga nipo pēē je rura kwaapa. “Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri”, 'Jau nipo pēē pejejaupe. Aipo resaka nipo je rerowiare'ema 'gā okyjau. 'Gā kyjea nipo 'gā nerekou— 'Jau Jejui 'ga oreē. —A'erauwe nipo pēneki'yramū je tejua tejewya. Ywasiga rupi nipo tejua tejypa. A'eramū nipo ywy pewara 'gā je resaka najuejue etee futat. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat nipo tejua tejypa— 'Jau 'ga oreē ikue. ³¹—A'e pype futat nipo pēē jumi'aranūū py renupa. Jumi'ara-nūū pyrauwe nipo Janeruwarete 'ga ywagipewara 'gā monou wemiayuwa 'gā majatykaukaa. “Pe'je pejewau amunawa moymoyka jeremiyauwa 'gā majatykau 'gā nerua jee”, 'Jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā awau 'gā nerua 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oreē ikue.

³²A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau oreē nū, ore mul'jau ee:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mul'jau tejuaw are— 'Jau 'ga oreē. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyt ja'wyja'wy kwaapa. ³³Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeapora-muerauwe pe'je pejejaupe: “'Ut ja'wyja'wy Jejui 'ga janee 'wyriaramū akou ra'e”, pe'je ki pejejaupe. ³⁴A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakara 'gā papawe'emauwe nipo je ruri tejewya nū— 'Jau Jejui 'ga oreē. ³⁵—Ywaga nipo atee pawamū futat. Ywya nanē nipo atee pawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera natepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'Jau Jejui 'ga oreē ikue.

³⁶—Nitywi futari je ruawa kwaapara 'gā amū. Nepekwaawi futari je ruawa. Ywagipewara 'gā miamū nokwaawi. Je miamū nanē nakwaawi tejuawa 'ara. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. ³⁷⁻³⁸A'ere nipo anure je ruru'-jawi erujewi pē nupe. Je kwaapare'ema 'gā nipo aipoa 'ara rupi ajemogyau oporowykyau. Ojemi'waa, wemirekoramū 'Jau nipo ajemogyau. Wemiapo apo are tee futat wea'aramū ajemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Janeruwarete 'ga ree jēmī nipo 'gā wea'are'emamū ajemogyau. Sā'ā Nue 'ga rekoramū 'gā jemogya rakue. Janeruwarete 'ga ree 'gā 'ā wea'are'emamū ajemogyau rakue. ³⁹Nokwaawi futari 'gā Janeruwarete 'ga remiaporama rakue. Poje 'ga 'ā amana mua erujewi 'gā nupe rakue, 'gā apisaukaa 'y pyu rakue. Nan tee futat nipo je ruri erujewi 'gā nupe. Wemiapo are etee 'gā nea'at 'gā jemogyramū nipo je tejua erujewi 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga oreē ikue.

⁴⁰—Je jewyramū nipo mukūja 'gā akou oporowykyau oko pe. A'eramū nipo majepeja 'ga je rerowiaa. A'eramū nipo 'ga awau ojeupia je repejāna. Ajepeja 'ga nipo naje rerowiari. A'eramū nipo a'e 'ga awawe'em. ⁴¹Kūjāmera 'gā nanē nipo 'upa mukūi ygu'ai nū. A'eramū nipo majepeja ēē awau je repejāna. A'eramū nipo ajepeja ēē awawe'em. ⁴²Je ruawa 'ā nepekwaawi futari. A'eramū ki pēē pejetywer awi pejeipoia pejemogyau je rapesaka— 'Jau Jejui 'ga oreē ikue. ⁴³—Sā'ā 'oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Muna'ywa rura kwaaw ire amunipo 'ā 'oga jara 'ga woga rarūi 'ūina. A'ere 'ga nokwaawi futari muna'ywa rura wog ipe. ⁴⁴Nan tee futat nepekwaawi pejejek'i'yramū je ruawa. A'eramū ki pēē pejemogyau au'jeteramū je rapesaka pejeojere'le-mamū futat je rerowiaramū— 'Jau Jejui 'ga oreē ikue.

⁴⁵ A'ere Jejui 'ga mama'e mû mome'wau oree, ore mu'jau 'uaw are nû.

—'Wyriara 'ga remiayuw esage 'ga i'akwaap ma'ea. O'wyriara 'ga je'eg imû etee futat 'ga mama'ea wapo. A'eramû 'wyriara 'ga wata enune wemiayuw esage 'ga mÿina wemiayuwa 'gã nesakawamû. “Aata je. A'eramû je ene mÿina 'gã nesakawamû”, 'jau 'wyriara 'ga wemiayuw esage 'ga upe. “Mama'ea ki emono 'gã nupe 'gã nemi'uramamû”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramû nipo 'ga 'wyriara 'ga awau watau 'gã nui. Anure nipo 'ga ojewya 'ua nû. ⁴⁶ 'Ga 'eawer imû etee mama'e apo re nipo 'wyriara remiayuw esage 'ga aku'iramû 'ûina o'wyriara 'ga resakawe. ⁴⁷ 'Wyriara 'ga nanê nipo aku'iramû wemiayuw esage 'ga ree nû. 'Ga porowyky resag ire nipo 'ga 'ga mÿina okaraemâ are ojejuka ma'eramû. ⁴⁸ A'ere nipo ajepeja 'wyriara 'ga remimÿimera 'ga 'i ojeupe: “Mukuu nã'ã je'wyriara 'ga oi re'ã, oporomukuramû re'ã”, 'jau nipo 'ga ojeupe. ⁴⁹ A'eramû nipo 'ga opytuna 'gã nupã are etee futat 'ûina. A'eramû nipo 'ga awau ojemî'waa kawiajaiwa 'wara 'gã pyri. A'eramû nipo 'ga kawiajaiwa rykua 'gã pyri. ⁵⁰ Aipo aporamû nipo 'ga 'wyriara 'ga 'ua owaëma erujewi 'ga upe. Wapesage'emeteramû nipo 'ga 'ua owaëma erujewi 'ga upe. ⁵¹ A'eramû nipo 'wyriara 'ga wemiayup tywera 'ga mopêpêpêpena 'ga monou tata pe i'me ma'e 'gã pyri. Peu nipo 'ga waemamû akou wa'jywa mokâina akuwa rerekou— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

—Jeje'eg imû etee futat mama'e apoaramû pêê 'wyriara remiayuw esage 'ga 'jawe jee. Jeje'eg imû etee mama'e apoare'emamû pêê 'wyriara remiayup tywera 'ga 'jawe jee. A'eramû ki pêê pejemogya 'ga remiayuw esage 'ga 'jawe. A'eramû nipo je tejua 'jau pê nupe: “Pêê 'ã jeremiayuw esageramû. Pe'je pejejua pejesou jeruwa 'ga rog ipe je rupi”, 'jau nipo je pê nupe— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

Teis kûjâmuku 'gã mome'uawet

25 ¹ A'ere Jejui 'ga mama'e mû mome'wau oree ore mu'jawamû nû. 'Wyriaramû Jarejuwarete 'ga omogo are 'ga ore mu'jau.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga je mogoi 'wyriaramû pê nupe— 'jau 'ga oree. —A'eramû nipo pêê je ruramû pejewau je rupi, Jeruwarete 'ga pyri. A'ere nipo 'gã amû nooi futari. Sã'ã maraka apoaw ipe oo ma'e 'gã. Opytuna 'gã nekokaturamû 'gã 'ã maraka apoa. A'eramû 'ã kûjâmuku 'gã awau akokatu ma'e 'ga rapesaka maraka pe okwap ma'e 'gã napesaka. Teis 'ã kûjâmuku 'gã awau 'gã napesaka 'upa. “Ko rupi nipo wã kwawi”, 'jau 'gã 'upa. “A'eramû jane jarejupa 'au wã napesaka. Wã nuramû soo wã nupi maraka pe 'jau”, 'jau 'gã ajaupe 'upa. A'eramû 'gã 'upa peyse pe. ² Siku nipo i'akwaap ma'e 'gã kûjâmuku 'gã. Siku wêjêmi i'akwaawe'ema 'gã 'upa nû. ³ I'akwaawe'ema 'gã arâparîna pyka erawau. A'ere 'gã nuerooi miarakawenana tyramû ojeupe. ⁴ I'akwaap ma'e 'gã te ajee miarakawenana weroo tyramû ojeupe. ⁵ A'ere nipo akokatu ma'e 'gã poromukuramû 'ua 'gã nupe. A'eramû nipo 'gã wo Peyjamû 'upa— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

⁶ —A'eramû nipo ppyaje 'ga amû 'ua wafukaita 'gã nupe. “Kwe 'gã nuri. Pe'je pejejua pejepaka pejewau 'gã nowosôu”, 'jau nipo 'ga 'ua 'gã nupe. ⁷ A'erauwe nipo kûjâmuku 'gã opaka arâparîna monyka. ⁸ A'eramû nipo i'akwaawe'ema 'gã 'jau: “Miarakawenana pemut ara oree. Orema'ea owep ja'wy-ja'wy ore wi”, 'jau nipo 'gã miarakawenana rerekwara 'gã nupe. ⁹ A'ere nipo

miarakawenana rerekwara 'gā 'i etee 'gā nupe: “Naani. Pē nupe ore imono re orema'e wewi ne. Pekwap ara mua pejejeupe”, 'Jau etee nipo 'gā 'gā nupe—'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

¹⁰—A'eramū nipo i'akwaawe'ema 'gā awau miarakawenana mua. A'ere nipo miarakawenana muaw awi 'gā jewyra'ne'emaue akokatu ma'e 'gā nuri. A'eramū nipo miarakawenana ojeupe erawarera 'gā etee awau akokatu ma'e 'ga rowosōu. A'eramū nipo 'gā osou maraka apoaw ipe 'gā nupi. 'Gā nesepaw ire nipo maraka'ywa 'ga 'okwara motypa 'gā nee.

¹¹—A'ere'ere'i nipo miarakawenana muaw awi ojewyt ma'efera 'gā 'ua owaēma. A'eramū nipo 'gā 'upa wafukaita ukupepe 'ga upe. “Ku'jyp. 'Okwara eawopytymo'wok oree. Torose orosou ore nanē 'Jau nū”, 'Jau nipo 'gā 'upa 'ga upe.

¹²—A'ere nipo akokatu ma'e 'ga 'i etee 'gā nupe: “Pe'je pejewau ore wi. Najepytuna rūi pēē”, 'Jau etee nipo 'ga 'gā nupe—'Jau Jejui 'ga oree imome'wau.

¹³Imome'upaw ire Jejui 'ga 'Jau oree:

—Nan tee futat nipo nepekwaawi je ruawa 'ara. A'eramū ki pēē pejejemomōita etee pejejemogyau je rur are—'Jau 'ga oree.

Kūima'e 'ga remiayuwa 'gā mome'uawet

(Luka 19.11-27)

¹⁴A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau oree, ore mu'Jawamū nū, 'wyrīaramū Jarejuwarete 'ga omogoram are wējēmī nū.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga je mogoi 'wyrīaramū pē nupe. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'Jawamū ee—'Jau Jejui 'ga oree. —Kūima'e 'ga amū nipo awau watau oje'wyr awi. Oo enune nipo 'ga wemiayuwa 'gā nenūina 'gā mua oporogytaw 'gā nupe. “Oo je teataw pē nui”, 'Jau nipo 'ga wemiayuwa 'gā nupe. “Jekaraemā pearū jee”, 'Jau nipo 'ga wemiayuwa 'gā nupe. ¹⁵A'eramū nipo 'ga ka'aranūū ywope'i monou 'gā nupe. I'akwaap ma'e 'ga upe nipo 'ga imonou kwaiwete. Sīku ka'aranūū ywope'i monou 'ga upe. Mukūi tee nipo 'ga ka'aranūū ywope'i monou i'akwaa'wi ma'e 'ga upe. I'akwaawe'ema 'ga upe 'ga majepei tee imonou. “Pemomytun jeka'aranūūa jee”, 'Jau nipo 'ga 'gā nupe. 'Gā nupe imonopaw ire nipo 'ga awau watau 'gā nui.

¹⁶—'Ga o pyrauwe sīku ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga ojeupe 'ga remimurera rerawau mama'e mua ipyu. A'ere 'ga imuripyrrera rerawau kwe pe ime'ega. Epyfera apyraapa ime'ega 'gā nupe. Aipo aporamū 'ga o'wyrīara 'ga ka'aranūū ywope'i momytuna 'ga upe. ¹⁷Mukūi ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga nanē nānēwējēmī futat iapou nū. Ojeupe 'ga remimurera momytuna 'ga upe nū. ¹⁸A'ere majepei tee erekwara 'ga nanarūi iapoi. Uēma ypy we 'ga ywy rywykaita 'ga poroywera mimawamū. A'ere 'ga ityma imonou imyina—'Jau Jejui 'ga imome'wau oree ikue.

¹⁹—Anure wata ma'efera 'ga 'ua ojewya 'gā nupe nū. A'eramū 'ga wemiayuwa 'gā nenūina. “Maran sipo 'gā jeka'aranūū rerekoi rail'i? Ome'yi sipo 'gā nai'i?” 'Jau 'ga ojeupe.

²⁰—A'eramū 'ga wemiayuwa 'gā nenūina. A'eramū 'ga remiayuwa 'gā 'ua ajatykau 'ga ree, 'ga ka'aranūū mome'wau 'ga upe. Sīku rerekwara 'ga tāmējē 'ua 'Jau 'ga upe: “Sīku ako ka'aranūū ywope'i eremut jee ikue. A'eramū je

erawau imomytuna enee ikue kúi. 'Awamū teis eneka'aranūū ywope'ia", 'Jau nipo 'ga erua 'ga upe.

²¹—A'eramū nipo 'ga 'Jau wemiayuwa 'ga upe: "A'jea futat. Ene 'ā jeremia-yuw esagea futat", 'Jau nipo 'ga 'ga upe. "Ināinānī'i agawewi je ako imonoi enee ikue. A'ere 'ā ereme'yi jee rai'i. A'eramū je ene mogou teka'aranūū pyy-karamū tejeupe. Ere ejua eku'iramū je pyri", 'Jau nipo 'ga 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

²²—A'ere mukūja rerekwara 'ga 'ua nū: "Mukūi ako ka'aranūū ywope'ia eremut jee ikue. A'eramū je ime'yita enee ikue. 'Awamū irūpāwē eneka'aranūū ywope'ia", 'Jau 'ga 'ga upe imome'wau.

²³—A'eramū 'ga 'Jau aipo 'ga wemiayuwa 'ga upe: "A'jea futat. Ene 'ā jeremia-yuw esagea futat ra'e", 'Jau 'ga 'ga upe. "Mukūi agawewi ako je imonoi enee ikue. A'ere 'ā ereme'yi jee rai'i. A'eramū je ene mogou teka'aranūū pyy-karamū tejeupe. Ere ejua eku'iramū je pyri", 'Jau nipo 'ga 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

²⁴⁻²⁵—A'ere majepei tee ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga 'ua 'Jau 'ga upe nū: "Kweramū eneka'aranūūa. Namomyi etee je eneka'aranūūa. Akyje etee je ene wi. Akwaap je ene jepi. Enemara'ne 'ā ene. Emepy ekoetea te te 'ā erefutat ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī ejea'are'emamū. A'eramū je tekyjau ene wi ai'i, eneka'aranūū momyawewem ene wi ai'i. A'eramū je eneka'aranūū ywope'i auwana imima ywy kwara pype ai'i", 'Jau 'ga 'wyriararete 'ga upe.

²⁶—A'eramū nipo ka'aranūū jara 'ga amara'neramū 'ga ree. "Nenea'wyri futari te 'ā ene. Nenepokagi tāmējē futat te 'ā ene", 'Jau nipo 'ga 'ga upe. "Erekwaap futat te 'ā jemara'nea jepi. A'jea futat ere aipo 'Jau jee. 'Emepya te 'ā erefutat ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī ejea'are'emamū', ere ako jee ko. A'jea futat ere jee. Ka'aranūūa etee je afutat", 'Jau 'wyriararete 'ga aipo 'ga upe. ²⁷"Ma'eramū sipo ene imomytune'ema jee rai'i? Je upe imomytun are efuwere'emamū amunipo 'ā eremono ka'aranūū rerekwara 'gā nupe rai'i kúi? A'eramū amunipo 'ā 'gā jeka'aranūū momyawera mepyau enee jee rai'i kúi", 'Jau 'wyriararete 'ga aipoa kūima'e 'ga upe.

²⁸—A'eramū 'ga 'Jau ajepeja wemiayuwa 'gā nupe: "Pe'je jeka'aranūū pyyka 'ga wi. Imonou teis ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga upe. ²⁹'Ga je'eg imū ereko esageara 'gā opyygu'jap futat", 'Jau 'ga 'gā nupe. "'Ga je'eg imū ereko esageare'ema 'gā te ajee wemirerekofera miamū futat noppygu'jawi", 'Jau 'ga 'gā nupe. ³⁰"Nia'wyri futari 'ga. A'eramū pēē 'ga pyyka 'ga monou imomoa ypytunaiwa pype. Peu futat nipo 'ga 'ūina waemamū wa'jykājamū", 'Jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau oree.

Werowiare'ema 'gā nui werowiaara 'gā mojo'okawam

³¹A'ere Jejui 'ga 'uawa mome'wau oree:

—Anure nipo Pēneki'yramū je rekoi 'wyriaramū pē nupe. A'eramū nipo je tejua tejewya nū. Tejenyfuga pype futat nipo tejua nū. Ywagipewara 'gā juejue nipo 'ua je rupi. A'eramū nipo je teapyka 'wyriararete renawa 'arimū.

³²A'eramū nipo 'awa ywy pewarera 'gā najuejue etee futat 'ua ajatykau je rowase. A'eramū nipo je tejerowiaara 'gā mojo'oka tejerowiaare'ema 'gā nui. Sā'ā wyra jara 'ga weymawa mojo'oga. Karupa'mī mojo'oga karupana'nī awi.

Nan tee futat nipo je ywy pewarera 'gā mojo'ogi ajau. ³³Tejerowiaaramū pē nupe nipo je 'i: “Ko katy pekwap, jejakwatawa katy”, 'Jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe. A'eramū nipo je tejerowiaare'ema 'gā nupe nipo je 'Jau: “Kwe katy pekwap je wī”, 'Jau nipo je 'gā nupe.

³⁴—A'eramū nipo je 'Jau tejerowiaaramū pē nupe: “Je rerowiaara pejemogy. A'eramū Jeruwarete 'ga pē maku'iu. A'eramū pēē 'awamū pejejua 'au je pyri. Ymā te 'ā, ywy apoe'ēwe, Janeruwarete 'ga 'i jee ikue: 'Anure nipo je ene rerowiaara 'gā mogyi 'wyriaramū ene pyri', 'Jau 'ga jee ikue. A'eramū pēē 'awamū pejeapyka 'au je pyri. 'Ga 'ā pē mogy 'wyriaramū je pyri”, 'Jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe. ³⁵“Jepy'arayparamū ako pēē je mojemī'waa ai'i. Je'yuwejamū ako pēē 'y mua jee ai'i. Napēpytuna rūi agawewi futat je. A'etea ako pēē je mua pejeje'wyr ipe ai'i. ³⁶Jeraitye'emamū ako pēē taity mua jee ai'i. Jekaruaramū ako pēē je fuanuga ai'i. Moromunepawa pype je renamū ako pēē pejewau je pyri ai'i”, 'Jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe.

³⁷—A'eramū nipo pēē pejeponrupa ee jee: “Maranime sipo ore ene mojemī'wari rai'i? Maranime sipo ore 'y monoi enee nanē rai'i nū? ³⁸Maranime sipo ore ene muri oroje'wyr ipe rai'i nū? Maranime sipo ore taity monoi enee rai'i? ³⁹Maranime sipo ore ene fuanugi rai'i? Maranime sipo ore arawau ene resaka moromunepawa pype ene renamū rai'i?” 'Jau nipo pēē pejeponrupa ee jee— 'Jau Jejui 'ga ore.

⁴⁰—A'eramū nipo je 'wyriarareteramū te'ŷina 'Jau pē nupe: “A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā amū ako okaraemāe'emamū ikue. A'eramū ako pēē mama'e monou 'gā nupe ikue. Je rerowiaara 'gā nupe mama'e mono re pēē je upe mama'e muara 'Jawe futat jee”, 'Jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe— 'Jau Jejui 'ga ore ikue.

⁴¹—A'eramū nipo je 'Jau tejerowiare'ema 'gā nupe: “Pe'je pejewau je wī. Janeruwarete 'ga pē mono pē mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata 'ga wapo mama'eukwaawa 'wyriara upe tee rakue numiamū, emiayua reewe numiamū. A'ere 'ā pēē je rerowiare'emamū mama'eukwaawa remiayuwamū futat pejemogy. A'eramū Janeruwarete 'ga pē monou pē mogyau eewe futat iapyaw ipe”, 'Jau nipo je 'gā nupe. ⁴²“Nepemuri 'ā mama'ea jee. Naje mojemī'wari nanē ako pejepe jepy'arayparamū ai'i. Je'yuwejamū nanē ako pēē 'y mure'ema jee ai'i. ⁴³Naje muri nanē ako pejepe pejeje'wyr ipe ai'i, pejejepyri je ruramū ai'i. Jeraitye'emamū nanē ako pēē taity pe mure'ema jee ai'i. Jekaruaramū nanē ako pēē je fuanuge'ema ai'i. Moromunepawa pype je renamū nanē ako pēē pejewawe'em je pyri ai'i”, 'Jau nipo je 'gā nupe.

⁴⁴—A'eramū nipo 'gā oporonupa ee jee: “Maranime sipo ore ene resagi enepy'arayparamū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi ene'yuwejamū rai'i nū? Maranime sipo ore ene mure'ema oroje'wyr ipe rai'i? Maranime sipo ore ene resagi eneraitye'emamū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi enekaruarāmū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi moromunepawa pype ene renamū rai'i?” 'Jau nipo 'gā oporonupa ee jee.

⁴⁵—A'eramū nipo je 'wyriarareteramū te'ŷina 'Jau 'gā nupe: “A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoe'em ire pēē je upe mama'e muare'ema 'Jawe futat”, 'Jau nipo je 'gā nupe.

⁴⁶—A'eramū nipo aipo 'gā awau ajemogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Je rerowiaara 'gā etee te nipo oo osou ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū rūi— 'Jau Jejui 'ga imome'wau ore ikue.

Jejui 'ga ree ifuewet ma'e 'gā*(Maku 14.1-2; Luka 22.1-2; Juā 11.45-53)***26**¹ Imome'upaw ire Jejui 'ga 'jau wemimu'eramū ore:² —Ikoai'i maraka apoawa 'ara rekoi, Pasikwa 'jawa rekoi. Aipo rupi futat nipo 'gā Pēneki'yramū je pyygi je jukaawamū. Je rekoa futat nipo 'gā ipokutuka je monou je mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga ore.³ A'e pe a'eramū peramū mainana 'wyrriara 'gā 'upa ajatykau judeu 'gā 'wyrriari'ri 'gā netee. Mainana 'wyrriararete 'ga rog ipe 'gā 'upa, Kaifasi 'ga rog ipe 'gā ajatykau 'upa.⁴⁻⁵ —Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? Jemime te jane 'ga pyygi?— 'jau 'gā ajaupe 'upa. —Jerusareg ipewara 'gā iporomutat 'ga ree. A'eramū jane 'gā nowase jarekowe'em 'ga ree maraka apoaw ipe— 'jau 'gā ajaupe. —Kasi a'e pe wowase 'ga rerekoramū 'ga remiayuwa 'gā jane apisi ne. Jemime te sireko 'ga 'jau. 'Gā nowase atywi te jane 'ga jukai— 'jau 'gā 'upa ajaupe.**Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet***(Maku 14.3-9; Juā 12.1-8)*⁶ Petani pe Jejui 'ga akou, Simão 'ga rog ipe, ipito'om ma'efera 'ga 'wyr ipe. ⁷ Poje kūjā ēē mū 'ua 'ga rerowyka. Jany kasiga ryrūa ēē erua. Itasiga apopyra aipo yrūnamū, aripasi 'jawa apopyra. Jany kasig epy epy ete poromū. 'Ga jemi'wat 'ga renamū ēē ojany kasiga rerua eko'woka 'ga akag are. ⁸ ēē remiapo resakawe ore Jejui 'ga remimu'eramū aramara'neramū ee. A'eramū ore 'jau arajaupe:—Ma'eramū sipo ēē imomy ekoetei 'wei? ⁹ Epy te 'ā 'aga jany kasiga a'i kūi. A'eramū amunipo 'ā ēē ime'ega ka'aranūū are janee. A'eramū amunipo 'ā ēē epyfera mua janee. A'eramū amunipo 'ā jane imojo'oka ikaraemāe'ema 'gā nupe 'jau kūi— 'jau ore arajaupe.¹⁰ A'ere Jejui 'ga arajaupe ore'eawera kwaawi. A'eramū 'ga 'jau ore:—Ma'eramū pejemara'neramū ēē ree 'ū? Mama'e esagea te ēē wapo jee— 'jau 'ga ore. ¹¹ —Ikaraemāe'ema 'gā nooa'uweri futari pē nui. A'eramū pēē anure mama'e monou 'gā nupe. A'ere je te nako fukui futari pē pype— 'jau 'ga ore. ¹² —Je tymaw ipe je ree eko'wogipyrama futat jany kasiga numiamū. A'ere ēē 'awauwe eko'wogi je ree, je manūe'emauwe. Tene ēē iapoi jee— 'jau Jejui 'ga ore.¹³ —A'jea futat je 'i. Anure nipo 'gā je mome'ui kwe pewara 'gā nupe. Amunawa tesirūmera moyka nipo 'gā awau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Je mome'uramū nipo 'gā ēē remiapofera nanē imome'wau 'gā nupe nū. A'eramū nipo 'gā anure najuejue etee futat wea'aramū ēē remiapofer are— 'jau Jejui 'ga ore.**Mainana 'wyrriara 'gā nupe Judas 'ga 'eawet***(Maku 14.10-11; Luka 22.3-6)*¹⁴ A'ere Jejui 'ga remimu'eramū ore mū oi oporogytau mainana 'wyrriara 'gā nupe. Judas Iskariote 'ga futat poromū oo oporogytau 'gā nupe:¹⁵ —Taesaukat Jejui 'ga pē nupe 'jau. A'eramū sipo pēē ma'ja mua jee 'ga resaukara repyramū— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

—Trīta prata apopyrera ka'aranūū ywope'ia simono enee 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā trīta ka'aranūū ywope'ia monou 'ga upe, Jejui 'ga ojeupe esaukaawamū.

¹⁶ A'eramū Judas 'ga wea'aramū akou ee. “Ojetee 'ga rekoramū tomono 'ga 'gā nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga Jejui 'ga rerekou weape.

Ae a'wyre'ema 'gā nupe 'ga monoara 'ga

(Maku 14.12-21; Luka 22.7-13, 21-23; Juā 13.21-30)

¹⁷ Awau owaēma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. A'eramū Jejui 'ga remimu'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Ma'ape te jane jemi'wari? karupa'mī ro'o reyri jarejee?— 'jau ore 'ga upe. —Awŷja rog ipe ore erawau eya ki 'ei?— 'jau ore 'ga upe.

¹⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe jarejekoty'aawa 'ga rog ipe. A'e futat je 'ga upe ai'i. A'eramū pēē pejewau 'jau 'ga upe: “Ku'jywa 'ga ore mut 'au. 'Nako fukui je 'gā nupe. A'eramū je enerog ipe tejemi'wariweramū tejemimu'e 'gā netee. Karupa'mī eyr are jeporo'uweramū tejemimu'e 'gā netee enerog ipe', e'i 'ga enee”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree.

¹⁹ A'eramū ore arawau iapou Jejui 'ga 'eawer imū etee futat. Maraka are ore iapou, Pasikwa 'jawa maraka are.

²⁰ Kaaruwamū Jejui 'ga awau ojemi'waa wemimu'eramū ore retee. ²¹ Oro-jemi'waaw ipe Jejui 'ga 'jau oree:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'ga nupe je jukaukaa— 'jau 'ga oree.

²² Aipo renupawe ore aru'arasigamū 'ga je'eg are. A'eramū ore oroporonupa majepeinume ee 'ga upe aipo 'ga 'eramū:

—Je upe te ere poromū?— 'jau ore 'ga upe.

Majepeinumenuma ore oroporonupa ee 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Je pyri ojemi'wat ma'eramū futat nipo pēē mū je monou 'gā nupe— 'jau 'ga oree. ²⁴—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe rakue, jemanū are rakue. Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea je ree iporomutare'ema 'gā je jukaukat 'gā nemikwasiarer imū etee futat. A'ere 'gā nupe je monoara 'ga tywereteramū te akou. Iporiay'i 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga rereko tyweretei. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'ga jeuwī rakue 'ja— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁵ A'eramū ae a'wyre'ema 'gā po pe 'ga monoarama 'ga, Judas 'ga, oporonupa ee 'ga upe:

—Je upe te ere poromū, ki Ku'jyp?— 'jau futatee Judas 'ga 'ga upe.

—Ēē. Ene upe futat je 'i— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Mani'oko'o'ia y'way reewe 'gā nupe imonoawet

(Maku 14.22-26; Luka 22.14-23; 1 Korītu 11.23-25)

²⁶ Orojemi'waaw ipe Jejui 'ga mani'oko'o'i pyyka. A'ere 'ga eramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mani'oko'o'ia eremut oree, Kiapi'ni— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga mani'oko'o'i mowoka imonou oree.

—Mani'oko'o'ia pepyik i'wau. Koromū jero'oa— 'Jau 'ga oree.

²⁷A'ere 'ga y'way ryrū pyika nū, eramāl'jāu ywau nū. A'eramū futat 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Au'jete y'waya eremut oree, Kiapi'ni— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga imua oree.

—Pe'je itykua pāwē pāwē. ²⁸Koa y'way jerya futat. A'ere'ere'i nipo 'gā amū je jukai jery reko'woka. Aipoa jery jeko'woga pētywera omepy. Jemanū are futat Jeruwarete 'ga pē katu'ogi kwaiwete. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat ako 'ga je'eg ymanera ai'i. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua. 'Awamū jerya tee pē pirei pētywer awi— 'Jau 'ga oree. —Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moia pē nui je rerowiaaramū. 'Awamū poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nimojopy'ruawi futari 'awamū— 'Jau 'ga oree.

²⁹—A'jea futat je 'i. Je natykuru'jawi futari 'aga y'waya pē pyri. Anure tāmējē te nipo je itykuri pē pyri, Tejuwarete 'ga pyri pē neroo re tāmējē nū— 'Jau Jejui 'ga oree ikue.

³⁰'Ga porogytapaw ire ore aramaraka'aga 'ga retee Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Aramaraka'ag ire ore arawau ywytyr ipe, Oriweira 'Jaw ipe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Maku 14.27-31; Luka 22.31-34; Juā 13.36-38)

³¹Arawaw ipe Jejui 'ga 'Jau oree:

—'Awamū futat nipo pekwasio je wi je rejaa je mu'ama ojetee'i— 'Jau 'ga oree. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Tajuka karupa'mī are omaenun ma'e 'ga 'Jau kwy. A'eramū 'ga reymawera 'gā awau okwasio'wau kwe pe 'Jau kwy”, 'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee futat nipo pekwasio pejewau je wi— 'Jau 'ga oree. ³²—A'ere je temanū re je ferawī nū. Teferaw ire nipo je oi Garireja ywy pe pē nenune— 'Jau 'ga oree.

³³A'eramū Pedro 'ga 'Jau 'ga upe:

—'Me te pa 'ga poromū 'Jau nū. Je naejara'uweri futari ene mogou ojetee'i kūi. 'Gā te nipo opyamū ene wi ene rejaa ojetee'i kūi. A'ere je naejara'uweri ene kūi— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁴—A'jea futat sipo ere— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. —Je te a'jea futat a'e enee nū'ū: 'Awa ypytuna rupi nipo je kwakuw ape muapyapyt katu 'gā nupe. “Nakwaawi je 'ga”, 'Jau nipo ene wyasokwē je'lege'emaui— 'Jau 'ga Pedro 'ga upe.

³⁵A'ere Pedro 'ga fuakaramū 'ga upe:

—Naani futari nū'ū. Na'ea'uweri futari je aipo 'Jau nū'ū. “Nakwaawi je 'ga”, na'ea'uweri je. “Tene 'gā je jukai 'ga reewe futat”, a'e ete nipo je. Nakwakuwa'uweri futari je ene— 'Jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

Ore juejue nanē Pedro 'ga 'eawera rupi etee futat 'Jau 'ga upe.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet
(Maku 14.32-42; Luka 22.39-46)

³⁶ Jejui 'ga awau owaēma Getsemani 'jaw ipe, wemimu'eramū ore retee. A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—'Au ete pejup ra'ne. Iruupeu'i je oi teporogytau Tejuwarete 'ga upe ra'ne— 'jau 'ga oree.

³⁷ A'ere 'ga muapyra 'gā etee erooi ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmira 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Tiago 'ga, Juā 'ga retee Sepeteu 'ga ra'lyra 'gā. Jejui 'ga 'arasiga 'ga mopy'aywyrafenayau 'ga mogou. ³⁸ A'eramū 'ga 'jau muapyra 'gā nupe:

—Je'arasiga nipo 'ā je juka. Peser awi ete pejējupa. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'ga ojepe'au'i 'gā nui. Awau 'ūina peu'i wenupy'āu wapyka weakwara rerawau enūina ywy are futat erujaa oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Wyria'ri 'gā imara'ne je ree. 'Gā nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴⁰ Oporogytapaw ire 'ga afu'ama awau muapyra 'gā pyri. A'ere 'gā seri 'upa. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Peset te pejējupa? Pejeje'ega te nepemonoi'i Jarejuwarete 'ga upe je pyri? A'e'ja'wiramū miamū sipo nepoporogytai Jarejuwarete 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe. ⁴¹—Peser awi. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē peje-fuakaramū mama'e tywera apowe'em. Kasi a'e pe nepēfuakari ne. A'eramū pēē mama'e tywera etee iapou 'ga upe ne. Nepēparuapoweri agawewi nipo mama'e tywer are. A'etea nipo peapo. 'Ga upe pejeoporogytawe'em 'eramū mama'e tywera etee futat peapo pejekou— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴² Aipo 'ga upe 'e re Jejui 'ga awau 'gā nui nū oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Kiapi'ni. Je ree iporomutare'ema 'gā ifuewet je ree. 'Gā te nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoi. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴³ A'ere 'ga awau ojewya wemimu'e 'gā pyri nū. Nānēwējēmī 'gā 'upa nū. Osea etee 'gā 'upa nū. Wopeypeyamū etee 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā osea 'upa 'ga ruramū nū. ⁴⁴ A'eramū Jejui 'ga awau oporogytau'japa 'Uwarete 'ga upe nū. ⁴⁵ 'Uwarete 'ga upe oporogyta re 'ga 'ua nū. Nānēwējēmī 'gā osea 'upa nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peser etee futat nipo pejējupa nū ki sa? Au'je pejeser ire. 'Awamū futat 'gā Pēneki'lyramū je monoi ae a'wyre'ema 'gā po pe. ⁴⁶ Pe'je iruukwe soo 'gā nekoaa 'jau. Kweramū ae a'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga ruri— 'jau 'ga oree.

Jejui 'ga pyykawet
(Maku 14.43-50; Luka 22.47-53; Juā 18.3-11)

⁴⁷ Jejui 'ga porogytapawe'emaue Judas Iskariote 'ga 'ua. Jejui 'ga remi-mu'eferamū ore mū poromū. Kwaiwete 'gā nerua erojemorypa Jejui 'ga ree.

A'eramū mainana 'wyriara 'gā kwaiwete 'gā mua Judas 'ga rupi. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nanē kwaiwete 'gā mua 'ga rupi. Jyuuu 'gā erua muap. Mīmēra 'gā erua erojemorypa 'ga ree. ⁴⁸Mainana 'wyriara 'gā nupe oporogytau Judas 'ga 'jau 'gā nupe rai'i: “Oo nipo je Jejui 'ga retywape pytea pē neape. A'eramū pēē a'e are 'ga kwaapa 'ga retywape pyteramū. A'erauwe futar iki pēē pejēwau 'ga pyyka 'ga rerawau”, 'jau 'ga 'gā nupe rai'i. ⁴⁹A'eramū 'ga owaēma ppy we awau Jejui 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—'Au te ereko, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'ga retywape pytea.

⁵⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ejemifutara eapo etee futat— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'erauwe Judas Iskariote 'ga remireroofera 'gā 'ua Jejui 'ga pyyka, 'ga pofaa.

⁵¹A'ere Jejui 'ga remimu'eferamū ore mū ogyuu rekyita kūima'e 'ga amū ree, 'ga namī monoka. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwā 'ga namī yypa.

⁵²Aipo 'ga namī yywamū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ereapo awi nanuara. Ere ejy monou imunepa yrū pype kūi— 'jau 'ga 'ga upe. —Jyuu pyu ajajukaara 'ga te anure 'gā tajuka jyuu pyu 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. ⁵³—“Nopoari nipo 'ga ruwa 'ga 'ga”, pe'je nipo kūi. Ojeupe je enūi re amunipo 'ā Jeruwarete 'ga je poari futari. Kwaiwete amunipo 'ā 'ga ywagipewara 'gā mua je poaa— 'jau 'ga 'ga upe. ⁵⁴—A'ere je naenūi 'ga upe. Wemifutar imū 'ga iapoa etee futat je afutat. Ymā te Jeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe je pyyg are rakue. A'eramū je 'gā nemikwasiarer imū etee futat mama'e jeapo futaa tejee— 'jau 'ga oree.

⁵⁵A'ere 'ga 'jau opyykara 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejejua muawa pyu je nupāu ekoete 'ū? muna'ywa 'jawe 'ū? Ma'eramū pēē muawa we erua jyuu reewe jepiara rupi 'ū? Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā mu'e je rekoramū miamū ako naje pyygi pejepe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁶—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe jemanū are ikue. A'eramū 'ā pēē iapou 'ga remikwasiarer imū etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe ore Jejui 'ga remimu'eramū orokwasi'wau 'ga wi, 'ga rejaa, oroka'jama 'gā nui. Orokyjau 'gā oropyyg awi. A'eramū ore oroka'jama 'gā nui.

Anasi 'ga rog ipe 'ga reroawet

(Maku 14.53-65; Luka 22.54-55, 63-71; Juā 18.13-14, 19-24)

⁵⁷A'ere Jejui 'ga pyykara 'gā 'ga rerawau mainana 'wyriararete 'ga rog ipe, Kaifasi 'ga rog ipe. Peu futat judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerawau 'gā nupe. ⁵⁸Pedro 'ga awau 'gā newiri. A'ere 'ga nuerowygi Jejui 'ga. Mukuu etee futat 'ga akou 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana 'wyriararete 'ga roga upe. A'ere Pedro 'ga nooi osou. Ukupepe etee futat 'ga awau akou 'oga osoma pype mainana 'ga remiayuwā 'gā pyri, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā pyri nanē nū. Jejui 'ga rereko renuw are Pedro 'ga oporenuwiweramū akou. A'eramū 'ga akou mukuu'i etee futat 'ga rereko renupa.

⁵⁹Ojeupe 'gā Jejui 'ga reruramū mainana 'wyriara 'gā oje'ēma'e 'gā netee 'ga remiapo tywera mome'waramū rekaa. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau 'gā nee nū.

—Sijuka futat 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere jane nijuka ekoetei 'ga. Kasi a'e pe mytuna 'gā mara'neramū jane ree ne. A'eramū pēē i'me ma'e 'gā amū nerua. Jejui 'ga remiapo tywera 'gā tomome'u 'me janee 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁰A'eramū kwaiwete 'gā 'ua o'meramū Jejui 'ga ree. A'ere 'gā naju'jaju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe. ⁶¹Poje mukūja 'gā 'ua o'meramū 'gā nupe:

—Ore aruenup 'ga je'ega ai'i. “Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi etee imowyri nū”, 'jau 'ga oreremia-nuwamū ai'i— 'jau 'gā imome'wau mainana 'wyriararete 'ga upe.

⁶²Aipo ojeupe 'gā 'e renupawe mainana 'wyriararete 'ga afu'ama 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ja ere te 'gā nupe? Nereje'egi te 'ā 'gā nupe aipo 'gā 'eramū a'i kūi?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶³A'ere Jejui 'ga pigi etee u'ama. A'eramū mainana 'wyriararete 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remianuwamū ere jee: Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? Ene futat te 'ga ra'lyraretea?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶⁴—A'jea futat ere poromū. Je te 'ā Pēneki'lyraretea. Anure nipo je apygi Pājērete 'ga yse katy, 'ga jakwatawa katy. Peu je renamū nipo pēē je resaka. Anure nipo je ruri tejewya ywag awi ywasiga rupi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶⁵A'erauwe mainana 'wyriararete 'ga waity monoroka amara'nea resaukaawamū.

—A'jea futat 'ga Jarejuwarete 'ga kurawi akou ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat te 'ā Jarejuwarete 'ga kurawa sienup 'awamū jarejemogyau. Na'gā amū rūi futat 'ā omome'u janee— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁶⁶—Ma'ja pe'je te 'ga upe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sijukaukat futat jane 'ga— 'jau 'gā 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga te 'ā 'ga akurap.

⁶⁷A'eramū futat 'gā onymuna 'ga reakwar are, opo afuapyka erofaa 'ga ree. ⁶⁸Amumera 'gā 'jau 'ga nupā re 'ga upe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera”, ere 'ā oree. A'eramū ene 'jau oree: Awŷja ene nupāu 'awamū 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu erekou.

Pedro 'ga Jejui 'ga kwakupa

(Maku 14.66-72; Luka 22.56-62; Juā 18.15-18, 25-27)

⁶⁹A'e pe Pedro 'ga 'ūina ukupepe. Poje mainana 'wyriararete 'ga remia-yuwa ēē mū 'ua 'ga pyri 'jau 'ga upe:

—Ene Garireja ywy awi 'ut ma'efera kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā, Jejui kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā— 'jau ēē 'ga upe.

Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā pyri 'ga renamū ēē 'jau 'ga upe.

⁷⁰—Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī. A'eramū awŷja upe ene 'jau ekou ī— 'jau futatee 'ga ēē upe, ojeypyriwara 'gā nemianuwamū. —Nakwaawi je ene'ea nū ī— 'jau 'ga ēē upe.

⁷¹A'erauwe 'ga afu'ama awau 'oga osoma rokwara katy. Poje peu opo-rowyky ma'e ēē mū 'ga resaka nū. A'eramū ēē 'jau ojeypyriwara 'ga upe:

—Ko kīā Jejui kīā rewiri ako ma'efera kīā futat. Nasare pe waranup ma'e-fera kīā rewiri ako ma'efera kīā futat— 'jau ēē 'ga upe.

⁷² A'eramū Pedro 'ga 'jau nū:

—Kuu. Ene'me awi i. Manamū te je aipoa kūima'e 'ga kwaawi 'i i— 'jau futatee 'ga ēē upe.

⁷³ A'ere peu u'am ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe nū:

—A'jea futat ēē 'i enee. Ene futat 'ga rewiri ako ma'eferamū— 'jau 'ga 'ga upe. —Sā'ā ene Garireja ywy pewara 'gā je'ega rerekoa. A'eramū ene 'ga rewiri ako ma'efera futat— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

⁷⁴ —“Nakwaawi je 'ga” a'e je akiko. Janeruwarete 'ga remianuwamū te 'ā je 'eu'jawi. Nakwaawi je 'ga, 'jau. Nakwaawi je aipo pē'ea nū'ū. A'eramū pēē ma'ja upe 'jau pejejemogyau 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Te'me re je Jarejuwarete 'ga tejereko tywera futari tejee nū'ū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe wyasokwē je'egi. ⁷⁵ A'erauwe Pedro 'ga wea'aramū Jejui 'ga 'eawer are. “Wyrasokwē je'ege'emaue nipo 'Nakwaawi je 'ga' ereu'jau'jap 'gā nupe” 'eawer are Pedro 'ga wea'aramū. A'eramū 'ga ojenosōu aipo u'ea-wera rerawau enujāna pe awi. A'eramū futat 'ga u'arasigamū wea'aramū ee.

—Ma'eramū je aipo 'jau ra'e 'ū?— 'jau 'ga 'ūina u'arasigamū. —Mama'e esage na'ga 'ā wapo jee jepi re'ā. A'etea pa je 'ā aipo a'e ekoete 'gā nupe ra'e nū— 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

Piratu 'ga upe Jejui 'ga reroowet

(Maku 15.1; Luka 23.1-2; Juā 18.28-32)

27 ¹ Ai'iwetetewe mainana 'wyrriara 'gā judeu 'gā 'wyrriari 'gā netee oje'ega ajaupe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea”, e'i ako Jejui 'ga janee ko. A'eramū jane 'ga jukaaukaa 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

² A'eramū 'gā 'ga faa, 'ga rerawau Piratu 'ga rog ipe. Romanū 'gā opytuna 'ga amū monou 'wyrriaramū 'ga mȳina judeu 'gā nupe rakue, Piratu 'ga monou 'wyrriaramū 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerawau Piratu 'ga upe.

Judas 'ga jejukaawet

(Atos 1.18-19)

³ “Sijukaukat Jejui 'ga 'gā nupe 'jau” 'e renupawe Judas Iskariote 'ga u'arasigamū 'gā nupe 'ga monoawer are. A'eramū 'ga Jejui 'ga resaukaawera repyfera rerawau erojewya mainana 'wyrriara 'gā nupe, judeu 'gā 'wyrriari 'gā nupe nanē nū.

—Kweramū trita ywope'ia je upe pēnemimurera. ⁴ Mama'e tyweretea je aapo ai'i. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'etea je 'ga omono ekoete pē nupe ijukaaukaa ai'i— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

—Tee. Ene te futat te 'ā ere 'gā nupe rai'i— 'jau etee 'gā 'ga upe.

⁵ Aipo ojeupe 'gā 'eramū Judas Iskariote 'ga ka'aranūū ywope'i monou imomopoa ywyu 'gā nowase. A'eramū 'ga uēma awau ojejukau tupaama pyu.

⁶ Judas Iskariote 'ga ēmauwe mainana 'wyrriara 'gā wowase 'ga remimomoporera ka'aranūū ywope'i mono'oga.

—Koa ako jane ka'aranūūa simono Jejui 'ga resaukaawamū 'ga upe ai'i. A'eramū koromū 'ga repyfera futat— 'jau 'gā ajaupe. —“Aerepyfera perur awi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, e'i 'ā Moisesi 'ga rakue. A'eramū jane

imonowarüe'em Jarejuwarete 'ga mogytaawa ka'aranüü ryrü pype— 'jau 'gã ajaupe. —Maran ajee jane erekoi 'ü?— 'jau 'gã ajaupe.

—Ywya simut ape judeue'ema 'gã nywyrāmü kûi— 'jau 'gã ajaupe.

⁷Oporogytapaw ire 'gã erawau japepo apoara 'ga upe, 'ga ywy muawamü.

—'Awa ywya judeue'ema 'gã nywya— 'jau 'gã ajaupe.

⁸Ka'aranüü ae repyfera 'gã imonou 'gã nupe ywy muawamü ojeupe. A'eramü 'gã aipo ywy re'roka, “wy rupap” 'jau 'gã e'roka.

⁹⁻¹⁰Ymā te 'ā Jeremi 'ga oje'ega kwasiari aipo are rakue:

“Ywya pemut 'ga repyfera pyu. Japepo apoara 'ga ywya pemut, ere ki 'gã nupe”, 'jau Ku'jywa 'ga jee ikue.

“A'eramü je 'ga 'eawera mome'wau 'gã nupe.

“Trīta ka'aranüü ywope'ia simono 'ga muawamü 'jau', 'jau 'ga rakue.

A'eramü 'gã 'ga repyfera pyu ywy mua, Ku'jywa 'ga 'eawer imü etee futat”,

'jau Jeremi 'ga ikwasiaa rakue.

A'jea futat 'ga remikwasiarera. Ywya 'gã imua Jejui 'ga repyfera pyu, Jeremi 'ga 'eawer imü etee futat.

Jejui 'ga upe Piratu 'ga poronupawet

(Maku 15.2-5; Luka 23.3-5; Juā 18.33-38)

¹¹Ojeupe Jejui 'ga reruramü Piratu 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—A'jea te ene 'wyriaramü judeu 'gã nupe?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

—A'jea futat— 'jau 'ga 'ga upe.

¹²A'eramü mainana 'wyriara 'gã 'ga je'ëwu'jaga judeu 'gã 'wyria'ri 'gã netee. A'ere 'ga noje'egi futari oje'ëwu'jagamü.

¹³A'eramü Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Nereenuwi te 'gã je'ega? Ma'eramü nā'ā nereje'egi 'gã nupe re'ā?— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁴A'ere Jejui 'ga noje'egi futari 'gã nupe. O'meramü te 'gã 'i. A'eramü 'ga oje'ege'ema 'gã nupe. A'eramü Piratu 'ga oporesagamü etee 'ga ree. “Ma'eramü sipo 'ga noje'egi?” 'jau 'ga ojeupe.

'Gã nupe Jejui 'ga monoawet

(Maku 15.6-15; Luka 23.13-25; Juā 18.39–19.16)

¹⁵Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyryera 'ga amü muēma judeu 'gã nupe jepi, 'gã nemienüiwera 'ga 'ga imuēma 'gã nupe jepi. ¹⁶A'e pe a'eramü Parapasi 'ga 'üina moromunepawa pype. Oporojuka ma'e 'ga. Judeu 'gã nemiesagete 'ga. ¹⁷A'eramü Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Maranuara te je amuēm pē nupe? Jejui 'ga, Ku'jywa 'ga remimurera 'jawa 'ga te ra'u pefutat nū? Parapasi 'ga te ra'u pefutat nū?— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁸Piratu 'ga mainana 'wyriara 'gã kwaapa futat. “Werekoay pa 'gã 'ga ra'e. A'eramü pa 'gã a'eramü 'ga rerua jee ra'e”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. “A'ere mytuna 'gã poromutaramü 'ga ree. A'eramü nipo 'gã 'jau: ‘Jejui 'ga emut ore’, 'jau nipo 'gã jee”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. ¹⁹Wyriara kanawa 'arimü Piratu 'ga 'üina oporogytaw 'gã nupe. Poje 'ga amü 'ua 'ga remireko ēē je'ega

rerua 'ga upe: “Epoit kiā wi. Nuapoa'uweri kiā mama'e tywera. Afayup je kiā ree ko. Jefayuwa je mopiryi ko. A'eramū ene epōia kiā wi. Erereko tywet kasi kiā ne”, 'jau ēē oje'ega mua omena 'ga upe, Piratu 'ga upe.

²⁰ A'e pype mainana 'wyrīara 'gā judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā netee mytuna 'gā mojerowiarukaa oje'eg are.

—“Parapasi 'ga ki emuēm imua ore”, sa'e 'ga upe 'jau. “A'eramū ene Jejui 'ga jukaukaa jefaruu 'gā nupe”, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gā mytuna 'gā nupe, 'gā mojerowiarukaa ee.

²¹ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maranuara 'ga te pefutat je imuēma pejejeupe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Parapasi 'ga te ki emuēm imua ore— 'jau 'gā 'ga upe.

²² A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? “Ku'jywa 'ga remimurera” 'jawa 'ga rerekoi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ejukaukat 'ga 'ypeywar are— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja te 'ga wapo ajukaawamū pē nupe rai'i?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai tee ajemogyau:

—Ejukaukat futat Jejui 'ga 'ypeywar are 'gā nupe— 'jau 'gā wojere'emamū futat wafukaita 'ga upe.

²⁴ Niporenuwiweri 'gā 'ga je'eg are. A'eramū 'gā ojopy'rapy'rau etee futat wafukaita Piratu 'ga upe. A'eramū Piratu 'ga 'jau ojeupe: “Amono pa ajee je 'ga 'gā nupe kwy. Kasi a'e pe 'gā ore apisi ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga amū upe:

—'Ya erut ara jee— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'y rerua 'ga upe. A'eramū Piratu 'ga ojepoeita mytuna 'gā nowase.

—Peesak je jepoeja. Je najeporujukaweri 'ga ree. “Nuapoi 'ga mama'e tywera”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Je apoit futat 'ga wi, 'ga monou pēpo pe. A'eramū je tejepoeita pē nowase 'ga wi tepoiawa resaukaawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵ A'eramū mytuna 'gā 'jau 'ga upe:

—“Ejukaukat 'ga”, aru'e ore enee. Ore te 'ā arajukaukat 'ga 'gā nupe. A'eramū nipo a'e are Janeruwarete 'ga ore rerekou tyweaete orera'yra 'gā neewe— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ A'eramū Piratu 'ga Parapasi 'ga muēmukaa moromunepaw awi 'gā nupe. A'eramū 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je Jejui 'ga rerawau 'ga nupāu jea'gue'em futat. 'Ga nupāmaw ire pēē 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ga peu etee futat amanūmū u'ama 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jefaruu 'gā Jejui 'ga rerekoemāawet

(Maku 15.16-20; Juā 19.2-3)

²⁷ Ga nupā jea'gue'em ire jefaruu 'gā Jejui 'ga rerawau 'ga rerosou Piratu 'ga rog ipe nū. A'eramū 'gā opytuna 'gā majatykau 'ga ree. ²⁸ A'eramū 'gā 'ga raity mosoka 'ga wi. 'Wyrīara raity piraga pyu 'gā 'ga kupe piaa. ²⁹ A'ere 'gā juapekagūū muapȳina akagyrūnamū iapou 'ga upe. A'eramū 'gā imonou

imunepa 'ga akaga pype. A'ere 'gā ywyrā'i'i monou 'ga po pe. A'ere 'gā wapyka wenupy'āu 'ga rowase 'ga rerekoemāawamū etee.

—Pemā'ē judeu 'gā 'wyriararete 'ga ree ki sa. 'Wyriara raity piraga 'ga wereko imunepa 'awamū. 'Wyriara akagyrūa nanē 'ga wereko nū. Ywyrā'i'ia nanē 'ga wereko opo pe. 'Wyriararete 'ga nipo ki sa— 'jau 'gā ajaupe 'ga jaita 'ga rerekoemāu.

A'ere 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene te 'ā 'wyriararetea judeu 'gā nupe ra'e. 'Awamū ereko 'wyriarareteramū nakwaparimū rūi futat 'gā nupe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe, 'ga rerekoemāu erekou.

³⁰A'ere 'gā onymuna 'ga ree. Ywyrā'i'i 'gā ekyita 'ga po awi, 'ga akaga nupāu ipyu. ³¹A'ere 'gā 'ga rerekoemā re taity piraga moia 'ga wi nū. A'ere 'gā 'ga raity munepa 'ga wi nū. A'ere 'gā 'ga rerawau 'ga jukaaw ipe.

'Ypeywar are Jejui 'ga monoawet

(Maku 15.21-32; Luka 23.26-43; Juā 19.17-27)

³²Jerusareg awi Jejui 'ga renuēma ypy we 'gā Simāo 'ga rekoa, Sirene wpy pewara 'ga rekoa. A'eramū jefaruū 'gā 'jau 'ga upe:

—'Ypeywara erokwap 'ga upe— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'gā iupirukaa 'ga upe. ³³Awau 'gā owaēma *Gogata* 'jaw ipe. ('Gā je'eg imū *Gogata* 'ea Aeakagera 'jawewara 'ea futat poromū).

³⁴'Ga rerowaēm ire 'gā muaga monou y'way pype 'ga upe numiamū. A'ere 'ga reapyoramū ee. A'eramū 'ga itykure'ema. ³⁵A'ere 'gā 'ga jywa pypiraa 'ypeywar are. A'ere 'gā itaju pyu 'ga pokutuka 'ypeywar are. A'ere 'gā 'ga py maju'aa ajū'arimū ikutuka itaju pyu. A'ere 'gā 'ga mafu'ama 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywara reewe futat. 'Ga rekoa futat 'gā imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka. 'Ypeywar are 'ga mu'am ire 'gā 'ga raityfera mojo'oka ajaupe. Ita'i 'jawewara 'gā imomopoa 'upa wpyu. A'eramū 'gā ijewag are 'ga raity mojo'oka. Sā'ā ae jugu momora. Nan futat 'gā ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamū. ³⁶'Ga raityfera mojo'og ire 'gā wapyka 'upa 'ga rarūmū. ³⁷A'ere 'gā 'yjepa'nī are ikwasiaripyrrera monou inuga ikutuka 'yw are 'ga apyte'rarimū. “Koromū futat judeu 'gā 'wyriararetea” 'ea 'gā imonou ikwasiaa 'yjepa'nī are. A'ere 'ga resakara 'gā 'ga jukaawera kwaawi.

³⁸'Ga reewe 'gā mukūja muna'ywa 'gā monou imu'ama 'ypeywar are. Muna'ywa pō'ō me 'gā Jejui 'ga mu'ama. ³⁹'Gā pyu okwap ma'e 'gā Jejui 'ga rerekoemāu 'ga kurapa:

⁴⁰—“Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapya 'ara rupi imowryi nū”, ere 'ā rai'i. A'eramū ene ejua ejypa 'ypeywar awi. Ejepoat ejete futat— 'jau 'gā 'ga upe. —“Jarejuwarete 'ga ra'yramū je”, ere 'ā jepi. A'eramū ene ejua ejypa 'ypeywar awi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴¹Mainana 'wyriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā. Mīmera 'gā nanē 'ga rerekoemāu 'upa nū.

⁴²—Opoat 'ga 'gā jepi. A'ere 'ga nojepoara'uweri futari. Israeu juapyre-ramū jane'wyriararetea e'i na a'e 'ga jepi re'ā? Siesag iki ajee 'ga rura 'ga jywa 'wei. 'Ga jyp 'ga ruramū sirowiat 'ga 'jau 'wei— 'jau 'gā ajaupe.

⁴³—“Jarejuwarete 'ga ree je jemogypygyi”, e'i 'ga 'ā akou jepi. Siesak 'ga 'ga poara 'jau. “Je 'ā 'ga ra'yla”, e'i 'ga 'ā akou jepi— 'jau 'gā 'ga rerekoemāu 'upa 'ga jaita.

⁴⁴ 'Ga pyri imu'amipyrrera 'ga amū nanē 'ga kurapa nū.

Jejui 'ga manūawet

(Maku 15.33-41; Luka 23.44-49; Juā 19.28-30)

⁴⁵ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypyttunaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū.

⁴⁶ Kwara renye'emaue Jejui 'ga wafukaita oje'eg imū futat.

—*Eli eli lama sabactani*— 'jau 'ga oje'eg imū.

Oje'eg imū 'ga 'eawera: “Kiapi'ni, Kiapi'ni, ma'eramū te erepoit je wi?” 'ga 'ea futat poromū 'ga afukaja.

⁴⁷ Aipo 'ga 'e renupara 'gā amū 'jau:

—Eliasi 'ga 'ga wenūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁸ 'Ga pyriwara 'gā amū ujāna amynejuranū ppyka imonou imunepa y'waynana pype. A'ere 'ga imonou iupia 'ywa rapefā are imonou Jejui 'ga upe 'ga remipyteramū. ⁴⁹ A'ere amumera 'gā 'i:

—Tene ra'ne. Siesak Eliasi 'ga rura 'ga mosoga 'ypeywar awi ra'ne 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁵⁰ A'ere Jejui 'ga wafukaju'japa nū. A'eramū futat 'ga amanūmū.

⁵¹ A'eramū futat Janeruwarete 'ga mogytaawa my'jawa rowopypea taitya otoroka opojo'ogamū mytera rupi. Ywate awi we futat 'ua opojo'ogamū ywyu. Ywya otomoga 'ga manūnamū, itauu nanē ojekajekau nū. ⁵² Teumera monoa-wera nanē ojeawopytymo'woka nū. Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā kwai-wete oferapa ūljāu ita kwar awi. ⁵³ A'ere oferap ma'efera 'gā Jejui 'ga feraw ire etee te 'gā oi osou Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe, Jerusareg ipe. Kwaiwete Jerusareg ipewara 'gā 'gā nesaka.

⁵⁴ Jejui 'ga manūnamū 'ga rarūarera 'gā 'ga manū resaka. Jefaruu 'gā, o'wyriara 'ga retee 'ga manū resaka. Mama'e tesirūgatua nanē 'gā esaka ywy yyja reewe. A'eramū 'gā okyjau ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau:

—A'jea futat 'ga Ku'jywa 'ga ra'yra futat ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁵ A'e pype nanē Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gā kūjāmera 'gā 'upa muku'i 'ga manū resaka nū. Garireja ywy awi 'ga rupi 'ut ma'efera 'gā futat. 'Ga rewiri futat 'gā akou mama'ea 'ga upe iapoaramū. Poromū kūjāmera 'gā 'up 'ga manū resaka. ⁵⁶ Ēē mū rera Mari Matarena, ajepeja ēē rera Mari. Aipoa Mari ēē Tiago 'ga y ēē Jose 'ga retee. Sepeteu 'ga ra'yra 'gā y ēē nanē akou 'gā pyri nū.

Ita kwara pype Jejui 'ga monoawet

(Maku 15.42-47; Luka 23.50-56; Juā 19.38-42)

⁵⁷⁻⁵⁸ Kaaruwamū Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau Jejui 'ga reumera renūina Piratu 'ga upe.

—Amanū Jejui 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga awau Piratu 'ga upe.

A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere 'ga rerawau inuga ipype— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Piratu 'ga oje'ega monou jefaruu 'gā nupe: “Pemut Jejui 'ga reumera imojypa 'ypeywar awi imonou Jose 'ga upe”, 'jau 'ga oje'ega monou 'gā nupe. Jose 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'ga futat. Ika'aranū kūai ma'e 'ga.

⁵⁹ 'Ga poromū Jejui 'ga reumera weroo iauwana inuga taity yau pyu, linu 'jawa pyu. ⁶⁰ A'eramū 'ga 'ga reumera monou inuga ita kwara pype. Ita kwar yaua poromū. Jose 'ga futat iapoukaa rakue. Ojeupe futat 'ga iapoukaa rakue numiamū. A'ere 'ga Jejui 'ga reumera monoi inuga oma'eramera pype futat. 'Ga mono re 'ga itapewuu mojerepa imonou imyina ita kwara rawopytymawamū. A'ere 'ga awau jui. ⁶¹ Mari Matarena ēē ajepeja Mari ēē retee wapyka 'upa ita kwara rowase.

Ita kwara raarana 'gā

⁶² Ai'iwe mainana 'wyriara 'gā fariseu 'gā netee awau oporogytau Piratu 'ga upe:

⁶³ —Orerea'ar ore Jejui 'ga 'meawer are. Amanūme'ēwe 'ga 'meramū ore ikue: “Anure nipo je manūi. A'ere nipo imuapya 'ara rupi je ferawi nū”, e'i futatee 'ga ikue— 'jau 'gā imome'wau Piratu 'ga upe. ⁶⁴ —A'eramū jefaruu 'gā amū iarūmū ore. Kasi a'e pe 'ga remiayuwera 'gā nuri 'ga reumera rerawau imima kwe pe ne. A'eramū 'gā 'jau ne: “Oferap futat 'ga u'eawer imū etee futat ra'e”, 'jau futatee nipo 'gā 'ga reumera mim ire ne. Aipo 'e re taetu 'gā 'mea 'ga 'meawera apyraawi ne— 'jau 'gā Piratu 'ga upe. —“Je te 'ā Ku'jywa 'ga remimurera”, e'i futatee 'ga ako ikue. A'ere 'ga 'me ate 'ga rekoramū rakue. A'eramū 'ga reumera mimarera 'gā 'mea 'ga 'meawera apyraapa ne— 'jau 'gā Piratu 'ga upe.

⁶⁵ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee jefaruu 'gā amū rerawau iaaranamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁶⁶ A'eramū 'gā jefaruu 'gā nerawau ita kwar ipe. A'ere 'gā ita kwara rawopytymawa mojewaka. “Gā amū ipe'aramū torokwaap 'gā iawopytymo'-wokawera imojewakawer are 'jau”, 'jau 'gā jefaruu 'gā nupe. A'ere judeu 'gā awau imojewag ire. Jefaruu 'gā etee ejaa iarūmū.

Jejui 'ga ferapawet

(Maku 16.1-10; Luka 24.1-12; Juā 20.1-10)

28 ¹ Ikoai'i, ku'ema'iw are, Mari Matarena ēē awau ajepeja Mari ēē retee ita kwara resaka. ² Poje ywy oyyita 'gā nee. Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga amū 'ua ojypa ywag awi 'gā nupe, ita kwara rawopytymawa pe'au jui 'gā nupe. A'ere 'ga 'ūina i'arimū 'gā nupe. ³ Wenyfugamū 'ga tupā werawa 'jawe. 'Ga ryrūa nanē waparasisgayramū 'ga ree nū. ⁴ Ywag awi 'ut ma'efera 'ga resakawe ita kwara rariūara 'gā okyjau oyyita 'ga wi. A'eramū 'gā ajemogymogyau etee amanū ma'e 'jawe. ⁵ A'eramū ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jau kūjāmera 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jejui 'ga resaka te 'ā pejot, 'ypeywar are amanū ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot. ⁶ A'ere 'ga nitywi 'au. Oferap ako 'ga ko, u'eawer imū etee futat ko. Pe'je pejejua 'ga rupawera resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau osou esaka. ⁷ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je pejewau pejejana imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe. “Oferap kīā awau Garireja ywy pe pē nenune. Peu nipo kīā peesak”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga kūjāmera 'gā nupe. —A'jea futat je imome'ui pē nupe— 'jau 'ga kūjāmera 'gā nupe.

⁸ A'erauwe kūjāmera 'gā awau ū'jāu ita kwar awi. Awau ujāna Jejui 'ga remimu'eferamū orepiara rupi. “Pekwap imome'wau” 'e ypyrauwe 'gā ujāna awau orepiara rupi. Oky'jau futat 'gā ywag awi 'ut ma'e 'ga wi numiamū. A'ere 'gā kul'iramū etee ajemogyau awau ujāna. ⁹ 'Gā waw ipe Jejui 'ga 'ua 'gā nekoaa.

—'Au te peko ra'e? Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe kūjāmera 'gā 'ua 'ga rerowyka anuruka 'ua 'ga py pyka opou. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree, Ku'jyp— 'jau 'gā 'ga upe 'ga rowase wāāpyramū 'upa.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi. Pe'je pejewau je mome'wau jeremimu'efera 'gā nupe. “Pe'je pejewau Garireja wyy pe. Peu tajesaukat pē nupe 'jau”, e'i kīā pē nupe ko, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹¹ A'e pype ita kwara rarūarera 'gā amū awau osou Jerusareg ipe. Mainana 'wyriara 'gā nupe 'gā awau, wemiesagera mome'wau 'gā nupe. ¹² Ojeupe 'gā imome'u re mainana 'wyriara 'gā judeu 'gā 'wyria'ri 'gā majatykau ojee. A'eramū 'gā ojeupe imome'upyrera mome'wau ajaupe:

—Ma'ja te jane siapo 'awamū?— 'jau 'gā ajaupe.

—Simono kwaiwete ka'aranūā iarūarera 'gā nupe kūi— 'jau 'gā ajaupe.

¹³⁻¹⁴ A'ere 'gā iarūarera 'gā nenūina oporonupa ee 'gā nupe. Imome'u re 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pemome'u kasi 'gā nupe ne. Pē'me oree. “Ypytunimū ore serauwe Jejui 'ga remiayuwa 'gā amū nuri amunarūmū 'ga ree ra'e”, pe'je oree peje'me-ramū— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū esakarera 'gā 'jau 'gā nupe:

—Tee nū'ū. Mama'e rarūaramū ae nosera'uweri nū'ū. “Oroser ore jui ra'e” 'e renuw ire 'wyriara 'ga amara'neramū ore ree ne nū'ū— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Naani. 'Wyriara 'ga pē nenuw ire ore je'egi 'ga upe pē nupe. A'eramū 'ga amara'ne'emamū pē nee— 'jau etee 'gā 'gā nupe nū. —Simepy pēē pē'me-ramū 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū 'gā aipo 'gā 'eramū 'gā mojerowiaa etee.

—Nai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū pyka 'gā nui.

A'eramū 'gā awau o'me mokwasi'wau kwe pe. A'eramū kwaiwete judeu 'gā 'gā 'me rerowiaa ajemogyau.

Jejui 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Maku 16.14-18; Luka 24.36-49; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)

¹⁶ “Garireja wyy pe pekwap Jejui 'ga resaka”, 'jau ywagipewara 'ga kūjā-mera 'gā nupe rai'i. A'eramū ore Jejui 'ga remimu'eferamū arawau Garireja wyy pe. Peu oroo re ore arawau wyytyr ipe, 'ga 'eawer ipe etee futat. ¹⁷ Jejui 'ga resakawe ore 'ga muorypa arajemogyau.

—Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp— 'jau ore 'ga upe 'ga resakawe.

'Ga resaka agawewi ore arajemogyau. A'etea 'gā amū nuerowiari 'ga.

¹⁸ Jejui 'ga 'ua ore rerowyka oje'ega oree:

—Janeruwarete 'ga je mogo 'wyriaramū najuejue etee futat pē nupe 'awamū. Ywagipewara 'gā nupe, wyy pewaramū pē nupe nanē nū— 'jau 'ga

oree. ¹⁹—A'eramũ je 'jau 'awamũ pẽ nupe: Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe najuejue etee futat. Amunawa moymoyka pejewau je mome'wau 'gã nupe, je rerowiarukaa 'gã nupe. Je rerowiar ire pẽ 'gã pymĩau 'y pe. 'Gã pymĩau pẽ iapou Jarejuwarete 'ga rer imũ, 'Ga ra'yrareteramũ je rer imũ, 'Ga 'Agesage 'ga rer imũ. Mĩmeramũ ore rer imũ ki pẽ 'gã pymĩau 'y pe. ²⁰A'eramũ pẽ 'gã mu'jau jeje'eg are. “Peenup katu katu ki 'ga je'ega”, pe'je ki 'gã nupe. Kwe pe pejewau pejejemogyau pejejea'aramũ je'e are. “Ywy teepawe'emamũ je rekoi pẽ pyri au'jeteramũ futat” je'e are pejejea'aramũ pejejemogyau au'jeteramũ futat— 'jau 'ga oree.

Maku

Maku 'ga Jejui 'ga rerowiaara. A'ere 'ga kunumũũa te ywy pe Jejui 'ga rekoramũ rakue. A'eramũ 'ga watawe'em Jejui 'ga rupi. Na'ga remimu'efera rui 'ga. A'ere ywag ipe Jejui 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Maku 'ga upe. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga remiapofer are rakue.

Juã Batista 'ga remimome'ufet

(Mateu 3.1-12; Luka 3.1-18; Juã 1.19-28)

1 ¹⁻² Jejui Kristu 'ga je amome'u pẽ nupe. 'Ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'eramũ je morogyta esage mome'wau pẽ nupe 'ga ree. Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe wa'yra 'ga ree rakue:

“Teje'ega mome'wara 'ga ra'ne nipo je amono ene renune, ene raperugawamũ.

³ Amunawe'em ipe nipo 'ga amũ awau akou wafukaita 'gã nupe:

‘Pe’je Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou jarejeupe 'ga ruawamũ’, 'jau nipo 'ga akou wafukaita amunawe'em ipe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. “Jarejararete 'ga rapea pekatu'ok 'ga renunewe”, 'jau 'ga 'gã nupe. Aipo upe 'ga 'i “pejetywer awi pepoit” 'e upe te 'ga 'i.

⁴ Isai 'ga remikwasiarer imũ etee futat ajee 'ã Juã Batista 'ga rekoi amunawe'em ipe Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe rakue:

—Pe’je pejepoia pejetywer awi. Jui pepoir ire je pẽ pymiãu 'y pe, pejetywer awi pẽpoiawera resaukaawamũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga petywera moia pẽ nuĩ, pẽ mogyau wemiayuwamũ— 'jau 'ga akou 'gã nupe amunawe'em ipe rakue.

⁵ Judeja ywy pewara 'gã, Jerusareg ipewara 'gã netee awau Juã 'ga je'ega renupa. Otywer awi 'gã poir ire, Juã 'ga 'gã pymiãu 'y pe. Jotãuy pe 'ga 'gã pymiãu. “Awamũ mama'e esage etee taapo 'jau, Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'jau”, 'jau 'gã ojepymiãukaa 'y pe 'ga upe. ⁶ Juã 'ga kameru rawa apopyrera rerekou waitramũ imunepa. Wyra pirera 'ga erekou aku'afaawamũ. 'Ga remi'ua tukut, eit. Mĩmera 'ga remi'ua rakue. ⁷ Jejui 'ga ree 'ga aipo 'jau rakue:

—Je rewiri te nipo 'ga amũ ruri. 'Ga te kũima'eeteetea. Je nakũima'eeteete rui. Akotee'i ma'ea te je— 'jau Juã 'ga 'gã nupe. —Apoat te je 'ga tekou. ⁸ Je 'ã a'jea futat apymĩ pẽẽ 'y pe tekou. A'ere 'ga te nipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea amut pẽ nupe— 'jau Juã 'ga wenupara 'gã nupe rakue.

'Y pe Jejui 'ga pymiawet

(Mateu 3.13-17; Luka 3.21-22; Juā 1.31-34)

⁹Jotāuy pe Juā Batista 'ga rekoramū Jejui 'ga 'ua owaēma 'ga upe rakue. Garireja ywy awi, Nasare 'jaw awi 'ga 'ua owaēma 'ga upe. A'e pe 'ga ojepymīāukaa 'y pe Juā 'ga upe rakue. ¹⁰'Y awi awua ypy we Jejui 'ga amā'jāu ywau ywaga woga resaka. A'e awi Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa 'ga ree. Pykau 'jawe 'ua ojypa 'ga ree. ¹¹U'agesage jyw ire Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi wa'yra 'ga upe:

—Ene te 'ā Jera'yraretea. Ene 'ā jeremifutararetea. Ene 'ā je muorypararetea ejee— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi 'ga upe.

Amunawe'em ipe Jejui 'ga rerawaawet

(Mateu 4.1-11; Luka 4.1-13)

¹²Aipo re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga rerawau amunawe'em ipe 'ga rerekou. ¹³Kwarēta 'ara magwapa Jejui 'ga akou jū me. Aipo pe 'ga rekwaw ipe futat mama'eukwaawa 'wyriara 'jau 'ga upe: “Tamotywerukat 'ga 'jau kwy”, 'jau mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga upe numiamū. A'ere Jejui 'ga nomojerowiari futari mama'eukwaawa 'wyriara akou rakue. Aipo jū me wyra jarūa kwaiwete agawewi. A'etea wyra nokoi 'ga ree. Omojerowiare'emaue mama'eukwaawa 'wyriara ojepe'au 'ga wi. A'eramū ywagipewara 'gā amū 'ua ojejukau Jejui 'ga ree.

Jejui 'ga porowyky ypyrua

(Mateu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴Anure Jejui 'ga Juā Batista 'ga rera renupa. “Juā Batista 'ga 'gā opyyk imonou imunepa imyina moromunepawa pype ai'i” 'e renupawe Jejui 'ga awau jui, awau ojewya Garireja ywy pe nū. Morogyta esagea 'ga awau imome'wau peuwara 'gā nupe, Jarejuwarete 'ga wi 'ut ma'efera morogyta esage mome'wau 'gā nupe. ¹⁵A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Wemiayuwamū pē mogy are Janeruwarete 'ga fueweramū. A'eramū ki pēē pejepoia pejetywer awi. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimuremamū je myi 'wyriaramū pē nupe. “Pejetywer awi pepoir ire 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū”, aipo 'ea ki perowiat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶Garireja ypiauu reme'y'warimū wataaw ipe Jejui 'ga pira rewara 'gā nesaka, mukūja 'gā nesaka. Simão Pedro 'ga taityuu momoa wewirera 'ga, Andre 'ga retee. ¹⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejējua je rupi. Simu'e pēē 'jau. Naipira rewara rūi pēē 'awamū. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te nipo pēē 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁸A'erauwe 'gā taityuu rejaa awau 'ga rupi. ¹⁹Iruupeu'i Jejui 'ga 'gā amū nesaka nū, Tiago 'ga 'ga rewirera 'ga, Juā 'ga retee nū. Sepeteu 'ga ra'yra 'gā poromū. Yaru pype 'gā 'upa 'uwa 'ga pyri, taityuu momyka. ²⁰A'eramū Jejui 'ga 'gā mo'wya nū:

—Pe'je pejējua je rupi pēē nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ua ū'jāu yaru awi. 'Uwa 'ga 'gā ejaa, 'ga upe oporowyky ma'e 'gā neewe. A'eramū 'gā awau Jejui 'ga rupi.

Mama'eukwaawa rerekwat*(Luka 4.31-37)*

²¹ Jejui 'ga wemimu'e 'gã nerekou eruatau. Awau 'ga owaëma Kafanaũ pe. Morowykye'ema rupi 'gã awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe. A'eramũ Jejui 'ga ajatyka ma'e 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. ²² 'Ga renupara 'gã oporesagamũ ajemogyau 'ga ree. 'Wyriara 'jawe 'ga oporogytau 'gã nupe. A'eramũ 'ga 'gã moporesagukaa etee ojee.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nũ. NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã 'jawe ruii 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gã Moisesi 'ga 'eawer imũ etee futat 'gã ae mu'ei— 'jau 'gã ajaupe. —A'ere Jejui 'ga nanaruii. U'eawer imũ etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gã ajaupe, oporesagamũ Jejui 'ga ree.

²³ A'e pype mama'eukwaawa rerekwara 'ga amũ 'ua owaëma 'gã nupe. Mama'eukwaawa 'ga wereko. A'eramũ 'ga muafukaita:

²⁴ —Jejui! Nasare pe waranup ma'eramũ je 'i ene upe: Ma'ja are te ereko ki sa?— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe. —Ore momapa te erejot ra'e? Akwaap je ene. Jane 'arimũwara 'ga remimurera te 'ã ene— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

²⁵ A'eramũ Jejui 'ga 'jau jupe:

—Epije ene ekou. Ere ejepe'au 'ga wi— 'jau Jejui 'ga jupe.

²⁶ A'eramũ 'ga pirewara 'ga wi uëmawamũ 'ga monou 'ga moyyita nanime-nime. A'eramũ 'ga pirewara waemamũ ojepe'au 'ga wi. ²⁷ A'eramũ esakarera 'gã opiryyjamũ 'ga pirewara pe'aramũ. A'eramũ taetu 'gã oporesagamũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Maran te 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'ga wi nũ'ũ? Mama'e yau are te 'ga jane mu'ei? Mama'eukwaawa miamũ 'ga je'ega wenup a'i kũii. Oje'eg imũ etee futat 'ga mama'eukwaawa mojepe'aukari erekwara 'ga wi— 'jau 'gã ajaupe, oporesagamũ Jejui 'ga ree.

²⁸ Mama'eukwaawa wejue 'ga imonou 'ga wi. A'eramũ taetu Jejui 'ga rera okwasi'wau Garireja ywy pype kamësiëte.

Pedro 'ga rojo ëë*(Mateu 8.14-15; Luka 4.38-39)*

²⁹ A'ere Jejui 'ga uëma judeu 'gã jatykaaw awi wemimu'e 'gã netee. A'eramũ Simão Pedro 'ga, wewirera Andre 'ga retee 'ga mo'wya oje'wyr ipe. A'eramũ Jejui 'ga awau. Tiago 'ga, Juã 'ga. Mímera 'gã 'ga erawau. ³⁰ Simão 'ga rojo ëë oro'yramũ 'upa okama pype. Jejui 'ga rerowaëmawe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jerojo ëë iro'y. Esak ëë ëë ro'y awi— 'jau 'ga 'ga upe.

³¹ A'erauwe Jejui 'ga awau ëë resaka. A'eramũ 'ga ëë poppyka, ëë ro'ya moia ëë wi. A'eramũ 'ga ëë mowya ëë kama awi. A'eramũ futat ëë afu'ama mama'e apou 'gã nupe, 'gã mojemi'waa.

Ojero'wu ma'e*(Mateu 8.16-17; Luka 4.40-41)*

³² Kwara rese re, peuwara 'gã ojero'wu ma'e 'gã nerua Jejui 'ga upe. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã nanë 'gã erua nũ. ³³ Amunaw ipewara 'gã

ajatykaupap futat ukaripe. ³⁴A'eramū Jejui 'ga ojero'wu ma'e 'gā majarue-teupap. Mama'eukwaawa nanē 'ga ipe'au kwaiwete 'gā nui. Mama'eukwaawa Jejui 'ga okwaap futat numiamū. A'ere Jejui 'ga nomoje'egukari, erekwara 'gā nui ipe'au.

Garireja ywy pype Jejui 'ga reko

(Luka 4.42-44)

³⁵Ypytu'nīnauwe Jejui 'ga afu'ama awau awotywe'eme oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. ³⁶Simão Pedro 'ga, opytuna 'gā netee awau kwe pe Jejui 'ga rekaa. ³⁷Ga rekoar ire 'gā 'jau 'ga upe:

—Mytuna 'gā ene rekat, ki Ku'jyp. Soo jarejewya 'gā pyri 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je iruukwe. 'Awamū jane oi ajepeja amunaw ipe te— 'jau 'ga wemi-mu'e 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga je mono kwe pe nū. “Kwe pe ekwap je mome'wau 'gā nupe”, e'i 'ga jee ikue. “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, ta'e 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kwe pewara 'gā nupe aipo mome'wawamū nanē je ruri nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹A'eramū Jejui 'ga awau watau Garireja ywy raapa. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga 'gā mu'jau morogyta esage are. “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. Mama'eukwaawa nanē 'ga imoia erekwara 'gā nui nū.

Ipito'om ma'e

(Mateu 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰Ipito'om ma'e 'ga 'ua Jejui 'ga pyri. Wenupy'āu 'ga wapyka 'jau Jejui 'ga upe:

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejui 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejua tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴¹Aipo ojeupe 'ga 'erauwe Jejui 'ga ajemuaēma 'ga ree. A'eramū 'ga opo monou ipito'om ma'e 'ga 'arimū.

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁴²Oje'arimū 'ga po mono ppyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka.

⁴³⁻⁴⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resaka 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyaukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejui 'ga ipito'om ma'efera 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'ga monou mainana 'ga pyri. ⁴⁵A'ere ipito'om ma'efera 'ga omokā'ēawera nomimi futari, Jejui 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype. A'eramū Jejui 'ga rera renupara 'gā aku'iramū 'ga ree.

—Kuu. Jejui 'ga 'ga pito'oma omokā'ē 'ga wi. Niesagi futari jane 'ga amū 'gā pito'oma mokā'ēa jepi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oporesagiweramū Jejui 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga osowe'em amunawa pype. Amowapirukare'emamū 'ga nosei amunawa pype. Awoty-we'em ipe etee futat 'ga akou. A'eramū kwaiwete 'gā 'ua 'ga rekaa. Tesirūmer imūwara 'gā 'ua 'ga rekaa.

Iteu ma'e 'ga

(Mateu 9.1-8; Luka 5.17-26)

2 ¹Ko'iko'i ete Jejui 'ga awau ojewya Kafanaū pe nū. A'erauwe 'ga rera okwasi'wau amunawa pype kamēsīete. “Ut Jejui 'ga owaēma ra'e”, 'jau 'gā ajaupe. ²A'eramū mytuna 'gā awau ajatykau 'ga ree, ojejaga 'ga rekwawa 'oga pype. A'eramū 'gā 'oga matyneema. Nitywi futari ae pyrugawa. 'Okwar ipe miamū futat nitywi ae pyrugawa. A'eramū Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiirweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ga 'gā nupe. ³A'e pype irūpāwē 'gā iteu ma'e 'ga rerua, 'ga rupia. 'Ga rupawa pype 'gā 'ga rerua 'ga upe. ⁴A'ere 'oga nijumypykwarī ae pyu. A'eramū 'gā 'ga rerosowarū'e'm. A'eramū 'gā 'ga rerauwau 'ga rojeupia 'opewuu apyte'rarimū. A'eramū 'gā 'oga pyrau'jaw ape mopoka jui. Imopog ire 'gā iteu ma'e 'ga monou imojypa. 'Ga rupawa reewe futat imonou tupaama pyu Jejui 'ga rowase. ⁵A'eramū Jejui 'ga 'jau ojeupe: “Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Enetywera je amoit ene wi ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶Jejui 'ga 'e renupawe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū 'jau ojeupe etee futat. ⁷“Kuu. Maran te 'ga nokyjei aipo 'e awi nū'ū? Jarejuwarete 'ga 'ga akurap ra'e. Janeruwarete 'ga etee te janetywera omoit jane wi. A'ere 'ga 'Enetywera je amoit ene wi' 'eramū 'ga 'Je Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoi' 'ga 'i”, 'jau 'gā ojeupe etee futat.

⁸A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁹—Je upe naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajauī nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁰—Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe. Iteu ma'e 'ga je amafu'am pē neape. 'Ga fu'ama resaka tajekwaap pejepe 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Aeteufera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū”, tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amut jee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'ea mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

¹¹—Ere efu'ama jui. Ejupawa pyyka erawau eje'wyr ipe— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹²Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga afu'ama 'gā neape. A'eramū 'ga wupawa pyyka erawau enuēma 'og awi. A'eramū 'ga resakarera 'gā 'jau:

—Kuu. Amafu'am 'ga 'ga ki 'ei— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage. Naruesagi ore nanuara mama'ea jepi— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

Levi 'ga mo'wyawet

(Mateu 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ A'ere Jejui 'ga awau Garireja ypiaup upe nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rewiri 'ga rekaa. Wekoaramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. ¹⁴ Awaw ipe Jejui 'ga Levi 'ga resaka. Aufeu 'ga ra'yra 'ga. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'ga poromū Leviramū. 'Ga porowyky 'ga renamū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Levi 'ga afu'ama awau Jejui 'ga rupi. ¹⁵ Anure Jejui 'ga ojemi'waa Levi 'ga 'wyr ipe wemimu'e 'gā netee. 'Gā neewe 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā ojemi'waa. Mama'e tywera apoara 'gā nanē ojemi'waa 'gā pyri nū. Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'gā poromū. ¹⁶ A'eramū Moisesi 'ga remikwasia-rer are moromu'jara 'gā Jejui 'ga resaka, mama'e tywera apoara 'gā pyri 'ga jemi'waa 'ga renamū. Aipo moromu'jara 'gā fariseua. Jejui 'ga resakawe 'gā 'jau 'ga remimu'e 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pē mu'jara 'ga ojemi'waa 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā pyri 'ū? Nia'wyr 'gā kūi. Mama'e tywera apoara 'gā pype nanē 'ga reni ojemi'waa kūi. Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wyr 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁷ Aipo 'ga 'e renupawe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je reko 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. Nan tee futat je. Ia'wyr'e'ema 'gā katu'okawamū te je ruri ikue. “Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere je naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e 'gā katu'okawamū tee je ruri ikue— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā oporogytau Jarejuwarete 'ga upe ojemi'ware'eme. Fariseu 'gā nanē 'gā 'jawe ete iapou nū. A'eramū 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—A'jea futat nū'ū. Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā ojemi'ware'ema futat oje'ega Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nanē ojemi'ware'ema oporogytau 'ga upe nū. Ma'eramū ajee eneremiayuwa 'gā nanarūi 'ū? Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā ty'ara rerajemogyi maraka are? Naani. Sā'ā akokatu ma'e 'gā nekoramū ae poire'ema ojemi'war awi. ²⁰ A'eramū 'gā ore tāmējē opoia ojemi'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā niojeri ojemi'war awi oje'pyri je rekoramū. Ojewi je o re te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. Je o re nipo 'gā 'arasigamū ajemogyau je ree. A'eramū nipo 'gā ojemi'ware'ema ajemogyau wea'aramū je ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²¹ —Ymā te 'ā aepy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemojopypea'uweri

jeporogyta aeypy 'gā nemimome'ufere are. Jeporogyta are ojemue ma'eramū ki a'ea etee futat peapo. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemue ma'e 'gā nuapoi jeporogytau mama'ea— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Naperugi ae taity ymanera taity yau pyu. Kasi a'e pe opoejamū taity yau erojefuapygi etee ne. A'eramū futat taity ymanera otoroka etee nū. ²²Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū ajaiwamū erujewi. A'eramū futat opy'a-pefugamū waiwamū yrū pype. A'eramū futat wyrū kakau. A'eramū ojeko'-woka. Yrū yau pype eko'wog ire ojeko'woke'ema. Wyrūa kawem nanē nū. Nan tee futat nepemojopypearūi jeporogytafera morogyta ymanera pyu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Morowykye'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū wemi-mue 'gā netee. Wataaw ipe 'ga remimu'e 'gā a'ŷja pa'wau opo pe erawau.

²⁴'Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Kuu. Emā'ē 'gā nee ki sa. Eneremiayuwa 'gā opo'o a'ŷja i'wau ra'e ki sa. “Noporowykya'uweri ae morowykye'ema rupi”, e'i nā'ā Moisesi 'ga jepi re'ā. Juowuuran a'ŷja po'oa aeporowykya futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky kasi morowykye'ema rupi ne”, 'jau 'ga 'ā rakue a'i kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

²⁵A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja ajee Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga remiapo-fer are? Davi 'ga 'ā opy'arayparamū opytuna 'gā netee akou rakue. ²⁶A'eramū 'ā 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe rakue. Ymā Apiata 'ga 'ūina 'wyraramū mainana 'gā nupe rakue. 'Ga renaw ipe Davi 'ga osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe rakue. A'e pe 'ga kanape pyyka ojeupe rakue. A'eramū 'ga i'wau. Opytuna 'gā nupe nanē 'ga imonou 'gā i'wawamū rakue. Na'gā nemi'ua rūi poa numiamū. Mainana 'gā etee aipo a'u. A'etea Davi 'ga opy'araypara rerekou a'u opytuna 'gā netee rakue— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

²⁷A'eramū 'ga 'gā mueapyou morowykye'em are:

—Ymā Janeruwarete 'ga morowykye'ema mogoi janyepy 'gā nupe rakue, 'gā pytu'wawamū rakue. Omuorypawamū nanē 'ga iapou rakue nū. Namorowykye'ema rūi 'ga wapo tenune. Aeypy 'gā na'ne tee 'ga wapo rakue. A'ere te 'ga morowykye'ema apoi 'gā nupe rakue. ²⁸Je 'ā pēneki'yraretea, Jareju-warete 'ga remimurera. A'eramū je 'jau pē nupe: “Je 'ā morowykye'ema jara”, 'jau je pē nupe. A'eramū je tee pē mu'jau morowykye'ema rupi pēnemiapoe-em are— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ipoteu ma'e 'ga

(Mateu 12.9-14; Luka 6.6-11)

3 ¹Anure Jejui 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe nū. A'e pe ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ūina. ²'Ga resakawe Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā amū 'jau ajaupe nū:

—'Awamū 'ā morowykye'ema. Maran sipo 'ga 'awamū ipoteu ma'e 'ga rerekoi nū?— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga po katu'ogamū ki sa'e 'ga upe: “Nuenuwī

futari 'ga Moisesi 'ga porogytafera ra'e", sa'e ki 'ga upe a'i kūi— 'jau 'gā 'upa ajaupe.

³ A'ere Jejui 'ga ikwaawi ojee. A'eramū Jejui 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū 'ga 'jau wesakara 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga morowykye'ema upe rakue? “Esage ma'ea etee ki peapo”, e'i te 'ga janee rakue? “Ia'wyre'ema etee ki peapo”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nū? “Pejokatu'og iki”, e'i te 'ga janee rakue, “Tene imanūi”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā noje'egi futari amū. ⁵ A'eramū Jejui 'ga amā'jāu 'gā nee ra'ne 'gā moyka. Amara'neramū 'ga 'gā nee. A'ere 'ga 'arasigamū nanē 'gā nee nū. Naeapyoweri wejue 'gā 'ga je'eg are. A'eramū 'ga 'gā neru'arasiga. A'ere 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erau we futat ipoteu ma'e 'ga opo popywau. A'eramū futat 'ga po ojekatu'oka.

⁶ A'e resakawe fariseu 'gā ū'jāu Erote 'ga remiayuwa 'gā netee. Amara'neramū 'gā Jejui 'ga ree, morowykye'ema rupi 'ga 'ga katu'ogamū. A'eramū 'gā afuweramū 'ga ree.

—Maran te jane Jejui 'ga jukai?— 'jau 'gā ajaupe.

Ojero'wu ma'e

⁷ A'ere Jejui 'ga awau wemimu'e 'gā netee Garireja ypiauu pe nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. Garireja ywy pewara 'gā, ⁸ Judeja ywy pewara 'gā, Jerusareg ipewara 'gā, Itumeja ywy pewara 'gā, Jotāu ry owajara katiwara 'gā, Tiro 'jawa pyriwara 'gā, Sidoma 'jawa pyriwara 'gā. Mimer ipewara 'gā awau Jejui 'ga pyri. 'Ga rera wejue 'gā wanup. A'eramū 'gā awau 'ga pyri. ⁹⁻¹⁰ Kwaiwete 'gā nuri 'ga pyri. Kwaiwete wejue 'ga ojero'wu ma'e 'gā majarueteu. A'eramū ojero'wu ma'e 'gā ajamuajāna 'ga ree 'ga pyyg are.

—Eyry'gi je wi. Je pa'e nū, ene py'rau nū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Yara perut amū jee. Yar ipe too te'aa 'gā nui 'jau. Kasi a'e pe 'gā naje moporogytaarūukari ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹¹ 'Ga resakawe mama'eukwaawa rerekwara 'gā u'aa ojenuga Jejui 'ga rowase. A'eramū 'gā wafukaita:

—Ene 'ā Ku'jywa 'ga ra'yraretea— 'jau mama'eukwaawa rerekwara 'gā wafukaita.

Mama'eukwaawa 'gā muafukaita.

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Pēē we aipo pe'je awi. Pēē we 'ā aipo pe'je ekoete— 'jau 'ga mama'eukwaawa rerekwara 'gā nupe, oje'ega moywyrafena.

Jejui 'ga remimonorama 'gā

(Mateu 10.1-4; Luka 6.12-16)

¹³ Anure Jejui 'ga awau ojeupia ywyty'rarimū. Wemifutara 'gā 'ga enūina:

—Pe'je pejeja 'au je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga repejāna 'ga rerowyka. ¹⁴ A'eramū 'ga 'gā amū mū'jāu 'gā nui. 'Ga remimū'ēmera 'gā pytuna tusi.

—Pēē je amū'ē 'gā nui tejeipyriwaramū. Anure nipo je pē monoi kwe pe morogyta esage mome'waramū 'gā nupe, “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū” 'e mome'waramū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū: “Jeremimonorama 'gā”, 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵ 'Gā nupe nanē 'ga opājē monoi.

—Tepājēa je amono pē nupe mama'eukwaawa pe'aawamū erekwara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶ Aipo 'gā 'ga imū'jāu wemimonoramamū: Simāo 'ga. Anure Jejui 'ga 'ga re'roka Pedroa pyu. ¹⁷ Tiago 'ga, Juā 'ga retee. Aipo 'gā nuwa Sepeteu. Oje'eg imū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe *Puanerigi* 'jau 'ga 'gā nupe. Aeje'eg imū *Puanerigi* 'ea Tupā ra'yra 'ea poromū. ¹⁸ Andre 'ga, Filipe 'ga, Patarumeu 'ga, Mateu 'ga, Tome 'ga, Tiago 'ga. Ajepeja 'ga, Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra. Tadeu 'ga, Simāo Serote 'ga, ¹⁹ Judas Iskariote 'ga. Kūima'e tywera 'gā nupe 'ga me'egara 'ga poromū.

Mama'eukwaawa 'wyriara mome'uawet

(Mateu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Og ipe 'ga oramū mytuna 'gā ajatykau 'ga ree. Kwaiwetewete wejue 'gā. A'eramū Jejui 'ga ojem'iwararūme'em wemimu'e 'gā netee. ²¹ Aipo renupawe Jejui 'ga jara 'gā 'jau 'ga upe. “'Ga jemuarūe'ema te 'ga wereko”, 'jau 'gā Jejui 'ga upe. A'eramū 'gā awau 'ga upe.

—Ere ejua 'gā nui— 'jau 'gā awau 'ga upe.

A'ere 'ga nooi. ²² Jerusareg awi Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nuri rai'i. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū etee 'ga mama'e apoi. Pesepu^a pājē mū etee 'ga 'gā pirowara pe'ai 'gā nui— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'gā nenūina ojeipyri. A'eramū 'ga 'gā mu'jau ee. Mama'ea 'ga imome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jawamū.

—Maran sipo mama'eukwaawa 'wyriara a'eramū wemiayuwa pe'ai 'gā nui? Nope'ai futari. ²⁴ Sā'ā ywy pypewara 'gā ajuee amara'neramū 'gā jo'oga ajau. A'eramū 'gā amunipo ajuapisau. A'eramū futat 'gā amunipo ojomateepapa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁵ —Sā'ā majepeja amunaw ipewara 'gā. Ajau ojo'og ire majepeja amunaw ipewara 'gā nānēwējēmī ajuapisau nū. ²⁶ Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayuwa jomateepawi ajaupi etee futat. Mama'eukwaawa 'wyriara nomonoi futari wemiayuwa erekwara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Ose sipo muna'ywa ifuakat ma'e 'ga rog ipe, 'oga jara 'ga fare'em ire? Naani. Nosea'uweri. Ifuakat ma'e 'ga far ire etee isei 'ga rog ipe, 'ga karaemā pojekau 'ga wi. Mama'eukwaawa 'wyriara ifuakat ma'e 'jawe futat. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājērete, mama'eukwaawa 'wyriara pājē apyraapa. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

a 3.22 Mama'eukwaawa 'wyriara rera mukūi tapy'yja je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

²⁸—Pēnea'at ki pēē je'e are. Janeruwarete 'ga pētywera moia pē nui, jui pēpoiweramū. Akuraparamū miamū 'ga pētywera moiri pē nui ojeupe pēē enūjamū. ²⁹A'ere 'ga U'agesage kuraparamū 'ga naekatu'ogu'jawi. 'Ga 'Age-sage kurapara 'gā ojereko tywerukaa 'ga upe. Nomoiri futari 'ga aipo 'gā tywera 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

³⁰“Mama'eukwaawa 'wyriara pājē mū te 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui” 'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga 'Agesage kurawi. A'eramū 'ga 'gā mu'jau ee.

Jejui 'ga y ēē, 'ga rewirera 'gā netee

(Mateu 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹Jejui 'ga y ēē 'ut owaēma 'gā nupe 'ga rewirera 'gā netee. A'ere 'gā nosei. A'eramū 'gā ukupepe etee 'upa. A'eramū 'ga y ēē 'jau ukupepewara 'gā nupe: —Peenūi kiā jee. Toroporogyta kiā upe 'jau— 'jau ēē 'gā nupe.

³²Kwaiwete 'gā 'upa Jejui 'ga pyri. A'eramū 'ga amū 'jau 'ga upe: —Eney ēē 'ut owaēma enerewirera 'gā netee. Ukupepe 'gā nuri 'upa. “Toroporogyta kiā upe 'jau”, e'i eney ēē ore— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³A'eramū Jejui 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Maranuaramū te pēē jey 'jawe jee? Maranuaramū te pēē jerewirera 'gā 'jawe jee nanē nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴A'eramū 'ga amā'jāu wenupara 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aga jey ēē 'jawewara 'gā, jerewirera 'gā 'jawewara 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵—Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū pēē jepytuna 'jawe pejemogy, jerewirera 'jawe pejejemogyau nū. Kūjāmeramū jerenya 'jawe pejemogy, jey 'jawe nanē nū pejejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoaramū jepytuna 'jawe pejemogy jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mama'e a'yi tymawet

(Mateu 13.1-23; Luka 8.4-15)

4 ¹Anure Jejui 'ga awau Garireja ypia reme'y'warimū nū. Kwaiwete 'gā ajatykau 'ga ree. A'eramū 'ga awau u'aa wapyka yaru pype. A'eramū 'ga yaru pype u'ar ire oporogytau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe. 'Ga renupara 'gā 'upa 'yisiga pype. ²Mama'e mū 'ga imome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³—Kūima'e 'ga amū awau juowuuran a'jya momopoa oko pe. ⁴A'eramū a'jya mū u'aa pe pe 'ga wi. A'ere 'ga imomopor ire wyra'i ruri i'wau etee 'ga wi. ⁵Amumera u'aa ywy a'wyre'ema pype 'ga wi. Kwaiwete ita. A'eramū 'jya otywe'emamū jupe. 'Yi tywe'ria te. Jaruate futat opopoa numiamū. ⁶A'ere nooi apoa kwe pe. A'eramū kwaraya imom̃ijaga etee. Ita rakuwa ijukau etee. ⁷Amumera a'jya u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. A'eramū jawaiwa iapisau etee. A'eramū u'ae'emamū 'ga upe. ⁸Amumera a'yi te aje u'at ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū ywy esage pype u'at ma'efera te u'aramū. Kwaiwete u'aramū. Ajepeja 'ywa'aa trita i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹—Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Ojeupe 'ga porogytapaw ire mytuna 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū. A'ere 'gā amū pytai oporonupa ee 'ga upe. A'eramū opyta ma'e 'gā awau 'ga repejāna oporonupa 'ga remimome'u are 'ga remimu'e 'gā netee:

—Ma'ja are te ore mu'e ape poromū morogytau ra'e? Norereapyoi ete ore ee ki 'ei— 'jau 'gā 'ga upe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Tejuwarete 'ga je'eg imū futat je ruri pē mu'jau 'ga ree. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuaramū, a'e je pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū je morogytau etee pē mu'jau ee. Nomome'uayayi tāmējē je pē nupe. ¹² Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we ikwaaw ekoete ne, a'e je pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jeje'eg are eapyowere'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapoyi futari ee. Wesak agawewi 'gā 'ā mama'ea jeremiapoa. A'etea 'gā naeapoyi ee. Ma'eramū je 'ā morogyta etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u katu re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne. Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā poiri otywer awi. A'eramū te amunipo 'ā Janeruwarete 'ga 'gā katu'ogi 'gā tywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹³ —Ee pejejeapoye'em ire maran amusipo 'ā pē pēneapyo mama'e are pejejeupe je imome'uramū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe oporonupa ee.

¹⁴ A'eramū 'ga 'gā mueapyou ee:

—Sā'a y'wa a'yja. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega. 'Ga je'ega mome'-wara 'gā y'wa a'yī tymara 'gā 'jawe. ¹⁵ A'yja mū 'ā u'aa pe pe 'ga wi. A'ea 'ā wyra'ia 'ua i'wau etee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere 'gā naeapoyi ee. A'eramū mama'euk-waawa 'wyriara 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe: “Perowiar awi”, 'jau 'ua 'gā nupe. A'eramū futat 'gā momoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷ —Sā'a y'wa a'yja mū 'ara ywy a'wyre'ema pype ipopora numiamū. A'ere nitywi apoa. A'eramū opapapa etee nū. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. Enupawe 'gā erowiaa. A'ere 'gā naeapoyi ee. A'eramū 'gā opoia kamēsīete erowiar awi. Erowiaramū nipo 'gā amū 'gā nerekou tyweaete ee. A'eramū 'gā opoia 'ga je'ega renuw awi. ¹⁸ Sā'a y'wa a'yja 'ara ju pype. A'eramū 'ā opopoa futat numiamū. A'eramū 'ā jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaiwi etee. ¹⁹ A'eramū nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū ajemogyau nū. Ojeka'aranūūrug are etee wea'aramū ajemogyau. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū ajemogyau. A'eramū 'gā wea'aru'jawe'emamū nipo 'ga je'eg are.

²⁰ —Amumera 'gā te nipo ajee. Sā'a y'wa a'yja ywy katurama pype u'at ma'ea. A'ea awau waranupa u'aramū. Nan tee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā neapyoramū ajemogyau ee. Wago'oramū miamū 'gā nopoiru'uwari futari je rerowiar awi. Ojemogyppyka etee futat nipo 'gā ajemogyau je ree. Janeruwarete 'ga pājē mū etee futat mama'e esage apou ajemogyau. Sā'a ywy katurama pype u'at ma'e 'ara. A'eramū 'ā u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa trīta i'aa. A'ere ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. Nan tee futat jeje'ega renupara 'gā mama'e esage apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mueapyou 'Uwarete 'ga je'ega renuw are.

Arāparīn

(Mateu 5.14-16; Luka 8.16-18; 11.33)

²¹ A'ere Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Nomonyga'uweri ae arāparīna mū imyina imima mama'e 'ga are. Imony ire ae imonoi imyina ajuesawamū te. A'eramū ose ma'e 'gā esaka tenamū. Nan tee futat ki pēē. Ee eapyo ma'eramū ki pēē tekotee 'gā mul'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. ²²Mama'e jemima pēē ikwaape'ema. A'ere nipo anure te pekwaap. ²³Ee pejeepyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁴A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pejejuka ki je'e are. Pejejaupe pēē mama'e apo 'jawerimū etee futat nipo Janeruwarete 'ga mama'e apoi pē nupe. A'ere 'ga taetu aipo mama'e apoi pē nupe. ²⁵Mama'e rereko esageara 'gā al'jeteetewi mama'ea wereko. A'eramū taetu 'ga mama'e pyygu'japa ojeupe. A'ere mama'e rereko esageare'ema 'gā nuerekou'jawi futari mama'ea. Erekopyrera miamū futat 'ga erekou'jape'ema— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Nan tee pēneapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are. Oje'ega pēē enuw ire 'ga pē mueapyou oje'eg are. Oje'ega pēē enuwe'emamū 'ga nepē mueapyou'jawi oje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

Y'wa a'yī

²⁶⁻²⁹A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mul'jau nū:

—Sā'ā ko jara 'ga y'wa a'yī tyma oko pe. A'ere 'ga 'ā awau jui. Wea'aru'ja-we'emamū futat a'yja tymawer are. “Ko sipo 'wei”, 'jawe'em futat 'ga 'ā y'wa a'yja upe. Opopoa nā'ā ojetee futat re'ā, u'aramū 'jau nā'ā re'ā 'jau 'ga. Weapyoe'emamū agawewi itymarera 'ga ee. Ywy pype otyim ire 'ā awau u'aramū, otyarūmū ko jara 'ga upe. A'eramū 'ga 'ā ipa'wau. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiaiyuwa. Oje'ega rerowiarāmū Janeruwarete 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū. Jane 'ā 'ga je'ega te simome'u. A'ere 'ga te 'gā mueapyoi ee erowiaru-kaa 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

'Ga rerowiaara 'gā momytunawam

(Mateu 13.31-32, 34; Luka 13.18-19)

³⁰A'ere Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ma'ja 'jawe ajee Janeruwarete 'ga remiaiyuwa 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹—Sā'ā y'wa a'yī'i'ia, mostarda 'jawa. ³²A'ere 'ā otyim ire 'ā opopoa awau o'ywuoramū. A'eramū 'ā wyra'ia aja'yrapyau akā are, waity mogyau ee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe nū.

Aipo upe Jejui 'ga wemiayuwā jemomytunawama te imome'ui 'gā nupe. 'Awamū 'ga rerowiaara 'gā ināinānī'i etee. A'ere 'gā anure kwaiwete 'gā jemomytuni nipo ajemogyau.

³³Morogytau Jejui 'ga mytuna 'gā mul'jau 'Uwarete 'ga ree. A'eramū 'gā weapyoramū 'ga ree. ³⁴Mytuna 'gā nupe 'ga morogytau etee imome'wau. A'ere 'ga wemimu'e 'gā mueapyoi oje'eg are, wemiayuwā 'gā etee erekou.

Ywyruu muojeawet

(Mateu 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵Aipo 'ara rupi, pyytunimū, Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je soo jareyaapa 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶A'eramū 'ga remimu'e 'gā mytuna 'gā monou ojewi.

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe— 'jau 'gā 'gā nupe.

Yaruu pype 'ga renamū 'ga remimu'e 'gā awau u'aa yaruu pype Jejui 'ga pyri. A'eramū 'gā awau 'ga rupi. A'ere amumera 'gā oi oyaruu pype 'gā newiri. ³⁷Gā yaapaw ipe wyruua 'ua erujewi 'gā nupe. 'Y ryuapia yara matyneema imotypywyka ja'wyja'wy 'gā nupe. ³⁸A'ere Jejui 'ga seri etee futat 'upa yara ku'a pe. Wakaga rerupa akagyapawa 'jawewara 'arimū. A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'ga renūina 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere epaka kūi! Sapap jane kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹A'erauwe Jejui 'ga fu'ami oje'ega wyruu upe, 'y rajapetega upe nanē nū:

—Peojet ki 'y rajapetek wyruu retee— 'jau 'ga jupe.

A'erauwe wyruua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū. ⁴⁰A'ere 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Ma'eramū pejekyjau nanimenime 'ū? Naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe pejemogya— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

⁴¹A'eramū 'gā kyjea 'gā nerekou.

—Kuu. Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Wyruua te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea erujewi nū. Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega wytytu upe jepi nū, wytytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū ete 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Mateu 8.28-34; Luka 8.26-39)

5 ¹Garireja ypiauu raapaw ire 'gā awau ojekoka Gerasa ywy are. ²A'e pe Jejui 'ga uēma yaruu awi. Yar awi 'ga ēm pyyauwe kūima'e 'ga amū 'ua 'ga repejana. Mama'eukwaawa rerekwara 'ga poromū. ³⁻⁴Tywy 'arimū ete futat 'ga rekoī. A'eramū 'ga 'ua tywy awi Jejui 'ga repejana. Ipoij te 'ga akou. A'eramū 'ga pyriwara 'gā okyjau 'ga wi 'ga rekoramū. Apo fat agawewi futat 'gā 'ga, 'ga kupy faa itaju pyu agawewi. A'etea 'ga omonoonoog etee futat. A'eramū 'gā 'ga pofaa, 'ga pyfaa 'jau itaju pyu. A'ere 'ga imopeni etee. A'ere 'ga nipoje'okawi futari 'gā nupe. ⁵Wytytyra rupi 'ga awau akou awotywe'eme. Opytawaipe etee peu. A'ere 'ga awau tywy pe nū. Mama'eukwaawa 'ga maema. Ita pyu 'ga ojekysau. ⁶Jejui 'ga resakawe 'ga ujāna u'aa wapyka wenupy'āu 'ga rowase. ⁷A'eramū mama'eukwaawa 'ga muafukaita:

—Jejui. Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape 'awamū? Ore rereko tywer awi ape— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

⁸“Ejepe'a 'ga wi”, e'i Jejui 'ga mama'eukwaawa upe ra'e. A'eramū mama'eukwaawa aipo werekwara 'ga mu'eukaa 'ga upe.

⁹A'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Ma'ja te enerera?— 'jau Jejui 'ga mama'eukwaawa upe.

A'erauwe 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete ore 'ga pirewaramū. A'eramū 'gā ore renūina “kwai” 'jau ore— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

¹⁰A'ere mama'eukwaawa 'jau Jejui 'ga upe:

—'Ga wi ore monou kasi muku ore monoukar ape ne— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

¹¹Mama'eukwaawa rerekwara 'ga upe Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamū tajaurana ojemi'waa 'upa ywyty'rarimū. ¹²A'eramū mama'eukwaawa 'jau 'ga upe:

—Tajaurana ywyteripe ore mono ape ore mogyau— 'jau 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Pe'je ajee pejewau— 'jau 'ga jupe.

Tajaurana pytuna tois miu. A'erauwe mama'eukwaawa ūljāu werekwarera 'ga wi awau ojejaga tajaurana pype. A'eramū tajaurana mama'eukwaawa ojepype ijeagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna erojypa ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

¹⁴ A'eramū tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe, jū mewara 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe 'gā 'ga rera mok-wasi'wau. A'eramū kwaiwete 'gā 'ua 'ga resaka. ¹⁵ Jejui 'ga pyri 'uawe 'gā mama'eukwaawa rerekwarera 'ga resaka. 'Ga resakawe 'gā oporesagamū etee 'ga ree ajemogyau. Jejui 'ga pyri 'ga reni wapyka. Mama'e tywera ojewi iēm ire 'ga 'iūna wapyka ojeyrūwunepa. I'akwaap 'ga a'eramū futat. A'eramū amunaw awi 'ut ma'efera 'gā oporesagamū etee 'ga ree. ¹⁶ A'erauwe 'ga katu'oga resakarera 'gā imome'wau 'gā nupe:

—Jejui 'ga mama'eukwaawa ope'a 'ga wi ko. A'eramū 'ga imonoukaa tajaurana pype ko. Ojepype mama'eukwaawa reseramū tajaurana awau opopoa wypy'awygamū 'y pe ko— 'jau 'gā imome'wau 'ut ma'efera 'gā nupe.

¹⁷ Weymawa manū re 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ere ejepe'au ore wi kūi. Ene nenea'wyrī ra'e kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁸ A'erauwe 'ga awau u'aa yaruū pype nū. A'e pype mama'eukwaawa rerekwarera 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Tene je oi ene rupi, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Eje'wyr ipe te ekwap ejemome'wau epytuna 'gā nupe. Janeruwarete 'ga ajemuaēm ene ree. A'eramū 'ga mama'e esage apou ene upe. A'eramū ene ewau imome'wau epytuna 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ A'ere mama'eukwaawa rerekwarera 'ga awau amunawa moymoyka okatu'okawera mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Tekapuru ywy pe 'ga awau Jejui 'ga remiapofera mome'wau. A'eramū enuparera 'gā oporesagamū 'ga ree, okatu'okawera 'ga imome'uramū.

Jairo 'ga ra'jyt

(Mateu 9.18-19; Luka 8.40-42)

²¹ A'ere Jejui 'ga awau ypiauu raapa wemimu'e 'gā nupi nū. 'Gā jekog ire mytuna 'gā 'ua ajatykau 'ga ree 'yisiga pype. ²² A'eramū Jairo 'ga 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. Aipo 'ga judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga. 'Ga 'ut wapyka wenupy'āu Jejui 'ga rowase.

²³ —Jera'jyra ēē amanū ja'wyja'wy 'upa ki 'ei. A'eramū je ene poreawua kūi. Teresak ēē jui 'jau, 'jau je tejua enee kūi— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁴ A'erauwe Jejui 'ga awau 'ga rupi. Kwaiwete 'gā awau 'gā newiri. Ojopy-pypypyk te 'gā awau.

Ojero'wu ma'e kūjā ēē

(Mateu 9.20-22; Luka 8.43-48)

²⁵ Poje kūjā ēē mū 'ua Jejui 'ga rakyfet katy 'ga repejāna. Ojero'wu ma'e ēē. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē rya ēē wi. Ymā te 'ā ēē

rekoi rakue. ²⁶ Morofuanugara upe ojesaukaa numiamū. A'ere morofuanugara mepyetea ēē ka'aranūū mateepapa ekoete ēē wi. A'ere ēē nojekatu'ogi futari akou. A'ere ēē jero'wu jerekoetei ēē ree. ²⁷⁻²⁸ A'eramū ēē Jejui 'ga rera renupawe 'jau ojeupe etee futat: “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe etee futat. A'eramū ēē 'ua 'ga rewiri. 'Ga rupisikawe ēē 'ga raity pyyka. ²⁹ A'erauwe ēē ry uoka ēē wi. A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat: “A'jea futat kīā pājēa ra'e”, 'jau ēē ojeupe. “Jejaruete je 'awamū nū”, 'jau ēē ojeupe etee futat akou.

³⁰ A'erauwe Jejui 'ga 'jau ojeupe etee futat: “'Ga amū ijaruete jepājē mū”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga ojerowaka 'jau mytuna 'gā nupe:

—Awýja te owyk jeraity are ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naje rūi— 'jau 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'ga upe.

³¹ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete agawewi 'gā 'ā. A'etea 'ā ere “Awýja te owyk jeraity are ra'e?” ere ore— 'jau 'gā Jejui 'ga upe. —Nereesagi nipo 'gā jopyypypyga?— 'jau 'gā 'ga upe.

³² A'erauwe Jejui 'ga amā'jāu 'gā moyka ojee owyk ma'efera rekaa. ³³ A'erauwe ijaruete ma'efera ēē 'jau ojeupe: “Najemima'uweri je kīā wi. Okwaap futat kīā”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē awau wapyka wenupy'au 'ga rowase. Oyyita ēē ojemome'wau 'ga upe:

—Je ako awyk eneraity are ko. Ymā te jerya nuogi je wi. A'ere eneraity are je wygauwe iogi je wi ko— 'jau ēē 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat wejue te ape. A'eramū je ako ene katu'oka ko— 'jau 'ga ēē upe. —A'eramū ki ene epy'ata'waramū ekou. Enejaruete ene ekou— 'jau 'ga ēē upe.

Jairo 'ga ra'jyra ēē ferapawet

(Mateu 9.23-26; Luka 8.49-56)

³⁵ ēē upe Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamū Jairo 'ga remiayuwā 'gā amū 'ua 'ga rewiri:

—Amanū katu enera'jyra ēē ki 'ei. Au'je 'ga reruri re— 'jau 'gā 'ua 'ga upe.

³⁶ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—Ene'arasig awi. Je rerowiat ki ape— 'jau ete Jejui 'ga 'ga upe.

³⁷ A'ere Jejui 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gā nupe:

—'Au etee ki pejup. Ore tee oroo orosou ēē resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga muaprya 'gā etee erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, 'ga rewirera Juā 'ga. Mímera 'gā etee 'ga erawau ojeupi. ³⁸ Jairo 'ga 'wyr ipe owaē-mawe 'gā amanū ma'efera ēē ree ajatyka ma'e 'gā nesaka. Jairo 'ga ra'jyra ēē rapirūmū ēē rerekou. Wafukaita 'gā ajemogyau. ³⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te pejoo'o ēē ree? Namanūi futari ēē. Oset tee ēē 'upa— 'jau 'ga ajatyka ma'efera 'gā nupe.

⁴⁰ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'ga rerekoemāu etee:

—Ene'me awi nū'ū. Amanū futat akiko— 'jau 'gā 'ga upe.

“Amoferap je ēē”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe “Oset tee ēē 'upa”, 'jau ete 'ga 'gā nupe.

A'ere Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau peje'jāu ukupepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga muapya 'gā nerawau, kūjāmuku'i ēē jara 'gā neewe. A'eramū 'gā awau osou imy'ja'wi pype. ⁴¹A'eramū 'ga amanū ma'efera ēē poppyka oje'ega ēē upe:

—Ere ejua ewya, ky'ri— 'jau 'ga ēē upe.

(Oje'eg imū 'ga 'i: *Tarita kumi*. *Tarita kumi* 'ea ere ejua efu'ama jui 'ea poromū.)

⁴²A'erauwe kūjāmuku'i ēē afu'ama okama awi, afu'ama awau watau. Tusi kwara ēē amu'at. A'eramū ēē watau 'gā neape. A'eramū 'gā oporesagamū etee ēē ree. A'eramū futat ēē ruwa 'ga 'jau ojeupe: “Amanū ako jera'jyra ako re'ā. A'ere pa 'ga 'ā jera'jyra moferawi jee nū”, 'jau 'ga ojeupe.

⁴³A'ere Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasī pejepe kwe pe 'gā nupe ne, 'au je iapoawera ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'ga 'jau ēē jara 'gā nupe:

—Pe'je ēē mojemī'waa— 'jau 'ga ēē jara 'gā nupe.

Nasare pe 'ga oawet

(Mateu 13.53-58; Luka 4.16-30)

6 ¹Anure Jejui 'ga awau ojewya Nasare pe nū, waranupawer ipe nū. Wemimu'e 'gā 'ga erawau ojeupi. ²Morowykye'ema rupi 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe. A'eramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga porogyta are. A'eramū enupara 'gā amū oporesagamū 'ga ree.

—Ma'ape te 'ga jemu'e'i mama'e are nū'ū? Awŷja te 'ga amu'akwaap mama'e are nū'ū?— 'jau 'gā ajaupe. —Ma'ja pājē mū ajee 'ga aeremiapoe'ema apoi?— 'jau 'gā ajaupe. —Maran ajee 'ga mama'e apoi mīnamū nū, aeremiapoe'ema mama'e apou nū?— 'jau 'gā ajaupe. ³—Ma'eramū sipo 'ga jane mu'e'i mama'e are? NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara rūi agawewi 'ga 'ā. A'etea 'ga jane mu'e are ifuwet— 'jau 'gā ajaupe. —'Yjepana pinara agawewi 'ga 'ā. A'etea 'ga 'ā jane mu'e are ifuwet. Mari ēē ra'yra 'ga te 'ā. 'Ga rewirera 'gā ako 'au jane pyri. Tiago 'ga, Jose 'ga, Judas 'ga, Simão 'ga. Mīmera 'gā 'ga rewirera. 'Ga renyra 'gā nanē 'ā ajemogyau 'au jane pype nū. Ma'eramū sipo 'ga jane mu'e are afuweramū? Nienuwa'uweri jane 'ga porogytaa— 'jau 'gā ajaupe.

⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā oa kwe pe 'ga je'ega mome'ua. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī 'gā je'ega rerowiaa. A'ere 'ā 'gā 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gā miamū 'ā 'ga rerowia-re'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat ajee 'ā kwe pewara 'gā jēmī je rerowiari. A'ere 'ā je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵Nuerowiari wejue 'gā 'ga. A'eramū 'ga aeremiapoe'ema mama'e apoarū-me'em 'gā pype. Ojero'wu ma'e 'gā amū etee 'ga imajarueteu, opo monou 'gā 'arimū. ⁶“Naje rerowiari te 'gā 'ā. A'eramū je 'gā poararūme'em”, 'jau 'ga ojeupe, oporesagamū 'gā nee.

Jejui 'ga wemimu'e 'gā monoawet*(Mateu 10.5-15; Luka 9.1-6)*

Aipo awi Jejui 'ga awau Nasare pyri 'ut ma'e amunaw ipe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ⁷Anure 'ga wemimu'e 'gā majatykau, tusi 'gā majatykau. A'eramū 'ga opājē monou 'gā nupe mama'eukwaawa pe'aawamū erekwara 'gā nui. A'eramū 'ga 'gā mokwasi'wau mukūi juejue 'gā monou kwe pe.

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jerer imū ki pēē mama'eukwaawa pepe'a erekwara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁸—Pejemama'ea te kasi ajee peroo ne. Ywyrāa etee pēē erawau pejepo pe. Pejejemī'ua miamū pēē erawawe'em. Mama'e ryrū, ka'aranū. Mīmera nanē pēē erawawe'em nū. ⁹Pejepypaawunepa ete. A'ere pejejyrūa miamū pēē erawawe'em. Pejepir arewara etee futat pēē erawau. Nan tee futar iki pekwap— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁰—'Gā 'wyrarete upe pejewāēma pēē majepeja 'oga pype etee futat pejejupa. Peo kasi kwe pe pejekou ne. ¹¹Pejeporogyta renuwe'emamū kamēsīete pejewau 'gā 'wyr awi. 'Gā nui pejewau ki pēē pejepytyry'wory'woka. “Nepeenuwi ete oreporogyta. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga amara'neramū pē nee”, 'jau ki pēē 'gā nupe, pejepytyry'woka 'gā neape— 'jau Jejui 'ga wemimono 'gā nupe.

¹²A'eramū Jejui 'ga remimu'e 'gā awau peuwara 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpōiriweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. “Je katu'og ape”, pēē 'eramū 'ga pē katu'ogi futari, pē mogyau wemiyuwamū— 'jau 'gā awau 'gā nupe.

¹³Mama'eukwaawa 'gā ipe'au erekwara 'gā nui. Miarakawenana 'gā imonou ojero'wu ma'e 'gā akag are. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oka 'gā jero'wu awi.

Juā Batista 'ga jukaukaawet*(Mateu 14.1-12; Luka 9.7-9)*

¹⁴Jejui 'ga rera okwasi'wasi'wau kwe pe. A'eramū Erote 'ga nanē 'ga rera renupa nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Awŷja te poromū? Aeremiapoe'ema te a'e 'ga wapo a'i kūi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Juā Batista 'ga nipo 'ut oferapa rai'i nū. A'eramū nipo 'ga a'eramū jane-remiapoe'ema resaukaa janee— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁵A'ere amumera 'gā 'i:

—Eliasi 'ga nipo 'ut ojewya rai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

Amumera 'gā 'jau:

—Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, ymāwarera 'jawewara 'ga futat— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶Aipo ajaupe 'gā 'e renupawe, Erote 'ga 'jau:

—Juā Batista futat 'ut oferapa rai'i nū. Ajuwonogukat agawewi ako je 'ga ikue. A'etea sipo 'ga oferawu'jap nū— 'jau Erote 'ga 'gā nupe.

¹⁷⁻¹⁸Ymā Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekai 'ga wi rakue. Erotiasi ēē pojekau 'ga wi rakue, Filipe 'ga wi rakue. A'eramū 'ga ēē rerekou katu rakue. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe:

—Nia'wyri nanuara. Ejewirera remireko 'ā erepojeka 'ga wi. Ymā 'ā Jane-ruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Peko awi pejejeu-mireko are”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā ereapo “Peapo awi” 'jawera rai'i. A'eramū ene etywereteramū ekou Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Juā 'ga Erote 'ga upe rakue.

A'eramū Erote 'ga amara'neramū Juā 'ga ree, 'ga pofaa, 'ga munewukaa moromunepawa pype.

¹⁹Erotiasi ēē Juā 'ga raykau 'ga 'eawer are. A'eramū ēē afuwereteramū 'ga ree. ²⁰A'ere Erote 'ga kyjei 'ga juka awi. “Esage ma'e 'ga, Ku'jywa 'ga remiayuwa 'ga”, 'jau Erote 'ga Juā 'ga upe. A'eramū 'ga okyjau 'ga juka awi. A'eramū 'ga 'ga jukaukare'ema Erotiasi ēē upe. 'Ga je'egamū Erote 'ga wapyakau Juā 'ga je'eg are. 'Ga je'ega renupawe 'ga 'jau ojeupe: “Maran je 'ga rerekou 'ū”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga nokwaawi futari. ²¹A'ere Erotiasi ēē Juā 'ga juka rapesagi etee futat akou.

U'aawera 'ara rupi Erote 'ga maraka apou. A'eramū 'ga kwaiwete 'gā mo'wy'wya omaraka are. Opoirū, jefaruu 'wyriat, Garireja ywy pewara 'gā 'wyria'ri. Mīmēra 'gā 'ga imo'wy'wya oje'wyr ipe. A'eramū 'gā wemimo'wyrera 'gā mojemī'waa. ²²'Gā jemi'waaw ipe Erotiasi ēē ra'yra ēē awau osou ojerokyau maraka are ajatyka ma'e 'gā nowase. A'eramū Erote 'ga aku'iramū ēē jeroky are wemimo'wy'wyrera 'gā netee. A'eramū Erote 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja te erefutat? Tamono eneremifutara enee 'jau— 'jau 'ga ēē upe.

²³A'eramū 'ga 'jau nū:

—“Ma'ja te erefutat?” a'e ako je enee ko. Eneremifutara etee futat tamono enee 'jau, a'e ako je enee ko. Na'e ekoetei je enee. Jarejuwarete 'ga remianuwamū je 'i. Amonu futat je enee— 'jau 'ga ēē upe.

²⁴A'erauwe ēē awau imome'wau oy ēē upe. A'eramū ēē 'jau ēē upe:

—Ma'ja te je aenūi kīā upe?— 'jau ēē oy ēē upe.

—“Juā Batista kīā akagera erurukat imonogukaa wā nupe jee”, ere ki kīā upe— 'jau ēē wa'yra ēē upe.

²⁵A'erauwe ēē ra'yra ēē awau ojewya 'jau 'ga upe:

—Juā Batista kīā akagera erurukat paratu pype imonogukaa wā nupe jee kī'i. 'Awauwe je ifutari— 'jau ēē 'ga upe.

²⁶A'erauwe Erote 'ga u'arasigamū aipo ēē 'erauwe. Niporojukaweri 'ga Juā 'ga ree. A'eramū 'ga a'eramū u'arasigamū. “Ma'eramū je 'jau ēē upe ra'e 'ū: Eneremifutara tamono enee 'jau, 'jau ēē upe ra'e 'ū”, 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū. A'ere 'ga wemimo'wy'wyrera 'gā nemianuwamū aipo 'ga 'i ēē upe. A'eramū 'ga ojenosōu. “Kasi 'gā a'e pe je iapoe'emamū naje rerowiari ne kwy, 'gā neki je'me are ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. ²⁷A'eramū 'ga a'eramū jefaruu 'gā amū monou Juā 'ga juwonogukaa.

—Moromunepawa pype Juā 'ga 'amamū. Pe'je pejewau 'ga ajuwonoka. A'eramū pēē 'ga akagera rerua paratu pype ēē upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau 'ga ajuwonoka. ²⁸A'eramū 'gā paratu pype 'ga akagera rerua ēē upe. A'eramū ēē erua oy ēē upe rakue.

—Kweramū a'ni— 'jau ēē oy upe.

²⁹“Erote 'ga 'ga jukaukat 'ga upe” 'e renupawe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga reumera upe erawau imonou inuga ita kwara pype rakue.

A'eramū Erote 'ga wea'aramū Juā 'ga ree, Jejui 'ga rera renupawe.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Luka 9.10-17; Juā 6.1-14)

³⁰ Ko'iko'i ete Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ua ojewya nū. A'eramū 'gā wemiapofera mome'wau Jejui 'ga upe. Oporogyta nanē 'gā imome'wau 'ga upe nū. ³¹ Kwaiwete 'gā ajatykau Jejui 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga ojemī'wara-rūme'em wemimu'e 'gā netee. A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimonofera 'gā nupe: —Pe'je soo awotywe'eme jarepytu'wau ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³² A'eramū 'gā tee awau u'aa yaru pype. ³³ A'ere kwaiwete 'gā 'gā oa resagi. —Oo Jejui 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū amunaw ipewara 'gā ojeko'woka 'ga piara rupi awau ujāna ypia wyyri owaēma 'gā nenune.

³⁴ Ojekog ire Jejui 'ga uēma yaru awi. Wenune 'ut ma'efera 'gā nesakawe, Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. “Karupa'mī jare'ema 'jawe pa 'gā jemogyi jee nū”, 'jau 'ga ojeupe. Ni'wyyriari 'gā. A'eramū 'gā omogytawe'emamū. A'eramū 'ga a'eramū ajemuaēma 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³⁵ Kaaruwamū Jejui 'ga remimonofera 'gā 'jau 'ga upe:

—Kaarup ki 'ei. Nitywi futari mama'ea 'au 'gā nemi'uramamū— 'jau 'gā 'ga upe. ³⁶ —Emono 'gā jarejewi. Too 'gā amunawa mū pype wemi'urama mua ojeupe 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁷ A'ere Jejui 'ga 'i 'gā nupe:

—Pēē te mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau:

—Kuu. Mytuna 'gā nū'ū. Tusētu ka'aranūū oo kanape'i muawamū 'gā nupe kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Marāmaran te kanape'i pyu pētyp? Pe'je pejewau esaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau esaka. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Siku etee kanape'ia. Mukūi'i etee ipira'ia 'jau ra'e— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'ga 'jau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe:

—Pe'je pejepojo'oka'i pejejau pejeapyka juo'wi 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ A'erauwe 'gā opojo'ojo'o'giramū wapyka juo'wi 'arimū. Peu sēg 'gā wapyka. Peu sīkwēta 'gā wapyka. Peu sēg 'gā wapyka nū. Nan tee futat 'gā wapyka juo'wi 'arimū. ⁴¹ A'eramū Jejui 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramāl'jau ywau opo pe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'erauwe 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'e 'gā nupe. Omowowogamū ojeme'yita 'gā nupe. Ipira'ia nanē ojeme'yita 'gā nupe. A'eramū 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁴² A'eramū wapyk ma'e 'gā juejue ojemi'waa wewegamū jui.

—Janeruwarete 'ga kumia ome'yi janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ā jane jarejewegamū jarejupa. Jarejuwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara reruwi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴³ A'eramū Jejui 'ga remimu'e 'gā emyrera mono'oga ijaga yrū pype. Tusi yrupemūūa 'gā imatyneema emyrera pyu. ⁴⁴ Siku miu agawewi kūima'e 'gā pytuna. A'etea 'gā na'upawi kumia. Wewegamū 'gā jui.

'Y rajape 'arimū Jejui 'ga ataawet*(Mateu 14.22-33; Juā 6.16-21)*⁴⁵ Emyrera 'gā ijag ire Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejewau peje'aa yaru pype. Pesaita pe pejewau pejeyaapa je renune. Je apyta ra'ne. Tamono 'gā 'gā 'wyr ipe 'jau nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga wi 'ga rejaa ojetee'i.

⁴⁶ Ojewi 'gā o re Jejui 'ga awau ojeupia ywytyra rupi. 'Uwarete 'ga upe 'ga awau oporogyttau. Ojetee'i futat 'ga awau akou. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ypytunimū Jejui 'ga wemimu'e 'gā nesaka. Ypiauu pyter ipe 'gā 'upa. A'ere ywytua napywurukari 'gā nupe. A'eramū Jejui 'ga ku'em ja'wyja'wyrāmū awau 'gā nepejāna. 'Y rajape 'arimū 'ga awau watau. “Tafen 'gā 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. Ojepyu 'ga kwap ja'wyja'wyrāmū 'gā 'ga resaka.

⁴⁹ —Ma'ja katu 'ut kweramū janee?— 'jau 'gā ajaupe. —Ajaga nipo kwe 'ut owaēma janee kūi— 'jau 'gā amū wafukaita ajaupe.

⁵⁰ A'eramū 'gā okyjau ajemogyau. 'Gā kyjea 'gā pifuaka'roka.

A'erauwe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi. Je tee ojet pē newiri— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵¹ A'erauwe 'ga awau yaru pype u'aa 'gā pyri. A'erauwe ywytua wojeramū 'gā nupe. A'ere 'ga remimu'e 'gā yyi ajemogyau. ⁵² Naeapyoi 'gā kanape'i jeme'yitawer are. Naeapyoi wejue 'gā Jejui 'ga ree. A'eramū 'gā okyjau 'ga wi.

Genesare ywy pewat*(Mateu 14.34-36)*

⁵³ A'eramū Jejui 'ga awau oyaapa wemimu'e 'gā netee. Awau 'gā ojekoka Genesare ywy are. ⁵⁴ Yaru awi 'ga ēmauwe peuwara 'gā Jejui 'ga kwaapa.

⁵⁵ A'eramū 'gā awau u jāna ojero'wu ma'e 'gā nerua amunaw awi. Amunawa moy moyka ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nupawa pype Jejui 'ga upe. ⁵⁶ Jejui 'ga waw ipe 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nuga 'ga kwapaw ipe. Amuna'wi'i pewara 'gā, amunawarete pewara 'gā, jū mewara 'gā. Mīmer awi 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nuga 'ga rape pe.

—Tene 'gā eneraity pypireme'ywa pygyi ene wi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga raity pypireme'ywa pygarera 'gā ajaru etepawamū najuejue etee futat.

Judeu 'gā nemiapo*(Mateu 15.1-9)*

7 ¹ Anure fariseu 'gā amū Moisesi 'ga remikwasiarar are moromul'jara 'gā netee ajatykau Jejui 'ga ree. Jerusareg awi 'ut ma'efera 'gā poromū.

² Jejui 'ga remimu'e 'gā jemi'wara resaka ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe: —Kuu. Nojepoei 'gā ojemi'war enune jareypy je'egawer imū— 'jau 'gā ajaupe. —Nuapoi 'gā jarejemiapoa ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

³ Judeu 'gā mama'ea wapo oypy je'egawer imū etee futat. Fariseu 'gā taetu iapou. Ojemi'war enune 'gā ojepoeipoita. ⁴ Wemimurera kumia nanē 'gā ipi-reipireita nū. Oypy 'gā je'egawer imū etee futat kumi'wawa nanē 'gā ipireita nū. Kaneeku, 'y ryrū, japepo. Mīmera 'gā opirei. Oypy 'gā je'egawer imū etee futat 'gā iapou.

⁵ A'eramū fariseu 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—Ma'eramū ajee eneremiyuwa 'gā nuapoi mama'ea jareypy 'gā je'eg ymaner imū 'ū? Nojepoei nanē 'gā 'ā jareypy je'egawer imū ojemi'war enunewe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēē 'ā “mama'e esagea ore aruapo”, pe'je numiamū. A'ere 'ā pē'me ate pejemogyramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Aramuoryw ore Orojuwarete 'ga, 'jau futatee 'gā jee”, 'jau

Janeruwarete 'ga.

“A'ere 'ā 'gā 'meramū te. Nomyi 'gā weaa je ree. Naje rerowiari tāmējē 'gā.

⁷ U'eawer are etee 'gā jamu'ei. A'ere 'gā 'jau ajaupe: Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei, 'jau futatee 'gā ajaupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, oje'ega moywrafena.

⁸—Nepeenuwi agawewi 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega pejemogyau. Na'ga je'eg imū rūi nanē pēē mama'e apou nū. Tesirūmera 'gā je'eg imū etee 'ā pēē mama'e apou— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁹—Pejepoia 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega renuw awi. A'eramū 'ā pēē pejemifutar imū etee mama'e apou. ¹⁰ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'ga je'ega. Pejeje ēē je'ega nanē ianupa etee nū”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. “Ujara 'gā kurapara 'gā ki peapisi”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ¹¹ A'ere 'ā pemu'e 'gā 'gā jara 'gā nee 'gā je'ega renuw etee'em are. “Pejejara 'gā nupe mama'e are pejeporomonowere'emamū ki pe'je 'gā nupe: ‘Pē nupewara je amono Jarejuwarete 'ga upe ai'i. A'eramū je mama'e mū monowe'em pē nupe’, 'jau futatee ki pēē pejejara 'gā nupe. ¹² A'eramū ki pēē imonowe'em pejejara 'gā nupe”, 'jau 'ā pēē 'gā mu'jau tywet pejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹³—Aipo 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema pejemogyau. Tesirūmera 'gā je'egawer imū te 'ā pēē mama'e apou. Namimera etee rūi futat pēē iapou. Amumeramū taetu ajee 'ā pēē mama'e tywera peapo— 'jau Jejui 'ga fariseu 'ga nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā neewe.

Ae motyweawa 'ga imome'uawet

(Mateu 15.10-20)

¹⁴ A'ere Jejui 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejejuwa pejeapyakau je'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē pejeapyoramū ee pejemogyau. ¹⁵⁻¹⁶ Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea te pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te pē motywet Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁷ A'ere Jejui 'ga mytuna 'gā nejaa awau osou 'og ipe wemimu'e 'gā netee. 'Og ipe ose re 'ga remimu'e 'gā oporonupa 'ga upe:

—A'eramū ene ma'ja upe poromū 'jau ra'e 'ū? Norereapyoi ore ene 'e are ki 'ei— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁸ A'eramū Jejui 'ga 'l'au 'gā nupe:

—Pēē nanē nipo nepēneapyoi we ee ra'e ki sa? Ekoay pēē na'e ki 'ei. Pēē nanē meewei etee pēneapyo ee ra'e ki 'ei? Nepēneapyoi ymani te 'ā pēē je'ea-wer are a'i kūi. Pejejemi'waa nipo pēē. A'eramū nipo pēē pejejemi'u monou pejejuru pe. A'ere nipo pēē imokona. ¹⁹ Pēnemi'ua osou pēnawyrū pype etee futat. Nokwasi'oi pēwytera pype. Pēnawyrū pype etee futat mama'e oi. A'eramū okwapa etee pē nui. A'eramū mama'ea pē motywerukare'ema Jane-ruwarete 'ga upe— 'l'au Jejui 'ga 'gā nupe.

Aiporamū futat Jejui 'ga 'i 'gā nupe: “Nitywi futari pēnemi'ue'ema mū mama'ea” 'e upe futat 'ga 'i poromū.

²⁰ A'eramū 'ga 'l'au 'gā nupe nū:

—Pēwyter awi 'ut ma'efera tee pē motywet Janeruwarete 'ga upe. ²¹ Mama'e tywer are etee pēē pejejea'aramū. A'eramū pēē mama'e apou pejejea'ar imū etee futat. 'Ga amū wea'aramū mama'e are amunarū are. A'eramū 'ga amunarūmū ee. 'Ga amū wea'aramū oporojuka are. A'eramū 'ga oporojukai. ²² 'Ga amū wea'aramū wemirekoe'em are ako are. A'eramū 'ga akou kūjā ēē ree. 'Ga amū wea'aramū okaraemā momytun are etee. A'eramū 'gā okaraemā momytuna ekoete. 'Ga amū wea'aramū mama'e tesirū apo are te. A'eramū nipo 'ga otyweramū akou Jarejuwarete 'ga upe. Wemifutar imū etee o'meramū. Wea'ar imū etee ajuago'wau ajemogyau. 'Gā amū ajuerekoayau. 'Gā amū ojerowiaipa etee ojee. 'Gā amū ojemuarūme'em. ²³ Mīmēra 'ā pēē iapou pejejemifutar imū etee futat. A'eramū pēē mīmēra apoaramū te pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe. Napēnemi'ua rūi pē motywet 'ga upe. Peje-poeje'ema miamū nepē motyweri 'ga upe— 'l'au Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'l'au 'gā motyweawa mama'e are etee.

Judeue'ema ēē

(Mateu 15.21-28)

²⁴ A'ere Jejui 'ga awau pe awi. Tiro 'l'awa pyri 'ga awau. Awau osou peuwara 'gā amū 'wyr ipe.

—Je mome'u kasi pejepe ne. “Au 'ga ruri akou”, pe'je kasi ne— 'l'au 'ga 'gā nupe.

A'ere 'ga rera nimimawi futari. ²⁵ A'eramū kūjā ēē mū 'ga rera renupa. Mama'eukwaawa 'up ēē ra'yra ēē pir are. A'eramū ēē 'ua wapyka wenupy'āu Jejui 'ga rowase, 'ga rera renupawe. ²⁶ Najudeu arūi agawewi ēē. Sirufenisi pewara ēē te. Poromū 'ut oporogytau Jejui 'ga upe:

—Mama'eukwaawa epe'a jera'yra kynā wī, a'e je tejua enee— 'l'au ēē 'ga upe.

²⁷ A'ere 'ga 'i etee ēē upe:

—Sā'ā ae kunumīa mama'e 'ue'emamū ae kunumī remi'urama monoe'ema weymawa upe. Nan tee futat je. Judeu 'gā poaawamū je ruri 'au ywy pe ikue— 'l'au Jejui 'ga ēē upe.

²⁸ A'eramū ēē 'l'au 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere ywy mama'e 'ar ire wā neymawa i'ui futari— 'l'au ete ēē 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'l'au ēē upe:

—Je rerowiat ape ekou ra'e a'i ī. Ere ewau ejewya eje'wyr ipe nū. Mama'eukwaawa ojepe'a 'awamū enera'yra ēē wī— 'l'au 'ga ēē upe.

³⁰ A'eramū kūjā ēē awau ojewya oje'wyr ipe nū. Ēē ra'yra ēē 'upa anuruka okama pype. Jaruete ēē 'upa. Ēē pirewara ojepe'au awau ēē wi ra'e.

Iapyae'ema 'ga

³¹ Jejui 'ga awau pe awi. Sidoma pyu 'ga okwapa. A'ere 'ga awau Tekapuru ywy raapa awau owaēma Garireja ypiauu upe. ³² A'e pe kūima'e 'gā amū iapyae'ema 'ga rerua Jejui 'ga upe. Nuenuwi 'ga mama'ea. Nije'ēkarakatui nanē 'ga nū. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ēpo emono 'ga 'arimū. Tajekatu'ok 'ga 'jau— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³³ A'eramū Jejui 'ga 'ga pe'au mytun awi. A'erauwe 'ga ofā monou 'ga apya rupi. 'Ga apya rupi ofā mono re 'ga onymuna opo are. A'ere 'ga weny monou 'ga kū are. ³⁴ 'Ga kū are weny mono re Jejui 'ga wowowyrāmū ywau ojepey-tuekyjayau. A'e pe 'ga 'jau:

—Ejeawopytymo'wok 'ga wi— 'jau 'ga.

(Oje'eg imū 'ga 'i *Efata*. *Efata* 'ea ejeawopytymo'wok 'ga wi 'ea futat poromū.)

³⁵ A'erauwe iapyae'ema 'ga wapyakwafugamū. 'Ga kūa nanē ojekatu'oka nū. A'eramū 'ga oje'eg esageayramū. ³⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau esakarera 'gā nupe:

—Pemome'u kasi ne— 'jau 'ga 'gā nupe numiamū.

A'ere 'ga rera nikokawi futari. A'ere 'gā 'ga rera muāi kwe pe.

³⁷ 'Ga rera renupara 'gā wea'aramū 'ga ree ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—A'jeteetewi 'ga mama'e apoi ki sa! Iapyae'ema 'gā miamū 'ga imuapyau. Ije'ege'ema 'gā nanē 'ga imoje'egukaa— 'jau 'gā ajaupe.

Kwaturu miu 'gā mojemi'waawet

(Mateu 15.32-39)

8 ¹ Anure 'gā awau ajatykau Jejui 'ga ree nū. Kwaiwete 'gā awau ajatykau 'ga ree. Temi'u teepawamū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

² —Ajemuaēm je tekou 'gā nee. Muapyt 'ā 'gā kaaruwamū jane pyri. A'eramū 'awamū 'gā nemi'urama ateepawamū 'gā nui. ³ A'eramū je teporomonowere'emamū 'gā nee 'gā nemi'urame'eme. Kasi a'e pe ty'ara 'gā pifua-ka'rogi woga piara rupi 'gā oramū ne, a'e je. A'eramū je teporomonowere'emamū 'gā nee tejewi, 'gā nupe mama'e monowe'emamū. Kasi 'gā oje'wyr ipe awau 'gā manūaiwi ty'ara upe ne. Amumera 'gā taetu nā'ā muku awi 'ut re'ā, a'e je— 'jau Jejui 'ga wemimu'e 'gā nupe.

⁴ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Amunawe'em ipe jane rekoi nū'ū. Nitywi mama'ea 'au. Mō awi sipo ore mama'e muri 'gā mojemi'waawamū?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Marāmaran pēkanape'i pytuna?— 'jau 'ga oporonupa ee 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Sete ete ipytuna— 'jau 'gā 'ga upe.

⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejeapyka ywyu— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga wapyka.

A'ere 'ga kanape'i pyyka opo pe. A'ere 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete 'ā mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'e 'gā nupe. Omowowogamū ojeme'yita 'gā nupe. A'eramū 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁷Ipiral'ia nanē niapoi nū. A'ere Jejui 'ga eroje'ega opo pe 'Uwarete 'ga upe nū, 'ga muorypa ee. A'eramū 'ga ipiral' monou wemimu'e 'gā nupe. A'erauwe ipiral'ia ojeme'yita nū. A'eramū 'ga remimu'e 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁸A'eramū 'gā ojemi'waa wewegamū. Weweg ire Jejui 'ga remimu'e 'gā emyrera mono'oga imonou yrūū pype. Sete yrupemūūa 'gā imatyneema. ⁹Kanape'i 'warera 'gā pytuna kwaturu miu agawewi 'gā pytuna.

'Gā jemi'war ire Jejui 'ga 'gā monou 'gā 'wyr ipe nū. ¹⁰A'eramū 'ga u'aa yaruu pype wemimu'e 'gā netee. Awau 'gā oyaapa awau ojekoka Taumanuta ywy are.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet

(Mateu 16.1-4)

¹¹Peu fariseu 'gā amū 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. Nuerowiari 'gā 'ga. “NaJarejuwarete 'ga pājē mū rūi 'ga mama'e apoi”, e'i etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ua 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Aeremiapoe'ema eapo amū ore reape. Taruesak ene mama'e apoa orojemiesagamū 'jau. “Jarejuwarete 'ga pājē mū futat 'ga aeremiapoe'ema apoi ra'e”, taru'e enee 'jau. A'eramū ene mama'e apou 'ga pājē resaukaawamū oree— 'jau 'gā 'ga upe.

¹²A'eramū Jejui 'ga ojeptytuekyita 'gā nee. A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Naapoa'uweri je pēnemiapoe'ema pē neape. Naje rerowiari futari pejepe. A'eramū je mama'e apowe'em pēnemiesagamū— 'jau ete Jejui 'ga 'gā nupe.

¹³A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nui nū. Yaruu pype 'ga awau u'aa wemimu'e 'gā netee. A'eramū 'gā awau oyaapa.

Wemimu'e 'gā momoranupawet

(Mateu 16.5-12)

¹⁴A'ere 'ga remimu'e 'gā nuerooi kanape'i ojeupi. Amoka'jam 'gā erooa. Majepei'ia te 'gā erawau. ¹⁵A'e pype Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pejea'gu ki fariseu 'gā nui, 'gā mani'oko'o jopypeaw awi. Erote 'ga ma'e awi 'jau ki pejejea'gwau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kanape'i rerura ako jane simoka'jam ko. A'eramū 'ga poromū 'jau janee kūi— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷A'ere Jejui 'ga 'gā 'e renuwi. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naje rerowiari tāmējē pejepe pejejemogyau ki sa. Ma'eramū nā'ā aipo pe'je pejejaupe re'ā. “Kanape'i rerure'em are 'ga 'i poromū janee”, pe'je re'ā— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū sipo pēē pejejeapyoe'emamū je'eawer are pejejemogyau 'wei? ¹⁸Pēnea 'ā pēē numiamū. A'ere 'ā nepeesagi mama'ea. Pejeapyaramū 'ā numiamū. A'ere 'ā nepeanuwi jeje'ega. ¹⁹Pemoka'jam nipo jeremiapofera rail'i? Kanape'ia je ime'yitawera rail'i? Siku etee agawewi ako

ai'i. A'etea ako je kanape'ia omowowok imonou sīku miu kūima'e 'gā mojemī'waawamū ai'i. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran ajee yrūa pematyneem emyrera pyu rai'i?— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—Tusi yrūa ako tyneema ai'i— 'Jau 'gā 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejui 'ga oporonuwu'japa ee 'gā nupe nū:

—A'ere ako je sete kanape'i mowowoka kwaturu miu 'gā mojemī'waawamū ai'i nū. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran yrūa ajee pematyneem emyrera pyu rai'i nū?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

—Sete yrūa ako tyneema ai'i— 'Jau 'gā 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Nepēneapyoi we tāmējē pēē ee? “Pejea'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o mojoyypeaw awi”, a'e ako je pē nupe ko. A'ere ako je nakanape'i upe rūi je 'i ko. “Gā nemimu'e morogyta awi ki pejea'gu”, a'e te je ako pē nupe ko— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Eae'ema 'ga

²² A'ere Jejui 'ga awau owaēma Pesaita 'Jawa upe wemimu'e 'gā netee. A'eramū peuwara 'gā amū eae'ema 'ga rerua Jejui 'ga upe.

—Epoa emono 'ga rea 'arimū. 'Ga rea tajakatu'ok 'Jau— 'Jau 'gā 'ga upe.

²³ A'erauwe Jejui 'ga eae'ema 'ga poppyka 'ga rerawau 'ga renuēma amunaw awi. A'erauwe 'ga onymuna opo are. A'ere 'ga weny monou 'ga rea are. A'ere 'ga opo monou 'ga 'arimū. A'ere 'ga 'Jau 'ga upe:

—Ereesak te mama'ea 'awamū?— 'Jau 'ga 'ga upe oporonupa ee 'ga upe.

²⁴ A'eramū eae'ema 'ga 'Jau 'ga upe:

—Aesak futat je numiamū. A'ere 'gā 'ywa 'Jawe etee jee wesagamū— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁵ A'ere Jejui 'ga opo monou'japa 'ga rea 'arimū nū. A'eramū te 'ga mama'e resagi katu. ²⁶ A'erauwe Jejui 'ga eae'emera 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

—Eje'wyr ipe ekwap. Ereo kasi amunaw ipe ne— 'Jau 'ga 'ga upe, 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

Pedro 'ga Jejui 'ga mome'uawet

(Mateu 16.13-20; Luka 9.18-20)

²⁷ A'ere Jejui 'ga awau Sesariafiripai wyw pe wemimu'e 'gā netee. Awaw ipe Jejui 'ga 'Jau wemimu'e 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee jepi?— 'Jau 'ga 'gā nupe oporonupa ee 'gā nupe.

²⁸ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'Jau 'ga upe:

—“Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i amumera 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'Jau enee. Amumera 'gā: “Jarejuwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā amū te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū. 'Agamū 'ua oporogytau akou janee nū”, 'Jau 'gā enee jepi— 'Jau 'gā 'ga upe.

²⁹ —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

—Ene Jarejuwarete 'ga remimurera, aru'e ore jepi— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁰ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pemome'u kasi ajee aipoa 'gā nupe ne— 'Jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama mome'uawet

(Mateu 16.21-28; Luka 9.22-27)

³¹ Aipo pe futat Jejui 'ga ajukaawama mome'wau ypy ypy wemimu'e 'gā nupe.

—Je 'ā pēneki'yr ymanera. A'ere nipo 'gā anurenure'i je rereko tyweretei. 'Wyriara 'gā nipo je reroyrūmū. Judeuramū jane 'wyria'ri, mainana 'wyriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmēra 'gā nipo je reroyrū. A'eramū nipo 'gā je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo imuapya 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² Jejui 'ga ajukaawama mome'wau katu tāmējē 'gā nupe. A'eramū Pedro 'ga 'ga rorojepe'au'i 'gā nui. A'eramū 'ga oje'egayau 'ga upe:

—Ene'me awi nū'ū. Nene rereko tywera'uweri 'gā nū'ū. Janeruwarete 'ga nene rereko tywerukara'uweri 'gā nupe kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³³ A'erauwe Jejui 'ga ojerowaka amā'jāu wemimu'e 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Ejepe'a je wi, ki Satanasi. Mama'eukwaawa 'wyriara ene mu'eukat poromū jee, ki Pedro. “Tamomoirukat 'ga 'ga Ruwarete 'ga remifutara apo awi 'jau”, e'i te Satanasi jee. A'eramū poromū ene mu'eukaa jee kūi. NaJarejuwarete 'ga remifutar imū rūi ere aipo 'jau jee. Ejemifutar imū te ere aipo 'jau jee— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

³⁴ A'ere Jejui 'ga mytuna 'gā majatykau ojee, wemimu'e 'gā neewe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jeremiayuwamū pejekoweramū ki pēē jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejekerekō tywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, pe'je etee ki— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵ —“Najemanūweri je Jejui 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. “Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imū” 'jara 'gā nanē nooa'uweri ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Amumera 'gā te nipo ajee e'i “tene 'gā je jukai kwy. Je napoira'uweri 'ga mome'u awi”, 'jau. Aipo 'jara 'gā etee awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁶ —Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā nanē ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nom'yi 'gā weaa Jarejuwarete 'ga ree. Okaraemā me'yi are etee 'gā fueweramū. A'ere 'gā je rerowiar are jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee nanuara 'gā awau. Peu oo re 'gā nuēmarūi futari jui. ³⁷Nitywi mama'e mū mama'eukwaawa rapyaw awi 'gā nenū'jāawamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁸—'Awamū ete 'gā naje rerowiar futari. Nom'yi futari 'gā weaa je ree. Kwaiwete 'gā mama'e tywera etee iapou. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā o'meramū je rerowiare'ema 'gā nupe. “Na'ga rerowiaara rūi je”, 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau 'gā nupe. Ojenosī 'gā jeje'ega mome'u awi. “Je 'ā Jejui 'ga remiayūwa”, 'jawe'em 'gā. Aipo 'ea 'gā enosōu. A'eramū nipo je anure tejewya je nanē futat aipo 'gā nui tejenosōu. Tejuawa rupi je ruri Tejuwarete 'ga renyfuga pype, ywagipewara 'gā nenyfuga pype 'jau. A'eramū je aipo 'ara rupi tejenosōu tekwakuparera 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

9¹ A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Anure nipo pẽẽ mũ je resak pejepe pejemanũme'ẽwe peje'wyrĩa-ramũ je rekoa. Jarejuwarete 'ga pãjẽa nipo pẽẽ mũ esaka— 'jau 'ga u'ama 'gã nupe oporogytau.

'Gã neape Jejuĩ 'ga jesowo'gõkawet

(Mateu 17.1-13; Luka 9.28-36)

² Anure seis oser ire Jejuĩ 'ga awau wyty'rarimũ. Muaprya 'gã etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juã 'ga. Mĩmera 'gã etee 'ga erawau erojeupia wyty'rarimũ ojeupi. Peu Jejuĩ 'ga ojesowo'gõka 'gã neape. ³ 'Ga raitya waparasi gamũ 'ga ree. Iaparasig enyfuk te 'ga raitya 'ga ree. ⁴ A'erauwe 'gã Moisesi 'ga resaka Eliasi 'ga reewe. Ywag awi 'gã 'ua oporogytau Jejuĩ 'ga upe. ⁵ Ywag awi 'ut ma'e 'gã nesakawe Pedro 'ga 'jau Jejuĩ 'ga upe:

—'Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau Pedro 'ga Jejuĩ 'ga upe. —Muaprya tapỹja taruapo pẽ nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau Pedro 'ga Jejuĩ 'ga upe.

⁶ Jejuĩ 'ga remimu'e 'gã kyjea 'gã nerekou. A'eramũ Pedro 'ga u'akwaawe'e-mamũ poromũ 'jau Jejuĩ 'ga upe. ⁷ 'Ga porogytapaw ire ywasiga 'ua ojypa 'gã nee nũ. A'e rupi futat Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'gã nupe:

—Koromũ futat Jera'yrarete 'ga. Jeremifuturarete 'ga. A'eramũ ki pẽẽ 'ga je'eg are pejeapyakau— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywasiga rupi 'gã nupe.

⁸ A'erauwe 'gã warekou. A'ere 'gã Jejuĩ 'ga etee futat esagi 'ga 'amamũ. Ywag awi 'ut ma'efera 'gã awau ojeupia ywasiga rupi 'gã nui nũ. ⁹ Wytyr awi 'gã neruaw ipe Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pemome'ua'ne kasi 'gã nupe ne. Pejejekĩ'yramũ je feraw ire tãmẽjẽ tepemome'u 'gã nupe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁰ Aipoa 'gã nomome'ui futari 'gã nupe. A'ere 'gã naeapoyi 'ga 'eawer are, “Je feraw ire” 'eawer are. A'eramũ 'gã imome'waukaa ajaupe:

—Ma'ja upe 'ga aipo 'jau janee nũ'ũ? Ma'ja are sipo 'ga jane mu'ei? Ma'ja upe sipo 'ga 'i “jeferaw ire tepemome'u 'jau”, 'jau janee— 'jau 'gã ajaupe.

¹¹ A'eramũ 'gã oporonupa ee Jejuĩ 'ga upe:

—Ma'eramũ ajee Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã 'i 'ũ: “Ymã 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe rakue: 'Eliasi 'ga ra'ne nipo ojesaukat 'gã nupe. A'ere nipo 'ga rewiri jeremimonorama 'ga oi ojesaukaa 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue”, 'jau 'gã imome'wau oreẽ— 'jau 'gã Jejuĩ 'ga upe.

¹²⁻¹³ A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat 'gã 'i. Eliasi 'ga 'jawewara 'ga ra'ne futat ako 'ut ai'i. “Au'je ki mama'e tywera apo re. Pe'je ki pejepoia pejetywer awi. Janeruwarete 'ga tepẽ mogy wemiayuwamũ 'jau”, 'jau ako 'ga awau pẽ nupe ai'i, je renune ai'i. Juã Batista 'ga futat Eliasi 'ga 'ut 'jawamũ. A'ere nepekwaawi futari 'ga. A'eramũ 'gã 'ga rerekou tyweaete wemifutar imũ etee 'ã rai'i. Anure nipo 'gã je miamũ je rereko tyweretei 'ga 'jawerimũ futat. Ymã 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gã nupe je rereko tyweaw are rakue. A'eramũ nipo 'gã je rerekou tyweaete je reroyrũmũ 'ga 'eawer imũ etee futat— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

Kunumĩ 'ga katu'okawet
(Mateu 17.14-21; Luka 9.37-43)

¹⁴Ywytyr awi ojyw ire 'gã 'gã nesaka kwaiwete wemimu'e 'gã ywyri. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã amũ oporogytaw 'gã nupe. ¹⁵A'ere 'ga resakawe mytuna 'gã oporesagamũ Jejui 'ga ree. A'eramũ 'gã awau ujãna 'ga rapeje'ega. ¹⁶A'erauwe Jejui 'ga oporonupa ee 'gã nupe:

—Ma'ja are te pejamue pejejupa ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁷A'eramũ kũima'e 'ga amũ mytuna 'gã pyter awi oje'ega mua 'ga upe:

—Teja'yra 'ga je arut enee, ki Ku'jyp. Mama'eukwaawa 'up 'ga pir are. A'eramũ mama'eukwaawa 'ga moje'egukare'ema. ¹⁸Mama'eukwaawa 'ga pykawe 'ga moywyrupãu 'ga monou 'ga retyka. A'eramũ 'ga moypipa, 'ga mua'jykã'jykãina 'ga motyjuita. A'eramũ 'ga mopifuakare'ema 'ga mogou. “Pepe'a 'ga wi”, a'e futat je eneremimu'e 'gã nupe ko numiamũ. A'ere 'gã nope'ai ete 'ga wi ko— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁹A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Maranime gatu nipo 'ã je rerowiat pejepe pejemogyau? Ymã agawewi 'ã je pẽ mu'ei. A'etea nipo 'ã naje rerowiar ymani pejepe 'ja. “Nakoa'uweri je namutamutat pẽ pype”, a'e agawewi je 'ã pẽ nupe— 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe, tesi-rũmera 'gã neewe futat. —Pe'je 'ga ra'yra 'ga rerua jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁰A'erauwe 'gã 'ga rerua. A'ere Jejui 'ga resakawe 'ga pirowara 'ga moyyita 'ga monou 'ga retyka 'ga mojerejerepa ywyu. 'Ga motyjuita 'ga juru rupi.

²¹A'eramũ Jejui 'ga oporonupa ee kunumĩ 'ga ruwa 'ga upe:

—Maranime te mama'eukwaawa ruwi enera'yra 'ga pir are rai'i 'ũ?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ 'ga ruwa 'ga 'jau 'ga upe:

—'Ga kunumĩa we futat mama'eukwaawa wereko opir are ikue— 'jau 'ga ruwa 'ga 'ga upe. ²²—Amumẽ mama'eukwaawa 'ga monoukaa 'ga retyka tata pe jepi. Amumẽ 'ga momorukaa 'y pe, 'y pe 'ga jukaawamũ jepi numiamũ. A'eramũ ore 'ga rerua enee. Maran gatu nipo ene nanẽ ipe'awe'em 'ga wi nũ. Ejemuaẽm ore ree jera'yra 'ga retee— 'jau 'ga 'ga upe.

²³—Tejerowiarãmũ je mama'e apoi pẽ nupe. Nitywi futari mama'ea jere-miapoe'ema, pẽẽ je rerowiaa 'eramũ— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁴A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe nũ:

—Arowiat je ene. Ejerowiar ywyapiukat jee— 'jau 'ga wafukaita 'ga upe.

²⁵A'eramũ mytuna 'gã 'ua ajatykau 'gã nee. 'Gã nesakawe Jejui 'ga 'jau mama'eukwaawa upe:

—Ejepe'a 'ga wi. Erejeywt kasi 'ga upe ne— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

'Ga pirowara aipo 'ga kunumĩ 'ga muapyaukare'ema, 'ga moje'egukare'ema 'jau.

²⁶Ojeupe Jejui 'ga 'eramũ 'ga pirowara 'ga mopapaga, 'ga maema. A'eramũ ojepe'au 'ga wi. Amanũ ma'e 'jawe 'ga monou 'ga retyka. A'eramũ esakara 'gã 'jau ajaupe:

—Amanũ ete nipo kwe 'ga— 'jau 'gã ajaupe.

²⁷A'eramũ Jejui 'ga kunumĩ 'ga poppyka 'ga mafu'ama. ²⁸A'ere Jejui 'ga wemimu'e 'gã nerawau 'gã nerosou 'og ipe. A'eramũ 'ga remimu'e 'gã 'jau 'ga upe:

—Maran ajee ore norope'aarūi 'ga wi ra'e 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepeporogytai tāmējē Jarejuwarete 'ga upe pejejemogyau. A'e are nepē-fuakari'i nanuara apou. A'eramū 'ā pēē a'eramū 'ga pirewara pe'aarūme'em 'ga wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama 'ga imome'wau'japa

(Mateu 17.22-23; Luka 9.43-45)

³⁰⁻³¹A'eramū Jejui 'ga awau aipo awi, wemimu'e 'gā netee. Garireja ywu raapa 'gā awau. Wemimu'e 'gā mu'ea 'ga ifutaa. “Nafutari je mytuna 'gā tejeko kwaawa. Tamu'e tejemimu'e 'gā etee tejee 'jau”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etee nipo 'ga amū anurenure'i je mono ae a'wyre'ema 'gā po pe. Janeruwarete 'ga nipo je pyygukaa je ree iporomutare'ema 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo 'ga imuapya 'ara rupi je moferawi nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³²A'ere 'gā naeapyo'i 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā “simome'uukat 'ga upe 'jau”, 'jau 'gā ajaupe numiamū. A'ere 'gā jenosī 'ga upe imome'uukar are.

Esageay ma'e are 'gā mu'eawet

(Mateu 18.1-5; Luka 9.46-48)

³³Anure Jejui 'ga awau owaēma Kafanaū 'jawa upe wemimu'e 'gā netee. 'Og ipe ose re Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja are te peporogyta pejejaupe pe rupi ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴A'ere 'gā pigi etee. “Manamū te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramū jarejuapyaapa?” 'jau 'gā ajaupe, ajamuee ee. A'eramū 'gā ojenosōu imome'u awi.

³⁵A'ere Jejui 'ga 'gā 'eawera kwaawi. A'eramū 'ga wapyka oporogytau 'gā nupe:

—'Wyriaramū pejejekoweramū mama'ea peapo etee futat, pejejopoa— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶Aipo 'e re 'ga kunumī 'ga pyyka 'ga mafu'ama wemimu'e 'gā pyter ipe. A'ere 'ga kunumī 'ga mana imome'wau wemimu'e 'gā nupe:

³⁷—Kunumī 'gā nee ijejuka esage ma'eramū je reewe futat pejejuka esage. Je ree ijejuka esage ma'eramū je muarera 'ga reewe futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jane poara 'gā janepytuna 'jawe futat

(Luka 9.49-50)

³⁸A'eramū Juā 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Kūima'e 'ga amū ore aruesak mama'eukwaawa pe'aa 'gā nui ko, enerer imū ko. A'ere norepytuna 'ga rūi. A'eramū ore 'jau 'ga upe ko: “Ereapo awi nanuara”, 'jau ore 'ga upe ko— 'jau 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

³⁹Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aipo pel'je awi 'gā nupe. “Peapo awi nanuara”, pel'je awi 'gā nupe. Jerer imū aeremiapoe'ema apoara 'gā naje kurawa'uweri. ⁴⁰Najanepytuna 'gā nūi numiamū. A'ere 'gā jane poari te jane porowyky are. A'eramū 'gā janepytuna

'jawe futat ajemogyau. ⁴¹ 'Yro'ysaga etee agawewi nipo 'gã imonou jeremia-yuwamũ pëe mũ nupe i'yuwei ma'eramũ. A'etea Janeruwarete 'ga 'yro'ysaga monoarera 'gã mepyau ee— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jejui 'ga rerowiar awi 'gã momoirukaat

(Mateu 18.6-9; Luka 17.1-2)

⁴² A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Kunumi'i'i 'gã etee te a'jea futat je rerowiat ajemogyau. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga je rerowiar awi kunumi'i'i 'gã momoirukaara 'gã nerekou tyweaete. Nanuara apoara 'gã amunipo 'ã ita mogou tãmējē 'ga jur are. A'ere 'ga monou 'ga momoa 'y pe 'ga mateepawamũ. 'Y pe imomoripyra 'ga ako tywet futat numiamũ. A'ere je rerowiar awi kunumi'i'i 'gã mosiara 'gã te ia'wyre'emaretea. Janeruwarete 'ga miamũ najemuaēmi nanuara 'gã nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴³⁻⁴⁴ —“Jepoa je motywerukat Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera apoukaa jee, je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau ki pejepoa pemonok imonou imomoa pejewi. Aepo monoga ay futat numiamũ. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe pëoa te ayrete ma'ea. Peu tataa nowewa'uweri. Nateepawa'uweri mama'eukwaawa rapyawa tataa— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴⁵⁻⁴⁶ —“Jepya je motywet Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pëe pejepy upe. A'eramũ pëe imonoka imonou imomoa pejewi. Aepy monoga ay futat numiamũ. A'ere mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gã oa te ayramũ. A'jea futat ay ma'ea. A'eramũ nipo waywayramũ futat aipo pe imonopyrera 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁷ —“Jerea je motywet. Èe resage'em ire amunipo 'ã je najerea'ari èe ree tekou”, 'jau nipo pëe pejejeupe. A'eramũ je 'jau pë nupe: “Orereaa ore motywerukat”, 'jau pejejeaa pemosok imonou imomoa pejewi. Kasi a'e pe pënea pë motywerukaru'jaw ine nũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Pënea mosoga ay futat. A'ere mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gã oa te ayramũ. A'jea futat ayay aipo pype imonopyrera 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁸ —Mama'eukwaawa rapyaw ipe merua'yra amanũme'em futat peuwara 'gã no'o 'u awi. Nowewi futari tataa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴⁹ —Anure nipo Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gã nereko tyweretei 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere 'ga wemiayuwamũ pë nupe mama'eay resaukari mama'e tywera pëe iapoe'em are pë mul'jawamũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁵⁰ —Esage jukyra numiamũ. A'ere mama'e tywer are imojopye re jane imote'ari. Imote'ar ire jane imuesageu'jape'ema. A'ere mama'e tywera ojepye imojopye re nia'wyru'jawi janee a'eramũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Pëe ki pejemogy jukyr esage 'jawe. Pejekomojyrũmũ pejejaupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

Peetyg awi pejejemirekoa

(Mateu 19.1-12; 5.31-32; Luka 16.18)

10 ¹ A'ere Jejui 'ga awau Judeja ywy pe. Jotäuy raapa 'ga oramũ mytuna 'gã 'ua ajatykau'japa Jejui 'ga ree. 'Uwarete 'ga ree 'ga 'gã mu'ei jepi. A'eramũ 'ga 'awamũ nanē 'gã mul'jau 'ga ree nũ. ² A'eramũ fariseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. “Siesak 'ga je'leg amuteea jarejee 'jau”, 'jau

'gā ajaupe. “I Ga je'eg amuteeramū, sa'e 'ga upe 'jau: Nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'ega ra'e, sa'e 'ga upe 'jau jaremu'e amuteeramū 'jau”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Jarujete sipo kūima'e 'ga wemireko retygi?— 'jau 'gā 'ga upe oporonupa ee.

³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja e'i Moisesi 'ga rakue?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—“Pejebemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'ga amū upe ēē ree. ‘Aetyk je ene tejebemirekoramū akiko’, pe'je ki ikwasiarukaa pejejemirekofera ēē ree, imonou ēē upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁵ —A'jea futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Niporenuwiweri wejue pēypy 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū Moisesi 'ga 'gā mueapyoukaa aipo are rakue. ⁶ A'ere Janeruwarete 'ga aipo ne'i aepy 'gā nupe rakue. “Kūima'e 'ga je aapo kūjā ēē reewe. ⁷ A'eramū 'ga wemireko re kūima'e 'ga opojo'o-gamū ujara 'gā nui ojemujaa wemireko ēē ree etee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. ⁸ “Ajuee ojemujar ire 'gā jemogyi majepei teewara 'jawe jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ajuerekoe'ema 'gā mukūi futat 'gā nekoi. A'ere 'gā ajue-reko re 'gā majepei 'jawe etee 'gā nekoi Jarejuwarete 'ga upe. ⁹ Janeruwarete 'ga wejue 'ga werekoukat 'gā ajaupe. A'eramū pēē pejejomomo'ogarūme'em pejejai, pejejuereko re— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Og ipe ose re Jejui 'ga remimu'e 'gā oporonupa ee 'ga upe nū. ¹¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Wemireko retykarera 'gā kūima'e 'gā ajemogoukat kūjā wemirekoe'em are ako ma'e 'jawewara ēē ree amutee ēē rerekou nū. ¹² Kūjā nanē nū. Omena retykarera ēē ajemogoukaa kūjāmene'ema 'jawe amutee 'ga etee erekou nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Jejui 'ga kunumī 'gā netee
(Mateu 19.13-15; Luka 18.15-17)

¹³ Anure 'gā amū wa'yra 'gā nerua Jejui 'ga upe nū:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'i— 'jau 'gā erua 'ga upe. —Jarejuwarete kīā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kīā ojejukau esage wā nee, aru'e ore enee kī'i— 'jau kūjāmera 'gā 'ga upe.

A'ere Jejui 'ga remimu'e 'gā 'i etee 'gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepemaruukari 'ga porogyta— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁴ A'ere Jejui 'ga nafutari. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Peapo awi nanuara. Tene kunumī 'gā nuri je pyri— 'jau ete 'ga wemimu'e 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga kunumī 'gā afutat wemiayuwamū. Kunumī 'jawewara 'gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyriaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵ —Pēnea'ar iki je'e are. Kunumī 'gā ojemogypyk te Jarejuwarete 'ga ree. Ojereko katuukat 'gā 'ga upe. 'Gā 'jawe pejemogyramū 'ga pē katu-ogi. Kunumī 'jawewara 'gā etee te Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'ere 'ga ojee ijemogypyke'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomogyi wemiayuwamū. Nakunumī 'jawe rūi 'gā. A'eramū 'ga 'gā mogyawe'em wemiayuwamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹⁶ A'eramū Jejui 'ga kunumī 'gā mana enu'ama, opo monou kunumī 'gā apyte'rarimū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga ojejuka esage pē nee, kunumī— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet

(Mateu 19.16-30; Luka 18.18-30)

¹⁷ Jejui 'ga 'wyt 'ga rekoramū kūima'e 'ga amū 'ua ujāna wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā eneresage. Ma'ja te je aapo 'awamū tejeupe, temanū re ywag ipe tejesawamū, Jarejuwarete 'ga pyri tewawamū?— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

¹⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū te aipo ere jee? Janeruwarete 'ga etee te esage. “Ene 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawewara futat”, ere te jee?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ¹⁹—Erekwaap nipo Moisesi 'ga remikwasiarera. “Peporojuka awi. Peko awi pejejuemireko are. Pemunarū kasi mama'e are ne. Peje'ēwu'jag kasi 'ga amū ne. Pē'me kasi pejejaupe ne. Pejejomoryteewe'em 'jau. Pejejara 'gā je'ega anupa etee 'jau”, 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Mīmera 'ā erekwaapap— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramū 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Je kunumiawe futat aipoa akwaap ikue. Moisesi 'ga je'eg imū etee futat je mama'e apoi tekou— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ Aipo 'ga 'eramū Jejui 'ga amā'jāu 'ga ree, iporiaa 'ga 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamū mama'e mū eapo. Ekaraemā eme'ēmap. A'ere ene ka'aranū monou ika'aranūūe'ema 'gā nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojeypyri ene manū re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, ekaraemā monoawera mepyau enee anure nū. Ekaraemā me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²² Aipo ojeupe Jejui 'ga 'eramū 'ga u'arasigamū etee okaraemā are. Kwaiwete te 'ga karaemā. A'eramū 'ga oporome'egiwere'emamū ee. A'eramū 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga u'arasigamū awau Jejui 'ga aipo ojeupe 'eramū. ²³ A'eramū Jejui 'ga amā'jāu wemimu'e 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁴ Aipo 'ga 'erauwe 'ga remimu'e 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau'japa:

—Ayay te 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. Kwaiwete 'gā karaemā. A'eramū 'gā okaraemā are etee wea'aramū. Okaraemā are etee aipo 'gā jemogypygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rūi 'gā jemogypygi ajemogyau. Jeje'ega 'gā nuenuwi futari ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁵—Sā'ā kawaruu 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayayramū ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ Aipo renupawe 'ga remimu'e 'gā oporesagamū etee Jejui 'ga ree ajemogyau. A'eramū 'gā oporonupa ee ajaupe etee futat:

—Maranuara 'gā tete Janeruwarete 'ga okatu'ok?— 'jau 'gā ajaupe.

²⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pē nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa pē nupe. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mū mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'ea miamū Janeruwarete 'ga okatu'ok, “Je katu'og ape”, ojeupe 'gā 'eramū— 'jau etee Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemā arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanē futat ako ore ejaa ai'i nū— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi omama'e rejarera 'gā nupe. Je mome'u are woga rejaarera 'gā, weki'yra rejaarera 'gā, wewirera rejaarera 'gā, wenyra rejaarera 'gā, oy rejaarera 'gā, 'uwa rejaarera 'gā, wa'yra rejaarera 'gā, oywy rejaarera 'gā. ³⁰ Mīmera 'gā nupe nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi. Awamū futat 'ga mama'e monoi 'gā nemiejarera apyraapa jēmī nū. Woga rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'oga monoi, sēg 'oga monou 'gā nupe. Weki'yra rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā neki'yra 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā neki'yra 'jawewaramū. Wewirera rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā newirera 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā newirera 'jawewaramū. Wenyra rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā nenyra 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā nenyra 'jawewaramū. Oy rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā y 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā y 'jawewaramū. Oywy rejaarera 'gā Janeruwarete 'ga imogyau kwaiwete ywy jaramū, sēg ywy jaramū. Je rerowiare'ema 'gā nanē 'gā nerekou tyweaete je mome'u are nū. A'ere nipo je mome'wara 'gā anure 'gā oi ajemogyau ywag ipe nakwaparimū ete rūi futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Awamū 'gā amū reni 'wyriaramū ajaupe. A'ere anure nipo aipo 'gā jemogyi akotee ma'eramū etee nū. Awamū 'gā amū ajemogyau akotee ma'e 'gā 'jawe. A'ere nipo anure aipo 'gā jemogyi 'wyriara 'jawewaramū nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Amanūawama Jejui 'ga imome'wau'japa

(Mateu 20.17-19; Luka 18.31-34)

³² A'ere Jejui 'ga awau watau wemimu'e 'gā nupi nū. Jerusareg ipe 'gā awau. A'eramū Jejui 'ga awau tenune, 'ga remimu'e 'gā awau akou 'ga rewiri. “Jerusareg ipe nipo 'gā je jukai anure”, 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā wea'aramū ojeupe Jejui 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree. A'ere tekotee 'ga rewiri oo ma'e 'gā oi 'gā newiri. Opy'a'wyrāmū 'gā awau. A'ere Jejui 'ga 'i wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejejepe'au 'gā nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā ojepe'au 'gā nui. A'eramū Jejui 'ga ajukaawa mome'wau 'gā nupe nū. ³³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. Peu futat nipo 'ga amū pēneki'yramū je monoi mainana 'wyriara 'gā nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —A'eramū nipo 'gā 'jau jee:

“Sijkaukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo 'gā jee. A'eramū nipo 'gā je monou judeue'ema 'gā po pe. ³⁴ A'eramū nipo judeue'ema 'gā je kurapa, je rerekoe-māu. A'eramū nipo 'gā onymuna je ree, je nupānupāu, je monou, je mu'ama 'ypeywar are jepo kutuka je manamamū futat. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Juā 'ga Tiago 'ga retee Jejui 'ga upe 'gā 'eawet

(Mateu 20.20-28)

³⁵ A'ere Sepeteu 'ga ra'yra 'gā 'ua Jejui 'ga pyri katu katu 'jau 'ga upe:

—Mama'e esagea eapo oree, ki Ku'jyp— 'jau Tiago 'ga 'ua, Juā 'ga retee 'ga upe.

³⁶ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja pēē ifutaa pejejeupe je iapoa?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ore muapygukar iki ape ejepyri, 'wyriarareteramū e'yi re. 'Wyriarareteramū ene renamū nipo 'gā 'ua ene muorypa najuejue etee. A'eramū ore aruapygiweramū ene pyri. Ore mū ki emuapygukat ejakwatawa katy. Ajepejamū ki ore muapygukat ape ejau katy. 'Wyriaramū ore mogo ape ejepyri— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepēneapyoi futari ee. 'Wyriarareteramū teko enune nipo je jerayrūnamū ra'ne kwaiwete. Je rerekou tyweaete te nipo 'gā. Pejereko tywerukat sipo je pyri? Pēnuag sipo pejejereko tywera upe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Oreruag futat nipo ore jupe nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat nipo 'gā pē nereko tyweri anure. ⁴⁰ A'ere je miamū namuapygarūi pēē tejepyri tepoaawamū. Je pyriwara 'gā Jeruwarete 'ga te okwaap. 'Ga etee te okwaap. Wemifutar imū etee 'gā amū mū'jāu 'gā muapygukaa je pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā mul'jau ojepyri wapyk ma'e 'gā nee.

⁴¹ 'Gā je'ega renupawe amumera 'gā Jejui 'ga remimu'e 'gā amara'neramū Tiago 'ga ree, Juā 'ga ree nanē nū. ⁴² A'ere Jejui 'ga 'gā nenūi 'gā majatykau ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyriara 'gā wemia-yuwa 'gā amono kwe pe mama'e apoukaa ojeupe. ⁴³⁻⁴⁴ A'ere pēē jeremiayu-wamū na'gā 'jawe rūi pejemogy. 'Wyriaramū pejejekoweramū pēē mama'e apou pejejaupe, pejejopoa etee futat mama'e apou pejejaupe. Pejejaupe opo-rowyky ma'eramū etee futat pejejemogyau. A'eramū nipo je pē mogyi 'wyriaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁵—Je 'ā pēneki'yraretea agawewi. A'etea je 'ā ojut 'awa ywy pe mama'e apou pē nupe. Natejeupe mama'e apoukaa rūi je ruri. Pē nupe mama'e apoawamū etee te je ruri. Temanūmū te 'ā je ruri 'au pē nupe. Pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe. A'eramū taetu 'gā taje rerowiat 'jau kwy, a'e te je 'ā— 'jau 'ga 'gā nupe.

Eae'ema 'ga

(Mateu 20.29-34; Luka 18.35-43)

⁴⁶ Jeriko pe Jejui 'ga awau wemimu'e 'gā netee. Pe awi 'gā oramū mytuna 'gā awau 'gā nupī. Awaw ipe 'gā eae'ema 'ga amū resaka, Patimeu 'ga resaka.

Aipo 'ga ruwa 'ga Timeua. Peyse pe eae'ema 'ga 'üina ka'aranüü renüina ojeppyu okwap ma'e 'gã nupe. ⁴⁷Poje 'ga amü 'jau 'ga upe:

—Jejui 'ga okwap 'awamü, Nasare pe waranup ma'efera 'ga okwap akou nū— 'jau 'ga amü 'ga upe.

A'erauwe 'ga Jejui 'ga rera renupawe wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Ejeje-muaëm te je ree? Epäjê mü je katu'og ape!— 'jau 'ga wafukaita Jejui 'ga upe.

⁴⁸A'eramü mytuna 'gã 'jau 'ga upe:

—Epije e'yina küi— 'jau 'gã 'ga upe, 'ga afukai 'ga renamü.

A'ere 'ga jero'wuro'wui etee wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene te 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Eje-muaëm je ree. Je resag ape!— 'jau 'ga wafukaita ojero'waro'wau etee 'üina, Jejui 'ga upe wafukaita.

⁴⁹A'erauwe Jejui 'ga opytawu pe pe 'ga ree.

—Peenüi 'ga— 'jau Jejui 'ga wemiayawa 'gã nupe.

A'eramü 'gã 'ga renüina.

—“Ere ejua”, e'i 'ga enee. A'eramü ene ekyjawe'em efu'ama ejua ore rupi— 'jau 'gã 'ga upe.

⁵⁰A'erauwe Patimeu 'ga opiara momoa ywyu kamësiete afu'ama awau Jejui 'ga repejana.

⁵¹A'eramü Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te erefutut ejeupe je iapoa?— 'jau 'ga 'ga upe.

—Tamã'e 'jau nū, a'e te je enee, ki Ku'jyp. Jereapap je ikue— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵²A'eramü Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Je rerowiwar ape ekou ra'e jepi. A'eramü je ene mamã'jäu nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Aipo 'ga 'erauwe 'ga amã'jäu nū. A'eramü futat 'ga awau Jejui 'ga rewiri.

Kawaru'i 'arimü Jejui 'ga ataawet

(Mateu 21.1-11; Luka 19.28-40; Juã 12.12-19)

11 ¹Jerusarega pyriu'i owaëmamü 'gã awau ywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe. Muküi amunawa 'upa ywytyra pyri. Pefaje, Petani. Mímera amunawa 'upa ywytyra pyri. ²A'eramü Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gã amü nupe, muküja 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaëma iruupeuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pëë kawaru'i mü resaka. Nuatai we 'ga amü i'arimü. A'ea ki perut iamoia jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³—“Ma'eramü te peko ee?” pejejeupe 'gã 'eramü ki “Janejara 'ga te e'i ore ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga ore ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pë nupe nū”, pe'je ki 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴A'eramü 'gã awau. Awau 'gã kawaru'i resaka. 'Oga rokwar ipe 'upa ojea-mogou. ⁵'Gã iamoiramü 'gã amü 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramü pëë pejekou ee ki 'ei? Ma'eramü pëë iamoia ki 'ei?— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁶A'eramü 'gã 'jau 'gã nupe, ojeupe Jejui 'ga 'eawer imü etee futat:

—Janejara 'ga te e'i ore ko: “Kawaru'ia pekwap amü rerua jee ra'ne”, e'i 'ga ore ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri nū— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramū ee 'gā nupe oporonup ma'efera 'gā kawaru'i rerawaukaa 'gā nupe. —A'jea. Pe'je ajee erawau 'ga upe— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁷A'eramū 'gā kawaru'i rerawau Jejui 'ga upe. A'eramū 'gā amū opiarā mososoka imonou kawaru'i 'arimū Jejui 'ga apykawamū. A'ere Jejui 'ga wapyka i'arimū. ⁸Kwaiwete 'gā awau 'ga renunewe opiarā mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou. Pinowa nanē 'gā imonou pe rupi 'ga kwapawamū. ⁹'Ga renune oo ma'e 'gā wafukaita 'ga rewiri oo ma'e 'gā netee:

—Au'je katu te 'ā Janeruwarete 'ga resageayramū janee. Ene 'ā 'ga remimurera futat. ¹⁰Ene 'ā ore 'wyriar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū. 'Awamū nipo 'ā ene e'yina 'wyriarareteramū oree. Janeruwarete 'ga ojejuka esage ene ree. Janeruwarete 'ga 'ā esage oree. Ene 'ā 'ga imua oree— 'jau 'gā wafukaita Jejui 'ga kawaru'i 'arimū 'ga rut 'ga rekoramū.

¹¹Jerusarega upe owaēmawe Jejui 'ga ojypa kawaru'i 'ar awi awau osou 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe. A'eramū 'ga peu ose re amā'jāu mama'e are, mama'ea ipypewar are. A'ere 'ga noje'egi 'gā nupe. Kaaruwamū futat. A'eramū 'ga uēma jui, awau Petani pe wemimu'e 'gā netee.

Y'wa 'ywa upe Jejui 'ga 'eawet

(Mateu 21.18-19)

¹²Ai'iwe 'gā awau ojewya Jerusareg ipe nū. Jejui 'ga opy'arayparamū akou aipo pe. ¹³Awaw ipe 'ga y'wa 'ywa resaka, figu 'jawa 'ywa resaka, kwaiwete oowa resaka. A'eramū 'ga epejāna i'a rekaa. A'ere nitywi i'aa. Oowa etee esaka akā are. Nowaēmi we i'aawa upe. ¹⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ywa upe:

—Au'je katu katu ki e'a re 'awa y'wa 'ywa mū— 'jau 'ga y'wa 'ywa upe. Aipo 'ga 'ea 'ga remimu'e 'gā enupa.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Mateu 21.12-17; Luka 19.45-48; Juā 2.13-22)

¹⁵Jerusareg ipe owaēmawe Jejui 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaawa osoma pype wemimu'e 'gā netee. Irāā'ā wyra me'egara 'gā jemogyramū. A'eramū Jejui 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Janeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytaw 'ga upe. A'ere 'ā pēē nanarūi pereko. Pem'yi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'ga mogytaawa 'oga pype— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Wyra muara 'gā neewe futat 'ga 'gā mū'jāu jui. Ka'aranūū mojoyy'ruara 'gā 'yjepana 'ga imonou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Aipo ka'aranūū mojoyy'ruara 'gā kwe pewara 'gā ka'aranūū mojoyy'rau ajaupe. A'eramū Jejui 'ga 'gā 'yjepana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopopopoa 'gā nui. Pykau me'egara 'gā kanawaa nanē 'ga imojerepa nū. ¹⁶Jarejuwarete 'ga mogytaawa rukara 'ga iaawukare'ema mama'e rerooara 'gā nupe. ¹⁷A'eramū 'ga 'gā mū'jau ee:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “Agamū jemogytaawa 'oga futat. 'Au futat 'gā nuri oporogytaw jee, najuejue etee 'gā nuri oporogytaw jee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā pem'yi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa me'ega pejejaupe pejejeymawa

repy rowoupia ekoete 'ā pejejupa 'au pejejaupe. Ma'eramū pēē 'ga mogy-taawa 'oga mýina pejemunarūawamū ete 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega moywyrarena.

¹⁸ Jejui 'ga remiapofera rera renupawe mainana 'wyriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee amara'neramū 'ga ree. A'eramū taetu 'gā afuwereteramū 'ga ree.

—Maran tete jane Jejui 'ga jukaarūi?— 'jau 'gā ajaupe.

Okyje wejue 'gā mytuna 'gā nui. A'eramū 'gā poromū 'jau. Kwaiwete wejue 'gā porenuiweramū Jejui 'ga 'e are. A'eramū 'gā okyjau 'gā nui. “Ga juka-ramū te 'gā jane apisi ete nū a'i kūi”, 'jau 'gā ajaupe.

¹⁹ Kaaruwamū Jejui 'ga awau uēma Jerusareg awi wemimu'e 'gā netee.

Jupe Jejui 'ga 'eawera y'wa 'ywa oypiawamū

(Mateu 21.20-22)

²⁰ A'iwe 'gā awau okwapa y'wa 'ywa pyu nū, jupe Jejui 'ga 'eawera 'ywa pyu nū. A'eramū 'gā esaka nū. Amanūmū osiniga u'ama. Apoa we futat oypiawamū.

²¹ A'eramū Pedro 'ga wea'aramū Jejui 'ga 'e are. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Esak, ki Ku'jyp. Jupe ene'eawera ay y'wa 'ywa rai'i. Iypip u'ama amanūmū ojeupe ene je'eg ire rai'i— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²²⁻²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēnea'ar iki je'e are. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire pēē nanē pejejemia-poe'ema peapo nū. Ywytyra miamū futat nipo pēē imojepe'aukaa tenaw awi imonou 'yē'e rypyter ipe imýina. “Ekwap 'aw awi 'yē'e rypyter ipe e'yina”, ojeupe pēē 'eramū nipo awau pē'eawer imū etee futat. A'ere pēē nepeapoa'u-weri pejejemiapoe'ema Jarejuwarete 'ga rerowiar wywyapie'em ire— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁴—A'eramū je ako 'jau pē nupe jepi: Werowiar ire Janeruwarete 'ga mama'e monoi pē nupe, “mama'ea emut amū oreē”, ojeupe pēē 'eramū. “Amut 'ga jee” 'e rerowiar ire 'ga mama'e monoi pē nupe ojeupe pē'eawer imū etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁵⁻²⁶—Jarejuwarete 'ga upe pejeoporogyta-ramū nipo pēē pejejea'aramū pejejeupe 'gā amū mama'e tywera apoawer are. A'eramū ki pēē pejejeateeramū jui. A'eramū Janeruwarete 'ga pētywera moia pē nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

“Awýja rer imū te erejot?” Jejui 'ga upe 'gā 'eawet

(Mateu 21.23-27; Luka 20.1-8)

²⁷ A'eramū 'gā awau owaēma Jerusareg ipe nū. Jarejuwarete 'ga mogy-taawa pype 'gā ata 'gā nekoramū, 'gā amū 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. Mainana 'wyriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat, judeu 'gā 'wy-ria'ri. Mīmera 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe:

²⁸—Awýja rer imū te erejot rakue? Awýja pājē mū te mama'e ereapo? Awýja te ene mut oreē rakue?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. Tejeupe pēē imome'u re je nanē tajemome'u pē nupe 'jau nū— 'jau ete Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—Awýja je'eg imū Juā Batista 'ga ruri ae pymāū 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?— 'jau Jejui 'ga oporo-nupa ee 'gā nupe u'ama.

³¹ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe? “Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri” ojeupe jane 'eramū te 'ga 'i janee nū a'i kūi, “A'etea neperowiari 'ga”, 'ga 'i etee janee nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ³² —“Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri”, jane 'eramū nipo tekotee 'gā jane apisi ita pyu nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe.

Okyje 'gā mytuna 'gā nui. “Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janee”, e'i 'gā jepi. A'eramū 'gā okyjau 'gā nui. ³³ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—A'eramū je nanē temuarera 'ga mome'wawe'em pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Ko raaran a'wyre'ema 'gā

(Mateu 21.33-46; Luka 20.9-18)

12 ¹ A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jawamū.

—Kūima'e 'ga amū y'wa 'ywa rakā otym oko pe, uwa 'jawa 'ywa rakā otym oko pe. Kwaiwete 'ga uwa rakā tyma. A'eramū 'ga oko osōu. A'ere 'ga y'wa apikawa apou. A'ere 'ga 'og ywate apou iaarana 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā amū monou oko raaranamū imyina ojeupe. A'eramū 'ga 'jau “Y'waa mū jema'ea futat. Emyreramū te ajee pēma'e futat pēporowykyawera repya futat”, 'jau ijara 'ga 'gā nupe. A'ere 'ga awau watau 'gā nui. ² Y'wa tyarama upe iwaēmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'ga amū monou oma'ea uwa 'a piaramū. ³ A'ere ko raarana 'gā 'ga pyygi ete 'ga nupānupāu etee 'ga mojewya 'ga monou. Nan etee futat 'gā 'ga monou nū. ⁴ A'ere ko jara 'ga 'ga amū monou nū, oma'e piaramū te 'ga 'ga monou numiamū. A'eramū ko raarana 'gā nānē-wējēmī 'ga rerekoi nū. 'Ga pyygi etee 'ga akānupāu 'ga rerekou nū. A'e-rauwe 'ga ojewya awau nū. ⁵ A'eramū ko jara 'ga 'ga amū monou nū. A'ere ko raarana 'gā 'ga jukai etee. A'eramū ko jara 'ga 'gā amū monou nū. A'ere ko raarana 'gā 'gā pyygi ete 'gā nerekou tyweaete. 'Gā amū 'gā iapisau. ⁶ Nitywi futari ko jara 'ga remimonorama. Wa'yra etee 'ga wereko. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Teja'yra 'ga pa je omono ipiaramū kwy. 'Ga 'ā jeremifutararetea re'ā. A'etea je 'ga amono tey'wa piaramū tejeupe”, 'jau 'ga ojeupe. “Jera'yra 'ga nipo 'gā opojeup re'ā. Jera'yra 'ga ree nipo 'gā pojyramū re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁷ —A'ere 'gā 'ga ra'yra 'ga resakawe 'jau ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramū ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramū 'uwa 'ga manū re. A'eramū jane 'ga jukau jui. A'eramū janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manū re kūi”, 'jau nipo 'gā ajaupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁸ —A'eramū 'gā 'ga pyyka 'ga jukau. 'Ga juka re 'ga reumera rerawau enuēma ko awi inuga— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau mainana 'wyriara 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā nerekoi? 'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau. A'ere nipo 'ga 'gā amū monou 'gā py'rau oko raaranamū nū. Aipo 'gā te nipo y'wa mono ijara 'ga upe y'wa tyarūnamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁰ —Pēnea'ar iki 'ga amū remikwasiarer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue.

“Mīa ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajau.

A'ere 'ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita pyygi etee imonou imyina tenawera pype 'oga pywotypawamū.

¹¹ Janeruwarete 'ga imyijukaa 'gā nupe rakue.

A'eramū 'ga remiapofera wesageayramū futat oree”,

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹² 'Ga je'ega renupawe mainana 'wyrara 'gā 'jau fariseu 'gā nupe:

—Mama'e mū mome'uramū 'ga 'i janee poromū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū taetu amara'neramū Jejui 'ga ree. Afuweramū 'ga pyyg are. A'ere 'gā kyjeetei mytuna 'gā nui.

—“Jejui 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararetea ra'e”, 'jau 'gā aje-mogyau ajaupe. A'eramū nipo 'gā jane apisi ete. Jejui 'ga jane ipygamū nipo 'gā jane pyygi nanē nū— 'jau 'gā ajaupe, okyjau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nui.

A'eramū 'gā 'ga pyyke'ema. A'eramū 'gā awau 'ga wi.

Jejui 'ga upe fariseu 'gā 'eawet

(Mateu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ A'eramū judeu 'gā 'wyrara'nī 'gā 'jau ajaupe:

—'Gā amū simono imoporogytaukaa 'ga upe 'jau. Morogyta 'ga imome'u tyweramū sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā fariseu 'gā amū imonou Erote 'ga remiayuwa 'gā netee Jejui 'ga upe imoporogytaukaa. ¹⁴ A'eramū 'gā awau 'jau Jejui 'ga upe:

—A'jea futat 'ā ereporogyta al'jeteetewi ra'e. Nereporogyta ekoetei te 'ā. A'jea futat te 'ā erejajuka pāwē pāwē ae ree. A'jea futat te 'ā ore mu'e ape mama'e are. Eneje'eg are 'gā amū oporenuwewere'emamū agawewi. A'etea ene mama'e al'jea etee eremome'u— 'jau 'gā Jejui 'ga upe. —A'eramū ene 'awamū 'jau oree: Jane 'ā judeua. Simono te jane ka'aranūūa 'wyrararete 'ga upe, Sesa 'ga upe? Naani te ra'u nū? Ma'ja e'i te Moisesi 'ga ee rakue? Najudeu arūi te 'ā 'wyrararete 'ga. Tapy'yī amuteea 'ga. Romanūa te 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gā oporonupa 'me Jejui 'ga upe ee.

¹⁵ A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gā nuri numiamū. ‘Siesak 'ga mama'e mū mome'ua sigaty jarejee 'jau’, e'i te 'gā jee numiamū”, 'jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepeporonui tee pejejua ee jee. “Simosimot ekoete jarejaupe 'ga 'eawera 'jau”, pe'je te jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ka'aranūū ywope'ia pemut amū jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mū jee ra'ne— 'jau ete Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū 'ga amū imonou 'ga upe.

—Kweramū ajee 'wei— 'jau 'ga imonou 'ga po pe.

A'eramū Jejui 'ga ka'aranūū ywope'i resaukaa 'gā nupe:

—Awyja ra'agawa te 'up ee 'ga rera retet?— 'jau 'ga esaukaa 'gā nupe.

—'Wyrararete 'ga ma'ea futat— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramū pēē imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe 'ga upe imome'uukarera 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

Oferap ma'e are 'gã mu'eawet

(Mateu 22.23-33; Luka 20.27-40)

¹⁸ Ko'iko'i ete satuseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejui 'ga upe nũ. Aipo 'gã e'i ajaupe ra'e jepi: “Amanũ re ae noferawu'jawi nũ. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gã ajaupe ra'e jepi. A'etea 'gã 'ut oporonupa ee Jejui 'ga upe. ¹⁹ A'eramũ 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga” 'jau 'gã enee jepi. A'eramũ ene ore mueapyou katu mama'e are. Ymã 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kũima'e 'ga amũ nipo amanũ wa'yre'emauwe. A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera ěẽ rerekou. A'eramũ nipo 'ga aja'yrapau ěẽ pype. A'eramũ nipo 'ga ra'yr ypy 'ga amanũ ma'efera 'ga ra'yre'era 'jawe futat”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁰ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—A'ere nipo kũima'e 'ga amũ 'ga ra'yra sete. A'eramũ nipo u'ar ypy ma'efera 'ga kũjã mũ rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emauwe 'ga manũ jui. A'eramũ nipo 'ga amanũmũ ěẽ wi ěẽ rejaa ěẽ mogou wewirerera 'gã nupe. ²¹ A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirerera 'ga amũ ěẽ rerekou 'ga py'rau nũ. A'ere nipo 'ga nanẽ 'ga manũ wa'yre'emauwe nũ, ěẽ rejaa ete wewirerera 'gã nupe nũ. ²² A'eramũ nipo 'gã ojopy'rapy'rau etee 'gã ěẽ ree, ajamanũnamũ. A'ere nipo 'gã nata'yri'i futari ěẽ pype. Ojee 'gã jemoy paw ire nipo ěẽ nanẽ amanũmũ nũ. ²³ A'eramũ nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamũ sipo ěẽ menaretea? 'Gã juejue futat ěẽ wereko kũi— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

²⁴ A'eramũ Jejui 'ga aipo ojeupe 'gã 'eramũ 'jau 'gã nupe:

—Pẽ'me awi. Nanarũi. Nepẽneapyoi Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are ra'e. 'Ga pãjẽa nanẽ pẽẽ ikwaape'ema. ²⁵ 'Au etee te 'gã nemi-rekoramũ kũi. A'ere 'gã oferaw ire naemirekou'jawi kũi. Ywagipewara 'gã 'jawe etee futat 'gã jemogyi. Niporerekoweru'jawi 'gã kũjã are. Kũjãmera 'gã nanẽ omenariwere'emamũ futat nũ, kũima'e 'gã 'jawe etee futat nũ kũi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁶ —Nepẽneapyoi nipo Jarejuwarete 'ga 'eawer are. Nepemogyat nipo Moisesi 'ga remikwasiarera, ae feraw are 'ga ka'arana kwasiaripyra ra'i'i? Ka'a'i ikai are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramũ 'ga 'jau: “Ka'a'ia je upe imueny re Janeruwarete 'ga oje'ega jee ikue. 'Je te 'ã Eneruwaretea. Enepytunera 'gã Nuwaretea 'jau. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mĩmera 'gã Nuwaretea je ako', 'jau 'ga jee ikue”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —“Ymã te je 'gã Nuwaretea ikue”, 'jawe'em Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'i: “Je te 'ã 'gã Nuwaretea ako”, 'jau 'ga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁷ —Aipo 'gã amanũ futat rakue numiamũ, Moisesi 'ga tywe'emauwe futat rakue numiamũ. A'ere 'gã 'aga namanũ futari. A'eramũ Janeruwarete 'ga poromũ 'jau Moisesi 'ga upe rakue. 'Gã 'aga tywe'em ire amunipo 'ã 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe rakue. Ako ma'e 'gã nupe etee te 'ga Aeruwaretea— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe

u'ama imome'wau. —A'eramū 'ā pēē 'gā mu'jau tywet aipo are. “Noferawu'-jawi aea amanū re” 'e are pēē 'gā mu'jau tyweaete— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Janeruwarete 'ga 'eaweraretea

(Mateu 22.34-40; Luka 10.25-28)

²⁸ Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'gā je'ega renupa. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “A'jea futat 'ga 'i. Tamoporogytaukat 'ga mama'e are”, 'jau 'ga ojeupe etee futat.

—Maranuara te ajee Janeruwarete 'ga 'eaweraretea?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Awamū futat 'ga 'eaweraretea. “Peapyaka jeje'eg are ki Israeu juapyreramū. Je te 'ā pējararetea. Nitywi futari 'ga amū je 'jawe pē nupe”,— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—“Pēporomutat je ree pejepytuna 'gā apyraapa”, e'i 'ā Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. “Mama'ea peapo jee jeremifutar imū. Pejejea'aramū pejemogyau je ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Je upe mama'e apou pēē iapou etee futat. Pejefuakara pyu pēē mama'e apou je upe. Aipo aporamū nipo pejeporomutaramū je ree a'jea futat 'gā nee pejeporomutara apyraapa pejemogyau”, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Poromū te 'ga 'eaweraretea. ³¹ Ajepeja 'ga 'eaweraretea nanē nū. “Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee pejee pejeporomutara 'jawe etee futat”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Amumera 'ga 'eawera nuapyraawi futari aipo 'ga 'eaweraretea— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³² A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū. Majepei tee futat te 'ā Janeruwarete 'ga. Nitywi futari 'ga amū 'ga 'jawe. ³³ A'eramū ki jane jareporomutaramū 'ga ree jarepytuna 'gā jareporomutara apyraapa. A'eramū jane a'jea futat jareporomutaramū 'ga ree. 'Ga upe mama'e apou ki jane iapou 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga ree ki jane jarejea'aramū jarejemogyau. 'Ga upe mama'e apou ki jane iapou a'jea futat. 'Ga remifutar imū ki jane jarejepyriwara 'gā nere kou esage jarejereko esage 'jawe etee futat— 'jau 'ga 'ga upe. —Aipo 'ga 'eawera renuwa wesageramū 'ga upe mama'e rapya apyraapa. 'Ga je'ega renuwa esage 'ga upe mama'e monoa apyraapa— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁴ Aipo ojeupe 'ga 'eramū Jejui 'ga 'jau ojeupe: “I'akwaap ma'e 'ga pa ra'e”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ga resaka. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ererowyk Jarejuwarete 'ga ekou ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo 'ga 'e renupawe mytuna 'gā ajemogymogyau etee futat. Ojenosōu 'ga wi. A'eramū 'gā imome'waukaru'jape'ema 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret

(Mateu 22.41-46; Luka 20.41-44)

³⁵ Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype akou Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'eramū te Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'i pē nupe: “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyrera”, 'jau 'gā pē mu'jau ee.

³⁶ A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari ee Davi 'ga upe rakue:

“Jeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

'Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene. Enepājēretea je 'jawe.

A'eramū ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyrīaramū 'gā nupe najuejue etee futat.

Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū je ene magwawukari.

A'eramū ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga

Jarejararete 'ga upe",

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁷—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramū sipo ajee Davi 'ga 'i "Jejararete 'ga", 'jauajuapyrera 'ga upe nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat

(Mateu 23.1-36; Luka 20.45-47)

Mytuna 'gā oporenuwiweramū Jejui 'ga porogyta are. 'Ga remimome'ufera 'gā muckōēāina.

³⁸A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pejea'gu ki Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nui. 'Gā 'ā e'i ajemogyau ojeupe: "Je 'ā kūima'eeteetea", 'jau 'gā 'ā ajemogyau ojeupe, waity fuku rerekou. A'eramū 'gā ataramū 'gā naitya ajasimana 'gā nee. "Tiporesagete 'gā je ree 'jau", 'jau 'gā akou ojeupe. Wapeje'ega tāmējē 'gā ifutaa. 'Wyrīara apykawa 'arimū etee wapyka awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ³⁹Ojemi'waaw ipe nanē nū 'wyrīara renawa 'arimū etee wapygiweramū ojemi'waa. ⁴⁰Kūjā men manū ma'efera 'gā nupe nanē 'gā 'jau nū: "Je tamaenun tekou enekaraemā are 'jau", 'jau futatee 'gā 'gā nupe. "Je te nipo ako esage temaenuna enekaraemā are", 'jau futatee 'gā 'gā nupe. A'ere 'ga etee 'gā karaemā pygi ojeupe, ka'aranūūa nanē nū. A'eramū 'gā 'jau ojeupe etee futat: "Kwakwai'i teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe. Kasi a'e pe 'gā je kwaawi mama'e tywera je iaporamū ne kwy", 'jau 'gā ojeupe etee futat. A'eramū nipo 'gā oje'ega monou fuku o'meramū akou Jarejuwarete 'ga upe, wemiapo tywera mimawamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweri 'gā nemiapo tyweawer are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Imen manū ma'efera ēē remimonofet

(Luka 21.1-4)

⁴¹Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype Jejui 'ga wapyka 'ūina Jarejuwarete 'ga upe ka'aranūū ryrū pyri. A'eramū 'ga ose ma'e 'gā nesaka 'ūina, yrū pype 'gā nemimonoa nanē 'ga esaka nū. Ika'aranūū kwai ma'e 'gā ka'aranūū monou Jarejuwarete 'ga ma'e yrū pype 'ga upe kwaiwete. ⁴²Gā nesepaw ire majawera ēē mū 'ua osou 'og ipe. Nika'arani ēē akou. Itywerete ēē akou. A'etea ēē oka'aranūū ywope'i omono ipype. Mukūi'i etee ēē imonou ipype. Naepyi agawewi ēē remimonofera. ⁴³Ēē resakawe Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Kweramū kūjāa ēē imen manū ma'efera ēē. Nitywa'uweri agawewi ēē mama'ea. A'etea ēē oka'aranūū monoupap futat yrū pype. A'eramū ēē otywe'emamū futat mama'ea ojeupe imuawamū. Ēē remimonofera ika'aranūū kwai ma'e 'gā ma'e wapyraap futat Janeruwarete 'ga upe. ⁴⁴Gā kwaiwete agawewi omono 'ga upe. A'etea 'gā kwaiwete wējēmī wereko ojeupe nū. A'ere ēē ma'ea nitywi futari. Omonopap futat ēē 'ga upe. Naemyreri futari ēē upe.

Wemi'urama muawa we futat ēē omonopap 'ga upe— 'jau Jejui 'ga ēē mome'-wau 'gā nupe.

Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e

(Mateu 24.1-28; Luka 21.5-24)

13 ¹Jarejuwarete 'ga mogytaaw awi ūē re Jejui 'ga remimu'e 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga jā'nū'ū. Sā'ā itauu esagea epy ete ma'ea. Mytuna 'gā ka'aranūūa rerua kwaiwete Jarejuwarete 'ga mogytaawa 'oga muesaageawamū— 'jau 'ga 'ga upe.

²A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat esageramū numiamū. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gā nuri imonou etyka. Nomŷi'i futari nipo 'gā itaa mū aju'a-rimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³Anure Jejui 'ga wapyka 'ūina ywytyr apyte'rarimū, Oriweira 'jawa apyte'rarimū wemimu'e 'gā netee. Jarejuwarete 'ga mogytaaw are 'gā amā'ljāu 'upa. Poje Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga, Andre 'ga, mīmera 'gā oporonupa 'ga 'eawer are 'ga upe:

⁴—Maranime sipo aipo 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa monoi etyka? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oreo iapo enune?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je renune 'ut ma'e 'gā nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. ⁶Anure nipo kwaiwete 'gā nuri “Janeruwarete 'ga je mut pē katu'okaramū. Je Janeruwarete 'ga remimurera ako”, 'jau futatee nipo 'gā 'ua pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Kwaiwete nipo 'gā 'gā moryteeu ojee— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁷—Anure nipo amutee amunaw awi 'gā nuri 'wyriararete rowajaa, 'ga remiayua reewe futat. A'ere kasi aipo renupa pēpiryyi ne. Nan futat nipo mama'e teepaw enune. A'ere nipo naporomū rūi mama'e mateepaawa. Naporomū etee rūi futat nipo mama'ea rekoi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁸—Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. Amunap tesirūmera pypewara 'gā we futat nipo ajuowajat. Ywya we futat nipo oyyi peu peu peu 'jau. Ty'ara nipo amunawa pype peu peu 'jau. A'eramū 'gā nipo kwaiwete ty'ara rerekou. Sā'ā kūjā wa'yra ray ypyrauwe wa'yra 'a ja'wyja'wy kwaawa. Ayypeyperauwe 'ā ēē i'ara kwaapa. Ēē wi u'aa ja'wyja'wy taetu 'ā wayreteramū ēē upe. Nan tee futat nipo pēē. Aipo ijeapo resakawe ki je rura pekwaap. “Owaēm 'ga ruawa upe ra'e”, 'jau nipo pēē pejejaupe.

⁹—Pejea'gu ki 'gā nui. Je rura'ne'emauwe nipo 'gā je rerowiaaramū pē nereko tyweretei. Pēē mū nipo 'gā ipyyka imopimopika ae mopikawa pyu. Judeu 'gā jatykaawa pype miamū nipo 'gā pē mopimopigi. Amumeramū je ree nipo 'gā pē nerawau 'wyriara upe. A'eramū pēē 'wyriararete upe pejejerooramū pēē je mome'wau 'gā nupe. “Jejui 'ga iporokatu'ogiwet pē nee”, 'jau ki pēē 'wyriara 'gā nupe. ¹⁰Teepaw enune nipo 'gā je mome'ui amunawa moy moyka. Tesirūmera 'gā jeje'ega renuw ire te nipo mama'e atee pawamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹¹—Pē pyygamū, 'wyriara 'gā nowase pejejerooramū kasi pēpy'a'wyt ne. “Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei?” pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga te peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū. A'eramū pēē 'ga 'ea etee imome'wau 'gā nupe. Napejejea'ar imū rūi pēē peje'eg 'gā

nupe. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage 'eawera etee pēē imome'wau 'ga nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹²—Kwaiwete nipo je rerowiare'ema 'gā weki'yra 'gā, wewirera 'gā we 'gā monou ia'wyre'ema 'gā nupe 'gā apisaukaa. 'Ga ruwa 'gā miamū wa'yra 'gā monou 'gā nupe 'gā apisaukaa. 'Ga ra'yra 'gā nanē ujara 'gā imonou 'gā nupe 'gā apisaukaa. ¹³Je rerowiare'ema 'gā nipo oporomutare'emamū je rerowiarāmū pē nee. A'ere Janeruwarete 'ga je rero-wiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojeipyri nakwaparimū ete rūi futat— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁴A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Ymā te Janeruwarete 'ga ijeaporama kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Danieu 'ga upe rakue. “Anure nipo 'ga amū mama'e tywerete apoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, 'Jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. A'eramū nipo 'ga amū anure iapou Danieu 'ga 'eawer imū etee futat. (A'eramū je 'ga remikwasiarera ka'arana mogytaaramū ee pēneapyo futaa)— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē Judeja ywy pewara ako ma'eramū 'gā nesakawe pejejeaiteramū pejewau pejeka'jama ywytyr ipe. ¹⁵Opewuū apyte'rarimū ako ma'eramū pēē pejewawe'em pejesowe'em pejekaraemā pyyke'ema. Peje-ka'jamayayau etee futat pejewau. ¹⁶Ko pewaramū nanē pēē pejejewyre'ema pejejog ipe pejejaity mojoy'rawe'em— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Kūjāmera 'gā nipo ta'lyryrū ma'e 'gā iporiay'i ajemogyau. Ta'yky'ri ma'ea nanē nipo nū. Nujānarūi eweguu ma'ea. Ta'yky'ri ma'e nanē nujānarūi nū. ¹⁸A'eramū ki nanuar are pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ee: “Eremurukat kasi 'gā 'ara ro'ysaga rupi oreē ne”, 'Jau ki pēē Jarejuwarete 'ga upe ee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹—Aipoa kwara rupi 'gā 'gā nerekou tyweaete. Ywy apo pyyamū nitywi futari ae rerekou tywera aipo 'Jawe rakue. Anure nanē nipo nitywi futari ae rerekou tywera 'Jawe nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁰—A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera 'gā nupe iapoukaru'Jau'Jaw ire 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū. Kasi a'e pe ywy pewaramū juejue 'gā papawi ne. A'ere Janeruwarete 'ga pēē mū mū'Jau 'gā nui pē katu'oka. A'eramū 'ga wemimū'ēmeramū pē nee Janeruwarete 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²¹—“Koromū Kristu 'ga”, pejejeupe 'gā amū 'eramū kasi perowiat 'gā ne. “Kwe pe 'ga oi”, 'gā 'eramū pēē 'gā nerowiare'ema pejejemogyau. ²²Jejewyt ja'wyja'wyrāmū nipo kwaiwete 'gā nuri o'meramū pē nupe. “Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū”, 'Jau futatee nipo 'gā pē nupe. Amumera 'gā nipo 'ua 'Jau pē nupe: “Janeruwarete 'ga je mut. Je 'ga remimureraretea futat”, 'Jau futatee nipo 'gā pē nupe. Pēnemiapoe'ema miamū nipo 'gā iapou pē neape je rerowiar awi pē momoirukaawamū. “Simomoirukat Ku'jywa 'ga remimū'ēmera 'gā 'ga rerowiar awi 'Jau”, e'i te nipo 'gā pē nupe numiamū. A'eramū nipo 'gā mama'e apou pē neape. Ojerowiarukaawamū te nipo 'gā iapoi pē nupe numiamū. A'ere kasi a'e are miamū perowiat 'gā ne. ²³Perowiar iki aipoa je'eawera. Ijeapoe'emaue je imome'ui pē nupe, ee pē mueapyoa-wamū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Janereki'yra 'ga ruawam

(Mateu 24.29-44; Luka 21.25-33)

²⁴A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Pē nereko tyweawa kwaw ire nipo ywag awi nanē mama'e jesaukari pē nupe nū. Kwara nipo owepa. Jaya nanē nipo owepa nū. ²⁵ Jaytataa nipo ototoka ywag awi 'ua. Ywag ipewara nipo oyyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmera nipo oyyita— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁶—A'ere nipo pēneki'yramū je tejua tejewya ywasiga rupi. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat tejua nū. ²⁷ A'eramū nipo je tejeupe oporowyky ma'e ywagipewara 'gā monou tejemiayuwa 'gā majatykaukaa. “Pe'je pejewau amunawa moymoyka jeremiayuwa 'gā majatykau 'gā nerua jee”, 'Jau nipo je 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā awau 'gā nerua jee— 'Jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

²⁸ Anure Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mul'jau ee:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mul'jau tejuawa 'ar are— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyra kwaapa. ²⁹ Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeapora-muerauwe pe'je pejejaupe: “Ut ja'wyja'wy Jejui 'ga janee 'wyriaramū akou”, pe'je ki pejejaupe. ³⁰ A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakara 'gā papawe'emaue nipo tejua tejewya nū. ³¹ Ywaga nipo ateepawamū futat. Ywya nanē nipo ateepawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera natee-pawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² A'ere Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Nitywi futari je ruawa kwaapara 'gā amū. Nepekwaawi futari je ruawa. Ywagipewara 'gā miamū ikwaape'ema. Je miamū nanē nakwaawi tejuawa 'ara. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. ³³ A'eramū ki pēē je rape-saka pejejemogyau. ³⁴ Sā'ā kūima'e 'ga amū ooa iataa muku oje'wyr awi. A'eramū 'ā 'ga oo enunewe 'Jau wemiayuwa 'gā nupe: “Aata je tewau. A'eramū pēē pejeporowykyau je'eawer imū etee futat”, 'Jau 'ga 'gā nupe. 'Oga raarana 'ga upe 'ga 'Jau: “Earū jeroga ra'ne muku je rekoramū. Je rura nanē ene apesaka nū”, 'Jau 'ga 'ga upe. A'eramū 'ga awau watau muku oje'wyr awi. ³⁵ Nan tee futat pēē je rura rapesakaramū pejejemogyau. Nepekwaawi je ruawa. A'eramū ki pēē pejeporowykyau pejejeupe je'eawer imū, je rura rapesaka pejejemogyau. Meewe 'ur ire ako re nipo wata ma'e 'ga 'ua ppyaje owaēma. Maranamū kwara ajerewamū, maranamū ai'iwe. Nokwaawi 'gā 'ga ruawa. ³⁶ A'eramū nipo 'oga jara 'ga 'ua erujewi ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe. Opak sipo 'gā ajemogyau 'ga rapesaka? ³⁷ Aipo are je 'i pē nupe: Je rura ki peapesak pejejemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga ree ifuwet ma'e

(Mateu 26.1-5; Luka 22.1-2; Juā 11.45-53)

14 ¹ Egitu ywy awi judeu ppyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe iwaēm ja'wyja'wyrauwe mainana 'wyriara 'gā ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nee.

—Maran te jane Jejui 'ga ppygi 'ga jukau?— 'Jau 'gā ajaupe. —Jemime sipyyk 'ga 'Jau. ² Jerusareg ipewara 'gā iporomutat 'ga ree. A'eramū jane 'gā nowase jarekowe'em 'ga ree maraka apoaw ipe. Kasi a'e pe jane 'ga remia-yuwa 'gā mamara'nei ne— 'Jau 'gā ajaupe.

Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

(Mateu 26.6-13; Juā 12.1-8)

³Petani pe Jejui 'ga akou, Simão 'ga rog ipe, ipito'om ma'efera 'ga 'wyr ipe. 'Gā jemi'waa 'gā nuwamū kūjā ēē mū 'ua ojany kasiga ryrū rerua opo pe. Itasiga apopyrera aipo yrūnamū, aripasi 'jawa apopyrera poromū. A'eramū ēē yrū mopena, jany kasiga reko'woka Jejui 'ga akag are. “Naritu” 'jau 'gā aipoa jany kasiga upe. Epy ete aipoa jany kasiga. ⁴A'eramū wapyk ma'e 'gā amū amara'neramū jany kasiga ēē eko'wog are.

—Ma'eramū sipo ēē imomy ekoetei 'wei? ⁵Epy te 'ā 'aga jany kasiga a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. —A'eramū amunipo 'ā ēē ime'ega ka'aranūū are janee. Tresētu ka'aranūūa 'ut ee. A'eramū amunipo 'ā ēē epyfera mua janee. A'eramū amunipo 'ā jane imojo'oka ikaraemāe'ema 'gā nupe 'jau kūi— 'jau 'gā ajaupe, kūjā ēē ago'wau.

⁶A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Tene ēē iapoi. Ma'eramū pejemara'neramū ēē ree 'ū? Mama'e esagea te ēē wapo jee. ⁷Ikaraemāe'ema 'gā nooa'uweri futari pē nui. A'eramū pēē anure mama'e monou 'gā nupe pejemifutar imū. A'ere je te ajee nako fukui pē pype. ⁸Je tymaw ipe je ree eko'wogipyrama futat jany kasiga numiamū. A'ere ēē 'awauwe eko'wogi je ree, je manūe'emaue. Tene ēē iapoi jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁹—A'jea futat je 'i. Anure nipo 'gā je mome'ui kwe pewara 'gā nupe. Amunap tesirūmera moyka nipo 'gā awau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Je mome'uramū nipo 'gā ēē remiapofera nanē imome'wau 'gā nupe nū. A'eramū nipo 'gā anure najuejue etee futat wea'aramū ēē remiapofer are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mainana 'wyrriara 'gā nupe Judas 'ga 'eawet

(Mateu 26.14-16; Luka 22.3-6)

¹⁰A'ere Jejui 'ga remimu'e 'ga amū awau oporogytau mainana 'wyrriara 'gā nupe. Judas Iskariote 'ga futat poromū oo oporogytau 'gā nupe:

—Jejui 'ga je apyygukat pē nupe. Je apoat pēē 'ga pyyka pē pyri— 'jau Judas Iskariote 'ga awau 'gā nupe.

¹¹Ojeupe 'ga 'eramū mainana 'wyrriara 'gā aku'iramū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ka'aranūūa nipo ore oromono ene upe 'ga pyyga repyramū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Judas 'ga wea'aramū akou ee. “Ojetee 'ga rekoramū tomono 'ga 'gā nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga Jejui 'ga rerekou weape.

Ae a'wyre'ema 'gā nupe 'ga monoara 'ga

(Mateu 26.17-25; Luka 22.7-13, 21-23; Juā 13.21-30)

¹²Awau owaēma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. Karupa'mī jukaawa 'ara upe 'gā owaēma. A'eramū 'ga remimu'e 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ape te jane jemi'wari, karupa'mī ro'o reyri jarejee?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹³A'eramū Jejui 'ga mukūja 'gā monou amunawarete pe.

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe. Peu nipo 'y ryrū rerekwara 'ga peekoat. A'eramū pēē pejewau 'ga rewiri. ¹⁴Og ipe 'ga seramū pejeporogytau 'oga jara 'ga upe:

—Jarejara 'ga ore mut imome'waukaa enee: “Ma'ape te je karupa'mī eyra 'ui tejemimu'e 'gā netee?’ e'i 'ga. ‘Ma'ape te ore kumi apoi? Ma'ape te je tejemimu'e 'gā nerojemi'wari' e'i 'ga enee kūi”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁵—Aipo ojeupe pēē 'e re 'ga tepē neroo ywatewara imy'jawa pype 'jau. Ityp futat aejemi'waawa peu. Ae renawa nanē otywamū futat nū. A'eramū pēē pejejeupe 'ga esaukar ire peu futat iapou ewara reewe jarejeupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶A'eramū mukūja 'gā awau amunawarete pe. A'eramū 'gā mama'e resaka ojeupe Jejui 'ga 'eawer imū etee futat. A'eramū 'gā kumi apou maraka are.

¹⁷Kaaruwamū Jejui 'ga awau ojemī'waa wemimu'e 'gā netee. ¹⁸Ojemī'waaw ipe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'gā nupe je jukaukaa— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹Aipo renupawe 'ga remimu'e 'gā u'arasigamū ojeupe 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā oporonupa majepeinume ee 'ga upe:

—Je upe te ere poromū?— 'jau 'gā 'ga upe.

Majepeinumenumu 'gā oporonupa ee 'ga upe.

²⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je pyri ojemī'wat ma'eramū futat pēē mū nipo je monoi 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. ²¹—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe rakue, jemanū are rakue. Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea je ree iporomutare'ema 'gā je jukaukat 'gā nemikwasiarer imū etee futat. A'ere 'gā nupe je monoara 'ga tywereteramū te akou. Iporiay'i 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga 'ga rereko tyweretei. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'ga jeuiw rakue 'ja— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mani'oko'o'ia y'way reewe 'gā nupe imonoawet

(Mateu 26.26-30; Luka 22.14-23; 1 Korītu 11.23-25)

²²Ojemī'waaw ipe Jejui 'ga mani'oko'o'i pyyka. A'ere 'ga eramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mani'oko'o'ia eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga mani'oko'o'i mowoka imonou 'gā nupe.

—Mani'oko'o'ia pepyyk i'wau. Koromū jero'oa— 'jau 'ga 'gā nupe.

²³A'ere 'ga y'way ryrū pyyka nū, eramā'jāu ywau nū. A'eramū futat 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Au'jete y'waya eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga imonou 'gā nupe. A'erauwe 'gā itykua pāwē pāwē. ²⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Koa y'waya jerya futat. A'ere'ere'i nipo 'gā amū jejukai jery reko'woka. Aipoa jery jeko'woga pētywera omepy. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pē katu'ogi kwaiwete. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepya-wamū. Poromū futat 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yauramū. 'Awamū jery tee pē pirei pētywer awi. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui je rerowiamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga

je'eg yaua 'lawamū. A'ea 'ga je'ega nomojopy'ruawi futari 'lawamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁵—A'jea futat je 'i. Je natykurul'jawi futari 'aga y'waya pē pyri. Anure tāmējē te nipo je itykuri pē pyri, Tejuwarete 'ga pyri pē neroo re tāmējē nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶Oporogytapaw ire 'gā amaraka'aga Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Amaraka'ag ire 'gā awau wyytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Luka 22.31-34; Juā 13.36-38)

²⁷Awaw ipe Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—'Awamū futat nipo pekwasio' je wi je rejaa je mu'ama ojetee'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Tajuka karupa'mī are omaenun ma'e 'ga 'jau kwy. A'eramū 'ga reymawera 'gā awau okwasio'wau kwe pe 'jau kwy”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasia-rukāa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee futat nipo pekwasio' pejewau je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁸—A'ere je temanū re je ferawi nū. Teferaw ire nipo je oi Garireja wyy pe pē nenune— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—'Me te pa 'ga poromū 'jau nū. Je naejara'uweri futari ene imogou ojetee'i kūi. 'Gā te nipo opyamū ene wi ene rejaa ojetee'i kūi. A'ere je naejara'uweri ene kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁰—A'jea futat sipo ere— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Je te a'jea futat a'e enee nū'ū: 'Awa ypytuna rupi nipo je kwakuw ape muapyapyt katu 'gā nupe. “Nakwaawi je 'ga”, 'jau nipo ene mukūi wyrasokwē je'egauwe— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³¹A'ere Pedro 'ga fuakaramū 'ga upe:

—Naani futari nū'ū. Aipo na'ea'uweri futari je. “Nakwaawi je 'ga”, na'ea'uweri je. “Tene 'gā je jukai futari 'ga reewe futat”, a'e ete nipo je. Nakwakuwa'uweri futari je ene— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

'Ga remimu'e 'gā nanē Pedro 'ga 'eawer imū etee futat 'jau 'ga upe nū.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet

(Mateu 26.36-46; Luka 22.39-46)

³²Jejui 'ga awau owaēma Getsemani 'jaw ipe, wemimu'e 'gā netee. A'ere Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Au ete pejup ra'ne. Iruupeu'i je oi teporogytau Tejuwarete 'ga upe ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³A'eramū 'ga muapyra 'gā etee erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā 'ga erawau ojeupi. 'Ga 'arasiga 'ga mopy'aywyrafenayau 'ga mogou. ³⁴A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je'arasiga nipo 'ā je juka. Peser awi etee. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵⁻³⁶A'eramū 'ga ojepe'au'i 'gā nui. Awau peu'i wenupy'āu wapyka weakwara rerawau enūina wyy are futat erujaa oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Wyria'ri 'gā imara'ne je ree. 'Gā nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoa'uweri nanuara je ree.

A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

³⁷Oporogytapaw ire 'ga afu'ama awau ojewya muapyyra 'gā nupe nū. Osea 'gā 'upa. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Ereset te ejupa? Eje'ega te neremonoi'i Jarejuwarete 'ga upe je pyri? A'e'ja'wiramū miamū sipo nereporogytai Jarejuwarete 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸—Peser awi. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejefuakaramū mama'e tywera apowe'em. Kasi a'e pe nepēfuakari ne. A'eramū pēē mama'e tywera etee iapou 'ga upe ne. Nepēparuapoweri agawewi nipo mama'e tywer are. A'etea nipo peapo pejeporogytawe'em 'ga upe 'eramū mama'e tywera etee futat peapo pejekou— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹Aipo 'ga upe 'e re Jejui 'ga awau 'gā nui nū oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū. 'Ga upe u'eawera 'ga 'jau'japa. ⁴⁰A'ere 'ga awau ojewya wemimu'e 'gā nupe nū. Nānēwējēmī nū. Osea 'gā 'upa. Wopeypeyjamū etee 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā osea 'upa. Opag ire 'gā oporesagamū etee 'ga ree. Ojenosōu 'gā 'ga wi. A'eramū 'gā 'jawe'em 'ga upe.

⁴¹A'eramū Jejui 'ga awau oporogytau'japa 'Uwarete 'ga upe nū. 'Uwarete 'ga upe oporogyta re 'ga 'ua nū. Nānēwējēmī nū, 'gā set 'gā nuwamū nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Peser ete futat nipo pejejupa nū ki sa?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Au'je pejeser ire. 'Awamū futat 'gā pēneki'yramū je monoi ae a'wyre'ema 'gā po pe. ⁴²Pe'je iruukwe soo 'gā nekoaa 'jau. Kweramū ae a'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga ruri— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Luka 22.47-53; Juā 18.3-11)

⁴³Jejui 'ga porogytapawe'emaue Judas Iskariote 'ga, Jejui 'ga remimu'e-fera 'ga futat, kwaiwete 'gā nerua erojemorypa Jejui 'ga ree. Mainana 'wyriara 'gā kwaiwete 'gā muri Judas 'ga rupi. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nanē kwaiwete 'gā mua 'ga rupi. Jyuuu 'gā erua muap. Mīmēra 'gā erua erojemorypa 'ga ree. ⁴⁴Mainana 'wyriara 'gā nupe oporogytaaw ipe Judas 'ga 'jau 'gā nupe rai'i: “Oo nipo je Jejui 'ga retywape pytea pē neape. A'eramū pēē a'e are 'ga kwaapa 'ga retywape pyteramū. A'erauwe futar iki pēē pejewau 'ga pyyka 'ga rerawau”, 'jau Jejui 'ga monoara 'ga 'gā nupe rai'i. ⁴⁵A'eramū 'ga owaēma pyp we awau Jejui 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—'Au te ereko, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'ga retywape pytea.

⁴⁶A'erauwe Judas 'ga remireroofera 'gā 'ua Jejui 'ga pyyka 'ga pofaa.

⁴⁷A'ere Jejui 'ga remimu'efera 'ga amū ojyuu rekyita kūima'e 'ga amū ree, 'ga namī monoka. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayua 'ga namī yypa.

⁴⁸A'ere Jejui 'ga 'jau opyykara 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejejua muawa pyu je nupāu ekoete 'ū, muna'ywa 'jawe 'ū? Ma'eramū pēē muawa we erua jyuu reewe jepiara rupi 'ū? ⁴⁹Pejejepype je rekoramū miamū ako naje pyygi pejepe ai'i. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ako je oi ai'iwe, ai'iwe 'jau ai'i. Peu futat ako je reni 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree ai'i. A'ete ako naje pyygi pejepe ai'i. A'ere

jemanūawa upe iwaēmi. A'eramū Jeruwarete 'ga je pyygukaa rēwējēmī pē nupe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari jemanū are ikue. A'eramū 'ā pēē iapou 'ga remikwasiarera 'eawer imū etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁰ A'e renupawe Jejui 'ga remimu'e 'gā okwasi'wau 'ga wi, 'ga rejaa, oka'-jama 'gā nui. Okyjau 'gā opyyg awi. A'eramū 'gā oka'jama 'gā nui.

⁵¹ Kunumūū 'ga amū 'ua Jejui 'ga rewiri. Taity fuku pyu etee 'ga ojeu-wana akou. ⁵² Ga amū 'ga pyyka numiamū. A'ere 'ga raity etee ipyygi. Waity pyygamū 'ga opoia etee jui. A'eramū 'ga awau ujāna taitye'eme.

Anasi 'ga rog ipe 'ga reroowet

(Mateu 26.57-68; Luka 22.54-55, 63-71; Juā 18.13-14, 19-24)

⁵³ A'ere Jejui 'ga pyykara 'gā 'ga rerawau mainana 'wyriararete 'ga rog ipe, Kaifasi 'ga rog ipe. Peu futat judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau mainana 'wyriara 'gā nee. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū.

⁵⁴ Pedro 'ga awau 'gā newiri. A'ere 'ga nuerowygi Jejui 'ga. Mukuu etee futat 'ga akou 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana 'wyriararete 'ga roga upe. A'ere Pedro 'ga nooi osou. Ukupepe etee futat 'ga awau akou 'oga osoma pype ojepe'jau mainana 'ga remiayuwa 'gā pyri.

⁵⁵ Ojeupe 'gā Jejui 'ga reruramū mainana 'wyriara 'gā oje'ēma'e 'gā netee 'ga remiapo tywera mome'waramū rekaa.

—Awjya te 'ga remiapo tywera wesak rai'i? Ma'ja ajee 'ga wapo ajukaa-wamū rai'i?— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere nitywi 'ga amū. ⁵⁶ Kwaiwete 'gā 'ua o'meramū Jejui 'ga ree. A'ere 'gā naju'jaju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe.

⁵⁷⁻⁵⁸ Poje 'gā amū 'ua o'meramū 'gā nupe:

—Ore aruenup 'ga je'ega ai'i. “Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. 'Awa 'ga mogytaawa kūima'e 'gā nemiapofera tee. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi ajepeja 'ga mogytaawa mowya nū. Aipo 'ga mogytaawa nakūima'e 'gā nemiapofera rūi”, 'jau 'ga oreremianuwamū ai'i— 'jau 'gā imo-me'wau 'gā nupe.

⁵⁹ A'ere aipo 'gā nanē naju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe.

⁶⁰ A'eramū mainana 'wyriararete 'ga afu'ama 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ja ere te 'gā nupe? Nereje'egi te 'ā 'gā nupe aipo 'gā 'eramū a'i kūi?— 'jau 'ga oporonupa ee 'ga upe.

⁶¹ A'ere Jejui 'ga pīgi etee u'ama. A'eramū mainana 'wyriararete 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remimurera te ene? 'Ga ra'lyra te ene?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū. Je te 'ā pēneki'yraretea. Anure nipo je apygi Pājērete 'ga yse katy, 'ga jakwatawa katy. Peu je renamū nipo pēē je resaka. Anure nipo je ruri tejewya ywag awi ywasiga rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶³ A'erauwe mainana 'wyriararete 'ga amara'neramū. 'Ga mara'nea 'ga rerekou 'ga raity monorogukaa 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'ga Jarejuwarete 'ga kurawi akou ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat 'awamū sienup 'ga kurawa jarejowase— 'jau 'ga 'gā nupe. —Na'gā

amū rūi 'ā omome'u janee. ⁶⁴Ma'ja pe'je ajee 'ga upe 'awamū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sijukaukat futat jane 'ga. Jarejuwarete 'ga te 'ā 'ga akurap.

⁶⁵A'eramū 'gā amū onymuna 'ga ree. A'eramū 'gā 'ga reakwapiia taity pyu, opo afuapyka erofaa 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Awŷja te ene nupā?— 'jau 'gā 'ga upe. —Ene 'ā i'akwaawete ma'ea. A'eramū ene enupāara 'ga mome'wau oree— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe jefaruu 'gā nanē 'ga pyyka opo rerofaa 'ga ree nū.

Pedro 'ga Jejui 'ga kwakupa

(Mateu 26.69-75; Luka 22.56-62; Juā 18.15-18, 25-27)

⁶⁶A'e pe Pedro 'ga 'ūina ukupepe. Poje mainana 'wyriararete 'ga remia-yuwa ēē mū 'ua 'ga pyri. ⁶⁷Tata are 'ga jepe'eramū ēē 'ga resaka 'jau 'ga upe:

—Jejui kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā, Nasare pe waranup ma'e-fera kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā— 'jau ēē 'ga upe.

⁶⁸A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī. A'eramū awŷja upe ene 'jau ekou ī— 'jau futatee 'ga ēē upe.

A'erauwe 'ga afu'ama awau 'oga osoma pyri. A'erauwe wyrasokwēa oje'ega.

⁶⁹Peu oporowyky ma'e ēē mū 'ga resaka nū. A'eramū ēē 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Koromū futat Jejui kīā rewiri ako ma'efera kīā mū— 'jau ēē 'gā nupe.

⁷⁰A'eramū Pedro 'ga 'ga kwakupa nū. A'ere'ere'i peu u'am ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe nū:

—A'jea futat ēē 'i enee. Garireja ywy pewaramū futat ene, 'ga 'jawe futat ene ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

⁷¹A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Nakwaawi je 'ga, a'e je akiko. Jarejuwarete 'ga remianuwamū te 'ā je 'eu'jawi. Nakwaawi je 'ga, 'jau. Te'me re je Jarejuwarete 'ga tejereko tywera futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷²A'e pype wyrasokwē oje'ega nū. A'erauwe Pedro 'ga wea'aramū Jejui 'ga 'eawer are. “Wyrasokwē je'egu'jaw enunewe nipo ereu'jau'jap, nakwaawi je 'ga, 'jau 'gā nupe” 'eawer are Pedro 'ga wea'aramū. A'eramū 'ga aipo u'ea-wera roerojenosōu. A'eramū 'ga awau ujāna Jejui 'ga kwakupawera renosōu. A'eramū futat 'ga u'arasigamū wea'aramū ee. A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

Piratu 'ga upe 'ga reroawet

(Mateu 27.1-2, 11-14; Luka 23.1-5; Juā 18.28-38)

15 ¹Ai'iwetetewe mainana 'wyriara 'gā ajatykau judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nee, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā neewe. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū. A'eramū 'gā oje'ega ajaupe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea”, e'i ako Jejui 'ga janee ko. A'eramū jane 'ga jukaukaa 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'ga pofaa itaju pyu, 'ga rerawau Piratu 'ga upe. ²A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—A'jea te ene 'wyriaramū judeu 'gā nupe?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat ere poromū— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

³ A'eramū taetu mainana 'wyriara 'gā 'ga je'ēwu'jawu'jaga etee futat.
⁴ A'eramū Piratu 'ga 'Jau 'ga upe nū:

—Nereenuwi te 'gā je'ega? Nerewawagi te 'ā aipo 'e are a'i kūi?— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁵ A'ere Jejui 'ga noje'egi futari 'gā nupe. O'meramū te 'gā 'i. A'eramū Jejui 'ga oje'ege'ema 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga oporesagamū etee 'ga ree. “Ma'e-ramū sipo 'ga noje'egi?” 'Jau 'ga ojeupe.

'Gā nupe 'ga monoawet

(Mateu 27.15-26; Luka 23.13-25; Juā 18.39-19.16)

⁶ Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moro-munepawa pype imunewipyrera 'ga amū muēma judeu 'gā nupe jepi, 'gā nemienūiwera 'ga 'ga imuēma 'gā nupe jepi. ⁷ Jejui 'ga pyykawa rupi Parapasi 'ga 'ūina moromunepawa pype. Parapasi 'ga futat amunaw ipewara 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree. Opytuna 'gā netee 'ga 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree rakue. Oporojuka ma'efera 'gā wejue nū. A'eramū 'gā 'gā monou 'gā munepa 'gā mu'ama rakue. ⁸ A'eramū mytuna 'gā 'ua 'Jau Piratu 'ga upe:

—Ejemiapou moromunepawa pypewara 'ga amū emuēmukat oreē— 'Jau 'gā 'ga upe.

⁹ A'eramū Piratu 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pefutat te judeuramū peje'wyriararete 'ga je imuēma pejejeupe?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Piratu 'ga mainana 'wyriara 'gā kwaapa futat. “Werekoay pa mainana 'wyriara 'gā Jejui 'ga. A'eramū pa 'gā 'ga rerua jee ra'e”, 'Jau Piratu 'ga ojeupe. “A'ere mytuna 'gā poromutaramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'Jau, Jejui 'ga emut oreē, 'Jau nipo 'gā jee”, 'Jau Piratu 'ga ojeupe. ¹¹ A'ere mainana 'wyriara 'gā afuakaramū 'ga ree.

—Parapasi 'ga ki emuēm imua oreē, sa'e 'ga upe 'Jau. Jejui 'ga kasi eremuēm oreē ne, sa'e 'ga upe 'Jau— 'Jau 'gā mytuna 'gā nupe.

'Ga rerure'emaue 'gā mogyau 'gā mu'akwaapa. A'eramū 'gā afuakaramū 'ga ree.

A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Pefutat te judeuramū peje'wyriararete 'ga je imuēma pejejeupe?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā 'i etee 'ga upe:

—Naani. Parapasi 'ga te ki emuēm imua oreē— 'Jau 'gā 'ga upe.

¹² A'eramū Piratu 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi, “judeuramū pēē 'wyriararete 'ga” 'Jawa 'ga rerekoi?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹³ —Emu'amukat 'ga 'ypeywar are 'ga pokutuka 'ga jukaawamū futat— 'Jau 'gā wafukaita 'ga upe.

A'eramū 'ga:

¹⁴ —Ma'ja te 'ga wapo ajukaawamū pē nupe rail'i, a'e te je a'i kūi?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai etee ajemogyau:

—Emu'amukat futat Jejui 'ga 'ypeywar are 'gã nupe— 'jau 'gã wojere'e-mamũ futat wafukaita 'ga upe.

¹⁵ Piratu 'ga oporomaku'iweramũ mytuna 'gã nee. A'eramũ 'ga Parapasi 'ga muẽmukaa moromunepaw awi 'ga monou 'gã nupe. Jejui 'ga jẽmĩ 'ga imopigukaa jefaruu 'gã nupe.

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mopika 'ga a'gwawe'em futat. Pẽporia kasi 'ga nupãu ne. 'Ga mopig ire pẽẽ 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are. A'eramũ 'ga peu etee futat amanũmũ u'ama— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jefaruu 'gã Jejui 'ga rerekoemãawet

(Mateu 27.27-31; Juã 19.2-3)

¹⁶ 'Ga mopig ire jefaruu 'gã Jejui 'ga rerawau 'ga rerosou Piratu 'ga rog ipe. A'ere 'gã opytuna 'gã majatykau 'ga ree. ¹⁷ A'ere 'gã 'wyriara raity piraga munepa 'ga wi. A'ere 'gã juapekagũũ muapĩina 'ga akagyrunamũ iapou 'ga upe. A'eramũ 'gã imonou imunepa 'ga akaga pype. ¹⁸ A'ere 'gã 'jau 'ga upe:

—Ene 'ã judeu 'gã 'wyriararetea 'gã nupe ra'e jepi. 'Awamũ ereko 'wyriarareteramũ nakwaparimũ rũi futat 'gã nupe— 'jau 'gã Jejui 'ga upe 'ga rerekoemãu erekou.

¹⁹ A'e pype 'gã 'ga akaga nupãu ywyrã'i'i pyu. Onymuna 'gã 'ga ree. A'ere 'gã wapyka wenupy'ãu 'ga rowase, 'ga muorypa 'me. A'ere 'gã 'jau ajaupe:

—Pemã'ẽ judeu 'gã 'wyriararete 'ga ree kĩ sa— 'jau 'gã ajaupe. —'Wyriara raity piraga 'ga wereko imunepa 'awamũ. 'Wyriara akagyruã nanẽ 'ga wereko nũ. 'Wyriararete pype tãmẽjẽ 'ga 'ari ra'e— 'jau 'gã ajaupe 'ga rerekoemãu. 'Ga jaita nanẽ 'gã nũ.

²⁰ 'Ga rerekoemã re 'gã taity piraga mosoka 'ga wi nũ. 'Ga raity munepa 'ga wi nũ. A'ere 'gã 'ga rerawau 'ga jukaaw ipe.

'Ypeywar are Jejui 'ga monoawet

(Mateu 27.32-44; Luka 23.26-43; Juã 19.17-27)

²¹ 'Ga jukaawa piara rupi 'gã Simão 'ga rowosõu. Jũ awi 'ga 'ua akou awau amunawarete pe. Sirene ywy pewara 'ga poromũ Simãoramũ. Mukũi Simão 'ga ra'yra 'gã. Aresãri 'ga, Rufu 'ga. Mĩmera 'gã Simão 'ga ra'yra. Simão 'ga resakawe jefaruu 'gã 'jau 'ga upe:

—'Ypeywara erokwap 'ga upe— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ 'gã iupirukaa 'ga upe. ²² A'eramũ 'gã Jejui 'ga rerawau *Gogata* 'jaw ipe. ('Gã je'eg imũ *Gogata* 'ea Aeakagera 'jawewara 'ea futat poromũ). ²³ 'Ga rerowaẽm ire 'gã muaga monou y'way pype 'ga upe numiamũ. Mira 'jawa 'gã imonou y'way pype 'ga upe numiamũ.

—Koa etyktu ejayrũ upe— 'jau 'ga 'ga upe numiamũ.

A'ere 'ga notykuri.

²⁴ A'ere 'gã 'ga jywaa pypiraa 'ypeywar are. A'ere 'gã itaju pyu 'ga pokutuka 'ypeywar are. A'ere 'gã 'ga py maju'aa aju'arimũ ikutuka itaju pyu. A'ere 'gã 'ga mafu'ama 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywara reewe futat. 'Ga rekoa futat 'gã imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka. 'Ypeywar are 'ga mu'am ire 'gã 'ga raityfera mojo'oka ajaupe. Ita'i 'jawewara 'gã imomopoa 'upa ywyu 'ga raityfera mojo'okawamũ. Sã'ã ae jugu momora. Nan futat 'gã ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamũ. ²⁵ Kwara awyruu'iramũ

etee 'gā 'ga mu'ama 'ypeywar are. ²⁶ A'ere 'gā 'yjepa'nī are ikwasiaripywera monou inuga ikutuka 'yw are 'ga apyte'rarimū. “Koromū futat judeu 'gā 'wyriararetea” 'ea 'gā amū ikwasiaa 'yjepa'nī are rai'i. A'eramū 'gā imonou inuga 'yw are 'ga apyte'rarimū. A'eramū 'ga resakara 'gā 'ga jukaawera kwaapa.

²⁷ 'Ga reewe 'gā mukūja 'gā muna'ywa 'gā imonou imu'ama 'ypeywara mū ree. Muna'ywa pō'ō me 'gā Jejui 'ga mu'ama. ²⁸ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue: “Mama'e tywera apoara pyri 'ga 'ami”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'eramū 'gā 'ga monou imu'ama muna'ywa pō'ō me, Janeruwarete 'ga je'egawer imū etee futat.

²⁹ 'Gā pyu okwap ma'e 'gā Jejui 'ga rerekoemāu 'ga kurapa nanē nū.

—“Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapya 'ara rupi imowyri nū”, ere 'ā rai'i. ³⁰ A'eramū ene ejua ejypa 'ypeywar awi— 'jau 'ga pyu okwap ma'e 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu.

³¹ Mainana 'wyriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā. Mīmera 'gā nanē 'ga rerekoemāu 'upa nū:

—Opoat 'ga 'gā jepi. A'ere 'ga najepoara'uweri futari. ³² Israeu juapyreramū jane'wyriararetea e'i na a'e 'ga re'ā. Siesag iki ajee 'ga rura 'ga jywa 'wei. 'Ga jyp 'ga ruramū sirowiat 'ga 'jau 'wei— 'jau 'gā ajaupe.

'Ga pyri imu'amipywera 'gā, muna'ywa 'gā amū nanē 'ga kurapa nū.

Jejui 'ga manūawet

(Mateu 27.45-56; Luka 23.44-49; Juā 19.28-30)

³³ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypyunaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū. ³⁴ Kwara renye'emaue Jejui 'ga wafukaita oje'eg imū futat.

—*Eli eli lama sabactani*— 'jau 'ga oje'eg imū.

Oje'eg imū 'ga 'eawera: “Kiapi'ni, Kiapi'ni. Ma'eramū te erepoit je wi?” 'ga 'ea futat poromū 'ga afukaja.

³⁵ Aipo 'ga 'e renupara 'gā amū 'jau:

—Eliasi 'ga 'ga wenūi!— 'jau 'gā ajaupe.

³⁶ 'Ga pyriwara 'ga amū ujāna amynejuranū pyyka imonou imunepa y'waynana pype. A'ere 'ga imonou iupia 'ywa rapefā are imonou Jejui 'ga upe 'ga remipyteramū. A'ere 'ga 'i etee esakara 'gā nupe:

—Tene jane 'ga resagi ra'ne. Siesak Eliasi 'ga rura 'ga mosoga 'ypeywar awi ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ A'ere Jejui 'ga wafukaita amanūmū.

³⁸ A'eramū futat Janeruwarete 'ga mogytaawa my'jawa rowopypea taity otoroka opojo'ogamū imytera rupi. Ywate awi we futat 'ua opojo'ogamū ywyu. ³⁹ 'Ga manūnamū jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga 'ga manū resaka. 'Ypeywara rowase 'ga u'ama Jejui 'ga afukajamū. A'eramū 'ga 'jau ojeupe:

—A'jea futat pa 'ga Ku'jywa 'ga ra'yra futat ra'e!— 'jau 'ga u'ama.

⁴⁰ Kūjāmera 'gā amū 'upa muku'i 'ga manū resaka nū. Ēē mū rera Mari Matarena, ajepeja ēē rera Sarume, ajepeja ēē rera Mari. Poromū Mari ēē ra'yra 'gā Jose 'ga, Tiago 'ga. Aipoa Tiago 'ga kunumūūa. Mīmera 'gā 'ga manū resaka amumera 'gā netee. ⁴¹ Poromū kūjāmera 'gā Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gā futat poromū. Garireja ywy pype 'ga rekoramū 'gā awau watau 'ga rupi, 'ga poaa mama'e apo are rakue. Amumera kūjāmera 'gā 'upa 'ga

manū resaka. Aipo 'gā nanē 'ua 'ga rupi Garireja ywy awi Jerusareg ipe 'ga oramū rai'i nū.

Ita kwara pype Jejui 'ga monoawet

(Mateu 27.57-61; Luka 23.50-56; Juā 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Kaaruwamū Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau oporogytau Piratu 'ga upe. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'ga poromū. A'ere 'ga Jejui 'ga rerowiari. “Anure nipo Jejui 'ga 'ūina 'wyriaramū janee”, 'jau 'ga ojeupe. Morowykye-'ema piara rupi 'gā Jejui 'ga jukaukaa ra'e. A'eramū Jose 'ga awau “Jejui 'ga reumera emut jee”, 'jau Piratu 'ga upe:

—Amanū Jejui 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga Piratu 'ga upe.

Morowykye-'ema rupi judeu 'gā nojotymi rakue. “Morowykye-'ema piara rupi futat sitym 'ga 'jau”, 'jau Jose 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga Piratu 'ga pojeupe-'ema futat awau Jejui 'ga reumera renūina 'ga upe.

⁴⁴—Amanū te 'ga ra'e?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

—Amanū ako 'ga ko nū'ū— 'jau 'ga 'ga upe.

—Kuu. Kamēsiete nipo 'ga manūi ra'e— 'jau Piratu 'ga oporesagamū 'ga ree.

A'erauwe 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga upe:

—Maranime te 'ga manūi ra'e?— 'jau 'ga imome'waukaa 'ga upe.

⁴⁵—Kwara jerewamū ako 'ga manūi ko— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga 'e re 'ga 'jau Jose 'ga upe:

—Ere 'ga rerawau inuga ita kwara pype— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁶ A'erauwe Jose 'ga awau taity fuku mua Jejui 'ga reumera auwanawamū. Linu 'jawa apopyrera 'ga imua. A'eramū 'ga Jejui 'ga reumera mosoka imua 'ypeywar awi 'ga reumera auwana aipoa taity pyu. A'ere 'ga 'ga reumera monou inuga ita kwara pype. A'ere 'ga itapewuu mojerewa imonou imyina ita kwara rawopytymawamū. ⁴⁷Kūjāmera 'gā amū awau 'ga imono resaka. Mari Matarena ēē, Mari ēē. Aipoa Mari ēē Jose 'ga ya. Mīmera 'gā Jejui 'ga reumera rupawa resaka.

Jejui 'ga ferapawet

(Mateu 28.1-8; Luka 24.1-12; Juā 20.1-10)

16 ¹⁻² Ikoai'i, ku'emaui are, kūjāmera 'gā jany kasiga mua erawau Jejui 'ga reumer are eko'wogipyramū. Mari Matarena ēē, Sarume ēē, Mari ēē. Poromū Tiago 'ga y ēē. Mīmera 'gā jany kasiga amut erawau. Ku'emaui are 'gā erawau Jejui 'ga rupaw ipe. ³ Awau 'gā 'jau:

—Awyja sipo itaa ope'a jui janee?— 'jau 'gā ajaupe.

⁴ Tuwīuu wejue itauua. A'eramū 'gā poromū 'jau ajaupe. Awau 'gā owaēma ja'wyja'wy jupe itauu resaka, ita kwara rawopytymawera resaka.

—Tŷy. Ojepe'a jui ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁵ A'erauwe kūjāmera 'gā awau osou ita kwara pype. Peu 'gā ywagipewara 'ga resaka kunumīūū 'jawe. 'Ga raitya waparasisgamū. Jejui 'ga rupawera jak-watawa katy 'ga wapyka. 'Ga resakawe kūjāmera 'gā okyau 'ga wi. ⁶ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jejui 'ga resaka te 'ā pejot, Nasare pe waranup ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot, 'ypeywar are amanū ma'efera

'ga resaka te 'ā pejot— 'jau ywagipewara 'ga kūjāmera 'gā nupe. —A'ere 'ga nitywi 'au. Oferap ako 'ga ko. Pe'je pejejuā 'ga rupawera resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau esaka. ⁷A'eramū ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je pejewau imome'wau Pedro 'ga upe, amumera 'ga remimu'e 'gā nupe we: “Oferap kiā awau Garireja ywy pe pē nenune. Peu te nipo 'ga peesak nū, pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat nū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸A'erauwe kūjāmera 'gā awau ujāna ita kwar awi. 'Gā kyjea 'gā nerekou 'gā moyyita. A'eramū 'gā ojeupe 'ga 'eawera mome'wawe'em awau 'gā nupe.

Mari Matarena ēē Jejui 'ga resaka

(Mateu 28.9-10; Juā 20.11-18)

⁹Domingo rupi Jejui 'ga ferawi rakue. Ku'em enune 'ga ferawi rakue. Mari Matarena ēē upe ra'ne 'ga ojesaukaa. ēē pirowara 'ga imoia ēē wi rakue. Sete ēē pirowara pytuna. ¹⁰Ojeupe 'ga jesaukar ire ēē awau imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe rakue. U'arasigamū 'gā ajemogyau ajaa'wau Jejui 'ga ree. A'eramū Mari Matarena ēē awau imome'wau 'gā nupe:

—Oferap kiā ra'e. Ojesaukat kiā jee ko— 'jau ēē 'gā nupe.

¹¹A'ere 'gā nurowiari etee ēē ojeupe 'ga mome'uramū.

Mukūja 'gā Jejui 'ga resaka

(Luka 24.13-35)

¹²A'ere Jejui 'ga ojesaukaa mukūja werowiaara 'gā nupe. Jū me 'ga awau wataw akou. Poje Jejui 'ga ojesaukaa 'gā nupe. A'ere 'ga jesowo'gōgi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga kwaape'ema. ¹³A'ere 'gā 'ga kwaaw ire awau ojewya 'ga mome'wau amumera 'ga remimu'e 'gā nupe. A'ere 'ga remimu'e 'gā nurowiari etee 'gā 'ea.

Jejui 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Mateu 28.16-20; Luka 24.36-49; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)

¹⁴Poje Jejui 'ga ojesaukaa wemimu'e 'gā nupe. 'Gā jemi'waaw ipe 'ga ojesaukaa 'gā nupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te neperowiari 'gā, “oferap 'ga” pejejeupe 'gā 'eramū ra'e 'ū? Ma'eramū sipo ajee neperowiari je'eawera ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

¹⁵A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe najuejue etee futat. Amunawa moymoyka pejewau je mome'wau 'gā nupe, je rerowiarukaa 'gā nupe pejejemogyau. ¹⁶Je rerowiaara 'gā ki pepymī 'y pe, otywer awi 'gā pōira resaukaawamū. A'eramū je tejerowiaara 'gā katu'oka. Tejerowiare'ema 'gā nipo je nakatu'ogi. A'eramū nipo 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe amanū re— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Tepājēa nipo je imonou tejerowiaaramū pē nupe. A'eramū pēē mama'eukwaawa moia erekwara 'gā nui jerer imū. Pejejemikwaawe'ema pejeje'ega nipo pēē iapou. ¹⁸Moja pyyka miamū nepemanūi. Ae jukaara muaga 'wau miamū nanē nepē jukai. Oje'arimū je rerowiaaramū pejepo mono re ojero'wu ma'e 'gā ojekatu'oka ajemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ywag ipe Jejui 'ga jeupiawet*(Luka 24.50-53; Atos 1.9-11)*

¹⁹'Gã nupe oje'ēmaw ire Janeruwarete 'ga Janejararete 'ga, Jejui 'ga monoukaa 'ga mojeupirukaa ywag ipe. Ywag ipe 'ga waēmawe Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe: “Ene 'ã je 'jawe futat. A'eramū ene eapyka jejakwatawa katy”, 'jau Janeruwarete 'ga Jejui 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga awau wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy. ²⁰A'eramū 'ga remimu'e 'gã awau 'ga mome'wau kwe pe. “Werowiarāmū Jejui 'ga pētywera moia pē nui, pē katu'oka”, 'jau 'gã imome'-wau kwe pewara 'gã nupe. Janejararete 'ga 'gã opoat. Aeremiapoe'ema 'ga wapoukat 'gã nupe. A'eramū 'gã nenupara 'gã 'gã 'eawera rerowiaa. “A'jea futat 'gã 'ea. Sã'ã Ku'jywa 'ga janeremiapoe'ema apoukara 'gã nupe”, 'jau enupara 'gã ajaupe, aipo 'gã 'e rerowiaa.

Luka

Jejui 'ga rekwawera Luka 'ga omome'u ka'aran are inuga janee rakue.

Luka 'ga nuatai futari Jejui 'ga rupi rakue. Najudeu arüi 'ga. A'ere 'ga Jejui 'ga rero-wiari. Morofuanugara 'ga. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Luka 'ga upe. A'eramü 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree.

1 ¹⁻⁴ Teofiru. Ene 'ä kũima'eeteetea. A'eramü je ene upe ka'arana kwasiaa inuga. Je Luka. Jejui 'ga ree je ka'arana kwasiari inuga ene upe. A'eramü ene jeremikwasiarera mogytai. A'eramü ene “Na pa je 'gä al'jea futat imome-'ui jee ra'e”, 'jau ene jeremikwasiarera mogyta re.

Ae pype akou 'ä Jejui 'ga awau watau kwe pe akou rakue, mama'eukwaawa pe'au 'gä nui rakue. Ojero'wu ma'e 'gä katu'oka 'ga awau kwe pe akou rakue. 'Gä mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramü 'gä 'awamü kwaiwete 'ga renuparera 'gä 'ga rera mome'wau awau kwe pe ajemogyau 'gä nupe. Amumera 'gä ka'arana kwasiaa 'ga ree, 'ga rekwawer are. A'ere 'gä nomome'upawi 'ga rekwawera rakue.

A'eramü je “amome'upap pa je ikwasiaa inuga ka'aran are 'gä nupe kwy”, 'jau je tejeupe. A'eramü je a'eramü tewau Jejui 'ga resakarera 'gä nupe teporogytai tekou ai'i. Je naesagi futari Jejui 'ga. A'eramü je tewau 'ga resakarera 'gä nupe teporogytai tekou. Namajepei'i 'gä nupe etee rüi futat je porogytai. Kwaiwete je porogytai 'ga resakarera 'gä nupe tewau tekou ai'i. “Pemome'u-pap pejejemiesagera jee”, 'jau je 'gä nupe tewau tekou ai'i. “Jejui 'ga remia-pofera pemome'upap jee”, 'jau je tewau tekou 'gä nupe ai'i.

A'eramü 'gä imome'waupap jee. Wemiesagera 'gä imome'wau jee. A'eramü je 'awamü ka'arana kwasiaa inuga 'gä nemimome'ufer are pē nupe.

A'eramü ene jeremikwasiarera resaka ka'aran are. “A'jea futat 'gä Jejui 'ga mome'ui jee rakue”, tere jeremikwasiarera mogyta re 'jau.

Sakari 'ga upe ywagipewara 'ga 'eawet

⁵ A'ere je Juā Batista 'ga ra'ne imome'ui enee. Juā 'ga rekoramü Erote 'ga reko'i 'wyriaramü judeu 'gä nupe rakue. Juā 'ga ruwa 'ga rera Sakari. Sakari 'ga mainana. Apiasi 'ga remiayuwa 'gä pyri 'ga oporowykyau Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype. Mainana 'gä juejue Arão 'ga juapyrera. Sakari 'ga remi-reko ēē nanē Arão 'ga juapyrera ēē nū, Isapeu ēē. ⁶ ēē mama'e tywera nuapoi futari Jarejuwarete 'ga upe. Sakari 'ga nanē nuapoi futari 'ga upe nū. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gä apyakai. Jarejuwarete 'ga remifutar imü etee futat 'gä mama'e apou akou namutamutat 'ga upe. ⁷ Isapeu ēē nata'yri futari 'gä nupe. Eēmena 'ga nanē futat osawa'eramü. Nokoi'i futari 'gä na'yra mü. Namanüi futari 'gä na'yra mü. Eē ra'yre'em teea futat.

⁸ Jarejuwarete 'ga upe 'ga porowykyaw ipe Sakari 'ga ruramü 'ga pytuna 'gä 'jau 'ga upe:

⁹—'Awamū ene ekwap esou 'au myter ipewara pype jany kasiga rapyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau osou jany kasiga rerawau iapyau. Awau osou imy'-ja'wi pype. ¹⁰Jany kasiga 'ga upe eroo iapyramū tekotee 'gā 'upa oporogytau ukupepe Jarejuwarete 'ga upe, 'ga ēma poromukuran.

¹¹Jany kasiga imonygauwe ywagipewara 'ga 'ua ojesaukaa 'ga upe. 'Ua u'ama tata eny pyri. Jany kasiga 'ga iapyramū 'ga 'ua u'ama ojesaukaa 'ga upe. Iapyawa rowajara katy ojesaukaa 'ga upe. ¹²'Ga resakawe Sakari 'ga okyjau etee 'ga wi.

—Kuu. Ma'ja te 'wei? Ma'ja te koromū 'ut ojesaukaa jee 'wei?— 'jau 'ga okyjau etee futat u'ama ywagipewara 'ga wi, ojeupe 'ga jesaukaramū.

¹³Ojewi 'ga kyjeramū ywagipewara 'ga oje'ega 'ga upe:

—Erekyje awi. Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup 'ūina— 'jau 'ga 'ga upe ojewi 'ga kyjeramū. —“Kunumia emut amū jee”, ere ako 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'awamū eneremifutara mua enee— 'jau 'ga 'ga upe. —Anurenure'li nipo eneremireko ēē ra'yramū— 'jau 'ga Sakari 'ga upe. —Eja'yra 'ga 'ar ire ki Juā enug 'ga ree. 'Ga 'aramū nipo eneku'i 'ga ree. ¹⁴Enepytuna 'gā we futat nipo aku'iramū ene pyri 'ga 'aramū 'ga ree. ¹⁵Waranuw ire nipo enera'yra 'ga kūima'eeteetea Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe u'ama. —'Ga arauw ire ene kawājaiwa rykurukare'ema 'ga upe. Y'way ajaiwaye'ema miamū futat itykurukare'ema 'ga upe. 'Ga 'ar ypyrauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekoi— 'jau 'ga 'ga upe imome'wau.

¹⁶—Waranuw ire nipo enera'yra 'ga awau akou kwe pe oporogytau Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga 'gā mojewyrakaa Jarejuwarete 'ga rero-wiara upe nū— 'jau 'ga 'ga ruwa 'ga upe u'ama. ¹⁷—Sā'ā ymā Eliasi 'ga rekoa Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'e apoa rakue. Nan tee futat nipo enera'yra 'ga rekoi, 'ga 'jawerimū etee futat. Jarejararete 'ga rur enune nipo enera'yra 'ga rekoi 'gā mu'jau. 'Gā na'yra mota'waukaa 'gā nuwa 'gā nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'ere te nipo Janejararete 'ga ruri enera'yra 'ga rewiri. Kwaiwete te 'ā 'gā Janeruwarete 'ga je'ega nuenuwi. A'eramū enera'yra 'ga a'eramū 'ua Janeruwarete 'ga je'ega renuwukaa 'gā nupe. Janejararete 'ga rura futarukaa 'gā nupe kwaiwete— 'jau ywagipewara 'ga Sakari 'ga upe u'ama imome'wau.

¹⁸A'ere aipo 'eramū Sakari 'ga nuerowiari 'ga je'ega.

—Ene'me awi jee kūi. Iwāiwi jeremireko ēē nū'ū. Je nanē 'ā tesawa'eramū nū. A'jea futat sipo ēē wāiwi pype ēē ra'yramū?— 'jau 'ga ywagipewara 'ga upe.

¹⁹A'eramū ywagipewara 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani. Ereapo awi aipoa. Je 'ā Gaprieua futat. Je 'ā Kul'jywa 'ga pyri-wara futat. 'Ga te 'ā je mut je moporogytaukaa enee. 'Ga te 'ā morauw esage werurukat imome'waukaa enee jee. ²⁰A'ere 'ā 'ga nererowiari etee ejeupe je 'ga mome'uramū. A'eramū nipo 'ga ene je'ēwoka'jama. Ije'ege'ema 'jawe nipo ekou. Enera'yra 'are'emaue nipo nereje'egi. 'Ga 'ar ire te ereje'eg nū— 'jau ywagipewara 'ga Sakari 'ga upe. —Eja'yra 'aramū te nipo ejeupe jeporogyta-wera ererowiat. A'eramū te nipo ereje'eg nū— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹A'eramū ukupepewara 'gā Sakari 'ga rapesaka 'upa.

—Ma'ja te 'ga wapo 'ūina oporomukuramū 'i?— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

²² Ojeupe ywagipewara 'ga porogytapaw ire Sakari 'ga 'ua uēma ukupepe-wara 'gā nupe. A'ere 'ga noje'egi futari 'ua. Opoa etee futat 'ga imowawaka 'gā nupe. A'eramū ukupepewara 'gā 'jau:

—Ywagipewara 'gā nipo kwe ojesaukaa 'ga upe ra'e. A'eramū 'ga oje'ēka'-jamamū ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

²³ Oporowykypaw ire Sakari 'ga awau ojewya oje'wyr ipe. ²⁴ Kamēsiete 'ga remireko ēē wa'yramū. A'eramū ēē 'uina wog ipe etee futat. Watawe'em futat kwe pe awau. Siku jaya moka'jama 'uina wog ipe watawe'em. ²⁵ A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat 'uina: “Janeruwarete kīā esage jee”, 'jau ēē 'uina. “Teja'yre'ema je anosī jepi. A'ere 'ā je 'awamū jera'yramū. Jemena agawewi je 'ā. A'etea je najera'yri jepi. A'ere 'ā 'awamū jera'yramū. A'eramū je 'awamū tejenosōumap”, 'jau ēē 'uina ojeupe.

Mari ēē upe ywagipewara 'ga 'eawet

²⁶⁻²⁷ Isapeu ēē ra'yryrūūnamū, Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua Mari ēē upe, Nasare pewara ēē upe. Gaprieua ywagipewara 'ga rera. Gaprieu 'ga 'ua, Janeruwarete 'ga je'ega rerua Mari ēē upe. Nimeni we Mari ēē. Ēēmē-rama 'ga Jose 'ga. Jose 'ga Davi 'ga juapyrera. Iypy we 'gā nupe 'wyriarare-teramū 'ūi ma'efera 'ga futat poromū, Daviramū.

²⁸ A'eramū Gaprieu 'ga 'jau Mari ēē upe:

—Ere eku'iramū ekou 'awamū, kari. Janeruwarete 'ga nipo 'ā ojejuka ene ree 'awamū ī— 'jau 'ga ēē upe 'ua.

²⁹ A'ere ēē naeapyoi ojeupe 'ga 'e are. “Ma'eramū kīā aipo 'jau jee 'ū?” 'jau ēē ojeupe.

³⁰ A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Erekyje awi, kari. Janeruwarete 'ga te ene rereko. Iku'i 'ga 'uina ene ree.

³¹ Enera'yt nipo ene. Kūima'e 'ga nipo enera'yra 'ga. Jejuī 'jau ki ene eja'yra 'ga renūina— 'jau 'ga ēē upe. ³²⁻³³—Kūima'eeteete 'ga te nipo. Janeruwarete 'ga te'i pē nupe 'jau: “Koromū jera'yra 'ga”, te'i pē nupe 'ga resaukaa 'jau— 'jau 'ga ēē upe. —'Ga futat nipo anure Janeruwarete 'ga omogo 'wyriarare-teramū pē nupe, judeuramū pē nupe, Jako 'ga juapyreramū pē nupe— 'jau 'ga ēē upe. —Ymā we te ako Davi 'ga juapyrera 'ga peapesak pejejemogyau ikue. “Maranime gatu nipo Davi 'ga juapyrera 'ga ruri 'wyriarareteramū akou janee?” pe'je 'ā pejejemogyau jepi. A'ere 'awamū 'ga ruri pē nupe. Enera'yramū 'ga 'ga muri pē nupe, pēnemiapesagera 'ga. Namutat 'ga rekoī 'wyriarareteramū pē nupe. Nipy'ruawi futari 'ga akou. Nateepawa'uweri futari nipo 'ga akou— 'jau 'ga ēē upe.

³⁴ A'eramū Mari ēē 'jau 'ga upe:

—Kūjāmukua we te 'ā je ako. Nokoi we te 'ā kūima'ea je ree. Ma'eramū je kūima'e tejee ekoe'emaue teja'yr ekoeteramū nūrā?— 'jau ēē 'ga upe.

³⁵ A'eramū 'ga 'jau ēē upe nū:

—Ku'jywa 'ga 'Agesagea te nipo ene rereko ī. 'Ga te kunumīa amut enee ī. A'eramū nipo ene eja'yramū. Ku'jywa 'ga te wa'yra 'ga amut enee. A'eramū nipo 'ga wesageramū. Nitywi'i futari 'ga tywera 'ga ree— 'jau 'ga ēē upe.

³⁶—Nenerea'ari nipo epytuna ēē ree, Isapeu ēē ree? “Ta'yre'ema kynā”, 'jau 'gā 'ā ēē upe jepi. A'ere 'awamū ēē ra'yramū. Ta'yryrūū ēē. Owāiwi pype ēē ra'yramū ai'i. ³⁷Wapo katu katu te 'ā Ku'jywa 'ga mama'ea. A'eramū 'ga

ēē mena 'ga ra'yra pyygukaa ēē upe. Nokoi'i te 'ā Ku'jywa 'ga remiapoe'ema mama'e mū— 'jau 'ga ēē upe.

³⁸ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Nai'i. A'jea futat Janeruwarete kīā jejararetea futat. Tene kīā iapoi jee wemifutar imū etee futat— 'jau Mari ēē ywagipewara 'ga upe.

Aipo 'epaw ire 'ga awau ēē wi ywag ipe nū.

Isapeu ēē pyri Mari ēē oawet

³⁹⁻⁴⁰ A'eramū Mari ēē ikoai'i awau Isapeu ēē 'wyr ipe. “Oo pa je kynā resaka tekou kwy”, 'jau ēē ojeupe. A'erauwe futat ēē okaraemā mogatyrūmū awau. Isapeu ēē Judeja ywy pewara. Ywytyra pyte'rarimū 'gā 'wyrā ruwi. A'eramū Mari ēē awau peu. Amunaw ipe owaēmawe Mari ēē awawayayau osou Isapeu ēē 'wyr ipe.

⁴¹ Mari ēē resakawe Isapeu ēē 'jau ēē upe:

—Tereko?

—Je rekoi 'we. Ene pyri je ruri tekou— 'jau Mari ēē ēē upe.

Mari ēē je'ega renupawe Isapeu ēē ra'yra 'ga omŷina ēē reweg ipe. A'erauwe futat Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri osou Isapeu ēē pype. Eē rerek-waramū futat 'ua.

⁴² A'eramū ēē 'jau Mari ēē upe:

—Janeruwarete kīā ojejuka ene ree kyn. Janeruwarete kīā esage janee. Ma'eramū 'ā ereko eku'iramū. Eneku'i 'ā ekou tekotee wā ku'i apyraapa— 'jau Isapeu ēē Mari ēē upe. —Enera'yra kīā ree taetu nipo kīā jejukai ene ree. ⁴³ Janeruwarete kīā esage jee. Ene 'ā jejara kīā ya— 'jau ēē Mari ēē upe. —Je te 'ā nakūjāeteete rūi te pē nupe. A'etea te 'ā erejot je resaka rai'i— 'jau ēē Mari ēē upe. ⁴⁴ —Ene te 'ā jarejara kīā ya. A'eramū jera'yra kīā omŷina aku-'iramū jereweg ipe eneje'ega renupawe ko— 'jau ēē ēē upe. ⁴⁵ —“Tene ki kīā iapoi jee”, ere 'ā kīā upe rai'i. “Tene ki kīā kunumī muri jee”, ere 'ā kīā upe rai'i. A'eramū taetu kīā tojejuka ene ree 'jau— 'jau Isapeu ēē Mari ēē upe.

⁴⁶ A'eramū Mari ēē 'jau:

—Janejara kīā esage janee, a'e je jepi.

⁴⁷ Janeruwarete kīā jane katu'okara.

A'eramū je a'eramū teku'iramū tekou.

⁴⁸⁻⁴⁹ Je 'ā nakūjāeteetea rūi agawewi.

A'etea kīā 'ā ojejuka je ree je rekoramū.

Janeruwarete kīā 'ā pājēreteā. Kīā 'ā aeremiapoe'ema wapo jee.

Anure nipo je manū re je rewiri 'ut ma'e wā 'jau jee:

“Janeruwarete kīā ojejuka kynā ree”, 'jau nipo wā 'ā jee je manū re.

Anure taetu nipo wā aipo wā 'i jee.

Janeruwarete kīā tekatu futat 'ā eteete ma'eramū akou.

Nokoi futari wā amū kīā 'jawe.

Kīā etee futat Okoeteete ma'eramū—

'jau Mari ēē Isapeu ēē upe 'ūina imome'wau.

⁵⁰ —Kīā 'ā ajemuaēm ojee iporomutat ma'e wā nee.

Ymā we te 'ā kīā jemuaēmi wā nee rakue.

Opoire'ema futat nipo kīā jane ree ajemuaēm awi.

Anure taetu nipo kīā jemuaēmi wā nee—

'Jau ēē imome'wau ēē upe.

⁵¹ —'Awamū taetu 'ā kiā opājē resaukaru'jau'japa wā nupe.

Ojee ojerowiaraipe ma'e wā kiā imomapa nipo.

Wā nemiaporama nipo kiā imateepapa wā nui—

'Jau ēē 'ūina ēē upe.

⁵² —'Wyriara wā nipo kiā imuēma.

'Wyriare'ema wā etee nipo kiā imyina 'wyriara py'rau nū.

⁵³ Ikaraemā'e'ema wā nupe etee nipo kiā mama'e esage monou nū—

'Jau ēē imome'wau ēē upe.

—A'ere nipo kiā ikaraemā kwai ma'e wā momoirukari wā karaemā awi.

A'eramū nipo kiā wā monou kwe pe, wā karaemā'e'eme futat.

⁵⁴ Janeypy upe kiā 'Jau rakue: "Ajemuaēm je pē nee.

A'eramū je pē poaa mama'e apo are", 'Jau kiā rakue.

A'eramū kiā u'eawer imū etee mama'e apou wā nupe, wā poaa, Israeu

kiā juapyrera wā poaa.

Wenuparera wā kiā ipoaa.

Nomoka'jami futari kiā u'eawera.

⁵⁵ Wea'aramū etee futat kiā akou wā nee.

Kiā 'ā ajemuaēma janeypy wā nee rakue.

Abraão kiā ree, kiā juapyrera wā nee nanē futat kiā 'ā ojejukau rakue.

Oje'eg imū etee futat kiā 'ā iapo—

'Jau Mari ēē Isapeu ēē upe.

⁵⁶ Muapyra jay magwapa Mari ēē akou peu Isapeu ēē 'wyr ipe. A'ere ēē ojewya 'ua oje'wyr ipe nū.

Juā Batista 'ga 'aawet

⁵⁷ Oje'wyr ipe Mari ēē o re Isapeu ēē ra'yra 'ga u'aa ēē wi. Kūima'e 'ga futat ēē ra'yra. ⁵⁸⁻⁵⁹ A'eramū ēē pytuna 'gā aku'iramū 'ga ree. Kwaiwete futat 'gā aku'iramū 'ga ree. Ēē pyriwara 'gā nanē aku'iramū 'ga ree nū.

—Janeruwarete kiā 'ā esage kynu upe. Ajemuaēm kiā kynu ree. A'eramū kiā kynu mena ra'yra pyygukaa kynu upe— 'Jau kūjāmera 'gā.

Kūima'e'era 'gā we futat 'Jau ēē upe:

—Esage te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nupe— 'Jau 'gā ajaupe ēē ra'yra 'aramū.

—Iwāiwi agawewi 'ā ēē. A'etea 'ā ēē ta'yt owāiwi pype— 'Jau 'gā ēē upe ēē ra'yramū.

Majepeja etee kunumī 'ga morowykye'ema magwapa. A'ere 'gā 'ua 'ga mojewaga resaka. 'Ga mojewaga resaka 'ut ma'e 'gā 'Jau ajaupe:

—'Ga ruwa 'ga rera etee futat sinug 'ga ree kūi, Sakari kūi— 'Jau 'gā ajaupe.

⁶⁰ A'ere 'ga y ēē:

—Naani. Nafutari je. Juā te je afutat kiā reramū— 'Jau ēē 'gā nupe. —Juā te je anug kiā ree— 'Jau etee ēē 'gā nupe.

⁶¹ Aipo 'ga y ēē 'eramū 'gā 'Jau ēē upe:

—Ma'eramū a'i ī? Nitywi te 'ā enepytuna Juā pyu era a'i ī— 'Jau 'gā ēē upe.

—Ma'eramū ene inuga ekoete 'ga ree a'i ī?— 'Jau 'gā ēē upe.

'Ga ruwa 'ga peu futat 'ūina. A'ere 'ga noje'egi 'ūina. Ije'ēka'jam 'ga.

⁶² A'eramū 'gā 'Jau 'ga ruwa 'ga upe:

—Ma'ja pyu te jane 'ga renūi?— 'jau 'gā 'ga upe.

Opo etee futat 'gā oje'ega Sakari 'ga upe 'ga 'jawe. ⁶³ A'erauwe 'ga iapoi 'gā 'jawe etee futat 'gā nupe. Opo warawarau etee 'gā nupe.

—Ka'arana perut jee— 'jau 'ga.

Opo etee futat 'ga 'jau 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ka'arana rerua 'ga upe. Ka'arana 'ga ikwasiaa wa'yra 'ga rer are 'gā nupe. Ka'aran are 'ga rera kwasiaramū 'gā esaka.

—'Ga rera Juā futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁴ Aipoa 'ga ikwasiaa 'ga renamū futat 'ga je'ega ojewya 'ga upe. A'eramū futat Janeruwarete 'ga 'ga je'ega mamuka 'ga wi, ywagipewara 'gā 'eawer imū etee futat. A'eramū futat 'ga imome'ui oje'eg imū 'gā nupe, 'ga oporogytau 'ūina 'gā nupe.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee— 'jau 'ga oje'ega fug ire 'ūina, Jarejuwarete 'ga mome'wau 'gā nupe.

⁶⁵ 'Ga je'egauwe futat peuwara 'gā ajemogymogyau etee futat 'ga renupa.

—Kuu. Maran te 'ga je'egi nū 'wei?— 'jau 'gā ajemogyau etee futat 'ga je'ega rerowiare'ema 'ga je'egamū.

A'eramū futat 'gā awau kwe pe ēē rera mokwasi'wau ajaupe.

—Iwāiwi agawewi 'ā Isapeu ēē. A'etea ēē ta'yt. ēē mena 'ga oje'ēka'jamamū ai'i. 'Ga ra'yra 'ga 'arauwe 'ga je'ega fugi 'ga wi ai'i nū. A'eramū futat 'ga oporogytau 'ūina Jarejuwarete 'ga upe oree ai'i— 'jau 'gā imome'wau ajaupe.

Amunawa moyka awau imome'wau 'gā nupe. ⁶⁶ A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā 'jau:

—Ma'e kūima'e 'ga sipo 'i? Kūima'e esage 'ga nipo kūi— 'jau 'gā ajaupe, 'gā na'yra rera renupa.

A'eramū Juā 'ga 'ar pyyrauwe Janeruwarete 'ga ojejukau esage 'ga ree.

Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uawet

⁶⁷ 'Ga je'ega mamug ire Janeruwarete 'ga U'agesage mua Juā 'ga ruwa 'ga upe, Sakari 'ga upe. 'Ga 'Agesagea 'ga rerekou 'ga moje'egukaa 'gā nupe. Janeruwarete 'ga remimurama 'ga 'ga imome'wau 'gā nupe, wa'yra 'ga rewiri 'ut ma'e 'ga 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁶⁸ —Ene 'ā eneresage oree, ki Ku'jyp.

Nitywi 'ga amū ene 'jawe oree.

Ene etee futat te 'ā eneresage oree, sa'e ki Jarejuwarete 'ga upe.

Janeypy 'gā 'ā, Israeu juapyrera 'gā 'ā, werowiat futat Jarejuwarete 'ga rakue.

Janeruwarete 'ga te 'ā wemiayuwa 'gā wenū'ēukat Egitu ywy awi rakue.

Anure nipo 'ga jane katu'okara 'ga muri janee.

⁶⁹ Jane katu'okara 'ga 'ā pājēretea.

Jane katu'okara 'ga 'ā Davi 'ga juapyrera, Janeruwarete 'ga upe oporowyky ma'efera 'ga juapyrera 'ga.

⁷⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je'egi oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue.

A'eramū 'ā 'ga 'eawera 'ga je'ega mome'wara 'gā imome'wau awau kwe pewara 'gā nupe rakue.

- ⁷¹ “Tajejuka pē nee 'jau,
pē jukaukare'ema pē nee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau,
pē nereko tywerukare'ema 'gā nupe 'jau, e'i 'ā Janeruwarete 'ga janee
rakue”,
'jau 'gā awau 'ga 'eawera mome'wau 'gā nupe rakue.
- ⁷² Janeruwarete 'ga 'ā ajemuaēm futat nanē janepytunera 'gā nee rakue.
U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga iapoi 'gā nupe rakue.
- ⁷³⁻⁷⁵ Ymā te 'ā 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue:
“Amuēm je ene ene ree iporomutare'ema 'gā nui”, 'jau 'ga 'ga upe
rakue.
“A'eramū ene ekyjawe'em jeje'ega renupa.
Je'eawer imū etee futar iki ene mama'e apou ekou.
A'eramū ene etywere'emamū ekou jee.
Mama'e tywera apoare'ema ene.
A'eramū ene nan etee futat ewau emanūmū jee”, 'jau Janeruwarete 'ga
Abraão 'ga upe rakue.
Aipo 'jau 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue.
A'ere 'ga na'ga upe etee rūi 'ga 'i.
Abraão 'ga juapyreramū jane upe juejue nanē futat 'ga 'i nū—
'jau Sakari 'ga imome'wau 'gā nupe.
- ⁷⁶ A'ere Sakari 'ga 'jau wa'yra 'ga upe:
—Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera 'ga renunewara, kisit.
Ene aranu w ire nipo Janeruwarete 'ga 'jau enee:
“Je te 'ā pājēreteā”, 'jau nipo Janeruwarete 'ga enee.
“Juā 'ga jeje'ega mome'wara 'gā nupe”, 'jau nipo 'ga enee ene
rekoramū.
Ene nipo kūima'eeteete futat ereko 'gā nupe.
Ene nipo ereo Jarejararete 'ga renunewe kwe pe 'gā mu'jau ekou
Jarejararete 'ga rura futarukaa 'gā nupe.
Janeruwarete 'ga ajemuaēm ae ree.
A'eramū 'ga ene monou kwe pe ene moporogytaukaa 'gā nupe.
- ⁷⁷⁻⁷⁹ “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē
mogyau wemiayuwamū pē katu'oka”, 'jau nipo ene ewau ekou 'gā
nupe.
“Janeruwarete 'ga ajemuaēma jane ree.
Ipota'wa te 'ā 'ga jane ree”, 'jau nipo ene ewau ekou 'gā nupe—
'jau 'ga wa'yra 'ga upe 'ūina oporogytau.
—Janejararete 'ga 'ara 'jawe futat.
Sā'ā ae kwara poromū mama'e resak katu katua.
Ypytunaiwa pypewara 'gā tee ajemogy oky'jau mama'e awi.
'Arimū wata ma'e 'gā nokyjei futari ajemogyau.
Nan tee Janejararete 'ga 'ur ire jane mu'ei 'Uwarete 'ga ree.
A'eramū jane 'ga kwaaw ire jarekyjawe'em.
'Ga kwaapare'ema 'gā tee okyje ajemogyau. Amanū awi 'gā kyjea 'gā
nerekou.
A'ere 'ga kwaapara 'gā nokyjei.
Okwaawamū Janeruwarete 'ga janekyje mateepawi.

Ojeupe jane porogytaramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi,
jane monou wemiayuwamū.

A'eramū jane a'eramū jarekyjawe'em jaremanū awi—

'jau Sakari 'ga wa'yra 'ga upe.

⁸⁰Waranuw ire Juā 'ga awau akou kwe pe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat 'ga rerekou. Ojete'e futat 'ga awau akou amunawe'em ipe namutamut. A'ere Israeu juapyrera 'gā awau ajatykau 'ga porogyta renupa. A'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe.

Jejui 'ga 'aawet

(Mateu 1.18-25)

2 ¹'Wyriararete 'ga Augusto 'ga. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Marāmaran te jeremiayuwa pytuna nū?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'gā nera kwasia-rukaa ojeupe.

—Pekwap pejeje'wyr ipe pejejera kwasiarukaa 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega monou wemiayuwa 'gā nupe. —A'ere simojopyrū pēē 'jau, pēnera kwasiarukar ire 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

²Aipoa 'ga iapoukaramū Sireniu 'ga 'ūina 'wyriaramū Siria ywy pewara 'gā nupe.

³A'eramū 'gā awaupap wera kwasiarukaa wamŷja jeupawer ipe etee futat. ⁴A'eramū Jose 'ga nanē awau Garireja ywy awi. Nasare awi 'ga awau Judeja ywy pe, wamŷja 'ga Davi 'ga 'wyrer ipe. Perēi me Davi 'ga 'ari rakue. A'eramū 'ga awau peu, wamŷja jeupawer ipe.

⁵Wemirekoram ēē rerawau, Mari ēē rerawau ojeupi wera kwasiarukaa 'gā nupe. Eē ra'y'ra ja'wyja'wyrāmū 'ga ēē rerawau Perēi me. A'ere kwaiwete 'gā oi peu. A'eramū 'gā wawa 'oga ojumpykware'emamū 'gā nupe. A'eramū Jose 'ga ēē rerawau wyra jagawa pype erosou 'ara ro'ysag awi. ⁶⁻⁷Peu 'gā neko-ramū Mari ēē ra'yr ypy 'ga u'aa. 'Ga 'ar ire 'ga auwana taity pyu, 'ga monou 'ga nuga ywya'ri pype^a

Ywagipewara 'gā jesaukaawet

⁸⁻⁹Jejui 'ga 'aramū ywagipewara 'ga 'ua ojypa ojesaukaa wyra jara 'gā nupe. Mukuu'i 'gā nekoi Perēi awi. Jū me 'gā nekoi weymawa pyri. Karupa'-mīa 'gā neymawa. Ypytunimū agawewi. A'etea 'ara 'jawe imojesaka 'gā nupe. Tata eny 'jawewara rerua erojypa 'gā nupe. Janeruwarete 'ga ojemuenyu 'gā nupe. A'eramū 'gā okyjau 'ga reny awi.

¹⁰A'eramū jui 'gā kyjeramū ywagipewara 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi. Moranuw esagea te je arut amū imome'wau pē nupe. A'ea moranuwa pyu tamaku'i pēē 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ea nipo 'gā amaku'i imogyau najuejue etee. ¹¹Awa 'ara rupi pē katu'okara 'ga 'ari Perēi me ko. Janeruwarete 'ga remimurera 'ga 'ari ko. Pējararete 'ga 'ari ko, pēnemiapesagera 'ga 'ari ko— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹²—Taity pyu 'ga jeuwani 'upa ywya'ri pype. A'eramū pēē 'awamū pejewau 'ga resaka. Jeremimome'ufer imū etee futat nipo peesak 'ga ruwamū. “A'jea futat jane esagi 'ga remimome'ufer imū etee futat”, 'jau nipo pēē pejejaupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

a 2.6-7 Ymā nitywi taityrete 'ga nugawa rakue. A'eramū 'gā 'ga monou ywya'ri pype.

¹³Ojete'e'i ra'ne ywagipewara 'ga 'ua. A'ere kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ur ppy ma'e 'ga ree.

—Nitywi 'ga amū Janeruwarete 'ga 'jawe.

'Ga te 'ā esage—

'Jau 'gā ajaupe.

¹⁴—Ywagipewaramū ore 'Jau: “Ene te 'ā eneresage jepi.”

Ywy pewara 'gā nanē 'Jau nū: “Ene te 'ā eneresage jepi” 'Jau 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū 'ga ojee oryp ma'e 'gā mopy'ata'wau—

'Jau 'gā ajemogyau.

¹⁵A'ere ywagipewara 'gā awau ojewya ywag ipe nū. A'eramū wyra jara 'gā 'Jau ajaupe:

—Pe'je ajee soo Perēi me 'ga resaka 'ū. “Pe'je pejewau 'ga resaka, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe”, e'i ako ywagipewara 'ga janee ko. A'eramū jane jarewau 'ga resaka— 'Jau 'gā ajaupe.

¹⁶A'eramū futat 'gā awau jupiwewe futat kunumīakya 'ga resaka. Owaēm ire 'gā 'ga resaka. Mari ēē resaka Jose 'ga reewe. Kunumīakya 'ga resaka ywya'ri pype 'ga ruwamū. ¹⁷⁻¹⁸'Ga resag ire 'gā awau 'ga mome'wau amunaw ipewara 'gā nupe:

—Ywagipewara 'ga 'ut ojesaukaa oree ko. “Pē katu'okara 'ga u'at Perēi me ko”, e'i 'ga oree ko. A'eramū ore arajua 'ga resaka. A'ere al'jea'jea futat 'ga 'i ra'e. 'Ga 'eawer imū etee futat ore kunumīakya 'ga resagi— 'Jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā aipo ojeupe 'gā 'eramū ajemogyau oporesagamū 'gā nee.

¹⁹Mari ēē 'upa etee enupa 'gā porogytaramū. Wapyakau 'upa 'gā je'eg are. Wea'aramū etee 'upa wa'yra 'ga ree.

²⁰A'ere wyra jara 'gā awau ojewya nū.

—Ene te 'ā eneresage oree— 'Jau 'gā awau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa akou. —Mama'e esagea te 'ā eremome'u oree. Nitywi 'ga amū ene 'jawe— 'Jau 'gā awau akou pe rupi 'ga upe. —Ywagipewara 'gā nemimome'u-fer imū etee futat jane esagi— 'Jau 'gā ajaupe, awau akou pe rupi.

Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā oawet

²¹'Ga 'ar ire 'gā majepeja etee morowykye'ema magwapa. A'ere 'gā 'ga mojewagukaa 'ga upe. Ywagipewara 'ga je'egawer imū etee futat 'gā 'ga re'roka, Jejui 'Jau 'ga upe.

²²⁻²³'Ga mojewag ire 'ga ru'wya 'ga 'ga rerawau Jerusareg ipe 'ga y ēē retee. 'Ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe. Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā 'ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe Jarejuwarete 'ga rowase. Ymā te Moisesi 'ga 'i 'gā nupe rakue: “Pēna'yr ypya nipo Janeruwarete 'ga remia-yuwa futat. A'eramū pēē 'ga 'ar ire 'ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe, Jarejuwarete 'ga rowase”, 'Jau 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā a'eramū 'ga rerawau esaukaa 'ga upe, Moisesi 'ga je'egawer imū etee futat.

²⁴Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiaa inuga ee rakue. “Mukūja ki pykaua pero mainana 'ga upe iapyaukaa Jarejuwarete 'ga upe pejeja'yra 'arauwe”, 'Jau 'ga 'gā nupe rakue. “Pykau tywe'emamū mukūja wyra'i rerawau iapyau”, 'Jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū Jejui 'ga ru'wya 'ga 'ga rerawau

erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Mukūja pykaua 'ga erawau erosou ojeupi mainana 'ga upe.

²⁵⁻²⁷ Poje Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega Simeão 'ga upe:

—Ere ewau esou peu, jemogytaaw ipe— 'Jau Janeruwarete 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau osou 'ga mogytaawa pype. Awau osou Jejui 'ga ru'wyrā 'ga resaka 'ga y ēē retee. Jejui 'ga nanē 'ga esaka nū. 'Ga resakawe 'ga 'ga rupia 'ga mua ojiwa pe. A'erauwe 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Jerusareg ipewara 'ga futat Simeão 'ga. Esage ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'e 'ga te poromū, Simeāonamū. Simeão 'ga akou ae katu'okara 'ga rura rapesaka rakue. Janeruwarete 'ga remimura 'ga rapesaka 'ga akou. ²⁸ A'eramū 'ga Jejui 'ga wuja rupia ojiwa pe. A'eramū futat 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

²⁹⁻³¹ —Ku'jyp. Ene te 'ā mama'ea ereapo ore rakue.

Ene te 'ā mama'ea jararetea.

Nitywi futari 'ga amū ene 'Jawewara.

Ene te 'ā mama'ea ereapo katu katu ore upe rakue.

Ymā te ako Ene'agesage je'egi jee ikue:

“Emanūme'ēwe nipo ae katu'okara 'ga ereesak”, 'Jau ako ene jee ikue.

A'efer imū etee je 'ā 'ga resagi.

'Awamū je 'ga resagi tejeau.

A'eramū je 'awamū temanūarūmū.

Aesak je 'ga enu'ama 'awamū.

A'eramū je tewau ene pyri 'awamū.

³² 'Ga nipo 'ara 'Jawe futat.

Sā'ā ae najuejue etee mama'ea resaga 'arimū.

Nan tee futat nipo 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukari 'gā nupe, 'ga je'ega mome'wau judeue'ema 'gā nupe.

Jejui 'ga 'ā judeua.

A'eramū nipo tesirūmera 'gā Jejui 'ga ree te judeu 'gā pojeupa ajemogyau.

Eneremiayua 'gā pojeupa ajemogyau—

'Jau 'ga oje'ega Jarejuwarete 'ga upe u'ama.

³³ Aipo 'ga 'eramū Jejui 'ga jara 'gā oporesagamū Simeão 'ga ree.

—Ma'eramū 'ga aipo 'Jau janera'yra upe 'ū?— 'Jau 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree, 'ga porogyta 'ga 'amamū.

³⁴⁻³⁵ A'ere Simeão 'ga 'Jau Jarejuwarete 'ga upe nū:

—Ejejuka esage ki 'ga jara 'gā nee, 'gā nekoramū— 'Jau 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū futat Jejui 'ga monou 'ga y ēē upe nū. A'eramū futat Simeão 'ga 'Jau Mari ēē upe:

—Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā kunumīa amut enee rai'i— 'Jau 'ga ēē upe.

—A'ere nipo 'ga aranuw ire amumera 'gā niporomutari 'ga ree. 'Ga rerekou tyweaete nipo 'ga rekoramū— 'Jau 'ga imome'wau ēē upe. —Aipo resaga nipo wayeteramū enee. Sā'ā ae jepokysia tuwīuu raya. Nan futat nipo aynamū enee— 'Jau 'ga imome'wau ēē upe u'ama. —'Ga rereko tywearera 'gā nipo Janeruwarete 'ga omomap. Amumera 'gā etee te nipo iporomutat enera'yra 'ga ree— 'Jau 'ga ēē upe imome'wau. —A'eramū futat nipo 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nerekou— 'Jau 'ga ēē upe.

A'eramū Simeão 'ga 'jau 'gā nupe:

—Anure te nipo Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaap katu katuukari janee. Ae nokwaawa'uweri ajuea'awa. 'Ga tee okwaap katu katuukat aerea'awa ae upe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

³⁶⁻³⁸'Ga porogyta 'ga 'amamū kūjā ēē mū 'ua 'gā nerowyka. Wāiwi ēē 'ua 'gā nerowyka. Jejui 'ga resakawe wāiwi ēē oje'ega Jarejuwarete 'ga upe:

—Ku'jyp. Eneresage 'ā ore. Ore katu'okara kiā eremut ore rai'i— 'jau Ana ēē 'ga upe u'ama.

A'eramū ēē 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—'Awamū nipo 'ā kiā rekoi janee. Janeruwarete kiā remimurera kiā futat u'at rai'i— 'jau ēē ojepyriwara 'gā nupe imome'wau. —Kiā futat nipo jane katu'ok, Jerusareg ipewaramū— 'jau ēē 'gā nupe.

Ana ēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat. ēē ruwa 'ga rera Fanueu. Aseri 'ga juapyra ēē. ēē iwāiwi gatu gatu te. Oitētai kwaturu kwara amu'at. Ana ēē omenaat rakue. A'ere sete kwara magwaw ire, ēē mena manūi ēē wi. A'eramū ēē akou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Jarejuwarete 'ga upe oje'ega 'ga muorypa akou.

—Ene te 'ā eneresage ore— 'jau ēē 'ga upe 'ūina. —Nitywi futari kiā amū ene 'jawe. Ene tee futat te 'ā eneresage ore— 'jau ēē oje'ega 'ga upe akou.

Ojemi'ware'ema ēē 'ga upe oje'eg enune. Ojety'ajaga etee te futat akou 'ga upe oje'egaw ipe. Aipo kūjā ēē futat Jejui 'ga mome'wau ojepyriwara 'gā nupe.

Ojewya 'gā awau Nasare pe nū

³⁹ēē porogytapaw ire Jejui 'ga jara 'gā 'ga rerawau mainana 'ga upe mukūja pykaua retee. Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā erawau imonou mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga pykau apyau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. A'ere Jose 'ga Mari ēē retee wa'yra 'ga rerawau erojewya Nasare pe nū. Nasare 'jawa amunawa 'upa Garireja ywy pype. ⁴⁰Peu futat Jejui 'ga waranupa. 'Ga wujawuja'ia we futat u'akwaakwaawamū. 'Ga Ruwarete 'ga ojejukau 'ga ree.

Jejui 'ga opytai Jerusareg ipe

⁴¹Maraka apoawa upe iwaēmauwe Jejui 'ga jara 'gā awau Jerusareg ipe. Wea'aramū awau ajatykau. “Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Ymā te 'ga 'ā janepytuna 'gā nenū'ēi Egitu ywy awi rakue”, 'jau 'gā ajaupe wea'aramū ee.

Aipoa aejatykaawa rera pasikwa. Kwara 'arauwe 'gā awau ajatykau wea'aramū opytunera 'gā nenū'eawer are. ⁴²Tusi kwara Jejui 'ga imu'ar ire 'ga jara 'gā 'ga rerawau poromū ojeupi. Majepeja etee 'gā morowykye'ema magwapa peu ajatykaaw ipe.

⁴³Maraka teepaw ire 'gā okwasi'wau awau oje'wyr ipe. A'ere Jejui 'ga nooi 'gā nupi. A'e pe 'ga pytai 'gā nui. Nokwaawi 'ga jara 'gā 'ga pytaa. ⁴⁴Ojewyaw ipe Mari ēē 'ga resake'ema. A'eramū ēē 'jau ojeupe: “Kūima'efera wā nupi nipo turi re'ā”, 'jau etee ēē ojeupe. A'eramū ēē weae'emamū 'ga ree. Awau akou ko'aramuku watau. Awau 'gā peu okaaruwamū pe aje. Okaaruwaw ipe 'gā 'ga rekaa.

—Peesak te jera'yra kiā ra'e?— 'jau ēē opytuna 'gā nupe.

—Naani nū ī— 'jau etee 'gā ēē upe.

⁴⁵ 'Ga resake'lemawe 'ga jara 'gā awau ojewya 'ga rekaa Jerusareg ipe nū.

⁴⁶ Mukūi 'gā oseae 'ga rekaa. Imuapyra rupi 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga rekaa. A'e pe 'gā 'ga resaka. Moromu'jara 'gā nupe 'ga 'ūina oporogytaw. A'eramū 'gā a'e pe 'ga renamū, awau owaēma 'ga upe. ⁴⁷ A'eramū moromu'jara 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree:

—Tete 'ga 'akwaaweteramū, oporogytaw 'ū— 'jau 'gā ajaupe ajemogyau.

⁴⁸ 'Ga jara 'gā nanē oporesagamū etee 'ga ree nū. A'eramū 'ga y ēē oje'ega 'ga upe:

—Ma'eramū ene epytau raili rā? Erejekarukat oreē kī'ī— 'jau ēē 'ga upe. —Arajemuaēm ore ene ree kī'ī— 'jau 'ga y ēē 'ga upe. —“Oka'jam nipo 'ā raili”, aru'e ore arakou ene rekaa kī'ī— 'jau 'ga y ēē 'ga upe.

⁴⁹ —Ma'eramū pēē je rekaa ī? 'Au te je rekoī Tejuwarete 'ga rog ipe tepytaw nū ī— 'jau 'ga oy ēē upe oje'ega wekat ēē rekoramū.

⁵⁰ A'ere 'gā naeapyoī 'ga je'eg are aipo 'eramū. ⁵¹ A'eramū futat 'gā 'ga rerawau oje'wyr ipe Nasare pe nū. Mari ēē akou wea'aramū wa'yra 'ga ree, 'ga muawer are. ⁵² 'Ga ru'wyr 'ga futat 'ga muaranupa 'ga y ēē retee. Jejui 'ga awau waranupa, 'gā je'eg imū etee futat mama'e apou akou. Wenuw etee futat 'ga 'gā je'ega. U'akwaawa 'ga erawau eruaranupa. A'eramū 'gā najuejue etee futat 'ga futaa. Janeruwarete 'ga nanē 'ga futaa nū.

Juā Batista 'ga remimome'ufet

(Mateu 3.1-12; Maku 1.1-8; Juā 1.19-28)

3 ¹⁻² Amunawe'em ipe Juā 'ga rekoramū Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe rakue:

—Ekwap jeje'ega mome'wau 'gā nupe— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue, Sakari 'ga ra'yra 'ga upe rakue. —Ikwaapare'ema 'gā nupe jeje'ega mome'wau ewau— 'jau 'ga 'ga upe.

Tiperiu 'ga te futat 'wyriarareteramū 'ūina romanū 'gā nupe. Kīsi kwara magwapa 'ūina 'wyriar ymanamū 'gā nupe. A'eramū 'ga 'wyriarareteramū 'ga renauwe futat tesirūmera 'gā 'ga imogyau 'wyria'riramū 'gā nupe. Pōsiu Piratu 'ga 'ūina 'wyriaramū Judeja ywy pewara 'gā nupe. Erote 'ga 'ūina 'wyriaramū Garireja ywy pewara 'gā nupe. Erote 'ga rewirera 'ga, Filipe 'ga 'ūina 'wyriaramū Iturea ywy pewara 'gā nupe. Trakoniki ywy pewara 'gā nupe nanē nū. Lisaniās 'ga 'ūina 'wyriaramū Apireni ywy pewara 'gā nupe. Aipo 'gā jemogyramū Anasi 'ga akou 'wyriaramū mainana 'gā nupe Kaifasi 'ga retee.

Aipo 'gā jemogyramū Janeruwarete 'ga oje'ega Juā 'ga upe:

—Ekwap jeje'ega mome'wau 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe, Sakari 'ga ra'yra 'ga upe.

³ Ojeupe 'ga porogytapaw ire Juā 'ga awau akou kwe pe. Jotāuy pewara 'gā nupe 'ga awau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau akou.

—Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit tāmējē pejetywer awi. A'eramū je pejetywer awi pepoir ire je pē pymiāu 'y pe. A'eramū Janeruwarete 'ga pētywera moia pē nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴ Isai 'ga je'eger imū etee futat Juā 'ga awau imome'wau 'gā nupe nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je'egi Isai 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ojeupe 'ga 'e kwasiaa inuga ka'aran are 'gā nupe rakue:

“Peu 'ga amū rekoī wafukaita amunawe'em ipe.

Janeruwarete 'ga porogyta are ae mu'jau, Jarejararete 'ga rura futarukaa 'gā nupe.

'Pel'je Janejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou imojewarawe'em.

Ywyaty'ria nanē ene imomēmōumap nū.

⁵ Ywyperewa ene imatyneema 'jau. A'eramū akware'emamū futat pe awau ywy kwara matyneem ire.

Ikwakwara ene imomēmōu', 'jau 'ga wafukaita.

⁶ A'eramū nan ene iaporamū, 'gā najuejue etee futat ae katu'okara 'ga kwaapa,

'Al'jea futat Janeruwarete 'ga ae katu'ogi ra'e', e'i nipo 'gā 'gā nupe najuejue etee",

'jau Isai 'ga ikwasiaa Juā 'ga ree inuga 'gā nupe.

⁷ A'eramū 'gā awau kwaiwete ajatykau Juā 'ga ree numiamū ojepymīāukaa 'ga upe numiamū. “Y pe 'ga je pymī re nipo Janeruwarete 'ga je rerekou tywere'ema jetywer are”, 'jau 'gā ojeupe numiamū. A'ere Juā 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Pejetywer awi ra'ne pepoit. A'ere te je pē pymī— 'ga 'i etee 'gā nupe ojee 'gā jatykaramū.

A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Janeruwarete 'ga imara'ne pē nee. Pētywer are 'ga mara'neramū pē nee. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. “Ene'me awi”, pel'je awi jee. Al'jea futat nipo 'ga pē nerekou tyweretei. “Nore rereko tywera'uweri 'ga”, pel'je awi. Al'jea futat 'ga pē nerekou tyweri nipo— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ⁸—Pel'je pejewau mama'e esage mū apou pejetywer awi pejepoira resaukaawamū kūi— 'jau 'ga oje'ega moywrafena 'gā nupe.

—“O'meramū 'ga 'i”, pel'je kasi jee ne. “Je 'ā Abraão 'ga juapyrera te. A'eramū 'ga a'eramū je rerekou tywere'em”, pel'je kasi ne. Janeruwarete 'ga ifutar ire amunipo 'ā 'ga ita mu'jagi Abraão 'ga juapyreramū. ⁹Sā'ā ae 'ywa i'a a'wyre'ema iypy mosoga. A'eramū erawau imonou imomoa tata pe. Nan tee futat 'ga pē nerekoī pejetywer awi pepoire'emamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ A'eramū 'gā 'jau Juā 'ga upe:

—Ma'ja ajee ore aruapo a'eramū orotywer awi oropoiawamū ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Au'je ki pejejee etee pejejea'ar ire. Najuejue etee ki 'awamū pejejuka esage pejejee. ¹¹Taity kwaiwete ma'eramū pemono ape taitye'ema 'gā nupe. Emi'uram kwaiwete ma'eramū pēē mama'e monou emi'urame'ema 'gā nupe nū— 'jau 'ga 'gā nupe, aipoa ojeupe 'gā 'eramū.

¹² A'eramū 'wyriara upe ka'aranūū pyykara 'gā oje'ega Juā 'ga upe nū:

—Ma'ja ajee ore aruapo orojee, orotywer awi oropoiawamū nū'ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹³ A'eramū Juā 'ga 'jau ka'aranūū pyykara 'gā nupe:

—Au'je ki ka'aranūū muruu re 'gā nui. 'Wyriara je'eg imū etee futar iki ka'aranūūa pepyyk pejekou 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe, aipo ojeupe 'gā 'eramū.

¹⁴ A'eramū jefaruu 'gā 'jau 'ga upe nū:

—Ore nū'ū? Ma'ja ajee ore aruapo orotywer awi oropoiawamū 'ū?— 'Jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Juā 'ga 'Jau jefaruu 'gā nupe:

—“Ka'aranūūa tejeupe imure'emamū je ene nupāi ne”, ere kasi 'awamū 'gā nupe ne, 'gā je'ēwu'Jage'ema ne. Mama'ea a'jea etee futat imome'wau ekou. “Temepy'i'ia je nafutari”, 'Jawe'em pēē pejekou. “Temepyuua te je afutat”, 'Jawe'em futat pejekou— 'Jau 'ga jefaruu upe. —Pejeporowyky repy are etee futat pēnekōēai pejekou— 'Jau 'ga 'gā nupe. “Topoit tetywer awi 'Jau” 'Jara 'gā jefaruu 'gā nupe 'ga 'Jau poromū.

¹⁵Aipo 'gā nupe Juā 'ga 'eramū 'gā amū 'upa 'ga porogyta renupa.

—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga nipo kweramū ki sa— 'Jau 'gā ajaupe 'upa. —'Ga futat nipo ae katu'okara— 'Jau 'gā 'upa ajaupe.

¹⁶Aipo 'gā 'eramū Juā 'ga enupa. A'eramū 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Naani. Naae katu'okara rūi je. Naje rūi 'ga remimurera— 'Jau 'ga 'gā nupe, aipo ojeupe 'gā 'eramū. —Naani. Janeruwarete 'ga remimura 'ga 'ā kūi-ma'eteetea te— 'Jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —Je naani. Je akotee'i ma'ea te. Apoat te je 'ga tekou— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Je 'ā a'jea futat apymī pēē 'y pe tekou. A'ere je rewiri 'ut ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri pē nupe— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau. —'Ga te amut 'Uwarete 'ga 'Agesagea werowiaaramū pē nupe. Werowiare'ema 'gā nupe te ajee 'ga namuri futari U'aga. Wereko tywerete futat nipo 'ga 'gā. ¹⁷Sā'ā ae juowuuran ape 'oga. A'eramū 'ā ae a'yi esage imū'jāu jui. A'eramū 'ā ae iapefera monou tata pe. Nan tee futat nipo 'ga werowiare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata nowewi futari. Nitywi futari imowepara 'ga amū— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁸A'eramū Juā 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit pejetywer awi. Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoia pē nui— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁹⁻²²A'eramū 'gā a'eramū kwakwai'i opoia otywer awi. A'eramū Juā 'ga otywer awi 'gā poiramū 'gā pymīau 'y pe.

'Y pe Jejui 'ga pymīawet

(Mateu 3.13-17; Maku 1.9-11; Juā 1.31-34)

'Gā pymīmaw ire Jejui 'ga 'ua 'gā pymīaw ipe owaēma 'ga upe. A'eramū Juā 'ga Jejui 'ga monou ipymīau 'y pe.

Juā 'ga opymī re Jejui 'ga oje'ega monou u'ama 'Uwarete 'ga upe. Ojeupe 'ga je'ega monoramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua 'ga upe. Pykau 'Jawe 'ua ojypa 'ga jasi'y'warimū wapyka. Ywag awi 'ga upe U'agesage jywamū Janeruwarete 'ga oje'ega Jejui 'ga upe.

—Ene te 'ā Jera'yraretea. Ene 'ā jeremifutararetea. Ene 'ā je muorypararetea ejee— 'Jau 'ga wa'yra 'ga upe oje'ega mua.

Anure Erote 'ga Juā 'ga munewukaa 'gā nupe. Erote 'ga 'wyriaramū peuwara 'gā nupe. A'eramū 'ga 'ga munewukaa. Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekau 'ga wi, Erotiasi ēē pojekau 'ga wi. A'eramū Juā 'ga 'Jau 'ga upe:

—Nia'wyri nanuara. Ejewirera remirekoa 'ā erepojeka 'ga wi. Nenea'wyri ene ra'e. Kwaiwete enetywera ra'e— 'Jau Juā 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga a'eramū Erote 'ga mamara'neukaa ojee. A'eramū 'ga Juā 'ga munewukaa 'gā nupe.

Jejui 'ga pytunet

(Mateu 1.1-17)

²³ Trīta kwara magwaw ire Jejui 'ga awau 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga porogyta are.

Jose 'ga Jejui 'ga ru'wyrā.

Eli 'ga Jose 'ga ruwa.

²⁴ Matate 'ga Eli 'ga ruwa.

Levi 'ga Matate 'ga ruwa.

Meki 'ga Levi 'ga ruwa.

Janai 'ga Meki 'ga ruwa.

Jose 'ga Janai 'ga ruwa.

²⁵ Matatiasi 'ga Jose 'ga ruwa.

Amosi 'ga Matatiasi 'ga ruwa.

Naum 'ga Amosi 'ga ruwa.

Esi 'ga Naum 'ga ruwa.

Nagai 'ga Esi 'ga ruwa.

²⁶ Maate 'ga Nagai 'ga ruwa.

Matatiasi 'ga Maate 'ga ruwa.

Semei 'ga Matatiasi 'ga ruwa.

Jose 'ga Semei 'ga ruwa.

Jota 'ga Jose 'ga ruwa.

²⁷ Joanā 'ga Jota 'ga ruwa.

Resa 'ga Joanā 'ga ruwa.

Soropapeu 'ga Resa 'ga ruwa.

Saratieu 'ga Soropapeu 'ga ruwa.

Neri 'ga Saratieu 'ga ruwa.

²⁸ Meki 'ga Neri 'ga ruwa.

Ati 'ga Meki 'ga ruwa.

Kosā 'ga Ati 'ga ruwa.

Ematāu 'ga Kosā 'ga ruwa.

Eri 'ga Ematāu 'ga ruwa.

²⁹ Josue 'ga Eri 'ga ruwa.

Eriese 'ga Josue 'ga ruwa.

Jorim 'ga Eriese 'ga ruwa.

Matate 'ga Jorim 'ga ruwa.

Levi 'ga Matate 'ga ruwa.

³⁰ Simeão 'ga Levi 'ga ruwa.

Juda 'ga Simeão 'ga ruwa.

Jose 'ga Juda 'ga ruwa.

Jonā 'ga Jose 'ga ruwa.

Eriaki 'ga Jonā 'ga ruwa.

³¹ Merea 'ga Eriaki 'ga ruwa.

Mena 'ga Merea 'ga ruwa.

Matata 'ga Mena 'ga ruwa.

- Natā 'ga Matata 'ga ruwa.
 Davi 'ga Natā 'ga ruwa.
³² Jese 'ga Davi 'ga ruwa.
 Opete 'ga Jese 'ga ruwa.
 Poasi 'ga Opete 'ga ruwa.
 Sara 'ga Poasi 'ga ruwa.
 Nasom 'ga Sara 'ga ruwa.
³³ Aminatape 'ga Nasom 'ga ruwa.
 Amin 'ga Aminatape 'ga ruwa.
 Arni 'ga Amin 'ga ruwa.
 Esrom 'ga Arni 'ga ruwa.
 Peres 'ga Esrom 'ga ruwa.
 Juda 'ga Peres 'ga ruwa.
³⁴ Jako 'ga Juda 'ga ruwa.
 Isaki 'ga Jako 'ga ruwa.
 Abraão 'ga Isaki 'ga ruwa.
 Tera 'ga Abraão 'ga ruwa.
 Nako 'ga Tera 'ga ruwa.
³⁵ Seruki 'ga Nako 'ga ruwa.
 Ragau 'ga Seruki 'ga ruwa.
 Faleki 'ga Ragau 'ga ruwa.
 Eperi 'ga Faleki 'ga ruwa.
 Sara 'ga Eperi 'ga ruwa.
³⁶ Kainā 'ga Sara 'ga ruwa.
 Arfasate 'ga Kainā 'ga ruwa.
 Sem 'ga Arfasate 'ga ruwa.
 Nue 'ga Sem 'ga ruwa.
 Lameki 'ga Nue 'ga ruwa.
³⁷ Metusarem 'ga Lameki 'ga ruwa.
 Enoki 'ga Metusarem 'ga ruwa.
 Jarete 'ga Enoki 'ga ruwa.
 Maleleu 'ga Jarete 'ga ruwa.
 Kainā 'ga Maleleu 'ga ruwa.
³⁸ Enosi 'ga Kainā 'ga ruwa.
 Sete 'ga Enosi 'ga ruwa.
 Atāu 'ga Sete 'ga ruwa.
 Janeruwarete 'ga Atāu 'ga ruwa. Atāu 'ga ae ypy ypya. Janeruwarete
 'ga remiapo ypyfera 'ga. A'eramū 'ga a'eramū Atāu 'ga ruwa
 Jarejuwaretea futat.

Amunawe'em ipe Jejui 'ga rerawaawet

(Mateu 4.1-11; Maku 1.12-13)

4 ¹Y pe 'ga jepymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga rerawau amunawe'em ipe 'ga rerekou. ²Kwarêta 'ara 'ga imagwapa akou ojemi'ware-
 'ema. A'eramū 'ga opy'arayparamū akou.

A'e pe 'ga rekwaw ipe mama'eukwaawa 'wyriara 'ua 'ga resaka. “Taesak 'ga poira 'uwa 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau ojeupe etee futat. “Teje'ega taenuwukat esaka 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ūina ojeupe etee futat numiamū.

³A'eramū oje'ega Jejui 'ga upe:

—“Ku'jywa 'ga ra'yra je”, ere 'ā. A'eramū ene ita mu'jaga ejemi'uramamū— 'jau mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga upe.

⁴Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Naani. Naene rūi je arowiat tekou. Tejuwarete 'ga etee te je arowiat tekou. Jeruwarete 'ga e'i ore: “Nawemi'uram are tee rūi ae rekoī”, 'jau ore jepi— 'jau 'ga jupe. —Oreruwarete 'ga te 'ā ae mogoara— 'jau etee 'ga jupe.

⁵A'ere mama'eukwaawa 'wyriara 'ga rerawau 'ga roerojeupia ywytyr apy-te'rarimū nū. Peu 'ga rerowaēm ire mama'eukwaawa 'wyriara ywy resaukaa 'ga upe. Mama'ea ipype ajemogy ma'e reewe futat esaukaapap 'ga upe. Kamē-siete futat ywy pypewara resaukaa 'ga upe.

⁶⁻⁷—Ejuwarete 'ga rerowiar awi ene poir ire 'agera tomonopap enee 'jau— 'jau mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga upe. —Tejerowiarāmū tomonopap enee 'jau— 'jau 'ga upe oporogytau, mama'e resaukaa 'ga upe. —Ymā te ako 'ga 'agera muri jee ikue. A'eramū je ene tejerowiarāmū 'agera monoupap enee nū. A'eramū je ene mogou 'wyriarareteramū 'agera mama'e upe. A'eramū ene e'yina jeje'eg imū etee futat 'wyriaramū 'gā nupe. Je te omono enee temuoryw ire— 'jau mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga upe.

⁸A'eramū aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Naani. Ymā Jeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'ga amū upe rakue. “Je te 'ā Pējararetea. Je te 'ā Pēnuwaretea. A'eramū ki pēē jeje'ega etee enupa pejejemogyau. Je te ki je muoryp pejepe pejejemogyau”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue— 'jau etee 'ga jupe.

⁹A'ea ywyty'rar awi mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga rerawau Jerusa-reg ipe nū. Janeruwarete 'ga mogytaawa apyte'rarimū 'ga rerawau erojeupia. Ywatewate 'ga mogytaawa. A'eramū 'jau 'ga upe nū:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. A'eramū ene ewau epoa 'aw awi. Nerepena'u-weri ewau. Jaruete ereo e'aa. ¹⁰⁻¹¹Eneruwa 'ga futat oje'ega okwasiarukat pē nee rakue:

“Tejepyriwara 'gā je omono enee.

A'eramū 'gā ojejukau ene ree. A'eramū ene ejemokanāje'ema ewau e'aa.

Epya miamū ene imokanāje'ema ita are”,

'jau ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukaa wa'yra 'ga ree ikue— 'jau mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga upe.

“Omorytee pa je 'ga kwy”, 'jau ojeupe numiamū.

¹²A'ere Jejui 'ga 'i etee jupe:

—A'jea futat aipo 'ea numiamū. A'ere je narowiari futari eneje'ega. Jeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat 'ga amū upe nanē nū: “A'jea futat sipo ajee 'ga jejukai je ree, pe'je kasi jee ne, je rerowiare'ema ne”, e'i 'ga ikwasiarukaa ajepeja 'ga upe rakue— 'jau 'ga jupe. —A'eramū je eneje'ega mojerowiare'ema— 'jau Jejui 'ga mama'eukwaawa 'wyriara upe.

¹³A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara awau Jejui 'ga wi. “Anurenure'i nipo tomorytee 'ga 'jau kwy”, 'jau awau ojeupe etee futat.

Jejui 'ga porowyky ypyruga

(Mateu 4.12-17; Maku 1.14-15)

¹⁴⁻¹⁵ Mama'eukwaawa 'wryiara ojewi io re Jejui 'ga ojewya awau Garireja ywy pe nū. 'Ga Ruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū awau kwe pe watau akou. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga awau akou 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. A'eramū 'ga renuparera 'gā 'jau ajaupe:

—Ae mu'e katuram 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga porogyta are pa 'ā jeporenuwiweramū nū. Esage te 'ā 'ga porogyta ra'e a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ga rera mokwasi'wau.

—Esage 'ga porogyta ra'e— 'jau 'gā 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype.

Nasare pe Jejui 'ga oawet

(Mateu 13.53-58; Maku 6.1-6)

¹⁶⁻¹⁷ A'ere Jejui 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū, Nasare pe nū. Waranupawer ipe 'ga awau ojewya nū opytuna 'gā nesaka. Morowykye'ema rupi 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe wapyka oporogytau 'gā nupe. Wemiapo etee futat 'ga iapou 'gā nupe. 'Gā jatykapaw ire 'ga awau afu'ama 'gā mogytaawa rowase katy. A'eramū ajatykaawa raarana 'ga ka'arana monou 'ga po pe. A'ere 'ga ipypekau esaka. A'eramū 'ga Isai 'ga remikwasiarer ipe ipypekau esaka. Isai 'ga Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera rakue. A'eramū 'ga oje'ega Isai 'ga upe rakue. A'eramū Isai 'ga ojeupe 'ga je'egawera kwasiaa inuga ka'aran are. Aipoa ka'arana kwasiaripyre Jeju 'ga imogytau 'gā nupe:

¹⁸ “Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko”,
'jau 'ga u'ama imogytau.

“Ga 'ā je mono morogyta esage mome'waramū itywerete ma'e 'gā nupe.

'Ga 'ā je mono moromunepawa pypewara 'gā mū'jāukaa jee.

'Ga 'ā je mono eae'ema 'gā mamā'ēukaa.

'Ga 'ā je mono 'gā nemirereko tywerete 'gā mū'jāukaa 'gā nui jee.

¹⁹ 'Ga futat 'ā je mono, “Awamū Janeruwarete 'ga ae katu'ogi” e
mome'waukaa jee 'gā nupe”,

'jau 'ga imogytau u'ama 'gā nupe. ²⁰ Imogytapaw ire 'ga ka'arana mamana nū. A'ere 'ga ka'arana monou ojeupe imuarera 'ga po pe nū. 'Ga po pe imono re 'ga awau wapyka 'ūina.

A'eramū peuwara 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree.

—Awyi are te Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue? “Je ree 'ga ikwasiari inuga rakue”, e'i sipo kwe 'ga 'i?— 'jau peuwara 'gā ajaupe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Ga remikwasiarer imū etee futat je ruri— 'jau 'ga 'ūina wapyka oporogytau 'gā nupe.

²² A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Ae mu'e katuram 'ga ra'e nū'ū. Jane 'jawewara 'ga agawewi 'ā. A'etea 'ga morogyta esagea omome'u janee— 'jau 'gā aipo 'ga 'e 'ga renamū. A'eramū 'gā amū 'jau:

—NaJose 'ga ra'yra 'ga rūi nipo ki sa? Maran ajee 'ga ae mu'ei aipo 'jau ki 'ei— 'jau amumera 'gā ajaupe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Aeremiapoe'ema 'awamū eapo amū oree”, pe'je 'ā jee. “Kafanaū pe 'ā ereapo futat. A'eramū ene 'au nanē iapou nū”, pe'je 'ā jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Earanupawer ipe eapo oree”, pe'je 'ā jee. “Ojero'wu ma'e 'gā 'ā erekatu'ok rai'i. A'ere 'awamū ene ejete futat erejekatu'ok”, 'jau nipo pēē jee. “Kafanaū pe 'ā ojero'wu ma'e 'gā erekatu'ok rai'i. A'eramū ene 'awamū earanupawer ipe taetu nanuara apou oree. Ore 'ā enepytuna futat. A'eramū ene epytunamū taetu ore katu'oka. Taruesak orokatu'oga 'jau”, 'jau nipo pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁴—Janeruwarete 'ga je'lega mome'wara 'ga amū oo kwe pe 'ga je'lega mome'wau. A'eramū kwe pewara 'gā jēmī 'ga je'lega rerowiaa. A'ere 'ga 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gā miamū 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat kwe pewara 'gā je rerowiari. A'ere je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵⁻²⁶—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga monoi ajepeja amunaw ipe rakue, Sarepata pe rakue. Sidoma ywy pe aipo 'upa. Peu futat 'ga 'ga monou kūjā ēē upe rakue, imen manū ma'efera ēē upe rakue. NaIsraeu juapyrera rūi ēē. A'etea Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga monoukat imoporogytaukaa ēē upe. “Ene ejot ekou jeremi'urama rerua jee”, 'jau 'ga ēē upe. Muapya kwara u'aa amana okyre'ema. A'eramū 'gā nemi'urama opapa 'gā nui. A'eramū 'gā a'eramū ty'ara rerajemogyau— 'jau 'ga imome'wau ojeipyriwara 'gā nupe. —Kwaiwete agawewi futat judeu 'gā jemogyi peu ty'ara rerajemogyi. A'etea Janeruwarete 'ga ēē upe etee futat mama'e nomateepawukari. ²⁷Nānēwē-jēmī futat Janeruwarete 'ga judeue'ema 'ga amū katu'oka 'ga pito'om awi nū, Naamā 'ga katu'oka 'ga pito'om awi nū. Kwaiwete agawewi futat ipito'om ma'e 'gā Israeu juapyrera 'gā jemogyi peu. A'etea 'ga judeue'ema 'ga etee okatu'ok 'gā nui. Siria ywy pewara 'ga 'ga ikatu'ogukaa Eliseu 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ²⁸—Najudeu 'gā etee rūi 'ga opoat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe 'gā amara'neramū Jejui 'ga ree. ²⁹A'eramū 'gā 'ga rerawau wytyra rupi 'ga rorojeupia 'ga rerawau iapyte'rarimū. 'Ga rerawau 'gā iāāpyraya 'arimū 'ga rerawau.

—Simono 'ga imomoa ijukau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

³⁰ A'ere 'ga kwawi 'gā pyterimū awau kwe pe 'gā nui.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 1.21-28)

³¹ Ajepeja 'gā 'wyrarete pe Jejui 'ga awau, Kafanaū pe. Garireja ywy pype Kafanaū 'jawa amunawa 'upa. A'e pe 'ga awau 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Morowykye'ema rupi judeu 'gā mu'jau akou 'ga ree. ³² 'Wyriara 'jawe 'ga oporogytau 'gā nupe. A'eramū 'ga 'gā moporesaka etee ojee.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe. —NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'jawe rūi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gā Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā ae mu'ei— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere Jejui 'ga nanarūi. U'eawer imū etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree.

'Ga porogyta renupa etee ajemogyau, ojeupe 'ga 'eramū. Judeu 'gā jaty-kaawa pype 'ga oporogytau 'gā nupe. ³³ A'e pype mama'eukwaawa rerekwara 'ga amū akou. A'eramū 'ga muafukaita:

³⁴—Jejui! Nasare pe waranup ma'eramū je 'i ene upe: Ma'ja are te ereko ki sa?—'Jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe. —Ore momapa te erejot ra'e? Akwaap je ene. Jane 'arimūwara 'ga remimurera te 'ā ene— 'Jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

³⁵ A'eramū 'ga 'Jau jupe:

—Epije ene ekou. Ere ejepe'au 'ga wi— 'Jau Jejui 'ga jupe.

A'eramū 'ga pirewara 'ga wi uēmawamū 'ga moywyrupāu. A'ere namuayrūi 'ga uēma 'ga wi. ³⁶ A'eramū esakarera 'gā opiryyjamū 'ga pirewara pe'aramū. A'eramū taetu 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'Jau ajaupe:

—Kuu. Opājē mū futat ako 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'ga wi ko— 'Jau 'gā ajaupe. —Mama'eukwaawa miamū 'ā pājē. Jejui 'ga taetu pājērete. Sā'ā 'ga mama'eukwaawa pe'aa 'ga wi— 'Jau 'gā ajaupe.

³⁷ Mama'eukwaawa wejue 'ga imonou 'ga wi. A'eramū taetu Jejui 'ga rera okwasi'wau Garireja ywy pype kamēsīete, amunawa moymoyka.

Pedro 'ga rojo ēē

(Mateu 8.14-17; Maku 1.29-39)

³⁸ Judeu 'gā jatykaaw awi uēm ire Jejui 'ga awau Simão 'ga rog ipe. Simão 'ga rojo ēē oro'yramū 'upa. A'eramū 'gā 'Jau Jejui 'ga upe:

—Waiwa ēē iro'y 'upa. Ejot ēē resaka ēē ro'y awi— 'Jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'erauwe Jejui 'ga awau ēē resaka. A'eramū 'ga 'Jau ēē ro'y upe:

—Ejepe'a ēē wi— 'Jau 'ga ēē ro'y upe.

A'erauwe ēē ro'ya oia ēē wi. A'erauwe ēē afu'ama awau mama'e apou 'gā nupe 'gā mojemi'waa.

⁴⁰ Kaaruwamū peuwara 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua esaukaa Jejui 'ga upe. Opoa etee agawewi 'ga imonou 'gā 'arimū. A'etea ojero'wu ma'e 'gā ojekatu-okapap. ⁴¹ Kwaiwete 'gā nui 'ga mama'eukwaawa pe'au.

—Pejepe'a 'gā nui— 'Jau Jejui 'ga 'gā pirewara upe.

A'eramū mama'eukwaawa awau wafukaita:

—Jane 'arimūwara 'ga ra'yra te 'ā ene— 'Jau wafukaita 'ga upe. —Orok-waaw ore ene— 'Jau mama'eukwaawa wafukaita 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū 'ga 'Jau mama'eukwaawa upe:

—Peafukai awi pejewau— 'Jau 'ga jupe.

⁴² Ai'iwe, ppytu'nīnauwe, Jejui 'ga afu'ama awau awotywe'eme oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. A'ere Kafanaū pewara 'gā nuri 'ga rekaa. 'Ua owaēma 'ga upe. A'eramū 'gā 'Jau 'ga upe:

—Ereo awi. Taruenup eneporogyta 'Jau— 'Jau 'gā 'ga upe numiamū.

⁴³ A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Peuwara amunaw ipe je oi nū— 'ga 'i etee 'gā nupe, “Epyta” ojeupe 'gā 'eramū. —Janeruwarete 'ga je mono kwe pe nū. “Kwe pe ekwap je mome'-wau 'gā nupe”, e'i 'ga jee. “Pejetywer awi pēpōiriweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, ta'e 'gā nupe 'Jau— 'Jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁴ Najuejue etee futat 'ga awau akou imome'wau 'gā nupe. Judeu 'gā jaty-kaaw ipe etee te futat 'ga awau akou imome'wau. Amunawa moyka imome'-wau akou.

—'Awamū Janeruwarete 'ga 'wyriarareteramū janee. Pejetywer awi pepoi-ramū 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'jau 'ga awau akou imome'wau 'gā nupe.

Jejui 'ga remimu'e ppy 'gā

(Mateu 4.18-22; Maku 1.16-20)

5 ¹Genesare ypia reme'y'warimū Jejui 'ga 'amamū kwaiwete 'gā 'ua ajaty-kau 'ga ree, 'ga porogyta renupa. Ojopyppypyka 'gā 'ua. ²A'eramū Jejui 'ga yaruu resaka. Mukūi yaruua 'ua ojekoka 'upa. Yara jara 'gā ū'jāu-map yar awi. Taityuua 'gā ipireita 'upa. ³A'eramū Jejui 'ga awau u'aa Simão 'ga yara pype.

—Ty pyteripe'i eyara emono jee— 'jau 'ga Simão 'ga upe.

A'erauwe 'ga imonou ty pyteripe'i 'ga upe. A'erauwe Jejui 'ga wapyka opo-rogytau 'yisiga pypewara 'gā nupe 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

⁴Oporogytapaw ire 'ga 'jau Simão 'ga upe:

—Typyu'i pype eyara emono— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'eramū ene eirū 'gā netee taityuu imomoa esaka— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁵—Aruetyg ore koypytunamuku arakou ko nū'ū. A'ere nojejagi'i amū ore ko nū'ū. A'ere 'ā ene te ere ore. A'eramū ore imomoa esaka nū'ū— 'jau Simão 'ga 'ga upe. —Ko ajee ore imono'i esaka nū.

⁶Etyg ppyrauwe ipira ojejaga taityuu pype 'gā nupe imatyneema. Kwaiwete ipira ojejaga ipype 'gā nupe. A'eramū imonoroka werewi. Omonorok ja'wy-ja'wy futat. Ipira rarefe'ria te. ⁷A'eramū 'gā ojeпоetyka opytuna 'gā nupe:

—Pejot imatāu ore pyri 'wei. Kwaiwete ipiraa. Norefuakari ore ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ua 'gā nepejāna. 'Ua owaēma 'gā nupe. A'eramū 'gā imatāu 'gā pyri, mukūja yaruu matyneema ipira pyu. Ipira poyja yara motypywyka werewi 'gā nupe. ⁸⁻⁹Ipiraa ojeupe i'aramū 'gā ajemogymogyau etee 'gā kyjea 'gā nerekou. Ipiraa 'gā moporesaka etee ojee.

—Kuu. Kwaiwete ipiraa. Awyja te koromū ako nū'ū? Ae rekoetea nuapoa'u-weri nanuara. Ku'jywa 'ga te nipo 'ā ako nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū Simão Pedro 'ga awau wenupy'āu wapyka Jejui 'ga rowase.

—Eyry'gi je wi. Jetywet noko je jepi 'ja. Ene te 'ā eneresage. A'eramū ene je pyri epytawe'em— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁰Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā Pedro 'ga porowyky irūa. 'Gā nuwa rera Sepeteu, Tiago 'ga ruwa, Juā 'ga retee. Mīmera 'gā ajemogyau oporesagamū ipira are. A'eramū Jejui 'ga 'jau Simão 'ga upe, 'ga poirū 'gā neewe:

—Pēporesag awi ee. 'Awamuete je 'ā pē mu'ei. Naipira rewara rūi pēē 'awamū. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te pēē 'awamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹¹A'erauwe 'gā yaruu mojekoka imonou 'yisig are. Peu etee futat 'gā yaruu rejaa inuga taityuu reewe. A'eramū 'gā awau Jejui 'ga rupi.

Ipito'om ma'e 'ga

(Mateu 8.1-4; Maku 1.40-45)

¹²Amunawaretea mū pype Jejui 'ga rekoramū, ipito'om ma'e 'ga amū 'ua owaēma 'ga upe. Ymā te ipito'om ma'e 'gā nokoi futari opytuna 'gā pype rakue. Okyje 'gā ipito'om ma'e 'gā nui. 'Gā pito'oma pyyg awi 'gā kyjei.

A'eramū 'gā muku 'gā m̄ina ojewi. A'eramū aipo ipito'om ma'e 'ga Jejui 'ga resakawe awau ojenuga 'upa ywyu 'ga rowase.

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejui 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejua tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

¹³ Aipo ojeupe 'erauwe Jejui 'ga opo monou 'ga 'arimū:

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Oje'arimū 'ga po mono ypyrauwe okā'jau 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka.

¹⁴ A'erauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “Al'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resaka 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyaukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejui 'ga ipito'om ma'efera 'ga upe.

¹⁵ 'Ga mokā'ēnamū Jejui 'ga rera okwasi'wau amunawa moymoyka. A'eramū futat 'gā ojeko'woka 'ga piara rupi ajatykaupap 'ga ree. 'Ga porogyta renupa 'ua, ojekatu'ogukaa nanē 'ua 'ga upe nū. ¹⁶ A'eramū futat Jejui 'ga uēma etee 'gā nui. Awotywe'eme 'ga awau oporogytau 'Uwarete 'ga upe 'ūina.

Iteu ma'e 'ga

(Mateu 9.1-8; Maku 2.1-12)

¹⁷ Anure 'gā ajatykau Jejui 'ga ree. Jerusareg awi, Garireja ywy awi, Judeja ywy awi. Mīmer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. Fariseu 'gā amū 'ua, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee ajatykau 'ga porogyta renupa. Janeruwarete 'ga pājēa 'ga rerekou. A'eramū 'ga oporogytau 'gā nupe.

¹⁸ A'e pype 'gā iteu ma'e 'ga rerua Jejui 'ga upe. Wupawa pype 'ga 'upa ojenuga.

—Soo 'ga rerawau Jejui 'ga upe 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'ga rupia 'ga rupawa reewe 'ga rerua 'ga upe.

¹⁹ A'ere 'gā nuerosarūi 'ga. Nijumypykwari'i 'oga 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū 'ga rerosowe'em. A'eramū 'gā 'opewuu apyte'rarimū 'ga rerawau 'ga rojeupia. 'Oga pyrape mopoka 'ga upe. Imopog ire 'gā 'ga monou imojypa tupaama pyu Jejui 'ga rowase.

²⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojeupe: “Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Enetywera je omoit 'awamū ene wi ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, fariseu 'gā netee 'jau ajaupe:

—Kuu. Awŷja 'agamū 'ūina Jarejuwarete 'ga kurapa 'ū? Janeruwarete 'ga etee te 'ā janetywera omoit jane wi. “Enetywera je amoit ene wi” 'eramū 'ga 'i “Je Jarejuwarete 'ga 'jawe” 'jau— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

²² A'ere Jejui 'ga ikwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²³—Je upe te naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajauī nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁴—Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe iteu ma'e 'ga mafu'ama pē neape— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Ga fu'ama resaka taje kwaap pejepe 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“A'efera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū”, tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amut jee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'e mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Efu'ama jui. Eatau ewau eje'wyr ipe nū. Jaruete ene 'awamū— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere ewau. Ere ejupawa rerawau eje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁵A'erauwe 'ga afu'ama. A'eramū futat 'ga awau. 'Gā nowase 'ga afu'ama. Najuejue etee futat 'gā 'ga resaka. A'eramū 'ga wupawa rerawau oje'wyr ipe nū.

—Esage ete Janeruwarete 'ga. Je mafu'am 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe awau, Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

²⁶A'eramū peuwara 'gā oporesagamū 'upa 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Ku'jywa 'ga 'ga amafu'am. Iteu ma'efera 'ga wata nū— 'jau 'gā ajaupe. —Siesak ako jane 'ga mafu'ama akiko! A'eramū nipo 'ga aetywera moia nanē ae wi nū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Levi 'ga mo'wyawet

(Mateu 9.9-13; Maku 2.13-17)

²⁷A'eramū Jejui 'ga awau jui. Awau pe aje kūima'e 'ga amū resaka, Levi 'ga resaka. Levi 'ga 'wyrirarete upe ka'aranūū pyykara 'ga. 'Ga porowyky 'ga renamū Jejui 'ga awau owaēma 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸A'erauwe 'ga opoia oporowyky awi ejaa inuga a'e pe te futat. A'eramū futat 'ga awau akou Jejui 'ga remiayuwamū.

²⁹A'ere Levi 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ere ejemiayuwa 'gā nerua erojemi'waa je pyri— 'jau 'ga oje'ega Jejui 'ga upe.

A'erauwe 'ga wemiayuwa 'gā nerawau erojemi'waa 'ga rog ipe. Kwaiwete 'gā jatykai ojem'i'waa 'gā pyri 'wyrirarete upe ka'aranūū pyykara 'gā netee.

³⁰Ae tywera pype 'gā jemi'wara resakawe fariseu 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee 'jau Jejui 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pēē pejejemi'waa 'wyrirarete upe ka'aranūū pyykara 'gā pype 'ū? itywet ma'e 'gā pype 'ū? Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wryi 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe, oje'ega moywyrafena.

³¹Aipo wemiayuwa 'gā nupe 'gā 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoi 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. ³²Nan tee futat je. Ia'wyre'ema 'gā katu'okawamū te je ruri— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e katu'oka tee je ruri— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nan tee 'ā je rekoi,

“Pejetywer awi pepoit”, 'jau 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiweramū Jeruwarete 'ga tomoit pē nui 'jau”, 'jau je 'ā tekou 'gā nupe. “Pē nui imoir ire 'ga pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau je 'ā tekou 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 9.14-17; Maku 2.18-22)

³³ Anure amumera 'gā 'ua oje'ega Jejui 'ga upe nū:

—Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā ojemi'ware'ema futat oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nemiayuwa 'gā nanē ojemi'ware'ema futat oje'ega monou 'ga upe jepi. Oporogytaawa upe iwaēmawe 'gā awau ojemi'ware'ema oporogytau Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'ere 'ā eneremiayuwa 'gā nanarūi. Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Ojepyri je rekoramū 'gā niojeri futari ojemi'waa. Sā'ā ae ajuekokaturamū ty'ara rerekoe'ema. Nan tee futat 'gā ojeypyri je rekoramū jemiayuwa 'gā niojeri ojemi'waa. Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā opy'araypara rerajemogyi maraka are? Naani. Maraka teepaw ire te nipo 'gā nojemi'waru'jawi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁵ —Pe awi akokatu ma'e 'gā jepe'a re tee esakarera 'gā poiri ojemi'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe u'ama. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā niojeri ojemi'waa ojeypyri je rekoramū. Je jepe'a re te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. U'arasigamū ajemogyau je ree je o re. A'eramū nipo 'gā ojemi'ware'ema ajemogyau je ree, wea'aramū ajemogyau je ree— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶ —Ymā te 'ā aepy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemojopypea'uweri jeporogytafera aepy 'gā nemimome'ufer are. Jeporogytafer are ojemu'e ma'eferamū ki a'ea etee futat pejemu'e. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytafer imū mama'ea— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—Taity yaua ae nomonoroga'uweri taity ymanera perugawamū. Nia'wyrī taity yaua awau taity ymanera perugawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷⁻³⁸ —Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū wajaiwamū kamēsiete. A'eramū futat opy'apefugamū wyrū kakau. A'eramū futat ojeko'woka— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ —Y'waya ajai'wi tykur ire ae notykuri futari y'way yaua. Nan tee 'ā pē mū. Pejemu'e morogyta ymaner are tee. Pēnea'at aepy 'gā pejemu'eawer are etee. Pejemu'e yau are jēmī 'ā nepējemu'eweri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Morowykye'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 12.1-8; Maku 2.23-28)

6 ¹ Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū. 'Ga rewiri oo ma'e 'gā a'yja pa'wau erawau opo pe. A'eramū 'gā ipe'oka i'wau. ² 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramũ te pepo'o a'yja? Nepeporowykya'uweri morowykye'ema rupi. A'yja po'oa aeporowykya futat. Ymã te 'ã Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky awi morowykye'ema rupi”, 'jau 'ga 'ã rakue— 'jau 'gã Jejui 'ga remiayuiwa 'gã nupe.

³A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja te Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga ree? Ymã te 'ã 'ga py'arayparamũ opytuna 'gã netee rakue. ⁴A'eramũ 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou rakue. A'e pe 'ga kanape pyyka ojeupe rakue. A'eramũ 'ga 'ã ape monou opytuna 'gã nupe rakue. Pekwaap 'ã aipoa. Na'gã nemi'u arũi poa numiamũ. Mainana 'gã etee te a'u aipoa rakue. A'etee Davi 'ga a'u opytuna 'gã netee rakue. Ipy'araypat 'gã awau osou peu. A'eramũ 'ga amũ “Nepëa'wyri pëë” 'jawe'em 'gã nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁵A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Je 'ã pëneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramũ je 'jau pë nupe: Je 'ã morowykye'ema jara. A'eramũ je te amunipo 'ã “peapo awi”, 'jau pë nupe. Iapoare'emamũ nepeje'eg ekoetei 'gã nupe. Je te 'ã iapoarera— 'jau 'ga fariseu 'gã nupe.

Ipoteu ma'e 'ga

(Mateu 12.9-14; Maku 3.1-6)

⁶Ajepeja morowykye'ema rupi Jejui 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe nũ. A'e pe futat ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ũina. 'Ga jakwatawa nia'wyri. ⁷Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã fariseu 'gã netee Jejui 'ga resaka 'upa. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Awamũ 'ã morowykye'ema. 'Awamũ nipo 'ga 'ga katu'ogi 'ja? Ma'ja e'i sipo 'ga 'awamũ oje'ega ipoteu ma'e 'ga upe? 'Ga po katu'ogamũ ki sa'e 'ga upe: Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga remikwasiarera ra'e, sa'e ki 'ga upe. Sã'ã 'ga porowykya morowykye'ema rupi. 'Ga poa 'ga wapokatu morowykye'ema rupi, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

⁸A'ere Jejui 'ga 'gã kwaawi etee ojee. A'eramũ 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Efu'am e'ama 'gã pyteripe. Tene resak 'gã 'jau— 'jau 'ga ipoteu ma'e 'ga upe.

A'erauwe 'ga afu'ama. ⁹A'eramũ Jejui 'ga 'jau moromu'jara 'gã nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga rakue? morowykye'ema upe rakue? “Esageay etee ki peapo”, e'i te 'ga janee rakue? “Ia'wyre'ema etee ki peapo”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nũ? “Pejokatu'og iki”, e'i te Moisesi 'ga janee rakue nũ? “Tene imanũ”, e'i te ra'u 'ga janee nũ?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Pekwaap futat 'ã. “Esageay etee ki peapo”, e'i 'ã Moisesi 'ga janee rakue. “Pekatu'og iki 'gã”, e'i 'ã 'ga janee rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁰Aipo 'e re Jejui 'ga amã'jau 'gã nee ra'ne 'gã moyka. A'ere 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo popywau. A'erauwe futat 'ga poa ojekatu'oka.

¹¹Morowykye'ema rupi 'ga katu'ogamũ Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã amara'neramũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? Sijuka te jane 'ga? Naani te ra'u nũ?— 'jau 'gã ajaupe.

Jejui 'ga remimu'e 'gā*(Mateu 10.1-4; Maku 3.13-19)*

¹² Aipo 'gā nupe 'epaw ire Jejui 'ga awau ojeupia ywyty'rarimū. Awau oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Koypyatunamuku 'ga oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Noseri futari 'ga. ¹³ Ai'iwetetewe 'ga wewiri oo ma'e 'gā majatykau ojee. Kwaiwete 'ga rewiri oo ma'e 'gā. A'ere 'ga tusi 'gā etee imū'ēi 'gā pytuna 'gā nui. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēē te 'ā jeremimu'ea. Je te 'ā amu'e pēē— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū je anure pē monou kwe pe tejemome'waukaa 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁴⁻¹⁶ Simão, Andre, Tiago, Juā, Filipe, Patarumeu, Mateu, Tome, ajepeja Tiago, ajepeja Simão, Judas, ajepeja Judas. Mīmera 'gā Jejui 'ga imū'jāu wemimu'eramū. Simão 'ga mukūi 'ga rera. Pedro 'jau Jejui 'ga inuga 'ga ree. Ajepeja Simão 'ga mukūi 'ga rera nanē nū. Serote 'jau 'ga rer irūa. Andre 'ga Pedro 'ga rewirera. Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Judas 'ga Tiago 'ga ra'yra 'ga. Ajepeja Judas 'ga mukūi 'ga rera. Iskariote 'jau 'ga rer irūa. Kūima'e tywera 'gā nupe 'ga monoara 'ga poromū.

Jarejuwarete 'ga remifutar are 'gā mu'eawet*(Mateu 4.23-25)*

¹⁷ Jejui 'ga 'ua ojypa ywytyra apyte'rar awi nū. Wemimu'e 'gā nerua erojypa ojeewe. Waimy 'wyr ipe 'gā 'ua. Kwaiwete 'gā 'upa 'ga rapesaka. Judeja ywy pewara 'gā, Jerusareg ipewara 'gā, Tiro pewara 'gā, Sidom ipewara 'gā 'jau 'ua. Tiroa 'upa 'yē'ē pyri Sidoma nanē nū. Mīmer amunaw awi 'gā 'ua ajatykau 'ga rapesaka 'upa. ¹⁸ Kwaiwete 'gā 'ua. 'Ga porogyta renupa ajatykau 'ga ree. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ua ajatykau 'ga ree. Ojekatu'ogukaa 'ua 'ga upe. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nanē nū. Ojekatu'ogukaa 'ua 'ga upe. ¹⁹ 'Ga Ruwarete 'ga opājē mua Jejui 'ga upe. A'eramū 'ga 'Uwa 'ga pājē mū te 'gā katu'oka. Opokoka etee agawewi 'gā Jejui 'ga ree. A'etea 'gā ojekatu'ok.

Iku'i ma'e*(Mateu 5.3-12)*

²⁰ Ojero'wu ma'e 'gā katu'opaw ire Jejui 'ga amā'jāu 'gā nee, ojeypyri ajatyka ma'e 'gā nee. A'eramū 'ga oje'ega 'gā nupe:

—“Jetywerete je tekou. Ejejuka je ree” 'jaramū Janeruwarete 'ga pē poari futari.

“Jetywerete je. Je katu'og ape” 'jaramū Janeruwarete 'ga pē katu'ogi futari.

A'eramū pēē pejeku'iramū pejememogyau.

Pēē 'ā 'ga remiayuwamū 'awamū pejemogy.

A'eramū pēē anure nipo pejewau 'ga pyri.

²¹ Pēē 'ā “torokwaap 'ga 'jau”, pe'je.

A'eramū pēē a'jea futat 'awamū 'ga kwaapa katu katu pejememogyau.

A'eramū nipo pēē pejeku'iramū pejememogyau.

Nanamū pejetywera peru'arasig erajemogyau.

A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui.

Pejewewi imoir ire pejememogyau pejeku'iramū nipo.

²² Jeremiayuamū pejemogyramū nipo je rerowiare'ema 'gā niporomutari pē nee.

Je 'ā pēneki'yraretea agawewi.

A'etea 'gā je rerekou tyweaete.

A'eramū nipo jeremiayuwe'ema 'gā pē nee taetu oporomutare'emamū ajemogyau. Je ree nipo 'gā pē ago'wau ajemogyau.

A'etea nipo pejeago'oramū nepēku'ipawa'uweri pejejemogyau.

²³ Pē nereko tywerete agawewi nipo 'gā.

A'etea ki pēku'i etee pejejemogyau.

Pēē 'ā pejemogy esage pejejemogyau jeje'eg imū etee.

A'eramū pēē pejewau je rupi ywag ipe.

Peu te Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe.

Peu te 'ga pēneko esageawera repy monoi pē nupe.

Ymā te 'ā 'gā ypy 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nereko tyweretei rakue.

A'ere 'ā nānēwējēmī 'gā pē nerekoī nū.

'Awamū ojeup ma'e 'gā nanē pē nereko tyweretei nū.

A'ere 'ā nānēwējēmī pēku'i etee pejejemogyau nū—

'Jau Jejui 'ga oje'ega renupara 'gā nupe u'ama oporogytau.

²⁴ A'ere Jejui 'ga 'Jau ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe, “nafutari je Jarejuwarete 'ga tepoara” 'Jara 'gā nupe:

—'Awamū etee futat pēkaraemā pejejemogyau. “Akwaap futat je Jarejuwarete 'ga”, pe'je numiamū.

A'ere 'ga anure namuru'Jawi mama'ea pē nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁵ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū.

'Awamū etee te pēku'i pejejemogyau pejekaraemā kwaiwete are numiamū.

A'ere nipo anure peko tywet etee nū, pejekaraemā are pēku'iawera rayramū etee pē nupe nū.

Nepekwaawi futari Jarejuwarete 'ga.

Nepēporomutari te 'ā 'ga je'eg are.

A'eramū pēē 'ga resake'ema futat pejewau.

Pēporiay'i pejejemogyau numiamū.

'Awamū pefuka etee pejejemogyau numiamū.

Pejetywera etee 'ā pefutat.

A'ere nipo anure pejoo'o pejejemogyau.

A'eramū nipo pēē pejejemogyau, “Ma'eramū je tetywer are etee

teku'iramū tekou rakue 'ū?” 'Jau nipo pēē pejejemogyau pejejaa'wau.

Anure peo futat pejejemogyau tyweaete mama'eukwaawa rapyaw ipe.

²⁶ Pēporiay'i numiamū.

'Awamū kwaiwete 'gā poromutaramū pē nee numiamū.

Ymā te 'ā kūima'e 'gā amū 'i 'gā nupe rakue: “Je 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara”, 'Jau futatee 'gā nupe o'meramū rakue.

A'etea 'ā pēypy 'gā 'gā nerowiaa rakue.

“Esage ma'e 'gā”, 'Jau 'gā 'ā i'me ma'e 'gā nupe 'gā nekoramū rakue.

Nan tee 'awamū pēporiay'i pejejemogyau numiamū.

A'eramū nipo 'gā najuejue etee pē futaa ajemogyau numiamū.

A'eramū pēē najeremiayuwa rūi. Jeremiayuwamū nipo 'gā amū
niporomutari pē nee—
'jau 'ga 'gā nupe.

Pēporomutar iki pejeeje iporomutare'ema 'gā nee

(Mateu 5.38-48)

²⁷ A'ere Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe, oje'eg are wapyaka ajemogy ma'e 'gā nupe:
—'Awamū je je'egi pē nupe najuejue etee teje'ega renuparamū. Pejejuka
esage ki pejeeje iporomutare'ema 'gā nee. Niporomutari nipo 'gā pē nee
numiamū. A'ere ki 'gā pereko esage etee futat. Pēmara'ne kasi 'gā nee ne—
'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

²⁸ —Jarejuwarete 'ga upe pejeeje'ega ki pe'je 'ga upe: “Ejejuka esage ki 'gā
nee, ore ree iporomutare'ema 'gā nee”, pe'je ki 'ga upe pejeeje'ega. ²⁹ 'Ga amū
nipo pēnetywape nupāu. A'eramū ki pejeejetywape nupānamū perowag etee
pejeejetywape owajara 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —'Ga amū nipo
pēnaity poakuwuu rerawau pē nui. A'ere kasi pēnea ee ne. Tene ki 'ga erooi
pēneteyrūa nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ —“Mama'e mū emut jee”, pejeejeupe 'ga amū 'eramū imonou etee futat
'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —'Ga amū nipo pēkaraemā pyka erawau
pē nui. A'ere kasi “pe'je imua jee nū”, pe'je 'gā nupe ne, pejeeje'egayau ne.
³¹ Pefutat te 'gā pejeejereko esagea? A'eramū pēē nanē pejeejeka esage 'gā
nee nū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

³² —Pejeeje te iporomutat ma'e 'gā nereko esagea etee sipo Janeruwarete 'ga
afutat? Pejeeje iporomutare'ema 'gā nereko tywera sipo 'ga afutat? Naani. Opo-
rojuka ma'e 'gā miamū futat ipota'wa ajuee, ojee iporomutat ma'e 'gā nee. A'ere
kasi pēē nanarūi ne. Pejeeje iporomutare'ema 'gā nee miamū futat pejeporo-
mutaramū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. ³³ —Pejeejereko esageara 'gā nee etee peje-
poromutaramū sipo Janeruwarete 'ga pē mepyi? Naani. Aetywera 'gā miamū
futat nanuara wapo ojekoty'aawa upe. A'ere ki najuejue etee futat pēpota'wa
'gā nee— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. ³⁴ —A'ere “Nipo 'gā imepyi jee
re'ā” 'jara 'gā nupe etee kasi ekaraemā eremono ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere
'ā aipoa miamū futat aetywera 'gā iapoi. A'ere kasi pēē nan ine. Nanarūi pēē.
Pemono ekoete tee futar iki ikaraemāe'ema 'gā nupe. Karaemā mepye'ema 'gā
nupe nanē pemono ekoete tee nū. Mama'ea 'gā nupe itywe'emamū ki pemono
ekoete tee 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ³⁵ —Nan pēē iaporamū Jane-
ruwarete 'ga pēporowyky repy muri pē nupe anure. A'eramū 'ga pē mogyau
wemiayuamū. 'Ga te 'ā Janeruwaretea janee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

—Kwaiwete te 'ā Janeruwarete 'ga upe iporogytae'ema 'gā jemogyi. A'etea
'ā Janeruwarete 'ga esage 'gā nupe, ojeupe oje'eg ma'e 'jawe— 'jau Jejui 'ga
'gā nupe imome'wau. —Itywerete ma'e 'gā nupe nanē 'ga 'ā mama'e esage
monou nū, ajemuaēma 'gā nee nū. ³⁶ A'eramū ki pēē nanē pejeejemuaēma 'gā
nee nū, Jarejuwarete 'ga 'jawe nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau u'ama.

Pejejuago'wawe'em

(Mateu 7.1-5)

³⁷ —“Nepēa'wyri pēē Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je kasi 'gā amū nupe ne.
Aipo 'gā nupe 'e'emamū Janeruwarete 'ga nanē aipo ne'i pē nupe— 'jau Jejui

'ga 'gā nupe u'ama. —“Mama'e tywerete ereapo”, pe'je kasi 'gā nupe ne. Aipo pēē 'e'emamū Janeruwarete 'ga nanē aipo ne'i pē nupe nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —'Gā pejejerēko tywearer are kasi pēnea'at pejejemogyau au'jeteramū ne. Ee pēnea'aru'jawe'emamū Janeruwarete 'ga nanē futat naea-'aru'jawi pētywer are nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁸—Mama'ea 'gā nupe pēē imonoramū Janeruwarete 'ga nanē mama'e muri pē nupe nū. Ināinānī'i nipo pemono 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga nanē imua ināinānī'i etee pē nupe nū. Imonoawera 'jawerimū etee futat imua pē nupe nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Mama'ea 'gā nupe imonouu re te amunipo 'ā Janeruwarete 'ga i'jawerimū etee futat imuri pē nupe— 'Jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe 'gā mul'jau.

³⁹—Eae'ema 'gā nokoi ajuee ojopopyyke'ema. Kasi 'gā a'e pe ajuerooi ajueruaa wyw kwar pype ne. Nan tee pēē. Mama'e tywera apoaramū pēē najuejue etee. A'eramū pēē a'eramū “Mama'e tywera ereapo”, 'jawe'em futat pejejaupē— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁰—Ojemu'e yau ma'e 'gā amu'jara nuapy-raawi futari. Amu'jara 'ga amu'e re tee 'ga ka'arana kwaawi. 'Ga 'jawe etee futat ikwaapa— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau u'ama.

⁴¹⁻⁴²—Najuejue etee te 'ā pētywet. A'eramū pēē “Itywet ma'ea pēē”, 'jawa-rūe'em pejejaupē. A'eramū pejeipoia futat pejetywer awi. “Nitywi oretywera”, pe'je futat numiamū. A'ere pēē pētyp futat. Pejetywer awi ra'ne pepoit. A'ere pejejewirera tepespoat 'Jau. “Ere epōia etywer awi”, tepe'je pejejewirera 'gā nupe 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

—Sā'ā ae 'ywa tuwyrrera weape i'aramū ajuea pewara resake'ema ajauī. A'eramū 'ā ae weapewara ra'ne enuēm. Ojewi enuēm ire 'ā ae ojoma'e resaka ajuea awi. Nan tee futat ae otywer awi ra'ne ae pōiri. A'ere ojopōaa— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Y'wa 'yp katuram

(Mateu 7.16-20; 12.33-35)

⁴³—Y'wa 'ywa 'jawe ae. Y'wa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wyri. ⁴⁴A'e are y'wa 'ywa pekwaap i'a esage are. Sā'ā y'wa mū i'ae'ema o'jo'yw ekoete are. O'yw are etee i'aa— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau u'ama.

⁴⁵—A'eramū ae nan tee futat. Aeywyter esagea mama'e esagea etee futat imome'wau akou ojopōaa. Aeywyter a'wyre'ema mama'e tywera etee futat imome'wau akou. Mama'e katurama jēmī imome'wawe'em— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau u'ama.

I'akwaap ma'e

(Mateu 7.24-27)

⁴⁶—Ma'eramū ajee je renūi pejepe, “Jejara 'ga”, pe'je jee. A'tea 'ā nepee-nuwi pejejeupe jeje'ega. “Jejara 'ga” 'jaramū pēē jeje'ega renupa katu katu. Jeje'ega renupare'emamū kasi pe'je jee ne, “Jejara 'ga”, pe'je jee ne— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama. ⁴⁷⁻⁴⁸—Jeje'ega renuparamū pē'akwaap pejejemogyau. Sā'ā i'akwaap ma'e 'ga 'oga mŷja wyw ātā pype. A'eramū 'y ruwiretea miamū 'ā owaēme'ema 'ga roga upe. A'eramū 'ā aipo 'oga awawe'em ypy pe. Aipo 'og apoara 'ga i'akwaap. Nan tee pēē jeje'ega renuparamū— 'Jau Jejui 'ga 'gā

nupe. ⁴⁹—A'ere jeje'ega renupare'emamū pejemogy i'akwaawe'ema 'ga 'jawe. I'akwaawe'ema 'ga te ajee 'oga omŷi 'y apopewa pype. A'eramū 'ā 'y ruwia 'ga roga rupia 'ga wi, imonou ypy pe 'ga wi. Ni'akwaawi 'ga akou. Nan pēē jeje'ega renupare'emamū. Aipo 'ga 'jawewaramū nipo pēē anure pejepapa—'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Jefaruu 'ga remiayup

(Mateu 8.5-13)

7 ¹Aipoa 'gā nupe imome'upaw ire Jejui 'ga awau 'gā nui Kafanaū pe. ²A'e pe futat jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga reni. Amutee 'ga romanūa 'ga. 'Ga remiayuwā 'ga ojero'wu 'upa. Kwaiwete 'ga jero'wui 'upa. Amanū ja'wyja'wy futat 'ga 'upa. Aipo 'ga ree 'wyrīara 'ga oporomutaramū. A'eramū 'ga a'eramū ajemuaēma 'ga ree. ³A'eramū 'ga Jejui 'ga rera renupawe, oje'ega judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā nupe:

—Pe'je pejewau Jejui 'ga rerua jee. Jeremiayuwā 'ga tomoferap 'jau—'jau 'ga 'gā nupe.

⁴A'eramū judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā awau Jejui 'ga renūina:

—“Ejot”, e'i 'ga enee ko. “Jeremiayuwā amanū ja'wyja'wy amū 'upa”, e'i 'ga enee ko—'jau judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā awau Jejui 'ga upe. —Ejot 'ga remiayuwā resaka 'ga upe. Ore muara 'ga esageay te. ⁵'Ga futat judeuramū janejatykaawa apoawera omepy ai'i. A'eramū ene ejua 'ga resaka ore rupi—'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁶A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nupi, ojero'wu ma'e 'ga resaka. 'Ga waēm ja'wyja'wyrāuwe jefaruu 'gā 'wyrīara 'ga oje'ega ojekoty'aawa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'jau 'ga upe: “Tut kasi 'ga osou 'au jerog ipe ne”, e'i 'ga enee ko, pe'je pejewau 'ga upe—'jau 'ga 'gā nupe.

⁷A'erauwe 'gā awau 'jau Jejui 'ga upe:

—“Tut kasi 'ga osou 'au ne”, e'i 'ga enee ko. “Naesage ma'ea rūi je. Nakūi-ma'eeteete rūi te 'ā je”, e'i 'ga enee ko—'jau 'wyrīara 'ga jekoty'aawa 'gā awau oje'ega Jejui 'ga upe. —“Ojenosī je 'ga wi”, e'i 'ga enee ko. “Naesage ma'ea rūi te 'ā je”, e'i 'ga enee ko. “A'eramū je a'eramū tejenosōu 'ga wi tejog ipe 'ga reseramū ne”, e'i 'ga enee ko. “'Ga te 'ā esageay ma'ea”, e'i 'ga enee ko. “Peu etee futat pejewau pejeje'ega 'ga upe jee”, 'jau 'ga oree ko. “A'eramū 'ga oje'eg imū etee futat jeremiayuwā moferapa jee 'jau”, e'i 'ga enee ko—'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁸—“Je 'ā jefaruu. A'eramū je 'ā te'wyrīara 'ga je'eg imū etee futat mama'e apou tekou jepi. Je 'ā 'gā 'wyrīa'ria. Ma'eramū 'ā jeremiayuwā 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apoi ajemogyau. 'Ga amū upe je 'jau: Kwe pe ekwap ajepi amunaw ipe. A'eramū 'ga awau ojeupe je'eawer imū. Amumera 'gā nupe je 'jau jepi: 'Au pejot je pyri, 'jau je 'gā nupe”, e'i 'ga oree ko. “Ma'eramū 'gā 'ā jeje'eg imū etee futat 'gā je'egi ajemogyau ajaupe. Tejeupe oporowyky ma'e 'gā nupe je 'jau: Pekwap mama'e apou jee, 'jau je 'ā 'gā nupe. A'erauwe 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apou jee jepi. A'eramū 'ga nan tee futat jeje'ega ojeupe imome'uramū jeremiayuwā 'ga moferapa oje'eg imū etee futat jee 'jau”, e'i 'ga enee ko—'jau aipo 'gā awau Jejui 'ga upe.

⁹Aipo ojeupe 'gā 'eramū Jejui 'ga oporesagamū 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Israeu juapyrera agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Ināinānī'i etee 'ā pēē je rerowiari pejemogyau. Ko 'gā muarera 'ga judeue'ema agawewi. A'etea 'ga je rerowiat kwaiwete ra'e jepi— 'jau Jejui 'ga ojepyriwara 'gā nupe.

¹⁰O'wyriara 'ga je'ega Jejui 'ga upe eroo re aipo 'gā ojewya 'ua nū. Owaēma ypy we 'gā ojero'wu ma'efera 'ga resaka:

—Kuu. Oferap nipo 'ga ra'e ki sa. Oje'eg imū etee futat 'ga 'ga moferawi ra'e— 'jau Jejui 'ga upe oporogyta ma'efera 'gā.

Majawera ēē ra'yra 'ga moferapawet

¹¹Anure Jejui 'ga awau ajepeja amunaw ipe nū. Naī me 'ga awau, wemi-mu'e 'gā nerawau. Mytuna 'gā nanē awau 'gā nupi nū. Ojoywyywyr ipe 'gā awau watau. ¹²Aipoa amunawa ojeosōu. Awau 'gā owaēma iosoma rokwara upe. 'Gā waēm ja'wyja'wyrāmū, Naī mewara 'gā amanū ma'e rerawau ityma numiamū. Majawera ēē ra'yra 'ga amanūmū. Ēē mena amanū rakue. A'eramū ēē omene'lemamū akou. Majepēi tee ēē ra'yra 'ga. A'e 'ga amanū ēē wi. Ēē ra'yra 'ga rerawau ityma numiamū. Kwaiwete 'gā awau ēē rupi. ¹³Ēē resakawe Jejui 'ga ajemuaēma ēē ree.

—Erejoo'o awi i— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁴Awau 'ga erowyka. A'erauwe 'ga pokogi ae rupiaw are. Erawara 'gā opytau imuapyka 'ga upe. A'eramū futat 'ga 'jau teumera upe:

—Ere ejua ewya— 'jau 'ga amanū ma'efera 'ga upe.

¹⁵A'eramū futat amanū ma'efera 'ga owya oporogytau. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga y ēē upe:

—'Agamū enera'yra 'ga reni owya nū— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁶'Ga ferawa resakara 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Oje'ega mome'wara 'ga 'ga amut ojemo-me'waukaa janee— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga 'ga amut imojekaukaa jane ree— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷Amanū ma'e 'ga imoferaw ire 'ga rera okwasi'wau amunawa pype. Amunawa pypiarugamap.

Juā Batista 'ga remiayup

(Mateu 11.2-19)

¹⁸Moromunepawa pype Juā Batista 'ga renamū 'ga remimu'e 'gā awau Jejui 'ga mome'wau 'ga upe:

—Ekoay 'ga aeremiapoe'ema apou akou. Majawera ēē ra'yra 'ga omoferap imanū re ko— 'jau Juā 'ga remimu'e 'gā awau imome'wau 'ga upe, moromunepawa pype 'ga renamū.

¹⁹A'erauwe Juā 'ga 'jau mukūja 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejeje'ega 'ga upe jee. “Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amū te ra'u nū?” pe'je ki 'ga upe jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Ymā we te 'ā ore Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesagi arajemogyau. Ene te? Naani te ra'u nū?” pe'je ki 'ga upe jee— 'jau Juā 'ga 'gā nupe, 'gā monou 'gā oporo-nupa ee Jejui 'ga upe.

²⁰A'eramū 'gā awau oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amū te ra'u nū?” e'i Juā 'ga enee ko— 'jau 'gā 'ga upe.

²¹ Aipo ojeupe 'e re 'ga ojepeyriwara 'gā katu'oka. Kwaiwete 'gā katu'oka. Eae'ema 'gā mamā'jāu. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui mama'eukwaawa pe'au. Iteu ma'e 'gā katu'oka. ²² 'Gā katu'og ire Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Peesak te je iapoa ra'e?— 'Jau 'ga Juā 'ga remimonofera 'gā nupe. —Pe'je pejewau 'awamū pejemiesagera mome'wau 'ga upe. “Iteu ma'e 'gā 'ga amafu'am ko. Ipito'om ma'e 'gā 'ga imokā'jāu. Eae'ema 'gā 'ga imamā'jāu”, pe'je ki pejewau imome'wau Juā 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Iapyae'ema 'gā 'ga imuapyau ko. Amanū ma'efera 'gā nanē 'ga imoferapa ko nū”, pe'je ki imome'wau 'ga upe. “Pejetywer awi pēpoiwiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. Pejewi imoir ire 'ga remiayuwamū tepeko 'jau”, e'i 'ga 'gā nupe, “Jarejuwarete 'ga takwaap 'jau” 'jara 'gā nupe 'ga 'i ko, pe'je ki 'ga upe. ²³ “Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā niku'ipawi futari ajemogyau”, e'i 'ga enee ko, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Gā amū te nipo ajee mama'eaya ojeupe ijesaukaramū opoit je rerowiar awi”, e'i 'ga, pe'je ki 'ga upe. “Nakwaawi je 'ga iapoa. A'eramū je tepoia 'ga wi 'jara 'gā te nipo ajee niku'i futari ajemogyau”, e'i 'ga, pe'je ki 'ga upe imome'wau— 'jau Jejui 'ga ojeupe Juā 'ga remimurera 'gā nupe. —“Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā a'jea futat iku'i ajemogyau”, 'jau ki pēē imome'wau 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁴ A'erauwe Juā 'ga remimonofera 'gā awau ojewya nū. 'Gā orauwe Jejui 'ga Juā 'ga ree oporonupa ojepeyriwara 'gā nupe:

—Amunawe'em ipe pejewau te maran peesak 'ga rai'i? Ma'ja 'jawe te 'ga rai'i? Sā'ā juowa ywytua erojetyjetyga erekoa. Nan tee 'ga rai'i? Naani te ra'u rai'i nū?— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Nanarūi futat 'ga. Ae 'jawe etee futat 'ga oje'ega nanē nū 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiwiweramū 'ga imoiri futari pē nui”, 'jau 'ga pāwē pāwē 'gā nupe ai'i. Kūima'eeteete 'gā nupe, akotee ma'e 'gā nupe 'jau 'ga akou imome'wau ai'i— 'jau Jejui 'ga Juā 'ga mome'wau 'gā nupe.

²⁵—Taity esagea sipo 'ga wereko eruatau pēnemiesagamū rai'i? Naani. Taity esage ma'e 'gā ako 'og esage pype etee. A'ere Juā 'ga nanarūi. ²⁶ Juā 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wararetea ako rai'i. ²⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari inuga Juā 'ga rur are rakue. “Koromū jeje'ega mome'wara 'ga” 'ea 'ga ikwasiarukaa inuga 'gā nupe rakue. “Je tomono 'ga ene renunewe kwe pewara 'gā mueapyou ene ree ene rura futarukaa 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁸—Aeypy 'gā wesageramū agawewi rakue. A'ere 'ā Juā 'ga 'gā nesagea apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'awamū je rerowiaara 'ga amū Juā 'ga apyraawi. Imu'epyre'ema 'ga agawewi. A'etea 'ga je rerowiarāmū 'ga apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'ga je rerowiarāmū ojejukau 'gā nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau 'gā ama.

²⁹ Aipo renupa 'gā amū 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree. Nitywi 'ga amū ene 'jawewara esage ma'e-ramū— 'jau 'gā 'ga maku'iu.

Aipo 'ga renupara 'gā amū ka'aranūū pyykarera. Mytuna 'gā nanē 'ga renupa nū. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega renupa rakue. A'eramū 'gā ojeypyimāukaa 'y pe Juā 'ga upe rakue. Mīmēra 'gā juejue Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau.

³⁰ A'ere amumera 'gā mara'neramū 'ga ree ojeupe Juā 'ga mome'uramū:

—Iro Juā 'ga eremome'u oree— 'jau 'gā amara'neramū 'ga ree.

Fariseu 'gā amara'neramū 'ga ree, Moisesi 'ga remikwasiarer are moro-mu'jara 'gā nanē amara'neramū 'ga ree nū. Aipo 'gā nuapoi futari mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū. A'eramū 'gā wemifutar imū etee futat oporowykyau ajemogyau.

“Pejetywer awi pepoit”, Juā 'ga ojeupe 'eramū amara'neramū etee 'ga ree. Nopoiri futari 'gā otywer awi. A'eramū 'gā awawe'em futat ojepymāukare'ema Juā 'ga upe. Jejui 'ga remimome'ua miamū futat 'gā nafutari. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

³¹—Ma'ja 'jawe te aipo 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe. ³²—Kunumīarūe'ema 'jawe 'gā niapyai ajemogyau. Nuenuwī 'gā ujara je'ega. Sā'ā kunumīa “soo jarejero-kyau 'jau” 'eramū, “Naani. Najeataweretei je”, 'jau etee 'ā ajaupe. “Pe'je ajee sajeawotee 'ū”, 'jau 'ā kunumīa ajaupe nū. “Najejeweoteeweri futari je, 'a'e ako je ko”, 'jau ete 'ā kunumīa ajaupe. Nan tee futat aipo 'gā niapyai— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe. ³³—Juā 'ga 'ā ojemi'ware'ema akou Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'eramū 'gā 'ā “Mama'eukwaawa 'ga wereko opir are ra'e”, 'jau 'gā 'ā 'ga upe, 'ga jemi'ware'emamū rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁴—A'ere 'ā je ruri Juā 'ga rewiri nū. Je 'ā tekou teojere'emamū tejemi'waa Jarejuwarete 'ga upe teporogytau. A'eramū 'gā 'ā “Emi'uu 'ā 'ga ra'e”, 'jau etee jee nū. “Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e, 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e”, 'jau etee 'gā jee nū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'jawe 'gā. Juā 'ga ree ra'ne 'gā 'ā oporomutare'emamū rakue. 'Awamū 'gā 'ā je ree nanē oporomutare'emamū nū. Kunumī 'jawe 'ā 'gā jemogyi— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵—Jarejuwarete 'ga je'eg imū jane mama'e aporamū, jane pyriwara 'gā nipo 'jau: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga 'ā i'ak-waap. Sā'ā 'ga remiaiyuwa 'gā neko esagea”, 'jau nipo 'gā janee, janereko esage resag ire— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

³⁶Anure fariseu 'ga amū 'ua, Simāo 'jawa 'ga 'ua Jejui 'ga upe oje'ega: —Ekwaw iki ejemi'waa ore pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁷A'erauwe Jejui 'ga wemiaiyuwa 'gā nerawau ojemi'waa Simāo 'ga rog ipe. A'eramū kūjā tywera ēē 'ga rera renupa. “Au 'ga ruri 'ūina ojemi'waa 'ga pyri” 'e renupa. A'erauwe ēē ojany kasiga pyyka erua. Itasiga apopyra aipo jany kasiga ryrūa, aripasi 'jawa apopyra. A'eramū ēē ipyyka erua enafu'ama Jejui 'ga py pyri. ³⁸'Ua ajaa'wau 'ga ree. A'eramū ēē 'ga py pireita weay pyu etee futat. A'ere ēē 'ga py mukagi u'awa pyu etee futat. A'ere ēē 'ga py sīmytea. A'ere 'ga py sīmyter ire jany kasiga reko'woka 'ga py are 'ga pyeita ipyu. Werowiarāmū Jejui 'ga ēē tywera moia ēē wi. A'eramū ēē 'ua otywera moiawamū ēē 'ga py sīmytea, jany kasiga reko'woka 'ga py are. Eē ku'ia ēē rerekou.

³⁹A'eramū “ekwaw iki ejemi'waa ore pyri”, 'ga upe 'jarera 'ga 'jau ojeupe: “A'jea futat sipo 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga? Ma'eramū sipo ajee 'ga kūjā tywera nokwaawi?” 'jau 'ga 'ūina ojeupe.

⁴⁰A'eramū Jejui 'ga ikwaapa aipo 'ga 'e 'ga renamū. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Morogyta mū je amome'u enee, ki Simāo. A'eramū ene ikwaapa 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

—Ere ki ajee imome'wau jee 'wei— 'jau Simão 'ga Jejui 'ga upe.

⁴¹ A'erauwe Jejui 'ga mama'e mü mome'wau 'ga upe aipo ojeupe 'erauwe:

—Küima'e 'gã amũ ka'aranũũ jara 'ga upe 'jau: “Ka'aranũũa emut ape ore”, 'jau 'gã awau 'ga upe. A'erauwe ka'aranũũ jara 'ga ka'aranũũ muri 'gã nupe. Majepeja 'ga “kwaiwete emut jee”, 'jau 'ga upe. Ajepeja 'ga “ināinānī'i etee emut jee”, 'jau 'ga upe.

—Ko'iko'i ete nipo ka'aranũũ jara 'ga ruri ojewi erawarera 'gã nupe 'jau: “Pe'je je mepyau. Teka'aranũũa ako je omono pẽ nupe ai'i”, 'jau 'ga awau 'gã nupe.

⁴²—A'ere 'ga wi ka'aranũũ rerawarera 'ga 'i etee 'ga upe: “Nitywi ka'aranũũa. Noreka'aranũũi we ore”, 'jau etee erawarera 'gã ka'aranũũ jara 'ga upe.

—A'eramũ ka'aranũũ jara 'ga 'jau 'gã nupe: “Au'je nipo ajee 'ja. Nafutari je ka'aranũũa. Nafutaru'jawi je tejeupe pẽ imepya nanẽ nũ. Najerea'aru'jawi je 'awamũ ka'aranũũ are”, 'jau nipo 'ga 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga Simão 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau Simão 'ga upe:

—Mõ 'ga te ka'aranũũ jara 'ga afutarete?— 'jau 'ga Simão 'ga upe. —Ināinānī'i erawarera 'ga? Tuwiiu erawarera 'ga te ra'u nũ?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴³ A'erauwe Simão 'ga 'i:

—Tuwiiu erawarera 'ga te 'ga futarete. Ināinānī'i erawarera 'ga 'ga ināinānī'i etee afutat— 'jau Simão 'ga Jejui 'ga upe.

—A'jea futat ere. Kwaiwete te 'ã ẽẽ tywera. Ma'eramũ 'ã ẽẽ ojewi je imoiramũ je futari nanimenime. Ināinānī'i etee itywet ma'e 'gã ināinānī'i etee je futaa otywera moir ire— 'jau 'ga 'ũina imome'wau 'ga upe.

⁴⁴ Aipo 'e re Jejui 'ga ojerowaka kũjã ẽẽ ree. Ẽẽ ree ojerowag ire 'ga oje'ega Simão 'ga upe:

—Ereesak te 'aga kũjã ẽẽ ra'e?— 'jau 'ga Simão 'ga upe. —Sipokwaap te 'ã jane jarejuog ipe jaresea 'oga jara 'ga remiyuwa jarejepyeja— 'jau 'ga Simão 'ga upe. —A'ere ako nereapoi jee nan ko. A'ere 'ã ko kũjã ẽẽ ruri weay pyu je pyeita. A'ere 'ã ẽẽ jepy pirei re u'awa pyu etee futat jepy mukaga nũ.

⁴⁵ Eje'wyr ipe je waẽmamũ ako najeretywape pyteri ape ko. Jarejemiapo 'ã nereapoi jee— 'jau 'ga Simão 'ga upe. —A'ere 'ã koa kũjã ẽẽ ruri owaẽma jee jepy simytea. Jepy simyteru'jau'japa. ⁴⁶ Janya ako ene imonowe'em jeakag are ko. A'ere 'ã ẽẽ jẽmĩ jany monoi jepy are— 'jau 'ga Simão 'ga upe. ⁴⁷—Ẽẽ tywera 'ã kwaiwete ẽẽ rekoramũ ra'e jepi. Ma'eramũ 'ã ẽẽ otywera ojewi je imoiramũ je futari je rerekou— 'jau 'ga Simão 'ga upe imome'wau.

⁴⁸ A'ere Jejui 'ga 'jau kũjã ẽẽ upe:

—Enetywera ako je omoit ene wi ko— 'jau 'ga ẽẽ upe.

⁴⁹ Aipo Jejui 'ga 'eramũ 'ga pyriwara 'gã 'jau ajaupe:

—Awỹja a'eramũ ẽẽ tywera moia ẽẽ wi 'ũ?— 'jau 'gã ajaupe. —Janeruwarete 'ga etee te wapo nanuara aetywera omoit ae wi— 'jau 'gã ajaupe, “omoit je ako enetywera ene wi ko” 'e renuw ire 'gã 'jau.

⁵⁰ A'ere Jejui 'ga 'jau ẽẽ upe:

—Je rerowiat te 'ã ape ekou rai'i. A'eramũ je 'agamũ tejerowiamũ ene katu'oka enetywera pe'au ene wi— 'jau 'ga kũjã ẽẽ upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau ẽẽ upe:

—Ere ewau eje'wyr ipe nũ. Jaruete ene 'awamũ. Ere ewau ejewya eje'wyr ipe. Enepy'a'wyt kasi ewau ekou ne— 'jau 'ga ẽẽ upe oje'ega.

Kūjāmera 'gā Jejui 'ga rupi 'gā ataawet

8 ¹ Anure Jejui 'ga awau akou watau amunawa moyka 'gā mu'jau: —Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga awau akou 'gā nupe opo-rogytau. —Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe akou.

'Ga remimu'e 'gā awau 'ga rupi. Tusi 'gā awau 'ga rupi. Tusi 'gā etee 'ga amū'ē wemiayuwamū rakue. A'eramū 'gā akou 'ga rewiri etee futat. ² Kūjā-mera 'gā nanē awau 'ga rewiri nū. Kūjāmera 'gā nanē 'ga ikatu'oka rakue nū. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ga ikatu'oka rakue, mama'eukwaawa rerekwara ēē retee rakue. A'eramū 'gā awau 'ga rupi. Okatu'og ire 'gā awau 'ga rupi, mama'e apoawamū akou 'ga upe, 'ga poaa akou. Ajepeja ēē rera Maria. Mari ēē rera mukūi. Matarena 'jau ēē upe. Janeruwarete 'ga okatu'oge'emamū ēē pirowara kwaiwete ēē ree rakue, sete ēē tywera rakue. A'ere Jejui 'ga imoia ēē wi. A'eramū ēē awau 'ga rewiri. ³ Ajepeja ēē rera Juana. Ēē mena 'ga rera Kusa. Erote 'ga roga raarana 'ga poromū Kusaramū. Jejui 'ga okatu'og ire Juana ēē awau 'ga rupi. Ajepeja ēē rera Susana. 'Gā pytuna 'gā awau 'gā nupi. Kwaiwete futat kūjāmera 'gā pytuna awau 'gā nupi.

Okaraemā 'gā imonou Jejui 'ga upe. Ka'aranūū, taity, temi'uram. Mīnamū kūjāmera 'gā imonou 'ga upe 'ga poaa.

Mama'e a'yi tymawet

(Mateu 13.1-23; Maku 4.1-20)

⁴ Kwaiwete 'gā 'ua ajatykau Jejui 'ga resaka. Amunap tesirūmer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. 'Gā jatykapaw ire Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jawamū:

⁵ —Kūima'e 'ga amū juowuuran a'jja momopoa oko pe. A'eramū a'jja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'eramū pe rupi oo ma'e 'gā a'e are opyruga 'ga wi. Wyrā'ia nanē futat 'ua ojypa i'wau 'ga wi nū. ⁶ Amumera ywy a'wyre'ema pype u'aa 'ga wi. A'eramū nipo opopoa futat numiamū. A'ere nipo ita rakuwa ijukai etee. Nitywi wejue 'yja jupe. A'eramū awau owaēma kamēsietei ita upe. A'eramū ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. Ikaapire'ema pype u'aa 'ūina. A'eramū jawaiwa iapisau etee. ⁸ Amumera a'jja te aje u'aa ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū futat nipo awau u'aramū. Kwaiwete u'aramū. Aipo 'ywa sēg i'aa 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Ee pejeapepyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁹ A'eramū Jejui 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Norokwaawi ore. Ma'ja are te ore mu'e ape poromū?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je mut pē mu'jau morogyta yau are. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuaramū, a'e je pē nupe. A'ere je morogytai etee imome'ui pē nupe pē mu'jaawamū ee. Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we, ikaawai erujewi ne, a'e je. Jeje'eg are eapyowere'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapyoi futari ee. Amā'jāu agawewi

'gā jeremiapofer are. A'etea 'gā naeapyoi ee. Ma'eramū je 'ā morogytau etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u esage re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹¹—Peapyaka jeje'eg are. Tamueapyo pēē teje'eg are 'jau. Sā'ā y'wa a'yja mū 'ara pe pe 'ga wi. A'ea 'ā wya'ia 'ua i'wau etee. ¹²Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoi ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wy-riara 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe. “Perowiar awi”, 'jau nipo 'ua 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā momoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹³—Sā'ā amumera y'wa a'yja 'ara ywy a'wre'ema pype ipopora numiamū. A'eramū 'ā jawaiwa ijukau etee nū. Nan tee futat nipo 'gā amū je rerowiaa numiamū. A'ere nipo amumera 'gā nuri, “Iro ererowiat aipoa?” 'jau nipo 'ga 'ua 'gā nupe. A'erauwe nipo 'gā pōiri je rerowiar awi, je upe oporogyta awi. “Nia'wryi 'ga porogyta ra'e”, ojeupe 'erauwe nipo 'ga pōiri je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁴—Amumera y'wa a'yja u'aa ju pype. A'eramū opopoa futat numiamū. A'ere jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū jeje'ega renuwaiwi etee. A'ere nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū akou nū. Wea'aru'-jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū akou. Okaraemā momytun are etee nanē nipo 'gā wea'aramū akou nū. A'eramū futat 'gā wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Jeremi-futar imū nipo mama'e apowe'em futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁵—Amumera y'wa a'yja mū nipo u'aa ywy katurama pype. A'ea nipo awau waranupa u'aramū. Nan tee futat nipo Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā neapyoramū ajemogyau ee. Wago'oramū miamū 'gā nopōira'uweri futari je rerowiar awi. Ojemogypyka etee futat nipo 'gā ajemogyau je ree. Jareju-warete 'ga pājē mū etee futat nipo 'gā mama'e esage apou ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'ega renuw are.

Arāparīn

(Mateu 5.14-16; Maku 4.21-25)

¹⁶A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peenup katu katu ki je'ea. Nomonyga'uweri ae arāparīna mū imyina imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi jakatupe te imyina ajuesa-wamū te. A'eramū ose ma'e 'gā esaka tenamū. Nan tee futat kasi jeje'ega pemim ine. ¹⁷Mama'e jemima 'ā nepekwaawi. A'ere nipo anure te pekwaap. Sā'ā ae mama'e monoa imima imyina. A'eramū 'ā ae mū esake'ema. A'ere 'ā ae anure esaka ajaupe. Nan tee futat pēē. 'Awamū jeje'ega nepekwaawi. A'ere anure te nipo pekwaap ikwaapare'emamū. ¹⁸Peenup katu katu ki je'ea. Jeje'eg are eapyowet ma'eramū Janeruwarete 'ga pē mueapyoi ee. A'ere 'ga jeje'eg are eapyowere'ema 'gā namueapyoi ee. Ee 'gā neapyowere'ema etee te 'ga 'gā mueapyoi ee— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere ee eapyowere'ema 'gā amu'eawera moka'jamawi etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

Jejui 'ga y ēē, 'ga rewirera 'gā netee

(Mateu 12.46-50; Maku 3.31-35)

¹⁹'Ga porogyta 'ga 'amamū 'ga y ēē 'ua, 'ga rewirera 'gā netee 'ua owaēma 'ga upe. A'ere mytuna 'gā nuwi 'ga porogyta renupa. A'eramū 'ga y ēē 'ure-ema 'ga rerowyka.

²⁰A'eramū 'ga amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Eney ēē 'ut owaēma janee. “Taporogyta kīā upe 'jau”, e'i eneya. Enerewirera 'gā netee ēē ruri ra'e— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹A'eramū 'ga 'jau ojeypyriwara 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je'ega renuparamū jerewirera 'jawe futat pejemogy jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kūjāmeramū nanē Jeruwarete 'ga je'ega renuparamū jey 'jawe pejemogyau jee nū— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

Ywyrū muojeawet

(Mateu 8.23-27; Maku 4.35-41)

²²Jejui 'ga wemimu'e 'gā neru'aa erawau erekou eroyaapa yaru pype.

—Soo jareyaapa 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā awau oyaapa.

²³Oyaapaw ipe Jejui 'ga osea 'upa yaru pype. 'Ga set 'ga ruwamū ywyrūua 'ua 'gā nupe. A'eramū 'y monou yara pype 'gā nupe. Yaru maty-neema werewi 'y pyu 'gā nupe. ²⁴A'eramū 'gā Jejui 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere ejua epaka kūi! Sapap jane kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga fu'amī oje'ega ywyrū upe, 'y rajapetega upe nanē nū. A'eramū futat ywyrūua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū.

²⁵A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te nepejemogypygyi etee je ree? Nepeesagi nipo pejejepype je rekoa ki sa? Je te 'ā areko pēē— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ywyrūua te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea nū— 'jau 'gā ajaupe. —Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega wytyu upe jepi nū, wytyu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Mateu 8.28-34; Maku 5.1-20)

²⁶Garireja ypiauu raapa 'gā awau akou. Kwe katywara 'gā 'wyrā katy 'gā awau akou. Gerasa 'jau 'gā oje'wyrā upe. ²⁷Peuwara 'ga amū 'ua yar awi 'ga ēm ypyrauwe 'ga repejāna. Mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'ua 'ga repejāna. Aipo 'ga akou imara'ne ma'e 'jawe. Waitye'leme 'ga akou. Namutat 'ga akou. Nokoi 'ga 'og ipe. Tywy 'arimū etee futat 'ga akou.

²⁸⁻²⁹Mama'eukwaawa 'ga pyyka 'ga rerekou. A'eramū peuwara 'gā okyjau 'ga wi. A'eramū 'gā 'ga kupyfaa itajuu pyu. A'ere 'ga imopeni etee. A'eramū

mama'eukwaawa 'ga rerawau ejaa im̃yina ae rekwawe'em ipe. A'e 'ga poromū 'ut Jejui 'ga resakawe u'aa 'ga rowase. A'eramū 'ga pirowara wafukaita Jejui 'ga upe:

—Jejui. Ku'lywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape? Ore rereko tywet kasi ape ne— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

Kūima'e 'ga wi uēme'emawe 'jau poromū 'ga upe, “ore rereko tywet kasi ape ne”, 'jau 'ga upe.

³⁰—Ma'ja te enerera?— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

—Kwai 'jau 'gā ore— 'jau etee 'ga upe.

Kwaiwete 'ga pirowara. A'eramū 'gā 'ga renūina, Kwai 'jau etee 'gā 'ga upe.

³¹—Ore monoukat kasi ape ore rereko tyweaw ipe ne— 'jau 'ga pirowara Jejui 'ga upe. —Tajaurana wywyteripe ore mono ape ore mogyau— 'jau 'ga upe.

³²Aipo 'eramū tajaurana ajemogyau muku'i te ojemi'waa. “Tajaurana pype ore mono ape ore mogyau” 'erauwe 'ga 'jau jupe:

—Pe'je ajee pejewau— 'jau 'ga 'ga pirowara upe.

A'erauwe awau.

³³A'eramū tajaurana mama'eukwaawa ojepype ijeagamū erowawaka eraje-mogyau. A'eramū erawau enujāna erojypa ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

³⁴A'ere tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau 'gā nupe:

—Jejui 'ga 'ga pirowara omono tajaurana pype ko. A'eramū opapa ko— 'jau 'gā awau imome'wau 'gā nupe 'gā moymoyka.

³⁵A'eramū 'gā awau esaka. Awau 'gā amā'jāu mama'eukwaawa rerekwarera 'ga ree. Irāā'ā 'ga renamū 'ga apygamū. A'eramū futat 'gā mopy'a'wya etee.

—Nanarūi 'ga rekoi jepi— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere 'ga 'ā ojewi imoir ire 'ga rekoi ojekatu'oka. Ojeyrūwunepa 'ga 'ā akou 'awamū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁶'Ga resakarera 'gā imome'wau tesirūmera 'gā nupe:

—Jejui 'ga mama'eukwaawa omoit 'ga wi ai'i. A'eramū 'ga 'awamū ojekatu'oka akou— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁷A'eramū peuwara 'gā okyjau Jejui 'ga wi. Nokwaawi wejue 'gā 'ga porowykya. 'Ga pājēa nanē 'gā nokwaawi nū. A'eramū 'gā okyjau Jejui 'ga wi. A'eramū 'gā 'ga monou ojewi.

—Ere ejepe'au ore wi, ki Ku'lyp— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau u'aa yar ipe nū. A'eramū futat 'ga awau oyaapa nū.

³⁸—Too ene rupi 'jau— 'jau mama'eukwaawa rerekwarera 'ga Jejui 'ga upe.

A'ere 'ga nuerooi 'ga.

³⁹—Naani. Ere ewau eje'wyr ipe nū. Ekatu'okawera ekwap imome'wau ekou 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe. —“Janeruwarete 'ga je katu'ok”, ere ki epytuna 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga ojewya awau oje'wyr ipe nū. A'eramū futat 'ga okatu'okawera mome'wau akou 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga je katu'ok ai'i. A'eramū 'ga 'agamū je katu'oka je mogou— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū je tejua tekou pē pype nū, mama'eukwaawa tejewi enuēm ire nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga awau akou amunawarete pyterimū imome'wau peuwara 'gā nupe.

Kūjā ēē mū kūjāmuku ēē retee

(Mateu 9.18-26; Maku 5.21-43)

⁴⁰ A'eramū Jejui 'ga awau ojewya oyaapa nū. Mytunūū 'gā ajatykau 'upa 'ga renune. A'eramū 'gā aku'iramū 'ga ree, 'ga ruramū. ⁴¹ A'eramū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma Jejui 'ga upe. Jairo 'ga 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. Esage ma'e 'ga te Jairo 'ga. Judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga. Jejui 'ga porogyta 'ga erowiaa. A'eramū 'ga 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase, oje'ega 'ga upe.

—Ejot je'wyr ipe. Jera'jyra nipo 'ā amanū. ⁴² Ejot ēē resaka jee. Nirūi jera'jyra ēē. Kūjāmuku'ia ēē— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe. Taesak ēē enee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau 'ga rupi. Kwaiwete 'gā awau 'gā newiri. Ojopypypypyka 'gā awau.

⁴³ Nan 'gā waw ipe kūjā ēē mū 'ua Jejui 'ga rupisika. Ojero'wu ma'e ēē 'ua 'ga rewiri. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē rya ēē wi. Ymā te ēē rekoī rakue. Morofuanugara 'gā nupe ojesaukaa rakue numiamū. A'ere 'gā nokwaawi ēē karuara. Ajepeja 'ga upe ēē awau ojesaukaa nū. A'ere 'ga nānēwējēmī nokwaawi ēē wi nū. A'eramū morofuanugara mepyetea ēē ka'aranūū mateepapa ekoete ēē wi. A'ere ēē nojekatu'ogi futari. Nitywi futari muaga ēē upe. ⁴⁴ A'eramū ēē 'ua 'gā ata pype Jejui 'ga rewiri. “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē 'ua 'ga rupisika, 'ga raity pypireme'ywa pyyka. A'erauwe ēē rya uoka ēē wi.

⁴⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Awŷja te owyk jeraity are ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naje rūi— 'jau tee 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete te 'gā 'ā ki jā. A'eramū 'gā okwaapawe'emamū. Ojopypypypyk te 'gā 'ā— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁴⁶ A'ere Jejui 'ga 'i 'ga upe:

—Naani. Akwaap je 'ga amū tepyyga. Jepājēa oo oporokatu'oka— 'jau etee Jejui 'ga.

⁴⁷ A'erauwe ijaruete ma'efera ēē 'jau ojeupe: “Najemima'uweri je kīā wi. Okwaap futat kīā”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase. Oyyita ēē ojemome'wau 'ga upe:

—Je ako awyk eneraity are ko. Ymā te jerya nuogi je wi. A'ere eneraity are je wygauwe iogi je wi ko— 'jau ēē 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat wejue te 'ā ape ra'e jepi. A'eramū je ako ene katu'oka ko— 'jau 'ga ēē upe. —A'eramū ki ene epy'ata'waramū ekou. Enejaruete ene ekou— 'jau 'ga ēē upe.

⁴⁹ Eē upe Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamū, Jairo 'ga remiayuwa 'ga amū 'ua 'ga rewiri.

—Amanū enera'jyra ko. Au'je 'ga reruri re— 'jau 'ga 'ua 'ga upe.

⁵⁰ A'ere Jejui 'ga enuwi 'ga upe 'ga 'ea. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene'arasig awi. Tejerowiaramū je enera'jyra moferawi enee nū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau 'ga rupi.

⁵¹ 'Og ipe owaēmawe Jejui 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gā nupe:

—Peu etee futar iki pejup. Ore tee futat oroo orosou ēē resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga rupi oo ma'efera 'gā ukupepe etee futat 'upa. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga, kūjāmuku ēē y ēē, ēē ruwa 'ga. Mīmēra 'gā etee awau osou Jejui 'ga rupi ēē resaka. ⁵² ēē pytuna 'gā ajaa'wau ēē ree. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pejoo'o awi ēē ree. Oset tee ēē 'upa.

⁵³ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene'me awi nū'ū. Amanū futat akiko— 'jau 'gā 'ga upe.

“Amoferap nipo je ēē re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga poromū 'jau 'ga nupe, “Oset tee ēē 'upa”, 'jau etee 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'gā mū'jāu ojewi. ⁵⁴ A'eramū 'ga awau amanū ma'efera ēē popyyka.

—Ere ejua ewya, ky'ri— 'jau 'ga ēē upe.

⁵⁵ A'eramū futat ēē oferapa. A'erauwe futat ēē afu'ama. A'ere 'ga 'jau ēē y ēē upe:

—Pe'je ēē mojemi'waa— 'jau 'ga ēē upe.

A'erauwe ēē wa'yra ēē mojemi'waa. ⁵⁶ ēē ferawamū ēē jara 'gā oporesa-gamū ēē ree. A'eramū futat ēē ruwa 'ga 'jau ojeupe: “Amanū ako jera'jyra ako re'ā. A'ere pa 'ga 'ā jera'jyra moferawi jee nū”, 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasi ape kwe pe 'gā nupe ne, 'au je iapoawera ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga wemimu'e 'gā monoawet

(Mateu 10.5-15; Maku 6.7-13)

9 ¹⁻² Anure 'ga wemimu'e 'gā majatykau, tusi 'gā majatykau. A'eramū 'ga opājē monou 'gā nupe:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Mama'eukwaawa ki pemoit 'gā nui jeje'eg imū. Pekatu'og iki 'gā je 'jawe futat. “Je katu'og ape” 'eramū Ku'jywa 'ga pē katu'ogi pē monou wemiayuwamū, pe'je ki tesirūmera 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³ —Pejemama'e mū rerawawe'em futat pejejeupe. Wyryra miamū futat erawawe'em pejepo pe. Ka'aranūū ryrūa nanē erawawe'em nū. Peje-jemi'urama nanē pēē erawawe'em futat nū. Ka'aranūū miamū pēē erawawe'em. Pejejyrūmū rerawawe'em futat 'jau. Pejepit arewara etee futar iki peroo. Nan etee te futar iki pekwap. ⁴ 'Gā 'wyrarete upe pejewaēma majepeja 'oga pype etee futat ki pejup. Peo kasi kwe pe pejejemogyau ne. ⁵ Pejeporogyta renuwe'emamū pēē kamēsiete pejewau amunaw awi. Ajepeja 'gā 'wyrarete pe pejewau nū. 'Gā nui pejewau ki pejepypapaawa penupānupā, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga 'ā pē katu'og are ifuwet numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee,” 'jau ki pēē pejewau pejejemogyau pejepypapaawa nupāu ajuee 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁶ A'eramū 'ga wemimu'e 'gā monou mukūi juejue amunawa moymoyka. Jejui 'ga ree morogyta esagea 'gā awau imome'wau 'gā nupe. Ojero'wu ma'e 'ga katu'oka nanē nū.

Juā Batista 'ga ree Erote 'ga rea'aawet

(Mateu 14.1-12; Maku 6.14-29)

⁷⁻⁹ Anure Erote 'ga, Garireja ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga, Jejui 'ga rera renupa. 'Ga amū Jejui 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga opy-'a'wyrāmū 'ga rer are. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Awŷja te poromū ako?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū 'jau:

—Amanū ma'efera 'ga amunipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū amumera 'gā 'jau:

—Nipo ajee Juā Batista 'ga 'ut oferapa rai'i nū 'ja. Maranamū nipo Eliasi 'ga kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'gā amū 'jau:

—Tee nū'ū. Amutee 'ga te nipo nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe. —Naokoiwera 'gā nūi nipo nū'ū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū te nipo nū'ū— 'jau 'gā 'upa 'ga rera renupa.

Aipo 'gā 'e 'gā jemogyramū Erote 'ga 'ūina etee futat 'gā je'ega renupa. A'eramū 'ga 'jau:

—Tee. A'jea futat nipo. NaJuā Batista 'ga rūi. Je te ako 'ga ajukaukat ai'i. Ajuwonogukat 'ga ai'i. A'eramū sipo awŷja 'wei?— 'jau 'ga 'ūina aipo 'eramū.

“Aesak werewi pa je 'ā 'ga nū”, 'jau 'ga 'ga rera renupa 'ūina. A'ere 'ga nuesagi 'ga.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Juā 6.1-14)

¹⁰ Anure Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ua ojewya nū. Imome'wau 'ua Jejui 'ga upe:

—Kwe pe ako ore mono ape ejemome'waukaa 'gā nupe ai'i. A'eramū ore ojero'wu ma'e 'gā katu'oka arakou ene 'jawe ai'i. Mama'eukwaawa nanē ore imoia arakou 'gā nui ai'i nū— 'jau 'gā 'ua wekwawera mome'wau Jejui 'ga upe.

Imome'upaw ire 'ga 'gā nerawau ajepeja amunaw ipe, Pesaita 'jaw ipe nū. Kwaiwete tekotee 'gā nejaa. 'Gā tee awau. Wemimu'e 'gā tee futat 'ga erawau numiamū.

A'ere tekotee 'gā 'ga o kwaawi futari. ¹¹ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Oo futat 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Pel'je soo 'gā newiri— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau 'gā newiri. Ojeupe 'gā waēmamū Jejui 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga afutat pejetywer awi pepoira. Pejetywer awi pepoi-ramū 'ga pē monoi wemiayuwamū. Najuejue etee futat 'ga pejetywer awi pepoira futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire, 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'oka nū.

¹² Kaaruwamū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Emono 'gā amunaw ipe 'gā nemi'urama murukaa 'gā nupe. Nitywi mama'ea 'au. “Pel'je pejewau mama'e mua pejejeupe. Peu pekwap pejesea”, ere 'gā nupe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹³ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Naani. Pêê futat mama'ea pemono 'gã nupe— 'jau etee 'ga 'gã nupe.

—Nitywi mama'ea. Muküi'i etee ipira'ia. Siku etee nanê kanape'ia nû. A'ea niapoi 'gã nupe. Eneporomuriwet nipo mama'e mua 'gã nupe? Kwaiwete te 'ã 'gã a'i kûi— 'jau 'gã 'ga upe.

¹⁴ Kwaiwete 'gã. Siku miu te kûima'efera 'gã nuri 'upa 'ga porogyta renupa. A'eramû 'gã poromû 'jau 'ga upe: “Niapoi mama'ea 'gã nupe”, 'jau 'ga upe.

A'ere Jejui 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Naani. Pemojo'ok 'gã. Kwaiwete 'gã 'ã. A'eramû pêê 'gã mojo'oka. 'Au sîkwêta 'gã pemuapyk. Peu sîkwêta 'gã muapyka 'jau. Peu nanê nû. Peu nanê nû 'jau 'gã muapykapap— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁵ A'erauwe futat 'gã 'ga je'ega rupiwewe futat 'gã muapyka. ¹⁶ A'ere Jejui 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramã'jâu ywau opo pe. A'eramû 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ã eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka ipira reewe imopêpena 'gã nupe. A'ere 'ga imonou wemimu'e 'gã nupe.

—Pe'je imonou 'gã nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramû futat 'gã imonou 'gã nupe. 'Gã nupe omonorauwe ojeme'yita. ¹⁷ A'eramû 'gã ojomoyka kanape'i are ipira'i reewe. A'eramû futat 'gã wewegamû.

—Janerewek jane ki 'ei— 'jau 'gã ajaupe. —Niapoi agawewi akiko. A'etea ojeme'yi janee 'ga omowowogamû— 'jau 'gã ajaupe. —Janeruwarete 'ga te ome'yi janee. A'eramû 'ã jarejewegamû jarejemogyau— 'jau 'gã ajaupe.

Ojemi'wapaw ire 'gã emyrera monou ijaga yrû pype. Tusi yrupemûû matyneema. 'Gã jemi'wapaw ire 'ga 'gã monou 'gã 'wyr ipe nû. Opy'araypare'e-mamû 'gã awau ajemogyau oje'wyr ipe nû.

Pedro 'ga Jejui 'ga mome'uawet

(Mateu 16.13-20; Maku 8.27-30)

¹⁸ A'ere anurenure'i Jejui 'ga 'ûina oporogytau 'Uwarete 'ga upe ojetee'i. 'Ga porogytaaw ipe 'ga remimu'e 'gã 'ua owaêma 'ga upe. A'eramû 'gã 'ga rerowyka. A'eramû Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gã jee jepi?— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁹ —“Amanû ma'efera 'gã amû te nipo 'ã 'ut oferapa rai'i nû”, e'i 'gã enee jepi. Amumera 'gã: “Juã Batista 'ga te nipo 'ã 'ut oferapa rai'i nû”, 'jau 'gã enee jepi. Amumera 'gã: “Eliasi 'ga nipo 'ã 'ut ojewya rai'i nû”, 'jau enee jepi. Amumera 'gã: “Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'gã amû nipo 'ã 'ut oferapa rai'i nû”, 'jau 'gã enee jepi— 'jau 'gã 'ga upe.

²⁰ —Pêê nû. Ma'ja pe'je ajee jee jepi nû'û?— 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe.

A'eramû Simão Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, aru'e ore enee jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

—Je mome'u kasi ajee pejepe 'gã nupe ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

Amanūawama mome'uawet
(*Mateu 16.21-28; Maku 8.31-9.1*)

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat pe'je. ²² Je 'ā a'jea futat pēneki'yraretea— 'jau 'ga 'gā nupe aipo ojeupe 'eramū. —Anure nipo 'gā je rereko tyweretei. Kwaiwete nipo je ree iporomutare'ema 'gā. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete. Judeu 'gā 'wyrīa'ri, mainana 'wyrīat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmēra 'gā nipo oporomutare'emamū je ree— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe. —'Gā nipo je juka. A'ere nipo imuapya 'ara rupi Jeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe.

²³⁻²⁴ —Jeremiayuwamū pejekoweramū pēē jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejekerekou tywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pejēmanū awi miamū pejekyjawe'em futat. Amumera 'gā nipo “Jejui 'ga rerowiaara je” 'eramū ifuewet pē apisi are. A'ere kasi “naJejui 'ga rerowiaara rūi je”, pe'je 'gā nupe ne— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. —“Tene 'gā je jukai kwy”, pe'je etee ki. “Napōira'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, pe'je etee ki. Jeremiayuwamū pejekoweramū ki jeje'eg imū etee futat peko— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Najēmanūweri je Jejui 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Je naapōa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imū” 'jara nanē awawe'em ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Amumera 'gā te nipo ajee e'i “tene 'gā je jukai kwy”, e'i ajemogyau. “Napōira'uweri je 'ga rerowiar awi” 'jara 'gā etee awau ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā nanē ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nomȳi 'gā weaa Jarejuwarete 'ga ree. Okaraemā me'yi are etee 'ga fueweramū. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee 'gā awau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ —Temome'u awi 'ga amū jenosī re je nanē nipo tejenosōu 'ga wi tejewya nū. “Je naJejui 'ga remiayuwa rūi” 'jara 'gā nipo okyjau je ree amanū awi. A'eramū je 'jau aipo 'jarera 'gā nupe: “Najeremiayuwa rūi 'ga”, 'jau nipo je 'gā nupe tejewya nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—Amanū awi ikyje'ema 'gā te nipo 'jau, “Je te 'ā Jejui 'ga remiayuwa”, 'jau 'gā 'gā nupe. Aipo 'jarera 'gā te nipo je anure tejewya naenosī 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe. —Anure je ruri tejewya ywagipewara 'gā netee 'awa ywy pe nū. Mama'e tywera apoare'ema 'gā netee nipo tejua tejewya 'awa ywy pe nū. Tejuwarete 'ga renyfuga pype je tejua tejewya anure. A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Nitywi 'ga amū ene 'jawe esage ma'e 'gā. Ene tete 'ā eneresageay oreē”, 'jau nipo 'gā jee anure je jewyt je ruramū— 'jau Jejui 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. —Aipo 'ara rupi futat nipo je 'i 'gā nupe, 'gā nowase. “Agera 'gā jeje'ega wanuwa ajemogyau ra'i", 'jau nipo je 'gā nupe 'gā nowasewase— 'jau 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. —Tejewyru'japa te nipo je ruri pē nupe pē'wyrīat pāwē pāwēnamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁷ —Anure nipo pēē mū je resak pejepe pejēmanūme'ēwe peje'wyrīaramū je rekoa. Jarejuwarete 'ga pājēa nipo pēē mū esaka— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau.

'Gā neape Jejui 'ga jesowo'gōkawet*(Mateu 17.1-13; Maku 9.2-8)*

²⁸ Majepeja morowykye'ema magwaw ire, Jejui 'ga awau wyty'rarimū oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Muapya 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Juā 'ga, Tiago 'ga. Mīmēra 'gā etee 'ga erawau ojeupi. ²⁹ 'Uwarete 'ga upe 'ga porogytaramū 'ga reakwara ojesowo'gōka. 'Ga reakwara wenyfugamū. 'Ga raitya nanē wapasigamū 'ga ree nū. Iaparasig enyfuk te 'ga raitya 'ga ree.

³⁰⁻³¹ A'eramū futat mukūja 'gā 'ua oporogytau 'ga upe. Ywag awi 'gā 'ua oporogytau 'ga upe. Moisesi 'ga, Eliasi 'ga retee 'ua oporogytau 'ga upe. Tata enyfuga 'jawewara wywyteripe 'gā u'ama oporogytau. Jejui 'ga manūawama mome'wau 'ga upe:

—Jerusareg ipe nipo ereo emanūmū Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat. “'Ga manūa 'gā tywera tomepey 'jau”, e'i Janeruwarete 'ga enee— 'jau 'gā 'ga upe. —“A'eramū 'ga 'gā katu'okaramū akou 'jau”, e'i Janeruwarete 'ga enee— 'jau 'gā 'ga upe imome'wau.

³² 'Gā porogytaramū 'ga rupi oo ma'efera 'gā osea 'upa. Poje 'gā opaka. Amā'jāmayayau Jejui 'ga renyfug are. Irāā'ā mukūja 'gā 'amamū 'gā porogytaramū 'ga upe. ³³ Mukūja 'gā oja'wyja'wyrāmū Pedro 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—'Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe. —'Au etee tapŷja taruapo amū pē nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Osera 'ga enafu'ama. A'eramū 'ga u'akwaawe'emamū oporogytau tyweruu 'gā nupe.

³⁴ 'Ga porogytarauwe ywasiga mū 'ua ojypa 'gā nee. A'eramū futat ywasiga 'gā mima 'gā nui. Ywasiga etee 'gā mopiryita ojypa 'gā nee nū. ³⁵ A'erauwe futat Janeruwarete 'ga oje'ega muri imojypa ywasiga rupi 'gā nupe:

—Koromū je ra'yrate 'ga, jeremimurera 'ga. A'eramū ki pēē pejeapyakau 'ga je'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega mua.

³⁶ 'Ga porogytapawauwe ywasiga ojeupi pap 'gā nui nū. Irāā'ā Jejui 'ga etee 'ga 'amamū ojetee. Ywasiga rupi mukūja 'gā ojeupia awau. A'eramū futat 'ga remimu'e 'gā opika etee futat. Nomome'ui futari 'gā tekotee 'gā nupe, miamū ojewyr ire.

Kunumī 'ga katu'okawet*(Mateu 17.14-21; Maku 9.14-27)*

³⁷ Ai'iwe 'gā 'ua ojypa wyty'rar awi nū. A'eramū futat kwaiwete 'gā 'ua Jejui 'ga rowosōu. 'Ga porogyta renupa 'gā 'ua. ³⁸ Jejui 'ga resakawe kūima'e 'ga amū 'ua wafukaita 'ga upe:

—Jejui! Esak jera'yra 'ga jee. Majepei tee jera'yra 'ga. Nirūi 'ga jee. A'eramū ene ejua 'ga resaka jee. ³⁹ Mama'eukwaawa 'ga opyyk 'ga moypiwukaa 'ga mua-fukajukaa 'ga motyjuita 'ga juru rupi. A'ere 'ga pikapikapikau 'ga rerekou. Nopoiri futari 'ga wi. Esak 'ga jee— 'jau 'ga Jejui 'ga upe. ⁴⁰ —“Pemoit 'ga wi”, a'e futat je eneremimu'e 'gā nupe ko. A'ere 'gā nomoiri etee 'ga wi ko— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema pejejemogyau 'ū? Ymā agawewi nā'ā je pē mu'ei re'ā. A'etea nipo 'ā naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe. “Nokoa'uweri

je pē pype namutamutat”, a’e je pē nupe jepi— 'jau 'ga tesirūmera 'gā nupe nanē nū.

A'ere 'ga 'jau kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Ere 'ga rerua 'au jee. Taesak 'ga 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴² A'erauwe futat 'ga wa'yra 'ga rerua. 'Ga upe 'ga waēm ja'wyja'wyrāmū mama'eukwaawa 'ga pyyka nū. A'eramū futat 'ga retyka ywyu.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga pirewara upe:

—Ejepe'a 'ga wī— 'jau Jejui 'ga jupe.

A'eramū futat 'ga imoia 'ga wī. A'ere Jejui 'ga 'jau kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Kweramū enera'yra 'ga nū. Jaruete 'ga nū— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴³ A'eramū esakarera 'gā oporesagamū etee futat 'ga ree.

—Mama'eukwaawa miamū 'ā pājēa. Ku'jywa 'ga taetu te 'ā pājērete— 'jau 'gā 'upa ajaupe.

Amanūawama 'ga imome'wau'japa

(Mateu 17.22-23; Maku 9.30-32)

Aipo resakarera 'gā oporesagamū 'ga ree kunumī 'ga katu'ogamū.

—Janeruwarete 'ga 'ā pājērete futat. Nitywi 'gā amū 'ga 'jawe— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁴ Aipo 'gā 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je pyygukat anurenure'i je ree iporomutare'ema 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

⁴⁵ A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are. Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā ee. A'ere 'gā jenosi 'ga upe oporonuw are.

Esageay ma'e are 'gā mu'eawet

(Mateu 18.1-5; Maku 9.33-37)

⁴⁶ A'ere 'ga remimu'e 'gā 'jau ajaupe:

—Manamū te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramū jarejuapyraapa?— 'jau 'ga remimu'e 'gā 'upa.

Ajaupe etee futat oporogytau. ⁴⁷ A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi. Ajaupe 'gā 'e kwaawi. Nuenuwi futari 'ga numiamū. A'ere 'ga ikwaawi futari ajaupe 'gā 'ea. A'eramū 'ga 'jau kunumī 'ga amū upe:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe kunumī 'ga amū 'ua 'ga repejāna 'ga rerowyka.

⁴⁸ —Peesak te kunumī 'ga 'ama je pyri?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Ga ree pejejejuka esageramū je ree we futat pejejuka esage. Je ree pejejejuka esageramū je muarera 'ga ree we futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Aipo apoara 'gā esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Je jeresage” na'jara 'gā nūi esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe. A'ere ajuee ojejuka esage ma'eramū te ae esage ma'eramū 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau esage ma'e 'gā nee.

Jane poaara 'gā janepytuna 'jawe futat

(Maku 9.38-40)

⁴⁹ A'eramū Juā 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Kūima'e 'ga amū ore aruesak mama'eukwaawa pe'aa 'gā nui ko, enerer imū ko. A'ere norepytuna 'ga rūi ko. A'eramū ore 'jau 'ga upe ko: “Ereapo awi nanuara”, 'jau ore 'ga upe ko— 'jau Juā 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

⁵⁰ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aipo pe'je awi 'gā nupe. “Peapo awi nanuara”, pe'je awi 'gā nupe. Najanepytuna 'gā nūi numiamū. A'ere 'gā jane poari te janeporowyky apo are. A'eramū 'gā janepytuna 'jawe futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe aipo 'gā 'eramū.

Samari ywy pewara 'gā

⁵¹ Ywag ipe awawa upe iwaēm ja'wyja'wyrauwe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jerusareg ipe futat too 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵² A'ere 'ga wemiayuwa 'gā mū ra'ne imonou wenune Samari ywy pe.

—Amunaw ipe pekwap 'oga mū resaka jarejee jareseawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau. Awau 'ga owaēma amunawa mū upe. A'eramū 'gā opo-rogytau peuwara 'gā nupe:

—Jejui 'ga ore mut 'au oroseawa mū rekarukaa orojee ko— 'jau 'gā peuwara 'gā nupe. —A'ere nipo 'ga ruri ore rewiri. Ityp te oreseawa 'au?— 'jau 'gā peuwara 'gā nupe.

⁵³ A'ere peuwara 'gā 'i etee 'gā nupe:

—Nitywi pēseawa 'au nū'ū. Jerusareg ipe etee futat pekwap. Nepesera'u-weri 'au— 'jau etee 'gā 'gā nupe.

Samari ywy pewara 'gā najudeu joporemūremūa rūi. Ojopypepype 'gā. A'eramū 'gā judeu 'gā futare'ema peu ojepype.

A'eramū 'gā ojewya 'ua Jejui 'ga pyri nū.

—“Nitywi pēseawa 'au”, e'i 'gā oree ko— 'jau 'gā 'ua Jejui 'ga upe.

⁵⁴ A'e renupa Tiago 'ga 'jau Juā 'ga retee Jejui 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga upe tee pa ore 'i “Tata emut 'gā nupe 'gā apisaupap”, aru'e te pa ore 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁵⁵ A'eramū Jejui 'ga amā'jāu 'gā nee:

—Ma'eramū pēē aipo 'jau ki 'ei. Naani. Aipo pe'je awi— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega moywrafena. ⁵⁶—Pe'je ajee soo ajepeja amunaw ipe etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau.

“Too ene rupi 'jau” 'gā eawet

(Mateu 8.19-22)

⁵⁷ 'Gā waw ipe kūima'e 'ga amū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Too ene rupi 'jau— 'jau 'ga 'ua 'ga upe. —Taata tekou ene rewiri kwe pe ene orauwe 'jau— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

⁵⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nipo eneatawet je rupi ki sa? A'ere 'ā je najerogi te tekou a'i kūi. Kasuru'miara te 'ā ok. Ywy kwara 'ā 'ga roga. Wyrā'i nanē 'ā waityramū nū. A'eramū 'ā kaaruwauwe ojewya 'ua waity pype osea. A'ere je nanarūi. Aset ekoete te futat je tekou. Tekaarupaw ipe je tesea ekoete te futat tekou. Je 'ā pēneki'yra agawewi. A'etea 'ā je najerogi tekou. Jeremiayuwamū nan tee futat pejemogy. A'etea futat te eneatawet je rupi?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵⁹ A'ere Jejui 'ga oje'ega ajepeja 'ga upe nū:

—Erejt te je rupi? Naani te ra'u nū?— 'Jau 'ga 'ga upe.

—Naani. Nooi je 'awauwe ene rupi. Tene jeruwa 'ga manūi ra'ne. Tejuwa 'ga manū re too ene rupi 'Jau. 'Ga manū re nipo a'jea futat tekou ywyapi ene rewiri. Tejuwa 'ga manūa ra'ne je aesak— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶⁰ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Ene'me awi. 'Awauwe futat ejot je rupi. Eneruwa 'ga manūnamū amutee 'gā totym 'ga enee 'Jau— 'Jau 'ga 'ga upe. —Ene tereko “Pe'je pejepoia pejetywer awi” 'gā nupe 'Jaramū 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. —“Pejetywer awi pepoiramū Janeruwarete 'ga pē monoi wemiayuwamū” 'gā nupe 'Jaramū tereko 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶¹ A'ere 'ga amū 'Jau Jejui 'ga upe nū:

—Tene ajee je ra'ne. Too ene rupi 'Jau— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe. —A'ere je oi teptytuna 'gā momoranupa ra'ne, “Oo je 'ga rupi”, 'Jau 'gā nupe ra'ne— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶² A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Je rupi iatawet ma'eramū pejt ekoete te futat je rupi pejejea jewyre'e-mamū futat pejejemiejarera mama'e are. Wemiejarer are eajewyt ma'e 'gā nooi futari je rupi. Eajewyt ma'e 'gā nokoarūi je mome'waramū kwe pewara 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Setētai tois 'gā monoawet

10 ¹ Anure Jejui 'ga kwaiwete 'gā mū'Jau 'gā pytuna 'gā nui. Setētai tois etee 'ga 'gā mū'Jau. 'Gā mū'ē re 'ga 'gā mokwasi'wau. Mukūi juejue Jejui 'ga 'gā monou amunaw ipe wenune.

—A'ere too pē newiri 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ² —Ināinānī'i etee Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Kwaiwete je 'gā jemogyi Jarejuwarete 'ga kwaape'ema— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū pē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe: “Emuru'Jap ejemiayuwa 'gā amū emome'waramū”, pe'je ki 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'ā juowuurana. Omonookara tywe'emamū 'ā ototokapaw ekoete. Nan tee futat nipo 'gā 'ga je'ega ojeupe 'gā imome'ue-emamū 'gā pawī etee mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³ —Ma'eramū je 'ā pē monoi kwe pe, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waukaa 'gā nupe, ikwaapare'ema 'gā nupe. Sā'ā kasurua tajau jarūa pyterimū isea. A'eramū 'ā tajaua iu'wau. Nan tee futat pē. Jarejuwarete 'ga kwaapare'ema 'gā pyterimū pese. 'Gā amū nipo amara'neramū akou pē nee. A'ere nipo je jejukai pē nee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴ —Peroo kasi karaemā ne. Ka'arana nanē kasi peroo ne. Pejejemī'urama nanē kasi peroo ne. Pejepypapaawa nanē pē erawawe'em nū. Pejepytawe'em nanē pe aje pejeporogytau 'gā nupe nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

⁵ —Amunaw ipe pejewaēmawe ki pe'je 'gā nupe: “Awamū Janeruwarete 'ga pē mopy'ata'wai pē mogyau”, pe'je ki pejesou pejewau 'gā nog ipe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ⁶ —Pē nee 'gā ku'iramū Janeruwarete 'ga aku'i monoi 'gā nupe. Pē nee 'gā ku'ie'emamū 'ga aku'ia nomonoa'uweri 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁷ —Pejejeupe 'oga resaukaripyra pype etee futat ki pejup. Pejejejyite'ema ajepeja 'oga pype. Pejejeupe imuripyrrera 'wau etee futat— 'Jau Jejui 'ga 'gā

nupe u'ama. —Sā'ā ae ojeupe ojomoporowyky re ojomepya. Nan tee futat nipo 'gā pēnemi'urama muri pē nupe ojeupe pēporogyta repyramū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

⁸—'Gā 'wyrarete upe pejewaēmawe ki pe'je 'gā nupe: “'Au ore ruri Jarejuwarete 'ga porogyta mome'wau pē nupe”, pe'je ki 'gā nupe. “Pe'je ajee pejejua 'ga imome'wau ore” 'eramū peu pejepytai pejejupa imome'wau 'gā nupe. 'Gā 'wyr ipe etee futat pejejemogyau pejejeupe mama'e muripyra 'wau etee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau.

⁹—Ojero'wu ma'e 'gā ki pekatu'ok. Jarejuwarete 'ga ree pēē 'gā mu'Jau. “Werowiaramū 'ga pē mogoi wemiayuwamū”, pe'je ki 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁰⁻¹¹—Pejewau nipo 'gā 'wyrarete mū upe pejewaēma. A'eramū nipo 'gā “noreporenuwiwari ore Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'Jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pe'je 'gā nupe: “Janeruwarete 'ga 'ā wemiayuwamū pē futat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga”, pe'je ki 'gā nupe. “A'eramū nipo 'ga anure pē mu'arasiga pē mogyau”, 'Jau ki pēē 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū pēē 'gā 'wyrarete pyterimū pejewau pejejemogyau pejepypaawa nupānupāu, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga 'ā ifuwet pē katu'og are futat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee”, pe'je ki pejewau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹²—A'Jea futat je 'i. Anure, wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga Sodom ipewarera 'gā nereko tyweretei nū. Sodom ipewarera 'gā itywetywet Janeruwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'gā nereko tyweaete 'gā tywer are nipo. A'ere “Noreporenuwiwari ore Jarejuwarete 'ga je'eg are” 'Jara 'gā Sodom ipewara 'gā tywera apyraawi. A'eramū 'ga a'eramū nipo 'gā nereko tyweaete nū Sodom ipewarera 'gā apyraapa— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejui 'ga je'ega moywyrafenawet

(Mateu 11.20-24)

¹³A'eramū 'ga 'Jau 'Uwarete 'ga ree oporomutare'ema 'gā nupe:

—A'e je ki 'ei pēporiay'i 'ā pejejemogyau numiamū a'i kūi. Korasī pewaramū, Pesaita pewaramū. Mīmer ipewaramū 'ā pēporiay'i pejejemogyau numiamū. Pē'wyr ipe ako je Jarejuwarete 'ga mome'ui tekou pē nupe ikue numiamū. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka ako tekou pē neape ikue numiamū. A'ere ako nepēporenuwiwari jeje'eg are ikue. Nepēpoiwiwari ako pejetywer awi ikue. Pejetywera retee ako pēē ikue. Tiro pe 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā poiwi otywer awi rakue. Sidom ipe nanē je iapo re amunipo 'ā peuwara 'gā poiwi futari otywer awi rakue. Tanimuga amunipo 'ā 'gā wereko wapyte'rarimū otywer awi opoira resaukaawamū. A'ere ako je 'au agawewi iapoi tekou pē'wyr ipe ikue. A'etea ako nepēpoiwiwari pejetywer awi ikue— 'Jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

¹⁴—A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga pē majatykaawa 'ara rupi Tiro pewara 'gā majatykau wowase. A'eramū nipo 'ga 'gā nereko tyweaete. Sidom ipewarera 'gā nanē nipo 'ga ereko tyweaete nū. 'Gā tywer are wejue nipo 'ga 'gā nereko tyweaete etee. A'ere nipo 'ga pēē te pē nereko tyweretei kwiwete. Pēē te 'ā neperowiari 'ga, 'ga pājē resakareramū miamū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁵—Pēporiay'i pejemogoyau numiamū, a'e je 'lā pē nupe, Kafanaū pewaramū nanē nū. “Ore Kafanaū pewaramū oreresage. A'eramū ore arawau ywag ipe”, pe'je pejejaupe numiamū. A'ere je 'i pē nupe: Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'eramamū futat pēē, a'e je 'lā pē nupe— 'Jau Jejui 'ga Kafanaū pewara 'gā nupe. —Nepepouri te 'lā pejetywer awi. A'eramū pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe futat— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶A'eramū 'ga 'Jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejewau jeporogyta mome'wau kwe pe 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū pē nee wapyaka ma'e 'gā je ree nanē futat wapyakau nū. Pēje'ega renupara 'gā futat jeje'eg are nanē wapyaka nū— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Pēje'ega renupare'ema 'gā je ree nanē nuapyakai nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Je renupare'ema 'gā nanē futat je muarera 'ga nuenuwi nū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Setētai tois 'gā wekwawera mome'uawet

¹⁷A'eramū Jejui 'ga wemimū'ēmera 'gā monou kwe pe, 'gā mu'Jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. Setētai tois 'gā awau kwe pe 'gā mu'Jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. Anure 'gā 'ua ojewya nū. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. A'eramū 'gā 'ua 'Jau Jejui 'ga upe:

—Mama'eukwaawa miamū futat ore oromoit arakou 'gā nui ai'i— 'Jau 'gā 'ua 'ga upe imome'wau. —“Jejui 'ga rer imū ore pē moiri 'gā nui”, 'Jau ore mama'eukwaawa upe ai'i— 'Jau 'gā 'ua imome'wau Jejui 'ga upe.

¹⁸Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—A'jea— 'Jau etee futat 'ga 'gā nupe ojeupe imome'uramū. —Ymā te je mama'eukwaawa 'wyriara resagi ikue, ywag awi tut i'ara resagi ikue, Sata-nasi turi 'ara resagi ikue. Sā'ā tupā werawa 'ara. Nan tee futat i'ari. Janeruwarete 'ga imuēma imua imomoa ikue. A'eramū je a'eramū esaka ikue. Janeruwarete 'ga ipājē renuēma jui ikue. A'eramū ināinānī'i etee erekou. Ma'eramū 'ā emiayua pemoit 'gā nui rai'i. Tepājē te ako je omono pē nupe ai'i. A'eramū 'ā pēē imoia pejemogoyau 'gā nui rai'i— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁹—Ma'eramū 'ā mama'eukwaawa 'wyriara ipājē niapoa'uweri pē nupe. Jeje'eg imū peata pē nekoramū mama'eukwaawa 'wyriara nepē apisiukari mama'e tywera upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū nipo pēē pejepyruga agawewi futat moi are. A'eramū nipo pē u'wau agawewi. A'etea nipo nepemanū jupe. Jawa'jyra nipo pē piau agawewi. A'ere nipo naya'uweri pē nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. —Jeje'eg imū peata pē nekoramū nitywa'uweri mama'e tywera pē nupe. Ma'eramū 'ā a'jea futat mama'eukwaawa pemoit pejemogoyau 'gā nui. ²⁰A'ere kasi a'e are pejero-wiaraip pejee pejemogoyau ne. Jeremiayuwamū wejue te pejemogy. Ma'eramū 'ā pēku'i pejemogoyau— 'Jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau. —Jeremiayuwamū pēnera jekwasiari 'upa jeka'aran are ywag ipe. A'e are ki pēku'i pejemogoyau jeremiayuwamū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga ku'iawet

(Mateu 11.25-27)

²¹Janeruwarete 'ga pājē Jejui 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū aku'iramū akou oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. Ene 'ā mama'e jararetea. Ene 'ā ywag ipewara mama'e jara. Ywy pewara jara nanē 'ā ene nū. Ene te 'ā mama'e jararetea. Nai'akwaap ma'e 'gā etee rūi 'ā eremueapyo jeje'eg are. Akotee ma'e 'gā na'ne 'ā eremueapyo ee nū. I'akwaap ma'e 'gā jēmī 'ā ene imueapyowe'em ee. Ejemifutar imū etee futat 'ā ene akotee ma'e 'gā mueapyo ee. Nanuara futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe. —Ma'eramū 'ā itywera 'gā etee futat eremueapyo ee— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²²'Uwarete 'ga upe oje'eg ire Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je mu'akwaap mama'e are ikue. Ma'eramū je 'ā ikwaawi— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Jeruwarete 'ga je kwaap katu katu futat. Nitywi 'ga amū je kwaapara mū. Jeruwarete 'ga etee te je kwaap— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Je 'ā Tejuwa 'ga akwaap katu katu futat. A'ere 'ga nitywi amū je 'jawewara Jeruwa 'ga kwaapa katu katuara 'ga— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā tejemipyrūmera 'gā mu'ei Tejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū 'ga kwaapa je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

²³A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe etee:

—Jeporokatu'okawera 'ā peesak. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā katu'oga nanē 'ā pēē esaka nū. Ma'eramū 'ā pēku'i pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. ²⁴—Janepy 'gā 'ā iporesagiwet futat jeremiapo are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emaue rakue. 'Gā 'ā oporenuwiweramū jeje'eg are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emaue rakue— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe. —Pēē 'ā jeremiapoa peesak katu katu. Ma'eramū 'ā 'gā ku'ia peapyaap— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Ajuee ajemuaēm ma'e

²⁵A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe. “Tomojenosī Jejui 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

—Maran ae awau Jarejuwarete 'ga pyri ki 'ei? Emome'u jee 'i— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁶A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja e'i Moisesi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga rakue? Eremogyta nipo jepi? Maran enereapyo ee?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁷—Aipo e'i futat 'ā Moisesi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga rakue. “Peenup Jarejuwarete 'ga je'ega. Pēporomutat Jarejuwarete 'ga ree a'jea futat. Mama'ea peapo 'ga upe, 'ga remifutar imū. Pejejea'aramū pejejemogyau 'ga ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Aipo aporamū nipo pejeporomutaramū 'ga ree a'jea futat”, e'i 'ga ka'aran are rakue. “Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat”, e'i 'ga 'ā ka'aran are inuga janee rakue— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁸—A'jea futat aipo 'ea— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Namutar iki peapo. A'eramū pejewau Jarejuwarete 'ga pyri pejemanū re— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁹A'eramū 'ga 'jau Jejui 'ga upe nū:

—A'eramū je maranuara 'gā nee tepota'waramū ki 'ei? Awýja je pyriwarāmū ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁰A'eramū kwe pe etee Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jau ajuee 'gā pojejuka are.

—Kūima'e 'ga 'ut amū akou ojypa Jerusareg awi. Ajepeja amunaw ipe 'ga 'ua numiamū, Jeriko pe 'ga 'ua numiamū. A'ere 'ga ruaw ipe muna'ywa 'gā 'ga rekoari. A'eramū muna'ywa opokoka 'ga ree. 'Ga raitya mosoka 'ga wi 'ga nupānupāu 'ga monou 'ga nuga. 'Ga jukaaipa 'ga rejaa inuga peyse pe. ³¹A'eramū mainana 'ga amū awau akou pe rupi. Awau owaēma 'ga upe. Irāā'ā 'ga ruwamū peyse pe. Amā'jāu etee 'ga ree. Okwapa etee 'ga pyu. A'ere mainana 'ga nokoi 'ga ree. Awau etee 'ga pyu. ³²A'ere 'ga amū 'ua nū. Levi 'ga juapyrera 'ga amū 'ua 'ga pyu nū. 'Gā pytuna 'ga futat numiamū. A'ere nānēwējēmī 'ga nokoi 'ga ree. Okwapa etee 'ga pyu nū— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

³³—A'ere Samari ywy pewara 'ga 'ua pe rupi akou. Na'ga jekoty'aawa 'ga rūi agawewi. 'Ga ree iporomutare'ema 'ga agawewi.^b Inupāmyrera 'ga judeua. A'etea Samari ywy pewara 'ga inupāmyrera 'ga resakawe ajemuaēm 'ga ree. ³⁴A'eramū 'ga opytau 'ga ree. Na'ga remiesaga 'ga rūi agawewi. A'etea 'ga opytau 'ga ree. Oporiaramū 'ga ree. Iporiay'i 'ga 'upa 'ga upe. “Maran poko ene i?” 'jau 'ga 'ga upe.

—“Muna'ywa opokok je ree ki 'ei, jekaraemā areewi ki 'ei”, 'jau 'ga 'ga upe.

—A'eramū futat 'ga muagy monou 'ga ree, 'ga pi'rokawer are. Muaga 'ga ree imono re ifaa 'ga wi. A'ere 'ga 'ga monou kawaru'i 'arimū, weymawa 'arimū 'ga rupia. A'eramū futat 'ga 'ga rerua erowaēma ae seawa 'og ipe. A'e pe futat 'ga 'ga fuanuga 'ga rerekou.

³⁵—Ai'iwe 'ga, oo enune, oka'aranūi monou 'oga jara 'ga upe. “Efuanug 'ga jee. Maran gatu nipo owaēme'ema ka'aranūia jupe. Jupe iwaēme'emamū tejewya tameypap ene 'jau”, 'jau 'ga 'oga jara 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁶Imome'upaw ire Jejui 'ga oje'ega moromu'jara 'ga upe nū:

—Muapyra 'gā inupāmyrera 'ga resaka. Maranuara 'ga ajemuaēma 'ga ree? 'Ga pytuna 'ga te ajemuaēm 'ga ree?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁷—Naani. 'Ga pytune'ema 'ga futat ajemuaēm 'ga ree, ojejukau 'ga ree— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat. 'Ga pytune'ema 'ga futat ojejuka 'ga ree. A'eramū pēē nanē iapou nan— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Nan aeresage jejukai ajuee. Namutar iki pēē nanē peapo nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū moromu'jara 'ga awau nū.

Jejui 'ga awau Marta ēē 'wyr ipe

³⁸Aipo mome'upaw ire Jejui 'ga wemimu'e 'gā nerawau ajepeja amunaw ipe nū. Marta ēē rog ipe awau osou. ³⁹Ēē kypy'jara ēē, Mari ēē awau wapyka Jejui 'ga pyri, 'ga porogyta renupa 'ūina. ⁴⁰A'eramū Marta ēē kumi apou erekou. A'eramū ēē 'jau ojeupe: “Koo. Je tee 'i nipo aje ako mama'e apou jarejee”, 'jau ēē. “Maran tete Mari kyna nuapoi mama'ea je pyri. Wapyg etee pa 'ā kyna 'ūina kiā pyri nū”, 'jau ēē ojeupe.

A'eramū ēē 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Emut kyna je poaa. Je etee ako teporowykyau. “Ekwap ēē poaa mama'e apou”, ere kyna upe jee— 'jau ēē Jejui 'ga upe.

b 10.33 Ymā judeua 'gā niporomutari Samari ywy pewara 'gā nee rakue.

⁴¹—Naani. Ene te 'ā eporowyky are etee enerea'at. Epytu'u'i jui. Ereje-muaēm awi eporowyky are etee— 'jau 'ga ēē upe. —Tene Mari ēē reni. Jeporogyta are ēē porenuiweramū. Jaruete ēē reni je renupa, jeporogyta are wea'aramū— 'jau 'ga ēē upe. ⁴²—Ene te 'ā mama'e apoawamū etee ereko rakue. ēē jeje'ega renuparamū etee ako. ēē te 'ā oporowyky esagea wesak ojeupe. Nomomoira'uweri 'gā ēē jui— 'jau Jejui 'ga ēē upe 'ūina.

Jarejuwarete 'ga upe 'gā je'eg are 'gā mu'eawet

(Mateu 6.9-15; 7.7-11)

11 ¹Anure Jejui 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe. 'Ga pig ire 'ga remiayuwa 'gā 'jau 'ga upe:

—Ore mu'e ape Jarejuwarete 'ga upe oroje'eg are ki jā— 'jau 'gā 'ga upe. —Sā'ā Juā Batista 'ga wemiayuwa 'gā mu'ea rakue. Nan ore mu'e ape, ene taetu— 'jau 'gā 'ga upe.

²Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nan iki peporogyta 'ga upe:

Kiapi'ni. Oroje'eg ore arajupa enee.

Tene muoryp ki 'gā najuejue etee.

Kamēsīete ki 'gā najuejue etee tene rerowiat ajemogyau.

Kamēsīete tere'īi 'wyriaramū ore najuejue etee 'jau.

³'Awamū ki mama'ea emut ore oreremi'uramamū.

⁴Norerea'aru'jawi ore mama'e tywera orojeupe 'ga iapoawer are.

A'eramū ki ene eja'aru'jawe'emamū oretywer are.

Ore mamuakat futar iki ape mama'e tywera apoe'em are,

pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

⁵A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Jarejuwarete 'ga upe pejeporogyta awi kasi pepoit futar ine. Ojewi pepoi-re'emamū nipo 'ga mama'e esage muri pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jawamū nū:

—Sā'ā nipo kūima'e 'ga amū rura iwaēma opytuna 'ga upe pypaje. A'eramū nipo 'gā osea ajemogyau. A'eramū nipo 'ga 'ga momaka. ⁶“Kanape'ia emut amū jee. Muapypa kanape'ia emut jee. Jepyntuna 'ga 'ut amū owaēma jee. A'ere nitywi mama'ea 'ga upe. A'eramū je tejua, emut amū mama'ea jee, 'jau enee”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. ⁷A'eramū nipo oset ma'e 'ga 'jau ajaupe: “Aset je tejupa. Najefu'amiweri je. Jera'yra 'gā oset 'upa. Awopytym je 'okwara ko”, 'jau nipo ta'yt ma'e 'ga ajaupe.

⁸—A'ere nipo 'ga pyntuna ojero'waro'wau etee 'okwara mopoga u'ama 'ga upe wojere'emamū. Pog pog pog. A'eramū nipo 'ga omogerukare'emamū afu'ama, kanape'i monou 'ga upe, opytuna 'ga omogerukare'emaue.

⁹—A'eramū je 'jau pē nupe: Nan tee futar iki pejemogy pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejeojere'emamū. A'eramū 'ga pēnemifutara mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

—Ojeupe pēē mama'e renūjamū Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. “Je poar ape” ojeupe 'eramū 'ga pē poari futari. Kamēsīete 'ga pejepoare'e-mamū, pejeje'ega pejejemogyau pejeojere'emamū 'ga upe. Sā'ā mama'e 'ara ae wi. A'eramū 'ā ae ijarahū awau ekaa. Esag ire tāmējē 'ā ae opoia

ekar awi. Nan tee futar iki pēē, pejeje'ega pejeojere'emamū futat 'ga upe mama'e renūi awi. A'eramū 'ga mama'e mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—'Okwara mopogara 'ga 'jawe ki peko. 'Okwara rawopytymo'wog ire etee 'ga poiri imopog awi. Nan tee futar iki pēē. Pepoit kasi 'ga upe pejeoporogya awi ne. A'eramū 'ga pē poari futari— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰—“Mama'e emut amū jee” 'jara 'gā nupe 'ga imuri futari. “Je poar ape” 'jara 'gā 'ga opoat futat. Ojeupe peje'egamū 'ga je'egi futari pē nupe— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe oporogytaw.

—Pejenosī kasi mama'ea 'ga upe enūina ne. Mama'e esagea tee te 'ga amut pē nupe. Namura'uweri 'ga mama'e tywera pē nupe. ¹¹Sā'a pēē. “Mama'e emut amū jee, Kiapi'ni”, pejeja'yra pejejeupe i'eramū mama'e katurama etee imonoa pejeja'yra upe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e esagea etee imuri pē nupe, “mama'e esagea emut jee” 'eramū. Moja sipo pemono pejeja'yra upe, “ipira emut jee” 'eramū? Naani. Mama'e esagea etee te pemono pejeja'yra upe. ¹²“Wyraupi'a emut amū jee” 'eramū sipo jawa'jyra pemono pejeja'yra upe? Naani. Nepemonoa'uweri jawa'jyra pejeja'yra upe. Nan tee futat Ku'jywa 'ga— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹³—Pēē 'ā aetywera agawewi. A'etea 'ā mama'e esagea etee pemono pejeja'yra upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Nan tee futat peapo numiamū. A'ere Ku'jywa 'ga te mama'e esagerete muri pē nupe “mama'e esagea emut oree” ojeupe pēē 'eramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —U'agesagea miamū futat 'ga amut pē nupe, “Emut E'agesagea jee” ojeupe 'eramū— 'jau 'ga oporogytaw 'ga nupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Mateu 12.22-30; Maku 3.20-27)

¹⁴Oporogytapaw ire Jejui 'ga mama'eukwaawa pe'au erekwara 'ga wi. A'ea 'ga moje'egukare'ema 'ga mogou. Ije'ege'ema 'jawe 'ga pirewara 'ga mogou. A'eramū 'ga ojewi ipe'a re oje'ega nū. A'e resakarera 'gā oporesagamū aje-mogyau 'ga ree.

¹⁵A'ere 'gā amū “o'meramū te 'gā 'i”, 'gā 'i etee ajaupe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū te 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi— 'jau 'gā ajaupe. —Pesepu je'eg imū te 'ga imoiri 'ga wi— 'jau etee esakarera 'gā ajaupe.^c

¹⁶A'eramū peuwara 'gā 'jau 'ga upe:

—Oremiesage'ema eapo amū oree. A'e resaka “A'jea futat ra'e”, taru'e enee 'jau. “Janeruwarete 'ga opājē muri 'ga upe ra'e”, taru'e enee 'jau— 'jau 'gā 'ga upe numiamū.

A'ere 'ga nuapoi 'gā nupe. “Mama'e tywera siapoukat esaka 'ga upe jarejee 'jau”, 'jau 'gā ajaupe numiamū. A'ere 'ga nuapoi 'gā nupe. ¹⁷Okwaap 'ga 'gā je'eg jemima ojee. A'eramū Jejui 'ga aipo 'jau etee 'gā nupe:

—Maran sipo 'gā amū a'eramū ojo'oka oywy pype ajamueu? Ajaupi etee futat ajuapisaupap, ojomateepapa ajaupi etee futat— 'jau Jejui 'ga u'ama

c 11.15 Mama'eukwaawa 'wyriara rera mukūi tapy'jja je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

oporogytawu 'gā nupe. —Maran sipo a'eramū ajepeja amunaw ipewara 'gā ojo'oka ajaupi etee futatajuapisawamū?— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁸—Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayuwā ojomateepawī ajaupi etee futat— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹—“Pesepu pājē mū 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui”, 'Jau ako pēē jee ko. A'eramū je 'Jau pē nupe: Ma'ja pājē mū ajee pēnemiayuwā 'gā mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui? NaJaneruwarete 'ga pājē mū rūi nipo 'gā imoiri 'gā nui?— 'Jau 'ga 'gā nupe. ²⁰—Je nanē futat 'ā Jarejuwarete 'ga pājē mū etee je 'ā imoiri 'gā nui. A'eramū pēē a'e are je kwaapa. “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga te nipo 'ā”, 'Jau amunipo 'ā pēē jee— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama.

²¹—Ifuakat ma'e 'ga 'ā u'ywa renu'ama 'okwar ipe woga rarūmū. A'eramū 'ā muna'ywa osowe'em. ²²A'eramū ifuakararete ma'e 'ga 'ua 'ga muajāna 'ga monou 'ga retyka u'ywa pojekau 'ga wi. A'eramū futat osou 'ga karaemā upe. A'eramū futat 'ā erawau ime'ega ajaupe— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Mama'eukwaawa 'wyriara ifuakat ma'e 'Jawe. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājērete. Mama'eukwaawa 'wyriara pājē te 'ga wapyraap. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama, oporogytawu.

²³—Je ree iporomutare'ema 'gā najeremiayuwā rūi— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jeporowyky are je poare'ema 'gā naje upe rūi oporowyky. Mama'eukwaawa upe te 'gā porowykyi— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Werekwarera upe mama'eukwaawa jewyawet

(Mateu 12.43-45)

²⁴A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pē nui omoir ire mama'eukwaawa nipo ioi ywy akyme'ema rupi opytaawa mū rekaa akou. A'eramū nipo opytaawa mū resake'emawe 'Jau ojeupe etee futat nū: “Maran te 'ā nooi tejekwawer ipe etee futat tejewya nū 'i?” 'Jau nipo ojeupe. ²⁵A'eramū nipo ojewya 'ua werekwarera 'ga resaka. Erekwarera 'wyriar amuteeramū nipo akowe'em ee. Ijekatu'oguu tuwamū. ²⁶A'eramū nipo opytuna majatykau awau. Sete nipo opytuna rerua. A'ea te nipo itywere-rete. A'eramū te nipo erekwarera 'ga te'arareteramū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa rerekwarera pype ose re mama'eukwaawa noseu'Jawi 'ua nū— 'Jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā ku'ia

²⁷A'ere Jejui 'ga oporogytapaw ire kūjā ēē mū mytun awi wafukaja mua 'ga upe:

—Iku'i nipo eney kyna nanimenime ene ree— 'Jau ēē wafukaja mua 'ga upe.

²⁸Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'Jau ēē upe:

—A'jea futat nū ī. Iku'i futat ēē je ree nū ī— 'Jau 'ga ēē upe. —Je rerowiaara 'gā taetu nipo ēē ku'i wapyraap— 'Jau 'ga ēē upe.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet

(Mateu 12.38-42; 16.1-4; Maku 8.11-13)

²⁹Ojee 'gā jatykapaw ire Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—'Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wyri futari pejemogyyau 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —Oreremiapoe'ema eapo amū ore, pe'je 'ā jee numiamū. A'e resaka "A'jea futat Janeruwarete 'ga opājē muri 'ga upe ra'e", taru'e enee 'jau, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—Sā'ā ipira Juna 'ga mokona rakue. A'eramū 'ā imuapyya 'ara rupi 'ga rerua eropy'apoyyau rakue. Nan tee futat je ferawi imuapyya 'ara rupi. Je manū re nipo Janeruwarete 'ga futat je moferrapa imuapyya 'ara rupi Juna 'ga 'jawerimū etee futat. Aiporamū tāmējē te nipo pekwaap. "Na pa je Janeruwarete 'ga 'ga muri rakue", 'jau nipo pēē jee je feraw ire— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹—Wowase pē majatykaaw ipe Janeruwarete 'ga 'jau pēē mū nupe. "Ko 'gā esage ra'e. Werowiat wejue 'gā jera'yra 'ga. A'eramū je 'gā mua tejemia-yuwamū. A'eramū 'awamū 'gā 'ua osou ywag ipe je pyri. Jera'yra 'ga 'gā werowiat rakue", 'jau nipo 'ga pē nupe. "Ko 'gā te aje nia'wyri. Nuerowiari 'gā jera'yra 'ga rakue", 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Aipo 'eramū nipo Sepa ywy pewara 'wyriara ēē 'jau pē nupe: "NaKu'jywa kīā remiayuwā rūi agawewi je ikue. A'etee je ojot muku awi Sarumāu kīā je'ega renupa ikue", 'jau nipo ēē pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —"A'ere 'ā Jejui kīā rekoī agawewi pē pype rakue. I'akwaap ma'e kīā jēmī. A'etee 'ā nepeanuwi kīā je'ega rakue", 'jau nipo ēē oje'ega 'ua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'jea futat ēē 'i. Sarumāu 'ga a'jea futat okwaap numiamū. A'ere 'ga nokwaapawi. Je te 'ā a'jea futat okwaap katu katu. A'etee 'ā jeje'ega nepeanuwi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³²—Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe nipo Ninewa pewara 'gā afu'ama pē nupe. "Ore nanē nū. Norokwaawi ore Ku'jywa 'ga ikue. A'etee ore orojeupe Juna 'ga 'ga mome'u ypyrauwe oropoit orotywer awi ikue", 'jau nipo 'gā pē nupe. "A'ere 'ā nepeenuwi futari Jejui 'ga je'ega rakue", 'jau nipo 'gā pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Juna 'ga a'jea futat esage ma'ea rakue. A'ere 'ā je te 'ga apyraawi. A'etee 'ā naje rerowiari pejepe pejemogyyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Arāparīn

(Mateu 5.15; 6.22-23; Maku 4.21-23)

³³ A'ere Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Arāparīna monyng ire ae nomima'uweri mama'e 'ag are. Imonyng ire ae imonoī jakatupe te imyina ajuesawamū te— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁴—Tata eny 'jawe aereaa. Sā'ā tata enya mama'e resaukara janee. Nan tee futat jarejeau jane mama'e resagi. Ea ma'e 'gā wesak katu katu futat mama'ea. Eawep ma'e 'ga te aje 'ā nuesakatui mama'ea. Nan tee futat pēē. Ea ma'e 'gā 'jawewaramū pēē pēneapyyo pejemogyyau jeje'eg are, erowiaa pejemogyyau. A'eramū pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. A'ere eawep ma'e 'jawewaramū nepēneapyyoi futari jeje'eg are. Neperowiari jeje'ega. A'eramū pēē pejemifutar imū etee futat mama'e apou pejemogyyau. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe pēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁵—A'eramū pēē jeje'ega renupa futat. Jeje'ega tata eny 'jawe. Sā'ā tata enya pe resaukara pē nupe. Nan tee futat jeje'ega pē mu'ei ywaga piar are.

³⁶ A'eramū pēē jeje'ega renuparamū tata eny pype futat pejejemogyau pejea-tau. Jeje'ega renupara 'gā a'jea futat ajemogyau mama'e apou esage Jareju-warete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Judeu 'gā nemiapo

(Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40)

³⁷ Jejui 'ga porogytapaw ire fariseu 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Ere ejua ejemi'waa je'wyr ipe— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga awau 'ga rupi.

'Ga rog ipe owaēm ire Jejui 'ga awau osou. Awau wapyka. ³⁸ A'eramū 'ga mo'wyarera 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. Nojepoei futari nipo ajee 'ga ki sa”, 'jau 'ga ojeupe. “Najane 'jawe rūi 'ga jepoei ojemi'war enune”, 'jau 'ga 'ga ago'wau ojeupe etee futat.

³⁹ A'ere Jejui 'ga ikwaawi ojee.

—Ene 'ā jarejemiapou etee futat mama'ea ereapo ekou numiamū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'jeteetewi 'ā ene mama'e apou ekou numiamū. A'etea 'ā nenea'wyrī. Pēē 'ā y'a kupe pireita futat numiamū. A'ere 'ā nepekato'ogi waipy katy. Nan tee futat 'ā pēē. Pēpir esageay futat numiamū. Pejauk futat pejepiky'a awi numiamū. A'eramū 'ā pēpira ojekatu'oka numiamū. A'ere pēkurasāu nia'wyrī futari. Iky'auuramū futat pēkurasāu. A'ere 'ā pejekura-sāu nepekato'ogi futari— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina.

⁴⁰ —Pē'akwaawe'ema pē nereko kūi— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga 'ā pē apoarera. A'eramū 'ga afuweramū pē katu'og are numiamū. Napēpira katu'og are rūi 'ga fuweramū. Pēkurasāu katu'og are tee 'ga fuweramū numiamū— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —Pejety-wer awi pepoir ire amunipo 'ā 'ga pē katu'ogi. A'eramū amunipo 'ā pēē pejesa-geramū pejejemogyau 'ga upe, 'jau je 'ā tekou pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴¹ —Pejekakate'em awi pepoit. Ikaraemāe'ema 'gā nupe pejekaraemā pemono amū. Nan pēē iaporamū pejekatu'ok, pēpira we futat pēywyter ipe nanē nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴² —Pēporiay'i pēē numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri pejejee pejeporomutare'em are. Fariseu 'ā pēē. A'eramū pēē mama'e mojo'oka pejepo 'jawe pejejeupe. Ko pypira nanē imojo'oka nū. A'eramū pēē majepeja monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū emyrera pēma'ea. Kumika-siga miamū pēē imojo'oka imonou Jarejuwarete 'ga upe. Nanuara te esage futat 'ga upe numiamū. A'ere namīa etee rūi peapo. Pejejee nanē futar iki pejejuka esage nū. Mīmera apoa esageay Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. —A'ere 'ā pēē nanarūi. Pēē 'ā pejuereko tywerete. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pejejee pejeporomutare'em are pē nereko tyweaete— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. —Pejepytuna 'gā nereko esagearamū Jarejuwarete 'ga ree we futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'ere pejepytun are pejekuae'emamū Jarejuwarete 'ga we futat pereko tywerete— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina oporogytau.

⁴³ —Pēporiay'i nipo pēē numiamū. “Je jeresage” pe'je numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei. Pejejatykaaw ipe pejewau 'ā kūima'eeteete 'gā apykwaw ipe etee pēapygiwet. Ukawō'ō me pejeatau pejeje-mogyau miamū 'ā pejejeapeje'ega futaa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴⁴—Judeuramū jane nipyruḡa'uweri tywy are. Tywya nia'wyri. Aeto'omera ajemogy. A'eramū jane jarepyruḡe'ema futat ee. A'eramū jane mama'e monou tāmējē futat imyina tywy 'arimū imojewakawamū ajaupe. A'eramū ae tywy 'arimū opyruḡe'ema. Tywya 'ā 'ūina ojewage'emamū. A'eramū 'ā ae okwapa i'arimū. Ikwaape'ema rerekou. Nan tee futat pēē. Nepēwyter a'wyri pejejemogyau. A'ere 'gā nokwaawi te. Tywy jewage'ema 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Oresageay” pe'je 'ā jepi numiamū. A'ere 'gā nepekwaawi te. Pēwyter a'wyre'ema nokwaawi te— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe.

⁴⁵A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe, aipo 'ga 'eramū.

—'Gā nupe aipo 'jau te ore nanē futat ore ago'o ape e'yina nū— 'jau 'gā 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

⁴⁶—Pēē nanē nipo moromu'jaramū pejemogy tywet 'gā 'jawe futat nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Napejemimu'efer imū etee rūi te 'ā mama'ea peapo. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete futat. Sā'ā 'gā amū mama'e poyja monoaaju'arimū. A'eramū 'gā ojopoare'ema iupia. Nan etee pēē. Pēē 'ā Moisesi 'ga remikwasiarer are pemu'e katu katu 'gā numiamū. “Peko esage 'ā pejejemogyau Moisesi 'ga je'e'ger imū. Pepoit kasi 'ga je'e'ger awi ne”, pe'je 'ā 'gā nupe pejejemogyau numiamū. A'ere 'ā pēē te nepeko esagei pejejemogyau Moisesi 'ga je'e'ger imū— 'jau 'ga 'gā mu'jara 'gā nupe.

⁴⁷A'ere 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pēporiay'i pēē pejejemogyau numiamū. Nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete futat. Pēpy 'gā 'ā Janeruwarete 'ga mome'wara 'gā je'ega nuenuwi etee rakue. Ma'eramū 'ā 'gā 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi rakue. Pēē nanē 'ā 'gā je'egera renupe'ema nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁸—Pejepy 'gā 'gā apisi re 'ā pēē ita esage monou 'gā nywy 'arimū peje'arasiga resaukaawamū. A'ere 'ā pē'arasig 'mea te pē nerekoi. Pēku'ia te pē nereko 'gā apisiawer are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴⁹—Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaap tāmējē futat. A'eramū 'ga jane kwaapa. A'eramū 'ga 'jau “Teje'ega mome'wara 'gā tomono 'gā nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga rakue. “Amumera 'gā te nipo 'gā wereko tywerete. Amumera 'gā te nipo ajee 'gā wapisi”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵⁰—A'eramū Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete werowiaara 'gā nepyaa. Nepē'arasigi te 'ā pejetywer are. Pejetywer are, jareypy 'gā tywer are. Mimer are 'ga pē nereko tyweretei. Janepy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau ekoete rakue. Ywy apo ypyrauwe te 'ā 'gā 'ga rerowiaara 'gā apisi rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina. ⁵¹—Apeu 'ga ra'ne te 'ā 'gā ajuka ypy ypy rakue. A'ere 'gā 'ā 'awamū taetu 'ga rerowiaara 'gā apisi kwaiwete. 'Awamue 'gā 'ā Sakari 'ga jukau rai'i nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga rukawō'o me 'ga 'amamū 'gā 'ā 'ga jukau rai'i. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete iapisipyrera 'gā nepyaa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵²—Moromu'jara pēē numiamū. Pēporiay'i pejejemogyau numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri futari— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā neperowiari futari. A'eramū 'ā pēē

erowiarukare'ema 'gā nupe. Pē'me etee 'ā 'gā nupe. A'eramū 'gā a'jea futat ikwaape'ema. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete—'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵³ Oporogytapaw ire Jejui 'ga awau 'gā nui. Fariseu 'gā amū awau 'ga rupi Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'eramū 'gā awau akou oporogytau pe rupi. Ajamueu awau akou. Oje'ega moywyrafena 'ga upe, 'ga rerawau 'ga rerekou, 'ga moporogytaukaa ojeupe. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Pe'je ajee 'ga simoporogytaukat jarejee 'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Siesak 'ga mama'e tywera mome'ua jarejee 'jau 'ū— 'jau 'gā ajaupe, ajuerawau ajue-rekou. A'eramū 'gā a'eramū 'ga moporogytaukaa 'ga rerawau 'ga rerekou pe rupi. A'ere 'ga morogyta a'jea etee imome'ui 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou. Nomome'ui futari 'ga mama'e tywera. ⁵⁴—'Ga je'eg ekoete 'ga reko-ramū sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

A'ere 'ga morogyta a'jea etee imome'ui 'gā nupe 'gā nerekou.

Pekyje ki Jarejuwarete 'ga wi

(Mateu 10.26-31)

12 ¹ A'eramū 'gā ajatykau Jejui 'ga ree. 'Ga porogyta renupa 'ua ajaty-kau. Kwaiwete 'gā. A'eramū 'gā opyruga pāwē gatu etee te futat ojopy are. Opyrugawe'ema rerekou 'gā opyruga ajuee.

A'ere Jejui 'ga je'egi wemimu'e 'gā nupe etee ra'ne:

—Peko kasi fariseu 'gā 'jawe ne— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. —“Ore 'ā oreresageay”, e'i 'gā numiamū. A'ere o'meramū te 'gā 'i ajemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nepeesagi te 'gā tywera. A'ere 'gā tywereteramū futat. Mama'e tywera 'gā wapo ajemogyau. A'ere 'gā imimi te. Kanape'i jopypeawa 'jawe 'gā tywera. Nuesaga'uweri ae kanape'i jopypeawa. A'ere imopy'apirupaw ire ae imopy'apiruawa kwaawi futari. Nan tee 'gā tywera. Ae nuesaga'nei nipo 'gā tywera. A'ere anure te nipo ae esagi futari. Pejemogy kasi 'gā 'jawe ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ²—Nomima'uweri futari mama'e tywera. Anure te nipo imimipyrrera jesaukari 'gā nupe. ³Awamū 'gā amū jemogyi jemime oje'ega ajaupe. A'ere aipo 'ara rupi te nipo 'gā amū imome'ui 'gā nupe wafu-kaita. A'eramū te nipo najuejue etee futat pekwaap— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴ A'ere Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pekyje awi pejeapisi are ifuwet ma'e 'gā nui. Pē apisi 'gā numiamū. A'ere 'gā pē'aga nomateepawa'uweri. ⁵ Jarejuwarete 'ga wi te pekyje ete. 'Ga te a'jea futat pē mateepap ywawuje tee werowiare'emamū. Pē'aga we futat 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —'Ga te a'jea futat mama'e tywera ojeupe iaporamū ae apisi— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁶—Janeruwarete 'ga te 'ā pājērete. A'ere 'ga jejukai esagei futari ae ree. Peesak wyrā'ia. Wyrā'ia 'ā niapoi agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga imanū-namū wesak ūina. ⁷ Ae taetu aje 'ā ae ate 'ga upe. Ma'eramū 'ā 'ga jejukai ae ree taetu— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe u'ama. —Pē'awa we futat oje-mojopyrūmawa ajemogyau pēakag are. Aeakag are ijemogya we futat 'ga okwaapap. “Nojejukai nipo 'ga ore ree?” pe'je kasi ne. Naani. Ojejuka futat 'ga pē nee. A'eramū ki pēē pejekyjawe'em pejereko tywera 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

Pejenosī kasi Jejui 'ga mome'u awi ne

(Mateu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸A'ere Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Je 'ā pēneki'yaretea. Pejenosī kasi je mome'wau 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Gā nowase pēē je mome'u renosī'em ire je nanē najenosī pē mome'wau nū. “Je Jejui 'ga remiayuwamū”, pēē 'eramū je ywag ipe peoramū je nanē futat ywag ipewara 'gā nowase a'e 'gā nupe nū: “Koromū noko jere-miayua 'gā 'ja”, 'jau nipo je pē nupe ywag ipe peoramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁹—Pēē mū nipo 'jau 'gā nupe: “Je naJejui 'ga remiayuwa rūi”, 'jau nipo pēē. A'eramū nipo je nanē futat ywag ipe peoramū “Najeremiayuwa rūi koromū”, 'jau nipo je 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰—Ojeupe peporogyta re Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. Je kuraw ire pētywerete futat. A'ere nipo anure 'ga 'Agesage je'egi pē nupe, pētywera resaukaa pē nupe. A'eramū nipo pēē pejepoia pejetywer awi. Jui pepoir ire Janeruwarete 'ga imoia pē nui— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'ere 'ga 'Agesage kuraw ire nitywi 'ga amū pētywera resaukaawamū pē nupe. A'eramū pēē jui pejepoire'ema. Nan tee futat pejemogya. Pejetywer awi pēpoiriwere'emamū Janeruwarete 'ga nomoiri futari pē nui. A'eramū aipo 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹¹—Anure nipo 'gā amū je rerowiaaramū pē pyygi pē nerawau pejejatya-kaaw ipe 'wyriara rowase pē moporogytaukaa jupe. “Ekoay 'ga akou mama'e tywera apou”, 'jau nipo 'gā pē nerawau 'wyriara upe pē mome'wau 'me jupe. A'eramū kasi pekyje pejeterooramū ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū “Ma'ja 'jau sipo je 'gā nupe teporogytau 'wei”, pe'je kasi ne, pejetyjau ne. ¹²Janeruwarete 'ga peu pē nerooramū 'gā nupe peje'egawa amut pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Ika'aranūū kwai ma'e 'ga

¹³A'ere kūima'e 'ga amū mytun awi wafukaja mua Jejui 'ga upe:

—Jeruwa amanū ai'i. A'ere jereki'yra 'ga arajuwa karaemāmera nomojo'ogi jee ai'i— 'jau 'ga wafukaja mua 'ga upe. —A'eramū ene eje'ega 'ga upe jee: “Emojo'ok pejejuwa karaemāmera ejewirera 'ga upe”, ere ki 'ga upe jee— 'jau 'ga oje'ega mua Jejui 'ga upe.

¹⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau etee 'ga upe:

—Naejeki'yra ene iago'o anupa rūi je ruri ai'i— 'ga 'i etee 'ga upe, aipo ojeupe 'ga 'eramū. —Naamanū ma'e karaemā mojo'oka rūi je ruri ai'i— 'jau etee 'ga 'ga upe.

¹⁵A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Kwaiwete je karaemā futari”, pe'je awi. Nakaraemā rūi pē mogeukat ywag ipe. Tejerowiarāmū te je pē mogeukari ywag ipe Tejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū ikaraemā kwaiwete ma'e 'ga amū e'i ojeupe: “Kwaiwete te 'awamū jeko pypiara 'wei. Kwaiwete jeremi'ua 'awamū 'wei” 'jau 'ga

ojeupe. “A'ere ijagawa niapoi jupe. A'eramū je ma'ja apou jupe nū'ū. Naje-poromonoweri je ee 'gā nupe”, 'jau 'ga 'ūina ojeupe. ¹⁸“Sikōi'ī ma'ea pa je omono etyka kwy. Taapo tee amū tuwīuu ma'e tejemi'u ryrūnamū 'jau kwy. Tekaraemā reewe tomono inuga tupaw yau pype 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. ¹⁹“A'ere ta'e tejeupe 'jau kwy: Kwaiwete te jeremi'ua 'wei. Noporowykyi futari te je 'awamū 'wei. Ajemi'wat etee futat te je 'awamū te'ŷina 'wei” ta'e tejeupe etee futat 'jau kwy. “Teku'iramū tejemi'u are te'ŷina 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁰—A'eramū nipo aipo 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: “Eremut ekoete eje'ega e'ŷina ra'e”, 'jau nipo 'ga 'ga upe, amara'neramū 'ga ree. “Ene manū re awŷja ma'ea eneremi'ua ki 'ei? 'Awauwe futat eremanū ejemi'u awi kūi”, 'jau nipo 'ga oje'ega mua 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

²¹—Pēē mū nipo pejekaraemā are etee futat pejejea'aramū. A'eramū Jarejuwarete 'ga ree jēmī nipo pejejea'are'emamū futat— 'jau 'ga 'gā nupe. —Aipoa kūima'e 'ga 'jawe futat nipo pēē. 'Ga 'jawe futat nipo pejemama'ea peetypap pejemanūnamū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

Pejemogypyk ki Jarejuwarete 'ga ree

(Mateu 6.25-34)

²²⁻²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe nū:

—Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pēnea awi mama'e are etee pejejemogyau, je 'i pē nupe. “Ma'ja je i'wau 'awamū”, pe'je awi pejejeupe. Pēnea'ar awi pejejaity are etee pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogypyk pejejemogyau, 'jau je 'ā pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Ga te 'ā pē apo. A'eramū 'ga ojee pejemogypygamū mama'e mua pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. ²⁴—Sā'ā wyra'ia. Wyra'ia 'ā nuapoi agawewi mama'ea. Nitywi agawewi 'ā mama'e tymawa. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga mama'ea omono jupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Niapoi agawewi wyra'ia 'ga upe. A'etea 'ga ojejukau ee. Pēē taetu aje 'ā aeramū. A'etea sipo 'ga nojejukai pē nee?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁵—Peko sipo amū pejeymane'em are ete ea'at ma'eramū amū pejeymane'emamū namutat?— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Naani. Nia'wryi futari aipoa miamū pē nupe ee pēnea'ara. A'etea te nipo pēyman pejejemogyau. Pejeywyr are tee pejejea'aramū miamū pemanū futat. Mama'e are etee pēnea'at pē nekoa nepē koga'uweri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁶—Ma'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are etee pejejemogyau ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁷—Sā'ā 'ywyotyra. 'Ywa 'ā noporowykyi agawewi futat opoty are. A'ere ipotyra esageteeramū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te janepytunera 'ga, Sarumāu 'ga, ikaraemā kwai ma'ea rakue. 'Ga te 'ā taity esage ma'ea rakue. A'ere 'ā 'ywyotyra te 'ga raity esage apyraawi. ²⁸'Ywyotyra 'ā majepei 'ara rupi etee wesageramū. A'eramū 'ā ai'iwe opŷijagamū. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga omokaturam ipotyra jupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jupe iapo re sipo 'ga nomonoī mama'e esagea pē nupe? Pēē taetu aje 'ā pēnesage 'ga upe. Ma'eramū pēē 'ga rerowiaraipe etee 'ū? Pe'je 'ga rerowiaa futat nanimenime. Perowiaraiw awi etee 'ga. ²⁹Au'je mama'e are etee pēnea'ar ire. Pejemuaēm awi pejemū'uram are etee. Pejemuaēm awi nanē pejejaity are etee nū. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee pejejuka ete— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te 'ā ajemuaēm mama'e are etee. A'ere kasi pēē

'ga 'jawe peko ne. Janeruwarete 'ga pēnemifutara okwaap. Ojejuka 'ga pē nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Jarejuwarete 'ga je'ega peenup katu katu. 'Ga je'eg imū peko esage. A'eramū 'ga mama'e esage mua pē nupe, pēnemifutara mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Nateepawi futari ywag ipe ako ma'ea

(Mateu 6.19-21)

³²—Pekyje futat kasi mama'ea pejejewi teepap ja'wyja'wyrāmū ne. Pejemogypyk futar iki pejemogyau 'ga ree. Janeruwarete 'ga ojee pejemogypygamū iku'i futat 'ūina pē nee. A'eramū 'ga mama'e esage mua pē nupe. Anure ywag ipe pē nesaka 'ga aku'iramū futat pē nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³³—Pejekaraemā ki peme'eg amū ka'aranūū are. A'e repyfera monou ika-raemāe'ema 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga ka'aranūūa 'gā nupe imonoramū ywag ipe mama'e mua pē nupe. Mama'ea pejejaupe imonoawera mepyau pē nupe. Peu mama'e nateepawa'uweri. Nitywi mama'e mateepaara. Nitywi agu'jaa peu. Nitywi jypemeruua. Nitywi muna'ywa. A'eramū mama'ea atepawe'emamū futat peu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁴—Pejekaraemā are etee pēnea'aramū 'au ywy pe etee futat pejekaraemā pereko. A'ere Janeruwarete 'ga ojee pēnea'aramū, ywag ipe nanē mama'e esage muri pē nupe nū. 'Auwara karaemā momytunara 'gā ojejuka 'au ojeapo ma'e are etee ajemogyau. A'ere ywag ipe karaemā momytunara 'gā jejukai Jarejuwarete 'ga ree te— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

“Je rura ki peapesak” Jejui 'ga 'eawet

³⁵⁻³⁶—Anurenure'i nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri pē nui. Anure te nipo je ruri nū. A'eramū pēē je ruru'jawa rapesaka pejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina. —Sā'ā aeporowykya 'wryiara upe. A'eramū ā 'wryiara 'ga awau watau wemiayuwa 'gā nui, maraka pe 'ga awau 'gā nui. A'eramū 'gā ā 'upa tata monyka imyina 'ga rura rapesaka. Owaēmawe 'ga ā 'okwara mopoga wemiayuwa upe. A'erauwe ā 'wryiara 'ga remiayuwa iawopytymo'woka 'ga upe. ³⁷A'eramū 'gā aku'iramū 'upa. 'Ga waēma rapesakara 'gā aku'iramū. “Au'je katu pa 'ga ruri jane sere'emaue nū”, 'jau 'gā ajaupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'ere nipo 'ga opiara mosoka, oje'ega wemiayuwa 'gā nupe: “Pe'je pejejua pejejemi'waa”, 'jau nipo 'ga ojewyra rapesakara 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁸—Meeweī 'ur ire nipo 'ga ypyaje 'ua owaēma. A'etea nipo 'gā ajemogyau 'ga rapesaka. 'Ga waēmamū nipo 'gā aku'iramū. ³⁹⁻⁴⁰Nan tee futat nipo pēē je rura rapesakaramū pejemogyau au'jeteramū je rapesaka— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Nepekwaawi futari je jewyawa. A'eramū pēē pejemogyau au'jeteramū je rapesaka— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Sā'ā 'oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Muna'ywa rura kwaaw ire amunipo ā 'oga jara 'ga awawe'em 'og awi. A'ere 'ga nokwaawi futari muna'ywa rura wog ipe. Nan tee futat nepekwaawi pejejeki'yramū je jewyawa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Kūima'e 'ga remiayuwa 'gā

(Mateu 24.45-51)

⁴¹Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore upe te ere aipo 'jau? Najuejue etee te 'ā ere oree nū?— 'Jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejui 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Je rerowiaaramū etee futat pejemogy najuejue etee futat je rapesaka, je jewyra rapesaka— 'Jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'uaw are nū:

—'Wyriara 'ga remiayuw esage 'ga i'akwaap ma'ea. O'wyriara 'ga je'eg imū etee futat mama'ea wapo. A'eramū 'wyriara 'ga wata enune wemiayuw esage 'ga m̄ina wemiayuw 'gā nesakawamū. “Aata je. A'eramū je ene m̄ina 'gā nesakawamū”, 'Jau 'wyriara 'ga wemiayuw esage 'ga upe. “Mama'ea ki emono 'gā nupe 'gā nemi'uramamū”, 'Jau 'ga 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'wyriara 'ga awau watau 'gā nui. Anure nipo 'ga ojewya 'ua nū. ⁴³ 'Ga 'eawer imū etee mama'e apo re nipo 'wyriara remiayuw esage 'ga aku'iramū ajemogyau o'wyriara 'ga resakawe. ⁴⁴ A'eramū 'wyriara 'ga we futat aku'iramū 'ga ree wemifutar imū etee 'ga porowykyramū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo 'ga a'jea futat 'ga monou 'ga m̄ina okaraemā are ojejuka ma'eramū.

⁴⁵ A'ere nipo im̄imyrera 'ga amū 'i ojeupe: “Mukuu nā'ā je'wyriara 'ga oi re'ā, oporomukuramū re'ā”, 'Jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga opytuna 'gā amū nupānupāu. A'ere nipo 'ga awau ojemī'waa, kawīajaiwa rykua. A'eramū nipo 'ga weawyrywamū akou. Oporowykyawe'em nipo 'ga ūina.

⁴⁶ A'e pype nipo 'ga 'wyriara 'ga 'ua owaēma erujewi 'ga upe. Wapesage'emeteramū nipo 'ga 'ua owaēma erujewi 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga 'ga rekoa-rūe'ema resakawe 'ga mopimopika. A'ere nipo 'ga 'ga monou tata pe imomoa 'ga rerekou tywaete— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁴⁷ —'Gā amū nipo 'wyriara remifutara kwaapa futat numiamū. A'ere nipo 'gā nuapoī jupe. A'eramū nipo 'ga 'wyriara 'gā nupānupāukaa tesirūmera 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴⁸ —Amumera 'gā te nipo ajee nokwaap katui 'wyriara remifutara. A'e 'gā 'gā nonupāui. Nonupāi kwaiwete. Ināinānī'i etee nipo 'gā nupāi, mama'e tywera apo re— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

—'Gā amū nipo 'wyriara remifutara kwaapa katu katu futat. 'Gā a'jea futat oporowyky jupe. Wemiesaga 'gā nee ojemogypyka etee. Wemiesage'ema 'gā nee 'ga nojemogypyga'uweri— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

Jejui 'ga ree nipo ae ajamueu

(Mateu 10.34-36)

⁴⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e mateepapa je ruri. Sā'ā tata mama'e tywera mateepawa. Nan tee futat nipo je ruri mama'e tywera mateepapa— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jane-ruwarete 'ga nipo je rerekou tywerukaa pētywer are 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga werowiaara 'gā rerekou tywerukare'ema. A'ere je anure 'ga rerowiaare'ema 'gā etee ereko tyweretei— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁵⁰ —Anurenure'i nipo je rerowiaare'ema 'gā je rereko tyweri. A'e are etee je rea'aramū tekou— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵¹ A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rur ire nipo ore jamuepawi”, pe'je kasi ne. Naani. Je ree taetu nipo pejamue pejemogyau— 'Jau 'ga 'gā nupe

u'ama. ⁵²—Je ree naju'jaju'jawe tee rūi pēnea'at mama'e are. Mukūja 'gā nipo pēpytuna 'gā oporomutaramū je ree. Muapya 'gā tee nipo ajee pēpytuna 'gā nipo romutari je ree. A'eramū nipo 'gā naju'jaju'jawe tee rūi wea'aramū je ree— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵³—Kūima'e 'ga amū nipo je rerowiaa. A'ere nipo 'ga ra'yra naje rerowiari. Kūjāmuku ēē mū nipo je rerowiaa. A'ere nipo ēē ya naje rerowiari. A'eramū nipo 'gā ajamueu je ree— 'jau 'ga 'gā nupe.

Naje kwaawi pejepe 'ga 'eawet

(Mateu 16.2-3)

⁵⁴A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ywagūna resakawe 'ā pēē mū 'jau pejejaupe: “Amana nipo 'ā 'ja”, 'jau 'ā pēē pejejaupe. A'eramū a'jea futat amana. ⁵⁵Ywytu ruramū 'ā pēē, “‘Arasimiūna nipo 'ā”, 'jau 'ā pēē pejejaupe. A'eramū 'arasimiūna futat— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁶—Ywagūna resakawe 'ā pēē amana kwaapa pejejemogyau. Ywytu ro'ysag are 'ā pēē 'arasimiūna kwaapa— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tejuwarete 'ga remiaporama je amome'u pē nupe. Ma'eramū sipo nepekwaawi? Nepēporok-waawiweri te 'ā ee. Ma'eramū 'ā nepekwaawi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Pemota'wa pejee iporomutare'ema 'gā

(Mateu 5.25-26)

⁵⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū ajee mama'e esagea pejejeupe iapoa nepekwaawi pejejemogyau 'ū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

⁵⁸—“Mama'e tywera 'ga wapo jee”, pejejeupe 'ga amū 'eramū pejewau pejeporogytaw 'ga upe, 'ga mota'wau pejejeupe. Kasi a'e pe 'ga pē nerooi 'wyriara 'ga upe ne. A'eramū 'wyriara 'ga pē monoukaa jefaruu 'ga upe, pē munewukaa ne. ⁵⁹Moromunepawa pype pejemono re nipo nepe'ēarūi jui. Mama'e tywera apo mepy re tāmējē te pe'ē jui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. —Nan tee futat ki pēē. Mama'e tywera apo re peje'eg tāmējē futat Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga pē katu'oka tāmējē pē mogyau nū. Ojeupe peje'ega'ne'emamū 'ga pē nereko tyweretei aipo are— 'jau 'ga 'gā nupe.

Otywer awi ipoire'ema 'gā

13 ¹Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamū 'gā amū 'ua owaēma 'ga upe.

—Ekoay 'wyriara 'ga, Piratu 'ga Garireja ywy pewara 'gā apisaukaa Jarejuwarete 'ga upe 'gā porogyta 'gā nupawamū. Itywerete nipo 'gā. Ma'eramū nipo 'ā Janeruwarete 'ga 'gā apisaukaa 'gā nupe, aru'e ore kūi— 'jau 'gā 'ua u'ama imome'wau 'ga upe.

²⁻³A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Nityweri 'gā kwaiwete. Ajepeja Garireja ywy pewara 'gā tywera 'gā nuapyaawi. Pēē nanē pētywerete futat nū. Pejetywer awi pejeipoire'ema pēē nanē futat pamanū 'gā 'jawe. Pamanū re nipo, Janeruwarete 'ga pē'aga monou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴—Awamū 'ā 'og ywate u'aa Sirue pewara 'gā 'arimū rai'i, 'gā apisau rai'i. Tesoitū 'gā pytuna. Itywerete ma'e 'gā sipo poromū rai'i? Pētywera sipo 'gā

wapya rap rai'i? ⁵Naani. Pēē juejue futat pepapap pejetywer awi pejepoire'e-mamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Y'wa 'yp

⁶A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū 'ūina. A'eramū y'wa 'ywa u'ama 'ga ko pe. Y'wa 'aawa rupi 'ga awau y'wa 'ywa resaka. A'ere nokoi'i futari i'a mū akā are 'ga upe. ⁷A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga upe: “Muapya kwara 'ara rupi je ruri 'au y'wa 'ywa resaka ai'i. A'ere je naesagi amū i'aa ai'i. A'eramū ene etyka”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe.

⁸—Aipo 'ga 'eramū 'ga remiayuwa 'ga 'jau 'ga upe: “Tene i'ami ra'ne, 'awa kwara rupi tee ra'ne”, 'jau 'ga 'ga upe. “Taypywykai 'jau. A'ere 'yja esage tarut ara iypy are esaka 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe. “Siesag i'a 'jau, 'yi esage oypy are erur ire 'jau. ⁹I'aramū simu'am gatu etee 'jau. A'jea futat i'ae'emamū sietyk 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

—A'jea futat i'ae'emamū ijetygi futari— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. —Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pepoira rapesagi ra'ne. Jui pepoire'emamū 'ga nan tee futat pē netygi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Iteu ma'ea kūjā

¹⁰Morowykye'ema rupi Jejui 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe opo-rogytau 'gā nupe. ¹¹A'e pe ojero'wu ma'e ēē mū 'ua 'gā pyri. Ymā ēē jero'wui akou rakue. Tesoitu te ēē kwara mu'ari akou ojero'wau. Mama'eukwaawa ēē erekou opir are. Iteu ma'e 'jawe ēē mogoukaa. Najepyo'i futari ēē watau. ¹²Ēē resakawe Jejui 'ga oje'ega ēē upe:

—Erefu'am ī. Enejaruete ene 'awamū ī— 'jau 'ga ēē upe.

¹³A'ere 'ga opo monou ēē 'arimū. Ēē 'arimū etee agawewi opo monou. A'e-rauwe ēē u'ama gatu. Ojepywau.

—Au'jete je katu'og ape wa'iko. Ene te 'ā eneresage jee— 'jau ēē Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁴A'ere judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga amara'neramū 'ga ree. Morowykye'ema rupi Jejui 'ga ēē mafu'amī. “Ae katu'oga ae porowykya futat”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga amara'neramū Jejui 'ga ree. A'eramū 'ga a'eramū 'jau 'gā nupe:

—Pejor awi pejejekatu'ogukaa morowykye'ema rupi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Morowykye'ema rupi kasi peporowyky ne”, 'jau 'ga 'ā janee rakue. Ma'eramū 'ā pejot morowyky rupi etee pejejekatu'ogukaa— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Morowykye'ema rupi kasi peporowyky ne”, pe'je awi oree. Pēē nanē te 'ā peporowyky pejejemogyau morowykye'ema rupi. Wyra jara agawewi 'ā pēē. ¹⁶A'etea 'ā “ereporowyky awi morowykye'ema rupi”, pe'je jee. A'etea pejejemawa pemoy'u morowykye'ema rupi. Ēē taetu aea. Abraão 'ga juapyrera ēē. Janepytuna futat ēē. Ma'eramū sipo je mama'eukwaawa moire'ema morowykye'ema rupi ēē wi? Ymā te 'ā ēē mama'eukwaawa rerekoi opir are rakue. Ma'eramū je imoire'ema ēē wi morowykye'ema rupi 'ū, a'e te je nū a'i kūi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁷Aipo 'eramū 'gā opoyje'emamū ajemogyau 'ga wi. 'Ga ree iporomutare'ema 'gā opoyje'emamū. A'ere tesirūmera 'gā ku'iramū 'ga ree, ēē wi imoiramū.

'Ga rerowiaara 'gā jemomytunawam

(Mateu 13.31-33; Maku 4.30-32)

¹⁸A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ma'ja 'jawe ajee je rerowiaara 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹—Sā'ā y'wa'yi'i'ia, mostarda 'jawa. A'eramū 'ā ae ityma. A'eramū 'ā opopoa awau 'ā o'lywuuramū. A'eramū 'ā wyra'ia aja'yrapyau akā are, waity mogyau ee. Nan tee futat je rerowiaara 'gā— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe. —Awamū 'gā ināinānī'i etee. A'ere nipo 'gā anure kwaiwete je rerowiaara 'gā jemomytuni awau— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

²⁰—Ma'ja'ja 'jawe ajee je rerowiaara 'gā?— 'jau 'ga oje'ega 'gā nupe nū.

²¹—Sā'ā kūjā u'i mojerawa. A'eramū 'ā imojopypeawa monou ipype. Ināinānī'i etee agawewi 'ā imonou ipype. A'etea 'ā awua. Nan tee futat je rerowiaara 'gā jemomytuni nipo— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Awamū 'gā ināinānī'i etee je rerowiari. A'ere nipo anure je rerowiaara 'gā jemomytuni kwaiwete— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ywag ipe oo ma'e

(Mateu 7.13-14, 21-23)

²²Jejui 'ga awau akou Jerusarega repejāna. Awau ipe 'ga awau pe rupiwarā 'gā mu'jau akou.

²³A'eramū kūima'e 'ga amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Ināinānī'i etee sipo ore oi ywag ipe?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁴Aipo 'ga 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēnea'at kasi pejejemogyau tesirūmera 'gā nee ne. Pejetywer awi pepoit. A'eramū pēē pejeporowykyau esage pejejemogyau pejejeupe ywag ipe pejesawamū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ywaga rokwarā nokwaruui. Je rerowiaara 'gā etee te oo osou ywaga rokwarā rupi— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Jeje'ega renupare'ema 'gā nipo e'i “Ywag ipe je oi”, 'jau nipo 'gā numiamū. A'ere jeje'ega renupare'ema 'gā nosea'uweri ywag ipe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe u'ama nū:

²⁵—'Okwara motyw ire 'oga jara 'ga nuawopytymo'wogi tekotee 'gā nupe. A'ere 'gā amū nipo 'ua 'okwara mopoga 'ga upe. “Toroo orosou 'jau”, 'jau nipo 'gā numiamū. A'eramū 'oga jara 'ga awau oje'ega 'gā nupe: “Pe'je pejewau je wi. Nakwaawi je pēē”, 'jau etee 'ga 'gā nupe.

²⁶—Nan tee futat nipo peo peu ywag ipe jeje'ega renupare'emamū 'okwara mopoga jee. A'ere nipo je “Najeremiayuwa rūi pēē”, je 'i etee pē nupe. “Pe'je pejewau pejewewa je wi”, je 'i etee pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū nipo pēē 'jau jee: “Orojemi'wat ako ore ene pyri ikue. Ore'wyr ipe futat ako ore mu'e ape ikue”, 'jau nipo pēē jee. ²⁷A'ere nipo je 'i etee pē nupe: “Najeremiayuwa rūi pēē. Pe'je pejewau je wi”, 'jau etee nipo je pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —“Nepeenuwi futari jeje'ega. Pe'je pejewau je wi”, 'jau nipo je pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸—Aipoa 'ara rupi nipo pēē jareypy 'gā nesaka. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga, Jeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Mímera 'gā nipo peesak ywag ipe numiamū. A'ere nipo pēē nepesei futari. A'eramū nipo pēē pejejaa'wau peje-jupa pejese'ema rerekou. “Ma'eramū ore 'ga rerowiare'ema arakou rakue 'ū?” 'Jau nipo pēē— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

²⁹—A'ere nipo kwe pewara 'gā 'ua ajatykau je ree. Najuejue etee nipo 'gā 'ua ajatykau je ree. Awau ojejaga ywag ipe ojemi'waa je pyri— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau. ³⁰—Akotee nipo 'gā amū numiamū. A'etea nipo 'gā oo ojejaga ywag ipe je pyri ojemi'waa— 'Jau 'ga 'gā nupe. —A'ere amumera 'gā nosea'uweri ywag ipe je pyri. “Je ika'aranū kwaitete ma'ea. Je kūima'eetee-tea 'Jau. A'eramū je Jejui 'ga tepoara futare'ema” 'Jara 'gā nosea'uweri ywag ipe— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

Jerusareg ipewara 'gā nee 'ga 'arasigawet

(Mateu 23.37-39)

³¹ A'e pype fariseu 'gā amū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Eka'jam 'aw awi ewau. Erote 'ga ene juka are ifuwet. A'eramū ene ewau 'aw awi eka'jama kwe pe— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe.

³² A'eramū Jejui 'ga wea'aramū ojeupe 'gā 'e are: “Mō. Siesak 'ga poira oporowyky awi 'Jau, e'i nipo 'gā jee”, 'Jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Naka'jama'uweri je tewau. Tejuwarete 'ga remifutara 'ara rupi te je manūi. Nopaira'uweri je teporowyky awi. Erote 'ga 'me ate 'ga renamū. Pekwap 'Jau 'ga upe: “Nopaira'uweri je teporowyky awi. Mama'eukwaawa je omoit tekou 'gā nui. Ojero'wu ma'e 'gā je akatu'ok tekou, e'i etee 'ga”, pe'je 'ga upe pejewau— 'Jau etee Jejui 'ga aipo 'gā nupe. —“Namateepawi we je Tejuwarete 'ga porowyky, e'i 'ga”, pe'je 'ga upe pejewau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³³—Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat je porowykyi tekou. Oporowyky je iapopaw ire te nipo 'ga je jukaukari 'gā nupe— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Jerusareg ipe futat nipo tewau temanūmū. Peu futat Jeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisara 'gā nuwi. A'eramū je peu futat tewau temanūmū nipo— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

³⁴ A'eramū 'ga 'Jau Jerusareg ipewara 'gā nupe:

—Jerusareg ipewaramū futat te 'ā pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisaramū pejup— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'ā wyrasokwēa wa'yra majatyka wakape 'wyripe imonoa kwanū awi. Nan tee futat je— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Tajejuka esage Jerusareg ipewara 'gā nee”, 'Jau je 'ā pē nupe numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee. ³⁵ A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga opoia futat pē nui— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā 'ua pē'wyrarete pojekau pē nui. 'Awamū 'ā je nanē tewau pē nui nū. A'eramū pēē je resagu'jape'ema 'awamū. “Esageay Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, 'Jawe'ēwe pēē je resagu'jape'ema futat— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Awuwut ma'e 'ga

14 ¹ Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau osou fariseu 'ga amū rog ipe ojemi'waa. 'Wyría'ri 'ga rog ipe awau osou. A'eramū fariseu 'ga amū 'ua Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. 'Gā 'ua osou 'ga resaka.

—Pe'je soo 'ga resaka. Mama'e tywera 'ga iapo re sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

² Poje kũima'e 'ga amũ 'ua osou Jejui 'ga pyri. Awuwut ma'e 'ga 'ua osou 'ga pyri. A'eramũ fariseu 'gã 'jau ajaupe:

—'Awamũ 'ã morowykye'ema. A'etea sipo 'ga awuwut ma'e 'ga okatu'ok?— 'jau 'gã ajaupe. —Ae katu'oga ae porowykya futat morowykye'ema rupi. Nokatu'oga'uweri nipo 'ga 'awauwe 'ga— 'jau 'gã ajaupe.

³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga rakue? “Pekatu'ok kasi 'gã morowykye'ema rupi ne”, e'i te 'ga janee rakue? Naani. Aipo ne'i 'ga rakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴ A'ere 'ga ree ajatyka ma'e 'gã noje'egi futari. Ojenosĩ 'gã 'ga wi aipo ojeupe 'ga 'eramũ.

A'eramũ Jejui 'ga opo monou awuwut ma'e 'ga 'arimũ 'ga katu'oka. A'ere 'ga oje'ega 'ga upe 'ga katu'og ire:

—'Awamũ enejaruete. A'eramũ ene ewau eje'wyr ipe— 'jau 'ga awuwut ma'efera 'ga upe.

⁵ A'eramũ Jejui 'ga 'jau esakarera 'gã nupe:

—Pejeja'yra ywy kwara pype i'aramũ sipo nepenuẽmi jui morowykye'ema rupi? Pejejemawa ywy kwara pype i'aramũ sipo nepenuẽmi jui morowykye'ema rupi?— 'jau 'ga 'gã nupe. —Nepeejara'uweri pejeja'yra imĩina ywy kwara pype. A'ea 'ara rupi pẽẽ iaporamũ je nanẽ ojero'wu ma'e 'ga katu'ogi morowykye'ema rupi nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁶ A'ere 'gã noje'egi futari ajemogyau ojeupe 'ga 'eramũ.

'Gã neko esage are 'gã mu'eawet

⁷ Ojemi'war enune Jejui 'ga awau afu'ama wewiri oo ma'e 'gã nesaka. 'Gã apyga resaka u'ama. “Naakotee ma'e 'gã nenawa 'arimũ rũi pa 'gã apygiweramũ ra'e. Esage ma'e 'gã apykawa 'arimũ etee pa 'gã apygiweramũ ra'e”, 'jau 'ga ojeupe 'gã nesaka.

A'eramũ 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe 'gã mu'jawamũ:

⁸⁻⁹ —'Ga amũ nipo 'ua ene mo'wya, “Ere ejua ejemi'waa jerog ipe”, 'jau enee. A'eramũ nipo ene ewau eapyka esage ma'e 'gã apykawa 'arimũ. A'eramũ nipo esage ma'e 'ga amũ 'ua wapykawa 'arimũ ene renamũ osou. A'eramũ nipo ene mo'wyarera 'ga “Eryk 'ga renaw awi”, 'jau enee. A'eramũ nipo ene ejenosõu ekou 'gã nowase— 'jau 'ga u'ama 'gã nupe. ¹⁰—A'eramũ ene 'gã amũ emo'wyramũ eapyka akotee ma'e 'gã apykawa 'arimũ te. A'eramũ nipo ene mo'wyarera 'ga 'ua osou. A'eramũ 'ga te 'jau enee: “Au te ejot eapyka je pyri”, 'jau enee— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramũ ene ekou 'wyrria'ri 'jawe 'gã nowase— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹¹ —“Je 'ã kũima'eeteetea” 'jara Janeruwarete 'ga imogyau tywet. A'eramũ Janeruwarete 'ga “Nakũima'eeteete rũi je” 'jara 'gã etee 'ga imogyau kũima'eeteeteramũ 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹² A'eramũ Jejui 'ga 'jau omo'wyarera 'ga upe:

—Eremo'wy'wyt kasi esage ma'e 'gã etee ne, epytuna etee ne. Ajemogy tee ma'e 'gã we futar iki emo'wyt imojemi'waa ejepyri— 'jau 'ga 'ga upe u'ama. —Esage ma'e 'gã etee ene imo'wy'wyramũ 'gã nanẽ ene mo'wyrri ene rerawau oje'wyr ipe nũ. ¹³ Itywetywet ma'e 'gã nanẽ ki emo'wy'wyt

imojemi'waa ejepyrī nū— 'Jau 'ga 'ga upe. —Iteu ma'e, eae'em. Mīmera 'gā nanē ki emo'wy'wyt eje'wyr ipe nū— 'Jau 'ga 'ga upe. ¹⁴—'Gā nene mepya'u-weri. A'eramū anure Janeruwarete 'ga 'gā mojemi'waawera mepya'u enee— 'Jau 'ga 'ga upe.

Maraka pe imo'wy'wyrīpyrera 'gā

(Mateu 22.1-10)

¹⁵A'eramū Jejui 'ga pyri ojemi'wat ma'e 'ga amū 'Jau 'ga upe:

—'Au aejemi'wara miamū pa 'ā esage nū. Peu ywag ipe taetu 'ā aeku'iawa te— 'Jau 'ga 'ga upe, 'gā nemianuwamū 'ūina. —Jarejuwarete 'ga pyri ojemi'wat ma'e 'gā taetu aku'iramū nanimenime— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶A'eramū aipo 'ga 'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—'A'jea futat nū'ū. A'jea futat ere poromū— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū kumia wapoukat 'gā nupe. Kwaiwete 'ga iapoukaa.

¹⁷A'ere 'ga erojyw ire oje'ega wemiayuwa 'ga amū upe: “Ere ewau 'gā nupe kwe pe, jeremimo'wy'wyrera 'gā nerua”, 'Jau 'ga 'ga upe oje'ega. A'eramū 'ga awau. ¹⁸Awau 'ga owaēma 'ga remimo'wy'wyrera 'ga amū upe: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'Jau 'ga awau 'ga upe.

—A'ere aipo 'ga 'i etee 'ga upe: “Naani ki 'ei. Ywya je amut ape ko ki 'ei. A'eramū je tewau esaka ki 'ei”, 'Jau etee 'ga 'ga upe.

¹⁹—Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga awau ajepeja 'ga upe etee 'Jau nū, 'ga remimo'wy'wyrera 'ga upe 'Jau nū: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'Jau 'ga awau 'ga upe.

—“Tee. A'ere nipo je nooi nū'ū. Teis kwataua je amut ko. A'eramū je tewau tejemimurera resaka ra'ne”, 'Jau etee 'ga 'ga upe nū.

²⁰—Awau 'ga aipo 'ga wi nū. Awau 'ga ajepeja 'ga upe 'Jau nū: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'Jau 'ga awau ajepeja 'ga upe etee nū. A'ere “Je nooi ki 'ei. Jeremireko je 'awamue ko. A'eramū je a'eramū ejararūme'em. Nooi je”, 'Jau etee 'ga 'ga upe nū.

²¹—A'eramū 'ga remiayuwa 'ga ojewya awau imome'wau 'ga upe. “Nuri etee 'gā je rupi ki 'ei”, 'Jau 'ga awau imome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga a'eramū amara'neramū akou 'gā nee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—A'eramū 'ga oje'ega 'ga upe nū, aipo 'ga upe wējēmī futat nū. “Ekwap ajemogy tee ma'e 'gā mo'wy'wya. Erut ekoete te futar iki 'gā. Eae'ema 'gā we futat ki erut. Iteu ma'e 'gā miamū futar iki erut. Itywet ma'e 'gā nanē ki erut. Mīmera 'gā futar iki erut”, 'Jau 'ga wemiayuwa 'ga upe nū.

²²—A'erauwe 'ga awau nū. A'eramū 'ga 'gā nerua, kwaiwete. A'ere 'gā nomatyneemi 'ga roga. A'eramū 'ga wemiayuwa 'ga mojewyru'Japa nū.

²³—“Ere ajee ewau kwe pe nū. Kwe pe ekwap pe rupi nū. Pe rupiwarā 'gā nerua imajatykau jee. Tejoga ryneem gatu gatu te je afutat”, 'Jau 'ga 'ga upe.

—A'erauwe 'ga ojewya awau nū. Ojewya awau 'gā nupe nū. A'eramū 'ga 'gā nerua, kwaiwete nū. A'eramū te 'ga 'ga roga matyneemi 'gā nerua.

²⁴—“Amo'wy'wyt futat je 'gā ai'i numiamū, kwaiwete ai'i numiamū. A'ere 'ā 'gā jēmī nuri ojemi'waa je pyri. A'eramū 'gā 'awamū jeremi'u 'wawe'em futat. Nomonoī futari je tejemi'ua 'gā nupe”, 'Jau 'ga 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

Jejui 'ga remiayup

(Mateu 10.37-38)

²⁵ Anure Jejui 'ga awau watau akou nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. A'eramū 'gā awau akou oporogytai pe rupi.

²⁶ —Pēporomutat pēē pejeptytuna 'gā nee. Pejeje are, pejejuw are, pejeje-wirer are, pejejenyr are, pejeptytun are, pejejee nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou pe rupi. —A'ere je 'i pē nupe: Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki pēporomutat je ree pejeptytuna 'gā nee pejeporomutara apyraapa. Je ree pejeporomutaramū ki pēē mama'e apou jeremifutar imū je muorypawamū. “Ereapo awi nanuara ki sa”, 'jau nipo pēptytuna 'gā pē nupe. A'ere kasi eremojerowiat 'gā ne. Jeje'eg imū etee futat pēē iapou. Kasi a'e pe pēē najeremiayuwa rūi ne— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou. ²⁷—Jeremiayuwamū pejejekoweramū jeremifutara etee futat pēē iapou, pejekyjawe'lem 'gā pejejeroko tywer awi. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira-'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, 'jau etee ki pēē— 'jau 'ga 'gā nerawau 'gā nerekou pe rupi.

²⁸ —Kūima'e 'ga amū nipo 'og ywate are aparupoweramū. A'eramū 'ga ka'aranūia ra'ne imojopyrūmū 'ūina. “Taesak ka'aranūia i'jawe jooa 'jau kwy, 'oga apoa 'jawe jooa 'jau kwy”, 'jau nipo 'ga 'ūina imojopyrūmū. ²⁹⁻³⁰ “Kasi 'gā a'e pe 'oga je imateepawe'emamū je jai ne kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau 'gā nerawau 'gā nerekou.

—Nan tee futat nipo pēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē je rero-wiaaramū pejejemogyau pejejea'aramū ra'ne. “A'jea futat sipo je rekoī 'ga rerowiarareteramū 'wei?” 'jau ki pēē pejejemogyau pejejea'aramū ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —“A'jea futat sipo je 'ga porowyka etee futat iapoi 'wei”, 'jau ki pēē pejejeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³¹ —'Wyriara 'ga amū remiayuwa nipo amara'neramū ajepeja 'wyriara 'ga remiayuwa 'gā nee te. A'eramū nipo 'gā 'jau o'wyriara 'ga upe: “Soo 'gā apisau 'jau” 'jau nipo 'gā 'ga upe. A'eramū nipo 'wyriara 'ga 'jau 'gā nupe: “Tee. Tene ra'ne. Kwaiwete 'ga remiayuwa pytuna. Witi miu 'ga remiayuwa pytuna. Jane najanepytoni. Teis miu etee te 'ā janepytona. Siapisipap sipo jane 'gā?” 'jau nipo 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

—“Tee. Naani nipo nū'ū. 'Gā etee nipo jane apisipap”, 'jau 'ga remia-yuwa 'gā 'ga upe. A'eramū nipo 'wyriara 'ga oje'ega ra'ne imonou ajaupe. ³² A'eramū 'gā oje'ega pyu etee futat ojomojyrūmū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

³³ —Nan tee futar iki pēē. Jeremiayuwamū pejejekoweramū pejejea'aramū ra'ne pejejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēē je rerowiaraiapa etee. A'ere etyka 'ea nia'wyri— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁴ —Sā'ā jukyra resagea futat numiamū. A'ere kumi pype omonoramū nomē'ēi futari. Aipoa jukyra nia'wyri futari. ³⁵ A'ea jukyra numiamū. A'ere namuei mama'ea. A'eramū ae imonou imomoa yty apy'rarimū. Nan tee futat je rerowiar awi opoit ma'e 'gā— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Ga amū te nipo ajee mama'eaya ojeupe ijesaokaramū opoit je rerowiar awi. 'Gā je rerowiaa numiamū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou.

Oka'jam ma'ea karupa'mīa*(Mateu 18.12-14)*

15 ¹Anure itywet ma'e 'gā 'ua Jejui 'ga renupa 'upa. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā nanē kwaiwete nū.

²'Gā nesakawe fariseu 'gā amū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee Jejui 'ga ago'wau 'upa:

—Kuu. Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e— 'jau 'gā ajaupe 'upa. —Oje-mi'waa nanē 'ga 'gā pyri ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe.

³A'e renupawe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Itywet ma'e 'gā werowiara we futat Janeruwarete 'ga afutat— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

⁴—Kūima'e 'ga amū nipo wyra jara. Karupa'mīa nipo 'ga reymawa. Kwaiwete nipo 'ga reymawa. Sēg nipo 'ga reymawa pytuna. A'ere nipo karupa'mī amū ka'jami opytun awi ka'a pe. A'eramū nipo ijara 'ga ipytuna jaga ukaja pype inuga. Ipytuna jāmaw ire nipo 'ga awau oka'jam ma'efera rekaa akou. A'eramū nipo 'ga awau owaēma jupe. ⁵Esakawe aipo 'ga iupia imonou imopeywaa ojasi'y'warimū erua. Aku'iramū 'ga oka'jam ma'efera rerua oje'wyr ipe nū. ⁶Wog ipe owaēmawe nipo 'ga oje'ega monou opytuna 'gā nupe: “Pe'je pejejua pejeku'iramū je pyri. Tejeymawa je aesak ko”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁷—Nan tee futat Jeruwarete 'ga ku'iramū 'ūina. Otywer awi itywet ma'e 'ga poiramū 'ga ku'iramū 'ūina ywag ipe, ywagipewara 'gā netee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. —Nan tee otywer awi opoit ma'e 'gā nee 'ga ku'iramū 'ūina. Esage ma'e 'gā nee aku'ia 'ga iapyraapa 'ūina itywet ma'efera 'gā nee— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree 'ūina.

Ka'aranūū 'ywope'i etygiyret

⁸A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūjā ēē mū 'ywope'ia wereko, ka'aranūū 'ywope'ia. Teis ēē ka'aranūū 'ywope'ia pytuna. Epyuu ma'ea juejue ēē upe. A'ere nipo amū 'ari ēē wi. A'eramū ēē tata monyka esakawamū 'oga peia imua imono'oga esaka. ⁹Esakawe ēē oje'ega ojeipyriwara 'gā nupe: “Pe'je pejejua je pyri pejeku'iramū. Aesak je teka'aranūūa ko”, 'jau ēē 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁰—Nan tee futat Janeruwarete 'ga ku'iramū otywer awi 'gā poiramū. Ywagipewara 'gā netee 'ga aku'iramū 'ūina— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau.

Oka'jam ma'ea kunumūū 'ga

¹¹A'ere Jejui 'ga 'ūina mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree:

—Kūima'e 'ga amū mukūi tee 'ga ra'yra 'gā. Kūima'ea jue 'ga ra'yra 'gā.

¹²Iwujaa 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Anure ki ekaraemā emut oree. A'ere je tema'ea 'awauwe ifutari. Emanūme'ewe jema'ea emut jee”, 'jau iwujaa 'ga 'uwa 'ga upe.

—A'erauwe 'ga okaraemā mojo'oka wa'yra 'gā nupe. Kwaiwete 'ga ka'aranūūa. A'eramū 'ga okaraemā kwajamū.

¹³—Anurenure'i 'ga ra'yra 'gā awau 'ga wi, iwujaa 'ga awau muku 'ga wi. Tapy'yja mü 'wyrarete pe 'ga awau 'ga wi. Peu 'ga oka'aranüü momyaupap. Kūjāmenē'em are, kawīajaiw are 'jau. Mīmer are 'ga oka'aranüü momyaupaw ekoete. Nan etee etee 'ga akou nū. Ika'aranüū'e'ema 'jawe akou nū. Oka'aranüü momypaw ire 'ga akou ty'ara upe. ¹⁴Aman ipe agawewi. A'etea amana nokyri 'gā nupe. A'eramū temi'ua opapapap. A'eramū peuwara 'gā ty'ara upe ajemogyau. Peu oo ma'efera 'ga nanē akou ty'ara upe nū.

¹⁵—A'eramū 'ga 'jau peuwara 'gā nupe: “Jeporowykywet je tekou”, 'jau 'ga akou 'gā nupe, morowyky rekaa ojeupe. A'eramū 'ga amū 'jau 'ga upe: “Peu ekwap ekou, tajaurationa poitawamū”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶—A'erauwe 'ga awau akou tajaurationa poitawamū. A'eramū 'ga ty'ara rerekou. Tajaurationa futawa resaka 'ūina. A'eramū 'ga tajaurationa futawa uweita jui numiamū. A'ere teymajara 'ga a'ea miamū na'uukari 'ga upe. ¹⁷Ty'ara rerekou 'ga aipo 'jau. “Kwaiwete agawewi nā'ā jeruwa 'ga remiayuwa jepi re'ā. A'etea nā'ā kumia emyret jepi re'ā. A'ere pa je 'ā 'au ty'ara rerekoi nū. Maran te 'ā nooi tekou tejewya tejuwa 'ga resaka nū 'i”, 'jau 'ga akou ojeupe. ¹⁸“Tajemo-me'u tejuwa 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ūina u'arasigamū. “Jetywerete je tekou jarejee ai'i, Jarejuwarete 'ga upe nanē ai'i nū, ta'e imome'wau tejuwa 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga akou ojeupe. ¹⁹“Eja'yra 'jawe kasi je rereko ape 'awamū ne, ta'e 'ga upe 'jau kwy. Au'je je rereko ape eja'yramū je rekoramū jepi, ta'e 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina. “A'eramū ene 'awamū je moporowykyau etee ejee, ta'e tejuwa 'ga upe 'jau kwy. Tejemi'ua tamepey tekou 'jau, ta'e tejuwa 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ūina ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁰—A'erauwe 'ga afu'ama o'wya. Pe awi etee futat 'ga awau. Ojewya awau owaēma 'uwa 'ga upe. Muku 'ga rekerauwe 'ga ruwa 'ga 'ga resaka. “Kweramū nipo jera'yra ruri akou nū”, 'jau 'ga ojeupe.

—'Ga resakawe 'ga awau ujāna 'ga rowosōu awau 'ga mana.

²¹—A'eramū 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Jetywerete je tekou jarejee ai'i, Kiapi'ni. Jarejuwarete 'ga upe nanē ai'i nū, Kiapi'ni”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. “Eja'yra 'jawe kasi je rereko ape 'awamū ne”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. “Au'je je rereko ape eja'yramū je rekoramū jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe oje'ega.

²²—A'ere 'ga ruwa 'ga 'i etee 'ga upe: “Ene'me awi. Eremur awi aipoa ki sira ko. Jera'yra futat ene kūi”, 'jau etee 'ga ruwa 'ga 'ga upe. “Nafutari je nanuara. Wesaga'uwe'emamū te ae poromū ae 'i ujara upe”, 'jau tee 'ga wa'yra 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

—A'ere 'ga ruwa 'ga 'jau wemiayuwa 'ga amū upe: “Ekwap taity esage pe rerua kamēšiete imunepa 'ga wi. Fäyrü reewe futar iki erut 'ga upe. Myapaawa nanē amū rerua 'ga pyapaawamū”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

²³“Wyra pejuka amū jera'yra 'ga upe. Kwatau ra'yru'ia, oreremimoky'rafera ki perut ijukau. Janeroryp jarejupa 'jau”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe.

²⁴—“Jera'yra nipo 'ā amanū rakue”, a'e je tekou jepi. A'ere 'ā jaruete jera'yra rekoi ra'e jepi— 'jau 'ga 'gā nupe, ojeupe wa'yra 'ga poromū. “Oka'jam 'ga ako je wi ikue. A'ere 'ā ekoje ra'e jepi. A'ere 'ā turi opoa akou jee nū. A'eramū jane jarejemuekōēaina 'ga rur are”, 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵—Wewirera 'ga waēmamū tuwi ma'e 'ga akou ko pe oporowykyau. A'ere 'ga 'ua. Oporowykypaw ire 'ua, maraka renupa. ²⁶A'eramū 'ga 'jau 'gā amū nupe: “Ma'ja poromū nū?” 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷—“Enerewirera 'ut ojewya akou ra'e. A'eramū eneruwa 'ga kwatau ra'y-ru'i jukaukaa oreë ko. 'Sajemukōēāi jera'yra 'ga ree', 'jau 'ga oreë ko", 'jau 'gā 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁸—A'erauwe tuwi ma'e 'ga amara'neramū. A'eramū 'ga osowe'em. 'Ga mara'nea 'ga rerekou. A'eramū 'ga ruwa 'ga uēma 'ga resaka. “Ere ejua esou, kisit”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹⁻³⁰—A'eramū 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Je ree jēmī 'ā nenerorywi jepi. Nere-jemogypygyi 'ā je ree jepi. Je etee agawewi 'ā oporowyky tekou enee. Tekotee 'jawe je 'ā eneje'ega oware'ema jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. Wewirera 'ga ree 'uwa 'ga rorywamū 'ga aipo 'jau 'ga upe. “Majawer are etee agawewi 'ga 'ā ka'arana momypaw ekoetei rai'i. A'etea 'ā eneporia 'ga ree. Je ree jēmī 'ā eporia'e'mamū jepi. Je upe jēmī 'ā jarejeymawa mū jukawe'e'mī jarejee jepi. Wyrasokwē miamū 'ā amū jukaukare'ema jarejee jepi, oporowyky ma'eramū jēmī jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Wyra jukaramū amara'neramū 'uwa 'ga ree. ³¹A'ere 'ga ruwa 'ga 'i etee 'ga upe: “Ene 'ā jepir are ereko. Nereoi 'ā muku je wi. Janemama'ea enema-ma'ea futat”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe, aipo ojeupe 'ga 'eramū. ³²“Omomot sipo 'gā jera'yra rakue pa”, a'e je tekou jepi. A'ere 'ā turi akou opoa janee. A'eramū je 'jau 'gā nupe ko: “Sajemukōēāi 'ga ree 'jau, 'jau je 'gā nupe ko”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Saa'e kūima'e 'ga ku'ia. Wa'yra ojeupe ijewyt turamū 'ga ku'ia rakue. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ku'iramū 'ūina otywer awi opoit ma'e 'gā nee— 'jau Jejui 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe.

'Gā neko esage are 'gā mu'eawet

16 ¹A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū wemiayuwa 'ga omono okaraemā pykaramū numiamū. A'ere aipo 'ga nia'wyri. Ka'aranūū jara 'ga wi ka'aranūū momyau-pap ekoete etee futat 'ūina 'ga wi. A'eramū 'ga a'eramū 'ga amū 'ua imome'wau 'ga upe. “Enekaraemā pykara 'ga nia'wyri ra'e ki 'ei. Ekoay 'ga eneka-raemā mateepapa ekoete ki 'ei”, 'jau 'ga 'ua imome'wau karaemā jara 'ga upe.

²—A'eramū karaemā jara 'ga 'ga renūina, okaraemā raarana 'ga renūina. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: “A'jea te jekaraemā eremomypap ekoete e'ŷina?” 'jau nipo 'ga 'ga upe. “Ere ajee ewau ikwasiaa jee ka'aran are inuga”, 'jau 'ga okaraemā pykara 'ga upe. “'Gā nera ki ekwasiat inuga jee ka'aran are. Erawarera 'gā nera ki ekwasiat inuga jee. 'Gā nemireroofera nanē ki ekwasiat inuga jee ka'aran are”, 'jau karaemā jara 'ga 'ga upe. “Aipo apo re tomono 'ga amū imyina ene py'rau 'jau nū”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

³—A'eramū 'ga awau 'ga wi. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “T'ŷy. Maran je tekou 'awamū 'ū? Ma'ja je iapou mama'ea tejeupe imuawamū 'ū? Najefuakara'uweri je teporowyky apou”, 'jau 'ga ojeupe. “Ajenosī je tekou mama'e renūina 'gā nupe ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ūina. “Ma'ja ajee je aapo 'awamū 'ga upe 'ū? Je muēm are 'ga fueweramū 'awamū”, 'jau 'ga ojeupe. ⁴“Amory-tee pa je tejara 'ga kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “'Ga karaemā rerawarera 'gā pa je apoat kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “A'eramū 'gā je muēmamū 'Ere ejua 'au ore pyri. Mama'e toromono ene upe 'jau', 'jau jee kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ūina— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁵—A'eramū 'ga 'ga karaemā rerawarera 'gā nenūina: “Ma'ja te ereroo rai'i?” 'jau 'ga 'ga amū upe.

—“Miara kawera ako je aroo ai'i”, 'jau erawarera 'ga 'ga upe. ⁶ “Marana te ereroo rai'i?” 'jau 'ga erawarera 'ga upe.

—“Kwaiwete je erooi ai'i. Sēg yrūū te je aroo ai'i”, 'jau erawarera 'ga imome'wau 'ga upe.

—A'eramū 'ga 'jau erawarera 'ga upe: “Ekwasiat 'au. Sikwēta etee ki ekwasiat inuga ka'aran are”, 'jau 'ga erawarera 'ga upe. “Jane'me ijara 'ga upe 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

⁷—A'ere 'ga ajepeja 'ga renūina nū: “Ma'ja te ene ereroo rai'i?” 'jau 'ga 'ga upe nū.

—“Juowuuran ako je aroo ai'i, miu yrū ai'i”, 'jau 'ga 'ga upe.

—“Ere ajee inuga ikwasiaa 'au oito sētu etee ka'aran are”, 'jau 'ga 'ga upe.

⁸—Aipo kwaapawe karaemā jara 'ga amara'neramū 'ga ree. “Ene 'ā muna'ywa. Jekaraemā are 'ā eremunarū ekou. A'etea 'ā ene'akwaap. 'Awamū nipo 'gā jejukai ene ree numiamū”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat. Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā i'akwaap futat numiamū. A'ere 'ga rerowiaara 'gā nanē nokwaawi katu 'ga remiapoa. ⁹A'eramū je pē mu'jau 'ga remifutar are. Pejekaraemā pemono amū ikaraemāe'ema 'gā nupe. Nanuara 'ga afutat 'ūina, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe. —Nanuara pēē iaporamū Janeruwarete 'ga pē monoi peu ojeipyri. Nanuaramū 'ga pē napesagi 'ūina peu ywag ipe 'jau agawewi je 'ā pē nupe imome'wau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰—Ika'aranūūe'ema 'gā amū nipo oka'aranūūa wereko esage, mama'e esage are etee imomyau. A'e 'ga nanē oka'aranūū kwajamū wereko esage futat nū, mama'e esage are etee imomyau. Imomyau ekoete'ema akou— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ika'aranūūe'ema 'gā amū oka'aranūū'īnamū imomyau ekoete etee futat. A'e 'ga nan tee futat oka'aranūū kwajamū omomy ekoete te futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹¹—Nan pēē iaporamū Janeruwarete 'ga namura'uweri omama'ea pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

¹²—Janeruwarete 'ga ma'e ete ate 'agamū mama'ea. 'Ga te 'ā jane mogy 'agamū oma'ea ywy pype— 'jau 'ga 'gā nupe. —Oma'ea mama'e are ae jejuka esage'emamū 'ga namura'uweri mama'ea ae upe peu— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau.

¹³—Namukūja 'wyriara 'gā nemiayuwa rūi 'ga amū rekoi. Noporowykya-uweri 'ga amū mukūja 'wyriara upe. Kasi a'e pe 'ga ajepeja 'ga ree etee 'ga poromutaramū akou ne. Majepeja 'ga ree jēmī oporomutare'emamū ne. Wemifutara 'ga je'eg imū etee mama'e apou ne. A'eramū 'ga wemifutare'ema 'ga je'eg imū mama'e apowe'em ne. Nan tee futat pēē. Pejeka'aranūū kwaiwete are etee ea'at ma'eramū nepēnea'aru'jawi Jarejuwarete 'ga ree. Nepejemogypygya'uweri ka'aranūū are Jarejuwarete 'ga reewe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁴Aipo 'ga 'erauwe fariseu 'gā 'ga rerekoemāu etee. Ka'aranūūa tee 'gā afutat. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega jēmī futare'ema. A'eramū 'gā a'eramū Jejui 'ga rerekoemāu etee.

¹⁵ A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pêê 'ã ka'aranũũa pemono ika'aranũũe'ema 'gã nupe jepi. “Esage ma'e 'ga ra'e. Ka'aranũũa 'ga omono itywet ma'e 'gã nupe”, te'i etee 'gã oreẽ 'jau, pe'je 'ã jepi. Ma'eramũ 'ã ka'aranũũa pemono 'gã nupe jepi. A'ere naJaneruwarete 'ga rui imonoukari pẽ nupe. Pemono ekoete te 'gã nupe. “Tore futarete 'gã 'jau”, pe'je tee jepi— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. —A'ere Janeruwarete 'ga pẽ kwaawi futari. Janeruwarete 'ga naea'ari pẽ 'jawe mama'e are etee— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. —Aeremifutara 'ga nafutari— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

¹⁶—Ymã te 'ã Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. Moisesi 'ga manũ re 'ã, 'ga amũ ete akou 'ga py'rau rakue. 'Ga upe nanẽ 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega rakue nũ. A'eramũ 'ga nanẽ futat 'ã 'ga je'ega kwasiaa inuga ka'aran are janee rakue. Ymã we 'gã 'ã ajamu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —'Awamũ 'ã Juã 'ga nanẽ pẽ mu'jau 'ga je'eg are rai'i nũ. “Pejetywer awi pepoiramũ Janeruwarete 'ga pẽ monoi wemiayuwamũ”, 'jau 'ã Juã 'ga pẽ nupe rai'i. A'eramũ 'ã mytuna 'gã wekoweramũ Janeruwarete 'ga remiayuwamũ rai'i. A'eramũ 'ã 'gã opoia otywer awi rai'i. Juã 'ga ojeupe 'ga mome'uramũ 'gã 'ã opoia kwaiwete otywer awi rai'i. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã monou wemiayuwamũ— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

¹⁷—A'jea futat 'gã nemikwasiarer ymanera resageramũ janee 'awamũ miamũ futat. A'jea futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega jane wi. Ywaga teepawamũ ywy retee 'eramũ miamũ futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

¹⁸—“Kũima'e 'ga amũ nipo wemireko retyka awau amutee rerekou nũ” 'ea nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Itywerete a'e 'ga akou Janeruwarete 'ga rowase. Etygipyre are, kũjã are nanẽ kasi peko ne nũ. Imen futat aipoa kũjã akou. “Pejejemogyau nipo pejejuemireko are” 'ea Janeruwarete 'ga nafutari— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama.

Ika'aranũũ kwai ma'e 'ga imama'e'ema 'ga retee

¹⁹ A'ere Jejuĩ 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jawamũ nũ:

—Kũima'e 'ga amũ akou waity esagea te imunepa rakue, ika'aranũũ kwai ma'e 'ga rakue. A'eramũ 'ga maraka apou 'gã nupe au'jeteramũ akou rakue. Maraka apoaw ipe 'ga mama'e monou 'gã nupe. Kwaiwete 'gã mojemĩ'waa rakue.

²⁰⁻²¹—Ajepeja 'ga ipito'om ma'e 'ga otywereteramũ. Lasaru 'ga rera. A'eramũ 'ga pytuna 'gã 'ga rerawau 'ga mĩina ika'aranũũ kwai ma'e 'ga pyri 'ga rejaa. “Siesak 'ga mama'e'i mũ mura 'ga upe 'jau”, 'jau 'gã numiamũ. A'ere 'ga namuri'i mama'ea 'ga upe. Kasurua etee 'ua 'ga pira rerepa 'ga wi, 'ga pito'oma rerepa. ²² Anure ipito'om ma'e 'ga amanũmũ. A'eramũ 'ga manũ re ywagipewara 'gã 'ua 'ga rerawau ojepyri. Abraão 'ga pyri 'ga rerawau imĩina, 'ga muapyka 'ga mojemĩ'waa. A'ere ika'aranũũ kwai ma'e 'ga amanũmũ nũ. A'eramũ 'ga pytuna 'gã 'ga rerawau 'ga tyma. ²³ 'Ga 'aga nanẽ awawayayau mama'eukwaawa rapyaw ipe nũ. A'eramũ 'ga 'ũina akou tyweaete. Tata rakuwa 'ga mĩina 'ga rerekou tyweaete. A'eramũ 'ga Abraão 'ga piresaka. Ipito'om ma'efera 'ga resaka Abraão 'ga pyri. Mukuu 'ga 'ũina Abraão 'ga resaka. ²⁴ A'eramũ 'ga wafukaita 'ga upe: “Abraão! Ene 'ã jeramỹja! Ejemuaẽm

iki je ree. 'Y'ia erurukat ara jee Lasaru 'ga upe, 'ga fā'ī are etee jekū muakŷ-mawamū. Ekoay jekū osinisiniga", 'jau ika'aranūū kwai ma'efera 'ga oje'ega Abraão 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁵—A'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: "Naani nū'ū. 'Auwaramū ore 'ā norooa-rūa'uweri peu enerekwaw ipe. Pēē nanē pe awi pejejorarūme'em 'au orerekwaw ipe nū", 'jau Abraão 'ga 'ga upe. "Nenerea'ari nipo ejekwawer are? Eka'aranūū are etee ako ejerowiaipa ikue. A'eramū ene 'awamū e'ŷina eko tyweaw ipe" 'jau 'ga 'ga upe. "A'ere ako Lasaru 'ga nitywi mama'ea ikue. A'eramū 'ga 'awamū akou 'au futat je pyri wekōēājamū. Wekōēāimawe'emamū futat 'ga akou 'awamū je pyri. A'eramū je a'eramū 'ga monowe'em futat kwe pe tejewi", 'jau Abraão 'ga oje'ega 'ga upe. ²⁶"Nerekwaawi nipo 'ga oarūe'ema kwe katy ki sa", 'jau 'ga 'ga upe. "Maran 'ga awau kwe katy ene pyri ki 'ei? Maran 'ga awau ikwara apyrapa ene pyri ki 'ei? Nooarūi 'auwara 'gā kwe katy. Peuwaramū nanē pejejorarūme'em futat 'au nū", 'jau Abraão 'ga oje'ega monou 'ga upe.

²⁷⁻²⁸—A'eramū mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ūi ma'e 'ga 'jau Abraão 'ga upe: "Ere ajee 'ga monou jepytuna 'gā nupe, 'ga moporogytaukaa 'ū", 'jau 'ga 'ga upe. "Siku futat jerewirera 'gā. Kasi 'gā nuri je pyri ne. Ekoay je tejua te'ŷina 'au tekou tywet, e'i enereki'yra pē nupe, te'i 'ga awau 'gā nupe peu ywyu jeruwa 'ga rog ipe 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga oje'ega Abraão 'ga upe. "Kasi 'gā nuri je pyri ne", 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹—Aipo 'ga 'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: "Naani. Okwaap futat 'gā 'ā Moisesi 'ga remikwasiarera numiamū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera nanē 'ā ityp futat. Tene 'gā aipo etee erowiari", 'jau Abraão 'ga 'ga upe.

³⁰—Aipo 'eramū 'ga 'jau Abraão 'ga upe: "Naani. Moisesi 'ga je'egera 'gā nuerowiari futari jepi", 'jau etee 'ga 'ga upe. "Amanū ma'efera 'ga je'ega te nipo 'gā werowiat. A'eramū te nipo 'gā poiri otywer awi", 'jau etee 'ga Abraão 'ga upe.

³¹—A'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: "Naani nū'ū. Moisesi 'ga je'egera renuwe'em ire 'gā amanū ma'efera 'ga je'ega taetu nuerowiara'uweri futari. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytau miamū te 'gā 'ā nuerowiari. Oferap ma'e 'ga je'ega taetu 'gā nuenuwi futari nū'ū", 'jau Abraão 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

Iporiay'i ajaupe mama'e tywera apoukaara 'gā

(Mateu 18.6-7; Maku 9.42)

17 ¹A'ere Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe nū:

—Nateepawi futari nipo ajaupe mama'e tywera apoukaara 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe oporogytau. —Iporiay'i aipo 'gā numiamū. Aipo 'gā te nipo Kul'jywa 'ga wereko tywerete futat— 'jau 'ga 'gā nupe. ²—Sā'ā ae ita mogoa ojojuri. A'eramū 'ā ae ojomonou ojomomoa ajajukau 'yē'ē pype nū. 'Y pe imomoripyra 'ga ako tywe'ri etee. Amanū etee 'ga. A'ere nipo kunumī upe mama'e tywera apoukaara 'gā te Janeruwarete 'ga ereko tyweretei. ³A'eramū pēē pejejea'gwau pejejemogyau. Mama'e tywera kasi peapoukat 'gā nupe ne— 'jau Jejui 'ga oporogytau 'gā nupe.

—Je rerowiaara 'ga amū nipo mama'e tywera wapo pē nupe. A'eramū ki pejeporogytau 'ga upe. "A'jea futat ako je mama'e tywera apoi ene upe ai'i.

A'ere je 'awamū naapou'jawi nū", pejejeupe 'ga 'eramū pēē 'ga rerekou esage etee. Pejejea'aru'jawe'emamū futat ee— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴—Majepeja 'ararupi etee mama'e tywera pejejeupe kwaiwete 'ga iaporamū pejewau pejeporogytaw 'ga upe. "Mama'e tywera ereapo jee. A'eramū je ene raykau tekou. Au'je ki je rayka re ekou", pe'je ki 'ga upe pejeporogytaw. "Naapou'jawi je 'awamū", pejejeupe 'gā 'eramū pejejea'aru'jawe'emamū ee. Pejepota'waramū 'gā nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau u'ama.

Perowiat Jarejuwarete 'ga

⁵A'eramū Jejui 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Jejui. Ejerowiarukat ore— 'jau 'gā oje'ega 'ga upe.

⁶A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ināinānī'i etee pēē 'ga rerowiaa 'eramū miamū Janeruwarete 'ga mama'e muri pē nupe— 'jau 'ga oje'ega 'gā nupe. —Pēē ināinānī'i etee Jarejuwarete 'ga rerowiaa 'eramū miamū peje'eg 'ywu upe. "Ejemosok ywy awi jee. A'eramū ene ewau e'ama 'y rypyter ipe jee", pe'je ki jupe. Janeruwarete 'ga pēē erowiarāmū 'ywa sogi pē nupe. Peje'eg imū etee futat awau u'ama peu pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Ajaupe oporowyky ma'e

⁷A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe:

—Sā'a ae kūima'eramū ae wemiayuwamū monoa ko pe. Ajepejamū 'ā awau wyra poita. A'eramū 'ā ae kaaruwamū 'ua ojewya oporowyky re. 'Gā nur ire sipo ijara 'ga 'gā nenūi 'gā muapyka 'gā mojemī'waa ra'ne? ⁸Naani. Nanarūi. A'ere 'gā monoarera 'ga 'i etee 'gā nupe: "Je upe ra'ne mama'ea peapo. Je ra'ne je muewek pejepe. A'ere tepejemī'wat 'jau, je mueweg ire 'jau", 'jau 'ga 'gā nupe. ⁹Mīnamū futat 'gā porowyky. A'e apoawamū futat 'ga 'gā mepyi— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'ga nupe. ¹⁰—Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiapo apo re "Ore resageramū", pe'je kasi ne. "Ore arujara 'ga remiapo etee aruapo", pe'je etee ki— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

Teis ipito'om ma'e 'gā

¹¹Jerusareg ipe Jejui 'ga awau. Garireja ywy 'upa Samari ywy are oje'aa etee futat. A'eramū 'ga awau ipō'ō rupi ¹²owaēma amuna'wi'i mū upe. 'Ga waēmauwe ipito'om ma'e 'gā 'ua 'ga rowosōu. Teis 'gā 'ua 'ga rowosōu. ¹³Mukuu we 'gā 'ua opytaw wafukaita Jejui 'ga upe:

—Ipito'om ma'eramū ore rekoi, aruafukaita enee. A'eramū ene ejemuaēma ore ree, ore mokā'jāu— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁴'Gā nesakawe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mainana 'ga upe pekwap, pejejesaukaa ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū mainana 'ga repejāna 'gā orauwe 'gā pito'oma okā'jāu 'gā nui.

¹⁵Esakawe 'gā 'jau ajaupe:

—Tŷŷ. Jane mokā'ēmap 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'ga amū ojewya 'gā nui. Samari ywy pewara 'ga ojewya.

—Ene te 'ā eneresage ore, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

¹⁶'Ua 'ga wenupy'āu wapyka Jejui 'ga rowase.

—Ene te 'ā eneresage ore. Au'jete ore mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

'Ga ku'ia 'ga rerekou.

¹⁷⁻¹⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Mytuna 'gā te je 'ā amokā'ē. Ma'ape ajee enepytuna 'gā ki 'ei? Maran ajee ene tee erejewyt ejua ki 'ei? Maran ajee 'gā nojewyri ene rupi 'ū?— 'jau 'ga ojewyt ma'e 'ga upe.

A'ere Jejui 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gā nupe:

—'Agamū Samari ywy pewara 'ga. Najanepytuna rūi agawewi 'ga. A'etea 'ga ojetee futat ojewyt 'ua oje'ega jee. Ajepeja 'gā juejue janepytuna futat numiamū, judeu 'gā futat numiamū. A'etea 'gā nojewyri 'ua, “Au'jete ore mokā'ē ape”, 'jawe'em jee— 'jau 'ga wewiri oo ma'e 'gā nupe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojewyt ma'e 'ga upe nū:

—Ere ewau nū. Mainana 'ga upe ekwap ejesaukaa. Je rerowiat wejue 'ā ape ra'e jepi. A'eramū je ene mokā'jāu— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere efu'ama. Ereka'ē futat ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

Werowiaara upe Jejui 'ga reni 'wyriaramū

(Mateu 24.23-28, 37-41)

²⁰⁻²¹ Poje fariseu 'gā amū 'ua oporogytai Jejui 'ga upe:

—Maranime te Janeruwarete 'ga wemipyyrūmera 'ga muri imogou ore 'wyriaramū?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga remimureramū je na'awa ywy pewara 'wyriara 'jawe rūi. Ināinā'nī te je rekoi 'wyriaramū pē nupe— 'jau Jejui 'ga aipo 'gā nupe. —'Awa ywy pewara 'wyriaramū te 'ā ae ojo'wyriat pāwē pāwēnamū ae rekoi. A'ere je Jarejuwarete 'ga remimureramū je reni 'wyriaramū tejerowiaaramū pē nupe. Namajepi ywy pype tee rūi jeremiayuwamū pejemogy. Ywy tesirū-mera pype we futat jeremiayuwa 'gā jemogyi okwasi'wasi'wau najuejue etee. Na'au etee rūi te je 'ā 'wyriara. A'eramū pēē “auwaramū etee 'ga 'wyriaramū janee”, 'jawe'em pejejaupe. Najuejue etee futat je rekoi 'wyriaramū tejerowiaaramū pē nupe. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga remimureramū je rekoi pē pype— 'jau Jejui 'ga fariseu 'gā nupe.

²² A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Anure nipo pe'je pejejaupe. “Ma'ape te 'ga? Taesak 'ga 'jau”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere nipo naje resagi pejepe. A'eramū pēē pejemogyau je jewyra rapesaka. A'eramū te nipo je resak pejepe najuejue etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²³—Je ruru'jawa'ne'emamū nipo amumera 'gā 'jau pē nupe: “Peu futat 'ga rekoi”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. ²⁴Je ruru'jawamū nipo najuejue etee je resak pejepe. Sā'ā tupā werawa. A'eramū 'ā ae najuejue etee esaka. Nan tee futat nipo je jewyramū najuejue etee je resak pejepe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁵—A'ere nipo je o enune itywerete ma'e 'gā je rereko tyweretei ra'ne. Niporomutari nipo 'gā je ree. A'eramū nipo 'gā je monou je jukaukaa 'wyriara 'ga po pe. ²⁶⁻²⁷ A'ere nipo anure je ruru'jawi erujewi pē nupe. Je kwaapare'ema 'gā nipo aipoa 'ara rupi ajemogyau oporowykyau. Ojemi'waa, wemirekoramū 'jau nipo. Wemiapo apo are tee futat wea'aramū ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Janeruwarete 'ga ree jēmī nipo 'gā wea'are'emamū ajemogyau. Sā'ā Nue 'ga rekoramū 'gā jemogya rakue. Janeruwarete 'ga ree 'gā 'ā wea'are'emamū rakue. Nan nipo 'ga ajemogyau.

Poje 'ga 'ā amana mua 'gā nupe, 'gā apisaukaa jupe rakue. Nan tee futat nipo je kwaapare'ema 'gā jemogyi— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸—Sā'ā Lo 'ga rekoramū nanē 'gā 'ā iapou rakue nū. Sodom ipewara 'gā awau kwe pe ojemi'waa ojekoty'aawa 'gā pyri. Oporowykyau akou oko tyma, amumera 'gā 'ā 'oga apou 'Jau rakue. ²⁹A'ere 'ā ywagipewara 'gā Lo 'ga renuēmi 'gā nui rakue. 'Ga ēm ire Janeruwarete 'ga tata mua 'gā nupe rakue, itatata reewe rakue, ēsōfyri 'Jawa reewe rakue. Itywerete 'gā ajemogyau. Naea'ari futari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'gā apisau rakue. ³⁰Nan tee futat nipo pejemogy je ruramū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Aipo 'ara rupi je jewyramū nipo ko pewara 'gā ojewyre'ema futat okaraemā pyyka. Ko pewara 'gā nanē nipo nooi futari osou okaraemā pyyka nū. Okaraemā are tee ea'at ma'e 'gā okaraemā reewe futat teepap.

³²—Pēnea'at Lo 'ga remireko ēē manūawer are. Niporejariweri ēē okaraemā are rakue. A'eramū ēē awayayawe'em. A'eramū ēē amanūmū rakue. ³³Pejekaraemā are tee ea'at ma'eramū nepei futari Jarejuwarete 'ga pyri. Jarejuwarete 'ga ree ea'at ma'eramū te peo 'ga pyri pejeferapa— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ³⁴—Je jewyru'Jawamū nipo 'gā amū ajurosea ajuerupa. A'ere nipo 'ga amū ēmi ajau. Ajepeja 'ga nipo opyta. Naje rerowiari 'ga. A'eramū 'ga awawe'em je rupi nipo. ³⁵Kūjāmera 'gā nipo 'upa mukūi ygu'ai. A'ere nipo mapepeja ēē oi je repejāna. A'eramū nipo ajepeja ēē te awawe'em. ³⁶'Gā amū nipo awau oporowykyau ko pe akou mukūi. A'ere nipo mapepeja 'ga etee 'ga oi je rowosōu. Ajepeja 'ga awawe'em nipo. Je rerowiare'ema 'gā nooi je rowosōu— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'Jau ojewyru'Jaw are.

³⁷A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'Jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ape sipo erejot poromū ejewyr ire?— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe.

—Je ruramū te nipo pekwaap katu katu— 'Jau etee 'ga 'gā nupe. —Sā'ā uruwua mama'e nema kwaawa. A'eramū 'ā 'ua ajatykau ee. Nan tee futat nipo pēē. Je jewyru'Jawamū je kwaap katu katu pejepe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

Peojet kasi pejepe'ega Jarejuwarete 'ga upe ne

18 ¹Anure Jejui 'ga 'Jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Peojet kasi pejejemogyau pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ne— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

²A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Tapy'jja 'wyrarete pe 'wyriara 'ga amū reko. 'Gā ago'o anupawe 'ga 'Jau 'gā nupe: “Ene te 'ā mama'e tywera ereapo 'ga upe. A'eramū ene te 'ga mepyau”, 'Jau 'ga itywet ma'e 'gā nupe. “'Ga mepyemamū 'gā ene munewi ne”, 'Jau 'ga 'gā nupe. Aipoa 'wyriara nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. Aea nanē futat nopojeuwi futari nū.

³—Aipo amunawa pype majawera ēē mū akou. 'Wyria'ri 'ga upe ēē awau 'Jau: “Jekaraemā rerawarera wā nomepyi jee”, 'Jau ēē awau 'ga upe. “A'eramū ene je mepyukaa wā nupe”, 'Jau ēē 'ga upe. ⁴A'ere 'ga naani. Noje'egi futari aipo 'gā nupe. A'eramū ēē ojewya 'ga ree nū. A'ere ēē ojewyru'Japa 'ga ree nū. Ojewyjewya akou 'ga ree, oporogytau 'ga upe. A'eramū 'ga 'Jau ojeupe: “Kul'jywa 'ga miamū je 'ā napojeuwi jepi re'ā. Ae 'gā taetu je 'ā napojeuwi jepi re'ā”, 'Jau 'ga ojeupe. ⁵“A'ere pa 'ā koa majawera ēē je mopiro'ysāy'sagi nū”, 'Jau

'ga ojeupe. "A'eramū pa je ēē karaemā rerawarera 'gā nupe ēē karaemā mepyu-kaa kwy", 'jau 'ga 'ūina ojeupe. "Kasi a'e pe ēē ruru'jau'jawi 'au je marukare-'ema ne nū kwy", 'jau 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁶—Aipoa 'wyria'ri 'ga nia'wyri. Nakamēsiēte rūi 'ga ēē mepyu-kari 'gā nupe. A'etea 'ā pejemu'e 'ga ree. ⁷Aipo 'ga kūima'e 'ga nia'wyri agawewi futat. A'etea 'ga opoat ēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga taetu 'ā esage futat. A'eramū 'ga 'ā wemiayuwa 'gā poari futari. Ojeupe oporogyta ma'e 'gā ojere'emamū 'ga 'gā poari futari. ⁸'Ga niporomukui futari ae poaa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Tejoru'japa sipo je tejerowiaara 'gā amū nesagi? Je ruru'jawa poromukuran sipo 'gā jemogyi kwaiwete je rerowiaa? Kwaiwete tejerowiaara 'gā nesaga je afutat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē je rerowiaararete-ramū pejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega pejeojere'emamū futat pejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mukūja 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe

⁹A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jawamū nū. "Je jeresagey. Tekotee 'gā nia'wyri. A'ere 'ā je jeresage" 'jara 'gā nupe te 'ga 'i.

¹⁰—Mukūja kūima'e 'gā awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporogytau 'ga upe. Majepeja 'ga fariseua. A'eramū ajepeja 'ga 'wyriara upe ka'aranū pyykara 'ga. ¹¹A'eramū fariseu 'ga ojemome'wau u'ama Ku'jywa 'ga upe. "Na'gā 'jawe rūi je rekoi ene reape, ki Ku'jyp", 'jau 'ga 'ga upe u'ama. "Amumera 'gā te aje 'ā muna'ywamū ako ene reape. A'ere je 'ā nanarūi. Naa-poa'uweri je 'ā mama'e tywera ene reape tekou, ki Ku'jyp. 'Gā 'ā nako esagei futari ene reape. A'ere 'ā je te je reko esagei ene reape", 'jau 'ga oporogytau u'ama Jarejuwarete 'ga upe. "Gā 'ā okou futat ajuemireko are. A'ere je 'ā nanarūi. Noko'a'uweri je 'gā nemireko are. Je 'ā na'gā 'jawe rūi futat. Kwe 'ga te 'ā 'wyriara upe oreka'aranū pyykara te", 'jau 'ga, ajepeja 'ga kūima'e 'ga mome'wau u'ama Ku'jywa 'ga upe. "Nia'wyri 'ga. A'ere je na'ga 'jawe rūi. ¹²Mukūi 'ara rupi je 'ā teporogytau tekou enee ty'ara rerekou. Tek'a'aranūia miamū je 'ā imonou ene upe jepi. Teis ka'aranūi je majepeja monou enee jepi", 'jau 'ga u'ama oporogytau Jarejuwarete 'ga upe numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga nuenuwi. Ojeupe etee futat 'ga 'i u'ama— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹³—A'ere 'wyriara upe ka'aranū pyykara 'ga awau u'ama ojetee oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'ga kūima'e 'ga werojenosī otywera enu'ama. A'eramū 'ga a'eramū wowowyre'emamū u'ama oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. "Je 'ā jetywerete tekou enee jepi. Ejemuaēm je ree, ki Ku'jyp", 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū aipo 'ga 'eramū Janeruwarete 'ga 'ga tywera moia 'ga wi. A'eramū 'ga a'eramū 'ga katu'oka. Otywera renosiārera 'ga Ku'jywa 'ga ikatu'oka. ¹⁴Aipo 'ga ikatu'ogipyra 'ga esage akou Janeruwarete 'ga upe. Ajepeja 'ga naani. Nia'wyri 'ga 'ga upe. Wog ipe 'gā jewyramū 'ga remikatu'ogera 'ga etee futat wesageramū akou 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

—"Je jeresage" 'jara 'gā Janeruwarete 'ga nafutari. Aipo 'jara 'gā nojekatu-'ogukari Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ga "je 'ā jetywerete" 'jara 'gā katu'ogi.

Aipo 'jara 'gā etee ojekatu'ogukat Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama, 'gā mu'jau ee.

Jejui 'ga kunumī 'gā netee

(Mateu 19.13-15; Maku 10.13-16)

¹⁵ Anure amumera 'gā wa'yra 'gā nerua Jejui 'ga upe:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'i— 'jau 'gā erua 'ga upe. — Jarejuwarete kiā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kiā ojejukau esage wā nee, aru'e ore enee kī'i— 'jau kūjāmera 'gā 'ga upe.

A'ere Jejui 'ga remimu'e 'gā 'gā nesakawe 'gā 'i 'gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepemaruukari 'ga porogyta 'ga 'amamū— 'jau 'ga remimu'e 'gā 'gā nupe.

Aipo 'gā 'eramū Jejui 'ga oje'ega wemimu'e 'gā nupe:

—Naani. Peapo awi aipoa. Tene kunumī 'gā nuri je pyri— 'jau 'ga wemi-mu'e 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū futat 'ga kunumī'i 'gā nenūina:

—Pe'je pejejua je pyri— 'jau 'ga kunumī 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau:

—Janeruwarete 'ga kunumī 'gā afutat wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷—Kunumī 'jawewara 'gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyriaramū. Kunumī 'gā ojemogypyk te Jarejuwarete 'ga ree. Ojerekokatuukat 'gā 'ga upe. 'Gā 'jawe pejemogyramū 'ga pē katu'ogi. Kunumī 'jawewara 'gā etee te Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'ere 'ga ojee ijemogypyke'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomogyi wemiayuwamū. Nakunumī 'jawe rūi 'gā. A'eramū 'ga 'gā mogyawe'em wemiayuwamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet

(Mateu 19.16-30; Maku 10.17-31)

¹⁸ A'ere judeu 'gā 'wyria'ri 'ga amū awau oporogytau Jejui 'ga upe:

—Jejui. Ene 'ā eneresage. Ma'ja te je aapo 'awamū tejee, temanū re ywag ipe tejesawamū, Jarejuwarete 'ga pyri tewawamū?— 'jau 'ga oporonupa ee 'ua Jejui 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū “Ene 'ā eneresage” 'jau jee ejua 'ū? Janeruwarete 'ga etee te esage ma'ea kūi. “Ene 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawewara”, ere te jee?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ²⁰—Ymā te 'ā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. A'ea 'ā erekwaap. “Peko awi pejejemireko are” 'ea 'ā erekwaap. “Peporojuka awi. Pemunarū kasi mama'e are ne. Peje'ewu'jag kasi 'ga amū ne. Peanuw etee ki pejejara 'gā”. Mīmera 'ea 'ā erekwaapap— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Je kunumīawe futat aipo aapopap ikue, Moisesi 'ga je'eger imū etee futat ikue— 'jau aipoa kūima'e 'ga Jejui 'ga upe oje'ega.

²² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamū mama'e mū eapo. Ekaraemā eme'ēmap. A'ere ene ka'aranūū monou ika'aranūū'e'ema 'gā nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi oje'pyri ene manū re. Mama'e esagea te nipo 'ga

amut enee anure, enekaraemā monoawera mua enee anure. Ekaraemā me'eg ire ene ejua je rewiri— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

²³ A'ere 'ga aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga 'arasigamū etee okaraemā are. Kwaiwete te 'ga karaemā. A'eramū 'ga okaraemā me'ega futare'ema. A'eramū 'ga 'Jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'Jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga u'arasigamū awau, Jejui 'ga aipo ojeupe 'eramū awau.

²⁴ 'Ga 'arasiga resakawe Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

²⁵ —Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remia-yuwamū— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Kwaiwete 'gā karaemā. A'eramū 'gā okaraemā are etee wea'aramū ajemogyau. Okaraemā are etee aipo 'gā jemogypygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rūi 'gā jemogypygi ajemogyau. Jarejuwarete 'ga opoara futare'ema ajemogyau. Jeje'ega 'gā nuenwi futari ajemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'a kawaruua 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayramū ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ A'eramū 'ga renupara 'gā 'Jau 'ga upe:

—Maranuaramū ajee 'ga ae katu'ogi ki 'ei?— 'Jau 'gā 'ga upe.

²⁷ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pē nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa numiamū. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema amū mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'ea miamū Janeruwarete 'ga okatu'ok, “Je katu'og ape” ojeupe 'gā 'eramū— 'Jau etee Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū Pedro 'ga 'Jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemā arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanē futat ako ore ejaa ai'i nū. Ma'ja te ore mama'e rejaawera repya?— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau wemimu'e 'gā nupe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramū je 'Jau pē nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi pē nupe pēnemiejarera apyraapa. Je mome'u are woga rejaarera 'gā, wemireko rejaarera 'gā, weki'yra rejaarera 'gā, wewirera rejaarera 'gā, wenyra rejaarera 'gā, ujara rejaarera 'gā, wa'yra rejaarera 'gā. ³⁰ Mīmēra 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e monoi. 'Awamū futat 'ga mama'e monoi 'gā nemiejarera apyraapa. Amanū re je ree omama'e rejaarera 'gā juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri— 'Jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

Amanūawama Jejui 'ga imome'wau'japa

(Mateu 20.17-19; Maku 10.32-34)

³¹ Aipo 'gā nupe 'e re Jejui 'ga wemimu'e 'gā nenūina:

—Pejepe'a'i 'gā nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā ojepe'au mytuna 'gā nui 'ua. A'eramū 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. A'eramū je pē muea'aa Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarer are— 'Jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

—Ymā te 'ā 'gā ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue, “Anure tamut teja'yra 'ga pē nupe 'Jau” 'e are rakue. “A'eramū ia'wyre'ema 'gā

jera'yra 'ga rerekou tyweaete nipo. ³² A'eramū nipo 'gā 'ga monou romanū 'wryiara 'ga po pe 'ga jukaukaa. A'eramū nipo jefaruu 'gā 'ga kurapa, onymuna 'ga ree, 'ga nupānupāu, 'ga monou, 'ga mu'ama 'ypeywar are 'ga jywa pypiraa 'ga manūawamū futat", 'jau 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā muea'aa ikwasiaripyrer are. ³³—“A'ere nipo je imuapyyra 'ara rupi 'ga moferawi etee nū”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nupe, ikwasiarukaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā muea'aa ee.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Je 'ā pēneki'yraretea. Janeruwarete 'ga je mut pē nupe. A'eramū 'gā je ree futat poromū ka'arana kwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'ga nupe.

³⁴ A'ere 'gā nokwaawi 'ga 'ea. Naeapyoi 'gā 'ga 'e are.

—Ma'ja are te 'ga jane mu'ei?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ma'eramū 'ga aipo mome'wau janee?— 'jau 'gā ajaupe.

—Tee. Je nakwaawi ki 'ei— 'jau etee 'gā amū ajaupe.

Eae'ema 'ga

(Mateu 20.29-34; Maku 10.46-52)

³⁵ Jeriko 'jawa amunawa upe iwaēm ja'wyja'wyuuramū eae'ema 'ga amū 'ūina wapyka peyse pe:

—Ka'aranūū'ia pemut ape jee— 'jau 'ga 'ūina pe rupi okwap ma'e 'gā nupe.

³⁶ Peyse pe 'ūinaw ipe 'ga 'ūina wapykaku 'gā fu are. Kwaiwete 'gā fu renupa 'ūina. A'eramū 'ga 'jau:

—Awŷja te poromū ako?— 'jau 'ga wafukaita 'gā nupe.

³⁷—Jejui 'ga ako, Nasare pe waranup ma'efera 'ga okwap akou— 'jau 'ga amū 'ga upe.

³⁸ A'eramū eae'ema 'ga wafukaita Jejui 'ga upe:

—Jejui! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Ereje-muaēm te je ree? Epājē mū je katu'og ape, ki Jejui— 'jau 'ga wafukaita 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'ga pyu okwap ma'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Epije e'yina kūi. Aereau toko re'ā— 'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'ga jero'wuro'wui etee wafukaita 'ga upe:

—Jejui! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Ejemuaēm je ree. Je resag ape, a'e je enee— 'jau 'ga ojero'waro'wau etee wafukaita 'ūina.

⁴⁰ A'eramū Jejui 'ga awau opytau pe pe.

—Pe'je ajee eae'ema 'ga rerua jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ga rerua 'ga upe. ⁴¹ Ojeupe 'ga rererauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te erefutut ejeupe je iapoa?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

—Tamā'ē 'jau nū, a'e je enee, ki Ku'jyp. Jereapap je ikue— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremā'ē futat nū. Je rerowiar ape ekou ra'e. A'eramū je ene mamā'jāu nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁴³ A'eramū 'ga opo monou 'ga reakwara 'arimū 'ga mamā'jāu nū. A'erauwe 'ga amā'jāu awau Jejui 'ga rupi.

—Ene te 'ā eneresage jee— 'Jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa amamā'ēawer are.

'Ga resakara 'gā nanē oje'ega Jarejuwarete 'ga upe nū:

—Ene te 'ā eneresage oree— 'Jau 'gā oje'ega 'ga upe.

Sakeu 'ga

19 ¹Jeriko 'jawa amunawa upe owaēmauwe Jejui 'ga awau amunawa pyterimū akou. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. ²A'eramū Sakeu 'ga oporesagiweramū Jejui 'ga ree. Sakeu 'ga ika'aranūū kwai ma'ea. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā nupe 'ga reni 'wyriaramū. ³'Ga poromū iporesagiwet Jejui 'ga ree. A'ere 'ga nifukui. A'eramū 'ga a'eramū 'ga resake'ema. ⁴A'eramū 'ga awau ujāna 'ga renune awau ojeupia 'ywa rupi. Figu 'ywa rakā 'arimū 'ga awau ojeupia 'ūina, Jejui 'ga kwapawa 'arimū. “Ko rupi futat nipo 'ga kwawi re'ā”, 'Jau Sakeu 'ga ojeupe, awau 'ūina 'ywa rakā 'arimū 'gā nenune.

⁵Ua Jejui 'ga owaēma 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga amā'jāu 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Sakeu. Ere ejua ejypa. Too ene rupi ene'wyr ipe 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶A'erauwe 'ga 'ua ojypa. A'eramū 'ga Jejui 'ga rerawau oje'wyr ipe. A'eramū futat Sakeu 'ga aku'iramū 'ga rerawau oje'wyr ipe.

⁷A'eramū aipo resakarera 'gā 'Jau ajaupe:

—Kuu. Nokwaawi 'ga Sakeu 'ga ra'e— 'Jau 'gā ajaupe. —Sakeu 'ga 'ā 'wyriararete upe janeka'aranūū pyykara. A'eramū 'ga ia'wyre'emamū akou. Nia'wyr ika'aranūū pyykara 'gā najuejue etee. Amunarū ma'e 'gā juejue te 'ā. A'etea Jejui 'ga oo 'ga 'wyr ipe jā'nū'ū— 'Jau 'gā Jejui 'ga ago'wau 'upa.

⁸Ojem'i'war ire Sakeu 'ga 'Jau Jejui 'ga upe:

—Apoit je tetywer awi 'awamū. A'eramū je tekaraemā mojo'oka ikarae-māe'ema 'gā nupe. Amumera 'gā nui je ka'aranūū reroouu re je ka'aranūū monoi 'gā nupe nū. Irūpāwē juejue je imonoi 'gā nupe nū, 'gā nui eruripyrrera mepyau 'gā nupe nū— 'Jau 'ga 'ga upe.

⁹A'eramū Jejui 'ga 'Jau wesakara 'gā nupe:

—Ko 'ga kūima'e 'ga judeua futat. A'etea 'ga mama'e tywera wapo akou rai'i. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga 'ga katu'ogi— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰—Je 'ā pēneki'yraretea futat. Ma'eramū 'ā je ruri oka'jam ma'e 'Jawewara 'gā nekaa tekou. Jeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā oka'jam ma'e 'Jawewara futat ajemogy. A'eramū je 'gā nekaa te tejua etee. 'Gā katu'okawamū tejua etee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Kūima'e 'ga remiayuwa 'gā mome'uawet

(Mateu 25.14-30)

¹¹Jerusarega pyri awauwe 'ga rupi oo ma'e 'gā 'Jau ajaupe:

—Sawaēm ja'wyja'wy jane Jerusarega upe ra'e. 'Awamū futat nipo 'ga rekoi 'wyriaramū janee— 'Jau 'gā ajaupe.

¹²A'ere Jejui 'ga nuenuwi agawewi futat 'gā 'ea. A'etea 'ga okwaap aipo 'gā 'ea ajaupe. A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'Jawamū.

—'Wyriararete 'ga ika'aranūū kwai ma'e 'ga renūina. “Ere ejua 'au je pyri. Tomono ene 'wyriaramū 'gā nupe 'Jau”, 'Jau 'ga oje'ega monou 'ga upe. Mukuu 'wyriararete 'ga rekoi.

13—A'eramū 'ga oo enunewe wemiayuwa 'gā nupe oporogytau. Teis 'ga remiayuwa 'gā pytuna. A'eramū 'ga ka'aranūū 'ywope'i monou 'gā nupe. “Oo je teatau pē nui. A'eramū je ka'aranūū 'ywope'ia monou pāwē pāwē pē nupe. A'eramū pēē pejewau imomytuna jee je rurul'jawe'emaue”, 'jau 'ga 'gā nupe, ka'aranūū monou 'gā nupe. Oporogytapaw ire 'ga awau 'gā nui.

14—A'eramū 'ga 'wyr ipewara 'gā amū 'ga futare'ema 'wyriaramū 'ga rekoa. “Kuu. Nia'wyr 'ga. Nifutari jane 'ga 'wyriaramū 'ga rekoa jarejee”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'gā amū monou imoporogytaukaa 'wyriararete 'ga upe. “Narafutari ore 'ga 'wyriaramū orojeupe 'ga ruwa”, 'jau 'gā oje'ega monou 'wyriararete 'ga upe.

15—A'ere 'wyriararete 'ga nomojerowiari 'gā je'ega. A'eramū 'ga 'ga mogou 'wyriaramū 'gā nupe. A'eramū 'ga 'wyriaramū omogo re 'ua ojewya oje'wyr ipe nū. Owaēm ire 'ga wemiayuwa 'gā nenūina. “Maran gatu nipo 'gā jeka-aranūūa rerekoi rai'i?” 'jau 'ga ojeupe. “Ika'aranūū kwaiwete sipo 'gā nai'i?” 'jau 'ga ojeupe.

16—A'ere 'ga amū 'ua owaēma 'ga upe nū: “majepei'i etee agawewi ako ka'aranūūa eremut jee ikue. A'ere 'awamū je imomytuni teis enee ai'i”, 'jau 'ga 'ga upe erua.

17—“A'jea futat. Majepei'i etee agawewi ako je imonoi enee ai'i. Ene 'ā jere-miayuw esagea futat. A'eramū je a'eramū ene monou teis amunawa mo'wy-riaa”, 'jau 'ga 'ga upe.

18—A'ere 'ga amū 'ua nū. “Majepei'i etee ako eka'aranūūa eremut jee ikue. A'ere je imomytuna sīku 'awamū ene upe”, 'jau 'ga o'wyriara 'ga upe.

19—“A'jea. 'Awamū je ene monoi 'wyriana'nīnamū sīku amunawa mo'wy-riaa”, 'jau 'ga 'ga upe.

20—A'ere 'ga remiayuwa 'ga amū 'ua nū. “Kweramū eneka'aranūūa. Namomyi etee je. Akyje te je ene wi. A'eramū je iauwana taity pirera pype imima erekou muna'yw awi ai'i. 21 Akwaap je ene jepi. Enemara'ne 'ā ene. Ejemepya te 'ā erefutut ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī ejea'are'emamū. A'eramū je tekyjau ene wi ai'i, eneka'aranūūa momyawe'em ene wi ai'i”, 'jau 'ga 'wyriara 'ga upe.

22—A'eramū 'wyriara 'ga amara'neeteeteramū 'ga ree. “Nenea'wyr futari te 'ā ene. Erekwaap futat te 'ā jemara'nea jepi. A'jea futat ere aipo 'jau jee. 'Emepy ekoete ate te 'ā erefutut ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī ejea'are'emamū, ere ako jee ko. A'jea futat ere jee. Ka'aranūūa etee je afutat”, 'jau 'wyriararete 'ga aipo 'ga upe. 23 “Ma'eramū sipo ene imomytune'ema jee rai'i? Je upe imomytuna ene ifutare'emamū amunipo 'ā eremono ka'aranūū rerekwara 'gā nupe rai'i kūi. A'eramū amunipo 'ā 'gā jeka'aranūū momyawera mepyau enee jee rai'i kūi”, 'jau 'wyriara 'ga aipoa kūima'e 'ga upe.

24—A'eramū 'ga 'jau ojeypyriwara 'ga upe: “Ere ka'aranūū pyyka 'ga wi. Imonou teis ka'aranūū pyykarera 'ga upe”, 'jau 'ga 'ga upe.

25—A'eramū 'ga 'jau 'wyriara 'ga upe: “Naani kūi. Kwaiwete 'ga ma'ea kūi. Teis 'ga ma'e pytuna kūi”, 'jau 'ga 'ga upe.

26—A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: “A'jea futat. Ereko esageara 'gā opygy'jap futat nū”, 'jau etee 'ga 'gā nupe. “Ereko esage'emara 'gā te ajee nuerekoi futari. Erekopyrera miamū futat 'ga erekowe'em”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷—A'ere 'ga 'jau 'gā nupe nū: “A'eramū pēē 'awamū je ree iporomutare-'ema 'gā nerua iāpisaupap 'au je rowase. Narafutari ore 'wyriaramū 'ga rekoa 'jarera 'gā nerua iāpisau je rowase”, 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'-wau 'gā nupe, 'gā mu'jawamū.

Kawaru'i 'arimū Jejui 'ga ataawet

(Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Juā 12.12-19)

²⁸ Aipo mome'upaw ire Jejui 'ga watau wemiayuwa 'gā nenune. A'eramū futat 'gā awau 'ga rewiri. ²⁹ A'eramū 'gā awau owaēma ywytyra upe. Oriweira 'jawa upe owaēma. Kwaiwete aipoa 'ywa oriweira 'jawa peu. A'eramū 'gā a'eramū ywytyra renūina, Oriweira 'jau jupe.

Mukūja amunawa 'upa aipoa ywytyra pyri. Pefaje, Petani. Mīmera amunawa 'upa ywytyra pyri. ³⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā amū nupe, mukūja 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaēma iruupeuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pēē kawaru'i mū resaka. Nuatai we 'gā amū i'arimū. A'ea ki perut iamoia jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—“Ma'eramū te peko ee?” pejejeupe 'gā 'eramū ki “Janejara 'ga te e'i ore ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga ore ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pē nupe nū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² A'eramū 'gā awau kawaru'i resaka. 'Ga je'eg imū etee futat 'gā kawaru'i resaka. ³³ Kawaru'i amoiramū, ijara 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē pejekou ee ki 'ei? Ma'eramū pēē iamoia ki 'ei?— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Janejara 'ga te e'i ore ko: “Kawaru'ia pekwap amū rerua jee ra'ne”, e'i 'ga ore ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri nū— 'jau 'gā 'ga upe.

—A'jea. Pe'je ajee erawau 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵ A'eramū 'gā erawau Jejui 'ga upe. A'ere 'gā amū opira mososoka imonou kawaru'i 'arimū Jejui 'ga upe. A'ere 'gā kawaru'i pyyka Jejui 'ga upe 'ga apy-kawamū. ³⁶ A'eramū Jejui 'ga awau Jerusareg ipe kawaru'i 'arimū. A'ere 'ga rupi oo ma'e 'gā awau ujāna 'ga renunewe opira mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou.

Ymā 'gā aipo apou 'wyriararete upe rakue, 'ga ree opojejuka resaukaa-wamū rakue. A'eramū 'gā a'eramū iapou Jejui 'ga upe.

—'Ga nipo ako 'awamū 'wyriaramū janee— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

³⁷⁻³⁸ Ywytyra awau wāāpyramū Jerusarega upe. Jerusarega 'upa ywytyray 'arimū. Jerusarega rerowykawe 'gā ajatykau wafukaita ajaupe:

—Janeruwarete 'ga esage futat ra'e. Koromū futat Jejui 'ga, Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Kwaiwete 'ga 'gā moferawi. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nanē 'ga okatu'ok nū— 'jau 'gā ajaupe wafukaita. —A'ea ore aruesak ai'i. Janeruwarete 'ga 'ā ene mua— 'jau 'gā ajaupe.

Kwaiwete 'gā awau Jejui 'ga repejāna. A'eramū 'gā a'eramū awau akou meewe. A'eramū 'gā amū 'jau 'ga upe wafukaita:

—Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera.

Ene ree 'ā Janeruwarete 'ga ta'waramū akou ore.

Ywagipewara 'gā najuejue etee opy'ata'waramū ajemogyau nū.

'Ga te 'ā ene mut ore'wyrarareteramū.

Ene 'ā eneresage ekou oree.

A'eramū ene 'awamū ekou 'wyrarareteramū oree—

'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'gā amū 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree jepi. Ene 'ā Jejui 'ga eremut oree. Eneje'eg imū futat 'ga ruri. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa Jejui 'ga ree.

³⁹A'eramū fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Jejui! “Aipo pe'je awi”, ere 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga upe te aipo jane 'i jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. 'Gā je'ege'em ire amunipo 'ā itaa we futat ije'egi jee je muorypa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga ajemuaēma Jerusareg ipewara 'gā nee

⁴¹Jerusarega pyri katu katu awauwe Jejui 'ga amā'jāu amunaw are. A'eramū 'ga u'arasigamū. A'eramū futat 'ga ajaa'wau. “Jerusareg ipewara 'gā Jeruwarete 'ga je'ega renupare'ema”, 'jau 'ga ojeupe.

⁴²—Je 'ā ae katu'okara futat. Je 'ā Jarejuwarete 'ga mota'wara pē nupe. Je rerowiamū nipo 'ga ota'waramū akou pē nupe. Aipo pēē ikwaawa je afutat numiamū. A'ere 'ā nepekwaawi futari. Ikwaaw ire amunipo 'ā ia'wyrere'ema 'gā nepē nereko tyweri— 'jau 'ga amā'jāu Jerusareg are. ⁴³—A'ere 'ā Jerusareg ipewaramū nepēporomutari je ree. A'eramū nipo ia'wyrere'ema 'gā anure 'ua pē'wyrā osōu pē nee. A'eramū nipo pēē mū pejekal'jame'ema futat. Tujugeyra pyu pē osōu. ⁴⁴A'eramū nipo 'gā pē'wyrarete mateepapa pē nui— 'jau 'ga 'ūina. —Pēē nanē futat pē apisaupap katu katu nū. Nepeka'jami futari nipo pēē mū. Kunumīaky'ria we futat nipo 'gā wapisipap katu katu. Pēnoga we futat etyka nipo pē nui. Iku'jo'joka pē nui imuāmuāina pē nui. Janeruwarete 'ga 'ā je mut ae katu'oka. A'ere 'ā nepēporomutari je ree. A'eramū 'awamū mama'e tywera ojeapou pē nupe— 'jau 'ga 'ūina amā'jāu 'gā 'wyr are.

A'eramū futat 'ga ajaa'wau.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Mateu 21.12-17; Maku 11.15-19; Juā 2.13-22)

⁴⁵'Gā 'wyrarete upe owaēmawe Jejui 'ga ojypa kawaru'i awi. A'eramū 'ga awayayau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Irāā'ā wyra me'egara 'gā nuwamū. A'eramū Jejui 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Jeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga— 'jau 'ga wyra me'egara 'gā nupe, 'gā karaemā muāina, 'gā neymawa mopyamāu 'gā nui. A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

⁴⁶—Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. “Jemogytaawa 'og ipe 'gā nuri oporogytau jee”, 'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue. 'Au futat Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pem'yi pejemunarūawamū ete. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'au. “Pe'je pejejua jereymawa mua iapyau

Jarejuwarete 'ga upe", 'jau 'ā pēē 'gā nupe pejejupa. A'ere 'ā pemepyuukat pejejaupe epy apyraapa. Pejemunarūmū 'ā pejejupa pejejoka'aranūū are— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyradena 'gā nupe. —A'eramū pēē pejewau 'aw awi peje'jāu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, amara'neramū 'gā nee.

⁴⁷A'eramū Jejui 'ga awau ai'iwe ai'iwe 'jau, 'ga awau 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Kwaiwete 'ga ree iporomutare'ema 'gā. Mainana 'wyrara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, 'wyrari 'gā. Mīmira 'gā amara'neramū 'ga ree. 'Ga juka are 'gā afuweramū.

⁴⁸A'ere 'gā najukaarūi 'ga. Kwaiwete wejue Jejui 'ga ree iporomutat ma'e 'gā jemogyi. A'eramū 'gā okyjau 'gā nui, 'ga juka ekoete awi. Nokoi wejue Jejui 'ga tesirūgatu 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū 'ga jukawarū'em.

—'Ga ree janereko ekoeteramū 'ga ree iporomutat ma'e 'gā jane apisi ne— 'jau 'ga ree imara'ne ma'e 'gā ajaupe.

“Awýja rer imū te erejot?” Jejui 'ga upe 'gā 'eawet

(Mateu 21.23-27; Maku 11.27-33)

20 ¹Uwarete 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga akou 'gā mu'jau 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpouriweramū Janeruwarete 'ga pē katu'ogi futari, pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

²A'e pype mainana 'wyrara 'gā 'ua oje'ega Jejui 'ga upe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee, judeu 'gā 'wyrari 'gā. Mīmira 'gā 'ua oje'ega 'ga upe:

—Awýja rer imū te erejot rakue? Awýja pājē mū te mama'ea ereapo? Awýja te ene mut ore rakue?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe.

³A'eramū Jejui 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. ⁴Awýja je'eg imū ajee Juā Batista 'ga ruri ae pymāū 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?— 'jau Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe u'ama.

⁵A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe?— 'jau 'gā ajaupe etee futat. —“Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri” ojeupe jane 'eramū te 'ga “te a'etea neperowiari 'ga” 'ga 'i jane nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ⁶—“Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri”, 'ga upe jane 'eramū nipo tekotee 'gā jane apisi ete ita pyu nū'ū. “Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat jane” e'i 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā aipo jane 'eramū amara'neramū jane ree ne nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ⁷A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū— 'jau 'ga o'meramū 'ga upe.

⁸A'eramū Jejui 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—Je nanē temuarera 'ga namome'ui futari pē nupe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ko raaran a'wyre'ema 'gā

(Mateu 21.33-46; Maku 12.1-12)

⁹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peapyaka jeje'eg are. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'jawamū ee, pē mueapyou ee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kūima'e 'ga amū y'wa 'ywa rakā otym. Kwaiwete uwa 'jawa 'ywa rakā 'ga otym oko pe. A'eramū ijara 'ga 'gā amū

monou uwa ko raaranamū ojeupe. “Y’wa mū jema’ea futat. Emyreramū te ajee pēma’e futat pēporowykawera repya futat”, ‘Jau ijara ‘ga ‘gā nupe. A’ere ‘ga awau watau ‘gā nui. A’eramū ‘ga namutamutat akou muku ‘gā nui. ¹⁰ Uwa atyarama upe iwaēmauwe ijara ‘ga wemiayuwa ‘ga amū monou oma’e uwa ‘a piaramū. A’ere ko raarana ‘gā ‘ga nupānupāi etee ‘ga monou ‘ga mojewya. Nan etee futat ‘ga monou. ¹¹ Aipo ‘ga waēm ire ko jara ‘ga ‘ga amū monou nū, oma’e piaramū ‘ga ‘ga monou numiamū. A’eramū ‘ga awau owaēma uwa ko pe. “Uwa pemut amū jee, e’i ijara ‘ga pē nupe”, ‘Jau ‘ga iaarana ‘gā nupe. A’ere ‘gā nānēwējēmī ‘ga rerekoi nū. ‘Ga pyygi etee ‘ga nupānupāu ‘ga rerekou nū. A’erauwe ‘ga ojewya awau nū. “Namuri etee ‘gā amū jee ki ‘ei. Je nupānupā etee ‘gā je mua je mojewya nū ki ‘ei. Ene agawewi ako je mono ape ai’i. A’etea ‘gā nojeipojeuwi etee ki ‘ei”, ‘Jau ‘ga ‘ua ijara ‘ga upe imome’wau.

¹²—A’eramū ‘ga ‘ga amū monou nū. A’ere ‘gā nānēwējēmī ‘ga rerekoi nū.

¹³ A’eramū ko jara ‘ga ‘Jau ojeupe: “Ma’ja ajee je aapo ‘gā nupe ‘ū? Teja’yra ‘ga pa je omono nū kwy”, ‘Jau ‘ga ojeupe. “Jera’yra ‘ga nā’ā jeremifutararetea re’ā. A’etea pa je ‘ga omono ‘gā nesaka kwy. ‘Ga nipo ‘gā opojeup re’ā. Jera’yra ‘ga ree nipo ‘gā pojyramū re’ā”, ‘Jau nipo ‘ga ojeupe— ‘Jau Jejui ‘ga imome’wau ‘gā nupe.

¹⁴—A’ere nipo ‘gā ‘ga ra’yra ‘ga resakawe ‘gā ‘i ajaupe: “Wa’yra ‘ga ‘ga amut y’wa piaramū ra’e. ‘Ga futat ‘uwa ‘ga py’rau ko jaramū ‘uwa ‘ga manū re. A’eramū jane ‘ga jukau jui. A’eramū janema’ea futat koa ‘ga ruwa ‘ga manū re”, ‘Jau nipo ‘gā ajaupe— ‘Jau Jejui ‘ga ‘gā nupe.

¹⁵—A’eramū ‘gā ‘ga pyyka ‘ga rerawau enuēma ko awi ‘ga jukau— ‘Jau Jejui ‘ga imome’wau ‘gā nupe.

A’eramū Jejui ‘ga ‘Jau ‘gā nupe:

—Maran sipo ko jara ‘ga wa’yra jukaarera ‘gā rerekoi? ¹⁶ ‘Ga futat oo ko raarana ‘gā apisau. A’ere nipo ‘ga ‘gā amū monou ‘gā py’rau oko raaranamū nū— ‘Jau ‘ga ‘gā nupe imome’wau.

A’eramū aipo renupara ‘gā ‘Jau ‘ga upe:

—A’jea futat sipo ‘gā ‘ga ra’yra ‘ga jukai?— ‘Jau ‘gā ajaupe.

¹⁷ A’eramū Jejui ‘ga ‘Jau:

—Ymā te ‘ā Janeruwarete ‘ga oje’ega kwasiarukari ‘gā nupe rakue. Je ree futat ‘gā ka’arana kwasiari rakue.

“Mīa ita nia’wyrui ra’e, ‘Jau nipo itaoga apoara ‘gā ajaupe, ita monou imomoa ajai.

A’ere ‘ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita pyygi etee imonou imyina tenawera pype ‘oga ypywotypawamū”,

‘Jau ‘gā ka’arana kwasiaa je ree rakue— ‘Jau Jejui ‘ga ‘gā nupe.

¹⁸—‘Ga amū nipo u’aa ita ‘arimū. A’e ‘ga open futat. A’ere ‘ga amū ‘arimū ita ‘ar ire a’e ‘ga kul’jogī futari. Nan tee futat Janeruwarete ‘ga oje’ega renupare’emamū iapoi pē nupe— ‘Jau Jejui ‘ga ‘gā nupe.

Jejui ‘ga upe fariseu ‘gā ‘eawet

(Mateu 22.15-22; Maku 12.13-17)

¹⁹ A’eramū Moisesi ‘ga remikwasiarer are moromu’jara ‘gā, mainana ‘wy-riara retee amara’neramū Jejui ‘ga ree.

—Jane upe futat nipo ajee ‘ga ‘i u’ama— ‘Jau ‘gā ajaupe. —Pe’je ajee sipyyk ‘ga ‘ū— ‘Jau ‘gā ajaupe.

A'ere 'gā kyjei etee Jejui 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nui. A'eramū 'gā 'ga pyyke'ema.

²⁰ A'eramū 'gā 'ga rerekou weape etee. 'Gā amū 'gā imepyau imonou 'ga rewiri 'ga resakawamū:

—Pe'je pejewau 'ga renupa pejemogyau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga rewiri akou 'ga renupa.

—Tepeenup 'ga 'wyriararete 'ga kurawa 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe. —'Wyriararete 'ga kurawamū sipyyk 'ga 'jau. A'eramū 'wyriara 'ga 'ga jukaukaa janee 'jau— 'jau 'gā aipo 'gā nupe, 'ga rewiri imonopyra 'gā nupe.

²¹ A'eramū imepypyra 'gā awau oporonupa ee 'ga upe:

—Jejui. A'jea futat 'ā ereporogyta esage. Nereporogyta ekoetei 'ā ekou. A'jea futat 'ā erejejuka pāwē pāwē ore ree. A'jea futat te ore mu'e ape mama'e are— 'jau 'gā Jejui 'ga upe oporonupa 'me ee. ²² —A'eramū ene 'awamū 'jau ore. Jane 'ā judeua. Simono te jane ka'aranūia 'wyriararete 'ga upe? Naani te ra'u nū? Najudeu arūi te 'ā 'wyriararete 'ga. Tapy'yi amuteea 'ga. Romanūa te 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gā oporonupa 'me Jejui 'ga upe.

²³ A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gā nuri numiamū. Siesak 'ga 'wyriararete 'ga kurawa 'jau, e'i 'gā jee numiamū”, 'jau 'ga ojeupe.

²⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ka'aranūi 'ywope'ia pemut amū jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mū ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū imonou 'ga upe:

—Kweramū ajee 'wei— 'jau 'gā imonou 'ga po pe.

A'eramū 'ga esaukaa 'gā nupe:

—Awŷja ra'agawa te 'up ee?

—'Wyriararete 'ga ra'agawa 'up ee!— 'jau 'gā 'ga upe.

—Awŷja rera ajee 'awamū ojekwasiat 'upa ikupe katy nū?— 'jau 'ga esaukaa 'gā nupe.

—'Wyriararete 'ga rera futat 'up ee— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

²⁵ —'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramū pēē imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ A'eramū 'ga upe ee oporonup ma'efera 'gā oporesagamū etee 'ga ree:

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nū'ū. Nakurawi futari 'ga 'wyriararete 'ga janee jā'nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā ajemogyau etee futat.

Oferap ma'e are 'gā mu'eawet

(Mateu 22.23-33; Maku 12.18-27)

²⁷ Ko'iko'i ete satuseu 'gā amū 'ua oporogytau Jejui 'ga upe nū. Aipo 'gā e'i ajaupe: “Amanū re ae noferawu'jawi. Amanūmū ae teepawamū ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gā ajaupe jepi. A'etea 'gā 'ut imome'waukaa Jejui 'ga upe. ²⁸ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga” e'i 'gā enee jepi. A'eramū ene ore mueapyo katuu mama'e are. Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kūima'e 'ga amū nipo amanū wa'yre'emaue. A'eramū nipo 'ga manū re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera ēē rerekou nū. A'eramū nipo 'ga wa'yramū ēē

pype. A'ere nipo 'ga ra'yr pypa amanū ma'efera 'ga ra'yrera 'jawe futat", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ A'eramū 'gā oporogytau'japa nū:

—Kūima'e 'ga amū nipo 'ga ra'yra sete. A'eramū nipo u'ar pyp ma'efera 'ga kūjā mū rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emaue 'ga manūi jui. A'eramū 'ga wemireko ēē reja wewirerera 'gā nupe. ³⁰ A'eramū nipo 'ga manū re 'ga rewirerera 'ga amū ēē rerekou 'ga py'rau nū. ³¹ Ojopy'rapy'rau etee 'gā ēē ree, ajamanū re. A'ere 'gā nata'yri'i futari ēē pype. ³² Ojee 'gā jomoy paw ire ēē nanē amanūmū nū. ³³ A'eramū nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamū sipo ēē menaretea?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe. —'Gā juejue futat ēē wereko kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Au etee te 'gā nemirekoramū kūi. ³⁵ A'ere oferap ma'e 'gā nuerekou'jawi kūjāa. Niporerekoweru'jawi 'gā kūjā are. Kūjāmera 'gā nanē omenariwere-'emamū futat nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶ —Ywagipewara 'gā 'jawe futat 'gā jemogyi amanūu'jape'ema futat. Janeruwarete 'ga 'gā omoferap imogyau nū. A'eramū 'gā a'eramū 'ga ra'yramū futat ajemogyau. ³⁷ Ymā te 'ā Moisesi 'ga jane mu'ei ae feraw are rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Ka'a'ia je upe imueny re Janeruwarete 'ga oje'ega jee ikue: Je 'ā Eneruwaretea, 'jau 'ga oje'ega jee ikue”, 'jau Moisesi 'ga imome'wau rakue. “Je te 'ā Eneruwaretea. Enepytuna 'gā Nuwaretea je. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā Nuwaretea je ako, 'jau 'ga jee ikue”, 'jau Moisesi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

³⁸ —Aipo 'gā amanū futat rakue numiamū, Moisesi 'ga tywe'emaue futat rakue numiamū. A'ere 'gā 'aga namanūi futari. Ateepawe'emamū futat 'gā 'aga. A'eramū Janeruwarete 'ga poromū 'jau Moisesi 'ga upe. 'Gā 'aga tywe'em ire amunipo 'ā 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe. Ako ma'e 'gā nupe etee te 'ga ae ruwamū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

³⁹ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū 'jau 'ga upe:

—A'jea futat— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁰ A'ere amumera 'gā noje'egi futari ajemogyau. Ojenosī 'gā 'ga wi. A'eramū 'gā oje'ege'ema futat 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret

(Mateu 22.41-46; Maku 12.35-37)

⁴¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran sipo ajee Ku'jywa 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyreramū wējēmī 'ga rekoi nū? Ymā te Davi 'ga manūi rakue. ⁴²⁻⁴³ Davi 'ga futat ka'arana okwasiat inuga janee rakue, Saumu 'jawa ka'aran are 'ga ikwasiarini inuga janee rakue:

“'Ga te eteetea. Janeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe:

‘Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepājērete je 'jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyraramū 'gā nupe najuejue etee.

Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū je ene magwawukari.

A'eramū ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Jejararete 'ga upe ai'i",
 'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁴—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramū sipo ajee Davi 'ga 'i “Jejararete 'ga”, 'jauajuapyrera 'ga upe nū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat

(Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40)

⁴⁵Mytuna 'gā ajemogyau Jejui 'ga porogyta renupa. A'ere 'ga ojerowaka oje'ega wemimu'e 'gā nupe:

⁴⁶—Pejea'gu ki Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe. —Gā 'ā e'i ojeupe: “Je kūima'eeteetea”, e'i 'gā 'ā ojeupe ajemogyau, waity fuku rerekou. A'eramū 'gā ataramū 'gā naitya ajasimana 'gā nee. “Tiporesag ete 'gā je ree 'jau”, 'jau 'gā akou ojeupe. Wapeje'ega tāmējē 'gā ifutaa. 'Wyriara apykawa 'arimū etee wapyka awau pejejatykaaw ipe. Ojemi'waaw ipe nanē nū 'wyriara renawa 'arimū etee wapygiweramū ojemi'waa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁷—Kūjā men manū ma'e 'gā nupe nanē 'gā 'jau: “Je tamaenun tekou enekaraemā are 'jau”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe. “Je tareko esage enekaraemā enee 'jau”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe. A'ere 'ga etee 'gā karaemā pygi ojeupe, ka'aranūa nanē nū. A'eramū 'gā 'jau ojeupe etee futat: “Kwakwai'i teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe. Kasi a'e pe 'gā je kwaawi mama'e tywera je iaporamū ne kwy”, 'jau 'gā ojeupe etee futat. A'eramū nipo 'gā oje'ega monou fukuu 'me futat Jarejuwarete 'ga upe, wemiapo tywera mimawamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweri 'gā nemiapo tyweawer are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Imen manū ma'efera ēē remimonofet

(Maku 12.41-44)

21 ¹Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'ūinaw ipe Jejui 'ga ose ma'e 'gā nesaka 'ūina. Ika'aranūū kwai ma'e 'gā ka'aranūū monou yrū pype Jarejuwarete 'ga upe kwaiwete. ²Gā nesepaw ire majawera ēē mū 'ua osou 'og ipe. Nika'arani ēē akou. Itywerete ēē akou. A'etea ēē oka'aranūū ywope'i omono ipype. Mukūi'i etee ēē imonou ipype. Naepyi agawewi ēē remimonofera. ³⁻⁴Ēē resakawe Jejui 'ga 'jau ojeupī oo ma'efera 'gā nupe:

—Kweramū kūjāa ēē imen manū ma'efera ēē. Nitywa'uweri agawewi ēē mama'ea. A'etea ēē oka'aranūū monoupap futat yrū pype. A'eramū ēē otywe'emamū futat mama'ea ojeupe imuawamū. Ēē remimonofera ika'aranūū kwai ma'e 'gā ma'e wapyraap futat Janeruwarete 'ga upe. 'Gā kwaiwete agawewi omono 'ga upe. A'etea 'gā kwaiwete wējēmī wereko ojeupe nū. A'ere ēē ma'ea nitywi futari. Omonopap futat ēē 'ga upe. Naemyreri futari ēē upe. Wemi'urama muawa we futat ēē omonopap 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e

(Mateu 24.1-14; Maku 13.1-13)

⁵Anure Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'jau:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga jā'nū'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Sā'ā ita esagea. Mytuna 'gā ka'aranūū momyi Jarejuwarete 'ga mogytaawa 'oga apoawamū— 'jau 'gā.

⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—A'jea futat esageramū numiamū. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gā nuri imonou etyka. Nomỹ'i' futari nipo 'gā itaa mū aju'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Maranime sipo aipo 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa monoi etyka? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oreo iapo enune?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je renune 'ut ma'e 'gā nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. Anure nipo kwaiwete 'gā nuri, “Janeruwarete 'ga je mut pē katu'okaramū”, 'jau nipo 'gā 'ua pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. “O'meramū 'gā 'i”, pe'je etee ki 'gā nupe. Kwaiwete nipo 'gā 'gā moryteeu ojee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁹—Anure nipo amutee amunaw awi 'gā nuri 'wyriararete rowajaa 'ga remiayuwa 'gā neewe futat. A'ere kasi aipo renupa pekyje ne. Nan futat nipo teepaw enune. A'ere nipo naporomū rūi imateepaawa. Naporomū etee rūi futat nipo mama'e rekoī— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Akou'jau'lap futat nipo mama'ea. ¹⁰ Amunap tesirūmera pypewara 'gā we futat nipo ajuowajat. ¹¹ A'eramū nipo jero'wua ojeupa kwaiwete. Ywya we futat nipo oyyi peu peu 'jau. Amumera 'gā nipo opapa kwaiwete ty'ara rerekou. Ywag ipe nanē nipo mama'e mū ojesaukaa pē mogyjawamū. ¹² Jeremiayuwamū nipo 'gā amū pē nereko tyweretei. Pē monou nipo pē munepa pē mu'ama moromunepawa pype. Teepaw enune nipo 'gā pē monoi pē munepa pē mu'ama moromunepawa pype. Pē pyyka nipo 'gā pē nerawau judeu 'gā jatykaaw ipe pē moporogytaukaa. Amumeramū nipo 'gā pē nerawau 'wyriara upe. ¹³ 'Wyriararete upe pejejerooramū ki pēē je mome'wau 'gā nupe. “Jejui 'ga iporokatu'ogiwet pē nee”, 'jau ki pēē 'wyriara 'gā nupe, moromunepawa pypewara 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe ki je mome'wau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁴—A'eramū “Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei”, pe'je kasi ne. ¹⁵ Je te 'gā nupe peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'gā “i'me 'ga ra'e”, 'jawe'em pē nupe. ¹⁶ Pēpytuna 'gā we futat nipo pē mono amū ia'wyre'ema 'gā po pe, pē munewukaa. Pējara 'gā, pēnewirera 'gā, pēneki'yra 'gā, pējekoty'aawa 'gā. Mīmēra 'gā miamū nipo pē monou ia'wyre'ema 'gā nupe pē munewukaa. A'eramū nipo 'gā pēē mū jukau futat. ¹⁷ Je rerowiaara 'ā pēē. A'eramū nipo je rerowiare'ema 'gā najuejue etee futat oporomutare'emamū pē nee. ¹⁸ A'ere nipo je nopoiri futari pē nui. Tejejukau esage etee pē nee. ¹⁹ A'eramū ki pēē je rerowiaa pejemogyau. Pejepoire'ema futat je rerowiar awi. A'eramū pēē pejemanū re pejewau ywag ipe je pyri— 'jau Jejui 'ga oporogytau 'ūina 'gā nupe.

Jerusarega retygawam

(Mateu 24.15-21; Maku 13.14-19)

²⁰—Anure nipo pē nee iporomutare'ema 'gā nuri Jerusarega osōu. Aipo resakawe ki pe'je pejejaupe: “Awamū nipo 'ā 'gā Jerusarega retygi 'ja”, 'jau ki pēē pejejaupe. ²¹ A'eramū ki pēē Judeja ywy pe ako ma'eramū 'gā nesa-kawe pejeka'jama pejewau ywytyr ipe. Jerusareg ipe ako ma'eramū nanē pēē pejeka'jamayau jui. Jū me ako ma'eramū pejewawe'em Jerusareg ipe. Jerusareg awi ki peka'japap futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²²—Jefaruua Jerusarega upe iwaëmauwe futat ki pe'je pejejaupe “owaëm Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gã nereko tyweawa upe ra'e”, pe'je ki. Ymã te 'ã 'gã ka'arana kwasiari ee rakue. “A'ere 'ga 'awamũ ikwasiaripyre imũ etee futat iapoi”, 'jau ki pëë— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²³—Oporiay'iramũ nipo ta'yryrũ ma'e kũjã ajemogyau, ta'yky'ri ma'ea nanë nipo nũ. Nujãnarũ eweguu ma'ea. Ta'y'ri'i ma'e nanë nujãnarũ nũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Imara'ne te nipo Janeruwarete 'ga 'ũina. Ika'jame'ema 'gã nipo ako tywerete futat. ²⁴Ika'jame'ema 'gã 'ga wapisiukat jyyu pyu 'gã nupe. Amumera 'gã nipo 'ga ipofarukaa 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã 'gã nerawau kwe pe. Ajepeja ywy pe 'gã nerawau imunepa. Jerusareg ipe judeue'ema 'gã 'wyriara 'gã jemogyramũ nipo ojeapou, kwaiwete futat. Janeruwarete 'ga remifutar imũ etee futat nipo 'gã 'ũina. Awau nipo owaëma 'ga muëmawa upe. A'erauwe nipo Janeruwarete 'ga 'ga muëmukari— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

Janereki'yra 'ga ruawam

(Mateu 24.29-35; Maku 13.24-31)

²⁵—Ywag ipe nanë nipo mama'e mũ jesaukari pë nupe nũ. Jay are, jaytata are, kwar are. Mimer are nipo ojesaukaa pë mogyjawamũ. 'Yë'ea nanë nipo oyyita nũ. A'eramũ futat nipo wyjapetegamũ. A'eramũ nipo pëë pejekyjau ipyamu awi. ²⁶Ywag ipewara nanë nipo oyyita nũ. Kwat, jay, jaytata. Mimer nipo oyyita— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau. —A'eramũ nipo pëë ywy pewaramũ najuejue etee pejekyjau jui. Amumera 'gã nipo amanũaipa okyje rerekou. 'Gã kyjea nipo 'gã apisawaipa 'gã mogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

²⁷—Aipo pëë esag ire nipo pëneki'yramũ je tejua tejewya. Ywasiga rupi nipo tejua tejyapa. A'eramũ nipo ywy pewara 'gã je resaka, je ruramũ. Tepãjẽ mũ nipo je ruri, tejenyfuga pype futat tejua nũ. A'eramũ nipo 'gã 'jau jee: “Nitywi 'ga amũ ene 'jawe. Ene te 'ã pãjêrete. Ene te 'ã esage ma'eramũ. Nitywi futari 'ga amũ ene 'jawe”, 'jau nipo 'gã jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁸—Aipoa mama'ea pejejeupe ijesaugar ypyrauwe ki pejemogy pejeku'iramũ. Aipo pëë esag ire nipo je anurenure'i je ruri pë nerawau 'aw awi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁹⁻³⁰A'ere Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe, 'gã mul'jau ee ikue:

—Mama'ea je amome'u pë nupe pë mul'jawamũ tejuawa 'ar are— 'jau 'ga 'gã nupe. —Sã'ã ae siaka'gywa potyramũ amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ã ae amana jewyt ja'wyja'wy kwaapa. ³¹Nan tee futat ki je'eawer imũ mama'e jeaporamuerauwe pe'je pejejaupe: “'Ut ja'wyja'wy Jejui 'ga janee 'wyriaramũ akou ra'e”, pe'je ki pejejaupe. ³²A'jea futat je 'i. Je'eawer imũ mama'e jeapo resakarera 'gã papa katu katue'emauwe nipo tejua tejewya— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³³—Ywaga nipo ateepawamũ futat. Ywya nanë nipo ateepawamũ futat nũ. A'ere nipo jeremimome'ufera nateepawa'uweri futari. Je'eawer imũ etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe ikue.

“Je rura ki peapesak” Jejui 'ga 'eawet

³⁴A'ere Jejui 'ga ojelega 'gã nupe nũ:

—Pe'je pejejemogyau je ruru'jawa rapesaka au'jeteramũ futat. Pënea'at kasi pejejemogyau 'auwara mama'e are etee ne. Maraka apo are etee kasi

pejemogy pejeje'aramū ne. Kasi a'e pe je rura pē mopiryyi erujewi ne— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁵—Sā'ā ae ywy kwara resage'ema. A'eramū 'ā ae u'aa erujewi ipype. A'eramū 'ā ae opiryyjamū jui. Nan tee futat nipo pēē je jewyra rapesakare'emamū pēpiryyi erujewi aipoa mama'e resaka— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶—A'eramū pēē pejemogyau pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe, pejeojere'emamū. “Ku'jyp. Je momoirukat kasi ape eja'yla 'ga rerowiar awi ne. Je poar ape, 'ga rerowiarukaa jee”, pe'je ki 'ga upe. “Mama'e tywera je aesak kwaiwete. A'ere je jemogypygyi 'ga ree”, pe'je ki 'ga upe. “Najepoiriweri je 'ga wi”, pe'je ki 'ga upe. Kasi a'e pe aipo pe'je'emamū nepeēma'uweri mama'e tywer awi ne— 'Jau Jejui 'ga 'gā mu'jau ee. —Je rerowiar awi pejepoire'ema pejemogyau je ruramū tepēku'i 'Jau. Pejejua pejeku'iramū je rowase je jewyramū 'Jau— 'Jau Jejui 'ga 'ūina 'gā nupe.

³⁷Aipo are 'ga 'gā mu'jau akou. Ai'iwe, ai'iwe 'Jau 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'gā mu'jau. A'ere 'ga kaaruwauwe awau ojepe'au Jerusareg awi. Awau osea Oriweira 'Jaw ipe. ³⁸Ai'iwe 'ga 'gā nerawau nū. Tekotee 'gā nanē awau 'ga rupi nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga porogyta renupa nū. Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype awau 'ga je'ega renupa ajatykau.

Jejui 'ga ree ifuewet ma'e 'gā

(Mateu 26.1-5; Maku 14.1-2; Juā 11.45-53)

22 ¹⁻²Egitu ywy awi judeu ppy ppy 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe iwaēm ja'wyja'wyrauwe mainana 'wyriara 'gā ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nee.

—Maran te jane Jejui 'ga pygyi 'ga jukau?— 'Jau 'gā ajaupe.

A'ere 'gā kyjei 'ga remiayuwa 'gā nui.

—Jerusareg ipewara 'gā iporomutat 'ga ree. Soko kasi 'ga ree mytuna pype ne— 'Jau 'gā ajaupe. —Wowase 'ga rerekoramū 'ga remiayuwa 'gā jane apisi ne. Awotywe'eme te sireko 'ga 'Jau— 'Jau 'gā ajaupe.

Mainana 'wyriara 'gā nupe Judas 'ga 'eawet

(Mateu 26.14-16; Maku 14.10-11)

³A'ere 'ga remimu'e 'ga amū ree mama'eukwaawa 'wyriara ruwī, Judas Iskariote 'ga ree. Jejui 'ga remimu'e 'ga futat numiamū. A'ere mama'eukwaawa 'wyriara namu'akwaawukari 'ga imogou. ⁴A'eramū 'ga awau opogytau mainana 'wyriara 'gā nupe:

—Je oo Jejui 'ga resaukaa pē nupe. Tepepyyk 'ga 'Jau. Je akwaap 'ga rekwawa. A'eramū je pē nerawau 'ga rekwaw ipe— 'Jau Judas 'ga 'gā nupe. —'Ga upe jarewaēmawe nipo je 'ga retywape pyteri 'ga resaukaawamū pē nupe— 'Jau 'ga 'gā nupe.

⁵A'eramū mainana 'gā aku'iramū 'ga ree, aipo 'ga 'eramū.

—'Ga resaukaramū toromepy ene 'Jau— 'Jau 'gā Judas 'ga upe.

⁶—Pe'je ki ajee 'wei— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'Jau 'ga upe nū:

—Tene 'ga jepe'ai ra'ne. Emaenun etee ekou ee ra'ne. Ojetee 'ga rekoramū toropyyk 'ga 'Jau. Jemime toropyyk 'ga 'Jau, awotywe'eme 'Jau. A'eramū 'ga rewiriwara 'gā ikwaape'ema 'Jau— 'Jau 'gā 'ga upe.

—Nai'i— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga Jejui 'ga rerekou weape.

Jejui 'ga 'gā monou kumi apoawamū

(Mateu 26.17-25; Maku 14.12-21; Juā 13.21-30)

⁷Awau owaēma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. Maraka fukua te poromū. A'e awi awau owaēma karupa'mī jukaawa 'ara upe. A'e 'ara rupi futat judeu 'gā karupa'mī jukau i'wau. ⁸Aipo 'ara rupi Jejui 'ga oje'ega Pedro 'ga upe Juā 'ga retee:

—Pe'je pejewau karupa'mī mū jukau eya jarejee— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ma'ape ki 'ei? Awŷja rog ipe ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe. Peu nipo 'y ryrū rerekwara 'ga peekoat.

¹¹A'eramū pē pejewau 'ga rewiri. 'Og ipe 'ga seramū pejeporogytau 'oga jara 'ga upe: “Janejara 'ga ore mut imome'waukaa enee: ‘Ma'ape te je karupa'mī eyra 'ui tejemimu'e 'gā netee?’ e'i 'ga kūi. ‘Ma'ape te ore kumi apoi?’ e'i 'ga enee kūi”, pe'je ki 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Tajemi'wat tejemiayuwa 'gā pyri 'jau, e'i 'ga enee ko”, pe'je ki 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹²—Aipo ojeupe pē 'e re 'ga tepē neroo ywatewara imy'jawa pype 'jau. Ityp futat aejemi'-waawa peu. Ae renawa nanē otywamū futat nū. A'eramū pē pejejeupe 'ga esaukar ire peu futat iapou ewara reewe jarejeupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³Ojeupe Jejui 'ga 'e re 'gā awau. Awau 'gā 'ga 'eawer imū etee futat esaka. A'eramū 'gā kumi apou maraka are wea'awamū. A'ere Jejui 'ga awau 'gā newiri, wemimu'e 'gā nerawau.

Mani'oko'o'ia y'waya reewe 'gā nupe imonoawet

(Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; 1 Korītu 11.23-25)

¹⁴Kumi apopaw ire Jejui 'ga awau wapyka kumi'wawa pyri wemiayuwa 'gā netee.

¹⁵—Karupa'mīa je auwei tekou pē pyri jepi. Ko'iko'i ete 'gā nuri je pyyka je rerekou tyweaete. ¹⁶A'awamū 'ā maraka apoawa. Maraka apoawa upe iwaē-mauwe 'ā peapo maraka jepi. A'ere je 'awamū etee futat iapoī pē pyri. Pē'wyriat pāwē pāwēnamū tejewya te nipo je iapou'jawi pē pyri nū. 'Aga maraka teepap kamēsīete. Aipo te nipo marakareteretea futat— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe.

¹⁷A'ere 'ga y'way pyyka, yrū pypewara reramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwa 'ga upe:

—Ene te 'ā mama'ea eremut ore— 'jau 'ga 'Uwa 'ga upe.

'Uwa 'ga upe oje'eg ire 'ga itykurukaa 'gā nupe najuejue etee.

¹⁸—Je natykuru'jawi pē pyri. Tejewyru'japa tāmējē tatykuru'jap pē pyri 'jau nū— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

¹⁹A'ere 'ga mani'oko'o'i pyyka nū. A'eramū 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe nū. 'Ga upe oje'eg ire 'ga imonou imo'jau 'gā nupe. 'Gā moykapap mani'oko'o'i pyu.

—Koromū futat jero'oa. Sā'ā mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Amanū je pē nupe pē katu'okawamū. A'eramū pē jemanūawer are pejejea'aramū mani'oko'o'i 'wau pejejemogyau

pejeojere'emamū. Pejejea'aramū jemanūawer are mani'oko'o'i 'wauwe futat— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

²⁰ Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka nū.

—Sā'ā y'waya. Nan futat nipo jery jeko'wogi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. —A'ere'ere'i futat nipo 'gā amū jery reko'wogi. A'eramū nipo jery reko'wog ire Janeruwarete 'ga pē katu'oka jery pyu— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jery jeko'woge'em ire amunipo 'ā Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi futari. A'eramū 'ga pē nee futat jery reko'wogukaa. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat 'ga je'eg ymanera numiamū. 'Awamū jerya tee pē pirei pētywer awi. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui je rerowiamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nimojopy'ruawi futari 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

²¹ —'Au futat ia'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga reni wapyka je pyri.

²² Amanū futat je Tejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. Iporiay'i ia'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'ga rereko tyweretei kwaiwete— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

²³ Aipo 'ga 'eramū 'ga remimu'e 'gā amā'jāmā'jāu etee ajueakwar are:

—Awŷja sipo 'ga monou poromū ia'wyre'ema 'gā po pe 'wei?— 'jau 'gā ajaupe.

Kūima'eeteete are 'gā mu'eawet

²⁴ A'ere 'ga remimu'e 'gā eewi ajamueu nū:

—Manamū te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramū jarejuapyraapa?— 'jau 'gā ajaupe.

²⁵ A'e are 'gā ajamueramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyriara 'gā wemia-yuwa 'gā amū monou mama'e apoukaa ojeupe: “Nan iki peapo jeje'egawer imū etee futat”, 'jau nipo 'wyriara oje'ega wemiayuwa 'gā nupe. Iapo esage-'emamū nipo 'gā 'wyriara 'gā nereko tyweretei. A'etea nipo 'ga 'jau ojeupe: “Je 'ā 'gā nee ojejuka esage ma'ea”, 'jau nipo 'ga 'ūina ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁶—A'ere kasi pēē nanarūi ne. 'Wyriaramū pejejekoweramū ki pēē mama'e apou etee futat pejejaupe, pejejopoa etee futat— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe.

²⁷ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Manamū te pē nupe kūima'eeteete 'ga? Kumi'wawa pyri wapyk ma'e 'ga, kumi apoara 'ga te ra'u nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Kumi'wawa pyri wapyk ma'e 'ga futat— 'jau 'gā 'ga upe.

—A'jea futat. A'ere 'ā je kumi apoara 'jawe futat je rekoi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Ia'wyre'ema 'gā ako je rereko tywerete agawewi ai'i. A'etea 'ā naje rejari pejepe je mogou ojetee'i. A'eramū je a'eramū anure pē mepyau. ²⁹⁻³⁰ Tejuwarete 'ga 'wyriaramū pē nupe temonoramū tomono pēē 'wyria'-riramū imogyau 'jau, tepoaawamū 'jau. Israeu 'ga ra'ŷra 'gā pytuna tusi. A'eramū je pē monou pē mogyau 'wyria'riramū Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū Israeu juapyrera 'gā nipo awau pē nowase. A'eramū nipo pēē 'jau mama'e esage apoara 'gā nupe: “Mama'e esage ereapo rakue, Jarejuwarete 'ga je'eg imū rakue. A'eramū 'ga ene mepyau eneremiapofer are”, 'jau nipo

pěē 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Mama'e tywera apoarera 'gā nupe nipo pěē 'Jau: “Mama'e tywera etee ereapo Jarejuwarete 'ga upe rakue. 'Ga je'eg imū jēmī mama'e apowe'em rakue. A'eramū 'ga ene mepyau eneremiapo tywer imū etee futat”, 'Jau nipo pěē 'gā nupe— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Aipo 'ara rupi nanē nipo pejewau pejemī'waa je pyri nū— 'Jau 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Juā 13.36-38)

³¹A'eramū Jejui 'ga 'Jau Simão Pedro 'ga upe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara oje'eg jee ai'i. “Taesak eneremimu'efera 'gā pōira ene rerowiar awi 'Jau”, e'i mama'eukwaawa 'wyriara jee ai'i. Sā'ā ae juowuu apefera renū'ēa a'yī esage awi. Nan tee futat nipo mama'eukwaawa 'wyriara pē nenuēm are ifueweramū jeremiayuwa 'gā nui. ³²A'ere 'ā je 'i Tejuwarete 'ga upe tekou ene ree. “Epoar iki Simão 'ga. 'Ga momoirukare'ema je rerowiar awi”, 'Jau je 'ā 'ga upe tekou ene ree— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe imome'-wau. —A'eramū nipo ene epōiraipa etee je wi. A'ere nipo erejewyt je rerowiaa nū. A'eramū te nipo nerepōiru'Jawi je rerowiar awi— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'eramū ene ejewirera 'gā poaa je rerowiarukaa 'gā nupe— 'Jau 'ga 'ga upe.

³³Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'Jau:

—Naani kūi. Napōira'uweri je ene wi kūi. Moromunepaw ipe miamū futat je oi ene pyri ene munewamū kūi. Ene reewe futat temanūmū kūi— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁴—Ene'me awi kūi. 'Awa ypytuna rupi nipo ene'me 'gā nupe kūi. Muapypyt katu nipo ene 'Jau 'gā nupe: “Nakwaawi je 'ga”, 'Jau nipo ene 'gā nupe je kwakupa wyrasokwē je'lege'mauwe— 'Jau 'ga Pedro 'ga upe.

³⁵A'ere Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Ymā te ako je pē monoi kwe pe tejemome'waukaa 'gā nupe ai'i. “Peroo kasi pejekaraemā ne”, 'Jau ako je pē nupe ai'i. “Ka'aranūā miamū futat pěē erawa-we'em. Pejepyapaawa miamū futat kasi peroō ne”, 'Jau je ako pē nupe ai'i. Kwe pe je pē monoramū te mama'ea nitywi pē nupe rai'i?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

—Naani nū'ū— 'Jau 'ga remimu'e 'gā 'ga upe.

³⁶—A'jea futat nū'ū. A'ere 'awamū nanarūi. Pejemī'urama peroō 'awamū. Ka'aranūā peroō 'awamū. Jyuu tywe'emamū pěē pejejaity poakuwuu mū me'ega jyuu muawamū. ³⁷Ymā te 'gā 'ā ka'arana kwasiari inuga je ree rakue: “Wereko tywerete nipo 'gā 'ga oporojuka ma'e 'Jawe”, 'Jau 'gā ikwasiaa inuga je ree rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina. —Ikwasiaripyryer imū etee futat nipo 'gā je rereko tyweretei. 'Awamū futat 'gā je rereko tyweri— 'Jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

³⁸A'eramū 'ga remimu'e 'ga amū 'Jau 'ga upe:

—'Awamū mukūi jyuu ruwi kūi— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'Jau:

—Au'je ra'ne— 'Jau 'ga 'gā nupe.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet

(Mateu 26.36-46; Maku 14.32-42)

³⁹Ojemī'wapaw ire Jejui 'ga awau ywytyr ipe, Oriweira 'Jaw ipe. Awawete pe 'ga awau. 'Ga remimu'e 'gā awau 'ga rupi. ⁴⁰Owaēmawe 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Pe'je pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejefuakaramū pejetywera apowe'em— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴¹ Ojepe'au'i 'ga awau 'gā nui. A'ere 'ga awau wenupy'āu wapyka, oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

⁴² —Kiapi'ni. 'Wyria'ri 'gā imara'ne je ree. 'Gā nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴³ A'e pype ywag ipewara 'ga 'ua ojypa 'ga pyri, 'ga mojemogypygyukaa 'ua ojee. ⁴⁴ A'eramū Jejui 'ga oje'egu'japa 'Uwarete 'ga upe nū. 'Ga 'arasiga 'ga py'a moywrafenayau 'ga mīina. A'eramū 'ga ry'aja otykya 'ga ry 'jawe ywyu. ⁴⁵ Oporogytapaw ire Jejui 'ga afu'ama awau wemimu'e 'gā pyri. A'ere 'gā seri 'upa. I'arasig 'gā 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū osea ajemogyau.

⁴⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ua 'gā nupe:

—Ma'eramū te peset etee pejejupa? Pefu'am jui. “Pe'je pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejefuakaramū mama'e tywera apowe'em”, a'e je ako pē nupe ko. “Kasi a'e pe nepēfuakari mama'e tywer awi ne”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Juā 18.3-11)

⁴⁷ Aipo 'gā nupe 'ga 'e 'ga 'amamū 'ga pyykara 'gā 'ua owaēma 'gā nupe. Judas 'ga 'gā nerua pe resaukaa 'gā nupe.

—'Au 'ga ruri jepi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'gā nerawau peu. Tenune 'ga 'upa 'gā nupe. A'eramū 'gā ojekyita 'ga rewiri. 'Ga porogya 'ga 'amamū 'gā 'ua owaēma Jejui 'ga upe. A'eramū Judas 'ga awau 'ga rerowyka 'ga retywape pytea.

⁴⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Je resaukaawamū te 'ā jeretywape pyter ape jejekoty'aawa 'jawe?— 'jau 'ga Judas 'ga upe.

⁴⁹ Aipo resakawe 'ga remimu'e 'gā ikwaapa.

—'Ga pyyka 'gā nuri ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'ga remiayuwa 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene pyyka 'gā nuri ra'e. Erefutat te ore jyyu pyu 'gā apisia?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁵⁰ A'erauwe 'ga amū ogy rekyita kūima'e 'ga amū namī monoka. Mainana 'ga remiayuwa 'ga namī monoka 'ga wi. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa 'ga namī 'ga iyypa. ⁵¹ Aipo 'ga namī yywamū Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Peapo awi nanuara— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū Jejui 'ga 'ga namī pyyka imonou imīina 'ga ree nū, 'ga namī renawer ipe nū.

⁵² A'eramū Jejui 'ga oje'ega opyykara 'gā nupe. Mainana 'wyriara 'gā, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'wyriara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā. Mīmera 'gā 'ua 'ga pyyka. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejejua muawa pyu je nupāu ekoete 'ū, muna'ywa 'jawe 'ū? ⁵³ Pejejepype je rekoramū miamū ako naje pyygi pejepe

ai'i. A'ere jemanūawa upe iwaēmi 'awamū. A'eramū Jeruwarete 'ga je pyygu-
kaa rēwējēmī pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga Jejui 'ga kwakupa

(Mateu 26.57-58, 69-75; Maku 14.53-54, 66-72; Juā 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ A'eramū futat 'gā Jejui 'ga pyyka 'ga rerawau mainana 'wyriararete
'ga rog ipe. Pedro 'ga awau 'ga rewiri. A'ere 'ga mukuū etee 'ga rekoī 'ga
wi. Awau 'ga owaēma mainana roga upe. A'ere 'ga oi akou ukupepe etee
mainana 'ga remiayuwa pyri etee. ⁵⁵ Ukupepe mainana 'ga remiayuwa 'gā
tata mojopy'wau 'upa 'ga roga pyri. A'eramū Pedro 'ga awau wapyka ojepe'-
jau 'gā pyri.

⁵⁶ A'eramū mainana 'ga remiayuwa ēē mū 'ga resaka.

—Mīnamū kiā rewiriwara kiā amū reni ra'e— 'jau ēē, 'ga resaka tata ypyu
'ga renamū.

⁵⁷ Aipo ēē 'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī— 'jau futatee 'ga ēē upe.

Okyjau 'ga opyyg awi. A'eramū 'ga o'meramū ēē upe.

⁵⁸ A'ere kūima'e 'ga amū 'ga resaka nū.

—Ene futat 'ga rewiri ako ma'efera, 'jau je 'u— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

A'ere Pedro 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani nū'ū. Naje rūi kūi— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe nū.

⁵⁹ A'ere'ere'i ajepeja 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ene futat 'ga rewiriwarera kūi. Garireja ywy pewara ene. A'eramū ene
a'jea futat kūi, 'ga rewiriwara futat ene kūi— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

⁶⁰ —Nakwaawi je aipo ene'ea nū'ū— 'jau futatee Pedro 'ga 'ga upe, Jejui
'ga kwakupa 'gā nūi.

Aipo 'ga 'e 'ga renamū wyrasokwē oje'ega. ⁶¹ A'erauwe Jejui 'ga ojero-
waka amā'jāu Pedro 'ga ree. A'eramū Pedro 'ga wea'aramū 'ga 'eawer are.
“Wyraokwē je'ege'emauwe nipo je kwakuw ape 'gā nupe muapyt”, 'ga
'eawer are.

—A'eferupi tee pa 'ā je 'ga kwakuwi nū— 'jau 'ga wea'aramū 'ga je'egawer
are.

⁶² Aipo 'e re Pedro 'ga awau ujāna ojenosōu. A'eramū futat u'arasigamū
wea'aramū ee.

—Ma'eramū je aipo 'jau ra'e 'ū?— 'jau 'ga awau 'ūina u'arasigamū. —
Mama'e esage na'ga 'ā wapo jee jepi re'ā. A'etea pa je 'ā aipo a'e ekoete 'gā
nupe ra'e nū— 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū u'eawer are.

A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

Jejui 'ga rerekoemāawet

(Mateu 26.67-68; Maku 14.65)

⁶³ 'Ga pyykara 'gā Jejui 'ga nupāu. 'Ga kurapa kypyre'emetē futat 'ga
rerekou 'ga nupā pype. ⁶⁴ A'eramū 'gā 'ga reakwapiāa taity pyu. A'ere 'gā
'jau 'ga upe:

—Ene 'ā i'akwaap ma'ea. Awŷja te ene nupā?— 'jau 'gā 'ga upe 'ga rere-
koemāu erekou.

⁶⁵ A'e pype 'ga nupāara 'gā 'ga kurapa ajemogyau.

'Wyriara 'gā Jejui 'ga moporogytaukaa*(Mateu 26.59-66; Maku 14.55-64; Juā 18.19-24)*

⁶⁶ Ku'emamū mainana 'gā ajatykau 'wyria'ri 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarere are moromu'jara 'gā netee:

—Perut 'ga 'au ore. Toromoporogytaukat 'ga 'au orojee 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerua 'gā nupe.

⁶⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene futat te Jarejuwarete 'ga remimurera?— 'jau 'gā 'ga upe.

—“A'jea futat” je 'eramū naje rerowiari pejepe ne— 'jau etee Jejui 'ga 'gā nupe. ⁶⁸—Pejejeupe mama'e mū ree jeporonuwamū, nepemome'ui jee ne.

⁶⁹ A'ere anurenure'i je apygi Tejuwa 'ga yse katy. Tejuwarete 'ga 'jawe futat nipo je rekoi pājēreteramū. A'eramū nipo je 'ga yse katy te'ŷina teapyka 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷⁰—Koromū futat nipo ajee ene Jarejuwarete 'ga ra'yramū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—A'jea futat poromū pe'je— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷¹ Aipo 'ga 'eramū taetu 'gā amara'neramū 'ga ree kwaiwete.

—Aruenuw ore 'ga 'awamū. “Tejuwa 'ga 'jawe futat je rekoi nipo”, e'i 'ga ore— 'jau 'gā ajaupe. —Pe'je ajee sijuka 'ga 'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Narafutari ore 'ga je'ega mome'wara 'gā. 'Ga futat 'awamū ojemome'u esage ore— 'jau 'gā ajaupe, amara'neramū 'ga ree.

Piratu 'ga rowase Jejui 'ga rekoi*(Mateu 27.1-2, 11-14; Maku 15.1-5; Juā 18.28-38)*

23 ¹ Aipo 'e re 'gā 'ga rerawau 'wyriara 'ga upe, Piratu 'ga upe. Najuejue etee futat 'gā 'ga rerawau. ² A'eramū 'gā 'ga je'ēwu'jaga 'ga upe:

—Koromū 'wyriararete 'ga ree 'gā mamara'neukaara. “Pemepy awi 'wyriararete 'ga”, e'i 'ga ore ai'i— 'jau futatee 'gā, Jejui 'ga je'ēwu'jaga Piratu 'ga upe. —Koromū futat “Je Jarejuwarete 'ga remimureramū”, 'jau nanē 'ga ore ai'i nū. “A'eramū je 'awamū 'wyriarareteramū pē nupe. 'Ga py'rau tejua”, e'i 'ga ore ai'i. A'eramū ore 'ga pyyka 'ga rerua— 'jau futatee 'gā Jejui 'ga je'ēwu'jaga Piratu 'ga upe.

³ A'eramū Piratu 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene futat nipo ajee judeu 'gā 'wyriararetea?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat ere poromū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Agamū ae kūima'e tywere'emamū, a'e je 'ā pē nupe jepi. Ma'eramū ajee jane 'ga jukai 'ū? Ma'ja 'ga iapou pē nupe rai'i 'ū?— 'jau etee Piratu 'ga 'gā nupe.

⁵ A'ere mainana 'gā 'i etee futat 'ga upe:

—Pe'je 'ga jukau futat. Kwe pe te 'ā 'ga oi ae mu'jau tyweruu akou. A'ere 'ga remimome'ufera nia'wryi futari. Amunawa moyka oporogyta tywera pyu. Pēnemiayuwa 'gā 'ga amu'e 'wyriararete 'ga rerowiarukare'em are. Garireja ywy pe ra'ne ako 'ga rekoi 'gā mu'jau ai'i. A'ere 'ā 'ga ruri akou 'au nū— 'jau futatee 'gā 'ga upe.

Erote 'ga upe 'ga reroowet

⁶Aipo ojeupe 'gā 'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Garireja ywy awi 'ut ma'efera 'ga nipo ajee?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷—Pe awi futat 'ga ruri— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee 'ga rerawau Erote 'ga upe. Ako je nipo 'ga 'au. Garireja ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga. A'eramū pēē 'ga rerawau imome'wau 'ga upe— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau Erote 'ga upe.

⁸Jejui 'ga resakawe Erote 'ga aku'iramū 'ga ree. Jejui 'ga rera renupawe 'ga 'jau ojeupe: “Ymā we 'ā jeporesagiweramū 'ga ree numiamū. A'ere 'awamū 'ga ruri 'au je resaka. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga okatu'ok. Amanū ma'e 'gā nanē 'ga omoferap nū, 'jau 'gā jee jepi. Ma'ja sipo ajee 'ga wapo jee wesagamū?” 'jau 'ga ojeupe, oporesagiweramū 'ga ree.

⁹A'eramū Erote 'ga Jejui 'ga moporogytaukaa ojeupe numiamū. A'ere Jejui 'ga noje'egi Erote 'ga upe. ¹⁰A'eramū mainana 'wyriara 'gā 'ua, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. Jejui 'ga je'ēwu'jaga Erote 'ga upe nū. ¹¹A'eramū Erote 'ga 'ga kurapa jefaruu 'gā netee. A'ere 'ga 'wyriara raity piraga pyu 'ga kupe piari, 'ga rerekoemāawamū.

—“Je 'wyriara” e'i 'ga. A'eramū pēē 'awamū pejemā'jāu 'ga raity esage are. 'Wyriara 'jawe futat 'ga— 'jau 'gā Jejui 'ga rerekoemāu 'ga kurapa.

A'ere Erote 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau 'ga rojewya Piratu 'ga upe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā 'ga rerawau erojewya Piratu 'ga po pe nū. ¹²Aipoa 'ara rupi Piratu 'ga akou Erote 'ga jekoty'aawamū. Imara'ne 'gā akou ajuee. A'ere aipo 'ara rupi 'gā ta'waramū ajaupe nū.

'Gā nupe 'ga monoawet

(Mateu 27.15-26; Maku 15.6-15; Juā 18.39-19.16)

¹³A'eramū Piratu 'ga 'gā majatykau. Mainana 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā, tekotee 'gā. Mīmera 'gā 'ga imajatykau 'gā mua oporogyta anupa.

¹⁴—Perur ete 'ā Jejui 'ga. Erojewya jee nū. Pēē te 'ā perut ekoete 'ga rai'i. “Ekoay 'ga akou 'wyriararete 'ga rerowiare'em are 'gā mu'jau”, 'jau 'ā pēē 'ga upe. A'eramū je ako teporonupa ee pē nowase 'ga upe ai'i. A'ere 'ā 'ga nuapoi futari mama'e tywera rai'i. O'meramū te 'ā pe'je. Peje'ēwu'jag ekoete 'ā 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵—Erote 'ga nanē 'ā 'jau rai'i nū: “Nuapoi 'ga mama'e tywera ajukaawamū”, 'jau 'ga 'ā 'ga upe rai'i nū. A'eramū 'ga 'ā 'ga mua imojewya 'au rai'i nū— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Najeporujukaweri je 'ga ree. Nia'wyri je upe 'ga jukaa ekoetea. ¹⁶A'eramū je 'ga nupāukaa etee 'gā nupe ra'ne. A'ere 'ga tomono imuēma 'jau nū, 'ga nupā re 'jau nū— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

¹⁷Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyrera 'ga amū muēma judeu 'gā nupe jepi. A'eramū Piratu 'ga 'jau ojeupe: “Jejui 'ga wi jepoiriweramū”, 'jau 'ga ojeupe.

¹⁸A'ere tesirūmera 'gā afukai etee 'ga upe:

—Erepor awi 'ga wi. Ejukaukat tāmējē 'ga oree. Moromunepawa pypewara 'ga te erejukaukar awi. Epoit etee 'ga wi oree. Parapasi 'ga te emuēm

moromunepaw awi ore. A'eramū ene Jejui 'ga jukaukaa ore— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

¹⁹Parapasi 'ga futat 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree rakue. “Simuēm 'ga 'wyriaramū 'ga ren awi 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mamara'neukaa 'ga ree. Oporojuka ma'efera 'ga wejue nanē poromū nū. A'eramū 'gā 'ga monou 'ga munepa 'ga mu'ama rakue.

²⁰A'ere Piratu 'ga 'ga muēm are nifueweri. A'eramū 'ga oje'egu'japa 'gā nupe nū:

—Naani futari. Jejui 'ga wi futat je poiri— 'jau etee 'ga 'gā nupe numiamū.

²¹A'ere 'gā afukai etee 'ga upe nū:

—Naani futari. Erepori awi futat 'ga wi. Ere 'ga jukaukaa futat ore. Ere 'ga monoukaa futat imu'ama 'ypeywar are ore— 'jau judeu 'gā Piratu 'ga upe.

²²A'ere Piratu 'ga je'egu'jawi etee 'gā nupe nū:

—Natesirūgatu 'ga rekorāu rūi 'ā pejukaakat 'ga jee. Kūima'e esagea te 'ga 'ā. Anupāukat etee futat je 'ga 'gā nupe. A'ere je 'ga momoirukaa 'ga wi— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe numiamū.

²³A'ere 'gā jopy'rupy'rui etee futat wafukaita 'ga upe nū:

—Naani futari. “Ere 'ga jukaukaa futat ore”, aru'e ako ore ko— 'jau etee 'gā wafukaita 'ga upe afuakaramū futat Piratu 'ga ree.

Wojere'emamū futat 'gā wafukaita 'ga upe aipo 'jau.

²⁴⁻²⁵—Nepeenuwi etee 'ā jeje'ega. “Ere ki 'ga jukaukaa futat ore”, pe'je 'ā jee. A'eramū je 'ga jukaukaa pē nupe— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe ojee 'gā fuakaruwe.

A'eramū Piratu 'ga oporojuka ma'efera 'ga jēmī imuēmukaa moromunepaw awi 'gā nupe. Aipoa imuēmipyra kūima'e 'ga futat 'wyriara 'gā ajuee 'gā mamara'neukarera. A'etea 'ga 'ga omomoirukat 'ga wi.

'Ypeywar are Jejui 'ga monoawet

(Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Juā 19.17-27)

²⁶A'eramū futat jefaruu 'gā Jejui 'ga rerawau 'ypeywar are 'ga pokutukaw ipe. A'eramū 'gā pe aje Simāo 'ga rekoa, Sirene ywy pewara 'ga rekoa.

—'Ypeywara erokwap 'ga upe. Ifuakapap 'ga ee— 'jau jefaruu 'gā Simāo 'ga upe, oje'ega moywyrafena.

A'eramū futat 'gā imonou 'ga 'arimū, 'ypeywara rupirukaa 'ga upe. A'eramū 'ga erawau erekou 'gā newiri. ²⁷Kwaiwete 'gā ojekyita 'gā newiri awau.

—Siesak 'ga jukaa 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā ojekyita 'ga rewiri awau. Kūjāmera 'gā nanē awau Jejui 'ga rewiri. Awau 'gā ajaa'wau 'ga ree:

—Esage ma'e kiā. Janepyituna ako kiā okatu'ok ai'i. A'ere wā 'awamū kiā rerooi ijukau— 'jau 'gā ajaupe ajaa'wau 'ga ree.

²⁸A'eramū Jejui 'ga ojerowaka 'gā nee, oje'ega 'gā nupe:

—Pejoo'o awi je ree. Pejeja'yra 'gā nee tepejoo'o pejejee nanē futat pejejaa'wau nū. ²⁹Anure nipo pe'je pejejaupe: “Ta'yre'ema wā jaruete ajemogy. Jane te aje 'ā ta'yt ma'eramū jareja'yra eko tywera siesak jarejemogyau”, 'jau nipo pēē pejejaupe. ³⁰Anure nipo peko tywet futat. Wwytyra upe nipo pēē 'jau: “Ejot e'aa ore 'arimū. Noreruagi ore arako tywera upe”, 'jau nipo pēē wwytyra upe. A'ere nipo nuri futari u'aa pē 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹—Je 'ā Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat aporowyky. A'etea 'gā 'ā je jukau ekoete. Pēē taetu aje 'ā mama'e tywera peapo. Na'ga remifutar imū etee rūi pejemogy pejeporowykyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Je miamū te 'ga 'ā je rereko tywerukat wa'yramū miamū. Pēē taetu aje 'ā 'ga rerowia'ria te. A'eramū 'ga pē taetu pē nereko tyweaete futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² Mukūja muna'ywa 'gā nanē 'gā erawau iapisau Jejui 'ga reewe nū. ³³ Aea-kagera 'jawewat 'jau ae apisawa rera. Mukūja muna'ywa pō'ō me 'gā Jejui 'ga mu'ama 'ypeywar are. 'Ga ryrū mosoka 'ga wi. A'ere 'gā 'ga monou imu'ama muna'ywa 'gā pō'ō me. Itaju pyu 'gā 'ga pokutuka ajuowai. 'Ga py maju'aa ikutuka. 'Ga rekoa futat 'gā imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka.

³⁴ A'ere Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Enemara'ne kasi 'gā nee ne, Kiapi'ni. Je repyat kasi ape ne, Kiapi'ni. Nok-waawi 'gā je rekoa— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega.

A'ere 'ga pokutukarera 'gā 'ga raityfera me'egawamū, ita'i 'jawewara momopoa 'upa ywyu. A'eramū ijewag are, 'ga raity mojo'oka. Sā'ā ae jugu momora. Nan futat 'gā ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamū.

³⁵ A'eramū judeu 'gā 'wyria'ri 'gā 'gā nesaka 'upa. 'Ga momoria 'ga rereko-ramū 'gā 'upa 'ga rerekoemāu etee 'upa.

—“Janerwarete 'ga te ako je mut ikue”, e'i 'ga jepi. Opoat 'ga 'gā jepi. Siesak 'ga jepoara 'jau— 'jau 'gā 'upa ajaupe.

—Ere ejua ejypa. Taruesak ene rura ene jywa 'jau kūi. Ene jyp ene ruramū taruerowiat ene 'jau kūi. “Na pa je 'ga Janerwarete 'ga remimurera futat ra'e”, taru'e enee 'jau kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe 'upa.

³⁶ Jefaruu 'gā nanē 'ga kurapa 'upa nū 'ypeywar are 'ga 'amamū nū. Y'way ajaiwaya 'gā erawau erojeupia itykurukaa 'ga upe numiamū. A'ere 'ga notykuri.

³⁷—“'Wyriara je” ere 'ā. A'eramū ene ejua ejypa esaka oree— 'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'ga nojywi futari. Enupare'ema 'jawe etee futat 'ga u'ama 'ypeywar are werekoemānamū.

³⁸ A'ere Piratu 'ga 'yjepa'nī kwasiaa 'gā nupe: “Koromū futat 'wyriararetea judeu 'gā nupe” 'ea 'ga ikwasiaa 'yjepa'nī are. A'ere 'gā erawau ikutuka inuga 'ga apyte'rarimū 'yw are.

³⁹ 'Ga pyri u'am ma'ea mū muna'ywa oje'egayau 'ga upe:

—“Janerwarete 'ga remimurera je”, ere 'ā. A'eramū ene ewau ejypa jarejee, tore mososog ape 'ypeywar awi 'jau— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴⁰⁻⁴¹ Aipo 'eramū ajejeja muna'ywa 'ga amara'neramū aipo 'jara 'ga ree.

—Nerekyjei nipo 'ā Jarejuwarete 'ga wi? Ene we 'ā aipo ere e'ama 'ga upe. Noporujukai 'ga 'ā. A'etea nipo 'ga 'ā amanū. Au'je katu te 'gā jane taetu jane apisi. A'eramū jane 'awamū jaretywera mepyau. 'Ga tywere'ema miamū 'ā amanū— 'jau 'ga ajaupe.

⁴² A'ere 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ejea'ar iki je ree, ki Jejui, 'wyriaramū ejewya— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awauwe futat ereo je rupi jerupaw ipe. Esage te 'ā jerupawa. 'Awauwe futat jane oi peu— 'jau 'ga 'ga upe.

Jejui 'ga manūawet*(Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Juā 19.28-30)*

⁴⁴ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypytnaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū.

⁴⁵ Janeruwarete 'ga mogytaawa rowopypea my'jawa taity otoroka Jejui 'ga manūnamū.

⁴⁶ A'e pype Jejui 'ga wafukaita 'Uwarete 'ga upe:

—Amanū je. Te'aga je omono enepo pe, Kiapi'ni. Eneremifutar imū etee futat je manūi 'gā tywera mepyau, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramū futat 'ga amanūmū. Aipo 'e re 'ga opika amanūmū.

⁴⁷ A'eramū jefaruu 'gā 'wryiara 'ga enupa u'ama 'ga manū resaka. A'eramū 'ga 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—A'jea futat 'ga kūima'e esagea rai'i— 'jau 'ga u'ama.

⁴⁸ 'Ga manū resakara 'gā u'arasigamū awau ojewya oje'wyr ipe nū.

—Ma'eramū jane 'ga jukaukaa ekoete rai'i 'ū? Esage futat 'ga rai'i— 'jau 'gā ajaupe pe rupi awau akou.

A'eramū u'arasigamū awau ojewya oje'wyr ipe nū.

⁴⁹ 'Ga pytunera 'gā, kūjāmera 'gā. Mīmera 'gā muku'i 'upa 'ga manū resaka. Kūjāmera 'gā 'ua Garireja ywy awi Jejui 'ga rupi rakue. A'eramū 'gā 'upa 'ga manū resaka nū.

Ita kwara pype 'ga monoawet*(Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Juā 19.38-42)*

⁵⁰ Kūima'e 'ga amū 'ūina Jejui 'ga manū resaka. Josea 'ga rera. Arimateja pewarera 'ga. Arimateja 'jawa amunawa 'upa Judeja ywy pype. Jose 'ga esage ma'ea. “Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat”, 'jau 'ga akou ojeupe etee jepi. Jejui 'ga 'ga werowiat. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'ga poromū. A'eramū 'ga ajatykau ajepeja oje'ēma'e 'gā nee rakue. ⁵¹ Ajatykaaw ipe 'gā 'jau rakue: “Sijuka Jejui 'ga”, 'jau 'gā ajaupe rakue. A'ere Jose 'ga 'i 'gā nupe: “Naani. Nafutari je 'ga jukaa”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue numiamū.

⁵² Aipo 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—Amanū Jejui 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga Piratu 'ga upe.

—Ere 'ga rerawau inuga ipype— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵³ A'eramū 'ga awau Jejui 'ga reumera mosoka 'ypeywar awi. A'ere 'ga 'ga reumera auwana taity pyu. Iauwan ire 'ga erawau inuga ita kwara pype. Jejui 'ga reumera erawau inuga ita kwara pype, teumera monoawe'ema pype. Jejui 'ga tāmējē futat 'ga imonou aipoa ita kwara pype. Ymā te 'gā kwiwete 'gā neumera monoi ita kwara pype ra'e jepi. A'ere aipoa nipa'ruawi we. Ita kwar yaua te poromū. A'eramū 'ga Jejui 'ga reumera tāmējē imonou ipype. ⁵⁴ Sexta feira kaaruwa rupi 'ga 'ga monou ita kwar yau pype. Sabado morowykye'ema judeu 'gā nupe. A'eramū morowykye'ema piara rupi 'gā 'ga monou ita kwara pype. ⁵⁵ Kūjāmera 'gā 'ua Garireja ywy awi 'ga rupi rakue. Aipo 'gā awau 'ga rupi ita kwara pype 'ga rerooramū.

—Taruesak ene imonoa 'jau— 'jau 'gā Jose 'ga upe.

—A'jea— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁶Jejui 'ga reumera mono resag ire 'gā awau wog ipe nū. Jany kasiga mogatyrūmū imogyau Jejui 'ga reumer are imonopyramū. A'ere 'gā sabado rupi 'gā noporowykyi. “Sabado rupi peporowyky awi”, 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā oporowykyawe'em. Opytu'wau ajemogyau.

Jejui 'ga ferapawet

(Mateu 28.1-10; Maku 16.1-8; Juā 20.1-10)

24 ¹Ikoai'i, ku'ema'iw are, kūjāmera 'gā awau. Mari Matarena ēē, Juana ēē, ajepeja Mari ēē, Tiago 'ga y ēē. Amumera 'gā nanē awau 'gā nupi nū. Mīmera 'gā jany kasiga rerawau eko'woka Jejui 'ga auwanawa taity are. Ita kwar ipe 'gā erawau numiamū. ²Owaēmawe 'gā itauu resaka. Ita kwara rawopytymawera 'gā esaka. Ojepe'au jui. Ita ojepe'au ikwar awi.

—Koo. Awýja ita pe'au jui ra'e nūrā?— 'jau 'gā ajaupe.

³A'eramū 'gā awau ita kwara pype osou. A'ere 'gā nuesagi Jejui 'ga reumera.

⁴A'eramū 'gā 'jau:

—Ma'eramū kīā maran akou rai'i nūrā? Nitywi ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

Poje mukūi ywagipewara 'gā 'ua ojesaukaa kūima'eramū etee 'gā nupe. 'Gā naitya wenyfugaiwayramū 'gā nupe. ⁵A'eramū kūjāmera 'gā okyjau etee ajemogyau. Wāāpyramū ajemogyau. 'Gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū 'gā nupe ojesaukat ma'e 'gā 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te peekat 'ga 'au ita kwara pype? Oferap ako 'ga ko. ⁶⁻⁷Au 'ga nitywi. 'Ga Ruwarete 'ga 'ga moferap ko nū. Nepēnea'ari nipo 'ga 'eawer are? “Je 'ā pēneki'yra. A'eramū nipo 'gā jejy'waa pypiraa 'ypepywar are. A'eramū nipo je temanūmū futat”, 'ga 'eawer are?— 'jau 'gā 'gā nupe. —“A'ere nipo mukūi etee je seri. Imuapya 'ara rupi teferapa nū”, pejejeupe 'ga 'eawer are nipo pejejea'are'emamū pejememogyau? A'eferupi tee 'ā 'ga ferawi nū. Sā'ā 'ga 'amamū nū— 'jau 'gā kūjāmera 'gā nupe.

'Gā āāpyt 'gā jemogyramū 'gā aipo 'jau 'gā nupe.

⁸A'eramū futat 'gā wea'aramū ee. Ojeupe Jejui 'ga 'eawer are wea'aramū ajemogyau. ⁹⁻¹⁰A'eramū futat 'gā ojewya awau imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe.

¹¹A'ere 'gā nuerowiari 'gā.

—Pē'me nipo nū ī. Naruerowiari ore pēē— 'jau etee 'gā 'gā nupe, ojeupe 'gā imome'uramū.

A'ere 'gā fuakaramū etee.

—A'jea futat kīā ferawi ra'e— 'jau etee 'gā 'gā nupe.

¹²A'ere Pedro 'ga fu'ami uēma awau esaka. Jejui 'ga monoawer ipe owaēmawe 'ga anuruka amā'jāu 'ga rupawer are. Irāā'ā taitya etee tuwamū 'ga rupawera pype. A'ere nitywi 'ga reumera. A'ere Pedro 'ga 'ua wog ipe nū. “A'jea sipo 'ga ferawi ra'e? Ma'ape sipo ajee 'ga reko'i? Aesak werewi pa 'ā je 'ga nū”, 'jau 'ga 'ūina. Ojeupe etee futat wea'aramū 'ūina.

Emausi pe oo ma'e 'gā Jejui 'ga resaka

(Maku 16.12-13)

¹³Aipo 'ara rupiwe mukūja 'gā awau ajepeja amunaw ipe. Emausi pe 'gā awau. Jejui 'ga rewiriwarera 'gā futat poromū. Jerusareg ipyriuu Emausi

'upa. ¹⁴Jejui 'ga ree 'gā awau akou wea'aramū. Oporogytau akou ajaupe. ¹⁵'Gā porogyta 'gā nekoramū Jejui 'ga 'ua 'gā nupisika pe aje. A'eramū futat 'ga oporogytau 'gā nupe. ¹⁶'Ga resakarera 'gā futat numiamū. A'ere 'gā nok-waawi 'ga. ¹⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēe ma'ja 'jau pejejemogyau 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā opytau. Ojeupe 'ga je'egauwe 'gā opytau. U'arasigamū opytau 'upa. ¹⁸A'eramū Kreopas 'ga 'jau 'ga upe:

—Nerekwaawi nipo ekou ki sa? Jerusareg awi 'ut ma'e agawewi nā'ā ene re'ā. A'etea nipo nerekwaawi ekou ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹—Ma'eramū maran ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—Jejui 'ga Nasare pe waranup ma'efera 'ga. 'Ga poromū Jarejuwarete 'ga je'eg are ore mu'jarera. Jarejuwarete 'ga pājēa 'ga wereko ai'i kūi. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka 'jau ai'i kūi. ²⁰A'ere mainana 'wyriara, ore'wyria'ri 'gā netee 'ga monou Piratu 'ga po pe, 'ga jukaukaa ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

'Ga jukaawera mome'wau Jejui 'ga upe.

²¹—“Israeu juapyreramū jane'wyriara 'ga”, 'jau ore 'ga upe jepi numiamū. “‘Ga 'awamū jane pojeka tapy'jyamū te 'wyriar awi”, 'jau ore ai'i numiamū. A'ere ako 'gā ikokaru'wi futat 'ga jukai ai'i. ²²⁻²³A'eramū 'awamue futat orepytuna 'gā awau ita kwar ipe wyrasokwē je'egauwe ra'e. A'ere 'gā nuesagi 'ga reumera ra'e. “Wwagipewara wā etee ore aruesak ita kwara pype”, 'jau 'gā ko. “Oferap 'ga ko, 'jau wā ore”, 'jau kūjāmera 'gā imome'wau ore ko. A'eramū aipo 'gā 'ea ore moporesaka etee ore mogyau ko, ore ikwaape'ema arajemogyau ko. ²⁴A'eramū orepytuna 'gā amū awau esaka ko nū. A'ere 'gā miamū nuesagi 'ga ra'e. “A'jea futat ra'e”, 'jau 'gā ore ko— 'jau 'gā 'ga upe, imome'wau.

²⁵A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū sipo pēe Jarejuwarete 'ga porogytafera mome'wara 'gā je'ega rerowia'ne'ema pejejemogyau? ²⁶Nepekwaawi we nipo. Wemimurera 'ga manūe'em ire amunipo 'ā Janeruwarete 'ga nepē katu'oga'uweri futari. A'eramū 'ga amanūmū futat 'au. A'ere 'ga ferawi nū. A'ere 'ga awau ojeupia ywag ipe nū. Nan nipo “‘ga rekoi pē katu'okaramū” 'eawera— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷'Gā mu'jau amanūawer are.

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari 'ga manū are rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē futat, ka'arana kwasiaa 'ga manū are rakue— 'jau 'ga 'gā mu'jau, wataaw ipe 'gā nerekou.

²⁸Emausi 'Jawa amunawa upe owaēm ire Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Iruupeu'i je oi— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹A'ere 'gā fuakaramū 'ga ree:

—Naani. 'Au etee futat eko ore pyri. Kaarup. Ipyptunaiway enee ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū futat 'ga awau osou 'gā nog ipe. ³⁰A'eramū 'gā awau wapyka oje-mi'waawa pyri. A'ere 'gā ojemi'war enune Jejui 'ga kanape'i pyyka oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage ore. Mama'ea eremut ore eojere'emamū— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū futat 'ga eruapyka kanape'i mopena 'gā nupe. ³¹Kanape'i mopena resakawe 'gā 'ga kwaapa.

—Kuu. 'Ga futat ra'e kūi— 'Jau 'gā ajaupe.

Okwaaawauwe 'ga ojemoteu 'gā nūi. ³²A'eramū 'gā 'Jau ajaupe:

—Jarejeupe 'ga je'egamū janepy'ata'waramū akiko kūi. A'eramū jareku'i-rāmū 'ga ree. Jarejuwarete 'ga je'eg are ako 'ga jane mu'Jau jane reruaw ipe ko kūi. Jarepy'ata'waramū akiko, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uruawe— 'Jau 'gā ajaupe.

³³A'eramū futat 'gā afu'ama ojewya awau imome'wau Jejui 'ga remimu'e 'gā nupe Jerusareg ipe. ³⁴A'ere 'gā imome'ue'emaue 'gā amū 'Jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'ga ferawi rai'i kūi. Simāo 'ga “aesak je 'ga ko”, e'i ko kūi— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁵A'eramū Emausi 'Jaw ipe oo ma'efera 'gā wemiesagera mome'wau 'gā nupe:

—Emausi pe ore oi ko. A'eramū 'ga ipiara rupi ojesaukaa oreo ko. A'ere ore norokwaawi 'ga ko. 'Og ipe orowaēm ire 'ga kanape'i mopena oreo ko. A'eramū te ore 'ga kwaawi ko— 'Jau 'gā 'gā nupe.

Jejui 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Mateu 28.16-20; Maku 16.14-18; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)

³⁶Aipoa 'gā imome'u 'gā nuwamū Jejui 'ga ojesaukaa 'gā pyter ipe.

—Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe ki 'ei. Pēpy'ata'wa 'awamū ki 'ei— 'Jau 'ga 'gā nupe.

³⁷—Ajaga nipo 'ā 'ja— 'Jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oky'Jau 'ga wī.

³⁸—Ma'eramū ajee pekyje etee je wi ki 'ei? Naje rerowiari nipo pejepe?— 'Jau 'ga 'gā nupe. ³⁹—Jepo are pemā'ē, jepy are 'Jau. Jepo kutukawera peesak. A'e are je kwaap pejepe. Je ete ako. Pepokok je ree esaka. Taje rero-wiat pejepe 'Jau. Ajaga no'oi. Je futat ako. Pepokok je ree esaka. Tepeesak jero'oa 'Jau— 'Jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰A'erauwe 'ga opo kutukawera resaukaa 'gā nupe. Opya nanē nū. Opy resaukaa 'gā nupe.

—Kuu. 'Ga futat ra'e kūi— 'Jau 'gā ajaupe.

⁴¹Aku'iramū 'ga ree. A'ere 'gā a'eramū miamū nuerowiari katu 'ga. A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Ityp te 'au i'upyra?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

—Ityp futat nū'ū— 'Jau 'gā 'ga upe.

⁴²⁻⁴³A'eramū 'gā ipira eyra monou 'ga upe. A'eramū 'ga ojemi'waa 'gā neape. ⁴⁴Ojemi'war ire 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari jemanū are rakue. “Imara'ne ma'e 'gā nipo 'ga ajuka”, 'Jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē nū, Saumu 'Jaw are ikwasiaa inuga jemanū are rakue. A'ea ako je amome'u pē nupe ai'i. A'eferupi te ako 'gā je rerekoi ai'i— 'Jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁵A'eramū futat Jejui 'ga 'gā mueapyou ee, ikwasiaripyter are.

⁴⁶—'Awamū tepekwaap. 'Gā nemikwasiarer imū etee futat je manūi. Imuapya 'ara rupi etee teferapa nū. ⁴⁷'Awamū pe'je pejewau je mome'wau 'gā nupe. Jerusareg ipewara 'gā nupe ra'ne je mome'wau. “Jejui 'ga amanū futat. A'ere imuapya 'ara rupi 'ga ferawi nū, jane katu'okaramū. A'eramū

pěě pejepoia pejetywer awi”, pe’je ki ‘gā nupe. “Pejetywer awi pēpouriweramū Jejui ‘ga ipe’ai pē nui pē katu’oka”, pe’je ki ‘gā nupe. Anure kwe pe pejewau tekotee ‘gā momoranupa— ‘Jau ‘ga ‘gā nupe. ⁴⁸—Peesak futat ako je manūa ai’i. ‘Awamū ‘ā pēě je ferawa resaka nū. Je kwaap ‘ā pejepe. “Janeruwarete ‘ga je mut ae katu’okawamū” ‘ea ‘ā pekwaap. A’eramū pēě pejewau je mome’wau ‘gā nupe, amunawa moy moyka— ‘Jau ‘ga ‘gā nupe, oporogytau. ⁴⁹—A’ere ‘awamū ‘au etee futat pejemogy ra’ne. ‘Au futat nipo je tepājē muri pē nupe— ‘Jau Jejui ‘ga ‘gā nupe. —Ymā te ‘ā Jeruwa ‘ga ‘i jee: “Simono jarepājēa jarejerowiaara ‘gā nupe ‘Jau”, e’i ‘ga jee ikue. A’ere anure tomono opōpājēa pē nupe ‘Jau. Pejejeupe imure’emamū ‘au etee futat iapesaka pejejupa ra’ne. Pejejeupe je imono re tāmējē tepeata je mome’wau ‘gā nupe ‘Jau— ‘Jau Jejui ‘ga ‘gā nupe.

Ywag ipe Jejui ‘ga jeupiwet

(*Maku 16.19-20; Atos 1.9-11*)

⁵⁰ Aipo ‘e re Jejui ‘ga ‘gā nerawau Petani pe. A’eramū ‘ga opo monou ‘gā ‘arimū oporogytau ‘Uwarete ‘ga upe:

—Ejejuka ‘gā nee jee, Kiapi’ni— ‘Jau ‘ga ‘Uwarete ‘ga upe.

⁵¹ Oporogytau u’ama Jejui ‘ga ojepe’au’i awau akou ‘gā nui. A’ere ‘ga Ruwarete ‘ga ‘ga mojeupirukaa ‘ga monou ywag ipe ‘gā nui. ⁵² ‘Ga jeupira resakarera ‘gā ‘Jau Jarejuwarete ‘ga upe:

—Ene te ‘ā eneresage. Naene ‘Jawe rūi ‘ga amū— ‘Jau ‘gā Jarejuwarete ‘ga upe, ‘ga muorypa.

A’ere ‘gā awau ojewya Jerusareg ipe nū. Worywamū ‘gā awau. ⁵³ Namutamut ‘gā nekoī Jarejuwarete ‘ga mogytaaw ipe.

—Ene te ‘ā eneresage oree, Kiapi’ni. Naene ‘Jawe rūi ‘ga amū. Nitywi futari ‘ga amū kwe pe ene ‘Jawe— ‘Jau ‘gā Jarejuwarete ‘ga upe ‘ga muorypa.

Juã

Juã 'ga ka'arana okwasiat inuga janee Jejui 'ga kwaawukaawamũ rakue.

Juã 'ga Jejui 'ga remimu'efera mũ. Jejui 'ga rupi wata ma'efera 'ga. Jejui 'ga rupi o enune Juã 'ga oporowykyau 'uwa 'ga pyri, weki'ya 'ga pyri 'jau. Pira 'gã ipyyka taityuu pyu. A'eramũ 'gã ime'ega ka'aranũ are. A'ere Juã 'ga, Jejui 'ga omo'wyr ire 'uwa 'ga rejari awau watau Jejui 'ga rupi.

Ywag ipe Jejui 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Juã 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree.

Jarejuwarete 'ga kwaawukaat

1 ¹Ywy apoe'emaue Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga akou rakue. Jarejuwarete 'ga ra'ya 'ga futat 'ga kwaawukaara janee. 'Uwarete 'ga retee futat 'ga akou rakue. 'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga reko. ²Ywy apoe'emaue futat 'ga akou 'ga pyri rakue. ³Janeruwarete 'ga mama'e apoukaa 'ga upe. Nitywi futari 'ga amũ 'ga poaawamũ mama'e are rakue. Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga etee futat mama'e apou rakue. ⁴Ga futat 'ara resaukaa ae upe. Jarejuwarete 'ga 'ga ikwaawukaa nanẽ ae upe nũ. Mama'e reny 'jawe 'ga. Sã'ã ae mama'e renyramũ mama'e resak katu katua. Nan futat 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukaa ae upe. ⁵Ypytunimũ 'ã ae tata monyka. A'ere 'ã ypytunaiwa nomowewa'uweri tataa. Nan tee futat aetywera nomateepawa'uweri Janeruwarete 'ga kwaawa.

⁶Janeruwarete 'ga 'ga amũ mua oje'ega mome'waramũ rakue. Aipo 'ga rera Juã. ⁷Aipo 'ga upe Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Ere ewau je kwaawukaara 'ga mome'wau 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ga upe rakue.

A'eramũ Juã 'ga awau 'ga mome'wau 'gã nupe, 'ga rerowiarukaa 'gã nupe rakue. ⁸NaJuã 'ga rui Janeruwarete 'ga kwaawukaara 'ga. A'ere 'ga ruri 'ga mome'wau te 'gã nupe rakue.

—Janeruwarete 'ga kwaawukaara 'ga mome'wau je ruri pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe rakue. ⁹—'Au futat 'ga ruri. 'Ga ae mu'e oje'eg a'je are futat. Janeruwarete 'ga je'eg are nipo 'ga awau ae mu'jau. A'eramũ nipo 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukaa ae upe— 'jau Juã 'ga 'gã nupe rakue.

¹⁰Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga 'ut 'au ywy pe rakue. 'Au futat 'ga oporogytaw ywy pewaramũ ae upe. Ymã te 'ga ywy pewaramũ ae apoi rakue. A'etea 'ã 'gã 'ga rerowiare'ema. ¹¹Opytuna 'gã ywy pe 'ga ruri. A'etea 'ã 'ga pytuna 'gã 'ga rerowiare'ema futat. ¹²A'ere 'gã amũ 'ga rerowiari. A'eramũ 'ga werowiaara 'gã mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramũ.

¹³Naywy pewara 'gã na'ya 'jawe rui aipo 'gã. Omenar ire te 'ã kũjã wa'yramũ. A'eramũ 'ã eẽ mena ra'ya u'aa eẽ wi. A'ere nanarui ae reko Jarejuwarete 'ga ra'yramũ. Wemifutar imũ etee futat Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramũ. Wa'yrarete 'ga rerowiaara 'gã etee te 'ga imogyau wa'yramũ.

¹⁴ Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga ojemu'jaga aeramū rakue. Jane pype 'ga akou rakue. Jane ree 'ga oporomutaramū. 'Ga 'ā mama'e a'jea mome'wara te. Jarejuwarete 'ga nanē 'ga ikwaawukaa janee nū. 'Ga futat Janeruwarete 'ga ra'yraretea. Nirūi futari 'ga. A'eramū Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mogou oje'jawewaramū.

¹⁵ Aipoa 'ga Juā 'ga imome'wau ojeypyriwara 'gā nupe rakue:

—Je rewiri 'ga ruri, a'e je ako pē nupe ikue. Jejeuwe'emaue futat 'ga rekoī rakue. A'eramū 'ga a'eramū kūima'eeteeteramū akou. Je apyraapa akou kūima'eeteeteramū— 'jau Juā 'ga 'gā nupe rakue.

¹⁶ Iporomutat 'ga nanimenime jane ree. A'eramū 'ga opota'waramū jane ree. Mama'e esagea 'ga iapou'jau'japa janee. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega monou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga janeypy 'gā mu'jau 'ga je'eg are. “Ga je'ega renup katu katuaramū pēnesageay Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. A'ere Jejui 'ga 'i janee: “Pētywerete agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga iporomutat pē nee”, 'jau Jejui 'ga janee. Jejui 'ga amanūmū janetywera mepyau. A'e pyu 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau jane upe. 'Uwarete 'ga je'eg are nanē 'ga jane mu'jau nū. ¹⁸ Nitywi 'ga amū Janeruwarete 'ga resakara mū. 'Ga ra'yrarete 'ga etee te 'ga wesak. A'eramū 'ga etee futat 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee.

Juā Batista 'ga

(Mateu 3.1-12; Luka 3.15-16)

¹⁹ Judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā amū akou Jerusareg ipe. A'e 'gā 'jau mainana 'gā amū nupe, Levīta 'gā amū netee:

—Pe'je pejewau pejeporonupa Juā Batista 'ga upe. “Maranuaramū te ereko?” pe'je ki pejewau 'ga upe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'yrete pe, Jotāuy pe. Ty owajara katy 'gā awau. Amunawa mū pyri 'gā awau, Petani 'jawa pyri. Owaēmawe 'gā 'jau Juā 'ga upe:

—Maranuaramū te ereko, aru'e ore enee kūi?— 'jau 'gā 'gā upe.

²⁰ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesakara nipo peko. Naa'eramū rūi je rekoī— 'jau etee Juā 'ga aipo 'gā nupe.

²¹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe nū:

—Maranuaramū ajee ereko ki 'ei? Eliasiramū nipo ereko? Saa'e ene rekoa 'ager imū Jarejuwarete 'ga mome'ua 'gā nupe rakue. A'eramū nipo ene?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Naani. Na'ga rūi je— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe aipo 'ga 'eramū.

—Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū te ra'u ene nū? Oreremiapesaga 'ga futat te ra'u ene nū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Naani. Naaipo arūi je— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe nū.

²² A'eramū 'gā 'jau Juā 'ga upe nū:

—Ejemome'u ore. Maran ajee ore aramuarera 'gā nupe ene mome'ui ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ajemome'u je pē nupe. Pēnea'at nipo Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga je'eger are? Isai 'ga je'eger are? Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'a-rana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “Amunawe'em ipe 'ga amū rekoī

wafukaita. 'Pekwap Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune', 'jau 'ga amū wafukaita akou', 'jau Isai 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

“Pekwap Jarejararete 'ga rape katu'ok imonou 'ga renune” 'ea “pejetywer awi pepoit” 'ea. A'eramū Juā 'ga aipo 'ga 'eawer imū etee futat 'ua wafukaita ojepyriwara 'gā nupe.

—Pejetywer awi pepoit. Pe'je pejekatu'oka Jarejararete 'ga ruawamū, 'jau je 'ā pē nupe tekou— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

²⁴Aipo 'erauwe fariseu 'gā nemimurera 'gā 'jau nū:

²⁵—Ma'eramū ajee 'gā erepymī ekoete ekou 'ū? “NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi je. NaEliai 'ga rūi je. Napēnemiesaga rūi je”, ere te 'ā ore— 'jau 'gā Juā 'ga upe.

²⁶Ojeupe aipo 'erauwe Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je futat 'ā apymī 'gā 'y pe. A'ere 'ga amū rekoi pē pype. Nepekwaawi we te 'ga. ²⁷Je rewiri te nipo 'ga ruri. 'Ga te kūima'eeteetea. Je nakūima'eeteete rūi. Je akotee'i ma'ea te— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

²⁸Jotāuy pe Juā 'ga otywer awi opoit ma'e 'gā pymīnamū 'gā 'ua oporo-nupa ee 'ga upe.

Jejui 'ga janetywera mepyat

²⁹Ai'iwe Juā 'ga Jejui 'ga resaka. Wepejān 'ga ruramū 'ga 'ga resaka. A'eramū Juā 'ga 'jau tekotee 'gā nupe:

—Pe'je pejemā'jāu 'ga ree. Kwe 'ga ako je amome'u pē nupe ai'i. Kweramū Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ruri. Sā'ā mainana 'gā karupa'mī jukaa iapya Jarejuwarete 'ga upe. A'e resag ire 'ā Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Nan tee futat nipo kwe 'ga. Anure 'ga manūi janetywera moiawamū. 'Ga manū are nipo Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ³⁰—Kaaruwamū ako je 'ga mome'ui pē nupe ai'i. “Je rewiri 'ga ruri”, 'jau je ako pē nupe ai'i. “Ga kūima'eeteetea. Naje 'jawe rūi 'ga”, 'jau je ako pē nupe te'ama kaaruwamū ai'i. “Je rewiri 'ut ma'e 'ga jejeuwe'emaue 'ga rekoi rakue”, 'jau je ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

³¹⁻³⁴—Ymā te Janeruwarete 'ga 'i jee ikue: “Ere ewau 'gā pymīāu 'y pe, otywer awi 'gā pōira resaukaawamū tekotee 'gā nupe. Anure 'ga amū ruri ojepymīāukaa enee. 'Ga ree tereesak je 'Agesage jywa pykau 'jawe 'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —“Aipo 'ga anure nipo je 'Agesage omono pē nupe pēnerewaramū”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —“Je 'Agesagea tepē momyau 'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ikue— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —A'ea je aesak 'ga ree ai'i. 'Ga pymī re 'ua ojypa pykau 'jawe ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —A'eramū “'ga futat Jarejuwarete 'ga ra'yra”, a'e je ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te je 'i te'yina tejeupe ikue: “Aw'yja sipo poromū Aeruwarete 'ga amut ore oretywera moiawamū?” 'jau je te'yina tejeupe ikue. Je nanē 'ga kwaape'ema futat ikue nū. A'etea ako je ojot pē pymīāu 'y pe tekou ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ae pymīāu je ruri Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga kwaawukaawamū Israeu 'ga juapyreramū pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga remiayuw ypy 'gã

³⁵ Ai'iwe Juã 'ga oporogytaw u'ama wemiayuwa 'gã nupe nũ. Mukũja 'gã nupe oporogytaw u'ama. ³⁶ Poje Jejui 'ga okwapa 'gã pyu. 'Ga resakawe Juã 'ga 'jau wemiayuwa 'gã nupe:

—Kweramũ Janeruwarete 'ga remimurera 'ga kwawi. Karupa'mĩ 'jawe futat nipo 'ga manũi janetywera moiawamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁷ Ojeupe 'ga mome'urauwe Juã 'ga remiayuwa 'gã awau Jejui 'ga rewiri. A'eramũ futat 'gã Jejui 'ga ree ojemojo'okaipa Juã 'ga wi. ³⁸ Wewiri 'gã orauwe Jejui 'ga ojerowaka 'gã nee:

—Ma'ja are te peko?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Naani. Ma'ape te ene'wyrã, aru'e tee ore enee— 'jau 'gã 'ga upe.

³⁹ —Pe'je pejejua je rupi. Tepeesak 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau Jejui 'ga rupi. Awau 'gã owaẽma 'ga rekwawa upe 'ga pyri. Kwara jerewamũ 'gã awau owaẽma. Owaẽm ire 'gã 'upa oporogytaw kwara rese poromukuran.

⁴⁰⁻⁴¹ Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'ga amũ rera Andrea. Juã 'ga Jejui 'ga mome'ua renuparera poromũ. A'eramũ Andre 'ga awau 'ga rewiri. A'ere Andre 'ga awau weki'yra 'ga rog ipe, Simão 'ga rog ipe:

—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ore aruesak ai'i— 'jau 'ga weki'yra 'ga upe awau.

Kristu 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga upe.

⁴² A'eramũ Andre 'ga weki'yra 'ga rerawau Jejui 'ga upe. 'Ga resakawe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Simão nipo enerera. Eneruwa 'ga rera Juã. 'Awamũ je ene re'rogi. *Sefa* je anug ene ree— 'jau 'ga 'ga upe.

'Gã je'eg imũ *Sefa* 'ga inuga 'ga ree. Pedro 'ea futat poromũ. Pedroa 'ea itaa.

Natanaeu 'ga upe Jejui 'ga 'eawet

⁴³ Ai'iwe Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Garireja ywy pe je oi— 'jau 'ga 'gã nupe.

Wata enunewe Jejui 'ga awau Filipe 'ga rekaa. 'Ga resakawe 'ga Filipe 'ga mo'wya:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁴ Filipe 'ga Pesaita pewara. Simão Pedro 'ga, Andre 'ga. Mĩmera 'gã aipo pewara.

⁴⁵ Omo'wyrãuwe Filipe 'ga awau Natanaeu 'ga rekaa. 'Ga resakawe 'ga 'jau:

—Ymã te 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga 'ga amũ ree rakue. Aipo 'ga ore aruesak. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga nanẽ ka'arana kwasiaa 'ga ree rakue nũ— 'jau 'ga 'ga upe awau. —'Ga futat ore aruesak ai'i. Jose 'ga ra'yra 'ga. Jejui 'ga. Nasare awi 'ga ruri— 'jau 'ga Natanaeu 'ga upe.

⁴⁶ Aipo 'ga 'eramũ Natanaeu 'ga 'jau:

—A'jea sipo? Nasare awi sipo mama'e esage ruri?— 'jau Natanaeu 'ga Filipe 'ga upe, aipo 'eramũ.

—Ere ejua 'ga resaka— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau 'ga resaka 'ga rupi. ⁴⁷Werowygauwe Jejui 'ga Natanaeu 'ga resaka.

—Koromū esage ma'e 'ga. Israeu 'ga juapyrerarete 'ga— 'jau 'ga 'ga resakawe. —Ni'mei 'ga. Mama'e al'jea te tee noko 'ga omome'u. Niporerekoemāi 'ga— 'jau Jejui 'ga 'ga upe u'ama.

⁴⁸—Kuu. 'Awamue te 'ā je resag ape kūi. Maran ene a'eramū je kwaapa ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe aipo 'eramū.

—Figueira 'ywa 'wyr ipe ene renamū je ene resagi ai'i. Ene upe Filipe 'ga porogyta enunewe je ene resagi ai'i— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁴⁹—Kuu. Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat nipo ajee ene ki sa— 'jau Natanaeu 'ga Jejui 'ga upe. —Ene 'ā 'wryiararetea oree, Israeu 'ga juapyreramū oree— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵⁰—Figueira 'ywa 'wyr ipe je ene resagi 'erauwe te je rerowiar ape ra'e?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Anure nipo mama'e esagea pēnemiapoe'ema futat je iapoi. Aipoa tereesak 'jau— 'jau Jejui 'ga Natanaeu 'ga upe u'ama.

⁵¹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe najuejue etee:

—Mama'e al'jea te tee je amome'u pē nupe. Je 'ā pēneki'yraretea. Anure nipo pēē ywaga woga resaka. Ywagipewara 'gā jywa je ree tura nipo pēē esaka. 'Gā jeupira nanē nipo pēē esaka nū. A'eramū nipo pēē 'jau: “Al'jea futat. Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ra'e”, 'jau nipo pēē jee aipo resag ire— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

'Ya Jejui 'ga imu'jaga y'wayramū

2 ¹⁻²Mukūi oser ire Jejui 'ga awau ajepeja amunaw ipe, Kana 'jaw ipe. Peu 'gā amū akoukatu. A'eramū 'gā maraka apou 'gā ajuerokokatuawamū. A'eramū akokatu ma'e 'ga Jejui 'ga y ēē mo'wya wekokatu resaka. Jejui 'ga nanē imo'wya nū. 'Ga remimu'eramū nanē ore mo'wy'wya 'jau. ³A'ere maraka teepawe'emaue y'way teepawamū 'gā nui, 'gā nekokatuawa rewara teepawamū 'gā nui. A'eramū Jejui 'ga y ēē 'jau 'ga upe:

—Si'ri. Y'waya teepap— 'jau ēē 'ga upe.

⁴Aipo 'eramū ēē ra'yra 'ga 'jau ēē upe:

—Tene ra'ne. Nowaēmi we futat Janeruwarete 'ga pājē resaukaawa upe jee— 'jau 'ga oy ēē upe.

⁵Aipo 'ga 'eramū 'ga y ēē 'jau maraka'ywa 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Jera'yra kiā 'eawer imū etee ki peapo mama'ea— 'jau ēē 'gā nupe.

⁶Aipoa 'gā jatykaaw ipe 'y ryrūa 'upa. Tuwiiu ma'ea. Aipoa 'y ryrūa 100 litro pyyka. Itakanafūa poromū. 'Gā jepoeitawa yrūa futat. Judeu 'gā au'-jeteramū ojepoeita ojekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. ⁷A'ere Jejui 'ga oje'ega maraka'ywa 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'y rerua 'y ryrū pype imatyneema— 'jau 'ga 'gā nupe.

Aipo 'ga 'erauwe maraka'ywa 'ga remiayuwa 'gā 'y rerawau 'y ryrū matyneema. ⁸'Y ryrūa 'gā imatyneem ire Jejui 'ga oje'ega imatyneemarera 'gā nupe:

—Pe'je ara jaraa erawau maraka'ywa 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ara jaraa erawau 'ga upe. ⁹Ojeupe erurauwe maraka'ywa 'ga itykua esaka. A'ere 'ga itykure'emaue ijemu'jagi y'wayramū, uwayramū. Maraka'ywa 'ga nokwaawi 'y jemu'jaga y'wayramū. A'ere 'ga remiayuwa 'gā ikwaawi futari. 'Ga itykura resakawe 'ga akokatu ma'e 'ga renūina.

¹⁰—Esageay ma'ea ra'ne te 'ā y'waya neretykurukari jarejee rai'i. 'Gā ityku-paw ire amunipo 'ā y'waynana rykurukaa 'gā nupe rai'i. A'ere 'ā ene y'way-nana ra'ne eretykurukat 'gā nupe. Y'wayrete mýina mapawamū itykuruka-ripyramū 'gā nupe rai'i— 'jau 'ga akokatu ma'e 'ga upe.

¹¹ Aipo resaka taetu ore, 'ga remimu'eramū, 'ga rerowiaa.

—Jarejuwarete 'ga pājēa futat 'ga wereko ra'e— 'jau ore arajaupe.

Kana 'jawa amunaw ipe ra'ne Jejui 'ga aeremiapoe'ema apo ppy ppy oreo ikue. 'Uwarete 'ga pājē resaukaa oreo ikue. Aipoa amunawa 'upa Garireja ywy pe.

¹² Aipo apo re Jejui 'ga awau ajepeja amunaw ipe nū, Kafanaū pe nū. 'Ga y ēē, 'ga rewirera 'gā, 'ga remimu'eramū 'jau ore arawau 'ga rupi ikue. Peu oropytawaipa nū.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Mateu 21.12-13; Maku 11.15-17; Luka 19.45-46)

¹³ Egitu ywy awi oropyy ppy 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyräuwe ore arawau Jerusareg ipe. Peu ore arawau orosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁴ 'Ga mogytaaw ipe osouwe Jejui 'ga wyra me'egara 'gā nesaka. Kwaiwete wyra me'egara 'gā 'upa peu. Kwatau, karupa'mī, pykau. Mīmēra 'gā ime'ega 'upa. Amumēra 'gā ajemogyau 'yje-pana pyri ka'aranūū mojoy'rau judeu ka'aranūū are. ¹⁵ 'Gā nesakawe Jejui 'ga tupaama pyyka wyra mopikawamū. A'eramū 'ga ipyu imonou imū'jāu jui. Kwatau, karupa'mī. Mīmēra 'ga imonou imū'jāu jui. Ka'aranūū mojoy'ruara 'gā 'yjepana 'ga imonou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa futat 'gā nui. ¹⁶ Pykau me'egara 'gā nupe 'ga oje'ega:

—Pe'je pykau rerawau enū'jāu. Au'je Jeruwarete 'ga mogytaawa mýi re pykau me'egawamū— 'jau 'ga oje'ega moywyräfena 'gā nupe. —Au'je Jeru-warete 'ga mogytaawa mýi re wyra me'egawamū. 'Ga muorypawa te 'ā 'aga 'oga— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷ Aipo renupawe orojea'aramū ikwasiaripyre are. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe aipo are rakue— 'jau ore arajaupe. —“Ku'jyp. Mama'e tywera 'gā wapo enemogy-taawa 'og ipe. A'eramū je temara'neramū 'gā nee. A'eramū je tejejukau enerog are”, 'jau 'ga amū ikwasiaa inuga ymā rakue— 'jau ore arajaupe.

¹⁸ A'e pype judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Ma'eramū ene 'gā mū'jāu 'ū? Awýja 'gā mū'jāukaa enee ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga emur ire aeremiapoe'ema eapo amū oreo 'ga pājē mū kūi. A'e resag ire taru'e enee 'jau: “A'jea futat 'ga 'gā mū'ēi Kul'jywa 'ga je'eg imū ra'e”, taru'e enee 'jau kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁹—'Aga 'oga retyg ire je imuapya 'ara rupi etee imowyri kūi— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁰—Kuu. Ereapo ekoete awi nū'ū. Namuapya 'ara rupi etee rūi 'gā 'aga 'oga apoi rakue kūi. Kwarētai seis te 'gā kwara magwawi 'aga 'oga apoupap rakue kūi— 'jau 'gā 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

²¹ A'ere 'ga naoga tee rūi imome'ui 'gā nupe. 'Aga 'oga 'eramū 'ga wete are te 'ga oje'ega rerekoi. ²² A'eramū ore anure Jejui 'ga remimu'eramū 'ga 'eawer

are orojea'aramū, 'ga feraw ire ikue. “A'jea futat Jejui 'ga imome'ui ikue”, 'jau ore arajaupe. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiaa. Jejui 'ga 'eawera nanē ore erowiaa nū.

Jejui 'ga jane kwaapa katu katu

²³ Jerusareg ipe Jejui 'ga kwaiwete aeremiapoe'ema apou 'Uwarete 'ga pājē mū ikue. Aipo resag ire kwaiwete 'gā 'ga rerowiaa. A'ere amumera 'gā 'ga rerowiat 'mei etee. ²⁴ A'eramū Jejui 'ga ojemogypyyke'ema 'gā nee. Okwaap 'ga 'gā. Wereko tywearama 'gā 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga ojerowiare'ema 'gā nee. ²⁵ A'eramū Jejui 'ga oporonupe'ema ee: “Ma'ja e'i sipo 'gā ajaupe?” 'ja-we'em Jejui 'ga 'gā nupe. Jejui 'ga ae kwaapa. Aerea'awa miamū 'ga okwaap katu katu.

Nikutemu 'ga upe Jejui 'ga 'eawet

3 ¹ Poje Nikutemu 'ga 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. Nikutemu 'ga opytuna 'gā nupe oje'ēma'ea. Fariseua nanē 'ga nū. ² Ypytunimū Nikutemu 'ga 'ua oporogytau Jejui 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga 'ga amut jane mu'jawamū, aru'e ore arajaupe ene ree jepi. Janeruwarete 'ga remiayuwamū etee ae aeremiapoe'ema apoi. 'Ga remiayuwe'emamū ae nuapoa'uweri. A'eramū ore 'jau enee: Janeruwarete 'ga pājē mū futat 'ga mama'e apoi. A'eramū ore 'jau arajaupe: Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat ra'e, 'jau ore arajaupe— 'jau Nikutemu 'ga Jejui 'ga upe.

³ Aipo 'erauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Mama'e a'jea je amome'u amū enee. 'Ga amū nipo u'aru'jape'ema. A'eramū 'ga nosea'uweri Jarejuwarete 'ga rupaw ipe awau— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁴ A'eramū Nikutemu 'ga 'jau:

—Maran ae kūima'eramū u'aru'japa nū ki 'ei? Maran ae waranuw ire osou awau oy reweg ipe nū ki 'ei?— 'jau Nikutemu 'ga Jejui 'ga upe aipo 'eramū.

⁵⁻⁶ —Pejey awi peje'aa pēē ēē mena ra'yra futat. A'ere Janeruwarete 'ga werowiar ire te pē mogyi wa'yramū. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe pēnerekwaramū. A'eramū pēē pejejemogyau u'aru'jap ma'e 'jawe. 'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nu'aru'jawi— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁷ —Eneporesag awi je ree aipo ejeupe 'eramū. A'jea futat je 'i enee. E'aru'jaw iki, a'e je enee. Aipoa a'jea futat. ⁸ Sā'ā ywytua. Neresaga'uweri 'ā ywytua. Ifua etee 'ā reenup. Nerekwaawa'uweri tuawa. Nerekwaawi nanē iwawa nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. Neresaga'uweri 'ga 'Agesagea. Wemifutar imū etee te Janeruwarete 'ga U'agesage monoi 'gā amū nupe, 'gā mu'aru'japa nū. A'ere nenereapyoi ee— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁹ —Maran poa ojeapou ki 'ei? Nakwaawi je ene'ea ki 'ei— 'jau Nikutemu 'ga 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ene 'ā moromu'jara agawewi Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe. A'etea 'ā ene jeje'ega kwaape'ema? ¹¹ Mama'e a'jea te je amome'u pē nupe. Orojemikwaawa 'ā ore oromome'u pē nupe, orojemiesaga retee. A'etea 'ā neperowiari oreje'ega— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

¹²—Ywy pewara agawewi je 'ã amome'u mama'ea pê nupe. A'etea 'ã naje rerowiari pejepe. Maran sipo ajee je rerowiat pejepe ywag ipewara mama'ea je imome'uramũ?—'jau 'ga 'ga upe. ¹³—Nitywi ae ywag ipe oo ma'eferamũ. Je tee te 'ã ojet ywag awi ikue. A'eramũ je tejemiesagera mome'wau pê nupe. Je 'ã pêneki'yra futat.

¹⁴—Enerea'at nipo ene jareypy are? Moja a'agawa apoawer are? Ymã te jareypy 'gã atai awau jũ me rakue. A'ere 'gã kwaiwete nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ 'ga oje'ega renupare'ema 'gã u'waukaa moja upe. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau Moisesi 'ga upe: “Ita eapo moja a'agawamũ. A'ere imonou imu'ama ikutuka 'yw are”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ Moisesi 'ga ita apou moja a'agawamũ rakue. Aipo apo re 'ga imonou imu'ama 'yw are rakue. A'eramũ moja remiu'ufera 'gã amã'jãu aipo itamoi a'agaw are. A'eramũ futat moja remiu'ufera 'gã oferapap. Namanũi futari 'gã. Nan tee futat nipo imara'ne ma'e 'gã je monoi 'ypeywar are je mu'ama—'jau Jejui 'ga 'ga upe. ¹⁵—A'eramũ nipo je rerowiaara 'gã juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanũu'jape'ema futat—'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe, 'ga mu'jau ojee.

¹⁶—Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime pê nee. A'eramũ 'ga a'eramũ wa'yramũ je mua 'au ywy pe ikue. Majepei tee agawewi je 'ga ra'yramũ. A'etea 'ga je mut 'awa ywy pe je jukaukaa pê nupe. A'eramũ je rerowiaara 'gã amanũmũ numiamũ. A'ere 'gã oi oferapa Jarejuwarete 'ga rupaw ipe 'ga pyri amanũu'jape'ema futat. Peu futat 'gã jemogyi nakwaparimũ ete rũi—'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe. ¹⁷—Napẽ nereko tyweawamũ rũi 'ga je muri 'au ywy pe. Pẽ katu'okawamũ te 'ga je muri—'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

¹⁸—Jeruwarete 'ga je rerowiaaramũ pê nerekou tywere'em. A'ere 'ga je rerowiare'ema 'gã nupe 'ga 'i: “Pejerekoukat tywet futat nipo”, 'jau. Naje rerowiari 'gã. A'eramũ 'ga aipo 'jau 'gã nupe. ¹⁹Janeruwarete 'ga ra'yramũ je tejua 'au ywy pe pê mu'jau Tejuwarete 'ga ree. A'ere pêẽ mũ nepẽporokwaawiweri 'ga ree. 'Ga remifutar are nanẽ pêẽ pejeporokwaawiwere'emamũ nũ. Mama'e tywera etee pêẽ iapou. A'eramũ pêẽ mama'e esage are pejeporokwaawiwere'emamũ. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gã nerekou tyweaete 'gã manũ re—'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰—Mama'e tywera apoara 'gã nioweri Jarejuwarete 'ga ra'yramũ je pyri. Naapoi futari je mama'e tywera. A'eramũ mama'e tywera apoara 'gã ojenosũ je pyri oo awi. “Omo'gõguu je 'ga tewau 'ga pyri ne”, 'jau itywet ma'e 'gã ojenosũ je wi. ²¹A'ere mama'e esage apoara 'gã nuri Jarejuwarete 'ga ra'yramũ je pyri katu katu futat. A'eramũ nipo 'gã nesakara 'gã 'jau: “A'jea futat. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gã werowiat”, 'jau nipo 'gã 'gã nemiapofera resag ire—'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe, 'ga mu'jau ojee.

Jejui 'ga Juã Batista 'ga imome'wau'japa

²²A'e awi Jejui 'ga wemimu'eramũ ore rerawau Judeja ywy pe nũ. Peu ore oropytawaipa. Peu futat 'ga 'gã amũ pymiãu 'y pe, otywer awi 'gã paira resaukaawamũ. ²³Juã 'ga nanẽ 'gã amũ pymiãu akou ajepeja amunaw ipe, Enom 'jaw ipe. Enom 'jawa 'upa Salim 'jawa pyri. Peu typyu'iramũ 'ya. A'eramũ 'ga 'gã pymiãu akou peu. ²⁴Moromunepawa pype amunewe'emauwe Juã 'ga 'gã pymiãu akou aipo pe.

²⁵ A'eramū Juā 'ga remimu'e 'gā amū oje'ega moywyrafena judeu 'ga amū upe. Ae pymī are 'gā ajamueu.

²⁶ A'eramū Juā 'ga remimu'e 'gā amū awau oporogytai 'ga upe:

—Enerea'at te ene ejemimome'uawera 'ga ree? Jotāu tyowajara katy 'ga rekoie ene retee rakue. 'Awamū nanē 'ga akou 'gā pymiāu 'y pe nū. A'eramū 'gā awaupap 'ga rewiri ojepymīāukaa 'ga upe. Ene rewiri ako ma'efera 'gā we futat awau ojepymīāukaru'japa 'ga upe nū— 'jau 'gā awau imome'wawayau Juā 'ga upe.

²⁷ A'eramū Juā 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Je nanē jerekōēāi 'ga ree nū. Sā'ā Janeruwarete 'ga je monoa je mopowokyukara ojeupe ikue. Nan tee futat 'ga Jejui 'ga monoi imopowokyukaa ojeupe. Ojeupe Janeruwarete 'ga ore mopowokyukare'em ire amunipo 'ā ore noropowokyūi 'ga upe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. ²⁸—A'e je ako pē nupe ai'i: “NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi je. 'Ga renunewara te je”, 'jau je ako pē nupe ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ²⁹—Sā'ā aeku'ia ajuee kūjā-muku rerekokaturamū. Nan tee futat jeku'iramū tekou 'ga ree. “Kwaiwete 'gā oi 'ga rewiri” 'e renupa jeku'iramū— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ³⁰—Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'gā ojeme'yi kwaiwete futat. Je rewiri oo ma'e 'gā te ajee nojeme'yi futari. Jema'e 'gā ināinānī'i etee futat— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —Nanuara futat esage je upe— 'jau etee Juā 'ga.

Ywag awi 'ut ma'efet

³¹ Ywy pewara 'gā akotee ma'ea futat. Wemiapo'i are tee 'gā porogytai. A'ere ywag awi 'ut ma'e 'ga nanarūi. 'Ga a'jea futat 'ga kūima'eeteetea. 'Ga ree te a'jea futat ae jemogypygyaretei. ³² Ywag ipe wemiesagera ywag awi 'ut ma'e 'ga imome'wau. Wemienuwera nanē 'ga imome'wau nū. A'ere 'gā ināinānī'i etee 'ga rerowiari. Nuerowiari 'gā kwaiwetewete 'ga. ³³ 'Ga je'ega rerowiaara 'gā 'jau ajaupe:

—A'jea futat 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwaawukaara 'ga ra'e— 'jau 'gā ajemogyau ajaupe.

³⁴ Janeruwarete 'ga U'agesage muapap wemimurera 'ga upe. A'eramū 'ga amuarera 'ga je'ega mome'wau katu 'gā nupe. ³⁵ Janeruwarete 'ga oporomutaramū wa'yra 'ga ree. A'eramū 'ga opājē mua wa'yra 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau:

—Tepājēa je omono teja'yra 'ga upe. A'eramū 'ga mama'e esage apou jee— 'jau 'ga.

³⁶ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga rerowiaara 'gā ajemogyau ipyauramū. Amanū re 'gā awau Jarejuwarete 'ga pyri. Peu futat 'gā ajemogyau namutat. A'ere 'ga je'ega renupare'ema 'gā nanarūi. Nooi futari 'gā Jarejuwarete 'ga pyri amanū re. Nuenuwi 'gā 'ga ra'yra 'ga je'ega. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete wojere'emamū futat.

Samari pewara kūjā ēē

4 ¹ Anure 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau fariseu 'gā nupe:

—Ekoay Jejui 'ga kwaiwete 'gā pymiāu 'y pe. Wemiayuwamū 'ga 'gā pymī kwaiwete— 'jau 'gā awau imome'wau fariseu 'gā nupe. —Juā 'ga 'ā kwaiwete agawewi 'gā opymī. A'ere Jejui 'ga te Juā 'ga remipymīmera 'gā apyraawi— 'jau 'gā awau imome'wau fariseu 'gā nupe.

² (Na'ga rūi agawewi 'gā pymiāu 'y pe. 'Ga remimu'eramū agawewi ore 'gā pymi. A'etea 'gā 'Jejui 'ga 'gā opymi 'y pe", e'i imome'wau fariseu 'gā nupe).

³ Fariseu 'gā nupe omome'u kwaaw ire, Jejui 'ga awau Judeja ywy awi.

—Garireja ywy pe soo jarejewya 'jau nū— 'jau 'ga oree. ⁴—A'ere jeowe-ramū Samari ywy pyterimū. Kwe rupi futat jarewau jarewaēma Garireja ywy pe— 'jau Jejui 'ga oree.

⁵ A'eramū ore arawau Samari ywy rupi. Arawau orowaēma amunawa mū upe. Sika 'jawa upe orowaēma. Peu ore oropytawaipa. Ymā te janepy 'ga, Jako 'ga ywy pe monoi wa'yra 'ga upe, Jose 'ga upe rakue. Sika 'jawa 'upa aipo ywya pyri. ⁶ Peu Jako 'ga remiywykaiwera ywy kwawukuu 'ūina, 'ymuawa. Aje kwara kwawamū arawau orowaēma 'ymuawa upe. A'eramū Jejui 'ga afuakapawamū. A'eramū 'ga wapyka 'ūina 'ymuawa reme'y'warimū. ⁷⁻⁸ 'Ga pytu'uramū ore arawau amunaw ipe orojemi'urama mua.

Orojemi'urama mua ore orauwe Samari pewara ēē mū 'ua 'y piaramū. A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Emut ara 'ya jee— 'jau 'ga ēē upe.

⁹ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene eje'lega jee rā, judeuramū rā?— 'jau ēē 'ga upe. —Je Samari pewara— 'jau ēē 'ga upe.

Judeu 'gā niporomutari Samari pewara 'gā nee ra'e jepi. A'eramū ēē judeu ojeupe ije'egamū aipo 'jau 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe nū:

—“'Ya emut ara jee”, a'e ako je enee ko. A'ere 'ā naje kwaawi te ape. Jarejuwarete 'ga remimurama nanē nerekwawū nū— 'jau 'ga ēē upe. —Je kwaaw ire amunipo 'ā “'Ya emut ara jee”, ere jee ra'e. 'Ya tejeupe ene enūi re amunipo je 'ā 'y monoi enee ra'e— 'jau 'ga ēē upe 'ūina. —Je remimonoa amunipo 'ā ene mogou nakwaparimū warāu rūi— 'jau 'ga ēē upe.

¹¹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Nenetywi 'y muawa pyu. Ikwawukuu 'ymuawa. A'eramū ene imuawa pyu etywe'emamū, maran sipo ene 'y mua jee?— 'jau ēē 'ga upe.

Naeapyoi ēē ojeupe 'ga 'e are.

¹²—Janeramŷiwerā kiā Jako te 'ā kūima'eeteetea ako rakue. Ymā kiā futat ywy kwawukuu ywykajukari 'ymuawamū rakue. 'Aga 'ymuawa pypewara 'ya futat kiā itykua rakue. Kiā ra'yra wā, kiā reymap. Mīmera oy'wau 'au rakue. 'Awamū kiā remiapofera orema'ea futat 'ūina— 'jau ēē 'ga upe. —“Je te jarejamŷja aapyraap”, ere te jee poromū?— 'jau ēē Jejui 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—'Aga 'y rykuara 'gā oo o'yuweju'jawa futat nū— 'jau 'ga ēē upe. ¹⁴—A'ere 'gā jema'e tykur ire ni'yuweju'jawi akou. Jema'ea 'ywu'ywura 'jawe tee 'ūi itykuara 'gā ywyteripe, 'gā mogyau nakwaparimū rūi futat— 'jau 'ga ēē upe. —Sā'ā 'ywu'ywura rypawe'ema. Nan futat jema'ea. Jema'ea ae mogyau namutat. Jema'ea rykur ire nene'yuweju'jawi futari— 'jau 'ga ēē upe. —Jepo-roywera ene mogo nakwaparimū rūi futat— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁵ A'eramū kūjā ēē 'jau 'ga upe:

—Ere ajee ema'e ara mua jee rā. A'eramū je te'yuweju'jawe'emamū, tejo-ru'jape'ema 'au 'y piaramū— 'jau ēē 'ga upe.

¹⁶—Ere ajee ewau emena 'ga rerua 'au jee ra'ne— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁷Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau:

—Najemeni je tekou— 'jau ēē 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat ere nū ī. Nenemeni futari ene nū ī. ¹⁸Nenemenu'jau'jawi tāmējē futat ene nū ī. Nomoygi tāmējē futat siku pyu nū ī— 'jau Jejui 'ga ēē upe, aipo 'eramū. —A'jea futat 'awamū nenemeni futari. Ene pyri ako ma'e 'ga naenemena rūi futat— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁹Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Koo. Maran ene je kwaapa a'i rā? Ene futat nipo Jarejuwarete kīā je'lega mome'wara. ²⁰Ymā te oreypya Jarejuwarete kīā muorywi 'au futat rakue. A'ere pēē judeuramū “Jerusareg ipe tee futat Jarejuwarete 'ga simuoryp”, pe'je ra'e jepi— 'jau ēē 'ga upe.

²¹A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe nū:

—Anure nipo 'gā 'jawe'em 'aga ywytyra upe: “Agamū futat 'ga muorypawa ywytyra”, 'jawe'em futat 'gā. Jerusarega upe nanē nipo 'gā aipo 'jawe'em futat nū— 'jau 'ga ēē upe. ²²—“Ore Samari pewaramū Jarejuwarete 'ga aramuoryp”, 'jau pēē na'e jepi numiamū. A'ere nepekwaawi 'ga. A'ere ore judeuramū 'ga kwaawi futari. 'Ga ojekwaawukaa oree. Judeuramū 'ga ore mū mogoi ae katu'okaramū— 'jau 'ga 'ūina ēē upe imome'wau. ²³—Anure nipo Jarejuwarete 'ga muorypara 'gā 'ga muorypa a'jea futat. 'Awamuete 'gā 'ga kwaawi ramue. 'Ga 'Agesagea 'ga muorywukaa 'gā nupe. Omuorypararetea Janeruwarete 'ga wekat ojeupe— 'jau 'ga ēē upe. ²⁴—Naae 'jawe rūi Janeruwarete 'ga. Nuesaga'uweri ae 'ga. No'oi 'ga ae 'jawe. A'eramū 'ga muorypara 'gā ojeipoarukaa 'ga 'Agesage upe. A'eramū 'gā 'ga muorypa futat, 'ga kwaapa futat— 'jau 'ga ēē upe.

²⁵A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. Anure nipo Jarejuwarete kīā remimurama kīā ruri futari, Kristu kīā. Kīā futat nipo jane mueapyou mama'e are— 'jau ēē Jejui 'ga upe.

²⁶—Je futat aipoa. Je futat Kristua. Je futat aje'eg te'ŷina enee— 'jau 'ga ēē upe.

²⁷Ēē upe aipo 'epawa pype ore arajua orojewya amunaw awi nū. Ēē upe 'ga porogyta 'ga renamū ore oroporesagamū etee 'ga ree. Judeu 'gā noje'egarūi futari kūjā upe ra'e jepi. A'ere ore a'eramū miamū noroporonuwi ee 'ga upe: “Ma'eramū te ereporogyta e'ŷina ēē upe?” naru'ei futari ore 'ga upe.

²⁸A'erauwe ēē awau ojewya amunaw ipe. 'Y ryrūa ēē ejaa im'ŷina awau peuwara 'gā nupe Jejui 'ga mome'wau.

²⁹—Pe'je peuwara soo kīā resaka 'jau. Jerekwawera kīā omome'upap jee ko— 'jau ēē peuwara 'gā nupe. —Kristu kīā ra'u 'ut 'ūina peu ko. Janeruwarete kīā remimurera kīā ra'u 'ūi peu ko— 'jau ēē awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe.

³⁰A'erauwe 'gā nuri ojekyita amunaw awi 'ga resaka.

³¹Ēē o ypyrauwe ore 'jau Jejui 'ga upe:

—Kweramū janeremi'urama. Ere ejemi'waa— 'jau ore 'ga upe.

³²—Naani. Irāinā'nī te 'ā jeremi'ua. Nepekwaawi futari jeremi'ua mama'ea— 'jau etee 'ga oree.

³³—'Ga amū sipo mama'ea werut 'ga upe pa ra'e?— 'jau etee ore arajaupe.

³⁴ A'eramū 'ga 'jau ore:

—Pēē te 'ā pejejemī'urama tywamū etee pēnekōēāi pejejemogyau. A'ere je temuarera 'ga remifutar imū mama'e apo are te jerekōēājamū. 'Ga porowyky apoupap te je ruri ikue— 'jau etee 'ga ore. ³⁵—“Irūpāwē jay magwaw ire oreko pypiara sinigi”, 'jau pēē 'ā jepi. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Pemā'ē pejeko are esaka. Osinig futat ra'e. A'ere je napeko arūi imome'ui pē nupe. 'Awamū futat 'gā kwaiwete je rerowiari ja'wyja'wy. 'Awamū futat 'gā je rerowiari ojeupe pēē je mome'u re. Sā'ā pēē pejeko pypiara sinigamū peoa imono'oga. Nan tee futat 'awamū iwaēmi je rerowiarukaawa upe. Pēporo-muku awi pejewau je mome'wau 'gā nupe— 'jau 'ga 'ūina ore. ³⁶—Sā'ā kojara 'ga wemiayuwa 'gā mepya. A'yi tymara 'gā 'ga 'ā imepyau imono'ogara 'gā neewe. A'eramū 'gā 'ā wekōēājamū. Nan tee futat jeremiayuwa 'gā. A'yi tymara 'gā 'jawe je mome'wara 'gā. Ko pypiara mono'ogara 'gā 'jawe je rerowiarukaara 'gā— 'jau Jejui 'ga ore. —Najuejue etee futat nipo 'gā wekōēājamū 'ga amū je rerowiarāmū. Je rerowiaara 'gā juejue nipo awaupap ywag ipe ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re— 'jau Jejui 'ga ore. ³⁷⁻³⁸—Amono je pēē kwe pe tejerowiarukaa kwe pewara 'gā nupe ikue. A'jea futat aipo jane'ea, “Ga amū nipo awau ityma. A'ere isinig ire nipo ajepeja 'ga 'ua imono'ogaramū”, 'jau jane jepi— 'jau 'ga ore. —Nan futat je pē monoi tejemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Gā amū 'ā awau pē nenunewe je mome'wau 'gā nupe rai'i. A'eramū kwaiwete 'gā a'eramū je rerowiat eneje'ega anupawe ikue— 'jau 'ga ore.

³⁹ Ore upe 'ga porogytapaw ire, Samari pewara 'gā 'ua kwaiwete 'ga resaka. “Jejui kīā jerekwawera amome'u jee”, kūjā ēē 'eramū 'gā awau kwaiwete Jejui 'ga resaka, 'ga rerowiaa kwaiwete. ⁴⁰ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Epyta 'au ore pype ra'ne, 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū ore oropytau 'gā pyri. Mukūi etee orosea.

⁴¹ 'Gā pype akou Jejui 'ga ojemome'wau 'gā nupe. A'eramū tekotee 'gā nanē 'ga rerowiaa kwaiwete nū. ⁴² A'eramū 'gā 'jau kūjā ēē upe:

—Eneje'ega ra'ne ako ore aruerowiat ai'i. A'ere ore 'awamū 'ga je'ega rerowiari. Ojemome'u 'ga ore— 'jau 'ga ēē upe. —“Ga futat 'ā ae katu'okara”, 'jau ore jepi— 'jau 'gā ēē upe.

Oje'eg imū etee 'ga katu'okawet

⁴³ Mukūi oroser ire ore arawau Garireja ywy pe nū. ⁴⁴ Jejui 'ga retea futat 'jau ikue: “Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga oa kwe pe 'ga je'ega mome'wau. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī erowiaa. A'ere 'ā 'ga 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gā miamū 'ā 'ga rerowiare-'ema ajemogyau”, 'jau 'ga ikue. ⁴⁵ A'eramū ore arawau Garireja ywy pe nū, Jejui 'ga ywy pe nū. 'Ga resakawe peuwara 'gā wekōēājamū ajemogyau. 'Gā nanē awau Jerusareg ipe maraka magwapa rai'i. Peu 'gā Jejui 'ga remia-pofera resaka rai'i. A'e resakarera 'gā wekōēājamū ajemogyau oywy pe 'ga resakawe.

⁴⁶ Kana 'jawa amunaw ipe, Garireja ywy pype 'up ma'e pe, ore arawau orojewya nū. Peu futat 'ga 'y mul'jaga y'wayramū ai'i. A'e pe ore rekoramū 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga 'ua Jejui 'ga renūina.

—Ejot jera'yra 'ga resaka jee— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

'Ga upe 'ut ma'e 'ga ra'yra futat ojero'wu ete 'upa, tapojete 'upa ajepi amunaw ipe 'upa, Kafanaū pe 'upa. ⁴⁷"Judeja ywy awi Jejui 'ga ruri ojewya akou 'au nū" 'e renupawe ta'yjero'wu ma'e 'ga awau Kana 'jaw ipe Jejui 'ga poreawua:

—Ejot jera'yra 'ga resaka jee. Tapojete 'ga 'upa. Amanū ja'wyja'wy 'ga. A'eramū ene ejua 'ga resaka jee— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴⁸A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Aeremiapoe'ema apo resag ire tāmējē te je rerowiat pejepe. Je iapoe'e-mamū neperowiari futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁹A'ere ta'yjero'wu ma'e 'ga 'iu'jawi etee futat Jejui 'ga upe nū:

—Ere ejua futat je rupi jera'yra 'ga manū'e mauwe— 'jau etee 'ga 'ga upe.

⁵⁰Aipo 'eramū Jejui 'ga oje'ega 'ga upe:

—Ere ewau ejewya eje'wyr ipe. Namanūi futari enera'yra 'ga— 'jau 'ga ta'yriara 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū 'ga Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū 'ga awau ojewya wa'yra 'ga resaka. ⁵¹'Ga waw ipe 'ga remiayuwa 'gā 'ua 'ga rowosōu.

—Namanūi futari enera'yra kūi. Ijaruete 'ga ai'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵²Aipo 'ga 'eramū ta'yriara 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ape kwara kwawamū 'ga ajarueteramū rai'i ki 'ei?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Aje kwara kwawamū futat ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵³A'eramū 'ga ikwaapa:

—Aje kwara kwawamū futat Jejui 'ga 'i jee ai'i— 'jau 'ga Jejui 'ga mome'-wau wemiayuwa 'gā nupe.

A'eramū ta'yriara 'ga Jejui 'ga rerowiaa nanimenime opytuna 'gā netee.

⁵⁴Aiporamū futat Jejui 'ga aeremiapoe'ema apou'japa ikue. Garireja ywy pewara 'gā nupe ra'ne 'ga 'y mu'jaga y'wayramū ikue. A'ere 'ga poromū 'wyr-riara 'ga remiayuwa 'ga ra'yra majarueteu 'gā nupe nū. Judeja ywy awi 'ur ire 'ga aipo apou Garireja ywy pewara 'gā nupe ikue.

Iteu ma'e 'ga

5 ¹Anure Jejui 'ga awau Jerusareg ipe nū. Judeu 'gā maraka apou peu. A'eramū Jejui 'ga awau maraka apo resaka. ²Jerusarega ojeosōu futat. Kwaiwete iosoma rokware. Iosoma rokware mū rupi 'gā karupa'mī rerawau. A'eramū 'gā karupa'mī okwat 'jau jupe. Aipo okware pyri 'yupawu'ia mū 'upa. Judeu 'gā aipo 'yupawu'ia renūina, Peseta 'jau jupe. Iywyri tapy'i'ia ajemogyau, siku tapy'ja ajemogyau iywyri. ³Aipoa tapy'ja 'wyr ipe futat 'gā ojero'wu ma'e 'gā majatykau erua. Eae'em, ika'na ma'e, iteu ma'e. Mīmēra 'gā 'gā imajatykau, 'gā katu'okawa rapesaka 'gā nerua imogyau tapy'ja 'wyr ipe. Kwaiwete 'gā 'upa iapesaka peu. ⁴'Y ryjuapirauwe ipyriwara 'gā 'jau ajaupe:

—Ywagipewara 'ga nipo kwe 'ut 'y motyjuapiau jā'nū— 'jau 'gā ajaupe.

Tyjuapi ypyrauwe ojero'wu ma'e 'gā awau ojemunepa 'y pe ajemogyau. A'ere ipype ose ypy ypy ma'e 'ga etee 'ga jekatu'ogi. ⁵Iteu ma'e 'ga amū 'ūina peu namutat. Tritai oito 'ga kwara magwapa oteuramū 'ūina. A'ere 'ga noje-jatu'og ymani.

⁶Poje Jejui 'ga awau peu. A'eramū Jejui 'ga 'ga resakawe 'jau ojeupe: "Ymā we te 'ga teuramū rakue pa", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Erefutat te je ekatu'oga?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

7—Ēē. Afutat futat je tekatu'oga nū'ū— 'jau 'ga 'ga upe. —Naje poari'i 'gā amū ki 'ei. 'Y ryjuapirauwe je rerawawe'em je munepe'ema 'y pe ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe 'ūina. —'Y repejān je orauwe 'gā amū na'ne 'gā oi je renunewe opo 'y pe jepi— 'jau 'ga 'ga upe 'ūina imome'wau.

⁸A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Efu'am ejupaw awi. Efu'am ejupawa pyyka erawau eruatau. Akatu'ok je ene 'awamū— 'jau 'ga iteu ma'e 'ga upe.

⁹Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga ojekatu'oka. A'eramū 'ga afu'ama wupawa pyyka erawau eruatau.

Judeu 'gā morowykye'ema rupi Jejui 'ga 'ga katu'ogi. ¹⁰A'eramū judeu 'gā 'wyrria'ri 'gā 'jau 'ga upe:

—'Awamū morowykye'ema. Ejupawa kasi ereroo ne. “Mama'e rerooa ae porowykya futat”, e'i 'ā janeypya rakue— 'jau 'gā wupawa 'ga erooramū.

¹¹A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je katu'okara 'ga, “ejupawa epyyk erawau eruatau”, e'i 'ga jee ko— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹²—Awjya te aipo e'i enee ra'e?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹³A'ere 'ga nokwaawi 'ga. 'Ga katu'oka ypy we Jejui 'ga oi mytuna 'gā wyterimū. Kwaiwete ajatyka ma'e 'gā peu. A'eramū Jejui 'ga 'ga katu'oka ypy we awayayau ojepe'au 'ga wi.

¹⁴A'ere Jejui 'ga iteu ma'efera 'ga resaka nū, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe nū.

—Erejekatu'ok futat 'awamū. Au'je ki mama'e tywera apo re— 'jau 'ga 'ga upe. —Kasi mama'e tywera jeapoi enee ne, kwaiwete enee ne— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁵A'eramū ikatu'ogipyrrera 'ga awau Jejui 'ga mome'wau judeu 'gā 'wyrria'ri 'gā nupe:

—Jejui 'ga je katu'ok ko— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

¹⁶Morowykye'ema rupi Jejui 'ga 'ga katu'oka. A'eramū judeu 'gā Jejui 'ga rerekou tyweramue morowykye'ema rupi ae katu'ogamū.

¹⁷—Jeruwarete 'ga mama'e esage wapo ae upe au'jeteramū. A'eramū je nanē aipo apou nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁸Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā amara'neramū 'ga ree.

—Sijuka 'ga 'jau. Morowykye'ema rupi 'ga porowykyi akou, 'gā katu'oka awau kwe pe— 'jau 'wyrria'ri 'gā ajaupe. —Morowykye'ema rupi oporowykyi re 'ā 'ga aipo 'jau wējēmī nū. “Ku'jywa 'ga Jeruwaretea”, 'jau 'ga 'ā 'ga upe nū— 'jau 'gā ajaupe. —“Je 'ā Ku'jywa 'ga 'jawe”, 'jau wējēmī aipo 'ga janee nū. Aipo taetu itywetywet— 'jau 'gā ajaupe amara'neramū 'ga ree.

'Uwarete 'ga je'eg imū etee mama'e apoawet

¹⁹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat je 'i. Je 'ā Ku'jywa 'ga ra'yra futat. Nateje'eg imū rūi je mama'e apoi. 'Ga je'eg imū etee te je mama'e apoi. 'Ga remiapo je aesak. A'eramū je nanē aipo apou 'ga 'jawe nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁰—Jeruwarete 'ga iporomutat nanimenime je ree. A'eramū 'ga wemiapo resaukaa jee. A'eramū je tewau ojero'wu ma'e 'gā katu'oka. Ae katu'oga esage futat. A'ere je anure mama'e esageay apoi futari tejuwa 'ga remifutar imū. A'eramū nipo pēē pejeporesagamū pejejemogyau ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

²¹—Amanũ ma'efera 'gã nipo Jeruwarete 'ga imũ'jãu imowywya tywy awi 'gã mogyau nũ. 'Ga 'jawe futat je tejemimũ'ẽ 'gã mogyau— 'Jau 'ga 'gã nupe.

²²—NaJeruwarete 'ga rũi pẽ mojo'ok. 'Ga te 'ã pẽ mojo'ogukaa jee. A'eramũ nipo je ia'wyre'ema 'gã nupe 'Jau: “Pẽẽ nepẽa'wyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe pekwap”, 'Jau nipo je ia'wyre'ema 'gã nupe. Tejerowiaara 'gã nupe nipo je 'Jau: “Je rerowiat pejepe ra'e. A'eramũ je petywera moia pẽ nui. Pe'je pejejua 'au ore pyri”, 'Jau nipo je tejerowiaara 'gã nupe. Mĩmera 'gã nupe nipo je 'Jau, je retea futat. Jeruwarete 'ga nipo je mu'eukaa 'gã nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²³—A'eramũ nipo aipo are 'gã najuejue etee je pojeupa. 'Awamũ 'gã Jeruwarete 'ga pojeuwi. A'eramũ 'gã, 'ga 'jawe futat, je pojeupa nũ. Je pojeu-pare'ema 'gã nanẽ Jeruwarete 'ga nopojeuwi futari, je muarera 'ga— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁴—A'jea futat je 'i. Jeje'ega rerowiaara 'gã ojemomyauu jeje'eg imũ. Je muarera 'ga nanẽ 'gã erowiaa nũ. Tejerowiaryauramũ je 'gã mogyau namutat. A'eramũ 'gã najuejue etee futat awau akou Janeruwarete 'ga pyri amanũ re. Na'gã nupe rũi je 'i: “Enetywerete Ku'jywa 'ga upe” 'Jau. Natata pe oo ma'e 'gã nũi ore rerowiaara. Ywag ipe oo ma'e tee aipo 'gã— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁵—A'jea futat je 'i. Je te 'ã Ku'jywa 'ga ra'yra. Amanũ ma'e 'jawe futat mama'e tywera apoara 'gã. A'etea nipo 'gã anure jeje'ega wanup akou. 'Awamũ futat 'gã enuwi. Jeje'ega renuw ire te nipo 'gã jemogyi oferapa— 'Jau 'ga 'gã nupe. ²⁶—Nitywi 'ga amũ Ku'jywa 'ga mogoaramũ. Ojetee futat 'ga jemogoi. A'eramũ 'ga ae nanẽ ae mogyau nũ. Je nanẽ nũ. Je Ku'jywa 'ga ra'yra. A'eramũ 'ga ae mogyaukaa jee— 'Jau 'ga 'gã nupe.

²⁷—Je futat 'ã pẽneki'yra. A'eramũ Jeruwarete 'ga 'Jau jee: “Ene 'ã 'gã neki'yra. A'eramũ ene 'gã mojo'oka. Itywet ma'e 'gã nupe ki ere: Petywerete pẽẽ Ku'jywa 'ga upe, 'Jau. Tata pe pekwap, 'Jau ki ene 'gã nupe”, 'Jau 'ga jee. “Ejerowiaara 'gã nupe ki ere: Je rerowiat 'ã pejepe. A'eramũ pẽẽ pejejua ywag ipe ore pyri, 'Jau ki ene ejerowiaara 'gã nupe”, 'Jau 'ga jee— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁸⁻²⁹—Pẽporesag awi je ree. A'jea futat je 'i. Anure nipo amanũ ma'efera 'gã we jeje'ega renupawe 'gã nuri ù'jãu tywy awi. Mama'e esage apoara 'gã nipo awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoarera 'gã nupe nipo je 'Jau: “Naje rerowiari futari pejepe. Nepẽpoiiriweri futari pejetywer awi. A'eramũ pẽẽ 'awamũ pejekwapa tata pe”, 'Jau nipo je 'gã nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³⁰—Nateje'eg imũ rũi je mama'e mome'ui. Ku'jywa 'ga je'eg imũ tee je 'i. 'Ga ra'ne 'ã oje'eg jee. A'eramũ je 'ga 'eawera rupi etee futat imome'wau pẽ nupe. Natejemifutar imũ rũi je je'egi. Ku'jywa 'ga, temuarera 'ga remifutar imũ etee te je je'egi— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Ma'eramũ je 'ã a'jea futat mama'e mome'ui tekou pẽ nupe— 'Jau 'ga 'gã nupe oporogytau.

³¹—Je tee tejemome'u re taetu amunipo 'ã naje rerowiari pejepe— 'Jau 'ga 'gã nupe. ³²—A'ere nanarũi. 'Ga amũ nanẽ je mome'wau nũ. Ku'jywa 'ga je mome'wau. A'jea futat 'ga 'i— 'Jau 'ga 'gã nupe. ³³—Awamueuu pẽẽ 'gã amũ monou 'ga moporogytaukaa Juã Batista 'ga upe rai'i nũ. 'Ga remimo-me'ua a'jea futat. ³⁴A'ere je naekari futari “a'jea futat 'ga 'ea” 'Jara 'gã. Juã 'ga 'eawera je amome'u pẽ nupe tejerowiarukaawamũ. Tejerowiar ire je pẽ katu'ogi— 'Jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³⁵—Sā'ā tataran'ānā mama'e resaukara ae upe. Nan tee Juā 'ga. Juā 'ga pē mueapyou je ree. 'Ga 'eawer are pēnekōēāi numiamū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶—Juā 'ga ra'ne je mome'u pē nupe. A'ere je pēnemiapoe'ema apoi pē neape. Jeruwarete 'ga aipo apoukaa jee. A'eramū pēē 'Jau: “A'jea futat. Ku'jywa 'ga 'ga muri janee”, 'Jau pēē jeremiapofera resag ire— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁷—Jeruwarete 'ga nanē je mome'u nū, je muarera 'ga. Nepeesaga'uweri 'ga. 'Ga je'ega miamū futat nipo nepekwaawi pejeapyou. ³⁸“Je 'ā 'ga remimurera”, 'Jau agawewi je 'ā pē nupe. A'ere 'ā aipo je'ea miamū neperowiari. A'eramū pēē 'ga je'eg are taetu pejejea'are'emamū pejejemogyau— 'Jau 'ga 'gā nupe. ³⁹—Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are pejejemul'Jau. “Aipo are jarejeapyoramū jane oi ywag ipe jarepytau”, 'Jau 'ā pēē na'e jepi. 'Gā amū 'ā ka'arana kwasiaa agawewi je ree. ⁴⁰A'etea 'ā pēē je rerowiare'ema. Je upe pēē 'Jawe'em, “Ore mogy ape eje'Jawe”, 'Jawe'em 'ā pēē jee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴¹—“Esage ma'e 'ga”, pe'je ki jee, na'ei je pē nupe. “Je muoryp ki pejepe”, 'Jawe'em je 'ā pē nupe. ⁴²A'ere je pē kwaawi. “Niporomutari pa 'gā Ku'jywa 'ga ree ra'e”, 'Jau je 'ā pē nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴³—Tejuwarete 'ga je'eg imū agawewi je ruri. A'etea jeje'ega nepeenuwi futari. A'ere anure nipo tekotee 'ga amū ruri oje'eg imū etee futat oje'ega pē nupe. A'ea nipo peanup, erowiaa pejejemogyau— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴⁴—Akotee ma'e 'gā “'ga esage”, pejejeupe 'gā 'eramū nipo pejeku'iramū futat pejejemogyau. A'ere nipo nepēnea'ari pejejeupe Ku'jywa 'ga 'e are. Ku'jywa 'ga etee te Janeruwaretea. Nirūi futari 'ga. A'etea nipo nepēnea'ari pejejeupe Ku'jywa 'ga 'e are. A'jea futat neperowiari 'ga— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁵—Naje rūi pētywera mome'u Ku'jywa 'ga upe. Moisesi 'ga te 'ā pētywera mome'u 'ga upe— 'Jau 'ga 'gā nupe. —“Moisesi 'ga je'egera ore aruenup. A'eramū 'ga ore mome'wau Ku'jywa 'ga upe”, 'Jau pēē numiamū. A'jea futat 'ga pē mome'ui Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'ga pētywera tee imome'ui 'ga upe— 'Jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁶—Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar ire amunipo 'ā je nanē je rerowiari pejepe nū. Moisesi 'ga ka'arana okwasiat je ree futat rakue. ⁴⁷A'ere 'ā 'ga remikwasiarera neperowiari pejejemogyau. A'eramū pēē je rerowiare'ema futat pejejemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'wyriri'ri 'gā nupe.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Luka 9.10-17)

6 ¹⁻⁴ Anure Jejui 'ga ore rerawau ore reroyaapa Garireja ry owajara katy. Tiperia 'Jau nanē 'gā aipo ypiauu upe. Egitu ywy awi oreypy renū'ēawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyräuwe ore arawau oroyaapa. Kwaiwete 'gā awau ore rewiri. 'Gā nemiapoe'ema Jejui 'ga iapou 'gā neape. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka. A'eramū 'gā awau 'ga rewiri, kwaiwete.

—Siesak 'ga iapou'Jawa jarejeape— 'Jau 'gā ajaupe.

Ty owajara upe orowaēmawe ore arawau orojeupia ywyty'ri rupi Jejui 'ga rupi. Peu ore aruapyka arajupa. ⁵Oree Jejui 'ga porogyta 'ga renamū mytuna 'gā 'ua owaēma oree nū. Poje Jejui 'ga ojerowaka 'gā nesaka. 'Gā nesakawe 'ga 'Jau Filipe 'ga upe:

—Maran maran te jane mama'e muri 'gã mojemí'wawamũ?— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶“Tamojemí'wat 'gã 'jau”, 'Jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga poromũ 'Jau “Ma'ja 'i sipo Filipe 'ga oje'ega jee?” 'Jau 'ga ojeupe.

⁷—Kuu. Mytuna 'gã nũ'ũ. 'Gã nemi'urama murawa niapoi 'gã nupe. Tusêtu agawewi futat ka'aranũũ rerooi. A'etea nowaêmi futari mama'e muawamũ 'gã nupe— 'Jau Filipe 'ga 'ga upe, aipo ojeupe 'eramũ.

⁸⁻⁹A'eramũ Andre 'ga 'Jau 'ga upe:

—Koromũ kunumĩ 'ga kanape'i rerekoi wemi'ura'mĩnamũ numiamũ kũi. Siku kanape'ia mukũi pira'i 'Jau 'ga erekou numiamũ kũi. A'ere mytuna 'gã nupe niapoi nũ'ũ— 'Jau Andre 'ga Jejui 'ga upe.

Aipoa Andre 'ga Simão Pedro 'ga rewirera. Jejui 'ga remimu'e nanê 'ga nũ.

¹⁰A'eramũ Jejui 'ga 'Jau ore:

—Pe'je pejewau 'gã muapyka. Peapyk, e'i 'ga, pe'je ki 'gã nupe— 'Jau 'ga ore.

A'eramũ ore arawau 'gã muapyka. Kwaiwete juo'wia peu. A'eramũ ore a'e 'arimũ 'gã muapyka 'gã mogyau. Kwaiwete kũima'e 'gã. Siku miu kũima'e 'gã. ¹¹A'eramũ Jejui 'ga kunumĩ 'ga remi'urama pyyka enafu'ama, eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut ore. Ene 'ã eneresage ore— 'Jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega.

A'eramũ 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'êmaw ire kunumĩ 'ga remi'urama era-waukaa ore 'gã nupe. Ore 'gã nupe omonorauwe oje'me'yita aipoa kanape'ia ipira'i reewe. A'eramũ ore erawau imonou wapyk ma'e 'gã nupe. ¹²Kwaiwete agawewi 'gã. A'etea 'gã omoyk. Wewegamũ 'gã jui.

'Gã jemi'wapaw ire Jejui 'ga 'Jau ore nũ:

—Pe'je pejewau emyrera rerua imono'oga yrũ pype. Pemomy kasi emyrera ne— 'Jau 'ga ore.

¹³A'eramũ ore arawau emyrera rerua ijaga yrũ pype. Tusi yrupemũũ ore imatyneema emyrera pyu. Aipo kanape'i apopyra sewata.

¹⁴Jejui 'ga wemi'u me'yita opājê mũ. A'eramũ aipo resakara 'gã 'Jau:

—Jejui 'ga 'ã ome'yi janee. 'Ga te nipo 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'-wara. Janeremiapesaga 'ga nipo 'ã— 'Jau 'gã ajaupe.

¹⁵A'ere Jejui 'ga 'gã kwaawi ojee. “Je futat 'gã je mogou 'wyríaramũ”, 'Jau 'ga ojeupe. “A'ere je na'awauwe rui je rekoi 'gã nupe”, 'Jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga awau ojepe'au ore wi. Ore rejaa peu futat. Ojetee 'ga awau ojeupia ywytyra rupi.

'Y rajape 'arimũ Jejui 'ga ataawet

(Mateu 14.22-33; Maku 6.45-52)

¹⁶Ypytu'nĩnauwe Jejui 'ga remimu'eramũ ore arawau orojypa ypiauu pe nũ.

¹⁷“Pe'je pejewau 'aw awi Kafanaũ pe”, 'Jau 'ga ore ai'i. A'erauwe ore arawau aru'aa yaruu pype nũ.

—Soo Kafanaũ pe 'Jau— 'Jau ore arajaupe.

A'eramũ ore arawau oroyaapa nũ. Ypytunimũwe futat ore arawau. A'ere Jejui 'ga nuri ore rupi. ¹⁸Poje ywytuua 'ua erujewi ore, 'y muorypa ore ree.

¹⁹Mukuu ore wawa. Siku kilometro ore arawau oroyaapa. Poje ore 'y rypyter

ipe arakou Jejui 'ga resaka. Jejui 'ga 'ua akou 'y rajape 'arimū, watau ore katy. 'Ga resakawe ore oropifuakare'emamū. Orekyjea ore rerekou, ore pifuaka'roka.

—Ma'ja katu nipo kwe kweramū 'ut 'ja?— 'Jau ore arajaupe.

²⁰ Aipo ore 'eramū 'ga 'Jau oree:

—Pekyje awi je wi. Je tee ojut pē newiri— 'Jau Jejui 'ga oree.

²¹ Aipo orojeupe 'gā 'eramū araku'iramū 'ga ree.

—Ere ejua e'aa ore pype— 'Jau ore 'ga upe.

Ore pype 'ga 'arauwe yaruua ojekoka erujewi ywy'am are.

Mytuna 'gā Jejui 'ga rekaa

²² Ai'iwe kwe katy opyta ma'e 'gā Jejui 'ga rekaa.

—Kaaruwamū ako majepi tee yara ruwi 'au ai'i. A'ere ako Jejui 'ga remi-mu'e 'gā erooi ai'i— 'Jau 'gā ajaupe. —A'ere nipo 'ā 'ga ma'ja pype katu 'ga oi 'gā newiri ra'e? Nooi 'ga 'gā nupi ai'i. Marupi ajee 'ga oi ra'e ki 'ei?— 'Jau 'gā 'ga rekaa. —Ma'ape sipo ajee 'ga oi ra'e?— 'Jau 'gā ajaupe.

²³ 'Gā 'ga rekaramū tekotee 'gā 'ua ojekoka ajepēja amunaw awi oyaruu pype. Tiperia 'Jaw awi 'gā 'ua owaēma. Kanape'i 'waw ipe 'gā oyaruu moje-koka. Peu futat Jejui 'ga porogytai 'Uwarete 'ga upe ai'i. Oporogytapaw ire Jejui 'ga kanape'i monou 'gā nupe ai'i. ²⁴ 'Gā jekog ire 'yisiga pypewara 'gā 'Jau 'gā nupe:

—Nitywi 'ga 'au. 'Ga remiayua 'gā nanē nitywi 'au nū— 'Jau 'gā 'gā nupe.

—Pēyara pype soo 'gā nekaa Kafanaū pe 'Jau— 'Jau 'gā 'gā nupe.

—Nai'i— 'Jau yaruū jara 'gā aipo 'gā nupe.

Kanape'i 'Jawewat

²⁵ Ty owajara katy ojekog ire 'gā Jejui 'ga resaka. A'eramū 'gā 'Jau 'ga upe:

—Maran te erejot rai'i, ki Ku'jyp?— 'Jau 'gā 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Nepēneapyoi we jeremiapofer are. “Jejui 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga remi-murera”, pe'je amunipo 'ā jee rai'i, jeremiapofera resag ire rai'i. Kwaiwete agawewi 'ā jeremiapofera. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Kaaruwamū ako je kanape'i me'yi pē nupe ai'i, pē mueweka ai'i. Aipo are nipo je rekata pejepe— 'Jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Pēpy'a'wyt kasi pejejemī'u are etee ne. Pēnea'at kasi pejejemī'u are etee ne. Pēnemī'ua pē mueweka 'au etee. A'ere mama'e mū rekoi temī'u 'Jawe pē pype. A'ea pē mogy nakwaparimū rūi. Jeje'ega renuw ire pejejemomyauu. Jeje'eg are ki pēnea'at pejejemogyau. Janeruwarete 'ga je mut 'au aeremī'u 'Jawewara monoukaa pē nupe jee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ku'jyua 'ga 'ā Jeruwaretea. Opājē mū 'ga 'ā pēnemīapoe'ema apoukari jee, pē nupe je resaukaawamū. “Jejui 'ga jera'yraretea. Je 'ā 'ga mua pē nupe”, 'Jau 'ga 'ā pē nupe jee— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū 'gā 'Jau 'ga upe:

—Ma'ja te Ku'jyua 'ga afutat ore iapoa?— 'Jau 'gā 'ga upe.

²⁹ —Je 'ā 'ga remimurera. A'eramū ki pēē je rerowiaa. A'ea te 'ga amaku'i— 'Jau 'ga 'gā nupe aipo 'eramū.

³⁰ —Ma'ja te ereapo epājē resaukaa oree? Aipo resakawe taruerowiat ene 'Jau— 'Jau 'gā 'ga upe. ³¹ —Ymā te janeypy oi watau amunawe'em ipe rakue.

Peu wataaw ipe 'gã kanape'i 'jawewara 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Aipo are 'ga amũ ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. “Kanape'i 'ga amut ywag awi 'gã nemi'uramamũ rakue”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. Moisesi 'ga aipo kanape'i monou 'gã nupe rakue. Ma'ja te eremut jarejee 'awamũ?— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

³² A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat je'ea. NaMoisesi 'ga rui kanape'i omono 'gã nupe rakue. Jeruwarete 'ga te 'ã amut 'gã nupe rakue. 'Awamũ 'ga poromuriweramũ kanape'i-rette 'jawewar are pẽ nupe. ³³ 'Ga remimurera futat aipoa kanape'i 'jawewara. Ywag awi 'ga 'ga muri ae mogyaukaa nakwaparimũ rui futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁴ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Aipoa emut ekou oreo— 'jau 'gã 'ga upe.

³⁵ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Tejeupe je aipo je 'i. Je te 'ã 'ga remimurera. Tejerowiar ire je pẽ momyau pẽ mogyau namutat. Je rerowiaaramũ pẽnekõẽai pejemogyau. Ipy'araypare'ema 'jawe, i'yuweje'ema 'jawe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁶ —“Je resak agawewi 'ã pejepe pejemogyau. A'etea pẽẽ je rerowiare- 'ema pejemogyau”, a'e ako je pẽ nupe ko. ³⁷ Jeruwarete 'ga je rerowiarukaa 'gã amũ nupe. A'eramũ nipo 'gã je rerowiaa futat. Namonoĩ futari je tejerowiaara 'gã amũ tejewi. ³⁸ Natejemifutara apou rui je ruri ywag awi. Temuara 'ga remifutara apou etee je ruri— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁹ —A'eramũ je tejerowiaara 'gã momoirukare'ema tejerowiar awi. Tejerowiarukaa 'gã nupe. A'eramũ je 'gã mũ'jau tywy awi 'gã mowywya 'gã mogyau tejua nũ. Aipoa je aapo futat 'ga remifutar imũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁰ —Tejerowiaara 'gã juejue nipo je imonou tejemiayuwamũ. A'eramũ je tejoru'japa tejerowiaara 'gã mowywya 'gã mogyau nakwaparimũ warau rui. Aipoa Jeruwarete 'ga afutat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴¹ Aipo 'erauwe judeu 'gã oje'egaiwamũ 'ga ree:

—Kuu. “Ywag awi 'urete ma'ea je 'ã. Aeremi'uretea je”, e'i 'ga 'ã janee— 'jau 'gã ajaupe. ⁴² —NaJose 'ga ra'yra rui te 'ga jepi? Naaipo rui te Jejui 'ga ako? 'Ga jara 'gã ore orokwaap. Ma'eramũ gatu nipo 'ã 'ga 'i poromũ “ywag awi je ruri”, 'jau ekoete?— 'jau 'gã ajaupe.

⁴³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Au'je ki je ree pejeje'egaiw ire. ⁴⁴ Jeruwarete 'ga te 'gã nupe je rerowiarukaara. 'Gã etee te je rerowiararũ. Tejerowiaara 'gã etee te je amũ'ẽ tywy awi 'gã mogyau nũ tejoru'japa— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴⁵ —Ymã te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga ka'arana kwasiari inuga 'ga je'eg are rakue. “Janeruwarete 'ga tamu'e 'gã najuejue etee 'jau”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Amu'eramũ Jeruwarete 'ga je'ega renupara 'gã juejue je rerowiari. ⁴⁶ Nitywi 'ga amũ Jeruwarete 'ga resakara 'ga. Je tee te 'ga aesak. 'Ga wi je ruri ikue. A'eramũ je 'ga resaka— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴⁷ —A'jea futat je'ea. Tejerowiaara 'gã je amomyau imuesageu imogyau nakwaparimũ warau rui futat. ⁴⁸ Ywag awi te 'ga kanape'i muri pẽ nupe rakue, a'e je akiko. Je te 'ã aipoa. Je te 'ã amogy pẽẽ nakwaparimũ warau rui. ⁴⁹ Ymã te 'ã pẽypya mana 'jawa 'ui akou amunawe'em ipe rakue. A'ere 'ã po 'u re 'gã manui etee rakue— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵⁰ —Awamũ ako Janeruwarete 'ga

kanape'irete muri ywag awi ai'i. Aipo 'u re ae namanūi futari. ⁵¹Je te 'ā aipoa kanape'ia. Ywag awi 'ut ma'ea te 'ā je. Je rerowiaara 'gā aipoa kanape'i 'wara 'jawe futat. 'Awamū kanape'i 'waramū pejemogy futat. A'ere je rerowiaara 'gā jemogyi namutat. Aipoa kanape'i 'jawewara jero'oa futat. Tejo'oa tomono pē nupe 'jau, pēnemi'uramamū 'jau. Anure nipo je temanūmū namutat pē mog-yukari. Temanūawa 'ara rupi je tejo'oa monoi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵²Aipo ojeupe 'erauwe judeu 'gā amara'neramū 'ga ree. A'eramū 'gā oje'e-gayau ajaupe:

—Maran sipo 'ga poromū wo'o muri janee, janeremi'uramamū?— 'jau 'gā ajaupe.

⁵³—A'jea futat je'ea. Jero'o 'ware'emamū nepejemogyi namutat. Jerya nanē nū. Jerya tykuare'emamū nepejemogyi je pyri. ⁵⁴Jero'oa nipo 'gā amū i'wau, jerya retee. 'Gā etee futat nipo ajemogy a'jea futat. A'eramū je tejo-ru'japa 'gā mowywya— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁵—Jero'oa nipo aeremi'urama a'jea futat jerya retee. ⁵⁶Jero'oa 'gā amū i'wau jerya retee. 'Gā etee futat je rerekou. Je nanē 'gā nerekou nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁵⁷—Jeruwarete 'ga 'ā okoeteete ma'ea. 'Ga 'ā je mut. 'Ga 'ā je mogou. Nan tee futat je tejo'oa 'wara 'gā mogyi— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁸—Koromū kanape'ia. Ywag awi 'ut ma'ea futat. Pēypy 'gā 'ā mana 'jawa a'u akou rakue. A'ere 'ā 'gā manūi etee rakue. Koa kanape'i 'wara 'gā te nipo ajemogyau namutat— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁹Aiporamū futat Jejui 'ga 'gā mu'ei ojee 'gā jatykaaw ipe. Kafanaū pe 'ga 'gā mul'jau.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā jemogy

⁶⁰Aipo renupawe Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Janereapyoa'nei jane aipo are ra'e nū'ū. Nikwaapawi 'ga je'ega ra'e nū'ū. Sirowiar awi nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

⁶¹Noje'egi agawewi 'gā 'ga upe. A'etea Jejui 'ga aipo 'gā 'ea okwaap. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aipo are nipo pēmara'ne je ree? ⁶²Je te 'ā pēneki'yra. Ma'ja 'jau sipo pēē ywag ipe jejeupira resaka nū? Pe awi futat je ruri— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁶³—Janeruwarete 'ga 'Agesagea te pē mogy. Naae rūi ojomogy. Jeje'ega renuw ire te Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē monoi 'ga remiayuwamū pē mogyau namutat. ⁶⁴A'ere 'ā naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga 'gā kwaapa. Ymā we 'ga werowiare'ema 'gā kwaawi akou rakue. A'eramū 'ga ia'wyre'ema 'gā nupe omonoara 'ga kwaapa futat akou.

⁶⁵—Pēē mū jeje'ega rerowiare'emamū pejemogy. A'eramū je 'jau pē nupe akiko: "Jeruwarete 'ga je rerowiarukaa 'gā amū nupe. 'Gā etee futat nipo je rerowiaa", 'jau ako je pē nupe ko— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁶⁶A'eramū 'ga rewiri oo ma'e 'gā oporenuwiwere'emamū 'ga je'eg are ojewya 'gā wi kwaiwete. Noou'jawi 'gā 'ga rewiri. ⁶⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'eramū ore:

—Pēē nanē te pējewyriwet je wi nū?— 'jau 'ga ore.

⁶⁸A'eramū Simão Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Awŷja rewiri ore arawau nū ki 'ei? Ene tee te 'ā ore mu'e ape ore jemogy are. Eneje'ega rerowiaaramū te 'ā ore mogyi namutat. ⁶⁹Aruerowiar ore ene. Ene kwaaparamū 'ā ore. Ene rerowiaaramū 'ā ore rekoi. "Ga te 'ā

Janeruwarete 'ga remimurera. 'Ga te 'ā esageay ma'ea", aru'e ore enee jepi—'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁷⁰—Amū'ē je pēē 'gā nui, tejemimu'eramū. Tusi 'ā pēē—'Jau Jejui 'ga oree. —A'ere pēē mū mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa peko amū—'Jau 'ga oree.

⁷¹Aipo ore upe 'Jau 'ga Judas 'ga upe te 'ga 'i numiamū. Judas 'ga Simão Iskariote 'ga ra'yra. Judas 'ga Jejui 'ga remimu'ea agawewi. A'etea 'ga Jejui 'ga monou ia'wyre'ema 'gā po pe 'ga jukaukaa 'gā nupe.

Jejui 'ga rewirera 'gā nuerowiari 'ga

7 ¹Anure Jejui 'ga awau watau Garireja ywy pype etee. Judeja ywy pe 'ga awawe'em. "Judeja ywy pewara 'gā ifuwet je juka are", 'Jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga peu awawe'em. ²A'ere maraka apoawa upe iwaēmi ja'wyja'wy." Aipo maraka upe 'gā tapyi apou oseawamū. A'eramū 'gā 'Jau tapyi 'Jawa maraka 'Jau jupe. ³A'eramū Jejui 'ga rewirera 'gā 'Jau 'ga upe:

—Ere ki ekwapa Judeja ywy pe. A'eramū peuwara 'gā, ene rewiri oo ma'e 'gā netee eneremiapoa resaka 'Jau. ⁴Ajaupe ojekwaawukaa ae mama'e apoi ajueape. A'eramū ene ewau aeremiapoe'ema apou 'gā neape, ejesaukaa 'gā nupe—'Jau 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu. ⁵'Ga rewirera 'gā miamū nuerowiari 'ga.

⁶—Naani. Nowaēmi we je wawa upe. A'eramū je tewawe'em. A'ere pēē peoarū je renune. ⁷Napē nee rūi Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā amara'-neramū ajemogyau. Je ree tee 'gā mara'neramū. 'Gā tywera je 'ā amome'u 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oporomutare'emamū je ree—'Jau 'ga wewirera 'gā nupe. ⁸—Pe'je pejewau maraka pe. Nooa'nei je—'Jau 'ga 'gā nupe.

⁹A'eramū Jejui 'ga opytau peu futat, Garireja ywy pe.

Jejui 'ga awau maraka pe

¹⁰Maraka apoaw ipe wewirera 'gā o re Jejui 'ga awau wewirera 'gā newiri. A'ere 'ga oi jemime, ojete'e' akou 'gā newiri. ¹¹Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā Jejui 'ga rekaa. Maraka apoaw ipe 'gā 'ga rekaa ajemogyau.

—Ma'ape te 'ga? Nuri te 'ga ra'e?—'Jau 'gā ajaupe 'ga rekaa.

¹²Kwaiwete 'gā ajamueu Jejui 'ga ree. Amumera 'gā 'Jau ajaupe:

—Esage ma'ea futat 'ga—'Jau 'gā ajaupe.

Amumera 'gā:

—O'meramū 'ga 'i. Nia'wyri 'ga. I'me 'ga akou—'Jau etee 'gā ajaupe.

¹³A'ere 'gā nueropori futari oje'ega. 'Gā kyjea 'gā nerekou. 'Wyria'ri awi 'gā kyjei. A'eramū 'gā oje'ega meewere'i etee ajemogyau ajaupe.

¹⁴Majepeja tee 'gā morowykye'ema magwapa maraka apou. Muapyra oser ire, Jejui 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'eramū futat 'ga peuwara 'gā mu'Jau. ¹⁵Jejui 'ga je'ega renupawe, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā opo-resagamū ajemogyau 'ga ree.

—Maran 'ga aipo kwaapa ki 'ei? Nojemu'euui agawewi te 'ga 'ā a'i kūi. A'etea te 'ga 'ā okwaap aipoa a'i kūi—'Jau 'gā ajaupe.

¹⁶A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Nateje'eg are rūi je 'gā mu'jau. Temuarera 'ga je'eg are futat je 'gā mu'ei— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoara 'gā te'i 'jau: “A'jea futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are futat 'ga ore mu'jau. Noje'eg ekoetei 'ga”, te'i 'gā jee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁸—Oje'eg ekoete ma'e 'gā “tajepojeuwukat 'gā nupe”, 'jau 'gā numiamū. A'ere Jarejuwarete 'ga rer imū oje'eg ma'e 'gā nanarūi. “Jarejuwarete 'ga tapojeuwukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau 'gā. Aipo 'gā 'ea a'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹—Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'ere nepee-nuwi'i futari 'ga je'ega. 'Ga je'ega renuw ire amunipo 'ā pejefuewere'emamū je ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁰—Kuu. Mama'eukwaawa aipo ene mu'eukat. Awyja sipo a'eramū ifuewet ene ree?— 'jau ajatyka ma'e 'gā 'ga upe.

²¹⁻²²—Morowykye'ema rupi je aeremiapoe'ema apoi. A'e resakawe 'ā pēē 'jau: “Ma'eramū 'ga nanuara apou morowykye'ema rupi ra'e ki 'ei?” 'jau 'ā pēē. A'ere 'ā pēē nanē futat peapo mama'ea morowykye'ema rupi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i pē nupe rakue: “Majepeja etee ki morowykye'ema pemagwap. A'ere pejeja'yra 'ga rerawau imojewagukaa”, 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga rakue. A'eramū morowykye'ema rupi pejeja'yra 'ar ire iko morowykye'ema rupi pejeja'yra rerawau imojewaka. A'ere naMoisesi 'ga rūi pē mu'e ppy aipo are rakue. Pēypy 'gā na'ne futat pē mu'e aipo are rakue. A'ere Moisesi 'ga 'jau rakue nū. ²³'Ga je'eg imū 'ā pēē pejeja'yra 'ga mojewaka morowykye'ema rupi. Aipo apo re 'ā ma'eramū ajee je ree pēmara'ne pejeje-mogyau morowykye'ema rupi kūima'e 'ga amū katu'ogamū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁴—Mama'e tywera etee 'ā ereapo ekou, pe'je 'ā jee. Au'je aipo 'e re. Pēneapyo ra'ne ki jeremiapo are. Jeremiapo are pejejeapyo re te mama'e a'jea 'ga wapo, pe'je jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

Janeruwarete 'ga remimuret

²⁵ Jejui 'ga resaka Jerusareg ipewara 'gā 'jau ajaupe:

—Na'ga ree rūi nipo jane'wyriara 'gā afueweramū ki sa?— 'jau 'gā ajaupe.

²⁶—Esak 'ga 'ama 'ga porogytaa janee. A'ere 'gā noje'egayi 'ga upe. “Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat”, e'i te ra'u 'gā 'ga upe nū?— 'jau 'gā amū ajaupe.

²⁷ A'ere amumera 'gā 'i:

—NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi 'ga. Nitywi ae amū Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruawera kwaapara mū. A'ere jane Jejui 'ga ruawera kwaawi. Garireja ywy awi futat 'ga ruri— 'jau 'gā ajaupe.

²⁸ A'ere Jejui 'ga oje'ega momoa 'gā nupe nū. 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe akou 'ga oje'ega 'gā nupe:

—A'jea'jea futat sipo je kwaap pejepe? A'jea futat sipo je ruawera pekwaap? Nateje'eg imū rūi je ruri. Temuarera 'ga je'eg imū tee je ruri. 'Ga te 'ā mama'e a'jea etee futat omome'u. A'ere nepekwaawi 'ga. ²⁹'Ga wi futat je ruri. 'Ga futat 'ā je muarera. A'eramū je 'ga kwaapa futat— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁰ Aipo 'ga 'e 'ga 'amamū 'gā 'ga pyyg are afueweramū numiamū. A'ere 'gā noppygi 'ga. Nowaēmi we 'ga pyykawa upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga pyygukare'ema 'gā nupe. ³¹ A'eramū 'gā kwaiwete 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—'Au 'ur ire 'ã Janeruwarete 'ga remimurera 'ga aeremiapoe'ema apoi, 'ga pãjê resaukaa janee. Jejui 'ga 'ã nanuara wapo jepi. A'eramũ 'ga futat 'ga remimurera ra'e— 'jau 'gã ajaupe, Jejui 'ga rerowiaa.

³² Aipo renuw ire fariseu 'gã 'jau mainana 'wyrriara 'gã nupe:

—Soo 'ga pyygukaa jefaruu 'gã nupe 'jau— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ 'gã jefaruu 'gã monou Jejui 'ga pyygukaa numiamũ.

³³ A'e pype Jejui 'ga oporogytau akou wenupara 'gã nupe:

—Pê pype je pytaaiwi etee. Anurenure'i je oi tejewya temuarera 'ga pyri nũ. ³⁴ A'eramũ nipo pẽe je rekaa. A'ere nipo naje resagi pejepe. Nepeoa'uweri je waw ipe. Nepekwaawi je wawa piara— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁵ A'eramũ judeu 'gã 'wyrriari 'gã 'jau ajaupe:

—Ma'ape te 'gã oi poromũ? Ma'ape te jane niesagi 'ga? Judeue'ema 'gã 'wyrarete pe te ra'u 'ga oi nũ? Janepytuna 'gã kwasi'ofera 'gã pyri te ra'u 'ga oi nũ?— 'jau 'gã ajaupe. —Judeue'ema pypewara 'gã pyri nũ? Judeue'ema 'gã mu'jau te ra'u 'ga oi nũ? ³⁶ Maran ajee poromũ 'ga 'i ki 'ei: “Naje resagi pejepe”, 'ga 'i ki 'ei. “Nepeoa'uweri je waw ipe”, 'ga 'i ki 'ei— 'jau 'gã ajaupe.

³⁷ Majepeja morowykye'ema poromukuran 'gã maraka apou. Maraka apo maapawa 'ar esagea 'gã nupe. Aipo 'ara rupi Jejui 'ga afu'ama oje'ega momoa 'gã nupe:

—Pê'yuwei te pẽe mũ? A'eramũ pẽe i'yuwei ma'eramũ pejejua je pyri. Mama'ea tomono pẽ nupe pẽnemi'uramamũ 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. ³⁸—Aipo are janey-pya ka'arana kwasiari rakue. “Je rerowiaara 'gã pype 'y 'jawewara tujãn 'gã ywyterimũ 'jau”, 'jau 'gã ikwasiaa Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are rakue— 'jau 'ga 'gã nupe. —Aipoa 'y 'jawewara 'gã mu'jaga Janeruwarete 'ga remiaiyuwamũ. A'eramũ itykuara 'gã ajemogyau namutat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³⁹ 'Uwarete 'ga 'Agesage upe 'ga poromũ 'jau. A'ere Jejui 'ga 'ga 'Agesage muri werowiaara 'gã nupe, 'gã nerekwaramũ. A'ere aipo 'eramũ nuri we Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã nupe. Jejui 'ga nojewyri we 'Uwarete 'ga pyri. A'eramũ Jejui 'ga 'ga 'Agesage mure'ema we werowiaara 'gã nupe.

⁴⁰ Aipo renupawe 'gã amũ 'jau:

—A'jea futat. 'Ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara ra'e— 'jau 'gã ajaupe.

⁴¹ Amumera 'gã 'jau:

—'Ga 'ã Jarejuwarete 'ga remimurera— 'jau 'gã ajaupe.

A'ere tekotee 'gã 'i ajaupe:

—Garireja ywy awi sipo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruri?— 'jau 'gã ajaupe. ⁴²—Janepypy 'gã 'ã ka'arana okwasiat Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga ree rakue: “Davi 'ga juapyrera futat Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga. Perêi me nipo 'ga 'ari, Davi 'ga jeupawer ipe”, 'jau 'gã ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau 'gã 'gã nupe.

Nokwaawi wejue 'gã Jejui 'ga 'aawera. Perêi me futat 'gã 'ari rakue. A'ere 'gã nokwaawi te 'ga.

⁴³ A'eramũ 'gã amũ Jejui 'ga rerowiaa. A'ere amumera 'gã nuerowiari 'ga.

⁴⁴ 'Gã amũ oporopygiweramũ 'ga ree. A'ere 'gã nopyygi 'ga.

Judeu 'gã 'wyrriari 'gã

⁴⁵ 'Ga je'ega renuw ire jefaruu 'gã awau ojewya amuarera 'gã nupe. A'eramũ mainana 'wyrriara 'gã 'jau 'gã nupe, fariseu 'gã netee:

—Ma'eramū te neperuri 'ga oree?— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁴⁶ A'eramū 'gā 'jau amuarera 'gā nupe:

—Naruanuwi ore 'ga amū je'ega 'ga 'jawe jepi— 'jau 'gā awau amuarera 'gā nupe.

⁴⁷—Pēē nanē nipo 'ga pē morytee rai'i nū? Pē nupe nanē nipo 'ga jerowia-rukari rai'i nū?— 'jau 'gā 'gā nupe. ⁴⁸—Fariseuramū te ore mū 'ga rerowiari ra'e nū? Jane'wyria'ri 'gā amū te werowiat 'ga ra'e nū?— 'jau 'gā 'gā nupe. —Naani. ⁴⁹ 'Auwara 'gā 'ga werowiat kwaiwete. A'ere 'gā Moisesi 'ga remik-wasiarera nokwaawi. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā momapa etee— 'jau fariseu 'gā jefaruu 'gā nupe.

⁵⁰ Aipo 'gā nupe 'e re Nikutemu 'ga oje'ega 'gā nupe. Fariseu 'ga amū Nikutemu 'ga. Ypytunimū Jejui 'ga upe oporogyta ma'efera 'ga poromū. Aipo 'ga 'jau 'gā nupe:

⁵¹—Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Naaipo kūima'e 'ga je'ega renupa rūi 'ā 'nia'wryi 'ga', pe'je ekoete 'ga upe”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Nikutemu 'ga 'gā nupe. —A'eramū jane 'ga je'ega renupe'emawe “Nia'wryi 'ga”, 'jawe'em 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵²—Kuu. Enejekoty'aawa te 'ga? Garireja ywy awi te erejot 'ga 'jawe?— 'jau 'gā aipo 'ga 'eramū. —Ikwasiaripyrrer are ejemu'e. A'eramū ene ikwaapa. Nuri futari Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara mū Garireja ywy awi— 'jau etee 'gā Nikutemu 'ga upe.

⁵³ Oporogytapaw ire 'gā okwasi'wau awau oje'wyr ipe nū.

Kūjāmene'ema ēē

8 ¹ 'Gā kwasi'opaw ire Jejui 'ga awau wwytyr ipe. Oriweira 'jaw ipe 'ga awau osea. ² Ai'iwetetewe Jejui 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. 'Ga serauwe peuwara 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. A'eramū 'ga wapyka 'ūina 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ³ 'Gā mu'e 'ga renamū Moisesi 'ga remik-wasiarar are moromu'jara 'gā 'ua fariseu 'gā netee kūjā ēē mū rerua erosou. Omene'em are ēē rekoi. A'eramū 'gā ēē pyyka ēē rerua ēē mafu'amukaa 'gā nowase. ⁴ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Koa kūjā ēē oko omene'em are ko. A'eramū ore ēē pyyka ēē rerua esaukaa enee, ki Ku'jyp— 'jau 'gā Jejui 'ga upe. ⁵—Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue: “Pejuka ki omene'em are oko ma'ea kūjā”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. “Ita ki pemomot imonou aipo apoara akag are ijukau”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ja ere te jupe?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁶—Siesak 'ga je'ega amuteea te 'jau. 'Ga je'eg amuteeramū “nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'egera ra'e”, sa'e 'ga upe 'jau, 'ga mome'wau 'wyria'ri upe 'jau— 'jau 'gā ajaupe, kūjā ēē rerua 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga wāāpyramū 'ūina ywy kwasiaa ofā mū. ⁷ A'ere 'gā nopigi futari aipo 'jau 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā pige'emamū wowowryramū 'gā nee, amā'jāu 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e tywera apoare'emamū ra'ne pemomot ita ēē ree, ēē jukau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸ Aipo 'e re 'ga wāāpyramū nū. A'eramū futat 'ga 'ūina ywy kwasiaa ofā mū nū. ⁹ Aipo ojeupe 'ga 'e re 'ga pyriwara 'gā awau 'ga wi majepeinume. Sawa'e 'gā na'ne futat awaupap tenune 'ga wi. A'ere kunumīūū 'gā awaupap. A'eramū 'gā ēē rejaa ēē tee'i ēē mu'ama Jejui 'ga rowase. ¹⁰ 'Gā o re Jejui 'ga wowowyramū ēē ree nū, oje'ega ēē upe:

—Ma'ape ajee ene ree ifuwet ma'e 'gā? Nopytai te 'ga amū ra'e?— 'Jau 'ga ēē upe.

¹¹ —Naani ki'ī— 'Jau ēē 'ga upe.

—Je miamū naereko tyweri ene. Ere ewau. Ereapou'jap kasi mama'e tywera ne— 'Jau 'ga ēē upe.

'Ara renyfuga 'Jawewat

¹² Aipo re Jejui 'ga 'Jau peuwara 'gā nupe nū:

—Je te 'ā ywy pewaramū pē nupe 'ara renyfuga 'Jawewaramū. Sā'ā jane 'ara kujaurauwe mama'e resaga. Nan tee futat je Jarejuwarete 'ga kwaawukaa pē nupe. Jeje'ega renupara 'gā noko'uweri ppytunaiwa pype. “Nakwaawi je Jarejuwarete 'ga remifutara”, 'Jawe'em. Jeje'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga remifutara okwaapap. 'Ara kujau pype futat 'gā nekoi— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹³ A'eramū fariseu 'gā amū 'Jau 'ga upe nū:

—Kuu. Ejee futat nipo ajee ereporogya. Natekotee 'gā nūi ene mome'u 'awamū oreē. Ereje'eg ekoete etee 'ā ekou oreē— 'Jau etee 'gā 'ga upe.

¹⁴ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat. Je jemome'ui pē nupe. A'ere je mama'e a'je are tee futat je je'egi. Nepekwaawi futari jeruawera. Je wawa nanē pēē ikwaape'ema nū. A'ere je ikwaawi tejuawera. Tewawa nanē je ikwaapa nū— 'Jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵ —Pejuesak 'ā pejemogyau. Nepejokwaawi futari. A'eramū pēē 'Jau ekoete pejejemogyau, “Nenea'wryi futari”, 'Jau ekoete pejejaupe. A'ere je aipo na'ei pē nupe.

¹⁶ Aipo 'e re amunipo 'ā a'jea futat je'ea. Najetee rūi amunipo 'ā aipo a'e pē nupe. Jeruwarete 'ga we futat amunipo 'ā aipo e'i pē nupe. Jeruwarete 'ga je muarera— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁷ —Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari inuga pē nupe rakue: “Mukūja 'gā nipo oje'egaaju'jawe etee futat 'eramū ki sirowiat 'gā”, 'Jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹⁸ Je 'ā ajemome'u pē nupe. Jeruwa 'ga nanē 'ā je mome'wau pē nupe nū. 'Ga 'ā je muarera— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina.

¹⁹ —Ma'ape ajee eneruwa 'ga ki 'ei?— 'Jau 'gā aipo 'ga 'eramū 'ga upe.

—Naje kwaawi 'ā pejepe. Jeruwa 'ga nanē 'ā pēē ikwaape'ema nū. Je kwaaw ire amunipo 'ā pekwaap 'ga— 'Jau 'ga 'gā nupe.

²⁰ Aipoa Jejui 'ga imome'wau 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupe 'gā mu'Jau. 'Ga mogytaawa pype ka'aranūū pyykawa 'upa. A'e pype judeu 'gā ka'aranūū monou Jarejuwarete 'ga upe. Aipo pyri Jejui 'ga 'gā mu'Jau 'ūina. 'Ga pyyg are 'gā amū afuweramū numiamū. A'ere nowaēmi we 'ga pyykawa upe. A'eramū 'gā 'ga pyyke'ema.

Jejui 'ga ojemome'wau 'gā nupe

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Anure nipo je oi 'aw awi. Je rekat nipo pejepe numiamū. A'ere nipo naje resaga'uweri pejepe. Anure nipo peramanū amū pejetywera. A'eramū nipo pēē pejewawe'em je waw ipe— 'Jau 'ga 'gā nupe.

²² A'eramũ judeu 'gã 'wyria'ri 'gã 'jau ajaupe:

—Ma'eramũ sipo 'ga aipo 'jau nũ 'wei? Ma'ape sipo 'ga oi? Ojejuka te ra'u 'ga nũ?— 'jau 'gã ajaupe. —Ma'eramũ sipo 'ga 'i poromũ “Nepeoa'uweri je waw ipe”, 'jau nũ 'wei?— 'jau 'gã ajaupe.

²³ A'eramũ aipo 'gã 'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pêê 'awa ywy pewara futat. A'ere je na'auwara rũi. Ywag awi je ruri. A'eramũ je mama'e tywer are tejea'are'emamũ. ²⁴ A'eramũ je ako aipo 'jau pẽ nupe ko: “Peramanũ nipo pejetywera”, 'jau je ako pẽ nupe ko. Ajemome'u je ako pẽ nupe ko. Je rerowiare'ema peramanũ futat pejetywera— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁵ —Ma'jaramũ ene ki 'ei?— 'jau 'gã 'ga upe.

—Ymã we te ako je jemome'ui pẽ nupe ikue. Aipo je'ea a'jea futat. ²⁶ Pênekoarũ'ema pẽ nupe imome'u re amunipo 'ã je a'jea futat imome'wau pẽ nupe, “Nepêa'wyri futari te 'ã”, 'jau amunipo 'ã je pẽ nupe. Je muarera 'ga mama'e a'jea tee omome'u. Tejeupe 'ga remimome'ufera etee te je amome'u ywy pewaramũ pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁷ 'Uwarete 'ga upe 'ga 'i, “Je muarera 'ga”, 'jau. A'ere 'gã naeapyoi 'ga je'eg are aipo 'ga 'eramũ. ²⁸ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Je 'ã pêneki'yra. 'Ypeywar are je mu'am ire nipo pêneapyo je ree. “A'jea futat 'ga 'i. Janeruwarete 'ga je muarera, 'ga 'i rail'i”, 'jau nipo pẽê jee. “A'jea futat 'ga nuapo mama'ea oje'eg imũ etee futat. 'Uwarete 'ga omu'e are futat 'ga jane mu'ei rail'i”, 'jau nipo pẽê jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁹ —Je muarera 'ga ako je pyri etee futat namutamutat. 'Ga muorypawa etee je mama'e apou jepi. A'eramũ 'ga akou je pyri etee futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁰ Aipo 'ga 'e 'ga renamũ kwaiwete 'gã 'ga rerowiaa.

Abraão 'ga juapyret

³¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau werowiaara 'gã nupe:

—Jeje'ega rerowiar ire pẽê jeremiayuwa futat. ³² A'jea futat je Jarejuwarete 'ga mome'ui. Aipoa jeje'ega renuparamũ pẽê na'wyriara tywera remiayuwa 'jawe rũi pejemogy— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Sã'ã 'wyriara tywera wemia-yuwa rereko tyweretea. Aipo 'wyriara remiayuwa 'jawe 'ã pejemogy rakue. A'ere a'jea futat je 'i Jarejuwarete 'ga ree. Aipo kwaaw ire pejejemũ'jau pejemogyau aipoa 'wyriara tywera remiayuwa 'gã nui— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³³ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ te aipo ere ore ki 'ei? Na'wyriara tywera remiayuwa rũi ore. Ore 'ã Abraão 'ga juapyrera te. Na'gã amũ nemifaja rũi 'ã ore arajemogy— 'jau 'gã 'ga upe.

³⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—A'jea futat je'ea. Mama'e tywera apoara 'gã juejue mama'e tywera remifaja futat. 'Gã tywera 'gã nerekou. ³⁵ Wemifutar imũ nipo 'gã 'wyriara 'ga wemifaja 'gã monou ojewi. A'ere nipo aipoa 'wyriara 'ga wa'yra 'ga nomonoi futari ojewi. ³⁶ Je te 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat. Pẽ katu'og ire je pẽ mũ'ei mama'e tywera apoara 'gã nui. A'eramũ te nipo pejetywer awi pêneatee— 'jau 'ga 'gã nupe. ³⁷ —Abraão 'ga juapyreramũ pẽê numiamũ. A'etea 'ã je juka are pẽfuewet. Nepefutari jeje'ega. ³⁸ Tejeupe tejuwa 'ga remimome'ua tee je 'ã amome'u pẽ nupe. A'etea 'ã mama'e apou pejejuwa pejemu'eawer imũ etee rail'i— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁹ A'eramũ 'gã 'jau:

—Abraão 'ga juapyreramũ ore— 'jau 'gã 'ga upe.

—Abraão 'ga juapyreramũ ore 'e re amunipo 'ã mama'e esagea te peapo 'ga 'jawe. ⁴⁰Pejeporujukawere'emamũ amunipo 'ã je ree. Tejeupe Tejuwarete 'ga remimome'ua te je amome'u pẽ nupe. A'jea futat aipoa. A'ere 'ã pẽporojukawet etee je ree. Nanarũi Abraão 'ga iapoi rakue. ⁴¹Pejejuwa 'jawe futat pẽẽ mama'ea peapo— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Ku'jywa 'ga tee futat oreruwaretea. Ore futat 'ga ra'yraretea— 'jau 'gã 'ga upe.

⁴² A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Ku'jywa 'ga oreruwaretea 'e re amunipo 'ã pẽporomutat je ree. Ku'jywa 'ga 'wyr awi futat je ruri. Nateje'eg imũ rui je ruri 'au ywy pe. 'Ga je'eg imũ etee je ruri. 'Ga futat je muri ikue— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴³—Ma'eramũ sipo ajee nepẽeapyoĩ jeje'eg are? Nepẽporenuwiwieri 'ã ee. A'eramũ pẽẽ pejejeapyoẽ'emamũ jeje'eg are. ⁴⁴Mama'eukwaawa 'wyriara ra'yra futat pẽẽ. A'eramũ pẽẽ emifutar are etee pejeparuapoweramũ pejejemogyau. Ywya Janeruwarete 'ga iapo ypy ypyrauwe mama'eukwaawa 'wyriara oporojuka ma'e futat. Nuenuwi futari mama'e a'jea. Mama'e a'jea miamũ futat nafutari. Wemifutar imũ etee futat e'i. I'me ma'ea futat. A'eramũ emiayuwa nanẽ i'jawe etee futat o'meramũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁵—A'eramũ pẽẽ i'me are etee pejeparuẽnuwiweramũ. A'eramũ pẽẽ a'eramũ je rerowiare'ema pejejemogyau. Mama'e a'jea etee je 'ã omome'u numiamũ. ⁴⁶Awỹja te jeremiapo a'wyre'ema wesak? Nitywi futari 'ga amũ. Naapoi futari je mama'e tywera. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Ma'eramũ sipo pẽẽ je rerowiare'ema?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁷—Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã wenup katu katu 'ga je'ega. A'ere pẽẽ na'ga remiayuwa rui. A'eramũ pẽẽ 'ga je'ega renupe'ema— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Jejui 'ga ojemome'wau 'gã nupe

⁴⁸ A'eramũ judeu 'gã 'jau:

—A'jea futat ore 'i. “Mama'eukwaawa 'ga wereko opir are”, ore 'i enee jepi 'ja. Esak ene je'eg ekoetea ene rekoa. “Nia'wyri 'ga. Samari ywy pewara nipo 'ga”, 'jau ore enee jepi— 'jau 'gã 'ga upe.

⁴⁹ Aipo 'gã 'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Narekoi je mama'eukwaawa tepir are. Tejuwarete 'ga tee je amuoryp tekou. A'ere 'ã nepẽporomutari je ree— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵⁰—Peje'eg esage ki je ree, na'ea'uweri je pẽ nupe. A'ere Jeruwarete 'ga je ree pẽporomutara futari. “Nepẽa'wyri pẽẽ”, 'jau nipo 'ga je ree iporomutare'ema 'gã nupe. ⁵¹A'jea futat je 'i. Jeje'ega renupara 'gã amanũme'em futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁵²—Kuu. 'Awamũ tætu ore “mama'eukwaawa 'ga wereko”, ore 'i enee ki 'ei. Ymãwarera 'gã amanũ futat rakue kũi. Abraão 'ga miamũ amanũmũ rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã 'jau amanũmũ rakue kũi. Ma'eramũ sipo aipo ere oreẽ, “Jeje'ega renupara 'gã namanũi futari”, ere ekoete oreẽ a'i kũi— 'jau 'gã 'ga upe. ⁵³—Janepy 'ga, Abraão 'ga amanũ futat rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã 'jau amanũmũ rakue. “Je te eteete ma'e 'gã aapyraap”, ere te ra'u ekou nũ?— 'jau 'gã 'ga upe. —Ma'jaramũ sipo je rekoĩ 'jau ene 'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁵⁴ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Je te 'ā aereteretea”, je 'e re taetu amunipo 'ā aipo pe'je. A'ere 'ā je natejee rūi agawewi je jerowiaraiwi. Jeruwarete 'ga 'ā aipo e'i jee. Pēē 'ā “Janeruwaretea 'ga” pe'je futatee Jeruwarete 'ga upe. ⁵⁵ Nepekwaawi agawewi 'ga 'ā. A'etea 'ā pēē “ore 'ga ra'yra”, pe'je futatee. A'ere je al'jea futat je 'i: “Je akwaap futat 'ga”, 'jau. “Nakwaawi je 'ga” je 'e re amunipo 'ā je nanē je'meramū pēē 'jawe nū. A'ere je 'ga kwaawi. 'Ga je'ega renupa je 'ā tekou. ⁵⁶ Abraão 'ga 'ā oporesagiweramū je rur are rakue. A'eramū 'ga je rura resakawe aku'iramū akou ikue— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Neremagwawi we agawewi 'ā sīkwēta kwara. Maran sipo ene a'eramū Abraão 'ga resaka? Ymā te 'ga manūi rakue!— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵⁸ —Al'jea futat je 'i. Abraão 'ga 'are'emaue je rekoi ikue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵⁹ Aipo ojeupe 'eramū 'gā itauu pyyka 'ga ree.

—Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —“Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoi”, e'i 'ga janee ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere Jejui 'ga jemimi 'gā nui, awau uēma 'gā nui, Jarejuwarete 'ga mogytaaw awi.

Eae'ema 'ga

9 ¹ Pe rupi aruatau arawau Jejui 'ga eae'ema 'ga resaka. U'aa ypy we futat aipo 'ga weae'emamū u'aa rakue. Ka'aranū renūina 'ūina peyse pe 'gā nupe. ² 'Ga resakawe ore 'jau Jejui 'ga upe:

—Awŷja tywera sipo 'ga namamā'ēukari? 'Ga tywera te 'ga namamā'ēukari? 'Ga jara 'gā tywera te ra'u nū?— 'jau ore 'ga upe.

³ —Naani. Na'ga jara 'gā tywera rūi 'ga namamā'ēukari. Na'ga tywera rūi nanē nū. Jarejuwarete 'ga pājē resaukaawamū te 'ga naeai— 'jau 'ga oree. ⁴ —Sā'ā jane porowykya 'arimū etee. Ypytunaiwauwe jareporowykyawe'em. Nan tee futat jane porowykyi temuarera 'ga upe jarejemogywe. Jaremanū re jane niporowykyu'jawi 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁵ —Ywy pe tekou je 'ara 'jawe futat. 'Arimū etee te jane mama'e resagi. A'eramū 'ā jane mama'e kwaapa. Nan tee futat je Tejuwarete 'ga kwaawukari pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

⁶ Aipo 'e re 'ga onymuna wyyu imajakuanana 'yi are. Weny are imajakuanan ire 'ga imonou 'ga ropepir are. ⁷ 'Ga ropepir are imono re 'ga 'ga monoukaa 'ga mojawaejukaa 'ymua'wi pe, *Siloe* 'jaw ipe. (Oje'eg imū 'gā 'i *Siloe*. *Siloe* 'ea imuripyrrera 'ea futat poromū.)

A'eramū eae'ema 'ga awau peu ojowaeita jui. Ojowaeita ypy we 'ga mama'e resaka katu katu. Ojekatu'okawe 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū. ⁸ 'Ga resakawe 'ga pyriwara 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Najane upe ka'aranū renūinarera 'ga rūi nipo kweramū ra'e ki sa?— 'jau 'gā ajaupe.

⁹ 'Gā amū 'jau ajaupe:

—'Ga futat kūi— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere amumera 'gā 'i ajaupe:

—Tee nū'ū. Naani nū'ū. 'Ga 'jawewara 'ga te nū'ū— 'jau etee 'gā 'ga upe.

A'eramū eae'emera 'ga 'jau:

—Je futat. Ka'aranũũ renũinareramũ futat je rekoi— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁰—A'eramũ ene maran mama'e resaka 'awamũ ki 'ei?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹¹—Tee. Kũima'e 'ga amũ te 'ut je resaka ko nũ'ũ, Jejui 'Jawa 'ga ko nũ'ũ. Onymuna wyyu ko. A'ere 'ga imajakuanana 'yi are ko. A'ere 'ga imonoi jeropepir are ko. A'ere 'ga 'jau jee ko: “Ekwap ejowaeita Siloe 'Jaw ipe”, 'jau 'ga jee ko. A'eramũ je tewau peu tejowaeita ko. A'eramũ je 'agamũ mama'e resaka katu katu tekou— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹²Aipo 'ga 'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ma'ape ajee 'ga ki 'ei?

—Tee. Ma'ape katu nipo 'ga rekoi? Nakwaawi je 'ga rekoa nũ'ũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹³A'eramũ 'gã eae'emera 'ga rerawau fariseu 'gã nupe. ¹⁴Morowykye'ema rupi Jejui 'ga 'yja mo'omi weny pyu imonou 'ga roepir are ra'e. A'eramũ 'ga 'agamũ amã'jãu ra'e. A'eramũ 'gã 'ga rerawau 'gã nupe.

¹⁵A'eramũ fariseu 'gã 'jau 'ga upe:

—Maran te eremã'ẽ ra'e?

—Tee. Kũima'e 'ga amũ tujururua omono jeropepir are ko nũ'ũ. A'ere je tewau tejowaeita jui 'y pyu ko. A'eramũ je 'agamũ mama'e resaka tekou nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁶A'eramũ fariseu 'gã amũ 'jau 'ga upe:

—NaJarejuwarete 'ga rerowiaara 'ga rũi te aje ra'e. Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga remikwasiarera ra'e. Sã'ã 'ga morowykye'ema rupi 'ga mamã-ẽukara ra'e. Enuw ire amunipo 'ã 'ga namamã'ẽukari 'ga morowykye'ema rupi— 'jau 'gã ajaupe 'upa.

A'ere amumera 'gã fariseu 'gã 'i:

—Tee. Namama'e tywera apoara rũi 'ga. Itywet ma'eramũ ae nuapoi futari nanuara— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã aipo 'eramũ ajamueu 'ga ree.

¹⁷A'eramũ 'gã 'jau imamã'ẽpyrera 'ga upe nũ:

—“Je katu'ok 'ga”, ere 'ã oree. Maran te eremome'u 'ga 'awamũ oree nũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

—Tee. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amũ futat nipo nũ'ũ— 'jau etee 'ga 'gã nupe.

¹⁸A'ere judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã nuerowiari 'ga.

—A'jea futat sipo 'ga 'ari weae'emamũ rakue?— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ 'gã eae'emera 'ga jara 'gã nerurukaa, 'gã moporogytaukaa ojeupe.

¹⁹'Ga jara 'gã nurauwe 'gã 'jau 'ga nupe:

—Pëna'yra te 'ga? A'jea te 'ga naeai u'aa iypy we futat rakue?— 'jau 'gã oporonupa 'ga ree. —Maran ajee 'awamũ 'ga mã'ẽi akou?— 'jau 'gã 'ga jara 'gã nupe.

²⁰—A'jea futat 'ga orera'yra. A'jea futat 'ga 'ari weae'emamũ ikue. ²¹A'ere ore norokwaawi 'ga mã'ẽawera. 'Ga mamã'ẽara 'ga nanẽ ore ikwaape'ema nũ— 'jau 'ga jara 'gã 'gã nupe. —Pe'je pëẽ futat pejeporonupa ee 'ga upe. Nakunumã rũi te 'ga 'ã. A'eramũ 'ga futat imome'wau pë nupe— 'jau 'ga jara 'gã 'gã nupe.

²²'Ga jara 'gã kyjea 'gã nerekou, aipo 'gã mu'eukaa 'gã nupe. 'Wyrria'ri 'gã nui 'gã okyjau akou. “Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga remimurera futat 'Jara 'gã

simū'ē jarejatykaaw awi 'jau", 'jau 'wyrria'ri 'gā ajaupe 'upa rai'i. "Pejoru'jap futat kasi pejesou ne, 'jau jane 'gā nupe", 'jau 'gā ajaupe 'upa rai'i. ²³ A'eramū 'gā oky'jau 'gā nui. A'eramū 'ga jara 'gā 'jau 'gā nupe: "Nakunumīa rūi futat 'ga 'awamū. A'eramū 'ga futat imome'wau pē nupe", 'jau 'ga jara 'gā.

²⁴ A'eramū fariseu 'gā eae'emera 'ga renūina nū:

—“Janeruwarete 'ga rowase je 'ami. A'eramū je mama'e al'jea etee imome'wau pē nupe”, ere ki ore— 'jau 'gā 'ga upe. —Ene mamā'ēara 'ga itywet ma'ea ra'e. Aipoa ore orokwaap— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁵ —Tee. Nakwaawi je. Itywet ma'ea futat nipo 'ga ra'e? Nakwaawi je. Al'jea futat ako je najereai ikue. A'ere je 'ā 'awamū mama'ea resagi tekou— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁶ A'eramū 'gā 'jau nū:

—Maran 'ga ene rerekou ra'e ki 'ei? Maran te 'ga ene mamā'ēi ra'e?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁷ —Amome'u futat te ako je pē nupe ko. A'ere ako nepēparuerowariweri etee jeje'eg are ko. Ma'eramū sipo je imome'wau'japa pē nupe nū? Pēfuewet te ra'u pēē nanē pejemogyau 'ga remiayuwamū nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Kuu. Ene'me awi kūi. Ene tee futat 'ga remiayuwamū eko. Ore 'ā Moisesi 'ga je'egera renupararetea te— 'jau 'gā amara'neramū 'ga ree. ²⁹ —Janeruwarete 'ga oje'ega Moisesi 'ga upe rakue. A'ea ore orokwaap. A'ere ore aipo 'ga norokwaawi. 'Ga muarera nanē ore ikwaape'ema nū— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁰ —Kuu. Nepekwaawi nipo ajee 'ga. 'Ga muarera nanē nepekwaawi ra'e nū. A'ere 'ga je mamā'ēi ko nū'ū— 'jau 'ga 'gā nupe. ³¹ —Ojeupe itywet ma'e 'gā porogytaramū Janeruwarete 'ga nuenuwi. Aipoa 'ā jane sikwaap. A'ere 'ga werowiaara 'gā je'ega renui. Afutaara 'gā je'ega nanē 'ga enupa nū. ³² Ywy apo ypy we “'ga amū u'ar ypy we eae'ema 'ga mamā'ēi” 'ea jane nienuwi jepi. ³³ Jarejuwarete 'ga je'eg imū iapoe'em ire nuapoarūi ae remiapoe'ema— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ —U'aa ypy we itywet ma'eramū nipo aea jamu'ei mama'e are ki sa?— 'jau 'gā 'ga upe, amara'neramū 'ga ree.

A'eramū 'gā 'ga muēma ajatykaaw awi.

—Ere eēma 'aw awi. Erejoru'jap kasi esou 'au ne— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'ere Jejui 'ga 'ga rera renui. “Eneremimamā'ēfera 'ga 'gā amuēm ajatykaaw awi” 'e renupa. A'eramū Jejui 'ga 'ga rekaa. 'Ga resakawe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga te ererowiat ekou?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³⁶ —Awŷja te 'ga? 'Ga ree jeparuerowariweramū tekou— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awamū futat te 'ā ereesak 'ga 'ama. 'Ga je'ega nanē 'ā ene enupa nū. Je futat 'awamū oje'eg te'ama enee. Je te 'ā 'ga remimurera— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ —Arowiat je ene, ki Ku'jyp. Ene 'ā jejararetea— 'jau 'ga wapyka 'ūina wenupy'āu 'ga rowase.

³⁹ A'eramū Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Ywy pe je ruri Jarejuwarete 'ga kwaapara 'gā mojo'oka 'ga ree iporokwaawiwere'ema 'gā nui. Pēē 'ā pekwaaw'wi 'ga. A'eramū je 'ga kwaawukaa pē

nupe tejua. A'ere amumera 'gā o'meramū te 'ga 'i. “Akwaap futat je Jarejuwarete 'ga”, 'Jau futatee 'gā 'ā. A'ere 'gā niporokwaawiweri 'ga ree. A'eramū je 'gā mogyau eae'ema 'jawe futat— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ Aipo renupa fariseu 'gā amū 'Jau 'ga upe:

—Ore upe te poromū ere? Norereai nipo ore arajemogyau enee?— 'Jau 'gā 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau nū:

—Pejejeae'em ire amunipo 'ā nepejekwai te pejejemogyau. A'ere 'ā “Orerea futat ore”, pe'je. “Jarejuwarete 'ga ore orokwaap futat”, pe'je 'ā. A'ere aipo pe'je ekoete te. Nepekwaawi Jarejuwarete 'ga. A'eramū pēē aipo pyu pejejeupi te futat pejejekwau pejejemogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Weymaw are omaenun ma'e 'ga 'Jawewat

10 ¹⁻² A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'Jau ojee: —Sā'ā karupa'mī a'gwara 'gā kaaruwamū erura ijaga ukaja pype. A'eramū 'ga amū akou peu ypytunimū iarūmū 'miara mara'ne awi. Muna'yw awi 'Jau 'ga akou omaenuna ee. Ia'gwara 'gā osou iosoma kwara rupi etee futat. Okwara rupi ise'ema 'gā ose ekoete futat. Iosoma 'arimū awau osou amunarūmū karupa'mī are— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ³—Ai'iwetetewe karupa'mī jara 'gā 'ua ojewya ukai pe nū. A'eramū karupa'mī raarana 'ga 'ua okwara rawopytymo'woka jupe. Ose re ijara 'gā weymawa renūina. 'Ga reymawa 'ga je'ega kwaapa. A'eramū futat 'ga je'ega kwaapara etee futat 'ua 'ga repejāna. ⁴Weymawa renū'ē re 'ga awau enune. A'eramū 'ga reymawa awau 'ga rewiri. Awau 'ga oporogytau weymawa upe. A'eramū 'ga je'ega kwaapara etee awau 'ga rewiri. ⁵'Ga rewiri etee futat ajemogyau. Tekotee 'ga amū wenūjamū 'ure'ema 'ga repejāna. 'Ga je'ega kwaape'ema. A'eramū awau okwasi'wasi'wau 'ga wi— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā weapyoe'emamū 'ga je'eg are.

⁷ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—A'jea futat je'ea. Wosoma kwara rupi etee te karupa'mīa oi osou wosoma pype. A'eramū je karupa'mī osoma kwara 'Jawewara futat. Je rupi etee te ywy pewara 'gā oi osou Jarejuwarete 'ga rupaw ipe. Je rerowiaara 'gā etee te ajemogy Jarejuwarete 'ga remiayuamū— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁸—Je renunewe 'ut ma'efera 'gā 'ā e'i pē nupe rakue: “Ore Jarejuwarete 'ga remi-murera”, 'Jau futatee 'gā pē nupe rakue. O'meramū te 'gā 'i rakue. Muna'ywa 'Jawewara 'gā futat poromū. A'ere Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nuenuwi 'gā je'ega rakue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁹—Iosoma kwara 'Jawe je rekoī. A'eramū pēē pejejorarūmū 'Jau jee: “Too ene rupi Jarejuwarete 'ga rupaw ipe 'Jau”, 'Jawarū jee— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Tejeupe aipo 'eramū je 'gā mogyi Jarejuwarete 'ga remiayuamū. A'eramū je 'gā mopy'ata'wau, 'gā a'gwau 'Jau. A'eramū 'gā opy'a'wyre'emamū ajemogyau. ¹⁰Muna'ywa 'Jawewara Janeruwarete 'ga remiayuwa opyyk, imomapa. A'ere je nanarūi. Jarejuwarete 'ga kwaawukaa te je ruri pē nupe. Pē mogyau nakwaparimū rūi je ruri, pē mopy'ata'wau pē mogyau— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹¹—Wyra jara 'ga ojejukau esage weymaw are. 'Miara mara'ne ruramū 'ga weymawa a'gwau jui. A'eramū je weymaw are ipojejuka esage ma'e 'gā 'Jawe.

Tejemaiyuwa 'gā je ia'gwau mama'e tywer awi. Temanūmū 'gā nekwawer ipe. A'eramū 'gā amanūarūme'em ojeupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹²⁻¹³—Tekotee 'gā omepeyramū etee omaenuna ajueymaw are. A'ere na'gā neymawa rūi karupa'mīa. A'eramū 'gā 'miara mara'nea jupe turamū ujana etee awau jui, karupa'mī reja jupe. Najemuaēmi 'gā ee. Na'gā ma'e arūi. A'eramū 'gā ia'gwawe'em. A'eramū 'miara 'ua karupa'mīa mū pyyka, ipytuna mokwasi'wasi'wau ajai— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁴⁻¹⁵—A'ere je naaipo 'Jawe rūi. Je 'ā karupa'mī are ipojejuka esage ma'e 'Jawewara te. Sā'ā Jeruwarete 'ga je kwaawa. Je nanē 'ā 'ga kwaapa nū. Nan tee futat je tejemaiyuwa 'gā kwaawi. 'Gā nanē 'ā je kwaapa nū. Anure nipo je manūi 'gā nupe. ¹⁶A'eramū nipo tekotee 'gā nanē jeremaiyuwamū ajemogyau nū. Najudeu arūi 'gā. A'ere je te je jerowiarukari 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā ajemogyau jeremaiyuwamū. Teje'ega 'gā enuw ire nipo je 'gā nerua 'gā mojoyypeukaa ajuee. A'eramū nipo majepi tee 'ga jara 'gā nee ojejuka ma'ea— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'Jau ojee.

¹⁷—Je te nipo 'ā ajekukaukat 'gā nupe. A'ere je temanū re je ferawi etee nū. A'eramū nipo Jeruwarete 'ga oporomutaramū nanimenime je ree. ¹⁸'Gā nupe tejejukaukar'em ire amunipo 'ā nitywi futari je jukaara 'ga amū. A'ere je 'gā tejukaa futari. Tejejukaukaa nipo je 'gā nupe Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat. Teferawa nanē je afutat nū. Ymā te Jeruwarete 'ga 'i jee ikue: “Ere ewau ejekukaukaa 'gā nupe. Ene manū re je ene moferawi etee nū”, 'Jau Jeruwarete 'ga jee ikue. A'eramū je tejua tejejukaukaa 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'Jau ojee.

¹⁹Aipo renuw ire peuwara 'gā ajamueu 'ga je'eg are. ²⁰—Mama'eukwaawa nipo 'ga 'ā wereko— 'Jau 'gā ajaupe. —Mama'eukwaawa nipo 'ā 'ga amoje'e-gukat ite'at ma'e 'Jawe janee kūi. Ma'eramū sipo ajee pēporenuwiwet 'ga je'eg are pejejupa?— 'Jau 'gā ajaupe.

²¹A'ere amumera 'gā 'i:

—Nanarūi mama'eukwaawa rerekwara 'gā je'egi. Ae mamā'ē sipo mama'eukwaawa? Nana'uweri— 'Jau 'gā ajaupe, ajamueu 'ga ree.

Judeu 'gā nuerowiari futari 'ga

²²⁻²³Anure Jejui 'ga awau Jerusareg ipe nū. Janeruwarete 'ga mogytaawa 'ogeikwara pakuja 'wyr ipe 'ga akou, Sarumāu 'ga ma'ea 'Jawa 'wyr ipe 'ga akou. Judeu 'gā maraka wapo Jerusareg ipe rakue. Ymā te 'gā ppy 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa apoi rakue. Iapopaw ire 'gā 'Jau “'Agamū ene mogytaawa, ki Ku'jyp”, 'Jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gā maraka apou aipo are wea'awamū. 'Ara ro'ysagūū rupi 'gā aipoa maraka apou wea'awamū. ²⁴Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga rekoramū, kwaiwete 'gā ajatykau 'ga ree. A'eramū 'gā 'Jau Jejui 'ga upe:

—Maranime te erejemome'u oree? Ene futat te Jarejuwarete 'ga remimureramū ereko?— 'Jau 'gā 'ga upe.

²⁵A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Ajemome'u futat ako je pē nupe ko. A'ere ako naje rerowiari etee pejepe ko— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Tejuwarete 'ga je'eg imū 'ā je mama'e apou tekou. Kwaiwete je 'ā 'gā katu'ogi tekou. Aipoa amunipo 'ā je kwaawukat pē nupe. ²⁶A'ere 'ā naje rerowiari etee pejepe. Najeremaiyuwa rūi tāmējē 'ā pēē. A'eramū pēē je rerowiare'ema futat pejemogyau. ²⁷Jeremaiyuwa 'gā wenup

jeje'ega. Okwaap je tejemiayuwa 'gā. A'eramū 'gā je rerowiaa. ²⁸ 'Gā te je amogy namutat. A'eramū nipo je anure 'gā nerawau Tejuwarete 'ga pyri. Nitywi futari 'ga amū je wi 'gā pojekaara 'gā— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁹— Jeruwarete 'ga 'ā pājēeteetea. 'Ga te 'ā opājēa amut jee. A'eramū 'gā amū je wi jeremiayuwa 'gā pojekawe'em futat. ³⁰ Je te 'ā Tejuwarete 'ga 'Jawewara. Majepei tee ako ma'e 'Jawe ore rekoī— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³¹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū, 'gā ita pyyka 'ga ree.

—Simono imomoa 'ga ree 'Jau— 'Jau numiamū.

³² A'ere Jejui 'ga 'i 'gā nupe:

—Mama'e esagea etee te je 'ā aapo tekou kwaiwete. Tejuwarete 'ga je'eg imū je iapoi. Maranuara jeporowyky are te je juka are pēfuewet?— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³³ —Naani. Naeneremiapofer are rūi ofefueweramū ene ree. Janeruwarete 'ga te 'ā erekurap ekou. A'eramū ore oroporojuka'weramū ene ree— 'Jau 'gā 'ga upe. —Kūima'e teea te ene. A'ere 'ā ene “Je Jarejuwarete 'ga 'Jawewara”, ere oree. Aipo ene'ea 'ga kurapara te ereko— 'Jau 'gā Jejui 'ga upe amara'-neramū 'ga ree.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā pēypy 'gā ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. “Pēē 'ā Ku'jywa 'ga 'Jawewara”, 'Jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue. Aipo ojeupe 'ga 'e are 'gā ka'arana kwasiaa inuga rakue. ³⁵ Ni'mei futari Janeruwarete 'ga. A'eramū 'ga je'ega rerekwara ka'arana nanē o'me'emamū nū. Aipoa 'ā jane sikwaap. A'eramū 'ga a'jea futat aipo 'Jau 'gā nupe rakue. ³⁶ Ma'eramū sipo ajee je aipo 'Jawarūe'em pē nupe, “Je 'ā Ku'jywa 'ga ra'yra”, 'Jawarūe'em pē nupe? Maran sipo je a'eramū aipo 'eramū 'ga ago'wau tekou? 'Ga te 'ā je mut wyw pe ikue— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁷—Tejuwa 'ga porowykya je iapoe'emamū kasi je rerowiat pejepe ne. ³⁸ A'ere ki 'ga remiapoā je iapo re je rero-wiat pejepe. Je rerowiare'emamū miamū ki jeremiapoā perowiat. A'eramū nipo pēē ore kwaapa. Tejuwarete 'ga rewiri etee futat je rekoī. 'Ga nanē akou je rewiri etee futat nū. Norojepe'ai futari ore arajauī— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁹ Aipo 'e are 'gā 'ga pyyg are afueweramū nū. A'ere 'ga jepe'ai 'gā nui.

⁴⁰ A'eramū ore arawau oroyaapa Jejui 'ga reewe, Jotāu ry owajara katy. Juā 'ga ae pymāawer ipe ore arawau oropytau. ⁴¹ A'e pe kwaiwete 'gā awau Jejui 'ga rekaa.

—Juā 'ga nuapoi futari aeremiapoe'ema ako ikue. A'ere a'jea futat 'ga 'eawer imū etee futat Jejui 'ga iapoi 'awamū— 'Jau 'gā ajaupe.

⁴² A'eramū peu oo ma'e 'gā kwaiwete Jejui 'ga rerowiaa nū.

Lasaru 'ga moferapawet

11 ¹ Lasaru 'ga ojero'wau wenyra 'gā nupe rakue. 'Ga renyra ēē rera Maria. Ajepeja ēē rera Marta. Petani pe 'gā 'wya. ² Aipo Mari ēē futat jany kasiga reko'woka Jejui 'ga py are, 'ga py pireita ipyu. A'ere ēē 'ga py pirei re u'awa pyu etee futat 'ga py mukaga 'ga wi. A'e ēē kywyra 'ga poromū ojero'wu. ³ A'eramū 'ga renyra 'gā 'ga amū monou Jejui 'ga renūina: —“Enejekoty'aawa 'ga ojero'wu 'upa, ki Ku'jyp, ere ki kīā upe”, e'i 'ga renyra 'gā jee ai'i— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe awau.

⁴ A'eramū aipo ojeupe oporeawuara 'ga 'eramū Jejui 'ga 'Jau:

—A'jea futat 'ga jero'wui 'upa. A'ere 'ga namanūi futari ojero'wu upe. 'Ga jero'wu are nipo pēē 'awamū Jarejuwarete 'ga pājēa peesak. “A'jea futat Jane-ruwarete 'ga ra'yra 'ga pājērete ra'e”, 'jau nipo pēē jee— 'jau Jejui 'ga oree.

⁵ Jejui 'ga jekoty'aawa Marta ēē, ēē kypy'yra ēē, 'gā kywrya 'ga, Lasaru 'ga. Mīmera 'gā Jejui 'ga jekoty'aawa. ⁶ A'etea 'ga 'ga rera renuw ire miamū opytau etee 'upa peu, mukūi 'ga osea peu. ⁷ Mukūi oser ire Jejui 'ga oje'ega wemimu'eramū oree:

—Pe'je iruukwe. Soo Judeja ywy pe 'jau nū— 'jau Jejui 'ga oree.

⁸ A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Tee nū'ū. 'Awamueuu ako peuwara 'gā fieweramū ita pyu ene juka are ai'i nū'ū. Te maran a'e pe jane oi etee jarejewya peu nū?— 'jau ore 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—'Arimū wata ma'eramū ae nitesirūgatui. Nu'ara'uweri ae 'arimū wata ma'eramū ywy kwara pype. 'Arimū wata ma'eramū ae nokyjei watau akou. Nan tee futat je rekoi tekyjawe'em. Je manūawa upe iwaēme'emamū 'gā naje pyyga'uweri. A'eramū je tekyjawe'em. ¹⁰ Ypytunimū wata ma'eramū te ae 'ari ywy kwara pype otesirūgaturamū— 'jau 'ga oree.

¹¹ Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau oree nū:

—Janejekoty'aawa 'ga, Lasaru 'ga oset 'upa. A'eramū je tewau 'ga momaka 'ga ser awi— 'jau 'ga oree.

¹² A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Oser ire sipo ajee 'ga pagi, ojekatu'oka nū— 'jau ore 'ga upe.

¹³ “Lasaru 'ga amanū 'upa” 'ea futat 'ga poromū imome'wau oree numiamū. A'ere ore norereapyoi te ee aipo 'ga 'eramū. “‘Ga set tee upe sipo 'ga 'i pa”, 'jau etee ore. ¹⁴ A'eramū 'ga imome'wau katu oree:

—Amanū Lasaru 'ga 'upa, a'e je pē nupe kūi. ¹⁵ A'ere aipoa je upe esageramū 'ga pyri jane rekoe'ema. Jeroryp je 'awamū tepājēa pē nupe esaukar are. Taje rerowiar ete ete pejepe 'awamū taetu 'jau. A'eramū jane jarewau 'ga resaka— 'jau 'ga oree.

¹⁶ Aipo 'erauwe kunumī jopewa 'jau, Tome 'ga 'jau:

—Pe'je jane nanē. Soo jaremanūmū 'ga rupi— 'jau 'ga oree. —Peu 'ga oramū nipo 'gā 'awamū 'ga jukai. A'eramū jane nanē jarewau jaremanūmū 'ga rupi— 'jau 'ga oree. A'eramū ore arawau Petani pe Jejui 'ga rupi.

¹⁷ Petani pe ore waēm ire peuwara 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Amanū enejekoty'aawa ai'i. A'eramū ore erawau inuga ita kwara pype ai'i. Irūpāwē iseri 'awamū— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁸ Aipoa amunawa Petani 'jawa 'upa Jusarega pyriuu. Tres kilometro etee mukua jui. ¹⁹ A'eramū Jusareg ipewara 'gā 'ua 'ga renryera 'gā pyri. Mari ēē, Marta ēē. Mīmera 'gā nesaka 'gā 'ua 'gā mojemogypyka'i 'gā kokare'em awi. ²⁰ A'eramū 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau Marta ēē upe:

—Jejui 'ga 'ut owaēma ra'e— 'jau 'gā amū awau ēē upe.

A'erauwe Marta ēē awau ore rowosōu. A'ere Mari ēē reni oje'wyr ipe futat.

²¹ A'eramū Marta ēē etee awau, u'arasiga ēē erawau Jejui 'ga rowosōu.

A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—'Au ene reko re amunipo 'ā jekywrya kīā namanūi rai'i— 'jau ēē 'ga upe. ²²—A'ere 'awamū ojeupe ene porogytaramū miamū Janeruwarete kīā mama'e apoi enee. Akwaap je aipoa— 'jau Marta ēē Jejui 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'Jau Marta ēē upe:

—Oferap futat enekywra 'ga enee nū ī— 'Jau 'ga Marta ēē upe.

²⁴ A'eramū Marta ēē 'Jau 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. “Janeruwarete kīā 'awa ywy mateepaawa 'ara rupi ae mū'ēi tywy awi nū” 'ea a'jea futat— 'Jau ēē 'ga upe. —A'ea 'ara rupi tāmējē te nipo jekywra kīā ferawi nū— 'Jau Marta ēē 'ga upe.

²⁵ A'eramū Jejui 'ga 'Jau Marta ēē upe nū:

—Je 'ā a'jea futat ae moferapara. Je futat 'ā ae mogyara. Je rerowiaaramū pamanū agawewi. A'ere peferaw etee nū. ²⁶ Je rerowiaara 'gā, jeje'eg imū etee mama'e apoara 'gā nooi futari mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jarejuwarete 'ga pyri te je rerowiaara 'gā oi oferapa amanū'Jape'ema. Ererowiat ajee aipoa ī?— 'Jau Jejui 'ga Marta ēē upe.

²⁷ A'eramū ēē aipo 'ga 'e re 'Jau 'ga upe:

—Ma'eramū rā. Arowiat futat je ene kī'ī. A'jea futat ene Jarejuwarete kīā remimureramū ereko. A'jea futat ene kīā ra'yrareteramū ereko. Ymā te 'ā kīā “ywy pewara 'gā nupe ekwap”, kīā 'i enee rakue— 'Jau ēē Jejui 'ga upe.

²⁸ Aipo 'e re Marta ēē awau ojewya oje'wyr ipe nū. Okypy'yra ēē renūina ēē awau. Owaēmawe ēē 'Jau okypy'yra ēē upe, Mari ēē upe:

—Moromu'Jara kīā, Jejui kīā, 'ut owaēma kyn. “Tene ēē ruri oje'ega jee”, e'i kīā enee ko kyn— 'Jau ēē meewere'i weweworamū okypy'yra ēē upe.

²⁹ Aipo ojeupe ēē 'erauwe Mari ēē weaiteramū awau Jejui 'ga repejāna.

³⁰ Norojori we ore orowaēma katu amunawa upe. Marta ēē ore rowosiawer ipe etee arajupa oropytu'wau. ³¹ Mari ēē orauwe ēē pyri ajatyka ma'efera 'gā awau ēē rupi.

—Tywy pe nipo kwe ēē oi ajaa'wau. Pe'je soo ēē rewiri— 'Jau 'gā ajaupe awau ēē rewiri.

³² Ore upe owaēmawe Mari ēē awau wapyka wenupy'āu Jejui 'ga rowase.

—Ku'jyp. 'Au ene reko re amunipo 'ā jekywra kīā namanūi rai'i— 'Jau Mari ēē Jejui 'ga upe.

³³ A'eramū Jejui 'ga Mari ēē joo'o resaka. Ēē rewiri oo ma'e 'gā joo'o resaka nanē nū. A'eramū 'ga u'arasigamū ajemuaēma 'gā nee. ³⁴ A'eramū 'ga 'Jau 'gā nupe:

—Ma'ape ajee pemono rai'i?— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe oje'ega.

—Ere ejua esaka— 'Jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jejui 'ga ajaa'wau u'ama.

³⁶ 'Ga joo'o resakawe 'gā 'Jau ajaupe:

—Kuu. Noko 'Ja. Noko Lasaru 'ga 'ga jekoty'aawaretea futat rai'i 'Ja. Esak 'ga joo'oa 'ga ree kūi— 'Jau 'gā ajaupe.

³⁷ A'eramū amumera 'gā 'Jau:

—Maran ajee 'ga a'etea eae'ema 'ga amū mamā'ēi rai'i, a'e te je a'i kūi. Maran ajee 'ga Lasaru 'ga nuesagi 'ga jero'wu awi rai'i ū. 'Ga jukaukare'ema amunipo 'ā 'ga 'ga jero'wu upe rai'i— 'Jau 'gā ajaupe.

³⁸ A'eramū ore arawau 'gā nupi. Jejui 'ga u'arasiga rerawau erowaēma ita kwara upe. Ita kwara rawopytymawamū 'gā itauu monou imyina iawopytyma. ³⁹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau:

—Pe'je itauu pe'au jui— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū Marta ēē 'Jau:

—Koo. Naani nūrā. Ipysogay nipo nūrā. Irūpāwē 'awamū iseri nūrā— 'jau etee ēē 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe nū:

—Maran ajee je 'i enee ra'e a'i ī. “Je rerowiar ire nipo ereesak Jarejuwarete 'ga pājēa”, je 'i enee ra'e a'i ī— 'jau 'ga Marta ēē upe.

⁴¹ A'eramū 'gā ita kwara rawopytymawa pe'au jui 'ga upe. A'erauwe Jejui 'ga amā'jāu ywau:

—Kiapi'ni. Aje'eg je enee. ⁴² Ene 'ā jeje'ega ereenup e'yina— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe. —Jeje'eg are ako eneporenuwiwet jepi. A'eramū je aipo 'jau enee 'auwara 'gā nemianuwamū. Kasi a'e pe 'gā naje rerowiari ne. “A'jea futat Janeruwarete 'ga 'ga muri janee rail'i”, te'i 'gā jee 'jau. 'Awa 'ara rupi 'gā enepājē resagi— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'Uwa 'ga upe.

⁴³ 'Uwarete 'ga upe oje'ēmaw ire Jejui 'ga wafukaita Lasaru 'ga upe:

—Ere ejua eēma, ki Lasaru— 'jau Jejui 'ga oje'ega Lasaru 'ga upe.

⁴⁴ A'erauwe Lasaru 'ga ferawi 'ua uēma ita kwar awi. Wauwanawa taity rerua enafu'ama enuēma ita kwar awi wakaga auwanawa reewe. 'Ga ēmauwe Jejui 'ga oje'ega 'ga resakara 'gā nupe:

—Pe'je 'ga piara rapa 'ga wi. Tuata 'ga 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga ree ifuwet ma'e

(Mateu 26.1-5; Maku 14.1-2; Luka 22.1-2)

⁴⁵ A'eramū 'ga moferawa resakara 'gā Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete. Mari ēē rupi oo ma'efera 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. ⁴⁶ A'eramū 'gā amū awau imome'wau fariseu 'gā nupe:

—Jejui 'ga Lasaru 'ga omoferap ko, irūpāwē 'ga ser ire ko— 'jau 'gā awau Jejui 'ga mome'wau fariseu 'gā nupe.

⁴⁷ A'eramū fariseu 'gā ajatykau mainana 'wyriara 'gā netee. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū. Ajatykau oporogytai Jejui 'ga ree:

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? 'Awamū 'ga tee te 'ā mama'ea janeremia-poe'ema wapo akou kwaiwete a'i kūi— 'jau 'gā oporogytai Jejui 'ga ree. ⁴⁸ —Nanuar awi 'ga momige'emamū nipo 'gā najuejue etee 'ga rerowiari. A'eramū futat nipo 'gā 'ga mogou 'wyriaramū ojeupe. A'eramū futat nipo jane'wyriararete 'ga Roma pewara 'gā 'wyriara 'ga wemiayuwa 'gā mua jane apisau, Janeruwarete 'ga mogytaawa retygukaa 'jau nipo 'ga 'gā murukaa— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁹ A'eramū mainana 'wyriararete 'ga, Kaifasi 'ga oje'ega 'gā nupe. Kaifasi 'ga 'wyriaramū 'ūina 'gā nupe aipoa kwara rupi rakue. A'eramū 'ga a'eramū oje'ega 'gā nupe:

—Nepēneapyoi we futat 'ga ree? ⁵⁰ 'Ga futat ijukapyramū. A'eramū 'ga etee futat amanūmarūmū najuejue etee jane apisiukare'ema— 'jau Kaifasi 'ga oje'ega wemiayuwa 'gā nupe.

⁵¹ A'ere Kaifasi 'ga naoje'eg imū etee rūi aipo 'ga 'i. Janeruwarete 'ga te aipo amu'eukat 'ga. Ojetee oje'ēma'e 'jawe 'ga poromū oje'ega ajaupe. “Jejui 'ga etee futat amanūarū jane apisiukare'ema”, 'ga mu'eukaa ajaupe. ⁵² Judeu 'gā tywera upe futat 'ga manūi. A'ere na'gā tywera upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'ga jukaukari. Judeue'ema 'gā nupe nanē 'ga manūi nū, majepei 'ywetee jane mogyau.

⁵³ Aipoa ojeupe Kaifasi 'ga 'eramũ 'gã 'Jau ajaupe:

—Maran te jane Jejui 'ga pyygi 'ga jukau?— 'Jau 'gã ajaupe oporogytau.

⁵⁴ A'eramũ Jejui 'ga awawe'em Judeja ywy pe. Arawau Efraĩ 'Jaw ipe etee. Aipoa 'upa jũmire'ema pyri. Aipo pe ore oropytau.

⁵⁵ Oreyppy 'gã Egitu ywy awi enũ'ẽawer awi wea'awa maraka upe iwaẽm ja'wyja'wyrarauwe judeu 'gã awau ajatykau peu Jerusareg ipe kwaiwete. Oje'wyr awi 'gã awau ajatykau Jerusareg ipe. Maraka apoawa upe iwaẽme'ema uwe 'gã mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee ojekatu'o-kawamũ Jarejuwarete 'ga upe. ⁵⁶ A'eramũ 'gã Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe awau Jejui 'ga rekaa numiamũ. A'ere 'gã nuekoari 'ga. A'eramũ 'gã 'Jau ajaupe:

—'Ut sipo 'ga 'au maraka are jane pyri?— 'Jau 'gã ajaupe.

—Too. Maran gatu nipo 'ga 'ure'ema— 'Jau 'gã ajaupe.

⁵⁷ A'eramũ mainana 'wyrara 'gã 'Jau fariseu 'gã netee:

—Jejui 'ga resakaramũ ki pejot 'ga mome'wau ore— 'Jau 'gã maraka are 'ut ma'e 'gã nupe.

Jejui 'ga pyyg are 'gã afuweramũ. A'eramũ 'gã poromũ 'Jau, “pemome'u ki 'ga ore”, 'Jau 'ga 'gã nupe.

Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

(Mateu 26.6-13; Maku 14.3-9)

12 ¹ Egitu ywy awi oropyfera 'gã nenũ'ẽawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaẽm ja'wyja'wyrarauwe ore arawau Petani pe.

A'eramũ Jejui 'ga ore rerawau wemimoferawera 'ga 'wyr ipe, Lasaru 'ga 'wyr ipe. ² A'eramũ peu ore waẽm ire, peuwara 'gã mama'e apou ore, ore mojemĩ'waawamũ. Marta ẽẽ mama'e rerua mama'e 'wawa 'arimũ ore. A'eramũ Lasaru 'ga nanẽ 'ua wapyka ojemi'waa Jejui 'ga pyri. ³ A'eramũ Mari ẽẽ jany kasiga ryrũ pyyka erua. Aipoa jany kasiga wepyeteramũ agawewi. A'etea Mari ẽẽ aipoa jany kasiga werut eko'woka Jejui 'ga py are. Naritu 'Jau 'gã aipo jany kasiga upe. 'Ga py pireita ipyu. 'Ga py pirei re ẽẽ u'awa pyu etee futat 'ga py mukaga. Jany kasiga okwasi'wau 'gã noga raipy pype. ⁴ A'ere Jejui 'ga remimu'eramũ ore mũ narafutari. Judas Iskariote 'ga nafutari aipoa. Judas 'ga futat ia'wyre'ema 'gã nupe Jejui 'ga monoara. 'Ga futat poromũ nafutari jany kasiga pyu Jejui 'ga py pireja.

⁵—Kuu. Ma'eramũ sipo ẽẽ ime'ege'ema ka'aranũ are 'wei. Epy te 'ã 'aga jany kasiga. Tresẽtu ka'aranũ 'ua ee. A'eramũ amunipo 'ã ẽẽ ime'ega ka'aranũ are ojeupe. A'eramũ amunipo 'ã ẽẽ epyfera mua jãnee. A'eramũ amunipo 'ã jane imojo'oka ikaraemãe'ema 'gã nupe— 'Jau 'ga 'ũina.

⁶ Judas 'ga najemuaẽmi agawewi ikaraemãe'ema 'gã nee. O'meramũ te 'ga 'i. Jejui 'ga remimu'ea futat 'ga numiamũ. 'Ga futat ka'aranũ yrũ rerekwara. A'eramũ 'ga amunarũmũ ka'aranũ are ojeupe jepi. Muna'ywa futat 'ga. A'eramũ 'ga poromũ jany kasiga me'eg are afuweramũ. “Amojo'ok amunipo 'ã je epyfera tejeupe”, 'Jau 'ga ojeupe numiamũ.

⁷ Aipo 'eramũ Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Tene ẽẽ iapoi. 'Aga jany kasiga ẽẽ omỹigatu je manũnamũ je ree eko'wo-pipyramũ te rai'i numiamũ. A'ere ẽẽ 'awauwe eko'wogi je ree. Tene ẽẽ iapoi jee— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. ⁸—Ikaraemãe'ema 'gã nooa'uweri futari pẽ nui.

A'eramū ene anure mama'e monou 'gā nupe ejemifutar imū 'jau. Je te nako fukui futari pē pype— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁹A'eramū judeu 'gā Jejui 'ga rekwawa kwaapa.

—Petani pe 'ga oi akou ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā kwaiwete awau Jejui 'ga rewiri. Lasaru 'ga resaka nanē 'gā awau nū. Jejui 'ga remimoferawera 'ga futat poromū Lasaruramū. ¹⁰⁻¹¹Lasaru 'ga moferawamū 'gā kwaiwetewete Jejui 'ga rerowiaa. Mainana 'wyriara 'gā nerowiar awi 'gā opoia. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiaararetea futat aje-mogyau. A'eramū mainana 'wyriara 'gā amara'neramū 'gā nee. Lasaru 'ga resaka 'gā oramū mainana 'gā Lasaru 'ga juka are afueweramū.

Kawaru'i 'arimū Jejui 'ga ataawet

(Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Luka 19.28-40)

¹²⁻¹⁸Ai'iwe ore arawau Jerusareg ipe Jejui 'ga rupi. Kawaru'i aranuwa-mueuu 'arimū Jejui 'ga 'ua akou. A'eramū muku awi maraka are 'ut ma'e 'gā 'ga rera renupa.

—Aipo Jejui 'ga ruri akou— 'jau peuwara 'gā Jerusareg ipe 'ut ma'efera 'gā nupe. —'Ga futat 'awamue Lasaru 'ga omoferap ai'i. Ita kwara pype 'ga ruwamū 'ga wafukaita 'ga reumera upe ai'i. A'erauwe futat Lasaru 'ga ferawi 'ua uēma ita kwar awi ai'i— 'jau Lasaru 'ga ferawa resakarera 'gā imome'-wau kwe awi 'ut ma'efera 'gā nupe. —Pe'je ajee soo Jejui 'ga resaka 'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā kwaiwete awau 'ga rowosōu. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. A'eramū 'gā a'eramū pinowa rerawau imowawaka 'ga repejāna. 'Ga resakawe 'gā wafukaita 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga 'ā esageay. Ene 'ā 'ga remimurera futat. Ene futat 'ā Israeu juapyreramū ore upe 'wyriarareteramū. A'eramū ki Janeruwarete 'ga ojejukau esage ene ree— 'jau 'gā wafukaita Jejui 'ga upe.

Kawaru'i 'arimū Jejui 'ga 'ua owaēma Jerusareg ipe. Ymā Sakari 'ga ka'a-rana kwasiari inuga aipo are rakue. “Pekyje kasi Jerusareg ipewaramū ne. Kwe pē'wyriararete ruri kawaru'i 'arimū”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

A'ere aipo are ore norereapyoi, aipoa 'ga waēmaw ipe iaporamū. A'ere anure ywag ipe Jejui 'ga o re tāmējē te orereapyoramue 'ga remikwasiarera ka'aran are ikue. “A'jea futat. 'Ga remikwasiarer imū etee futat 'gā iapoi rai'i”, 'jau ore arajaupē, ywag ipe 'ga o re.

¹⁹Jejui 'ga repejāna 'gā oo resakawe, fariseu 'gā 'jau:

—Kuu. 'Gā juejue nipo oo Jejui 'ga repejāna ki sa, “perowiar awi 'ga” 'eramū etee pa 'gā 'ā nū— 'jau 'gā ajaupe.

Amanūawama Jejui 'ga imome'uawet

²⁰Grego 'gā amū awau judeu 'gā nupi Jerusareg ipe. Janeruwarete 'ga muorypa 'gā awau 'gā nupi maraka pe. ²¹A'eramū 'gā awau oje'ega Filipe 'ga upe. Pesaita pewara Filipe 'ga. Garireja ywy pe aipoa amunawa Pesaita 'upa. A'eramū grego 'gā 'jau Filipe 'ga upe:

—Oreporesagiwer ore Jejui 'ga ree, ki Filipe— 'jau 'gā 'ga upe.

²²A'eramū Filipe 'ga Andre 'ga upe ra'ne awau imome'wau. A'eramū Andre 'ga Filipe 'ga rerawau Jejui 'ga upe.

—Grego 'gā 'ut amū ene resaka, ki Jejui— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū nipo anurenure'i je manū re 'gā 'jau kwaiwete jee: “Eteete ma'e 'gā apyaa'para 'ga ra'e”, 'jau nipo 'gā jee, je manū resaka— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁴—Sā'ā juowuu a'ŷja otyme-'emamū ipytune'ema. Majepei tee futat a'ŷja. A'eramū futat ojemoteu otym ire te ipori. A'eramū futat waramū ojem'e'yita wa'ŷja pyu. A'eramū te nojemotee'i a'ŷja. Nan tee futat je manū re jeremiayuwa 'gā jeme'yī. Je manū re kwaiwetewete ajemogyau namutamutat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁵—Janeruwarete 'ga remifutara apoare'ema 'gā a'ŷi tyme'ema 'jawe. 'Gā nekoi ekoetei tee. Amanū re awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri. A'ere Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoara 'gā itymipyra 'jawe. Nokyjei 'gā amanū awi. A'eramū nipo anure 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytā ūina.

²⁶—Jeremiayuwamū pejekoweramū ki jeje'ega peenup, jeremifutar imū etee futat mama'e apou. Nan pejemogy je pyri namutat a'jea futat. A'eramū nipo jeremiayuwa 'gā nupe Jeruwarete 'ga 'jau: “'Gā esageay jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁷—Jepy'a'wyt je tekou. Maran te je rekoi, na'ea'uweri je Jarejuwarete 'ga upe. “Je rereko tywerukar awi ape 'gā nupe”, na'ei futari je 'ga upe nū. Nanuaramū futat je ruri ikue. Ijukapiramū futat 'ga je muri ikue. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete futat je jukau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ Aipo 'e re Jejui 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Mama'ea epao ejemuorywukaa 'gā nupe, Kiapi'ni— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga oje'ega mua 'ga upe ywag awi:

—Mama'e mū futat ako je aapo tejemuorywukaa 'gā nupe ko. Anure tāmēje te nipo je iapou'jawi nū— 'jau Ku'jywa 'ga oje'ega mua wa'yra 'ga upe.

²⁹ Aipo renupawe peuwara 'gā amū 'jau ajaupe:

—Kuu. Ma'ja te poromū?

—Aman aunuga nipo aipo kūi— 'jau 'gā ajaupe.

—Naani nū'ū. Ywagipewara 'ga amū te nipo aipo oje'ega amut 'ga upe nū'ū— 'jau amumera 'gā ajaupe.

³⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau ore upe juejue:

—Naje ree rūi 'ga je'egi jee. Pē nee te 'ga je'egetei— 'jau 'ga ore upe imome'wau. ³¹—Awamū nipo Jeruwarete 'ga 'i: “Neperowiari jera'yra 'ga. A'eramū pēē pejekewau jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū 'ga 'awamū futat je rerowiare'ema 'gā 'wryiara pājē mateepapa jui— 'jau Jejui 'ga oree.

³²—'Ypeywar are temono temu'am ire te nipo je tejerowiaarama 'gā murukari tejepyri— 'jau Jejui 'ga oree.

³³ Aiporamū futat 'ga amanūawama mome'ui oree.

³⁴ A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'eramū ene poromū 'jau ki 'ei. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa wemimurama 'ga ree rakue: “Namanūi futari Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Namutat 'ga rekoi amanūme'em”, 'jau 'ga 'ā inuga ikwasiaa ka'aran are rakue: Ma'eramū ajee poromū ere oree, aru'e etee ore enee. 'Ypeywar are nipo 'gā je mu'ama, ere poromū nū, aru'e te ore enee a'i kūi.

NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi tāmējē futat nipo 'ā ene nū'ū?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

³⁵ A'eramū aipo 'gā 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jarejuwarete 'ga je'eg are pē mul'jāwamū nanē je ruri ikue. A'eramū ki pēē jeje'ega rerowiaa pejejepype je rekoramū. Jeje'ega renuparamū pēē pejejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe. Sā'ā ae 'arimū mama'e resaga katu katu. Nan tee futat je Tejuwarete 'ga resaukaa pē nupe. A'ere je anurenure'i je oi pē nui nū. Je o re taetu nipo nepēneapyoa'uweri ee. Ee pejejeapyo'e'em ire nipo pēē iseraip ma'e 'jawe pejejemogyau. Iseraip ma'e 'jawe etee nipo pēē pejejemogyau peje'akwaawe'emamū. Ypytunimū iseraip ma'e 'gā mama'e nuesagi. 'Gā seraiwa mama'ea nuesaokari 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶—A'eramū ki pēē je rerowiamū pejejepype je rekoraue pejejeapyo-ramū jeje'eg are. A'eramū je tejerowiamū pē monou tejemiayuwamū. Aipo-ramū pēē iseraiwe'ema 'gā 'jawe. Mama'ea peesak katu katu pejejemogyau. A'eramū 'arimū wata ma'e 'jawe futat pēē— 'jau Jejui 'ga 'ūina 'gā nupe.

Nuerowiari futari 'gā 'ga

Aipo 'gā nupe 'e re Jejui 'ga awau ojepe'au ajemima 'gā nui. ³⁷ Opājē mū Jejui 'ga 'gā nemiapoe'ema apou'jau'japa agawewi 'gā neape. A'etea 'gā nuerowiari 'ga ajemogyau. ³⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga Isai 'ga ka'arana kwasiari inuga jee rakue. “Ene 'ā Orejararetea. A'ere 'gā nitywi oreje'ega rerowiaara. Ene 'ā pājēreteā agawewi. A'etea 'gā enepājēa nuerowiari futari”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Aipoa 'ljea futat Isai 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'eramū 'ljea futat Isai 'ga 'eawer imū etee futat poa.

³⁹ Isai 'ga ka'arana kwasiaru'japa 'gā nee wējēmī rakue nū:

⁴⁰ “Janeruwarete 'ga 'gā namueapyoukari ee.

A'eramū 'gā wapyakwafuge'emamū weapyo'e'emamū ee.

A'eramū 'gā a'eramū opoiriwere'emamū otywer awi. Jekatu'og ape, 'jawe'em 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga a'eramū 'gā katu'oke'ema futat”,

'jau Isai 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁴¹ Jejui 'ga rurawam are Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga rakue. Isai 'ga weapyoramū Jejui 'ga rurawam are. Esageay ma'e 'ga. Kūima'eeteete 'ga 'ea 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'ga rurawam are rakue.

⁴² A'etea 'gā kwaiwete Jejui 'ga rerowiaa. 'Wyrīa'ri 'gā amū miamū futat 'ga rerowiaa. A'ere 'gā aipo 'eramū eewi nojemome'ui ajaupe. Fariseu 'gā wejue “Jejui 'ga rerowiaara 'gā simū'ē jarejatykaaw awi 'jau. A'eramū futat imū'ēmyrera 'gā osoul'jape'ema jarejatykaawa pype 'jau”, e'i fariseu 'gā ajaupe rakue. A'eramū 'gā a'eramū wejue ojemome'wawe'em 'gā nemianuwamū.

⁴³ Ajuowase ako esage are etee 'gā wea'aramū. Janeruwarete 'ga rowase ako esage are jēmī 'gā wea'are'emamū.

⁴⁴ A'eramū Jejui 'ga oje'ega momorayau ojee ajatyka ma'eramū juejue oree:

—Je rerowiaara 'gā je muarera 'ga nanē futat werowiat— 'jau Jejui 'ga oree. ⁴⁵—Araju'jawe etee futat ore. A'eramū je resakara 'gā nanē je muarera 'ga resaka futat— 'jau Jejui 'ga oree. ⁴⁶—'Awa ywy pe ako je ruri pē muea-pyoawamū ai'i. A'eramū je rerowiaara 'gā weapyoramū je ree ajemogyau.

Naypytunimū wata ma'e 'jawe rūi 'gā. Ypytunimū wata ma'e 'gā mama'e tywera nuesagi wape awi. A'ere je rerowiaara 'gā nanarūi. 'Arimū wata ma'e 'jawe te 'gā. Je 'ā mama'ea aesaukat 'gā nupe. Mama'e are 'gā mueapyou— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴⁷—'Gā amū nipo jeje'ega renupa ekoete akou. A'ere nipo 'gā nuerowiari jeje'ega. A'etea nipo je “nepēa'wyri pēē Jarejuwarete 'ga upe”, na'ea'uweri 'gā nupe. Naaipo 'gā nupe 'jaramū rūi je ruri. Pētywer awi pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe ikue— 'jau Jejui 'ga oree. ⁴⁸—Pēē mū nipo jeje'ega rero-wiare'ema 'eramū naje rūi areko tywet pēē. Janeruwarete 'ga te nipo wowase pē majatykaawa 'ara upe iwaēmamū e'i pē nupe: “Neperowiari Jera'yrate 'ga je'ega rakue. A'eramū je pē nerekou tyweate”, e'i nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴⁹—Najetee rūi te 'ā ojet ikue. Jeruwarete 'ga te je mut pē mu'jaukaa jee ikue. 'Ga 'eawer imū etee futat je tekou teje'ega pē nupe, 'ga je'ega mome'-wau. ⁵⁰'Ga je'ega renuparamū 'gā jemogyi namutat. 'Au amanū re 'gā awau oferapa ywag ipe Ku'jywa 'ga pyri amanūu'jape'ema. A'eramū futat 'gā awau ajemogyau peu. A'ea te je 'ā akwaap. A'eramū je a'eu etee futat imome'wau pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

Wemimu'e 'gā py pireitawet

13 ¹Maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyrauwe Jejui 'ga 'jau ojeupe: “'Awamū iwaēmi 'gā maraka apoawa upe, Egitu ywy awi oypyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe. A'eramū 'awamū futat owaēma ja'wyja'wy je manūawa upe. Temanū re nipo je oi tejewya ywag ipe Tejuwa 'ga pyri nū”, 'jau Jejui 'ga akou ojeupe etee futat.

Wemiyuwamū 'ga oporomutaramū ore ree ikue. Amanū enunewe 'ga mama'e apou oree, ore ree oporomutaawa resaukaawamū ikue.

²Jejui 'ga 'ūina ojemi'waa ore pyri, wemimu'eramū. A'eramū mama'euk-waawa 'wyriara Judas 'ga mu'akwaawukare'ema 'ga mogou. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Oo pa je Jejui 'ga monou mainana 'gā po pe kwy”, 'jau 'ga ojeupe.

³Ojemi'waaw ipe Jejui 'ga 'jau ojeupe: “Ku'jywa 'ga opājēa amut jee. A'eramū je pājēreteramū tekou”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina. “Ku'jywa 'ga wi futat te ako je ruri ikue. A'eramū je 'awamū tewau tejewya 'ga pyri nū”, 'jau 'ga 'ūina ojeupe. “A'ere je teo enune 'gā mu'ei mama'e mū ree”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina.

⁴A'ere Jejui 'ga afu'ama weteyrū mosoka ojewi. A'ere 'ga ae piryypawa pyyka ojeku'afaa ipyu. ⁵A'ere 'ga 'y reko'woka y'asiga pype. A'ere 'ga orepy pireita. Orepy pirei re 'ga imukaga ae piryypawa pyu, aku'au imamanipyryera pyu. ⁶Ore mū py pirei re 'ga ajepeja 'ga py pireita nū. A'ere ajepeja mū nū. A'ere ajepeja mū nū. Awau owaēma Simão Pedro 'ga upe:

—Ere epy mua. Sipirei enepya 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'ere Pedro 'ga 'i etee 'ga upe:

—Kuu. Naani nū'ū. Najeremiayuwa rūi te 'ā ene. A'eramū ene jepy pireita-rūe'em— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe.

⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—'Awamū nenereapyoi futari jeremiapo are. Anure te nipo enereapyo ee— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

⁸—Naani futari. Nerepirei futari jepya— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe.

—Naani. Je enepy pireite'emamū ene najeremiyuwa rūi ereko— 'Jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

⁹A'eramū aipo ojeupe 'ga 'erauwe Pedro 'ga 'Jau 'ga upe:

—Jepya etee kasi ajee erepirei ne nū. Jepoa we futar iki ajee epirei 'ū, jeakaga 'Jau a'i kūi— 'Jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁰—Naani. Sā'ā ojauk ma'e 'gā piky'ae'ema. 'Gā pya etee 'ā oky'aramū. A'eramū 'ā 'gā opya etee ipireita. Nan tee futat pētywera Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. A'eramū pēē ipiky'ae'ema 'jawewaramū 'ga upe. Pēē mū te ajee 'ā nepēpōiriweri pejetywer awi rai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga nanē imoirere'ema 'ga wi. Aipo 'ga ipiky'a ma'e 'Jawe ako ojekatu'oge'ema futat— 'Jau Jejui 'ga oree.

¹¹Jejui 'ga Judas 'ga kwaapa ojee. “'Ga futat nipo je mono kūima'e tywera 'gā po pe” 'ea 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga poromū 'Jau oree: “Pēē mū nipo ipiky'a ma'e 'Jawe futat”, 'Jau 'ga oree.

¹²Orepy pireipaw ire 'ga afu'ama waity munepa nū. A'ere 'ga wapyka. Wapyg ire 'ga oje'ega oree:

—Nepēneapyoi futari jeremiapofer are. ¹³A'eramū je pē mueapyou ee. “'Ga jane mu'jara”, pe'je 'ā jee jepi. “'Ga Janejararetea”, 'Jau 'ā pēē. A'jea futat pe'je. Namutat je rekoi pē nupe. ¹⁴Je te 'ā pē mu'jara. Je futat pējararetea. A'etea ako je pēpy pireita ko, pēnemiayuwa 'Jawe ko. Mama'ea je 'ā aapo pē nupe. A'eramū ki pēē nan tee futat mama'e apou pejejaupe je 'Jawe— 'Jau Jejui 'ga oree. ¹⁵—Pēpy ako je apirei pē mu'Jawamū pejejaupe mama'e apo are ko. “Je 'ā kūima'eeteetea. A'eramū je mama'e apowarū'em pē nupe”, pe'je kasi pejejaupe ne. Je 'Jawe futar iki mama'ea peapo pejejaupe pejejo-poa— 'Jau 'ga oree, orepy pirei re.

¹⁶—A'jea futat je 'i. 'Wyriara 'gā kūima'eeteetea. 'Ga remiyuwa 'gā o'wyriara nuapyraawi. Moranuwa reroora 'ga nanē nuapyraawi omonoara 'ga. A'eramū je 'wyriara 'Jawe futat pē nupe. Jeremiyuwa futat pēē. A'eramū pēē je 'Jawe futat mama'e apou 'awamū. ¹⁷Awamū pekwaap. A'eramū pēē je'ea-wer imū etee futat mama'e apou. “Pejopoar iki mama'e apo are”, je'eawer imū mama'e aporamū nipo pēē pejeku'iramū pejemogyau— 'Jau 'ga oree ore mu'Jau.

¹⁸—A'ere je napē nupe juejue rūi je 'i. Akwaap je pēē. Tejemimu'eramū je pē mū'ēi. Pēē mū futat nipo kūima'e tywera 'gā po pe je monou. Ymā we te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari inuga je ree rakue. “Je pyri ojemi'wat ma'e 'ga amū nipo je juka are ifuwet”, 'Jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee nipo pēē mū je monou 'gā po pe. ¹⁹A'eramū je tejukae'emauwe aipo mome'wau pē nupe. A'eramū pēē je'eawer imū etee ijeapo re je'eawera rerowiaa. A'eramū nipo pēē 'Jau jee: “A'jea futat. Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ra'e”, 'Jau nipo pēē jee— 'Jau 'ga oree. ²⁰—A'jea futat je 'i jeremi-mokwasio 'gā nereko esageramū 'gā je nanē je rereko esage ajemogyau nū. Je rereko esageara 'gā je muarera 'ga nanē erekou esage ajemogyau nū— 'Jau 'ga oree.

Ae a'wyre'ema upe 'ga monoara 'ga

(Mateu 26.20-25; Maku 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹Aipo 'e re Jejui 'ga u'arasigeteteramū. A'eramū 'ga 'Jau oree:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'gā nupe je jukaukaa— 'jau 'ga oree.

²² A'eramū ore arajemogymogyau etee aramā'jāu arajuee.

—Awŷja upe sipo 'ga 'i poromū?— 'jau ore arajemogyau.

²³ A'eramū je te'ŷina 'ga pyri katu katu teapyka, 'ga jekoty'aawaretea je.

²⁴ A'eramū Simāo Pedro 'ga ojepoetyka jee.

—“Awŷja upe te ere poromū?” ere 'ga upe— 'jau 'ga jee ojepoetyka.

²⁵ A'eramū je tejeupe Pedro 'ga 'eramū tejua 'ga rerowyka katu katu.

—Awŷja upe te ere poromū, ki Ku'jyp?— 'jau je 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Peesag iki je mani'oko'o'i akŷma monoa 'ga po pe— 'jau 'ga jee aipo ojeupe je 'eramū.

'Ga mani'oko'o'i pyyka imuakŷma tyfera pype. A'ere 'ga imonou Judas 'ga po pe. Simāo Iskariote 'ga ra'ŷra 'ga poromū. ²⁷Mani'oko'o'ia 'ga po pe imono ypyrauwe mama'eukwaawa 'wŷriara 'ua osou 'ga pype. A'erauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ewau ejemiaporama apou tāmējē kamēsiete— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸ A'ere ore 'ga pyri ojemi'wat ma'eferamū norereapyoi 'ga je'eg are.

—Ma'eramū sipo 'ga aipo 'jau 'ga upe 'wei?— 'jau ore arajaupe.

²⁹ —Mama'e mū mua nipo kwe 'ga 'ga monoi kūi. Ikaraemāe'ema 'gā nupe ka'aranūū monou nipo kwe 'ga 'ga monoi kūi— 'jau etee ore arajaupe. “'Ga futat nā'ā ka'aranūū ŷrū rerekwara re'ā”, 'jau ore. A'eramū ore poromū 'jau “mama'e mū nipo 'ga oo imua”, 'jau ore ee orojeapyoe'ema rerekou.

³⁰ Jejui 'ga wi mani'oko'o'i pyyka ypy we Judas 'ga afu'ama awau uēma ore wi. Awau 'ga oporogytau mainana 'wŷriara upe, 'gā nupe Jejui 'ga mono are. Ypytunimū futat 'ga awau ore wi.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Luka 22.31-34)

³¹⁻³² Judas 'ga ēm ire Jejui 'ga 'jau oree:

—Je pēneki'ŷraretea. 'Awamū futat nipo je manūi. Anurenure'i nipo pēē je manū re Jeruwarete 'ga pājē resaka. Jepājēa nanē nipo pēē esaka nū. A'eramū nipo pēē aipo resag ire 'jau oree: “Pēē te 'ā pājērete. Pēnesage 'ā oree”, 'jau nipo pēē oree orepājē resag ire, ore muorypa— 'jau Jejui 'ga oree.

³³ —Kunumīmet. Nakoa'uweri je namutat pē pype. Ko'iko'i ete je oi pē nui. Je o re nipo pēē pejewau je rekaa numiamū. A'ere nipo “nepeoa'uweri je waw ipe”, 'jau ako je judeu 'gā 'wŷria'ri 'gā nupe ikue. A'ere je 'awamū pē nupe nanē je 'i aipo 'jau nū— 'jau Jejui 'ga oree. ³⁴—A'eramū je mama'e yau mū mome'wau pē nupe. Jeporomutat te je 'ā pē nee kwaiwete. A'eramū ki pēē nanē pejeporomutaramū pejejee. Pejejuerekou esage ki je 'jawe. ³⁵ A'eramū pejejuerekou esage resakara 'gā 'jau pē nupe: “Jejui 'ga remiayuwa 'gā futat. A'eramū 'gā oporomutaramū ajuee 'ga 'jawe. A'jea futat 'gā 'ga remiayuwa ra'e”, 'jau nipo 'gā pē nesaka— 'jau Jejui 'ga oree.

³⁶ Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ma'ape ene ewau poromū, ki Ku'jyp?— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Nereo'uweri je rupi 'awamū. Anure te nipo ereo je rewiri— 'jau etee 'ga 'ga upe.

³⁷—Ma'eramū je tewawe'em ene rupi ki 'ei? Ene reewe futat je manūi tewau kūi— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁸A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe nū:

—“Ene reewe futat je oi temanūmū”, 'Jau ene kūi. A'ere je te a'jea futat je 'i enee kūi. 'Awa ppytuna rupi futat nipo ene'me 'gā nupe muapyt, je kwakupa nipo 'gā nupe wyrasokwē je'eg enunewe kūi— 'Jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

Janeruwarete 'ga rupap

14 ¹Jejui 'ga 'Jau wemimu'eramū oreē ikue:

—Pē'arasig kasi ne. Pejepy'a'wyre'emamū nanē pejejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga ree etee pejejemogypyka pejejemogyau. Je ree nanē pejejemogypyka pejejemogyau nū. ²Jeruwarete 'ga rupaw ipe kwaiwete 'oga. A'eramū je pēnupawa mogatyrūmū tewau. Aipo tywe'em ire amunipo 'ā je aipo na'ea'uweri pē nupe. ³Pēnupawa mogatyrūmaw ire nipo je tejua pē nupe, pē nerawau peu tejepyri pē mogyau. ⁴Pekwaap futat 'ā je wawa piara— 'Jau Jejui 'ga oreē ikue.

⁵A'eramū Tome 'ga 'Jau 'ga upe:

—Norokwaawi ore ene wawa, ki Ku'jyp. Maran sipo ore ene wawa piara kwaawi?— 'Jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Je futat 'ā pe 'Jawewara. Je rupi etee te peo Jeruwarete 'ga pyri. Je 'ā mama'e a'jea etee omome'u. Je futat ae mogyara. Je futat omonoukat pēē imogyau Jarejuwarete 'ga pyri, a'e je 'ā pē nupe jepi. ⁷Je kwaaw ire Jeruwarete 'ga nanē pekwaap nū. 'Awamū 'ā pekwaap 'ga futat. A'eramū nipo pēē 'ga resaka futat— 'Jau Jejui 'ga oreē ikue.

⁸A'eramū Filipe 'ga 'Jau 'ga upe:

—Eesaukat Jarejuwarete 'ga oreē, ki Ku'jyp. 'Ga resag ire torerekōēāi arajemogyau 'Jau— 'Jau 'ga 'ga upe.

⁹A'eramū Jejui 'ga 'Jau 'ga upe:

—Naje kwaawi we nipo ape ki sa? Ymā agawewi te 'ā je rekoi pē pype a'i kūi? Je resakara 'gā Jeruwarete 'ga nanē wesak futat nū kūi. Ma'eramū ene poromū “Jarejuwarete 'ga eesaukat oreē”, 'Jau jee 'ū? ¹⁰Jeruwarete 'ga je 'Jawe futat kūi. Je nanē 'ga 'Jawe futat kūi. Majepei teewara 'Jawe futat ore rekoi kūi. Nererowiari nipo aipoa ki sa?— 'Jau Jejui 'ga Filipe 'ga upe.

A'eramū 'ga 'Jau oreē:

—Nateje'ega etee rūi je amome'u pē nupe 'agamū. Tejuwarete 'ga je'ega te je amome'u pē nupe kūi. Opājē mū futat 'ga mama'e apoukari jee. ¹¹Je rerowiat pejepe. Je futat ako Tejuwarete 'ga pir are. 'Ga nanē akou jepir are nū. Aipoa ki perowiat. Jeje'ega rerowiare'ema ki jeremiapofer are je rerowiat pejepe. ¹²A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā nipo mama'e apou je 'Jawe etee futat. Tejuwarete 'ga pyri je oi 'awamū. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā mama'e apou je apyraapa— 'Jau Jejui 'ga oreē. ¹³—A'eramū pēē je rerowiaaramū je renūina “mama'ea eapo oreē”, 'Jau ki pēē jee. A'eramū je pē nemienūja apou pē nupe tejer imū pēē enūi re. A'eramū pēē mama'ea pejejeupe je iapo re Jarejuwarete 'ga muorypa, pejejeupe iapoower are. ¹⁴A'jea futat je'ea. “Mama'ea eapo oreē”, tejer imū tejeupe pēē 'eramū je iapo futari pē nupe— 'Jau Jejui 'ga oreē.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

¹⁵—Je ree pejeporomutar ire nipo pēē jeje'ega renupa. ¹⁶A'eramū je teje'ega renuw ire 'jau Tejuwarete 'ga upe: “E'agesagea emono je rerowiaara 'gā nupe 'gā poaawamū je 'gā poawera 'jawe”, 'jau nipo je 'ga upe. “Namutar iki E'agesagea emogo 'gā pype imoire'ema futat 'gā nui”, 'jau nipo je 'ga upe. ¹⁷'Ga 'Agesagea mama'e a'je are etee futat pē mueapyo Jarejuwarete 'ga ree. Je rerowiare'ema 'gā 'ga 'Agesage kwaape'ema futat. A'eramū 'ga 'gā nupe U'agesage monowe'em futat. A'ere 'ā pēē 'ga 'Agesagea pekwaap. Pē pyri futat 'ga 'Agesagea rekoi. A'eramū anurenure'i futat akou pē pype, pēnerek-waramū. Janeruwarete 'ga 'Agesagea akou je rerowiaaramū pē pype— 'jau 'ga oree.

¹⁸A'eramū Jejui 'ga 'jau nū:

—Anure nipo je ruri tejewya pē nupe nū. Naetyga'uweri je pēē imogyau— 'jau 'ga oree. ¹⁹—Anurenure'i nipo je rerowiare'ema 'gā naje resagu'jawi. A'ere pēē je resagu'jap futat pejepe. Temanū re miamū je ferawi etee nū. A'eramū nipo je pē mogyau teje'jawe etee futat. ²⁰Pē nupe 'ga 'Agesage rur ire pē mueapyou Jeruwa 'ga ree, je ree 'jau. “Uwarete 'ga pyri 'ga rekoi. Jane pyri nanē 'ga rekoi futari nū” 'e are pē mueapyoukaa. “Ga pyri nanē ore rekoi nū” 'e are nanē pē mueapyoukaa nū— 'jau 'ga oree ikue.

²¹—A'eramū ki pēē jeje'ega renupa katu pejejemogyau. Jeje'ega renup katuara 'gā iporomutat futat je ree. Aipo 'gā nee Jeruwarete 'ga poromutaramū futat. Je nanē 'gā nee teporomutaramū nū. 'Gā nupe je jekwaawukari futat— 'jau 'ga oree ikue.

²²A'eramū Judas 'ga oporonupa ee 'ga upe. NaJudas Iskariote 'ga rūi. Ajepeja 'ga Judas 'ga te oporonup ee 'ga upe:

—Ma'eramū ene ejekwaawukaa ore upe etee 'ū? Ma'eramū sipo ene ejekwaawukare'ema ejerowiare'ema 'gā nupe?— 'jau Judas 'ga oporonupa ee 'ga upe.

²³A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Je ree iporomutat ma'e 'gā jeje'ega wenup futat. A'eramū Jeruwarete 'ga oporomutaramū aipo 'gā nee. Tejuwarete 'ga retee futat je rekoi 'gā nupe. ²⁴Je ree iporomutare'ema 'gā jeje'ega nuerowiari futari. Nateje'ega rūi te 'ā je amome'u pē nupe. Tejuwarete 'ga je'ega te je 'ā amome'u, temuarera 'ga je'ega etee futat— 'jau 'ga 'ga upe ikue.

²⁵—Pē pype tekou je 'ā a'e mome'wau pē nupe. ²⁶Anure nipo 'ga U'agesage muri jerekwawer ipe pē poaawamū, pē mu'jau mama'e a'je are, pē muea'aa je'eawer are— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁷—Je 'ā jepy'ata'wa futat. A'eramū je teje'jawe etee futat pē mogyau pē mopy'ata'wau. Je rerowiare'ema 'gā nojomopy'ata'wai futari. A'ere je nanarūi. Je te a'jea futat pē mopy'ata'waara. A'eramū ki pēē pejepy'ata'waramū pejejemogyau je ree. Pekyje kasi mama'e awi ne— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁸—“Awamū je oi pē nui. A'ere anure je ruri nū”, a'e je ako pē nupe ko. A'ea peenup je'eawera. Je ree iporomutat ma'eramū nipo pēku'i pejejemogyau je o re je ree. Tejuwarete 'ga pyri je oi. 'Ga 'ā je apyraapararete futat. A'eramū nipo pēē pejeku'iramū je o are— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁹—Teoa je amome'u pē nupe 'awamū. A'eramū pēē je o re jeje'ega rerowiaa. ³⁰Amogytaa'iw etee je

pēē na'ne. Je rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'ut ja'wyja'wy jee. A'ere nuapouka-ra'uweri mama'ea jee. ³¹ Tejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat je mama'e apoi tekou. A'ere je rerowiare'ema 'gā anure 'gā neapyoramū Jeruwarete 'ga ree jeporomutar are— 'jau 'ga oree.

Aipo 'epaw ire 'ga 'jau oree:

—Pe'je iruukwe 'aw awi. Soo 'jau— 'jau 'ga oree wemimu'eramū.

A'eramū futat ore arawau aipo awi.

Uwa 'ywarete 'jawewat

15 ¹ A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau oree, ore mul'jawamū:

—Je 'ā uwa 'ywarete 'jawe. A'eramū pēē je rerowiaaramū akā 'jawe. A'eramū Jeruwarete 'ga uwa 'ywa jara 'jawe. ² Sā'ā uwa 'ywa tymara 'gā. I'aawa rupi 'gā awau esaka. A'ere amumera akā ni'ai. Amume'ria etee u'a'iramū. A'eramū ijara 'ga i'ae'ema akā monoka jui. I'a'i ma'ea etee 'ga imogatyrumū imogyau. A'ere imogatyrumyrera akā u'aramū kwaiwete. Nan tee futat nipo je rerowiaara 'gā. Jeje'ega renupare'ema 'gā akā'ae'ema 'jawe. “Je te 'ā Jejui 'ga remiayuwaretea”, 'jau nipo 'gā numiamū. A'ere nipo 'gā nuapoi Jeruwarete 'ga remifutar imū mama'ea. Nuenuwi 'gā 'ga je'ega. A'e 'gā 'ga ope'a je wi imonou muku. Amumera 'gā te nipo ajee akā mogatyrumyrera 'jawe. A'e 'gā a'jea futat Jeruwarete 'ga amu'akwaap 'gā mama'e tywera apoe'em are 'gā mogyau. Aipo 'gā akā mogatyrumyrera 'jawe i'a kwaiwete ma'e 'jawe ajemogy jee. 'Gā a'jea futat 'ga remifutar imū etee mama'e wapo ajemogyau. ³ A'ere 'ga ako pē mogatyrūi ko. Jeje'ega a'jea futat peenup katu katu. A'eramū 'ga ako pē katu'oka ko— 'jau 'ga oree. ⁴—Sā'ā akāa o'yw are u'ama etee i'aa. O'yw awi akā open ire ni'au'jawi. Nan tee futat jepir are ajemogy ma'eramū etee Jeruwarete 'ga remifutar imū mama'ea peapo pejejemogyau. A'eramū je pē nerekou tejeape futat— 'jau 'ga oree.

⁵—Je uwa 'ywarete 'jawe futat. Pēē akā 'jawe. Jepir are pejejemogyau. Je tekou pē nee 'jau. A'eramū je pē poaa mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Pejeipoare'emamū nepeapoa'uweri mama'ea— 'jau 'ga oree. ⁶—Sā'ā uwa 'ywa jara 'ga akā ypiwera monoga imonoa iapya jui. Nan tee futat Jeruwarete 'ga jepir areware'ema 'gā monoi muku je wi. ⁷ Je ree ajemogy ma'eramū pēē jeje'ega renuparamū futat. A'eramū Jeruwarete 'ga “mama'e mū eapo jee”, ojeupe 'eramū iapou futat pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁸—Jeruwarete 'ga remifutar imū pejejemogy re pēē mama'e apou 'ga 'eawer imū etee. A'eramū pē nesakara 'gā 'jau pē nupe: “Janeruwarete 'ga 'ā esageay”, 'jau nipo 'gā pē nupe pē nesag ire. “Gā 'ā a'jea futat Jejui 'ga remiayuwā”, 'jau nipo 'gā pē nesag ire— 'jau 'ga oree ikue.

⁹—Jeruwarete 'ga iporomutat je ree. A'eramū je nan tee futat teporomutaramū pē nee. A'eramū ki pēē jeje'ega renuparamū jeje'ega anupa wwyapi pejejemogyau. A'eramū je taetu teporomutaramū pē nee. ¹⁰ Sā'ā je Tejuwarete 'ga je'ega renup katu katua je rekoa. A'eramū 'ga a'eramū oporomutaramū a'jea futat je ree. Nan tee futar iki jeje'ega peenup pejejemogyau. A'eramū te jeporomutaramū pē nee pejemogyaramū— 'jau 'ga oree.

¹¹—Aipoa je amome'u pē nupe pē muekōēāinawamū. Je 'ā ekōēāi ma'e-ramū. A'eramū je teje'jawe pēnekōēāja futaa. ¹² Jeporomutat je pē nee. A'eramū je tejejukau esage pē nee. A'eramū je 'jau pē nupe: Pēporomutar iki

pejejee. Pejejuka esage ki pejejee, je 'jawe futat— 'jau 'ga oree ikue. ¹³— Ojekoty'aaw are iporomutat ma'e 'gā amanümü ojekoty'aawa 'gā nekwawer ipe. Nitywi 'ga amū aipo 'ga apyrapara 'gā, ojekoty'aaw are iporomutara apyrapara 'gā. ¹⁴ Jeje'ega renuw ire pejejemogyau jejekoty'aawamū.

¹⁵—Naje upe oporowyky ma'e rūi pēē. Jejekoty'aawa te pēē. I'wyriat ma'e 'gā o'wyriara porowykyrama nokwaawi. Mama'e eapo amū 'eramū etee te 'gā o'wyriara porowyky apoi. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau jejekoty'aawamū. A'eramū je tejeupe Tejuwarete 'ga remimome'u mome'wau-pap pē nupe. ¹⁶ Napēē nūi ako je pyyrū pejepe ikue. Je te apyryrū pēē kwe pe imonopyramū mama'e esage apoukaawamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Aipoa pēnemiapoa nateepawa'uweri futari. Nanuaramū Jeruwarete 'ga mama'e muri futari pē nupe jeje'eg imū ojeupe mama'e renūi re. ¹⁷ Ma'eramū 'ā je 'i poromū pē nupe. Pēporomutar iki pejejee pejejemogyau, je 'i pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

'Ga rerowiaara 'gā nee iporomutare'ema 'gā

¹⁸—Je rerowiare'ema 'gā pejejee iporomutare'emamū ki pēnea'at je ree. Je ree ra'ne te 'ā 'gā niporomutari. ¹⁹ Oje'jawe pejejemogy re amunipo 'ā 'gā poromutamū pē nee. A'ere 'ā na'gā 'jawe rūi tāmējē tepejemogy. Je 'ā amū'ē pēē 'gā nui pē mogyau tejemiayuwamū. A'eramū 'gā oporomutare'emamū pē nee pejemogyramū— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁰—Je'eawer are ki pēnea'at, "I'wyriat ma'e 'gā o'wyriara nuapyraawa'uweri" 'e are. A'eramū 'gā je rereko tywer ire pēē nanē pē nerekou tyweaete futat nū. Jeje'eg are wapyaka re ki 'gā jeje'eg are nanē tuapyaka nū. ²¹ Pēē 'ā je rerowiaara. A'eramū 'gā pē nerekou tyweaete. Je muarera 'ga 'gā nokwaawi. A'eramū 'gā a'eramū pē nerekou tyweaete futat— 'jau Jejui 'ga oree. ²²—'Au ako tejua 'gā mu'jau Tejuwarete 'ga je'eg are ai'i nū. Je amu'e'em ire taetu amunipo 'ā 'gā 'jau: "Norokwaawi ore Jarejuwarete 'ga porogytaa. A'eramū ore orotywera kwaape'ema nanē nū", 'jau amunipo 'ā 'gā. A'ere 'gā 'ga porogyta kwaawi futari. A'eramū 'gā o'mearūe'emamū 'ga upe. ²³ Je ree iporomutare'ema 'gā Jeruwarete 'ga ree nanē niporomutari nū. ²⁴ Gā nemiapoe'ema ako je iapou'jau'japa agawewi 'gā neape ai'i. Nitywi 'ga amū aipo apou je 'jawe. Aipo resage'em ire amunipo 'ā 'gā 'iarūi "Naruesagi ore Jejui 'ga remiapofera. A'eramū ore 'ga rerowiare'ema" e'iarūi amunipo 'ā 'gā jee. A'ere ako 'gā esagi agawewi futat ai'i. Je ree 'gā poromutare'em tee ate. Jeruwarete 'ga ree nanē nanuara 'gā niporomutari nū— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁵—Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiaa je ree rakue: "Naapoi agawewi je mama'e tywera. A'etea je ree 'gā poromutare'em tee ate", 'jau 'ga amū inuga ikwasiaa rakue. Aipoa 'gā ikwasiaa inuga je ree rakue— 'jau 'ga oree.

²⁶—Tejuwarete 'ga pyri tewaēm ire ta'e 'ga upe 'jau: "E'agesagea emono je rerowiaara 'gā nupe", ta'e Tejuwarete 'ga upe 'jau. A'eramū nipo 'ga imua pē nupe je ree pē mu'jawamū. Mama'e a'je are etee te 'ga pē mu'ei. ²⁷ A'eramū pēē je mome'wau 'gā nupe. Pejejepype je reko ypyrauwe ako pejeatau pejejemogyau je rewiri jeje'ega renupa ai'i. A'eramū pēē 'awamū pēē nanē 'gā mu'jau je ree nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

16 ¹ A'ere Jejui 'ga oporogytau oree nū:

—Aipoa je amome'u pē nupe tejerowiar awi pē momigukaawe'emamū. ² Anure nipo je rerowiare'ema 'gā pē mū'ēi janejatykaaw awi. "Jejui

'ga rerowiaara pēē. A'eramū pēē pejewau peje'jāu ore wi", 'jau nipo 'gā pē nupe. Pēē mū juka re nipo 'gā 'jau ajaupe: "Jarejuwarete 'ga remifutar imū jane 'gā apisi", 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau. ³Jeruwarete 'ga nipo 'gā ikwaape'ema agawewi. Je nanē nipo 'gā je kwaape'ema nū. A'eramū nipo 'gā pē nerekou tyweate. ⁴A'eramū je 'awamū 'gā nemiaporama mome'wau pē nupe. A'eramū pēē anure 'gā iaporamū pejejea'aramū je'eawer are. "Omome'u tāmējē ako Jejui 'ga janee ikue", 'jau nipo pēē— 'jau 'ga oree.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

—Pē pype tekou ako je aipo mome'wawa'ne'em pē nupe ai'i. ⁵A'ere je 'awamū je oi pē nui. Temuarera 'ga pyri je oi tejewya nū. A'e are ako je pē mu'ei ko. A'etea 'ā pēē mū "Ma'ape te ereo?" 'jawe'em jee. ⁶Peje'arasigamū etee 'ā aipo pejejeupe je 'eramū. ⁷A'ere a'jea futat aipo je'ea. Je oe'em ire amunipo 'ā pē poara 'ga nura'uweri pē nupe. Teo re te je 'ga 'Agesage muri pē nupe pē poaawamū. A'eramū pēē pejeku'iramū je o are. ⁸'Ga 'Agesagea 'ut ywy pewara 'gā mueapyou 'gā tywer are. Mama'e a'je are 'gā mueapyou 'ua. "Pētywer are Ku'jywa 'ga pē nereko tyweri" 'e are 'gā mueapyoawamū 'ga U'agesage muri pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁹—Je rerowiare'ema 'gā naeapyo "Jejui 'ga rerowiare'emamū ae ia'wyre'emamū juejue ae jemogyi Ku'jywa 'ga upe" 'e are weapyoe'emamū. Aipo are te 'ga 'Agesagea 'gā mu'akwaawi. ¹⁰Mama'e esage are nanē 'ga 'Agesagea 'gā mueapyou nū. Je 'ā mama'e esagea etee iapou. A'eramū je tewau Tejuwarete 'ga pyri. Naje resagu'jawi pejepe. ¹¹Ku'jywa 'ga ajueroko tywerete are nanē 'gā mueapyou. Mama'eukwaawa 'wyriara upe Ku'jywa 'ga 'i ikue: "Anure nipo ereo tata pe", 'jau 'ga mama'eukwaawa 'wyriara upe ikue. Je rerowiare'ema 'gā mama'eukwaawa 'wyriara remiaywa futat. A'eramū nipo 'gā awau tata pe o'wyriara rupiwewe futat— 'jau Jejui 'ga oree.

¹²—A'ere kwaiwete je pē nupe je remimome'urama. A'ere 'awamū nepē-neapyo we ee. A'eramū je imome'wawe'em pē nupe. ¹³'Ur ire te nipo Ku'jywa 'ga 'Agesagea pē mu'ei mama'e a'je are etee te. 'Ga je kwaawukari pē nupe. Naoje'eg imū rūi 'ga pē mu'ei. Wemienuwer are te 'ga pē mu'ei. Ijeaporam are nanē 'ga pē mu'ei nū. ¹⁴Jeruwarete 'ga 'Agesagea jeje'ega renuw ire 'ga pē mu'ei ee. A'eramū te nipo pēneapyo je ree. "Jejui 'ga esage" pē mu'eukaa pejejaupe. ¹⁵Tejuwarete 'ga 'jawe futat jerea'aramū mama'e are. A'eramū je 'jau pē nupe: Ku'jywa 'ga 'Agesagea nipo pē mu'e je'eawer are, enuw ire, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

"Tejuwarete 'ga pyri je oi" 'ga 'eawet

¹⁶—Anurenure'i nipo pēē je resake'ema pejememogyau. Anure tāmējē te nipo je resagu'jap pejepe nū— 'jau 'ga oree.

¹⁷Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ma'eramū te 'ga 'i poromū janee? "Anurenure'i nipo naje resagu'jawi pejepe. Anure tāmējē te nipo je resak pejepe nū", e'i 'ga 'ā janee. "Tejuwarete 'ga pyri je oi, tejewya nū. A'eramū pēē a'eramū je resagu'jape'ema", e'i 'ga 'ā janee. Ma'eramū 'ga poromū 'jau nū'ū?— 'jau ore arajaupe. ¹⁸—Maranime sipo anurenure'ia? Maranime sipo anurea? Janereapyo jane 'ga porogyta are nū'ū— 'jau ore arajaupe.

¹⁹ Jejuī 'ga aipo arajaupe 'e kwaapa 'ūina. “Iporonuwīwet 'gā je'e are”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau ore:

—“Anurenure'i nipo pēē je resake'ema. Anure tāmējē te nipo je resagu'-jap pejepe”, a'e ako je pē nupe ko kūi. A'e are nipo nepēneapyoi?— 'jau 'ga ore. ²⁰—A'jea futat je 'i. Anure nipo pēē je rapirūmū je manū re. Je manū re nipo pē'arasig je ree. Je rerowiare'ema 'gā te nipo ajee iku'i etee ajemogyau je manūnamū. Pēē te nipo ajee pē'arasigaip je ree. A'ere nipo anure pejeku'iramū nū. ²¹ Sā'ā kūjāa wa'yray reru'arasiga ojewi wa'yra rayramū. A'ere 'ā ojewi wa'yra 'ar ire aku'iramū nū. Wea'aru'jawe'emamū 'ā wa'yra rayfer are. Aku'iramū etee 'ā wa'y are nū. ²² Nan tee futat nipo pēē 'awamū peje'arasigamū pejejemogyau. A'ere nipo pēē anure je resagu'jaw ire pēku'i pejejemogyau nū. A'eramū nipo 'gā amū pēku'i matepawarūme'em pē nui— 'jau 'ga ore.

²³—Aipoa 'ara rupi nipo pēē 'jawe'em je upe, “ore mu'e ape aipo are”, 'jawe'em nipo pēē jee. Ku'jywa 'ga 'Agesagea te nipo pē mu'e mama'e are. A'jea futat je 'i. Pēē 'ā je rerowiaaramū. A'eramū 'ga “mama'ea eapo amū jee”, jerer imū ojeupe 'eramū Ku'jywa 'ga iapou pē nupe. ²⁴ Nepeenūi we te 'ā mama'ea 'ga upe jerer imū. A'eramū ki pēē 'awamū mama'e renūina 'ga upe. A'eramū 'ga imua pē nupe. A'eramū te nipo pēku'i a'jea'jea futat pejejemogyau— 'jau Jejuī 'ga ore.

²⁵—Mama'e mū ako je amome'u pē nupe pē mu'jawamū ai'i. A'ere anure nipo je Tejuwarete 'ga mome'ui katu katu pē nupe. ²⁶ Naje rūi futat mama'e aenūi Ku'jywa 'ga upe pē nupe. Je rerowiat 'ā pejepe. A'eramū pēē futat mama'e renūina Jarejuwarete 'ga upe pejejeupe. ²⁷ Jeruwarete 'ga iporomutat pē nee. Je ree pēporomutaramū. “Ga wi je ruri” 'ea 'ā perowiat. A'eramū 'ga oporomutaramū pē nee. A'eramū 'ga mama'e apou pē nupe ojeupe pēē 'eramū. ²⁸ A'jea futat je ruri Tejuwarete 'ga wi 'au ywy pe ikue. A'ere 'awamū je oi tejewya ywag ipe 'ga pyri nū— 'jau 'ga ore.

²⁹ A'eramū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—'Awamū namorogytau rūi ore mu'e ape. Orereapyo ore 'awamū eneporogyta are ki 'ei— 'jau ore 'ga upe. ³⁰—Ene 'ā a'jea futat enereapyo katu katu mama'e are. Arajaupe oreporogyta jemima we 'ā ene ikwaapa. A'eramū ene ore mueapyou ee, ee ore poronuwe'emauwe. A'eramū ore “Ku'jywa 'ga wi je ruri” 'e rerowiaa— 'jau ore 'ga upe.

³¹ A'eramū 'ga 'jau ore:

—A'jea futat sipo je rerowiat pejepe 'awamū?— 'jau 'ga ore. ³²—A'ere'ere'i futat nipo pēē pekwasī'o pejewau pejeje'wyr ipe je wi. Nepepytai'i futari amū je pyri. A'ere Jeruwarete 'ga te 'ga rekoī je pyri. A'eramū je natejeteel'i rūi tekou. ³³ Aipoa je 'ā omome'u pē nupe pē mopy'ata'waawamū. A'eramū pēē pejekyjawe'em pejejemogyau. Je rerowiaara pēē. A'eramū pēē pejepya'a'wyre'emamū je ree pejejemogyau. Je rerowiare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete. A'ere kasi pepojeuw ine. Je te 'ā 'gā 'wyrīara pājēa 'arimū akwap— 'jau Jejuī 'ga ore.

'Uwarete 'ga upe oje'ega monoawet

17

¹ Wemimu'eramū ore upe oporogytapaw ire, 'ga amā'jāu ywau oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Awamū iwaēmi jeresage resaukaawa upe. Jeresagea eesaukat 'gā nupe. A'eramū je nanē eneresage resaukararūmū 'gā nupe nū. ²Eneje-'eg imū ako je ruri ikue. Ene futat 'ā je rerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū je tejerowiaara 'gā mogyau nakwaparimū rūi futat. Je futat 'gā amomyau 'gā mogyau. ³A'eramū jeremimomyaufera 'gā ene kwaapa. “Ga etee futat Janeruwaretea”, 'Jau nipo 'gā enee. A'eramū nipo 'gā a'eramū je nanē je kwaapa nū. “Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat”, 'Jau nipo 'gā jee je kwaaw ire. ⁴Eneporowykyja je aapopap 'gā nupe ene'eawer imū. Eneresagea nanē je esaukaa 'gā nupe nū. ⁵Ymā ako ywy apoe'emaue jeresagea ereesaukat jarejepyriwara 'gā nupe ikue. A'eramū ene 'awamū nanē esaukaa ejepyri je o re nū— 'Jau Jejui 'ga oje'ega monou 'Uwa 'ga upe.

⁶A'ere Jejui 'ga wemimu'eramū ore mome'wau 'Uwarete 'ga upe:

—Ene 'ā je rerowiarukar ape 'gā nupe. A'eramū je ene kwaawukaa tejerowiaara 'gā nupe ai'i. 'Gā 'ā eneremiayuwa rakue. A'eramū ene 'gā mua jee, jeremiayuamū. Eneje'ega 'gā wanup. ⁷A'eramū 'gā 'awamū ikwaapa, “tejuwa 'ga je'eg imū tee je pē mu'ei” 'ea 'gā erowiaa. ⁸Eneje'eg are je 'ā 'gā mu'ei. A'eramū 'gā “Jeruwarete 'ga te 'ā je mut” 'ea 'gā erowiaa.

⁹—'Gā nee je porogytai enee. Natejerowiare'ema 'gā nee rūi je porogytai enee. Tejeupe eneremimurera 'gā nee te je porogytai enee. Eneremiayuwa futat 'gā. A'eramū je a'eramū teje'ega monou ene upe 'gā nee. ¹⁰Je rerowiaara 'gā juejue janeremiayuamū. Enema'eramū, jema'eramū 'Jau. A'eramū nipo 'gā neko esage resakara 'gā 'Jau jee: “A'jea futat Jejui 'ga resageramū ra'e. Sā'ā 'ga remiayuwa 'gā jemogy esagea”, 'Jau nipo 'gā nesakara 'gā jee.

¹¹—Kiapi'ni, Ene te 'ā eneresageay. A'ere'ere'i futat je oi peu ene pyri nū. Napytai je 'au ywy pe. A'ere janeremiayuwa 'gā pytai 'au. A'eramū ene epāje mū 'gā a'gwau mama'e tywer awi jarejeupe. Je upe ejemimurera 'Jawerimū etee futat 'gā a'gwau mama'e tywer awi jarejeupe. Majepei teewara 'Jawe te 'ā jane rekoi. A'eramū ene majepei 'yweteewara 'Jawe 'gā mogyau jareje'Jawe.

¹²—'Gā pype tekou je 'gā a'gwau mama'e tywer awi. Tejeupe ene epāje muawer imū etee futat je 'gā a'gwau. Noka'jami 'ga amū je wi. Majepeja 'ga etee te ajee jeremiayuwa 'ga naje rerowiari. Nitywi 'ga amū je rerowiarukararūmū 'ga upe. Tata pe oo ma'e 'ga wejue te. Ymā te 'gā ka'arana kwasiari inuga 'ga ree rakue. A'eramū nipo tata pe 'ga o re ka'arana mogytaara 'gā 'Jau “a'jea futat ra'e. Mama'e alje are 'gā ka'arana kwasiari inuga rakue”, 'Jau nipo 'gā— 'Jau Jejui 'ga u'ama 'Uwa 'ga upe.

¹³—A'ere'ere'i futat je oi ene pyri. A'eramū je 'au tekouwe aipo 'Jau enee 'gā nemianuwauwe, 'gā maku'iauwamū. Afutat je 'gā ku'ia teje'Jawe. ¹⁴Eneje-'ega je imome'wau'Jau'Japa 'gā nupe 'gā nerekou. Je najerea'ara'uweri mama'e tywer are. Jeremimu'efera 'gā nanē wea'are'emamū mama'e tywer are nū. Natejerowiare'ema 'gā 'Jawe etee rūi ore jemogyi mama'e tywera apou. A'eramū nipo eneje'ega rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū 'gā nee 'gā jemogyramū. ¹⁵Eroo jeremiayuwa 'gā je reewe 'awa ywy awi, na'ea'uweri je enee. Ea'gu ki 'gā mama'eukwaawa 'wyriar awi, a'e te je enee— 'Jau Jejui 'ga oporogytau u'ama 'Uwarete 'ga upe.

¹⁶—Na'auwara rūi te 'ā je. A'eramū je ree ojemue ma'e 'gā nanē wea'are'emamū mama'e tywer are ajemogyau 'Jau. Mama'e esage apo are etee 'gā taea'at ajemogyau 'Jau. Naje rerowiare'ema 'gā 'Jawe rūi 'gā jemogyi— 'Jau

Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe u'ama oporogytau. ¹⁷—Emogy 'gā ejemiayuwamū. Eneje'ega a'jea futat. Eje'eg imū ejekwaawukat 'gā nupe— 'Jau Jejui 'ga 'Uwa 'ga upe u'ama. ¹⁸—Ene te 'ā je mur ape 'au ywy pe eje'ega mome'waramū. A'eramū je nan tee futat 'gā mokwasi'wau eneje'ega mome'waramū. ¹⁹'Awamū je jemonoi enepo pe. Ene'eawer imū etee futat nipo 'ā temanūmū. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā ajemogyau eneremiayuwamū je 'jawe, mama'e apou enee je 'jawerimū— 'Jau Jejui 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe u'ama.

²⁰—A'ere je natejewiriwara 'gā nee etee rūi je porogytai enee. Anure nanē nipo 'gā oi okwasi'wau kwe pe je mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā nenu-para 'gā amū je rerowiaa nanē nū. A'eramū je tejerowiaarama 'gā nee nanē teje'ega enee nū. ²¹Afutat je majepei tee tup ma'e 'jawe 'gā jemogya. Sā'ā ae majepei tee aeruwa. Nan tee 'gā tojekoty'ar esage jane ree 'Jau. Sā'ā jane majepei teewara 'Jawe jane rekoo. Nan 'gā nekoo je afutat nanē jarejepyi. A'eramū nipo majepei 'yweteewara 'jawe 'gā jemogyramū 'gā nesakara 'gā je rerowiaa— 'Jau Jejui 'ga 'Uwa 'ga upe. ²²—Je 'ā esage ma'ea. A'eramū ako ene je muorywukaa jarejepyiwara 'gā nupe ikue, ywagipewara 'gā nupe ikue. A'eramū je nan tee futat 'gā muesageu tejesage 'Jawe. A'eramū 'gā ajemogyau majepei 'yweteewara 'jawe jane 'jawe— 'Jau Jejui 'ga oporogytau u'ama 'Uwa 'ga upe. ²³—Je 'ā ako 'gā pype. Ene nanē 'ā ekou je pyri nū. A'eramū je rerowiaara 'gā majepei 'yweteewara 'jawe etee futat ajemogyau. A'eramū nipo je rerowiare'ema 'gā weapyoramū ee. “A'jea futat 'ga Ruwarete 'ga poromutaramū nanimenime 'ga ree ra'e. A'eramū nipo nan tee futat 'gā oporomutaramū jane ree nū” 'e are nanē nipo 'gā weapyoramū ajemogyau— 'Jau Jejui 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²⁴—Kiapi'ni. Eneporomutat ako je ree ywy apoe'emaue futat ikue. Ma'e-ramū 'ā ako je muorywukar ape ywagipewara 'gā nupe ikue. Jeresagea ako ywagipewara 'gā esaka ikue. 'Awamū 'ā ene 'auwara 'gā nupe je rerowiaru-kaa nū. A'eramū je ywag ipe tejerowiaara 'gā neroo futaa. A'eramū 'gā jeresagea resaka— 'Jau Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe u'ama oje'ega.

²⁵—Kiapi'ni. Eneresageay te 'ā. Ene rerowiare'ema 'gā nenekwaawi futari. A'ere 'ā je ene kwaawi futari. A'eramū 'ā 'awamū jeremimu'e 'gā ene kwaapa futat. “A'jea futat 'ga Ruwarete 'ga 'ga muri rakue” 'ea 'gā ikwaapa 'awamū— 'Jau Jejui 'ga 'Uwa 'ga upe. ²⁶—Je akwaawukat ene 'gā nupe ai'i. 'Awamū miamū futat je tekou ene kwaawukaa 'gā nupe nū. A'eramū nipo 'gā je ree eneporomutara 'jawe etee futat 'gā oporomutaramū ajuee. A'eramū nipo je 'ā tekou 'gā pype— 'Jau Jejui 'ga oje'ega monou u'ama 'Uwarete 'ga upe.

Jejui 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Luka 22.47-53)

18 ¹'Uwarete 'ga upe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau jui. Wemimu'e-ramū etee ore rerawau. A'eramū ore arawau 'yekwa'wi raapa, Setrō 'Jawa raapa. Y'wa 'ywa tymaw ipe ore orowaēma. ²Ore wawetea futat aipo jepi. Aipo pe futat Jejui 'ga ore rerawau ore mogytau jepi. A'eramū Judas 'ga aipoa arawawera kwaapa. ³A'eramū Judas 'ga peu futat jefaruu 'gā nerawau Jejui 'ga pyygukaa.

'Gā oe'emaue mainana 'wyriara 'gā, fariseu 'gā netee 'Jau jefaruu 'gā nupe: “Pe'je pejewau 'ga rupi Jejui 'ga pyyka”, 'Jau 'ga 'gā nupe rai'i.

Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā nanē 'ga imonou 'gā nupi nū. A'eramū Judas 'ga 'gā nerawau Jejui 'ga resaukaa 'gā nupe. Muawa 'gā erawau. Tata nanē 'gā erawau wape resakaawamū nū. 'Ua 'gā owaēma Jejui 'ga upe. ⁴⁻⁵ Judas 'ga akou jefaruu 'gā pype, 'gā po pe Jejui 'ga monoara 'ga poromū.

Opyyk 'gā nura Jejui 'ga ikwaapa ojee. A'eramū 'ga awau 'gā nowosōu.

—Awŷja te peekat pejejemogyau?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Jejui 'ga ore aruekat arakou, Nasare pe waranup ma'efera 'ga ore aruekat arakou— 'jau 'gā 'ga upe.

—Koromū futat je rekoi— 'jau 'ga 'gā nupe aipo 'eramū.

⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū, 'ga upe 'ut ma'efera 'gā ojewya akupeu, awau u'aa ywyu. ⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Awŷja rekaa te pejot?— 'jau 'ga 'gā nupe nū.

—Jejui 'ga ore aruekat, Nasare pe waranup ma'efera 'ga ore aruekat arakou— 'jau 'gā 'ga upe.

⁸—Koromū futat je rekoi, a'e je ako pē nupe ko. Je ree pejepporopygiweramū ki je etee futat je pyyk pejepe. Pekok kasi jeremimu'efera 'gā nee ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹ 'Uwarete 'ga upe oje'ega monopypawer are futat 'ga 'i rai'i. “Tejeupe enere-mimurera 'gā a'gui, Kiapi'ni. Noka'jami futari 'ga amū je wi”, 'jau Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe rai'i. A'eramū 'ga a'e are 'jau jefaruu 'gā nupe “Tene ki 'gā oi”, 'jau jupe.

¹⁰ Aipo Jejui 'ga je'ega renupawe Simão Pedro 'ga ojyuu rekyita yrū awi. A'eramū 'ga mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa namī monoka ojyuu pyu. Furuk. 'Ga jakwatawa katywara 'ga namī yypa. Inamī ywyipyrrera 'ga rera Mauku.

¹¹—Ereapo awi nanuara! Ere ejyuu munepa ejy ryrū pype nū— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe. —Jeruwarete 'ga remifutar imū futat 'gā nuri je pyyka. A'eramū je tejereko tywerukaa 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Anasi 'ga rog ipe 'ga reroowet

¹² A'eramū jefaruu 'gā, o'wyriara 'ga retee Jejui 'ga pyyka ifaa. Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā nanē 'gā poaa Jejui 'ga far are. ¹³ 'Ga far ire 'gā 'ga rerawau Anasi 'ga rog ipe ra'ne. Aiporamū Kaifasi 'ga mainana 'wyriararetea. Anasi 'ga Kaifasi 'ga ratyuwa. ¹⁴ Aipo Kaifasi 'ga futat 'jau judeu 'gā 'wyria'ri upe rai'i: “Tene Jejui 'ga manūi. 'Ga manū re nipo romanū 'gā jane apisawe'em”, 'jau 'ga 'wyria'ri upe rai'i.

Pedro 'ga Jejui 'ga kwakupa

(Mateu 26.57-58, 69-70; Maku 14.53-54, 66-68; Luka 22.54-57)

¹⁵ Anasi 'ga rog ipe 'gā Jejui 'ga rerooramū, Simão Pedro 'ga awau 'ga rewiri. 'Ga amū nanē awau 'ga rewiri nū, Jejui 'ga remimu'efera 'ga nanē awau 'ga rewiri nū. Mainana 'wyriararete remiesapytera 'ga poromū. A'eramū 'ga awau osou Jejui 'ga rupi, mainana 'wyriara 'ga roga osoma pype. ¹⁶ A'ere Pedro 'ga nosei 'gā nupi. Iosoma rokwar ipe te 'ga pytai. A'eramū ose ma'e 'ga awau ojewya oje'ega iosoma rokware raarana ēē upe:

—Tene jejekoty'aawa 'ga reseī— 'jau 'ga awau ēē upe.

A'eramū ēē Pedro 'ga mogeu.

¹⁷A'ere ēē Pedro 'ga upe ēē 'i:

—Nawā nemipyga kīā remiayuwa rūi nipo ene?— 'jau ēē 'ga upe.

—Naani nū ī— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

¹⁸Iro'ysagay 'gā nupe. A'eramū mainana 'wyrriara remiayuwa 'gā, Jarejuwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā netee 'upa ojepe'jau tata are. A'eramū Pedro 'ga ojepe'jau u'ama 'gā pyri.

Mainana 'wyrriara 'ga poronupawet

(Mateu 26.59-66; Maku 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹A'eramū mainana 'wyrriaretefera 'ga, Anasi 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ja are te 'gā eremu'e jepi? Awŷja te eremu'e jepi?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Pē neape futat te 'ā je porogytai 'gā nupe jepi. Judeu 'gā jatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Mīmer imū je 'ā 'gā mu'jau pēnemiesagamū jepi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ²¹—Ma'eramū sipo je moporogytaukar ape ejeupe? Je renuparera 'gā tomome'u enee kūi. 'Gā okwaap futat je'eawera kūi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe u'ama.

²²Aipo 'ga 'eramū jefaruuna'nī 'ga amū Jejui 'ga reakwapeteka.

—Aipo ere te nipo mainana 'wyrriarete 'ga upe ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²³A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Mama'e tywera mū je imome'u re amunipo 'ā mama'e tywera ere jee 'auwara 'gā nemianuwamū. Mama'e al'jea je 'eramū ma'eramū ene je reakwapetegukaa 'ga upe ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga Anasi 'ga upe.

²⁴A'eramū Anasi 'ga Jejui 'ga rerawaukaa Jarejuwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā nupe. 'Ga faa 'gā erawau Kaifasi 'ga upe. Mainana 'wyrriarete 'ga poromū Kaifasiramū.

Pedro 'ga 'ga kwakuwu'japa

(Mateu 26.71-75; Maku 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵A'e pype Pedro 'ga ojepe'jau u'ama. A'e pe ojepe'e ma'e 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Na'ga remimu'ea rūi nipo ene ki sa?— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga 'jau:

—Naani nū'ū.

²⁶A'eramū mainana 'wyrriarete remiayuwa 'ga amū oporonupa ee Pedro 'ga upe nū. 'Ga upe ee oporonup ma'e 'ga inamī ywipywera 'ga pytuna 'ga.

—Naene rūi nipo ore aruesak Jejui 'ga pyykwaw ipe ra'e ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷—Tee. Naani nū'ū. Nakwaawi je 'ga nū'ū. Awŷja upe pēē 'jau 'ū?— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe nū.

A'erauwe wyrasokwē oje'ega.

Piratu 'ga upe Jejui 'ga reroowet

(Mateu 27.1-2, 11-14; Maku 15.1-5; Luka 23.1-5)

²⁸Ai'iwetetewe 'gā Jejui 'ga rerawau Kaifasi 'ga rog awi. 'Wyrriarete 'ga rog ipe 'gā 'ga rerawau, Piratu 'ga rog ipe. Ku'emaiaiw are futat 'gā 'ga

rerawau 'ga rog ipe. Judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã Piratu 'ga roga pype osowe'em. Piratu 'ga judeue'ema. Judeu 'gã osowarüe'em judeue'ema 'gã nog ipe ra'e jepi. "Ga roga pype jarese re jane jemoky'ai Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ jane mama'e 'wawarüe'em jarejatykaaw ipe", 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã osowe'em. ²⁹ A'eramũ Piratu 'ga uẽma oje'ega 'gã nupe:

—Mama'e tywera te 'ga wapo pẽ nupe ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁰—Mama'e tywera 'gã iapoe'em ire amunipo 'ã ore narueruri 'ga ene upe— 'jau 'gã 'ga upe.

³¹ A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee 'ga rerawau erekou tyweaete pejeypy 'gã nemikwasiarer imũ etee futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Naani. 'Ga juka are orefueweramũ. A'ere 'ã pẽẽ romanũnamũ pe'je oree jepi: "Pejuka kasi 'ga amũ ne. Ore tee arajukaarũ 'gã amũ", 'jau 'ã pẽẽ oree jepi. A'eramũ ore 'ga jukawarüe'em— 'jau 'gã 'ga upe. —Ere eje'ega mĩna oree. Toromono 'ga imu'ama 'ga jywa pypiraa 'ypepywar are 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

³² Ymã Jejui 'ga amanũawama mome'ui oree ai'i. "Ypepywar are nipo 'gã je monoi je mu'ama", 'jau 'ga ai'i. A'eramũ Janeruwarete 'ga te "ypepywar are 'ga monoukaa 'ga jukaukaa oree" 'e are 'gã mu'eukaa.

³³ Aipo 'erauwe Piratu 'ga awau osou wog ipe nũ. Jejui 'ga rerurukaa 'gã nupe.

—A'jea te ene judeu 'gã 'wyrriaramũ?— 'jau Piratu 'ga Jejui 'ga upe.

³⁴—Ene futat te aipo ere? Amutee 'ga aipo 'ea te ra'u ere futat nũ?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³⁵—Judeua sipo je ako enee? Enepytuna 'gã futat te 'ã 'au ene murukat ene moporogytaukaa jee. Maran ene ekou 'gã nupe ra'e, a'e te je a'i kũi?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

³⁶—Na'awa wyw pewara 'wyrriara 'jawe rũi te 'ã je. 'Gã 'jawe je reko re amunipo 'ã jeremiayuwa 'gã 'gã nowajaa je monoukare'ema judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã po pe. A'ere je na'auwara 'wyrriaramũ rũi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³⁷ A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'ga upe nũ:

—'Wyrriararetea futat nipo ajee ene ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat je 'wyrriaretea je reko. Mama'e a'je are 'gã mu'jaawamũ je ruri wyw pe te'aa tey ẽẽ wi ikue. Mama'e a'je renupara 'gã jeje'ega wenup. A'eramũ 'gã ajemogyau jeremiayuwamũ— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³⁸—Ma'ja a'eramũ mama'e a'jea ki 'ei?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

'Gã nupe Jejui 'ga monoawet

(Mateu 27.15-31; Maku 15.6-20; Luka 23.13-25)

Aipo 'erauwe Piratu 'ga awau uẽma, ukupepe oje'ega 'gã nupe nũ:

—Nuapoi futari 'ga mama'e tywera ra'e. A'eramũ je 'ga jukaukare'ema.

³⁹ A'awa maraka apoawa upe iwaẽmauwe je 'ã pẽnemifutara 'ga renuẽma moromunepaw awi jepi. Pefutat te je judeuramũ peje'wyrriararetea muẽma?— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴⁰—Naani— 'jau 'gã wafukaita. —Naani. Na'ga rũi emuẽm oree. Parapasi 'ga te emuẽm oree— 'jau 'gã wafukaita 'ga upe.

Aipo Parapasi 'ga oporojuka ma'ea futat.

19 ¹Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:
—Pe'je 'ga rerawau 'ga mopimopika.

²A'erauwe 'gā 'ga rerawau 'ga mopika. A'ere 'gā juapekagũũ muapĩyina 'ga akagyrũnamũ iapou 'ga upe. A'eramũ 'gā imonou imunepa 'ga akaga pype. A'eramũ 'gā 'wyriararete raity piraga munepa 'ga wi, 'ga rerekoemāawamũ.

³Ojewyjewya 'gā 'ga rerekoemāu 'ga rerekou:

—Ene te 'ā judeu 'gā 'wyriararetea ra'e jepi. A'ere 'awamũ ereko 'wyriarareteramũ nakwaparimũ rūi futat 'gā nupe ki 'ei— 'jau 'gā 'ga upe.

'Ga jaita 'ga rerekou opo afuapyka erofaa 'ga ree.

⁴A'ere Piratu 'ga awau uēma oje'ega ukupepewara 'gā nupe nũ:

—Peapyka ki je ree. Arurukat je 'ga 'au nũ. “Nuapoi futari 'ga mama'e tywera ra'e”, a'e je tekou pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵A'e pype 'gā Jejui 'ga rerua enuēma 'gā nupe nũ. 'Wyriararete raitya 'gā imunepa 'ga wi juakagyrũa reewe. 'Ga ēmauwe Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemā'ē 'ga ree— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

⁶Jejui 'ga resakawe 'gā 'jau:

—Emu'amukat futat Jejui 'ga 'ypeywar are 'gā nupe— 'jau 'gā Piratu 'ga upe, wafukaita.

Aipo wafukai ma'e 'gā mainana 'wyriara 'gā neewe Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā neewe wafukaita Piratu 'ga upe.

—Pēē futat te aipo pe'je. Je najeporujukaweri 'ga ree. “Nuapoi 'ga mama'e tywera”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Pēē te pejuka 'ga. Je najukaa'uweri 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷—Naani. “Je futat Jerejuwarete 'ga ra'yra”, e'i 'ga oree ikue. A'eramũ ore oroporujukaweramũ 'ga ree. Oreyyp 'gā ka'arana okwasiat aipo are rakue. A'eramũ ore oroporujukaweramũ 'ga ree, 'gā nemikwasierer imũ etee futat— 'jau 'gā 'ga upe.

⁸Aipo renupawe Piratu 'ga okyjau kwaiwete u'ama. ⁹A'eramũ Piratu 'ga awau osou wog ipe nũ. A'ere 'ga oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—Mō awi ene ejua rai'i ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

A'ere Jejui 'ga noje'egi 'ga upe.

¹⁰—Ma'eramũ ene eje'ege'ema jee ki 'ei? Nerekwaawi nipo ejewi je 'gā momoirukara ki 'ei? Enemanũwet te ra'u nũ?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

¹¹—Jeruwarete 'ga te 'ā wapoukat rēwējēmĩ enee. A'eramũ 'ā ene mama'e apou rēwējēmĩ je ree 'agamũ. Jeruwarete 'ga tywe'em ire amunipo 'ā nerea-poa'uweri nanuara jee. A'ere 'ā Jeruwarete 'ga te nan je rerekoukari enee— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramũ 'agamũ ejeupe je reruara 'gā mama'e tywera apou ene apyraapa— 'jau Jejui 'ga Piratu 'ga upe.

¹²Aipo renupa taetu Piratu 'ga Jejui 'ga wi opoir are afueweramũ.

—Apoit je 'ga wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā 'i etee Piratu 'ga upe:

—'Ga wi epoir ire nipo naRoma ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga jekoty'aawa rūi ereko— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe. —“Je futat 'wyriararetea”, e'i te 'ā Jejui 'ga oree. A'eramũ 'ga akou jane'wyriara 'ga ree iporomutare'emamũ. A'eramũ nipo jane'wyriara 'ga, Sesa 'ga, amara'neramũ ene ree 'ga wi ene poiramũ— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

¹³Aipo 'erauwe Piratu 'ga Jejui 'ga rerurukaa enuēma morogyta apoaw ipe. Piratu 'ga wapyka awau ũina morogyta apoaw ipe. Peu 'gā itapewa monou

ipyekau te'yjupawa py'apykawamū. Judeu 'ga je'eg imū 'gā enūina *Gapata* 'jau jupe. ¹⁴Sexta feira rupi aje kwara kwawamū Piratu 'ga wapyka oje'ega 'gā nupe. Sabadoa maraka apoawa judeu 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga 'jau:

—Koromū pē'wyriararetea 'awamū!— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵—Naani. Ere ki 'ga mu'amukaa futat 'gā nupe 'ypeywar are, 'ga jywa pypirarukaa 'ga manūawamū— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

—Pēfuewet futat nipo ajee peje'wyriararetea je ijukaukar are?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū mainana 'wyriara 'gā 'jau 'ga upe:

—Sesa 'ga tee futat jane'wyriararetea— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁶A'eramū Piratu 'ga Jejui 'ga monou jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau.

'Ypeywar are Jejui 'ga monoawet

(*Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Luka 23.26-43*)

¹⁷Jejui 'ga futat 'ypeywaruu rerawau erekou. Erawau 'gā erowaēma ae apisawa upe, aeakagera 'jawewara 'jawa upe. Judeu 'gā je'eg imū era *Gogata*.

¹⁸Peu futat 'gā 'ga monou imu'ama 'ypeywar are. 'Ga jywaa 'gā ipypiraa 'ypeywar are. Itajuu pyu 'gā 'ga pokutuka, 'ga pya nanē nū. A'ere 'gā 'ga monou imowya imu'ama 'ypeywar are futat. Mukūja 'gā pō'ō me Jejui 'ga mu'ama 'ypeywar are. 'Gā nekoa futat 'gā imonou imu'ama. ¹⁹A'ere Piratu 'ga 'yjepa'nī kwasiaa imonoukaa inuga Jejui 'ga apyte'rarimū. Jejui 'ga Nasare pe waranup ma'efera 'ga. “Judeu 'gā 'wyriararetea” 'ea 'ga imonou inuga 'yjepa'nī are. Muapya 'gā je'eg imū 'ga ikwasiaa inuga. Judeu 'gā je'eg imū, romanū 'gā je'eg imū, grego 'gā je'eg imū 'jau 'ga inuga ikwasiaa.

²⁰Ae apisawa namukui 'upa Jerusareg awi. A'eramū 'gā kwaiwete okwapa ipyu. A'eramū 'gā Piratu 'ga remikwasiarera mogytaw.

²¹Ikwasiaripya resakawe mainana 'wyriara 'gā 'jau Piratu 'ga upe:

—“Judeu 'gā 'wyriararetea 'ga” 'ea ereapo awi. “Je te 'ā judeu 'gā 'wyriararete” 'ea te enug 'yjepa'nī are— 'jau 'gā Piratu 'ga upe.

²²—Naani. Anug ako je ikwasiaa ko. Tene a'ea etee futat tuwi— 'jau etee Piratu 'ga 'gā nupe.

²³'Ypeywar are Jejui 'ga mu'am ire jefaruu 'gā 'ga raity me'ega ajaupe. Irūpāwē 'gā ime'ega 'upa ajaupe. A'eramū 'gā juejue 'ga raity mū pyyka ojeupe. A'ere 'ga raity pe nojemomygi futari. Ipirugipyra etee. ²⁴A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Simonorog awi. Ita'i 'jawewara simomot esaka ee 'jau, “Awŷja sipo weroo” 'e are 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe 'ga raity are rakue:

“Jeraitya nipo 'gā imojo'ojo'oka ajaupe.

Ita'i 'jawewara nipo 'gā imomoa jeraityfer are”,
'jau 'gā ikwasiaa rakue. A'eramū jefaruu 'gā aipo apou 'ga raityfera mojo'okawamū.

²⁵A'e pype Jejui 'ga y ēē u'ama wa'yra 'ga pyri, 'ypeywar are 'ga 'amamū. 'Ga y'yra ēē, Mari Matarena ēē, Kriopasi 'ga remireko ēē. Eē rera Mari nanē

nū. Mīmera 'gā u'ama 'ga pyri katu katu. ²⁶Wemimutaramū je pyri oy ēē resakawe Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—'Awamū 'ga enera'yra 'jawe enee, a'ni— 'jau 'ga oy ēē upe.

²⁷A'ere 'ga 'jau jee:

—Eney 'jawe ēē 'awamū enee. Ejejuka esage ki ēē ree— 'jau 'ga jee.

A'eramū je 'ga y ēē rerawau teje'wyr ipe, tejejukau ēē ree.

Jejui 'ga manūawet

(Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau ojeupe: “Teporowykya je aapopap”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je'yuwei je.

Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa 'ga 'yuwei are rakue. A'eramū 'ga aipo 'jau.

²⁹Peu futat y'way ajaiwa 'ūina y'a pype. A'eramū jefaruu 'ga amū amyneju-ranūū monou ipymīau y'way ajaiwa pype. A'ere 'ga imonou 'ywa rapefā are, isipu 'jawa rapefā are imonou 'ga upe.

³⁰Ipyter ire Jejui 'ga 'jau:

—Aapopap je teporowykya— 'jau 'ga.

Aipo 'e re 'ga wakaga muāāpya. A'eramū futat amanūmū.

Jejui 'ga ywŷi kutukawet

³¹A'ere'ere'li judeu 'gā 'wyrīa'ria awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—'Ypeywar arewara 'gā netymakaga emopēpenukat jefaruu 'gā nupe. Tamanū 'gā kamēsīete wetymakaga mopenamū 'jau— 'jau 'gā 'ga upe. —Kwara rese'emaue 'gā netefera simut imojypa 'jau— 'jau 'gā awau 'ga upe.

Ai'iwe sabado. Sabado morowykye'ema 'gā nupe. Aipoa morowykye'ema 'gā maraka apoawa nanē nū. A'eramū 'gā 'gā neumera mu'amukare'ema peu.

³²Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga jefaruu 'gā monou 'ypeywar arewara 'gā netymakaga mopēpenukaa 'gā nupe. A'erauwe 'gā awau ajepeja 'ga retymakaga mopena se'. Ajepeja 'ga ma'e nū se' imopēpena 'gā 'gā nui. ³³A'ere 'gā Jejui 'ga ma'ea nomopeni. Amanū 'ga 'gā nura renunewe. A'eramū 'gā 'ga retymakaga mopen'e'ema.

—Tŷŷ. Amanū 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁴A'eramū 'ga amū Jejui 'ga ywŷi kutuka etee jyu pyu. A'eramū 'ga rya ojeko'woka 'ga kutukawera rupi 'y reewe futat.

³⁵⁻³⁷Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa Jejui 'ga ree rakue: “Nomopeni futari 'ga 'ga kaga mū”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eferupi tee Janeruwarete 'ga 'ga retymakaga mopenukare'ema 'gā nupe. Ajepeja 'ga ikwasiaa ka'aran are: “Anure nipo 'gā wemiywŷikutugera 'ga resagi”, 'jau nanē 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue nū.

Jejui 'ga manūa je aesak. A'eramū je ikwasiaa ka'aran are pē nupe, Jejui 'ga rerowiarukaawamū pē nupe. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Aesak futat je 'ga manūa. A'eramū je 'ga mome'wau futat pē nupe.

Ita kwara pype Jejui 'ga monoawet

(Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸A'ere Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—Tene je Jejui 'ga reumera muri imojypa 'ypeywar awi— 'jau 'ga awau 'ga upe.

Aipoa 'ga Jose 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'ga futat. A'ere 'ga nojemome'ui tee 'gã nupe rai'i. Okyje 'ga judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã nui rai'i. Aipoa 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe.

Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Nai'i. Ere ajee ewau 'ga mosoka erawau ita kwaruu pype inuga— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Jose 'ga awau 'ga mosoka 'ypeywar awi 'ga rerawau inuga ita kwaruu pype. ³⁹Nikutemu 'ga nanẽ awau Jose 'ga rupi. Ypytunimũ Jejui 'ga upe oporogyta ma'efera 'ga futat poromũ Nikutemuramũ. 'Ga awau Jose 'ga rupi. Kwaiwete 'gã jany kasiga rerawau. Trĩtai sĩku kirua 'gã jany kasiga rerawau. Aipoa jany kasiga imojopypepyrera. Mira 'jawa 'gã imojopypeu aloes 'jaw are jany kasigamũ. ⁴⁰Aipoa 'gã erawau taity fuku are eko'woka. Aipoa ee eko'wog ire 'gã 'ga reumera mamana taity fuku pyu. Aipoa judeu 'gã nemiapoa futat. A'eramũ 'gã ipokwaapa.

⁴¹Ae apisawa pyri y'wa 'ywa tymawera 'upa. Itymawer ipe ita kwaruu 'ũina, aereumera ma'ea 'ũina. Aipoa ita kwaruua ipyau ate. Nomonoi we futat 'gã aereumera ipype. Jejui 'ga tãmējē futat 'gã omono aipo ita kwara pype. ⁴²A'e pe te futat 'gã 'ga monou. Namukui futari 'ga manũawer awi. A'eramũ 'gã peu etee futat 'ga monou.

—Kwara rese'emauwe simateepap 'jau, morowykye'ema upe iwaẽme'e-mauwe 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

Jejui 'ga rupawet

(Mateu 28.1-8; Maku 16.1-8; Luka 24.1-12)

20 ¹Ikoai'i, Mari Matarena ēẽ awau ita kwaruu pe, ypytu'nĩnauwe. Domingo rupi ēẽ awau esaka. Ita kwaruu rawopytymawera ēẽ esaka. Ita ojepe'au ikwar awi. ²Esakawe ēẽ 'ua ujãna imome'wau ore. Simão Pedro 'ga retee je tekou. A'eramũ ēẽ 'ua imome'wau ore:

—Janejara kĩa reumera wã wenuẽm erawau rai'i. Nikwaawi jane 'awamũ wã imonoawera— 'jau ēẽ ore 'ua imome'wau.

³Orojeupe aipo 'erauwe ore arawau arujãna ita kwaruu repejãna. ⁴A'ere je Pedro 'ga feni. A'eramũ je ra'ne tewau tewaẽma jupe. ⁵Tewaẽmawe je tewau teããpyramũ temã'jãu ikwara rupi. 'Ga auwanawera etee je esaka. A'ere je nasei esaka. ⁶A'ere Simão Pedro 'ga ruri owaẽma osoawayayau awau ikwara pype. A'eramũ 'ga nanẽ 'ga auwanawera etee esaka nũ. Irãã'ã tuwamũ. ⁷'Ga akaga auwanawera 'jau 'ga esaka. Aipoa taitya 'upe'ema 'ga reumera auwanawera pyri. ⁸A'eramũ je tesou esaka. Taity resakawe je Jejui 'ga ferapawera rerowiaa. ⁹'Ga auwanawera resake'ema ore orojeapye'emamũ 'ga feraw are. Ymã 'gã amũ ka'arana kwasiari Jejui 'ga feraw are rakue. A'ere ore norerea-pyoi ee rai'i. A'ere je 'ga auwanawera resag ire 'ga ferapawera rerowiari. ¹⁰A'eramũ ore arawau orojewya orojog ipe nũ.

Mari Matarena ēẽ Jejui 'ga resaka

(Mateu 28.9-10; Maku 16.9-11)

¹¹A'eramũ Mari Matarena ēẽ awau ojewya ajaa'wau u'ama ita kwaruu pyri. Ajaa'waw ipe ēẽ wããpyramũ amã'jãu ita kwara raipy are. ¹²Mukũja ēẽ

ywagipewara 'gā nesaka. 'Gā naitya waparasiḡayramū 'gā nee. Majepeja 'ga 'ūina 'ga akaga rupawer ipe. Ajepeja 'ga 'ūina 'ga py renawer ipe. ¹³ A'eramū 'gā oje'ega Mari ēē upe:

—Ma'ja are ene ejaa'wau ra'e ī?— 'Jau 'gā ēē upe.

A'eramū ēē 'Jau:

—Jejararete kiā reumera wā weroo 'aw awi ra'e. Marupi katu nipo wā erooi ra'e?— 'Jau ēē 'gā nupe.

¹⁴ A'e pype ēē ojerowaka'i wea yse'iramū Jejui 'ga ree numiamū. ēē pyri agawewi 'ga u'ama. A'etea ēē nuesagi katu 'ga.

¹⁵ —Ma'ja ene iapirūmū ekou ī? Awŷja ene ekaa ī?— 'Jau 'ga ēē upe.

A'eramū ēē 'Jau ojeupe: “Itymipyrra raarana kiā sipo 'ā 'i”, 'Jau ēē ojeupe. A'eramū ēē 'Jau 'ga upe:

—Ene nipo kiā reumera ererojyi ra'e. Emome'u etee jee. Too kiā reumera rerua tejepyri 'Jau— 'Jau ēē 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jejui 'ga ēē renūina:

—Maria.

Wenūjamū ēē ojerowaka 'ga ree. Amā'jāu 'ga ree, 'ga resaka katu.

—Koo. Ene futat te ra'u nū, Ku'jyp!— 'Jau ēē 'ga upe.

(Judeu 'gā je'eg imū ēē 'Jau *Raponi*. Amu'jara 'gā nupe judeu 'ga aipo 'Jau.)

¹⁷ —Je kog awi ape— 'Jau 'ga ēē upe. —Nooi we je tejeupia Tejuwarete 'ga pyri. Ere ewau jeje'ega mome'wau je rerowiaara 'gā nupe: “Tejuwarete 'ga pyri je oi. Pēnuwaretea 'ga nanē nū. A'eramū je tewau Jarejuwarete 'ga pyri, e'i kiā oje'ega rerurukaa pē nupe ko”, ere ki 'gā nupe— 'Jau 'ga ēē upe.

¹⁸ A'eramū Mari Matarena ēē awau imome'wau oree:

—Jarejararete kiā je aesak ko nū— 'Jau ēē oree.

A'eramū ēē Jejui 'ga je'ega mome'wau oree.

'Ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Mateu 28.16-20; Maku 16.14-18; Luka 24.36-49)

¹⁹ Aipo 'ara, ypytuna rupi, ore Jejui 'ga remimu'eramū arajatykau 'og ipe arajupa. Orokyje ore judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā nui. A'eramū ore 'okwara motypa orojee. Poje Jejui 'ga ojesaukaa ore pyter ipe:

—Pēpy'ata'wa etee te 'awamū ki 'ei— 'Jau 'ga oree.

²⁰ Aipo 'e re 'ga opo kutukawera resaukaa oree. Oywŷi kutukawera nanē 'ga esaukaa. Orojararete 'ga resakawe ore oroje'ekōējamū nū. ²¹ A'eramū Jejui 'ga 'Jau'japa oree nū:

—Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe. Janeruwarete 'ga je mut 'au ojemome'waukaa pē nupe ikue. Nan tee futat je pē monoi kwe pewara 'gā nupe teje-mome'waukaa— 'Jau 'ga oree.

²² Aipo 'e re 'ga opytuu ore pyau.

—'Awamū je Jarejuwarete 'ga 'Agesage monoi pē nupe. Pejeku'iu 'ga pemit pejejepyri— 'Jau 'ga oree. ²³ —'Gā amū nupe pēē 'Jau, “Janeruwarete 'ga pēty-wera omoit pē nui”, pēē 'eramū 'ga imoiri futari 'gā nui. 'Gā amū nupe “Pēty-wera 'ga nomoiri futari pē nui”, 'gā nupe pēē 'eramū 'ga nomoiri futari 'gā nui— 'Jau Jejui 'ga oree ikue.

Tome 'ga nuerowiara'nei 'ga

²⁴Ore upe Jejui 'ga jesaukaramū 'ga remimu'efera 'ga amū otywe'emamū ore pype. Tome 'ga, kunumī jopewera 'ga, otywe'emamū. ²⁵A'eramū ore Tome 'ga rekoa 'jau 'ga upe:

—Jarejararete 'ga ore aruesak ko— 'jau ore 'ga upe.

A'ere Tome 'ga nuerowiari tee oreje'ega.

—'Ga pokutukawera resake'ema je narowiari futari 'ga ferawa. Tefāa 'ga pokutukawer are imonowe'em je narowiari futari 'ga ferawa. 'Ga ywīi kutukawer are tepo monowe'em je narowiari futari 'ga ferawa— 'jau etee 'ga oree, ojeupe ore imome'uramū.

²⁶Ikowara morowykye'ema rupi ore Jejui 'ga remimu'eramū arajatykau nū. Aiporamū Tome 'ga akou ore pype. Orojeawopytyma wējēmī futat arajupa arajatykau peu nū. Poje Jejui 'ga 'ua u'ama ore pype nū.

—Pēpy'ata'waawa 'ut pē nupe nū ki 'ei— 'jau 'ga oree.

²⁷A'eramū 'ga 'jau Tome 'ga upe:

—Efā erut imowyka jepo kutukawer are. Jeywīi kutukawer are nanē ene epo mujaa nū— 'jau 'ga Tome 'ga upe. —Au'je ki je ferapawera rerowiare'em ire. Je ferapawera ki erowiat katu katu 'awamū— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸A'eramū Tome 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene te jejararetea. Ene te 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawe futat— 'jau Tome 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹—Je resag ire etee 'ā je rerowiar ape? Je resake'ema miamū 'gā amū je rerowiari futari ajemogyau. Aipo 'gā ekōēāi futat ajemogyau— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁰Aeremiapoe'ema Jejui 'ga iapou kwaiwete ore reape ikue. A'ere je nomome'upawi pē nupe. ³¹A'ere je mama'e mū mome'ui ikwasiaa ka'aran are inuga pē nupe, “Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat” 'e rerowiarukaawamū pē nupe. “Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat” 'ea nanē je erowiarukaa pē nupe nū. Werowiar ire 'ga pē mogyi ojepyri nakwaparimū ete rūi futat.

'Yisiga pype 'ga jesaukaawet

21 ¹Anure Jejui 'ga ojesaukaru'japa oree ikue nū, ypia reme'y'warimū ikue. Tiperia 'jawa reme'y'warimū 'ga ojesaukaru'japa oree ikue nū.

²Jejui 'ga resakaw ipe ore arakou pāwē pāwē. Simāo Pedro 'ga, Tome 'ga. Kunumī jopewet 'jau ore Tome 'ga upe. Natanaeu 'ga. Aipo 'ga 'ua Kana 'jawa amunaw awi. Garireja ywy pype Kana 'jawa 'upa. Sepeteu 'ga ra'yramū ore, mukūi tekotee 'gā 'jau. Mīmeramū ore arakou pāwē pāwē.

³A'eramū Simāo Pedro 'ga 'jau:

—Oo je pira pyyka— 'jau 'ga oree.

—Ore nanē oroo futat ene rupi nū— 'jau ore 'ga upe.

A'eramū ore arawaupap aru'aa yaru pype. Koypyatunamuku ore taityuu momoa arakou. A'ere ore noropyygi'i amū. ⁴Kwara por pyyrauwe Jejui 'ga 'ua u'ama peu ypia reme'y'warimū 'yisiga pype. A'ere ore norokwaawi 'ga.

⁵A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pēpyy'gi te amū— 'jau 'ga oree.

—Naani etee ki 'ei. Noropyygi'i etee ore amū ki 'ei— 'jau ore 'ga upe.

⁶A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pe'je ajee imomoru'japa nū. Pejejakwatawa katy pemono imomoa esaka nū. A'eramū te nipo pira pepyyk— 'jau 'ga oree.

A'erauwe ore taityuu pypekau imonou imomoa nū. Etyg ypyrauwe kwaiwete ipira ojejaga ipype. A'ere ore noroupirarūi imua yara pype etyka. Ipoyi tee ipiraa. ⁷A'erauwe je 'jau Pedro 'ga upe:

—Janejararete 'ga te nipo kwe u'am ra'e nū'ū!— 'jau je 'ga upe.

Aipo renupawe Pedro 'ga waity munepa, ojeaa ipyu. Ojefar ire Pedro 'ga opoa 'y pe awau Jejui 'ga repejāna. ⁸A'eramū ore arajua yaru pype, taityuu rerua imatāu erekou. 'Y wywri futat ore rekoī, sēg metro futat ore rekoī 'y wywri awi.

⁹Yaru awi aru'ē re ore ipira resaka. Jejui 'ga ipira reya u'ama. Kanape'ia nanē ore esaka nū. ¹⁰A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pejejemimu'arera perut amū jee— 'jau 'ga oree.

¹¹A'eramū Simāo Pedro 'ga u'aa yaru pype nū. A'eramū 'ga taityuu matāu-map imua. Kwaiwete pira ojejaga ipype. Sētu sīkwētai tres ipira, tuwuu ma'ea. A'etea taityuua otoroke'ema jupe.

¹²A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejejua pejejemi'waa— 'jau 'ga oree.

A'etea ore mū noroporonuwi futari 'ga upe: “Awȳja te ene?” 'jawe'em futat ore 'ga upe. Orokwaaw ore 'ga. A'eramū ore oroporonupe'ema ee 'ga upe.

¹³A'eramū Jejui 'ga awau kanape'i pyyka imowowoka imua oree, pira eyra reewe.

¹⁴Oferaw ire futat Jejui 'ga poromū ojesaukaru'jau'japa oree kwaiwete ikue. Poromū futat ore upe 'ga jesaukara muapya.

Pedro 'ga upe Jejui 'ga 'eawet

¹⁵Ore jemi'war ire Jejui 'ga 'jau Simāo Pedro 'ga upe, Juā 'ga ra'yra 'ga upe:

—Eneporomutat te ene nanimenime je ree, ki Simāo?

—Ēē. Ene te 'ā jejekoty'aawaretea futat. Aipo 'ā erekwaap futat— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage karupa'mī ra'yr yau are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaar yau 'gā nee. Jeje'eg are ene 'gā mu'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁶A'eramū Jejui 'ga 'jau'japa 'ga upe nū:

—Eneporomutat te ene je ree ra'e, ki Simāo?

—Ēē. “Erekwaap futat 'ā ejee jeporomutara”, a'e ako je enee ko— 'jau 'ga 'ga upe nū.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage weymaw are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaara 'gā nee— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau nū:

—Eneporomutat te ene a'jea futat je ree ra'e, ki Simāo?— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eu'jawauwe Pedro 'ga u'arasigamū. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene poromū 'jau'japa jee ki 'ei? Orejararetea 'ā ene. Mama'ea 'ā erekwaap futat. Erekwaap futat 'ā ejee jeporomutara je rekoa— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage futat weymaw are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaara 'gā nee. ¹⁸Al'jea futat je'ea. Eywyrāmū ene ejaity munepa eatau ewau ejemifutar imū. A'ere nipo enesawa'e re 'gā amū ene pofari enejywa pypiraa ene rerawau eneremifutare'em ipe— 'jau Jejui 'ga Simão Pedro 'ga upe.

¹⁹Aipo 'eramū Jejui 'ga 'ga manūawama mome'wau 'ga upe. 'Ga manū-namū nipo 'ga manū resakara 'gā 'jau: “Nopoiri futari 'ga Jarejararete 'ga rerowiar awi ra'e”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga manū resakawe.

²⁰Aipo ojeupe 'eramū Pedro 'ga ojerowaka je resaka. Je futat Jejui 'ga upe 'jarera: “Awŷja te ene mono ia'wyre'ema 'gā po pe?” 'jarera 'ga manū'e-mauwe orojemi'waaw ipe 'ga upe 'jarera. Je futat te'ama Pedro 'ga atykupe katy. ²¹Je ree ojerowakawe Pedro 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Maran sipo ajee 'ga rekoī nū, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²²—Je ifutar ire amunipo 'ā 'ga rekoī nan etee futat je rura resaka. Ereje-muaēm awi 'ga ree. Ene 'ā je renuw ape— 'jau 'ga 'ga upe.

²³Anure Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'jau futatee ajaupe:

—“Ko 'ga nipo namanūi futari je ruru'jawe'emaue”, e'i 'ga 'ga upe ikue— 'jau futatee nipo 'gā imome'wau.

A'ere naporomū rūi 'ga je'ega. Wapo ekoete nipo 'gā ajemogyau. “Je ifutar ire amunipo 'ā 'ga jemogoi je ruru'jawa resaka. Maran aipoa enee?” 'jau 'ga Pedro 'ga upe ikue.

²⁴Je 'ā Juānamū. “'Ga nipo namanūi” 'gā 'jawamū nipo je. Je te 'ā Jejui 'ga remiapofera amome'u pē nupe. Je 'ā ka'arana kwasiaa aipo are pē nupe. Al'jea futat aipo je'ea.

²⁵Kwaiwete Jejui 'ga remiapofera. Aipo are 'ga amū ka'arana kwasiaapaw ire amunipo 'ā kwaiwete ka'arana 'au ywy pe. A'eramū nipo 'ā ywya nipy-tu'ēi jupe.

Atos

Jejui 'ga remimonofera 'gā nekwawer are Luka 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ywag ipe Jejui 'ga jewyr ire, Janeruwarete 'ga U'agesage monou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. A'eramū 'ga remimu'efera 'gā awau watau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa 'gā nupe. A'eramū esakara 'gā Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'awa ka'arana kwasiarukaa Luka 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'ga 'Agesage remiapofer are rakue.

1 ¹Je ako Lukaramū ka'arana akwasiat inuga pē nupe ikue, ki Teofiru. Jejui 'ga remiapofer are je ka'arana kwasiari. 'Ga remimu'efer are nanē ako je ikwasiapawi inuga pē nupe ikue. Jejui 'ga porowyky ypy ppyawer are futat je ka'arana kwasiari inuga pē nupe ikue. ²Ywy pe akou Jejui 'ga mama'e esage apou kwaiwete rakue. A'efer are je ikwasiapawi inuga ka'aran are pē nupe ikue.

Ywag ipe ojeupir enune Jejui 'ga porogytai wemimu'efera 'gā nupe rakue. Ymā te 'ā 'ga 'gā amū mū'jāu imogyau wemimu'eferamū rakue. A'eramū Jejui 'ga ojeupir enune oje'ega 'gā nupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'eg imū rakue. A'e 'gā 'ga imonou kwe pe: “Kwe pe pekwap je mome'wau pejemogyau 'gā nupe”, 'jau Jejui 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'jau “Jejui 'ga remimonofera 'gā” 'jau 'gā 'gā nupe. ³Ga manū re Janeruwarete 'ga Jejui 'ga moferawi nū. A'eramū Jejui 'ga oferaw ire ojesaukaru-'jau'japa wemimonofera 'gā nupe. Wemiapo resaukaa 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'jau: “Jejui 'ga futat ra'e. Koromū futat 'ga ferawi rail'i nū. Sā'ā 'ga wemiapoa etee futat iapoa 'ga rekoa”, 'jau 'gā ajaupe rakue.

Kwarēta 'ara rupi etee Jejui 'ga jesaukaru'jaru'jawi wemimonofera 'gā nupe, 'gā mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue.

—Janeruwarete 'ga 'ā 'ūi 'wyriarareteramū pē nupe. Pejetywer awi pepoiramū 'ga pē monoi wemiayuwamū rakue— 'jau Jejui 'ga oporogytau wemimu'efera 'gā nupe rakue.

⁴Gā pype akou 'ga 'gā mu'jau aipo are rakue. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Au pejup Jerusareg ipe Jarejuwarete 'ga 'Agesage rapesaka. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri pē nupe rakue: “Te'agesagea je anure omono pē nupe”, 'jau 'ā 'ga rakue. A'eramū pēē 'awamū pejejupa Jerusareg ipe 'ga 'Agesage rapesaka ra'ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵—Juā 'ga 'ā 'y pe ae pymī ikue. A'ere Janeruwarete 'ga nanarūi. U'agesagea te 'ga amut pē nupe pē nerekwaramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe rakue.

Ywag ipe Jejui 'ga jeupiawet*(Maku 16.19-20; Luka 24.50-53)*

⁶ A'eramū 'gā ojeptype 'ga rekoramū 'ga remimonofera 'gā oporonupa ee 'ga upe:

—Ymā te 'ā tapy'jja 'wyriar amuteea etee ekoi oree jepi. 'Awamū futat te ene ereko 'wyriaramū Israeu juapyreramū oree 'ga py'rau? 'Awamū futat te ene, “Je futat Jarejuwarete 'ga remimureramū ako 'awamū 'wyriarareteramū pē nupe”, ere oree?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani nū'ū. Meewei tee te nipo je ruri pē'wyriaramū. Janeruwarete 'ga te okwaap. Jane te 'ā nikwaawi. 'Ga te okwaap je ruawa nū— 'jau etee 'ga 'gā nupe. ⁸—A'ere nipo anurenure'i Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri ojypa osou pē pype. Opājēa Janeruwarete 'ga imua pē nupe. A'eramū futat nipo pēē pejemogyau je mome'waramū 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē pejeptype ise re pejewau kwe pe je mome'wau 'gā nupe. Pēē 'ā je resak pejepe. A'eramū pēē pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. 'Auwara 'gā nupe ra'ne je mome'wau, Jerusareg ipewara 'gā nupe ra'ne. A'ere Judeja ywy pewara 'gā nupe, Samari ywy pewara 'gā nupe, mukuwara 'gā nupe 'jau pejewau je mome'wau— 'jau 'ga 'gā nupe.

Aipo 'gā nupe 'e re Jejui 'ga ojeupia 'gā nui awau ywag ipe.

⁹⁻¹¹ A'eramū 'ga remimonofera 'gā 'upa amā'jāu ywau 'ga jeupira resaka. A'ere ywasiga 'ga mimi 'gā nui. A'eramū 'gā 'upa 'ga wawera rupi amā'jāu. A'e pype mukūja ywagipewara 'gā 'ua ojypa 'gā nupe Jejui 'ga panekwapa. Waity aparasiga rerua eroypa enu'ama 'gā pyri.

—Ma'ja te peesak pejejupa?— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Naani. Jejui 'ga jeupira te ore aruesak arajupa— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū ywagipewara 'gā 'jau 'gā nupe:

—Oo futat 'ga ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. Anure te nipo 'ga ruri ojewya nū. Ojeupiawera 'jawerimū etee futat nipo 'ga ruri ojewya nū— 'jau ywagipewara 'gā imome'wau Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe.

Matias 'ga Judas 'ga py'rawarera*(Mateu 27.3-10)*

¹² Ywagipewara 'gā porogytapaw ire Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ua ojewya Jerusareg ipe nū. Wwytyr awi 'gā 'ua ojewya, Oriweira 'jaw awi. Namukui Jerusareg awi Oriweira 'jawa 'upa. Majepei tee kilometro imukua jui.

¹³ A'eramū 'gā Jerusareg ipe owaēm ire awau 'og ywate pype 'upa. Pedro, Juā, Tiago, Andre, Filipe, Tome, Patarumeu, Mateu, ajepeja Tiago, Simão Serote, Judas. Mīmera 'gā awau 'upa 'og ywate pype. Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Simão 'ga judeu 'gā etee ifutaa o'wyriaramū. Judas 'ga Tiago 'ga ra'yra 'ga. ¹⁴ 'Gā ajatyka 'upa Jerusareg ipe. Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monou 'upa. Kūjāmera 'gā nanē ajatykau 'ua 'gā nee 'og ywate pype. Jejui 'ga y ēē we futat akou 'gā pype, Mari ēē. Jejui 'ga rewirera 'gā nanē akou 'gā pype nū.

¹⁵ Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau 'ua 'gā nee kwaiwete. Sētui wīti 'gā pytuna. A'eramū Pedro 'ga afu'ama oporogytau 'gā nupe:

¹⁶—Peapyaka jeporogyta are. Ymã te Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Davi 'ga upe Judas 'ga ree rakue, ae a'wyre'ema upe Jejui 'ga monoarama 'ga ree rakue— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gã nupe. ¹⁷—Aipo Judas 'ga ako jane pype ikue numiamũ. Wemimu'eferamũ ako Jejui 'ga 'ga mogou ikue numiamũ. A'ere ako mainana 'wyrriara 'gã ka'aranũũ monoi Judas 'ga upe rai'i, Jejui 'ga resaukaawamũ rai'i. A'eramũ ako 'ga Jejui 'ga monou 'gã po pe 'ga jukaukaa 'gã nupe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁸Ka'aranũũa ojeupe imur ire Judas 'ga awau ywy mua. A'ere 'ga rea'a-ramũ etee nũ. “Ma'eramũ je ma'eramũ Jejui 'ga monou 'gã nupe 'ũ?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga a'eramũ ajekau. 'Ga 'arasiga 'ga rerekou. A'eramũ ywy mur ire awau ojeupia. A'eramũ 'ga pe awi 'ua opoa. Wewega mowoka erua. Wye momopomopoa erua amanũmũ rakue. ¹⁹A'ea Jerusareg ipewara 'gã ikwaapa najuejue etee rakue. A'eramũ 'gã Aketema 'jau Judas 'ga manũawera upe. Aketema 'ea wy rupap 'ea 'gã je'eg imũ.

²⁰A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ymã te Davi 'ga ka'arana kwasiara aipo Judas 'ga ree inuga janee rakue.

“‘Ga 'wyer ipe nipo nitywi futari ae mũ”,

'jau Davi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaru'japa 'ga ree rakue:

“‘Ga porowykyawer ipe ae nitywi futari amũ.

A'eramũ nipo 'ga amũ etee akou 'ga rekwawer ipe nũ, 'ga

porowykyawera apou nũ”,

'jau Davi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Mĩa ka'arana Saumu 'jawa— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

²¹—A'eramũ jane 'awamũ 'ga amũ mogou Judas 'ga rekwawer ipe 'jau nũ, Jejui 'ga mome'waramũ jarejepyri 'jau. Jarejepypewarera etee jane imogou. Awỹja te ako jane pype au'jeteramũ? ²²Awỹja te wesak 'y pe Juã 'ga Jare-jararete 'ga pymĩa rakue? Awỹja te 'ga jeupira wesak rai'i? 'Gã etee futat jane simogo amũ jarejepyri Jejui 'ga mome'waramũ 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jejui 'ga ferapawera 'ga tomome'u jane pyri 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

²³A'eramũ 'gã mukũja 'gã mua. 'Ga amũ rera Jose Barsabas. Justo 'ga rer irũa. Ajepeja 'ga rera Matias. ²⁴A'ere 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee:

—Kiapi'ni. Ene te 'ã erekwaap. Ejemifutara 'ga ekwaawukat oree. ²⁵Judas 'ga ajekau rai'i. A'ere 'ga 'agera oi ako tyweaw ipe— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe. —Mõ 'ga te ore oromogo 'ga rekwawer ipe nũ?— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe.

²⁶A'ere 'ga upe oporogytapaw ire ita'i 'jawewara momopoa 'upa. A'eramũ Matias 'ga remimojewagera katu 'gã ipyika. A'eramũ 'gã Matias 'ga mogou Judas 'ga rekwawer ipe Jejui 'ga mome'waramũ ojepyri nũ.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua

2 ¹Pëtekosti 'jawa 'ara rupi 'gã jatyka 'gã nuwamũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa Jejui 'ga remiayuwa 'gã nupe rakue. Pëtekosti 'jawa judeu 'gã jatykaawa rera.

²Poje ywytuu 'jawewara fua opo erujewi 'ua 'gã pyri 'og ywate pype 'gã nuwamũ. Ywag awi 'ua osou 'og ipe. A'ere 'ga 'Agesagea 'gã nupe ise re tata'i

'Jawewara ajemogyau 'gā apyte'rarimū. Wenyfu'giramū futat ajemogyau 'gā apyte'rarimū. ³Nan Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua osou 'gā nupe rakue. Opyamuramū 'ua 'gā nupe. ⁴'Ga 'Agesagea 'ua osou 'gā pype 'gā nerekwarāmū. 'Gā pype ose re 'gā je'ega mojopy'rau, 'gā moje'eg amuteeukaa. 'Gā nemikwaawe'ema 'gā je'ega apoukaa 'gā nupe. Najul'jawe rūi 'gā je'egi. Wemi-futar imū etee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā moje'egukaa.

⁵Kwaiwete judeu 'gā 'ua ajatykau muku awi Jerusareg ipe rakue. Ajaty-kaaw are 'ut ma'e 'gā nanē ifu renupa nū. Ifu renupara 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'e 'gā najuejue etee. ⁶Ifu renupawe 'gā ajatykau ukupepe 'og ywate pyri oporesagamū ee. Oporenuwaiwamū 'gā imome'u are. Jejui 'ga remimonofera 'gā 'gā je'ega apou.

⁷A'e renupawe enupara 'gā 'jau:

—Ma'eramū 'gā janeje'egawe apou 'ū? Garireja ywy pewara 'gā juejue nā'ā re'ā— 'jau 'gā ajaupe. ⁸—Janeje'eg imū etee 'ā 'gā Jejui 'ga mome'ui janee— 'jau 'gā ajaupe. —'Auwara 'gā je'ega etee 'gā 'ā wapo jepi. A'ere 'gā 'awamū kwe pewaramū janeje'ega we iapoi. Kwe awi 'ā jane ruri. ⁹Partia ywy awi jane mū ruri. Ajepejamū Media ywy awi. Ajepejamū Elam ywy pewara. Ajepejamū Mesopotami ywy pewara. Ajepejamū Judeja ywy pewara. Ajepejamū Kapatosi ywy pewara. Pōtu ywy awi jane mū ruri. Asia ywy pewara jane mū. ¹⁰Frigia ywy awi, Pāfiria ywy awi, Egitu ywy awi jane mū ruri. Ajepejamū Libia ywy awi. Sirene 'jawa pyriwara poromū. Ajepejamū Roma pewara. ¹¹Jane mū judeua futat. Ajepejamū judeue'ema 'gā futat. A'ere 'gā judeuramū jane 'jawerimū 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari. Kreta 'ypō'ō awi amū ruri. Ajepeja 'gā 'ua Arabia ywy awi. A'eramū 'gā maran janeje'eg imū oje'ega ki 'ei?— 'jau 'gā ajaupe 'gā je'ega renupa. —Janeje'eg imū futat 'gā Jarejuwarete 'ga remiapofer esage mome'ui janee— 'jau 'gā ajaupe. —'Auwara 'gā je'ega etee 'gā 'ā wapo jepi. ¹²A'ere 'gā 'ā kwe pewara 'gā je'eg imū Jejui 'ga mome'ui 'upa— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā wapyakau 'upa. A'eramū 'gā amū 'jau ajaupe:

—Maran te nū 'wei?— 'jau 'gā ajaupe.

¹³A'ere amumera 'gā nuerowiari futari. A'eramū 'gā 'gā nerekoemāu etee 'upa.

—Kawīajaiwa 'gā otykut 'upa. A'eramū 'gā oje'ēran ekoeteramū 'upa— 'jau etee 'gā ajaupe 'gā nerekoemāu.

Mytuna 'gā nupe Pedro 'ga 'eawet

¹⁴A'eramū aipo 'gā 'eramū Pedro 'ga 'ua uēma oporogytau 'gā nupe u'ama ukupepe. Ajepeja Jejui 'ga remimonofera 'gā netee futat 'ga 'ua oporogytau 'gā nupe, ajatyka ma'efera 'gā nupe.

—Jerusareg ipewaramū, kwe awi 'ut ma'eferamū nanē peapyaka je ree. “Kawīajaiwa 'gā otykut 'upa”, pe'je ete 'ā oree. ¹⁵Norereawrywi ore. Nak-warawryruu'irāu rūi kawīajaiwa 'wara 'gā kawīajaiwa rykuri— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —“Maran te 'gā janeje'ega apoi?” pe'je 'ā pejejupa pejejaupe. A'eramū je imome'wau pē nupe. ¹⁶Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Jueu 'ga upe rakue:

¹⁷“Anure nipo je mama'e teepaw enune Te'agesage muri imojypa pē nupe”,

'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jueu 'ga upe rakue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“A'eramū nipo pēna'yra 'gā pēna'jyra 'gā netee jeje'lega mome'wau ojeipyriwara 'gā nupe.

A'eramū nipo je kunumīū 'gā momayupa sawa'e 'gā netee.

¹⁸ Te'agesagea nipo je imua tejemiayuwa 'ga nupe. Kūima'e 'gā nupe, kūjāmera 'ga nupe nanē nū. Mīmera 'ga nupe nipo je imua.

A'eramū nipo 'gā jeje'eg imū etee futat je mome'wau kwe pewara 'gā nupe.

¹⁹ Tepājēa nipo je esaukaa 'gā nupe. 'Gā nemiesage'ema mama'ea nipo je esaukaa 'gā nupe”.

'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jueu 'ga upe rakue— 'Jau Pedro 'ga imome'wau.

—“Ywag ipe, ywy pe nanē taesaukat 'Jau nū. Wy, tata, tatasig. Mīmera taesaukat pē nupe 'Jau.

²⁰ Kwara nipo je omoypytunaip. Jaya nipo je imowyau. A'ere nipo pējararete 'ga ruri ojewya nū. Ae mojo'oka 'ga ruri. Ae werowiarāmū nipo 'ga 'Jau:

Ere ejua 'au je pyri, 'Jau nipo 'ga werowiaaramū ae upe.

A'ere nipo 'ga werowiare'ema 'gā nupe 'ga 'i:

Pēē naani. Naje rerowiari pejepe. A'eramū pēē mama'eukwaawa rapyaw ipe pejewau, 'Jau nipo 'ga 'gā nupe.

²¹ Je katu'og ape 'Jara 'gā etee te je akatu'ok. A'eramū je 'gā mogyau tejeipyri ajemogy ma'eramamū”.

'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²² A'eramū Pedro 'ga 'Jau 'gā nupe nū:

—Israeu juapyreramū peapyaka jeje'eg are. Jejui 'ga futat Janeruwarete 'ga remimurera. A'eramū ako Janeruwarete 'ga opājē resaukaa pē nupe ai'i. Pēnemiapoe'ema ako 'ga iapoukaa Jejui 'ga upe ai'i. Ojero'wu ma'e, mama'eukwaawa rerekwat. Mīmera 'gā ako 'ga ikatu'ogukaa 'ga upe ai'i, kwaiwete. A'e resakarera 'gā oporesagamū ee. A'ea 'ā pekwaap najuejue etee. Pē pype futat ako 'ga iapoi akou ai'i— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

²³—A'ere ako Janeruwarete 'ga wea'aramū 'ga mono are pē nupe ai'i. Wemifutar imū etee futat ako 'ga 'ga monou pē nupe ai'i, 'ga pyygukaa ako pē nupe ai'i. A'eramū pēē ako 'ga pyygukaa ia'wyre'ema 'gā nupe ai'i. A'eramū ako 'gā 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywar are ai'i. Pēē futat ako 'ga jukaukaa 'gā nupe ai'i— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

²⁴—Amanū futat ako 'ga ai'i. A'ere ako 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi ete ai'i nū— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²⁵—Ymā te 'ā Davi 'ga ka'arana kwasiari inuga Jejui 'ga ree rakue— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“Akwaap je Tejararete 'ga. 'Ga 'ā ako je pyri.

Jejakwatawa katy 'ga rekoi. A'eramū je tekyjawe'em tekou.

²⁶ Teku'iramū etee tekou. Tepy'ata'waramū etee tekou. Temoferawa rapesaka nipo je te'jina.

A'eramū je teje'ega Jarejuwarete 'ga upe: Ene te 'ā eneresage jee, Kiapi'ni.

²⁷ Je manū re nerepoiuri futari je wi. Jereumera neremonemukari.

Je 'ā eneremiayuwaretea futat. A'eramū ene je moferapa etee nū. Ene pyri nipo tewau ywag ipe.

²⁸ Ene 'ā ywaga piara ereesaukat jee. A'eramū je ene pyri tewau.

Jepy'ata'wa je ene ree tekou, 'jau je 'ga upe",

'jau Davi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama, Davi 'ga remikwasiarera mome'wau 'gā nupe u'ama.

²⁹ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Davi 'ga janeypya futat rakue. 'Ga je amome'u pē nupe. Ymā te 'ā Davi 'ga manūi rakue. A'ere 'gā 'ga monoi ita kwara pype rakue. Namukuu rūi futat ita kwara 'ūina rakue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

³⁰ —Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'ga Daviramū rakue. Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe 'ga rekoramū rakue. “Ene juapyrama mū nipo 'wyriaramū ako ene 'jawe. Jeremimurama 'ga futat nipo 'ūina enerenawer ipe”, 'jau 'ga Davi 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama.

³¹ —A'eramū Davi 'ga ikwaapa, “Wemimurama 'ga nipo Janeruwarete 'ga omoferap ete nū” 'e kwaapa rakue. A'eramū 'ga a'eramū ka'arana kwasiaa inuga 'ga ree. “Janeruwarete 'ga nipo nopoiri futari wemimurera 'ga wi. 'Ga reumera mone-mukare'ema futat nipo”, 'jau Davi 'ga rakue— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

³² —'Ga poromū Janeruwarete 'ga omoferap rai'i. Jejui 'ga omoferap futat. Ore 'ga aruesak 'ga feraw ire ai'i. A'eramū ore a'eramū imome'wau pē nupe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. ³³ —A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferaw ire 'ga monou ywag ipe ojeypyri ai'i. Peu 'ga ywag ipe 'ga monou imuapyka oyse katy. 'Ga 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga 'ga muapyka oyse katy. A'eramū futat 'ga U'agesage mua katu 'ga upe. Ojeupe 'Uwa 'ga imur ire 'ga imua ae upe nanē imojypa nū. 'Ga 'Agesagea te 'ga amut oree. A'ea peenup poromū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janee rakue: “Anure nipo je Te'agesage monoi pē nupe”, 'jau 'ga 'ā rakue. A'eramū 'ga 'awamū futat imua oree. 'Agamū pēnemienuwamū 'ga 'Agesagea iapoukaa oree— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe. ³⁴ —Davi 'ga nooi ywag ipe rakue. Nuapygi 'ga Jarejuwarete 'ga yse katy. A'etea 'ga e'i rakue:

“Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

'Ere ejua eapyka 'au je pyri. Je 'jawe futat ene. A'eramū ene eapyka je yse katy.

³⁵ Anure tamyi ene 'wyriaramū 'gā nupe 'jau, ene rerowiaara 'gā nupe 'jau.

Ene rerowiare'ema 'gā we futat te'i enee 'jau, koromū futat 'wyriararete 'ga, te'i enee 'jau', 'jau Janeruwarete 'ga Jejararete 'ga upe rakue”,

'jau Davi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga janee rakue. Jejui 'ga upe te 'ga 'i rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

³⁶ —A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: “Je te 'ā Jejui 'ga omono pē nupe. Jere-mimurera futat 'ga”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'e 'ga poromū pepokutuk, imonou, imu'ama 'ypeywar are 'ga manūawamū. A'e 'ga Janeruwarete 'ga omogo Israeu juapyreramū jane'wyriaramū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'ea 'ā judeuramū juejue pekwaap.

³⁷ A'e renupawe 'gā u'arasigamū ajemogyau. 'Ga jukaawer are 'gā u'arasigamū ajemogyau kwaiwete. A'eramū 'gā 'jau Pedro 'ga upe 'ga pytuna 'gā netee:

—Maran te ore iapoi? Ma'ja te ore aruapo orojee, orojekatu'okawamū?—
'jau 'gā 'gā nupe.

³⁸—Pejetywer awi pepoit— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ga pejetywer awi pēpoiweramū pē katu'oka. “Jejui 'ga rerowiaaramū ore rekoi 'awamū”, pe'je 'gā nupe. A'eramū 'gā pē pymīāu 'y pe. A'eramū pē pymī re Janeruwarete 'ga U'agesage mua pē nupe pēnerekwaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁹—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari inuga janee rakue: “Pejetywer awi pēpoiweramū je pē katu'ogi. Pē katu'og ire je Te'agesage monou pē nupe”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Aipo e'i 'ga pē nupe. Pēna'yt, tesirūmet, wemimū'ēmet 'jau. Mīmeramū 'ga aipo 'ga 'i pē nupe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū 'ga 'awamū u'eawer imū futat U'agesage mua imojypa janee— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁴⁰ A'eramū Pedro 'ga 'gā mu'jau afuakaramū etee futat aipoa morogyta are u'ama. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejejepe'au 'ga rerowiare'ema 'gā nui. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiare'ema monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe ojewi. Peo kasi 'gā newiri ne. Pēē 'ā Jejui 'ga perowiat. “Je mogo ape ejemiayuwamū”, 'jau ki pēē 'ga upe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴¹ Aipoa 'ga porogyta renupawe 'gā kwaiwete Pedro 'ga je'ega rerowiaa. Jejui 'ga nanē 'gā erowiaa ajemogyau nū. Tres miu 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'gā nerawau ipymīāu 'y pe Jejui 'ga 'gā erowiara resaukaawamū. ⁴² A'ere 'gā awau ajatykau Jejui 'ga remimonofera 'gā nee, 'gā porogyta are wapykau. A'eramū futat 'gā ajemogyau Jejui 'ga rerowiaareteramū. A'eramū futat Jejui 'ga rerowiaaramū opojekukaramū ajuee. Ajamajatykau kumi 'wau. Jarejuwarete 'ga upe oporogytau nanē 'gā ajatykau nū.

⁴³ Jejui 'ga remimonofera 'gā Janeruwarete 'ga pājē rerekou. A'eramū 'gā 'ga pājē resaukaa 'gā nupe, aeremiapoe'ema apou 'ga pājē mū, kwaiwete. A'eramū a'e resakara 'gā oporesagamū ajemogyau ee. ⁴⁴ Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue ajatykau ajemogyau. Ikaraemā ma'e 'gā okaraemā me'ega ka'aranūū are. ⁴⁵ Iwyw ma'e 'gā nanē oywy me'ega ka'aranūū are nū. A'ere 'gā ka'aranūū rerua imojo'oka ajaupe. Ta'yt kwaiwete ma'e 'gā nupe 'gā kwaiwete imojo'oka. Ta'yre'ema 'gā nupe 'gā imojo'oka ināinānī'i etee. ⁴⁶ Ai'iwe nū, ai'iwe nū, ai'iwe nū 'jau 'gā ajatykau ajemogyau peu. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ajatykau. Wog ipe nanē ajatykau ojemi'waa nanē nū. Mani'oko'o'i 'wau Jejui 'ga manūawer are wea'aramū ajemogyau. A'e pype opy'ata'waramū ajemogyau.

⁴⁷—Ene te 'ā eneresage oreē— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa.

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā miamū oporomutaramū 'ga rerowiaara 'gā nee ajemogyau.

Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. Ai'iwe, ai'iwe, ai'iwe. A'eramū 'gā ojemomytuna. Kwaiwete Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ajuee.

Iteu ma'e 'ga

3 ¹ Poje Pedro 'ga awau Juā 'ga retee Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Kwara jerewamū 'gā awau. Aipo pe kwara kwawauwe 'e'e'emi 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oje'ega monou 'ga upe.

² A'e pe iteu ma'e 'ga 'üina Jarejuwarete 'ga mogytaawa rokwar ipe. 'Okwar esage 'jaw ipe wapyka. A'e pe 'ga 'üina. Iteu 'ga u'aa rakue. A'eramü 'ga pytuna 'gã 'ga rerawau imýina 'okwar ipe ka'aranüü are.

—Ka'aranüü'ía pemut ape jee— 'jau 'ga 'üina 'gã nupe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ose ma'e 'gã nupe.

A'eramü amumera 'gã imonou 'ga upe.

³ Poje Pedro 'ga 'ua Juã 'ga retee. A'eramü iteu ma'e 'ga 'gã nupe ka'aranüü renüina nü.

A'ere 'gã 'i etee 'ga upe:

⁴ —Emã'ê ore ree kûi— 'jau etee 'gã 'ga upe.

⁵ A'erauwe iteu ma'e 'ga amã'jáu 'gã nee. “Ka'aranüüa sipo 'gã amut jee pa”, 'jau 'ga ojeupe amã'jáu 'gã nee.

⁶⁻⁷ A'eramü Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Nitywi ka'aranüüa ki 'ei. A'ere je mama'e esage apoi enee— 'jau etee Pedro 'ga iteu ma'e 'ga upe. —Jelui Kristu 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga 'ã ore mogo wekwawer ipe ai'i. A'eramü je 'jau enee: Efu'am jui— 'jau 'ga 'ga upe.

⁸ A'erauwe futat Pedro 'ga 'ga popyyka 'ga mafu'ama. A'eramü futat iteu ma'efera 'ga pyju'ã oywyrafenamü. A'erauwe 'ga po 'ga pori awau wafukafukaita:

—Au'je katu pa, Ku'jywa 'ga je katu'ogi nü— 'jau 'ga wafukafukaita awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gã netee.

⁹⁻¹⁰ A'eramü mytuna 'gã 'ga resaka.

—Kuu. Iteu ma'efera 'ga afu'am ra'e— 'jau 'ga resakara 'gã ajaupe.

Oporesagamü 'ga ree, 'ga po 'ga po 'ga rekoramü.

Pedro 'ga 'eawet

¹¹ Amafu'am ire iteu ma'efera 'ga rekoi Pedro 'ga pir are. 'Ogeikwara pakuja 'wyr ipe 'gã oi Juã 'ga retee. A'erauwe Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe ose ma'efera 'gã 'ei awau 'ogeikwara pakuja 'wyr ipe esaka, Sarumãu 'ga ma'e 'jawa 'wyr ipe awau esaka.

—Maran 'ga ako ra'e 'ü? Najema'uma'uwi'i te 'ga afu'am are jepi a'i kûi— 'jau 'gã ajaupe, ma'upawe'eme 'ga mafu'amamü.

A'eramü

—Awýja 'ga mafu'ama ki 'ei?

—Pedro 'ga 'ga amafu'am kûi— 'jau 'gã ajaupe.

¹² 'Ga mafu'ama 'gã mopiryyita. A'eramü Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga upe mama'e apoara 'ga te 'ga amafu'am nü'ü, Jegui 'ga nü'ü. Naore rüi 'ga aramafu'am. Noropãjê mü rüi ore 'ga mafu'ami. Norojesa-geu rüi te 'ã ore 'ga mafu'ami. Jegui 'ga te 'ã 'ga mafu'amara te— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe aipo 'gã 'eramü.

¹³ A'erauwe 'gã ajemogyau etee oporesagamü 'gã nee.

—Janeruwarete 'ga te ako wa'yra 'ga amut opoaawamü ikue. 'Ga te 'ga amafu'am— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga omogo ipojeuwipyrämü. Jarejuwarete 'ga te 'ã jane sirowiat. Ymã we te 'ã janeypy 'gã Jarejuwarete 'ga rerowiari rakue. Na'awamue rüi futat te 'ã jane 'ga rerowiari. Ymã we futat te 'ã Abraão 'ga 'ga rerowiari rakue. Isaki, Jako. Mïmera

'gā 'ga rerowiaa rakue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū jane 'agamū 'ga rerowiaa jarejemogyau— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe.

—Janeruwarete 'ga ako wa'yra 'ga mua janee ikue numiamū. A'ere ako pēē futat pejukaukat 'ga ikue. A'eramū ako pēē 'ga monou ekoete peje'wryiara upe ikue, Piratu 'ga upe ijukaakaa ekoete ikue. 'Ga ako “Opoit je 'ga wi”, 'Jau ikue numiamū. A'ere ako pēē “Ere 'ga jukaakaa futat ore”, 'Jau ako pēē ai'i. ¹⁴Oporojuka ma'ea jēmī ako pēē imuēmukaa 'ga upe ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Oporojuka ma'ea te amunipo 'ā pejukaukat rakue. A'ere ako mama'e tywera apoare'ema 'ga jēmī pejukaukat ikue. 'Ga Jarejuwarete 'ga remifutara etee te wapo. A'etea ako pēē 'ga jukaakaa ekoete ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe, oporogytau u'ama. ¹⁵—'Ga te 'ā ae mogyara futat. A'ere ako pēē futat 'ga pejukaukat ikue numiamū. A'ere ako Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū. Ore futat 'ga moferaw ire 'ga resaka ai'i nū— 'Jau 'ga 'gā nupe. ¹⁶—'Ga pājē mū te ore 'agamū 'ga mafu'ami. Naore rūi 'ga aramafu'am. Aruero-wiat te 'ā ore 'ga. A'eramū 'ga 'ga mafu'amukaa oreē pē nowase— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe oporogytau.

¹⁷—Nepekwaawi nipo 'ga— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Nepekwaawi nipo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga. Pē'wryia'ri 'gā nanē nokwaawi nū. Ajee ako 'ga pejukaukat ekoete ikue, peje'wryiara upe ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe, Jejuī 'ga mome'wau.

¹⁸—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. A'e are 'gā ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ruri. A'ere 'ga pyriwara 'gā 'ga rerekou tyweaete 'ga mayrūmū”, 'Jau 'ā 'gā ka'arana kwasiaa inuga janee rakue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Ajee 'ā 'ga je'egawer imū etee futat 'ga rayrūnamū amanūmū janee. ¹⁹A'eramū pēē 'awamū pejepoia pejetywer awi. A'eramū pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. “Jetywera epe'a je wi, ki Ku'jyp”, pe'je ki 'ga upe. Ojeupe pēje'ega monorauwe, 'ga pētywera tomoit pē nui 'Jau— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²⁰—Pētywera pē nui imoir ire 'ga opājēa tamut pē nupe 'Jau. A'eramū futat 'ga pē maku'iu pē mogyau. A'eramū pejetywer awi pejepoia. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Teja'yra 'ga tomono 'gā nupe 'Jau, 'gā katu'okawamū 'Jau”, 'Jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā Jejuī 'ga mua janee rakue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau.

²¹—'Awamū 'ga 'ūina ywag ipe, mama'e katu'okawa 'ara upe iwaēma rape-saka 'ūina. Anure te nipo 'ga ruri ojewya nū, 'awa ywy pe nū— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū futat 'ga ruwa 'ga ywy katu'oka nipo nū. A'eramū futat ipyau 'Jawe iapou nū, ywy apou nū. Saa'e ymā rakue. Nan futat iapou nū, ikatu'oka nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue:

²² “Anure te nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri pē nupe, oje'ega mome'waramū pē nupe.

Je 'Jawerimū futat 'ga 'ua pē nupe oje'ega, Janeruwarete 'ga je'ega mome'wau pē nupe.

Sā'ā 'ga je mura. Nan futat nipo 'ga pēpytuna 'ga amū muri pē nupe oje'ēma'eramū.

²³ 'Ga nipo oje'ega renupare'ema 'gā omojo'ok wemiayuwa 'gā nui anure.

A'eramū nipo 'ga oje'ega renupare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

A'eramū ki pēē enupa etee 'ga je'ega",

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²⁴—Moisesi 'ga ra'ne akou oje'ega 'gā nupe rakue. A'ere Samueu 'ga oje'ega 'gā nupe nū. A'ere 'gā newiriwarera 'gā 'gā nemimome'ufer imū etee futat oporogytau 'gā nupe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā juejue. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga porogytai 'gā nupe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū 'ā 'gā ka'arana kwasiari inuga 'ga je'eg are rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eferupi te futat ajee 'ā Jejui 'ga manūi, 'Uwarete 'ga je'eg imū etee futat— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe. ²⁵—A'ere 'ā 'ga na'gā nupe etee rūi 'ga porogytai rakue. Pē nupe nanē nū 'ga porogytai. “Enejuapyrama 'gā teje'ega anuwamū jeresageramū 'gā nupe, najuejue etee futat”, 'jau 'ā Ku'jywa 'ga Abraão 'ga upe rakue. Pēē 'ā Abraão 'ga juapyrera. Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga porogytafera resageramū pē nupe nanē nū— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

²⁶—Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga 'awamū ojeupe mama'e apoara 'ga muri pē nupe ra'ne, wa'yra 'ga muri pē nupe ra'ne— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Mama'e esagea 'ga wapo pē nupe, mama'e tywer awi pē momoirukaawamū— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

'Gā nee 'wyriara 'gā mara'neawet

4 ¹'Gā nupe Pedro 'ga oje'ega Juā 'ga retee 'gā nuwamū 'gā amū 'ua owaēma 'gā nupe. Mainan, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā 'wyriat, satusau. Mīmera 'gā 'ua owaēma 'gā nupe 'gā je'egamū.

²—Jejui 'ga ako amanū ai'i— 'jau Pedro 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. —A'ere ako 'ga ferawi etee ai'i nū. A'eramū nipo jane nan tee futat jaremanū re jareferapa etee futat 'ga 'jawerimū. Jejui 'ga jewyramū te nipo jane 'ēi tywy awi jareferapa nū— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

A'e renupawe aipo 'ut ma'efera 'gā amara'neramū 'gā nee.

³A'eramū 'gā 'gā pyyka 'gā monou 'gā munepa moromunepawa pype. Kaa-ruweteramū 'gā 'gā pyyka 'gā monou 'gā munepa moromunepawa pype. Peu etee futat 'gā osea 'upa. Peu futat 'gā aku'emamū. ⁴A'ere kwaiwete 'gā nenu-parera 'gā Jejui 'ga rerowiari. 'Ga rerowiaara 'gā ojemel'yita. A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā pytuna sīku miu.

⁵A'eramū ai'iwe 'gā 'ua ajatykau Jerusareg ipe. Judeu 'gā 'wyria'ri, 'gā nupe oje'ēma'e, Moisesi 'ga je'eger are moromu'jat. Mīmera 'gā 'ua ajatykau ajuee. ⁶Anasi 'ga, mainana 'wyriararete 'ga ajatykau 'gā nee. Kaifasi, ajepeja Juā, Aresāri, Anasi 'ga pytuna mū. Mīmera 'gā ajatykau ajuee.

⁷A'eramū 'gā moromunepawa pypewara 'gā, Jejui 'ga remimonofera 'gā nerurukaa jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je pejewau 'gā nerua 'au ore rowase— 'jau 'gā jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'gā nerua. A'ere ajatyka ma'efera 'gā oporonupa 'gā nupe iteu ma'efera 'ga ree.

—Maran te iteu ma'efera 'ga pema'fu'am rail'i?— 'jau 'gā oporonupa ee Pedro 'ga upe Juā 'ga retee. —Ma'e pājē mū pēē 'ga mafu'ama rail'i ki 'ei? Awyja je'eg imū rail'i ki 'ei?— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁸ A'eramū Pedro 'ga oje'ega 'gā nupe. Ku'jywa 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga mogyjeukare'ema 'gā nui. A'eramū 'ga 'Jau 'gā nupe:

⁹—Maran te 'ga pemafu'am rai'i, pe'je 'ā ore. A'eramū je imome'wau pē nupe. Mama'e tywera nipo ore aruapo rai'i? Naani nū'ū. Mama'e esagea te ore aruapo ai'i nū'ū. A'etea 'ā ore rerurukat ekoete pejepe ore moporogytau-kaa pejejeupe ki 'ei. A'eramū je imome'wau pē nupe— 'Jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

¹⁰—Naoropājē mū rūi ore 'ga mafu'ami. Jejui Kristu 'ga te 'ā 'ga amafu'am. Nasare pe waranup ma'efera 'ga, pēnemijukafera 'ga. Ako 'ga poromū Janeruwarete 'ga omoferap ai'i nū— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama. —'Ga te 'ga amafu'am opājē mū ai'i— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹¹—A'etea ako pēē 'ga futare'ema ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri janee, jane katu'ogukaa ete 'ā. Sā'ā ae 'oga aporamū kwaiwete 'ywa rerura tupaa'mywamū. A'eramū 'ā ae 'ywa mū reroyrūmū. A'ere 'ā eroyrūmyrera jēmī 'yweteetea. A'eramū 'ā ae ijaramū, pea te futat pemono, ae 'i ajaupe. Nan tee futat 'ga 'i Jejui 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ga amut janee. A'ere ako pēē peroyrū ete 'ga ai'i. “Nia'wyri 'ga ra'e”, pe'je 'ga upe ikue. “Narafutari ore 'ga”, pe'je Jejui 'ga upe ai'i— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ā 'ga ruwa 'ga te 'ga futari. A'eramū 'ga 'ga mogou jane katu'okaramū etee nū. Afutare'em ire 'ā 'ga pē katu'oka etee 'ua nū— 'Jau Pedro 'ga u'ama, 'gā nupe.

¹²—'Ga te 'i futat Janeruwarete 'ga amut janee. Nirūi futari 'ga. 'Ga te'i futat ae katu'oka akou. Janetywera pe'aara 'ga poromū 'ut janee— 'Jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

Pedro 'ga Juā 'ga retee oporogytau 'gā nupe. Iteu ma'efera mafu'amawera mome'wau 'gā nupe. ¹³ A'eramū ajatyka ma'e 'gā oporesagamū 'gā nee:

—Kuu. Maran te 'gā nokyjei oporogytau janee nū'ū? 'Gā te te 'ā nojemu'ei agawewi a'i kūi. A'etea te 'ā 'gā nojenosī imome'wau a'i kūi— 'Jau 'gā ajaupe.

—Naani nū'ū— 'Jau ajepeja 'ga 'gā nupe. —Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gā tee nū'ū. A'eramū 'gā a'eramū 'agamū ojenosōue'em jane wi— 'Jau 'ga 'gā nupe.

¹⁴ A'ere iteu ma'efera 'ga oi 'gā nupi. 'Gā nemimafu'amera 'ga oi 'gā nupi. A'eramū 'wyriara 'gā 'ga resaka 'gā newiri 'ga rekoramū. A'eramū 'gā a'eramū oje'egarūme'em 'gā nupe: “Pē'me pēē”, 'Jawe'em futat 'gā 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū peuwara 'gā amū oje'ega Pedro 'ga upe Juā 'ga retee:

—Pē'ē pejewau ore wi ra'ne. Peu pekwap ore wi ra'ne— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ēi awau 'gā nui.

'Gā 'ē re 'gā oje'ega ajaupe:

¹⁶—Maran te jane 'gā nerekoī 'awamū?— 'Jau 'gā ajaupe.

—Tee.

—Okwaapap te 'ā 'gā a'i kūi, 'auwara Jerusareg ipewara 'gā a'i kūi. A'eramū jane “i'me 'gā”, 'Jawe'em futat 'gā nupe. Okwaapap te 'gā 'ā. ¹⁷ A'eramū jane, “Au'je Jejui 'ga mome'u mokwasi'o re”, sa'e 'gā nupe jareje'ega moywyrafena 'Jau— 'Jau 'gā ajaupe. —“I'Ga mome'uu'Jawamū ore pē monoi pē munewu'Japane nū”, sa'e 'gā nupe jareje'ega moywyrafena 'Jau— 'Jau 'gā ajaupe.

¹⁸ A'ere 'gā 'gā nenūina nū. A'erauwe Pedro 'ga 'ua Juā 'ga retee 'ua osou. A'erauwe 'gā 'Jau 'gā nupe:

—Au'je ki 'awamū Jejui 'ga mome'u re. 'Ga mome'uu'jawamū ore pē munewi ne nū. Narafutareteeti futari ore 'ga mome'ua 'awamū— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁹ A'ere Pedro 'ga Juā 'ga retee 'gā je'egi etee 'gā nupe:

—Ma'ja te Janeruwarete 'ga afutat? Peje'eg are oreapyaka te 'ga afutat? Oje'eg are oreapyaka te ra'u 'ga afutat nū? Napeje'eg are rūi te 'ā ore apyakai. Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā ore aruenup— 'jau etee Pedro 'ga Juā 'ga retee 'gā nupe. ²⁰—Amanū ako Jejui 'ga ai'i numiamū. A'ere ako 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū. A'eramū ore 'ga resaka ai'i. Oje'ega 'ga ore ai'i. A'eramū ore 'agamū 'ga resag ire te imome'wau arakou pē nupe. Noropoirau'wuri futari ore 'awamū 'ga mome'u awi— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe.

²¹ Aipo 'gā 'eramū 'wyriara 'gā oje'ega moywyrafena 'gā nupe nū:

—“Au'je Jejui 'ga mome'u re”, aru'e ako ore pē nupe ko. 'Ga mome'uu'jawamū ore pē pyygi pē nupānupāu nū'ū— 'jau 'gā oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

'Gā nupe oje'ega moywyrafen ire opoia 'gā nui. A'ere 'gā nanupāi 'gā. Okyje 'gā mytuna 'gā nui. A'eramū 'gā a'eramū opoia esage te 'gā nui. Iteu ma'efera resakara 'gā wejue 'upa Jarejuwarete 'ga muorypa ee:

—Ene te 'ā eneresage ore. Ene te ako iteu ma'efera 'ga eremafu'am ai'i— 'jau 'gā 'ga upe 'ga muorypa ee 'upa.

²² Nakunumī arūi te 'ā iteu ma'efera 'ga. Sawa'ea te 'ā iteu ma'efera 'ga. Kwarēta kwara te 'ā 'ga amu'at.

Jarejuwarete 'ga upe 'gā 'eawet

²³ Ojewi 'gā poir ire Pedro 'ga Juā 'ga retee ojewya awau opytuna 'gā pyri. A'eramū 'gā opytuna 'gā nupe werekwawera mome'wau:

—Ekoay mainana 'wyriara 'ga oje'ega moywyrafena ore ai'i. “Au'je ki Jejui 'ga mome'u re”, e'i 'gā ore. “'Ga mome'uu'jawamū ore pē pyygi pē nupānupāu ne”, e'i 'gā ore ai'i— 'jau Pedro 'ga mainana 'wyriara 'gā 'eawera mome'wau ajaupe.

²⁴ Aipo Pedro 'ga imome'upaw ire 'gā oje'ega monou 'upa Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa.

—Ene te 'ā ore'wyriararetea, ki Ku'jyp— 'jau 'gā 'upa 'ga upe. —Ene te 'ā mama'ea ereapo ore rakue. 'Y, ywy, ywak. Mīmēra 'ā ereapo ore rakue, ipypewara reewe rakue. Ore nanē 'ā ene iapou rakue nū. Ene te 'ā Oreruwaretea— 'jau 'gā oje'ega monou 'ga upe 'upa 'ga muorypa. ²⁵—Ymā te 'ā ka'arana erekwasiarukat oreypy 'ga upe rakue, Davi 'ga upe rakue, ejeupe mama'e apoara 'ga upe rakue— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Ene'agesagea oje'ega 'ga upe rakue, 'ga mu'akwaapa rakue. A'eramū 'ga eneje'ega kwasiaa inuga ore rakue— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe 'upa.

—Aipo 'jau 'ga ikwasiaa inuga ore rakue:

“Ma'eramū te judeue'ema 'gā mara'neramū etee ajemogyau?

Ma'eramū te 'gā mama'e tywer are etee 'gā nea'aramū ajemogyau?

²⁶ 'Wyriararete 'gā ajatykau 'wyria'ri 'gā netee aparuwajaa ene ree eneremimurera 'ga ree nanē nū”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga ore rakue— 'jau 'gā 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

²⁷—Mama'e a'je are futat 'ga ka'arana kwasiari inuga ore rakue— 'jau 'gā 'ga upe. —'Ga remikwasiarer imū etee futat kwaiwete 'gā jatykai enera'yra

'ga ree. Enera'yra 'ga ree 'gā mara'neramū. A'eramū 'gā ajatykau 'ga ree. “Sijuka 'ga”, 'jau 'gā ajaupe. Erote, Pōsiu Piratu. Mīmēra 'gā judeu 'gā wera-jatyka judeue'ema 'gā netee enera'yra 'ga ree. Nokoi agawewi 'ga tesirūgatu. A'etea 'gā ajatykau 'ga ree 'ga rerekou tyweaete— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Eneremimurera 'ga ree 'gā jatykai. Ene futat 'ā 'ga erepyyrū oreē rakue, ore katu'okawamū rakue. A'e 'ga ree ako 'gā jatykai kwaiwete ai'i— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

²⁸—Davi 'ga remikwasiarer imū etee futat 'gā iapoi. Ene te 'ā pājēreteā. Nitywi 'ā 'ga amū ene 'jawe. A'etea 'ā ene eja'yra 'ga jukaukaa ako 'gā nupe ai'i. Eneremifutar imū etee futat 'gā iapoi— 'jau 'gā oje'ega monou 'ga upe. —Nan futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

²⁹—Eapyaka ki 'gā je'egay are e'ŷina, ki Ku'jyp. Imara'ne 'gā ore ree. A'eramū ene E'agesage mua oreē, ore mogyjaukare'ema 'gā nui. Eje'ega mome'waukaa oreē 'gā nui ore mojenosōukare'ema futat— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ³⁰—Epājēa emut oreē, Kiapi'ni. Oreremiapoe'ema eapoukat oreē. Ojero'wu ma'e 'gā ekatu'ogukat oreē. A'eramū nipo tesirūmera 'gā opo-resagamū ajemogyau ee— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Esage ma'e 'ga futat enera'yra 'ga. Ipojeuwipyra 'ga futat. 'Ga je'eg imū futat toroo 'gā katu'oka arakou 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'gā 'ga upe, oje'ega monou 'upa.

³¹Ojeupe 'gā je'ēmaw ire 'ga 'oga motomoga 'gā nupe, opājē resaukaa 'gā nupe. A'eramū futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā nerekou. A'eramū futat 'gā ojenosōue'em Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau awau ajemogyau.

Okaraemā me'egawet

³²⁻³⁵Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ga manūawera mome'wau akou 'gā nupe:

—Amanū ako Janejararete 'ga ai'i numiamū, Jejui 'ga ai'i numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū— 'jau 'gā akou imome'wau ojeypy-riwara 'gā nupe.

A'eramū Ku'jywa 'ga opājē monou wa'yra 'ga rerowiaara 'gā nupe. 'Ga nanē futat akou 'gā newiri nū. A'eramū Ku'jywa 'ga ojejukau wa'yra 'ga rerowiaara 'gā nee.

Nitywi'i futari “peapo awi mama'ea mū nan” 'gā nupe 'jara 'gā. Aju'jaju'-jawe futat 'gā wea'aramū mama'e apo are. Nitywi'i futari mama'e mimara 'gā. Mama'ea 'gā imua pāwē etee futat ajaupe. Ka'aranūūa 'gā erua Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe. A'eramū 'gā ka'aranūū mojo'oka etee futat 'gā nupe. Ika'aranūūe'ema 'gā nupe nanē imonou nū. Ta'y't kwaiwete ma'e 'gā nupe kawaiwete imonou. Ta'y're'ema 'gā nupe imonou ināinān'i etee. Mama'e muawamū 'gā imonou 'gā nupe. Ywy jara 'gā ywy me'ega amumera 'gā nupe. 'Oga jara 'gā nanē woga me'ega ka'aranūū are nū. A'e repyfera 'gā erua Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe ajaupe imojo'ogipyramū. A'eramū ikaraemāe'ema 'gā amū akowe'em futat 'gā pype rakue.

³⁶⁻³⁷Jose 'ga nanē oywy me'ega nū. A'eramū 'ga oywy repyfera rerua imonou Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe. Jose 'ga u'at 'ypō'ōū pype rakue. Sipiri 'jau 'gā aipo 'ypō'ōū upe. Levi 'ga juapyrera poromū. Aipo Jose 'ga rera mukūi. Panapea 'ga rer irūa. Jejui 'ga remimonofera 'gā Panape nuga 'ga ree. Aemaku'iara 'ga. A'eramū 'gā poromū inuga 'ga ree.

Ananiasi 'ga Safira ēē retee

5 ¹Anure 'ga amū nanē oywy me'ega nū. 'Ga rera Ananiasi. 'Ga remireko ēē rera Safira. Ananiasi 'ga oywy me'ega. A'ere 'ga ka'aranūū mojo'ogi ojeupe.

²—Simim ape jarejee 'jau— 'jau 'ga wemireko ēē upe. —A'ere soo jare'me-ramū 'gā nupe 'jau. “Koromū etee orewy repyfera”, sa'e 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga wemireko ēē upe.

A'eramū Ananiasi 'ga awau o'meramū Pedro 'ga upe:

—Koromū etee futat ka'aranūūa jeywy repyfera— 'jau futatee 'ga awau Pedro 'ga upe.

³A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene mama'eukwaawa 'wyrara je'ega renupa 'ū? Ma'eramū te ene'me Jarejuwarete 'ga upe ra'e? Ywy repyfera eremim ape ejeupe. A'ere 'ā ene'me ejua. ⁴Enema'ea futat ywya. A'eramū ime'eg ire enema'ea futat epyfera. Ma'eramū ene e'me ekoeteramū ejua jee 'ū? A'ere naje upe rūi ene'me. Jarejuwarete 'ga upe te ene'me— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁵Aipo ojeupe 'eramū 'ga u'aa tii too awau amanūmū. A'eramū 'gā “o'me re Ananiasi 'ga manūi” 'e renupara 'gā okyjau ajemogyau. ⁶A'eramū kunumūū 'gā 'ga auwana taity pyu, 'ga rerawau inuga ita kwara pype.

⁷A'eramū kaaruwamū 'ga remireko ēē 'ua owaēma Pedro 'ga upe. Nok-waawi ēē omena 'ga manūa. ⁸A'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat te koromū etee futat ka'aranūūa rai'i?— 'jau 'ga ēē upe.

—A'jea futat kweramū etee futat ai'i— 'jau ēē 'ga upe.

⁹A'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'eramū te pē'me Jarejuwarete 'ga upe? Nepekwaawi sipo “Janeruwarete 'ga ae'mea okwaap” 'ea? Kweramū futat enemena ita kwara pype erawarera 'gā nuri. A'eramū 'gā 'awamū ene nanē ene rerawau nū— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

¹⁰Aipo ojeupe 'eramū ēē amanūmū u'aa Pedro 'ga rowase nū. A'erauwe kunumūū 'gā 'ua osou nū. Irāā'ā ēē reumera etee tuwamū nū. A'eramū 'gā ēē rerawau inuga ēē mena wyuri pe.

A'eramū 'gā nera okwasi'wau.

—Ananiasi 'ga i'me Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga amanūmū u'aa Pedro 'ga rowase. A'ere 'ga remirekofera ēē nanē amanūmū o'me are nū— 'jau 'gā imokwasi'wau.

¹¹A'erauwe 'gā ajemogyau okyjau najuejue etee futat. Jejui 'ga rerowiaara 'gā, tesirūmera 'gā taetu okyjau.

—Kuu. Peenup te rai'i? “O'me re 'ga manūi” 'ea rai'i? Noje'eg ekoetei ae Jarejuwarete 'ga upe! Nī'mea'uweri ae 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

Aeremiapoe'ema apoawet

¹²A'eramū taetu Jejui 'ga remimonofera 'gā Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nemiapoe'ema apoukaa 'gā nupe. Ojero'wu ma'e katu'ogukaa 'gā nupe. Opājē resaukaa werowiare'ema 'gā nupe. A'eramū 'gā oporesagamū ajemogyau ee.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā ako ajatykau 'ogeikwara pakuja 'wyripe, Sarumāu 'ga ma'e 'jawa 'wyripe jepi. Amaraka'aga 'gā Jarejuwarete 'ga upe, oje'ega 'gā

imonou 'ga upe 'Jau. ¹³Amumera 'gā oje'ariweramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee numiamū. A'ere 'gā kyjei etee 'wyrriara 'gā nui.

—Esage futat Jejui 'ga rerowiaara numiamū— 'Jau 'gā ajaupe.

A'ere 'wyrriara 'gā nui 'gā kyjea ete 'gā nomoje'arukari Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee.

¹⁴A'ere amumera 'gā nokyjei futari. A'eramū 'gā etee Jejui 'ga rerowiaa. Kūja nanē nū. A'eramū futat 'gā ojemomytuna kwaiwete ajemogyau, Jejui 'ga rerowiarāmū. ¹⁵A'eramū Jejui 'ga remimonofera 'gā nemikatu'ogera resakarera 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua imajatykau. 'Gā nerua inuga pe yse pe pinosiga pype. A'eramū Pedro 'ga kwawamū 'ga 'aga okwapa ojero'wu ma'e 'gā 'arimū. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Pedro 'ga rerekou. A'eramū 'gā 'arimū Pedro 'ga 'aga kwawamū Janeruwarete 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'oka. ¹⁶A'eramū Jersareg ywyrriara 'gā nanē ojero'wu ma'e 'gā nerua nū. Jersarega pytepyter ipe katu 'gā nerua imajatykau mama'eukwaawa rerekwara 'gā netee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'ogukaapap Pedro 'ga upe.

Jejui 'ga remimonofera 'gā nereko tyweawet

¹⁷A'eramū mainana 'wyrriararete 'ga amara'neramū Jejui 'ga remimonofera 'gā nee.

—Ojerowiarukapap futat nipo 'ā 'gā 'gā nupe— 'Jau 'ga opytuna 'gā nupe.

A'eramū 'ga a'eramū amara'neramū 'gā nee. 'Ga pytuna 'gā, satuseu 'gā nanē amara'neramū 'gā nee nū.

¹⁸A'eramū 'ga 'gā pyygukaa 'gā munewukaa moromunepawa pype. Oje'wyrarete pyteripewara pype 'gā nerawau imunewukaa.

¹⁹A'ere ypytunimū Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga amū muri 'okwara rawopytymo'woka 'gā nupe. A'erauwe 'ga 'gā nenū'jāu 'gā nerawau jui.

²⁰—Pe'je pejewau peu Kul'jywa 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe— 'Jau ywagipewara 'ga Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe.

Aipo 'gā nupe 'epaw ire ywagipewara 'ga awau ojewya ywag ipe nū. A'erauwe 'gā 'ga mojerowiaa.

²¹Ai'iwetetewe Jejui 'ga remimonofera 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. A'ere mainana 'wyrriararete 'ga nokwaawi. A'eramū 'gā ojeupe oje'ēma'e 'gā majatykau. A'ere 'gā 'Jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'gā nerua. Saporogyta 'gā nupe 'Jau— 'Jau 'gā jefaruu 'gā nupe.

²²A'erauwe jefaruu 'gā awau moromunepaw ipe, iawopytymo'woka. A'ere 'gā nitywi. Ojeawopytym agawewi futat. A'etea 'gā nitywi. 'Gā nesage'emawe 'gā awau ojewya imome'wau mainana 'wyrriara 'ga upe nū.

²³—Nitywi etee 'gā ki 'ei. Ū'ē 'gā na'e ki 'ei. Peu agawewi futat iaarana 'ga rekoi. A'etea 'gā nitywi etee. Marupi katu nipo 'gā 'ēi ra'e? Ojeawopytym agawewi futat. A'etea nipo marupi katu ū'ē ra'e— 'Jau 'gā imome'wau mainana 'wyrriara 'ga upe.

²⁴Aipo ojeupe 'eramū mainana 'wyrriara 'gā okyiau jefaruunana 'gā 'wyrriari'ri retee. Ajemogymogyau etee worekorekou ekoete etee futat. 'Gā ikwawe'ema 'gā nerehou.

²⁵Aipo 'gā 'eramū kūima'e 'ga amū 'ua imome'wau 'gā nupe:

—Pēnemimunewera 'gā ako oo Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype ojeipyri-wara 'gā mu'jau ko— 'jau 'ga 'ua imome'wau 'gā nupe.

²⁶ A'erauwe jefaruu 'gā 'wyriara 'ga jefaruu 'gā nerooi peu Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupe. A'eramū 'gā 'gā nerua nū. A'ere 'gā nuerekoi 'gā tesirūgatu. Okyje 'gā tesirūmera 'gā nui.

—Werowiat 'gā 'gā. 'Gā nupānamū 'gā jane apisi ita pyu ne— 'jau 'wyriara 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'gā nerekou esage etee. ²⁷ A'eramū 'gā 'gā nerawau oje'ēma'e 'gā nupe nū. A'eramū mainana 'wyriara 'ga 'jau 'gā nupe:

²⁸ —Maran ajee ore 'i pē nupe rai'i? “Au'je ki 'ga mome'u re”, ore 'i pē nupe rai'i 'ū. 'Ga rera 'ā pemokwasi'o pejejemogyau amunawa pype— 'jau mainana 'wyriara 'ga Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe. —Pemokwasi'o 'ā 'ga rera amunawa pype. Jerusareg ipe taetu 'ā kwaiwete 'ga rera— 'jau mainana 'wyriara 'ga 'gā nupe, oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —Ore kwa pejepe 'ga juka are. “Pēē futat ako 'ga pejukaukat ai'i”, 'jau 'ā pēē ore— 'jau mainana 'wyriara 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

²⁹ A'eramū Pedro 'ga nanē oje'ega jupe nū:

—Peje'ega nipo ore aruenup ki sa? Naani. Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā ore aruenup. Ma'eramū 'ā ore Jejui 'ga mome'ui arakou 'gā nupe— 'jau 'gā mainana 'wyriara 'ga upe. —Pēē futat ako 'ga pemonoukat ipokutugukaa 'ypeywar are, 'ga jukaakaa 'gā nupe ai'i. A'ere ako 'ga Ruwarete 'ga 'ga mofe-rawi etee ai'i nū— 'jau Pedro 'ga mainana 'gā nupe. ³⁰ —Ymā we te ako jane Jarejuwarete 'ga rerowiari ikue. 'Ga futat ako Jejui 'ga moferapa ai'i. ³¹ Jane katu'okawamū 'ga 'ā akou 'awamū. Ita kwar awi omoferaw ire 'ga 'ā akou ae katu'okaramū— 'jau 'ga mainana 'gā nupe. —Israeu juapyreramū jane'wyriaramū nanē 'ga 'ā akou nū. Janeruwarete 'ga te 'ā 'ga omogo oje'jawe. 'Ga te 'ā 'ga wapo jane katu'okawamū— 'jau Pedro 'ga mainana 'gā nupe.

—Judeua 'ā pēē, pejetywer awi pē poira Janeruwarete 'ga afutat. Ma'e-ramū 'ā 'ga 'ga mafu'ami ita kwar awi jane katu'okawamū. Otywer awi aepoi-riweramū 'ga ipe'ai jane wi. ³² Ore 'ā Jejui 'ga manūawera aruesak. 'Ga feraw ire nanē ore 'ga resaka ai'i nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama. —A'eramū 'ā ore a'eramū 'ga mome'wau arakou pē nupe. Noropoiru'uwari ore 'ga mome'u awi. Janeruwarete 'ga 'Agesagea nanē Jejui 'ga kwaapa nū. Oje'ega renupara 'gā nupe Janeruwarete 'ga U'agesage mua. Ma'eramū 'ā ore 'ga mome'ui arakou— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

³³ Aipo Pedro 'ga 'eramū 'gā amara'neramū 'gā nee.

—Aruapisi ore pēē. Nanamū aipo pe'je ore— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁴ Aipo 'eramū 'ga amū afu'ama oje'ega opytuna 'gā nupe. Fariseu 'ga, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga, kūima'eeteetea 'ga. Gama-rieua 'ga rera. 'Ga oje'ega opytuna 'gā nupe:

—Peroo 'gā ukupepe ore wi ra'ne. Toroporogyta ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'gā nerawau enū'jāu 'gā nui. ³⁵ 'Gā neroo enū'ē re 'ga oje'ega opytuna 'gā nupe:

—Pejea'gu ki 'gā nui. Peapisia'ne kasi 'gā ne. ³⁶ 'Awamueu ako kūima'e 'ga amū 'ua 'gā nupe ai'i. Teutasi 'jara 'ga ako. “Awamū je rekoi 'wyriaramū pē nupe”, 'jau ako 'ga 'gā nupe ai'i. A'erauwe ako 'gā ajatykau 'ga ree kwaiwete.

400 'gā ako ajatykau 'ga ree rai'i. 'Ga remiayuwamū 'ga ree 'gā jatykaramū ako jefaruu 'gā 'ga jukau ai'i. A'erauwe futat 'ga juka re 'ga remiayuwera 'gā okwasi'waupap ajau. Too.

³⁷—Aipo 'ga juka re 'ga amū 'ua nū. Judas 'ga 'ua nū. Garireja ywy pewarera 'ga. 'Wyriara ae mojoyrūukaawa rupi 'ga 'ua 'gā nupe. A'erauwe 'gā jatykai 'ga ree nū. A'ere nānēwējēmī futat 'gā 'ga jukai. A'erauwe ako 'ga remiayuwera 'gā okwasi'wau ajau ai'i nū.

³⁸—Awamū ako 'ga amū 'ua janee ai'i nū, Jejui 'ga ai'i nū. A'ere ako 'gā 'ga jukai etee ai'i nū. A'eramū jane 'ga remiayuwera 'gā kwasi'o rapesaka ra'ne. Ikwasi'oe'emamū jane "A'jea futat 'ga Janeruwarete 'ga ma'ea ra'e", sa'e 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁹—'Ga remiayuwera kwasi'oe'emamū nipo Jarejuwarete 'ga we futat peowajat. A'eramū pēē 'gā apisawa'ne'em— 'jau Gamarieu 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā erowiari.

—A'jea futat nipo— 'jau 'gā ajaupe. —Pe'je ajee siapesak ra'ne— 'jau mainana 'wyriara 'ga 'gā nupe.

⁴⁰A'ere 'gā Jejui 'ga remimonofera 'gā mogeī nū 'gā nupānupānupāu.

—Au'je ki Jejui 'ga mome'u re pejejeko re 'gā nupe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'ere 'ga opoia 'gā nui, 'gā nupā re.

⁴¹Onupā re 'gā ū'jāu mainana rog awi. Aku'iramū etee awau.

—Janeruwarete 'ga te 'ā iku'i 'ūina jane ree— 'jau etee 'gā ajaupe. —'Ga ra'yra 'ga te jane 'ā siowiat. A'e are te 'ā 'gā jane nupāi. Namama'e tywera apo are rūi te 'gā 'ā jane nupāi. Jejui 'ga rerowiarāmū te 'gā jane nupāi— 'jau 'gā ajaupe aku'iramū etee.

⁴²A'eramū taetu 'gā ojero'waro'wau etee futat ajemogyau Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou imome'wau 'gā nupe.

—Jejui 'ga jane katu'okara. Janeruwarete 'ga ako 'ga amut jane katu'okaramū ikue— 'jau 'gā 'gā nupe imome'wau.

'Gā nog ipe nanē awau imome'wau 'gā nupe nū.

—Jejui 'ga jane katu'okara. 'Ga te ako Janeruwarete 'ga amut janee ikue, jane katu'okaramū ikue. Ma'eramū 'ga 'ā ae katu'ogi akou— 'jau 'gā ajemogyau imome'wau 'gā nupe.

Majawera 'gā nupe mama'e monoat

6 ¹Anure Jejui 'ga rerowiaara 'gā awau ajemogyau ojeme'yita, kwaiwete. Judeu 'gā juejue. A'ere 'gā amū grego je'ega apoi. Amumera 'gā epyreu je'ega apou. A'eramū grego je'ega apoara 'gā amara'neramū epyreu je'ega apoara 'gā nee.

—Nepemojo'og esagei 'ā majawera 'gā nupe kumia. Pejepyntuna imen manū ma'e 'gā nupe ete 'ā kumia kwaiwete pemono. A'ere 'ā orepyntuna majawera 'gā nupe kumi tuwyre'ria etee pemono— 'jau 'gā ajaupe, amara'neramū ajuee.

²A'eramū Jejui 'ga remimonofera 'gā 'gā majatykau.

—Ore noromojopypea'uweri Jejui 'ga mome'ua. Nia'wyri 'ga mome'u awi ore poirā. ³A'eramū pēē futat 'gā amū nesaka. Sete 'gā pemogy kumia majawera 'gā nupe imonoaramū. Ore noropoirā'uweri Jejui 'ga mome'u awi. 'Ga mome'wara te 'ā ore. A'eramū pēē futat 'gā amū mū'jāu imua pejejewi— 'jau Jejui 'ga

remimonofera 'ga amũ u'ama 'gã nupe. —Esage ma'e 'gã etee. I'akwaap ma'e 'gã etee futat ki pemono imũ'jãu 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwara 'gã etee ki pemũ'ẽ imonou kumia 'gã nupe imonoaramũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴—A'eramũ ore oropoire'ema Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u awi. Jarejuwarete 'ga upe oroporogyta awi nanẽ oropoire'ema nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵—A'jea futat. A'jea futat te 'ã 'ga je'ega resageramũ— 'jau 'ga ajaupe. —Ko ajee ore 'gã amũ muri etee imogyau, majawera 'gã nee ojejuka ma'eramũ. Pẽẽ 'ã 'ga je'ega mome'wara te. A'eramũ ore 'gã amũ mua te imogyau majawera upe kumi monoawamũ— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe 'ga 'gã amũ muri 'gã mogyau majawera upe kumi monoawamũ. 'Gã nemipyryũ 'gã nera Estevão, Filipe, Prokaro, Nikanu, Timãu, Pamenasi, Nikorau. Poromũ 'gã nemipyryũmera 'gã nera. 'Gã 'gã imonou imogyau majawer are ojejuka ma'eramũ.

Jarejuwarete 'ga Estevão 'ga erowiar ywyapiau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou nũ.

Nikorau 'ga najudeu arũi. A'ere 'ga Janeruwarete 'ga rerowiari judeu 'jawe. A'tioki pewarera 'ga Nikorauramũ.

⁶'Gã mũ'ẽ re 'gã 'gã nerawau Jejui 'ga remimonofera 'gã nupe.

—Koromũ ore 'gã muri majawera 'gã nee ojejuka ma'eramũ ai'i— 'jau 'gã 'gã nupe.

—A'jea. Nanuara futat esage. Au'jete 'gã pemut rai'i— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe 'gã je'egi Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee:

—Koromũ 'gã 'gã muri majawera 'gã nee ojejuka ma'eramũ rai'i. Ejejuka ki 'gã nee. Esag iki 'gã kumi monoa majawera upe. Emu'akwaap 'gã— 'jau 'gã oje'ega Ku'jywa 'ga upe.

'Ga upe 'epaw ire 'gã opo monou 'gã apyte'rarimũ.

—'Awamũ majawera 'gã nee ojejuka ma'ea pẽẽ— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ futat 'gã kumi monoaramũ ajemogyau majawera 'gã nupe.

⁷A'eramũ futat 'gã Jejui 'ga mome'u mokwasi'wau kwe pewara 'gã nupe. Kwaiwete amunawa pypiarũpiaruga. A'eramũ Jerusareg ipewara 'gã nanẽ Jejui 'ga rerowiaa, kwaiwete. Mainana 'gã amũ nanẽ 'ga rerowiaa 'gã pyri nũ.

Estevão 'ga pyykawet

⁸Estevão 'ga ako esage ma'ea. A'eramũ Janeruwarete 'ga aku'iramũ 'ga ree. A'eramũ Janeruwarete 'ga opãjẽ mua 'ga upe, 'ga remiapoe'ema apoukaa 'ga upe. A'eramũ esakarera 'gã oporesagamũ ee ajemogyau. ⁹A'ere 'gã amũ nuerowiari Estevão 'ga. Aipo 'gã judeua futat numiamũ. Sirene pewaret, Aresãri pewaret. Mimer awi 'gã nuri rakue. 'Gã jatykaawa rera “noporowykyu'jawi 'gã amuarera 'gã nupe” 'ea. Aipo 'gã ojemajatykau Sirisia ywy pewarera 'gã nee, Asia ywy pewarera 'gã netee. A'eramũ 'gã Estevão 'ga mueue. ¹⁰A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea te Estevão 'ga mu'akwaawi 'ga mogou. A'eramũ 'gã a'eramũ wejue oje'egawarũnamũ futat 'gã nupe.

¹¹A'eramũ 'gã 'gã amũ mepyau Estevão 'ga je'ẽwu'jagawamũ.

—Koa kũima'e 'ga nia'wyrĩ. Jarejuwarete 'ga 'ga akurap akou. Moisesi 'ga nanẽ 'ga ikurapa nũ. Ore 'ga 'eawera aruenup— 'jau 'gã o'meramũ 'gã nupe.

¹²Nan etee 'gã 'gã mamara'neu Estevão 'ga ree. 'Wyrĩa'ri, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mĩmera 'gã 'gã amamara'neukat Estevão 'ga

ree. A'eramū 'gā Estevão 'ga pyyka erawau oje'ëma'e 'gā nupe. A'erauwe i'me ma'e 'gā nuri osou oje'ega 'wyrriara upe.

¹³⁻¹⁴—Al'jea futat 'ga 'ga kurawi akou. “Nia'wryi ako Janeruwarete 'ga mogytaawa ra'e”, e'i 'ga oreë akou ai'i. “Moisesi 'ga taetu ako o'meramū akou ikue, oporogytau 'me akou ikue”, e'i 'ga oreë akou. “Jejui 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga nipo 'ā Jarejuwarete 'ga mogytaawa omateepap”, e'i Estevão 'ga oreë ai'i— 'jau futatee i'me ma'e 'gā 'wyrriara upe. —“Moisesi 'ga je'ega nanē simojopy'rupap 'jau nū”, 'jau 'ga oreë— 'jau futatee 'gā 'gā nupe o'meramū, Estevão 'ga je'ëwul'jaga.

¹⁵Aipo 'eramū ajatyka ma'e 'gā amā'jāu Estevão 'ga reakwar are.

—Kuu. Maran te 'ga reakwara nū'ū. Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga reakwara 'jawe futat 'ga jā'nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

'Ga reakwara renfyuga resakawe ajatyka ma'e 'gā oporesagamū etee 'ga ree 'upa.

Estevão 'ga 'eawet

7 ¹A'eramū mainana 'wyrriarete 'ga 'jau Estevão 'ga upe.

—Al'jea futat nipo ajee ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²A'erauwe Estevão 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Peapyka jeje'eg are— 'jau 'ga mainana 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā esage janee nū'ū. Ymā te 'ga jesaukari janeypy upe rakue, Abraão 'ga upe rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. —Mesopotami ywy pe Abraão 'ga rekoramū Janeruwarete 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue: ³“Kwe pe ekwap epytuna 'gā nui ajepeja ywy pe. Jeremiesaukaram ipe ekwap”, 'jau 'ga 'ga upe rakue, 'ga muëma 'ga pytuna 'gā nui rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe. ⁴—Kautei 'jawa ywy awi Abraão 'ga awau akou kwe pe. Awau owaëma Rarā 'jawa amunaw ipe. Peu 'ga opytawaipa. Peu futat 'ga ruwa amanūmū 'ga wi rakue. A'ere 'ga ruwa manū re Janeruwarete 'ga 'ga rerawau 'ga pytuna 'gā netee futat 'ga rerua erowaëma Kanaā 'jaw ipe rakue. 'Agamū 'ā jarejemogyau 'ga reruawer ipe etee futat— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁵—NaAbraão 'ga upe etee rūi 'ga ywya muri rakue. 'Ga juapyrera 'gā nupe nanē 'ga ywya muretei rakue. Aipo 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe: “Ene manū re enejuapyrera 'gā ajemogyau ipype”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe. Nata'yri we agawewi Abraão 'ga aiporamū rakue. A'etea Janeruwarete 'ga e'i poromū 'ga upe. ⁶“A'ere nipo enejuapyra 'gā nekoi tapy'yi amutee ywy pe oporowykyau jupe”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. 'A'eramū nipo ywy jara 'gā 'gā mogyau wemifajamū, 'gā moporowykyau ojeupe. A'ere nipo 'gā nomepyi 'gā. A'eramū nipo 'gā 'gā nerekou tyweaete. Kwaturu sētu kwara mū rupi nipo enejuapyrera 'gā ajemogyau oporowykyau jupe”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe— 'jau Estevão 'ga u'ama 'gā nupe.

⁷—“Anure te nipo je enejuapyrera 'gā nereko tywearera 'gā nereko tywe-retei”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe. “Anure te nipo enejuapyrera 'gā nuri ojewya 'au je muorypa”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama 'gā nupe, oypy 'gā nekwawera mome'wau u'ama 'gā nupe.

⁸—Aipo 'e re Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue nū: “Eja'yramū ki eja'yra 'ga emojewak”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū Abraão 'ga 'ga je'ega rerekou katu wapy pe. A'eramū 'ga anure wa'yra 'ga 'aramū wa'yra 'ga

mojewaka. Wea'aramū Janeruwarete 'ga je'eg are wa'yra 'ga mojewag ire. “Eja'yra jewaga resakawe ki eja'at jeporogytafer are ekou”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū 'ga akou wea'aramū 'ga porogytafer are rakue. Majepei tee Abraão 'ga morowykye'ema magwapa wa'yra 'ga 'ar ire. A'ere 'ga ajepeja rupi 'ga mojewagi rakue. Isaki 'ga Abraão 'ga ra'yra 'ga. A'ere anure Isaki 'ga wa'yramū nū. 'Ga ra'yra 'ga rera Jako. A'eramū 'ga nānēwējēmī futat wa'yra 'ga mojewaka nū. Anure Jako 'ga wa'yramū nū. Tusi 'ga ra'yra. A'eramū 'ga wa'yra mojewaka oje'jawe etee futat. Imojewakapap rakue. Jako 'ga ra'yra 'gā janeypya rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

⁹—Janeypy 'gā oporerekoaywereteramū wewirera 'ga ree, Jose 'ga ree rakue. A'eramū 'gā wewirera 'ga me'ega kūima'e 'gā amū nupe, 'ga monou ka'aranūū are. A'eramū aipo kūima'e 'gā Jose 'ga rerawau Egitu ywy pe rakue. Mukuu te Egitu ywya 'gā ywy awi. Peu 'gā Jose 'ga me'ega nū. A'eramū Jose 'ga muarera 'ga 'ga moporowykyaukaa 'ga mepyawe'em. A'ere Janeruwarete 'ga Jose 'ga rerekoi weape futat.

¹⁰—A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga muckōēāina etee mama'e apoukaa 'ga upe. A'eramū Jose 'ga u'arasige'emamū akou. 'Ga mu'akwaapa etee Janeruwarete 'ga. A'eramū Farao 'ga 'ga futaa. Farao 'ga Egitu ywy pewara 'gā nupe 'wyriararetea. A'eramū 'ga 'jau Jose 'ga upe: “Ene je amogo tejemiayuwa rerekwaramū, jeroga raaranamū, jekaraemā raaranamū nanē nū”, 'jau 'ga Jose 'ga upe, 'ga mogou opoirūnamū rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

¹¹—A'ere anure Egitu ywy pewara 'gā ty'ara rerajemogyi. Nitywi mama'ea 'gā nupe. A'eramū ty'ara 'gā mu'arasiga 'gā mogyau. A'eramū Jose 'ga juowuurana monou 'gā nupe, 'gā nemi'uramamū. A'ere naEgitu ywy pewara etee rūi ty'ara rerekoi rakue. Kanaā pewara 'gā nanē nitywi mama'e pyu rakue, janeypy 'gā futat rakue. ¹²A'ere 'ga amū 'jau Jako 'ga upe rakue: “Egitu ywy pe mama'e tywamū. 'Gā 'wyriara 'ga juowuurana anugatu ime'egipyramamū”, 'jau 'ga amū imome'wau Jako 'ga upe rakue. A'erauwe Jako 'ga wa'yra 'gā monou Jose 'ga pyri juowuurana murukaa. A'ere 'gā nokwaawi Jose 'ga. A'eramū 'gā juowuurana mua 'ga wi. A'eramū 'gā erawau erojewya oje'wyr ipe nū— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

¹³—Wemi'urama ojewi teepawauwe 'gā ojewya awau imua rakue nū. Aipo-ramū 'gā oramū futat 'gā newirera 'ga ojemome'wau 'gā nupe. “Je ako pēnewirera ikue”, 'jau 'ga 'gā nupe. A'eramū Jose 'ga reki'yra 'gā nesakara 'gā awau imome'wau 'wyriararete 'ga upe. “Jose 'ga reki'yra 'gā 'au ako 'ga pyri”, 'jau 'gā 'wyriara 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁴⁻¹⁶—A'erauwe 'wyriara 'ga oje'ega Jose 'ga upe rakue: “Ere ajee ejuwa rerurukaa 'au ejepyri”, 'jau 'ga Jose 'ga upe rakue. A'erauwe Jose 'ga oje'ega weki'yra 'gā nupe: “Pe'je ajee jarejuwa 'ga rerua 'au pejepytuna 'gā neewe”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'erauwe 'ga reki'yra 'gā oi. 'Ga 'eawera mome'wau 'uwa 'ga upe. “Ere ejua 'au je pyri”, pe'je ki jarejuwa 'ga upe, e'i 'ga oree. “Pejepytuna 'gā juejue perut”, e'i 'ga oree, 'jau 'gā 'uwa 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe u'ama.

—A'erauwe 'gā 'uwa 'ga rerawau Egitu ywy pe, wewirera 'ga rekwaw ipe rakue. Opytuna 'gā netee futat 'gā awaupap Egitu ywy pe rakue. Kwaiwete te

'gã nakue. Setêtai sîku te 'ga pytuna. A'eramũ 'gã peu futat awau ajemogyau rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

—Peu futat Jako 'ga amanũmũ rakue. 'Ga manũ re 'ga ra'yrã 'gã 'ga rerua 'ga tyma Abraão 'ga remimurera ywy pe. Aipo ywya 'ga amut teumera rupa-wamũ futat rakue, Sikwẽ 'jawamũ rakue. Emora 'ga ra'yr awi imua rakue. Ka'aranũ pyu futat 'ga imua rakue. Janeypy 'gã manũ re nanẽ 'gã peu futat 'gã nerooi ityma aipoa ywy pe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

¹⁷—Peu Egitu ywy pe futat janeypy 'gã ojemel'yita rakue. Kwaiwete 'gã ojemel'yita ajemogyau rakue. 'Au ojewyre'emaue 'gã jemel'yita. 'Gã jemel'yi re Janeruwarete 'ga 'gã nerua erojewya 'au. U'eawer imũ etee futat 'ga 'gã nerua erojewya 'gã ywy pe rakue nũ.

¹⁸—'Gã neroo ja'wyja'wyrãmũ futat 'wyrĩara tywera osou 'gã nupe. A'ere aipoa 'wyrĩara Jose 'ga nokwaawi. Jose 'ga manũ re tee aipo 'wyrĩara reni 'gã nupe. A'eramũ 'ga Jose 'ga kwaape'ema. ¹⁹A'eramũ aipoa 'wyrĩara janeypy 'gã nerekou tyweaete, janeypy 'gã mayrũmũ. A'eramũ aipoa 'wyrĩararũe'ema 'ga 'jau 'gã nupe: “Pejeja'yrã pemomopot. I'ar ypyrauwe peroo ejaa kofera pype inuga. A'eramũ amanũmũ”, 'jau 'wyrĩararũe'ema 'ga 'gã nupe. A'ere 'gã jejukai wa'yr are. Imimi etee jui, imonou, imuaranupa. A'eramũ 'gã ojemomytuna kwaiwete. A'eramũ 'wyrĩara amara'nerãmũ 'gã nee— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

²⁰—Aipo 'wyrĩara renãmũ futat Moisesi 'ga u'aa. A'eramũ 'ga y eẽ 'ga mima 'ga rerekou. Muapyra jay maka'jam ire 'ga y eẽ yrupenana apou 'ga upe. A'ere eẽ 'ywygya pyu iperuga wa'yrã 'ga upe. A'e pype 'ga y eẽ 'ga rerawau 'ga nuga 'ga rejaã juowukuu pyteripe 'y pe. ²¹A'eramũ 'wyrĩara 'ga ra'jyã eẽ 'ua 'ga joo'o renupa, Farao 'ga ra'jyã eẽ 'ua 'ga renupa. A'eramũ eẽ 'ga rerawau ojeupe imuaranupa. 'Ga aranuw ire eẽ 'jau 'ga upe: “Je te 'ã amuaranuwukat ene. A'eramũ ene jera'yrã futat ekou”, 'jau eẽ Moisesi 'ga upe. ²²A'eramũ Moisesi 'ga ojemu'jau Egitu ywy pe 'gã nemikwaaw are. A'je-teetewi te 'ga porogytai. Oporowyky esage te 'ga— 'jau Estevão 'ga u'ama 'ga mome'wau 'gã nupe.

²³—Kwarêta kwara mu'ar ire Moisesi 'ga 'jau ojeupe: “Maran te 'ã nooi teptytuna resaka tekou 'i?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ Moisesi 'ga awau. ²⁴'Ga waẽmamũ Egitu ywy pewara 'ga amũ 'ga pytuna 'ga rerekou tywea 'ga rowase. A'eramũ Moisesi 'ga osou 'gã pyterimũ 'gã pe'au ajau. A'ere 'ga Egitu ywy pewara 'ga jukau opytuna 'ga repyaa. ²⁵“Jepytuna 'gã nipo je kwaap. 'Awa ywy awi 'gã nenũ'jãwamũ je ene monoi Jarejuwarete 'ga 'ea nipo 'gã ikwaapa”, 'jau Moisesi 'ga ojeupe numiamũ. A'ere 'gã nokwaawi. “Janeruwarete 'ga 'ga mut 'gã nenũ'jãu Egitu ywy awi” 'ea kwaape'ema ajemogyau.

²⁶—Ai'iwe Moisesi 'ga oi opytuna 'gã pyri nũ. A'eramũ 'gã amũ ajuerkou ajuwajaa nũ. A'eramũ Moisesi 'ga 'jau 'gã nupe: “Ma'eramũ pẽ pejepokoka ekoete pejejee pejejuerekou ki 'ei? Israeu juapyrera jue agawewi pẽ”, 'jau Moisesi 'ga 'gã nupe. ²⁷A'ere ojonupãara 'gã Moisesi 'ga muajãni etee. A'eramũ 'ga 'jau: “Awýja 'wyrĩaramũ ene mogou oreẽ ki 'ei? Awýja ene mua mama'e tywera apoukare'ema oreẽ ki 'ei? Tajuka 'ga amũ kaaruwauwarera 'jawe', ere te? Kaaruwamũ ako Egitu ywy pewara 'ga erejuka ai'i. ²⁸“Ga 'jawe tajuka amũ nũ, ere te?” 'jau 'ga 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

²⁹—Aipo ojeupe 'erauwe Moisesi 'ga ojepe'au 'gã nui oka'jama awau ajepeja ywy pe Mitiã 'jaw ipe akou. Peu futat 'ga wemirekoramũ. Wemireko re 'ga wa'yramũ. Mukũi 'ga ra'yra 'gã— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

³⁰—Kwarêta kwara magwaw ire Moisesi 'ga awau akou jũ myterimũ watau. Ywytyra pyri 'ga awau watau, Sinai 'jawa pyri 'ga awau. Peu jũ pype tata wenyramũ erujewi 'ga upe. Ka'a'ia wenyramũ 'ga upe. A'ea tata eny ywyteripe ywagipewara 'ga ojesaukaa 'ga upe. ³¹“Kuu. Ma'ja te nũ'ũ?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga epejãna esaka. A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe: ³²“Je te ako eneruwaretea jepi”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe. “Enepytuna 'gã ako je rerowiat ipy we ikue. A'eramũ je 'ã eneruwaretea tekou”, 'jau 'ga 'ga upe. “Abraão, Isaki, Jako. Mímera 'gã ako je rerowiat ikue”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe oje'ega— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

—A'ere Moisesi 'ga kyjei etee 'ga je'eg awi. Oyyita u'ama. Awawe'em 'ga 'ga pyri katu katu. 'Ga kyjea 'ga mamã'jãukare'ema ee. ³³A'eramũ Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe: “Ere epyapaawa mososoka. Je te 'ã pãjêrete. A'eramũ pẽ je pyri pejeja pejepypapaawa mososoka. A'eramũ je pẽ nero-wiaa. Na pa je 'gã je rerowiari ra'e, ta'e pẽ nupe 'jau”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁴—“Aenup je tejemiayuwa wayrũ rerofaema te'jina. Egitu ywy pewara 'gã jeremiayuwa 'gã wereko tywerete. A'eramũ je 'au tejua tejypa teporogytau enee. Tomono ene 'gã nenũ'jãukaa peuwara 'gã nui 'jau”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe— 'jau Estevão 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

³⁵—Ymã te 'ga amũ Moisesi 'ga upe 'ga 'i rakue: “Awýja ene mut 'wyriaramũ ore? Awýja ene mua mama'e tywera apoukare'ema ore ki 'ei?” 'jau 'ga amũ 'ga upe rakue, 'ga reroyrũmũ rakue. A'ere 'ga futat Janeruwarete 'ga imogoi 'ga pytuna 'gã nenũ'ẽawamũ Egitu ywy awi. Janeruwarete 'ga futat 'ga omogo 'wyriaramũ pẽ nupe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama.

—Janeruwarete 'ga 'jau ywagipewara 'ga upe: “Ekwap eje'ega Moisesi 'ga upe. Jeremiayuwa 'gã 'ga too erua enũ'jãu jee Egitu ywy awi 'jau', e'i 'ga enee, ere ewau 'ga upe”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramũ ywagipewara 'ga 'ua tata eny 'jawewara ywyteripe ojesaukaa oje'ega Moisesi 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁶—Moisesi 'ga futat janepy 'gã nenũ'jãu Egitu ywy awi rakue. Peu futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukaru'jau'japa Moisesi 'ga upe, opãjẽ resaukaawamũ. A'eramũ Egitu ywy pewara 'gã oporesagamũ ajemogyau ee. 'Y pytag ipe nanẽ 'ga iapou 'gã nupe nũ. Amunawe'em ipe nanẽ 'ga aeremiapoe'ema apou akou 'gã nupe. Awau 'gã akou watau. Kwarêta kwara rupi 'gã awau akou watau.

—Peu 'ga 'gã ataaw ipe mama'e apou 'gã nupe, aeremiapoe'ema apou 'gã nerekou pe rupi. ³⁷Ymã te Moisesi 'ga poromũ oje'ega opytuna 'gã nupe rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amũ muri jerekwawer ipe pẽ nupe oje'ega mome'waramũ pẽ nupe. Sã'ã 'ga je mura pẽ nupe. Nan tee futat nipo 'ga 'ga amũ muri pẽ nupe. Pẽpytuna 'ga futat nipo 'ga poromũ amut pẽ nupe”, 'jau 'ga opytuna 'gã, Israeu juapyrera 'gã nupe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁸—Moisesi 'ga futat opytuna 'gã nerawaara rakue. Awau 'gã owaëma ywytyra upe, Sinai 'jawa upe. Ywytyra upe owaëm ire 'gã opyttau. A'eramũ futat 'gã ajatykau. A'ere Moisesi 'ga ojeupia ywytyra rupi 'gã nui. Awau oporogyttau Jarejuwarete 'ga upe ywytyra apyte'rarimũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua 'ga moporogyttau Moisesi 'ga upe: “Tajuowajat kasi 'gã nee ne. Amunarũme'em nanẽ nũ. Mama'e tywera nanẽ 'gã iapowe'em. Akowe'em nanẽ 'gã ajuemireko are”, 'jau ywagipewara 'ga Moisesi 'ga upe rakue. Nateepawa'uweri futari Janeruwarete 'ga je'ega. Namutamutat 'ga je'ega rekoï— 'jau Estevão 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

—Ojeupe ywagipewara 'ga imome'upaw ire Moisesi 'ga ojewyraipa 'ua ywytyra apyte'rar awi 'ga je'ega mome'wau opytuna 'gã nupe. ³⁹A'ere janeypy 'gã niporenuwiweri Moisesi 'ga je'eg are rakue. 'Ga reroyrũmũ etee 'gã nakue. “Pe'je ajee soo jarejewya jarejemogyau Egitu ywy pe nũ”, 'jau 'gã ajaupe rakue.

⁴⁰—Ojewyrul'jaw ire 'ga oporomukuramũ 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã oporonupa Arão 'ga upe ee: “Manamũ ajee jane reruarera 'ga ki 'ei? Moisesi 'ga ki 'ei?” 'jau 'gã Moisesi 'ga reki'yra 'ga upe rakue. “Tee. Maran gatu nipo 'ã 'ga rekoï rai'i”, 'jau 'ga 'gã nupe. “Amanũ nipo 'ã 'ga rai'i. Ere ajee itaa siapo jaremaïramũ 'ũ, jarejee jarejerekwaramũ 'ũ, pea jarejeupe esaukaawamũ 'awamũ 'ũ”, 'jau 'gã 'ga reki'yra 'ga upe, Arão 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

⁴¹—A'erauwe 'gã opo'yra mua 'ga upe. Ita mo'yra rerekwara 'gã imua 'ga upe. A'eramũ 'ga kwataua'yra a'agawa apou mairamũ 'gã nupe. A'ere 'gã weymawa apisi iapyau jupe. Saa'e 'gã Janeruwarete 'ga upe weymawa rapya rakue. Nan futat 'gã kwataua'yra a'agawa upe weymawa rapyau ekoete. A'eramũ 'gã maraka apou jupe. ⁴²A'eramũ Janeruwarete 'ga opoiraipa 'gã nui. Sã'ã ae Janeruwarete 'ga rerowiara. Nan futat 'gã kwataua'yt maira'me rerowiari jaytata retee. Jay, kwat. Mïmera 'gã erowiaa imuorypa— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

—A'eramũ Janeruwarete 'ga opoiraipa 'gã nui. A'ere anure 'ga ojewya 'gã nupe nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga nupe inuga janee rakue.

“Israeu juapyreramũ pẽẽ jeremiayuwa futat numiamũ. A'ere naje upe rũi pejejeymawa peapy rakue.

Kwarêta kwara rupi amunawe'em ipe pejekou maira'me a'agawa upe etee pejejeymawa peapy rakue, pejejemiaopofera upe etee futat rakue, 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe rakue.

Pëmaïra mũ rera Moroki. Ajepeja rera Rëfã. Rëfã jaytata.

⁴³ Moroki ro'gi erawau Rëfã a'agawa retee futat. Naje muorywi pejepe rakue.

A'eramũ je futat pẽ monou kwe pe, Papironi atykupe katy pẽ monou.

A'eramũ je pẽ nerekou tyweaete, 'jau 'ga janeypy upe rakue”,

'jau 'ga 'gã nupe, ka'arana kwasiari inuga janee rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

⁴⁴—Amunawe'em ipe watau awau taityoga rerawau wogamũ najuejue etee. Jarejuwarete 'ga upe nanẽ amũ rerawau nũ 'ga mogytaawamũ. 'Ga je'eg imũ etee futat Moisesi 'ga taityoga apoukaa 'gã nupe. A'e pype 'gã oporogyttau

Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga resaka 'gā 'jau ajaupe: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga rekoi jane pype. 'Aga taityoga pype 'ga reseī oporogytau janee”, 'jau 'gā ajaupe. ⁴⁵Nuetygi futari 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga. Moisesi 'ga manū re Josue 'ga akou Moisesi 'ga rek-wawer ipe. A'etea 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga nuetygi futari. Erawau Kanaā wyy pe erowaēma. Peu owaēm ire 'gā judeue'ema 'gā nesaka. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā wyy pojekaukari janyepy 'gā nupe. A'eramū 'gā judeue'ema 'gā mū'jāu ojewi. A'eramū 'gā etee futat 'upa peu. Janeruwarete 'ga mogytaawa taityoga 'gā peu etee futat imyina ojeypyri Jarejuwarete 'ga mogytaawamū. Nuetygi futari 'gā 'ga mogytaawa taityoga— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁶—Kanaā wyy pe janepytuna 'gā nekoramū Davi 'ga akou 'wryiaramū 'gā nupe rakue. Janeruwarete 'ga oporomutaramū nanimenime Davi 'ga ree. A'eramū Davi 'ga 'jau 'ga upe: “Awamū ore naruatau'jawi”, 'jau 'ga 'ga upe. “A'eramū je 'oga mū apou Enemogytaawamū”, 'jau 'ga 'ga upe. “Jako 'ga jeypya rakue. 'Ga 'ā ene rerowiat rakue. 'Awamū je nanē ene rerowiaa tekou”, 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. “Ma'eramū je 'ā 'oga mū apoi enee, Enemogytaawamū, ki Ku'jyp”, 'jau Davi 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ⁴⁷A'ere Davi 'ga 'oga nuapoi. 'Ga ra'yra 'ga te wapo rakue. Mama'e tesirūmera etee 'ga imajatykau wa'yra 'ga upe, Sarumāu 'ga upe. A'eramū 'ga manū re 'ga ra'yra 'ga iapou rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁸—A'ere Janeruwarete 'ga nokoa'uweri 'oga pype, aeremiapofera pype— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe imome'wau. —'Ga te 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga te 'ā eteetea. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue:

⁴⁹“Napytaa'uweri je pēnemiapofera 'oga pype. Ywaga jeapykawa. Ywya jepyrugawa”, e'i 'ga rakue.

“Maran a'e pe je rekoi pēnemiapofera pype nū

Maranuara katu nipo 'oga peapo jee?

Ma'ape a'eramū jepytu'wawa?

⁵⁰Naje rūi nipo 'agera mama'ea aapo rakue ki sa?

Jeremiapofera te 'ā 'agera mama'ea.

Je te 'ā 'agera mama'ea aapo katu katu”, 'jau Ku'jywa 'ga 'gā nupe rakue,

'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau mainana 'wryiara 'gā nupe.

⁵¹—A'ere nipo 'ā pēē nanē nepeenuwi etee Jarejuwarete 'ga je'ega nū. Jareypy 'gā 'jawerimū etee futat nipo 'ā nepeenuwi etee 'ga je'ega. Nepēa-pyai futari nipo 'ā pēē. “Naani. Narafutari ore”, 'jau etee 'ā pēē 'ga 'Agesage upe— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. ⁵²—Janepy 'gā na'ne 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nerekou tyweaete rakue, 'gā apisau rakue. Anure nipo Ku'jywa 'ga ojeypyriwara 'ga muri pē nupe. Pēnemiapesaga 'ga muri pē nupe 'eramū 'gā 'gā nerekou tyweaete rakue— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe, u'ama imome'wau. —A'ere ako Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri janee ai'i. A'ere ako 'ga pejuka ai'i. Mama'e tywer apoare'ema 'ga te ako ai'i numiamū. A'etea ako 'ga pemonoukat ipokutugukaa 'ypeywar are ai'i— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga ako pēē imonou 'ga ree iporomutare'ema

'gã nupe ijukaukaa ai'i. ⁵³Ymã te 'ã ywagipewara 'ga Janeruwarete 'ga je'ega reruri janyepy 'gã nupe rakue. A'lea 'gã 'ã omome'u pê nupe numiamũ. A'etea nipo 'ã nepeenuwi futari 'ga je'ega— 'jau Estevão 'ga 'gã nupe u'ama.

Estevão 'ga jukaawet

⁵⁴Aipo ojeupe Estevão 'ga 'eramũ 'gã amara'neeteeteramũ 'ga ree kwaiwete. 'Gã mara'nea 'gã nerekou. ⁵⁵A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea Estevão 'ga rerekoi. A'eramũ 'ga amã'jãu ywau. Tata eny 'jawewara resaka ywag ipe. Owerapa 'ga upe. Sã'ã tupã werawa ypytunaiwayay pype. A'eramũ 'ã ae ajue-sakaaju'amamũ. Nan 'ga Janeruwarete 'ga renyfuga pype Jejui 'ga resaka 'ga jakwatawa katy 'ga 'amamũ. Enyfunyfuk 'ga upe. Janeruwarete 'ga wi te turi. ⁵⁶A'e resakawe 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pemã'ẽ ywau. Ywaga ojeawopytymo'wok jee— 'jau Estevão 'ga 'gã nupe. —Jejui 'ga, Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga je aesak. 'Uwarete 'ga yse katy 'ga fu'ami u'ama— 'jau Estevão 'ga 'gã nupe.

⁵⁷A'ere aipo 'ga 'eramũ 'gã joywaemi etee. A'eramũ futat wapy rawopytyma 'ga je'eg awi.

—Kasi ore 'ga je'ega renuwi ne— 'jau 'gã wapy rawopytyma 'ga je'eg awi. —O'meramũ futat.

⁵⁸A'erauwe 'gã jãni awau 'ga repejãna ojepejopepa awau 'ga pyyka 'ga jywa are. 'Ga rerawau 'ga roeryryryka amunaw awi. 'Ga rerawau 'gã muku'i amunawarete awi. A'erauwe 'ga je'ega renupara 'gã waity ju'ara mososoka imonou kunumĩũ 'ga upe, Saulo 'ga upe. Niaturi 'gã naitya. A'eramũ 'gã imososoka imonou 'ga upe.

—Earũ oreraitya oree— 'jau 'gã Saulo 'ga upe.

A'eramũ 'gã ita pyyka imomopoa imonou 'ga ree ojeme'yita.

⁵⁹Ita ojee imomopor ypyrauwe Estevão 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene 'ã jejararetea. Ere ejua je'aga rerawau ejepyri— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶⁰A'erauwe Estevão 'ga apygi wenupy'ãu wafukaita oje'ega monou Jejui 'ga upe:

—Je repyat kasi ape ne. Tene ki 'gã jemogyi nan etee futat. Ejejuka etee ki 'gã nee. Nafutari je tejepyara, ki Ku'jyp— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

'Ga upe oje'ẽmaw ire 'ga amanũmũ. Saulo 'ga upe nanẽ Estevão 'ga manũa esageramũ rakue.

Saulo 'ga 'gã nereko tyweawet

8 ¹⁻²'Ga manũ re Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ Estevão 'ga reumera rerawau imonou inuga ita kwara pype. A'eramũ 'gã ajaa'wau 'ga ree.

Estevão 'ga manũawa rupi we futat Jerusareg ipewara 'gã Jejui 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete. A'eramũ 'gã okwasi'wau awau Jerusareg awi. Jejui 'ga remimonofera 'gã ajemogyau 'wyrriaramũ 'ga rerowiaara 'gã nupe. A'eramũ 'gã etee futat opytau Jerusareg ipe. 'Ga rerowiar yau 'gã te ajee okwasi'opap 'gã nui. Amumera 'gã awau okwasi'wau Judeja ywy pe. Amumera 'gã awau Samari ywy pe. ³A'ere Saulo 'ga 'jau ojeupe: "Oo pa je Jejui 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete kwy. A'eramũ 'gã opoia Jejui 'ga rerowiar awi kwy", 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga awau Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nog ipe 'ga rerowiaara 'gā pyyka. 'Gā noga moymoyka akou 'gā pyyka. Kūima'efera 'gā kūjāmera 'gā we futat erua ipyyka ijaga moromunepawa pype. A'eramū 'gā opytuna pyygamū oka'jama Saulo 'ga wi.

Samari ywy pe Filipe 'ga oawet

⁴Jerusareg ipe Saulo 'ga rekoramū kwaiwete 'gā awau oka'jama 'ga wi. A'eramū futat okwasi'o ma'efera 'gā awau kwe pe akou Jejui 'ga mome'wau tesirūmera 'gā nupe. Janeruwarete 'ga je'lega retee futat 'gā imome'wau 'gā nupe. ⁵Estevão 'ga 'gā ijuka re 'gā okwasi'wau awau. 'Gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū Filipe 'ga awau Samari ywy pe, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ⁶⁻⁷A'eramū 'gā kwaiwete wapyakau 'ga je'eg are ojeupe Jejui 'ga mome'uramū. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'ogamū 'gā nesakara 'gā ajemogyau oporesagamū 'gā nee. Iteu ma'e 'gā katu'oka. Werekwara 'gā nui omoiramū mama'eukwaawa wafukaita ū'jāu 'gā nui. Mīmera 'gā esaka 'gā nui imoiramū. ⁸A'eramū Samari ywy pewara 'gā aku'iramū ee.

⁹A'e pe futat kūima'e 'ga amū ako. Simão 'jawa 'ga. Pājētywera 'ga poromū. —Je pājēreteā 'ū— 'jau futatee akou 'gā nupe rakue.

¹⁰A'eramū Samari ywy pewara 'gā 'ga rerowiaa.

—Janepājēreteā koromū. Janeruwarete 'ga remiapoa 'ga wapo— 'jau 'gā ajaupe 'ga rerowiaa.

¹¹Namutamutat 'ga mama'e apoi opājē mū 'gā neape. A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree.

¹²A'ere Filipe 'ga Jejui 'ga mome'ui 'gā nupe:

—Ymā we te 'ā jane Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesagi jarejemogyau ikue. A'eramū ako 'ga 'awamū 'ga mua janee ai'i. Jejujamū futat ako 'ga ai'i. A'ere ako 'gā 'ga jukai ai'i. Amanūmū 'ga janetywera mepyawamū etee ai'i. A'ere 'ga mukūja 'ara rupi etee 'ga ruwi ita kwara pype. Imuapya 'ara rupi Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nū— 'jau Filipe 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū ki pēē 'awamū 'ga rerowiaa. Werowiarāmū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū— 'jau Filipe 'ga 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'ga imome'uramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. A'eramū 'gā 'jau:

—Jejui 'ga rerowiaaramū je rekoi 'awamū. Arowiat je 'ga tekou 'awamū— 'jau 'gā najuejue etee Filipe 'ga upe.

Aipo 'e re 'gā ojepymīāukaa 'y pe Filipe 'ga upe. Jejui 'ga rerowiara resaukaawamū 'gā ojepymīāukaa 'y pe 'ga upe. Kūima'efera 'gā, kūjāmera 'gā nanē ojepymīāukaa 'y pe Jejui 'ga rerowiara resaukaawamū. ¹³A'eramū ipājē ma'efera 'ga, Simão 'ga nanē Jejui 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga nanē ojepymīāukaa 'y pe 'ga upe. Opymī re 'ga akou Filipe 'ga rewiri etee futat. Filipe 'ga remiapoa 'ga esaka. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oga 'ga esaka nū. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui mama'eukwaawa moira nanē 'ga esaka nū. A'eramū 'ga oporesagamū akou ee. "Kuu. Okwaap futat nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'oga", 'jau 'ga ojeupe.

¹⁴A'eramū Jejui 'ga remimonofera 'gā 'gā nera renupa Jerusareg ipe. "Samari ywy pewara 'gā nanē Jejui 'ga werowiat nū" 'e renupa. Najudeu joporemū arūi Samari ywy pewara 'gā. Ojopypepype 'gā. A'etea 'gā Jejui 'ga werowiat. A'eramū Jejui 'ga remimonofera 'gā aja mū monou 'gā nesaka. Pedro 'ga 'gā imonou Juā 'ga retee. A'eramū 'gā awau owaēma 'gā nupe.

¹⁵Owaēm ire 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

—E'agesage emut 'gā nupe— 'Jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁶—Ene'agesagea nitywi we 'gā nee. “Ore arako Jejui 'ga rerowiaaramū”, e'i 'gā nai'i. A'eramū 'ga 'gā pymīāu 'y pe rai'i. A'ere Ene'agesagea nuri we 'gā nupe. ¹⁷A'eramū ene 'awamū E'agesage mua 'gā nupe, 'gā nerekwaramū— 'Jau Pedro 'ga Juā 'ga retee oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

Aipo 'ga upe 'e re 'gā opo monou Jejui 'ga rerowiaara 'gā apyte'rarimū. A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri osou 'gā pype 'gā nerekwaramū.

¹⁸'Ga 'Agesagea 'gā pype isea Simão 'ga esaka. “Kuu. 'Gā apyte'rarimū 'gā opo monorauwe Ku'jywa 'ga U'agesage mua imogeu 'gā pype”, 'Jau 'ga ojeupe.

¹⁹A'eramū 'ga 'Jau Pedro 'ga upe, Juā 'ga retee:

—Afutat je nanē Jarejuwarete 'ga pājēa pē 'Jawe. Ka'aranūūa je omono ape pē nupe ee. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea je nanē tajag 'gā pype tekou 'Jau— 'Jau 'ga Pedro 'ga upe.

²⁰Aipo ojeupe 'eramū Pedro 'ga 'Jau 'ga upe:

—“Ka'aranūū pyu nipo 'ga Janeruwarete 'ga 'Agesage jagi ae pype”, ere nipo kūi. Janeruwarete 'ga tene mono mama'eukwaawa rapyaw ipe, eneka'aranūū reewe 'Jau 'ū— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe oje'ega moywyrafena'i. —Ae ifutaramū te Janeruwarete 'ga U'agesage muri ae upe. Naka'aranūū pyu rūi 'ga U'agesage muri ae upe. ²¹A'ere nerekoī ore rewiri ra'e nū'ū. Nerepōiri we etywer awi ra'e nū'ū. ²²⁻²³Akwaap je enetywera, ene porerekoaywera nanē nū. Epōit eporerekoaywer awi. Eporogya Jarejuwarete 'ga upe ejee ra'ne: “Jetywera emoit je wi”, ere 'ga upe ra'ne kūi— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

²⁴“Mama'eukwaawa rapyaw ipe Janeruwarete 'ga tene mono eneka'aranūū reewe 'Jau 'ū”, ojeupe Pedro 'ga 'erauwe 'ga ajemuaēma.

—Naani. Peapoukat kasi aipoa Jarejuwarete 'ga upe jee ne— 'Jau Simão 'ga 'gā nupe, ajemuaēma rerekou.

²⁵A'ere Pedro 'ga Juā 'ga retee awau ojewya Jerusareg ipe nū. A'eramū 'gā awau pe wywriwara amunawa pype Jejui 'ga mome'wau akou 'gā nupe.

Etiopi ywy pewara 'ga upe Filipe 'ga 'eawet

²⁶A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'Jau Filipe 'ga upe:

—Ekwap ajepēja pe jo'okawa rupi. 'Yē'ē katy oo ma'e rupi ekwap— 'Jau Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega 'ga wywyteripe 'ga upe. —Jerusareg ipyriuu ijo'ogi. A'e awau Gasa 'Jaw ipe. Nuataypepei 'gā aipoa pe rupi. A'ea pe rupi ekwap— 'Jau Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga upe.

²⁷⁻²⁸A'erauwe Filipe 'ga awau akou aipoa pe rupi. Pe rupi kūima'e 'ga amū rekoa, Etiopi ywy pewara 'ga rekoa. Jerusareg ipe 'ga awau oporogytai Jarejuwarete 'ga upe rai'i. A'efera 'ga 'ut akou oje'wyr ipe nū. 'Ga ywy pewara 'gā 'wyriara kūjā ēē. Kātasi ēē rera. A'eramū 'ga ēē remiayūwa. 'Ga futat ka'aranūū are omaenuna ēē upe. A'e 'ga Filipe 'ga wekoat pe aje. 'Ga 'ywa'yata 'arimū 'ga 'ua akou ka'arana mogytai. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerua erekou imogytai pe rupi. Isai 'ga remikwasiarera rerua erekou imogytai.

²⁹A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'Jau Filipe 'ga upe nū:

—Ere emyēmīna'ī ewau 'ga rupisika— 'Jau 'ga 'Agesagea 'ga upe.

³⁰A'erauwe 'ga awau 'ga rupisika 'ga ka'arana 'ga imogytai renupa. A'e-rauwe Filipe 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—Enereapyo te ejemimogyta are?— 'Jau Filipe 'ga 'ga upe.

³¹—Naani nū'ū. Nakwaawi je nū'ū. Nitywi ee je mueapyoara 'ga amū— 'Jau 'ga 'ga upe. —Terejot je rupi? Ere ejua e'aa 'au eapyka je pyri. Tajemu'e ape ee 'Jau— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Filipe 'ga awau ojeupia 'ywa'yata 'arimū wapyka 'ga pyri. A'eramū 'ga 'ga mu'Jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

³² Aipo 'Jau ka'aran are 'upa:

“Sā'ā karupa'mī raeme'ema weroo ajukaramū.

Amumera 'ā wawa monoogamū miamū waeme'emamū.

Nan tee futat nipo 'ga.

Noje'egi wereko tywereteramū.

³³ ‘Ga te futat te 'ā nia'wyrī akou', 'Jau nipo 'gā ajaupe.

A'ere nipo 'gā 'me ate.

Nokoi'i futari nipo 'ga amū jaruete 'ga 'Jara 'ga.

Nitywi 'ga amū 'ga ra'yra mome'wara. 'Kweramū 'ga ra'yra', na'Jawi nipo 'ga upe.

'Ga ra'yre'emaue 'gā 'ga jukai”,

'Jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue, aipoa 'ga imogytau Filipe 'ga wupi-sigamū erekou.

³⁴ A'eramū 'ga oporonupa ee Filipe 'ga upe:

—Ojee futat te 'ga ka'arana kwasiari inuga rakue? 'Gā amū nee te ra'u nū?— 'Jau 'ga Filipe 'ga upe.

³⁵—Naani. Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga ree te 'ga ikwasiari inuga janee rakue. Jejui 'ga ree te 'ga ikwasiari inuga rakue— 'Jau Filipe 'ga 'ga upe imome'wau.

A'eramū futat Filipe 'ga 'ga mu'Jau Jejui 'ga ree 'ga rerawau erekou pe rupi.

³⁶ Poje 'gā awau 'y upe owaēma.

—Koromū 'y rakwawi ra'e kūi. Eneporopymīwet te 'y pe je ree?— 'Jau 'ga Filipe 'ga upe.

³⁷—Jejui 'ga rerowiarāmū je 'y pe ene pymī futari nū'ū— 'Jau Filipe 'ga 'ga upe.

—A'jea futat je 'ga rerowiari. A'jea futat Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra— 'Jau 'ga 'ga upe.

³⁸ A'eramū 'ga 'Jau wemiayuwa 'ga upe:

—Emory'we oree— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'ywa'yata mory'weukaa 'y 'arimū. A'erauwe 'gā awau ojypa 'y pe. Peu futat Filipe 'ga 'ga pymīau 'y pe rakue. ³⁹ 'Ga pymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Filipe 'ga rerawau 'ga wī. A'eramū ipymīyrera 'ga 'ga resagu'ja-pe'ema. A'eramū 'ga awau akou nū. Aku'iramū 'ga awau akou pe rupi oje'wyr ipe nū. A'eramū 'ga tee awau oporogytau akou pe rupi Jarejuwarete 'ga upe.

—Nitywi 'ga amū ene 'Jawe jee. Ene etee te 'ā eneresage— 'Jau 'ga awau akou oporogytau pe rupi 'ga upe.

⁴⁰ 'Ga pymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Filipe 'ga rerawau pe awi. A'eramū Filipe 'ga ajepeja amunaw ipe ojesaukaa erujewi 'gā nupe, Asoto 'Jaw ipe nū. Peu 'ga akou 'gā mu'Jau Jejui 'ga je'eg are nū. A'eramū 'ga awau akou pe rupi, pe wyriwara amunaw ipe 'gā mu'Jau Jejui 'ga je'eg are. Awau Sesaria upe owaēma.

Saulo 'ga upe Jejui 'ga jesaukaawet

9 ¹Kwe pe Filipe 'ga rekoramū, Saulo 'ga akou Jerusareg ipe Jejui 'ga rero-wiaara 'gā nerekou tyweaete. 'Gā apisi are 'ga afuweramū. A'eramū 'ga awau oporogytau mainana 'wyriararete upe:

—Oo je kwe pewara 'gā nerua ipyykapap. ²A'eramū ene ka'arana kwasiaa jee. Toroo Damasco pe 'jau. Judeu 'gā jatykaawa raarana 'gā nupe, 'gā 'wy-ria'ri 'ga upe toroo esaukaa 'jau. “Saulo 'ga oreremiayuwa. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiaara 'gā nerawau esaukaa 'ga upe” 'ea ene ikwasiaa inuga ka'aran are jee. A'eramū 'gā ka'arana mogyta re Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesaukaa jee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū je 'gā pyyka imunepa moromunepawa pype 'jau. A'eramū je tejeupe 'gā pyypaw ire, 'gā pofaa, 'gā nerua 'au ene upe 'jau. Kūima'efera 'gā, kūjāmera 'gā we futat nipo je erua— 'jau Saulo 'ga mainana 'wyriararete 'ga upe.

—Nai'i. Takwasiat enee 'jau— 'jau mainana 'wyriararete 'ga Saulo 'ga upe.

A'erauwe 'ga ka'arana kwasiaa. A'ere 'ga imonou Saulo 'ga upe. Ojeupe imono re Saulo 'ga awau.

³Damasco pe 'ga waēm ja'wyja'wyräuwe tata eny 'jawewara 'ua ojypa 'ga upe. A'ere natata arūi. Ywag awi 'ua wenyramū 'ga upe. ⁴A'e reny awi Saulo 'ga okyjau u'aa ywyu. Awau 'ūina oyyita ywyu. A'eramū weny awi 'ga kyje-ramū Jejui 'ga oje'ega mua 'ga upe:

—Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵A'eramū

—Awŷja poromū oje'ega jee 'ū?— 'jau Saulo 'ga.

—Jejujamū je je'egi enee. Je te 'ā je rereko tywerete ape— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Ma'eramū te nanuara ereapo ekou? ⁶Ere efu'ama ewau amunaw ipe. Peu 'ga amū tene mu'e eneremiaporam are jee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁷⁻⁸A'eramū Saulo 'ga afu'ama amāl'jāu numiamū. A'ere 'ga rea wewi.

'Ga rupi oo ma'e 'gā enupa futat numiamū. A'ere 'gā nuesagi Jejui 'ga. A'eramū 'gā Saulo 'ga popyyka 'ga rerawau eruatau. Erawau erowaēma amunaw ipe. ⁹Muapyra 'ara rupi 'ga nuesagi futari mama'ea. Mama'e resake'ema 'ga ojemi'ware'ema futat. 'Ya miamū futat 'ga itykure'ema.

¹⁰Aipo amunaw ipe kūima'e 'ga amū akou. Jejui 'ga rerowiaara 'ga. 'Ga upe Jejui 'ga ojesaukaa.

—Ananiasi.

—Ma'ja 'ū?

¹¹—Peu ekwap ukawō'ō esage katy kūima'e 'ga amū rekaa. Judas 'ga rog ipe 'ga ruwi. Sauloa 'ga rera. Tarsu pewarera 'ga. Peu 'ga reni oporogytau jee. ¹²A'ea 'ga renaw ipe futat Ananiasi 'jawa 'ga ojesaukaa 'ga upe opo monou 'ga reakwara 'arimū. A'eramū 'ga amāl'jāu nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe imome'wau. —A'eramū ene ewau 'ga resaka— 'jau Jejui 'ga Ananiasi 'ga upe.

¹³—Tee nū'ū. Akwaap je 'ga rera nū. Kwaiwete 'gā 'ga rera mome'ui jee jepi nū'ū. “Jerusareg ipe 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā Saulo 'ga opyyk imunepa moromunepawa pype” 'ea je aenup jepi nū'ū. ¹⁴A'ere 'ā 'ga ruri 'auwaramū ore pyyka ore rerawau Jerusareg ipe. Mainana 'wyriara 'gā 'ā 'ga mut ene rerowiaaramū ore pyyka— 'jau Ananiasi 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁵A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. A'ere 'ā je te Saulo 'ga pyyrūi tejeupe. Toporowyky 'ga jee 'jau. Jeje'ega 'ga tomome'u Israeu juapyrera 'gā nupe 'jau. Judeue'ema 'gā nupe, 'gā 'wyrīara 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe 'ga toje mome'u 'jau— 'jau Jejui 'ga Ananiasi 'ga upe. ¹⁶—Sā'ā ene je rerowiaara 'gā nereko tyweretea. Nan tee futat nipo je rerowiare'ema 'gā ene rereko tyweretei, ta'e 'ga upe 'jau. 'Awamū ene jeremiayuwa. A'eramū 'gā ene rerekou tyweaete nipo ene je rerowiaara 'gā nereko tyweawera 'jawerimū etee futat, ta'e 'ga upe 'jau— 'jau Jejui 'ga Ananiasi 'ga upe. —A'eramū ene ewau 'ga katu'oka— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁷A'erauwe Ananiasi 'ga awau 'ga upe:

—'Au je ruri ene resaka ki 'ei. Janejararete 'ga je mut ene resaka ki 'ei. Jejui 'ga 'ā Janejararete. Saa'e ene 'ga resaga pe aje rai'i. A'e 'ga je mut ene resaka ki 'ei. 'Awamū ene Jejui 'ga rerowiaaramū ereko je 'jawe— 'jau Ananiasi 'ga Saulo 'ga upe. —Ojeupe je porogyta re Janeruwarete 'ga ene mamā'ēi. U'agesagea nanē 'ga imua ene upe nū, enererekwaramū nū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga opo monou 'ga reakwara 'arimū. ¹⁸A'erauwe ipirapefera 'jawewara u'aa 'ua Saulo 'ga rea awi. A'eramū futat 'ga amā'jāu nū. Janeruwarete 'ga 'Agesage osou 'ga pype 'ga rerekwaramū. 'Ga mā'ē re 'ga 'ga rerawau 'ga pymiāu 'y pe, Jejui 'ga 'ga erowiara resaukaawamū. ¹⁹Opyimī re 'ga oje-mi'waa. A'eramū futat opifuakaramū nū.

Damasco pewara 'gā nupe Saulo 'ga 'eawet

A'eramū 'ga akokou'i peu Jejui 'ga rerowiaar ymanera 'gā pyri. ²⁰A'eramū 'ga judeu 'gā jatykaaw ipe awau Jejui 'ga rerowiaar ymanera 'gā netee. A'e pe Saulo 'ga 'jau:

—Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²¹—Kuu. Poromū nipo Jejui 'ga rerowiaara 'gā apisi are ifuewet ma'efera 'ga 'i ki sa— 'jau 'gā ajaupe. —Jerusareg ipe 'gā apisi are ako 'ga fueweramū ikue re'ā. A'e reewi pa 'ā aipo 'ga 'i nū 'i— 'jau 'gā ajaupe. —'Au na'e 'ga ruri 'gā pofaa 'gā neroo are afueweramū mainana 'wyrīara 'gā nupe rai'i re'ā. A'e reewi pa 'ā aipo 'ga 'i nū 'i— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree.

²²Janeruwarete 'ga opājē monou 'ga upe. A'eramū taetu Saulo 'ga ojero'-waro'wau etee futat 'ga mome'wau.

—A'jea futat. Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. 'Ga futat Janeruwarete 'ga amut janee, janetywera moiawamū rakue. U'eawer imū etee futat 'ga 'ga muri janee rakue— 'jau Saulo 'ga judeu 'gā nupe u'ama.

A'ere aipoa amunaw ipewara judeu 'gā nije'egawarūi 'ga upe.

²³A'eramū 'gā anurenure'i ojemajatykau Saulo 'ga ree numiamū.

—Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

²⁴A'eramū 'gā amunawa osoma rokware rarūmū 'ga ree numiamū. Woje-re'emamū 'gā iarūmū 'ga ree. A'ere Saulo 'ga ikwaawi ojee. A'eramū 'ga uēme'ema.

²⁵Poje 'ga jekoty'aawa 'gā 'jau 'ga upe:

—Paneru pype ese. Toromono ene kwe katy iosoma apyraapa 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga resei paneru pype. A'erauwe 'gā 'ga monoi iupia 'ga monou 'ga mojjpa kwe katy iosoma atykupe katy.

A'eramū 'ga awau Jerusareg ipe 'gā nui.

Jerusareg ipe 'ga oawet

²⁶Damasco awi Saulo 'ga awau oka'jama Jerusareg ipe. “Too teje'aa Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee”, 'jau 'ga numiamū. A'ere 'gā kyjei 'ga wi.

—O'meramū te 'ga 'i. “Too etee 'gā nerekou tyweaete 'jau”, e'i te 'ga janee— 'jau etee 'gā ajaupe.

Okyjau etee 'gā Saulo 'ga wi. ²⁷A'ere Panape 'ga 'ga rerooi Jejui 'ga remi-monofera 'gā nupe, 'ga mome'wau 'gā nupe:

—Damasco pe 'ga waw ipe Janejararete 'ga jesaukari 'ga upe rail'i, oje'ega 'ga 'ga upe rail'i. A'eramū 'ga a'eramū akou Jejui 'ga rerowiaa rail'i— 'jau Panape 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe. —A'eramū 'ga a'eramū Jejui 'ga mome'wau Damasco pewara 'gā nupe. Nokyjei futari 'ga imome'wau 'gā nupe— 'jau Panape 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe.

A'erauwe futat 'gā okyjawe'em 'ga wi. ²⁸A'eramū futat Saulo 'ga oje'aa Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee. A'erauwe futat Saulo 'ga akou Jejui 'ga mome'wau Jerusareg ipewara 'gā nupe. 'Gā moy moyka imome'wau 'gā nupe. Nokyjei futari 'ga Jejui 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe, Jarejararete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe.

²⁹Grego je'ega apoara 'gā nupe nanē 'ga Jejui 'ga je'ega mome'wau akou nū. Judeu 'gā futat. A'ere 'gā grego je'ega tee iapo. Saulo 'ga nanē grego 'gā je'ega apou nū. A'eramū 'ga a'eramū Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe akou. A'ere aipo 'gā mara'neramū etee Saulo 'ga ree. Niporenuwiweri 'gā 'ga ree.

—Iro 'ga Jejui 'ga mome'ui oree. Pe'je ajee sijuka 'ga— 'jau 'gā ajaupe, Saulo 'ga ree amara'neramū.

³⁰A'e renupawe Jejui 'ga rerowiaara 'gā Saulo 'ga rerawau Sesaria pe. Pe awi 'gā 'ga monou Tarsu pe.

—E'aawer ipe, Tarsu pe ekwap ra'ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Saulo 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū.

³¹A'eramū peuwara 'gā opota'waramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee. Nuereko tywera'uweri futari 'gā 'gā. Judeja ywy pewat, Garireja ywy pewat, Samari ywy pewat. Mīmera 'gā opota'waramū 'gā nee.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā poaa akou, Jejui 'ga rerowiarukaa peuwara 'gā nupe. A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā ojemomytuna kwaiwete. Kwaiwete 'gā 'ga rerowiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea wejue 'gā poaa. A'eramū 'gā a'eramū ojemomytuna kwaiwete.

Pedro 'ga ataawet

³²Pedro 'ga watau akou amunawa moyka akou. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesaka akou. Poje 'ga awau Lida 'jaw ipe. ³³Peu ika'na ma'e 'ga amū 'upa kama pype. Oito 'ga kwara mu'aa 'upa kama pype. Nuatai futari 'ga. Nojywi futari 'ga okama awi.

³⁴A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jejui 'ga ene majaruete, ki Eneiasi. Ere efu'ama, ekama nuga gatu— 'jau Pedro 'ga Eneiasi 'ga upe.

A'erauwe Eneiasi 'ga afu'ama. ³⁵A'eramū 'ga majaruete resakara 'gā Jejui 'ga rerowiaa ajemogyau. Lida pewara 'gā, Saron ipewara 'gā 'jau Jejui 'ga rerowiaa ajemogyau.

³⁶ Jope 'jaw ipe kūjā ēē mū akou, wesageramū. Ēē rera Tabita. Grego je'eg imū Torika ēē rera. Jejui 'ga rerowiaara ēē. A'eramū ēē mama'e apou imonou ikaraemāe'ema 'gā nupe. ³⁷ Poje ēē ojero'wau. A'eramū ēē amanūmū. A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā ēē reumera pireita iauwana taity pyu. A'ere 'gā ēē rerawau inuga 'og ywate pype.

³⁸ Poje 'gā Pedro 'ga rera renupa.

—Lida 'jaw ipe Pedro 'ga rekoi— 'jau 'gā ajaupe. —Pe'je ajee sienūi 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

Ipyriuu'i Lida ruwi. A'eramū 'gā mukūja kūima'e 'gā monou 'ga renūina. Awau 'gā owaēma 'ga upe:

—Ene poreawua ore ruri, ki Pedro. “Em̃em̃yī'i ejua Jope 'jaw ipe, ere ki 'ga upe”, e'i 'ga ore— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'eramū Pedro 'ga awau 'gā nupi. Jope pe 'ga rerowaēm ire 'gā 'ga rerawau erojeupia 'og ywate pype. Peu imen manū ma'efera 'gā 'upa taity resaukaa ajaupe, ajaa'wau 'upa.

—Sā'a jeraitya. Tabita kynā wapo imua jee ikue— 'jau 'gā ajaa'wau 'upa, ēē remiapofera resaukaa Pedro 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekwap peje'jāu ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau ū'jāu. 'Gā 'ē re Pedro 'ga wapyka wenupy'āu oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ga amā'jāu amanū ma'efera ēē ree.

—Ere ewya nū— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

A'erauwe ēē wojejerawamū Pedro 'ga resaka. A'eramū futat ēē owya.

⁴¹ A'eramū Pedro 'ga ēē powatāu ēē mojpā kama awi.

A'erauwe Pedro 'ga wafukaita ū'ē ma'efera 'gā nupe:

—Pe'je pejejua ēē resaka. Koromū ēē ferawī nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

⁴² A'eramū 'ga rera okwasi'wau amunawa pype. “Kūjā ēē Pedro 'ga omoferap Jejui 'ga rer imū” 'ea okwasi'wau Jope pe. A'eramū kwaiwete 'gā Jejui 'ga rerowiaa.

⁴³ A'e pe futat Pedro 'ga opytawaipa Simão 'ga rog ipe. Simão 'ga wyra pirera apoara. 'Ga rog ipe 'ga opytawaipa.

Koneriu 'ga Pedro 'ga renūinawet

10 ¹ Sesaria 'jawa amunaw ipe kūima'e 'ga amū akou. Koneriu 'ga rera. Jefaruu 'gā 'wyrīa'ria poromū. Itari ywy pewara 'gā 'jau 'gā aipo jefaruu 'gā nupe. ² Najudeu arūi 'ga. A'etea 'ga oje'ega monou akou Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga pytuna 'gā nanē Jarejuwarete 'ga muorypa nū. Ikaraemāe'ema 'gā nupe nanē 'ga mama'e monou nū. ³ Kwara jerewamū ywagipewara 'ga ojesaukaa oje'ega 'ga upe:

—Koneriu!— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁴ Koneriu 'ga okyjau ywagipewara 'ga resaka. A'etea 'ga 'jau:

—Ma'ja?— 'jau 'ga.

—Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup. Ene kwaap 'ga ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoramū. A'eramū 'ga wea'aramū ene ree. ⁵ A'eramū ki ene 'gā amū monou Jope pe. Simão Pedro 'ga rerurukaa 'gā nupe. ⁶ Ajepeja Simão 'ga rog ipe 'ga rekoi, wyra pirera apoara 'ga rog ipe. 'Yē'ē pyri teni— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁷⁻⁸ A'erauwe ywagipewara 'ga awau 'ga wi. A'erauwe Koneriu 'ga wemia-yuwa 'gā amū neniina. A'eramū 'ga ojeupe ywagipewara 'ga jesaukaawera mome'wau 'gā nupe:

—Ywagipewara 'ga ojesaukat jee ko. “Kūima'e 'gā amū emono Jope pe. Peu Pedro 'ga rekoi Simão 'ga rog ipe”, e'i 'ga jee ko. “A'eramū ene 'gā amū monou 'ga rerua”, e'i ywagipewara 'ga jee ko. A'eramū pēē pejewau 'ga rekaa, 'ga rerua jee— 'jau Koneriu 'ga 'gā nupe.

A'erauwe muapya 'gā oi. Mukūja 'gā 'ga remiayuwa etee 'gā. Ajepeja 'ga jefaruua. Jefaruū 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaara. A'eramū 'ga awau 'gā nupi.

⁹ Ai'iwe 'gā waēm enune Pedro 'ga awau ojeupia 'og ywate 'arimū 'ūina oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Aje kwara ruwamū 'ga 'ūina oporogytau 'ga upe. ¹⁰ Opy'arayparamū Pedro 'ga awau 'ūina oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Nojemī'wari we 'ga. Kumia 'gā wapo je erekou. A'eramū 'ga opy'arayparamū 'ūina. ¹¹ A'e pype mama'e resaka. Taity aparasiga 'ua ojypa ywag awi 'ga upe. Tuwiiu taitya. Taity apou imotatusimū. ¹² A'e pype 'ga wyra tesirūmera resaka. Wata ma'e, owewe ma'e, oyryryk ma'e. Mīmera 'ga esaka kwaiwete. Judeu 'gā nupe i'upyre'ema juejue 'ua ojypa taity pype 'ga upe. A'e pype 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupa.

¹³—Ere amū jukau i'wau, ki Pedro— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe.

¹⁴—Naani nū'ū. Na'tui je mama'e tywera jepi nū'ū.

¹⁵ Aipo 'ga 'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani. Oreremi'ue'ema ere awi jeremiapofera upe— 'jau Ku'jywa 'ga 'ga upe.

¹⁶ Muapyr etee 'ga oje'ega 'ga upe. A'ere taitya ojewya awau ywag ipe 'ga wi nū. ¹⁷ A'eramū 'ga 'ūina wea'aramū ee. “Ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga esaukari jee 'wei? Ma'ja are sipo 'ga poromū 'eweramū je ree 'wei?” 'jau 'ga ojeupe.

A'e are Pedro 'ga rea'at 'ga renamū Koneriu 'ga remimonofera 'gā 'ua pe rupi.

¹⁸—Ma'ape te Simão 'ga roga reni?— 'jau 'gā 'gā amū nupe.

—Peu teni— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ua owaēma. Owaēm ire oporonupa 'ga ree:

—'Au te Simão Pedro 'ga rekoi?— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Ēē. 'Au futat 'ga rekoi— 'jau peuwara 'gā 'gā nupe.

¹⁹⁻²⁰ A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega Pedro 'ga upe:

—Pedro, ekwap ejypa. Muapya kūima'e 'gā 'ut akou ene rekaa. Ere ewau ejypa emyēmīna'i. Tereo 'gā nupi 'jau. Ere ki ewau ejuāge'emamū futat. Je te 'ā 'gā amut 'au enee— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'erauwe 'ga awau ojypa kamēsīete futat.

—Koromū je pēnemiekarāmū je rekoi— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Ma'ja are te peko?— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²²—Naani. Ore'wyriara 'ga te ore mut. Koneriu 'ga te ore mut ene upe. 'Ga nanē Jarejuwarete 'ga werowiat nū. 'Ga esage ma'ea. Judeu 'gā juejue 'ga opojeup. A'eramū Janeruwarete 'ga ojepyriwara 'ga mua 'ga moporogytaukaa 'ga upe rai'i. A'eramū 'ga ore mua enee— 'jau 'gā 'ga upe imome'wau.

²³ A'erauwe Pedro 'ga 'i 'gā nupe:

—Pe'je ajee pejējua pejesou pejesea 'au. Ai'iwe soo 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

A'eramũ 'gã awau osou. Ai'iwe 'gã Pedro 'ga rerawau aipo awi. Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nanẽ awau 'gã nupi nũ. Awau 'gã osea pe aje. ²⁴Ai'iwe 'gã awau nũ. Awau 'gã owaẽma Sesaria pe. Peu judeue'ema 'gã 'upa ajatykau kwaiwete, 'gã waẽma rapesaka. ²⁵Gã waẽm 'gã oramũ Koneriu 'ga 'ua wenupy'au wapyka Pedro 'ga rowase. A'ere Pedro 'ga 'i 'ga upe:

²⁶—Naani. Ereapo awi nanuara. Ku'jywa 'ga rowase etee te ae nan iapoi. Aerefetee te je pẽ 'jawe. NaJejui 'ga rui je— 'jau Pedro 'ga Koneriu 'ga upe. —Ere efu'ama etee— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

A'erauwe Koneriu 'ga fu'ami. ²⁷Oporogytá pype 'ga 'gã nerawau erosou wog ipe. Kwaiwete Pedro 'ga 'gã nesaka 'gã jatyka 'gã nuwamũ. ²⁸A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ore 'ã judeuramũ norosearui judeue'emamũ pẽ'wyr ipe. Najudeuramũ orejekoty'aawa rui agawewi judeue'emamũ pẽ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —A'ere 'ã Janeruwarete 'ga te 'ga 'i jee. A'eramũ je 'ã 'agamũ tejua tesou pẽ'wyr ipe. “Norosea'uweri ore pẽ'wyr ipe”, ere kasi 'gã nupe ne, 'jau Janeruwarete 'ga jee. “Nepẽa'wyr i pẽ”, 'jawe'em nanẽ ene 'gã nupe nũ, 'jau Janeruwarete 'ga jee— 'jau Pedro 'ga oporogytá 'gã nupe. ²⁹—A'eramũ je 'ã tejua pẽ tejenũjamũ pẽ nesaka. Tefere'emamũ tejua— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Ma'eramũ aje je renui pejepe rai'i ki 'ei? Pe'je imome'wau jee— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

³⁰A'erauwe Koneriu 'ga imome'wau 'ga upe:

—Ikokaru'wi je teje'ega monoi te'ýina Jarejuwarete 'ga upe, kwara jere-wamũ ai'i— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramũ ywagipewara 'ga amũ ojesaukaa erujewi jee. Waity enyfuga rerua erojypa jee. ³¹A'eramũ 'ga 'jau jee: “Janeruwarete 'ga enje'ega wanup. Ene kwaap 'ga ikaraemãe'ema 'gã nupe mama'e monoramũ”, 'jau 'ga jee. ³²“Jope pe kũima'e 'ga amũ rekoi, Simão Pedro 'ga rekoi. Ajepeja Simão 'ga rog ipe 'ga rekoi, wyra pirera apoara 'ga rog ipe 'ga rekoi. 'Yẽ'ẽ pyri 'ga roga reni. A'eramũ ene 'gã amũ monou 'ga upe”, e'i ywagipewara 'ga jee ai'i— 'jau Koneriu 'ga imome'wau Pedro 'ga upe. ³³—A'eramũ je 'gã monou kamẽsiete enee ai'i. Au'je katu aje 'ã erejot. A'eramũ 'ã 'awamũ jarejupa jarejatykau Jarejuwarete 'ga ree— 'jau 'ga 'ga upe. —Maran aje ene ma'ja ki emome'u 'gã nupe, e'i aje Janeruwarete 'ga enee rai'i?— 'jau Koneriu 'ga Pedro 'ga upe. —Ere imome'wau ore. Taruenup 'jau— 'jau Koneriu 'ga Pedro 'ga upe.

'Gã nupe Pedro 'ga 'eawet

³⁴—A'jea futat rai'i— 'jau Pedro 'ga Koneriu 'ga upe. —Ymã te ako Janeruwarete 'ga judeuramũ etee 'ga jejukai ore ree ikue. ³⁵A'ere 'awamũ 'ga jejukai pãwẽ pãwẽi ae ree. A'jea futat ae wemifutara apoaramũ 'ga a'jea futat 'ga jejukai ae ree. Wemifutara apoare'ema 'gã nee te aje 'ga nojejukai futari— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'ga upe, 'ga pytuna 'gã netee futat. ³⁶⁻³⁷—Pẽ 'ã judeue'ema agawewi. A'etea 'ã pekwaap “Jarejuwarete 'ga oje'eg judeuramũ ore” 'ea. Jejui Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga mota'wau werowiaaramũ janee. 'Awamũ ore Jejui 'ga rerowiaa nanẽ nũ. A'eramũ 'awamũ Janeruwarete 'ga amara'ne'emamũ ore ree. Jejui 'ga futat te 'ã Janejararetea— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

—Pẽnea'at te Juã Batista 'ga rekwawer are, Judeja ywy pe ako ma'efera 'ga rekwawer are? 'Ga ra'ne futat ako akou oje'ega 'gã nupe ikue: “Pejetywer

awi pepoit. Jarejuwarete 'ga je'ega peenup", 'Jau ako 'ga akou Judeja ywy pe ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. ³⁸—'Ga futat ako Jejui 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga pymi 'y pe ikue. A'eramū ako Janeruwarete 'ga 'ga pymi re U'agesage mua 'ga upe ikue. Opājē esage mua ako imojypa Jejui 'ga upe ikue. A'eramū ako 'ga watau amunawa moyka akou ikue. Aeteu katu'oka. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui 'ga mama'eukwaawa moia. 'Uwa 'ga pājē mū te ako 'ga mama'e apoi ikue. ³⁹Aipoa ajee je 'ā amome'u pē nupe. Je 'ā 'ga resakarera— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. —'Ga poromoferapawera nanē je 'ā esaka nū. Israeu juapyreramū orewwy pe 'ga iapou futat. Jerusareg ipe nanē 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'ogi kwaiwete nū. A'ere ako 'gā 'ga monoi imu'ama 'ypepywar are 'ga jukau ikue— 'Jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe, Jejui 'ga rekawawera mome'wau 'gā nupe.

⁴⁰A'eramū Pedro 'ga 'Jau nū:

—Jejui 'ga manū re ako 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi etee ikue nū. Imuapya 'ara rupi 'ga 'ga moferapa. A'eramū 'ga 'ga resaukaa oree. ⁴¹Najuejue etee rūi 'gā 'ga resagi poromū ikue. Wemiayuwamū etee te 'ga jesaukari oree ikue. Oferaw ire 'ga 'ua ojemi'waa ore pyri ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. ⁴²—A'ere 'ga 'Jau oree ikue: “Morogyta esagea pemokwasi'o 'gā nupe”, 'Jau 'ga oree ikue. “Tejerowiarāmū je 'gā katu'ogi”, e'i 'ga pē nupe ai'i, pe'je ki 'gā nupe imome'wau— 'Jau 'ga oree ikue. —“Pejetywer awi pēpoiriweramū je imoiri pē nui”, e'i 'ga pē nupe, pe'je ki 'gā nupe, 'Jau 'ga oree ikue— 'Jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Jejui 'ga futat Janeruwarete 'ga imogou ae mojo'okaramū. Amanū ma'eferamū, ajemogy ma'eramū. Mimeramū 'ga jane mojo'oka jarejai. 'Ga futat nipo anure 'ut ojewya 'awa ywy pe nū. A'eramū nipo 'ga ae mojo'oka. “Agera 'gā oo ywag ipe je pyri. Ko 'gā te ajee oo mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'Jau nipo 'ga. Werowiaaramū nipo 'ga ae monou ywag ipe ojepyri. Werowiare'ema 'gā nipo 'ga imonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe.

⁴³—Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē 'ga mome'wau 'gā nupe rakue. “Werowiarāmū Jejui 'ga aetywera moiri ae wi opājē mū”, 'Jau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejui 'ga upe rakue— 'Jau Pedro 'ga imome'wau u'ama.

Judeue'ema 'gā nupe U'agesage monoawet

⁴⁴⁻⁴⁶Pedro 'ga porogyta 'ga 'amamū Janeruwarete 'ga U'agesage mua imogeu 'gā pype 'gā nerekwaramū. A'erauwe 'gā oje'eg amuteeramū Jarejuwarete 'ga muorypa.

—Nitywi 'ga amū ene 'Jawe. Ene etee te 'ā eneresage oree— 'Jau 'gā oje'ega 'ga upe 'ga muorypa.

'Gā nemikwaawe'ema je'ega 'ga 'Agesage iapoukaa 'gā nupe. A'eramū judeu 'gā, Joep awi Pedro 'ga rupi 'ut ma'efera 'gā erowiaa.

—Kuu. Jane upe etee te sipo 'ga U'agesage muri pa, sa'e nā'ā jane re'ā. A'ere pa 'ga 'ā judeue'ema 'gā nupe we U'agesage muri nū— 'Jau judeu 'gā ajaupe, oporesagamū ee.

A'eramū Pedro 'ga 'Jau opytuna 'gā nupe:

⁴⁷—Jane upe 'ga U'agesage muawera 'Jawerimū 'ga U'agesage muri 'gā nupe. A'eramū 'gā 'awamū jane 'Jawe futat ajemogyau— 'Jau 'ga opytuna 'gā

nupe. —Nepefutari nipo pēē mū 'gā pymīa 'y pe jareje'jawe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Naani nū'ū. Jaruete futari nū'ū— 'jau 'gā Pedro 'ga upe. —Jejui 'ga 'gā erowiar ire jane 'gā pymīāu 'y pe, Jejui 'ga rerowiara resaukaawamū— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

A'eramū 'gā 'jau:

—A'jea futat ore Jejui Kristu 'ga rerowiari— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Pedro 'ga 'gā pymīāukaa 'y pe 'ga amū upe. Opyīmī re 'gā 'jau Pedro 'ga upe:

—'Au ekoeko'i ore pyri— 'jau 'gā 'ga upe.

—Nai'i— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga akokou'i 'gā pyri.

Pedro 'ga wekwawera mome'uawet

11 ¹ Poje judeue'ema 'gā nera okwasi'wasi'wau Judeja ywy pe. Jejui 'ga rerowiaara 'gā, Jejui 'ga remimonofera 'gā netee 'gā nera renupa. “Judeue'ema 'gā nanē 'awamū Jejui 'ga rerowiaaramū” 'e renupa. ² A'eramū 'gā amū ifutare'ema. Jerusareg ipe 'ga jewyramū peuwara 'gā amū oje'ega-yau Pedro 'ga upe:

³ —Ma'eramū sipo ene ewau esou judeue'ema 'gā nog ipe rai'i? Imojewa-gipyre'ema 'gā nog ipe rai'i?— 'jau 'gā Pedro 'ga upe. —Jane 'ā nisearūi judeuramū judeue'ema 'gā nog ipe. Ma'eramū sipo ene ejemi'waa 'gā pyri rai'i ki 'ei? Imojewagipyramū etee sipo Ku'jywa 'ga ae katu'ogi pa, sa'e nā'ā jane re'ā. A'ere 'ā ereo ijewage'ema 'gā pype ekou rai'i— 'jau 'gā Pedro 'ga upe oje'ega 'upa.

⁴ A'erauwe Pedro 'ga wekwawera mome'waupap 'gā nupe u'ama.

⁵ —Naani. Jope pe tekou je teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe te'ŷina ai'i. A'e pype je taityuu resaka ai'i. Ae fayuwa 'jawe etee futat je esaka. Ywag awi ijyp turamū. Tuwi te taitya. Taity apou imotatusimū. A'e pype je wyra tesarūmera resaka. ⁶ Wata ma'e, oyryryk ma'e, owewe ma'e 'jau je esaka ipype ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. ⁷ —A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega jee: “Ere efu'ama amū jukau i'wau”, 'jau 'ga jee. ⁸ A'ere je 'i 'ga upe: “Naani. Wyraiwa 'agamū jee. Nara'ui ore 'aga wyra jepi”, 'jau je 'ga upe— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe. ⁹ —A'eramū 'ga aipo je 'eramū oje'egu'-japa jee nū: “Naani. Aipo ere awi jeremiapofera mama'e upe. Je te 'ā aapo eneremi'uramamū. A'eramū ene aipo 'jawarūe'em jeremiapofera mama'e upe. Wyraiwa ere awi jeremiapofera upe”, 'jau 'ga jee ai'i— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁰ —Muapyt etee 'ga oje'ega jee. Muapyt je upe 'ga je'eg ire taityuua wyra rerojewya erawau ywag ipe je wi nū— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —Tejewi ijeupir ire je te'ŷina tejea'aramū ee. ¹¹⁻¹² A'e pype Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega jeywyter ipe. “Muapya 'gā 'ut owaēma enee”, 'jau 'ga oje'ega jee. “Ekwaw iki 'gā nupi, ejuāge'emamū futat. ‘Oo te je judeue'ema 'gā nupi?’ ere kasi ne. Ere ki ewau futat 'gā nupi”, 'jau 'ga jee. A'e pype muapya kūima'e 'gā 'ua owaēma jee— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe. —Sesaria awi Koneriu 'ga 'gā mua jee. A'eramū je tewau 'gā nupi, tejuāge'emamū futat. Jope pewara 'gā amū awau ore rupi. Seis 'gā awau ore rupi. Jejui 'ga rerowiaara 'gā, judeu

'gã— 'Jau 'ga 'gã nupe. —Sesaria pe orowaem ire arawau orosou Koneriu 'ga rog ipe. ¹³⁻¹⁴Oje'wyr ipe ore waemauwe 'ga wemiesagera mome'wau ore:

—“Ywagipewara 'ga 'ut amũ ojypa jee ai'i”, 'Jau Koneriu 'ga imome'wau jee. “Joepa pe 'gã amũ emono Simão Pedro 'ga rekaa. 'Ga tene mu'e Jejui 'ga ree 'Jau”, 'Jau 'ga jee. “A'eramũ ene ejekatu'oka epytuna 'gã netee”, 'Jau ywagipewara 'ga jee. “A'eramũ je 'gã amũ monou ene rekaa ai'i”, 'Jau Koneriu 'ga jee imome'wau— 'Jau Pedro 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

¹⁵—A'erauwe je Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Judeue'ema 'gã agawewi. A'etea je amome'u 'ga 'gã nupe— 'Jau Pedro 'ga 'gã nupe. —'Gã nupe je porogyta je 'amamũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype 'gã nerekwaramũ. Sooko 'ga jane upe imura ikue. Nan futat 'ga imua 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'awamũ Jejui 'ga rerowiaa— 'Jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama. ¹⁶—A'erauwe je tejea'aramũ Jarejararete 'ga je'eg are. “Juã 'ga ako pẽ mũ pymiãu 'y pe ikue. A'ere nipo je anure te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri imogeu pẽ pype pẽnerekwaramũ” 'ga 'eawer are. “Nanuara upe pa 'ga 'i rakue”, 'Jau je esaka ai'i— 'Jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁷—A'jea futat ajee 'ga U'agesage muri judeue'ema 'gã nupe nanẽ ai'i nũ. Sooko 'ga wa'yra 'ga rerowiaaramũ U'agesage mura janee ikue. Nan tee futat 'ga U'agesage muri 'gã nupe ai'i— 'Jau Pedro 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe. —Je na'eariũ Jarejuwarete 'ga upe “Ereapo awi nan”, na'ea'uweri je 'ga upe— 'Jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁸Aipo ojeupe 'ga 'eramũ Pedro 'ga upe oje'ega moywyrafenarera 'gã opika etee futat ajemogyau.

A'ere 'gã 'Jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage ore. Judeue'ema 'gã agawewi 'ã. A'etea 'ã 'gã tywera remoit 'gã nui— 'Jau 'gã 'ga upe. —Otywer awi 'gã poiriweramũ 'ã ene 'gã katu'oka. A'eramũ 'gã nanẽ awau amanũ re ene pyri nũ. Ore 'Jawe futat 'gã ajemogyau ene pyri nakwaparimũ ete rui futat— 'Jau 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, Pedro 'ga aipo mome'u re.

Panape 'ga Saulo 'ga reroawet

¹⁹Estevão 'ga 'gã ijuka re Jejui 'ga rerowiaara 'gã okwasi'wau amunawa pype Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe rakue. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã wereko tywereterauwe futat 'gã okwasi'wau awau 'gã nui. Fenisia ywy pe, Sipiri 'ypõ'õ me, Ātioki 'Jawa amunaw ipe. Mĩmera pype 'gã okwasi'wau awau Jejui 'ga mome'wau. Judeu 'gã nupe etee futat 'gã awau ajemogyau imome'wau. ²⁰A'ere amumera 'gã oi imome'wau Judeue'ema 'gã nupe we. Sipiri pewarera 'gã, Sirene pewarera 'gã netee 'gã oi imome'wau Judeue'ema 'gã nupe.

—Werowiaramũ Jejui 'ga pẽ katu'ogi— 'Jau 'gã 'gã nupe.

²¹Jarejuwarete 'ga pãjẽa wejue te 'gã wereko. A'eramũ Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiarukaa peuwara 'gã nupe. Kwaiwete Ātioki pewara 'gã Jejui 'ga rerowiaa, ajemogyau 'ga remiayuwamũ.

²²Anure Jerusareg ipewara 'gã Jejui 'ga rerowiaar ppyarera 'gã 'gã nera renupa. “Kwaiwete Ātioki pewara 'gã nanẽ Jejui 'ga rerowiari nũ. Judeue'ema 'gã nanẽ 'ga rerowiaa nũ” 'e renupa. A'eramũ 'gã Panape 'ga monou Ātioki pe 'gã nesaka. ²³⁻²⁴Esage ma'e 'ga te poromũ, Panaperamũ. Werowiat te 'ga Jejui 'ga. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramũ 'ga a'eramũ wesageramũ akou.

A'eramũ 'ga awau Ātioki pe Jejui 'ga rerowiaara 'gã nesaka etee ra'ne 'ga akou. "A'jea futat Janeruwarete 'ga esageramũ 'gã nupe", 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga aku'iramũ 'gã nee. A'eramũ futat Panape 'ga 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

—Pe'je Jejui 'ga rerowiaa a'jea futat pejejemogyau. Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne— 'jau Panape 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe.

Peu Panape 'ga rekoramũ amumera 'gã nanē Jejui 'ga rerowiaa nũ, kwaiwete. ²⁵A'eramũ Panape 'ga awau Tarsu pe Saulo 'ga rekaa. ²⁶'Ga rekoar ire 'ga 'jau Saulo 'ga upe:

—Ere iruukwe je rupi Ātioki pe. Najepoirũ je teje'ega 'gã nupe— 'jau Panape 'ga Saulo 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe— 'jau Saulo 'ga Panape 'ga upe.

A'erauwe 'gã awau ojewya Ātioki pe nũ. Peu 'gã kwara mũ mu'aa Ātioki pe. Peuwara 'gã 'ga imu'jau Jejui 'ga je'eg are. A'eramũ Ātioki pe ra'ne 'gã 'jau "Kristu 'ga remiayup" 'jau 'gã Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe rakue.

²⁷Peu 'gã nekoramũ 'gã amũ awau Jerusareg awi Ātioki pe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã awau. A'eramũ 'gã ajatykau 'gã nee. ²⁸Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amũ rera Agapu. A'eramũ 'ga afu'ama oporogytau 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramũ 'ga 'Agesagea 'ga mu'eukaa Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe:

—Anure nipo mama'ea teepawamũ jane wi. A'eramũ nipo jane najuejue etee futat ty'ara rerekou— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau.

'Ga 'eawer imũ etee futat ojeapou 'gã nupe anure. Krautiu 'ga 'wyriaramũ 'ga renamũ ojeapou 'gã nupe rakue.

²⁹A'eramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'jau ajaupe:

—Janepytuna 'gã ty'ara wereko, Judeja ywy pewara 'gã. A'eramũ jane ka'aranũũ monou jarepytuna 'gã nupe— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã ka'aranũũ mono'oga 'gã nupe imonopyramũ. Ika'aranũũe'ema 'gã ināinānī'i etee imonou. Ika'aranũũ kwai ma'e 'gã e'yjuu imonou 'gã nupe.

³⁰A'eramũ 'gã 'jau Panape 'ga upe Saulo 'ga retee:

—Pe'je jareka'aranũũ rerawau 'gã nupe— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ 'gã ka'aranũũ rerawau Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara 'gã nupe Jerusareg ipe.

Tiago 'ga jukaawet

12 ¹Anure Erote 'ga teewi Jejui 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete nũ. Erote 'ga judeu 'gã 'wyriara. ²A'eramũ 'ga Tiago 'ga ajuwonogukaa jyyu pyu. Juā 'ga reki'yra 'ga Tiagoramũ. ³Judeu 'gã nupe Tiago 'ga jukaa esage futat. A'eramũ Erote 'ga "esage nā'ā judeu 'gã nupe re'ā", 'jau 'ga ojeupe. ⁴A'eramũ 'ga Pedro 'ga pyygukaa imunewukaa jefaruu 'gã nupe. Irū-pāwēa jefaruu 'gã 'ga rarūmũ ajemogyau. A'ere 'gã py'rawara 'gã 'ga rarūmũ. A'ere 'gã py'rawara 'gã 'ga rarūmũ nũ. A'ere 'gã py'rawara 'gã 'ga rarūmũ nũ. Ojopy'rapy'rau etee futat 'ga ree 'ga rarūmũ.

Judeu 'gã ajatykau 'araiwa rupi, mani'oko'o jopype'ema 'wawa rupi. A'eramũ Erote 'ga 'jau ojeupe: "Judeu 'gã maraka teepaw ire Pedro 'ga tarurukat 'gã nupe 'gã nowase 'jau kwy. Tomogyta 'ga 'gã neape 'jau kwy. Nia'wyri 'ga, 'gã 'eramũ je 'ga jukaukaa", 'jau Erote 'ga ojeupe numiamũ.

⁵ A'eramũ 'ga Pedro 'ga munewukaa moromunepawa pype. 'Ga pofaa itaju pyu. Mukũja itaju pyu 'gã 'ga pofaa 'ga nuga. Kwaiwete jefaruu 'gã 'ga resakara. Tesiseis jefaruu 'gã 'ga resakara. A'eramũ ojopy'rapy'rau etee futat 'ga ree 'ga resaka 'ga rerekou.

—Kasi iëmi ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gã nuwi oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe Pedro 'ga ree.

—Emuëmukat 'ga oree, ki Ku'jyp. Kasi 'gã a'e pe 'ga jukai ne. Narafutari ore 'ga jukaa— 'jau 'gã 'upa, oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

Moromunepaw awi Pedro 'ga renuëmawet

⁶⁻⁸ “Ai'iwe pa je Pedro 'ga rerurukari 'gã nowase kwy” Erote 'ga 'eawera ppytuna rupi Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua Pedro 'ga renuëmukaa jui. Tata 'jawe futat ywagipewara 'ga wenyfugamũ 'ua Pedro 'ga upe. Jefaruu pō'ō me Pedro 'ga 'ũina moromunepawa pype osea. Mukũi itaju pyu 'gã 'ga pofaa 'gã nee. Moromunepawa rokwar ipe nanë jefaruu 'ga 'ami iarũmũ nũ. A'etea ywagipewara 'gã 'ut ojesaukaa Pedro 'ga upe. A'eramũ ywagipewara 'ga Pedro 'ga jasi'ywyika 'ga momaka 'jau 'ga upe:

—Ere ejua, ki Pedro— 'jau ywagipewara 'ga Pedro 'ga upe.

A'erauwe futat Pedro 'ga pofaawa jerawi 'ga wi ojetee futat.

—Ere epyapaawa munepa, eku'afaawa nanë nũ— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

A'erauwe Pedro 'ga iapou.

—Epiara munepa ere ejua je rupi— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁹⁻¹¹ A'eramũ Pedro 'ga afu'ama awau jefaruu pō'ō awi futat, awau ywagipewara 'ga rewiri. Tuwĩuu moromunepawa. A'erauwe ywagipewara 'ga 'upa tenune Pedro 'ga upe, 'ga rerokwapa jefaruu pyu. A'eramũ 'gã awau okwapa ajepeja jefaruu pyu. Awau 'gã owaëma itaju 'okwara upe. Pook. Ojeawopytymo'woka ojetee futat 'gã nupe. Awau 'gã uëma ukawō'ō me. Ukawō'ō mũ rupi awauwe ywagipewara 'ga opojo'ogamũ 'ga wi awau ojeupia ywag ipe nũ.

A'erauwe Pedro 'ga apyakwafugamũ. “Kuu. A'jea futat nipo ajee je ëmi ra'e. Afayup sipo je pa a'e nakwe je re'ä”, 'jau Pedro 'ga ojeupe. “Janeruwarete 'ga pa ywagipewara 'ga amut je renuëma ra'e, Erote 'ga wi ra'e”, 'jau Pedro 'ga ojeupe. “Toroo 'ga ijukau 'jau, e'i Erote 'ga jee numiamũ. Judeu 'gã nanë je juka are ifuwet nũ. A'ere Ku'jywa 'ga naje jukaukari 'gã nupe”, 'jau Pedro 'ga ojeupe.

¹² Ee weapyo re Pedro 'ga awau Mari ëë rog ipe, Juã Maku 'ga y ëë rog ipe. Peu 'gã kwaiwete 'upa Jarejuwarete 'ga mogytau Pedro 'ga ree.

—Emuëm 'ga imua oree— 'jau 'gã 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

¹³ A'e pype Pedro 'ga 'ua 'okwara mopoga 'gã nupe u'ama. Pog pog pog. A'eramũ 'gã nemiyuwa ëë, Rode ëë awau 'okwar ipe.

—Awÿja te poromũ ako?— 'jau ëë.

A'ere ëë 'okwara nuawopytymo'wogi esaka.

Aipo ojeupe 'eramũ Pedro 'ga oje'ega ëë upe:

—Je ako Pedroramũ— 'jau 'ga ëë upe.

¹⁴ Aipo ojeupe 'eramũ ëë 'ga je'ega kwaapa. A'eramũ ëë aku'iramũ 'ga ree awau ujãna 'ga mome'wau 'gã nupe.

—Pedro kīā 'ut u'ama 'okwar ipe— 'jau ēē 'gā nupe.

A'ere 'gā nurowiari etee ēē.

¹⁵—Ene'me awi i— 'jau etee 'gā ēē upe.

—A'jea futat— 'jau etee ēē 'gā nupe.

—Ywagipewara 'ga nipo! Pedro 'ga ree ojejuka ma'e 'ga nipo!— 'jau etee 'gā ēē upe.

—Naani. Pedro kīā futat— 'jau etee ēē 'gā nupe.

¹⁶A'ere Pedro 'ga niojeri futari u'ama 'okwara mopoga pog pog pog.

Poje 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. A'jea futat nipo aipo kūi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau 'okwara rawopytymo'woka 'ga resaka.

—Kuu. A'jea futat ra'e kūi. Pedro 'ga futat ra'e kūi. O'meramū sipo ēē 'i pa, sa'e nā'ā jane re'ā— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷A'erauwe Pedro 'ga opo mowyri 'gā nupe, 'gā momika.

—Pe'je pejepika. Jeje'ega tepeenup 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga uēmawera mome'wau 'gā nupe. Imome'upaw ire

—Enupare'ema 'gā nupe nanē ki pemome'u nū. Ajepeja Tiago 'ga upe nanē ki pemome'u pejewau nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

Imome'upaw ire Pedro 'ga awau 'gā nui.

¹⁸Ai'iwetetewe jefaruu 'gā opaka. 'Ga faawera etee esaka.

—T'ŷŷ. Marupi 'ga uēma ra'e ū?— 'jau 'gā. —Uēm 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'erauwe 'gā 'ga rekaa.

—Ojeawopytym agawewi futat nā'ā re'ā— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁹A'eramū 'gā 'wyriara 'ga, Erote 'ga 'gā monou 'ga rekaa. A'ere 'gā nuesagi 'ga. A'eramū 'ga resake'emamū Erote 'ga jefaruu 'gā apisaukaa.

Erote 'ga manūawet

Jefaruu 'gā apisiukar ire Erote 'ga awau Judeja ywy awi. Sesaria pe 'ga awau ajakawau.

²⁰A'ere Erote 'ga mara'neramū Tiro pewara 'gā nee, Sidom ipewara 'gā nee we ra'e jepi. A'eramū 'gā awau oporogytau 'ga upe. Sidom ipewat, Tiro pewat. Mīmera 'gā awau oporogytau. Sidom ipe nitywi mama'ea. Tiro pe nanē nitywi nū. A'eramū peuwara 'gā amū awau Erote 'ga upe.

Erote 'ga roga raarana 'ga upe ra'ne, Parasitu 'ga upe ra'ne 'gā awau oporogytau, 'ga mojrūmū ojee. Parasitu 'ga esage 'gā nupe. Nimara'nei 'ga 'gā nee. A'eramū 'gā 'ga upe ra'ne awau oporogytau.

—Ma'eramū te 'wyriara 'ga mama'ea namurukari oree? Nitywi mama'ea ore'wyr ipe. Ekwap eje'ega e'wyriara 'ga upe oree— 'jau 'gā awau 'ga upe.

A'eramū Parasitu 'ga awau oje'ega Erote 'ga upe:

—Sidom ipewara 'gā, Tiro pewara 'gā netee 'ut oporogytau enee ra'e numiamū— 'jau 'ga awau 'ga upe.

²¹—A'jea. “Ikoai'i 'gā tut oporogytau jee 'jau, e'i 'ga pē nupe”, ere ewau 'gā nupe— 'jau etee Erote 'ga 'ga upe.

A'erauwe Parasitu 'ga ruri 'jau 'gā nupe nū:

—“Ikoai'i 'gā tut oporogytau jee 'jau”, e'i etee 'ga pē nupe ko— 'jau 'ga awau 'gā nupe nū.

A'eramū 'gā awau etee nū. Muapyt oser ire 'gā 'ua nū. 'Gā nurauwe Erote 'ga 'wyriara raity munepa. 'Wyriara raity munew ire 'ga awau 'wyriara renawa 'arimū wapyka 'ūina oporogyta 'gā nupe. ²²Peu Erote 'ga pyriwara 'gā kwaiwete futat ajemogyau. 'Ga porogyta 'ga renamū 'ga pyriwara 'gā wafukaita.

—Maira futat 'ga. Naae 'jawewara 'ga rūi. Maireteete 'ga 'jawewara te nipo 'ā 'ūi oporogyta janee— 'jau 'gā ajaupe wafukaita.

Aipo ojeupe 'gā 'eramū Erote 'ga aku'iramū etee futat 'ūina. “Naani. Aipo pe'je awi. Namaira rūi je. Aerefetee te je pē 'jawe”, 'jawe'em futat 'ga 'gā nupe. Aku'iramū etee 'ūina 'gā 'eawer are.

²³A'erauwe Janeruwarete 'ga ojepyriwara 'ga mua. Ewo'iuu upe 'ga py'a monoogukaapap 'ga wi furuk furuk furuk. A'eramū 'ga monou 'ga retyka wenawa 'ar awi pōpēn amanūmū awau. “Ku'jywa 'ga 'jawewara 'ga futat 'ga” 'e are Erote 'ga ku'iramū, Janeruwarete 'ga amara'neramū 'ga ree. A'eramū ewo'iuu upe Erote 'ga py'a monoogukaapap.

²⁴A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga mome'u mokwasi'wau, kwaiwete. A'eramū amumera 'gā a'eramū futat Janeruwarete 'ga rerowiaa kwaiwete. Erote 'ga manūnamū 'gā Jarejuwarete 'ga pojeupa ajemogyau.

—Nia'wyri 'ga aipo 'eramū ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā Erote 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype. “Erote 'ga amanū erujewi” 'ea 'gā imokwasi'wau amunawa pype, amunawa moyka.

²⁵Erote 'ga manū re Panape 'ga Saulo 'ga retee awau ojewya Jerusareg ipe. Ka'aranūū rerawau Jerusareg ipewara 'gā nupe.

—Ātioki pewara 'gā ka'aranūū werurukat oree pē nupe— 'jau 'gā 'gā nupe. —“Ty'ara upe 'gā nekoī” 'ea 'gā wanup. A'eramū 'gā ka'aranūū rerurukaa oree pē nupe— 'jau 'gā imonou 'gā nupe.

Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara upe ka'aranūū mono re Panape 'ga ojewya awau Ātioki pe Saulo 'ga retee nū. Pe awi 'gā kunumīūū 'ga rerawau ojeupī, Juā Maku 'ga rerawau.

Saulo 'ga retee Panape 'ga ataawet

13 ¹Peu Ātioki pe Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ajemogyau. 'Ga je'eg are moromu'jara 'gā nanē nū. Panape 'ga, Saulo 'ga, Simão 'ga, Lusiū 'ga, Manaē 'ga. Mīmera 'gā Janeruwarete 'ga je'eg are moromu'jara 'gā ajemogyau Ātioki pe, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pype. Simão 'ga ipiūnūū. A'eramū 'gā Piūnūū 'jau 'ga upe. Lusiū 'ga Sirene pewarera. Manaē 'ga waranupa Erote 'ga retee rakue. Aipo Erote 'ga 'ūina 'wyriaramū Garireja ywy pewara 'gā nupe rakue.

²Aipo 'gā ajatykau oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Ojemi'ware'ema futat 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporogyta enune. A'e pype Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega 'gā nupe:

—Pemū'ē 'gā amū jee, je upe oporowyky ma'eramū— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega 'gā nupe. —Panape 'ga, Saulo 'ga. Mīmera 'gā etee ki pemū'ē jee. Toporowyky 'gā jee 'jau— 'jau 'ga oje'ega 'gā nupe.

³Ojemi'ware'emawe futat 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'gā opo monou 'gā apyte'rarimū. A'ere 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau kwe pe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe Panape 'ga awau Saulo 'ga retee. ⁴⁻⁵ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã monou kwe pe.

—Pe'je pejewau kwe pe Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe— 'jau Kul'jywa 'ga 'Agesagea 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau. Serusia pe 'gã awau. Juã Maku 'ga awau 'gã nupi 'gã poaawamũ. A'e awi 'gã awau yaruu pype u'aa 'ypõ'õũ me awawamũ, Sipiri pe awawamũ. 'Gã awau Saramina 'jawa amunaw ipe ra'ne ra'ne awau ojekoka. Owaëm ire 'gã awau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe. Judeu 'gã jatykaaw ipe 'gã awau osou imome'wau. ⁶ 'Gã nupe imome'upaw ire 'gã awau 'ypõ'õũ raapa. Awau owaëma Pafusi 'jawa amunaw ipe nũ. Peu owaëm ire 'gã pãjetywera 'ga rekoaa. Barjesusi 'ga rera. Judeua 'ga. A'ere grego 'gã je'eg imũ Erimasi 'ga rer irũa.

—Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ— 'jau futatee o'meramũ 'gã nupe ra'e jepi.

⁷ Aipoa pãjetywera 'ga Sergiu Paulo 'ga jekoty'aawa. Sergiu Paulo 'ga 'wyriaramũ 'ypõ'õ mewara 'gã nupe. 'Wyriara esage 'ga te poromũ. I'akwaap te 'ga.

A'eramũ 'wyriara 'ga Panape 'ga renũina Saulo 'ga retee.

—Pe'je pejewa 'au je pyri Jarejuwarete 'ga porogyta mome'wau jee. Taenup Jarejuwarete 'ga porogytafera 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁸ A'ere pãjetywera 'ga nafutari 'gã nura 'gã porogytaa 'ga upe. Nafutari 'ga Sergiu 'ga Jejui 'ga rerowiara. A'eramũ 'ga oporenuwiwere'emamũ 'gã nee.

—Ereapyaka awi 'gã nee. O'meramũ te 'gã 'i akou— 'jau pãjetywera 'ga ojekoty'aawa 'ga upe.

⁹ Aipo 'ga 'eramũ Saulo 'ga amã'jãu 'ga ree. Saulo 'ga mukũ 'ga rera. 'Ga rer irũa Paulo. A'eramũ Paulo 'ga 'ga resaka katu katu u'ama. Amara'ne-ramũ 'ga ree.

—Ma'eramũ ene aipo 'jau ki 'ei— 'jau Paulo 'ga 'ga upe, 'ga reakwara resaka u'ama.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea Paulo 'ga rerekou. A'eramũ 'ga 'ga pojeupe'ema futat oje'ega 'ga upe:

¹⁰ —Ene mama'eukwaawa 'wyriara upe oporowyky ma'eramũ epije ete ekou kũ— 'jau Paulo 'ga pãjetywera 'ga upe. —Ene te 'ã mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa. Enetywerete ene ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ene te 'ã e'me are te ereko. Ajee 'ã nerefutari esage ma'ea. Nereapoa'uweri futari 'ã esage ma'ea ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Mama'e tywera etee tãmējē 'ã ereapo ekou. Jarejuwarete 'ga 'ã ereje'ëwu'jag ekoete ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ma'eramũ ene epoire'ema etywer awi 'ũ?— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. ¹¹ —Ma'eramũ nipo 'ã Janeruwarete 'ga ene rereko tyweri. Enerea mowewaiwi ene wi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe 'erauwe 'ga weawewamũ. A'eramũ futat 'ga akou ojerowaro-waka etee futat.

—Tÿÿ. Maran te 'awamũ je rekoĩ nũ? Pe'je pejewa je popyyka je rerawau je'wyr ipe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga amũ 'ga rerawau 'ga 'wyr ipe. ¹² Aipo 'ga rea wewa resaka Sergiu 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa akou. Jarejuwarete 'ga je'eg are amu'e-ramũ 'ga 'jau: “Janeruwarete 'ga esage”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga a'eramũ 'ga rerowiaa.

¹³ Aipo re Paulo 'ga awau pe awi nū, Pafusi 'jaw awi nū, opytuna 'gā netee. Yaruu pype 'gā u'aa awau Periga 'jaw ipe. Pāfiria ywy pe Periga 'upa.

A'ere Juā Maku 'ga nooi kwe pe 'gā nupi. Pāfiria ywy awi futat 'ga jewyri 'gā nui, 'ua oje'wyr ipe nū, Jerusareg ipe nū. ¹⁴ A'eramū Paulo 'ga etee awau Panape 'ga retee Ātioki pe. Pisiri ywy pe aipoa Ātiokia amunawa 'upa.

Morowykye'ema rupi 'gā awau judeu 'gā jatykaaw ipe. 'Gā awau osou wapyka enupa. 'Ga amū Moisesi 'ga remikwasierera pe mogytaw 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasierera pe nanē imogytaw 'gā nupe nū.

¹⁵ Imogytapaw ire peuwara 'gā 'wyriara 'gā oje'ega monou 'gā nupe:

—Ityp te mama'e mū pēnemimome'ua oreo ore muekōēajawamū? Pejejemikwaawa pemome'u oreo— 'Jau 'gā oje'ega monou 'gā nupe.

¹⁶ Aipo 'eramū Paulo 'ga afu'ama opo mowya 'gā momika.

—Pe'je pejeapyakau jeje'eg are. Pēē mū judeua. Judeue'ema pēē mū nanē nū. Najuejue etee futat 'ā perowiat Jarejuwarete 'ga. Judeue'emamū nanē 'ā perowiat 'ga nū— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama. ¹⁷—Ymā te Janeruwarete 'ga judeuramū oreypy 'gā mū'ei 'gā nui rakue. Ojeupe futat 'ga 'gā mū'jāu, 'gā momytuna. Egitu ywy pe 'gā nekoramū 'ga 'gā momytuna ojeupe wemiayuwamū— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Na'gā ywya rūi agawewi peu Egitu ywya. A'etea 'gā ajemogyau peu. Pe awi Janeruwarete 'ga 'gā nerua opājē mū futat rakue. A'ere 'gā awau watau kwe pe ajemogyau. ¹⁸ Kwarēta kwara mu'aa 'gā awau ajemogyau watau amunawe'em ipe futat. Nitywi amunawa 'gā waw ipe. Nia'wyri agawewi futat 'gā Jarejuwarete 'ga upe. A'etea Janeruwarete 'ga ojejuka 'gā nee rakue— 'Jau 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁹—Kanaā ywy pe 'gā waēm ire Janeruwarete 'ga peuwara 'gā apisaukaa 'gā nupe. Sete amunawa pype Janeruwarete 'ga 'gā motaukarukaa rakue, mama'e tywera apoaramū rakue. 'Gā ywy pojekaukaa 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga aipo ywy monou judeu 'gā nupe, wemiayuwa 'gā nupe, 'gā nupawamū. A'eramū 'gā ma'ea futat aipo ywya. Namutamutat 'gā ajemogyau aipo ywy pe. ²⁰ Kwaturu sētu sīkwēta kwara mu'aa ajemogyau aipo ywya ojeupe imonopyrera pype. 'Awamū je judeuramū oreypy 'gā nee Jarejuwarete 'ga jejukaawera mome'ui pē nupe— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—A'ere Janeruwarete 'ga 'gā amū monou imogou 'wyriar'iramū 'gā nupe. Anure Janeruwarete 'ga Samueu 'ga mogou 'wyriar'iramū 'gā nupe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Samueu 'ga. ²¹ 'Ga sawa'erauwe 'ga pytuna 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe: “Ga amū emyi 'wyriaramū oreo”, 'Jau 'gā 'ga upe rakue— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

—A'erauwe Janeruwarete 'ga Sau 'ga mogoi 'wyriarareteramū 'gā nupe. Sau 'ga Kisi 'ga ra'yra 'ga. Pējamī 'ga juapyrera 'ga. Kwarēta kwara rupi 'ga akou 'wyriaramū. A'ere 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga opoia Sau 'ga wi. A'eramū 'ga Davi 'ga etee imogou 'ga py'rau nū. Davi 'ga 'ga imogou 'ga renawer ipe nū. ²² “Davi 'ga Jese 'ga ra'yra 'ga. 'Ga jeremifutara wapo a'jeteetewi jee”, 'Jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe. “Ma'eramū je 'ā jeporomutamū 'ga ree. Jeje'ega 'ga 'ā wenup akou. A'eramū je 'ga mogou 'wyriaramū pē nupe”, 'Jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

²³—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i 'gā nupe rakue: “Davi 'ga juapyrama nipo je amut amū pē nupe, pētywera moiawamū”, 'Jau 'ga 'ā rakue. A'eferupi te

aje ako 'ga Jejui 'ga muri rakue, Israeu juapyreramū oreo rakue, oretywere moiauwamū rakue. U'eawer imū etee futat ako 'ga Jejui 'ga muri rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

²⁴—Jejui 'ga rur enune 'ā Juā Batista 'ga awau judeu 'gā mu'jau rakue. “Pejetywer awi pepoit. Pejetywer awi pepoiramū tapymī pēē 'y pe 'jau”, 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. ²⁵—Oporowykypaw enune 'ā Juā 'ga oporonupa ee 'gā nupe rakue: “Je kwaap te pejepe? Naje rūi Janeruwarete 'ga remimurera. A'ere te 'ga ruri je rewiri”, 'jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue. “Je rewiri te 'ga rekoi. Kūima'eeteete 'ga. Je akotee ma'ea te. A'ere 'ga te kūima'eeteetea. Apoat te je 'ga tekou”, 'jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

²⁶—Nan Janeruwarete 'ga oje'ega mua janee. Abraão 'ga juapyreramū, judeuramū oreo 'ga imua rakue. Pē nupe judeue'emamū nanē 'ga oje'ega mua 'awamū nū. A'eramū pēē 'awamū pēē nanē 'ga rerowiaa nū. A'eramū pejemogyau ore 'jawe. A'eramū 'ga oje'ega mua janee: “Pejetywer awi pēpoi-riweramū je imoiri pē nui”, 'jau 'ga janee rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama. ²⁷—A'ere Jerusareg ipewara 'gā nokwaawi “Jejui 'ga aetywera moirara” 'ea. 'Gā 'wyria'ri miamū futat nokwaawi 'ga imoira. Morowykye'ema rupi 'gā ajatykau, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytaw. A'ere 'gā naeapyoī futari 'gā porogytafer are. Ymā te 'gā Jejui 'ga juka are ka'arana kwasiari inuga janee rakue. A'eferupi tee futat aje ako 'gā 'ga jukaukari Piratu 'ga upe rai'i. Jarejuwarete 'ga je'egawer imū etee futat 'gā 'ga jukau rai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

—'Ga 'ā esage agawewi futat. A'etea 'ā 'gā amū “nia'wyri 'ga akou” 'gā e'i futatee Jejui 'ga upe rai'i. ²⁸ A'eramū 'gā 'jau Piratu 'ga upe: “Ejukaukat 'ga”, 'jau 'gā 'ā Piratu 'ga upe 'ga jukaukaa ekoete rai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

²⁹—A'ere Janeruwarete 'ga oje'egawer imū etee futat 'ga jukaukari. Ymā we futat te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are inuga janee rakue. A'eramū 'gā a'eferupi tee futat 'ga jukau 'awamū rai'i. 'Ga manū re 'gā 'ga mua 'ga mojjypa 'ypepywar awi. 'Ga mojjyw ire 'gā 'ga rerawau ita kwara pype 'ga nuga. ³⁰ A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nū. Amanū agawewi futat 'ga. A'etea 'ga oferaw etee futat. Janeruwarete 'ga 'ga mofe-rapa etee futat nū— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe imome'wau.

³¹—Omoferaw ire 'ga ojesaukaa ojeupi Garireja ywy awi 'ut ma'efera 'gā nupe. Kwarēta 'ara rupi 'ga ojesaukaru'jau'japa akou 'gā nupe. 'Awamū 'ga resakarera 'gā awau akou 'ga mome'wau judeu 'gā nupe. ³² Ore nanē nū arajua 'awamū 'ga mome'wau pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. ³³—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: “'Ga manū re je te 'ā teja'yra 'ga amoferap”, e'i 'ga janepy 'gā nupe rakue. “A'eramū 'ga amanūu'jape'ema”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'gā nupe rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau. —U'eawer imū etee futat 'ga Jejui 'ga moferawi. Ymā 'ga amū Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue, Saumu 'jaw are rakue:

“Awamū je ene mogoi teja'yramū.

'Awamū je rekoi eneruwamū”,

'jau 'ga ikwasiarukaa inuga Saumu 'jaw are rakue. Jejui 'ga upe 'ga aipo nuga rakue— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴—A'ere Janeruwarete 'ga oje'ega wa'yra 'ga feraw are rakue nū.

“Amoferaw etee nipo je ene nū eneme'emamū futat nipo”, 'jau 'ga 'ga upe,

'jau 'ga 'ā inuga ka'aran are janee rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

—“Ymā te je 'i Davi 'ga upe ikue: Mama'e esagea tomono ene upe 'jau, a'e je 'ga upe ikue.

A'eramū je 'awamū mama'e esage monou 'ga juapyreramū pē nupe te'eawer imū etee futat”,

'ea nanē Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. Aipoa nanē 'ga Jejui 'ga ree inuga rakue nū.

³⁵—A'ea Davi 'ga inuga rakue nū:

“Ene te 'ā ejemiayuwa 'ga reumera neremonemukari, esage ma'e 'ga reumera neremonemukari”,

'jau Davi 'ga inuga ikwasiaa rakue nū— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

³⁶—Amanūme'ēwe Davi 'ga akou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat oporowykyau rakue. A'ere 'ā Davi 'ga manūi rakue. A'eramū 'gā 'ga rerawau ityma rakue, 'ga pytuna pyri rakue. Onemamū 'ā 'ga opytunera 'gā 'jawe etee futat rakue. A'eramū 'ga naojee rūi ka'arana kwasiaa inuga janee rakue.

³⁷Jejui 'ga ree te 'ga ikwasiari inuga janee rakue. Jejui 'ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rakue. A'eramū 'ga 'ā oneme'emamū rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

³⁸⁻³⁹—Peenuw esage ki je 'ga mome'ua pejejeupe. 'Ga etee futat aetywera ope'a ae wi. Ae werowiarāmū 'ga ipe'ai ae wi— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe.

—Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. A'ea Moisesi 'ga okwasiat inuga janee rakue. A'ere 'ga remikwasiarera nomoiri aetywera ae wi. Jejui 'ga etee werowiarāmū aetywer awi ae katu'ok— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁰⁻⁴¹—Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga amū upe rakue, Apakuki 'ga upe rakue.

“Je te 'ā Pēnuwaretea.

Oporowyky agawewi je ako tekou pē pype ikue.

A'etea 'ā naje rerowiari pejepe.

Pē mu'e agawewi nipo 'ga amū.

A'etea nipo jeje'ega neperowiari futari.

Perekoemā etee nipo jeje'ega.

A'eramū nipo pēē pejemanūmū futat je rerowiare'emamū. Naje rerowiaara rūi pēē.

A'eramū ki pēē pejekyjau pejejemogyau pejemanū awi”,

'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga janee rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Pejea'gu ki pejejemogyau 'ga je'ega rerekoemā awi. 'Ga je'ega rerekoemā awi pejejea'gue'emamū ywawuje futat pamanū, 'ga 'eawer imū etee futat— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe.

⁴²Oporogytapaw ire Paulo 'ga uēma Panape 'ga retee judeu 'gā jatykaaw awi nū. Jui 'gā ēmamū 'gā amū 'jau 'gā nupe:

—Iko morowykye'ema rupi ki pejot 'au nū, aipo morogyta mome'wau ore nū— 'Jau 'gā 'gā nupe.

—Nai'i— 'Jau 'gā 'gā nupe.

⁴³ A'eramū aipo mome'u renuparera 'gā amū awau 'gā nupi. Judeu 'gā awau 'gā nupi. Judeu'ema 'gā nanē amū awau 'gā nupi nū. Janeruwarete 'ga 'gā werowiat. A'eramū 'gā a'eramū awau 'gā porogyta renupa 'gā nupi. 'Gā nerawaw ipe Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe Panape 'ga retee.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Werowiaaramū 'ga ojejukau esage jane ree. Werowiare'ema 'gā nee te ajee 'ga 'ā nojejukai futari. A'eramū pēē 'ga rerowiaa a'jea futat pejejemogyau— 'Jau 'ga 'gā nupe imome'wau pe rupi 'gā nerekou.

⁴⁴ Iko morowykye'ema rupi 'gā ojewya 'ua nū, Judeu 'gā jatykaaw ipe nū. A'eramū peuwara 'gā ajatykau 'gā nee, 'gā porogyta renupa nū. A'eramū 'gā awaupap ja'wyja'wy 'gā nupi Jarejuwarete 'ga porogyta renupa.

⁴⁵ A'eramū 'gā ojewi opytuna 'gā opap ja'wyja'wyrāmū judeu 'gā amū 'gā nerekoayau.

—O'meramū 'gā 'i akou pē nupe. Nia'wyri 'gā. Pē mu'e tyweruu 'gā akou. O'meramū te 'gā 'i akou— 'Jau judeu 'gā opytuna 'gā nupe, ojewi 'gā opap ja'wyja'wyrāmū 'gā poromū 'Jau.

⁴⁶ A'ere aipo ojeupe 'eramū Paulo 'ga je'egi etee 'gā nupe, Panape 'ga retee.

—Neperowiari 'ā Jarejuwarete 'ga. Nepēoweri etee 'ā 'ga pyri. Pē nupe ra'ne agawewi ako ore 'ga mome'ui ai'i. A'ere 'ā 'ga neperowiari etee ako ai'i— 'Jau Paulo 'ga oje'ega judeu 'gā nupe, 'gā pojeupe'ema futat. —Au'je ajee ore pē nupe imome'u re. Oropoir ore 'awamū pē nui. Judeu'ema 'gā nupe te ore oi 'ga mome'wau— 'Jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁷ —Ymā te Janeruwarete 'ga 'i janee rakue:

“Amū'ē je pēē 'gā nupe teje'ega mome'waramū, judeu'ema 'gā nupe teje'ega mome'waramū.

'Ga 'ā ae katu'ok, pe'je ki 'gā nupe.

Oje'ega rerowiaaramū 'ga ae katu'ogi, pe'je ki 'gā nupe”,

'Jau 'ga ikwasiarukaa inuga janee rakue— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁴⁸ A'e renupa judeu'ema 'gā wekōēājamū ajemogyau.

—Esage te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega— 'Jau 'gā ajaupe.

A'eramū futat 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga je'eg are. A'eramū 'gā amū Jarejuwarete 'ga rerowiaa. Jarejuwarete 'ga remipyyrūmera 'gā 'ga rerowiaa. 'Gā amū Janeruwarete 'ga ipyyrūmū ojepyriwaramū nakwaparimū warāu rūi. Aipo 'gā futat 'ga rerowiaaramū ajemogyau.

⁴⁹ A'eramū futat 'gā awau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jarejararete 'ga je'ega mokwasi'wau awau 'gā nupe. ⁵⁰ A'ere judeu 'gā amū mara'neramū Paulo 'ga ree Panape 'ga retee. A'eramū 'gā awau 'wyria'ri 'gā nanē imamara'neukaa 'gā nee nū. Peu 'gā pyri kūjāmera 'gā amū ajemogyau. Ka'a-ranūū kwai ma'e 'gā. Judeu'ema agawewi. A'etea 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa. 'Gā nanē 'gā imamara'neukaa Paulo 'ga ree nū. A'eramū 'gā a'eramū 'gā nerekou tyweaete. A'eramū 'gā 'Jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau ore wi— 'Jau 'gā Paulo 'ga upe Panape 'ga retee.

⁵¹ A'erauwe 'gā awau. O'wyawe 'gā opyapaawa mososoka opy awi inupānu-pāu ajuee, 'yja motototoka jui. 'Gā nee Janeruwarete 'ga jejukae'ema resau-kaawamū 'gā opyapaawa nupānupāu ajuee 'gā nupe.

—Jejui 'ga 'ā ore oromome'u arakou pē nupe numiamū. A'ere 'ā 'ga neperowiari etee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga amara'neramū pē nee. Werowiare'emamū 'ga pē katu'oke'ema futat— 'jau 'gā 'gā nupe. —A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa rapyaw ipe futat pejewau— 'jau 'gā 'gā nupe opyapaawa nupānupāu ajuee.

A'eramū futat 'gā awau Ikoniu 'jaw ipe.

⁵²A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gā ku'iramū ajemogyau, Ātioki pewara 'gā. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā nerekou.

14 ¹Ikoniu 'jaw ipe nānēwējēmī nū. Ikoniu 'jaw ipe owaēm ire 'gā awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe nū. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiaa, kwaiwete. Judeu 'gā judeue'ema 'gā netee Jejui 'ga rerowiaa nū. ²A'ere judeu 'gā amū Jejui 'ga nuerowiari. A'eramū 'gā Paulo 'ga je'ēwu'jaga futatee 'gā nupe. Panape 'ga nanē 'gā ije'ēwu'jaga nū. Judeue'ema 'gā nupe 'gā je'ēwu'jaga. A'eramū judeue'ema 'gā nanē 'gā futare'ema nū. ³A'tea futat 'gā ako namutamutat peu Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe, okyja-we'em futat akou Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe:

—Janejararete 'ga 'ā ojejuka esage jane ree. Werowiarāmū 'ga ae katu-'ogi— 'jau 'gā imome'wau 'gā nupe.

A'eramū taetu Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee. “A'jea futat 'gā jeje'ega mome'ui ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū taetu 'ga opājē esage mua 'gā nupe. A'eramū taetu 'gā aeremiapoe'ema apou akou. A'e resakara 'gā oporesagamū 'gā nee. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—A'jea futat 'gā 'ea. Sā'ā Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukara 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

⁴A'ere naju'jaju'jawe tee rūi 'gā poromutaramū Paulo 'ga ree Panape 'ga retee. A'eramū amumera 'gā etee oporomutaramū judeu 'gā nee.

⁵A'eramū 'gā ajatykau ojemoywyräfena 'gā nee. Judeu, judeue'em. Mīmēra 'gā ajatykau o'wyrīa'ri 'gā netee. Ita pyu 'gā juka are 'gā afuweramū.

—Pe'je ajee ita pyu sijuka 'gā 'ū— 'jau 'gā ajaupe.

⁶A'ea 'ga amū enupa. A'eramū 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe.

—Ita pyu pē juka are 'gā fuweramū ki 'ei— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'eramū Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Pe'je ajee soo jareka'jama 'gā nui— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i. Ere ajee iruukwe— 'jau Panape 'ga 'ga upe.

A'eramū 'gā oka'jama jui. Likonia wyy pe 'gā awau oka'jama. Listra 'jawa 'upa Likonia wyy pe. Teripe 'jawa nanē 'upa Likonia wyy pe futat nū. ⁷Kwe pe 'gā awau akou morogyta esage mome'wau 'gā nupe.

—Werowiarāmū Jejui 'ga aetywera pe'ai ae wī— 'jau 'gā awau akou imome'wau 'gā nupe.

⁸Listra 'jaw ipe ipyteu ma'e 'ga 'ūina wapyka. Nuatai futari 'ga u'aa ppy we futat.

Peuwara 'gā nupe Paulo 'ga Jejui 'ga mome'uramū ipyteu ma'e 'ga nanē 'ūina enupa nū. ⁹A'eramū ipyteu ma'e 'ga 'jau ojeupe 'ūina. “Kuu. Arowiat pa je 'ga kwy. Tajekatu'ok 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ūina ojeupe tee futat.

Poje Paulo 'ga amā'jāu iteu ma'e 'ga ree. “Werowiat pa ipyteu ma'e 'ga Jejui 'ga 'ūina ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. ¹⁰A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Efu'am jui— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

A'erauwe ipyteu ma'e 'ga porī pym afu'ama awau watau. ¹¹A'eramū futat 'ga fu'ama resakara 'gā wafukaita:

—Kuu. Nakūima'e 'gā nūi ra'e nū'ū. Maira 'gā te 'ut owaēma janee ra'e— 'jau 'gā Paulo 'ga upe, iteu ma'e 'ga mafu'amamū.

Oje'eg imū etee 'gā ajemogyau wafukaita. A'eramū Paulo 'ga 'gā afukaja kwaape'ema.

¹²A'eramū 'gā omaira rera nuga 'gā nee. Jupete 'gā inuga Panape 'ga ree. Paulo 'ga oje'ega u'ama 'gā nupe. A'eramū 'gā Mekuriu nuga 'ga ree.

¹³'Gā maira roga, Jupete roga, 'ūina amunawa rowase. 'Gā maira rog are omaenun ma'e 'ga mukūja kwatau rerawau 'ywytyra reewe. 'Ywytyra monou kwatau are.

—Simuoryp Paulo 'ga Panape 'ga retee 'jau. Maira futat 'gā na'e. Sijuka kwatau iapyau 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

¹⁴A'e resakawe Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Kuu. Maran te 'gā “kwataua sijuka 'gā nupe”, 'gā 'i janee 'wei?— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga upe etee te 'ā ae kwatau jukai iapyau rakue. Jane upe niapyawarūi— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe.

A'erauwe 'gā awau ūjāna wafukaita 'gā nupe.

¹⁵—Pē'me eteete awi nū'ū. Pē 'jawewara te ore. Namaira rūi ore— 'jau 'gā 'gā nupe.

Waity monoroka awau 'gā nepejāna wafukaita. 'Gā jemuaēma 'gā nerekou 'gā naity monorogukaa 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau kwatau apisi are ifuwet ma'e 'gā nupe:

—Jejui 'ga je'eg are te ore ruri pē mu'jau— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —Au'je ki maira'me rerowiar ire 'awamū. Jejui 'ga 'ā ako ma'ea. A'eramū pēē 'ga etee erowiaa ete Jarejuwarete 'ga retee. 'Gā te ako ma'ea. 'Gā nupe etee peporogya etee. 'Gā te aeje'ega wanup— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —'Aga maira'me a'agawa peje'ega nuenuwa'uweri. A'eramū pēē pejeipoia jui. Jarejuwarete 'ga te perowiat. 'Ga te namanūa'uweri. Aeje'ega wanup ojeupe aeje'egamū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —'Ga te 'agamū ywya wapo rakue. Mama'ea wapo katu katu rakue. Ywaga 'ga iapou. Wyra, wyra'i, ipira, 'y. Nitywi futari mama'e mū 'ga remiapoe'emera. Ma'eramū 'ā ae 'ga remiapofer imū etee futat 'ga kwaawi— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹⁶—Ymā te Janeruwarete 'ga janeremifutara apoukari etee janee rakue. ¹⁷A'ere jane 'awamū 'ga remiapofera esage resagi. A'eramū jane 'ga remiapofer imū etee futat 'ga kwaapa. 'Ga te 'ā amana amut janee. 'Ga te 'ā mama'e motyarūmū ityarama rupi etee futat. Aeremi'ua nanē nū. 'Ga te 'ā imua janee nanē nū. Mīmera 'ga 'ā iapou katu katu ae maku'iawamū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

¹⁸A'ere aipo 'gā 'eramū miamū 'gā kwatau juka are 'gā fuweramū etee futat. ¹⁹A'e pe judeu 'gā amū 'ua owaēma 'gā nupe. Ātioki 'jaw awi 'gā 'ua. Ikoniu 'jaw awi 'jau. Ikoniu 'jaw ipe 'gā nekoramū judeu 'gā amara'neramū 'gā nee rai'i. A'eramū Paulo 'ga ojee 'gā mara'neramū awau ajepeja amunaw ipe Panape 'ga retee. A'ere 'gā nee imara'ne ma'e 'gā oi tee 'gā newiri. A'e 'gā poromū 'ut o'meramū 'gā nekwaw ipewara 'gā nupe.

—Nia'wyrī noko 'gā— 'jau futatee 'gā 'gā nupe.

A'eramū aipo amunaw ipewara 'gā nanē amara'neramū 'gā nee nū. “Nia'wyrī noko 'gā”, 'ga 'e futateeramū.

A'eramũ 'gã Paulo 'ga apiau ita pyu 'ga rerekou. A'eramũ 'gã Paulo 'ga jukawaipa ita pyu.

A'eramũ 'gã 'ga rerawau eroynyryka amunaw awi. 'Ga rerawau inuga yty apy'rarimũ. “Amanũ nipo 'ga re'ã”, 'jau 'gã 'ga rerawau inuga ejaa.

²⁰A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gã oi 'ga ywryi ajatykau. Ojeywryi 'gã jaty-karamũ 'ga oferapa 'gã nupe nũ. Afu'ama awau amunaw ipe osou nũ, Panape 'ga retee nũ. A'i'we Paulo 'ga Panape 'ga retee awau pe awi. Ajepeja amunaw ipe Teripe 'jaw ipe awau ajukaaiw ire nũ.

²¹Peu Teripe 'jaw ipe Paulo 'ga Panape 'ga retee Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe nũ:

—Jejui 'ga werowiaramũ 'ga ae katu'ok— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe, Teripe 'jaw ipewara 'gã nupe.

A'eramũ kwaiwete 'gã Jejui 'ga rerowiaa.

A'ere 'gã awau ojeywa wekwawera amunaw ipe nũ. Listra, Ikoniu, Ātioki. Mĩmera amunaw ipe 'gã awau ojeywa nũ. Ātioki 'upa Pisiri ywy pe. ²²A'ea wekwaw ipewara 'gã nupe oporogytau, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe.

—Pēē 'ã Jejui 'ga rerowiaara. A'eramũ pēē pejeku'iramũ, peje'arasige'e-mamũ. Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gã nipo “O'meramũ te 'gã 'i”, e'i pē nupe. “Nia'wryi Jejui 'ga rerowiaara”, e'i pē nupe, pē nerekou tyweaete— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —A'ere kasi Jejui 'ga rerowiara peetyg ine. Pejejemogypyka etee Jejui 'ga ree. “'Ga rerowiar awi oropoire'em ire ore oi ywag ipe anure”, pe'je etee ki pejejaupe— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga retee 'gã nupe. —“Janeru-warete 'ga ore'wryiara”, pe'je ete ki pejejaupe, aipo 'gã 'eramũ— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

Akou amunawa moyka, awawera amunaw ipe etee te futat 'gã awau akou 'gã mu'jau nũ.

²³A'eramũ futat 'gã amunaw ipe owaēmawe 'gã 'ga amũ muēma imogou 'wryiaramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe, pastor 'jawa mogou 'gã nupe. Peu amunaw ipe owaēmawe nanē nũ nānēwēmī futat imuēma imogou 'gã nupe. Aipo apo re 'gã ojemi'ware'ema Ku'jywa 'ga upe oporogytaawamũ:

—Ku'jyp. Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wryiara 'gã nee ore oroje'ega monoi enee. Ojemogypyk 'gã ene ree. A'eramũ ene ejejukau 'gã nee— 'jau 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee.

²⁴A'ere Jarejuwarete 'ga upe oje'ega mono re awau nũ. Awau Pisiri ywy raapa. Awau Periki 'jawa amunaw ipe, Pāfiria ywy pe 'up ma'e pe.

²⁵A'e pe 'gã Jejui 'ga mome'wau peuwara 'gã nupe nũ. A'e awi 'gã awau Ataria 'jawa amunaw ipe nũ. Ataria 'upa 'yē'ē 'arimũ. ²⁶A'e pe 'gã yaruu pype u'aawa mepyau. Awau ojeywa 'uawera amunaw ipe Ātioki pe nũ, Siria ywy pe 'up ma'e nũ. A'ea amunaw awi 'gã o enune Jejui 'ga rerowiaara 'gã oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rai'i: “Ejejuka esage ki 'gã nee 'gã nerekou. Ene-je'ega 'gã oo imome'wau akou kwe pe. A'eramũ ene ejejukau 'gã nee”, 'jau 'gã oje'ega Ku'jywa 'ga upe rai'i. Aipo Jarejuwarete 'ga upe 'gã 'e re Paulo 'ga awau watau Panape 'ga retee akou Jejui 'ga mome'wau rai'i. A'ere 'gã aipo 'gã porowyky teepawamũ 'awamũ. A'eramũ 'gã 'ua ojeywa nũ Ātioki pe nũ.

²⁷A'eramũ 'gã owaēm ire Jejui 'ga rerowiaara 'gã majatykau. A'eramũ futat 'gã wekwawera mome'wau, Jarejuwarete 'ga ojeupe iapoawera mome'wau 'gã nupe:

—A'jeteetewi te 'ga iapoi oree. Judeue'ema 'gā we futat werowiat— 'jau 'gā 'gā nupe. —Nanuara futat te 'ā Ku'jywa 'ga afutat Jejui 'ga rerowiaara. Najudeu 'gā etee rūi erowiaara futat te 'ā 'ga afutat. Judeue'ema 'gā erowiaara nanē futat te 'ā 'ga afutat nū. Nanuara futat te 'ā esage 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe, worywamū 'gā imome'u are.

²⁸ A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee akou fukuu 'gā pyri peu.

Jerusareg ipe 'gā oawet

15 ¹ Anure judeu 'gā amū 'ua oje'wyr awi, Judeja ywy awi. Ātioki pe awau. A'e pe 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau tyweruu.

—“Pe'je pejewau pejemojewagukaa 'gā nupe. Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat peapo. Kasi a'e pe Ku'jywa 'ga nepē katu'ogi ne”, e'i Moisesi 'ga rakue— 'jau 'gā 'gā nupe.

² A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee 'jau 'gā nupe:

—Naani. O'meramū te 'gā 'i. Perowiat kasi 'gā ne. Judeu 'gā nupe etee te Moisesi 'ga 'i rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere pēē naani. Nepemojewakawi. Judeu 'gā 'jawe 'e re amunipo 'ā nan tee futat pejemojewak. A'ere naani. Nia-poawi aipoa. Jejui 'ga ae erowiarāmū te Janeruwarete 'ga ae katu'ogi— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga retee 'gā nupe.

A'eramū 'gā ajamueu kwaiwete aipoa morogyta are. A'ere 'gā nojomoje-rowiari etee. A'eramū Paulo 'ga awau Panape 'ga retee Jerusareg ipe oporonupa ee Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe. A'eramū peuwara 'gā 'gā amū monou 'gā nupi. Peu Jerusareg ipe 'gā 'gā monou aipoa morogyta are 'gā momoranuwukaa.

—Pe'je pejewau peu Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe pejeporonupa ee. “A'jea te ae judeuramū etee aejemojewagi?” tepe'je 'gā nupe 'jau. “A'jea te ae ijewak ma'eramū etee ae jekatu'ogi?” pe'je pejewau Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe. Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā nupe nanē pēē pejeporonupa ee nū— 'jau 'gā 'gā nupe 'gā monou peu.

³ A'eramū 'gā awau Jerusareg ipe oporonupa ee. Ātioki 'jaw awi 'gā awau. Awau 'gā Fenisia ywy raapa. A'ere Samari ywy raapa nū. Awaw ipe 'gā akou oporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. Amunawa moyka.

—Ymāwarera 'gā 'awamū wetypap. Jejui 'ga ete 'gā 'awamū werowiat. Judeue'ema 'gā we futat 'ga werowiat— 'jau 'gā Samari ywy pewara 'gā nupe imome'wau.

Aipo ojeupe imome'uramū 'gā aku'iramū.

—A'jea futat. Nanuara futat te 'ā Janeruwarete 'ga afutat— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁴ Nan futat awau akou kwe pe imome'wau. Awau 'gā owaēma Jerusareg ipe. Jerusareg ipe 'gā waēm ire Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'gā napeje'ega. Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriat, Jejui 'ga remimonofer. Mīmēra 'gā 'gā napeje'ega.

A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee wekwawera mome'wau 'gā nupe.

—Kwe pe ore oi arakou Jejui 'ga mome'wau amunawa moyka ikue. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete. Judeue'ema 'gā we futat erowiaa. Ymāwarera 'gā etykapap. A'eramū 'gā 'awamū Jejui 'ga rerowiaa ojekatu'okawamū— 'jau 'gā 'gā nupe, wekwawera mome'wau.

⁵ A'eramū fariseu 'gā amū afu'ama oje'ega 'gā nupe:

—Naani. Jejui 'ga rerowiar ire judeue'ema 'gā we futat 'awamū 'gā jemojewagi Moisesi 'ga je'e'ger imū etee futat. 'Ga 'eawer imū etee futat 'gā nanē mama'e apoi ore 'jawe nū— 'Jau fariseu 'gā 'gā nupe.

⁶A'ere Paulo 'ga nafutari etee futat. A'eramū 'gā oporogytawu kwaiwete aipoa morogyta are. “Simu'e wējēmī futat nipo aje jane 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer are nū? Naani futari te ra'u nū?” 'e are 'gā ajamueu kwaiwete. ⁷A'eramū kwaiwete 'gā jamue re Pedro 'ga afu'ama oporogytawu 'gā nupe:

—Kunumimet, Peapyaka je ree. Je te ako Jejui 'ga je mogo judeue'ema 'gā nupe morogyta esage mome'waramū ikue. A'eramū pēē ikwaapa 'ga 'eawera. “Tejerowiarāmū te je 'gā katu'ogi”, e'i 'ga ikue. A'eramū 'ga werowiarāmū te ae katu'oka— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. ⁸—Janeruwarete 'ga okwaap katu katu mama'ea. A'eramū 'ga ikwaapa werowiarāmū. A'eramū ako 'ga U'agesage mua judeue'ema 'gā nupe nanē futat ai'i nū. Sooko 'ga judeurāmū imura janee ikue. Nan futat ako 'ga imua 'gā nupe ai'i. ⁹A'eramū 'ga werowiarāmū te ae katu'oka— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga upe jane ajul'ajul'jawe etee futat. A'eramū ako 'ga 'gā werowiar ypyrauwe 'gā katu'oka ikue— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe, u'ama oporogytawu.

—Sooko 'ga jane upe iapoa ikue nū. Nan futat ako 'ga iapoi 'gā nupe ai'i. ¹⁰Ma'eramū sipo ajee Jarejuwarete 'ga je'ega erekoemāpyra 'jawe etee pereko? “Simamara'neukat 'ga jarejee”, pe'je 'ā— 'Jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama oporogytawu.

—Ymā miamū 'ā janeypy 'gā nuenupawa'uweri Moisesi 'ga je'e'gera rakue. Jane nanē nienupawa'uweri nū. A'etea 'ā pēē “Simu'e 'gā 'ga je'e'ger are”, pe'je 'gā nupe. ¹¹Na'ga je'e'gera renuparamū rūi Jejui 'ga ae katu'ogi. Jejui 'ga ipota'wata'wa ae ree. A'eramū 'ga ae werowiarāmū etee ae katu'oka— 'Jau Pedro 'ga oje'ega 'gā nupe u'ama.

¹²A'eramū 'gā opika etee ajemogyau Pedro 'ga je'ega renupa. Wea'aramū ajemogyau aipoa morogyta are.

A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retewekwawera mome'wau nū:

—Kwe pe Janeruwarete 'ga ore monoi ai'i. A'eramū judeue'ema 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. Aeremiapoe'ema nanē 'ga iapoukaa oree 'gā neape ai'i— 'Jau 'gā 'gā nupe imome'wau.

¹³Gā porogytapaw ire Tiago 'ga afu'ama oporogytawu 'gā nupe nū:

—Peapyaka je ree nanē nū. ¹⁴Simão Pedro 'ga je'ega jane ako sienup ko. Janeruwarete 'ga a'jea futat opājēa wesaukat judeue'ema 'gā nupe. A'eramū 'ga opota'waramū 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā amū mū'jāu werowiarāmū a'jea futat— 'Jau Tiago 'ga 'gā nupe.

¹⁵—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue:

¹⁶“Je Pēnuwaretea.

Ymā te je Davi 'ga mogoi 'wyriaramū tejemiayuwa 'gā nupe ikue.

A'ere 'ga manū re jeremiayuwa 'gā poiri je wi.

A'eramū je 'gā mokwasi'waukaa.

A'ere nipo je anure 'gā majatykai nū”, 'Jau 'ga rakue.

¹⁷“Omajatykaramū te nipo 'gā je rerowiari nū.

Towajat tesirūmeretea we futat nipo je rerowiaa.

Tejemipyūrūmera 'gā tejerowiaara futat, te je 'ā afutat”,

¹⁸ 'Jau Janeruwarete 'ga rakue— 'Jau Tiago 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

¹⁹—Ma'eramũ je 'ã aipo je 'i pẽ nupe: Tene judeue'ema 'gã jemogyi. Jarejuwarete 'ga 'gã werowiat. Nanuara futat te 'ã esage Ku'jywa 'ga upe. ²⁰ A'eramũ jane ka'arana etee amũ monou ikwasiaa 'gã nupe aipo 'Jau:

—Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Ajepeja aipo 'Jau. Wyrã rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanẽ pẽẽ i'wawe'em nũ. Ajepeja aipo 'Jau. Kũima'eramũ ae ajuemireko are akowe'em. Kũjã nanẽ nũ. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanẽ wemirekoa etee futat erekou nũ. Aipoa sa'e imonou ikwasiaa ka'aran are 'gã nupe— 'Jau Tiago 'ga 'gã nupe.

²¹—Ymã we futat 'gã 'ã Moisesi 'ga remikwasiarera mogyta renuwi ajemogyau judeu 'gã jatykaaw ipe rakue, morowykye'ema momagwamagwapa rakue. A'eramũ 'gã ikwaapa futat Jarejuwarete 'ga je'ega— 'Jau Tiago 'ga u'ama 'gã nupe.

A'eramũ 'ga pytuna 'gã Tiago 'ga 'e futaa. A'eramũ 'gã 'Jau ajaupe:

—A'jea futat aipo resageramũ. A'eramũ jane nan iapou— 'Jau 'gã ajaupe.

Judeue'ema 'gã nupe 'gã 'eawet

²² A'eramũ Jejui 'ga remimonofera 'gã amũ, Jejui 'ga rerowiaara 'gã, 'gã 'wyriara 'gã netee ajatykau oporogytau ajaupe:

—Simono jarepytuna 'gã amũ 'gã nupĩ Ātioki pe 'Jau— 'Jau 'gã ajatykau oporogytau.

A'eramũ 'gã 'gã monou 'gã nupĩ. Paulo, Panape. Mĩmera 'gã nupĩ 'gã 'gã monoi. 'Ga amũ rera Judas. Mukũi aipo 'ga rera. Pasapasi 'ga rer irũa. Ajepeja 'ga rera Silasi. Aipo kũima'e 'gã nee Jerusareg ipewara 'gã ojemogypyka. A'eramũ 'gã 'gã mũ'jãu Ātioki pe 'gã monoawamũ.

²³ A'eramũ 'gã najuejue etee futat ka'arana kwasiaa imonou Ātioki pewara 'gã nupe:

Ore mũ Jejui 'ga remimonofera, ore mũ 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara, ore mũ 'ga rerowiarypya. A'eramũ ore ka'arana kwasiaa imonou pẽ nupe. Oropytuna 'gã amũ nanẽ ore imonou pẽ nupe nũ. “Jarujete te pejemogy” 'ea ore imonou pẽ nupe, 'ga rerowiaar yauramũ Ātioki pewaramũ, Siria ywy pewaramũ, Sirisia ywy pewaramũ nanẽ nũ. Pẽẽ judeue'ema juejue.

²⁴ Morogyta mũ ore aruenup. Oropytuna judeu 'gã amũ a'e oo peu Ātioki pe pẽ mu'Jau tyweruu rai'i. A'eramũ 'gã a'e “pejemojewag iki”, 'Jau pẽ nupe rai'i. “Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga nepẽ katu'ogi ne”, 'Jau 'gã a'e pẽ nupe rai'i. A'ere 'gã naoreje'eg imũ rũĩ 'gã oi. Ojete futat 'gã oi ekoete pẽ mu'Jau tyweruu akou rai'i.

²⁵⁻²⁷ A'eramũ ore a'eramũ oropytuna 'gã amũ monou 'gã moporogytaukaa pẽ nupe. Paulo 'ga futat ako 'ut Panape 'ga retee rai'i. 'Gã 'ã jarejekoty'aaw esagea futat. A'eramũ 'gã nupĩ ore oropytuna 'gã monou. Silasi 'ga, Judas 'ga. Mĩmera 'gã ore imonou 'gã nupĩ. Oporogytafera nipo 'gã imome'wau pẽ nupe nũ, 'Jau 'gã imonou ikwasiaa ka'aran are.

Paulo 'ga Panape 'ga retee akou Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Afueweramũ agawewi 'gã 'gã nee rai'i. A'etea 'gã Jejui 'ga omome'u amunawa moyka rai'i. A'eramũ a'e 'gã kwaiwete Jejui 'ga rerowiaa rai'i. ²⁸ A'eramũ

ore porogyta ore ruwamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore poaa, ore mu'ak-waapa. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga 'eawer imū imonou ikwasiaa ka'aran are pē nupe.

²⁹Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Wyra rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Kūima'eramū ae ajuemi-reko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou nū.

Aipo renuw ire nipo a'jea futat pejemogy esage. Pejejuka esage ki pejejee. Teepap ore 'ea.

Aipo e'i ete ore je'ega ka'aran are.

³⁰A'ere 'gā wemimuēmera 'gā monou judeue'ema 'gā nupe. A'eramū 'gā awau Paulo 'ga rupi, Panape 'ga reewe. 'Gā ka'arana rerawau Ātioki pewara 'gā nupe.

Ātioki pe owaēm ire 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā majatykau. Ka'arana monou 'gā 'wyriara 'ga upe. ³¹A'eramū 'gā 'wyriara 'ga imogytau 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga je'ega renupa. A'eramū futat 'gā aku'iramū ajemogyau. Kwaiwete 'gā ku'iramū. ³²Imogytapaw ire Judas 'ga Silasi 'ga retee oporogytau 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā poromū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejejemogypyka Jejui 'ga je'eg are. 'Ga je'ega peenup. A'eramū pēē erowiaa futat. Peetyk futat kasi 'ga rerowiara ne— 'jau Judas 'ga Silasi 'ga retee 'gā nupe.

³³A'eramū 'gā akou fukuu'i 'gā pype. A'ere 'gā pype ako fukuu'i re 'gā o'wya akou 'gā nui nū.

—Ko ore oi arakou pē nui nū— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Pe'je 'wei. Jaruete nipo peo pejekou 'ja. “Jaruate te pejemogy” 'ea 'gā amut pē nupe, pe'je ki jarejewirera 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū.

³⁴⁻³⁵A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee ete akou fukuu'i peu, 'gā mu'jau nū, opytuna Jejui 'ga rerowiaara 'gā netee. A'eramū 'gā kwaiwete Jejui 'ga rerowiaa ajemogyau.

Panape 'ga wi Paulo 'ga pojo'okawet

³⁶Anure Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Soo jarewawera amunawa momyrūmū jarekou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesaka 'jau nū. “Werowiat je sipo 'gā 'ga ajemogyau” 'e resaka 'jau— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe.

³⁷A'eramū Panape 'ga 'jau 'ga upe:

—Juā Maku 'ga ki ajee siroo jarejeupi nū— 'jau Panape 'ga Paulo 'ga upe.

³⁸A'ere Paulo 'ga niparuooweri Juā Maku 'ga ree.

—Nanuara ako 'ga ojewyt etee jane wi ikue. Pāfiria ywy pe jane rekoramū ako 'ga jewyri jane wi ikue— 'jau etee Paulo 'ga Panape 'ga upe.

³⁹A'eramū 'gā a'eramū ajamueu Juā Maku 'ga rerooe'em are. A'eramū 'gā opojo'ogamū ajau. A'eramū Panape 'ga Juā Maku 'ga retee awau yaru pype. 'Ypō'ōū me 'gā awau, Sipiri pe.

⁴⁰ A'eramū Paulo 'ga Silasi 'ga etee erawau oirūnamū nū. A'eramū 'gā pytuna 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee:

—Ku'jyp. Kwe pe 'gā oi watau akou. Esag iki 'gā e'ŷina. Emu'akwaaw iki 'gā imogyau— 'jau 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe, 'gā o enune 'gā nee.

⁴¹ A'ere Paulo 'ga Silasi 'ga rerawau erekou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe eroporogytaw. Awau 'gā Siria ywy raapa. A'eramū 'gā awau Sirisia ywy raapa nū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā maku'iu 'gā awau oporogytaw 'gā nupe.

Paulo 'ga rupi Timoteo 'ga oawet

16 ¹ A'ere Paulo 'ga Silasi 'ga retee awau owaēma Teripe 'jaw ipe, Listra 'jaw ipe 'jau. Listra 'jaw ipe Jejui 'ga rerowiaara 'ga amū akou. 'Ga rera Timoteo. 'Ga y ēē judeua. Ēē nanē Jejui 'ga rerowiaa nū. A'ere 'ga ruwa 'ga gregoa. ² Listra 'jaw ipe ajemogy ma'e, Ikoniu 'jaw ipewara 'gā netee opomutaramū Timoteo 'ga ree. A'eramū 'gā oporogytaw esage Timoteo 'ga ree Paulo 'ga upe.

³ A'eramū Paulo 'ga Timoteo 'ga reroo are afuweramū ojeupi. A'eramū 'ga 'ga mojewaka judeu 'jawe. Peu ajemogy ma'e 'gā judeu 'gā okwaapap, “Gregoa Timoteo 'ga ruwa 'ga” 'e kwaapa. A'eramū 'ga ruwa 'ga Timoteo 'ga mojewake'ema rakue.

—Judeu 'gā pyri soo 'jau. A'eramū je ene mojewaka ra'ne— 'jau Paulo 'ga Timoteo 'ga upe.

A'eramū Paulo 'ga 'ga mojewaka. 'Ga y ēē judeua wejue. A'eramū 'gā 'ga mojewaka. ⁴ 'Ga mojewag ire 'gā awau. Paulo, Silasi, Timoteo. Mīmera 'gā awau akou amunawa moyka Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesaka. Jerusareg ipewara 'gā 'eawer are 'gā 'gā mu'jau awau akou. Jejui 'ga remimonofera 'gā 'eawera mome'wau 'gā nupe.

—Pēē 'ā judeue'ema. A'ere 'ā pēē jēmī Jejui 'ga perowiat. A'eramū ki pēē 'gā 'eawera renupa pejemogyau— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁵ A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā opoire'ema futat 'ga rerowiar awi. Ywawuje futat 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū futat 'gā awau ajamu'jau Jejui 'ga je'eg are. A'eramū futat 'gā Jejui 'ga rerowiaa, kwaiwete. Ai'iwe amū nū, ai'iwe amū nū, ai'iwe amū nū. Kamēsīete futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā awau ojemomytuna.

Masetoni ywy pewara 'ga Paulo 'ga mo'wyawet

⁶ 'Gā mu'epaw ire 'gā awau ajepeja ywy pe nū. Frigia ywy raapa awau. Garasi ywy pe nanē 'gā awau nū, peuwara 'gā mu'jau nū. Asia ywy pe te 'gā awau etee numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi 'gā nupe:

—Kwe pe peo awi— 'jau 'ga 'Agesage oje'ega 'gā nupe.

A'eramū 'gā awawe'em Asia ywy pe. Misia ywy pe etee 'gā awau. ⁷ Pe awi 'gā o'wya Pitinia 'jaw ipe numiamū. A'ere nānēwējēmī Janeruwarete 'ga 'i 'gā nupe nū:

—Peo awi kwe pe— 'ga 'i etee 'gā nupe nū. —Ajepeja amunaw ipe te pekwap— 'jau etee 'ga 'gā nupe nū.

A'eramū 'gā awau ajepeja ywy pe etee nū. ⁸ Awau 'gā Misia ywy raapa etee. Awau 'gā owaēma Troate 'jawa amunaw ipe. Peu etee Janeruwarete 'ga 'gā oo futari. 'Yē'ē 'arimū aipoa 'gā wawa 'upa.

⁹Ypytunimū kūima'e 'ga amū ojesaukaa Paulo 'ga upe, Masetoni ywy pewara 'ga ojesaukaa 'ga upe.

—Ejot ore pyri 'au. Ejot 'au ore mu'jau— 'jau 'ga u'ama 'ga upe.

A'eramū Paulo 'ga wea'aramū wemiesager are. “Janeruwarete 'ga 'ga wesaukat jee. Masetoni ywy pe ekwap Jejui 'ga mome'wau peuwara 'gā nupe, e'i 'ga jee”, 'jau 'ga ojeupe wea'aramū ee. ¹⁰“Janeruwarete 'ga pa je renūi ra'e. Jejui 'ga ekwap imome'wau 'gā nupe, e'i pa 'ga jee ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wemiesagera mome'wau opytunamū oree. Imome'u re, Paulo 'ga 'jau:

—“Werowiarāmū Jejui 'ga pētywera moiri pē nui, ere ewau imome'wau 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ai'i— 'jau Paulo 'ga oree imome'wau.

Troate 'jaw ipe Lukaramū je rekoi ikue. A'eramū je tewau 'gā nupi, pe awi 'gā oramū.

Firiposi pe 'ga Jejui 'ga mome'uawet

¹¹Ai'iwetetewe Paulo 'ga ore reru'aa yaru pype. Arawau 'yē'ē raapa. Arawau orowaēma 'ypō'ōū mū pe, Samutrasia 'jaw ipe. Peu ore orosea yara pype etee futat. Ai'iwetetewe ore arawau 'y raapa nū. Arawau 'y owajara katy orojekoka. Neaporisi 'jaw ipe orojekoka. Peu ore yara rejaa arawau ywyri etee futat nū. ¹²Arawau ore orowaēma amunawa upe, Firiposi 'jawa upe. Amunawaretea futat poromū. Nitywi peu amunaw amū nū. Aipoa tāmējē futat 'up rakue. Roma pewara 'gā poromū iapou rakue, oje'wyrarete apou rakue. 'Gā 'wyrareteretea te poromū. Peu futat ore arakorakou'i ikue.

¹³Morowykye'ema rupi ore aruēma arawau 'y 'arimū oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

—Jarejatykaawa tywe'emamū 'ā jane judeuramū jane porogytai 'y 'arimū 'ga upe jepi— 'jau ore arajaupe.

A'eramū ore arawau 'y 'arimū oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Peu ore arawau aruapyka oroporogytau kūjāmera 'gā nupe. Nitywi kūima'e 'gā. Kūjāmera 'gā etee futat 'up. A'eramū ore kūjāmera 'gā nupe etee futat ore Jejui 'ga mome'wau. ¹⁴Paulo 'ga renupara mū, Lidia ēē. Jarejuwarete 'ga muorypara mū ēē. Taity esage me'egara ēē. Tiatira pewarera ēē. ēē poromū 'ūina Paulo 'ga Jejui 'ga mome'u renupa 'ūina. A'erauwe futat Jejui 'ga ēē mueapyou Paulo 'ga je'eg are. A'eramū ēē Jejui 'ga rerowiaa. ¹⁵Gā nupe oroporogytapaw ire ore Lidia ēē pymīau 'y pe, ēē pytuna 'gā netee futat.

—Pēē 'ā Jejui 'ga perowiat. A'eramū ore pē pymīau 'y pe— 'jau ore 'gā nupe, 'gā pymīnamū.

Opymī re ēē oje'ega oree:

—Pe'je iruukwe jerog ipe. “A'jea futat sipo ēē Jejui 'ga rerowiari ra'e”, pe'je jee ne. Jejui kīā rerowiaara futat je 'awamū. A'eramū pēē pejejua jerog ipe 'awamū pejepytu'wawaipa ore'wyr ipe. Tepekopeko'i ore pyri 'jau— 'jau ēē oree.

A'erauwe ore oi ēē rog ipe.

Paulo 'ga Silasi 'ga retee

¹⁶Poje ore arawau arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe oroporogytaaw ipe. Pe aje kūjāmuku ēē ore rowosōu 'ua. ēē mama'eukwaawa wereko opir are. ēē

rupiwara ēē mu'jau mama'e jeaporam are. A'eramū tesirūmera 'gā 'ua oporo-nupa ijeaporam are ēē upe. A'eramū ēē rupiwara imome'waukaa ēē upe 'gā nupe. Kūima'e 'gā amū ēē jara. Ojeupe imome'u re ee oporonup ma'e 'gā ēē mepyau. ēē futat ka'aranūū pyyka imonou ujara 'gā nupe. ¹⁷ēē poromū 'ut ore rowosōu. 'Ua ēē ore rewiri wafukaita ekoete.

—Koa kūima'e wā Ku'jywa kīā amut ae katu'oga mome'wau janee. “Jejui 'ga futat aetywera omoit ae wi, ae katu'oka”, e'i wā akou imome'wau. “Wero-wiaramū Jejui 'ga janetywera moiri jane wi, jane katu'oka”, e'i wā akou imo-me'wau janee— 'jau ēē akou wafukaita 'gā nupe, 'ua ore rewiri.

¹⁸Namutat ēē rekoi iapou. Ai'iwe nū, ai'iwe nū, ai'iwe nū.

Poje Paulo 'ga amara'neramū ēē ree. Omopiro'ysā'ysagamū 'ga ojerowaka ēē ree 'jau ēē upe:

—Jejui 'ga rer imū je 'i enee: Ere ejepe'au ēē wi, ēē tyweramū, 'jau je enee— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

A'erauwe mama'eukwaawa ojepe'au ēē wi.

¹⁹A'eramū ēē jara 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree.

—ēē pirowara eremoit ēē wi ra'e. 'Awamū pa ajee 'gā ka'aranūū namuri ore ra'e— 'jau 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree.

A'eramū aipoa kūjā ēē jara 'gā Paulo 'ga pyyka Silasi 'ga retee 'gā nerawau ajatykaaw ipe 'wyrriara rowase.

²⁰—Ko 'gā 'ā kūima'e 'gā a'jea futat judeua ra'e— 'jau kūjā ēē jara 'gā 'gā nerawau 'gā mome'wau 'wyrriara 'gā nupe. —A'ere 'ā 'gā nur ekoetei 'au mama'e tywera apou jane'wyr ipe— 'jau 'gā 'gā nupe. —'Gā 'ut ajamamara'-neukaa. 'Gā nemimu'ea 'gā mamara'neukat 'gā nee— 'jau futatee 'gā 'wyrriara 'gā nupe. ²¹—Wemiapo are 'ā 'gā nuri jane mu'jau ekoete. Jane 'ā romanū 'wyrriara 'ga remiayua. A'eramū jane jarejemu'jawe'em 'gā nemiapo are. 'Gā nemiapo are jane jemu'eramū jane 'wyrriarete 'ga amara'neramū jane ree. A'eramū jane jarejemu'jawe'em 'gā nemiapo are— 'jau 'gā 'wyrriara 'gā nupe.

²²A'erauwe futat peu ajatyka ma'e 'gā afukai:

—A'jea futat te 'ā 'gā mama'e tywera apo ekoetei 'ua 'au— 'jau 'gā wafu-kaita. —Pe'je ajee sinupā 'gā— 'jau 'gā wafukaita.

A'erauwe 'wyrriara 'gā fu'ami 'gā naity monorogukaa 'gā nui. ²³A'ere 'gā 'gā mopimopika ywyrā'i pyu. 'Gā mopig ire 'gā 'gā nerawaukaa imunewukaa moromunepawa pype. A'ere 'gā 'jau moromunepawa jara 'ga upe:

—Esag iki 'gā. Eremū'ēukat kasi 'gā ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga rekoi peu moromunepaw ipe 'gā nesaka. ²⁴Aipo ojeupe 'erauwe, 'ga 'gā nerawau myter ipewara pype 'gā munepa. 'Gā pyju'ā munepa 'yjepanūū kwara pype. A'ere 'ga imotywi 'gā nee. Tyyp 'jau agawewi futat. 'Gā pofaa itaju pyu. Typ.

²⁵Awau pypajeaje katu. A'eramū 'gā 'upa oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Amaraka'aga nanē 'gā 'upa 'ga upe nū. Ajepeja moromunepawa pype-wara 'gā enupa 'upa. ²⁶Poje ywy oyyita. Moromunepawa otomoga. Toomog. A'erauwe 'okwara ojeawopytymo'woka. 'Gā pofaawa nanē oia 'gā nui nū. Wit.

A'ere moromunepawa jara 'ga seri 'upa. ²⁷Poje 'ga opaka amā'jāu moromu-nepawa 'okwar are.

—Tȳȳ. Te i'ēi ra'e ū— 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga fu'ami jyuu rekyita ojee.

—Ajejuka pa je kwy!— 'jau 'ga.

²⁸ A'eramū Paulo 'ga wafukaita 'ga upe:

—Naani. Ereapo awi. Erejejuka ekoete awi. Naru'ēi ore mū ko— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹ A'erauwe moromunepawa jara 'ga je'egi wemiayuwa 'ga upe:

—Tata erut amū jee 'wei— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe moromunepawa jara tata rerooi 'gā nepejāna. Ojeyyjamū 'ga Paulo 'ga wi. 'Ga kyjea 'ga moyyita 'gā nui. Te 'ga oi ty'y wenupy'āu wapyka 'gā nowase. ³⁰ A'erauwe moromunepawa jara 'ga 'i 'gā nupe:

—Pe'je pejejua ukupepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'ga ukupepe 'gā neroo re 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja je iapou tejee 'ū, tejekatu'okawamū 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ —Jejui 'ga erowiat. Janejararete 'ga futat. Werowiarāmū 'ga tene katu'ok 'jau enepytuna 'gā netee 'jau— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

³² A'erauwe Paulo 'ga Jejui 'ga je'ega mome'ui moromunepawa jara 'ga upe, 'ga pytuna 'gā netee futat. A'eramū 'gā najuejue etee futat Jejui 'ga rerowiaa.

³³ A'erauwe moromunepawa jara 'ga Paulo 'ga kupe pirei 'ga ry awi. Silasi 'ga kupe nanē ipireita nū. A'ere 'ga muaga monou 'gā kupe are. 'Gā kupe peruga muaga pyu.

Okupe pireipaw ire Paulo 'ga moromunepawa jara 'ga pymiāu 'y pe, 'ga pytuna 'gā netee. Ojemu'jagamap 'gā Jejui 'ga remiayuwamū.

³⁴ 'Y pe opymī re moromunepawa jara 'ga 'gā nerawau wog ipe 'gā mojemi'-waa. A'erauwe futat moromunepawa jara 'ga ku'iramū akou. 'Ga pytuna 'gā nanē aku'iramū nū. Jarejuwarete 'ga 'gā maku'iukaa ojee.

³⁵ Ai'iwetetewe 'wyriara 'gā oje'ega jefaruu 'gā amū nupe:

—Pekwap 'jau moromunepawa jara 'ga upe: Topoit 'ga 'gā nui 'jau— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'erauwe jefaruu 'gā oi.

—“Ere epoia 'gā nui”, e'i 'wyriara 'gā enee ko— 'jau 'gā moromunepawa jara 'ga upe.

³⁶ A'erauwe moromunepawa jara oje'ega Paulo 'ga upe:

—“Epoit esage ki 'gā nui, e'i 'wyriara 'ga enee”, e'i 'gā 'ua jee ra'e. A'eramū pēē pejewau. Nepē mujāni futari 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ —Naani nū'ū. Norooi futari ore nū'ū. Jemime nipo 'gā ore mogeukari rai'i? Naani. 'Gā neape 'gā ore mogeukari ai'i— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā nupe. —Naruapoi agawewi ako ore mama'e tywera ai'i. Romanūa agawewi ore, pē 'jawe. A'etea ako 'ga ore nupānupāukat 'gā neape ai'i. A'eramū 'ga 'gā neape futat 'ua ore renū'jāu nū'ū— 'jau Paulo 'ga oje'ega moywyrafena'i jefaruu 'gā nupe.

³⁸ Aipo ojeupe 'erauwe jefaruu 'gā awau ojewya 'wyriara 'gā nupe 'jau:

—“Tene 'gā nuri. 'Gā futat ore monou”, e'i etee 'ga pē nupe ko— 'jau 'gā 'wyriara 'gā nupe. —“Ore 'ā romanū 'wyriara 'ga remiayuwa agawewi. A'etea 'gā 'ā ore nupā ekoete ako ai'i”, e'i etee 'ga ko— 'jau 'gā 'wyriara 'gā nupe.

Romanū 'wyriara 'ga remiayuwa 'gā ae nanupā ekoetei. A'eramū 'gā okyjau etee 'gā nui nū. ³⁹ A'erauwe 'wyriara 'gā awau moromunepaw ipe 'gā pyri:

—Ma'ja ere te ra'e?— 'jau 'gā awau 'gā nupe.

—Pe'je pejejua ore renū'jāu pēē futat, aru'e ore pē nupe ko— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—A'jea. Pe'je ajee pejewau— 'jau 'wyrriara 'ga 'gã nupe. —Pe'je pejewau kwe pe ore wi. Ajepeja amunaw ipe pekwap nũ— 'jau 'gã 'gã nupe. —Ore 'ã aruereko tywerete pẽẽ. A'ere kasi pẽmara'ne ore ree ne. Pe'je pejewau ore wi— 'jau 'wyrriara 'ga 'gã nupe.

⁴⁰A'erauwe Paulo 'ga jewyri awau Silasi 'ga retee Lidia ẽẽ 'wyr ipe nũ. Peu 'ga wekwawera mome'wau Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. A'erauwe 'gã aku'iramũ ajemogyau 'gã nee 'gã nekwawera renupawe.

'Gã nupe oporogytapaw ire Paulo 'ga awau ajepeja amunaw ipe Silasi 'ga retee nũ. A'eramũ 'gã a'eramũ aku'iramũ ajemogyau.

Amunawa moyka Paulo 'ga oawet

17 ¹⁻²A'ere mukũja amunawa pyu 'gã kwawi etee. Anfipolisi 'jawa pyu, Apolonia 'jawa pyu. Awau 'gã Tesarũna 'jaw ipe etee opytaw. Muapya 'gã morowykye'ema magwapa aipo pe akou. A'e pe 'gã awau judeu 'gã jatykaaw ipe morowykye'ema rupi. Namutat 'ga akou Jarejuwarete 'ga mogytaawa upe owaẽmawe iapou jepi. A'eramũ 'ga poromũ awau aipo amunaw ipe judeu 'gã nupe oporogytau nũ.

³Namutat Paulo 'ga akou oporogytau judeu 'ga jatykaawa pype jepi. Jejui 'ga mome'wau judeu 'gã nupe jepi. A'ere aipoa amunaw ipewara 'gã judeu 'gã nokwaawi Jejui 'ga. 'Ga Ruwarete 'ga etee te 'gã werowiat. A'eramũ Paulo 'ga 'gã mu'jau Jejui 'ga ree.

—Ymã te 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Jarejuwarete 'ga remimura 'ga nipo ayrũ 'ua janee amanũmũ. A'ere nipo 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi etee nũ”, 'jau 'gã ikwasiaa inuga janee rakue. U'eawer imũ etee futat aje 'ã Janeruwarete 'ga 'ga muri janee rai'i. 'Ga futat Jejujamũ. 'Ga futat Janeruwarete 'ga remimurera 'ga— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁴Paulo 'ga Silasi 'ga retee Jejui 'ga mome'uramũ 'gã amũ Jejui 'ga rerowiaa. A'eramũ 'gã ajemogyau Paulo 'ga rewiri.

Kwaiwete futat grego 'gã ajemogyau Janeruwarete 'ga rerowiaa rai'i. A'ere 'gã nokwaawi te 'ga ra'ya 'ga rai'i. Kũjãmera 'gã nanẽ Jarejuwarete 'ga rerowiaa nũ. Ika'aranũũ kwai ma'e 'gã poromũ kũjãmera 'gã. A'ere 'gã nokwaawi te Jejui 'ga. A'eramũ 'gã Paulo 'ga ojeupe 'ga mome'uramũ te 'ga rerowiaa. A'eramũ 'gã oje'aa Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee.

⁵A'eramũ 'ga rerowiare'ema 'gã ajemogyau peu oje'wyr ipe etee futat. A'eramũ 'gã opytuna ojewi ipojo'ogamũ 'gã nerekoayau ee.

—Ma'eramũ 'gã Paulo 'ga rerowiaa 'ũ? Ma'eramũ 'gã opoia ekoete jane wi 'ũ?— 'jau 'gã ajaupe amara'neramũ.

A'eramũ 'gã awau iarũe'ema 'gã amũ majatykau erua. A'eramũ aipo 'gã awau 'gã nekaa. Paulo, Silasi. Mĩmera 'gã nekaa 'gã awau.

—Sipyk 'gã jarewau— 'jau 'gã 'gã nupe numiamũ.

A'ere 'gã nuekoari 'gã. A'eramũ 'gã awayayau Jasãu 'ga rog ipe 'gã nekaa.

—Ma'ape te 'gã nekoi?— 'jau 'gã Jasãu 'ga upe. —Ma'ape te 'gã na'e? Ere 'gã mũ'jãu ore— 'jau 'gã wafukaita Jasãu 'ga upe.

A'ere Jasãu 'ga 'i:

—Nitywi futari 'gã 'au— 'jau etee Jasãu 'ga 'gã nupe.

⁶ A'eramū 'gā Jasāu 'ga etee ipyika erawau. 'Ga pytuna 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā netee erawau o'wyriara 'gā nupe.

'Gā nerawau 'gā neruafukaita erekou:

—Ekoay kūima'e 'gā amū mama'e tywerete apou akou jane'wyr ipe. Kwe pe 'gā oi amunawa moyka, mama'e tywera apou akou. A'ere 'ā 'awamū 'gā nuri jane'wyr ipe mama'e tywera apou nū. ⁷ Jasāu 'ga futat mama'e tywera mome'wara 'gā wereko oje'wyr ipe— 'jau 'gā wafukaita 'gā nerawau. —“NaSesa 'ga rūi pē'wyriararetea”, e'i 'gā oree ai'i. “Jejui 'ga te pē'wyriara”, e'i 'gā oree ai'i— 'jau futatee 'gā Jasāu 'ga rerawau erekou eruafukaita o'wyriara 'ga upe.

⁸ A'e renupawe 'wyriara 'gā amara'neramū. Peu ajatyka ma'e 'gā nanē amara'neramū nū. ⁹ A'erauwe 'wyriara 'gā oje'ega Jasāu 'ga upe 'ga pytuna 'gā netee:

—Pe'je ajee ka'aranūū pe mua oree, pejejewi ore pōira repyramū. A'ere tepeo 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ka'aranūū monou 'gā nupe ojemepyau. A'erauwe 'gā pōiri 'gā nui, 'gā monoukaa.

¹⁰ Awau opyytunaiwamū. A'erauwe Jejui 'ga rerowiaara 'gā je'egi Paulo 'ga upe, Silasi 'ga retee:

—Pe'je pejewau 'aw awi, ore'wyr awi— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'gā monoi Pereja 'jawa amunaw ipe ojewi.

Owaēma ypy we 'gā awau judeu 'gā jatykaaw ipe. A'erauwe Paulo 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. ¹¹ Peuware 'gā naTesarūn ipewara 'gā 'jawe rūi. 'Gā wapyaka etee ajemogyau ee. Kwaiwete 'gā ajatykau 'ga je'ega renupa. Paulo 'ga porogytapaw ire 'gā ka'arana pypekau esaka. Ymā te Janerwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue. Aipo ka'arana pypekau esaka.

—A'jea futat te Paulo 'ga 'ga je'ega mome'ui? Naani te ra'u nū?— 'jau 'gā.

A'erauwe 'gā ka'arana pypekai esaka.

—A'jea futat ra'e nū'ū. A'jea futat 'ga 'ga je'eg imū etee futat imome'ui ra'e. Sā'a 'awamū 'ga je'ega ruwa ka'aran are— 'jau 'gā imome'wau ajaupe.

¹² A'erauwe futat 'gā Paulo 'ga je'ega rerowiari ka'arana resag ire.

A'eramū kwaiwete grego 'gā Jejui 'ga rerowiaa. Ka'aranūū kwai ma'e kūjā 'gā nanē 'ga rerowiaa kwaiwete nū.

¹³ Poje judeu 'gā, Tesarūn ipewara 'gā, 'gā nera renupa.

—Pereja 'jaw ipe 'gā oi akou Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe nū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau 'gā newiri nū. A'eramū 'gā peuware 'gā mamara'neukaa 'gā nee nū.

—O'meramū 'gā 'i. Oporogyta 'me te 'gā akou— 'jau 'gā awau peuware 'gā nupe.

A'eramū peuware 'gā teewi oje'egayau Paulo 'ga upe nū, 'ga juka are afueweramū nū.

¹⁴ 'Gā newiri 'gā nuramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā Paulo 'ga monou ojewi.

—Ere ewau ore wi. Em̄em̄yī'i ewau— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga oi ojetee futat 'ga awau. 'Ga pytuna 'gā nooi 'ga rupi. Silasi 'ga Timoteo 'ga retee opytau akou peu futat.

¹⁵ Peuware 'gā amū ete awau Paulo 'ga rupi 'ga irūnamū. 'Y rupi 'gā 'ga rerawau 'ga rejaa Atenasi 'jawa amunaw ipe.

A'eramū Paulo 'ga oje'ega monou opytuna 'gā nupe, Pereja 'jaw ipe opyta ma'efera 'gā nupe:

—“Kamēsīete ki pejot je rewiri, e'i 'ga pē nupe ai'i”, pe'je ki 'gā nupe jee— 'jau Paulo 'ga oje'ega rerawaukaa 'gā nupe.

—A'eramū Paulo 'ga rerawarera 'gā ojewya 'ua Pereja 'jaw ipe nū. 'Ga rerawarera 'gā 'ua oje'ega Paulo 'ga pytuna 'gā nupe: “Kamēsīete ki pejot je rewiri”, e'i 'ga pē nupe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe opyta ma'efera 'gā awau Paulo 'ga rewiri nū.

¹⁶Atenasi pe Paulo 'ga akou opytuna 'gā napesaka. Opytuna 'gā nura poromukuran 'ga akou amunawa momyrūmū. Peu maira'me a'agawa resaka. Kwaiwete maira'me a'agawa aipoa amunaw ipe. A'eramū Paulo 'ga 'jau ojeupe: “Maira'me a'agawa etee pa 'gā wapo ra'e. Nokwaawi pa 'gā Jarejuwarete 'ga ra'e”, 'jau 'ga ojeupe u'arasigamū akou 'gā nee, maira'me a'agawa apoara 'gā nee.

¹⁷Poje Paulo 'ga awau judeu 'gā jatykaawa pype Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Kwaiwete judeu 'gā awau peu Jarejuwarete 'ga upe oporogytai. Judeue'ema 'gā nanē awau nū. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'gā 'ga rero-wiaa judeu 'gā 'jawe. A'eramū 'gā juejue 'ga mome'u renupa.

Pe awi uēm ire Paulo 'ga awau oporogytai 'gā amunawarete pyter ipe ajemogy tee ma'e 'gā nupe. ¹⁸Ojemu'e ma'efera 'gā nupe Paulo 'ga awau Jejui 'ga mome'wau. Epikureu 'gā nupe, Estoiku 'gā nupe nanē imome'wau nū.

—Jejui 'ga oferap rai'i nū, amanū re nū— 'jau 'ga u'ama imome'wau ojemu'e ma'efera 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau:

—Ma'eramū 'ga ma'ja mome'wau janee ki 'ei?— 'jau aipo 'gā ajaupe.

—Tee. Maira mū futat nipo aipo 'ga wemiesaga omome'u janee nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁹A'eramū 'gā Paulo 'ga rerawau ajatykaaw ipe. Areopagu 'jaw ipe 'gā 'ga rerawau.

—Ere ajee iruukwe peu orejatykaaw ipe 'ū— 'jau i'akwaap ma'e 'gā Paulo 'ga upe.

A'eramū 'gā Paulo 'ga rerawau.

²⁰—Ejemikwaawa emome'upap ore ki 'ei. Norokwaawi we ore aipoa ki 'ei. Maran gatu te aipo ra'e a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga porogytai 'gā nupe. ²¹Namutat peuwara 'gā wapyakau ajemogyau morogyta yau are ra'e jepi. A'eramū 'gā Paulo 'ga je'eg are oporenuwiweramū.

—Soo 'ga porogyta yau renupa— 'jau 'gā ajaupe.

²²⁻²³'Gā jatykaaw ipe owaēm ire Paulo 'ga awau afu'ama oporogytai 'gā nupe.

—Kwaiwete te pēmaira a'agawa. Kwaiwete te je maira a'agawa resagi tekou teamunawupaw ipe ai'i. “Maira a'agawa 'gā afutat nanimenime”, a'e je tejeupe tewau tekou kwe pe amunawa pyterimū esaka tekou ai'i. A'ere pēē ajepeja ita mojewake'emawe. “'Aga ita ore aramu'am oreremikwaawe'ema maira upe”, 'jau 'upa ita are ojekwasiaa— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. —'Ga 'ā a'jea futat nepekwaawi we. Je ete te 'ā 'ga okwaap. A'eramū je 'awamū 'ga mome'wau pē nupe— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe.

—'Ga 'ā Janeruwaretea te. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. ²⁴Ywya 'ā 'ga iapou rakue. Ywy pewara 'ā 'ga iapou rakue. Ywaga 'ga 'ā iapou rakue. 'Ga te 'ā mama'e jararetea— 'jau 'ga 'gā nupe. —Na'oga pype rūi 'ga rekoi. Nae-remiapofera pype rūi 'ga rekoi. ²⁵Nitywi 'ga remifutara mū mama'ea. 'Ga te 'ā mama'e wapo rakue. A'eramū 'ga remifutara otywe'emamū. 'Ga futat te 'ā ae apou rakue. 'Ga futat 'ā ae momytupoa 'agamū rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. ²⁶—Majepei'i etee futat 'ga 'ā kūima'e 'ga apou rakue. A'e 'ga juapyrera futat 'agamū ojemomytun— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe imome'wau. —Ae ppy juapyrera te 'ā ajemogy 'agamū. 'Awamū te aje 'ā ae jemogyi okwasi'wasi'wau. 'Y amutee are 'ga 'gā monou 'gā mogyau 'gā mokwasi'wasi'wau— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

—Ae'aawera we futat 'ga okwaap. “'Awamū futat nipo 'gā amū 'ari”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Anure 'gā amū tamogyukat 'jau”, 'jau 'ga 'ūina. 'Ga 'ā jane juejue jane kwaapa, jane 'are'emaue 'ga jane'aawa kwaapa. Jane manūawa nanē 'ga ikwaapa nū— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

²⁷—Ojee aeporokwaawiweramū 'ga ojekwaawukaa jane upe. Takwaap Jarejuwarete 'ga 'jau 'jara 'gā nupe 'ga ojekwaawukaa. ²⁸Namuku rūi futat 'ga rekoi ae wi. Muku ae wi 'ga reko re amunipo 'ā ae papawi— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ga jejukai ae ree. A'eramū ae opapape'ema— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. —Ymā te 'ā pēypy 'gā amū ka'arana pe kwa-siari inuga rakue: “Jane juejue 'ga ra'yra”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga pē nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

²⁹—A'ere 'ā pēē maira a'agawa etee peapo. Maira a'agawa ra'yra nipo pēē? Naani. Janeruwarete 'ga namaira a'agawa 'jawe rūi. Pēē 'ā maira a'agawa etee iapou pejejeupe. A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga. Janeruwarete 'ga te 'ā nae rūi wapo rakue. Okoeteete ma'e 'ga. Ojetee futat 'ga jeuwi rakue. ³⁰Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ae resagi ete mama'e tywera aporamū rakue. “Too. Nia'wyrui 'gā. A'ere 'gā je kwaawe'ema te 'gā nereko. A'eramū je 'gā momape'ema ra'ne”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina rakue. Ymā te aipoa rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ga 'awamū 'ga je'egi jane: Pepoit pejetywer awi, 'jau 'ga 'ā jane. Najuejue etee futat pejepoia pejetywer awi, 'jau 'ga 'ā jane— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. ³¹—Wemifutara 'ara rupi etee futat nipo Janeruwarete 'ga ae momapa. 'Awamū te aje 'ga 'ā kūima'e 'ga amū muri imogou ae upe. A'e 'ga kūima'e 'ga ae kwaap katu katu akou. Anure nipo 'ga ae majatykau wowase. Werowiamū etee futat 'ga ae mogyau ojeypyri nipo. Werowiare'ema 'ga 'ga imonou etee mama'eukwaawa rapyaw ipe. 'Ga futat poromū, Jejujamū. A'e 'ga futat 'ut amanūmū 'au jane pyri rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga mofe-rawi etee rai'i nū. A'jea futat aipoa. A'je'em ire amunipo 'ā 'ga nomoferawi futari 'ga rai'i— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

³²A'e renupawe kūima'e 'gā amū 'ga jaita etee.

—Kuu. Manamū tee aereumera ferawi 'i nū'ū. Naenuwi pa je aereumeramū oferaw etee nū 'ea jepi nū— 'jau 'gā 'ga rerekoemāu.

A'ere amumera 'gā jemogyi etee futat 'ga renupa, 'ga jaita'ema futat. A'eramū 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—Anure tereporogytai'ap oreē 'jau nū. Taruenup katu katu 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³³ 'Gā nupe oporogytapaw ire Paulo 'ga awau 'gā nui. ³⁴ A'ere amumera 'gā amū nekoī Jejui 'ga rerowiaaramū. Jejui 'ga rerowiaara 'ga amū rera Dionisio. Ojemu'e ma'efera 'ga. Kūjā ēē nanē 'ga rerowiaa nū. ēē rera Damarisi. 'Gā amū nanē Jejui 'ga rerowiaa nū.

18 ¹ A'e awi Paulo 'ga awau, Atenasi 'jaw awi. Korītu pe 'ga awau nū. ² A'e pe owaēma Paulo 'ga Akira 'ga rekoa. Pōtu ywy pewarera 'ga poromū Akiraramū. 'Ga remireko Prisira ēē. 'Awamue 'gā 'ua ajakawau Roma 'jaw awi. Itari ywy pewarera 'gā futat 'wyrararete 'ga, Krautiu 'ga 'gā mua: —Pe'je pejewau 'aw awi, Roma awi— 'jau peuwara 'gā 'wyrara 'ga 'gā nupe. —Judeuramū pejewaupap— 'jau 'ga judeu 'gā nupe.

Roma pewarera 'gā 'ga imonou pe awi. A'eramū Akira 'ga awau Korītu pe ajakawau wemireko ēē retee. Wyra pirera roga apoara Akira 'ga.

³ Peu Paulo 'ga awau 'gā nekoa. Paulo 'ga nanē taityoga apoara nū. A'eramū Paulo 'ga awau oporogytaw 'gā nupe. A'eramū Paulo 'ga a'e pe futat akou opytaw 'gā pyri. Wyra pirera roga apou 'gā pyri ime'ega ka'aranūū are.

⁴ Morowykye'ema rupi Paulo 'ga awau oporogytaw judeu 'gā jatykaawa pype ajatyka ma'e 'gā nupe.

—Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga remimurera— 'jau Paulo 'ga awau imome'wau 'gā nupe, judeu 'gā nupe, grego 'gā nupe 'jau.

⁵ Ojete'e futat Paulo 'ga akou poromū peu. Poje 'ga pytuna 'gā 'ua. Silasi 'ga Timoteo 'ga retee owaēma 'ga upe.

Opytuna 'gā nurauwe 'ga opoia taityoga apo awi. A'eramū futat 'ga akou Jejui 'ga mome'wau etee peuwara 'gā nupe nū, opytuna 'gā netee nū:

—Jejui 'ga futat Jarejuwarete 'ga remimurera— 'jau 'gā judeu 'gā nupe, 'gā mu'jau Kristu 'ga ree.

A'eramū futat Paulo 'ga niojeri Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Ai'iwe nū, ai'iwe nū 'jau Paulo 'ga akou wojere'emamū futat 'ga mome'wau 'gā nupe.

⁶ A'ere 'gā nuerowiari etee 'ga.

—O'meramū 'ga 'i akou— 'jau etee judeu 'gā Paulo 'ga Jejui 'ga mome'uramū.

Paulo 'ga 'gā ikurapa. A'eramū Paulo 'ga amara'neramū judeu 'gā nee. A'eramū futat 'ga waity patukatukau waity tuwyrera mototoka, amara'ne resaukaa 'gā nupe.

—Jejui 'ga je 'ā amome'u pē nupe numiamū. A'ere 'ā neperowiari ete 'ga. A'eramū je 'awamū tewau pē nui. Judeue'ema 'gā nupe etee je oi Jejui 'ga mome'wau nū— 'jau 'ga waity patukatukau. —“Paulo 'ga ore monou mama-eukwaawa rapyaw ipe”, pe'je kasi jee ne. Pēē futat te 'ā pēowet— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁷ Awau 'gā nui. Judeue'ema 'ga rog ipe awau ojejyita. Tisiu Justo 'ga rog ipe awau. Jarejuwarete 'ga 'ga werowiat. Aipo kūima'e 'ga roga 'ūina judeu 'gā jatykaawa yse pe futat. A'eramū 'ga awau peu. 'Ga roga pype 'ga akou Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. ⁸ A'eramū judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga Jejui 'ga rerowiaa, Krisipu 'ga 'ga rerowiaa opytuna 'gā netee. Tekotee 'gā nanē 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū 'gā ojepymīāukaa 'y pe 'gā nupe.

⁹ Ypytunimū Janejararete 'ga ojesaukaa oporogytaw Paulo 'ga upe:

—Ere je mome'wau ekou ekyjawe'em futat. ¹⁰ Je ako ene pyri. A'eramū ene efuewepawe'emamū futat ekou je mome'wau 'gā nupe. A'eramū je ene

rerekou tywerukare'ema 'gā nupe. Kwaiwete te 'ā je rerowiaara 'gā 'au— 'Jau Jejui 'ga ojesaukaa Paulo 'ga upe.

¹¹ A'eramū futat Paulo 'ga akou aipo 'ga 'wyr ipe etee futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. Majepeja te kwara mu'aa. Ajepeja rupi 'ga akou nū. Awau 'ga kwara 'aramū uēma 'gā nui.

¹² 'Wyriar yau ruramū judeu 'gā ajatykau. A'eramū futat Paulo 'ga pyyka 'ga rerawau Gariu 'ga upe, 'wyriar yau upe 'ga rerawau. Akaja ywy pewara 'gā nupe 'wyriaramū akou.

¹³ —Ko 'ga kūima'e 'ga 'ut ore mu'Jau Jarejuwarete 'ga je'eg are numiamū— 'Jau 'gā 'ga rerawau 'wyriara upe. —A'ere 'ga naMoisesi 'ga remikwasiarera 'Jawe rūi imome'ui oree— 'Jau 'gā 'ga upe. —O'meramū te 'ga 'i akou. Wapo ekoete 'ga akou— 'Jau 'gā 'ga rerawau 'wyriara upe imome'wau.

¹⁴⁻¹⁵ Paulo 'ga oje'egaramet 'wyriara 'ga upe. A'ere 'wyriara 'ga je'egi erujewi. A'eramū Paulo 'ga oje'ege'ema.

—Mama'e tywera 'ga iapo re te amunipo 'ā je apyakai pēje'eg are. A'ere 'ā 'ga naani. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Pēē 'ā judeua. Pēē noko ako pejamue ekoete jepi. Pejejemapi are miamū pejejamue jepi. A'eramū je teapyakawe'em futat pē nee. Je 'ā romanūa. Pē'wyriaramū futat je rekoi. A'eramū je pēnemiapo are teapyakawe'em. Najukai 'ga 'ga amū. Nakurawi 'ga 'ga amū. 'Wyriararetea 'ga miamū 'ga nakurawi. Namama'e tywera rūi futat 'ga wapo. A'eramū je teapyakawe'em pē nee— 'Jau etee 'wyriara 'ga 'ga nupe.

¹⁶ A'erauwe 'wyriara 'ga 'gā mū'Jāu ojewi.

—Pe'je pejewau peje'Jāu je wi— 'Jau 'wyriara 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga 'gā mū'ēukaa ojewi.

¹⁷ A'eramū 'gā awau amara'neramū akou. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. A'eramū futat 'gā ajatykaawa raarana 'ga, Sostenesi 'ga pyyka 'ga nupānupāu ekoete futat. 'Wyriara 'ga, Gariu 'ga 'gā nesaka agawewi futat. A'ere 'ga rekoi esakare'ema 'Jawe etee futat.

¹⁸ Korītu pe Paulo 'ga akou namutamutat. Poje 'ga awau aipo awi. Sēkreja 'Jaw ipe 'ga awau, aipo awi. Akira 'ga awau 'ga rupi, wemireko ēē retee. Awau 'gā owaēma Sēkreja 'Jaw ipe. Peu wekwaw ipe Paulo 'ga ojeapina. Oje-muapesīpesiga futat.

—Nan nipo je iapoi enee— 'Jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe rai'i.

U'eawer imū iapo re 'ga ojeapina.

A'ere 'gā awau u'aa yaru pype nū. Awau 'gā oyaapa. Awau 'gā owaēma.

¹⁹ Efesu pe awau owaēma ojekoka. Peu futat 'gā ū'Jāu. Peu futat Akira 'ga opytaw Paulo 'ga wi wemireko ēē retee.

Oo enue Paulo 'ga awau judeu 'ga jatykaaw ipe Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe.

—Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga remimurera— 'Jau 'ga awau 'gā nupe.

A'ere 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā ajamuee ee. ²⁰ A'eramū peuwara 'gā 'Jau 'ga upe:

—'Au epyta ore pyri nū'ū— 'Jau 'gā.

—Tee nū'ū. Napytaa'uweri je nū'ū. ²¹ Anure te nipo je ruri tejewya nū. Jarejuwarete 'ga temuramū tejewya pē pyri nū— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire 'ga awau 'gā nui. Awau u'aa yar ipe nū. Pe awi awau oyaapa. Awau 'ga 'y owajara katy oyaapa. ²² Sesaria pe 'ga awau

ojekoka. Pe awi 'ga awau ywyri. Awau 'ga owaēma Jerusareg ipe. Owaēma ypy we Paulo 'ga awau oporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. 'Gā nupe oporogytapaw ire 'ga awau nū. Ātioki pe awau nū, Siria ywy pe 'up ma'e pe nū. ²³ A'e pe 'ga awau opytawaipa. Kamēsīete 'ga awau a'e awi nū. Awau 'ga Garasi ywy raapa awau, Frigia ywy raapa. Mīmera wemiaaawa ywy pe Paulo 'ga awau akou oporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe.

—Pe'je pejemogyau 'ga rerowiaa. Pepoit futat kasi 'ga wi ne— 'jau 'ga awau akou oporogytau 'gā nupe. —Pejekyjawe'em futat pejemogyau— 'jau 'ga akou 'gā nupe.

²⁴ Kwe pe Paulo 'ga oo 'ga rekoramū judeu 'ga amū awau Efesu 'jawa amunaw ipe akou. Aporu 'ga awau akou Efesu pe. Aresāri 'jaw ipe u'at ma'e-fera 'ga poromū. ²⁵ 'Ga ojemule Jarejuwarete 'ga porogytafer are rakue. 'Ga omome'u esage 'ga je'ega 'gā nupe. A'eramū 'ga awau akou wemikwaawa etee imome'wau 'gā nupe. Jejui 'ga 'ga ikwaapa futat numiamū. A'ere 'ga Juā Batista 'ga porogytafera etee ikwaawi. Juā 'ga ae pymī 'y pe rakue. 'Ga porogytafera etee futat 'ga ikwaapa. 'Ga remimome'ufera etee 'ga ikwaapa akou.

²⁶ A'erauwe 'ga oi judeu 'gā jatykaaw ipe imome'wau 'gā nupe. A'jeteetewi 'ga 'ga mome'wau numiamū. A'ere 'ga nokwaapawi. A'ea 'ga imome'u 'ga 'amamū Akira 'ga 'ga renupa. A'erauwe 'ga oje'ega wemireko ēē upe:

—Okwaap futat 'ga numiamū. A'jeteetewi 'ga porogytai numiamū ī. A'ere 'ga nokwaapawi katu we ra'e. Siroo 'ga jarejepyri nū ī, 'gā mu'jaupap Jejui 'ga porogyta are nū ī— 'jau Akira 'ga wemireko ēē upe.

—Nai'i. Siroo futat jane kīā— 'jau ēē 'ga upe.

A'erauwe Akira 'ga oje'ega 'ga upe:

—Ere ejua ore rupi. Siroo ene oroje'wyr ipe, ene mu'jau Jejui 'ga ree 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga akou ojemu'jaukaa Akira 'ga upe.

²⁷ Omule re Aporu 'ga awau Akaja ywy pe. “Too Akaja ywy pe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga awau akou.

'Ga o enunewe 'ga mu'eawer ipewarera 'gā ka'arana monou ikwasiaa ajaupe.

“Pejejuka esage ki 'ga ree”, 'jau 'gā ka'arana monou ikwasiaa ajaupe.

“Jane 'jawe futat 'ga. Jejui 'ga rerowiaaramū 'ga rekoī.

A'eramū pēē pejejekau 'ga ree”,

'jau 'gā imonou, ajaupe ikwasiaa.

²⁸ Owaēmawe 'ga awau judeu 'gā pyri Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari inuga Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga ree rakue— 'jau Aporu 'ga oporogytau 'gā nupe. —Jejui 'ga 'ā 'ga remimurera. Jejui 'ga futat 'ā jane katu'okara— 'jau 'ga judeu 'gā nupe oporogytau.

Aipo pyu 'ga 'gā moje'egawarūukare'ema futat.

Efesu pe Paulo 'ga rekoawet

19 ¹ Korītu pe Aporu 'ga rekoramū Paulo 'ga awau akou ywyri. Awau 'ga owaēma Efesu pe. Peu owaēm ire Paulo 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa. ² A'eramū Paulo 'ga oporonupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are 'gā nupe:

—Amut te Janeruwarete 'ga U'agesagea pē nupe rai'i? Jejui 'ga pēē erowiar ire rai'i?— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naani nū'ū. Norokwaawi we te 'ā ore nanuara. A'eramū ore 'ga oro-jeupe imura kwaape'ema nū'ū— 'Jau 'gā Paulo 'ga upe.

³—Awŷja iapoawer imū ajee pejepymīukat 'y pe 'gā nupe rai'i ki 'ei?— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—Juā Batista 'ga remiapofer imū tee 'ga ore pymī 'y pe ai'i nū'ū— 'Jau 'gā Paulo 'ga upe.

⁴—A'jea futat Juā 'ga oi 'gā pymīāu. Otywer awi 'gā poiramū 'ga 'gā pymīāu akou rai'i. A'ere 'ā Juā 'ga 'i rai'i: “Kūima'e 'ga amū 'ut je rewiri”, 'Jau 'ga Israeu juapyrera 'gā nupe rai'i. “A'e 'ga kūima'e 'ga ki perowiat”, 'Jau 'ga 'ā 'gā nupe rai'i— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'e 'ga kūima'e 'ga rera Jejui— 'Jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁵A'e renupawe 'gā 'Jau 'gā nupe:

—Awamū ore Jejui 'ga rerowiaaramū juejue futat. Jejui 'ga orejara— 'Jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga 'gā nerawau 'gā pymīāukaa 'y pe Jejui 'ga rer imū.

⁶Gā pymī re Paulo 'ga opo monou 'gā apyte'rarimū. A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesage 'ua osou 'gā nupe. Ojepype ise ypyrauwe 'gā oje'eg amuteerāmū. Janeruwarete 'ga tee 'gā wereko poromū 'gā moje'eg amuteeu ojekwaawukaa 'gā nupe a'eramū futat. A'eramū 'gā akou Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. ⁷Kwaiwete te kūima'e 'gā. Tusi te 'gā pytuna.

⁸Peu Paulo 'ga muapyra jay moka'jama akou 'gā pype, Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Judeu 'gā jatykaawa pype 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Oky-jawe'em oporogyta 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe.

—Ÿmā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janee rakue. “Anure nipo je tejemipyyrūmera 'ga monoi pē nupe, pēnemiapesagera 'ga monoi pē nupe”, 'Jau 'ga 'ūina janee rakue— 'Jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe. —A'eferupi tee 'ga 'ā 'awamū 'ga muri futari imogou janee. 'Ga rera 'ā Jejui. 'Ga 'ā ae katu'ok werowiarāmū— 'Jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

⁹Aipo 'eramū amumera 'gā 'ga rerowiare'ema. Niporenuwiweri 'gā 'ga ree.

—Awŷja sipo ajee poromū Jejujamū? Nia'wyri nipo 'ga rerowiaara— 'Jau 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nowase.

Aipo 'eramū Paulo 'ga oje'ega Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe:

—Pe'je iruukwe 'gā nui. Nuerowiari futari 'gā na'e— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau 'gā jatykaaw awi. Awau 'gā moromu'jawa 'og ipe. Tiranu 'ga peuwara 'gā mu'jara. Moromu'jawa 'og ipe 'ga awau 'gā mu'jau wojere'e-mamū futat. Ai'iwe nū, ai'iwe nū 'Jau 'ga awau Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'ga ree.

¹⁰Mukūja kwara Paulo 'ga imu'aa peu, 'gā mu'jau akou. A'eramū Asia ywy pewara 'gā najuejue etee futat 'ga porogyta renupa. Judeu 'gā, judeue'ema 'gā 'Jau. Tesirūmera 'gā we futat 'ga porogyta renupa.

Sewa 'ga ra'yra 'gā

¹¹A'ere Janeruwarete 'ga opājē mua Paulo 'ga upe. A'eramū aeremiapoe'ema apoukaa Paulo 'ga upe. ¹²A'eramū 'gā amū 'ua Paulo 'ga raity pe upe, taity peme'ri upe. A'erauwe 'gā erooi ippiraa ojero'wu ma'e 'gā karuara

'arimū ipypiraa. A'erauwe 'gā ojekatu'oka. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā 'arimū nanē 'gā erawau nū. Tok ipypekau'i erawau inuga 'gā 'arimū. A'erauwe mama'eukwaawa opoia 'gā nui. Janeruwarete 'ga opājē mua Paulo 'ga upe poromū iapoukaa 'ga upe.

¹³⁻¹⁴ A'eramū judeu 'gā amū nanē awau ekoete akou kwe pe. “Mama'eukwaawa simoit 'gā nui Jejui 'ga rer imū 'jau”, 'jau ajaupe numiamū. Sete 'gā pytuna. Sewa 'ga ra'yra 'gā. Mainana 'wyriara 'ga futat Sewa 'ga. 'Ga ra'yra 'gā poromū oje'eg ekoete Jejui 'ga rer imū mama'eukwaawa upe.

—Paulo 'ga oo Jejui 'ga mome'wau oree jepi. A'eramū ore Paulo 'ga remi-mome'ufera 'ga rer imū oroje'ega pē nupe: Pel'je pejejepe'au 'gā nui— 'jau 'gā mama'eukwaawa upe.

¹⁵ A'ere mama'eukwaawa je'egi etee 'gā nupe:

—Jejui 'ga ore orokwaap. Paulo 'ga nanē ore ikwaapa nū. A'ere ore pēē norokwaawi— 'jau mama'eukwaawa 'gā nupe. —Awýja te pēē? NaJejui 'ga rerowiaara rūi pēē— 'jau etee mama'eukwaawa 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'gā ppyka. A'eramū futat 'gā nupā-nupānupāu 'gā naity monoronoroka. A'eramū 'gā oka'jama jui. Typ. 'Gā ujāna jui. 'Gā muayrūrūmū etee 'gā monou, mama'eukwaawa ojeupe 'gā je'egamū.

¹⁷ A'e renuw pyyauwe Efesu pewara 'gā okyjau ajemogyau.

—Peenup te Sewa 'ga ra'yra 'gā nera?— 'jau 'gā ajaupe. —Jejui 'ga rer imū 'gā je'eg ekoetei mama'eukwaawa upe 'ea? A'ere mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'gā naity monoronorogi etee 'gā nui 'gā nupānupāu etee 'ea rai'i. Noje'eg ekoetei ae 'ga rer imū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū taetu 'gā okyjau Jejui 'ga rer imū oje'eg ekoete awi. Judeu 'gā, judeu'ema 'gā netee okyjau ajemogyau nū.

¹⁸ A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'ua ojemome'wau Paulo 'ga upe, kwaiwete.

—Ymā te noko oretyweramū ikue 'ja. Mama'e tywera etee ore iapou ikue. A'ere ore 'awamū ore poiri orotywera apo awi. Aruerowiar ore Jejui 'ga 'awamū arajemogyau— 'jau 'gā 'ua ojemome'wau Paulo 'ga upe.

Peuwara 'gā nowase futat 'gā ojemome'wau.

¹⁹ Kwaiwete pājēa nanē Jejui 'ga rerowiaa nū. A'e 'gā futat awau ka'arana upe. Aipo ka'arana mama'e tywer are 'gā mu'jau. A'ere 'gā poiri mama'e tywera apo awi. A'eramū 'gā ka'arana rerua imajatykau iapypyramū. Mama'e tywer are amu'eawera rerua imono'oga.

A'ere 'gā tata monygi ipype. Fu iapyau inuga. Iapy re 'gā imomyawera repy mojoyrūmū. Ka'arana repya sīkwēta miu ita 'ywope'ia. A'etea 'gā naeawyrūi futari oka'aranūi momyawer are.

²⁰ A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā awau ojemomytuna ajemogyau. Kwaiwete te pājē 'gā Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū futat 'gā mama'e tywera apo awi opoia. A'eramū 'gā nesakarera 'gā imokwasi'wau imome'wau ajaupe.

Aipo renupawe kwaiwete 'gā Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū futat 'gā Jejui 'ga je'ega mokwasi'wau. Amunawa moymoyka. A'eramū futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā ojemomytuna kwaiwete.

Efesu pewara 'gā mara'neawet

²¹ A'ere Paulo 'ga 'ūina wea'aramū. “Marupi te je oi tekou nū?” 'jau 'ga 'ūina. Ojeupe tee futat oporogytau. “Masetoni ywy raapa pa je oi tekou kwy.

Akaja pyu 'jau tewau kwy. A'e awi futat tewau Jerusareg ipe tewaëma 'jau kwy. Jerusareg ipe tekoteko'i re tewau Roma pe 'jau kwy", 'jau 'ga 'üina wea'aramü ojetee futat. Oo enune 'ga 'üina wea'aramü ee nü. ²²A'eramü 'ga ojekoty'aawa 'gã na'ne imonou wenune.

—Pe'je iruukwe pejewau je renune Masetoni ywy pe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga pytuna 'gã oi, Timoteo 'ga Erasto 'ga retee.

—Au je reko'i ra'ne. Anure too pë newiri 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramü Paulo 'ga peu akou.

²³⁻²⁴Peu 'ga rekwaw ipe 'gã amü amara'neramü Paulo 'ga ree. Demetriu 'ga amara'neramü 'ga ree. Prata 'jawa apoara 'ga poromü Demetriuramü. Ita enyfu'gi are oporowyky ma'e 'ga. A'eramü 'ga futat 'o'gi'i apou. Maira'me a'agawa roga 'jawewara 'ga iapou. Diana 'jawa 'gã maira.

Ojeupe Paulo 'ga Jejui 'ga mome'uramü aipo amunawa pewara 'gã amü Jejui 'ga rerowiaa. A'eramü 'gã a'eramü opoia omaira rerowiar awi, Diana 'jawa rerowiar awi. A'eramü 'gã maira a'agawa ro'gi mure'ema ojeupe. A'eramü 'o'gi'i apoara 'ga, Demetriu 'ga amara'neramü Paulo 'ga ree.

²⁵A'erauwe 'ga iapoara 'gã majatykau imua. A'eramü 'ga oporogytau 'gã nupe:

—Paulo 'ga 'ã jane porowykya nuapoukaru'jawi janee. Jane moka'aranüüukare'ema nipo 'ã 'awamü. Mama'e tywerete are 'ga 'auwara 'gã mu'ei.

²⁶“Naeremiapoa rüi Janeruwarete 'ga”, e'i 'ã Paulo 'ga 'gã nupe. 'Agamü maira a'agawa ro'gi'i murukare'ema 'gã nupe jane wi. “Jarejuwarete 'ga te perowiat, Jejui 'ga retee”, 'jau 'ã Paulo 'ga oporogytau 'gã nupe. A'eramü 'gã opoia kwaiwete Diana rerowiar awi. A'eramü 'gã Jejui 'ga etee futat erowiaa ajemogyau kwaiwete. Ymã we 'ã 'auwara 'gã Asia ywy pewara 'gã netee Diana rerowiar ajemogyau kwaiwete rakue. A'ere 'ã 'awamü Paulo 'ga ruri 'au 'gã mu'jau omair are— 'jau 'ga 'gã nupe. —Mama'e tywerete are te 'ga 'gã mu'ei akou. ²⁷Najuejue te 'ã jane jaremaira muorypa jepi. Ipojeupawuu ma'e futat ëë jepi. A'ere 'awamü 'gã poipawi ëë wi. Nuerowiaru'jawi 'gã Diana ëë 'awamü— 'jau Demetriu 'ga 'gã nupe. —Namuru'jawi 'gã 'awamü 'o'gi'ia jane wi. Jane moka'aranüüukare'ema nipo 'ã 'awamü. Opoipap 'gã 'awamü jui— 'jau Demetriu 'ga 'gã nupe.

²⁸A'e renupawe imajatykapyrera 'gã amara'neramü ajemogyau Paulo 'ga ree. A'eramü futat 'gã wafukaita:

—Efesu pewara jane. Diana futat jane maira!— 'jau 'gã wafukaita ajemogyau.

²⁹A'e renupawe 'gã nera erooi imuäina amunawa pype. A'eramü 'gã Paulo 'ga pytuna 'gã pyyka. Muküja 'gã pyyka. Gaio 'ga pyyka Aristaku 'ga retee. Kwaiwete 'gã 'gã pyyka 'gã nerawau ajatykaaw ipe nü.

³⁰A'erauwe Paulo 'ga 'jau 'gã nupe:

—Oo je teporogytau 'gã nupe— 'jau 'ga numiamü.

A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gã mononoukari Paulo 'ga. ³¹'Wyria'ri 'gã amü Paulo 'ga jekoty'aawa. A'eramü 'gã oje'ega monou 'ga upe:

—Ereo kasi ne— 'jau 'gã. —Erese kasi ewau peu 'gã nesaka ne— 'jau 'gã oje'ega monou 'ga upe.

³²A'eramü 'gã ajatykau kwaiwete 'gã nee. Ojoywaema ekoete futat 'gã ajemogyau. Ikwaapare'ema 'gã we futat ojoywaema ekoete futat ajemogyau.

³³ A'ere judeu 'gā amū 'jau Aresāri 'ga upe:

—Ere ewau eporogytau 'gā nupe, 'gā nowase katy a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga opo mowyri 'gā nupe 'gā momika numiamū. A'ere 'gā 'ga kwaaw ire nuapyakai futari 'ga je'eg are.

³⁴—Judeu 'ga tee ra'e— 'jau etee 'gā ajaupe.

A'eramū ojero'waro'wau etee futat wafukaita 'ga upe.

—Efesu pewara futat ore. Diana futat te 'ā oremaira— 'jau etee 'gā 'ga upe.

Tuas ora poromukuran 'gā ajamueu wafukaita.

³⁵ Poje 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga 'ua oje'ega 'gā nupe:

—Pe'je pejepika— 'jau 'ga 'ua 'gā nowase.

A'erauwe 'gā opika.

—Aipo peapo awi— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe. —Efesu pewaramū jane futat te 'ā najuejue etee futat sajejuka Diana ēē rog are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat 'ā ēē ree ojejuka ma'ea. Aipoa 'ā 'gā najuejue etee ikwaapa— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā opika.

—Ymā te 'ā Diana a'agawa ruri u'aa janee ywag awi rakue. A'e are 'ā jane jejukai najuejue etee futat— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe. ³⁶—A'eramū pēē aipo apowe'em. Najuejue etee futat 'ā jane iapoi. A'eramū pēē pejepika. Enupa etee pejejemogyau— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe.

³⁷—A'ere 'ā ko 'gā kūima'e 'gā perut ekoete 'au rai'i. Nakurawi agawewi 'gā 'ā janemaira. Namunarūi agawewi 'gā 'ā mama'e are. A'tea 'gā 'ā perut ekoete rai'i— 'jau 'ga oje'ega 'ua 'gā nupe.

³⁸—Tene Demetriu 'ga oi oporogytau 'wyriara 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —Maran gatu nipo 'ga mama'e tywera mū apowe'em 'ga upe rai'i. Tene 'ga oi oporogytau 'ga upe. Nanuara niapoawi 'au— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹—'Gā nupe pejeporogytaweramū pekwap 'wyriara 'gā nowase tāmējē pejeporogytau 'gā nupe— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe. —Naeporogytaawa rūi te 'ā 'au. A'eramū pēē pejewau peu 'wyriara rowase pejeporogytau— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁰—Kasi a'e pe jane'wyriararete 'ga amara'neramū jane ree ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Imara'ne nipo 'gā je ree. Je ago'o te 'gā”, 'jau nipo 'ga janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Nafutari 'gā je rena 'wyriaramū ojeupe ra'e”, e'i nipo 'gā janee. “Ajepeja 'ga te 'gā afutat 'wyriaramū ra'e”, e'i nipo 'ga janee. Ai'i te 'ā pejup pejeafukaita ekoete— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴¹ Aipo 'erauwe 'ga peuwara 'gā mokwasi'wau, 'gā monou 'gā 'wyr ipe nū. A'eramū futat 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā awau.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesaka 'ga ataawet

20 ¹ Aipo teepaw ire Paulo 'ga oje'ega monou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe:

—Pe'je pejeua 'au. Taporogyta pē nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykai 'ga ree kwaiwete.

—Ko je oi tekou pē nui. Masetoni ywy pe je oi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tepy-tuna 'gā newiri je oi. Peu ako je 'gā monoī ai'i. A'eramū je tewau 'gā newiri— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pe'je pejejemogyau Jejui 'ga rerowiaa. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne— 'jau Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe.

Aipo 'e re 'ga awau 'gā nui opytuna 'gā newiri. ²Awau 'ga Masetoni ywy raapa, awau akou oporogytau amunaw ipewara 'gā nupe. Amunawa moy-moyka akou Jejui 'ga mome'wau. A'erauwe futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajemogyau worrywamū 'ga ree. Paulo 'ga awau akou 'gā mojemogypygykaa Jejui 'ga ree. Kwaiwete te 'gā norywamū Jejui 'ga ree, 'ga rerowiaa.

—Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne— 'jau Paulo 'ga akou 'gā nupe amunawa moyka.

Kwe pe futat awau akou imome'wau 'gā nupe 'gā maku'iu. Awau Akaja ywy upe owaēma. ³Peu 'ga opyttau. Muapyr etee 'ga jay moka'jama. A'eramū 'ga o'wya Siria ywy pe numiamū. A'e pype 'ga judeu 'gā ojee miewera renuwī. A'eramū 'ga awawe'em peu. Ojewya etee 'ga 'ua Masetoni ywy pe nū.

⁴A'eramū pewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū 'ua 'ga rupi. Sopatro, Aristaku, Segūtu, Gaio, Timoteo, Tikiku, Trofimū. Mīmera 'gā 'ua Paulo 'ga rupi. Sopatro 'ga Pereja pewarera 'ga. Piru 'ga 'ga ruwa. Aristaku 'ga, Segūtu 'ga Tesarūn ipewarera 'gā. Gaio 'ga Teripe pewarera 'ga. Tikiku 'ga, Trofimū 'ga Asia ywy pewarera 'gā. Mīmera 'gā 'ua 'ga rupi.

Asia ywy raapa 'gā awau. Awau 'ga owaēma Firiposi 'jaw ipe. Pe awi 'gā awau Paulo 'ga renune. ⁵Troate 'jaw ipe 'gā awau. Peu 'gā Paulo 'ga rapesaka.

Firiposi 'jaw ipe Paulo 'ga opyttau je retee, Lukaramū. Firiposi 'jaw ipe ore rekoramū owaēma mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka upe. Ikwaw ire ore arawau yaru pype aru'aa. ⁶Sīku oroser ire orowaēma Troate 'jaw ipe 'gā nupe. Orojenune oo ma'efera 'gā nekoaa arawau nū. Majepei tee morowykye'ema magwapa Troate 'jaw ipe arajemogyau.

⁷Morowykye'ema piara rupi Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau 'og ywate pype ore ree. Orojemi'waa ra'ne. Orojemi'wapaw ire Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. Kwet kwet kwet. Morogyta tee'ia miamū 'ā iporomuku omome'uramū.

—'Awauwe futat je porogytapawī. Ai'liwe te 'ā je oi nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Awau ypyajeaje katu. ⁸Kwaiwete te 'gā tata mogyi imonyka orojee. ⁹A'eramū kunumīū 'ga amū 'ūina wapyka 'okwar ywate 'arimū 'ga porogyta renupa. Eutiku 'ga 'ūina wapyka wapykau Paulo 'ga je'eg are. Poje nipo 'ga woheyjamū. A'eramū 'ga osea. Paulo 'ga je'ega 'ga mopeyita. A'eramū 'ga osea rakue. Poje 'ga awau wopenamū 'okwar ywate rupi. Tii too. A'eramū futat 'ga awau amanūmū. A'eramū ajatyka ma'e 'gā awau ojypa 'ga resaka.

—Tȳȳ. Amanū futat 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁰A'erauwe Paulo 'ga awau ojypa 'ga resaka.

—Pejemuaēm awi 'ga ree— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

A'eramū Paulo 'ga 'ga mana anuruka. A'erauwe 'ga oferapa 'gā nupe. ¹¹'Ga feraw ire 'gā ojeupia awau nū, 'og ywate pype nū. Ojeupir ire Paulo 'ga mani-'oko'o'i pyyka imo'jamo'jau orojee ore moyka. A'eramū futat ore orojea'a-ramū Jejui 'ga manūawer are. A'ere Paulo 'ga oporogytau nū. Kwet kwet kwet ku'em.

¹²Awau aku'emamū. A'erauwe 'gā okwasi'wau. Awau 'gā ajemogyau oje'wyr ipe. Amanū ma'efera 'ga rerawau 'ga 'wyr ipe.

—Ekoay 'ga 'ua u'aa amanūmū ore ko. 'Okwar ywate rupi 'ga oi u'aa ore ko— 'jau 'gā aipo kunumīū 'ga pytuna 'gā nupe. —A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi ko nū— 'jau 'gā imome'wau 'gā nupe.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga ree.

¹³ Ku'emamū Paulo 'ga oje'ega oree:

—Pe'je iruukwe nū. Yar ipe pekwap. Je wyryi too 'jau— 'jau 'ga oree.

A'erauwe ore jejagi yar ipe arawau Asosi 'jawa amunaw ipe.

—Asosi pe ki je rapesak pejepe— 'jau 'ga oree.

A'eramū Paulo 'ga awau wyryi. ¹⁴Peu Paulo 'ga orojeupe 'ga waēm ire ore arawau aipo awi. A'eramū 'ga awau yar ipe ore rupi. Arawau orowaēma Mitilene 'jawa amunawa upe. Arawau orojekokaipa etee peu. ¹⁵Kamēšiete te oroia jui nū. Ai'iwe ore orokwapa 'ypō'ōūū pyu, Kiosi 'jawa 'ypō'ōūū pyu. Ai'iwe ore orokwapa 'ypō'ō mū pyu nū, Samosi pyu nū. Imuapya 'ara rupi ore arawau orowaēma Miretu 'jawa jemiar ipe. Peu futat ore orojekoka. Peu futat aru'jāu oropytau. ¹⁶A'eramū Paulo 'ga 'jau oree:

—Efesu pe jane nipytai. Janera'nē jane jarekou. Kasi jane jarejatykaawa maraka nipygi ne— 'jau 'ga oree. —Jerusareg ipe sawaēm tāmējē 'jau, maraka renunewe 'jau, a'e te je 'ā— 'jau 'ga oree.

A'eramū 'ga a'eramū wa'nēnamū ajemogyau maraka are.

Paulo 'ga 'eawet

¹⁷Miretu 'jawa amunaw ipe owaēm ire Paulo 'ga oje'ega monou Efesu pe, Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā nupe: “Pe'je pejejua je pyri. Taporogyta pē nupe 'jau”, 'jau 'ga oje'ega monou 'gā nupe.

¹⁸A'erauwe 'wyriara 'gā nuri oporogytau Paulo 'ga upe:

—Pēē 'ā jejekoty'aawa. Asia wyy pe je waēm ppyrauwe ako je kwaap pejepe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

¹⁹—Je 'ā Jejui 'ga remimonofera te. Jeporowykya 'ā Jejui 'ga mome'ua tee futat ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'wyriara 'gā nupe. —Tejaa'wau ako je 'gā nee otywera 'gā etyge'emamū ai'i. Ma'eramū te 'gā nopoiri otywer awi nū, 'jau je tekou tejaa'wau 'gā nee ai'i.

—Judeu 'gā ako afueweramū je ree ai'i. “Sijuka 'ga 'jau”, 'jau ako 'gā jee ai'i. A'e are nanē ako je te'arasigamū tekou ai'i nū. “Kūima'eeteetea je”, 'jawe-'em ako je tekou ai'i. Jejui 'ga te je amome'u 'gā nupe ai'i numiamū. Tejero-wiaraipe'ema futat ako tejee ai'i. A'ere ako 'gā je juka are etee 'gā fueweramū ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. ²⁰—Pē nupe nanē ako je Jejui 'ga mome'wau'-jau'japa pēnog ipe tekou pē nupe ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —'Gā jaty-kaaw ipe nanē ako je 'ga mome'wau tekou 'gā nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

²¹—Judeu 'gā nupe, judeue'ema 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe ako je Jejui 'ga mome'wau ai'i. “Pejetywer awi pepoit. Pe'je pejejemogyau Jejui 'ga rerowiaa. Janejararetea 'ga. A'eramū pēē 'ga rerowiaa”, 'jau je ako pē nupe 'ga mome'wau ai'i— 'jau Paulo 'ga u'ama 'wyriara 'gā nupe oporogytau. ²²—A'ere 'awamū je oi Jerusareg ipe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea e'i jee: “Jerusareg ipe ekwap”, e'i jee. A'eramū je tewau Jerusareg ipe 'awamū. A'ere je nakwaawi 'gā tejerekoa. Ma'ja katu nipo 'gā wapo peu jee? Maran gatu nipo 'gā je rerekoi?— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

²³—“Peu nipo 'gā ene pyygi”, e'i Janeruwarete 'ga 'Agesagea jee je reko-ramū. A'eramū nipo 'gā je pofaa je monou je munepa je mu'ama moromunepawa pype. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ā e'i jee je reko-ramū. Amunawa upe je waēmauwe, amunawa upe je waēmauwe 'jau 'ā 'ga 'Agesagea jee— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. ²⁴—A'ere 'ā ae 'ga rerowiaaramū

nokyjea'uweri te amanū awi. A'eramū nipo je teporowyky moyka futat. Jejararete 'ga te 'ā, Jejui 'ga oporowyky wapoukat jee. A'eramū je 'ā teporowyky mateepaw are etee futat tejea'aramū. Morogyta esage mome'ua etee futat 'ā jeporowyky. Ma'eramū je 'ā “pe'je pejepoia pejetywer awi”, je 'i tekou 'gā nupe. “Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane katu'ok jaretywer awi janepoiriweramū”, 'jau je 'ā tekou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²⁵—Pē pype tekou pē mu'jau Jejui 'ga porogytafer are ikue. 'Ga porogytafera peenup, 'jau je 'ā tekou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere nipo 'awamū naje resagu'jawi pejepe nū. ²⁶Jejui 'ga je ako imome'wau pē nupe ikue. A'eramū pēē 'ga rerowiare'em ire pēē te futat pejejereko tywe-rukāa 'ga upe. ²⁷'Ga remifutara je 'ā imome'wau pē nupe. Wemifutara pēē iaporamū Janeruwarete 'ga aku'iramū pē nee, 'jau je ako pē nupe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²⁸—Pēē 'ā 'awamū 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ā pē mogyau 'wyriaramū 'gā nupe. A'eramū pēē pejejeju-kau esage 'gā nee— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'gā nupe. —Sā'ā ae jejuka esage weymawa karupa'mī are. Nan tee futat pēē pejejejukau esage 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'ā wa'yra 'ga mua ijukaukaa janee rakue. A'eramū 'ga 'ā 'agamū janetywera moia jane wi. 'Ga manū'em ire amunipo 'ā 'ga janetywera nomoiri futari jane wi. Werowiaaramū 'ga jane pireita janetywer awi. A'eramū 'ga a'eramū janejaramū akou. 'Ga 'ā pē mogyau 'wyriaramū werowiaara 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'gā nee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

²⁹A'eramū Paulo 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akwaap je. Je o re nipo i'me ma'e 'gā amū nuri o'meramū pē nupe. “Je te je rerowiat pejepe”, 'jau nipo 'gā pē nupe. “Perowiar awi Jejui 'ga”, 'jau nipo 'gā pē nupe. Pē mu'jau 'me nipo 'gā nuri. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukar are afuweramū. 'Miara 'jawe aipo 'gā. Sā'ā 'miara jemuaēme'ema pēney-maw are. Nan tee futat 'gā najemuaēmi pē nee. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukaawamū te 'gā nuri. A'eramū pēē pejejea'gwau nanuar awi. ³⁰A'ere nipo anure pēē mū we futat pē'me pejejaupe pejejomojo'okawamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ³¹—A'eramū ki pēē pejejea'gwau i'me ma'e 'gā nui. Muapya kwara je ako imagwapa tekou pē pype, Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. “Pe'je Jejui 'ga rerowiaa pejeojere'emamū. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. I'me ma'e rerowiare'ema”, 'jau je ako pē nupe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —A'etea pēē mū 'gā 'me are pejeapyakau. A'eramū je a'eramū tejaa'wau pē nee. Au'jeteramū je 'ā tekou pē mu'jau. A'jea futat jeremimome-ua. Perowiar awi i'me ma'e 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe.

³²—'Awamū je pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. Tojejuka 'ga pē nee 'jau. A'eramū pēē 'ga je'ega renupa pejejemogyau. Tepē poat 'ga 'jau, werowiar are 'jau. Wemiayuwa upe 'ga mama'e esage monou. A'eramū nipo 'ga imonou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. ³³—Je 'ā je kwaap katu pejepe. Je 'ā, “ka'aranūia pemit ape jee”, na'ea'uweri tekou pē nupe. “Mama'ea pemit amū jee”, 'jawe'em je 'ā pē nupe. ³⁴Je te futat teporowykyau tekaraemā are. Tepyutna 'gā karaemā muawamū nanē je 'ā je te futat teporowykyau tekou. “Pemit ape jee. Mama'ea pemit amū jee”, na'ei je 'ā tekou pē nupe. Je te futat 'ā tekou teporowykyau— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁵—A'eramū pēē nanē nan tee futat iapou— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe. —A'e are je 'ā pē mu'jau: “Pe'je pejeporowykyau mama'e muawamū pejejeupe, pejeptytuna 'gā nupe nanē mama'e mua nū”, 'Jau je ako pē nupe ikue. Ymā te 'ā Jejuī 'ga 'i rakue: “Jarejeupe mama'e muramū janeku'iramū jarejemogyau. A'ere jane 'ga amū upe mama'e monoramū te janeku'ieteramū”, e'i 'ā Jejuī 'ga rakue— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

³⁶Oporogytapaw ire Paulo 'ga wapyka wenupy'āu Jejuī 'ga rerowiaara 'gā netee, oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

³⁷⁻³⁸A'erauwe 'gā 'Jau ajaupe:

—Oo futat 'ga jane wi— 'Jau 'gā ajaupe.

A'erauwe futat 'gā ajaa'wau 'ga ree kwaiwete. Ojoo'opaw ire 'gā Paulo 'ga mana. Ojomoyka 'ga mana. 'Ga mamaw ire 'gā 'ga rerawau yaruu pe ejaa.

Jerusareg ipe Paulo 'ga oawet

21 ¹Yaruu pype aru'ar ire Paulo 'ga 'Jau ywya'marimūwara 'gā nupe: —Ko ore ruri— 'Jau Paulo 'ga 'gā nupe.

A'erauwe ywya'marimūwara 'gā je'egi oree:

—'Wei. Pe'je 'wei— 'Jau 'gā oree.

Oroia ore oroyaapayayau arawau. Arawau orowaēma Kosi 'Jawa 'ypō'ōū upe. Peu ore oropytau. Ai'iwe ore oroia nū. Arawau Rodes 'Jawa jemiar ipe orojekokaipa. A'ere oroia arawau nū. Patara 'Jawa amunaw ipe arawau orojekoka. Peu futat aru'jāu yaruu awi. ²A'eramū ore Fenisia wyy pe oo ma'e yaruu pype ete aru'aa nū. Oroia nū. Arawau ore arakou 'y wyyri'i etee futat. ³Arawau 'ypō'ō mū resaka. Sipiri 'Jawa resaka.

—Mīnamū 'ypō'ōū reni ra'e kūi— 'Jau ore arajaupe.

A'erauwe ore imoyaawi orokwapa 'ypō'ōū pyu. Orokwapa etee futat 'ypō'ō atykupe katy. Arawau ore kwe katy ka'arete katy, Siria wyy katy. Arawau orowaēma ka'a wyyra upe nū. A'eramū arawau orowaēma Tiro upe. Arawau ore Tiro pe orojekoka. Peu futat aru'jāu yaruu awi. Yaruu jara 'gā karaemā 'gā enū'ēnamū ore arawau kwe pe amunawa momyrūmū. ⁴Arawau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa. A'eramū ore arawau arajemogyau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nog ipe. Majepeja morowykye'ema magwapa arajemogyau peu Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pyri. Peuware 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'Jau Paulo 'ga upe:

—Ereo awi Jerusareg ipe. 'Au etee eko ore pyri— 'Jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'eramū 'gā 'Jau 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega oree ai'i: “Paulo 'ga nipo 'gā peu nuerekoarūi”, e'i 'ga 'Agesagea oree ai'i. A'eramū ore eneo futare'ema— 'Jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'ere Paulo 'ga 'i etee:

—Oo futat je— 'ga 'i etee.

⁵Arawawa upe iwaēmamū ore arawau nū, yaruu pype aru'aa nū. Kwaiwete peuwara 'gā awau oreo resaka wemireko 'gā netee, wa'ya 'gā netee. A'eramū ore 'yisiga pype aruapyka orojenupy'āu oroporogytau Jarejuwarete 'ga upe, yaruu pype aru'ar enune.

⁶Jarejuwarete 'ga upe oroporogytapaw ire Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Orojoir ore— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe ore aru'aa oroia. Oreo resaka 'ut ma'efera 'gā nanē ojewya awau oje'wyr ipe nū, ore ir ire nū.

⁷Tiro 'jaw awi ore arawau orowaēma Tolemaita 'jawa upe. Peu ore Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa nū. A'eramū ore peu arajemogyau 'gā pyri. Kaarup. Majepei tee oroser ire aru'aa yaruu pype nū. ⁸Ai'iwe ore oroia nū. Arawau ore orojekoka Sesaria pe. Peu ore aru'jāu yaruu awi. A'eramū futat ore aru'aru'jape'ema yara pype.

Orojekog ire ore arawawayayau Filipe 'ga rog ipe oropytau. Jejui 'ga porogyta mome'wara 'ga Filiperamū. Jerusareg ipe Filipe 'ga rekoramū Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ga mogou imen manū ma'e 'gā nupe kumi monoa-ramū rakue. Aipo 'ga Filipe 'ga rog ipe arawau oropytau. ⁹Irūpāwē Filipe 'ga ra'jyra. Kūjāmukua juejue 'ga ra'jyra ajemogyau. Janeruwarete 'ga porogyta mome'wara 'gā te 'ga ra'jyra nanē nū.

¹⁰Filipe 'ga rog ipe oropytawai. Peu ore rekoramū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma oree. Agapu 'jawa 'ga 'ua owaēma oree Filipe 'ga rog ipe. 'Ga nanē futat Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara nū. Judeja ywy awi 'ga 'ua.

¹¹Owaēm ppy we Agapu 'ga opajajamū Paulo 'ga ku'afaawa pyyka. Ojepo-faa, ojeppyfaa ipyu. Ojepofar ire 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—“Nan nipo 'gā 'ga pofari Jerusareg ipe”, e'i Janeruwarete 'ga 'Agesagea imome'wau jee— 'jau 'ga Paulo 'ga upe. —A'eramū nipo 'gā nan futat ene rerekou. A'ere nipo 'gā ene monou, judeue'ema 'gā po pe ene jukaawamū— 'jau Agapu 'ga imome'wau Paulo 'ga upe.

¹²A'e renupawe ore 'jau Paulo 'ga upe:

—Soo awi ajee Jerusareg ipe— 'jau ore 'ga upe.

¹³A'ere Paulo 'ga 'i etee oree:

—Pe'je pejepika pejemogyau. Pejoo'o awi pejemogyau. Je mu'arasig etee te pejepe nanamū. Oo futat je. Tene 'gā je pofari. Tene 'gā je jukai. Nakyjea-'uweri ae 'ga rerowiaaramū nanuar awi— 'jau etee Paulo 'ga oree. —Jejui 'ga te 'ā jejararetea. 'Ga te 'ā je mono peu. A'eramū je tekyjawe'em temanū awi— 'jau etee 'ga oree.

¹⁴Simojeropytaukat 'ga 'jau, 'jau ore oroje'ega 'ga upe numiamū. A'ere 'ga nore mojerowiari etee. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Tene ajee 'ga oi. Janejararete 'ga te afutat 'ga oa ra'e— 'jau ore arajaupe.

¹⁵Peu arakorako'i re ore orokaraemā mogatyrūmū. A'ere ore arawau Jerusareg ipe. Ywyrī futat ore arawau a'eramū futat. ¹⁶Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū awau ore rupi. Sesaria pewarera 'gā amū awau ore rupi. Jerusareg ipe orowaēm ire ore rupi oo ma'efera 'gā futat ore rerawau Menasō 'ga rog ipe, Sipiri pewarera 'ga rog ipe. Aipo 'ga, Menasō 'ga, Jejui 'ga rerowiaar ymanera futat. A'eramū ore arajemogyau 'ga pyri peu.

Tiago 'ga pyri Paulo 'ga oawet

¹⁷Jerusareg ipe orowaēm ppy we ore arawau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesaka. Ore resakawe 'gā aku'iramū ore ree. Ai'iwe Paulo 'ga ore rerawau Tiago 'ga resaka. Peu Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā ajatykau kwaiwete Tiago 'ga pyri. ¹⁸Peu ojeupe ore waēmamū Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā ore rapeje'ega:

—Tepeko?— 'jau 'gā oree.

—'Wei. Ore rekoi 'wei— 'Jau Paulo 'ga oje'lega 'gã nupe.

¹⁹A'ere aruapeje'eg ire Paulo 'ga oporogytau 'gã nupe, wekwawera mome'wau 'gã nupe:

—Kwe pe ako ore oi judeue'ema 'gã nupe Jejui 'ga mome'wau ikue. A'eramū kwaiwete 'gã ajemogyau Jejui 'ga rerowiaa ai'i— 'Jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

Wekwawera mome'waupap 'gã nupe.

²⁰A'e renupawe 'gã 'Jau Paulo 'ga upe:

—A'jea futat 'ã Janeruwarete 'ga resageramū a'i kūi. 'Aga morogyta 'ã ae muoryp a'i kūi— 'Jau 'gã 'ga upe.

—'Au nanē kwaiwete judeu 'gã Jejui 'ga rerowiari nū. A'ere 'gã Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee iapoi we ajemogyau— 'Jau 'gã imome'wau Paulo 'ga upe. ²¹—A'ere kwe pewara 'gã nuri o'meramū 'gã nupe rai'i. "Paulo 'ga oo akou kwe pewara 'gã judeu 'gã mu'Jau tyweruu akou", 'Jau 'gã 'ua ajaupe rai'i— 'Jau 'gã imome'wau Paulo 'ga upe. —"Pepoit Moisesi 'ga remimu'efer awi", e'i Paulo 'ga awau akou 'gã nupe. "Pemojewag awi pejeja'yra", e'i nanē 'ga akou 'gã nupe nū, 'Jau 'gã 'ua imome'wau ajaupe rai'i. "Jarejemiapo awi pepoit", e'i 'ga akou judeu 'gã nupe, 'Jau 'gã 'ua ajaupe rai'i— 'Jau 'gã imome'wau Paulo 'ga upe.

²²—A'ere nipo 'gã 'au ene rut ene waēma kwaawi ra'e. Maran aje jane iapoi 'gã nupe 'awamū ene rerowiarukaawamū 'ū?— 'Jau 'gã Paulo 'ga upe. ²³—Nan eapo 'awamū 'gã nupe. 'Au irūpāwē 'gã nuwi, ore oroje-saukat Jarejuwarete 'ga upe 'Jara 'gã. Jarejuwarete 'ga upe 'gã jekatu'ogi u'eawer imū futat. ²⁴A'eramū ene nanē ewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gã nupi— 'Jau 'gã Paulo 'ga upe. —Peu ene nanē ejekatu'oka Moisesi 'ga remimu'eawer imū Jarejuwarete 'ga upe. A'ere ene ka'aranūū monou mainana 'ga upe, 'gã pinawera mepyau 'ga upe 'Jau. A'eramū nipo judeu 'gã ojomoyka ikwaapa— 'Jau 'gã 'ga upe. —"Na pa je 'ga Moisesi 'ga jaremu'eawer imū etee futat iapoi akou ra'e", te'i 'gã ojomoyka ikwaapa 'Jau. "A'etea pa 'gã i'me oree rai'i nū", te'i 'gã ajaupe 'Jau— 'Jau 'gã Paulo 'ga upe.

²⁵—Judeuramū jane iapopawi Moisesi 'ga jaremu'eawer imū. A'ere judeue'ema 'gã nanarūi— 'Jau 'gã imome'wau Paulo 'ga upe. —Ymā te ore ka'arana monoi ikwasiaa 'gã nupe ikue. "Nan tee ki peapo", 'Jau ore imonou ikwasiaa ka'aran are 'gã nupe ikue.

—"Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Wyra rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Kūima'eramū ae ajuemi-reko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou nū", 'Jau ore ikwasiaa imonou 'gã nupe ikue— 'Jau 'gã Paulo 'ga upe.

²⁶Ai'iwe Paulo 'ga awau irūpāwē 'gã nupi. A'eramū 'gã juejue ojekatu'oka Jarejuwarete 'ga upe Moisesi 'ga je'eger imū. A'ere awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporogytau mainana 'ga upe.

—Morowykye'ema mū magwaw ire ore jekatu'opawi. A'eramū ki ene wyra amū iapisau iapyau oree juejue. Je tamepy orojee ene upe 'Jau— 'Jau 'ga mainana 'ga upe.

Paulo 'ga pyykawet

²⁷Morowykye'ema teepap ja'wyja'wyrāmū Paulo 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'e pe judeu 'gā amū 'ga resaka, Asia ywy awi 'ut ma'efera 'gā 'ga resaka. A'e 'gā Paulo 'ga pyyka 'ga ku'a are. ²⁸'Ga pyyg ire 'gā 'ga ruuafukaita 'ga rerekou:

—Pe'je pejejua 'ga pyyka ore pyri. Koa kūima'e 'ga pyyka ore pyri. Kwe pe 'ga oi 'gā mu'jau tywet rakue— 'jau 'gā 'gā nupe. —“Peapo awi Moisesi 'ga remimu'efer imū”, e'i 'ga 'gā nupe rakue. “Judeu 'gā nia'wyri”, e'i 'ga rakue. “Janeruwarete 'ga mogytaawa nia'wyri”, e'i 'ga rakue— 'jau futatee 'gā 'gā nupe. —A'ere 'ga 'ā 'awamū judeue'ema 'gā neruri erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe— 'jau 'gā 'ga rerekou eruafukaita 'gā nupe. —Judeue'ema 'gā ae nuerurarūi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'etea 'ga werut 'gā 'au— 'jau 'gā 'ga ruuafukaita erekou.

²⁹Jerusarega momyrūaw ipe 'gā Paulo 'ga resaka rail'i. Judeue'ema 'ga amū 'ga rewiri ekoramū rail'i. Efesu pewara 'ga, Trofimū 'ga akou 'ga rewiri rail'i. A'eramū 'gā nesakarera 'gā Paulo 'ga resaka Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe.

—Judeue'ema 'ga nipo 'ga werut erosou— 'jau 'gā ajaupe.

Nuesagi agawewi 'gā judeue'ema 'ga amū 'ga pyri. A'etea 'gā aipo 'jau ajaupe. A'eramū 'gā a'eramū Paulo 'ga pyyka eruafukaita erekou.

³⁰Aipo 'gā 'eramū tesirūmera 'gā 'ua ajatykau 'ga pyykarera 'gā poaa Paulo 'ga ree. 'Ga rerawau eroyriryryka enuēma ukupepe. 'Okwara rawopytyma 'ga wi.

A'erauwe 'gā wafukaita ajaupe:

—Pe'je pejejua. Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

³¹A'ea kūima'e 'ga amū enupa. A'eramū 'ga ujāna jefaruu piara rupi.

—Ejot. Ekoay nipo 'ā 'gā ajuapisau 'ja— 'jau 'ga awau jefaruu 'ga upe.

³²A'erauwe jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga jefaruu 'gā majatykai erawau. A'erauwe jefaruu 'gā nuri ujāna. Peu we 'gā jefaruu 'gā nesaka. A'erauwe 'gā poiri Paulo 'ga nupā awi.

³³A'erauwe jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga oi Paulo 'ga rerowyka 'ga pyyka. A'e-rauwe 'ga 'i jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je pejejua 'ga pofaa itaju pyu— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga pofaa. Mukūja itaju pyu 'ga pofaa.

'Ga pofar ire 'wyriara 'ga 'jau Paulo 'ga nupāarera 'gā nupe:

—Awŷja 'ga ki 'ei? Ma'ja 'ga iapou ra'e ki 'ei?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴A'ere 'gā afukafukai ekoete tee futat waewaemamū. A'eramū 'gā ikwaa-pe'ema. A'erauwe jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga je'egi:

—Pe'je 'ga rerawau jareje'wyr ipe— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

³⁵⁻³⁶A'erauwe 'gā 'ga rerawau oje'wyr 'og ywate pe. 'Og ywate jeupiawa upe Paulo 'ga rerowaēm ja'wyja'wyrāmū mytuna 'gā 'ua ujāna jefaruu 'gā newiri wafukaita:

—Pe'je sijuka futat 'ga— 'jau mytuna 'gā 'ua jefaruu 'gā nepejāna.

A'erauwe jefaruu 'gā Paulo 'ga rupia. Wam. Ojasi'y'warimū 'ga rerawau 'ga rojeupia.

'Gā nupe Paulo 'ga 'eawet

³⁷Werose ja'wyja'wyrāuwe Paulo 'ga oje'ega jefaruu 'wyria'ri 'ga upe:

—Tene je je'egi enee ra'ne. Toporogyta enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

—Kuu. Jeje'ega futat nipo ereapo ki sa? ³⁸Nuapoi sipo 'ga jeje'ega pa, a'e naje 'ā re'ā— 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga 'ga upe. —NaRoma 'wyrīararete muearera rūi nipo ene ki sa? 'Awamue futat ako Egitu ywy pewarera 'ga aparupisi ma'efera 'gā nerooi 'wyrīara mueu ai'i. Kwaturu miu aparupisi ma'efera 'gā 'ga erawau ai'i— 'jau 'ga imome'wau Paulo 'ga upe. —Amunawe'em ipe ako 'ga 'gā nerawau 'wyrīara mueu akojai'i. Na'efera rūi nipo ene ki sa?— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

³⁹—Naani nū'ū. Judeua te je nū'ū. Tarsu pe te je 'ari ikue. Sirisia ywy pe te Tarsu ruwi nū'ū. Tuwīuu te aipoa Tarsua— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'wyrīa'ri 'ga upe. —Tene je je'egi 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe.

⁴⁰—Nai'i— 'jau 'ga.

A'erauwe Paulo 'ga u'ama ojeupiawa 'arimū opo mowya 'gā nupe 'gā momika. 'Gā je'ega apou 'gā nupe. 'Gā momika etee 'gā mogyau. A'eramū Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe. Judeu 'gā je'egarete 'ga iapou 'gā nupe, epyreu 'jawa apou 'gā nupe.

22 ¹—Pe'je pejeapyakau je ree. Tejekwawera je amome'u pē nupe. A'eramū pēē pejeapyakau jeporogyta are— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²—Kuu. Janeje'ega futat nipo 'ga wapo— 'jau 'gā ajaupe.

A'erauwe 'gā nuwi wapyakau etee oje'ega 'ga iaporamū.

³—Je 'ā judeua te— 'jau Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe. —Tarsu pe u'at ma'efera te 'ā je. Sirisia ywy pe u'at ma'efera te 'ā je. Tearanuw ire te je oi Jerusareg ipe, tejemu'jau ikue. Gamarieu 'ga upe tejemu'jaukaa ikue. 'Ga te je mu'jau Moisesi 'ga remikwasiarer are ikue. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'ga je mu'jau ikue. A'eramū je 'ā pē 'jawe etee futat tekou Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. 'Ga remifutara etee te je aapo— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama. ⁴—Ymā te jemara'neramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee ikue. A'eramū je 'gā nerekou tyweaete. Je 'gā pyyka 'gā monou moromunepawa pype 'gā munepa ikue. Kūima'e, kūjā. Mīmera 'gā je ipyyka imonou imunepa ikue. “Tomomoirukat 'gā Jejui 'ga rerowiar awi 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. “'Ga wi 'gā poire'em ire je 'gā apisiukaa 'gā nupe”, 'jau je ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau. ⁵—Mainana 'wyrīararete 'ga oje'ēma'e 'gā netee nanē futat ikwaapa nū. 'Ga futat ka'arana kwasiaa imua jee ikue. Damasco pewara 'gā nupe je eroopyramū 'ga ka'arana kwasiaa imua jee ikue. A'eramū je tewau 'gā nupe ikue numiamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā pyyka tewauramet futat ikue numiamū. “Tapofat 'gā erua Jerusareg ipe”, 'jau je ikue numiamū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁶—A'ere je Damasco pe je waēm ja'wyja'wyrauwe tata eny 'jawewara ruri ojypa ywag awi jee ikue. Ajeaje katu kwara ruwamū tata eny 'jawewara 'ua jee. Enyfuk te aipoa tata eny 'jawewara. A'eramū je enywyter ipe futat te'ama. ⁷Eny resakawe je tewau te'aa ywyu teyyita eny awi. Je o je 'arauwe 'ga amū oje'ega jee: “Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?” 'jau 'ga jee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁸—Tejeupe 'ga je'egamū je 'jau 'ga upe: “Awjja te poromū oje'eg jee, ki Ku'jyp?” 'jau je 'ga upe. “Je Jejujamū aje'eg enee. Nasare pe waranup ma'efera je”, 'jau 'ga jee. “Je 'ā je rereko tywerete ape”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹—Jeirũ 'gã eny resaka futat numiamũ. A'ere 'gã nuenuwi Jejui 'ga je upe ije'ega ikue. Je etee futat 'ga je'ega renupa. ¹⁰A'eramũ je 'jau 'ga upe: “Ma'ja te je aapo enee 'awamũ?” 'jau je 'ga upe.

—Aipo ojeupe je 'eramũ 'ga oje'ega mua jee: “Efu'am ewau Damasco pe. Peu 'ga amũ tene mu'e je ree eneremiaporam are 'jau”, 'jau 'ga jee oje'ega mua jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

¹¹—A'ere je najereai. Aipo renyfera je reawowep. A'eramũ jeirũ 'gã je popyka je rerawau Damasco pe. ¹²Peu je waẽm ire Ananiasi 'ga 'ua oporogytaw jee. Ananiasi 'ga Janeruwarete 'ga rerowiaararetea. Moisesi 'ga remikwasiarer imũ nanẽ 'ga mama'e apou nũ. A'eramũ peuwara 'gã judeu 'gã 'ga pojeupa ajemogyau. ¹³A'e 'ga 'ua oje'ega jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau. —“Awamũ ene Jejui 'ga rerowiaaramũ ereko je 'jawe”, 'jau 'ga jee. “A'eramũ je ene mamã'jãu”, 'jau 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe. —A'e-rauwe je temã'jãu tejearamũ nũ. ¹⁴A'ere Ananiasi 'ga 'jau jee: “Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga ene pyrũi rakue”, 'jau 'ga jee. “Janeypy 'gã 'ã 'ga rerowiaa rakue. 'Ga futat ene mut wemifutara kwaawukaa enee”, 'jau 'ga jee. “'Ga ra'yra 'ga futat oje'eg enee, ojesaukaa enee rail'i. Mama'e tywera apoare'ema 'ga ojesaukat enee rail'i”, 'jau Ananiasi 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe. ¹⁵—“Ene futat 'awamũ ereko 'ga porogyta mome'waramũ”, 'jau 'ga jee. “Ejemiesagera mome'wau ekou 'gã nupe, ejemienuwera retet”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

¹⁶—Aipo 'e re Ananiasi 'ga 'jau jee: “Ere efu'ama jui. Eje'ega Jejui 'ga upe”, 'jau 'ga jee. “Ojeupe eneje'egamũ 'ga enetywera tomoit ene wi 'jau”, 'jau 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe. —“Aipo ene iapo re je ene pymĩau 'y pe 'jau”, 'jau 'ga jee— 'jau 'ga 'gã nupe.

—A'erauwe je je'egi Jejui 'ga upe. 'Ga upe je je'eg ire 'ga je pymĩau 'y pe— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe.

¹⁷—A'ere je tejua tewau Jerusareg ipe ikue nũ. 'Au tewaẽm ire je tewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe teporogytaw Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸Ojeupe je porogyta je 'amamũ Janejararete 'ga ojesaukaa jee. A'eramũ 'ga 'jau jee: “Ekwap kamẽsiete Jerusareg awi. 'Auwara 'gã naje rerowiari, ene je mome'uramũ ne”, 'jau Jejui 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁹—A'eramũ je 'jau Jarejararete 'ga upe: “A'jea futat ako je ymã ene rero-wiaara 'gã pyygi ikue. 'Gã jatykaaaw ipe 'gã pyyka tekou ikue, 'gã nupãu tekou ikue”, 'jau je 'ga upe. ²⁰“Estevão 'ga ako ene mome'wara ikue. A'ere je 'ga jukaramũ 'ga resagi te'ama ikue. 'Ga jukaara 'gã naitya je iarũmũ te'ama ikue. Je nanẽ 'ga jukaa futaa ikue nũ”, 'jau je Jejui 'ga upe— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

²¹—A'eramũ Jejui 'ga 'jau jee: “Ekwap 'aw awi, Jerusareg awi. Ekwap kwe pe mukuwara 'gã nupe je mome'wau”, 'jau 'ga jee ikue. “Judeue'ema 'gã nupe je mome'wau ewau mukuu”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

²²A'eramũ aipo renupa taetu najuejue etee futat wafukaita nũ. “Judeue'ema 'gã nupe je mome'wau ewau”, 'jau 'ga jee ikue ojeupe 'e renupa taetu wafukaju'japa ajaupe nũ:

—Pe'je ajee 'ga sijuka futat. Nia'wyri futari 'ga ra'e— 'jau 'gã wafukaita ajaupe.

²³ Ojomoyka wafukaita. A'eramū futat weteyrū mososoka ipatukau. 'Yja mosimoa imonou ywau. 'Gā mara'nea 'gā nerekou 'yja mosimorukaa 'gā nupe. ²⁴ A'erauwe 'wyriara 'ga je'egi jefaruu upe:

—Pe'je 'ga rerawau imunepa imu'ama jarejog ipe— 'jau 'wyriara jefaruu 'gā nupe.

A'erauwe jefaruu 'gā 'ga rerosou. A'ere 'wyriara 'ga 'jau:

—Ma'eramū 'gā ma'eramū amara'ne ekoeteramū 'ga ree 'ū? Nakwaakwaawi'li pa je 'ā judeu 'gā mara'neawa 'ga ree nū— 'jau 'wyriara 'ga 'gā mara'nea kwaape'ema.

Nokwaawi 'ga judeu 'gā je'egaretea. A'eramū 'gā 'gā afukai are nanē wea-pyoe'emamū nū. A'eramū 'ga 'gā mara'nea kwaape'ema.

A'eramū 'wyriara 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga nupānupāu. Ma'ja te creapo 'gā nupe ra'e, sa'e 'ga upe 'jau. Onupā re 'ga tomome'u janee 'jau— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

²⁵ A'eramū 'gā 'ga pofaa 'ga nupā enune. A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga upe:

—Ma'eramū sipo pēē romanūa sinupā 'jau? Esage sipo romanūnamū ae nupā?— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Namome'ui we je tejekwawera 'wyriara 'gā nupe. Jerekwawera renuw ire te nipo 'gā 'i pē nupe: “Mama'e tywera 'ga wapo futat rai'i”, 'jau nipo 'gā. “Naani. Nuapoi 'ga mama'e tywera rai'i”, 'jau nipo 'gā. Maranamū, “mama'e tywera 'ga wapo futat rai'i” 'eramū 'gā je nupāukaa. “Nuapoi 'ga mama'e tywera rai'i” 'eramū nipo 'gā je nupāukare-ema— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga upe.

²⁶ A'erauwe jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga oi o'wyriara 'ga upe imome'wau:

—Ma'eramū te jane rekoi ekoete 'ga ree rai'i? “Romanūa je”, e'i 'ga oree ko nū'ū— 'jau 'ga awau o'wyriara upe.

²⁷ A'eramū 'ga 'wyriara 'ga awau oje'ega Paulo 'ga upe:

—A'jea futat te ene romanūa? “Romanūa je”, e'i 'ga oree ko, 'jau 'gā 'ū.

—A'jea futat je romanūa nū'ū— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'wyriara 'ga upe.

²⁸ —Je ka'aranūū amono kwaiwete romanū upe ikue, romanūnamū tejekwawamū ikue. A'eramū je romanūnamū tekou 'awamū— 'jau 'wyriara 'ga Paulo 'ga upe.

—Je naani nū'ū. Je namonoi ka'aranūūa romanūnamū tejekwawamū ikue nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Je peu futat romanū ywy pe a'at ikue nū'ū. A'eramū je romanūretefa futat nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe.

²⁹ Aipo renupawe 'ga upe oporonup ma'efera 'gā awau 'ga wi. Jefaruu 'wyriara 'ga nanē okyjau 'ga wi. “Romanūa ae nopofar ekoete'uweri”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga okyjau 'ga wi.

Judeu 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nowase Paulo 'ga 'eawet

³⁰ A'ere jefaruu 'wyriara 'ga 'jau: “Ma'eramū te judeu 'gā mara'ne ekoete-ramū 'ga ree rai'i 'ū?” 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū ai'iwe 'ga 'gā majatykau. Mainana 'wyriara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā, 'gā nupe oje'ēma'e 'gā. Mīmēra 'gā 'ga imua imajatykau.

—Ma'ja te 'ga wapo pē nupe rai'i?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū jefaruu 'wyriara 'ga Paulo 'ga rerurukaa 'gā nupe nū.

23 ¹ A'eramū Paulo 'ga osou ypy we ae upe oje'ēma'e 'gā nesaka, 'gā jatyka 'gā nuwamū. A'erauwe 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Pēē 'ā judeua. Je nanē futat judeua nū. Namutamutat je rekoi pē pype. Je ako esage Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²Aipo 'ga 'eramū mainana 'wyriarete 'ga amara'neramū 'ga ree, Ananiasi 'ga amara'neramū 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau Paulo 'ga pyriwara 'ga upe:

—Ejurunupā 'ga a'i kūi. Aipo ne'ia'uweri ae— 'jau 'ga Paulo 'ga pyriwara 'ga upe.

³A'eramū Paulo 'ga 'jau 'ga upe:

—Je nupāukar ekoeteramū te Janeruwarete 'ga ene rereko tyweretei nū a'i kūi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ene te 'ā nenea'wyri. Ene te 'ā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee ere'yi eapyaka je ree je renupa— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ma'eramū ene, “enupā 'ga”, 'jau 'ga upe 'ū? NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū rūi aipoa— 'jau 'ga 'ga upe. —“Nan peapo”, ere futatee 'ā ekou ae upe. A'ere 'ā ene miamū nereapoi 'gā nupe e'eawer imū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

⁴A'eramū 'ga pyriwara 'gā amū 'jau Paulo 'ga upe:

—Aipo ere awi 'ga upe 'gā nowase. Janeruwarete 'ga te ako 'ga omogo mainana 'wyriarareteramū ai'i kūi— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

⁵—Ikwaaw ire amunipo je 'ā aipo na'ei 'ga upe ra'e nū'ū— 'jau Paulo 'ga wenupara 'gā nupe. —Nakwaawi te 'ā je. A'eramū je 'ā pē'wyriara upe aipo 'jau akiko— 'jau 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā “Pekurap kasi peje'wyriara ne”, e'i futat rakue. A'ere je 'ā nakwaawi te. A'eramū je 'ā pē'wyriara kurapa rēwējēmī pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁶A'ere Paulo 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. 'Gā amū fariseua. 'Gā amū satuseua. Najul'jau'jawe rūi 'gā nea'aramū mama'e are”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wafukaite oje'ega 'gā nupe:

—Je nanē fariseua futat. Jeruwa 'ga fariseua futat rakue— 'jau 'ga wafukaite. —Arowiat futat je jaremanū re jane 'ēi tywy awi jarewywya nū 'ea. A'e rerowiarāmū te ako 'gā je pofari ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁷Aipo 'erauwe satuseu 'gā ajamueu fariseu 'gā nee. ⁸“Amanū re ae noferawu'jawi”, e'i satuseu 'gā ajaupe jepi. “Nitywi ae ywag ipe”, 'jau 'gā jepi. “Nitywi futari ae 'agera”, 'jau 'gā jepi. A'ere 'ā fariseu 'gā 'i: “A'jea futat. Ae 'agera rekoi ywag ipe. Ywag ipe nanē futat ae jemogyi nū”, 'jau 'gā jepi. ⁹A'eramū 'gā a'eramū ajamueu, afuakaramū ajaupe. Oje'ega momoa ajaupe. A'eramū 'gā amū afu'ama. 'Gā nupe moromu'jara 'gā. Fariseu 'gā. A'eramū 'gā afu'ama oje'ega ajaupe:

—Nuapoi te 'ga 'ā mama'e tywera akou. Ywagipewara 'ga nipo oje'eg 'ga upe rai'i. 'Ga 'Agesagea nipo oje'eg 'ga upe rai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai etee futat. ¹⁰A'eramū jefaruu 'gā 'wyriara 'ga 'jau ojeupe: “Tÿÿ. Omonoronorok futat te 'gā Paulo 'ga 'awamū 'wei?” 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga 'i jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau peu jareje'wyr ipe 'gā nui nū. Kasi 'gā a'e pe 'ga jukai ne— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau oje'wyr ipe 'ga munepa nū.

¹¹Ypytunimū Janejararete 'ga ojesaukaa Paulo 'ga upe:

—Erekyje kasi 'gā nui ne. Sā'ā ene je mome'ua 'au Jerusareg ipewara 'gā nupe. Nan tee futat ene ewau je mome'wau Roma pewara 'gā nupe nū— 'jau 'ga 'ga upe.

Paulo 'ga ree ifuwet ma'e

¹² Ai'iwe judeu 'gā awau ajatykau oporogytau ajaupe:

—Pe'je sijuka futat Paulo 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. Jarey'wawe'em futat nanē jane nū. 'Ga juka re tāmējē futat jane jarejemi'waa nū— 'jau 'gā ajaupe. —Jarejuwarete 'ga remianuwamū te 'ā jane 'i— 'jau 'gā ajaupe.

¹³ Kwaiwete 'gā ajatykau Paulo 'ga juka are oporogytau numiamū. Kwarēta 'ga ree ifuwet ma'e 'gā pytuna. ¹⁴ A'eramū 'gā awau oporogytau mainana 'wyriara upe, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee:

—Jarejuwarete 'ga remianuwamū futat ore 'i ko, najuejue etee futat ko— 'jau 'gā 'gā nupe. —“Paulo 'ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. 'Ya miamū futat jane itykure'ema”, 'jau ore ko— 'jau 'gā 'gā nupe. ¹⁵—Eenūi 'ga oree. 'Au futat 'ga tut 'jau. “Emut 'ga 'au. Toroporogyta 'ga upe 'jau”, ere futatee jefaruu 'wyriara upe— 'jau 'gā mainana 'wyriara 'gā nupe oje'ēma'e 'gā netee. —'Ga renūjamū toroo 'ga rapesaka pe aje 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe. —Nowaēmi futari nipo 'ga 'ua 'au. Peu ore oi 'ga rapesaka arajupa. Peu etee futat ore 'ga torojuka 'jau pe aje 'jau— 'jau 'gā mainana 'wyriara 'gā nupe.

—Nai'i. Ai'iwe nipo je 'ga renūi— 'jau mainana 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'ere aipo 'gā 'eramū Paulo 'ga rekowiara 'ga enuwi. A'eramū 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe:

—“Sijuka 'ga 'jau”, e'i 'gā enee ko— 'jau 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe jefaruu 'gā 'wyr ipe.

¹⁷ A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga upe:

—Eeroo koa kunumīū 'ga peje'wyriara 'ga pyri. Taporogyta 'ga upe 'jau, e'i 'ga— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

¹⁸ A'eramū 'ga 'ga rerawau o'wyriara 'ga upe:

—“Kunumīū 'ga eroo imoporogytaukaa 'ga upe”, e'i imunewipyrera 'ga jee. A'eramū je koromū 'ga rerua ene pyri. “Toporogyta 'ga upe 'jau”, e'i 'ga enee ra'e— 'jau 'ga 'wyriara 'ga upe.

¹⁹ A'eramū 'wyriara 'ga kunumīū 'ga poppyka erawau erojepe'au'i 'gā nui oporogytau 'ga upe:

—Ma'ja are te eneporomome'uwet jee?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰⁻²¹ A'erauwe kunumīū 'ga 'jau:

—Judeu 'gā ajatyka 'upa peu jetutyra 'ga rapesaka. Jetutyra 'ga juka are 'gā fuweramū. A'eramū nipo ai'iwe 'gā 'wyriara 'gā 'jau enee, “Emut 'ga oree 'au. Toroporogyta 'ga upe 'jau”, 'jau futatee nipo 'gā enee. O'meramū enee. Kwarēta kūima'e 'gā 'up 'ga rapesaka pe yse pe— 'jau 'ga imome'wau 'wyriara 'ga upe. —“Janeruwarete 'ga remianuwamū futat ore 'i”, e'i 'gā ko. “Paulo 'ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. Niy'ui futari nanē nū”, e'i 'gā ko— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —'Awamū futat nipo 'gā nuwi eneje'ega rapesaka— 'jau kunumīū 'ga 'wyriara 'ga upe.

²² A'erauwe 'wyriara 'ga oje'ega kunumīū 'ga upe:

—Eremome'u kasi ajee 'gā nupe ne— 'jau 'wyriara 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga kunumīū 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

'Wyriara 'ga upe Paulo 'ga monoawet

²³⁻²⁴ A'ere 'wyriara 'ga oje'ega jefaruu 'gã 'wyria'ri 'gã nupe, mukūja 'gã nupe:

—Pe'je jefaruu majatykau. Tusētu ki jefaruua pemajatyka. Setēta ki kawaruu 'arimū wata ma'e 'gã. Tusētu ki aparupisawa rerekwara 'gã nanē pemajatyka nū. Paulo 'ga upe nanē ki kawaruua peroo amū nū. Pejemo-gatyrūmap tāmējē futar iki pejejupa. Kaaruwypya'je'i tepeo 'jau. Sesaria pe Paulo 'ga teperoo ejaa jare'wyriara 'ga upe, Ferisi 'ga upe 'jau— 'jau 'wyriara 'ga 'gã nupe. ²⁵—Ka'arana takwasiat imonou 'ga upe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe.

²⁶ Ene 'ā ore'wyriara. Jerera 'ā Krautiu Lisia. Jaruete te ene? Paulo 'ga je amono enee.

²⁷ Judeu 'gã opyyk 'ga ai'i. A'ere 'gã “sijuka 'ga 'jau”, 'gã 'i etee ajaupe. A'ere Paulo 'ga romanūa ra'e. A'e kwaaw ire je tejemiayuwa 'gã monou 'ga pyyka judeu 'gã nui.

²⁸ A'ere je 'ga rerawau judeu 'gã nupe oje'ēma'e 'gã nupe. “Ma'ja te 'ga wapo pē nupe rai'i?” 'jau je 'gã nupe.

²⁹ A'ere 'gã 'i jee, “Nuapoi 'ga mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū”, 'jau etee 'gã jee. A'ere 'ga nuapoi futari mama'e tywera janee. A'eramū je 'ga jukaukare'ema 'gã nupe.

³⁰ A'eramū 'ga amū 'ua 'jau jee: “Judeu 'gã ifuwet 'ga ree”, 'jau 'ga 'ua jee. A'eramū je 'ga monou kweramū ene pyri. A'ere je 'ga ree ifuwet ma'e 'gã tomono enee 'jau: Pe'je pejewau peu 'ga pyri, pejeporogytau 'ga upe 'ga rowase, 'jau nipo je 'gã nupe,

'jau 'ga imonou 'ga upe ikwasiaa.

³¹ A'eramū pyytunimū jefaruu 'gã Paulo 'ga rerawau Sesaria pe. O'wyriara 'ga je'eg imū etee futat 'ga rerawau. Awau owaēma ajepeja amunaw ipe ra'ne, Atipatriti 'jaw ipe.

³² Peu futat 'gã aku'emamū. Ku'em ire jefaruu 'gã ojewya 'ua Jerusareg ipe nū. A'eramū kawaruu 'arimū wata ma'e 'gã etee Paulo 'ga rerawau erowaēma

³³ Sesaria pe, ka'arana rerawau imonou 'wyriara 'ga upe. Paulo 'ga nanē 'gã imonou 'ga po pe nū. A'ere jefaruu 'gã ojewya 'ua nū.

³⁴ A'erauwe 'wyriara 'ga ka'arana mogytau. Imogytapaw ire 'ga oporonupa ee Paulo 'ga upe:

—Ma'ape te ere'at rakue?

—Sirisia ywy pe je 'ari ikue nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

³⁵ Aipo ojeupe 'eramū 'wyriara 'ga 'jau:

—Tene ajee ene ree ifuwet ma'e 'gã nuri owaēma ra'ne. A'ere taenup ene-je'ega 'jau— 'jau 'wyriara 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'wyriara 'ga je'egi jefaruu 'gã nupe:

—Peroo 'ga imunepa jee peu, Erote 'ga roguufer ipe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramū jefaruu 'gã 'ga rerawau imunepa imyina 'og ipe iawopytyma. Jefa-ruuna'nī 'gã amū opytau 'ga resakaawamū.

Paulo 'ga je'ëwu'jagawet

24 ¹Siku oser ire mainana 'wyrirarete 'ga, Ananiasi 'ga, judeu 'ga 'wyririari 'gã amũ nerooi Sesaria pe. Terturu 'ga nanë 'ga erawau ojeupi Ferisi 'ga upe Paulo 'ga mome'wawamũ. Ananiasi 'ga Terturu 'ga rerawau oje'ega mome'waramũ 'wyririara 'ga upe.

'Gã waëmauwe Ferisi 'ga Paulo 'ga rerurukaa 'gã nupe. Paulo 'ga rut 'ga reserauwe, ²Terturu 'ga afu'ama oje'ega 'wyririara 'ga upe:

—Ene 'ã ore'wyririara. Ene 'ã eneresage ore. Ymã 'ã nitywi maruapisia jane'wyr ipe. Ene 'ã ore upe oje'ëma'e nanuara apoukare'ema 'gã nupe. Ere-jejuka esage 'ã ore ree. Mama'e esagea 'ã ereapo ore jepi. A'eramũ ene ore muckôëäina. ³Au'jete ore muckôëäi ape. ⁴A'ere je teja'në pype je porogytai enee. Kasi a'e pe je ete je porogytai eneporogytaramer ipe ne. A'eramũ ki ene eapyakau jeje'eg are— 'jau Terturu 'ga 'wyririara 'ga upe.

⁵—Koa küima'e 'ga nia'wyr. 'Ga 'ã ako judeu 'gã 'wyraya moyka mama'e tywera mome'wau 'gã nupe. Moromamara'neara 'ga— 'jau Terturu 'ga imome'wau 'wyririara 'ga upe. —Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyririara 'ga tãmëjë. Nasare pe waranup ma'efera 'ga rerowiaara 'gã 'wyririara 'ga. Aje 'ã 'ga rekoi imome'wau. ⁶A'eramũ 'ga judeue'ema 'ga rerawau werewi erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ai'i— 'jau 'ga Paulo 'ga mome'wau 'wyririara 'ga upe. —A'eramũ ore 'ga pyyka ai'i numiamũ. “Siroo 'ga 'wyririara 'ga rowase jareporonupa ee Moisesi 'ga 'eawer imũ 'jau”, 'jau ore ai'i numiamũ. “A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i, sa'e 'ga upe 'jau”, 'jau ore ai'i numiamũ. ⁷A'ere jefaruu 'gã 'wyririara 'ga ruri ojemomojyau ore 'ga pyyka ore wi ai'i. ⁸A'ere 'ga ore wi 'ga pyyg ire 'jau ore ai'i: “Pe'je pejewau peu 'ga rowase pejeporogytau 'ga upe”, 'jau 'ga ore ai'i. A'eramũ ore arajua 'agamũ ai'i— 'jau 'ga 'wyririara 'ga upe. —A'eramũ ene eporonupa ee esaka 'ga upe nũ. Tereenup 'ga je'eawer imũ etee futat 'ga porogyta ejeupe 'jau. A'jea futat 'gã je'ega, 'jau nipo 'ga pë nupe— 'jau Terturu 'ga 'wyririara 'ga upe.

⁹A'erauwe Terturu 'ga rupi 'ut ma'efera 'gã, judeu 'gã, oje'ega 'ga upe:

—A'jea futat— 'jau 'gã ojomoyka imome'wau 'ga upe.

'Wyririara 'gã nupe Paulo 'ga jemome'uawet

¹⁰A'erauwe Ferisi 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Ere ajee ejekwawera mome'wau ore. Taruenup 'jau— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'eramũ Paulo 'ga oje'ega:

—Ene 'ã namutamutat erejup 'wyriraramũ ore. A'eramũ je teporogytau enee. Teku'iramũ tejemome'wau enee. Terekwaap mama'e tywera je iapoe'emawera 'jau— 'jau Paulo 'ga 'wyririara 'ga upe. ¹¹—Awamueuu je ruri Jerusareg ipe tewaëma ai'i, Jarejuwarete 'ga upe teporogytaawamũ ai'i, 'ga muorypa ai'i. “Ene te 'ã eneresage ore”, 'jau je 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe. ¹²—Je 'ã namuei 'gã tekou. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe taetu aje je 'ã namuei 'gã tekou. Judeu 'gã jatykaaw ipe tewau miamũ je nakurawa'uwari 'gã jepi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ukawõ'õ me taetu aje je 'ã namuei 'gã tekou. Ako esage te je 'ã 'gã pype numiamũ. ¹³A'ere 'ã 'gã je je'ëwu'jag ekoetei. A'ere 'ã je je'ëwu'jag ekoeteara je'ega naenae'i ete je kwau— 'jau

Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe. ¹⁴—Je 'ā Jarejuwarete 'ga arowiat tekou. Oreyipy 'gā 'ā Jarejuwarete 'gā werowiat rakue. Jejui 'ga nanē je 'ā arowiat nū. Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'lyra 'ga. A'e 'ga je arowiat. A'ere 'ā judeu 'gā nue-rowiari 'ga. A'eramū 'gā 'ā amara'neramū je ree— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'wyrriara 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga je'ega je arowiat. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiaret, Moisesi 'ga remikwasiaret. Mīmera je akwaapap. ¹⁵“Aemanū re nipo Janeruwarete 'ga ae mū'ēi tywy awi ae mowwywapap nū. Ia'wyre'ema 'gā, esage ma'e 'gā. Mīmera 'gā nipo 'ga imū'jāu imowywya nū” 'ea judeu 'gā werowiat. Je nanē erowiaa nū. ¹⁶A'eramū je tekou esage Jarejuwarete 'ga rowase. Ae rowase 'jau je iapou tekou. Naapoi futari je mama'e tywera Jarejuwarete 'ga rowase— 'jau Paulo 'ga ojemome'wau 'wyrriara 'ga upe.

¹⁷—Namutat je rekoī teatau amunaw imū ai'i. 'Awamue te je ruri tejewya Jerusareg ipe ai'i nū. Ka'aranūū rerua teptytuna 'gā nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga upe nanē je ape monou ai'i nū— 'jau 'ga 'ga upe. ¹⁸⁻¹⁹—Moisesi 'ga je'eger imū je tewau tejauka ra'ne. A'ere je tewau tesou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ai'i. Ka'aranūūa je erawau erosou 'ga upe. A'e je iaporamū judeu 'gā amū, Asia ywy awi 'ut ma'efera 'gā, je resaka. Nakwaiwete rūi 'gā ajemogyau je rewiri. “Nan kasi peapo ne”, na'ei agawewi je 'gā nupe. Ako esage te je 'ā 'gā pype numiamū. A'etea 'gā je pyyk ekoete ai'i— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'ere 'ā 'gā jēmī nuri je mome'wau 'au enee. 'Gā te amunipo 'ā 'ut je mome'wau 'au enee. ²⁰Tene ajatyka ma'efera 'gā je mome'ui 'au enee. Tene 'gā mama'e tywera je iapoawera mome'ui enee, 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nowase iapoawera— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe. ²¹—'Gā nowase te'ama je aipo je 'i te 'gā nupe ai'i, “Amanū re ae 'ēi tywy awi owywya nū”, a'e je te'ama 'gā nupe 'gā nowase ai'i. A'e are te 'gā je pyyg ekoetei je rerua 'au ai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'ga upe.

²²Ferisi 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā nemimu'efera rera kwaapa futat. A'eramū 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Tene jefaruu 'wyrriara 'ga ruri owaēma ra'ne, Lisia 'ga ruri ra'ne— 'jau 'ga 'ga upe. —'Ga waēmamū taapyaka eneje'eg are 'jau nū. A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i, ta'e enee 'gā imome'uramū 'jau— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

²³A'eramū Ferisi 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrriari 'ga upe:

—Jefaruuna'nī 'ga emono amū imogou peu 'ga pyri, 'ga ree ojejuka ma'e-ramū. Tene 'ga pytuna 'gā nuri 'ga resaka, mama'e rerua 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁴A'ere, anurenure'i Ferisi 'ga wemireko ēē retee awau oje'ega 'ga upe. 'Ga remireko ēē judeua. Eē rera Drusila. A'eramū Ferisi 'ga 'jau jefaruu 'ga upe:

—Ekwap Paulo 'ga rerua. Toporogyta 'ga oree 'jau. Taruapyaka Jejui 'ga mome'u are 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Ojeupe 'ga waēmamū Ferisi 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Jejui 'ga emome'u oree— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga Jejui Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ²⁵A'eramū Paulo 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e tywera kasi peapo ne. Jarejuwarete 'ga je'ega peenup. Pejemu-'akwaap nanē mama'e tywera apoe'em are pejekou— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara

'ga upe 'ga remireko ēē retee futat. —Anure nipo jane juejue jane oi jareje-saukaa Jarejuwarete 'ga rowase. A'e pe futat nipo 'ga 'gā amū nupe 'jau: “Ene ekwap peu mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nereenuwi jeje'ega rakue”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga oje'ega renuparera 'gā amū nupe 'jau: “Ene jeje'ega ereenup rakue. A'eramū ene ejua 'au je pyri”, 'jau nipo 'ga ore mū upe— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

Aipo renupa Ferisi 'ga okyjau Paulo 'ga remimome'u awi.

—Au'je nipo ra'ne 'ja. Anure taapyaka ene ree 'jau nū. Ere ewau ore wi ra'ne— 'jau 'ga Paulo 'ga upe, okyjau aipo Paulo 'ga 'eramū.

A'erauwe 'gā Paulo 'ga rerawau erojewya imunepa imyina nū.

²⁶ A'ere 'wyriara 'ga 'i ojeupe etee futat: “Ka'aranūūa sipo 'ga amut jee 'wei, omuēma repyramū 'wei”, 'jau 'wyriara 'ga ojeupe.

A'eramū 'ga a'eramū Paulo 'ga renūju'jau'japa kamēsī'īsī'i 'ga renūina 'ga moporogytaukaa ojeupe. “Taesak 'ga ka'aranūū mura tejee 'jau kwy”, 'jau 'ga numiamū. A'ere Paulo 'ga nomonoi futari ka'aranūūa 'ga upe.

²⁷ Mukūja kwara poromukuran Paulo 'ga akou peu. A'ere Ferisi 'ga ēmi 'wyriaramū 'ūi awi. Posiu Fesitu 'ga akou 'wyriaramū 'ga renawer ipe nū. A'ere judeu 'gā nipoiriweri Paulo 'ga wi. A'eramū Ferisi 'ga iapou judeu 'ga remifutar imū etee futat 'gā nupe. A'eramū 'ga opoire'ema Paulo 'ga wi.

'Wyriararete 'ga pyri Paulo 'ga wataweramū

25 ¹ Muapyr etee oser ire Fesitu 'ga awau Jerusareg ipe. ² Peu mainana 'wyriara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee awau oporogytau 'ga upe. Paulo 'ga je'ēwu'jaga 'ga upe nū. A'ere 'gā 'jau:

³ —Paulo 'ga emut 'au imoporogytaukaa oree nū. Taruapyaka 'ga porogyta are 'jau— 'jau 'gā 'wyriara 'ga upe.

“Simorytee 'wyriara 'ga. A'eramū 'ga Paulo 'ga mua janee. A'eramū jane 'ga jukau”, 'jau 'gā ajaupe.

⁴ A'ere 'wyriara 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Peu futat pekwap. Pēē futat pekwap peu pejeporogytau 'ga upe. Sesaria pe futat te 'ā Paulo 'ga rekoi moromunepawa pype. Peu futat je oi tejewya anurenure'i nū. ⁵ A'eramū pēē peje'wyriara 'gā amū monou je rupi. Peu futat 'gā tomome'u 'ga jee 'jau nū, 'ga rowase 'jau— 'jau etee 'wyriara 'ga 'gā nupe. —A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi akou rail'i, ta'e 'gā nupe peu 'ga rowase 'gā 'ga mome'uramū 'jau— 'jau 'wyriara 'ga 'gā nupe.

⁶ Teis etee 'ga osea Jerusareg ipe. A'ere 'ga ojewya awau Sesaria pe nū. Ai'iwe 'ga awau wapyka peu aemogytaaw ipe 'ūina. Oporenuwaiwamū 'ūina 'gā imome'u are. “Maran sipo 'ga mama'e tywera mū apoi 'gā nupe rail'i”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū futat 'ga Paulo 'ga renūina 'ga rerurukaa 'gā nupe.

⁷ Paulo 'ga reserauwe judeu 'gā Jerusareg awi 'ut ma'efera 'gā ojopowāna 'ga ree, 'ga mome'wau 'wyriara 'ga upe:

—Nia'wyri futari noko 'ga oree jepi. Mama'e tywera etee noko 'ga wapo oree jepi— 'jau judeu 'gā Paulo 'ga mome'wau 'wyriara 'ga upe.

A'ere aipo 'gā 'ea naenae'i etee 'wyriara 'ga upe.

⁸ A'erauwe Paulo 'ga 'jau 'wyriara 'ga upe:

—Naapoa'uweri noko je mama'e tywera tekou jepi. Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat je mama'e apoi tekou jepi. Naapoi futari je mama'e

tywera Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe jepi. 'Wyriararete 'ga upe miamū je mama'e tywera naapoa'uweri jepi. 'Wyriararete 'ga je'ega je aenup tekou jepi— 'Jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe.

⁹ A'ere Fesitu 'ga poromuorywiweramū judeu 'gā nee. A'eramū 'ga a'eramū 'Jau Paulo 'ga upe:

—Judeu 'gā “Emut 'ga 'au Jerusareg ipe”, e'i jee ai'i. Eneowet te ene Jerusareg ipe? Peu futat too teapyakau ene ree 'Jau nū— 'Jau Fesitu 'ga 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Paulo 'ga 'Jau 'wyriara 'ga upe:

—Naani nū'ū. 'Au etee futat je rekoī nū'ū. Je romanūa. A'eramū je 'au etee futat tekou ene rowase. Naapoi futari je 'ā mama'e tywera judeu 'gā nupe. Aipo 'ā erekwaap futat. ¹¹ Mama'e tywera je iapo re te amunipo 'ā je oi tejeju-kaukaa 'gā nupe. A'ere 'ā je naapoa'uweri te mama'e tywera. O'meramū te 'ā 'gā 'i. 'Gā 'mea te 'gā wereko. A'eramū ene je monowarū'em futat 'gā nupe. Mama'e tywera je iapo re te amunipo 'ā je monowarū'ape 'gā nupe— 'Jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe. —A'eramū ene 'awamū je monou jare'wyriararete 'ga pyri etee— 'Jau etee Paulo 'ga 'ga upe.

¹² A'erauwe Fesitu 'ga oje'ega ojeupe oje'ēma'e 'gā nupe:

—Amono te je 'ga peu?— 'Jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā oje'ega:

—Ere ajee 'ga monou— 'Jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga oje'ega Paulo 'ga upe:

—Ko ajee je ene monoi peu, Roma pe 'wyriararete 'ga upe, tejeupe ene'ea-wer imū etee futat— 'Jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'erauwe 'ga Paulo 'ga rerawaukaa imunewukaa imu'ama nū. Yaruua mū rura poromukuran 'ga monou 'ga mu'ama 'ga munepa.

Agripa 'ga Berenise ēē retee

¹³ Anurenure'i 'wyriara mū 'ua owaēma Sesaria pe. Agripa 'ga 'ua wenyra ēē retee Fesitu 'ga upe oporogytau:

—Au'jete ereko 'wyriaramū 'gā nupe— 'Jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

Wenyra ēē Berenise ēē retee 'ga 'ua oporogytau 'ga upe. ¹⁴ Peu 'gā nekone-ko'i re Fesitu 'ga Paulo 'ga mome'wau 'gā nupe.

—Ferisi 'ga kūima'e 'ga amū om'yi 'au moromunepawa pype rakue. 'Ga rera Paulo— 'Jau Fesitu 'ga imome'wau Agripa 'ga upe.

Agripa 'ga nanē 'wyriaramū.

¹⁵ —A'ere Jerusareg ipe je oramū, mainana 'wyriara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee, 'gā 'ga je'ēwu'jaga jee— 'Jau Fesitu 'ga imome'wau aipoa 'wyriara 'ga upe. —A'ere 'gā 'Jau jee: “Ere 'ga jukaukaa 'gā nupe oree. 'Ga juka are ore-fuweramū arajemogyau”, 'Jau 'gā jee. ¹⁶ A'ere je “Naani”, 'gā nupe. “Naani. Nojuka ekoetei ae romanūa”, je 'i etee 'gā nupe— 'Jau 'ga imome'wau 'ga upe. —“Mama'e tywera apoara 'ga rowase tee ae porogytai ajatykau”, je 'i etee 'gā nupe. “A'eramū futat ae ojoje'ēwu'jagaramū ajuowase imome'wau ajaupe. Ore nan aruapo jepi”, 'Jau je 'gā nupe— 'Jau 'ga 'wyriara 'ga upe. ¹⁷ —A'eramū 'gā 'ua owaēma. 'Gā waēm ypyrauwe je, ai'iwe tefere'emamū futat tewau peu aemogytaaw ipe teapyka te'jina. “A'jea pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i”, ta'e 'Jau, 'Jau je tewau te'jina teapyakau 'gā nee. ¹⁸ A'ere judeu 'gā 'me ate. Namama'e tywera rūi futat 'ga wapo akou janee rai'i. ¹⁹ “Nuapoi 'ga mama'ea

Moisesi 'ga je'eger imū", 'Jau futatee 'gā jee. "Jejui 'ga etee 'ga oo imome'wau akou kwe pe 'gā nupe" 'ea te. "Jejui 'ga ako amanū rakue. A'ere 'ga ako 'ga ferawi etee rakue nū" 'ea 'ga akou imome'wau 'gā nupe 'ea etee je enupa. A'e are judeu 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree rail'i, Jejui 'ga mome'u 'ga reko-ramū rail'i. ²⁰ A'eramū je 'Jau Paulo 'ga upe, "Je najereapyoi etee judeu 'gā ene je'ēwu'jag are. Enejewyriwet te ene peu ewau Jerusareg ipe ejemome'wau jee 'gā nowase?" 'Jau je 'ga upe. ²¹ "Naani. Najeoweretei je peu nū. Roma 'Jaw ipe too 'Jau. 'Wyriararete 'ga upe too tejemome'wau 'Jau", 'Jau etee 'ga jee—'Jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe. —A'eramū je 'Jau jefaruu 'gā nupe, "Pe'je 'ga rerawau imunepa imu'ama nū. Anure tomono 'ga 'wyriararete upe 'Jau", 'Jau je 'gā nupe—'Jau 'ga 'ūina imome'wau 'ga upe.

²² A'eramū Agripa 'ga 'Jau Fesitu 'ga upe:

—Jeporenuwiwet je 'ga porogyta are—'Jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

—A'jea. Ai'iwe tereenup 'ga porogyta 'Jau—'Jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe.

²³ A'eramū ai'iwe Agripa 'ga waity mojopy'rau wenyra ēē retee. Waity esagea 'gā imunepa ojewi. Waity mojopy'ru re 'gā awau. Awau osou aemogy-taaw ipe. Jefaruu 'gā, 'wyria'ri 'gā netee awau. Mīmera 'gā awau osou 'gā nupi. A'erauwe Fesitu 'ga oje'ega jefaruu 'gā nupe:

—Perut Paulo 'ga oree. "Toroporogyta enup 'ga 'Jau", e'i 'ga—'Jau 'ga 'gā nupe.

²⁴ Paulo 'ga reserauwe Fesitu 'ga Paulo resaukaa Agripa 'ga upe:

—Koromū noko 'ga 'Ja. Ko 'ga noko judeu 'gā Jerusareg ipe je oramū oje-ēwu'jag jee ikue 'Ja—'Jau Fesitu 'ga 'ga resaukaa Agripa 'ga upe, ajatyka ma'efera 'gā nupe we. —A'ere 'gā 'ua 'au futat 'ga je'ēwu'jaga jee ai'i nū, 'aga aemogytaaw ipe futat ai'i nū. Namutamutat 'gā 'Jau ajemogyau jee: "Ere 'ga jukaaukaa 'gā nupe oree", 'Jau 'gā afuakaramū jee, je rerekou—'Jau 'ga imome'wau 'gā nupe. ²⁵ —A'ere je "Naani. Nuapoi 'ga mama'e tywera ajukaawamū", je 'i etee 'gā nupe. A'eramū Paulo 'ga futat 'Jau jee: "Je mono ape 'wyriararete 'ga upe. Tajemome'u 'ga upe 'Jau nū", 'Jau 'ga jee. A'eramū je anure nipo 'ga monou Roma pe. A'ere je nakwaawi'i etee 'ga mama'e tywera apoawera. Maran gatu nipo ene 'ga jemome'uramū 'ga mama'e tywera iapo-wera mū rekoare'ema. ²⁶ Je naekoari amū ai'i. Ma'Ja katu nipo 'ā je amono ikwasiaa 'wyriararete 'ga upe. Nitywi te 'ā ikwasiaripyra mama'e tywera 'ga iapoawera. 'Ga jemome'u re te nipo je mama'ea mū resagi ikwasiaripyra. ²⁷ Mama'e tywera 'ga iapoe'emamū, je nomonoa'uweri ikwasiaa 'ga upe. Naje maran mama'e kwaape'ema imonou ekoete ikwasiaa 'ga upe, a'e te je nū a'i kūi. Mama'e a'jea te 'ā ae omono ikwasiaa nanuara upe jā'nū'ū, nan 'ga reko'i 'ea jā'nū'ū—'Jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe.

Agripa 'ga upe 'ga 'eawet

26 ¹ A'eramū Agripa 'ga 'Jau Paulo 'ga upe:

—Ere ejemome'wau oree, ki Paulo. Taruenup eneporogyta 'Jau—'Jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga ojemome'wau 'ga upe:

² —Ene upe je jemome'ua je muekōēāi je mīina. ³ Ene 'ā judeuramū ore kwaap katu ape. Oreremiapoa nanē 'ā ene ikwaapa katu nū. A'eramū ene eapyakau jeje'eg are—'Jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe.

⁴—Jerekwawera 'ā judeu 'gā okwaap katu ajemogyau. Je kunumia we futat tekou Jarejuwarete 'ga je'eg imū ikue. Teje'wyr ipe miamū je reko esagei jepi. Jerusareg ipe taetu aje je 'ā je reko esagei judeu 'gā pype. ⁵Ma'eramū 'gā 'ā je kwaawi katu je rekoramū— 'jau 'ga imome'wau Agripa 'ga upe u'ama. —Je ree oporomome'uweramū 'gā tomome'u enee. Je 'ā fariseua te. A'eramū 'gā ojomoyka je kwaapa. Fariseu 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat wapo jepi— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe u'ama imome'wau.

⁶—'Awamū 'ā je rekoī “opapaw ire ae 'ēi tywy awi owywya 'ua nū” 'e rero-wiaa. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i aepy 'gā nupe rakue: “Pemanū re je pē mū'ēi tywy awi pē mowywya nū”, 'jau 'ga ae upe rakue. A'ea je 'ā arowiat tekou— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama. ⁷—A'ea 'ā judeu 'gā juejue werowiat. A'eramū 'ā judeu 'gā ajemogyau oporowykyau 'ga upe. “Ore manūnamū Janeruwarete 'ga tore mū'ē tywy awi ore monou ojeypri 'jau kwy”, 'jau 'gā 'ā ajemogyau. A'eramū 'gā au'jeteramū oporowykyau ajemogyau. A'ea je arowiat 'gā 'jawe. A'etea 'gā oje'jawe je erowiarāmū je pyyg ekoete je munepa. Je je'ēwul'jaga ekoete 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama.

A'eramū Paulo 'ga ojerowaka amā'jāu judeu 'gā nee oje'ega 'gā nupe:

⁸—Ma'eramū gatu nipo 'ā pēē judeuramū neperowiari “Jarejuwarete 'ga ae moferap” 'ea. Janepytuna 'gā 'ā najuejue etee futat werowiat “owywyt futat ae opapaw ire” 'ea. A'ere 'ā pēē tekatu etee neperowiari aipoa— 'jau Paulo 'ga ojerowaka 'gā nupe oje'ega.

⁹—Ymā te je nanē futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweretei ikue. “Esage sipo a'ea Janeruwarete 'ga upe pa”, 'jau je ikue. A'ere aipoa nia'wyrī 'ga upe rakue. ¹⁰A'ea je aapo Jerusareg ipe ikue. Mainana 'wyrīara 'gā je monou Jejui 'ga rerowiaara 'gā pyygukaa jee ikue, Nasare pe waranup ma'e-fera 'ga rerowiaara 'gā je ipyyka imunepa ikue. Esage ete 'gā apisiukara jee ikue. Ikwaawe'ema je rerekou ikue. ¹¹Namutat tekou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete ikue. 'Gā jatykaaw ipe tewau 'gā nupe 'gā nerekou tyweaete ikue. “NaJaneruwarete 'ga remimurera rūi Jejujamū, tamu'eukat 'gā 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. “Jejui 'ga takurawukat 'gā nupe 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. A'ere 'gā naani. Nopoiri futari Jejui 'ga rero-wiar awi. Kwaiwete je temara'neramū 'gā nee. A'eramū je tewau kwe pe tekou 'gā nerekou tyweaete— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

¹²—A'eramū je tewau Damasco pe numiamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko tywereteawamū je tewau numiamū. Mainana 'wyrīara 'gā je'eg imū futat tewau tekou 'gā nerekou tyweaete numiamū. ¹³A'ere jewaw ipe mama'e mū ete ijesaukari jee. Enyfu te. A'eramū je te'aa wywu eny awi. Tii. Teirū 'gā netee futat aru'aa arawau arajupa enywyter ipe. Ajeaje katu kwara ruwamū eny 'ari ore ree ywag awi 'ua. Kwara renya te wapyraap enyfuga. ¹⁴A'eramū ore arajupa aru'aa enywyter ipe futat teirū 'gā netee. A'eramū Janejararete 'ga eny awi je 'aramū oje'ega jee. Judeu je'eg imū 'ga oje'ega jee. Epyreu 'jawa 'ga iapou jee. “Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?” 'jau 'ga jee oje'ega. “Sā'ā ene ejeymawa ejenuwe'emamū, inupā wywra pyu, imay-rūmū. Nan tee futat je renuwe'emamū ene te futat erejemayrū. Je rerowiaara 'gā erereko tywerete jepi. A'eramū je ene mayrūukaa”, 'jau 'ga jee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

15—A'eramū je 'jau 'ga upe, “Awŷja te poromū oje'eg jee?” 'jau je 'ga upe. “Je Jejujamū aje'eg enee”, 'jau 'ga jee. “Je te 'ā je rereko tywerete ape”, 'jau 'ga jee ojeupe je je'egamū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

16—“Efu'am jui. Ajesaukat je enee. A'eramū ene 'awamū ewau ekou kwe pe je mome'waramū. A'ere anure tamu'e ene 'jau. A'eramū ene ewau ekou 'gā nupe kwe pe je mome'wau”, 'jau 'ga jee. 17—“Je te 'ā amono ene judeue'ema 'gā nupe temome'waramū. A'eramū nipo je tejejukau ene ree ene reko-ramū”, 'jau 'ga jee ikue. “Najudeu 'gā nūi ene resaka 'gā mogoukare'ema ene ree. Najudeue'ema 'gā nūi nanē nū”, 'jau 'ga jee ikue. “Je te 'ā apyryū ene judeue'ema 'gā nupe temome'waramū”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau 'ga 'gā nupe. 18—“A'eramū ene ewau 'gā mu'jau je ree, je kwaawukaa 'gā nupe, 'gā mu'ak-waapa je ree”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau Agripa 'ga upe. —“A'eramū 'gā ene je mome'uramū ene renupa etee. A'eramū 'gā ajemogyau je rerowiaaramū, Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee iapou, 'jau 'ga pē nupe, ere ki ewau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —“Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā jemogyi. 'Arimū wata ma'e 'jawe je rerowiaara 'gā jemogyi. A'eramū ene ewau mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa mū nerua imū'jāu jui, je rero-wiarukaa 'gā nupe. ‘Mama'e esagea te ki peapo pejejaupe’, e'i 'ga pē nupe. ‘Tejerowiarāmū je 'gā katu'ogi’, e'i 'ga pē nupe, ere ki 'gā nupe ekou. A'eramū futat je 'gā mū'jāu tejemiayuwamū, e'i 'ga pē nupe, ere ki 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe, imome'wau.

19—A'eramū je 'ā 'agamū tekou 'ga rerowiaaramū 'ga mome'wau 'gā nupe. 'Ga je'eg imū futat je iapoi— 'jau 'ga imome'wau Agripa 'ga upe. 20—Damasco pe ra'ne ra'ne futat je 'ga mome'u pyryuga 'gā nupe ikue. A'ere je tewau Jerusareg ipe 'ga mome'wau nū. A'ere Jerusareg awi je tewau Judeja ywy pewara 'gā nupe, 'ga mome'wau nū. A'e awi je tewau judeue'ema 'gā nupe 'ga mome'wau kwe pe tekou. “Pe'je pejepoia pejetywer awi”, 'jau je 'gā nupe. “Jarejuwarete 'ga perowiat pejemogyau. A'eramū pēē pejepoia pejetywer awi. A'eramū pēē mama'e esage apou pejemogyau”, 'jau je 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: “Kuu. A'jea futat. 'Gā otywer awi 'gā pōiri ra'e. Sā'ā 'gā neko esagea etee”, 'jau nipo 'gā pē nupe, 'jau je 'gā nupe ikue— 'jau 'ga 'ga upe. 21—Judeue'ema 'gā je imome'uramū judeu 'gā je pyyka 'agamū ai'i. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe je reko-ramū 'gā je pyyka ai'i. “Sijuka 'ga”, 'jau 'gā jee numiamū. 22—A'ere Janeruwarete 'ga rekoi te 'ā je pyri. A'eramū 'ga a'eramū je jukaukare'ema 'gā nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'eramū je 'ā 'au tekou 'ga mome'wau 'gā nupe. 'Wyriat, tesirūmet. Mīmera 'gā nupe je 'ā 'ga mome'ui tekou— 'jau 'ga 'ga upe. —Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā imome'ua 'gā nupe rakue. Nan tee futat je imome'ui 'gā nupe. Moisesi 'ga remikwasiarera 'jawerimū etee futat je rekoi imome'wau— 'jau 'ga 'ga upe.

23—A'ere 'ā “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga jereko tywerukari amanūmū janee rakue”, 'jau je 'gā nupe. A'ere 'ā 'ga manū re Janeruwarete 'ga, 'ga moferawi etee nū. “‘Ga ra'ne tāmējē futat te 'ā oferap janee”, 'jau je 'gā nupe. “A'eramū 'ga werowiarāmū jane katu'oka”, 'jau je 'gā nupe— 'jau 'ga Agripa 'ga upe u'ama. —“Judeuramū ore, judeue'emamū pēē. Mīmeramū futat nipo jane manū re Janeruwarete 'ga jane mū'jāu tywy awi jane mowywya nū. Sā'ā

Jejui 'ga ferawa. Nan futat jane ferawi nū”, 'jau je 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau.

²⁴ Aipo Paulo 'ga 'eramū Fesitu 'ga wafukaita 'ga upe:

—Ene'me eteete awi ekou kūi. Ene'akwaawe'ema te ene rereko kūi. Ka'a-rana mogytaetea te ene mo'meukat ene mogou kūi— 'jau Fesitu 'ga wafukaita Paulo 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

²⁵ A'eramū Paulo 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani nū'ū. Naje'mei futari je nū'ū. A'jea futat je 'i nū'ū— 'jau Paulo 'ga Fesitu 'ga upe.

²⁶ A'eramū Paulo 'ga 'jau Agripa 'ga upe:

—Enereapyo katu jeremimome'u are. A'eramū je tekyjawe'em imome'wau enee— 'jau 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama. —Jejui 'ga oo watau ae reape futat wemiapo apou ae upe. Najemime rūi futat 'ga oporowyky'a apoi. Ae reape futat 'ga iapo'i akou— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷ —Erekwaap katu futat 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega, ki Agripa? Erekwaap te 'ga je'ega mome'warera 'gā nemikwasiarera? A'jea futat ene ikwaapa katu 'ga je'ega— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe.

²⁸ A'eramū Agripa 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—“Kamēšiete futat 'ga tamogo Jejui 'ga rerowiaaramū 'jau” ere te jee?— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

²⁹ —Ēē. Afutat ete je pēē juejue 'ga rerowiara nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —Afutat je pē nekoa teje'jawe. Anurenure'i sipo pejemogy je 'jawe, pēporomuku te ra'u pejemogyau je 'jawe nū. A'ere je teje'jawe pē jemogy futari. A'ere je nafutari teje'jawe pē pofara— 'jau Paulo 'ga u'ama Agripa 'ga upe.

³⁰ A'eramū 'gā awau ū'jāu 'ga wi. Fesitu 'ga, Agripa 'ga, Berenise ēē, 'gā pytuna 'gā. Mīmēra 'gā awau ū'jāu 'ga wi.

³¹ —Nuapoi futari 'ga mama'e tywera amanūawamū ra'e. Opofar ekoete te 'gā 'ga mu'ama ra'e— 'jau 'gā awau oporogytau akou ajaupe. —Mama'e tywera 'ga iapo re te amunipo 'ā 'gā 'ga jukai— 'jau 'gā ajaupe.

³² —“Wyriararete 'ga upe je oi tejemome'wau” 'e'em ire amunipo 'ā 'ga muēmi 'awamū futat— 'jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

Roma pe Paulo 'ga oawet

27 ¹—A'ere ako jane “Itari ywy pe simono 'ga”, jane 'i te ai'i— 'jau 'gā ajaupe.

Roma 'upa Itari ywy pe. A'eramū 'gā Paulo 'ga monou jefaruu 'ga po pe, 'ga pyri ipofaripyre'a 'gā neewe. Juriu 'ga po pe imonou. Juriu 'ga jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga. A'eramū tesirūmera 'gā 'jau 'gā nupe “'Wyriararete 'ga remiayup” 'jau 'gā 'gā nupe. A'eramū ore arawau. Je nanē tewau 'gā nupī, Lukaramū.

² A'eramū yara 'ua. Adramitiu 'jaw awi 'ua ojekoka. A'e pype futat arawau. Asia ywy pe futat aipoa yaruua awau. Jefaruu 'wyriara 'ga futat ore rerawau. A'eramū ore aru'aa ipype. Aristaku 'ga awau ore rupi. Tesarūn ipewarera 'ga. Tesarūna 'jawa 'upa Masetoni ywy pe. Aru'ar ire ore oroia jupiwewe futat. Arawau ka'a ywyri etee futat arakou. Oropytunaapa ore nū. ³ Ai'iwe ore arawau orowaēma Sidom ipe. A'ere Juriu 'ga jejuka esagei Paulo 'ga ree.

A'eramū 'ga 'ga muēmukaa yaruū awi. A'eramū Paulo 'ga awau ojekoty'aawa 'gā nesaka. A'eramū 'ga jekoty'aawa 'gā mama'e mua 'ga upe, 'ga remirerooramū, 'y rupi 'ga remi'uramamū. A'ere 'ga 'gā nesag ire ojewya 'ua, yaruū pype u'aa nū.

⁴A'eramū ore oroia nū. Arawau 'ypō'ō atykupe katy ywytu awi. Ywytu ore monoukare'ema typyterimū. A'eramū ore orokwapa 'ypō'ō atykupe katy etee ywytu awi. Orejau katy 'ypō'ōū 'ūina, Sipiri 'jawa 'ūina. ⁵Arawau 'ypō'ō sī rowaapa 'yrewiwa aapa. Arawau kwe katy ka'aeme'ywa pyyka nū. Arawau orowaēma Mira 'jawa amunaw ipe. Lisi ywy pe 'upa aipoa. Peu futat ore aruljāu. ⁶A'e pe futat Juriu 'ga yaruū mū resaka orojee nū. Aresāri 'jaw awi 'ua aipo yaruua. Itari ywy pe oo ma'e futat poromū. A'eramū 'ga ore reru'aa ipype nū.

⁷Ipye aru'ar ire ore oroia nū. A'ere ywytua nore mujānukari. A'eramū ore meeweī arawau arakou orosea pytunū. Typyterimū'i arawau arakou. Orokwapa Synito 'jawa pyu. Ay katu te ore yaawi arawau aipo 'ypō'ōū atykupe katy jui. A'ere ywytua ore rowopepiri etee futat. A'eramū ore erowaka ywytu wawa katy etee futat jupe 'ypō'ō ywyri arawau arakou. 'Ypō-ōūia Kreta 'jawa atykupe katy arawau Salmona 'jawa pyu. Salmona 'jawa 'upa 'ypō'ō sī me. ⁸A'eramū ore arawau 'ypō'ōū rupi etee futat arakou. Ay katu te ore oi orowaēma Jemiaresagea 'jaw ipe. Laseja 'jawa pyri 'upa aipoa Jemiaresagea. ⁹A'e pe ore arajupa oroporumukuuramū oropytau. Ywytua wejue opojyayramū oree. Judeu 'gā nupe 'araiwamū kwaw ire 'gā wea'aramū otywera moiawer are. “Janeruwarete 'ga janetywera omoit jane wi”, 'jau 'gā ajaupe. Aipo 'araiwa akou amāmyter ipe. Aipoa 'araiwa kwaw ire kwaiwete te amana, kwaiwete te ywytua nanē nū. A'eramū opojyayramū kwe pe ae wawamū awau yaruū pype ae ataa.

A'ere Paulo 'ga 'jau oree:

¹⁰—'Araiwa ako okwaw ai'i. A'eramū jane jareapyakaakau ee ra'ne. Kasi a'e pe 'aw awi jane oramū nia'wyri janee ne— 'jau 'ga oree. —Janeyara typywyk janee ne. Karaemā jane simonoukapaw ekoete ne. Ae 'gā we opaw ine— 'jau 'ga oree.

¹¹A'ere yaruū waraara 'ga nuerowiari Paulo 'ga. Yaruū jara 'ga nanē futat 'ga rerowiare'ema nū.

A'eramū 'gā 'jau etee 'gā nupe:

—Naani nū'ū. Nipojya'uweri nū'ū. Soo tāmējē futat jane jarekou nū'ū— 'jau etee 'gā oree.

A'eramū jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga 'gā nerowiaa.

¹²—'Au nia'wyri janee amana pype jane rekoa— 'jau etee 'gā jefaruu 'wyriara 'ga upe. —A'eramū jane jarewau futat. Fenise 'jawa amunaw ipe soo esaka 'jau— 'jau etee 'gā 'ga upe.

Fenisea 'up 'ypō'ōū pype wējēmī futat nū. A'e pe ywytua nipytuui. A'eramū 'gā 'jau:

—Soo peu, Fenise 'jaw ipe 'jau. Peu futat soo ko amana magwapa 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

Ywytuuretea 'ua 'gā nupe

¹³Poje ywytu'i'ia 'ua oree. A'eramū 'gā 'jau:

—Jarujete futat jane oi ra'e— 'jau etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā —Pe'je ajee soo etee 'ū— 'jau nū.

A'eramū ore arawau aru'aa yaru pype nū. A'erauwe 'gā yaru momytawa mua imatāu. A'eramū 'gā yaru rerekou ywywry'i etee futat. ¹⁴ Poje ywytuuretea 'ua ore. 'Ypō'ōū 'arimū opytu mua ore. A'ea futat yaru moyyita imotomotomoga ore. ¹⁵ Ywytuua 'ua ore rewiri tāmējē futat. A'eramū yaru waraara 'gā

—Sirowak imonou imojekoka Jemiaresage are— 'jau numiamū.

A'ere ywytua nuerowagukari 'gā nupe. A'eramū ore rerawau typytera katy. ¹⁶ A'ere ore rerooi 'ypō'ō'i'i atykupe katy etee. Ywytuua ore rerawau. 'Ypō'ō'i'i rera Kauta. Ya'ria 'gā imogou yaru ku'a are. ¹⁷ A'eramū 'gā ya'ri'i mua imatāu enuēma yaru 'arimū.

—Kasi ywytuua erooi imonoka ne— 'jau 'gā.

A'ere 'gā tupaama pyu yaru mamamani ywytu awi imotypa jupe.

—Kasi ikaikai jane ree ne— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā tupaama pyu futat imamamana ywytu awi ifaa.

—Namukui 'awamū Libia ywy ruwi. Libia ywy pyri notypyti futari. Kwaiwete te 'yisiga jemogyi typyter ipe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā a'eramū okyjau 'yisiga pype yaru amī awi.

—Kasi ywytua jane monoi 'yisig are ne, janeyara kakau jane ree ne— 'jau 'gā ajaupe okyjau. —'Yisiga pype iamīau nipo ikaikai jane ree— 'jau 'gā ajaupe.

Yara orojewi ikaika awi 'gā okyjau. Ywytua taity pirera pyu etee futat yara renujāna. A'eramū 'gā taity pirera moiapap jui.

—Kasi a'e pe jane rerooi jane renujāna 'yisig are ne— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā taity pirera moiapap jui. A'etea ywytu ore reroo ore rerekou meewere'i etee futat ore renujāna. ¹⁸ A'ere niojeri futari ywytua 'ua ore. A'eramū 'gā ai'iwe karaemā monou imomopoa 'y pe. A'eramū yara owewuita'i ore.

¹⁹ Imuapya 'ara rupi 'gā yaru pypiara monou imomopoapap. Wyyrasig, taityuu pypekap, taityuu. Mīmera we futat 'gā imomopoapap yar awi. Opou futat 'gā imonou imomopoa yar awi.

²⁰ Kwaiwete ore seri kwara resake'ema. Jaytata miamū futat ore naruesa-gi'i futari. Amanarowoky'a esaukare'ema ore. A'etea ywytua wojere'emamū futat 'ua ore. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Sapap futat nipo 'ā jane— 'jau 'gā okyjau kwara resake'emawe futat.

²¹ A'eramū ore arakou kwaiwete 'ara magwapa orojemi'ware'ema. Ore jemuaēma ore rerekou ore mojemī'warukare'ema.

A'eramū Paulo 'ga afu'ama oje'ega 'gā nupe:

—Peesak 'jau noko ako pēē je rerowiare'ema ai'i 'ja, 'au etee futat jane ruwi kwara 'ara rapesaka 'eramū ai'i 'ja— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kreta pe jane pyta re amunipo 'ā janekaraemā nimonoukari futari. A'ere ako “Soo futat jane jarekou”, pe'je etee ai'i. ²² A'ere je 'i 'awamū pē nupe: Pejemanū awi kasi pekyje ne. Yaruua typywyk futat jane wi. A'ere nipo jane mū nimanūi futari— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²³ —'Awa ypytuna rupi Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga amū muri je pyri ko. A'eramū 'ga imome'wau jee ko. Janeruwarete 'ga te 'ā jejararetea.

Ma'eramū 'ga 'ā ojepeyriwara 'ga amū muri jee, imoporogytaukaa jee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. ²⁴—Ywagipewara 'ga 'jau jee ko: “Erekyje kasi ekou ne. Najukaukara'uweri je ene 'au. Ereo futat ewaēma 'wyriararete 'ga pyri ejemome'wau 'ga upe 'jau”, 'jau 'ga jee ko. “Ene rupi oo ma'e 'gā nanē futat namanūi futari amū”, 'jau 'ga imome'wau jee ko. “Janeruwarete 'ga 'ā esage te. A'eramū 'ga ene rupi oo ma'e 'gā amū apisiukare'ema futat nipo”, 'jau 'ga jee ko— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁵—A'eramū pēē pejepy'a'wyre'emamū. Je 'ā Jarejuwarete 'ga arowiat. 'Ga je'eg imū etee futat nipo 'ā ijeapoi janee. Jee imome'uawer imū etee futat nipo 'ga iapoi— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. ²⁶—A'ere nipo ywytua jane rerooi jane rerojekoka futat 'ypō'ōū mū ree— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁷Mukūja morowykye'ema rupi ywytua ore rerawau ore rerekou ore renu-jāna. 'Yē'ē rypyterimū, Metiteraniu 'jawa rypyterimū awau ypyajeaje katu 'gā amū wea'aramū wyy are:

—Sojot nipo 'ā jane wyy pyri 'ja— 'jau yara waraara 'gā ajaupe.

²⁸A'eramū 'gā itajuu mū apysāu tupaama siāpyr are. A'ere 'gā imonou imomoa 'y pe tom. A'eramū trītai seis metro awau wapyka wyy are. A'ere 'gā wyy are iwyg ire imua nū. Arawau peu muku'i nū. A'eramū 'gā imonou imomoa nū tom. A'ea ināinānī'i etee oo wīti seis metro etee awau wapyka wyy are. ²⁹A'eramū 'gā kyjea 'gā nerekou poromū ia'agawyaukaa 'gā nupe.

—Ita 'arimū jane oi ne— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā yara momytawa monou imomopoa ita 'arimū arawawe-ēwe. 'Gā iku'a pewara monou imomoa. Tom tom. Irūpāwē monou imomoa. A'eramū futat yaruū momytawu orojeupe.

A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kamēsiēte werewi pa 'ā ku'emamū nū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁰A'ere yara waraara 'gā amū ya'ri'i monoi imomoa 'y pe. Saka'jam 'jau numiamū.

—Yaruū momytawa siroo imomoa iruupeu'i isī awi— 'jau futatee 'gā ajaupe numiamū.

³¹A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruū 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe jefaruū 'gā netee:

—Yaruū waraara 'gā ka'jamamū nipo ywawuje etee futat pepap. 'Gā ka'jam ire nipo Janeruwarete 'ga nojejukai pē nee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

³²Aipo ojeupe 'ga 'eramū jefaruū 'gā ya'ri'i siāwonoka imonou imoia yaruū awi.

³³⁻³⁴Ku'em ja'wyja'wyuramū Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejejemi'waa. Mukūja morowykye'ema rupi te 'ā nepeje-mi'wari— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pe'je pejejemi'waa pejejemopifuakaawamū. Tepepifuakat 'jau. Nimanūi futari jane mū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵Aipo 'e re Paulo 'ga kanape'i mua opo pe. A'eramū futat 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree— 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe 'gā nowase.

A'eramū futat 'ga ape monoka i'wau. ³⁶A'eramū 'gā 'ga jemi'wara resakawe futat aku'iramū. A'eramū futat 'gā ojemi'waa 'ga pyri. ³⁷Kwaiwete ore yaruū pypewaramū. Tusētu setētai seis te ore pytuna. ³⁸A'etea 'gā iapopyrera

a'upap. Ojomoyka i'wau. A'e pe 'ā 'gā imomopoa nū. Iapoe'emera momopoa nū. Kwaiwete juowuuranaku'ia 'gā imomopori. A'eramū futat yaruū mawua imua orojee imowewuita.

'Yisiga pype yaruū sīamīawet

³⁹Ku'emamū yaruū waraara 'gā 'jau:

—Ma'ape jane jarejua 'ū? Niesagi we te 'ā jane 'au jepi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'yisiga resaka.

—Pe'je ajee soo peu jarejekoka esaka— 'jau 'gā 'yisiga repejāna imonou.

⁴⁰A'eramū 'gā yaruū momytawaama monoka. Furuk. Iku'ookawa 'gā irapa jui. A'ere 'gā taity pirera pypekau isī me ywytu upe numiamū.

—Jane reroo pea 'yisig are jane rorojekoka 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

⁴¹A'ere 'yisiga mū ruwi tpyter ipe yaruū renune ypype'i rakue. A'eramū 'gā esake'ema. A'eramū ywytua ore rerawau ore renujāna i'arimū. Tyryk. 'Yisiga pype yaruū sīamīāu ore. Ywytuu fuakara futat yaruū monou isīamīāu ore wi. A'eramū futat 'gā imosokarūme'em. Nomosogarūi 'gā. Kwaiwete te 'y ryjuapia. A'eramū 'y ryjuapia futat iku'awopena. ⁴²A'eramū jefaruū 'gā 'jau 'wyriara 'ga upe:

—Siapisi ose ma'efera 'gā 'jau. Siapisi tāmējē 'gā 'jau. Kasi 'gā ka'jami ne— 'jau 'gā 'wyriara 'ga upe.

⁴³A'ere 'gā 'wyria'ri 'ga nifueweri Paulo 'ga juka are. A'eramū 'ga 'jau:

—Naani nū'ū. Peapisi awi 'gā nū'ū— 'jau 'wyria'ri 'ga jefaruū 'gā nupe.

A'ere 'wyria'ri 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejepopoa jui. Oytap ma'eramū pejewau tenune pejeytapa pejejekoka 'yisig are. ⁴⁴Iytawe'ema 'gā yaruū pemer are too oytapa 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū ore nan arawau. Orojekoka pāwē pāwē futat ikue, aramanūme'em futat ore mū ikue.

Mauta 'jawa 'ypō'ō me 'gā nekoawet

28 ¹Arawau orojekoka 'ypō'ō me aru'jāu 'y awi. Peu futat ore 'ypō'ō rera kwaapa.

—Aga 'ypō'ō rera Mauta— 'jau ipype 'up ma'e 'gā imome'wau ore.

²A'eramū ore jekog ire peuwara 'gā 'ypō'ō mewara 'gā 'ua ore repejāna. Ore rapeje'ega 'gā 'ua. Opojejuka esageramū 'gā ore ree. Amanakya pype te ore ruri aru'jāu. A'eramū 'gā 'ua tata mojoyy'wau ore ree. Iro'ysag awi tata mojoyy'wau ore ree.

³A'eramū Paulo 'ga 'yw akā ypiwera rerua imono'oga tataramū. A'eramū moja uēma tata rakuw awi. A'eramū 'ga po u'wau. Waekou akou 'ga po are.

⁴⁻⁵A'ere 'ga imowawagi etee imonou tata pe.

A'e resaka 'ypō'ō mewara 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Oporojuka ma'efera 'ga nipo 'ā koromū kūi— 'jau 'gā ajaupe. —'Y pe ako 'ga namanūi ko. A'ere 'awamū 'ga manūi. Nae u'uaiwi 'aga moja. Nauagi ae 'aga moja rāi ay upe— 'jau 'gā ajaupe. —Janemaira 'ga 'ga nomogoukari.

⁶A'eramū 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree.

—Siesak 'ga po wuwura 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —Siesag iki 'ga amanūa erujewi— 'jau 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

'Ga po wuwura rapesaka 'gā ajemogyau namutamutat numiamū. A'ere nowuwuri 'ga wi. Naayi 'ga upe.

'Ga po wuwure'ema resakawe 'gā 'jau:

—Kuu. Nowuwuri futari 'ga poa ra'e nū'ū. Namanūi futari 'ga jupe ra'e nū'ū. Maira 'ga te nipo 'ā 'ut owaēma janee— 'jau etee 'gā 'ga upe nū.

⁷'Yisiga pyri P'ublio 'ga ywya 'upa. P'ublio 'ga 'wyriara 'ypō'ō mewara 'gā nupe. A'eramū 'ga 'ua oree, ore rerawau oje'wyr ipe. A'e pe ore arajemogyau 'ga pyri muapya orosea. Ojejukau esage futat ore ree. ⁸Peu ore rekoramū 'ga ruwa 'ga ojero'wau 'upa. 'Ga tururua 'ga mory'wau. A'eramū 'ga 'upa oseawa pype etee futat afu'ame'ema 'upa. 'Ga tururua 'ga pifuaka'roka 'ga nuga 'ga ro'y reewe. A'eramū Paulo 'ga awau oje'ega 'ga upe. A'ere Paulo 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'ga ree:

—Ekatu'ok 'ga, ki Ku'jyp— 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo monou 'ga apyte'rarimū. A'erauwe futat 'ga afu'ama ajarueteramū.

⁹A'erauwe 'ga resakarera 'gā awau Paulo 'ga rera mokwasi'wau opytuna 'gā nupe. 'Ga rera renupawe ojero'wu ma'e 'gā 'ua ajatykau 'ga ree ojemajarue-teukaa 'ga upe. A'eramū ojero'wu ma'e 'gā ajarueterapawamū.

¹⁰A'eramū 'gā mama'e mua ore upe kwaiwete. Anure ore 'wyrāmū 'gā mama'e mua w'ējēmī futat oree nū. Oreremi'urama mua oree, oreremirerooramū.

Pe awi Roma pe 'gā oawet

¹¹Muapya jay magwaw ire ore aru'aa yaruū mū pype nū. Aresāri 'jaw awi futat 'ua 'upa 'ypō'ō me amana magwapa rakue. Aipo yaruū rera Mait jopewet, 'jau 'gā e'roka. A'e yaruū pype aru'aa. Aru'ar ire ore oroia. ¹²Arawau orojekoka Sirakusa 'jawa amunaw ipe. Peu ore muapya orosea.

¹³Muapya oroser ire ore oroia arawau nū. Regiū 'jawa amunaw ipe etee orojekoka. Majepei tee ore orosea peu. Ai'iwetetewe ywytua 'ua oree, oreaty-kupe katy 'ua ore upe. A'eramū ore oroia. A'e ywytua ore renujāna ore rerawau kamēsīete futat. Mukūi tee ore orosea. Arawau orowaēma Posuori 'jawa amunaw ipe. Peu ore aru'jāu yaruū awi. ¹⁴A'e pe ore majepeja etee morowykye'ema magwapa. A'e pe futat ore Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa. A'eramū 'gā 'jau oree:

—Pe'je pejejua 'au ore pyri, morowykye'ema mū magwapa— 'jau 'gā oree.

A'ere ore morowykye'ema magwaw ire arawau nū. Ywyri futat ore oi poromū Roma 'jawa amunaw ipe arawawamū.

¹⁵A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā ore rera renupa rakue. A'eramū 'gā 'ua ore rowosōu. Apiu 'jaw ipe, Tres Wēta 'jaw ipe. Mīmēra amunaw ipe 'gā 'ua ore rowosōu.

Aipo 'gā nesakawe Paulo 'ga aku'iramū 'gā nee. A'eramū futat 'ga oje'ega Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā ore rereko ape ejeape. Ene te 'ā 'gā eremut ore maku'iukaa— 'jau Paulo 'ga Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monou.

Roma pe Paulo 'ga renawet

¹⁶Roma pe orowaēm ire jefaruū 'gā 'wyriara 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—'Awamū eko 'oga mū pype— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

Jefaruu 'ga nanē 'ga amū imogou Paulo 'ga ree omaenun ma'eramū.

¹⁷Muapyt oser ire Paulo 'ga oje'ega monou judeu 'gā 'wyriara 'gā nupe:

—Pe'je pejeua je resaka 'au— 'jau 'ga 'gā nupe oje'ega monou.

A'erauwe judeu 'gā 'wyriara 'gā ajatykau 'ga ree. Ojee 'gā jatykapawauwe Paulo 'ga ojemome'wau 'gā nupe:

—Jareypy 'gā nekwawer imū etee futat je iapoi tekou ai'i. A'etea judeu 'gā je pyyk, je pofaa, je monou romanū 'gā 'wyriara 'ga po pe. Jerusareg ipe 'gā je pyygi ai'i. A'ere 'gā je monoi romanū 'gā 'wyriara 'ga po pe. ¹⁸A'ere 'gā opo pe je mono re romanū 'gā poronuwi jee. Je upe oporogytapaw ire 'gā 'jau ajaupe: “Nuapoi 'ga 'ā mama'e tywera amanūawamū ra'e”, 'jau 'gā ajaupe. “A'eramū ore 'ga jukawe'em. Pe'je ajee sapoit 'ga wi”, 'jau romanū 'gā ajaupe numiamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹—A'ere judeu 'gā 'wyriara 'gā nafutari je wi 'gā poira. A'eramū je 'jau 'gā nupe: “Too tejemome'wau 'wyriararete 'ga upe 'jau”, 'jau je 'gā nupe. Ma'eramū 'ā je ruri tejemome'wau 'ga upe 'au— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —Natepytuna 'gā je'ewu'jaga rūi je ruri. Tejemome'wau te je ruri 'au ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

²⁰—Ma'eramū je 'ā pē majatykai tejemome'wau pē nupe. Ymā te 'ā judeu-ramū jane Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rapesagi. Jejui 'ga 'ā 'ga remimurera futat. A'e 'ga je 'ā arowiat tekou. A'eramū 'gā 'ā a'eramū 'ga rerowiarāmū je munepa je mŷina je pofaa itaju pyu— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²¹A'eramū peuwara 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—Namuri futari 'gā ka'arana ikwasiaa ore enereko tywer are. Pe awi 'ut ma'e 'gā miamū nomome'ui futari ene rekoarūe'ema ore— 'jau 'gā Paulo 'ga upe. ²²—A'eramū ene Jejui 'ga mome'wau ore 'awamū. Taruenup ene imome'ua 'jau. “Kwe pewara 'gā 'ā Jejui 'ga rerowiaara 'gā je'ewu'jaga ajemogyau” 'ea 'ā ore a'jea futat aruenup arajemogyau. Ma'eramū 'ā ore “eporogyta ore”, ore 'i enee. Taruenup ene imome'ua orojeupe 'jau, 'jau 'ā ore enee. ²³A'eramū nipo ore anurenure'i arajua eneporogyta renupa— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'ere 'gā awau aipo 'ga upe 'e re.

Ko'iko'i ete 'gā 'ua Paulo 'ga porogyta renupa. Amumera 'gā 'ua 'gā nupi 'ga porogyta renupa. A'erauwe Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. Ai'iwetetewe agawewi futat. A'etea 'ga oporogyta werokaarup 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga mogyta are 'ga 'gā mul'jau.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyriaramū janee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. —Oje'ega renuparamū ae 'ga ae mowywya imonou ojepyri wemiayuwamū imogyau. Oje'ega renupare'ema 'gā te nipo ajee 'ga omono mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē 'ā ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree janee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri janee jane katu'okawamū”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga janee rakue. Jejui 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yra futat. Werowiarāmū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū futat— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²⁴Aipo 'eramū 'gā amū 'ga je'ega rerowiaa. A'ere amumera 'gā 'ga je'ega nuerowiari ajemogyau. ²⁵A'eramū 'gā awau 'ga wi.

'Gã o enune Paulo 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi Isai 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga 'ga 'Agesage je'ega mome'wau janepytunera upe rakue. A'jea futat 'ga je'ega. ²⁶A'e are 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue:

“Ekwap eporogytau 'gã nupe:

Peenup futat nipo numiamũ. A'ere nipo nepēneapyoi ee.

Pemã'ẽ esage agawewi nipo ee. A'etea nipo pēẽ esakare'ema 'jawe etee pejemogy.

²⁷Pē'akwaawe'ema pē nereko.

Pejeapyakwara peawopytym. A'eramũ pēẽ jeje'ega renupe'ema.

Pejeapymĩau esakare'ema 'jawe. A'eramũ pēẽ jeremiapofera resake'ema.

Peje'akwaaw ire amunipo 'ã pēẽ pejejea pemỹi je ree.

Pēapya amunipo 'ã enupa. A'eramũ amunipo 'ã pēẽ pejejeapyoramũ ee.

A'eramũ futat amunipo 'ã pēẽ je rerowiaa pejemogyau.

A'eramũ futat amunipo 'ã je pē katu'oka”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

²⁸A'ere Paulo 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga 'ã oje'eg esage omono judeue'ema 'gã nupe. Judeue'ema 'gã nupe nanẽ ojemome'waukaa jee nũ. “Pe'je pejepoĩa pejetywer awi”, 'jau je 'gã nupe. “Pejetywer awi pepoiramũ 'ga pē katu'ogi”, 'jau je 'gã nupe. Judeue'ema 'gã nupe je aipo 'jau tekou. 'Gã 'ã werowiar ete— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²⁹'Ga porogytapaw ire judeu 'gã awau Paulo 'ga wi. Ajamueu awau 'ga 'eawer are ajemogyau.

³⁰Mukũĩ kwara poromukuran Paulo 'ga ako peu, Roma pe ikue. Paulo 'ga ka'aranũũ monou 'oga mepyaau ojeupe. Oje'wyr ipe oo ma'e 'gã mua esage ojepyri:

—Pe'je pejejua pejesou pejeapyka. Saporogyta 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina.

³¹A'eramũ 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe:

—Jejui 'ga je'ega ki peenup pejemogyau. “Nan ki pejemogy”, e'i Jejui 'ga janee rakue. A'eramũ jane 'ga 'eawer imũ etee futat mama'e apou jarejemogyau. Jejui 'ga futat janejararetea. A'eramũ jane 'ga je'ega etee futat erowiaa— 'jau Paulo 'ga 'ũina amowaara 'gã nupe imome'wau.

Okyjawe'em futat 'ũina imome'wau 'gã nupe.

Romanũ

Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana okwasiarukat Paulo 'ga upe rakue. A'eramũ Paulo 'ga 'aga kwasiaa imonou Roma pewara 'gã nupe.

Ymã te Janeruwarete 'ga Abraão 'gã juapyrera 'gã mũ'jãu imogyau wemiayuwamũ rakue. Judeu 'gã Abraão 'ga juapyrera. Oje'ega Janeruwarete 'ga imonou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ judeu 'gã mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imũ rakue. Ymã judeu 'gã etee Janeruwarete 'ga remiayuwamũ rakue.

A'ere Jejui 'ga rur ire Janeruwarete 'ga wearamũ sigaty etee. 'Ypeywar are Jejui 'ga manũi janetywera mepyawamũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'awamũ Jejui 'ga rerowiaaramũ jane mogyau wemiayuwamũ. Judeu 'gã, judeue'emamũ jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe 'ga upe. A'eramũ 'ga jane katu'oka pãwẽ pãwẽ, Jejui 'ga jane erowiaramũ.

Roma pewara 'gã naeapyo ee rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe 'gã mueapyoawamũ ee. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue.

1 ¹ Je Pauloramũ ka'aran akwasiat imonou Roma pewaramũ pẽ nupe. Jejui Kristu 'ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga 'ã je mogo ojeupe oporowyky ma'eramũ. A'eramũ 'ga ruwa 'ga je pyyrũmũ morogyta esage mome'waramũ ikue. Aipo morogyta esagea Jejui 'ga mome'ua. A'eramũ je a'eramũ tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe.

²⁻³ Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mome'ui oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã ka'arana kwasiaa 'ga ree rakue, Jarejarete 'ga ree rakue. “Anure nipo je teja'yra 'ga monoi ywy pe 'ga mogou ywy pewara 'gã pype”, 'jau 'ga 'ã oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue.

A'e are 'ã 'gã ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga 'ã janejararetea, Jejui Kristu 'ga. Ywy pe 'ua 'ã 'ga 'ari kunumiakyramũ, Davi 'ga juapyreramũ rakue. ⁴ A'ere 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko. A'eramũ 'ga manũ re 'ga Ruwarete 'ga opãjẽ mũ 'ga moferapa, 'ga kwaawukaa janee. “A'jea futat pa je Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea ra'e. Wa'yrareteramũ 'ga reko'e'm ire amunipo 'ã 'ga 'ga nomoferawi” 'e are jane mu'jaukaa. ⁵ Aipoa wa'yra 'ga upe futat Janeruwarete 'ga je mogoukari kwe pewara 'gã nupe ikue. “Paulo 'ga emogo kwe pewara 'gã nupe emome'waramũ”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga je mogou 'agamũ judeue'ema 'gã nupe omome'waramũ ai'i. “Ekwap kwe pe je mome'wau, je rerowiarukaa ekou 'gã nupe. Je upe futat ewau je mome'wau 'gã nupe”, 'jau 'ga jee. A'eramũ je 'agamũ tekou 'ga mome'wau pẽ nupe.

⁶⁻⁷ Roma pewaramũ pẽ nanẽ Janeruwarete 'ga pẽ mũ'jãu Jejui Kristu 'ga remiayuwamũ. Wemiayuwamũ nanẽ 'ga pẽ mũ'jãu nũ. 'Ga 'ã oporomutaramũ pẽ nee. A'eramũ je ka'arana kwasiaa imonou pẽ nupe.

Kul'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. Pẽ mopy'ata'waa nanẽ je afutat nũ.

'Gā nee oje'ega monoawet

⁸Kwe pewara 'gā najuejue etee futat pēnera renupa. “Roma pewara 'gā werowiarete futat Jejui Kristu 'ga” 'e kwasi'oa 'gā enupa. A'eramū je tekou 'iramū tekou pē nee. Jarejuwarete 'ga je imuorypa pē nee. “Ene te 'ā enere-sage. Ene futat 'ā eja'yra 'ga rerowiarukaa Roma pewara 'gā nupe. 'Awamū kwe pewara 'gā 'gā nera renupa”, 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pē katu'og are.

⁹⁻¹¹Jeowet je pē nesaka. A'eramū je teporogytau tekou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. 'Ga upe futat je porowykyi tekou teporomutaramū 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga je tewau imome'wau tekou. 'Ga je kwaapa. Teojere'emamū je teje'ega 'ga upe pē nee. “Jeowet je Roma pewara 'gā nesaka, Kiapi'ni. Naesagi we je 'gā. A'eramū ene ejemifutar imū je monou peu, 'gā nesaka”, 'jau je 'ga upe tekou. Afutat je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea mama'e esage apoa pē nupe, ojee pē mojemogypygygukaawamū. ¹²Pejejepyri je o re nipo jane jareku'iramū jare-juee. Pēē Jejui 'ga rerowiararetea nipo je maku'iu pē nee. Je 'ga rerowiararetea nanē nipo pē maku'iu nū. A'eramū jane jarejomojemogypygygukaa 'ga ree.

¹³Pēē Jejui 'ga rerowiaa pejejemogyau je 'jawe. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jeparuesagiwet je pē nee. “Too 'gā nesaka 'jau”, 'jau je tekou tejeupe numiamū. A'ere maran gatu gatu etee mama'ea jee. A'eramū je tewawe'em we. Afutat je Jejui 'ga rerowiarukara pē pyriwara 'gā amū nupe. Karanū je rekoi kwe pe judeue'ema 'gā amū nupe, 'ga rerowiarukaa ai'i nū. Nan too tekou peuwara 'gā amū nupe 'ga rerowiarukaa, a'e futat je. A'ere nipo je oi futari 'gā amū mogytau Jarejuwarete 'ga upe 'jau. ¹⁴Nanuar imū omome'wawamū futat Jejui Kristu 'ga je mogoi ikue. Ma'eramū 'ā je rekoi 'ga temogoa-wer imū etee futat kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. “'Wyrarete pewara 'gā nupe, ka'a pewara 'gā nupe, ojemu'e ma'e 'gā nupe, ijemu'e'ema 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe ekwap je mome'wau”, 'jau 'ga jee ikue. A'eu te futat 'ā je tekou. ¹⁵A'eramū je a'eramū Jejui 'ga ree teporomome'uweramū futat pē nupe Roma pewaramū nanē nū.

Jejui 'ga ree morogyta esagea

¹⁶Opājē mū Janeruwarete 'ga morogyta esage rerowiaara 'gā katu'oka. Aipo morogyta esagea Jejui 'ga mome'ua. Judeu 'gā 'ga remikatu'og pyyfera. A'ere 'ga 'awamū judeue'ema nanē ikatu'ogi nū. A'eramū je morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe najuejue etee futat. Nojenosī je imome'wau tekou. ¹⁷Morogyta esage renuw ire jane jarejeapyoramū 'ga 'e are. “Jejui 'ga rero-wiaara 'gā etee ajemogyau je jekoty'aawamū”, Jarejuwarete 'ga 'e are jane jarejeapyoramū. Ymā te 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue: “Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee wesageramū 'ga upe. Aipo 'gā etee 'ga imogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi”, 'jau 'gā ikwasiaa ka'aran are rakue.

Ywy pewaramū janetywet

¹⁸Janeruwarete 'ga amara'neramū mama'e tywera apoara 'gā nee, wero-wiare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Mama'e tywera apo are etee 'gā wea'aramū. Ku'jywa 'ga ree jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kwaape'ema. 'Ga ree wea'ar ire amunipo 'ā 'gā 'ga kwaawi. Mama'e tywera etee 'gā iapou. A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga

kwaawukare'ema ajaupe. ¹⁹Agamū futat 'ga ojekwaawukaa 'gā nupe. Opājē resaukaa 'gā nupe. A'ere 'gā 'ā nuerowiari 'ga. A'eramū 'ga aipoa werowiare-em are 'gā nerekou tyweaete.

²⁰Ymā te 'ā 'ga ywy apoi rakue. A'eramū jane 'ga remiapofera resaka 'ga kwaapa. Niesagi jane 'ga numiamū. A'ere jane 'ga remiapofera resagi. A'eramū jane 'ga kwaapa, 'ga pājē kwaapa nanē nū. Nateepawi futari 'ga pājēa. A'eramū aipo 'gā 'jawarūe'em: “Nakwaawi je Ku'jywa 'ga”, 'jawa-rūe'em 'ga upe. ²¹Akwaap futat 'gā 'ga numiamū. A'ere 'gā nopojeuwi te 'ga. “Ene 'ā Oreruwaretea”, 'jawe'em 'ga upe. Wesak futat 'gā mama'ea 'ga remiapofera. Niporomuorywiweri te futat 'gā 'ga ree ojeupe iapopyrer are. Mama'e tywer are etee 'gā nea'aramū. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'gā nuesagi futari mama'ea. Nan tee 'gā. Ni'akwaawi futari mama'e are. A'eramū 'gā mama'e tywera apou. ²²“Ore'akwaawarete futat ore”, 'jau futatee 'gā. A'ere 'gā 'meramū etee. 'Iakwaap 'me ma'e 'gā. ²³Janeruwarete 'ga 'ā okoe-teete ma'ea. A'ere 'gā nomuorywi 'ga. Mama'eukwaawa etee 'gā wa'agawy ita pyu imu'ama ae 'jawe ojeupe. Wyra wewe ra'agawyau. Wyra wata ma'e, oyriryk ma'e. Mīmēra 'gā imogyau ia'agawyau ojeupe. Wemiapofera etee 'gā amuoryp 'gā jemogyramū, Janeruwarete 'ga amara'neramū nanuara 'gā nee.

²⁴Nanuara 'gā nee Janeruwarete 'ga nojekukai. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. Tene 'gā jemogyi otywera etee iapou ra'ne”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū taetu 'gā ajemogyau mama'e tywera apou ajaupe. ²⁵Nuerowiara'u-weri 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg a'jea. O'mea etee futat erowiaa. Amuoryp 'gā Janeruwarete 'ga remiapofera etee. Iapoarera 'ga jēmī imuorype'ema. 'Ga futat imuorywipyraretea agawewi. A'etea 'gā 'ga muorype'ema. A'eramū 'ga opoia nanuara 'gā nui.

²⁶Wemiapofera etee 'gā imuorywamū Janeruwarete 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. A'eramū je tepoia 'gā nui”, 'jau Janeruwarete 'ga ojeupe rakue.

A'eramū taetu mama'e tywera apoara 'gā wemifutar imū etee futat mama'e tywera apou. Kūjāmera 'gā omena ojee ekoa jēmī ifutare'ema. Kūjānamū etee futat 'gā wemiārūnamū ajuee. ²⁷Kūima'e 'gā nanē opoia wemireko are oko awi nū. A'eramū 'gā kūima'eramū etee futat ajafutaa. Owy'aa kūima'eramū etee futat ajuee. A'eramū nanuara apoara 'gā ojemote'aa ojetee futat, akou tywet nipo 'gā otywer are wemifutar imū etee futat.

²⁸Niporokwaawiweri 'gā Janeruwarete 'ga ree. A'eramū 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee pēnea'aramū je pōiri pē nui”, 'jau 'ga 'gā nupe, mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. ²⁹Aipo 'gā nia'wyri futari. Akowarūe'em 'gā. Mama'e tywera etee 'gā iapou. Ojokaraemā 'gā ifutaa, ojomotesirūga-tuu, iporerekoaywerete 'gā, oporojuka ma'e 'gā. Ajamue 'gā akou. O'meramū te 'gā 'jau. Morogyta mowuwuara 'gā. ³⁰Ajuago'wau 'gā. Niporomutari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. Nojekukai 'gā ajuee. Ojomotywerukat 'gā. Nuenuwi 'gā ujara 'gā je'ega. Ojerowiaraiw etee 'gā ojee. ³¹Ni'akwaawi 'gā mama'e are. Nuapoi 'gā mama'ea u'eawer imū. Najemuaēmi 'gā ajuee. Nipy'ata'wai 'gā ajuee. ³²Aipo 'gā Janeruwarete 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakamēšī etee rūi futat 'gā oi peu. A'ea 'gā ikwaapa agawewi. A'etea 'gā nopōiri futari mama'e tywera apo awi. Ojero'waro'wau etee otywera apou. A'eramū 'gā ojerowiarairaiwa etee futat otywer are. Amumera 'gā mama'e

tywerete agawewi wapo. A'etea 'gā 'jau: “Eneremiapoa esage futat”, 'jau etee 'gā ajaupe, mama'e tywera aporamū.

Aipo 'gā nemiapoa mama'e tywera futat Janeruwarete 'ga upe.

Mama'e tywera apoara 'gā nereko tywet

2 ¹'Gā nemiapofera mama'e tywera renuw ire pēē mū 'jau: “A'jea futat 'gā nemiapofera mama'e tywera futat”, 'jau nipo pēē pejejaupe. “Aipo apoa 'gā ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere aipo 'e reewi mama'e apou 'ga 'jawerimū etee futat nū 'eramū pēē nanē pejejekwau Jarejuwarete 'ga upe. ²“Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga wereko tywet” 'ea jane ikwaapa. Mama'e a'jea etee Janeruwarete 'ga iapou. A'eramū jane 'jau, “Mama'e tywera apoara 'gā ojereko tywerukat futat”, 'jau jane. ³Ma'eramū sipo ajee pēē nanē mama'e tywera apou 'gā 'jawe etee nū, “pēnemiapofera nia'wyri 'ga upe”, 'e re? Pēē sipo Janeruwarete 'ga nepē nereko tyweri mama'e tywera pēē iaporamū? Mama'e tywera pēē iaporamū 'ga pē nerekou tyweaete nanē 'gā 'jawe futat. ⁴Pēē mū nipo 'jau: “Jane ree 'ga jemuaēmi. Ipota'wa futat 'ga jane ree. Najane rereko tywera'nei 'ga”, 'jau nipo pēē. Aipoa a'jea futat. A'ere pēē nepēneapyoi 'ga ree. Ajemuaēm futat 'ga pē nee pētywer awi pē momoirukaawamū pē nupe. Ma'eramū 'ā 'ga nepē motesirūgatuaneī. “Otywer awi 'gā poir ire je 'gā nerekou tywere'em”, 'jau 'ga ojeupe. ⁵A'ere nipo 'ā nepepouri futari pejetywer awi. Pejejero'waro'wau etee futat 'ā 'ga je'ega renupe'ema. A'eramū nipo pēē 'ga mamara'neukaa etee te pejee. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete wowase ae majatykaawa 'ara rupi. Aipoa 'ara rupi 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete 'gā nemiapo tywer are etee futat. A'eramū nipo 'ga, mama'e tywera pēē iapo re, pēē nanē pē nerekou tyweaete, pēnemiapofer are.

⁶Akwaap 'ga janeremiapofera. A'eramū 'ga jane mepyau janeremiapofer are etee futat. ⁷Jane mū mama'e esage apou jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega jane enupa. “Tejeupe 'ga je'eg are jeporenuwiweramū tekou. 'Ene 'ā je renupa ekou. A'eramū ene eneresage futat jee' 'e are jeporenuwiweramū”, 'jau jane. 'Ga pyri jareoa jane ifutaa. 'Ga pyriwara 'gā jarepojeuwa jane ifutaa jarejemogyau. Nan jane iaporamū 'ga jane mogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁸A'ere ojee ea'are'ema 'gā nee Janeruwarete 'ga mara'neramū. Morogyta a'jea renupare'ema 'gā nee, mama'e tywera apoara 'gā nee, ojee ojerowiaaip ma'e 'gā nee. Mīmera 'gā nee 'ga amara'neramū. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete. ⁹Mama'e tywera apoara 'gā juejue futat nipo 'ga erekou tyweaete. Judeu, judeue'em. Mīmera 'gā nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete. ¹⁰Mama'e esage apoaramū te nipo ajee 'ga 'i janee: “Pēē pēnesage jee”, 'jau nipo 'ga janee. Jane mopy'ata'wau ojeypyriwara 'gā nowase. Aipo 'ga wapo mama'e esage apoara upe. Judeuramū ore 'ga iapoi, judeue'emamū pē nupe nanē 'gā iapou nū. ¹¹Janeruwarete 'ga ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gā juejue 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoara 'gā juejue 'ga erekou esage.

¹²Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oreypy 'ga upe rakue, Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū judeuramū ore 'ga remikwasiarera rerekou. A'ere judeue'emamū pēē nepētywi futari 'ga je'ega pyu. Janeruwarete 'ga nomonoi pē nupe rakue. A'etea Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete

mama'e tywera aporamū. A'eramū nipo 'ga judeuramū ore 'jau: "Nepee-nuwi jeje'ega. A'eramū je pē nerekou tyweaete", 'jau nipo 'ga oreypy 'gā nupe rakue. ¹³NaMoisesi 'ga remikwasiarera kwaapara 'gā tee rūi esage Janeruwarete 'ga upe. 'Ga je'eg imū mama'e apoara 'gā etee te esage 'ga upe.

¹⁴Judeue'emamū pēypy 'gā nitywi futari 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu rakue. Nomono 'ga 'gā nupe. A'ere 'gā 'ga remifutara kwaawi ojee. A'eramū 'gā amū mama'e apou 'ga remifutar imū. ¹⁵A'eramū 'gā nesakara 'gā nipo 'jau: "Nitywi futari 'gā Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu. A'etea 'gā 'ga remifutara kwaapa ojee. Sā'ā 'gā mama'e apoa 'ga je'eg imū", 'jau nipo 'gā nesakara 'gā. Akwaap futat 'gā mama'e esagea. Akwaap futat 'gā mama'e tywera. A'eramū 'gā mama'e tywera aporamū 'jau ojeupe: "Aipoa nia'wyri", 'jau ojeupe. Mama'e esage aporamū 'gā 'jau: "Aipoa esage", 'jau 'gā ojeupe. ¹⁶A'eramū wowase ae majatykaawa 'ara rupi nipo Janeruwarete 'ga jane mojo'ogukaa Jeju Kristu 'ga upe. Janerekwawera 'ga ikwaapa, jane-rea'aawera nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga jane mojo'oka nipo wemiayu-wamū, werowiare'ema 'gā nui. Nan je rekoi morogyta esage mome'waramū.

Ee judeu 'gā jemogypykawet

¹⁷"Jane 'ā judeua", 'jau pēē mū pejemogyau. "Moisesi 'ga remikwasiarera 'ā jane erekou. A'eramū jane jarejesageramū jarejemogyau", 'jau pēē peje-jaupe numiamū. "Jane 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea", 'jau pēē pejejero-wiaraipa pejee. ¹⁸Jarejuwarete 'ga remifutara pekwaap numiamū. Moisesi 'ga remikwasiarer are pejejemū'jau mama'e esage kwaapawamū.

¹⁹Easīg ma'eramū ae nuatai futari ojetee. A'eramū Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā eae'ema 'gā 'jawe futat. Mama'e a'jea kwaapare'ema 'gā easīg ma'e 'jawe. A'eramū pēē 'jau: "Ore ea ma'e 'jawewara aramueapyo 'gā 'ga ree", 'jau pēē numiamū. ²⁰"Takwaawe'ema 'gā ore aramu'e ee. Kunumī 'gā nanē ore imū'jau ee nū", 'jau pēē numiamū. "Orokwaaw ore Moisesi 'ga remikwasiarera. Moisesi 'ga ore mueapyou mama'e are. Mama'e a'je are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ore 'gā mū'jau ee", 'jau pēē numiamū. ²¹Ma'eramū sipo ajee pēē pejejemū'jau esage'em ee? Nepeenuwi futari 'ga je'ega. "Pemunarū awi", 'jau agawewi pēē 'gā nupe. A'etea pēē aipo 'gā nupe 'e re pēē futat pemunarū. ²²"Peko awi pejejemireko are", 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo ajee aipo 'gā nupe 'e re pejekou pejejemireko are? "Kūjāmeramū pejekowe'em pejejo-men are", 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo pejekou pejejo-men are, aipo 'gā nupe 'e re? Nepēporomutari pēē maira'me a'agaw are. A'ere pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. Ymā te Moisesi 'ga jane mū'jau maira'me a'agaw are rakue. "Pemuoryp kasi maira'me a'agawa ne", 'jau 'ga jane rakue. "Pemunarū awi mama'e are", 'jau nanē 'ga rakue nū. A'eramū pēē peje-jemotywea Jarejuwarete 'ga upe pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. ²³"Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe, inuga ore rakue", 'jau pēē, pejejerowiaa ee. Ma'eramū sipo ajee pēē erowiare'ema? 'Ga je'ega renuwe'emamū pēē 'ga rerowiarukare'ema judeue'ema 'gā nupe. ²⁴Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiaa pē nee rakue. "Judeuramū pē nekoarū'em are judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga akurap", 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

²⁵Je nanē judeua, pē 'jawe. Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau janepy 'gā nupe rakue: "Pēē 'ā jeremiayuwaretea. A'eramū pēē pejejomojewaka 'gā nupe pē

kwaawukaawamū. A'eramū 'gā 'jau: 'Aipo 'gā Ku'jywa 'ga remiayuwaretea', 'jau nipo 'gā pē nupe, pejewaga resag ire", 'jau Janeruwarete 'ga janeypy 'gā nupe rakue. A'ere pēē mū 'jau: "Ore 'ā judeua. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea. Sā'ā orejemojewaga", 'jau nipo pēē. A'ere jane 'ga je'ega renuparamū etee janejewaga resageramū 'ga upe. Pejejerowiaipa etee pejejewag are pejejemogyau. A'ere 'ga je'ega renupare'emamū pēē ojewagipyre-'ema 'jawe etee pejemogy 'ga upe. Pejejewagamū futat numiamū. A'ere 'ga je'ega nepeenuwī. Judeue'ema 'gā 'jawe futat pejejemogyau. ²⁶ Judeue'ema 'gā nojemojewagi futari. A'ere amumera 'gā amū mama'e apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Aipo 'gā judeu 'jawe futat Jarejuwarete 'ga upe, imojewagipyrrera 'jawe. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat. ²⁷ Jane 'ā judeuramū jareja'yra kūima'e mojewaka jarejemiapou. Jane 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerekou. A'etea 'ā pēē mū nepeenuwī futari 'ga je'ega. A'eramū 'ā judeue'ema 'gā jēmī ajemogyau esage Janeruwarete 'ga remifutar imū. Nitywi 'gā 'ga je'ega rerekwara. Nomojewagi 'gā wa'yra 'gā. A'etea 'gā mama'e apou 'ga remifutar imū. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: "Pēē 'ā judeuramū pejewak futatee. Pē nupe 'ā 'ga oje'ega rerekwara monou. A'etea nepeenuwī 'ga je'ega. Ore 'ā noretywi agawewi futat ipyu. A'etea ore mama'e apou 'ga remifutar imū etee", 'jau nipo 'gā pē nupe. ²⁸⁻²⁹ Janeruwarete 'ga oje'ega renupara 'gā mogyau wemiayuwamū. Naimojewagipyrrera 'gā etee rūi 'ga remiayuwa. Oje'ega renupara 'gā etee 'ga imogyau wemiayuwamū. 'Ga je'ega renupare'ema 'gā ojewak futateeramū akou. Na'ga remiayuwa rūi agawewi 'gā. 'Ga je'ega renupara 'gā Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā mogyau 'ga remiayuwareteramū. Aipo 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'jau: "Ene 'ā eneresage jee", 'jau 'ga aipo 'gā nupe. Najane pyriwara 'gā nūi aipo 'i janee. Janeruwarete 'ga te e'iarū janee.

3 ¹ A'eramū nipo pēē 'jau jee: "Judeu teea pa 'ā ore nū?" 'jau nipo pēē. "Orojewag ekoeteramū arajemogyau nū?" 'jau nipo pēē. ² Naani. Aipo pe'je awi, 'jau je pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā oje'ega mua judeuramū janeypy 'gā nupe rakue. "Teje'ega je omono ikwasiarukaa pē nupe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa. Jeje'eg imū etee ki pēē mama'e apou. Pejejeapyo esageramū pēē je pejemu'eawer are", 'jau 'ga janeypy 'gā nupe rakue. ³ A'ere 'ā 'gā amū nuerowiari 'ga je'ega rakue. "Gā werowiare'emamū ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga mama'e apowe'em u'eawer imū etee", 'jau nipo pēē. ⁴ Naani. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. Ni'mea'uweri futari 'ga. Ae te 'ā najuejue etee futat i'me. A'ere Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga imome'wau. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

"Eneje'egamū nipo eneje'ega renupara 'gā 'jau, a'jea futat 'ga je'ega, 'jau nipo 'gā ene rerowiare'ema 'gā nupe.

O'meramū te Ku'jywa 'ga 'i, 'gā amū 'e renupa nipo amumera 'gā 'jau: Naani. Ene te ene'me, 'jau nipo 'gā ene'me are ako ma'e 'gā nupe.

Ene ago'o ekoteeara 'gā nupe nanē nipo 'gā 'jau nū:

O'meramū te 'gā 'i. Ako esage Janeruwarete 'ga, 'jau nipo 'gā enee, ene ago'o ekoete renuw ire",

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

⁵ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: "Ko ajee ore narakoarūi", 'jau nipo pēē. "Taruesak Jarejuwarete 'ga wesage resaukara 'jau", 'jau futatee nipo pēē.

“Jane rekoarūe'em are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo pēē numiamū. Aipo a'je re amunipo 'ā Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoi jane rerekou tyweaete jane rekoarūe'em are. A'ere naani. Nanarūi. (Aipoa 'eramū pēnea'awarūe'ema futat. Nia'wyri aipoa pēnea'aawa. Nanarūi Ku'jywa 'ga rea'aramū ee.) ⁶ A'jeteetewi Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū 'ga a'jeteetewi futat jane mepyau janeremiapofer are etee futat.

⁷ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: “Esage ore'mea. Ore'me re nipo 'gā 'jau: Na'gā 'jawe rūi Janeruwarete 'ga mama'e a'jea etee omome'u, 'jau nipo 'gā ore'me renuw ire”, 'jau nipo pēē. “Ma'eramū sipo ore'mea Janeruwarete 'ga 'me'ema resaukare'ema. 'Ga 'me'ema resaukar ire ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweri je'me are”, 'jau nipo pēē. ⁸ Aipo are ea'at ma'eramū pēē mama'e tywer are ea'at ma'eramū nanē futat nū. “Janetywera nipo Ku'jywa 'ga resagea resaukaa 'gā nupe”, 'jau futatee pēē. A'ere aipoa pē'ea nia'wyri.

Aipo 'e are 'gā amū je je'ēwu'jaga: “Mama'e tywera siapo 'jau Jarejuwarete 'ga resage resaukaawamū 'jau, e'i Paulo 'ga janee”, 'jau futatee 'gā je je'ēwu'jaga. A'ere 'gā 'me ate. Na'ea'uweri je aipo 'jau. A'eramū nipo aipo 'gā 'meawer are anure Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete futat.

Najuejue etee futat janetyweramū

⁹ Maran te jane? Judeuramū futat nā'ā jane re'ā. Janeresage sipo jane judeue'ema 'gā nesage apyraapa sa'e nā'ā jane re'ā, 'jau nipo pēē? Naani. Najuejue etee futat janetyweramū Jarejuwarete 'ga upe judeuramū. Judeue'emamū pēē nanē oretywera 'jawe etee futat nū. ¹⁰ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'gā amū nupe inuga janetywer are rakue:

“Nitywi futari 'ga amū esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹ Naeapyoi futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Niparuerowiariweri 'ga amū Jarejuwarete 'ga ree.

¹² Nokoi'i futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar imū tāmējē mama'e esage apoaramū.

Nokoi'i futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e esage are iporomutat ma'eramū.

¹³ Mama'e tywera etee 'gā imome'wau ajaupe.

O'me ekoeteramū etee futat.

Ajuago'wau ekoete tee futat 'gā ajemogyau.

¹⁴ Amara'ne ekoeteramū nanē nū.

Mama'e tesirūa etee futat imome'wau ajaupe.

¹⁵ Nokyjei 'gā ajupisi ekoete awi.

¹⁶ Ojomotesirūgatu au'jeteramū.

¹⁷ Nipota'wai 'gā ajuee.

A'eramū 'gā ojomopy'ata'waukare'ema.

¹⁸ Nopojeuwi futari 'gā Jarejuwarete 'ga”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. Oje'ega rerekwara ka'arana 'ga imua oree, judeuramū oree. Ma'eramū 'ā ore: “Nikwaawi jane jarejekoarūe'ema”, naru'ea'uweri. Najuejue etee futat janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē nanē nū. A'eramū

'ga ae rerekou tyweaete aetywer are. ²⁰Nuenupawi futari 'ga amū Moisesi 'ga remikwasiarera. A'eramū ojemuesage ma'ea nanē otywe'emamū nū. Moisesi 'ga je'ega renupaw ire amunipo 'ā jane janeresageramū. A'ere nitywi futari 'ga amū 'ga je'ega renup katu katu arera. A'ere jane jaretywera kwaawi 'ga je'ega renuw ire.

Werowiaara 'gā 'ga ikatu'oka

²¹⁻²² 'Awamū futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaapa ojeupe jane muesage are. Ymā te Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasari rakue. A'ere naaipoa rūi jane muesagei Janeruwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga ree jane jemogyp-pygamū te 'ga jane muesagei ojeupe. Jareju'jaju'jawe etee futat jarejemogyau. Ore judeuramū, pēē judeue'emamū nanē 'ga imuesageu Jejui 'ga ree jane jemogyp-pygamū te. ²³ Najuejue etee futat 'ā janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Nitywi futari esage ma'e 'ga amū Ku'jywa 'ga upe. Esage ma'e 'gā etee ajemogyau Ku'jywa 'ga pyri. A'eramū jane najuejue etee futat jarejemogyau mukumuku 'ga wi. Najane mū upe etee rūi Ku'jywa 'ga 'i: "Ejetee ejemuesage jee", 'jawe'em. ²⁴ A'ere 'ga te jane muesagei Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū. Niapoi agawewi futat jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu ojeupe Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū. Jejui 'ga amanūmū janetywera moiawamū rakue. A'eramū 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi, jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. Jane wi janetywera moia 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau janee. ²⁵ Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua ojeupe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are amanūaw ipe 'ga janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. Jejui 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Jejui 'ga upe aetywera mepykuaawer are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa janee.

Ymā te Jejui 'ga manūe'emaue Ku'jywa 'ga wea'are'emamū aetywer are rakue. Wuagamū 'ga janepyp 'gā tywera upe rakue. "Anure nipo Jejui 'ga manūi 'gā tywera mepyau", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga wea'are'emamū 'gā tywer are. ²⁶ Jejui Kristu 'ga aetywera mepyarera. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū jane muesageu Jejui 'ga jane erowiarāmū. Esagerete ma'ea Janeruwarete 'ga. A'eramū 'ga ojeypyri aetywera io futare'ema. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua aetywera mepyawamū 'ga jukaukaa. A'eramū jane "a'je-teetewi 'ga mama'e apoi" 'e kwaapa jarejemogyau a'jea futat. Janetywer are Jejui 'ga manūe'em ire amunipo 'ā 'ga ae muesagewe'em futat. A'ere Jejui 'ga aetywera mepyi. A'eramū esagerete ma'e 'ga jane muesageu Jejui 'ga ree jane jemogyp-pygamū.

²⁷ 'Ga te 'ā jane muesage. A'eramū jane 'jawe'em: "Je te 'ā jeresage 'gā nesagea apyraapa", 'jawe'em jane. NaMoisesi 'ga je'ega renuparamū rūi 'ga jane muesagei. Jejui 'ga rerowiaaramū te 'ga jane muesagei. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejesage are. 'Ga te 'ā jane muesage. ²⁸ NaMoisesi 'ga je'ege imū mama'e aporamū rūi 'ga jane muesagei. Nienupawi futari jane 'ga je'egera. A'eramū 'ga, Jejui 'ga jane erowiarāmū te, jane muesageu. ²⁹ Judeuramū etee sipo 'ga ore muesagei? Judeue'emamū sipo 'ga nepē muesagei? Naani. ³⁰ Majepei tee Janeruwarete 'ga. 'Ga etee futat janererekwat pāwē pāwē. Jejui 'ga jane erowiarāmū juejue 'ga jane muesageu ojeupe. Judeuramū ore, pēē judeue'emamū miamū 'ga jane muesageu Jejui 'ga

rerowiarāmū. ³¹ A'eramū miamū jane Moisesi 'ga 'eawera retyke'ema: “Jejui 'ga rerowiaaramū etee te Janeruwarete 'ga ae muesagei ojeupe. A'eramū jane Moisesi 'ga 'eawera renupe'ema”, 'jawe'em jane 'gā nupe. Naani. Jejui 'ga rerowiar ire jane nanē Moisesi 'ga je'egeera renupa jarejemogyau nū.

Abraão 'ga

4 ¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. 'Ga 'ā judeuramū oreypya. Maran ajee Janeruwarete 'ga 'ga muesagei rakue? ² Wemiapofer are ojemuesage re amunipo 'ā 'ga ojerowiaaraipa ojee. “Je te 'ā ajemuesage tejete”, 'jau amunipo 'ā 'ga ojeupe. A'ere nanarūi. Naojete rui 'ga jemuesagei. A'eramū 'ga ojerowiaaraipa'ema ojee Jarejuwarete 'ga upe. ³ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Abraão 'ga ree rakue:

“Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: 'Abraão 'ga je rerowiat. A'eramū 'ga wesageramū jee’, 'jau 'ga Abraão 'ga upe”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

⁴ Sā'ā oporowyky jara 'ga. Ojeupe oporowyky ma'e 'gā 'ga imepyau 'gā porowyky are. Nomono tee rūi 'ga 'gā nupe epye'eme. Oporowyky te 'gā 'ga upe. A'eramū 'ga 'ā 'gā porowyky repy monou 'gā nupe. ⁵ A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga. Naojeupe janeporowyky are rūi 'ga 'jau janee: “Aipo 'ga esage jee”, 'jau. Werowiarāmū te 'ga aipo 'jau janee. Mama'e tywera apoarera agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga 'jau: “Ko 'ga je rerowiat. 'Ga tywera je omoit 'ga wi. A'eramū 'ga 'awamū wesageramū jee”, 'jau 'ga werowiaaramū 'gā nupe. ⁶ “Natejeupe pēporowyky are rūi je 'i: Pēnesage pejejemogyau jee, 'jau je pē nupe. Tejerowiar are tee je aipo 'jau pē nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ymā te Davi 'ga nanē ka'arana kwasiari iku'i ma'e are rakue:

“Maranuara sipo aku'iramū akou?

⁷ Ojewi Janeruwarete 'ga otywera moiripyrrera 'gā etee aku'iramū ajemogyau.

Otywer awi ipireipyrrera 'gā etee aku'iramū ajemogyau.

⁸ Aipo 'gā tywer are Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamū futat.

A'eramū aipo 'gā aku'iramū ajemogyau”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue.

⁹ Judeuramū ore upe etee te Davi 'ga aipo 'ga 'i? Naani. Judeue'emamū pē nupe nanē 'ga aipo 'jau nū. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiar ape ekou. A'eramū ene 'awamū ejesageramū jee. Mama'e tywera apoare'ema 'jawe futat ene ekou jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue.

¹⁰ Judeuramū 'ā ore orojemowakā. A'ere ojemowagukare'emawe Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiar rakue. A'eramū 'ga jewage'emauwe futat Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Abraão 'ga je rerowiat. A'eramū 'ga wesageramū jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ¹¹ Werowiar ire tee Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Ejemowagukat 'ga amū upe. Eja'yra 'ga, ejemiayuwa 'gā nanē emojewagukat nū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'ere Abraão 'ga 'ga rerowiar ra'ne. Werowiar ire tee Ku'jywa 'ga 'i 'ga upe: “Ejemowagukat 'ga amū upe”, 'jau. A'eramū 'ga jewaga Ku'jywa 'ga rerowiaara resaukaa janee. A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiaaramū jane juejue 'jau: “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara. 'Ga 'ā Jarejuwarete 'ga werowiat rakue. A'eramū 'ga

janneruwa 'jawewara janee', 'jau jane jarejaupe Abraão 'ga ree. Judeuramũ ore, judeue'emamũ pēē 'jau. Pejewage'ema agawewi. A'etea 'ga, "eneresage jee", 'jau pē nupe werowiaramũ. A'eramũ pēē nanē 'jau: "Abraão 'ga janneruwa 'jawewara janee", 'jau pēē nanē nũ. Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ juejue aipo 'jau Abraão 'ga upe. ¹²Abraão 'ga imojewag ypyrera 'ga. A'eramũ 'ga akou judeuramũ oreruwa 'jawewara. A'ere 'ga omojewage'emaue Jarejuwarete 'ga rerowiari. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire te 'ga janneruwa 'jawe 'ga rekoi janee. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã nupe 'ga na'gã nuwa 'jawe rui 'ga rekoi 'gã nupe.

U'eawer imũ 'ga mama'e apoi

¹³Ymã te Janneruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Tamono 'gã ywya enee 'jau. A'eramũ ywya ene ma'ea futat. Enejuapyrama 'gã ma'ea nanē nũ", 'jau Janneruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'eramũ Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Werowiar ire Janneruwarete 'ga 'jau: "Esage 'gã jee", 'jau 'ga 'gã nupe. Ma'eramũ 'ã 'ga ywy monoi 'gã nupe 'gã nupawamũ rakue. NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rui Janneruwarete 'ga ywy monoi 'gã nupe rakue. Werowiaramũ te 'ga imonoi 'gã nupe rakue. ¹⁴"Tejerowiaara 'gã nupe etee je mama'e monoi", 'jau Janneruwarete 'ga rakue. A'eramũ 'ga mama'e monowe'em Moisesi 'ga je'egera renupara 'gã nupe werowiare'emamũ. "Moisesi 'ga je'egera renupara 'gã nupe Janneruwarete 'ga mama'e mono re maran sipo jane Jarejuwarete 'ga rerowiari? A'jea sipo 'ga 'eawera?" 'jau 'gã. A'ere naani. Nanarui futat. ¹⁵Janneruwarete 'ga futat oje'ega okwasiarukat Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ Janneruwarete 'ga 'ga remikwasiarera renupare'ema 'gã nerekou tyweaete. "Jeje'eg are nepēporenuiwiwi. A'eramũ je temara'neramũ pē nee", 'jau 'ga 'gã nupe. Aipoa 'ga je'ega tywe'em ire amusipo 'ã ma'ja are pejeporenuwiwere'emamũ.

¹⁶A'ere Janneruwarete 'ga 'i: "Tejerowiaramũ je mama'e esage monoi 'gã nupe", 'jau 'ga. NaMoisesi 'ga je'egera renupara 'gã nupe etee rui 'ga aipo 'jau. Werowiaara 'gã nupe juejue 'ga aipo 'jau. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramũ 'ga akou Janneruwarete 'ga rerowiaaramũ janneruwa 'jawewaramũ. A'eramũ Janneruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga ra'yra 'jawewaramũ jane upe najuejue etee: "Mama'e esagea tomono 'gã nupe 'jau", 'jau 'ga. ¹⁷Ymã te Janneruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amũ upe rakue, Abraão 'ga upe 'eawera kwasiarukaa 'ga amũ upe rakue. "Abraão 'ga janneruwa 'jawewara, tamu'eukat judeue'ema 'gã amũ, tejerowiaara 'gã nupe 'jau", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. "A'eramũ nipo enejuapyrama 'jawewara 'gã kwaiwete futat", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'jea futat aipoa Janneruwarete 'ga Abraão 'ga upe 'eawera. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat a'jea futat. "Janneruwarete 'ga je rerekou. Amanũ ma'ea 'ga imoferapa. Mama'e tywe'emamũ Janneruwarete 'ga mama'e apou oje'eg imũ etee. A'eramũ nipo 'ga mama'e mua jee u'eawer imũ etee futat. Jera'yre'ema agawewi. A'etea nipo 'ga jejuapyrama 'gã amut jee", 'jau Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga rerowiaa.

¹⁸⁻²¹A'eramũ Janneruwarete 'ga ojerowiaa Abraão 'ga ree werowiaramũ. "Kwaiwete enejuapyrama", 'jau Janneruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. Wa'yre'emaue agawewi Abraão 'ga 'ga je'ega rerowiaa. Sēg anu kwara mu'aa ja'wyja'wywe Abraão 'ga 'jau: "Jesawa'e je tekou. Jeremireko ēē nanē nũ owāiwinamũ nũ. A'etea nitywi'i futari jera'yra mũ", 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga

Jarejuwarete 'ga je'ega nomoka'jami futari, “Kwaiwete nipo enejuaryama” 'eawera moka'lame'ema futat. Nopoiri futari 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega rero-wiar awi. “Maran sipo Janeruwarete 'ga orera'yra muri oree”, 'jawe'em 'ga. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga ojerowiarukaa etee te Abraão 'ga upe, 'ga mamuakaa. A'eramū Abraão 'ga 'ga muorypa. “Janeruwarete 'ga pājēretea. A'eramū 'ga mama'e apou u'eawer imū”, 'jau Abraão 'ga, 'ga rerowiaa. Wero-wiarāmū wejue Janeruwarete 'ga kunumī mū mua 'ga upe, u'eawer imū etee futat. ²² Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: “Esage 'ga jee”, 'jau Abraão 'ga upe. ²³ A'ere naAbraão 'ga upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i: “Esage 'ga jee”, 'jau. ²⁴ Werowiaaramū janee nanē 'ga aipo 'jau nū: “Esage 'ga jee”, 'jau nū. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga manū-namū Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nū. A'eramū 'ga jane werowiaaramū, “Esage 'ga jee”, 'jau janee. ²⁵ Janetywer are Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua ywy pe ijukaukaa. 'Ga manūawera futat 'ā janetywera mepyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga moferapa jane muesageawamū ojeupe. Jejui 'ga amanūmū janetywera mepyawamū. Janetywera mepy re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū 'e rerowiarāmū 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Wero-wiar ire Janeruwarete 'ga 'jau judeurāmū oree: “Pēnesage jee”, 'jau. Judeue-emamū pē nupe nanē 'ga aipo 'jau werowiar ire.

Werowiarāmū 'ga jane mogyi wemiayuwamū

5 ¹ Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Ene eneresage jee”, 'jau 'ga janee. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga futat 'Uwarete 'ga mota'wau janee, janetywera mepyau 'ga upe. A'eramū 'ga Jejui 'ga jane erowiarāmū, 'jau janee: “Ene eneresage jee”, 'jau 'ga janee. ² Wero-wiarāmū Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe: “Agamū je rerowiaara 'ga”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga a'e are janetywera moia jane wi, ojee jane mujaawamū. A'e are jane jareku'iramū jarejemogyau. “Anure taetu nipo 'ga jane mogyau oje'jawe futat. A'eramū jane jarejemogyau jareku'iramū 'ga ree”, 'jau 'ga ree jarejemogypyka. ³ Mama'eaya jarejeupe ijesaukaramū miamū jane jareku'iramū etee futat jarejemogyau. Jarejeupe mama'eay jesaukaramū jane jareapyterātānamū jarejemogyau jupe. Mama'eaya jane mojemogyp-pygukaa a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree. ⁴ Mama'eay upe janeapyterātāa esage Janeruwarete 'ga upe. “Eneresage jee”, 'jau nipo 'ga janee mama'eay upe janeapyterātānamū. Aipo 'ga 'e kwaaw ire jane 'ga 'jawe futat jarejemogy rapesaka jarejemogyau. ⁵ Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree. U'agesagea 'ga imua janee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyou jane ree 'ga poromutar are. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga 'jawe jarejemogy rapesaka.

⁶ Jane tee jaretywera nimoira'uweri jarejewi. Ma'eramū 'ā 'Uwarete 'ga remifutarera 'ara rupi Jejui Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue. ⁷ A'ere na'ga 'jawe rūi jane mū rekoi. Nimanūa'uweri jane jarejaupe. Mama'e esage apoara 'gā nupe miamū jaremanūwere'emamū. Ojee ipota'wa ma'e 'ga upe amunipo 'ā 'ga amū manūi. A'ere jane nimanūa'uweri futari jare-jaupe jarejee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau. ⁸ A'ere Janeruwarete 'ga poro-mutaramū jane ree nanimenime. Ojee janeporomutare'emamū miamū 'ga poromutaramū jane ree. A'eramū 'ga Jejui Kristu 'ga mua ywy pe amanū ma'eramū janee, jaretywera jane erajemogyramū. ⁹ Jejui Kristu 'ga manū are

Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū te 'ga aipo 'jau janee. Jejui 'ga janetywera mepyauapap 'ga upe janee. A'eramū taetu Janeruwarete 'ga jane rerekou tyweru'jape'ema janetywer are. ¹⁰Jarejewi 'ga jaretywera moire'emamū jane jarejemogyau jareporomutare'emamū 'ga ree. A'ere 'ga wa'yra 'ga manū are janetywera moiri jane wi. A'eramū jane 'awamū Jarejuwarete 'ga jekoty'aawamū jarejemogyau. Ota'waramū 'ga janee. A'eramū 'ga 'awamū jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Wa'yra 'ga manū re 'ga 'ga moferapa nū. A'eramū nipo Jejui 'ga jane katu'oka oje'jawe. Jane manū re 'ga jane moferapa nū jane rerawau jane mogyau ojeypyri. ¹¹A'ere naaipoa tee rūi. Jane upe Janeruwarete 'ga remiapoa jane maku'iu jane mogyau. “Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Jejui Kristu 'ga 'ga amut 'ga jukaukaa ojee ae mojekoty'aawamū” 'e are te jane ku'iramū 'ga ree.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

¹²Janepy ppy 'ga, Atāu 'ga ra'ne mama'e tywera apo pyyruka rakue. A'eramū 'ga 'agamū ae motywerukaa. Amanūmū 'ga 'ā rakue. A'eramū jane 'ga 'jawe futat mama'e tywera apou. A'eramū jane najuejue etee jaremanūmū jarejemiapofer are. ¹³Ymā te Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. A'ere Moisesi 'ga ka'arana kwasiare'emauiwe ywy pewara 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau rakue. A'ere 'gā naeapoyi mama'e tywer are. Nokwaawi 'gā wemiapofera mama'e tywera Jarejuwarete 'ga upe. A'ere Janeruwarete 'ga, Moisesi 'ga upe oje'ega kwasiarukare'emauiwe, janepy 'gā tywera kwasiare'ema oka'aran are rakue. ¹⁴A'etea janepy 'gā amanūmū. Atāu 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. “Pe'u kasi ne” 'jawa y'waa 'ga i'wau. A'eramū 'ga amanūmū. Atāu 'ga py'rauwarā 'ga nanarūi agawewi. Na'ui agawewi futat 'gā aipo y'waa. A'etea 'gā mama'e tywera wapo. Moisesi 'ga renunewewara 'gā juejue mama'e tywera apou amanūmū otywer are.

Sā'ā Atāu 'ga juapyrera 'gā mama'e tywera apoa Atāu 'ga 'jawe etee futat rakue nū. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane, 'ga 'jawe etee futat mama'e tywera apowe'em.

¹⁵A'ere naAtāu 'ga 'jawe rūi Jejui Kristu 'ga. Atāu 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega nuenuwi rakue. Ajuapyrera 'gā kwau 'agamū mama'e tywera apo upe rakue. Ku'jywa 'ga je'ega renupe'emawer ipe etee futat ajee 'ga 'ā ae momawukari aetywer are. A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree nanimenime. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. Mama'e tywera etee agawewi jane siapo. A'etea 'ga mama'e esage apou janee. Sā'ā ae mama'e monoa ajaupe. Nan 'ga wa'yra 'ga mua janee rakue. Jejui Kristu 'ga 'ga imua ijukaukaa 'au ywy pe janetywera moiawamū futat rakue. Poromū futat Janeruwarete 'ga poroywera 'jawewara janee. A'eramū ojee jane jemogypygamū Jejui 'ga jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. Atāu 'ga 'ā ae kwau ae manū upe rakue. A'ere Jejui 'ga ae mogyaramū 'ga rekoi janee. ¹⁶Atāu 'ga oje'ega mojerowiare'e-mauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Awamū eremanū etywer are ki 'ei”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā 'agamū jarejemote'arukaa jaretywera upe. Najuejue etee 'ā jane 'agamū mama'e tywera apou. A'ere Jejui 'ga manūi jane katu'okawamū janetywera moiawamū jane wi. Majepei'i etee agawewi

'ga. A'etea 'ga jane katu'oka kwaiwete. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau jane: "Jera'yra 'ga perowiat pejemogyau. A'eramū pēē 'awamū pejesageramū jee", 'jau 'ga jane. Niapoi jane mama'ea jarejemuesageawamū. 'Ga te 'ā jane muesage ojeupe, wa'yra 'ga jane erowiarāmū. ¹⁷Majepei tee agawewi Atāu 'ga tywera. A'etea 'ga jane mote'arukaa najuejue etee ipyu. 'Ga ra'ne 'ā amanūmū. A'eramū 'ā jane 'agamū jaremanūmū 'ga 'jawe etee futat. Jejui Kristu 'ga nanē majepei tee nū. A'etea 'ga werowiarāmū jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi, jane mogyau 'wyriaramū ojepyri. Werowiarāmū Jejui 'ga jane muesageu. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu werowiarāmū.

¹⁸Atāu 'ga tywer are 'ā Janeruwarete 'ga 'jau ywy pewaramū jane: "Pētywerete jee", 'jau 'ga jane. Jejui 'ga etee nuapoi mama'e tywera. Mama'e esagea etee 'ga iapou. Wenup katu katu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega. Amanūaw ipe miamū 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa akou rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, ojepyri jane mogyawamū nakwaparimū warāu rūi futat. ¹⁹Jarejuwarete 'ga je'ega Atāu 'ga enupe'ema rakue. A'eramū jane 'agamū najuejue etee jaretyweramū Jarejuwarete 'ga upe Atāu 'ga ree. Jejui Kristu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa katu katu. A'e are jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe, Jejui 'ga jane erowiarāmū.

²⁰Ywy pewaramū jane najuejue etee mama'e tywera apou. A'eramū Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga 'eawera kwaaw ire jane jaretywera kwaapa.

"Kuu. Janeruwarete 'ga upe jeremiapofera mama'e tywera futat", 'jau 'gā amū, otywera kwaaw ire. A'ere 'gā otywera kwaawi agawewi. A'etea 'gā mama'e tywera wapo ojero'waro'wau etee futat ikaapare'ema 'jawe. A'ere Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraawi etee futat. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi wa'yra 'ga jane erowiarāmū. ²¹Mama'e tywera apoa ae kwau ae manū upe. A'ere Jejui 'ga werowiaaramū jane pojekai jane manū awi, jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga mua ijukaukaa janetywera moiawamū, ojeupe jane muesageawamū. Poromū Jejui Kristu 'ga Janejararetea.

'Ga rerowiaaramū jane pōiri jaretywer awi

6 ¹Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraapa. Ma'eramū sipo ajee "Mama'e tywera siapo 'jau", pe'je pejejaupe? "Mama'e tywera jane iapo re nipo Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree, mama'e esage apou janee kwaiwete", 'jau nipo pēē pejejaupe? ²Naani. Aipo pe'je awi. Jejui 'ga rerowiaaramū jane pōiri futari jaretywer awi. Sā'ā ae amanū ma'eferamū mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat ae Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e tywera naruapou'jawi. Ma'eramū sipo ajee pēē amanū ma'e 'jawe pejemogy re mama'e tywera peapou'jap nū? ³⁻⁵'Ypeywar are u'amaw ipe futat 'ga 'ā amanūmū jane wi janetywera moiawamū rakue. A'eramū jane 'ga rerowiarāmū jarepoia futat mama'e tywera apo awi jarejemujaa Jejui 'ga ree. Amanū ma'e 'jawe jane mama'e tywera apowe'em.

Jejui 'ga ree jarejemujar ire jane jarejepymīāukaa 'y pe, 'ga ree jarejemujara resaukaa 'gā nupe. 'Ga manū 'jawe jane pymīa. 'Ga ferapawera 'jawe etee futat jane jawewa 'y awi nū. Jarejepymīnamū jane 'jau: "Jejui 'ga je arowiat.

'Awamū je rekoi 'ga 'jawe mama'e tywera taapo eme 'jau", 'jau jane jarejepy-miāu. Jejui 'ga manū re 'ā 'gā 'ga monou inuga ita kwara pype. "Amanū futat ra'e", 'jau 'gā 'ga upe, 'ga monou inuga. A'ere Janeruwarete 'ga opājē mū 'ga moferawi 'ga muēma ita kwar awi nū. A'eramū jane 'y pe jarejepymī re 'jau: "Awamū je poiri futari mama'e tywera apo awi", 'jau jane. 'Ga ferawa 'jawerimū 'y awi jareēm ire jarejemogyau ipyau 'jawe Jarejuwarete 'ga pājē mū. A'eramū jane 'ga pājē mū mama'e esage etee iapou.

⁶ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā jara mama'eukwaawa 'wyriara futat. Mama'e tywera apo momoirukare'ema wemiayuwa 'gā nui. A'ere Jejui 'ga manūi mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa rakue. A'eramū 'ga werowiarāmū jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā nui. Werowiarāmū Jejui 'ga jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga je'ega etee erowiaa. Jare'wyriar ymanera je'ega renuwu'jape'ema. Mama'e tywera apo awi jarejeateeramū Jejui 'ga pājē mū. ⁷Nuapoi futari ae mama'e tywera amanū re. A'eramū jane amanū ma'e 'jawe futat mama'e tywer are jareparuapowere'lemamū. ⁸ Jejui Kristu 'ga manū are jane poiri tāmējē mama'e tywera apo awi. A'eramū jane 'ga feraw ire jarejemogyau 'ga 'jawe futat namutamutat. ⁹ "Jejui Kristu 'ga amanū rakue. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. 'Awamū 'ga namanūu'jawi" 'ea jane ikwaapa. Oferaw ire 'ga amanūu'jape'ema futat. ¹⁰ Janetywer are Jejui 'ga amanūmū janetywera moiawamū jane wi. Namanūu'jau'jawi 'ga. Majepei tee futat 'ga manūi. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. Ma'eramū 'ā 'ga rekoi mama'e apou 'Uwarete 'ga remifutar imū etee. 'Uwarete 'ga ree 'ga jemujari. ¹¹ A'eramū jane aipo are jarejea'aramū, jane 'jau: "Jejui Kristu 'ga amanū jetywer are", 'jau jane jarejea'aramū ee. A'eramū jane 'awamū jarepoia mama'e tywera apo awi. Jejui 'ga 'jawe mama'ea siapo Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'jau. Jejui 'ga ree jarejemujaa. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga 'jawe futat.

¹² Jejui Kristu 'ga rerowiare'emawe pētywera pē nerekou. A'ere Jejui 'ga werowiarāmū pētywera moia pē nui. A'eramū ki 'awamū pēē pejetywera upe pejejerekoukare'ema. Pemŷi kasi pejejea mama'e tywera apo are ne. Mama'e tywera apo are pejejea mŷi re nipo pēē mama'e tywera apou, pejejea'awer imū etee futat. ¹³ Pejejemifutar imū kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki mama'e esagea peapo. Pētywera mepy re Jejui 'ga pē muri 'Uwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejekatu'oka 'ga upe, pejeporowykyau 'ga upe. "Eneremiayuwamū 'ā je rekoi", 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi pēnesage Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga pēē erowiarāmū te Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. Aipoa 'ga iapo re pēē pejejesageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹⁵ NaMoisesi 'ga je'eger imū rūi jane mama'e apou 'awamū. Janeruwarete 'ga te 'ā mama'e esagea wapo janee, jane wi janetywera moiramū. A'eramū Janeruwarete 'ga wesageramū janee, jane rerekou. A'eramū pēē mama'e tywera apou'jape'ema. ¹⁶ Mama'eukwaawa 'wyriara je'ega renupara 'gā mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa futat. O'wyriara reewe futat emiayuwa 'gā awau wapyaw ipe. A'ere Jejui 'ga, 'Uwarete 'ga je'ega pēē enuw

ire pē mojekoty'ari 'Uwarete 'ga ree, pē mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamū futat. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: “Pēē 'ā pēnesage jee”, 'jau 'ga. ¹⁷Ymā te pēē mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwamū pejemogy rakue. A'ere 'ā 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga ree pejemu'eawera peenup katu katu pejejemogyau. A'eramū pēē 'jau: “Mama'e esagea siapo Jarejuwarete 'ga je'eg imū”, 'jau pēē pejejemogyau. A'eramū je Ku'jywa 'ga muorypa pē nee. “Ene 'ā eneresage futat. Ene 'ā mama'e esage apo futarukaa 'gā nupe”, 'jau je 'ga upe 'ga muorypa pē nee. ¹⁸Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pē momoirukaa. Nepeapoi au'jeteramū mama'e tywera. 'Awamū 'ā pēē mama'e esage apoaramū Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remiayuya futat pēē. ¹⁹A'ere nepekwaawi katu katui we. A'eramū je imome'wau katu pē nupe. Ymā te 'ā pēē pejejea mýina mama'e tywera apo are etee rakue. A'eramū 'ā pēē mama'e tywera apou pejejemogyau rakue. A'eramū pēē au'je mama'e tywera apo re. 'Awamū pēnea'at mama'e esage apo are etee. Jarejuwarete 'ga remiayuya pēē 'awamū. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe.

²⁰Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwamū pejejemogyau pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'ea nepeapoi rakue. ²¹Mama'e tywera etee pēē iapou rakue. A'ere ki 'awamū pejejenosī pejejemiaपोfer are. Ma'ja sipo mama'e tywera apo repya? Mama'e esagea sipo mama'e tywera apo repya? Naani. Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga omono mukuu ojewi. Aipoa 'gā nemiapofera repya. ²²A'ere 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga remiayuya. Pē nui 'ga pētywera moiri, pē muesageu ojeupe. Aipoa esage futat pē nupe. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri, pē mogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ²³Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga imonou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga 'gā monou. Aipoa 'gā nemiapoferarūe'ema repya. A'ere Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū janee Janeruwarete 'ga mama'e esage apou. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga ree jarejemujar ire Janeruwarete 'ga ojoporoywera 'jawe imua janee. Wa'yra 'ga jane erowiarāmū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat nipo.

Amanū re ae mama'ea nuapou'jawi

7 ¹Kunumīmet. Pēē jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejeupe jeremimome'u are. Jarekouwe jane mama'e apoi jarejemiaपोfer imū. Jaremanū re jane niapou'jawi jarejemiaपोfera nū. ²Sā'ā kūjāa. Omenar ire kūjāa omena nuetyga'uweri. Omena manū re tāmējē nipo ēē kūima'e 'ga amū rerekou. Omena manū re ēē akou ojeteewara 'jawe nū. A'eramū ēē omenararūmū. ³A'ere omena manūe'emauwe kūima'e mū rerekoa nia'wyri ēē upe. Mama'e tywera ēē wapo. Kūjāmene'ema 'jawe ēē rekoi. Omena manū re amū rerekoa te esage futat. ⁴Nan tee pēē. Ymā te pēē mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat rakue. A'ere Jejui Kristu 'ga manūnamū 'ga ojee ojemujat ma'eramū jane mū'jāu Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nui. Ymāwarera mama'e awi jane jarepoiapap. 'Awamū jane mama'e apou Jejui 'ga remifutar imū, oferap ma'e 'ga remifutar imū. A'eramū jane mama'e esage etee iapou Jarejuwarete 'ga upe. Sā'ā kūjā omenaru'jaw ire ēē omen yau je'ega etee enuwa. Omenera je'ega ēē enuwu'jape'ema. Nan tee futat pēē

peje'wyriar ymanera je'ega nepeenuwu'lawi. Ymā te pēē mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwā rakue. A'ere Jejui 'ga werowiarāmū pē mū'ēi mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwā awi pē mogyau wemiayuwāmū futat. A'eramū pēē 'awamū peje'wyriar yau je'ega etee enupa nū.

⁵Ymā jane mama'e apoi jarejemifutar imū etee futat rakue. A'eramū 'ā Moisesi 'ga 'jau agawewi janee rakue: “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau agawewi 'ga janee rakue. A'ere jane aipo 'ga 'eawera kwaaw ire miamū jane jero'wuro'wui etee mama'e tywera apou. Mama'e tywera apo awi jarejeatee-em ire nipo jane oi mukuu Jarejuwarete 'ga wi jaremanū re. ⁶A'ere 'awamū nanarūi. Janeruwarete 'ga jane mueateeukat mama'e ymanera apo awi. Jejui 'ga rerowiarāmū jane jemu'jagi amanū ma'e 'lawewaramū mama'e ymanera apo awi. Ymā te aipo janeremiapofera jane rerekoi rakue. Jarejemifutar imū etee jane mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'ere Jejui 'ga 'awamū ojee jane jemujar ire 'ga jane rerekoi. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga imua janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat jarejemogya.

⁷Mal'ja sa'e sipo ajee jane aipo are? Nia'wyri tāmējē Moisesi 'ga je'egera, sa'e sipo jane? Naani. 'Ga remikwasiarera ka'arana mogyta re te jane Jarejuwarete 'ga remifutara kwaawi. “Pejokaraemā are pejejea mýina nia'wyri Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. “Tekotee 'ga karaemā futara ia'wyre'ema Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū je Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire te je tetywera kwaapa. 'Ga je'egera kwaawe'em ire amunipo 'ā je nanē “ojokaraemā are wea mýinara 'gā ia'wyre'ema Jarejuwarete 'ga upe” 'e kwaape'ema futat tekou. ⁸A'ere je Moisesi 'ga remikwasiarer are te je jemu'ei ai'i numiamū. “Moisesi 'ga remikwasiarera renuwa nipo je muesaage Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'egera. Tejeatee'emamū futat je 'gā karaemā futar awi. Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire miamū futat je 'gā karaemā futaa-rarete futat je rekoi ikue. Moisesi 'ga je'ega kwaape'ema je tetywera kwaape'ema. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re tetywera kwaawi. ⁹A'e pe je 'ga remikwasiarera mogytae'emawe “Je ako esage je”, 'jau futatee je jepi. A'ere je 'ga je'egera kwaaw ire je tetywera kwaawi. “Nakoa'wyri nipo je jepi”, 'jau je tejeupe. ¹⁰Tetywera kwaaw ire je 'jau tejeupe: “Jarejuwarete 'ga je'ega Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū je Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apowe'em ire je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. Oje'ega renupare'emamū nā'ā Janeruwarete 'ga ae monou muku ojewi ae manū re re'ā. 'Awamū nanē 'ga ojejukawe'em je ree nū”, 'jau je tejeupe tetywer are tejeapyoramū te'ýina. “Oje'ega renupara 'gā etee nā'ā 'ga omogy ojeypyri nakwaparimū rūi futat re'ā”, 'jau je tejeupe te'ýina. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'ega. ¹¹A'ere jeku'iteeramū tee tekou tetywer are rakue. “Aenupap katu katu sipo je 'ga je'ega pa”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere naani rakue. “Moisesi 'ga remikwasiarera renuw ire nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri re'ā”, 'jau je tejeupe. A'ere jeku'iteeramū ee rakue. Naenuwi futari je 'ga je'ega rakue. A'eramū je 'jau tejeupe: “Najea'wyri futari pa je tekou Jarejuwarete 'ga upe ra'e. A'eramū nipo je mukuu futat tewau 'ga wi”, 'jau je te'ýina.

¹²Esage futat Moisesi 'ga remikwasiarera. Jarejuwarete 'ga je'ega wejue 'ga okwasiat ka'aran are inuga rakue. A'eramū wesageramū futat 'ga remikwasiarera ae upe. ¹³'Ga remikwasiarera resagea sipo je mogo muku Jarejuwarete

'ga wi? Naani. Jetywera tee je mogoukat muku Jarejuwarete 'ga wi. “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa 'ga 'eawera esage futat. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū je mama'e tywera apou ra'e jepi. Esage futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'ere jetywera te nuenuwukari 'ga je'ega jee ra'e jepi. A'ere je 'awamū jereapyoramū mama'e tywera apoawer are. A'eramū je 'ga je'ega renupe'ema ra'e jepi. A'ere najeremiapofera etee rūi ia'wyre'ema. Jeretea we futat wa'wyre'emamū. 'Ga je'ega kwaaw ire te jane jaretywera kwaap katui.

'Ga pājē mū ae mama'e tywera nuapoi

¹⁴ Moisesi 'ga remikwasiarera Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat rakue. A'ere je namaira rūi. Kūima'e teea te je. A'eramū jetywera je rerekou. Tejemifutar imū etee mama'e apou. ¹⁵ Najereapyoi je tejemiapoarūe'em are. “Mama'e esagea etee taapo 'jau”, 'jau je numiamū. A'e reewi je mama'e tywera etee iapoi nū. Mama'e tywera apo are teparuapowere'emamū agawewi. A'etea je mama'e tywera apou etee nū. ¹⁶ Aipo apo re je 'jau: “A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Nepēa'wryi pēē, 'ga 'ea a'jea futat”, 'jau je tejeupe tekou. ¹⁷ Nafutari je mama'e tywera apoa. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū jetywera mama'e tywera apoukaa jee. ¹⁸ A'eramū je 'jau tejeupe: “Nitywi futari mama'e esagea je pype”, 'jau je tekou. Mama'e esage apoa je ifutaa agawewi. A'etea je naapoi mama'e esagea. ¹⁹ Mama'e esage apoa je ifutaa. A'ere je naapoi tejemifutara. Mama'e tywera apoa je ifutare'ema agawewi. A'etea je tejemifutare'ema apou. ²⁰ A'ere je natejemifutar imū rūi mama'e tywera apoi. Jetywera te iapoukaa jee.

²¹ Ekoay je rekoa. Mama'e esage apoa je afutat agawewi. A'etea je mama'e tywera etee aapo. ²² “Janeruwarete 'ga je'ega renuwa esage futat. 'Awamū pa je 'ga je'ega etee enuwi kwy”, 'jau je tejeupe, tejekōēājamū ee numiamū. ²³ A'ere je a'eramū miamū naenupawi 'ga je'ega. Ifaripyra 'jawe je tekou tejemifutara apowe'em. Sā'ā ipofaripyra mama'e apoe'ema wemifutar imū. Nan te je rekoi. Jetywera je rerekou. A'eramū je tejemifutara apowe'em. Mama'e tywera apo awi tejeatee'emamū. ²⁴ 'Awamū je'arasigamū tekou. “Awyi ajee je mueatee mama'e tywera apo awi 'ū?” 'jau je tejeupe. ²⁵ A'ere Janeruwarete 'ga te je mueateeukari Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū je mama'e tywer awi tejeateeramū. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Tejetee je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema tekou. “'Ga je'ega renuwa tareko esage tejee”, 'jau futat je numiamū. A'ere je naapoa'uweri tejee. Opājēa 'ga ae upe imure'emamū ae nuapoi futari mama'e esagea. 'Ga pājē mū te ae mama'e esage apoi.

'Ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga remifutar are

8 ¹ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire, jane kwawe'em janetywer are, jane monowe'em muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga ae monowe'em. ² Jejui Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muesageu. 'Ga 'Agesage pājē mū jane mama'e tywera apowe'em. 'Awamū 'ga 'Agesagea jane rerekou jane katu'oka. Janetywera jane rerekou'jape'ema. A'eramū jane jarewawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. ³ Ymā te Moisesi 'ga 'i rakue: “Mama'e esagea etee

peapo”, 'Jau 'ga ikwasiaa rakue. Esage futat 'ga je'egera. A'ere janetywera 'ga je'egera nuenuwukari janee. 'Ga je'egera renupare'ema 'Jawe etee futat jane mogyaukaa rakue. Jarejetee jane nienuwa'uweri 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Jau ojeupe rakue: “Ojetee 'gā nuenuwa'uweri jeje'ega. Nojekatu-'oga'uweri 'gā ojetee”, 'Jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā 'agamū wa'yra 'ga mua wyy pe rakue. Jane 'Jawe futat 'ga 'ua kunumīnamū. Jane 'Jawe futat 'ga akou kūima'eramū. A'ere 'ga nuapoi mama'e tywera. Aerefetee ate mama'e tywera wapo. A'eramū 'ga amanūmū janetywera mepyau. Janeruwarete 'ga Jejui 'ga jukaukaa aetywer are. A'eramū 'awamū Jejui 'ga werowia-ramū janetywera moia jane wi. ⁴Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Teje'ega renupare'ema 'gā je amomap, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'Jau 'ga rakue. A'ere Jejui 'ga manūi janetywera moiawamū. Janetywera moir ire 'ga opājē mua janee. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū, 'ga ree jarejemogypygi. 'Awamū jane 'ga pājē mū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. 'Ga 'Agesagea jane mu'akwaapa jane rerekou. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū. Jarejemifutar imū jane niapoul'jawi mama'ea. ⁵'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā wemifutar imū etee futat mama'e apo are wea'aramū. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jarejea'aramū 'ga 'Agesage remifutar are etee futat. ⁶Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar are ea'at ma'e 'gā py'ata'waramū etee futat ajemogyau. Anure nipo aipo 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁷Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā oporomutare'emamū Jarejuwarete 'ga ree. Nuenuwi futari 'gā 'ga je'ega. Niporenuwiweri futari 'gā 'ga je'eg are. ⁸Wemifutar imū etee mama'e apoara 'gā nomuorywi Jarejuwarete 'ga.

⁹A'ere nanarūi ae Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū. Mama'e esagea etee te ae wapo 'ga remifutar imū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naKristu 'ga remiayuwa rūi futat. ¹⁰Janepyy 'gā 'ā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū jane 'agamū jarepapa. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū miamū futat jaremanūmū. A'ere jane ferawi etee jarewau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū warāu rūi futat. Jejui Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'Jau janee: “Jejui 'ga ree pejemogypyk. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'Jau 'ga janee Jejui 'ga ree jane jemogypygamū. ¹¹Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga moferapa 'ga manū re rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage rerekwaramū nanē janeretefera moferapa jane manū re nū. Jane moferawukaa U'agesage upe.

¹²Kunumimet, kūjāmet. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramū ki jane a'eramū mama'e apowe'em jarejemogyau jarejemifutar imū ne. Mama'ea siapo 'ga pājē mū etee futat. ¹³Pejemifutar imū mama'e apo re peo mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga, U'agesage pājē mū mama'e tywera apo awi pepoir ire, pē mogyi ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Nioi jane 'ga rerowiarāmū mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁴Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga ra'yra futat. ¹⁵Ma'e-ramū sipo Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee? Ojeupe jane moporowykyukaawamū? Naani. Jane mogyjawamū? Naani. Wa'yramū jane mogyawamū te 'ga U'agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea “Kiapi'ni” jane mu'eukaa

'ga upe. ¹⁶Jejui 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'y-ramū. A'eramū 'ga 'Agesagea “Kiapi'ni” jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'Agesagea nanē 'jau janee: “Ene Kul'jywa 'ga ra'yra”, 'jau 'ga 'Agesagea janee. ¹⁷Wa'yra 'ga upe Janeruwarete 'ga mama'e esage monou. A'eramū 'ga janee nanē mama'e esage mua nū, wa'ywarete 'ga reewe futat, Kristu 'ga reewe futat nū. Wyy pe 'ua 'ā Kristu 'ga ruagamū wereko tywera upe rakue. 'Ga 'jawe ki janeruag jarejereko tywera upe. 'Ga 'jawe jane jemogy re nipo Janeruwarete 'ga jane moferapa nanē 'ga 'jawerimū etee futat nū. A'eramū tee 'ga jane monoi jane mogyau 'wyriaramū Jejui 'ga pyri.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁸Awamū mama'eay jesaukari janee. A'ere nipo anure jane janerea'aru'-jawi mama'eay are. Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, mama'eay apyraapa. A'eramū jane jarejea'aru'jawe'emamū mama'eay are. ¹⁹Anure nipo Janeruwarete 'ga jane resaukaa wemiapofera upe. “'Agamū jera'yra 'gā futat”, 'jau nipo 'ga jane resaukaa 'gā nupe. 'Ga remiapofera juejue futat 'ga ra'yra resaukaawa rapesaka 'upa. ²⁰Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga remiapofera jemote'ari rakue. Naite'at tee rūi 'ā rakue. Atāu 'ga oje'ega renuwe'emamū te Janeruwarete 'ga wemiapofera mote'ari rakue. ²¹A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga imomyauī nū. Wa'yramū jane resaukaawa 'ara rupi futat nipo 'ga mama'e momyauī nū. A'eramū futat nipo 'ga mama'e tywera mateepapa. ²²Sā'ā kūjā wa'yray upe aema wa'yra 'are'emamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiapofera waemamū ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. ²³Na'ga remiapofera etee rūi waemamū ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. 'Ga 'Agesage rerekwaramū nanē jane jarejaemamū nū, 'au jane jemogyramū 'ā. Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee ra'ne. A'ere nipo 'ga anure mama'e esage muri janee kwaiwete. Wa'yramū jane resaukaawamū 'ga janerete momyauu Jejui 'ga 'jawe. A'eramū jane jarekaruare'emamū futat nipo, jareymanē'emamū, jaremanūu'jape'ema nanē nū. Jejui 'ga 'jawe futat jane rekoī.

²⁴⁻²⁵Ojee jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga jane muesageu ojeupe. A'e are jane 'i: “Anure nipo 'ga janerete momyauī”, 'jau jane. A'eramū jane jarejete momyau rapesaka jarejemogyau. 'Au we 'ga jarejete momyau re amunipo 'ā jane niapesagi jarejemogyau. A'ere 'ga nomomyauī we. A'e are jane iapesagi jarejemogyau. A'eramū ki jane jareapyterātānamū mama'eay upe.

²⁶'Ga 'Agesagea te jane poat. Najane etee rūi sajemogy. 'Ga 'Agesagea te oporogyta Kul'jywa 'ga upe janee. Jane tee nikwaawa'uweri Kul'jywa 'ga upe jareporogytaa jarejee. A'eramū 'ga 'Agesagea te jane poaa, oporogytau 'ga upe janee. Nikwaawi jane 'ga 'Agesage je'ega. Naajeje'ega 'jawe rūi. Aefaema 'jawe tete 'ga 'Agesage je'ega. ²⁷Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaapa. Jane-remifutara nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga U'agesage je'ega nanē ikwaapa nū, ojeupe jane ree ije'egamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ga 'Agesagea oporogytau 'ga upe jane ree.

²⁸Jarejuwarete 'ga ree janeporomutaramū jarejemogyau. 'Ga futat 'ā jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga, janee mama'eay mū jesaukaramū, mama'e esage apou ee nū. ²⁹Ymā we te Janeruwarete 'ga jane

pyyrūmū ojee rakue. “Mīmēra 'gā je amogy teja'yramū. Teja'yrate 'ga 'jawe je 'gā mogyi. A'eramū Jera'yrate 'ga 'gā neki'yramū akou. Kwaiwete jera'yrate 'ga rewirera 'gā, 'ga renyra 'gā 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ³⁰ A'eramū Janeruwarete 'ga wemimū'ēmeramū jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū 'ga 'jau janee: “Pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. “Teja'yrate 'ga 'jawe je pē mogyi”, 'jau 'ga janee. A'eramū 'ga jane mogyau 'wyriaramū ojeipyri nakwaparimū ete rūi futat nipo.

Jane ree 'ga poromutat

³¹ Ma'eramū 'ā jane nijemuaēmi mama'e upe: Janeruwarete 'ga 'ā jane rerekou. Jane retyk sipo 'ga amū? Naani. Janeruwarete 'ga jane pojeka re nitywa'uweri 'ga wi jane pojekaara mū. Ojejuka esage 'ga jane ree. Opājēa 'ga amut janee. ³² Esage Janeruwarete 'ga janee. Peesak 'ā 'ga rakate'eme'ema janee. Wa'yrate 'ga miamū 'ā 'ga imua ijukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū nipo 'ga mama'e esagea taetu imuri janee wakate'eme'emamū.

³³ Awyja sipo Janeruwarete 'ga remimū'ēmeramū jane ago'wau 'ga upe? Naani. Nitywi 'ga amū. Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee: “Esage 'gā jee”, 'jau 'ga jane upe. ³⁴ Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepya 'Uwarete 'ga upe. 'Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa nū. Oferaw ire 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ga reni, oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū “Nepēa'wyri pēē” 'jara otywe'emamū.

³⁵ Kristu 'ga 'ā iporomutat nanimenime jane ree. Awyja sipo 'ga momoirukat jane wi? Naani. Nitywi 'ga amū. Janee mama'eay jesaukaramū 'ga oporomutamū jane ree. Werowiare'ema 'gā amū jane rereko tyweramū 'ga oporomutamū jane ree. Ty'ara jane erekoramū 'ga oporomutamū jane ree. Jarepitea jane erajemogyramū 'ga oporomutamū jane ree. Jane ree 'gā amū afuwet ojere'emamū 'ga oporomutamū jane ree. Nitywi futari 'ga rerowiar ire mama'e mū jane kwaukaara 'ga upe. Jane manūnamū 'ga oporomutamū nanimenime jane ree akou. ³⁶ Ymā te Davi 'ga ka'arana kwasiaa ee inuga rakue:

“Eneremiyuwa 'ā ore, ki Ku'jyp.

A'eramū ene ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree au'jeteramū.

Karupa'mī jukapyrama 'jawe 'gā afuweramū ore ree”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā aipo 'ga 'eawer imū etee futat jane ree nanē oporomutare'emamū nū. ³⁷ Aipoa sipo Janejararete 'ga momoirukaa jane wi? Naani. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramū. A'eramū 'ga jane muapyterātāu mama'eay upe. A'eramū mama'eaya jane maku'ipawukare'ema. ³⁸ Nitywi futari 'ga amū jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaara. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramū. Jane manūnamū miamū futat 'ga oporomutamū jane ree. Jane reko are taetu 'ga oporomutamū jane ree. Nokoi'i futari mama'eukwaawa mū jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaaramū. 'Awauwe ojesaukat ma'e, anure ojesaukat ma'e. Mīmēra nomomoirukaru'weri Janeruwarete 'ga jane wi. ³⁹ Ywag ipe ako ma'e, ywy 'wyr ipe ako ma'e. Mīmēra miamū nomomoirukari Janeruwarete 'ga jane wi. Nitywi futari jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaara. Naeatee futari

'ga jane wi. Jejui Kristu 'ga ree jane jarejemogypykyka. 'Ga Janejararetea. A'eramū Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree wojere'emamū futat.

Janeruwarete 'ga remiayup

9 ¹Awamū je tepytuna, judeu 'gā mome'ui pē nupe. Kristu 'ga remiayuwa wejue je. A'eramū je te'me'emamū tekou. A'jea futat je 'i 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea je mu'akwaapa mama'e a'je are. A'eramū je mama'e a'jea etee imome'wau. ²Jepytuna 'gā, judeu 'gā je mu'arasig ojee. Nuerowiari 'gā Jejui 'ga. A'eramū a'ea je mu'arasīmape'ema je mogou 'gā nee. ³Afutat je 'gā Jejui 'ga rerowiaara numiamū. Jeporopoariwet je 'gā nee Jejui 'ga rerowiar are numiamū. 'Gā nupe 'ga je'ega renuwukar ire amunipo 'ā je “Je rereko tywer ape 'gā nee”, je 'i Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'gā 'ā aipoa miamū nuerowiari. Ojemogypykyke'ema Jejui 'ga ree. ⁴Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramū oreypy 'gā mū'ēi imogyau wemiayuwamū rakue. “Pēē jera'yra 'awamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Gā pype etee futat 'ga akou rakue. 'Gā nupe etee futat 'ā Janeruwarete 'ga 'jau rakue: “Tejerowiar ire je mama'e esage monoi pē nupe”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Gā nupe ppy ppy ra'ne futat 'ga oje'ega monoi ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Gā etee 'ga imu'akwaapa omuoryw are rakue. A'eramū 'gā 'ga muorypa a'jea futat rakue. 'Gā nupe etee 'ga 'jau'jau'japa: “Mama'e esagea tomono pē nupe 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ⁵Judeu ppy ppy 'ga 'ā Abraão 'ga rakue. Isaki, Jako.” ⁶Mimera 'gā judeu ppyfera 'gā. 'Gā juapyreramū ore judeua. Israeu 'ga juapyrera futat Jejui Kristu 'ga akou 'awa ywy pe 'ur ire rakue. Janeruwarete 'ga 'ā wemiapoferamū ae 'wyriararetea agawewi. A'etea 'ga Israeu 'ga juapyreramū tāmējē ore mū'jāu wemiayuwareteramū rakue. A'eramū amunipo 'ā ore 'ga muorypa aruojere'emamū ee.

⁶A'ere 'ā Israeu 'ga juapyrera 'gā amū nuerowiari Jarejuwarete 'ga. Amume'ri 'gā etee erowiaa'i ajemogyau. A'etea jane 'jawe'em: “I'me nipo Janeruwarete 'ga”, 'jawe'em. “Israeu 'ga upe 'ga 'i rakue: ‘Amū'ē je enejuaipyrama tejemiayuwamū’, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'meramū aipo 'e are”, 'jawe'em jane. NaIsraeu 'ga juapyrera 'gā juejue rūi 'ga amū'ē wemiayuwamū rakue. A'eramū 'gā amū 'ga rerowiare'ema. ⁷NaAbraão 'ga ra'yra 'gā jue rūi Janeruwarete 'ga imogyau wa'yramū. Isaki 'ga etee 'ga ipyyrūmū. Ismaeu 'ga 'ga ipyyrūme'em. ⁸⁻⁹Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Anure nipo eneremireko ēē, Sara ēē ra'yramū. Enera'yra tapyygukat ēē upe 'jau. Ikokwar are ene pyri je ruru'jawamū nipo ēē wa'yra rerekoi opo pe”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Poromū Abraão 'ga ra'yra 'ga Isakia. Isaki 'ga etee Janeruwarete 'ga omogo wa'yramū. Amumera 'gā Abraão 'ga ra'yra 'gā naJaneruwarete 'ga ra'yra rūi. 'Awamū Janeruwarete 'ga 'i “lagamū Abraão 'ga juapyrerarete”, 'ga 'i u'eawer imū u'at ma'efera 'ga juapyrera upe, Isaki 'ga juapyrera upe.

¹⁰A'ere Isaki 'ga remireko ēē, Repeka ēē, wa'yramū 'ga upe rakue. Mukūi tāmējē ēē ra'yra ojopepa. U'ar ppy ma'e 'ga rera Esau. Ajepeja 'ga rera Jako. Anure Janeruwarete 'ga Jako 'ga re'roka, Israeu nuga 'ga ree rakue. ¹¹⁻¹²'Gā 'are'emaue Janeruwarete 'ga 'jau 'gā y ēē upe, Repeka ēē upe: “Tewiri

u'at ma'e 'ga nipo je amogo 'wyriaramū u'ar ypy ma'e 'ga upe", 'jau 'ga ēē upe rakue. Nu'ari we agawewi 'gā. A'eramū 'gā mama'e esage apowe'ēwe agawewi. Mama'e tywera nanē 'gā iapowe'em nū. A'ere 'ga na'ga remiapofer are rūi 'ga ajepeja 'ga pyyrūi imogou wemiayuwamū. Wemifutar imū te 'ga tewiri u'at ma'efera 'ga pyyrūi imogou wemiayuwamū. Wemifutar imū te 'ga u'ar ypy ma'e 'ga pyyrūme'em. ¹³Nan futat Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'gā nee rakue. "Jeporomutat je Jako 'ga ree. A'ere je najeporomutari Esau 'ga ree", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue.

¹⁴Maran sipo ajee jane 'i aipo are? Nia'wyri Janeruwarete 'ga, sa'e sipo ajee jane? Naani. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. ¹⁵Ymā te 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: "Tejemifutar imū etee te je jemuaēmi 'ga amū ree. Tejemifutar imū nanē je tejemuaēme'ema ajepeja 'ga ree", 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ¹⁶A'eramū najaneremifutar imū rūi Janeruwarete 'ga jane pyyrūmū jane mogyau wemiayuwamū. Najaneremiapofer are rūi nanē 'ga ajemuaēma jane ree nū. Wemifutar imū etee 'ga jane pyyrūi jane mogyau wemiayuwamū. ¹⁷Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are inuga janee rakue. Farao 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: "Tepājēa je aesaukaru'jau'-jap enee. A'e are nipo ywy pewara 'gā juejue jerera renupa. Ma'eramū 'ā je ene mogoi 'wyriaramū Egitu ywy pewara 'gā nupe", 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. ¹⁸A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga remiapo are. Wemifutar imū etee futat Janeruwarete 'ga ajemuaēma 'gā amū nee. Wemifutar imū etee futat 'ga ojerowiarukare'ema amumera 'gā nupe.

¹⁹A'e are nipo pēē mū 'jau jee: "Ma'eramū sipo 'ga ore rerekou tyweaete ore 'ga rerowiare'emamū? Ore upe 'ga nojerowiarukari futari. A'eramū ore 'ga rerowiaru'jape'ema. Naruapoa'uweri ore mama'ea 'ga orojeupe ojerowiarukare'emamū. Naruapoa'uweri agawewi 'ā ore mama'e tywera. A'etea 'ga nojejukai ore ree", 'jau nipo pēē. ²⁰Aipo pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga futat te 'ā jane apo rakue. Imara'nearū sipo ae 'ga remiapoferamū 'ga ree 'ga mueue ojee? Naani. Oje'egay sipo japepoa wapoara upe wapoarūe'emamū? Naani. ²¹Sā'ā japepo apoara 'gā japepo apoa wemifutar imū etee futat. Amumera 'ā 'ga iapou wemipa'ruramū, amumera yty ryrūnamū. Wemifutar imū etee futat tujuga apoara 'gā mama'e apoi.

²²Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'eramū 'ga mama'e apou janee wemifutar imū etee futat. "Tejerowiare'ema 'gā nee jemara'ne-ramū. Tepājēa nanē je ikwaawukaa 'gā nupe nū", 'jau 'ga rakue. A'ere na'a-wauwe rūi 'ga 'gā nereko tyweretei. Anure te nipo 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweaete. ²³Amumeramū te aje 'ga 'ā jane mū'ēi wemiayuwamū rakue. Jane ree 'ga jemuaēmi. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: "Tejesagea je akwaawukat tejemimū'ēmera 'gā nupe", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee wemifutar imū. Jane rereko esage are 'ga wesage kwaawukari janee. "Ga 'ā wesageramū tekotee 'gā nesagea apyraapa", jane mu'eukaa. ²⁴Jane 'ā 'ga remipyrrūmera. Ymā te 'ga jane pyyrūi wemiayuwamū rakue. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē. Mīmera 'ga imū'jāu wemiayuwamū rakue.

²⁵Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are Oseja 'ga upe rakue:

"Tejemaiyuwe'emera 'gā nipo je amogy tejemaiyuwamū.

Tejemifutare'emera 'gā nupe nipo je 'jau: Jeporomutat je pē nee, 'jau.

²⁶ Ymā je 'i ikue: Najeremiayuwa rūi pēē, 'jau je ikue.

A'ere nipo anure je aipo te'ewer ipe te futat je 'i:

Je futat 'ā okoeteete ma'ea.

'Awamū pēē futat jera'yramū, 'jau nipo je, 'jau je ikue",

'jau Oseja 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁷ Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa Israeu 'ga juapyapyrera 'gā nee rakue.

"Kwaiwete Israeu 'ga juapyrama 'gā. Sā'ā 'yisigeaua pytuna. Nan tee futat Israeu 'ga juapyrama 'gā pytuna numiamū.

A'etea nipo ināinānī'ī 'gā etee ojekatu'ok otywer awi.

²⁸ Anure nipo Janeruwarete 'ga ywy pewaramū juejue werowiare'ema 'gā nereko tyweretei ywawuje tee futat",

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁹ Aipo jeapo enunewe Isai 'ga 'jau:

"Janeruwarete 'ga pājērete. Peesak 'ga Sodom ipewara 'gā momawa, Gomora pewara 'gā neewe rakue.

Janeruwarete 'ga jane mū mogye'em ire amunipo 'ā jane nanē jarepapa 'gā 'jawe nū",

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

³⁰ "Ma'ja are ajee 'ga jane mu'ei?" 'jau nipo pēē jee? Nan futat je 'i pē nupe: Ymā judeue'ema 'gā nafutari Jarejuwarete 'ga amuesagea rakue. A'ere Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiamū 'gā katu'oka 'gā muesageu ojeupe. ³¹ A'ere 'ā ymā 'ga futaarera 'gā jēmī Israeu juapyrera 'gā naani. "Moisesi 'ga je'egera renuw are jarejemuesageu Jarejuwarete 'ga upe", 'jau 'gā numiamū. A'ere 'gā nuenupawi 'ga je'ega. ³² A'eramū 'gā ojemogypykare'ema 'ga upe. Niparuerowiareri 'gā Jejui 'ga ree. "Jejui 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā etee wesageramū Jarejuwarete 'ga upe" 'e are aparuerowiareri'emamū. A'eramū 'gā ojemuesageukare'ema futat 'ga upe. 'Gā nupe Jejui 'ga ita 'jawe. Sā'ā ita rena pe pe. A'eramū 'ā pe rupi oma'e 'gā ojepeapegāu ee. Nan tee Jejui 'ga 'gā nupe. Nijemogypygiweri 'gā Jejui 'ga ree. A'eramū 'gā u'aa 'ga ree. A'eramū 'gā awawe'em Jarejuwarete 'ga pyri. ³³ Ymā Janeruwarete 'ga aipo are ka'arana kwasiarukari inuga Isai 'ga upe rakue:

"Anure nipo je 'ga amū mogou judeu 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga monoi. Jerusarega 'up ywytyra pyri, Siāo 'jawa pyri.

Jeremimonorama 'ga ita 'jawe. Pe pe ita renamū 'ā, pe rupi oo ma'e 'gā 'ari ee.

Nan futat nipo kwaiwete judeu 'gā niporomutari jeremimonorama 'ga ree.

A'ere 'ga rerowiaara 'gā ku'iramū 'ga ree. Jaruete 'gā nekoi 'ga ree",

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

10 ¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejeapyakau jeje'eg are. Judeua futat je 'ā. A'eramū je teporomutaramū teptyun are. Jarejuwarete 'ga teptytuna 'gā katu'opawa je afutat. A'eramū je teje'ega monou te'yina 'gā nee 'ga upe. "Eja'yra 'ga erowiarukat Israeu juapyrera 'gā nupe, ki Ku'jyp", 'jau je te'yina Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. ² Teptytuna 'gā je akwaap te'yina. 'Gā 'jawe futat je rekoi ikue. Iporowykywet 'gā Jarejuwarete 'ga upe numiamū. 'Ga muoryw are nanē 'gā

afuweramū nū numiamū. A'ere 'gā nokwaawi 'ga remifutara. ³Naeapyoi 'gā “Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'ga amuesage ojeupe” 'e are. A'eramū 'gā 'jau: “Moisesi 'ga je'egea renupawer are wea mŷina Moisesi 'ga 'eawera futat jane muesage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gā ajaupe numiamū. Jarejuwarete 'ga 'eawera jēmī 'gā erowiare'ema. “Teja'yra 'ga rerowiaara 'gā je amuesage tejeupe” 'ga 'eawera rerowiare'ema. ⁴Kristu 'ga amanūmū jane katu'okawamū, 'Uwa 'ga upe jane muesageawamū. 'Ga rerowiaaramū etee jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane 'jawe'em: “Moisesi 'ga je'egea renuw ire te janeresageramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em. Moisesi 'ga je'egea renuwa najane katu'oga'uweri. Jejui 'ga rerowiarāmū etee te jane jarejekatu'ogi Ku'jywa 'ga upe.

Werowiarāmū 'ga jane katu'oka

⁵Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. “Jeje'ega renup katu katu re pēē pejejesageramū jee. Jeje'ega renup katu katuare'emamū pēē nepēa'wyri jee. Jeje'ega renup katu katu re nipo pejemogy nakwaparimū warāu rūi, e'i 'ga”, 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe numiamū. A'ere 'gā nuerowiari pāwē pāwē 'ga je'ega. ⁶“Jera'yra 'ga rerowiaaramū etee pēnesage jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'ere kasi amumeramū: “Awŷja sipo awau ojeupia ywag ipe Kristu 'ga reruawamū wyw pe janee?” 'jau ne. 'Ut futat ako 'ga rakue. ⁷“Awŷja nanē sipo ajee oo amanū ma'efera rerua imoferapa? pe'je nanē kasi ne nū”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga rakue. Omoferap nanē ako Janeruwarete 'ga 'ga rakue nū. A'eramū pēē aipo 'jawe'em. ⁸“Jarejuwarete 'ga je'ega pekwaap. Najemimi futari pē nui. 'Ga je'ega ki pēē imome'wau pejejaupe. Pejejea'aramū ee nū”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. Poromū futat ore imome'ui pē nupe, Kristu 'ga mome'ui pē nupe. ⁹Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok. “Jejui Kristu 'ga jejararetea”, 'jau pēē. “Janeruwarete 'ga Jejui 'ga omoferap” 'ea pēē erowiaa. A'eramū Janeruwarete 'ga pē katu'oka, pē pireita pētywer awi. ¹⁰“Jejui 'ga oferap” 'ea jane erowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēē jera'yra 'ga perowiat. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga janee, Jejui 'ga jane erowiarāmū. Jejui Kristu 'ga jejararetea jane 'eramū Janeruwarete 'ga jane katu'oka janetywer awi. ¹¹Nan Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are janee rakue: “Janeruwarete 'ga nomojenosīukari Jejui 'ga rerowiaara 'gā wowase 'gā nekoramū”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹²Aipo kwasiaramū 'ga jane mome'wau najuejue etee. Najudeuramū ore upe etee rūi 'ga 'i aipo 'jau. Judeue'emamū pē nupe nanē 'gā 'i aipo 'jau. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Judeuramū Orejararetea 'ga 'ā, judeue'emamū Pējararetea nanē 'ga nū. 'Ga upe jane jareju'jaju'jawe etee futat. Mama'e esagea 'ga imua janee ojeupe enūjamū. ¹³Ymā te Jueu 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Ojeupe je katu'og ape 'jara 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok”, 'jau Jueu 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū 'ga judeu 'gā katu'oka, ojeupe aipo 'gā 'eramū. Judeue'ema 'gā nanē 'ga ikatu'oka ojeupe aipo 'gā 'eramū nū.

¹⁴Maran sipo ae, 'ga rerowiare'em ire, “je poar ape”, 'jau 'ga upe. Ni'e ekoetea'uweri ae 'ga rerowiare'em ire. Maran sipo 'gā 'ga rerowiaa ewwi 'ga rera renupe'ema? Nuerowiari futari 'gā 'ga, 'ga rera renuwe'em ire. Sipo 'gā maran 'ga rera renupa 'ga amū ojeupe imome'ue'em ire? Nuenuwi futari 'gā

'ga rera 'ga amū ojeupe imome'ue'em ire. ¹⁵ Maran sipo 'gā amū 'ga mome'-wau Jarejuwarete 'ga omonoe'em ire? Nooi futari 'gā amū 'ga mome'wau, Janeruwarete 'ga omonoe'em ire. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā monoi futari Jejui 'ga mome'waukaa kwe pewara 'gā nupe. Ymā te Isai 'ga ka'arana kwasiaari Jarejuwarete 'ga remimonofera 'gā nee rakue: “Esage futat morogyta esage mome'wara 'gā nura”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa Jejui 'ga mome'wara 'gā nee rakue.

¹⁶ Janeruwarete 'ga 'gā amū monou Jejui 'ga mome'wau Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe rakue. A'ere 'gā amū nuerowiari 'ga. Aipo are nanē Isai 'ga ka'arana kwasiaa 'gā nee rakue: “Nuerowiari futari 'ga amū oreje'ega, ki Ku'jyp. Ināinānī'i etee 'gā erowiaa'i”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ¹⁷ A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: Jejui 'ga mome'u renuw ire jane 'ga rero-wiaa jarejemogyau.

¹⁸ A'jea sipo Israeu 'ga juapyrera 'gā nuenuwi Jejui 'ga mome'ua? Naani. Wenup futat 'gā numiamū.

“Najuejue etee futat ywy pewara 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega renuwi.

'Gā je'ega ojemuāina ywy pe”,

'jau Davi 'ga ymā ka'arana kwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Nokwaawi sipo Israeu juapyrera 'gā? Naani. Okwaap futat 'gā. A'ere 'gā niparuerowiariweri 'gā ee. Moisesi 'ga ra'ne Jarejuwarete 'ga je'ega mome'-wau 'gā nupe rakue:

“Anure nipo je judeue'ema mogyi tejemiayuwamū. A'eramū nipo pēē 'gā nerekoayau ee”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

“A'eramū nipo pēē pejemara'neramū 'gā nee. Ni'akwaawi 'gā Jarejuwarete 'ga ree, 'jau nipo pēē 'gā nupe numiamū.

A'ere je te 'gā mogyi tejemiayuwamū, e'i Janeruwarete 'gā”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁰ Isai 'ga nanē okyjawe'em Israeu 'ga juapyrera 'gā nui. Mama'e a'je mome'u awi nanē 'ga okyjawe'em rakue.

“Ymā judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga ree oporokwaawiwere'emamū rakue. A'ere 'gā 'awamū 'ga kwaawi.

Ymā 'gā 'jawe'em rakue: Ku'jywa 'ga emome'u oree, 'jawe'em rakue.

A'ere 'ga 'awamū 'ga jekwaawukari 'gā nupe”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²¹ Israeu 'ga juapyrera 'gā mome'uramū Isai 'ga 'i rakue:

“Janeruwarete 'ga ojekwaawukat Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe numiamū. Wojere'emamū 'ga ojekwaawukaa esaka 'gā nupe.

A'ere 'gā niporenuwiweri 'ga je'eg are. 'Ga ree 'gā jemogyppygiwere'emamū”,

'jau Isai 'ga judeu 'gā mome'wau rakue.

Israeu juapyrera 'gā nee 'ga jemuaēmawet

11 ¹ Israeu juapyreramū ore wi sipo Janeruwarete 'ga poiri? Naani. Nopoiri futari 'ga ore wi. Je judeua. Abraão 'ga juapyreramū je rekoi. Abraão 'ga remyminūmera 'ga, Pējamī 'ga juapyreramū je. ² Nopoiri futari 'ga wemiayuw pyferamū ore wi. Ymā we 'ga oreypy 'gā mū'ēi tekotee 'gā nui

rakue. Ojeupe futat 'ga oreypy 'gā mū'jāu 'gā nui rakue. Ymā 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari Eliasi 'ga 'eawer are rakue. 'Ga 'eawera pekwaap. ³Ymā Eliasi 'ga 'jau rakue: “Kul'jyp. Eneje'ega renupare'ema 'gā eneje'ega mome'wara 'gā wapisipaw etee. Wyra rapyawa miamū 'gā wetypap. A'eramū jete'e futat tekou. 'Awamū 'gā je ree nanē afueweramū nū”, 'jau Eliasi 'ga Jarejuwarete 'ga upe rakue. ⁴A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Naani. Naene etee rūi ereko je rerowiaaramū. Sete miu je rerowiaara 'gā pytuna jemogyi. Nopoiri futari 'gā je rerowiar awi. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa, Pau 'jawa. Sete miu 'gā je ia'gwau mama'e tywer awi”, 'jau Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga upe rakue. ⁵Nan tee futat 'awamū Janeruwarete 'ga judeuramū ore mū a'gui ojeupe. Naruapoi agawewi ore mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat ore ree, ore a'gwau ojeupe. ⁶Wemifutar imū etee 'ga ore mū'jāu ore mogyau wemiayuwamū. Naoreremiapofer are rūi 'ga ore mū'ēi ojeupe. Oreremiapofer are ore mū'ē re amunipo 'ā 'ga ore mū'jāue'm wemifutar imū. A'ere 'ga wemifutar imū etee futat ore mogyi wemiayuwamū.

⁷Ymā Israeu 'ga juapyrera 'gā juejue amuesage futari rakue. A'ere Janeruwarete 'ga namuesagepawi 'gā. Wemimū'ēme'ri 'gā etee 'ga imuesageu ojeupe. Amumera 'gā oporenuwiwere'emamū 'ga je'eg are. ⁸Aipo are 'gā amū ymā ka'arana kwasiari inuga rakue:

“Wemimū'ēe'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomoporenuwiwerukari oje'eg are, 'gā muapyakwafugukare'ema oje'eg are.

'Awamū miamū aipo 'gā naeapoyi 'ga je'eg are. Nojemogypygyi 'gā 'ga ree”, 'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁹Davi 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Maraka 'gā wapo futat Jarejuwarete 'ga muorypawamū numiamū. A'ere 'gā nopoiri futari otywer awi.

A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete maraka pype futat.

¹⁰Janeruwarete 'ga namueapyoukari 'gā mama'e a'je are. Wereko tywerete 'ga 'gā”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa judeu 'gā nee rakue.

¹¹Opoit futat te Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'gā nui? Naani. Opoiraiw etee 'ga 'gā nui. Anure nipo judeu 'gā poiri futari otywer awi. Anure nipo 'gā jemogypygyi Jejui 'ga ree. A'ere Janeruwarete 'ga, judeu 'gā Jejui 'ga ree ijemogypygye'emaue, judeue'ema 'gā mojemogypygyukari Jejui 'ga ree, 'gā katu'oka. Judeue'ema 'gā nesag ire nipo judeu 'gā 'jau: “Kuu. Judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok, 'gā mogyau wemiayuwamū”, 'jau nipo 'gā 'gā nerekoayau 'gā nee. A'eramū nipo 'gā ojewya Jarejuwarete 'ga rerowiara upe. ¹²'Awamū judeu 'gā nojemogypygyi Jejui 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apowe'em 'gā nupe. A'eramū 'ga judeue'ema 'gā mojemogypygyukaa Jejui 'ga ree. A'eramū 'ga 'gā nupe ete mama'e esage apou, Jejui 'ga ree 'gā jemogypygyamū wejue te. Anure te nipo judeu 'gā jewyri Jarejuwarete 'ga rerowiara upe nū. Ojeupe 'gā jewyramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monou ywy pewara 'gā nupe juejue. Ojeupe judeu 'gā jewyr are 'ga mama'e esage monou kwaiwete.

Judeue'ema 'gā katu'okawet

¹³Pēē mū nupe, judeue'emamū pē nupe je judeuramū orojemome'ui. Ymā ako Janeruwarete 'ga je monoi Jejui 'ga mome'wau judeue'emamū pē nupe

ikue. Ajerowiat je aipo are. ¹⁴ Afutat je tepytuna 'gā amū juerekoaya pē nee. A'eramū nipo je a'e are Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā amū nupe. Aipoa je afutarete futat. ¹⁵ Judeu 'gā nui opoiraiw ire, Janeruwarete 'ga judeue'ema 'gā mota'wai ojeupe, Jejui 'ga 'gā erowiarāmū. A'eramū nipo anure te Janeruwarete 'ga judeu 'gā mota'wau ojeupe nū. Judeu 'gā Jejui 'ga rerowiaaw ipe jane tee jareku'i pāwē pāwēnamū jarejemogyau. Sā'ā janeku'ia jarepytuna fera-wamū. Nan tee futat nipo jane jareku'iramū judeu 'gā Jejui 'ga rerowiarāmū.

¹⁶ Y'wa 'ywa jara 'ga sipo y'wa 'ywa rapo jara etee? Naani. Y'wa 'ywa jara 'ga na'ywa rapo jara etee rūi. I'ywarete jara nanē futat 'ga nū, i'a jara nanē nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga judeu ppy 'gā jararetea. Janeruwarete 'ga remiayuwpyfera 'ā ore judeuramū rakue. A'eramū 'ā ore juejue judeuramū 'ga remiayuwamū arajemogyau.

¹⁷ Sā'ā ae y'wa tyma. A'eramū 'ā akā mū osiniga etee. A'eramū 'ā ae ijaramū akā sinigera monoka jui. A'eramū 'ā ijara 'ga awau y'wa 'yw ekoete rakā monoka erua imujaa akā sinigera renawer ipe, akā sinigera 'yw are. Imujar ire akā ojopyyka imonogipyrrera py'rau. Nan tee futat pēē. Judeuramū oreypy Janeruwarete 'ga remiayuwaretea. Oreypy 'gā 'ga ipyyrūmū imogyau wemiayuwamū. A'ere ore mū judeuramū naruerowiari 'ga. A'eramū 'ga werowiare'emamū 'gā amū mū'jāu wemiayuwamū ore wi. A'eramū 'ga judeue'emamū pēē mū mua pē mogyau wemiayuwamū werowiare'ema 'gā py'rau pē mujaa judeuramū oreypy are. A'eramū pēē pejemu'jau oreypy are. ¹⁸ A'eramū ki pēē judeu 'gā ago'wawe'em. Imū'ēmyrera 'gā ago'wawe'em pejememogyau. Pejerowiarai p kasi pejee ne. Najudeu ppy 'gā nūi pē nee imujaripyrrera. Pēē te 'ga pē mujat 'gā nee. A'eramū ki pēē pejerowiaraipe'ema pejee.

¹⁹ Pēē mū nipo 'jau jee: "Janeruwarete 'ga opoit judeu 'gā nui. A'eramū ore 'gā japy'rufera", 'jau nipo pēē numiamū. ²⁰ Nuerowiari te 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'ga a'eramū opoia 'gā nui. A'ere perowiat wejue te 'ga. A'eramū 'ga a'eramū pē mogyau 'gā py'rau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejerowiaraipe'ema pejee. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga pojeupa. ²¹ Werowiare'em are judeu 'gā nereko tywer ire, sipo 'ga judeue'emamū nepē nereko tyweri werowiare'em ire? Judeuramū ore y'wa 'ywa rakārete 'jawewara. Judeue'emamū pēē imujaripyrrera 'jawewara te. A'eramū nipo 'ga pēē nanē pē nereko tyweaete judeuramū orereko tyweawera apyraapa werowiare'em ire. ²² A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa. Ajemuaēm 'ga werowiaara 'gā nee. A'ere 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei. Awamū pēē judeue'emamū 'ga rerowiaa pejememogyau. A'eramū 'ga opota'waramū pē nee. Wesageramū 'ga pē nupe. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire 'ga poiri pē nui, pē mū'jāu wemiayuw awi 'gā mū'ēawera 'jawe etee futat.

²³ Werowiare'em awi 'gā poir ire nipo Janeruwarete 'ga judeu 'gā nerua 'gā mogyau wemiayuwamū nū. ²⁴ Judeue'emamū pēē na'ga remiayuwaramū rūi. Werowiarāmū te 'ga pē mogyi wemiayuwamū. Judeu 'gā te 'ga remiayuwaretefera. Werowiare'emera 'gā 'ga imū'jāu wemiayuw awi. A'ere 'ga werowiaru'jaw ire 'gā mogyau wemiayuwamū nū. Aipoa taetu naayi futari 'ga upe. Sā'ā y'wa 'ywa jara wemimonogera rerura imujara imonokawera rowopyter are nū. A'eramū 'ā ojopyyka aye'em etee te. Nan tee futat 'ga judeu 'gā mogyau werowiaru'jaw ire wemiayuwamū aye'em etee te futat nū.

Jane ree 'ga pota'wa

²⁵ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je mama'e mome'wau pē nupe, pē mueapyoawamū. Janeruwarete 'ga je mu'akwaapa ee. A'eramū je pē mu'akwaapa ee nanē nū. A'eramū pēē pejejerowiaraipe-'ema pejejee etee. 'Awamū Janeruwarete 'ga opoiraipe judeu 'ga nui. Nuero-wiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga poiraiwi 'gā nui. Anure te nipo 'gā 'ga rerowiari nū. 'Awamū pēē judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejejemogyau. Ymā Janeruwarete 'ga judeue'emamū pēē mū pē mū'jāu ojeupe rakue. A'eramū wemimū'ēmera 'gā juejue werowiar ire nipo 'ga ojewya judeu 'gā nupe nū. ²⁶ Aiporamū te nipo judeu 'gā Jejui 'ga rerowiaararetei. Ymā te Isai 'ga aipo are ka'arana kwasiari inuga rakue:

“Anure nipo janetywera moiara 'ga ruri owaēma Jerusareg awi, Siāo 'jaw awi. Aiporamū u'aaw ipe nipo 'ga judeu 'gā katu'oka.

'Gā tywera moiā Jako 'ga juapyrera 'gā nui.

²⁷ Janeruwarete 'ga 'jau judeu 'gā nupe:

Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i judeuramū pē nupe rakue:

‘Anure nipo je pētywera moiri pē nui’, 'jau ako je ikue.

A'eramū je pētywera moiā pē nui te'eawer imū etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga rakue”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²⁸ Judeuramū ore mū Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramū Janeruwarete 'ga amara'neramū aipo 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau: “Naje rerowiari pejepe. A'eramū je tepoiraipe pē nui tejerowiarukaawamū judeue'ema 'gā nupe”, 'jau 'ga werowiare'ema 'gā nupe. A'eramū 'ga opoiraipe 'gā nui. Aipoa esage judeue'emamū pē nupe. A'etea Janeruwarete 'ga judeuramū oreypy mū'jāu ojeupe rakue. Nomoka'jami 'ga 'gā. A'eramū 'ga 'gā juapyrer awi opoikatu-we'em. ²⁹ Ymā Janeruwarete 'ga judeuramū oreypy mū'jāu ojeupe rakue. “Pēē 'ā je amū'ē imogyau tejemiayuwamū. Mama'e esage tomono pē nupe 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga weatee'emamū futat wemimū'ēmera 'gā nui. Oreypy 'gā nee 'ga reatee'emamū futat ore wi. ³⁰ Ymā te judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega nepeenuwi rakue. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga jemuaēmi pē nee. Judeu 'gā wenuwe'emamū Janeruwarete 'ga jemuaēmi pē nee. ³¹ 'Awamū judeu 'gā nuenuwi futari 'ga je'ega. A'etea nipo anure 'ga 'gā nee ajemuaēm nū. Pē nee ajemuaēmawera 'jawerimū etee futat nipo 'ga 'gā nee ajemuaēma nū. ³² Janeruwarete 'ga 'jau janee najuejue etee futat rakue: “Nuenuwi 'gā jeje'ega. Mama'e tywera 'gā wapo ajemogyau. A'eramū je 'gā mogyau ifaripyrrera 'jawewaramū futat. 'Ga tywera 'gā nerekou”, 'jau 'ga rakue. A'eramū 'ga 'jau “Tajemuaēm 'gā nee 'jau”, 'jau 'ga janee rakue.

³³ A'jea futat Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree. Ekoay te nipo janereapyo katui we 'ā jane 'ga ree. 'Ga 'akwaap, 'ga remikwaap. Mīmera jane nik-waakatupawi. 'Ga remiaporam are nanē jane jarejeapyoe'emamū nū. ³⁴ Ymā Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue:

“Awŷja sipo Janejararete 'ga rea'awa okwaap?

Naani. Nitywi 'ga amū.

Awŷja sipo 'ga mul'jau mama'e are?

Naani. Nitywi futari 'ga mul'jara 'ga amū nū'ū”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

³⁵ Jo 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Awŷja sipo mama'e omono Jarejuwarete 'ga upe omeptyawamū?

Naani. Nitywi 'ga amū”,

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

³⁶ Janeruwarete 'ga futat mama'e wapopap rakue. Nitywi futari 'ga remia-poe'ema. 'Awamū miamū 'ga ojejukau mama'e are. Ojeupe futat 'ga mama'e apoi rakue. Ojeupe futat 'ga mama'e mogyau rakue. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. Jareojere'emamū futat ki 'ga muorypa ee.

Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'e

12 ¹ Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree, a'e je pē nupe tekou. A'eramū je a'eramū 'jau tejewireramū pē nupe, tejenyramū pē nupe nanē je 'jau nū: Sajemogy Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū 'jau. Sā'ā janepy 'gā weymawa mū monoa 'ga upe, 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'awamū jarejemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū, mama'e apou 'ga upe 'ga muorypawamū. Aipoa jane iapoa 'ga muekōēāina jane ree. ² 'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe kasi pejemogy ne. 'Gā nee kasi pejemu'e ne. 'Gā 'jawe kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga upe ki pe'je: “Eje'jawe je muea'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp”, pe'je ki 'ga upe. Aipoa 'ga iapo-ramū nipo 'ga remifutara pekwaap. Aipoa esage 'ga upe. Aipoa 'ga muorypa. Mīmēra pēē ikwaapa. ³ Janeruwarete 'ga 'ā opājē mua jee, je mogou oje'ega mome'waramū pē nupe ikue. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Peje-rowiaraip kasi pejee etee ne. “Je te 'ā jeresage 'gā apyraapa”, pe'je kasi ne. Jarejuwarete 'ga rea'ara 'jawe pēnea'at pejee. Werowiaramū 'ga opājē mua pē nupe ojeupe pē moporowykyawamū. A'eramū ki pēē pejejeupe 'ga remi-murer imū mama'e esage apou 'ga upe. 'Ga pē poaa mama'e apo are. A'eramū ki pēē 'jau: “Natejeteē rūi je mama'e apoi. Janeruwarete 'ga je poat mama'e apo are”, pe'je ki.

⁴ Peesak jarejetea. Majepei teewara 'jawe futat janeretea. A'ere mukūi janereaa, mukūi janenamīa, mukūi janepoa, mukūi janepya. Jarepou 'ā jane mama'e apou. Jarepyu 'ā jareatau. Jarejeau 'ā mama'e resaka. Jareapyau 'ā mama'e renupa. Naaju'jaju'jawe ete rūi futat 'ā oporowykyau. ⁵ Nan tee futat jane Jejui 'ga rerowiaramū. Kwaiwete jane. Najareju'jawe ete rūi jane mama'e apoi. Jejui 'ga ree jarejemujar ire jane jarejemogyau majepei 'ywe-teewara 'jawe futat. ⁶ A'ere jane najareju'jawe ete rūi mama'e apoi. Opājēa Janeruwarete 'ga imua janee, mama'e apoukaa janee. Oje'ega 'ga imome'-waukaa jane mū upe. A'eramū jane jarejeupe 'ga remimurer imū, 'ga je'ega mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ⁷ Jane mū upe 'ga mama'e apoukaa 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'eramū jane, 'ga rerowiaramū mama'e apou 'gā nupe. Jane mū upe 'ga 'gā mu'jaukaa mama'e are. A'eramū 'ga rerowiaramū jane 'gā mu'jau mama'e are. ⁸ Jane mū upe 'ga 'gā muapyterātāukaa. A'eramū jane, 'ga rerowiaramū, 'gā amū muapyterātāu mama'eay upe. Jane mū upe 'ga mama'e monoukaa. A'eramū jane, jarejakate'eme'emamū, mama'e monou 'gā nupe. Jane mū 'ga imogyau 'wyrīaramū 'gā nupe. A'e 'gā ojejukau esage 'gā nee. Jane mū upe 'ga ojopoarukaa mama'e apo are. A'eramū aipo 'ga 'gā poaa aku'iramū.

⁹ A'jea futar iki pēporomutat pejejemogyau pejejee. Pejejotywera kasi pefutar etee pejejemogyau ne. Pejemu'e ki mama'e esage apoara 'gā nee.

¹⁰ Jejui 'ga rerowiaaramū 'ā pejemogy. A'eramū pēē pejejemujaa pejejemogyau pejejee rail'i. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejee. Pejepojekuka esageramū ki pejejee pejejemogyau. ¹¹ Pēwewue kasi pejejemogyau ne. Pejepokagamū ki pejejemogyau. Jarejararete 'ga upe pejejorywamū pejeporowykyau. ¹² Anure nipo jane oi jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū ki pēē pejejorywamū pejejemogyau. Pejejeupe mama'eay jesaukaramū, pejeapyterātānamū jupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau. ¹³ Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. Muku awi Jejui 'ga rerowiaara 'gā nuramū pēē 'gā mua pejejog ipe.

¹⁴ Pē nee iporomutare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete. Pejereko tywaramū pēē pejeje'ega etee pemono Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. “Mama'e esagea emono je rereko tywearera 'gā nupe”, pe'je ete ki 'ga upe 'gā nee. “Ereko tywet 'gā je ree”, pe'je kasi ne.

¹⁵ 'Gā amū norywamū ki pēē 'gā neruorypa. 'Gā amū joo'oramū ki pēē 'gā nerajaa'wau. ¹⁶ Pejepota'wa pāwēnamū etee futat ki pejejee. Pejerowiaraip kasi pejejee etee ne. Ajemogy tywe'ri ma'e 'gā neewe futat pejeporomutaramū pejejemogyau. “Je te 'ā i'akwaap ma'ea 'gā apyraap”, pe'je kasi ne.

¹⁷ Pejejeupe 'gā amū mama'e tywera apo re miamū nanē pejejepyke'ema mama'e tywera apowe'em 'gā nupe. Mama'e esagea etee pēē iapou 'gā nupe. A'eramū pē nesakara 'gā pē ago'wawe'em. ¹⁸ 'Gā mueue'em futat. Pejepy'ata'waramū etee futat 'gā nee. 'Gā amū pejemueramū pejepota'wa esageramū etee 'gā nee. ¹⁹ 'Ga amū mama'e tywera pejejeupe iapo re, pēē pejejepyare'ema. Tene Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyat, 'gā nerekou tyweaete pē nee. A'eramū pēē pejejepyare'ema 'gā nui. Ymā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue:

“Je te aepyat pēē, pē nupe 'gā mama'e tywera apo re.

Je te 'gā areko tywerete pē nee, e'i Janeruwarete 'ga”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū ki pēē pejejepyare'ema, a'e je 'ā pē nupe.

²⁰ Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futar iki mama'ea peapo, 'jau je pē nupe.

“Pejejee iporomutare'ema 'gā py'arayparamū pēē mama'e monou etee 'gā nupe, 'ga mojemī'waa.

'Ga 'yuwejamū pēē 'y monou 'gā nupe. A'eramū 'ga ojeupe mama'e esagea pēē iaporamū ojenosōu wemiapo tywer are”,

'jau 'ga amū ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

²¹ Pejereko tywearera 'gā motesirūgatue'em, pejejepyke'ema. Pejejeupe 'gā mama'e tywera aporamū mama'e esagea etee iapou 'gā nupe. A'eramū 'gā ota'waramū pē nupe.

Peje'wyrriara je'ega peenup

13 ¹ Peje'wyrriara 'gā je'ega ki peenuw ete pejejemogyau. Janeruwarete 'ga te 'gā mogy 'wyrriaramū pē nupe. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa etee futat pejejemogyau. ² 'Gā je'eg are pejeporenuwiwere'em ire nipo pēē Jarejuwarete 'ga je'eg are nanē pejeporenuwiwere'emamū nū. Janeruwarete 'ga futat 'gā omogy 'wyrriaramū janee. A'eramū 'gā je'ega renupare'ema

'gā Jarejuwarete 'ga je'ega nanē enupe'ema nū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā je'ega renupare'ema 'gā nerekou tyweaete. ³ A'eramū pēē pejereko tywer awi pejejea'gwau mama'e esagea ete iapou. Mama'e esage apoara 'gā nokyjei o'wyriar awi. Mama'e tywera apoara 'gā te okyje o'wyriara 'gā nui, o'wyriara 'ga wereko tywer awi. Mama'e esagea etee iapo re pēē pejekiya-we'em peje'wyriara 'gā nui. Mama'e esagea pēē iapo re nipo 'gā 'i pē nupe: “Mama'e esagea etee peapo”, 'jau nipo 'gā pē nupe. ⁴ Janeruwarete 'ga te 'gā omŷi 'wyriaramū pē nupe, pē poaawamū. A'ere mama'e tywera apo re, pekyje peje'wyriara 'gā nui. A'jea futat nipo 'gā mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweri. Janeruwarete 'ga remimogyfera 'gā te 'ā 'wyriaramū pē nupe. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporowykyau. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tywerukaa 'gā nupe. ⁵ A'eramū ki pēē peje'wyriara 'gā je'ega renupa etee. Najarejereko tywer are etee rūi jane 'gā je'ega renui. “Jare'wyriara 'gā je'ega renuwa te esage” 'ea jane sikwaap. A'eramū jane 'gā je'ega renupa.

⁶⁻⁷ Janeruwarete 'ga 'gā mŷina 'wyriaramū janee. A'eramū 'gā oporowykyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane ka'aranūū monou 'gā nupe jarejeupe 'gā enūjamū 'gā mepyau. Pepojeup peje'wyriara 'gā.

Pēporomutar iki pejejuee

⁸ Pejejauī mama'e mū mua pēē kamēsiēte imepyau pejejaupe. A'eramū 'ga 'jawe'em: “naje mepyi 'ga”, 'jawe'em. Pejomama'e mepye'ema rerekoukare'ema pejejaupe. Pejeporomutaramū pejejemogyau pejejuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega wenup katu katu ajemogyau. ⁹ Ymā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiairi inuga janee rakue:

“Peko awi pejejemirekoe'em are. Kūjānamū nanē pejekowe'em pejemene'em are.

Peporojuka awi. Pemunarū awi mama'e are.

Pejejokaraemā futare'ema pejejemogyau”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Enuw ire pēē pejeporomutaramū tāmējē pejejuee pejejemogyau. A'ere naaipo etee rūi 'ga je'ega.

“Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat.

Pejereko esage 'jawe etee futat pēē pejejuerekou esage”,

'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

¹⁰ Aipoa 'ga je'eg imū pejejuee pejeporomutar ire, pēē 'ga je'ega renupa katu katu. Ajuee iporomutat ma'e 'gā nuapoi mama'e tywera ajaupe.

¹¹ Ko futat nipo iwaēmi ja'wyja'wy Jejui 'ga jewyawa upe. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejuee. Pejejuerekou esage pejejemogyau. Ajuee iporomutare'ema 'gā oset ma'e 'gā 'jawe. “Ko futat nipo Jejui 'ga jewyri ja'wyja'wy janee” 'ea 'gā ikwaape'ema. Oset ma'e 'jawe 'gā ajemogyau, wapyak-wafuge'emamū. A'eramū kasi pēē oset ma'e 'jawe peko ne. Peje'akwaawamū pejejemogyau Jejui 'ga rur are. 'Ga rerowiar ppyramū jane 'jau jarejaupe: “Niporomukui nipo 'ga ruawa”, 'jau ako jane jarejaupe ikue. Nuri we 'ga. A'eramū je 'jau pē nupe: “Ko futat nipo 'ga ruri ja'wyja'wy”, 'jau je pē nupe. Jane rerawau nipo 'ga ywag ipe jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi

futat. ¹² Peesak futat 'ā ppytunimū wata ma'e 'jawewara kwaiwete mama'e tywera apoa. A'e are jane Jejui 'ga jewyt ja'wyja'wy kwaapa. Mama'e tywera mateepapa 'ga 'ua. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete nipo 'gā jemogyarū'emawer are. Sā'ā kwara pora ppytuna mateepawa. Nan tee futat 'ga mama'e tywera apo mateepapa 'ua. 'Ga rur ire nipo 'gā mama'e tywera apou'jape'ema futat. A'eramū ki jane a'jea futat jarepoia mama'e tywera apo awi. "Au'je ki mama'e tywera apo re", 'jau je pē nupe. Sā'ā jefaruuā itajuaity rerekōa ojea'gwawamū ajuka awi. Nan tee jane mama'e esage etee siapo jarejea'gwawamū jarejereko tywer awi jarejea'gwau. Mama'e esagea etee iapo re Janeruwarete 'ga jane rerekou tywere'em. ¹³ A'eramū ki jane jarejemogyau esage. Kawīajaiwa rykure'ema jarejemogyau. A'eramū pēē pejejeawrywe'emamū pejejemogyau. Jarejemirekoe'ema kūjā are jarekowe'em. Kūjāmera nanē okowe'em omene'em are nū. Jarejamuewe'em mama'e are. Jarejuerekoayawe'em nanē jarejuee nū. 'Arimū wata ma'e 'jawe peko. ¹⁴ Au'je mama'e tywera apo re, pejejemifutar ymaner imū etee. Jejui Kristu 'ga 'jawe futat pejemogy, mama'e esagea etee iapou.

Pejuago'o kasi ne

14 ¹ Amumera 'gā Jejui 'ga rowiaara 'gā amū nipo weapyo katua'ne'e-mamū 'ga remifutara apo are. "Ma'ja te Jejui 'ga afutat jane iapoa?" 'jau nipo 'gā ajemogyau. A'e 'gā pēē imua etee futat pejejepype, 'gā mueue'em futat nanē nū. ² "Janeruwarete 'ga mama'ea wapo janee janeremi'uramamū", 'jau nipo pēē pejejemogyau. A'ere nipo eapyo katua'ne'ema 'gā amū 'jau: "Na'ui ae wyro'oa. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe", 'jau nipo 'gā amū ajemogyau. ³ Ma'eramū sipo ajee pēē wyro'o 'waramū wyro'o'ware'ema 'gā peago'o pejejemogyau wyro'oa 'gā i'ue'emamū? Wyro'o 'ware'emamū nanē sipo pēē ma'eramū 'gā ago'wau wyro'oa 'gā i'uramū? Naani. Pejamue awi nanuar are. Janeruwarete 'ga te 'gā omogy wemiayuwamū. ⁴ Janeruwarete 'ga janejararetea. Ma'eramū sipo pēē 'ga remiayuwamū ago'wau? Napēnemaiyuwa rūi 'gā. Ujara 'ga upe te 'gā mama'e apoi. Mama'e esagea 'gā iaporamū 'gā jara 'ga 'jau 'ga upe: "Mama'e esage peapo jee", 'jau 'ga 'gā nupe. Mama'e tywera 'gā iaporamū 'gā jara 'ga 'jau 'gā nupe: "Aipo eneremiapofera mama'e tywera jee", 'jau 'ga 'gā nupe. Janeruwarete 'ga wemiayuwā 'gā poaa mama'e apo are. A'eramū 'gā oporowykyau esage 'ga upe.

⁵ Pēē mū nipo 'jau: "Awamū 'araiwa. A'eramū jane jareporowykyawe'em 'awa 'ara rupi", 'jau nipo pēē mū pejejaupe. A'ere nipo amumeramū pēē mū 'i: "Naani. Nananūi. Aju'jaju'jawe etee futat 'ara", 'jau nipo pēē mū pejejaupe. "Na'araiwa rūi 'awa 'ara" 'jaramū ki peporowyky etee futat jupi. Pejamue ekoete kasi nanuar are we ne. "Araiwa 'awa 'ara rupi" 'jara 'gā nanē peporowykyramū pē mueue'em nanē ee nū. ⁶ Awamū 'araiwa 'jara 'gā "Jarejuwarete 'ga pojeupawamū nipo ore iapo", e'i 'gā. A'eramū pēē 'gā nesaka etee futat nan 'gā jemogyramū. Wyro'o 'wara 'gā wyro'o 'wau Jarejuwarete 'ga muorypa aipoa wyro'o 'u are. Wyro'o 'ware'ema 'gā nanē wemi'u are Jarejuwarete 'ga muorypa nanē nū. ⁷⁻⁸ Mama'e apou 'ā jarejemogyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee futat jane mama'e apou. Jaremanūme'ēwe jane mama'e apou 'ga muorypawamū. Jane manū re nipo tekotee 'gā 'ga muorypa jane ree.

⁹Janejararete 'ga, Jejui 'ga oferapa etee amanū awi rakue, Janejararete-ramū ako ma'eramū rakue. Najuejue etee futat 'ga akou Janejarareteramū 'ga. Ajemogy ma'eramū jane upe, amanū ma'efera 'gā nupe 'jau 'ga akou rakue. ¹⁰Ma'eramū sipo ajee pēē pejepyutuna 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā peago'o ekoete pejemogyau? Naani. Pejuago'o awi 'gā. Janeruwarete 'ga te jane kwaap. Wowase ae majatykaaw ipe te 'ga 'i jane mū upe: “Nia'wyri enemiapofera jee”, 'jau nipo 'ga jane mū upe. Amumeramū nipo 'ga 'jau janee: “Esage eneremiapofera”, 'jau nipo 'ga janee. A'eramū jane “nia'wyri enemiapofera”, 'jawe'em jarejaupe. Wemifutar imū mama'e apoara 'gā nipo 'ga imojo'oka wemifutare'em imū mama'e apoara 'gā nui. ¹¹Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue:

“Je te 'ā okoeteete ma'ea. Anure nipo ywy pewara 'gā juejue futat wapyka wenupy'āu je rowase ajemogyau je pojeupawa resaukaawamū.

A'e pype nipo 'gā 'i jee: A'jea futat. Ene etee futat Oreruwareteramū ereko, 'jau nipo 'gā ajuemianuwamū jee”,

'jau 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue.

¹²A'eramū jane a'eramū jarejemome'wau Jarejuwarete 'ga upe. Jarejekwawera jane imome'wau 'ga upe. Nimome'ui jane jarepytuna 'ga rekwawera ete.

¹³A'eramū ki jane jarejuago'wawe'em.

Peapo awi mama'ea pejepyutuna 'gā motywerukaawamū. Pēneko esage resaga te pēpytuna 'gā nomotywerukari. ¹⁴Jarejararete 'ga ree je tejemujaa ikue. Ma'eramū 'ā je 'ga remifutara kwaawi. A'eramū je 'jau pē nupe: Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū janee numiamū. A'ere 'ā ae juawyawyi te. “Tejemi'ue'ema 'ua nipo je motywet Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gā nupe ia'wyre'ema futat. ¹⁵A'eramū pēē aipo 'jara 'gā mu'arasige'ema nanuar are. Mama'e 'u enune nipo pēpytuna 'ga amū 'jau pē nupe: “A'ga mama'e 'ua nia'wyri Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gā pē nupe. Aipo pejejeupe 'ga 'eramū pēē i'wawe'em futat 'gā neape. Kasi a'e pe 'gā jane kwaukat Jarejuwarete 'ga upe “janeremi'ue'ema 'waukaa janee” 'gā 'i pē nupe ne. Nanuara pēē iapo re pejejakwaukaa a'jea futat. Nepēporomutari futari poromū pejepyutuna 'gā nee. Napē katu'okawamū etee rūi Jejui 'ga manūi. Pēpytuna 'gā katu'okawamū nanē futat Jejui 'ga manūi rakue. A'eramū ki pēē mama'e apowe'em pejepyutuna 'gā motywerukaawamū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁶“Mama'e esagea etee je aapo”, 'jau nipo pēē pejemiapofer are. A'ere nipo 'ga amū pēnemiapofera resag ire 'jau: “Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā. A'eramū pēē 'gā neape iapou'jape'ema. A'eramū nipo 'gā pēnemiapofer esage kurape'ema. ¹⁷Janeruwarete 'ga jane'wyriararetea. Najarejemi'u are rūi jane jemogyi 'ga remiayuwamū. 'Ga remifutar imū mama'e apoararete jane jemogyi 'ga remiayuwamū, jane mopy'ata'wau, 'ga 'Agesagea jane maku'iu. ¹⁸Nan jarejemogyau jane mama'e apou Jejui 'ga remifutar imū. Aipoa jane iapo re Janeruwarete 'ga worrywamū jane ree. Jane resakara 'gā nanē 'jau nū: “Mama'e esage aipo 'gā wapo”, 'jau nipo 'gā janee ojemu'jau jane ree jane resag ire.

¹⁹Ma'eramū ki sajemogy esage futat jarejekukau esage jarejuee. Aipo apo re nipo jane jarejekoty'aa esage jarejuee. Jarejopoaa esage 'jau aipo pyu. Jane jarejomojemogypygyukaa Jejui 'ga ree. ²⁰Janeruwarete 'ga Jejui 'ga

rerowiarukaa janepytuna 'gā nupe. A'eramū pēē a'eramū 'ga rerowiar awi 'gā momoirukare'ema 'gā nemi'ue'ema 'u are. Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū pē nupe numiamū. A'ere jane jarepytuna 'gā motywerukari Jarejuwarete 'ga upe 'gā nemi'ue'ema 'gā nupe i'uukar ire. Nia'wyri nanuara. ²¹A'eramū jane mama'e 'wawe'em nanuara 'gā neape jarejemogyau, “wyro'o 'ua je kwaukat je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gā neape. “Y'waynana rykura nanē je kwaukaa 'ga upe nū” 'jara 'gā neape nanē i'wawe'em nū. ²²Pēē mū nipo 'jau: “Nitywi futari i'upyre'ema jee”, 'jau nipo pēē. A'eramū pēē etee futat i'wau pejemogyau pejeapyakawe'em 'gā nee. 'Gā nowase te kasi ajee pe'u ne. “Pe'u etee” 'jawe'em nanē 'gā nupe 'gā mueue'em ne. Jarejuwarete 'ga upe etee pejeporogytai 'gā nee. “Jarejuwarete 'ga upe etee je esage ma'e apoi” 'jara 'gā aku'iramū akou. Nojenosī futari 'ga Jarejuwarete 'ga wi. ²³“Aipo 'u re sipo je jemote'ari Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gā ojekwau futat Jarejuwarete 'ga upe aipo 'u re. Nokwaawi 'ga Jarejuwarete 'ga remifutara aipo are. A'eramū 'ga aipo 'u re ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe. “Aga nojemotyweri Jarejuwarete 'ga upe” 'e re jane mama'e apou. A'eramū jane jarejemotywere'ema 'ga upe.

Jejui 'ga ree pejemogypygyk

15 ¹Jane Jejui 'ga ree ojemogypygygarete ma'eramū ki jane 'ga ree ojemogypygi ma'e 'gā poaa 'ga ree 'gā mojemogypygyg are. A'eramū futat 'gā moywyrafena 'ga rerowiar are. Jarejee etee kasi janerea'ar ine. ²Jarepytuna 'gā nee nanē ki janerea'at jarejemogyau. “Maran je tepytuna 'ga poaa, 'ga mojemogypygygukareteu Jejui 'ga ree?” 'jau ki jane jarejeupe, jarejea'aramū 'gā nee. A'eramū jane jarejemogyau esage mama'e apou 'ga nowase Jejui 'ga ree 'gā mojemogypygygukaawamū. ³Naojetee rūi Jejui 'ga rea'aramū. Naojemuorypawamū ete rūi 'ga mama'e apoi, 'Uwarete 'ga je'ega 'gā enupa. 'Ga rerekou tyweaete agawewi 'gā. A'etea 'ga 'Uwa 'ga je'ega wenup. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

“Ene kurapa 'gā je nanē je kurapa nū, Kiapi'ni”,

'jau 'ā 'ga je'ega 'upa ka'aran are ojekwasiaa rakue, Jejui 'ga kurapawer are futat 'ga inuga rakue.

⁴Naokwasiarukat tee rūi Janeruwarete 'ga ka'arana 'gā nupe rakue. Wemi-futar are jane mu'jawamū te 'ga ka'arana kwasiarukari inugukaa 'gā nupe rakue. Imogytaramū jane jarejemu'jau mama'eay upe jareapyterātā are. 'Ga je'ega rerekwara ka'arana jane imogytaa jane maku'iu jane mogyau. A'eramū jane 'ga pyri jarejemogy rapesaka jarejemogyau. ⁵⁻⁶Jarejuwarete 'ga upe teje-ega monou te'yina pē nee: “Ene te 'ā Oreruwaretea, Kiapi'ni. Ene te 'ā ore muapyterātā ape mama'eay upe. Ene te 'ā ore maku'iu mama'e are. A'eramū ki ene eja'yra 'ga rerowiaara 'gā mogyau majepe i'weteewara 'jawe”, 'jau je Jarejuwarete 'ga upe pē nee. Majepe i'weteewara 'jawe pejemogyramū nipo pēē mama'e apou Jejui Kristu 'ga 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga muorypa, Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga Ruwarete 'ga muorypa pejeju'jau'jawe etee futat.

⁷Jejui Kristu 'ga oporomutaramū pē nee. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejemogyau pejejee. Jejui 'ga pejefutara 'jawe ete futat pejafutat. Aipoa aporamū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. ⁸Ymā

Janeruwarete 'ga 'jau judeu ypy 'gā nupe rakue: “Anure nipo je tejemipyyrū-mera 'ga muri pē nupe pē katu'okawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eferupi te futat aje lā 'ga wa'yra 'ga muri 'gā nupe. “U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi”, 'jau jane jarejeapyoramū ee. ⁹Jejui 'ga mura Janeruwarete 'ga muorywukaa judeue'ema 'gā nupe. “Ene te lā erejemuaēm ore ree. Ma'eramū lā eja'yra 'ga eremut ore katu'okawamū”, 'jau judeue'ema 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Ymā 'ga amū ka'arana kwasiari aipo are rakue: “Anure nipo je maraka'agi ene upe judeue'ema 'gā pype.

'Mama'e esagea ereapo jee. A'eramū je ene muorypa ee', 'jau je temaraka'aga ene upe”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹⁰Aipo are wējēmī futat 'ga amū ka'arana kwasiaa rakue:

“Janeruwarete 'ga judeu 'gā amū'ē ypy imogyau wemiayuwamū.

'Gā netee futat judeue'ema 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹¹Aipo are wējēmī futat amū 'upa nū:

“Judeue'emamū nanē ki pē Jarejuwarete 'ga muorypa.

Najuejue etee futat ywy pewaramū 'ga muorypa”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

¹²Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Anure nipo Jese 'ga juapyra 'ga amū ruri pē nupe. Judeue'ema 'gā

'wyraramū nipo 'ga akou.

Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ywag ipe, 'jau nipo judeue'ema 'gā 'ga upe”,

'jau Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga ee rakue.

¹³Janeruwarete 'ga ojeapesagukaa janee. Anure ojepyri jarejeroo jane iapesaka jarejemogyau. Afutat je 'ga pē maku'ia. 'Ga pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū. Werowiarāmū nipo 'ga aipo apou pē nupe. U'agesage pājē mū 'ga ojee pē mojemogypygyukaa tāmējē. A'eramū nipo pē pejejerowiaa ojepyri 'ga pejejeroo are.

Paulo 'ga remifutat

¹⁴Pē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pē jerenyra 'jawe nanē nū. Pejepota'wa esageramū a'e pejejemogyau pejejee. Aipoa je ikwaapa. Peje'akwaawamū nanē a'e pejejemogyau nū. A'eramū pē pejejamu'akwaaparāmū mama'e are. ¹⁵Aipoa a'jea futat. A'etea je ka'arana kwasiaa mama'e are pē muea'aawamū. Tejenosōue'em futat je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. ¹⁶Janeruwarete 'ga je mogou Jejui 'ga upe oporowyky ma'eramū. Judeue'emamū pē nupe 'ga je monoi Jejui 'ga mome'waukaa pē nupe. A'eramū je pē mul'jau 'ga ree tekyja-we'em: Jejui 'ga pē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pē katu'oka pē mogyau wemiayuwamū. U'agesagea 'ga imua pē nupe, pē muesageawamū ojeupe, 'jau je pē nupe. 'Ga 'Agesagea pē muesage re 'ga worrywamū 'ūina pē nee. ¹⁷Jejui Kristu 'ga ree je jemujari. A'eramū je tejerowiaa Jarejuwarete 'ga upe teporowyky are te'īina. ¹⁸A'eramū je 'ga upe teporowykyawera mome'wau pē nupe. Tejenosōue'em je imome'wau pē nupe. Natejetee rūi je porowykyi 'ga upe. 'Ga te je moporowykyukat ojeupe. Jejui 'ga je mogou judeue'emamū pē nupe, 'Uwa 'ga je'ega renuwukaawamū pē nupe ikue. Te'eawer imū nipo je

'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Tejemiapofer imū nanē nipo je 'ga rerowiarukaa pē nupe nū. ¹⁹U'agesagea 'ga imua jee. A'eramū je 'ga pājē mū aeremiapoe'ema apou. A'eramū 'gā aipo resag ire 'ga rerowiaa. Amunawa moyka je tewau tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga mome'u pyrugī ikue. A'e awi je tewau 'ga mome'wau tekou 'gā nupe amuna'wi pe. Amuna'wi moyka 'ga mome'wau ikue. Tewau tewaēma Iliria ka'a pe. A'eramū je Iliria ka'a pewara 'gā nupe nanē Kristu 'ga mome'wau ikue. ²⁰Kristu 'ga ree jeporomome'uweramū 'ga rera renupare'ema 'gā nupe. Nafutari je 'ga mome'uawera amunaw ipe etee 'ga mome'ua tekoa 'ga amū py'rau nū. Najeporomome'uweri je 'ga rera renupara 'gā nupe ete. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe 'ga mome'u are te jefuweramū. ²¹Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa ee rakue:

“Ga rera renupare'ema 'gā nanē 'ga rera wenup futat nū.

'Ga rera kwaapare'ema 'gā nipo 'ga rer are eapyo nanē akou”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²²Ma'eramū je 'ā nooa'nei pē pyri. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe ra'ne je oi 'ga mome'wau. ²³⁻²⁴Auwara 'gā nupe je Kristu 'ga mome'wau'jau'japa. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Ymā we jeparuesagiweramū pē nee. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Anure nipo je oi Espājā ywy pe. A'eramū je tewaw ipe Roma pe tekotekou'i tepytau ra'ne. Pejejepype je rekoramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. A'eramū nipo pēē mama'e mua jee jeremirerooramū je poaawamū.

²⁵A'ere je nooi we. Jerusareg ipe ra'ne je oi, Jarejuwarete 'ga remiayuwā 'gā poaawamū. ²⁶Masetoni ywy pe Jejui 'ga rerowiaara 'gā ka'aranūū pe muri jee Akaja ywy pewara 'gā netee ai'i, Jerusareg ipewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. Jerusareg ipewara 'gā amū nitywi futari mama'e pyu. A'eramū kwe pewara 'gā ka'aranūū mua 'gā nupe 'gā poaawamū. A'eramū je a'e rerawau Jerusareg ipe 'gā nupe. ²⁷Wemifutar imū etee futat 'gā oka'aranūū majatykau 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'ea 'gā nemiapoa esage futat. Judeu 'gā futat Jejui 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe rakue. A'eramū 'awamū judeue'ema 'gā ka'aranūū monou judeu 'gā nupe 'gā poaawamū. Aipoa esage futat. ²⁸A'eramū je 'gā ka'aranūū rerawau 'gā nupe. 'Gā nupe eroo ejar ire te nipo je oi Espājā ywy pe. Tewaw ipe nipo je tepytawaipa pē pyri. ²⁹Pē nupe tewaēm ire nipo je tejeupe Jejui 'ga remiapofera mome'wau pē nupe. Pē pype je rekoramū nipo Kristu 'ga mama'e esage apou'jau'japa janee.

³⁰Jejui Kristu 'ga janejararetea. 'Ga ree jane jemogypygyi jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jarejafutarukaa janee. A'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree, je poaawamū. ³¹“Ea'gu ki Paulo 'ga ejerowiare'ema 'gā nui Judeja ywy pewara 'gā nui, Kiapi'ni. Ejerowiaara 'gā emaku'lukat Jerusareg ipe Paulo 'ga remireroofer are. Judeue'ema 'gā ka'aranūū are ene 'gā maku'iu”, pe'je ki 'ga upe pejeje'ega monou 'ga upe je ree.

³²Aipoa Jarejuwarete 'ga iapo re nipo jeku'iramū tewaēma pē nupe. Pē pyri Jarejuwarete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē pyri. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. ³³Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'waara mama'e are. Pē pype 'ga rekoa je ifutaa tekou. A'jea futat je'ea.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

16 ¹Anurenure'i nipo janerenyra ēē, Fepe ēē oi pē pyri. Jarejuwarete 'ga upe ēē porowykyi Sēkreja 'jaw ipe, Jejui 'ga rerowiaara 'gā

poaaramū. ² A'eramū ki pēē pejejeupe ēē waēmamū pēē ēē monou pejejog ipe. Jarejararete 'ga pejejeupe iwaēma 'jawe futat pēē ēē rerekou ēē monou pejejog ipe. Nanuara ki Jarejuwarete 'ga remiayuwamū siapo jarejaupe. Jejui Kristu 'ga upe ēē porowykyi. A'eramū pēē ēē poaa, mama'e monou ēē upe ēē ifutaramū. Ymā ēē je poari ai'i. Tekotee 'gā nanē ēē ipooa nū.

³ Prisira ēē upe je teje'ega rerooukari ēē futaa. Ēēmena 'ga upe nanē nū, Akira 'ga upe nanē je imonou nū. Je pyri futat 'gā neko oporowykyau Jejui Kristu 'ga upe ikue. ⁴ Gā futat je jukaukare'ema ikue, je a'gwau ikue. 'Gā etee ojejukaukaa werewi je a'gwaaw ipe ikue. A'eramū je teku'iramū 'gā nee, 'gā mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū judeue'ema 'gā nanē aku'iramū 'gā nee nū, 'gā je a'guawer are nū. "Au'jete pea'gu Paulo 'ga rakue", 'jau 'gā 'gā nupe je ree. ⁵ Akira 'ga rog ipe kwaiwete 'gā jatykai Jarejuwarete 'ga muory-pawamū. A'eramū je 'gā nog ipe ajatyka ma'eramū 'gā nupe nanē teje'ega monou 'gā futaa nū.

Ipeneto 'ga jejekoty'aawaretea. 'Ga ra'ne Jejui 'ga rerowiaa Asia ywy pe ikue. 'Ga upe je teje'ega monou 'ga futaa nū. ⁶ Mari ēē upe nanē je teje'ega monou ēē futaa nū. Pē nupe ēē porowykyi kwaiwete. ⁷ Ātrōniku 'ga upe, Juniasi ēē upe je teje'ega monou 'gā futaa. Jepyntuna futat 'gā. Jejui 'ga rero-wiare'ema 'gā 'gā imonou imunepa moromunepawa pype je pyri ikue. 'Gā Jejui 'ga remimonofera nanē futat rakue nū. Ymā Jejui 'ga 'gā monou ojemo-me'waukaa rakue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'gā kwaapa najuejue etee futat. Kristu 'ga ree 'gā jemogypygyi je renunewe futat rakue.

⁸ Āpriatu 'ga upe nanē je teje'ega monoi nū. Jarejararete 'ga ree 'ga jemu-jari. Jejekoty'aawa 'ga. ⁹ Upanu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Ore 'jawe 'ga porowykyi Kristu 'ga upe. Estaki 'ga upe nanē je teje'ega monou. Estaki 'ga jejekoty'aawaretea. ¹⁰ Apeles 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Mama'eay upe 'ga wapyterātānamū opoire'ema Kristu 'ga rerowiar awi. Aristaporu 'ga pyntuna 'gā nupe nanē je teje'ega monou. ¹¹ Eroitāu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Jepyntuna futat 'ga 'ā. Narisu 'ga pyntuna 'gā amū nupe nanē je teje'ega monou, Jejui 'ga rerowiaaramū 'ga nupe.

¹² Trifena ēē upe, Trifosa ēē upe we je teje'ega monoi. Jarejararete 'ga upe nanē 'gā porowykyi nū. Persi ēē jejekoty'aawa. Jarejararete 'ga upe ēē nanē oporowykyau kwaiwete. Ēē upe nanē je teje'ega monoi ēē futaa. ¹³ Rufu 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Jarejararete 'ga upe oporowyky ma'erete 'ga. 'Ga y ēē upe nanē je teje'ega monou. Wa'yra 'jawe ēē je rerekoi jepi. ¹⁴ Asīk-rito 'ga upe, Flegōte 'ga upe, Hermes 'ga upe, Patrobas 'ga upe, Hermas 'ga upe, 'gā pyntuna 'gā nupe we. ¹⁵ Filologo 'ga upe, Julia ēē upe, Nereu 'ga upe, 'ga renyra ēē upe, Olipas 'ga upe. Mīmēra 'gā nupe je teje'ega monou 'gā futaa. 'Gā pyriwara 'gā nupe we futat je teje'ega monoi, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū 'gā nupe juejue je teje'ega monou.

¹⁶ Pejoman pāwē pāwē ki 'gā 'gā futaa. Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue oje'ega monou pē nupe, pē futaa.

Paulo 'ga 'gā mu'akwaapawet

¹⁷ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je pē mu'ak-waapa mama'e are. Oo ekoete nipo 'gā amū o'meramū Jejui 'ga rerowiaa-ramū pē nupe: "Simotesirūgatu 'gā 'jau, 'gā mojo'okawamū 'jau", 'jau nipo

'gā awau pē nupe. Pejea'gu ki 'gā nui. Perowiat kasi 'gā je'ega ne. “‘Gā pē mu'ea nia'wyrī futari. Ore te aramu'e esage pēē”, 'jau nipo 'gā awau pē nupe. Pejepe'a etee ki 'gā nui. ¹⁸NaJanejararete 'ga remiayūwa 'gā nūi poromū. NaKristu 'ga upe rūi aipo 'gā porowykyi. Wemifutar imū etee 'gā ajamu'jau ekoete. O'meramū te 'gā 'i, i'akwaawe'ema 'gā moryteeu ee.

¹⁹A'ere nanarūi pēē. Jejui 'ga ree morogyta esagea pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū je teku'iramū pē nee. Afutat je pēē mama'e esage etee iapoā. Pēē mama'e tywera apoā je ifutare'ema. ²⁰Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'-wararetea. Anurenure'i nipo 'ga mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa pē nupe. A'eramū nipo emiayūwa pē moryteeu'jape'ema mama'e are. Jarejararete 'ga upe je je'egi pē nee tekou: “Mama'e esagea eapo 'gā nupe. Ejajuka esage Roma pewara 'gā nee”, 'jau je Jarejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe pē nee tekou.

²¹Timoteo 'ga, je pyri oporowyky ma'ea 'ga nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa. Lusu 'ga, Jasāu 'ga, Sosipatu 'ga. Judeua 'gā je 'jawe. 'Gā nanē “Jarуете te 'gā jemogyi” 'ea werooukat pē nupe nū.

²²Tersiuramū je upe Paulo 'ga ka'arana kwasiarukari jee pē nupe. Jejui 'ga rerowiaaramū je nanē teje'ega monou pē nupe nū. ²³⁻²⁴Gaio 'ga rog ipe je rekoi. 'Au futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Gaio 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Erasto 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. 'Auwaramū ore 'wyriara 'ga upe ka'aranūū raarana 'ga. Kwaritu 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Janerewirera 'jawe 'ga nanē futat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁵Simuoryp ki Jarejuwarete 'ga! 'Ga 'ā Jejui 'ga rerowiarukararūmū pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree morogyta esagea je imome'wau kwe pewaramū pē nupe. Ymā Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā Jejui 'ga ree rakue. A'ere 'awamū 'ga jane mueapyoi 'ga ree. ²⁶Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā namueapyo katui ee. A'eramū 'gā weapyoe'emamū ajemogyau ee rakue. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga, Okoeteete ma'e 'ga jane mueapyo katui ee. A'eramū 'ga Jejui 'ga mome'waukaa janee. “Jejui 'ga ree morogyta esagea pemome'u kwe pewara 'gā nupe najuejue etee. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa, 'ga je'ega renupa”, 'jau 'ga janee jane monou 'ga mome'wawamū.

²⁷A'eramū ki jane a'e are Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ā i'akwaaw ekoete ma'e 'gā wapyraap. Ymā 'ā 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe 'ga jukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū ki jane a'e are 'ga muorypa.

Kweramū jeje'ega.

1 Korĩtu

Paulo 'ga wata Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue. A'eramũ 'ga awau 'ga mome'wau Korĩtu pewara 'gã nupe. (Atos 18.1-18) Pe awi o re 'ga 'gã nera renupa. 'Ga amũ mama'e tywera apou akou. A'eramũ Paulo 'ga ajemuaẽma 'gã nee. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesage ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramũ Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe 'gã mu'akwaapa 'gã neko esage are rakue.

1 ¹ Je Pauloramũ ka'arana akwasiat imonou pẽ nupe. Sotene 'ga ako 'au futat je pyri. Je 'ã Jejui Kristu 'ga remimonoferamũ. Ymã ako Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gã nupe omome'waramũ ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gã nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat 'ga ako je monou kwe pe ikue. A'ere 'ga namajepei amunaw ipe etee omome'wawãu rũi je mogoi ikue. Kwe pewara amunap tesirũmera pype omome'wawamũ nanẽ 'ga je mogoi ikue nũ. ² A'eramũ je ka'arana kwasiaa tekou imonou Korĩtu pewaramũ pẽ nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ pẽ nupe. Pẽẽ 'ã pejemujat Jejui Kristu 'ga ree rakue. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga pẽ mũ'ei werowiare'ema 'gã nui rakue. Jejui Kristu 'ga pẽẽ erowiarãmũ 'ga pẽ mũ'jãu pẽ mogyau wemiayuwamũ rakue. “Je poar ape mama'e apou ejemifutar imũ”, Jarejararete 'ga upe 'jara 'gã nupe juejue nanẽ je ikwasiaari imonou nũ. Jejui Kristu 'ga 'gã jarete. Janejararete nanẽ 'ga nũ. A'eramũ je ikwasiaa tekou 'gã nupe.

³ Kul'jywa 'ga 'ã Janeruwarete. Jejui Kristu 'ga nanẽ 'ã Janejararete futat nũ. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. 'Gã pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

Mama'e esagea jane upe 'ga iapoawet

⁴ Amuoryp je Jarejuwarete 'ga pẽ nee jepi. Jejui Kristu 'ga pẽẽ erowiarãmũ Janeruwarete 'ga pẽ mogyi wa'yramũ. Opoata'waramũ 'ga pẽ nee nanẽ nũ. A'eramũ je 'ga muorypa ee. ⁵ Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramũ Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pẽ nupe kwaiwete. 'Awamũ te 'ã 'ga futat jekwaawukari pẽ nupe. 'Ga futat 'ã pẽ katu'ok rai'i. 'Ga futat 'ã pẽ muea-pyoukaa oje'eg are. 'Agamũ 'ga futat 'ã ojemome'waukaa pẽ nupe. ⁶ A'jea futat Jejui Kristu 'ga mome'u reseĩ pẽ akaga pype rakue. A'eramũ pẽẽ 'ga rerowiar ywyapiaw pejemoggyau. ⁷ Ma'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga a'jea futat pẽ mueapyoi wemifutar are. 'Ga futat 'ã oporowyky esage apoukaa pẽ nupe. A'eramũ pẽẽ Jejui Kristu 'ga rura rapesaka pejemoggyau, Jarejararete 'ga rura rapesaka. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga rura poromukuran mama'e esage apoukaa pẽ nupe. ⁸ 'Ga futat 'ã Jejui 'ga rerowiar ywyapiukat pẽ nupe rakue. A'eramũ 'ga wowase jane majatykaaw ipe pẽ monowe'em muku ojewi. “Ene tee futat erejekwa je pyri ejore'em are rakue”, 'jawe'em pẽ nupe, Jejui Kristu 'ga ruaw ipe. ⁹ U'eawer imũ etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi.

A'eramū jane jarejemogypyka jarejemogyau 'ga ree. 'Ga 'ā jane mū'ē wero-wiare'ema 'gā nui, jane mujaa jane mogyau wa'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga ree. Janejararete 'ga ree jane mujaa jane mogyau. A'eramū jane jarejemogypyka 'ga ree.

Kristu 'ga etee ki perowiat

¹⁰Pēē 'ā Jejui 'ga rerowiaa je 'jawerimū etee futat pejejemogyau jee. A'eramū pēē pejejemogyau jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenyra 'jawe jee. Janejararete 'ga je mogo opoirūnamū ikue. A'eramū je 'ga je'eg imū 'jau pē nupe: “Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogy. 'Awamū pejamue awi mama'e are. Mama'e are pejejea'aramū pejeju'jawe etee futat”, 'jau je pē nupe. ¹¹Kylu ēē pytuna 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. “Korītu pewara 'gā ajamue are ete ajemogy”, 'jau 'gā pē mome'wau jee ai'i. ¹²Amumeramū a'e pēē 'jau: “Je Paulo 'ga remimome'ua te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: “Je Aporu 'ga remimome'ua te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: “Je Pedro 'ga remimome'ua te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē mū 'jau: “Je Kristu 'ga te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. ¹³A'eramū je teporonupa ee pē nupe: “Irūpāwē sipo Kristu 'ga pytuna 'ga rekoramū rakue, ajee nā'ā aipo pe'je re'ā”, 'jau je pē nupe. Naani. Majepei tee futat 'ā 'ga rekoī rakue. A'eramū pēē au'je aipo apo re. Kristu 'ga etee futat amanū 'ypeywar are janetywera mepyaawamū rakue. NaPauloramū rūi ako je manūi 'ypeywar are pētywera mepyau ikue. Jerer imū sipo 'ga amū pē pymī 'y pe rai'i? Naani. ¹⁴⁻¹⁵Jejui 'ga rer imū te ako 'gā pē pymī rai'i. Naje rūi ako apymī pēē 'y pe ai'i. Krisipu 'ga, Gaio 'ga. Mīmera 'gā etee je apymī 'y pe ai'i. A'eramū “Paulo 'ga je pymī 'y pe wemia-yuwamū je mogoawamū ai'i” 'jara 'gā amū otywe'emamū kwe pe. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee. ¹⁶Estefana 'ga, 'ga pytuna 'gā netee nanē je 'gā pymīāu 'y pe ikue. Maran gatu nipo je mīmer imū 'gā amū pymīāwe'em rakue. Amoka'jam te nipo je kwe pe 'gā amū pymīawera. ¹⁷Na'gā pymīawāu rūi Kristu 'ga je monoi kwe pe ikue. Omome'waramū te 'ga je monoi ikue. 'Ypeywar are 'ga manūawera etee je amome'u pē nupe. “Kristu 'ga amanū 'ypeywar are janetywera mepyawamū” 'ea etee je amome'u tekou pē nupe. Natejea'ara etee rūi je amome'u tekou pē nupe. Tejea'ara etee imome'u re amunipo 'ā je a'jea futat je porogyta ekoetei tekou. A'ere je 'ā Kristu 'ga tee imome'ui 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā weapyoramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā amū 'ga rerowiaa. Werowiamū nipo Kristu 'ga 'gā katu'oka, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramū.

Janetywera mepyawamū 'ga amanūawet

¹⁸“'Ypeywar are Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū” 'e renupawe 'ga rerowiaaramū jane 'i: “Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga amanū janetywera mepyawamū te. A'eramū 'ga jane katu'oka opājē mū wa'yra 'ga jane erowiamū”, 'jau jane. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā nuero-wiari futari nipo 'ga. A'eramū nipo 'gā 'jau ajaupe: “Ma'eramū gatu nipo 'ga manūi rakue? Amanū ekoete tee nipo 'ga rakue”, 'jau etee futat nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā ajaupe. ¹⁹Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: “Amateepap je pē'akwaawa pē

nui”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. “U'akwaaw are ojerowiaraip ma'e 'gā nura'uweri futari je pyri”, 'jau Janeruwarete 'ga. “Jetywer are futat 'ā Jejuī 'ga manūi rakue 'e rerowiaara 'gā etee te 'ut je pyri”, 'jau Janeruwarete 'ga.

²⁰ Janeruwarete 'ga upe u'akwaaw are ojerowiaraip ma'e 'gā i'akwaawe'ema 'jawe. Nuerowiari 'gā Jejuī 'ga. A'eramū 'gā i'akwaawe'ema 'jawe ajemogyau Janeruwarete 'ga upe. Ojemu'e ma'e 'gā, oporogyta esage ma'e 'gā. Mīmēra 'gā jemogyi i'akwaawe'ema 'jawe Janeruwarete 'ga upe Jejuī 'ga rerowiare'em ire.

²¹ Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaakwaap ma'ea. A'eramū 'ga ojekwaawukare'ema “Je'akwaap je” 'jara 'gā nupe. Naa'e'akwaaw ekoeteu rūi 'ga jekwaawukari ae upe. Omome'u rerowiaramū te 'ga jekwaawukari ae upe. Kristu 'ga mome'u rerowiaramū etee te jane 'ga kwaawi. “Kristu 'ga amanū jetywera mepyawamū rakue”, jane 'eramū te 'ga jane katu'ogi. A'ere 'ga rerowiare'ema 'gā naeapyoi ee. “Nepē'akwaawi pēē”, 'jau futatee nipo 'ga rerowiare'ema 'gā janee jane jemogyramū. “Jejuī 'ga amanū janetywera mepyawamū, pe'je numiamū. A'ere pē'akwaawe'ema te pē nerekoī”, 'jau futatee nipo 'gā janee. A'ere Janeruwarete 'ga te i'akwaap ma'e 'gā 'akwaawa apyraawi. Ma'eramū 'ga 'ā jane katu'ogi wa'yra 'ga jane erowiaramū. ²² A'ea judeu 'gā nuerowiari. A'eramū 'gā 'jau ore: “Aeremiapoe'ema mū peapo amū ore reape. A'eramū te nipo ore peje'ega rerowiari”, 'jau 'gā ore. “Na pa je ra'e. A'jea futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari 'gā nupe ra'e, taru'e 'jau”, 'jau 'gā ore. “Ga je'eg imū futat 'ga ruri ra'e, taru'e esag ire 'jau”, 'jau 'gā ore. Judeue'ema 'gā teewi nū, oporesagiweraiawamū u'akwaaw are.

²³ A'ere ore Jejuī 'ga etee futat imome'ui 'gā nupe. “Ypeywar are Jejuī 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue”, 'jau ete futat ore imome'wau 'gā nupe. A'ere judeu 'gā nafutari oreremimome'ua. “Nia'wyri Paulo 'ga remimome'ua ra'e”, 'jau etee futat 'gā ajaupe. Judeue'ema 'gā judeu 'gā nui ete nū “morogyta ukwaawe'ema te 'ga omome'u akou ra'e”, 'jau ete 'gā ore nū. ²⁴ A'ere Janeruwarete 'ga remimū'ēnamū Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Judeuramū 'ā janee, judeue'ema 'gā nupe. Mīmeramū 'ā jane 'ga remimū'ēmeramū najuejue etee futat Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Kristu 'ga 'ā Janeruwarete 'ga pājē wesaukat janee, 'ga 'akwaawa nanē 'ga ikwaawukaa janee nū. ²⁵ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te nipo ajee e'i futatee ajemogyau: “Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawe'ema wesaukat janee, 'ga pājē'ema resaukaa janee”, 'jau futatee 'gā ajaupe. A'ere jane naani. Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawa te wesaukat janee. 'Ga 'ā mama'e are eapyo katu katu ma'ea te werowiare'ema 'gā 'akwaawa apyraapa. 'Ga 'ā pājēreteā werowiare'ema 'gā pājē apyraapa.

²⁶ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē pejemogyau jerenyra 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: pēnea'ar iki pejeko ymaner are, Janeruwarete 'ga pejekatu'oge'ema uwe pejemogyawer are. “Takwaawe'ema 'gā”, 'jau nipo 'gā pē nupe pejemogyramū. “Na'wyriara rūi 'gā”, 'jau nipo 'gā pē nupe. “Tore pojeupap 'jau, e'i 'gā numiamū”, 'jau nipo 'gā pē nupe. ²⁷ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te jane mū'ēi 'gā nui wemifutar imū etee futat. Ijemu'e'ema 'gā 'ga omogy wemiayuwamū, “Je te 'ā je'akwaakwaap” 'jara 'gā mojenosōu etee nipo. “T'y'y. Ma'eramū sipo 'ga ijemu'e'ema 'gā jēmī imogyau wemiayuwamū? Ma'eramū

sipo 'ga ojemu'e ma'eramū jēmī ore mogowe'em wemiayuamū?" 'Jau 'gā ojenosōu ajuowase. 'Wyriare'ema 'gā 'ga omogy wemiayuamū 'wyriara 'gā mojenosīukaawamū. ²⁸ Ipojeupawipyre'ema 'gā 'ga omogy wemiayuamū "jepojeupap je" 'Jara 'gā mojenosīukaawamū. "Akotee ma'e 'gā", 'Jau 'gā 'ā jane mū nupe numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga jane mogyi wa'yramū. ²⁹ Najane te rūi sajemogy 'ga ra'yramū. 'Ga te jane mogy wa'yramū. A'eramū jane jarejerowiarape'ema jarejee Jarejuwarete 'ga rowase. ³⁰ Janeruwarete 'ga te 'ā jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga 'ā jane mu'akwaawukaa Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū Jejui Kristu 'ga jane muesageu 'Uwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga 'ā janetywera mepyau jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi, jane mogyau 'Uwarete 'ga remiayuamū. Jejui Kristu 'ga futat janetywera omoit jane wi. ³¹ A'eramū ki jane jarejerowiaa 'ga ree etee futat. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: "Pejejararete 'ga ree etee ki pejerowiat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are nanē ki pēē pejejerowiaa pejejemogyau nū", 'Jau 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue. A'eramū ki jane jarejerowiaa Jarejararete 'ga ree etee futat.

2 ¹⁻² Pē pyri tekou ako je Jarejuwarete 'ga etee imome'ui pē nupe ikue. "Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri 'au ywy pe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are 'ga ra'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue", 'Jau je ako tekou pē nupe ikue. "A'eramū 'ga 'awamū jane werowiarāmū janetywera moia jane wi, jane katu'oka, jane mogyau wemiayuamū", 'Jau je ako pē nupe ikue. Nasigaty rūi futat ako je imome'wau pē nupe ikue. "Jejui Kristu 'ga etee futat pa je amome'u tekou 'gā nupe kwy", 'Jau je tekou ikue. "A'eramū pa je 'ypeywar are 'ga manūawera etee futat imome'wau 'gā nupe kwy", 'Jau je tejeupe pē pype tekou ako ikue. A'eramū ako je 'ga etee futat imome'wau pē nupe ikue. Namome'u tesirūmeri nanē ako je pē nupe ikue nū. Jejui Kristu 'ga etee futat ako je imome'wau pē nupe ikue. Namorogyta teea rūi nanē ako je amome'u pē nupe ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega te ako je amome'u pē nupe ikue. Ymā te janepy 'gā naeapyoi ee rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'awamū jane mueapyoukari ee. ³ Najepifuakari agawewi ako je tekou pē pyri ikue. A'etea ako je ako tepifua-kare'ema pype etee futat 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'eramū je 'Jau tejeupe etee futat ikue: "Amome'u esage futat sipo je 'ga tekou 'gā nupe 'wei?" 'Jau je tejeupe etee futat ikue. Pē nupe 'ga mome'uarūe'em awi tekyjau ikue. ⁴ Nate-'akwaaw imū rūi je ako pē mu'ei morogyta a'je are ikue. Namoromu'Jara 'gā temu'eawer imū rūi nanē je ako pē mu'Jau ee ikue nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea temueapyoaw imū etee futat ako je imome'ui pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko. A'eramū 'ga 'Agesagea Jejui 'ga mome'waukaa jee pē nupe ikue. A'eramū ako 'ga 'Agesagea jeremimome'ufera rerowiarukaa pē nupe ikue. Aeremiapoe'ema nanē ako 'ga iapoukaa jee pē neape ikue nū. A'eramū ako pēē 'ga pājē resaka ikue. ⁵ 'Ga 'Agesagea futat ako Jejui 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Napeje'akwaaw are rūi ako pēē 'ga rerowiaa ikue. U'agesageu te Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe.

Janeruwarete 'ga u'akwaawamū

⁶⁻⁷ A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg are eapyo ma'eramū pē mu'akwaawi mama'e are. Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū tee je pē mu'akwaawi mama'e

are. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'akwaaw imū rūi je pē mu'akwaawi ee. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'gā 'akwaaw imū rūi nanē je pē mu'akwaawi ee nū. Anure nipo 'ga rerowiare'ema 'gā juejue amanūmū ekoete te futat. Ma'e-ramū 'ā je pē mu'akwaawi Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū etee futat ee. Naeapyoi janyepy 'gā Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. Wyy apoe'emaue futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Anure nipo jera'yra 'ga manūi 'ypeywar are 'gā tywera mepyawamū”, 'jau 'ga 'ā rakue. “A'eramū je 'ga rero-wiaara 'gā katu'oka 'gā mogyau teja'yramū”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'ere 'ā janyepy 'gā naeapyoi ee rakue. “Anure Jejui 'ga manūi janetywera mepya-wamū” 'e are 'gā weapyoe'emamū ajemogyau rakue. A'ere jane 'awamū 'ga rerowiaaramū janereapyoramū ee. ⁸ Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'gā nanē naeapyoi 'ga ree nū. 'Ga ree weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. “Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā jane katu'o-kara. 'Ga 'ā pājēeteetea” 'e are 'gā weapyoe'emamū. Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. ⁹ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'a-rana kwasiarukari Isai 'ga upe ee rakue:

“Ojee iporomutat ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage m̃yigatu. Niesagi jane mama'e esagea jarejeupe 'ga remim̃yigatu 'jawewara.

Nienuwī futari jane 'ga remiaporama rera. Janereapyoi futari jane 'ga remiaporam are.

A'ere 'ga ojee iporomutat ma'e 'gā nupe etee futat iapoi”,

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Isai 'ga upe rakue.

¹⁰ A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoukari U'agesage upe ee. 'Ga 'Agesagea okwaapap futat. Nitywi futari 'ga 'Agesage remikwaawe'ema mū. Janeruwarete 'ga rea'ara miamū 'ga 'Agesagea okwaap. ¹¹ Sā'ā jane tee jarejea'ara kwaawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee 'ga rea'ara kwaawi.

¹² Jejui 'ga rerowiaaramū jane upe Janeruwarete 'ga U'agesage muri. Nama-ma'eukwaawa rūi jane sireko. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea te jane sireko. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mueapyoukaa jane upe 'ga remimurer are.

¹³ A'eramū ore pē mu'jau Jarejuwarete 'ga 'Agesagea orojeupe 'eawer are. Na'auwara 'gā nea'ar are rūi ore pē mu'ei. Orojeupe 'ga 'Agesagea 'eawer are etee te ore pē mu'ei. 'Ga 'Agesagea nanē pē nereko nū. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mueapyoukaa ee. ¹⁴ A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naeapyoi Jarejuwarete 'ga je'eg are. Ojeupe 'ga je'ega jane imome'uramū nipo 'gā 'i etee ojeupe: “Ma'ja are gatu nipo 'gā je mu'ei? Ije'ēran ekoete tee 'gā ajemogyau”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe. Naeapyoi 'gā ee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee jane mueapyou ee. A'eramū 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā weapyoe'emamū futat ajemogyau ee. ¹⁵ 'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te janereapyoramū ee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyoukari ee. Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jarejeapyoramū 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nereko tyweaw are. A'ere 'gā naeapyoa'uweri janejemogy are. Nuerekoi 'gā 'ga 'Agesagea. A'eramū 'gā amueapyoawe'emamū.

¹⁶ Ymā we te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Aw̃ja sipo Jarejuwarete 'ga rea'awa okwaap? Naani. Nitywi futari 'ga amū. Aw̃ja sipo 'ga mu'akwaapa mama'e are? Naani. Nitywi futari 'ga amū”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane-rea'aramū mama'e are Kristu 'ga rea'ar imū etee futat.

Janeruwarete 'ga remiayup

3 ¹Pēē 'ā Jejui 'ga rerowiaa je 'jawe. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiar ire pejemoggyau jepytunamū. A'ere 'ā pejemogy 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe tee jee. A'eramū je pē mu'jawarū'em Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sā'ā kunumīakya reapyoa'ne'ema mama'e are. Nan tee 'ā pēē. Nepēneapyo ymani 'ā 'ga remifutar are. ²Sā'ā kunumīakya kamy'ia etee 'i'ua. Na'ua'uweri 'ā miaro'oa. Nan tee futat 'ā pēē. Nepejemu'e ymani nipo 'ā Jarejuwarete 'ga remifutar are. Ma'eramū 'ā je mama'eaye'e'mī are etee futat pē mu'eī. Mama'eaye'e'mī are tee te 'ā pēneapyo. Nepēneapyoa'uweri futari nipo 'ā pēē mama'eay are. Ma'eramū ako je pē mu'eī mama'eaye'em are etee ra'ne futat ai'i numiamū. ³A'eramū miamū 'ā pejemoggyau Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat. Ma'eramū 'ā nepēneapyoa'uweri mama'eay are. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pejemara'ne ekoeteramū pejee. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pēē pejejamueu mama'e are. A'eramū ore 'jau pē nupe: "Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee Korītu pewara 'gā", 'jau ore pē nupe. ⁴Pēē mū a'e 'jau pejejaupe: "Je 'ā Paulo 'ga remimome'u rerowiaara te", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau "Je 'ā Aporu 'ga remimome'ua te arowiat", 'jau pēē. Aipo 'jaramū pejemogy Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe.

⁵Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū jue futat ore. Pauloramū je, Aporu 'ga retee Jejui 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa ikue. Janeruwarete 'ga futat ore moporowykyaukaa ojeupe. A'eramū ore araju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. ⁶Sā'ā 'ga amū y'wa ra'yi tyma ko pype. A'ere 'ā amutee 'ga etee akou imuakymaramū. A'ere 'ā naitymarera 'ga rūi imuakymarera 'ga retee rūi imomoporukari. Janeruwarete 'ga tee omomoporukat imuaranupa 'jau. Nan tee futat ore. Je 'ā y'wa ra'yi tymara 'jawe. Aporu 'ga 'ā imuakymara 'jawe. Jejui 'ga ako je amome'u pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga pē nui je o re awau pē mu'jau, 'ga remifutar are rail'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe. ⁷Y'wa ra'yi tymara 'gā, imuakymara 'gā. Mīmēra 'gā 'ā ojejukau futat oko pypiar are numiamū. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te imomoporukari imuaranupa. ⁸Nan tee futat 'ā ore. Je ra'ne ako Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga awau pē mu'jau 'ga remifutar are rakue nū. A'eramū ore araju'jawe etee futat mama'e apou 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure ore mepyau ojeupe oreremiapofer are. ⁹Oromome'u pāwē pāwē etee futat ore 'ga araju'jawe. Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore mama'e apoi. A'eramū pēē 'ga remiayuwaretea futat. 'Ga etee futat ojerowiarukat pē nupe.

¹⁰Oga jara 'jawe Janeruwarete 'ga jejuka esagei pē nee. Sā'ā tujugeyra 'oga apoara 'ga ywyakape'ia ra'ne imogoa jupe. Iypykokara apoara 'jawe je ra'ne ako 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'e 'ga ita jaga iypy pe iypymotypawamū. Nan ako je 'oga ypykokara apoara 'jawe ai'i. A'eramū 'ā Aporu 'ga 'ua. Sā'ā 'oga apoara 'gā amū 'oga apoa iypymogatyruārera 'ga remiapofera 'arimū. Nan tee futat ako je ra'ne Jejui 'ga mome'ui esage pē nupe ikue. A'eramū je 'oga ypykokara apoara 'ga 'jawe futat. A'ere 'ā pē nupe je 'ga mome'u re 'ga amū 'ua pē mu'jau 'ga ree nū. Aipo 'ga 'oga apopaara 'jawe. A'eramū 'ga iypykokara 'arimū etee futat 'ga 'oga apou esage etee futat. ¹¹Janeruwarete

'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa janee. "Jera'yra 'ga etee ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. "Perowiat kasi 'gā amū kwe pe ne. Jera'yra 'ga etee futat ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ā Jejui Kristu 'ga futat akou 'oga ypykokar esage 'jawe. Nitywi futari 'oga ypykokar esage 'jawewara mū. Jejui Kristu 'ga te 'ā akou 'oga ypykokara 'jawe janee. ¹² A'eramū jane jarejamu'e esagearamū 'oga m̄jeteeteara 'gā 'jawe. 'Oga m̄jeteeteara 'gā nemiapofera 'ā nu'ari futari 'oga. 'Oga apoara 'gā amū 'ywa'y paga etee iapou wogamū. A'eramū 'gā nemiapofera ateeapawa'ne'emamū. 'Gā 'jawe 'gā amū mama'e a'je are etee ajamu'ei. Mama'e a'je are moromu'jara 'gā 'oga apoar esage 'gā 'jawe. A'ere amumera 'gā 'ywa'y page'ema pyu 'oga apoara 'gā 'jawe. A'eramū 'ā 'gā nemiapofera u'aa kamēsiete. Nā'ā juonanūū etee nanē ipira nū. Nan tee futat moromu'jara 'gā amū. Mama'e amutee are etee 'gā jamu'ei. ¹³ A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga rowase ae jatykaaw ipe jane jareporowyky resaka. Sā'ā tata 'oga apopyrera resaukara. Itaoga 'ā nukai. A'eramū 'ā juowa pyu iapopyra ukaitapap. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga janeporowykawera resaukari wowase ae majatykaaw ipe. A'eramū te nipo jane mama'e a'je are moromu'jarera 'gā kwaawi. Mama'e a'je are moromu'jarera 'gā itaoga apoarera 'gā 'jawe. Nukaipawi 'gā nemiapofera. Mama'e amutee are moromu'jarera 'gā nemiapofera nanē nipo jane ikwaapa nū. Mama'e sigaty are moromu'jarera 'gā juowoga apoarera 'gā 'jawe. Ukaipap 'gā nemiapofera. ¹⁴ A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e a'je are moromu'jarera 'gā mepyau. ¹⁵ A'ere nipo 'ga mama'e amutee are ajamu'jarera 'gā nomepyi. Ukaipap 'gā nemiapofera. A'eramū 'ga 'gā mepyawe'em. 'Og ukai ma'e 'gā nūja'uweri woga 'wyrīpe. Wogakajamū 'ga ēmi 'oga 'wyr awi. A'eramū 'gā amanūme'em. A'eramū 'ga roga etee ukaitapap. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā amū. Janeruwarete 'ga 'gā nerawau 'gā mogyau ojeypyri. A'ere 'ga nomepyi 'gā porowykawera, a'jeteetewi 'gā porowykye'em ire.

¹⁶ "Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane sireko" 'ea 'ā pēē ikwaapa. 'Ga 'Agesagea jarejereko re jane jarejemogyau Jarejuwarete 'ga roga 'jawe. ¹⁷ Janeruwarete 'ga roga esage futat. Nitywi mama'e tywera ipype. 'Ga 'Agesage rerekwaramū jane jemogyi 'ga roga 'jawe. A'eramū mama'e amutee are moromu'jara 'gā 'ga roga mote'aara 'jawe. A'eramū 'ga jane mū woga mote'ar ire jane rerekou tyweate ee.

¹⁸ Pēnoryp tee awi pejejee. "Je'akwaap je", 'jau nipo pēē mū pejejeupe numiamū. A'ere nipo aipoa pē'akwaawa naJaneruwarete 'ga 'akwaawa rūi. "Te'akwaawa je afutat" 'jaramū pēē pejeipoia peje'akwaaw ekoete awi. A'eramū Janeruwarete 'ga te pē mu'akwaapa pē mogyau. ¹⁹ Pēē 'akwaawe-koetea nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: "Janeruwarete 'ga 'je'akwaap je' 'jara 'gā nee ikwasiarukaa rakue: 'Nepē'akwaawi pēē pejejemogyau', e'i Janeruwarete 'ga 'gā nupe", 'jau 'ga amū ikwasiaa rakue. ²⁰ Ajepeja 'ga nanē 'ā ka'arana kwasiaa ee rakue nū: "Janeruwarete 'ga i'akwaaw ekoete ma'e 'gā nea'ara okwaap. A'ere niapoa'uweri aipoa 'ga upe", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²¹ A'eramū ki jane jarejerowia-raipe'ema 'gā amū nee. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e esage monou pē nupe. ²²⁻²³ Pauloramū 'ga 'ā je monou pē nupe pē mu'jaramū. Aporu 'ga, Pedro 'ga. Mimeramū 'ga ore monou pē nupe pē mu'jawamū ojee. Ywya 'ga 'ā iapou janee rakue, ipypira reewe rakue. Jane rekoramū Janeruwarete 'ga ojejukau

esage jane ree. Jane manūnamū nanē 'ga ojejukau esage jane ree nū. 'Awamū 'ga jejuka esagei jane ree. Anure nanē nipo 'ga jejuka esagei jane ree nū. A'eramū ki jane jarejemuaēme'ema mama'e are. Janeruwarete 'ga mama'e jararetea. Janeruwarete 'ga 'ā Kristu 'ga Ruwaretea. A'eramū Kristu 'ga jane-jararetea. A'eramū jane 'ga remiayuwamū mama'e jara 'jawe nanē jarejemo-gyau nū.

Kristu 'ga remimonofet

4 ¹Kristu 'ga upe oporowyky ma'eramū ore jemogyi. “Pekwap 'gā muea-pyou Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau Kristu 'ga ore ikue. “Ymā 'ā pēypy 'gā naeapyoi ee rakue. A'ere je 'awamū pē mueapyoi ee. A'eramū pēē 'awamū 'gā mu'jau ee, 'gā mueapyou ee”, 'jau Kristu 'ga ore ikue. ²Maran oporowyky ma'e 'gā mama'e apoi morowyky jara 'ga upe? 'Ga 'eawer imū etee futat 'gā porowykyi 'ga upe. A'ea esage 'ga upe. ³Nan tee futat je. Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū je tejeupe 'ga 'eawer imū etee tepo-rowykyau. A'eramū nipo jeporowykyia 'ga muorypa. Najerorywi je pē'eawer are. “Paulo 'ga oporowyky esage Jarejuwarete 'ga upe” 'e are je najerorywa-uweri. Tekotee 'gā 'eawer are nanē je tejorywe'emamū nū. Kristu 'ga 'e are etee tejorywamū tekou. Tejea'ar are miamū je tejorywe'emamū. ⁴Tejemiaapo a'wyre'em are nanē je tejea'are'emamū tekou. A'eramū je tepy'a'wyre'emamū tejemiapofer are. A'ere je na'ei tejeupe: “Jeresage te je tekou”, na'ea'uweri je tejeupe. Jejararete 'ga etee futat e'iarū jee: “Eneresage ene jee”, e'iarū jee. Jea'wyre'emamū nanē 'ga 'jau jee nū. ⁵A'eramū ki pēē 'jawe'em pejejaupe: “Nenea'wyri ene Jarejararete 'ga upe”, 'jawe'em pēē pejejaupe. Janejararete 'ga te janea'wyre'ema okwaap. Ywag awi ojewyr ire te nipo 'ga jane majaty-kai wowase. A'eramū nipo 'ga janeremiapofera resaukaa jarejaupe. 'Awamū jane janereapyoi futari jemime jarejemiaapofera mama'e are. A'ere 'ga anure esaukari janee. Jarejuea'ar are janereapyoe'ema miamū futat 'ga esaukaa janee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Eneresage ene jee”, 'jau nipo 'ga janee, janereko esage re.

⁶Pēneko esage are pē mu'jawamū je jemome'ui pē nupe. Aporu 'ga nanē je amome'u pē nupe nū. A'eramū ki pēē pejejemu'jau ymāwarera 'gā nemik-wasiarar are, “pejejuka esage pāwē pāwē etee ki 'gā nee”, 'ga 'eawer are. Pereko tywet nanē kasi 'ga amū ne. Pereko esage pāwē pāwē etee futar iki 'gā. ⁷Jarejuwarete 'ga upe jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat. Naeakwar amuteetei futat ae ajemogyau 'ga upe. 'Ga etee futat mama'ea wapoukat janee. 'Ga jarepoare'em ire amunipo 'ā jane niapoi mama'ea 'ga upe. 'Ga te 'ā mama'ea amut janee. A'eramū pēē pejejemogyau peju'jaju'jawe etee futat. Nepētywi futari pēē mū pejejuapyraaparamū. A'eramū ki pēē pejejerowiarai-pe'ema nanē pejee nū.

⁸“Oretyp katu katu ore mama'e pyu. A'eramū ore oroporiae'emamū”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. “Janeruwarete 'ga ore mogyau 'wyriaramū 'gā nupe”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. Aipo a'je re amunipo 'ā 'ga ymā we ore mogyi 'wyriaramū rai'i. Anure te nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau 'wyriaramū a'jea futat. A'ere 'ga 'awamū najane mogyi we 'wyriaramū. ⁹Ore 'ā Kristu 'ga remi-monofera agawewi. A'tea 'ā Janeruwarete 'ga ore mogy akotee ma'e 'jawe etee futat. Iapisipyrama 'jawe etee futat 'gā ore rerekoi. Sā'ā 'gā ia'wyre'ema 'gā apisia

ajuowase. Nan tee futat nipo ore jemogyi 'gā nowase. Ywagipewara 'gā nowase, ywy pewara 'gā nowase. Mīmēra 'gā nowase nipo ore jemogyi ia'wyre'ema 'jawe. ¹⁰ A'eramū nipo Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'jau ore: "T'akwaawe'ema 'gā ajemogy", 'jau nipo 'gā ore, Kristu 'ga ore imome'u are. A'ere 'ā pēē nanarūi pe'je: "Jane 'ā jane'akwaap Kristu 'ga ree", 'jau etee 'ā pēē pejejaupe, pejejero-wiaraipa etee pejee. A'ere 'ā ore akotee ma'e 'jawe ete. A'ere 'ā pēē 'wyriara 'jawe pejemogy. Ore ree 'ā 'gā opojekuka esage'emamū. A'ere 'ā pē nee 'gā opojekuka esageramū ajemogyau. ¹¹ Ore te 'ā aruata arawau kwe pe. Orojety'apoita 'ā arakou. Oro'yuweja rerekou. Orojaitypawamū futat 'ā arakou. Amumē 'gā amū ore nupāu jepi. Nitywi agawewi futat ore'wya. ¹² Oroporowykyau 'ā ore kwaiwete. A'eramū 'ā ore arafuakapawamū arajemogyau. Orojeupe 'gā je'egaiwamū 'ā ore 'jau etee 'gā nupe: "Jarejuwarete 'ga pē nereko esagea te ore arafutat", 'jau etee ore 'ā 'gā nupe orojeupe 'gā je'egaiwamū jepi. Orojereko tyweramū ore arajuagamū etee futat jupe jepi. ¹³ Gā amū arakurawamū ore oroje'ega esage etee futat 'gā nupe jepi. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe ore jemogyi yty 'jawe.

¹⁴ A'ere je napē mojenosiawamū rūi je ka'arana kwasiari pē nupe. Pē mu'akwaa-pawamū te je ikwasiari pē nupe. Pēē 'ā jera'yra 'jawe jee. Jeporomutat je pē nee. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. ¹⁵ Kwaiwete agawewi nipo pē mu'jara 'gā. Teis miu agawewi nipo 'gā pytuna. A'ere majepi tee pēnuwa 'jawewara. Pejejeupe Jejui 'ga je imome'uramū pēē 'ga rerowiaa pejemogyau 'ga remiayuwamū. A'eramū je pēnuwa 'jawe. ¹⁶ A'eramū je 'jau pē nupe: Pejemu'e je ree. Mama'ea peapo je 'jawerimū etee futat, a'e je pē nupe. ¹⁷ A'eramū je Timoteo 'ga monou tejeke esage are pē muea'aawamū. Timoteo 'ga jera'yra 'jawe jee. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Jeporomutat je 'ga ree. A'eramū je 'ga monou pē nesaka. Jereko esage are nipo 'ga pē muea'ari. "Paulo 'ga ako esage etee Jarejararete 'ga remifutar imū", 'jau nipo 'ga pē nupe. "Jarejararete 'ga ree ojemujar ire 'ga reko esagei 'ga remifutar imū etee futat", 'jau nipo 'ga pē nupe, pē muea'aa je ree. Kristu 'ga rerowiaaramū pē nupe nanē nipo 'ga jeremimome'ufer are pē muea'aa nū. Pē pype tekou ako je pē mu'ei pēneko esage are ikue. A'eramū nipo 'ga pē muea'aa ee. Kwe pe 'gā mu'eawer imū etee futat ako je pē mu'jau tekou ikue.

¹⁸ "Nuru'jawi futari Paulo 'ga jane pyri nū'ū", 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. "A'eramū nipo 'ga oreremiapo resake'ema re'ā", 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. A'eramū nipo pēē aipo 'jaramū pejejerowiaraipa pejee rai'i numiamū. ¹⁹ A'ere nipo je oi futari pē pyri. Jarejararete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē nesaka. A'eramū nipo je ojee ojerowiaraip ma'e 'gā nesaka, tejeau tāmējē 'gā nesaka. Maranamū nipo je 'gā nera renupawer imū etee futat 'gā nesaka. "Jarejuwarete 'ga pājēa te 'gā wereko? Naani te ra'u nū?" 'jau nipo je 'gā nesaka. ²⁰ Opājē mū mama'e apoara 'gā tee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. "Janeruwarete 'ga je'wyriara", 'jar ekoeteara 'gā te 'ga nomogyi futari wemiayuwamū. Opājē mū mama'e apoara 'gā etee te 'ga omogy wemiayuwamū. ²¹ Ma'ja sipo ajee pefutat? Pejejeupe jeje'eg wywrafena te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema futaa ki pepoit mama'e tywera apo awi.

Mama'e tywera apoawet

5 ¹ "Korītu pewara 'ga amū mama'e tywera wapo ajemogyau", 'jau 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. "Uwa 'ga remireko ēē 'ga wereko", 'jau 'gā

imome'wau jee ai'i. Nanuara nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga rero-wiare'ema 'gā miamū nuapoa'uweri aipoa. Ma'eramū ajee “Jejui 'ga rero-wiaara je” 'Jaramū aipo peapo nū? Nia'wyri aipo apoa. ²Ma'eramū sipo ajee pejerowiaraiw etee pejejee? Pejejepype mama'e tywera apoara 'gā amū nekoramū amunipo 'ā pē'arasig te ee. Pejeje'ega amunipo 'ā 'uwa remireko rerekwara 'ga upe rai'i, 'ga mosōu amunipo 'ā pēē nanuar awi rai'i. “Nia'wyri nanuara Janeruwarete 'ga upe”, 'Jau amunipo 'ā pēē 'ga upe rai'i. Ma'eramū sipo ajee pēē nanuar awi 'gā mosī'em ire pejerowiaraiwa ekoete pejejee? Pepe'a mama'e tywera apoara 'ga pejejewi. Maran gatu amunipo 'ā 'ga nan werekoramū ajemuaēme'ema. ³⁻⁵Muku agawewi te 'ā je rekoi pē nui. A'etea je jerea'at au'jeteramū pē nee. A'eramū je pē pype ako ma'e 'Jawe futat. A'eramū je 'Jau pē nupe: Janejararete 'ga te ako opājēa amut jee ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'Jau aipoa mama'e tywera apoara 'ga upe: “Mama'e tyweretea a'e ereapo Jarejuwarete 'ga upe. Jui epoire'ema nipo nereoi futari 'ga pyri”, 'Jau je 'ga upe. Jejui 'ga je'eg imū je 'Jau 'ga upe. Pejatykaramū tejea'aramū pē nee. A'eramū je pejatykaramū pē pype ako ma'e 'Jawe tekou. A'eramū pēē pejejea'aramū je ree. Jarejararete 'ga je'eg imū je 'i pē nupe: Pejejatykaaw ipe ki pe'je mama'e tywera apoara 'ga upe: “Ejepe'a ore wi. Mama'eukwaawa 'wyriara upe te 'ā mama'ea ereapo ekou”, 'Jau ki pēē 'ga upe. “A'eramū ene ejemu'Jaga mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwamū ekou”, 'Jau ki pēē 'ga upe. “A'eramū nipo ene ewawe'em Jarejuwarete 'ga pyri”, 'Jau ki pēē 'ga upe. Maran gatu nipo 'ga aipo renupa ajemuaēme'ema. A'eramū nipo 'ga ajemuaēm ire opoia jui. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'ga tywera moiri 'ga wi nū, 'ga katu'oka Janejararete 'ga rowase jane jatykaaw ipe.

⁶A'eramū pēē pejerowiaraipe'ema pejejee. Sā'ā kanape'i apoara 'gā ijopy-peawa mojoyypea u'i are. Ināinānī'i etee agawewi 'gā imonou imojopypeu ee. A'etea u'i omojerap. Nan tee futat ae mama'e tywera apoara 'gā nesag ire ae jemu'ei 'gā nee. ⁷Sā'ā ore judeuramū kanape'i jopypeawa ymanera momopora orojewi, maraka apo enune. Nan pejekatu'ok mama'e tywer awi. A'eramū pēē pejejesageramū pejemogyyau Jarejuwarete 'ga upe. Werowiaramū Jejui 'ga pē katu'ogi pētywer awi. A'eramū futat pēē pejejeateeramū jui. Sā'ā ore judeuramū oreypy 'gā Egitu ywy awi o enune karupa'mī jukaa, wy reko'-woga y'a pype rakue. A'eramū 'ā 'gā imonykya 'okwar are rakue. A'eramū 'ā 'oga pypewara 'gā amanūme'em rakue. Nan tee futat 'awamū Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue. A'eramū 'ga werowiaramū pē katu'oka pētywer awi. ⁸Sā'ā ore judeuramū oreypy 'gā maraka apoa Egitu ywy awi wenū'ēawer are wea'aawamū. Maraka apou 'gā kanape'i jopype'ema apou i'wau rakue. Nan tee futar iki jane jarejee Jejui 'ga manūawer are janerea-'at jarejemogyyau. A'eramū ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi, mama'e a'jea etee futat iapou.

⁹Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. “Pekotee mama'e tywera apoara 'gā nui”, 'Jau je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe ikue. ¹⁰Aipo are je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. NaJejui 'ga rerowiare'ema 'gā nee rūi je imonoi ikue. “Ga rerowiaara ore”, 'Jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasiari imonou ai'i. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ā mama'e tywera etee futat wapo. Ajuemireko are 'ā 'gā nekoi. Ojomen are 'ā kūjāmera 'gā nekoi. Okaraemā

me'yi are etee 'ā 'gā nea'aramū. Amunarūmū 'gā 'ā mama'e are. Maira'me a'agawa etee 'gā 'ā amuoryp. Mīmera etee 'ā Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā mama'e tywera wapo. A'eramū amunipo 'ā pēē 'gā nui pejejepe'a re ywy awi we futat pejejepe'au. ¹¹ A'ere je na'gā nee rūi aipoa ka'arana kwasiari pē nupe ai'i. "Ore Jejui 'ga rerowiaaramū", 'jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasari imonou pē nupe ikue. Jejui 'ga rerowiaa 'me 'gā jeu'woge'em are etee je imonou ikwasiaa ai'i. Werowiat 'me te 'gā 'ga. A'ere 'gā naeateei mama'e tywera apo awi. 'Gā amū nipo akou ajuemireko are. Kūjānamū nipo 'gā amū akou ojomen are. 'Gā amū nipo okaraemā me'yi etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo maira'me a'agawa muoryw are etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo ojoje'ēwu'jaga. 'Gā amū nipo kawīajaiwa rykua. 'Gā amū nipo amunarūmū mama'e are. Aipo 'gā nee te je ka'arana kwasiari imonou pē nupe ai'i. Pekotee ki 'gā nui. Pejemi'wat nanē kasi 'gā pyri ne, 'jau je pē nupe ai'i.

¹²⁻¹³ Janeruwarete 'ga te nipo e'i Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe: "Nepēa'wyri pēē", e'iarū 'gā nupe. Je "Nepēa'wyri pēē", na'ea'uweri 'gā nupe. A'ere jane Jejui 'ga rerowiaara 'gā mama'e tywera aporamū jane je'legi futari 'gā nupe: "Peapo awi nanuara", 'jau ki jane 'gā nupe. "Nepeapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū ra'e", 'jau ki jane 'gā nupe, 'gā mosōu mama'e tywera apo awi. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue: "Pemono ki mama'e tywera apoara 'gā pejejewi", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe etee ki pejemogytakau

6 ¹ Jejui 'ga rerowiaaramū kasi peo pejejaupe pejejelegay re 'ga rerowiare'ema 'gā nupe pejemota'waukaa pejejaupe ne. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe etee futar iki pekwap pejejemome'wau. A'eramū 'gā futat oje'lega pē nupe pē mota'wau pejejaupe. "Nenea'wyri ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gā amū nupe. "Eneresage ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gā amū nupe. Aipoa pekwaap. ²⁻³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau opoirūnamū. A'eramū nipo jane 'ga rowase ijatykaarūe'ema 'gā pe'au 'ga wi. Ywy pewarera 'gā, ywagipewara 'gā. Mīmera ijemogyarūe'ema 'gā nipo jane imonou 'ga wi Jarejararete 'ga poaa. Mīmera apoaramū sipo ajee nepemojyrūarūi mama'e tywe'ri apoarera 'gā mogyau ajaupe? Nepejemogypygyi te ra'u Jejui 'ga rerowiaaramū pejejee nū? ⁴ A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiaaramū pejewawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara upe pejejemojyrūukaa pejejaupe. Na'gā nee rūi pejemogypyk. ⁵ Ma'eramū sipo nepejenosī pejejemome'wau 'ga rerowiare'ema 'gā nupe? Nitywi sipo i'akwaap ma'e 'ga amū pē pype pejejaupe pejejemota'waawamū? ⁶ Ityp futat nipo Janeruwarete 'ga 'Agesage pyu i'akwaap ma'e 'gā amū. A'etea 'ā pejemome'u Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe etee rail'i pejejaupe pejejemota'waawamū rail'i.

⁷ Pejamuea nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe pejomota'waukara taetu nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Pejejeupe 'ga amū mama'e tywera aporamū pejejuagamū jupe. "Pejejepyke'ema 'ga ree" 'ea te esage Janeruwarete 'ga upe. "Pejekaraemā are 'gā amū munarūnamū pejejuagamū jupe. Pejejepyke'ema 'gā nee" 'ea te esage futat.

⁸ A'ere 'ā pēē nanarūi. Pēē we 'ā mama'e tywera peapo pejejaupe. Pēē we 'ā pejemunarūmū pejejokaraemā are. Pejejewirera 'jawewara 'gā nui miamū

'ā pēē pejemunarūmū. Pēē nanē 'ā mama'e tywera peapo nū. ⁹“Namama'e tywera apoara rūi Janeruwarete 'ga omogy 'wyrīaramū ojepyri ae upe” 'ea 'ā pekwaap. A'eramū ki pēē pejemoryteewe'em pejee. “Mama'e tywera apo awi je nopoiri agawewi. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je mogou 'wyrīaramū ojepyri re'ā”, pe'je kasi ne. Au'je ki pejemorytee re pejee. NaJaneruwarete 'ga remiayuwamū rūi ae mama'e tywera apoi. Ajuemireko are ako ma'e 'gā na'ga remiayuwā rūi. Ojomen are ako ma'ea kūjāmera na'ga remiayuwā rūi. Maira'me a'agawa muorypara 'gā na'ga remiayuwā rūi. Kūima'e 'gā amū nipo opoia wemireko are oko awi. A'eramū nipo 'gā kūima'eramū etee futat akou ajuee. Aipo apoara 'gā taetu na'ga remiayuwā rūi. ¹⁰Mama'e are amunarū ma'e, okaraemā me'yi etee ea'at ma'e, kawīajaiwa 'wat, ojoje'ēwu'jagat, ojomoryteat. Mīmera 'gā naJaneruwarete 'ga remiayuwā rūi. ¹¹Nan tee futat 'ā pēē mū pejemogyau rakue. A'ere 'ā 'awamū Janejararete 'ga ako pē pireita pētywer awi ikue. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau pē nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē mogyau 'ga remiayuwamū.

Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue

¹²Pēē mū nipo 'jau pejejeupe: “Aapo katu katu futat te je mama'ea 'wei”, 'jau nipo pēē pejejeupe. “Nitywi futari 'Ereapo kasi aipoa ne’, je upe 'jara 'gā 'wei”, 'jau nipo pēē pejejeupe. A'jea futat peapo katu katu mama'ea numiamū. A'ere amumera nia'wyrī pē nupe. Je nanē amunipo 'ā a'e pē nupe: “Tejemifutar imū etee futat je mama'e apoi” 'jaramū amunipo 'ā je 'i pē nupe. A'jea futat. Amumera resageramū jee numiamū. A'ere amunipo 'ā je tejea te nam'yi wyyapi ee. ¹³Pēē amunipo 'ā 'jau mama'e resaka ypy we: “Janerewek jane ra'e”, 'jau amunipo 'ā pēē pejeku'iramū mama'e are. A'eramū nipo pēē mama'e 'wau. A'ere anure nipo Janeruwarete 'ga temi'u mateepawi janerewega reewe. Nan tee nipo 'gā amū kūjā resaka ypy we 'jau ojeupe “Amogyta je kwea kūjā tejee ra'e”, 'jau nipo pēē mū pejejeupe. A'eramū futat nipo aku-'iaiwamū ee. A'jea futat 'ga ku'iaiwamū ee numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'ga ku'iaipawera mul'jagi 'ga 'arasigamū etee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'ere 'ga namama'e tywera apoawāu rūi jane apoi rakue. Nakūjā are etee rūi 'ga jane apoi rakue. Najomen are tee rūi 'gā 'ā kūjā apoi rakue. Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue. 'Ga futat mama'e apoukaa janee nū. ¹⁴'Ga futat nanē Janejararete 'ga moferapa opājē mū etee futat 'ga manū re rakue. A'eramū 'ga anure jane nanē jane moferapa opājē mū etee futat nū.

¹⁵Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga pira 'jawe etee futat. A'eramū janeretea 'ga ma'ea futat. Aipoa 'ā pekwaap. Ma'eramū sipo aje jane Jarejararete 'ga rete mujari kūjāmene'em are? Nimujararūi futari jane 'ga retea kūjā amū ree. ¹⁶Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Kūima'e 'ga amū wemireko ēē rerekokatu re 'gā majepei teewara 'jawe futat 'gā nekoī”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'eramū kūima'e 'ga kūjā mū rerekokatu re majepei teewara 'jawe futat ajue-rekou. ¹⁷A'eramū jane nan tee futat Jarejararete 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau majepei teewara 'jawe 'ga upe.

¹⁸A'eramū ki pēē pejekowe'em pejejuemireko are. Kūjāmeramū nanē pēē pejekowe'em pejemen are. Kunumūūnamū, kūjāmukuramū pejekowe'em

pejejee. Peko nipo pejejee 'eramū pēē pejejuerekou tāmējē. A'ea te Janeruwarete 'ga afutat. Amumera mama'e tywera apoa nomotyweri aeretea. A'ere ajuee ae rekoe aeretea we futat imotyweri. ¹⁹Janeruwarete 'ga U'agesagea amut janee. A'eramū janepira Janeruwarete 'ga 'Agesage roga. A'eramū 'ga 'Agesagea akou jane pype. ²⁰Ypeywar are amanūmū Jejui Kristu 'ga janetywera mepyau janee, jane mogyau 'ā wemiayuwamū. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga upe. Janejemogy esage resag ire nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorywi jane ree.

Emireko ma'e 'gā, imen ma'e 'gā netee

7 ¹Ka'arana 'ā pekwasiat imua jee rai'i. "Esage te aeremirekoa? Aeremirekoe'ema te ra'u esage nū?" 'Jau 'ā pēē imua ka'aran are ikwasiaa jee rai'i. A'eramū je 'Jau pē nupe: Esagea futat aeremirekoa. Aeremirekoe'ema nanē futat esageay nū. ²A'ere 'ā ae amumeramū kūjā mū esage pāwē gatu ete etee. A'eramū ki pēē nan etee pejekoweremamū kūima'eramū pejemirekoramū tāmējē futat. Kūjānamū nanē pēē pejemena tāmējē futat nū. ³Pejemena pejee ekoramū "najeremiarūi je ene ree", 'Jawe'em pejemena upe. Kūima'eramū nanē pēē kūjā pejee ekoramū pēē nanē "najeremiarūi je ene ree", 'Jawe'em pejemireko upe. ⁴Pejuereko ki pejeuemifutar imū etee futat. Peje'er are kasi pejejaupe ne. Kūima'eramū, kūjānamū 'Jau. ⁵A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau etee pejekowe'em pejejee ra'ne. "Jarejuwarete 'ga upe jareje'ega monou jane nikoi jarejee", 'Jau ki pēē pejejaupe. 'Ga upe pejeporogytau etee futat pejekowe'em pejejee ra'ne. 'Ga upe pejeje'ega monopaw ire tāmējē peko pejejee nū. Kasi a'e pe pejomogoukat kūjā mū ree ne. A'eramū futat nipo kūjā nanē weateeramū kūima'e 'ga amū ree nū. A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa 'wyriara remifutar imū iapoukaa pejejaupe.

⁶"Pēnemireko awi", na'ei je pē nupe. Pejemirekoweramū ki pejejuereko etee futat. ⁷Je 'ā najeremirekoi tekou. Je 'Jawe pē nekoa amunipo 'ā esage futat jee numiamū. A'ere 'ā ae naju'Jaju'Jawe tee rūi te. Janeruwarete 'ga jane mū opoat mama'e tywera apoe'em are. A'eramū 'ā jane amumeramū jarejemirekoe'emamū futat. A'ere 'ā amumera 'gā nupe ayeteramū 'gā nemirekoe'ema. Nauagi 'gā kūjāe'eme oko upe. A'eramū ki pēē nanuaramū pejemirekoramū tāmējē futat. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo ne. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nemireko futaa.

⁸Ojete ijemogywet ma'eramū te ajee je 'i pē nupe: "Pēnemireko kasi ajee aipo 'Jaramū pejemogyau ne. Je 'Jawe pejemogy", 'Jau je pē nupe. ⁹A'ere ki pejejetee pejemogy upe pejejuage'emamū pēnemireko tāmējē futat. Kūjā mū rerowy'ar ekoete are aerea'ara nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Kūjāmeramū nanē nū kūima'e mū rerowy'ar ekoete are etee pēnea'ara nanē nia'wyri Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰Awamū je 'i emireko ma'eramū pē nupe, omenat ma'eramū pē nupe nanē nū. Nateje'ega etee rūi je imome'ui pē nupe. Jarejararete 'ga 'eawer imū etee futat je imome'ui pē nupe. Pejemena kasi peetyg ine. ¹¹Pejemena retyg ire ki pejewyru'Jap pejejaupe nū. A'eramū ki pejewyr esage etee futat pejejaupe. Pejejaupe pejewyru'Jape'ema pēē pejejetee futat pejekou. A'eramū pēē kūima'eramū emireko ma'eramū pejemireko retyke'ema futat.

¹² Amumeramū pē nupe je teje'ētea te imonoi 'awamū. (NaJarejarete 'ga je'eg imū rūi je imonoi pē nupe 'awamū. Teje'ēteu te je imonoi pē nupe 'awamū). Kūima'eramū nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū pejekou. A'eramū nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo ēē niporetygiweri ene ree. A'eramū ki pereko ete futat pejejemirekoa retyke'ema futat.

¹³ Kūjāmeramū nanē nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū nū. A'eramū nipo pēmena na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo 'gā niporetygiweri pē nee. A'eramū ki pereko etee futat 'gā netyke'ema. ¹⁴ Pēmena nipo nuerowiari agawewi Jejui 'ga. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi nipo 'gā. A'ere pē nee wejue te 'gā nekoi Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'jawewaramū. A'eramū nipo 'ga ojejukau esage 'gā nee, pē nee 'gā poretygiwere'emamū wejue. Kūima'eramū nanē nipo pēē mū pejekou Jejui 'ga rerowiaa. A'ere nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi pēnemirekoa. A'ere 'gā omen are te 'gā nekoi 'ga remiayuwa 'jawewaramū. Ojejukau esage wejue 'ga 'gā nee, pē nee 'gā poretygiwere'emamū wejue te. A'eramū pēē 'gā nerajemogyau esage. Kasi a'e pe pēna'yra 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwe'ema 'gā na'yra 'jawe ne. 'Ga rerowiat pāwēara 'jawe futat pēē 'ga upe. ¹⁵ Janeruwarete 'ga pēta'waa afutat ajaupe. A'eramū kūjāmeramū kasi ajee pēpotyp pejemena 'ga pejejewi iporetygiweramū ne. Kūima'eramū nanē kasi ajee pejejemirekoa pēpotyp pejejewi iporetygiweramū ne. A'ere pejejewi 'ga rerowiare'ema 'gā poretygiwere'emamū pereko ete futat 'gā. ¹⁶ Maran gatu nipo pē nereko re pēmena 'ga Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramū pēē 'gā netyke'ema. Kūima'eramū nanē nipo pē nee pēnemireko 'gā Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū ki pēē pejejemireko 'gā netyke'ema pejejewi 'ga poiriwere'emamū.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imū etee

¹⁷ Janeruwarete 'ga opājē amut janee, ojeupe jane moporowykyaukaawamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. Pejejopit jewatee are pejemā'jāue'em futat. 'Gā 'ā 'gā te nū. Pēē 'ā pēē te nū. Judeu 'gā etee te ijewak ma'ea ajemogy. Aipoa je amome'u pē nupe, Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe najuejue etee futat. ¹⁸ Amumeramū nipo pēē Jejui 'ga rerowiaaramū imojewagipyramū pejejemogyau. A'ere kasi pejejewaga porera peywine. Amumeramū nipo pēē imojewagipyre'emamū futat. A'eramū kasi pēē nanē pejemojewagukat 'gā nupe ne. ¹⁹⁻²⁰ Naejewag are rūi Janeruwarete 'ga ae futari. A'eramū pēē pejejea'are'emamū aipo are. 'Ga je'ega jane enuwa te esage 'ga upe. A'eramū pēē 'ga je'ega te enupa. ²¹ Jejui 'ga rerowiar enune 'ā pēē mū pejeme'egukat 'gā nupe ka'aranū are rakue. A'eramū pēē pejejemogyau 'gā nemifajamū. A'eramū ki pēē pejeporowykyau pejejemogyau peje'wyriara 'ga upe etee futat. A'ere peje'wyriara ojewi pē nee iporomowaramū, pejepe'a futat 'ga wi. ²² 'Gā nemifai 'gā 'ā mama'ea wapo o'wyriara 'ga remifutar imū etee futat. Nuapoi 'gā mama'ea wemifutar imū etee futat. A'ere 'ā ojeupe te oporowyky ma'e 'gā mama'e apoi wemifutar imū etee futat. A'ere 'ā jane Jejui 'ga rerowiar ire jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ²³ Sā'ā 'gā amū ka'aranū monoa ajaupe, ajamuawamū wemifajamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane muri ojeupe wa'yra 'ga janetywera mepy re. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga rerowiare'ema 'gā nemifutar imū kasi mama'ea

siapo ne. 'Ga remifutar imū etee futar iki mama'ea siapo. ²⁴Pēē 'ā Jejui 'ga rerowiaaramū je 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Ako etee futat ae Jejui 'ga rerowiaaramū. Nojemojewagi futari ae 'ga rerowiaaramū. Naijewak ma'eramū etee rūi futat ae rekoi 'ga remiayuwamū. 'Gā nemifajamū nipo pēē Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū pēē a'efer ipe etee futat pejejemogyau pejeporowykyau peje'wyriara 'gā nupe. Pejeka'jame'ema futat pejemuarera 'gā nui. Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejemogyau pejejeupe etee futat 'ga rerowiar enune. A'eramū nipo pēē a'efer ipe etee futat pejejemogyau pejeporowykyau pejejeupe pejejeme'ege'ema 'gā amū upe. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. 'Ga 'ā pē poaa mama'e apo are.

Ojeteewara 'gā, imen manū ma'e 'gā netee

²⁵Je upe ka'arana kwasiaa imua ako pēē pejepononupa ojeteewara 'gā nee jee rai'i. A'ere Janejararete 'ga namu'ei 'gā nee rakue. Aipo je'ea nipo jaruete futat 'ga upe. Ojeupe ia'wyre'em ire amunipo 'ā 'ga je mu'akwaawi ee. “Ene'me kasi 'gā nupe ne”, 'jau amunipo 'ā 'ga jee. A'eramū je tejea'aw imū etee futat ikwasiaa ka'aran are pē nupe. Janeruwarete 'ga futat te 'ā ajemuaēm je ree. A'eramū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. A'eramū ki pēē jeje'eg are pejejemogypyka futat. ²⁶⁻²⁷Anure nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaaramū jane rereko tyweretei. Ma'eramū 'ā ojeteewaramū nepēnemirekoi futari pejejemogyau. Emireko ma'eramū pēē pejejemireko retyke'ema futat. ²⁸A'ere namama'e tywera apoa rūi poromū, pēnemirekoa. Kūjāmukuramū nanē pēē namama'e tywera apoa rūi pejemenaa nū. A'ere 'ā emireko ma'eramū namajepei tee rūi futat 'gā nemiapoa mama'ea. Ojemī'uekaa, oporowykyau ka'aranū are wemireko raity muawamū. Emireko ma'e 'gā 'ā ajemuaēma kwaiwete mama'e are ajemogyau. A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: “Ojeteewaramū kasi pēnemireko futat pejejemogyau ne”, 'jau je pē nupe. Mama'e are pēnea'are'ema je afutat. Kūjā nanē 'ā mama'e apou omena 'ga upe nū. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jejui 'ga mome'ua 'gā nupe. Nipoetai rēwējēmī 'gā ee. Ojeteewaramū te ajee 'ā aea majepei ete rēwējēmī aeoporowyky. A'eramū Jejui 'ga mome'ua waye'emamū ae upe. 'Ga mome'u are etee futat 'gā wea'aramū.

²⁹Kamēsiete nipo Jejui 'ga ruri 'awa ywy mateepapa. A'eramū ki pēē emireko ma'eramū pejejemogyau Jejui 'ga remifutar imū etee mama'e apou ojeteewara 'jawe. ³⁰Ojoo'o ma'eramū pēē pejejea'are'emamū peje'arasig are etee. Kamēsiete nipo Jejui 'ga ruri. A'eramū ki pēē pejejea mīina 'ga ree etee futat. Iku'i ma'eramū ki pejejemogyau iku'ipap ma'e 'jawe. Au'je ki iku'i ma'eramū pēē pejeku'i are etee pejejea mīi re. Jejui 'ga ree etee ki pejejea mīina pejejemogyau. Mama'e muareramū pēē pejejemogyau mama'e jare'ema 'jawe. Pejejea mīine'ema pejekaraemā are. 'Ga ree etee ki pejejea mīina pejejemogyau. ³¹Mama'e are ojejuka ma'eramū pejejemogyau mama'e are ijejukae'ema 'jawe etee futat. Kamēsiete futat nipo janekaraemā teepawamū jane wī. A'eramū ki pēē pejejea mīine'ema ee.

³²A'eramū je aipo are poromū 'jau pē nupe: Mama'e are tee pēnea je nafutari. Sā'ā ojeteewara 'gā jejukaa Jarejararete 'ga upe oporowyky are etee futat. Mama'ea 'gā amū iapou Jarejararete 'ga muorypawamū etee futat.

³³A'ere 'ā emireko ma'e 'gā jejukai wemireko are ra'ne. A'ere 'ā Jarejararete

'ga remifutar are ojejukau wemireko futar ire. ³⁴Wemirekoa mata'wa are wea'aramū, Ku'jywa 'ga maku'i are nanē 'ga wea'aramū nū. A'eramū emireko ma'e 'ga rea'ara ojo'ojo'ok ma'e 'jawe 'ga upe. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jarejararete 'ga remifutara apoa.

Kūjānamū nanē nū. Ojeteewara 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe. Kūjāmuku 'gā, imen manū ma'e 'gā. Mīmēra 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe etee futat. Wea'aramū Jarejararete 'ga remifutar are etee futat. A'ere imen ma'e 'gā nanarūi. Omen are wemiarū are etee 'gā jejukai. Omena 'ga maku'iawa etee 'gā mama'e wapo.

³⁵Aipoa je amome'u pē nupe pē mu'jawamū. “Pēnemireko kasi pejejemogyau ne”, na'ei je pē nupe. Amueapyo te je pēē emireko ma'e 'gā nemiapo are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo are te jeporopoariweramū pē nee. Jarejararete 'ga upe pēporowykya te je afutat. Au'jeteramū pēē Jarejararete 'ga muorywa nanē je afutat nū.

³⁶Pēē mū nipo nepēnemirekoi we. A'eramū nipo 'ga kūjāmuku'i ēē mū mogou katu rakue. 'Awamū nipo 'ga 'jau ēē upe: “Tejetee toko 'jau, kwe pe je oi Jejui 'ga mome'wau tekou”, 'jau nipo 'ga ēē upe. A'ere nipo 'ga rea'aramū ēē ree nū. “Naani. Arekokatu tāmējē futat je ēē 'jau”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. “Kasi a'e pe ēē rekoi ojeteē ne kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. “Jeremiarū wejue ēē ree. A'eramū je ēē rerekou katu”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū ki 'gā tajuerokokatu tāmējē futat. Namama'e tywera apoa rūi futat poromū. ³⁷Maranamū nipo 'ga ojeteē wekowera futaa. A'eramū nipo 'ga ipyūrūmyrera ēē rerekou katue'em 'ea nanē esage nū. “Naapoi nipo je mama'e tywera re'ā. Nokoi nipo je kūjā mū ree re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe. Aipo 'jara 'ga nokoi futari kūjā mū ree 'ea nanē wesageramū futat aipo 'ga upe. ³⁸A'eramū je 'jau pē nupe: Emireko ma'eramū esageramū futat pē nupe. A'ere emirekoe'ema 'ga nupe te nipo esageramū emireko ma'e 'ga apyraapa.

³⁹Imen ma'ea kūjā omena manū'e'ema'ema omena mojoy'rawe'em futat. Omena 'ga etee futat ēē erekou. Omena manū re tāmējē te ēē omena mojoy'rui nū. A'eramū miamū Jarejararete 'ga rerowiaara 'ga etee erekou. ⁴⁰A'ere nipo omenaru'jaw are ifuwere'ema ēē ku'iramū omenaru'jap ma'efera 'gā apyraapa, 'jau ete je. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū je “Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū nā'ā je 'i re'ā”, 'jau tejeupe.

Maira'me a'agawa upe eroopyret

8 ¹'Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrera temi'u are. “Esage te ore maira'me a'agawa upe imonopyrera temi'u 'ua? Naani te ra'u nū?” 'jau ako pēē ka'arana mua jee rai'i. A'eramū je pē mu'jau ee. “Mama'ea jane sikwaapap katu katu”, sa'e 'ā jane jarejaupē jepi. A'jea futat aipoa. A'ere 'ā pejerowiaraiw ekoete pejemikwaaw are ra'e jepi. A'ere jane jarejuee jarejuka esage re Jejui 'ga rerowiar wyyapiukari jarejaupē. ²“Je'ak-waap je” 'jara 'gā ni'akwaawi we futat. ³Jarejuwarete 'ga ree jareporomutar ire jane jemogyi 'ga jekoty'aawamū. 'Ga 'ā jane kwaap.

⁴'Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrer are. Maira'me a'agap ekoete rerowiaara 'gā 'ā wyro'o m'yina owase. A'ere 'gā 'ā jupe eroopyrera me'ega ka'aranū are. Naekoa'uweri maira'me a'agawa. Janeruwarete 'ga te 'ā eko ma'ea. Majepei tee futat Janeruwaretea. Aipoa jane 'ā sikwaap.

⁵A'ere 'ā Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā maira'me a'agaw are etee 'gā norywamū. Kwaiwete agawewi futat maira'me a'agawa. A'etea nitywi futari maireteetea mū kwe pe. ⁶“Janeruwarete 'ga etee futat Maireteetea ako” 'ea 'ā jane sikwaap. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. Ojeupe etee futat 'ga jane apoi rakue. Majepei tee futat Janejararete 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā Janejararetea. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e apoukaa 'ga upe rakue. 'Ga futat 'ā jane mogyaukaa 'ga upe rakue.

⁷Aipo 'ā jane sikwaap. A'ere 'ā amumera 'gā naeapyoī we ee. Maira'me a'agawa muoryparera 'gā tāmējē 'ā rakue. A'eramū 'gā maira'me a'agawa rowase imonopyrera 'wau wea'aramū etee futat ee. Aipo 'gā naeapyoī katu we futat Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Ajemotywet sipo je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe maira'me a'agawa upe imonopyrera 'u re. ⁸Naani. Natemi'u are rūi Janeruwarete 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Najaneremi'ua rūi jane muesage Janeruwarete 'ga upe. Janeremi'ua ajul'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Wyro'o jane i'ua esageramū 'ga upe. Wyro'o jane i'ue'ema nanē esageramū 'ga upe nū. Maira'me a'agaw awi pēneatee'ema te nia'wyri 'ga upe.

⁹Pēē mū te nipo ajee pēneatee ete jui rakue. A'eramū nipo pēē maira'me a'agawa upe imonopyrera 'ua wesageramū futat pē nupe. A'ere nipo Jejui 'ga rerowiar yau 'gā nupe i'ua nia'wyri futari. Naeateē we 'gā jui. A'eramū pēē pejejea'aramū 'gā nee. Mīmēra mama'ea 'wawe'em 'ga rerowiar yau 'gā nowase. Kasi a'e pe pemuea'arukat etee 'gā maira'me a'agaw are ne. ¹⁰Kasi a'e pe 'gā pē nesag ire 'i ojeupe ne: “Aipo 'ga Janeruwarete 'ga kwaaparetea. 'Ga 'ā maira'me a'agawa roga pype mama'e a'u. A'eramū je a'eramū tejemu'jau 'ga ree”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū futat pēē 'gā muea'arukaa maira'me a'agaw are etee ne nū. “Kuu. Maira'me a'agawa upe imonopyrera te je a'u nū'ū. 'Awamū pa ajee je manūi ra'e”, pē mu'eukat 'gā ne. A'eramū futat wea'aramū etee maira'me a'agaw are ne nū. A'eramū futat 'gā Jejui 'ga ree ojemogypygy are jēmī weateeramū ne. ¹¹Aipoa te 'gā omotywet Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga 'ā amanū agawewi 'gā tywera mepyau rakue. A'etea 'gā 'ā opoia 'ga ree ojemogypygy awi. Pē nesag ire 'gā mama'e apou pē 'jawe. A'eramū aipo 'gā nemiapofera 'gā motywea Janeruwarete 'ga upe. ¹²A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga upe 'ga motywerukar ire pēē nanē pejejekwau 'ga upe nū. Kristu 'ga upe aipo apoaramū nanē mama'e tywera peapo nū. A'eramū pēē pejejea'gwau nanuara apo awi. ¹³Je nafutari teje-wirera 'jawewara 'gā jekwa mama'e tywera apo upe. A'eramū je tejewirera 'jawewara 'gā nupe wyro'o 'ua ia'wyre'emamū je nanē i'wau'jape'ema nū. A'eramū je mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe.

Kristu 'ga remimonofera 'gā

9 ¹Jarejuwarete 'ga upe je mama'e apoi. Jejui Kristu 'ga je mueapyoukat mama'e are. A'eramū je mama'e esage apou 'ga temu'eawer imū etee futat. Ymā te Jejui 'ga jesaukari jee ikue, Janejararete 'ga ojesaukaa jee ikue. 'Ga futat ako je monoukat kwe pe omome'wawamū ikue. Pejejeupe je 'ga mome'uramū ako pēē nanē 'ga rerowiaa ai'i nū. ²Tekotee 'gā nipo naje rerowiar ajemogyau. “NaJejui 'ga remimonofera rūi Paulo 'ga”, 'jau etee nipo 'gā jee. Aipo 'gā 'e agawewi 'ā peenup. A'etea 'ā je rerowiat pejepe pejemogyau.

Pejejeupe je Jejui 'ga mome'u re ako pēē 'ga rerowiaa ai'i. A'eramū ako pēē "Paulo 'ga 'ā a'jea futat Jejui 'ga remimonofera mū ako" 'e rerowiaa ai'i.

³Teago'oramū je tejemome'wau etee futat 'gā nupe. "Je 'ā Jejui Kristu 'ga remimonoferamū futat", 'jau etee je 'ā 'gā nupe tekou. ⁴"Ojeupe Jejui 'ga mome'uramū 'gā 'ā mama'e monou 'gā nupe, 'gā nemi'uramū rai'i. Aipoa 'ā wesageramū pē nupe rai'i. Ma'eramū sipo ajee je upe 'gā mama'e mura nia'wyri pē nupe?" 'jau je teago'oara 'gā nupe. ⁵Amumera 'gā 'ā Jejui 'ga remimonofera 'gā wemireko 'gā nerawau ojeupi. Jejui 'ga rewirera 'gā, Pedro 'ga. Mīmera 'gā 'ā wemireko 'gā nerawau ojeupi, kwe pe Jejui 'ga mome'wau rai'i. 'Gā 'jawe je nanē Jejui 'ga rerowiaara kūjā mū rerekoarūi tejemireko-ramū niamamū. A'ere je najeremirekoweri te tekou. A'eramū je tejetee futat tekou. ⁶"Amumera 'gā 'ā oporowykyawe'em ojeupe mama'e muawamū rai'i. Ma'eramū sipo ajee ore porowykyi Panape 'ga retee mama'ea orojeupe imuaw are?" 'jau nanē je 'gā nupe nū. ⁷Awŷja sipo oporowykyi ekoete wepye'eme? Jefaruū 'gā miamū 'gā omepy 'gā porowyky are. Ko tymara 'gā nanē oko pypiaara a'u futat nū, oko tymawera repyramū. Karupa'mī are omaenun ma'e 'gā karupa'mī kamy rykua ee ojejuka repyramū. A'eramū amunipo 'ā je nan tee futat tekou. A'eramū amunipo 'ā pēē mama'e mua jee 'ga mome'u repy 'jawe.

⁸Najetee rūi aipo 'jau. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue. ⁹"Pesīmat kasi pejejeymawa juowuunan are ipyrug ekoramū ne iape'ogamū ne. Tene a'ŷja mū 'ui akou. Pē nupe futat 'ā ipo-rowykyi. A'eramū pēē a'ŷja mū 'waukaa etee jupe", 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. Pēneymaw are etee futat sipo 'ga poromū ikwasiarukaa rakue? ¹⁰Naani. Jane ree nanē futat 'ga aipo kwasiarukari rakue. Ko tymara 'gā 'ā 'jau ojeupe: "Anurenure'i nipo je teko pypiaara 'ui", 'jau 'gā 'ā ojeupe. Okaapit ma'e 'gā nanē aipo 'jau nū. ¹¹A'eramū je ko tymara 'jawe Jejui 'ga mome'wau pē nupe. A'eramū amunipo 'ā wesageramū futat mama'ea je upe pēē imura. ¹²Amumera 'gā nupe 'ā pēē mama'e monou 'gā pejemu'eramū rai'i. Je ra'ne ako Jejui 'ga amome'u pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee je upe tee katu ete mama'ea pēē imura nia'wyri 'gā nupe? "Mama'ea pemut amū jee", a'e futat amunipo je 'ā pē nupe. A'ere je 'ā aipo na'ea'uweri pē nupe. Je tee futat 'ā teporowykyau tekou tejeupe mama'e muawamū. Nafutari je 'gā teago'oa. Nafutari je 'gā amū 'ea tejeupe: "Omepy are tee 'ga Jejui 'ga mome'ui oreē" 'gā 'ea je nafutari. A'eramū je teporowykyau tejeupe mama'e muawamū. ¹³Sā'ā Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporowyky ma'e 'gā. Jarejuwarete 'ga upe tekoteē 'gā nemirerurera wyra rapyawe'ewe 'gā ape nuga ojeupe, ojemī'waawamū. Aipoa 'ā pēē ikwaapa. ¹⁴Nan tee futat Janejararete 'ga 'i rakue: "Pemepy ki jeje'ega mome'wara 'gā. A'eramū ki pēē 'gā mama'e mua 'gā nupe", 'jau 'ga 'ā rakue.

¹⁵A'ere je 'ā "mama'ea pemut amū jee, pejemu'e repyramū", na'ei pē nupe ai'i. 'Awamū nanē je na'ei aipo 'jau pē nupe nū. Ty'ara agawewi nipo je erekou. A'etea nipo je naenūi futari mama'ea pē nupe. 'Gā je mepye'ema je muekōēaina futat. ¹⁶Najerowiaraiw ekoetei je Jejui 'ga mome'u are. 'Ga te ako je mono omome'wawamū ikue. A'eramū je 'ga mome'wau tejeupe 'ga 'eawer imū etee futat. Jeporiay'i amunipo 'ā je, 'ga je'ega renuwe'em ire. ¹⁷Tejemifutar imū etee 'gā nupe 'ga mome'u re amunipo 'ā je mama'e renūi

tekou 'gā nupe temepyawamū rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te je monoi wa'yra 'ga mome'waramū kwe pewaramū pē nupe ikue. A'eramū je Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. ¹⁸ Pē nupe Jejui 'ga mome'wau ako je mama'e renūine'ema pē nupe ai'i. "Mama'ea pemut amū jee" 'jawe'em ako je pē nupe ai'i. A'e are te jerekōēājamū te'ŷina. Jerekōēāja jeporowyky repy 'jawe jee.

¹⁹ Na'gā amū nupe oporowyky ma'ea rūi je. Je tee futat aporowyky tejeupe. A'ere je tee futat je jemogoi Jejui 'ga upe oporowyky ma'eramū ikue. Jejui Kristu 'ga je imome'wau 'gā nupe kwaiwete, 'gā nupe 'ga rerowiar wwyapiukaawamū. A'eramū je 'gā nupe oporowyky ma'e 'jawewara.

²⁰ Ymā te 'ā Moisesi 'ga judeuramū oreypy 'gā mul'jau 'gā jemogy are rakue. A'eramū 'gā mama'e apou 'ga je'eg imū etee futat rakue. A'eramū je judeu 'gā pype tekou je mama'e apou 'gā 'jawe etee futat ai'i. Jejui 'ga rerowiarāmū je tepoia Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apo awi numiamū. NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi Kristu 'ga jane katu'ogi. A'eramū je tepoia Moisesi 'ga je'eger are tejemogypygy awi. A'etea je judeu 'gā nupe Jejui 'ga mome'uramū je mama'e apou Moisesi 'ga je'eger imū 'gā 'jawe etee futat. Kasi a'e pe 'gā niporenuwiweri jeje'eg are. A'eramū nipo 'gā Moisesi 'ga je'eger imū etee mama'ea je iaporamū oporenuwiweramū jeje'eg are. A'eramū nipo 'gā Jejui 'ga rerowiaa ojeupe je 'ga mome'uramū re'ā, 'jau je tejeupe. ²¹ Judeue'ema 'gā pype tekou nanē je mama'e apou 'gā 'jawe etee futat. A'eramū nipo 'gā oje'jawe je rekoramū nipo 'ā 'gā porenuwiweramū jeje'eg are re'ā. A'eramū nipo 'gā nanē Jejui 'ga rerowiaa je 'jawe re'ā, 'jau nanē je tekou ikue. Judeuramū ore upe Moisesi 'ga remikwasiarer imū tekowe'em futat. A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat je reko esagei. Kristu 'ga je'eg imū nanē je reko esagei nū. A'eramū je 'gā nerowiarukaa 'gā nupe tekou. ²²⁻²³ 'Gā amū te aje Jejui 'ga rerowiaa ināinānī'i etee ikue. A'eramū je 'gā pype tekou mama'e apoi 'gā 'jawe etee futat ikue. 'Gā poaawamū Kristu 'ga rerowiar wwyapiukaawamū je tekou iapoi 'gā 'jawe etee futat ikue. Kristu 'ga 'gā erowiarāmū je teku'iramū tekou 'gā nee ikue. Mama'e tesirūmera je aapo Kristu 'ga rerowiarukaawamū 'gā nupe.

²⁴ Sā'ā ujan ma'e 'gā. "Siesak jarejana 'jau", 'jau 'gā 'ā ajaupe. A'eramū 'ā 'gā ujana pāwē pāwē esaka. Kwaiwete ujan ma'e 'gā ujana. A'ere 'ā majepeja 'ga etee iwaēmi opytu'wawa upe ajuenunewe. A'eramū 'gā 'ā ajuenunewe owaēm ma'e 'ga upe etee akagyrūnanūū'i monou 'ga akagyrūnamū 'ga upe. Opia ma'e 'gā nowaēmi ajuenunewe. Mama'e poyja rerekwara 'gā nanē nowaēmi ajuenunewe nū. Nan jane Kristu 'ga rerowiaaramū. 'Ga pyri jareoweramū jane poiri te mama'e tywera apo awi. ²⁵ Ajaupi ujan enune ujan ma'e 'gā ojetee ra'ne te 'gā ujana. A'eramū 'gā ujana pokwaapa. A'eramū 'gā ujana pokwaaw ire okyjawe'em futat akagyrūnanūū'i pygye'em awi. Ojemogypygyk 'ga ujan are. Esage futat 'ga jānawa akagyrūnanūū'ia numiamū. Majepei 'ara rupi etee futat esageramū. Ka'a apopyrera ete poromū akagyrūnanūū'ia. A'eramū ai'iwe opyijagamū etee futat. Nan tee futat jane Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat. A'ere jane naipyijag etee ma'e are rūi iapoi. 'Ga pyri jarewawamū te jane iapoi. ²⁶ Ma'eramū je 'ā mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat.

Peesak 'ā afuakara resaukaara 'gā ajaupe nanē nū. Ajuowajaa 'gā 'ā afuakara resaukaawamū. A'eramū 'ā ajuetykara 'ga afuakara resaukaa. Najoman

ekoete rūi nanē 'gā ajuetykawamū nū. Ojoman esage te 'gā. Nan tee je noko ekoetei. Jejui 'ga 'eawer imū etee futat je rekoī. ²⁷Tejemu'akwaapa mama'e tywera apoe'em awi. Naapoi futari te je mama'e tywera. 'Ga remifutar imū etee futat te je mama'e apoi. “Werowiaramū Jejui 'ga pētywera moia pē nui, pē mogyau wemiayuamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat”, pē nupe 'e reewi je mama'e tywera apou teko re amunipo 'ā Jane-jararete 'ga naje monoi futari ojeipyri.

Pemuoryp kasi maira'mea ne

10 ¹⁻²Pēnea'ar iki judeuramū oreypy 'gā nee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nenū'ēukari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Pe awi 'gā oramū 'ā Janeruwarete 'ga ywasiga monou imogou 'gā 'arimū rakue. 'Gā au'jāwamū 'ga ywasiga mogou 'gā 'arimū rakue. 'Yē'ē upe 'gā waēmamū 'ā Janeruwarete 'ga 'y mowoka 'gā nupe rakue. A'ere 'ā 'ga ywytu mua 'y mowokawera rupi ywy mukaga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ā awaupap oyaapa rakue, opy muakyme'ema futat rakue. Nan 'ā 'gā jemo'wyriarukari Moisesi 'ga upe rakue. ³Najuejue etee futat 'gā ojeupe Jarejuwarete 'ga remimurera 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Ywag awi 'ga mana 'jawa mua 'gā nemi-uramū rakue. A'ea 'gā 'i'wau rakue. ⁴Ojeupe 'ga remimurera 'ya nanē 'gā itykua rakue nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: “Itauua enupā wywra pyu”, 'jau 'ga 'ā Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y murukaa ita awi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oy'wau rakue. Aipoa ita 'jawe futat Kristu 'ga. Sā'ā 'gā ita awi imuripyre 'y rykura rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūme'em o'yuweja upe rakue. Nan tee futat Kristu 'ga rekoī 'gā pype 'gā nee ojejuka esage ma'eramū. Nuesagi agawewi 'gā 'ga. A'ere 'ga futat 'gā nerekwaramū rakue. ⁵A'ere oreypy 'gā najemogyi Jarejuwarete 'ga remifutar imū rakue. Nomuorywi 'gā 'ga rakue. Amume'ri 'gā etee 'ga muorypa rakue. A'eramū 'ga amara'neramū omuorypare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā momawukaa 'gā ataaw ipe rakue, jū pyterimū amunawe'ema pyterimū 'gā o 'gā nekoramū rakue.

⁶Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa oreypy 'gā nee 'gā neko esage-emawer are rakue ee jane mueapyoukaawamū rakue. A'eramū jane jarejea mȳine'ema mama'e tywer are 'gā 'jawe. ⁷'Gā amū 'ā maira'me a'agawa muorypa rakue. Kwataua'yra a'agawa 'gā 'ā iapou omairamū rakue. A'e are nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue nū. “Maira'me a'agawa upe wemimonofera kumi 'u re 'gā wagairan pāwēnamū etee kūjā are kūima'e are 'jau. Maira'me a'agawa muoryw ire taetu nipo 'gā otewereteramū, mama'e tywera apou ajuee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā nee rakue. ⁸Anure nānēwējēmī rakue nū, 'gā wagairan pāwēnamū etee kūjā are kūima'e are 'jau rakue nū. A'eramū 'ga mama'e tywera apoarera 'gā Janeruwarete 'ga imomawukaa kwaiwete. Majepei 'ara rupi etee futat 'ga 'gā apisau kwaiwete. Wīti tres miu 'gā 'ga iapisau 'gā tywer are rakue. A'eramū ki jane jareagairane'emamū 'gā 'jawerimū. ⁹Anure 'ā 'gā amū 'jau ojeupe etee futat: “A'jea sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweretei mama'e tywera je iapoawer are 'wei”, 'jau 'ā 'gā ojeupe etee futat rakue. A'eramū 'ā 'gā mama'e tywera apou 'ga resakawamū rakue. Nuenuwi aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga moja monou 'gā nupe. A'eramū moja 'gā u'wau 'gā apisau

rakue. A'eramū ki jane iapowe'em 'gā 'Jawerimū. ¹⁰ A'ere 'gā amū Jarejuwarete 'ga ago'wau rakue nū. A'eramū Janeruwarete 'ga ojeppyriwara mū monou 'gā apisau rakue.

¹¹ Aipo are nanē Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue, ee jane mueapyoawamū rakue. A'ere kasi jane mama'ea siapo 'gā 'Jawerimū ne. Niporomukui futari nipo Jejui 'ga ruawa. A'eramū ki jane mama'e esage etee futat iapou 'ga muorypawamū.

¹² Iporiay'i "Jereapyo je mama'e are. A'eramū je mama'e tywera apowe'em jepi" 'Jara 'gā. Anure nipo aipo 'Jara 'gā mama'e tywera apoi. ¹³ "Mama'e tywera apoa nipo je etee futat areko re'ā", pe'je nipo. Naani. Najuejue etee futat mama'e tywera apo rekoi jane ree. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e apoi u'eawer imū etee futat. Nuapoukari futari 'ga mama'eaya kwaikwaja janee. Janefuakara 'Jawe etee futat 'ga mama'eay apoukari janee. A'eramū 'ga, ojeupe peje'egamū, pē mamuakaa mama'e tywera apoukare'ema pē nupe. A'eramū te mama'e tywera nepeapoi.

¹⁴ Pemuoryp kasi maira'me a'agawa pejemogyau ne. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je aipo 'Jau pē nupe. ¹⁵ Pēē 'ā i'akwaap ma'eramū. Pejejeupe je'eawer are 'ā pēē pejejeapyoramū pejemogyau. "Janeremikwaawa resage 'Jawe etee futat te Paulo 'ga 'eawer are? Naani te ra'u nū?" 'Jau ki pēē pejejaupe je'eawer are pejejea'aramū pejemogyau. ¹⁶ Pejejea'aramū nanē ki Jejui Kristu 'ga remiapofer are nū. Amanū enune 'ā Jejui Kristu 'ga y'way tykurukari wemiayuwa 'gā nupe rakue. "Koa y'waya jerya", 'Jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū y'way rykua 'ga manūawer are jarejea'aawamū, 'ga muorypa ee. Mani'oko'o'ia 'ga imowowoka imonou wemiayuwa 'gā nupe rakue. "Koa mani'oko'o'ia jero'oa futat", 'Jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū mani'oko'o'ia nanē jane i'wau 'ga manūawer are jarejea'aawamū nū. ¹⁷ Kwaiwete agawewi nipo jane 'ga rerowiaaramū. A'etea nipo jane majepei tee mani'oko'o'ia mo'jomo'jou'i i'wau. Kwaiwete agawewi jane Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū. A'etea jane sajemogy majepei 'yweteewara 'Jawe. Kristu 'ga 'ā majepei'i etee futat. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau majepei 'yweteewara 'Jawe.

¹⁸ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā Israeu juapyrera 'gā wyra rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga wyra jukau imo'Jau. A'ere 'ga wyro'o pe rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere wyra reruarera 'ga wyro'o remyrer ape 'wau. "A'e pyu ore Jarejuwarete 'ga muorywi", 'Jau 'gā. ¹⁹ A'ere amumera 'gā 'ga rerowiare'ema 'gā wyra mū rerooi imonou maira'me a'agawa upe. "Temaira upe je imonoi", 'Jau 'gā ojeupe. A'jea sipo 'gā maira'me a'agawa mairaretea? ²⁰ Naani. Mama'eukwaawa upe te 'gā imonoi. Mama'eukwaawa te 'gā amuoryp. NaJarejuwarete 'ga upe rūi 'gā imonoi. NaJarejuwarete 'ga rūi 'gā amuoryp. A'eramū je 'Jau pē nupe: "Mama'eukwaawa upe kasi mama'ea pemono ne", 'Jau je pē nupe. ²¹ Jejui 'ga manū are pejejea'aramū nipo pēē y'way rykua. Aipoa y'way rykur ire kasi maira'me a'agawa upe imonopyrera y'waya petykur ine. Aipoa taetu nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga manūawer are pejejea'aramū pēē mani'oko'o'i 'wau. Aipo 'u re kasi mama'eukwaawa upe imonopyrera kumia pe'u ne. Kasi a'e pe mama'eukwaaw are te pēnea'ar ine. Aipoa nanē nia'wyri Janeruwarete 'ga upe nū. Nepemuorywa'uweri Jejui 'ga mama'eukwaawa reewe. ²² Ma'Ja te pefutat? Pejejee 'ga

mara'nea te ra'u pefutat nū? 'Ga muoryw ire mama'eukwaawa muorypa 'ga mamara'neukaa pejee 'ea te ra'u pefutat nū? A'jea sipo janefuakaramū Jarejuwarete 'ga fuakara apyraapa? Naani. Ifuakat 'ga janefuakara apyraapa. A'eramū ki pēē 'ga mamara'neukare'ema pejee.

Jarejomote'aawa kasi siapo ne

²³ 'Gā amū nipo 'Jau ajaupe: "Jarejemifutara etee futat jane siapo", 'Jau nipo 'gā ajaupe. A'jea futat aipo 'gā 'ea. A'ere amumera nia'wyrī 'gā nupe. Mama'e mū najane mogypygukari Jejuī 'ga ree. ²⁴ A'eramū ki jane mama'e apou jarejopoawamū. Najarejeupe etee rūi futat kasi mama'ea siapo ne.

²⁵ Miaro'o uweita pejewau miaro'o pe mua miaro'o me'egara 'gā nui. Pejepononupe'ema ee. "Maira'me a'agawa upe imonopyrera te?" 'Jawe'em pēē 'gā nupe. ²⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe ee rakue. "Ywya 'ā Janejararete 'ga ma'ea. Ywy pypiara nanē 'ā 'ga ma'ea futat nū", 'Jau 'ga ikwasiarukaa 'gā amū nupe rakue. A'eramū ki jane mama'e 'wau jarepy'a'wyre'emamū ee.

²⁷ Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā amū nipo 'Jau pē nupe: "Pejot pejemī'waa ore pyri", 'Jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū pejewau etee futat pejemī'waa. "Maranuara te kumia", 'Jawe'em futat pejepononupe'ema ee. ²⁸ "Maira'me a'agawa upe imonopyrera 'gā wapo kumiramū ko", pejejeupe 'gā amū 'eramū pēē i'wawe'em futat. Kasi a'e pe nepe'ukararūukari 'gā nupe ne. "Ekoay 'gā je mote'arukat Jarejuwarete 'ga upe", e'i 'gā pē nupe ne. ²⁹ Pēē 'ā pēneapyo ee numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoi we ee. A'eramū pēē i'wawe'em 'gā neape.

Maranamū nipo pēē mū 'Jau: "Ma'eramū sipo jane ni'ui mama'ea 'gā 'Jawe?" 'Jau nipo pēē. "Mama'e mū apowe'em nanē 'gā neape nū?" 'Jau nipo pēē. ³⁰ "Jarejemī'war enune nanē 'ā jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee jepi. Ma'eramū sipo ajee 'gā je ago'oi wējēmī nū?" 'Jau nipo pēē mū.

³¹ A'eramū je 'Jau pē nupe: A'jea futat ki mama'ea siapo 'ga muorypaw imū etee futat. Mama'e 'wau miamū ki 'ga muorypaw imū etee si'u. ³² Jarejomote'aawa apowe'em futat jarejaupe. Judeu 'gā, judeue'ema 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā. Mīmēra 'gā pēē imotywerukare'ema pejee. ³³ Je 'Jawerimū ki peko. Sā'ā je mama'e apoa 'gā muorypawamū etee futat. Nan ki mama'ea peapo. Naapoi je mama'ea tejemifutar imū etee. Naapoi je mama'ea temuorypawamū etee. 'Gā muorypawamū etee je 'ā mama'e apoi tekou. A'eramū nipo je Jejuī 'ga rerowiarukaa 'gā nupe kwaiwete nanuar are.

11 ¹ Kristu 'ga 'Jawerimū je mama'e apoi. A'eramū ki pēē mama'e apou je 'Jawerimū etee futat.

Jejuī 'ga rerowiaara kūjā

² Jeku'i je pē nee. Pejejea'aramū pejejemogyau je ree, pejejeupe je'eawer are. Je pejemu'eawer imū etee pēē mama'e apou. A'eramū je teku'iramū pē nee. ³ A'ere je 'awamū mama'e mū ree pē mu'ei nū. Kristu 'ga 'ūi 'wyrīaramū kūima'eferamū jane upe. Kūima'e 'gā 'ūina 'wyrīaramū wemireko 'gā nupe. Nan te Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyrīaramū Kristu 'ga upe. ⁴ Najudeua rūi 'ā pēē. A'eramū ki pēē pejejemīapou etee futat pejejemogyau. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou kasi kūima'eferamū pejeakaga peau'i taity pyu ne. 'Ga je'eg are pejejamu'Jaw ipe nanē pēē pejeakaga au'Jawe'em nū.

Kūjāmera 'gā etee te ki ajee tajeakaga au'i. A'eramū kūima'efera 'gā wakaga au'jawe'em. Kūima'e 'ga wakaga au'i re amunipo 'ā 'gā amū 'i "kūjā 'jawe 'gā iapoi". A'eramū 'ga ojenosōu jui.

⁵A'ere ki kūjāmeramū pejeakaga au'i futat pejejueape Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou. 'Ga je'eg are pejejamu'jaramū nanē ki pēē pejeakaga au'jau futat nū. Pejejemipokwawer imū etee futat peko. Pejeakaga au'ie'eme nia'wyrī pē nupe. Kūima'efera 'gā etee te oje'eg Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em. Kasi a'e pe kūjāmeramū pejeakaga au'ie'em ire "kūima'e wā 'jawe ore", pe'je ne. A'eramū pēē aipo pyu pejemena 'gā mojenosōu ne. Ijeapinipyre 'jawe ijeakaga au'ie'ema 'gā. ⁶Pejeakag are pejeoporopariwere'emamū pēē kūjāmeramū peje'awa pina. Pē'awa pina pē mojenosī re pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau futat. ⁷Kūima'eferamū jane nipiari jareakaga. Janeruwarete 'ga 'jawewaramū jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyrīaramū janee. Kūima'e 'gā ajemogyau 'wyrīaramū wemireko 'gā nupe. A'eramū 'gā nemireko 'gā 'gā je'ega renupa.

⁸Nakūjāa rūi Janeruwarete 'ga remiapo ypyfera. Kūima'e 'ga ra'ne te 'ā 'ga wapo rakue. A'ere te 'ga 'ga arukaga mū mosogi 'ga wi kūjānamū iapopyramū rakue. ⁹Nakūjā ēē upe rūi Janeruwarete 'ga kūima'e 'ga apoi rakue. Kūima'e 'ga upe te 'ga kūjā ēē apoi rakue. ¹⁰A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau taity pyu. Aipo pyu pēē pejemena pejemo'wyrīara resaukaa pejeakaga au'ia. Ywagipewara 'gā nee nanē pejeakaga piaa nū.

¹¹Jejui 'ga rerowiaaramū jane jarejopoa pāwē. Nakūima'eramū etee rūi jane Jejui 'ga rerowiaara. Nakūjāmera 'gā etee rūi nanē 'ga rerowiaare'emamū. Najuejue etee futat jane 'ga rerowiaara. A'eramū jane jarejopoa pāwē etee futat. ¹²Ymā te Janeruwarete 'ga kūima'e ypy 'ga arukag awi kūjā ypy ēē apoi rakue. A'ere 'ā ae 'awamū kūima'eramū ae 'ari kūjā awi. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remiapofera juejue futat jane.

¹³Maran te pekwaap? Esage te kūjāmera 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em? Naani te ra'u nū? ¹⁴Jare'awukua jane 'ā kūima'eramū enosōu. ¹⁵A'ere 'ā kūjāmeramū pēku'i te peje'awuku are. Pē'awukua ako pēakaga au'jawa 'jawe pē nupe. ¹⁶Aipoa etee je'ea. Maranamū nipo 'gā amū je ago'wau aipo je'eawer are. A'ere ore Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'ei aipo are nanē kwe pe ikue nū. A'eramū 'gā nanē ajemogyau ojeupe ore'eawer imū etee futat iapou. Ajepeja 'ga rerowiaara 'gā nanē aipo apou nū.

Jejui 'ga manūawer are janerea'ap

(Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; Luka 22.14-23)

¹⁷Awamū je pē mu'akwaawi mama'e mū ree. Najeku'i je pēnemiapo mū ree. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe pejejatykau a'e pēē na'ga muorypawamū etee rūi pejejatykau 'ga ree. Pejejamueu a'e mama'e are Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁸"NaJarejuwarete 'ga muorypawamū etee rūi 'gā jatykai. Omojopype wējēmī 'gā mama'e tesirū pyu nū. A'eramū 'gā ajamueu morogyta tesirū are", e'i 'gā amū 'ua pē mome'wau jee ai'i. "Maranamū nipo amumera je upe 'gā nemimome'ua a'jea futat", 'jau je pēnera renupa te'yina ai'i. ¹⁹Pejejamueaw ipe nipo i'akwaap ma'e 'gā pekwaap. "Na pa ae i'akwaap ma'eramū ra'e", 'jau nipo pēē ijamue'ema 'gā nesaka. I'akwaap ma'e 'gā najamuei. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat 'gā mama'e apoi. ²⁰⁻²¹"Sajatyka jarejemi'waa

'jau. Jarejemi'wapaw ire mani'oko'o'ia si'u Jarejararete 'ga manūawer are jarejea'aawamū 'jau", 'jau a'e pēē pejejaupe. A'ere a'e nepejuapesagi. Peje-jatykaupawe'ēwe a'e pēē mama'e 'waupap pejejaui. A'eramū a'e 'gā amū 'ua, mama'e 'upaw ire etee. A'eramū a'e pēē mū emi'uu ma'eramū. Pēē mū a'e pejejeawrywamū miamū. Nepemā'ēi sipo "ty'ara upe nipo jane 'gā amū mogyi" 'e are? Ma'eramū sipo pejejea nepeetygi pejejee? ²² Ty'ara rerekou pejeje'wyr ipe ra'ne pejejemi'waa. Pēpoyi etee te sipo 'gā nenunewe mama'e 'upaw ire? Aipoa nia'wryi. Ijemi'ware'ema 'gā pemojenosī aipo pyu. Emi'ue'ema 'gā taetu pereko tywerete aipo pyu. Aipo pēē iaporamū je "Esage aipoa", na'ea'uweri pē nupe.

²³ Jarejararete 'ga etee futat je mu'e mama'e are, amanūawer are jane-rea'aawamū janejatykaaw are. "Jemanūawer are pejejea'aramū pejejatykau ki nan peapo", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je pē mu'jau tejeupe 'ga 'eawer are. Ia'wrye'ema 'gā po pe omono enune 'ā Jejuī 'ga mani'oko'o'i pyyka opo pe. ²⁴ A'ere 'ga 'Uwarete 'ga muorypa ee rakue. A'ere 'ga 'ā imo'jau imonou wemimu'efera 'gā nupe rakue. "Koromū jero'oa. Sā'ā mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i pē katu'okawamū", 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue. "Je manū re ki pēē mani'oko'o'i 'wau je manūawer are pejejea'aawamū", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵ Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka y'way reko'woka ipype. A'ere 'ga imonou 'gā nupe. "Koromū jerya. A'ere'ere'i nipo 'gā amū je jukai jery reko'woka. Jemanū are nipo Jeruwarete 'ga je rerowiaaramū pē katu'ogi najuejue etee. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua te. Je rerowiaaramū etee te 'ga 'awamū pētywera moiri pē nui. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. Y'way rykua ki pēnea'at je ree", 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe rakue. ²⁶ A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Mani'oko'o'i 'u are pejejatykau pejejamuea'aa Jarejararete 'ga manūa-
wer are. Y'waya nanē ki pēē itykua nū. 'Ga ruru'jawe'emaue pēē namutat iapou pejejemogyau. Aipo apoa "Kristu 'ga manūi janetywer are rakue" 'e resaukaa ajemogy tee ma'e 'gā nupe.

²⁷⁻²⁸ A'ere ki jane i'u enune janerea'at ra'ne jarejee. "Najetyweri te je?" 'jau ki jane jarejeupe. Jarejuwarete 'ga jaretywera moir ire te jane aipoa mani-
'oko'o'i 'ui. Kasi a'e pe jane jemotyweri 'ga upe ne. 'Ga manū kurapara 'ja-
wewaramū nanē jane poromū nū. ²⁹ A'eramū ki jane i'u enune jarejekatu'oka
ra'ne te i'wawamū. Jarejararete 'ga manū are jarejea'aawamū te jane aipo
mani'oko'o'i 'ui. Ma'eramū 'ā aetywere'ema etee futat i'ui. Kasi a'e pe Jane-
ruwarete 'ga jane rereko tyweretei ee ne. ³⁰ A'ere a'e pēē nanarūi peapo rai'i.
Pejetywera pype we futat a'e pēē i'wau rai'i. Ma'eramū a'e Janeruwarete 'ga
pē nereko tyweretei ee rai'i. A'eramū a'e pēē mū pejekaruaramū rai'i. Pēpy-
tuna 'gā a'e amū amanūmū rai'i. ³¹ A'eramū ki jane, i'u enune, jarejea'aramū
jarejee: "Jeresage te je Ku'jywa 'ga upe?" 'jau ki jane jarejeupe. Jaretywe-
ramū jane jareporogytaw Jarejuwarete 'ga upe jarejee ra'ne. "Jetywera emoit
je wi" 'jau ki jane 'ga upe ra'ne. A'ere te jane i'ui. Kasi a'e pe 'ga jane rereko
tyweri ee ne. ³² Jejuī 'ga rerowiaaramū miamū Janeruwarete 'ga jane rereko
tyweri'i janetywer awi jane mosamamū. A'eramū nipo jane jarejemu'jau 'ga
je'ega renuw are. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe
'ga rerowiare'ema 'gā nupi.

³³ A'eramū ki pēē pejepyutuna 'ga rapesaka ra'ne. 'Gā jatykapaw ire tāmējē pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wau y'way rykua 'jau. ³⁴ Pejepy'arayparamū pēē pejememi'waa pejeje'wyr ipe ra'ne. A'eramū pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wawamū etee futat pejejatykau pejejee. A'eramū Janeruwarete 'ga pē nerekou tywere'em ee. Pē pyri tewau tāmējē tamueapyo pēē mama'e mū ree 'jau.

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

12 ¹ Je upe ka'arana mua ako pēē pejeporonupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are rai'i. Jejui 'ga jane erowiarāmū te Janeruwarete 'ga U'agesage muri janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga pājē mū. A'eramū je pē mueapyou ee. ² Jejui 'ga rerowiare'emawe ako pēē maira'me a'agawa muorypa rakue numiamū. Noje'egi maira'me a'agawa. Nuenuwi pēje'ega. A'eramū 'ā pēē pejejemoryteeu ee rakue. 'Awamū ajee 'ā Jejui 'ga perowiat. 'Ga muorypa 'ā pēē 'awamū. ³ A'eramū je pē mueapyou mama'e are 'awamū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane je'egaiwi Jejui 'ga ree. Na'ga 'Agesage rerekwara rūi Jejui 'ga ago'oara. 'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te jane 'i: "Jejui 'ga 'ā janejararetea", 'jau jane 'ga upe.

⁴⁻⁶ Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'agamū mama'e apoukaa janee. Najueapyo 'jawe ete rūi te aje 'ā 'ga ae mueapyo pāwēi mama'e are. Ae mueapyo tee te futat 'ga 'Agesagea 'ga remifutar are. Majepei tee futat 'ga 'Agesagea numiamū. A'ere najareju'jaju'jawe rūi janeremiapoa. A'ere jane Jarejararete 'ga upe etee futat iapoi. Najareju'jawe rūi agawewi jane mama'e apou. A'ere Janeruwarete 'ga etee futat iapoukari jane upe. ⁷ Janeruwarete 'ga 'Agesagea ako Jejui 'ga rerowiaaramū jane pype. A'eramū 'ga 'Agesagea mama'e apoukaa jane upe Jejui 'ga remifutar imū etee. 'Ga 'Agesagea futat mama'e apou ajuawyawyukaa ae upe. Namajepei amū etee rūi 'ga 'Agesagea mama'e apoukari ae upe. Wapo pāwē pāwē futat ae upe imajuawyawyau. U'agesagea 'ga imua ae upe ojopoaawamū. ⁸ Janeruwarete 'ga 'Agesagea ae mū mueapyou ae'akwaaw are. A'eramū aipo 'gā jane mu'akwaapa ee. Amumeramū 'ga 'Agesagea aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. A'eramū 'gā aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. ⁹ Amumeramū 'ga 'Agesagea Jejui 'ga rerowiarukaa nanimenime ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea ojero'wu ma'e 'gā katu'ogukaa ae upe. ¹⁰ Amumeramū 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uukaa ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa kwaawukaa ae upe ae rereko are. Janeruwarete 'ga remiapo are nanē jane mueapyoukaa nū. Amumeramū 'ga 'Agesagea ae moje'eg amuteeukaa. A'eramū 'ga 'Agesagea wējēmī futat aeje'eg amutee kwawukaa ae mū upe nū. A'eramū 'ga imome'wau ikwaapare'ema 'gā nupe. ¹¹ A'ere majepei tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'ere mama'e apoi juawyawyukari ae upe wemifutar imū etee futat.

'Ga rete 'jawe jane 'ga rerowiaaramū

¹² Sā'ā aeretea majepei tee futat. A'ere 'ā mukūi aejywa. Mukūi 'ā aerety-makaga. Mukūi 'ā aepya. A'ere 'ā majepei tee futat aeretea. Nan tee Kristu 'ga rerowiaaramū jane jemogyi. Kwaiwete agawewi ae jemogyi. A'ere ae majepei 'ywetee futat ae jemogyi. ¹³ Jejui 'ga rerowiaaramū ae jemogyi ajul'jaju'jawe

etee futat 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē, ka'la pewara 'gā, oje'wyrarete pewara 'gā. Mīmēra ae Jejui 'ga rerowiaaramū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mogyau majepei teewaramū futat.

¹⁴Peesak 'ā aeretea. Majepei tee futat 'ā. A'ere 'ā mukūi aejywaa, mukūi aeretymakaga, mukūi aepya, mukūi aereaa. A'ere 'ā naju'jawe rūi iporowyki. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesage porowykya namajepei 'ywetee rūi.

¹⁵Ma'eramū sipo pēē mū: “Naapoi je mama'ea 'ga 'jawe. A'eramū nipo je teporowykawe'em Jejui 'ga upe”, 'jau. Aepya amusipo 'ā “Na'ga poa rūi nā'ā je re'ā e'i. A'eramū je te'ŷine'ema 'ga rete are”, e'i sipo aepya? Naani. Aipo e'i agawewi futat amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane nimonogi jarepya jarejewi. ¹⁶“Na'ga reaa rūi je. A'eramū je te'ŷine'ema 'ga rete are”, 'jau sipo aenamīa? Naani. Aipo e'i agawewi amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane nimonogi jarena-mia jarejewi. ¹⁷Jarejea etee ereko re maran sipo jane mama'e renuwi? Jareapya etee ereko re maran sipo jane mama'e retuna? ¹⁸A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi wemifutar imū etee futat rakue. ¹⁹⁻²⁰A'ere 'ā ae awowo'gi ma'e 'jawe. A'ere aeretea majepei 'ywetee futat. Nan tee futat jane Jejui 'ga upe majepei 'ywetee futat. Naju'jawe rūi agawewi janeporowykya 'ga upe. A'etea jane jarejemogyau majepei 'ywetee futat 'ga upe.

²¹A'eramū aerea 'jawarūe'em aepe upe: “Nafutari je ene”, 'jawarūe'em. Aeakaga nanē aepe upe: “Nafutari je ene”, 'jawarūe'em nū. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaaramū jane ni'earūi jarejaupe: “Narafutari ore 'gā”, 'jawa-rūe'em. ²²Sā'ā janepy'a ifuakare'ema agawewi. A'ere ipyu jaretywe'em ire amunipo 'ā nikoa'uweri. ²³Jarepira renosī re amunipo 'ā jane ipiaa. Jarepira renosōue'em ire jane ipiare'ema futat. Jarepir a'wyre'em are miamū futat jane jejuka esagei. ²⁴A'eramū jane esage ma'ea rerekou etee futat. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi nan tāmējē rakue. A'eramū jane jarepir a'wyre'em are miamū jarejejukau esage etee futat. Nan ki sajejuka esage te jarejuee. Sireko esage pāwē etee futar iki 'gā.

²⁵Janeretea majepei tee futat. Mukūi futat 'ā janepya numiamū. A'ere janepy oi ajuewiri etee futat. Janepya sipo oo amū ko katy ajepeja awau kwe katy 'jau? Naani. Ajaupi etee futat ioi. Nan tee ki jane Jejui 'ga rerowiaaramū jane jarejopoa etee mama'e apou. ²⁶Sā'ā jane jemuaēma jarejo'o tesirūgatu are. Nan tee futar iki sajemuaēm mama'e tywera aja iaporamū. 'Ga rerowiaaramū nipo jane mū ku'iramū. A'eramū jane 'ga 'jawe futat jareku'iramū 'ga pyri.

²⁷Jejui 'ga rerowiaaramū jane kwaiwete. A'ere jane jemogyi majepei 'ywe-teewara 'jawe etee futat. Janeruwarete 'ga jane rerekou najuejue etee futat. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga rete 'jawe futat. ²⁸Jarejuwarete 'ga Jejui 'ga rerowiaaramū jane moporowykyukat ojeupe. Amumeramū nipo 'ga ae monou kwe pe Kristu 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Wemi-mu'efera 'gā na'ne Kristu 'ga imonou kwe pewara 'gā nupe omome'waramū rakue. A'ere nipo 'ga ae monoi 'ga mome'waramū nū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau janerekwawa amunaw ipe oje'ega mome'waramū etee futat. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau moromu'jaramū oje'eg are. Amumeramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gā majarueteukaa. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau ojopoaawamū.

Amumeramū nipo 'ga ae mogyau 'wyrīaramū ajaupe. Amumeramū nipo 'ga aeje'eg amutee pyu ae moporogytaukari ajaupe.

²⁹Najuejue etee rūi 'ga ae mū'ēi kwe pe oo ma'eramū Kristu 'ga mome'waramū. Kwe pe oo ma'e 'gā kwe pe oo ma'e 'gā tee futat nū. 'Au 'ga je'ega mome'wara 'gā 'gā tee futat nū. Moromu'jara 'gā moromu'jara 'gā tee futat nū. Aeremiapoe'ema apoara 'gā 'gā tee futat nū. ³⁰Ojero'wu ma'e majarue-teara 'gā 'gā etee futat nū. Ije'eg amutee ma'e 'gā ajuowase imoje'egipyra 'gā 'gā tee futat nū. Ojoje'eg amutee are eapyo ma'e 'gā 'gā tee futat nū. A'eramū ae pāwēūjē etee ajuemiapo are jarekarakatue'emamū ajemogyau. ³¹A'eramū ki pēē pejejea mīna Jarejuwarete 'ga upe pejeporowyky esage are etee. "Ene'agesagea tuapoukat jee eneremifutar imū etee", 'Jau ki pēē 'ga upe.

'Awamū je pē mueapyoi mama'e esage mū ree nū.

Ajuee aeporomutat

13 ¹Kwaiwete agawewi mama'e esage apoa. A'etea ajuee aeporomutat taetu esage. 'Gā je'eg tesirūmera agawewi nipo je iapou. Ywagipe-wara 'gā je'ega we agawewi nipo je iapou. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ae a'wyre'ema 'gā 'jawe etee futat je rekoi. Janeruwarete 'ga je imome'ua we futat nipo wa'wyre'emamū 'gā nupe. Itaju motenawera 'jawe etee futat nipo. ²⁻³Ajuee aeporomutara te esage Janeruwarete 'ga je'ega mome'u esage apyraapa. Mama'e are nipo je tejeapyoramū agawewi. Jarejuwarete 'ga remiaporam are miamū nipo je tejeapyoramū. Kristu 'ga nipo je erowiar ywyapiau agawewi. Aeremiapoe'ema nipo je iapou agawewi. Tekaraemā nipo je imonoupap agawewi ikaraemāe'ema 'gā nupe. Jejui 'ga rerowiar are nipo je tejejukaukaa agawewi 'gā nupe. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ia'wyre'emamū futat je rekoi.

⁴Ajuee iporomutat ma'e 'gā ita'wa te ajemogyau ajaupe. Ojomogekogeko-we'em akou. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'uwe'emamū mama'e are. Noje-rowiaraiwi ojee te. ⁵Ajuee iporomutat ma'e 'gā nije'egaiwi ajaupe. Naea'ari 'gā ojee etee futat. Ajuee iporomutat ma'e 'gā nimara'nei ajuee. Najuaykai 'gā ojeupe mama'e tywera aja iapoawer are. Naea'aru'jawi 'gā au'jeteramū ajemogyau mama'e tywera ojeupe aja iapoawer are. ⁶Ajuee iporomutat ma'e 'gā u'arasigamū ajuemiapo tywera resakawe. Niku'i etee 'gā ee. Mama'e esagea 'gā iapo re tee 'gā ku'iramū ajemogyau. Mama'e a'je are etee te 'gā ku'iramū. ⁷Ajuee iporomutat ma'e 'gā niku'ipawi akou mama'eay jeaporamū. Aku'iramū etee akou ojopyri. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ajuerowiaa, ojemogyp-pyka ajuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gā mama'e esage aja iapoa wapesak te ajemogyau. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'waramū etee akou ajaupe. Naje-mogekogekoi ae.

⁸Niporomutapawi futari ae Jejui 'ga rerowiaaramū ajuee. Anure nipo jane Jarejuwarete 'ga je'ega nimome'uul'jawi. 'Awamū Janeruwarete 'ga oje'ega mome'uukari jane mū upe. A'ere nipo 'ga anure nomome'uukaru'jawi janee. Anure nipo jane nije'eg amuteeu'jawi. 'Awamū 'ā 'ga U'agesageu etee jane mū moje'eg amuteeukari. A'ere nipo 'ga anure najane moje'eg amuteeuka-ru'jawi. Anure nipo janereapyo teepawamū etee jane wi. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoukari mama'e are. A'ere nipo 'ga anure najane mueapyoukaru'jawi ee. ⁹'Awamū 'ā 'ga najane mueapyopawukari mama'e are. Janereapyoi jane

kwakwai'i ee. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoi'i ete mama'e are. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega nomome'upawukari janee. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega mome'uukari'i etee janee. ¹⁰Jejui 'ga rur ire tāmējē te nipo janereapyopawamū mama'e are.

¹¹Kunumīnamū tekou je kunumī remiapo etee futat iapo iku. Kunumī je'eg imū je je'egi iku. Kunumī rea'aw imū jerea'aramū mama'e are iku. A'ere je tejemotuw ire je pōiri kunumī remiapo awi iku. ¹²'Awamū janereapyo'iramū etee 'ga ree. Sā'ā ae mama'e 'aga resaga weraweraw are jaremā'-jāu. A'ere 'ā jane niesagi katui. Nan tee futat jane. 'Awamū Jejui 'ga kwaawi'i etee. Anure te nipo jane 'ga resaka ypy we 'ga kwaawi katu katu. 'Awamū jane Jarejuwarete 'ga kwaawi'i etee. Anure nipo jane 'ga kwaawi 'ga jarek-waapawera 'jawerimū etee futat.

¹³'Awamū 'ā jane Jejui 'ga rure'emaue 'ga rerowiari jarejemogyau. 'Ga rura jane iapesaka jarejemogyau. A'eramū jane jareporomutaramū jarejuee jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree nanē jareporomutaramū nū. A'eramū jarejuee janeporomutara wesageramū futat mama'e esage apyraapa.

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

14 ¹A'eramū ki pēē pejeporomutar esageramū etee futat pejejuee. Jarejuwarete 'ga upe nanē ki pe'je nū: "Epājēa emut jee. Mama'ea taapo enepājē mū etee enee 'jau", 'jau ki pēē 'ga upe. "Eje'ega taetu emome'uukat jee", 'jau ki pēē 'ga upe. ²Ije'eg amutee ma'e 'gā noje'egi ajaupe. Nokwaawi 'gā 'gā 'ea. Jarejuwarete 'ga upe etee te futat ije'eg amutee ma'e 'gā je'egi. Jarejuwarete 'ga remiaporama 'gā imome'wau Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū. A'ere 'gā je'ega renupara 'gā nokwaawi 'gā je'ega. Janerwarete 'ga etee te okwaup. ³A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā imome'ui oje'eg imū etee futat ajaupe. A'eramū aipo 'gā ajamueapyou ee ojomojemogypygukaa Jejui 'ga ree, 'gā mu'jau 'ga ree. I'arasig ma'e 'gā 'gā omaku'iukat, 'gā mojemogypygukaa nanē 'gā 'ga ree nū. ⁴Ije'eg amutee ma'e 'gā ojeupi etee futat ojomojemogypygukat Jejui 'ga ree. A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejui 'ga rerowiar wyyapiukari 'ga rerowiaara 'gā nupe.

⁵Pēje'eg amuteea juejue je afutat. A'ere je pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u futaretei. Janerwarete 'ga je'ega mome'ua taetu esage pejejaty-kaaw ipe. A'ere nipo Janerwarete 'ga 'Agesagea 'gā amū mueapyoukari 'ga je'eg amutee are. A'eramū nipo 'ga amū oje'ega mome'wau ajaupe. A'eramū nipo aipo 'ga ajamueapyoukaa ee. Aipoa esage futat. Janerwarete 'ga je'ega mome'u resage 'jawe futat aipoa. ⁶Pejejepyri je oramū amū sipo maran pēneapyo jeje'eg are teje'eg amutee etee pejejeupe jeje'egamū? Nepēneapyoi futari amunipo 'ā ee. A'ere je pēje'eg imū etee futat tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'ui pē nupe pē mueapyoawamū. 'Ga je'eg are pē mu'jau je 'ga kwaawukari pē nupe. A'eramū je 'ga rerowiar wyyapiukaa pē nupe. A'ere amunipo 'ā jeje'eg amutee re nepēneapyoi ee. A'eramū amunipo 'ā je 'ga rerowiar wyyapiukare'ema pē nupe. ⁷Sā'ā maraka apoara 'gā. Jumi'a py a'wyre'emamū 'ā enupara 'gā ikwaawe'ema 'gā jemogya. Nan amunipo 'ā pēē. ⁸Jumi'a 'jawewara 'gā 'ā ipyau jefaruu 'gā momoranupawamū ajuapisaw are. Ajuapisawa maraka renupa 'gā awau ajuapisaw ipe. A'ere ipy a'wyre'ema 'gā nipokawyi ipyau ajaupe. A'eramū jefaruu 'gā ikwaape'ema. ⁹Nan tee futat pēje'ega renupara 'gā naeapyoi pēje'eg amutee are. Ee amueapyoukare'em ire

'gā jumi'a py a'wyre'ema renupara 'gā 'Jawe. Naeapyoi futari ee. ¹⁰ Kwaiwete aeje'ega. Naju'jaju'Jawe rūi aeje'ega. Oje'ega apoara 'gā etee te eapyoramū oje'eg are. ¹¹ 'Gā amū je'eg are tejeapyoe'em ire aipo 'gā towajar amuteea futat 'gā jee. Je nanē towajar amutee 'Jawe futat 'ga upe nū. ¹² Nan tee pēē pejejepyriwara 'gā nemikwaawe'ema etee iapo re. “Epājē emut jee mama'e apoukaawamū”, 'Jau 'ā pēē Jarejuwarete 'ga upe ra'e jepi. A'eramū ki pēē “Epājē emut jee ejerowiar wywyapiukaawamū ejerowiaara 'gā nupe”, taetu 'Jau ki pēē 'ga upe.

¹³ Ije'eg amutee ma'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. “Je mueapyoukar ape jeje'eg amutee are, ki Ku'jyp. A'eramū je 'gā mueapyou ee”, 'Jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ Teje'eg amuteeramū je nanē tejeapyoe'emamū ee. Te'ag imū etee futat je je'egi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū je tejeapyoe'emamū teje'eg are. ¹⁵ Maranuara sipo ajee je aapo? Naani. Aapo pāwē futat je. Te'ag imū teje'ega 'ga upe. Tejea'aw imū nanē teje'ega 'ga upe nū. Te'ag imū futat nanē temaraka'aga 'ga upe. A'ere je tejea'aw imū nanē temaraka'aga 'ga upe jepi nū. ¹⁶ A'ere 'ā peje'ag imū etee Jarejuwarete 'ga muoryw ire pē pyriwara 'gā nokwaawi pēje'ega. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorype'ema futat mama'e are pē pyri. Nokwaawi 'gā pēje'ega. ¹⁷ Esage agawewi nipo pēje'ega. A'ere 'gā naeapyoi ee. A'eramū 'gā aku'ie'emamū ee. ¹⁸ Je nanē futat jeje'eg amutee jepi. Pē apyraapa je teje'eg amuteeramū jepi. A'e are je Jarejuwarete 'ga muorywi. ¹⁹ A'ere je Jejui 'ga rerowiaaramū pē pype tekou je pēje'ega etee iapoi jepi. Ināinānī'i etee agawewi je teje'ega pēnemianuwamū. A'etea 'ā pēneapyo ee jepi pejeje'ega je iaporamū jepi. Kwaiwete teje'eg amutee iapo re amunipo 'ā nia'wyri pē nupe ee pēneapyoe'ema.

²⁰ Sā'ā jane 'ga rerowiaarareteramū janerea'ara jarejuee. “Jeremiapoa sipo Jejui 'ga rerowiar wywyapiukat 'gā nupe? Naani te ra'u nū?” 'Jau 'ā jane ojmotup ma'eramū jarejeupe mama'e apo enune. A'eramū ki pēē pejejemogyau ojmotup ma'eramū. Ojmotup ma'e rea'ar imū tāmējē ki pēnea'at mama'e are. Kunumīa 'ā ojee tee futat ea'at ajemogyau. A'eramū ki pēē kunumī 'Jawe etee pejejea'are'emamū mama'e are. A'ere kasi mama'e tywera peapo ne. Kunumīakya 'Jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumīakya mama'e tywera apoe'ema. Nan iki pejemogy kunumīakya 'Jawe mama'e tywera apowe'em. ²¹ Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue:

“Nepeenuwi futari jeje'ega.

A'eramū je towajara 'gā murukaa pē nupe.

Nepekwaawi futari 'gā je'ega.

A'etea nepeenuwi futari jeje'ega”,

'Jau Janeruwarete 'ga 'ā ikwasiarukaa ka'aran are rakue.

²² Jareje'eg amuteeramū jane Jarejuwarete 'ga pājēa te esaukari 'ga rero-wiare'ema 'gā nupe. A'eramū futat 'gā oporesagamū ajemogyau wemikwaawe'ema wowase jane iapoa renuw ire. A'ere 'gā naeapyoi jane 'e are. A'eramū 'gā ojemu'Jawe'em jane remimome'u are. Amumera 'gā amara'neramū ee. A'ere jane 'gā je'eg imū Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui 'gā nupe 'ga rero-wiaara 'gā mu'Jau ee. ²³ A'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are. Amumē nipo tekotee 'gā 'ua osou pē jatykaaw ipe. Jejui 'ga rerowiaare'ema 'ga amū miamū nipo 'ua osou 'ga rerowiaaramū janejatykaaw ipe. A'eramū nipo 'ga wapyakau janeje'eg are. Janeje'eg amuteea renuw ire te nipo 'gā 'i: “Kuu.

Ije'ēran ekoete ma'e 'gā te ra'e. Wapo ekoete te 'gā ajemogyau ra'e!" 'Jau nipo 'gā janeje'ega renupa. ²⁴A'ere nipo 'gā wemikwaaw imū etee Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renuw ire Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā neapyoramū otywer are. A'eramū nipo 'gā 'Jau ojeupe: "Jetywet je Jarejuwarete 'ga upe", 'Jau nipo 'gā ojeupe wemikwaawa oje'eg imū imome'u re. ²⁵A'eramū nipo 'gā 'Jau ojeupe: "Jetywet je tekou", 'Jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā amū "Jetywera emoit je wi je mogou ejemiayuwamū", 'Jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'gā 'Jau pē nupe: "A'jea futat ra'e. Janeruwarete 'ga rekoī 'au pē pype ra'e", 'Jau nipo 'gā pē nupe.

Jejui 'ga rerowiaaramū janejatykaap

²⁶A'ere je 'awamū pē mu'ei pējatykaaw are. Pēē mū ki pejemaraka'aga 'ga upe pejejuowase. Pēē mū ki pejejamu'Jau 'ga je'eg are. Pēē mū ki pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau pejejaupe. Pēē mū ki pejeje'eg amuteeramū. Pēē mū ki pejejamueapyoukaa 'ga 'eawer are. Nanuara pyu pēē pāwēūjē etee futat Jejui 'ga rerowiar wywapiukaa pejejaupe. ²⁷Pejeje'eg amutee re majepeinume pejeje'ega. Kasi a'e pe nepejamueapyoukari ee ne. Pāwēūjē etee kasi peje'eg ine. Maranamū nipo mukūi pejeje'eg amuteeramū, maranamū muapyt pejeje'eg amuteeramū. Oje'eg ypy ma'e 'ga je'ēmaw ire ki 'gā amū tomome'u 'ga remimome'ufera 'gā nupe, 'gā mueapyoukaa aipo 'ga 'eawer are. A'eramū nipo 'ga amū oje'eg amuteeramū nū. ²⁸A'ere nipo ee oporomueapyo ma'e 'ga nitywi amū. A'eramū kasi aipo 'ga toje'eg ine. Jarejuwarete 'ga upe etee te aipo 'ga je'egi. Ojeupe etee nanē 'ga oje'ega nū.

²⁹Mukūmukūi'ī 'gā etee ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau. A'eramū enupara 'gā 'Jau: "Janeruwarete 'ga futat te 'ga moje'egukat jane upe ra'e? Naani te ra'u nū? 'Ga 'mea 'eramū nipo NaJaneruwarete 'ga rūi 'ga moje'egukari", 'Jau nipo enupara 'gā. ³⁰Pējatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga oje'ega pēē mū nupe, oje'ega renuparamū pēē mū nupe. A'eramū ki pē nowase oje'eg ma'e 'ga topik pejeje'ega anupa. ³¹Pēē futat nipo pejamu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are majepeinume pejeje'eg ire. A'eramū te nipo pejamu'e Jejui 'ga rerowiar wywapiukaa pejejaupe. ³²Oje'eg ma'e 'gā oje'eg amue wemifutar imū etee futat. Oje'ega momigarūmū nanē wemifutar imū nū. ³³Pāwēūjē etee peje'egamū sipo Janeruwarete 'ga ku'iramū pē nee? Naani. Majepeinume ajaupe omome'waramū te 'ga pē mu'ei. Janeruwarete 'ga nafutari oje'eg are pejamue ekoetea. Pēneko esagea te 'ga afutat.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'Jau je 'gā mu'e pāwē ajul'jawe etee futat. ³⁴A'eramū ki kūjāmera 'gā topig etee Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū, wapyakau etee pejemu'Jara 'ga je'eg are. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue. "Kūjāmeramū ki pejemena 'gā je'ega peenuw etee", 'Jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ³⁵Nepēneapyoi nipo mama'e are. A'eramū ki pejejemogyau etee enupa. A'eramū pēē pejeje'wyr ipe etee futat pejeporopupa ee pejejaupe. Pejejatyka pype kasi kūjāmeramū peporonup pejejaupe ee ne, pejomojenoši ne.

³⁶Pēē mū nipo je'eawera rerowiare'ema pejejemogyau. A'eramū je 'Jau pē nupe: "Pē nupe ra'ne sipo Janeruwarete 'ga je'egi rakue? Pē nupe etee sipo 'ga je'egi?" Naani. Napē nupe ra'ne rūi 'ga je'egi rakue. Napē nupe etee rūi nanē 'ga je'egi nū. ³⁷Pēē mū te nipo ajee a'jea futat Jarejuwarete 'ga je'ega

mome'u are pēneapyo katu rai'i. "Ga te 'ā je mopājē", 'Jau nipo pēē mū rai'i. A'eramū nipo aipo 'Jara 'gā je'eawera kwaapa. "A'jea futat ra'e. Jarejuwarete 'ga 'eawera etee futat Paulo 'ga okwasiat ka'aran are ra'e", 'Jau nipo 'gā. ³⁸ A'ere nipo 'gā amū je'eawera nuerowiari futari. A'ere kasi pēē nanē perowiāt aipo 'gā je'ega ne.

³⁹ A'eramū ki pēē 'Jau: "Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ua je afutat", 'Jau ki pēē pejejeupe. A'ere kasi pemosi 'gā je'eg amutee awi ne. "Au'je pejeje'eg amutee re", 'Jawe'em pēē pejejaupe. ⁴⁰ Pejemogyau esage etee futat mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū.

Amanū re Kristu 'ga ferawi nū

15 ¹⁻² Pēē 'ā jerewirera 'Jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'Jawe futat. A'eramū je pē muea'aa Jejui 'ga mome'uawer are. Ymā te ako je Jejui 'ga mome'ui pē nupe ikue. "Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'etee 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri 'au ywy pe kunumīakyrāmū janee rakue. Ojemotuw ire 'ga 'ā 'gā mu'Jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue. A'ere 'ā 'ga ojeju-kaukaa ae a'wyre'ema 'gā nupe janetywer are rakue. Amanūmū 'ga 'ā janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi Jejui 'ga jane erowiarāmū", 'Jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ako pēē aipo renuw ire Jejui 'ga rerowiaa ai'i. 'Ga rerowiarāmū Janeruwarete 'ga pē mogyi wa'yramū. 'Ga mome'u rerowiarāmū Janeruwarete 'ga pē katu'oka, pētywera moia pē nui. A'ere 'ga pēē 'ga rerowia 'meramū Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi.

³ Je upe Janejararete 'ga 'eawera resagesageramū futat. Aipoa etee futat je amome'u pē nupe. Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe Kristu 'ga ree rakue. 'Gā nemikwasiarer imū etee futat 'ā Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. ⁴ 'Ga manū re 'gā 'ga monou 'ga nuga ita kwara pype rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi imuapya 'ara rupi etee rakue nū. A'e are nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasia-rukari rakue nū. ⁵ Oferaw ire 'ā Kristu 'ga ojesaukaa Pedro 'ga upe ra'ne rakue. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa pāwē wemimonofera 'gā nupe rakue. ⁶ A'ere 'ga jesaukari kwaiwete wewiri oo ma'efera 'gā nupe rakue. Kiētus 'gā 'ga resaka rakue. Kwaiwete 'gā nupe jēmī ojesaukaa rakue nū. 'Gā jatyka 'gā nuwamū 'ga jesaukari 'gā nupe rakue. Ajemogyau we futat 'ā 'ga feraw ire 'ga resakarera 'gā amū. Opapap futat 'ā amumera 'gā numiamū. A'ere kwaiwete je futat 'ga resakarera 'gā jemogyi. ⁷ A'ere 'ā 'ga jesaukari Tiago 'ga upe rakue nū. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa wemimonofera 'gā nupe pāwēūjē etee rakue, 'gā jatyka 'gā nuwamū rakue nū.

⁸ A'ere je ywy pe 'ga rekoramū naesagi 'ga ikue. Naatai je tekou 'ga rupi ikue. Ywag ipe oo re te 'ga jesaukari jee ikue. Narowiari je 'ga 'gā pyri ikue. Anure te je 'ga rerowiari ikue. Sā'ā kunumīakya 'ara'ne'ema oy awi. Nan tee futat je narowiara'nei Jejui 'ga ikue. ⁹ Tea'wyre'emamū je tekou ikue, Jejui 'ga remimonofera 'gā a'wyre'ema apyraapa ikue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā je erekou tyweaete tekou ikue. A'eramū je mojenosōmayau kwe pewara 'gā 'ea. "Paulo 'ga Jejui 'ga remimonofera 'ga" 'ea je mojenosōmayau etee. Na'ga porowyky apoara rūi je ako ikue. A'eramū aipo 'gā 'ea je mojenosōmayau etee je mogyau 'ga rerowiar ire ikue. ¹⁰ Naapoi je mama'e esagea tekou

Jarejuwarete 'ga upe ikue. A'etea 'ga iporomutar esage je ree je rekoramū ra'e jepi. A'eramū 'ga jetywera moia je wi ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'ā 'agamū tekou rēwējēmī 'ga mome'waramū pē nupe. Ajepeja 'gā 'ga remimono ppy 'gā apyraapa 'ā tekou 'ga mome'wau pē nupe. A'ere najetee rūi iapoi. Janeruwarete 'ga te 'ga mome'uukat je upe. ¹¹ A'ere je Jejui 'ga remimono ppy 'gā 'ga mome'u 'jawe etee futat 'ga mome'ui nū. Nasigaty rūi futat je 'gā nemimome'u awi imome'ui pē nupe. A'eramū ki pēē pejejea mŷina pāwē etee futat ore 'ga mome'u are. Naimome'wara 'gā nee rūi pēē pejejea mŷja. Jejui 'ga mome'u are te ki pejejea pemŷi ete. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiaa pejemogyau.

Kristu 'ga ferawa 'jawe nipo 'ga rerowiaaramū jane ferawī nū

¹² Ymā te ako ore Kristu 'ga ferawa mome'ui pē nupe ikue. “Janeruwarete 'ga Kristu 'ga omoferap imogou nū”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee neperowiari aipo ore'ea? Ma'eramū sipo ajee aipo pe'je amū: “Noferawi futari ae amanū re”, pe'je pejemogyau. ¹³ Amanū ma'eferamū ae noferawu'-jawi futari 'e re amunipo 'ā Kristu 'ga nanē noferawi rakue nū. ¹⁴ Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je ma'eramū imome'wau pē nupe? Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā ma'ja perowiat? ¹⁵ A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā ore'meramū Jarejuwarete 'ga upe. “Janeruwarete 'ga Kristu 'ga moferaparera”, aru'e ekoete te ra'u ore pē nupe rakue nū. A'eramū amunipo 'ā ore oro'meramū Jarejuwarete 'ga upe aipo 'e re rakue. ¹⁶ Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā Kristu 'ga noferawi futari rakue nū. ¹⁷ Kristu 'ga ferawe'em ire amunipo 'ā ore pē moryteei te 'ga ree. Oro'me amunipo 'ā ore erowiarukaa pē nupe rakue. A'eramū amunipo 'ā Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui rakue. A'eramū amunipo 'ā pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe pejemanū re. ¹⁸ Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'gā nanē amunipo 'ā nowyru'jawi a'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire. ¹⁹ A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā jane jarejemogypyka futatee futat jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'ere amunipo 'ā jane kokari jarejemogyau. A'eramū amunipo 'ā jane jare'arasigamū tekotee 'gā 'arasiga apyraapa.

²⁰ A'ere 'ā nanarūi futat. Kristu 'ga 'ā oferap futat rakue. A'eramū jane “Kristu 'ga rerowiaaramū nanē jareferapa jaremanū re nū” 'e rerowiaa futat. ²¹⁻²² Ymā a'e Atāu 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā 'ga amanūmū rakue. A'eramū jane 'agamū jaremanūmū. 'Ga ree futat ajee 'ā jane nanē jane manū nū. A'ere 'ā 'awamū Kristu 'ga ferawī amanū re rakue. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jane nanē jareferapa nū. ²³ Kristu 'ga futat jane upe oferaw ppy ma'efera. A'eramū nipo jane 'ga remiayuwamū nanē jareferapa 'ga ruramū nū.

²⁴⁻²⁸ A'ere 'ā 'ga nuri we. 'Ga rur ire te nipo Janeruwarete 'ga 'ga ree iporomutare'ema 'gā pājē pojekai 'gā nui. A'ere 'ā 'ga iapopawe'emawe 'ga futat 'ga reni 'wyriaramū janee. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mŷi 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee futat”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Naojeupe rūi 'ga 'ga mŷina 'wyriaramū. Tekotee 'gā nupe tee 'ga 'ga mŷina 'wyriaramū. Kristu 'ga futat mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa momapa. Ae manūa nanē nipo 'ga imateepapa

nū. A'eramū te nipo ae namanū'u jawi futari. Kristu 'ga futat nipo mama'euk-waawa 'wyriara pājē pojekau jui. Emīayuwa pājē reewe futat nipo 'ga ipoje-kau jui. A'eramū futat nipo 'ga mama'e monoupap katu katu 'Uwarete 'ga po pe. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'ga iapou. A'eramū taetu nipo 'ga 'Uwarete 'ga mogou katu katu 'wyriararetereteramū jarejeupe. Ojeupe nanē 'ga 'uwa 'ga mogou 'wyriararetereteramū. A'eramū taetu nipo 'ga ruwa 'ga 'ūina mama'e jararetereteramū.

²⁹Noferawi amanū ma'efera 'gā 'e re amunipo 'ā ma'eramū 'gā amū ojepy-māaukaa ekoete 'y pe amanū ma'efera 'gā nee, 'gā ferawa resaukaa? Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā 'gā nojepymīukari tee 'y pe 'ga amū upe rakue. ³⁰⁻³¹Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amusipo 'ā ore ma'ja mome'wau arakou au'jeteramū orojejukaukaa ja'wyja'wyukat ee 'gā nupe. A'ere 'ā a'jea futat te Kristu 'ga ferawi rakue. A'eramū je tejekōēajamū pē nee. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree, Jarejarete 'ga ree ako jane jemujari ikue. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejui Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū 'gā afuweramū je ree. Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā je naporowykyi futari Kristu 'ga upe. A'eramū amunipo 'ā 'gā afuwere'emamū je ree. ³²Efesu pe je rekoi. Iraikoāi futat 'auwara 'gā je rerekoi. Sā'ā 'miara ae 'u ja'wyja'wya. Nan futat 'auwara 'gā je ka'migi ja'wyja'wy je rerekou. Jejui Kristu 'ga je imome'u are 'gā je ka'mika ja'wyja'wy je rerekou. Amanū ma'efera 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je 'gā mamara'neukar ekoetei tejee? Naani. Namamara'neukar ekoetei amunipo 'ā je 'gā tejee. 'Gā 'jawe etee futat amunipo 'ā je iapou. "Pe'je ki sajemi'wat, kawīajaiwa rykua nanē nū. A'i'we nipo jane manūi 'ja. Jaremanūme'ēwe saje-mi'wa'wa'ri 'jau 'wei", 'jau ekoete amunipo 'ā je 'gā 'jawe etee tekou.

³³A'ere je na'gā 'jawe rūi je rekoi. Pejemoryteeukat kasi 'gā nupe ne. Ia'wy-re'ema 'gā pyri pejeko re pēē nanē pejemu'jag ia'wyre'emamū nū. ³⁴Au'je mama'e tywera pēē iapo re. "Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramū jane jemogyi", pe'je nipo nanuaramū numiamū. A'ere nipo pēē mū nepejemogyp-yygi futari 'ga ree. Aipo a'e je pē mojenosīukaawamū.

Oferap ma'e

³⁵Pēē mū nipo 'jau jee: "Maran sipo ajee Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā moferawi? Maran sipo ajee oferap ma'e 'gā netea?" 'jau nipo pēē. ³⁶Aipo 'jaramū pēē nepekwaawi futari. Sā'ā ae y'wa'ŷja tyma. Y'wa'ŷja 'ā oto'omaw etee. A'eramū 'ā iywyter ipewara etee 'ua opoa jui y'wa 'ywa mū. ³⁷A'ŷja etee 'ā pēē ityma. Nay'wa 'ywa rūi 'ā petym. Otyim ire etee 'ā y'wa'ŷja opopoa, waranupa 'ā. Opopot ma'ea 'ā naa'ŷja 'jawe rūi. Nan tee futat oferap ma'e 'gā netea. Naamanū ma'efera 'jawe rūi 'gā netea. ³⁸Wemifutar imū etee futat 'ā Janeruwarete 'ga y'wa'ŷi apoi rakue. Juowuu a'ŷja naamyneju a'ŷja 'jawe rūi. Opopor ire i'ywa naju'jawe rūi ajemogyau nū.

³⁹Nan tee futat naju'jawe rūi eko ma'eramū aero'oa. Namiaro'o 'jawe rūi janero'oa. Nawyra'i o'o 'jawe rūi nanē janero'oa nū. Napira 'jawe rūi nanē janero'oa nū. ⁴⁰Ywag ipewara naywy pewara 'jawe rūi. Ywy pewara esage futat. A'ere naywag ipewara resage 'jawe rūi. ⁴¹Kwara 'ā enyfuakat futat. Jay nanē 'ā eny futat numiamū. A'ere nakwara reny 'jawe rūi jay renya. Najaytata reny 'jawe rūi nanē 'ā nū. Naju'jaju'jawe rūi 'ā eny ma'e renya.

⁴²Nan tee futat janerete yaua na'auwarera 'jawe rūi. 'Awamū jarejero'wau jaremanūmū. A'ere nipo anure jane ferawī jarejero'wuu'jape'ema jaremanū'jape'ema futat nanē nū. ⁴³Otymamū 'ā ae amanū ma'eramū afuakare'emamū. Aereumera 'ā nifuakari. Otyweruuramū nanē 'ā ae nū. A'ere nipo anure oferapa 'ga fuakaramū, okaturamamū nanē nipo 'gā nū. ⁴⁴'Awamū 'ā ae ywy pe futat ojoytymi. A'ere anure ae ferawī ywag ipe awawamū te. Ywy pewara 'gā netea naywag ipewara 'gā nete 'jawe rūi. ⁴⁵Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe ee rakue: "Kūima'e ypy 'ga, Atāu 'ga, Janeruwarete 'ga iapou rakue, eko ma'eramū rakue", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'ere ajepeja kūima'e 'ga, Jejui Kristu 'ga te jane upe okoeteete ma'ea. A'eramū 'ga te jane mogyau ete Jarejuwarete 'ga ra'yramū. A'eramū nipo 'ga futat jane mū'jāu tywy awi. ⁴⁶Janeypy 'ga te aje 'ā naywag awi rūi 'ut rakue. 'Yja apopyrera 'ga te 'ā poromū rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ywag awi 'ut ma'efera te. Anure te 'ā 'ga ruri rakue. ⁴⁷Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'yja apoi janeypyramū rakue. Aipo 'ga rera 'ā Atāua rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi te rakue. ⁴⁸Ywy pewaramū aje 'ā janeretea 'yja apopyrera 'ga retea 'jawe etee futat. A'ere nipo jane anure ywag ipe oo ma'eramū janerete jemul'jagi ywag awi 'ut ma'efera 'ga rete 'jawewaramū. ⁴⁹'Awamū jane jemogyi 'yi apopyrera 'ga 'jawe. Anure te nipo jane jemogyi ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jawe.

⁵⁰'Yi apopyrera janeretea nooi futari ywag ipe. Janero'o, janery. Mīmera nooi ywag ipe. 'Yi apopyreramū jane jaremanūmū futat. A'eramū 'yi apopyrera awawe'em ywag ipe.

⁵¹⁻⁵²A'eramū je 'awamū pēnemikwaawe'ema mū ree pē mueapyoukaa. Jejui 'ga ruramū nipo jane 'ga rowiiaaramū jarejemogyau je futat amū. Najuejue etee futat nipo jarejemul'jaga 'ga 'jawe. Amanū ma'efera 'gā, eko ma'e 'gā. Mīmeramū nipo jane jarejesowo'gōka 'ga 'jawe futat.

'Ga ruramū nipo ywagipewara 'ga amū jumi'aranūū pyau. Ipyrauwe nipo jane jarejesowo'gōka kamēsiete Jejui 'ga 'jawe futat. Jumi'aranūū pyrauwe nipo amanū ma'efera 'gā nanē ū'jāu tywy awi nū. A'eramū futat nipo 'gā ojesowo'gōka imanūu'jawe'emamū ajemogyau. Eko ma'efera 'gā nanē nipo ojesowo'gōka imanūe'emamū.

⁵³⁻⁵⁴Janerete yaua nipo 'ga a'eramū futat imua janee. A'ea namanūi janee. A'eramū futat nipo ae manūa atee pawamū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'gā amū nupe ee rakue:

"Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyrriaramū jane upe.

A'eramū futat nipo ae amanūu'jape'ema.

'Ga te 'ā ae manūa omateepap.

A'eramū ki jane 'ga je'ega etee futat enupa",

'jau 'gā 'ā ikwasiarukaa rakue. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga amanū ma'erama 'gā mul'jaga 'gā sowo'gōka imanūe'emamū etee futat nū. Ymāwara 'gā nemikwasiarer imū etee futat nipo 'ga aipo apou. ⁵⁵Sā'ā jawa'jyra ae kutuga. A'eramū 'ā ae akutukarera jawa'jyra jukau. A'eramū 'ā aipo jawa'jyra ae kutugu'jape'ema. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ae manū mateepawī ae wi. 'Ga imateepaw ire ae amanūme'em. A'eramū jane aipo rapesakaramū jarekyjawe'em jaremanū awi. Nitywi futari nipo ae jero'wua poromū. Ae manūa nanē nipo otywe'emamū nū. ⁵⁶'Awamū jane manūi futari janeypy

'ga 'ā jaremate'aawer are. Atāu 'ga 'ā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ga a'eramū amanūmū rakue. 'Ga ree 'ā jane nanē 'ga je'ega renupe-ema rakue nū. A'eramū jane nanē jaremanūmū nū. ⁵⁷A'ere Janejararete 'ga, Jejuī Kristu 'ga jane moferawi nū, werowiamū nū. A'eramū futat nipo jane jaremanūu'jape'ema. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

⁵⁸A'eramū ki pēē Jejuī 'ga rerowiar wyyapiau pejejemogyau. Jarejarete 'ga upe etee pejeporowykyau pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe jane porowykyramū janeremiapo esageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē pejeporowykyau 'ga upe aul'eteramū futat, 'ga remifutara apou 'ga upe.

Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūū monoa

16 ¹A'awamū je pē mu'ei Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūū pēē imono are. Jerusareg ipe kwaiwete ikaraemāe'ema 'gā jemogyi. A'eramū ki jane ka'aranūū monou 'gā nupe. Garasi ywy pewara 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā je amu'e aipo are ai'i. A'eramū je 'awamū pēē nanē pē mu'jau ee nū. ²Morowykye'ema rupi pejejatykaaw ipe pēē ka'aranūū pe rerawau yrū pype 'gā nupe. Pēē mū nipo pejeporowykyau peje'wyriara 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā pē mepyuu. A'eramū ki pēē kwaiweteu'i ka'aranūū pe monou'i yrū pype 'gā nupe. Pēē mū nipo ināinānī'i etee pēporowyky repya. A'eramū pēē ināinānī'i etee futat ape monou yrū pype 'gā nupe. Aipoa pēē tejenunewe iapo re nipo je ka'aranūū renūine'ema tekou pē nupe. ³A'eramū nipo je pēnemimono'ogera etee futat tewau ipyyka imonou Jerusareg ipewara 'gā nupe. A'eramū ki pēē 'gā amū nesaka Jerusareg ipe erawaramū. Pēnemimū'ēmera 'gā kwaaw ire je ka'arana kwasiaa imonou 'gā nee. “Kweramū Korītu pewara 'gā nemimonofera 'gā. Ka'aranūūa 'gā werooukat pē nupe, pē poaawamū”, ta'e inuga 'gā nupe ka'aran are ikwasiaa 'jau. A'eramū 'gā jeremikwasiarera rerawau pēnemimono'ogera ka'aranūū reewe Jerusareg ipewara 'gā nupe, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe 'jau. ⁴Maranamū nipo je esageramū je nanē tewawe'em nū. Maranamū nipo je oi futari. Je oramū nipo pēnemimū'ēmera 'gā awau je rupi.

Paulo 'ga remiapo

⁵Masetoni ywy pe ra'ne je oi. A'e awi futat nipo tewau pē pyri. ⁶Peu nipo je tepytau pē pyri amana po'oga poromukuran. Pejejewi je oramū ki mama'ea pmut jee jeremirerooramū. Ma'ape katu nipo je oi aipo awi. Nakwaawi we je tewawa. ⁷Najeoweri je kamēsiete pē pyri. Pē pyri tekofukuu'ia te je afutat, Jarejararete 'ga ifutar ire.

⁸A'awamū je rekoī Efesu pe. Nooa'nei we je 'aw awi. Pētekosti 'jawa 'ara kwaw ire te nipo je oi, jarejatykaawa 'ara kwapaw ire te nipo je oi 'aw awi. ⁹Jejuī 'ga je amome'u 'auwara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete 'ga rerowiaa. Amumera 'gā te ajee nafutari 'ga mome'ua. Nuerowiari nanē 'gā 'ga nū, je 'ga mome'uramū.

¹⁰Janejararete 'ga upe Timoteo 'ga porowykyi je 'jawe etee futat. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'ga ree, pejejepyri 'ga oramū. ¹¹Peago'o kasi 'ga ne. Mama'ea etee ki pēē imonou 'ga upe 'ga remirerooramū. Pejepota'waramū etee 'ga ree. Pē pyri oo re nipo 'ga ruri 'au je pyri nū. Janerewirera 'jawewara 'gā amū nupi nipo 'ga 'ua. A'eramū je 'gā napesaka nipo te'jina.

¹²Awamū je Aporu 'ga mome'ui pē nupe. “Ekwap Korītu pewara 'gā nesaka. Jarejewirera 'jawewara 'gā nupi ekwapa”, a'e je Aporu 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nioweri 'gā nupi. Meewei tee te nipo 'ga oi pē nesaka.

¹³Perowiar ywyapi ki Jejui 'ga. Pekiye kasi 'ga rerowiare'ema 'gā nui ne. Jejui 'ga ki pemome'u 'gā nupe. ¹⁴Pejepota'wa esageramū pejejeue pejepo-rowykyau esage nanē Jejui 'ga upe nū.

¹⁵Estefana 'ga ako opytuna 'gā netee Jejui 'ga rerowiar ypyramū Akaja ywy pe ikue. Jejui 'ga rerowia ypy we ako 'gā oporowykyau 'ga upe ikue, ajamu'jau 'ga ree ikue. ¹⁶A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat pēē mama'e apou. Kwe pe nipo Jejui 'ga ree moromu'jara 'gā amū akou 'gā nee nanē pejeapyakau nū. 'Gā pyri oporowyky ma'e 'gā nanē poromū nū.

¹⁷Estefana 'ga, Fortunatu 'ga, Akaiku 'ga. Mīmera 'gā jemuekōēāina je pyri 'gā nura. Muku te 'ā peko je wi. A'eramū 'ā pēē je poare'ema. A'ere 'ā 'gā nuri je poaa rai'i. ¹⁸Je muekōēāina 'ā 'gā 'ua rai'i. Pēē nanē nipo 'gā pē muekōēāina pē mogyau. A'eramū ki jane 'jau 'gā nupe: “Ore muekōēāi ako pejepe ai'i. A'eramū pēē esage ma'eramū oreē”, 'jau ki jane 'gā nupe 'gā muorypa ee.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

¹⁹Asia ywy pe je rekoi. 'Auwara 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa. Akira 'ga wemireko ēē retee, Prisira ēē retee oje'ega mono pē nupe pē futaa. 'Gā nog ipe Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ojemu'jau Jejui 'ga ree. 'Gā nog ipe ajatyka ma'e 'gā nanē oje'ega monou pē nupe nū. ²⁰Najuejue etee futat janerewirera 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

Jejui 'ga rerowiaaramū ki pejoman, pejejafutaa.

²¹Awamū je rete futat ka'arana kwasiari inuga pē nupe: “Teje'ega amono pē nupe pē futaa”, Pauloramū je ikwasiari pē nupe.

²²Jarejuwarete 'ga Janejararete 'ga ree iporomutare'ema 'gā nereko tywera je afutat.

“Ere ejua kamēsīete, ki Jejui”, 'jau je Jarejararete 'ga upe.

²³'Ga rerowiaaramū je pē futari. Jarejararete 'ga resage pē nerekoa nanē je afutat nū. ²⁴Jeporomutar esage je pē nee. Jejui Kristu 'ga perowiat je 'jawe. A'eramū je tepota'wa esageramū pē nee.

Kweramū etee jeje'ega pē nupe.

2 Korītu

Korītu pewara 'gā amū nuerowiari Paulo 'ga. Nafutari 'gā 'ga remikwasiarera. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaru'japa imonou Korītu pewara 'gā nupe, 'gā mueapyou oporowyky are. NaPaulo 'ga etee rūi ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

1 ¹Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Timoteo 'ga ako je pyri. Je 'ā Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te ako Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga je monou kwe pewaramū pē mu'jaukaa ojee ikue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou Korītu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Akaja ywy pe okwasi'o ma'eramū pē nupe nanē je ikwasiaa imonou nū. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe je imonoi.

²Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea futat nū. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Jarejuwarete 'ga simuoryp

³Janeruwarete 'ga futat 'ā Janejararete 'ga Ruwaretea, Jejui Kristu 'ga Ruwaretea. Ipota'wa 'ā 'ga jane ree jepi. Janeruwarete 'ga 'ā jane poat mama'e apo are kwaiwete. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. ⁴Ore upe mama'e tywera jeaporamū, Janeruwarete 'ga ore mojemogypyka jui ojee ai'i. A'eramū ore nanē pē poaa 'ga oropoaaawera 'jawerimū etee futat. ⁵Ymā 'ā ia'wyre'ema 'gā Kristu 'ga rereko tyweretei rakue. Nan tee futat ajee 'gā 'ā ore rereko tyweri, Kristu 'ga rerowiaaramū ore jemogyramū. A'ere 'ga 'gā ore rereko tyweramū Kristu 'ga rekoi ore pyri ore mouagukaa ore rereko tywera upe. ⁶'Gā oroje-reko tywer ire miamū ore pē poari Jejui 'ga rerowiar wywyapiukaa pē nupe. Kristu 'ga wejue ore poat ore mouagukaa oroje-reko tywera upe. A'eramū ore nanē pē poararūmū pē mouagukaa nanē jupe nū. ⁷Orojemogypyka arajemogyau Jarejuwarete 'ga pē poar are. 'Ga rerowiare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete ore rereko tyweawera 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo “Janeruwarete 'ga pē poaa ore poaawera 'jawerimū etee futat” 'ea jane 'ā sikwaap.

⁸Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je 'awamū tejereko tywera mome'wau pē nupe. Asia ywy pe je rekoramū 'gā je rereko tyweretei kwaiwete. ⁹Janeruwarete 'ga je jukaukaa werewi 'gā nupe. A'eramū je tejemuaēma tejee. “Je juka sipo 'gā pa”, 'jau je tejeupe etee futat ai'i. A'eramū je tepoia tejee tejemogypyg awi. A'eramū je tejemogypyka Jarejuwarete 'ga ree etee futat 'awamū. Ae moferapara 'ga ree etee futat je tejemogypyka tekou 'awamū. ¹⁰Ma'eramū 'ga 'ā je a'gui 'gā nui je jukauka-re'ema 'gā nupe. Anure nanē nipo 'ga je a'gui 'gā nui nū. Ajemogypyk je 'ga

ree. "Janeruwarete 'ga nojejukaukari 'gā nupe. 'Ga te nā'ā nojejukaukari 'gā nupe re'ā", 'Jau je tejeupe jepi. ¹¹ A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree. "Epoar iki Paulo 'ga, ki Ku'jyp. Ea'gu ki 'ga 'ga ree ifuewet ma'e 'gā nui", 'Jau ki pēē 'ga upe je ree. A'eramū 'ga je jukaukare'ema 'gā nupe, ojeupe pejeje'ega pēē imonou'Jau'Jaw ire. A'eramū nipo 'gā kwaiwete Jarejuwarete 'ga muorypa je jukae'em are.

Paulo 'ga wea'aramū kwe pe te nū

¹² Janeruwarete 'ga 'ā je poat akou jepi. A'eramū 'ga je mogo esageukaa wowase jepi. Pē neape taetu je 'ā tekou esage jepi. A'eramū je tejerowiaa pē pype teko esage are. Naje'mei je pē nupe. Pē pype tekou tejemuawapia tekou jepi. Aipoa Janeruwarete 'ga ifutaa. Najemogypygi futari je te'ak-waaw ekoete are. Janeruwarete 'ga wejue opota'waramū je ree. Opājē 'ga imua jee. A'eramū taetu je tekou esage pē pype.

¹³ Namama'eay are rūi je ka'arana kwasiari pē nupe. Mama'e aye'em are etee te je ikwasiari imonou pē nupe. A'eramū pēē imogytau pejejeapyoramū ee. Ee pēneapyoa je afutat. ¹⁴ Awamū nipo nepēneapyopawi ee pejejemogyau. A'eramū ki pēē pejejea'aramū ee. A'eramū nipo pēē pejejeapyokaturamū ee. A'eramū nipo pēē Jarejararete 'ga ruaw ipe pejeku'iramū je ree. Jejui 'ga ruaw ipe pejeku'iramū je ree pejejee jeku'i 'Jawerimū etee futat.

¹⁵⁻¹⁶ Ee pēneapyo are je jemogypygi tekou ikue. A'eramū je 'Jau tejeupe: "Too Korītu pewara 'gā nesaka 'Jau nū kwy", 'Jau je tejeupe ikue numiamū. "Masetoni wyw pe tewau tapytaaip Korītu pewara 'gā pyri 'Jau", a'e je numiamū. "A'eramū tewau kwe pe 'gā nui. A'ere je tejewya tepytaaiwu'Japa 'gā pyri 'Jau nū kwy", 'Jau je tejeupe ikue numiamū. "A'eramū nipo je 'gā maku'iu'Jawi tejee re'ā", 'Jau je tejeupe numiamū. Je jewyramū amunipo 'ā pēē mama'e mua jee Judeja wyw pe jeremirerooramū. A'ere je nooi. ¹⁷ Jerea'at amutee te je nū. A'eramū nipo pēē mū 'Jau jee: "I'me te Paulo 'ga oree 'we", 'Jau nipo pēē mū jee. A'ere je naje'mei futari pē nupe. Maran gatu gatu etee mama'ea jee. ¹⁸ Janeruwarete 'ga 'ā ni'mei futari. U'eawer imū etee futat 'ā 'ga mama'e apoi. A'eramū je nanē te'me'emamū pē nupe nū. Namoryteei je pēē te'eawer are. ¹⁹ Jejui Kristu 'ga ako je amome'u pē nupe ai'i. Timoteo 'ga, Silasi 'ga. Mīmera 'gā netee ako je Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga mome'wau pē nupe ai'i. Mama'e al'jea etee 'ā Jejui Kristu 'ga omome'u rakue. 'Ga futat ako Jarejuwarete 'ga imome'waukaa oree ikue. A'eramū ore nanē mama'e al'jea etee imome'wau pē nupe. ²⁰ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi Jejui Kristu 'ga upe. U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga muri janee. A'eramū jane 'ga je'ega rerowiaa. "A'jea futat 'ga remiapoā", 'Jau jane 'ga upe. A'eramū jane 'ga muorypa Jejui Kristu 'ga ree. ²¹ Janeruwarete 'ga futat 'ā Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa oree. Pē nupe nanē 'ga futat 'ga rerowiarukaa rakue. 'Ga futat 'ā jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. 'Ga futat 'ā jane mogyau wemiayuwamū. ²² Sā'ā jane jarejera kwasiara jarekaraemā are. A'eramū 'ā tekotee 'gā janekaraemā kwaapa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga U'agesage muri wemiayuwamū janee. A'eramū jane jareje-mogypygyka 'ga 'eawer are: "Te'agesagea je amono pē nupe ra'ne. A'eramū je anure mama'e monou pē nupe kwaiwete" 'eawer are jane jarejemogypygyka jarejemogyau.

²³ Janeruwarete 'ga je kwaap. “Naje'mei je”, a'e je 'ā 'ga remianuwamū. Najeje'eg wywrafeniweri wejue je pē nupe. A'eramū je tewawe'em pē pyri ai'i. ²⁴ “Je te 'ā pē'wyriara. A'eramū ki pēē mama'e apou je'eawer imū”, 'jawe'em je 'ā pē nupe. Pekwaap futat 'ā Jejui Kristu 'ga. A'eramū je 'jawe'em pē nupe: “Jejui 'ga ki perowiat”, 'jawe'em je 'ā pē nupe. A'ere je pēnorywa tee ifutari. A'eramū je mama'e apou pē nupe pē muorypawamū.

2 ¹ Pēnorywa je afutat. Ma'eramū 'ā je nooi pē pyri. “Kasi je 'gā pyri tewau teje'ega moywrafeni 'gā nupe ne kwy”, 'jau je tejeupe. “A'eramū amusipo 'ā je 'gā mu'arasigu'japa etee”, 'jau je tejeupe. A'eramū je a'eramū tewawe'em pē pyri. A'eramū je ka'arana etee ikwasiaa imonou pē nupe. ² Pē mu'arasig ire sipo aw'ya je maku'iu? Naani. Pejemu'arasig ire naje maku'i pejepe. ³ A'eramū je a'eramū 'jau tejeupe ai'i: “Nooi pa je 'gā pyri kwy”, 'jau je ai'i. “Kasi a'e pe je 'gā mu'arasigi etee tewau ne kwy”, 'jau je tejeupe ai'i. “A'eramū je nanē te'arasigamū 'gā neewe ne kwy”, 'jau je tejeupe ai'i. Pē'arasig ire nitywi je maku'iara 'ga amū. Ma'eramū 'ā je ka'arana etee ikwasiarar imonou pē nupe ikue, pē mosōu mama'e tywera apo awi ikue. “Pepoit mama'e tywera apo awi”, 'jau je ka'aran are imonou pē nupe. Jeremikwasiarara resag ire mama'e tywera apo awi pejepoira je maku'i. A'eramū pēē nanē pejeku'iramū pejejemogyau je 'jawe futat. ⁴ Pē nupe ka'arana kwasiaa je tejaa'wau pē nee ai'i. Najeporomu'arasigiweri je pē nee ai'i. A'eramū je tejaa'wau pē nee ai'i. “Ojee jeporomutara 'gā ikwaawa je afutat”, 'jau je tejeupe etee futat ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ai'i.

Jaretywer awi janepoiriweramū 'ga imoia jane wi

⁵ Mama'e tywera apoara 'ga, 'uwa 'ga remireko ēē rerekwara 'ga, je mu'arasig etee ojee ai'i. Pēē mū taetu nipo 'ga pē mu'arasiga pē mogyau rai'i. ⁶ A'eramū nipo pēē 'ga rerekou tywea ee rai'i. A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Aul'je ki 'ga rereko tywer ire. ⁷ 'Awamū ki pēneatee futat 'ga remiapofer awi. Pemur iki 'ga pejejepype nū. Kasi a'e pe 'ga poireteei Jejui 'ga rerowiar awi ne, 'jau je pē nupe. ⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: 'Ga ree pejeporomutara ki peesaukat 'ga upe. Pereko esage etee ki 'ga, 'jau je pē nupe.

⁹ Pē nupe ka'arana kwasiaa je 'jau tejeupe etee futat ai'i: “Wenup sipo 'gā jeje'ega? Wapo sipo 'ga mama'ea ojeupe je'eawer imū?” 'jau je tejeupe ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ai'i. A'ere ako peenup tāmējē jeje'ega ai'i. A'eramū a'ea je muorypa.

¹⁰ 'Ga remiapofer awi pēneateeramū je nanē jereateeramū jui nū. Pē 'jawe etee futat tejeateeramū 'ga remiapofer awi. Kristu 'ga remianuwamū je 'i: 'Ga remiapofer awi jereateeramū tekou, 'jau je 'ga remianuwamū. ¹¹ 'Ga remiapofer awi jarejeatee'emamū nipo mama'eukwaawa 'wyriara jane mote'ari ee. “Janete'ara mama'eukwaawa 'wyriara afutat” 'ea jane 'ā sikwaap. A'eramū jane jarejeateeramū aipo 'ga remiapofer awi. Kasi a'e pe mama'eukwaawa 'wyriara jane mote'areteei ee ne.

Kristu 'ga retee jane mama'eukwaawa 'wyriara retygi

¹² Troate pe je oi peuwara 'gā nupe Jejui 'ga ree morogyta esage mome'wawamū ai'i. Jejui 'ga mome'wawamū je oi ai'i. Ojepyri je waēmamū 'gā aku'iramū je ree ai'i. “Taruenup eneje'ega 'jau”, 'jau 'gā jee ai'i. Janejararete 'ga te

'gā moporenuwiwerukaa jeje'eg are ai'i. A'eramū 'gā oporenuwiweramū ee. ¹³A'ere je jemuaēmi jarejewirera 'jawewara 'ga ree, Tito 'ga ree. “Peu futat je oi ene rekoa”, e'i 'ga jee ikue. A'ere 'ga nuri we owaēma peu. A'eramū je a'eramū tewau pe awi ai'i nū. Tewau Masetoni ywy pe Tito 'ga rekaa ai'i.

¹⁴A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga remiapofer are. Janeruwarete 'ga te 'ā jane poaa mama'eukwaawa 'wyriara retyg are. Kristu 'ga 'ā mama'eukwaawa 'wyriara retyka rakue. A'eramū jane Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū etyka 'ga retee futat. Sā'ā jany kasiga reafena kwasi'oa jany kasiga ojee imono re. A'eramū 'ā jane pyriwara 'gā jany kasiga reafena renupa. Nan tee futat jane Jejui 'ga mome'ui jarejepyriwara 'gā nupe, 'ga rera muāina 'gā nupe. ¹⁵Sā'ā judeu 'gā mama'e kasiga rapya Jarejuwarete 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'ga muorywi Jejui 'ga mome'uramū. Janeje'ega renupara 'gā amū nipo Jejui 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā katu'oka 'gā mogyau wemiayuwamū. A'ere nipo janeje'ega renupara 'gā amū nuero-wiari futari Jejui 'ga. A'eramū nipo 'gā awau ajemogyau mama'eukwaawa 'wyriara rape rupi. ¹⁶Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe Jejui 'ga mome'ua mama'e pysoga 'jawe. Niparuerowiariweri 'gā Jejui 'ga ree. Sā'ā mama'e pysoga pyri ae oe'ema. Nan tee 'ga rerowiare'ema 'gā nupe 'ga mome'ua nia'wyri. A'eramū 'gā amanū re awau muku 'ga wi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe te 'gā oi. A'ere Jejui 'ga rerowiaaramū jane upe 'ga mome'ua jany kasiga 'jawe. Jareparuero-wiariweramū jarejemogyau 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga jane katu'oka jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū 'ga jane manū re jane mogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat. Awýja sipo ajee Jejui 'ga mome'uarū kwe pewara 'gā nupe? ¹⁷Ore futat 'ā 'ga oromome'uarū 'gā nupe. A'ere 'ā amumera 'gā Jejui 'ga mome'ui ka'aranūi are etee ajemogyau. “Jejui 'ga pa je amome'u 'gā nupe kwy. A'eramū 'gā je mepya 'jau kwy”, 'jau imome'wara 'gā ajemogyau ojeupe. A'ere ore nanarūi. Janeruwarete 'ga 'ā ore monoukat Jejui 'ga mome'wawamū. A'eramū 'ā ore Kristu 'ga remiayuwamū 'ga mome'wau a'jea futat kwe pewara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga remianuwamū futat ore 'ga mome'ui.

Janeruwarete 'ga je'eg yau

3 ¹Pē nupe aipo imome'wau sipo ore jerowiaraiwi etee orojee? Naani. Nore kwaawi sipo pejepe? Ore kwaap futat pejepe. A'eramū ore 'jawe'em arajaupe ikue: “Korītu pewara 'gā najane kwaawi we. A'eramū jane jarejemome'wau 'gā nupe”, 'jawe'em ore arajaupe ai'i. Ore kwaap futat ako pejepe ai'i. A'eramū ako ore orojemome'wawe'em pē nupe nū. “Kweramū Janeruwarete 'ga remiayuwa 'ga amū. Paulo 'ga rera”, aru'eu'lap sipo ore ka'arana monou ikwasiaa pē nupe ai'i nū? Naani. ²Pē futat ore mome'u pejepe ka'arana 'jawe. A'eramū pē nesakara 'gā pēneko esage nanē esaka nū. A'eramū nipo pē nesakara 'gā 'jau ajaupe: “Mama'e a'jea etee Paulo 'ga omome'u. Sā'ā 'ga remimu'efera 'gā, Korītu pewara 'gā jemu'ea ako esage are”, 'jau nipo pē nesakara 'gā. Ore nanē nipo pejemogy esage kwaapa nū. ³Kristu 'ga 'ā pē mogyau wemiayuwamū pē nupe omome'u re. A'eramū pē pejemogyau 'ga remikwasiarera ka'arana 'jawe. Naitapew are ikwasiaripy-rera 'jawe rūi pē. A'eramū pē nesakara 'gā Kristu 'ga remiapofera resaka. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pyu futat 'ā Kristu 'ga jane mul'jagi wemiayuwamū. A'eramū jane resakara 'gā 'ga remiapofera kwaapa.

⁴Ore orojemogypyyk Jarejuwarete 'ga ree, Kristu 'ga ree nanē nū. A'eramū nipo ore pēneko esage resaka 'jau: "Janeruwarete 'ga te ako jane mono Korītu pewara 'gā mu'jau ikue. 'Gā nupe Kristu 'ga jane imome'uramū ako Janeruwarete 'ga 'ga rerowiarukaa 'gā nupe ikue", 'jau ore pē nesaka. ⁵Naore tee rūi ako ore Jejui 'ga rerowiarukara pē nupe ai'i. Janeruwarete 'ga te 'ga werowiarukat pē nupe. Janeruwarete 'ga te 'ga omome'uukat ore pē nupe. ⁶Janeruwarete 'ga te Jejui 'ga mome'uukat ore ikue. "Jejui Kristu 'ga pē imome'uramū Je'agesagea te 'ga rerowiarukari 'gā nupe, 'gā mogyau jeremiayuwamū 'gā momyauu", 'jau Janeruwarete 'ga ore ikue. A'eramū 'ga ore monou kwe pe Jejui Kristu 'ga mome'wawamū ai'i. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'jau janeypy 'gā nupe rakue: "Teporogytafera renupare'ema 'gā je amono mukuu tejewi 'gā manū re", 'jau 'ga 'ā rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga Agesagea jane mogyi 'ga remiayuwamū Kristu 'ga rerowiaaramū etee te. A'eramū 'ga jane manū re jane mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi.

⁷Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga renūina rakue. "Ere ejua ejeupia 'au je pyri", 'jau 'ā 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Moisesi 'ga awau ojeupia ywytyra apyte'rarimū Jarejuwarete 'ga pyri rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa itapew are Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga je'ega kwasiaramū 'ā Moisesi 'ga reakwara wenyfugamū 'ga wi rakue. A'eramū 'ā Israeu juapyrera 'gā ojepyri 'ga jewyramū amā'jāuarūme'em 'ga reakwar are rakue. 'Ga reakwara renyfuga 'gā neakawayau rakue. Esage te 'ā Janeruwarete 'ga je'eg ymanera rakue. A'ere 'ā janeypy 'gā nuenuwi futari Jarejuwarete 'ga porogytaa rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūmū awau mukuu 'ga wi rakue. ⁸A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'awamū U'agesage muri janee, Jejui 'ga rerowiarukaa-wamū janee. Esage futat 'ga 'ga Agesage porowykya! ⁹Esage futat Janeruwarete 'ga porogytaa rakue. 'Ga porogyta mogytaramū janeypy 'gā otywera kwaapa futat rakue numiamū. A'ere janeypy 'gā nopoiri otywer awi rakue. A'eramū 'gā amanūmū awau mukuu Jarejuwarete 'ga wi 'ga porogytaa renuwe'em ire etee futat. A'ere esageramū futat Jejui 'ga mome'ua. 'Ga mome'ua jane erowiar ire Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'ga porogyta yaua. "Teja'yra 'ga pē ero-wiaramū je pē mogyi tejemiayuwamū. A'eramū nipo je anure pē mogyau tejepyri" 'ea 'ga porogyta yaua. ¹⁰Esage futat Janeruwarete 'ga porogyta ymanera rakue, Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarera rakue. 'Awauwara morogyta yaua taetu aje 'ā esage ete Moisesi 'ga remikwasiarera resage apy-raapa. ¹¹Esage futat Janeruwarete 'ga porogyta ymanera. Namutamutarūi futat 'gā Moisesi 'ga remikwasiarera renuwī. A'etea esage futat 'gā nupe. A'ere jane 'awamū Jarejuwarete 'ga porogyta yau rerekoi. Esage futat 'ga porogyta yaua. Nateepawa'uweri futari 'ga porogyta yaua.

¹²Jarejuwarete 'ga porogyta are ore jemogypyygi arajemogyau. A'eramū ore orokyjawe'em Kristu 'ga mome'u awi. ¹³Ymā 'ā Moisesi 'ga weakwara piari taity pyu weakwara renyfug awi rakue. Iwewa teepawa resaukaawe'emamū 'ga imonou oje'arimū rakue, Israeu juapyrera 'gā nupe esaukaawe'emamū rakue. Na'gā 'jawe rūi jane iapoi. ¹⁴⁻¹⁵Ymā 'ā Israeu juapyrera 'gā naeapyoī futari 'ga porogyta are rakue. 'Awamū miamū aje 'ā 'gā naeapyoī ee. Moisesi 'ga remikwasiarera mogytaramū iapyaka'jam ma'e 'jawe etee

'gā jemogyi. Kristu 'ga ree ojemujar ire te 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga porogyta are. A'eramū 'gā ajemogyau iapyakwafuk ma'e 'jawe. ¹⁶ Jeju 'ga rerowiar ire nipo 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga porogyta are. Sā'ā Moisesi 'ga weakwara piaro'woga Jarejuwarete 'ga pyri ojewyawamū rakue. Nan tee jane Jarejararete 'ga rerowiaaramū janereapyoramū 'ga porogyta are. ¹⁷ "Janejararete 'ga", 'jau je. Jarejuwarete 'ga 'Agesage upe te je 'i. Werowia-ramū Jejui Kristu 'ga janetywera moia jane wi, Janeruwarete 'ga 'Agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mu'jaga Janeruwarete 'ga remiayuwamū. 'Ga 'Agesage jane rekoramū jane jaretywe'emamū rēwējēmī jaretywera pyu. ¹⁸ Ymā Moisesi 'ga reakwara wenyfugamū Jarejuwarete 'ga pyri 'ga o re rakue. Nan tee Kristu 'ga remiayuwamū jane jarejemu'jaga 'ga 'jawe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mu'jaga Kristu 'ga 'jawewaramū. Anure taetu nipo jane jarejemogyau 'ga 'jawe futat.

Kristu 'ga ree etee ki jarejea simyi

4 ¹ Janeruwarete 'ga ajemuaēma ore ree. A'eramū 'ga ore mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. Jejui Kristu 'ga mome'waramū 'ga ore mogou ojeupe ikue. A'eramū ore orojorypawe'emamū arajemogyau. ² A'eramū ore oropoia mama'e tywera apo awi. Jemime miamū futat ore mama'e tywera apowe'em. Oropoit futat ore mama'e tywera apo awi. Nore'mei futari ore Jejui 'ga ree. Nasigaty rūi ore Jejui 'ga mome'ui. Mama'e a'jea etee futat ore oromome'u arakou. 'Ga je'eg imū etee futat ore arajemogyau Jarejuwarete 'ga reape. A'eramū ore resakara 'gā 'jau nipo ajaupe: "Paulo 'ga ako esage Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ojeupi oo ma'e 'gā netee", 'jau 'gā ajaupe, ore resaka. ³ Jejui 'ga nipo ore imome'wau esage agawewi. A'etea nipo amumera 'gā naepyoī ee. 'Ga rerowiare'ema 'gā nipo naepyoī futari ee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā naepyoī futari ee. ⁴ Mama'eukwaawa 'wyriara wejue nuerowiarukari 'gā nupe. A'eramū 'gā weapyoe'emamū 'ga mome'u are. Mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara. A'eramū wemiayuwa 'gā mueapyoukare'ema ee. Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga 'jawe futat. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara wemiayuwa 'gā mueapyoukare'ema 'ga ree. ⁵ Jejui Kristu 'ga etee 'ā ore oromome'u 'gā nupe. "Jejui Kristu 'ga perowiat", 'jau 'ā ore arakou 'gā nupe. "Ore rerowiat pejepe", naru'ea'uweri 'ā ore 'gā nupe. "Jejui Kristu 'ga perowiat", aru'e te 'ā ore 'gā nupe. "Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū pēē 'ga te erowiaa", 'jau 'ā ore 'gā nupe. 'Ga upe etee futat ore porowykyi arakou. A'eramū ore mama'e apou pē nupe, pē poaa 'ga rerowiar are. ⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ywy apoi ywaga reewe rakue. A'e pype 'ga 'jau rakue: "Ypytunaiwa pype je 'ara mogoi", 'jau 'ga rakue. 'Awamū 'ā 'ga futat jane mueapyoukaa oporogyta are. Kristu 'ga kwaawukaa janee ikue. Janeruwarete 'ga 'ā esage ma'ea. 'Ga 'jawe etee futat Kristu 'ga. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa Kristu 'ga reewe futat.

⁷ Namaira rūi jane. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga ojekwaawukaa janee. Wa'yra 'ga nanē 'ā 'ga ikwaawukaa janee nū. Sā'ā ae mama'e esage monoa mama'e ryrū pype. Mama'e esagea ae nomonoa'uweri japepo tywera pype. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janetywera po pe rakue. A'eramū 'gā aipo jane imome'uramū wea mīna ee etee. Najane ree rūi 'gā wea mī aipoa

jane imome'uramū. Janeruwarete 'ga jane moporowykyukat ojeupe. 'Ga pājē mū etee te jane mama'e apoi 'ga upe. A'eramū janeremiapofera resakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee. “Ene te 'ā eneresage jepi. Mama'e esagea 'ā ereapoukat 'gā nupe epājē mū”, 'Jau 'gā 'ga upe 'ga muorypa ee.

⁸Amumē 'ā mama'e tywera jeapoi janee. A'ere 'ā jane nipoiri futari Jejui 'ga wi. Amumē 'ā jane jarejemiaporama kwaape'ema. “Maran te je iapoi?” 'Jau 'ā jane jarejeupe. A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoi janeremiaporam are. ⁹Kwaiwete agawewi nipo jane ree iporomutare'ema 'gā jane rerekou tyweaete. A'etea nipo Jejui 'ga ako jane pyri. ¹⁰Sā'ā 'gā ore rerekoa. 'Gā fuewepawe'ema ore wi. Kamēsī'īsī'ī 'gā afuweramū ore ree. Sā'ā 'gā Jejui 'ga juka rakue. Nan tee futat 'gā fueweramū ore ree. A'ere Jejui 'ga jejukai ore ree. Ore apisiukare'ema 'ga 'gā nupe. Amanū re 'ā Jejui 'ga ferawi etee rakue nū. A'eramū 'ga akou ore pyri futat. A'eramū ore resakara 'gā 'ga ferawa rerowiaa. ¹¹Kwe pewara 'gā nupe ore Jejui 'ga mome'uramū 'ga ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree kamēsī'īsī'ī. A'ere 'ga nore apisiukari 'gā nupe. A'eramū ore resakara 'gā 'Jau ajaupe: “Ako futat Jejui 'ga 'gā pyri ra'e. Ojejuka futat 'ga wemiayuwa 'gā nee ra'e”, 'Jau 'gā ajaupe, ore resaka. ¹²Jejui 'ga ore imome'uramū 'gā afuweramū ore ree. “Siapisi 'gā 'Jau”, 'Jau 'gā ajaupe. A'ere 'ā pēē Jejui 'ga perowiat aipo are taetu. A'eramū nipo pēē pejewau 'ga pyri pejemanū re nakwaparimū ete rūi futat pejejemogyau.

¹³Ymā 'ga amū ikwasiaa Janeruwarete 'ga je'lega rerekwara ka'aran are rakue. “Arowiat je tekou. A'eramū je imome'wau pē nupe”, 'Jau 'ā 'ga ikwasiaa rakue. 'Ga 'Jawe ore rekoi. Jejui 'ga ore aruerowiat arakou. A'eramū ore 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ¹⁴Janejararete 'ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga Jejui 'ga moferawi etee rakue nū. A'eramū ore “Jejui 'ga jane erowiaaramū Janeruwarete 'ga jane moferapa etee jane manū re nū. A'eramū 'ga jane mogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi” 'e rerowiaa arajemogyau. Ore nanē nipo 'ga ore rerawau ojeypyri pē neewe. ¹⁵Pē nupe Jejui 'ga mome'u are ore orojereko tywerukaa etee futat 'gā nupe. Pejejeupe Jejui 'ga ore imome'uramū pēē 'ga rerowiaa. “Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua ywy pe janetywera mepyawamū rakue” 'ea pēē erowiaa. Kwe pewara 'gā nanē nipo 'ga rerowiaa ojeupe ore 'ga mome'uramū. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa jarekatu'og are.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁶A'eramū ore a'eramū aruojere'emamū Jejui 'ga mome'u awi. Oreretea nipo oymanamū futat numiamū. Afuakare'emamū agawewi futat. A'ere Janeruwarete 'ga ore'aga momyau ore rekoramū. ¹⁷Ore rerekou tyweaete agawewi futat 'gā. A'ere ore 'i etee orojeupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, 'gā je rereko tywera apyraapa”, 'Jau etee ore orojeupe. A'eramū ore oropy'a'wyre'emamū orojereko tyweramū. Ore upe Janeruwarete 'ga remimurama esage futat 'gā ore rereko tyweawera apyraapa. ¹⁸Noromyi ore orojeaa 'auwara mama'e are etee. 'Auwara mama'e teepaw ete kamēsiete. A'eramū ore orojea mīna Jarejuwarete 'ga ree etee futat. Janeruwarete 'ga te nateepawi futari. Ore upe 'ga remimurama nanē ateeapawe'emamū futat nū.

5 ¹Tapyja 'Jawe janeretea. Sā'ā ae tapyi apoa. A'ere 'ā tapyja to'omi kamēsiete. Nan tee futat nipo janeretea. Jane manūnamū nipo janerete

nemamū futat. A'ere nipo jane manūnamū jane'aga oi ywag ipe. A'eramū nipo peu Janeruwarete 'ga janerete yau mua janee nū. Aipoa jarejete yau rerekou nipo jane nimanū'jawi futari. ²Awamū futar iki janerea'at ywag are. 'Awamū futat jareoweramū ywag ipe. Janerea'ar iki jarejete yaua jarejeupe imurawam are. A'eramū jane jarefaemamū ee, jarejete yau futat are. ³Ywag ipe jane o re nipo Janeruwarete 'ga janerete yau muri janee. A'eramū nipo jane jarejemogyawe'em jarejete'e'eme. ⁴Au ywy pe jarejemogyau 'ā jane jarejaa'wau mama'e tywera rerajaa'wau. Janemanūweri jane 'ā numiamū. A'ere 'ā janeporomojopy'ruweramū futat jarejete are peu jareo re. Jarejete yaua jarejeupe imur ire jane jaremanū'jape'ema. ⁵Janeruwarete 'ga nanē ojeypyri janejemogya afutat nū. U'agesagea ako 'ga amut janee ikue. "Awamū je Te'agesage monoi pē nupe. A'eramū je anure mama'e mū monou'japa pē nupe nū", 'jau ako 'ga janee ikue. Ma'eramū 'ā jane 'ga 'eawera rerowiari jarejemogyau, "Anure je pē mogyi 'au tejeypyri nakwaparimū warāu rūi. Pēnete yau nipo je imonou pē nupe. A'eramū nipo pēē pejemanū'jape'ema", 'ga 'eawera rerowiaa jarejemogyau.

⁶A'eramū ore orojorywamū 'ga pyri orooram are. 'Au ywy pe arakou ore narakoi 'ga pyri. ⁷A'ere ore jemogypygyi 'ga ree. Naruesagi agawewi ore 'ga. A'etea ore orojemogypygyk 'ga ree. Norojemogypygyi ore orojemiesag are te. 'Ga ree etee futat ore jemogypygyi. ⁸A'eramū ore araku'iramū arajemogyau. Jarejuwarete 'ga pyri oreoweramū arajemogyau. ⁹A'ere ore Jarejararete 'ga muorywa taetu ifutari mama'e mū futara apyaaapa. A'eramū ore mama'e apou 'ga remifutar imū arakou. 'Ga remifutara 'ara rupi nipo ore oi peu 'ga pyri. ¹⁰Anure nipo jane jatykai jarejemogyau Kristu 'ga rowase 'ga rerowiaaramū etee juejue. A'eramū nipo 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Janeremiapo tywer are nanē nipo 'ga jane mepyau i'jawerimū etee futat. Janeremiapo esage are nanē 'ga jane mepyau nū. Ma'eramū 'ā ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee.

Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e

¹¹"Mama'e tywera aporamū jane jemogyi Jarejuwarete 'ga kurapara 'jawewaramū 'ga upe" 'ea 'ā ore ikwaapa. Ma'eramū 'ā ore kyjei mama'e tywera apo awi. Ma'eramū 'ā ore pē mu'ei mama'e a'je are te. 'Gā nanē ore imu'jau ee ai'i nū. Janeruwarete 'ga orereko esage kwaapa. Pēē ikwaawa nanē esage jee nū. ¹²Norojerowiaraiwi ore orojee etee. Orojemome'u 'ā ore pē nupe pē maku'iawamū orojee. A'eramū nipo pēē ore mome'wau ore ago'oara 'gā nupe. Aipo 'gā nipo 'jau ojeupe: "Je te 'ā esage ma'eramū. Esak jeraity esagea", 'jau nipo 'gā ojeupe etee futat. A'ere nipo 'gā naeapoyi ako a'wyre'em are. ¹³Jeju'i 'ga je imome'uramū amumera 'gā 'jau jee: "Paulo 'ga 'ga 'akwaawe'ema 'ga wereko", 'jau amumera 'gā jee, je ago'wau ai'i. A'ere je Kristu 'ga mome'ui tekou. "Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau", 'jau je tekou. Aipo je'ea sipo naje mu'akwaawukari je mogou? Amumera 'gā te ajee "Paulo 'ga i'akwaawa akou", e'i jee. Je'akwaap futat je. A'eramū je Kristu 'ga mome'wau pē nupe, 'ga rerowiarukaa pē nupe. ¹⁴Kristu 'ga iporomutat jane ree. Ma'eramū 'ā ore Kristu 'ga mome'ui pē nupe. Kristu 'ga amanū janetywera mepyau rakue. A'eramū 'ga werowiaramū janetywera moia jane wi. A'eramū jane jarejemogyau rēwējēmī mama'e tywera apoare'ema 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. Kristu

'ga reewe amanū ma'efera 'jawe rēwējēmī jarejemogyau. ¹⁵ Jane ree Kristu 'ga manūi rakue, janetywera mepyawamū rakue. Amanū re 'ga ferawi etee rakue nū. A'eramū ki jane 'ga rerowiaaramū mama'e apou'jape'ema jarejemifutar imū etee. 'Ga remifutar imū etee futat ki jane mama'e apou. Mama'e esagea jane iapoa te 'ga afutat. Ma'eramū 'ā 'ga manūi jane ree rakue. Jane ree nanē 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rakue nū.

¹⁶ A'eramū ki jane jaremā'jāue'em tekotee 'gā naity are. “Ko 'ga nipo 'ā nia'wryi. Sā'ā 'ga taity tywe'ri ete erekoa”, 'jawe'em jane jarejaupe. “Ko 'ga naje 'jawe rūi. Towajara te 'ga”, 'jawe'em jane jarejaupe nū. “Kwe 'ga ipiūnū”, 'jawe'em jane jarejaupe. Nijokwaawi jane jarejuaity are. Jarejopir are nanē jane nijokwaawi nū. Kristu 'ga upe miamū te 'ā amumera 'gā 'i rakue: “Nakūima'eeteete rūi 'ga. Sā'ā 'ga rekoa mama'e tywera apoara 'gā pype”, 'jau 'ā amumera 'gā Kristu 'ga upe rakue. Nokwaawi 'gā 'ga rakue. A'eramū ki jane jarejuago'wawe'em. Kristu 'ga taetu ki jane iago'wawe'em. ¹⁷ Kristu 'ga ree jarejemujar ire jane jarejemu'jaga 'ga 'jawewaramū. A'eramū futat jane mama'e apowe'em jarejekwawer ymaner imū. Janerekoteefera ateepawamū futat jane wi. A'eramū futat jane jarejemogyau esage Kristu 'ga remifutar imū etee futat. ¹⁸ Janeruwarete 'ga 'ā jane momyauu Kristu 'ga jane erowiarāmū. Kristu 'ga rerowiare'ema jane jemogyi 'ga ree iporomutare'lemamū. A'ere jane 'ga rerowiarāmū jane jemu'jagi Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū futat. A'eramū Janeruwarete 'ga ojee iporomutat ma'eramū jane jemogya futaa. “Pe'je pejewau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā nanē ojemu'jaga je ree iporomutat ma'eramū”, 'jau 'ga janee. ¹⁹ A'eramū jane 'jau 'gā nupe: “Kristu 'ga amanū 'ypeywar are janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga Kristu 'ga jane erowiarāmū janetywera moia jane wi, jane mogyau ojee iporomutat ma'eramū”, 'jau ki jane 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'ā jane mono kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. “Pe'je pejewau kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kristu 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue, pe'je ki 'gā nupe. Kristu 'ga rerowiarāmū je pē mogyi tejemiayuwamū, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe, 'jau ki pēē 'gā nupe”, 'jau 'ga oree ikue.

²⁰ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ore mogoi ojuru irūnamū ikue, Kristu 'ga mome'wawamū kwe pewaramū pē nupe ikue. Kristu 'ga je'eg imū ore 'i pē nupe: “'Ga remiayuwamū pejemu'jagukat Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'ā pē momyauu”, 'jau ako ore pē nupe ikue. ²¹ Kristu 'ga nityweri futari. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'ere Janeruwarete 'ga janetywera monoi 'ga upe. A'eramū 'ga janetywera reramanūmū 'ypeywar are rakue. A'eramū jane Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga remiayuwamū. A'eramū jane jaretywe'emamū rēwējēmī jaretywera pyu 'ga upe. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat.

6 ¹ Jarejuwarete 'ga retee jane porowykyi. A'eramū ore 'jau pē nupe: Pepoit futat kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Ipota'wa 'ga pē nee. Jejuī 'ga pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejepoire'ema 'gā nerowiar awi.

² Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Pēpoaawa 'ara rupi je apyakai tejenūi are ikue.

Pē katu'okawa 'ara rupi je pē katu'oka ikue”,

'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere je 'awamū je 'i pē nupe: 'Awamū futat iwaēmi 'ga pē poaawa upe, Jarejuwarete 'ga pē katu'okawa upe, a'e je 'ā pē nupe 'awamū.

³Orojeko esagea ore arafutat arakou. Narafutari ore 'gā motyweawa apoa 'gā nowase. A'eramū nipo 'gā ore ago'wawe'em Kristu 'ga ore imome'uramū. ⁴Orereko esage resag ire nipo 'gā 'jau ore: “Jarejuwarete 'ga upe Paulo 'ga porowykyi opytuna 'gā netee ra'e. Sā'ā 'gā neko esagea”, 'jau nipo ore resakara 'gā ore. Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā ore rerekou tyweaete agawewi ai'i. A'etea ore noropoiri futari Kristu 'ga mome'u awi. Amumē ore orotywe'emamū agawewi mama'e pyu. A'etea ore oreta'wa etee futat arakou. Orojeupe mama'e tywera jeaporamū orojemouaga jupe. ⁵Amumē Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā ore nupānupāu. Amumē 'gā ore munepa ekoete futat moromunepawa pype. Amumē 'gā ore mueue Jejui 'ga mome'u are. A'ere ore Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore porowykyi aruojere'emamū. Amumē ore noroseri futari. Amumē mama'e otywe'emamū futat ore. ⁶A'ere 'ā ore reko esagei pē pype. Naruapoi futari ore mama'e tywera. Orojeupe mama'e tywera jeaporamū oropota'waramū etee futat 'ā arakou pē nee. Noropoiri futari ore Kristu 'ga mome'u awi 'gā orojereko tyweramū miamū. Orojereko tywera 'gā nerekou esage etee futat jepi. A'eramū ore resakara 'gā “A'jea futat ore porowykyi Jarejuwarete 'ga upe” 'e rerowiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore poaa 'ga upe oreporowyky are. Ore poaa 'gā nee oreporomutar are. ⁷Kristu 'ga ore imome'wau Janeruwarete 'ga 'Agesagea mama'e a'jea etee imome'waukaa ore. Janeruwarete 'ga 'Agesage pājē mū ore Jejui 'ga mome'ui. A'eramū pēē 'ga rerowiaa kwaiwete. 'Gā aramueramū orojemogypyka Jarejuwarete 'ga ree etee. Aruago'oramū ore mama'e esage etee iapou 'gā nupe. Aipoa esage futat 'gā nupe. Janeruwarete 'ga upe nanē aipoa wesageramū futat nū. ⁸Amumē 'gā ore mome'wau esage. Amumē 'gā ore mojenosōu. Amumē 'gā ore ago'wau etee. Amumē 'gā ore kurapa etee. Amumē 'gā “I'me 'gā”, 'jau etee 'gā ore. A'ere ore mama'e a'jea etee futat imome'ui. ⁹Wemiesage'ema 'jawe 'gā ore rerekou. A'ere ore 'gā nemiesaga futat numiamū. Amumera 'gā au'jeteramū afuweramū ore ree. A'etea 'gā nore apisi we. Janeruwarete 'ga ore rereko tywerukaa 'gā nupe. A'ere 'ga nore apisiukari 'gā nupe. ¹⁰Amumē 'gā ore mu'arasiga. A'ere orerorywamū Jarejararete 'ga ree. Kūima'e tywe'ri 'jawe ore arakou 'gā nupe. A'eramū ore Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū 'gā ajemogyau ikaraemā kwai ma'e 'jawe. “Nitywi futari 'gā mama'e pyu”, 'jau 'gā ore. A'ere Janeruwarete 'ga jejukai ore ree, mama'e esage mua ore. A'eramū ore arakou mama'e jara 'jawe.

¹¹Korītu pewaramū 'ā pejemogy orejekoty'aawa 'jawe. A'eramū ore orojemome'wau katu pē nupe. ¹²Oroporomutaramū ako ore pē nee ai'i. A'ere a'e peko iypy'i we te ore ree iporomutare'ema 'jawe etee a'e pejemogy. ¹³A'eramū je pē mu'akwaapa pēnuwa 'jawe. Pēporomutat ore ree. Sā'ā oreporomutara pē nee.

Peje'ar awi 'ga rerowiare'ema 'gā nee

¹⁴Peje'ar awi Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nee. Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū pejemogy. Ma'eramū sipo ajee peje'at 'ga ree iporomutare'ema

'gā nee? Ojopype sipo mama'e esagea mama'e tywer are? Naani. Kwara sipo ojopype ypytunaiw are? Naani. ¹⁵ Kristu 'ga 'jawe sipo mama'eukwaawa 'wyrīara rea'aramū mama'e are? Naani. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nojopypei futari 'ga rerowiare'ema 'gā nee. Kristu 'ga remiayuwamū jarejea'are'emamū mama'e are mama'eukwaawa 'wyrīara remiayuwa 'gā 'jawe. ¹⁶ Nitywi futari maira'me a'agawa Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe. Janeruwarete 'ga remia-yuwamū jane jemogyi 'ga rupawa 'jawe te. Jane pype futat 'ga rekoi. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue:

“Je te 'ā toko 'gā pype. Je futat 'ā tejemogou 'gā Nuwareteramū.

Je futat 'ā 'gā mogyau tejemiayuwamū”,

'jau Janeruwarete 'ga rakue. ¹⁷ Ymā te 'ā 'ga 'i rakue nū:

“Pejea'gu ki je rerowiare'ema 'gā nui.

Pekotee ki 'gā nui”, 'jau 'gā janee rakue.

“Peko kasi 'gā 'jawe ne. Mama'e tywera kasi peapo 'gā 'jawe etee ne.

Teje'ega renuparamū je 'i pē nupe:

Pe'je pejeua 'au je pyri, je 'i pē nupe.

¹⁸ A'eramū futat je tekou Pēnuwareteramū.

Pēē je pē mogyau teja'yramū”,

'jau Janeruwarete 'ga janee rakue. Janeruwarete 'ga 'ā 'wyrīararetea janee. Pājēreteretea nanē 'ā 'ga nū.

7 ¹ Naymāwarera 'gā nupe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i aipo 'jau rakue. 'Awauwaramū jane upe nanē futat 'ga 'i aipo 'jau nū. A'eramū ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi. Mama'e tywer are jarejea'ar awi nanē ki jane jarepoia nū. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je pē mu'akwaapa ee. Jarejuwarete 'ga ree pejeporomutaramū pejemogoyau. A'eramū ki pēē pejejepe'aa mama'e tywera apoar awi. “Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau. Sajemogy 'ga remiayuwareteramū 'jau”, 'jau ako je pē nupe ai'i.

Paulo 'ga aku'iramū

² “Pēporomutat ore ree”, a'e ypy ako je pē nupe ko. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū, “Pēporomutat ore ree”, 'jau'japa pē nupe. Noromote'ari ore 'gā amū. Noroje'ēwu'jagi futari ore 'gā amū. Noromoryteei nanē ore 'gā orojee orojupe mama'e muawamū. ³ A'etee je aipo na'ea'uweri pē nupe pē ago'oawamū. Oreporomutar ore pē nee, a'e je akiko. 'Awamū je 'iul'jawi pē nupe nū: “Oreporomutar ore pē nee”. Aramanū'e'ewe ore oroporomutaramū pē nee. Aramanū re miamū futat nipo oreporomutaramū pē nee arajemogyau. ⁴ Ajemogypyyk je pē nee. Ajerowiat je pē nee. A'e pe 'ā mama'e tywera ojeapou agawewi oree. A'etee je jeku'i tekou. Tepy'a'wyre'lemamū je tekou.

⁵ Masetoni ywy pe orowaēma ypy we ore oropytu'wawe'e'mī futat arajemogyau. Mama'e tywera etee futat ore aruekoat 'ager imūwara amunawa pype. A'e pe 'ā 'gā ore rereko tywet. A'e pe 'ā 'gā ore ree 'gā mara'ne. A'eramū 'gā ore mopy'a'wyrayau etee ee. ⁶ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ae mopy'ata'wai. A'eramū 'ga ore mopy'ata'wau. Tito 'ga 'ga imua oree. A'eramū 'ga ore muorypa 'ga rur are. ⁷ Ore pyri owaēma ypy we 'ga pēnera mome'wau oree. A'eramū ore pēner are nanē araku'iramū nū. “Ene resaga'up Korītu pewara 'gā ajemogyau”, 'jau 'ga jee. “U'arasigamū 'gā ene mu'arasigawer are. Paulo 'ga ako jane simu'arasig etee ai'i, e'i 'gā ajaupe, weapyoramū ee”, 'jau 'ga jee

ai'i. "A'jea futat Paulo 'ga jane mu'akwaawi rakue, 'jau 'gā ajaupe", 'jau Tito 'ga pē mome'wau jee ai'i. A'eramū je a'eramū teku'iramū pē nee.

⁸⁻⁹ Jeremikwasiarera nipo pē mu'arasiga agawewi. A'etea je najemuaēmi pē nee tejemikwasiarera pē mu'arasig are. "Jeremikwasiarera 'gā mu'arasiga te nipo 'gā momoirukat 'gā tywer awi re'ā", 'jau etee je. A'eramū je teku'iramū ee. "Eneremikwasiarera Korītu pewara 'gā amu'arasig imogyau" 'e kwaaw ire amunipo 'ā je tejemuaēma futat pē nee. A'ere 'awamū jeku'iramū pejetywer awi pepoiramū. Janeruwarete 'ga te 'ā pē mueapyoukat ee, pejetywer awi pē momoirukaawamū. A'eramū je pē mote'arukare'ema aipo tejemikwasiarera ka'arana upe. ¹⁰ Amumē Janeruwarete 'ga jane mu'arasigukari janetywer awi jane momoirukaawamū. A'eramū 'ga jane katu'oka janetywer awi. A'eramū jane jareku'iramū ee. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā te ajee i'arasig ekoete otywer are. A'ere 'gā nipoiriweri futari jui. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oke'ema futat. A'eramū 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe amanū re. ¹¹ Pejejea'aramū pejetywera reru'arasig are. Pejetywera reru'arasig ire pejejemueapyoukaa ee Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē 'jau pejejaupe: "Sireko tywet mama'e tywera apoara 'gā 'jau", 'jau 'ā pēē pejejaupe rail'i. 'Gā nereko tyweawer are te je pē kwaawi. Je resaga'up wejue 'ā pejepe pejejemogyau rail'i. Je ree pejeporomutaramū 'ā pejejemogyau je ree rail'i. A'eramū 'ā pēē kamēsiete futat mama'e tywera apoara 'gā nereko tyweaete 'gā nemiapo tywer are rail'i. A'eramū je a'e are "Narafutari ore mama'e tywera orojeupe pēē iapoa" 'e are pē kwaapa.

¹² Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. "Afutat je Jarejuwarete 'ga ore ree 'gā poria kwaawukara 'gā nupe", a'e je te'jina ikwasiaa ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ikue. Namama'e tywera apo awi 'gā momoirukaawamū rūi je ikwasia ai'i. Naereko tyweripywera 'ga ree rūi nanē je ikwasia ai'i nū. Pejeeje oreporia kwaawukaawamū futat je ikwasia imonou pē nupe ikue. ¹³ A'eramū ore araku'iramū pēner are, "Korītu pewara 'gā pē nesaga'up ajemogyau" 'e are.

Tito 'ga ku'i are taetu ore araku'iramū arakou. "Korītu pewara 'gā juejue ojejuka esage je ree ojeypyri je rekoramū", 'jau 'ga imome'wau oree. A'eramū ore araku'iramū 'ga 'eawer are. ¹⁴ Pē pyri 'ga o enune je 'jau 'ga upe ai'i: "Korītu pewara 'gā nipo ojejuka esage ene ree", 'jau je 'ga upe, tejemogypyka pē nee ai'i. A'ere a'e 'ga pereko esage futat rail'i, je'eawer imū etee futat 'ga pereko esage rail'i. A'eramū je teku'iramū tekou ee. Mama'e a'jea etee je imome'wau Tito 'ga upe pē mome'wau 'ga upe. ¹⁵ 'Ga je'ega 'ā pēē enupa rail'i, mama'e apou pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat rail'i. Pejejejukau esage 'ā 'ga ree, pejejepype 'ga rekoramū rail'i. A'eramū 'ga 'awamū taetu oporomutaramū pē nee wea'aramū. ¹⁶ A'eramū je teku'iramū pē nee. 'Awamū taetu je jemogypygi pē nee.

Pejejaupe mama'e monou pejeku'iramū

8 ¹ Pēē 'ā orerewirera 'jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē orerenyra 'jawe futat. A'eramū je Jarejuwarete 'ga remiapofera mome'wau pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā ipota'wa jane ree. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga werowiarukat Masetoni ywy pewara 'gā nupe kwaiwete rail'i. A'eramū 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū. ² Mama'e tywera

agawewi futat ojeapou Masetoni ywy pewara 'gā nupe. A'etea 'gā nopoiri futari Kristu 'ga rerowiar awi. Aku'iramū etee futat 'gā ajemogyau 'ga ree. Naika'aranūū kwai ma'e arūi agawewi 'gā. Ako tywe'ri ma'e 'gā agawewi. A'etea 'gā oka'aranūū'i mono'oga Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū. "Ty'ara 'gā werajemogy. A'eramū jane ka'aranūū'i pe monou'i jarejewirera 'jawewara 'gā nupe", 'jau 'gā ajaupe. ³'Gā amū nitywi futari agawewi ka'aranūū pyu. A'etea 'gā oma'e'i pe monou'i 'gā nupe. 'Gā amū otywe'e'miramū agawewi. A'etea 'gā omono'i ape 'gā nupe. ⁴"Ka'aranūūa pemono ape 'gā nupe", naru'ei agawewi futat ore 'gā nupe. A'ere 'gā wemifutar imū etee futat imonoi. "Ore nanē ka'aranūūa oromono 'gā nupe nū", 'jau 'gā oree. "Oromono futat ore ape 'gā nupe", 'jau 'gā oree, afuakaramū oree. ⁵"Irāinānī'i etee sipo 'gā imonoi 'gā nupe pa", 'jau ore 'gā nupe. A'ere 'gā imonouui futari orerea'a-wera apyraapa. Jarejararete 'ga upe 'gā 'i rakue: "Ore moporowykyukar ape ejeupe, ki Ku'jyp", 'jau 'gā 'ga upe rakue. "Taruapo mama'ea eneremifutar imū 'jau", 'jau 'gā 'ga upe rakue. A'eramū 'gā 'jau ore upe nanē nū: "Mama'ea taruapo pē nupe 'jau", 'jau 'gā oree. Janeruwarete 'ga remifutar imū 'gā aipo 'jau oree. ⁶'Gā nesakawe ore orojea'aramū pē nee ai'i. A'eramū ore 'jau Tito 'ga upe ai'i: "Ere ewau Korītu pewara 'gā pyri nū", 'jau ore 'ga upe ai'i. "Ymā a'e ere Korītu pewara 'gā nupe rakue: Ka'aranūūa simono'og imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe, Judeja ywy pewara 'gā nupe 'jau, 'jau a'e ene 'gā nupe rakue", 'jau ore 'ga upe. "A'eramū ore ene monou 'gā nupe 'gā poaa-wamū imono'og are. Kasi a'e pe 'gā poiri imono'og awi ne", 'jau ore 'ga upe. "Ymā 'ā pēporomono'ogiwet pejeka'aranūū are 'gā nee pejejemuaēma resau-kaawamū rai'i. A'eramū ki pēē imono'oga futat imonou 'gā nupe, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. A'eramū 'ga awau pē pyri pē poaa pēka'aranūū mono'og are Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramamū, Masetoni ywy pewara 'gā nemimono'ogera retee. ⁷Pēē 'ā Jejui 'ga perowiar wwyapi tekotee 'gā apyraapa rai'i. Jejui 'ga 'ā pēē imome'wau tekotee 'gā apyraapa rai'i. Peje-jeapyoramū 'ā Jarejuwarete 'ga porogytafer are tekotee 'gā apyraapa rai'i. Pejeporopoariweramū 'ā pēē 'gā nee rai'i. Pēē 'ā ore futaa 'gā apyraapa rai'i. A'eramū ore 'jau pē nupe: "Ka'aranūūa ki pemono Judeja ywy pewara 'gā nupe 'gā nemimonorama apyraapa", 'jau ore pē nupe.

⁸"Pemono futar iki pejeka'aranūūa Judeja ywy pewara 'gā nupe", na'ea'u-weri je pē nupe. "'Gā nupe pēē imonoa esage futat", a'e te je pē nupe. Masetoni ywy pewara 'gā ako je amome'u pē nupe ko. "Masetoni ywy pewara 'gā pa je amome'u 'gā nupe kwy", 'jau je. "'Gā nera renuw ire nipo Korītu pewara 'gā nanē oka'aranūū monoi Judeja ywy pewara 'gā nupe nū re'ā", a'e je tejeupe te'jina. A'eramū pēē 'gā nee pejeporiaa resaukaa oree. ⁹"Jane ree 'ā Jarejararete 'ga poromutaramū a'jea futat" 'ea pēē 'ā ikwaapa. Ywag ipe 'ga mama'ea jararetea agawewi. A'etea 'ga ruri 'au ywy pe imama'e'ema 'jawe jane ree. A'eramū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe janetywer are rakue. A'eramū jane 'ga rerowiarāmū jarejemogyau mama'ea jarareteramū 'ga 'jawe. A'eramū ki jane jareporomutaramū jarejuee jarejee 'ga poromutara 'jawe.

¹⁰'Gā nupe pēka'aranūū mono are je tejea'aramū te'jina. A'eramū je ee tejea'ara mome'wau pē nupe. Ikokwara rupi we ako pēē pejeka'aranūū mono'og ypyruga rakue. A'eramū pēē 'awamū imono'ogamap. A'ea esage jee. Pēē na'ne 'ā pejefueweramū Judeja ywy pewara 'gā poar are rakue. Pēē na'ne

futat 'ā ka'aranūūa 'gā nupe imono'oga peypyruḡ rakue. ¹¹ A'eramū ki pēē 'gā nupe pejejemimonorama mono'ogamap imonou 'gā nupe. Ymā 'ā pēfuewet 'gā nupe imono are rakue. A'eramū ki pejefueweawer imū etee futat pēē imono'ogamap imonou 'gā nupe. Pejeka'aranūū pe mono'oga imonou 'gā nupe. Pejefuakara 'ja'jawe etee futat pēē imonou 'gā nupe. ¹² 'Gā nupe ee pēporomowera esage futat Janeruwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ā janekaraemā okwaap. Mama'e pyu janetywe'emamū Janeruwarete 'ga mama'e renūine-ema jane upe. Jarekaraemā pytuna 'jawe etee imonou 'gā nupe.

¹³⁻¹⁴ A'ere je: "Pejeka'aranūū ki pemonopap 'gā nupe", na'ei pē nupe. Kasi a'e pe nepētywi mama'e pyu ne. 'Awamū 'ā pejemogy ika'aranūū kwai ma'e 'jawe futat. A'eramū ki pēē pejeka'aranūū pe monou 'gā nupe. A'eramū pēē pejeju'jawe pejejemogyau pejemama'e'iramū. Anure nipo nepētywi mama'e pyu. A'eramū nipo 'gā ojepyka pē nee oka'aranūū pe monou'i pē nupe pē poawamū. ¹⁵ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue:

"Gā amū nipo omono'og kwaiwete agawewi.

A'etea nipo nitywi futari emyrera.

'Gā amū te nipo ajee ināinānī'i etee agawewi omono'og.

A'etea nipo nateepawi futari 'gā nui",

'jau 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Tito 'ga opytuna 'gā netee

¹⁶ Janeruwarete 'ga Tito 'ga moporopoariwerukaa pē nee. Je 'jawe futat 'ga poropoariweramū pē nee. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee. ¹⁷ A'eramū ore 'ga monoa futaa. A'eramū ore 'jau 'ga upe: "Oromono ore ene Korītu pewara 'gā pyri", 'jau ore 'ga upe. A'erauwe 'ga 'jau ore: "Jeowet futat je 'gā pyri", 'jau 'ga ore. A'eramū ore 'ga atawer imū etee futat 'ga monou pē nupe. ¹⁸ 'Gā rupi ore jarejewirera 'jawewara 'ga amū monou pē nupe. Jejui 'ga rerowiaaramū ore 'ga kwaawi. "Jejui 'ga 'ga omome'u a'jea futat ra'e", 'jau ore 'ga upe, orojerowiaa 'ga ree. ¹⁹ Masetoni ywy pewara 'gā aipo 'ga janerewirera 'jawewara 'ga pyyrūmū 'ga monou ore rupi ka'aranūū rerawaramū ai'i. Anure nipo ore pēnemimonorama ka'aranūū rerooi Judeja ywy pewara 'gā nupe Masetoni ywy pewara 'gā ma'e retee. "Oreporopoariweramū pē nee. A'eramū Korītu pewara 'gā Masetoni ywy pewara 'gā netee ka'aranūū rerurukaa ore pē nupe. A'eramū ki pēē Jarejararete 'ga muorypa ee", sa'e ki 'gā nupe, 'gā nupe ka'aranūū monou.

²⁰ "Judeja ywy pe jawewau ki jane 'gā amū siroo jarejeupi. Kasi a'e pe 'gā amū jane ago'oi ne", 'jau ore arajaupe. Ka'aranūūa ore erawau imonou 'gā nupe kwaiwete. A'eramū ore 'gā amū nerawau orojeupi. ²¹ A'eramū nipo 'gā orereko esage resaka. Janeruwarete 'ga nipo orereko esage kwaapa. A'ere nipo 'gā ikwaawa nanē esageramū nū.

²² 'Gā nupi nanē nipo ore jarejewirera 'jawewara 'ga amū monoi nū. A'e 'ga oporowyky akou orojeypyri. A'eramū nipo ore 'ga porowyky esage resaka. Ojeupe ore'eawer imū etee nipo 'ga mama'e apou. Mama'ea ore iaporamū aipo 'ga ore poaa iapo are. A'eramū ore 'ga monou 'gā nupi pē nesaka. Ojeupe ore pē mome'uramū 'ga ojerowiaa pē nee. "Oka'aranūūa 'gā tomono'i ape 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga ore, ojemogypykyka pē nee. A'eramū 'ga oweramū futat pē pyri, pē poaa imono'og are.

²³Tito 'ga jeirūnamū je poaawamū. Oporowyky esage 'ga pē poaawamū jepi. 'Ga rupi oo ma'e 'gā Masetoni ywy pewara 'gā nemipyyrūmera 'gā futat. Kristu 'ga upe 'gā porowykyi. Tekotee 'gā Kristu 'ga muorypa 'gā nee. A'eramū je 'gā monou Tito 'ga rupi pē poaawamū. ²⁴A'eramū ki pēē pejeje-jukau esage 'gā nee. A'eramū nipo Masetoni ywy pewara 'gā pēnera renupa. A'eramū nipo 'gā 'jau ajaupe: "Paulo 'ga ojerowiat Korītu pewara 'gā nee, 'gā mome'wau oree. A'jea futat 'ga 'gā mome'ui. Sā'ā 'gā jejuka esagea jarejewirera 'gā nee. Ka'aranūūa nanē 'gā imono'oga 'gā nupe imonopyramū nū", 'jau nipo 'gā ajaupe.

Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūūa monoawet

9 ¹Jarejewirera 'gā nupe ka'aranūū mono are je ka'arana kwasari imonou pē nupe. ²"Oreporomonower ore ka'aranūū are 'gā nupe", pē'ea je akwaap futat te'ŷina numiamū. Ma'eramū 'ā je pē mome'ui Masetoni ywy pewara 'gā nupe ai'i, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. Amono tee te je pē nupe. "Ymā we 'ā Akaja ywy pewara 'gā nanē 'gā poromonoweramū ka'aranūū are 'gā nupe rakue", 'jau je pē mome'wau 'gā nupe ai'i, tejerowiaa pē nee ai'i. A'eramū pēnera 'gā muorypa ai'i. A'eramū 'gā 'jau ajaupe ai'i: "Pe'je ajee jane nanē simono ape 'gā nupe 'ū, 'gā 'jawe 'ū", 'jau 'gā ajaupe ai'i. ³A'eramū je 'awamū Tito 'ga monou pē pyri 'ga pytuna 'gā netee pē muea'aawamū pē'eawer are. "Ka'aranūūa toromono 'gā nupe 'jau, 'gā poaawamū 'jau", pē'eawer are pē muea'aawamū je 'gā monoi. A'eramū Tito 'ga opytuna 'gā netee awau ka'aranūū mono'ogukaa pē nupe. Kasi a'e pe je pē mome'ui tee 'gā nupe ne. ⁴Anure nipo je Masetoni ywy pewara 'gā amū nerooi pē pyri. Ka'aranūūa pēē imono'oge'em ire nipo je mojenosī pejepe 'gā nupe je'eawer are. Pēē taetu nipo pejejenosū ore wi, pejejee orejemogypygawera renosū. ⁵Ma'eramū 'ā je 'i Tito 'ga upe ai'i: "Pekwap je renune 'gā muea'aa ore upe 'gā 'eawer are. Ka'aranūūa mono'oge'emamū ki pemono'ogukat 'gā nupe. Paulo 'ga upe peje'eawer imū etee ki ka'aranūūa pemono'og Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū, ere ki 'gā nupe", 'jau je 'ga upe ai'i. A'eramū nipo pēē imono'ogamap je waēme'emaue. A'eramū nipo je rupi oo ma'e 'gā 'jau ajaupe: "Wemifutar imū etee futat 'gā ka'aranūū mono'ogi Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū. NaPaulo 'ga rūi omono'ogukat 'gā nupe", 'jau nipo 'gā ajaupe.

⁶Pēnea'ar iki aeje'egawa mū ree: "Ināinānī'i etee y'wa'ŷja tym ire 'ā itymara 'gā ināinānī'i etee y'wa 'a po'oi anure. Kwaiwete y'wa'ŷja tym ire te 'ga kwaiwete y'wa 'a po'oi anure". Nan tee futat nipo pēē. Anure Janeruwarete 'ga pē mepyī pēnemimonofera 'jawerimū etee futat. ⁷A'eramū ki pēē pejejea'aramū ra'ne ee. "Marāmaran te je imonoi 'gā nupe?" 'jau ki pēē pejejeupe ra'ne. A'eramū ki pēē pejeka'aranūū monou pejejemifutar imū etee futat. Pejejemifutar imū etee imono re pejejemuaēme'ema ee. Kasi a'e pe "ga amonoukat jee. Najeporomonoweri agawewi je ee", pe'je ne, peje'arasigamū ee ne. Ee pejejemuaēma kasi pemono 'gā nupe ne. Ee pejeporomonoweramū etee ki pemono 'gā nupe. A'eramū pēē pejeku'iramū imonou 'gā nupe. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. ⁸Janeruwarete 'ga 'ā pē poat mama'e apo are. 'Ga futat 'ā mama'e jararetea. A'eramū 'ga, ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'ea pēē imono re, 'ga mama'e mua pē nupe kwaiwete. A'eramū taetu nipo pēē

mama'e are pejeporiaie'emamū pejejemogyau. A'eramū nipo pēē mama'e monou'japa 'gā nupe nū. ⁹Ymā 'ā Isai 'ga ka'arana kwasiari ee rakue:

“Esage ma'e 'ga mama'e omono ikaraemāe'ema 'gā nupe kwaiwete.

Ipota'wa ma'ea poromū. Najeaei 'ga ajuee”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹⁰Sā'ā Janeruwarete 'ga y'wa'ŷja monoa y'wa'ŷja tymara 'ga upe. Mama'ea nanē 'ga 'ā imua oreē oreremi'uramamū. Nan tee futat 'ga mama'e monoi pē nupe kwaiwete, 'gā nupe pēnemimonofera repyramū. ¹¹Pejeka'aranūia pēē ape monou Judeja ywy pewara 'gā nupe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e monou'jau'japa pē nupe. A'eramū nipo pēē mama'e monou'jau'japa imama'e'ema 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā kwaiwete Janeruwarete 'ga muorypa ojeupe pēnemirerooukara ka'aranūi reroo are. “Ene 'ā eneresage oreē. Ene 'ā mama'e eremurukat oreē 'gā nupe”, 'jau nipo 'gā 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹²Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nupe 'ā pēē ka'aranūi monou 'gā poaawamū. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga muorywukaa 'gā nupe nū. Kwaiwete 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa pēnemimonofera are. ¹³Pē nee nanē nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorywi nū. “Kristu 'ga mome'u renuw ire Korītu pewara 'gā 'ga rerowiari a'jea futat. Sā'ā 'gā ore poara Kristu 'ga porogytau etee futat”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. Ojeupe pēnemimonofera are nanē nipo 'gā 'ga muorywi nū. Tesirūmera 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe pēnemimonofera are nanē nipo 'gā 'ga muorywi nū. ¹⁴A'eramū nipo 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe pē nee, pē futaa. “Janeruwarete 'ga oporomutaramū Korītu pewara 'gā nee. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'ga iporomutat 'gā nee”, 'jau nipo 'gā pē nupe, Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. ¹⁵Simuoryp Jarejuwarete 'ga jarejee 'ga poromutar are 'jau. Wa'yra 'ga 'ā 'ga amut janee 'ga jukaukaa janetywer are rakue. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. Nimome-upawa'uweri jane jarejeupe 'ga remiapofera.

Paulo 'ga Jejui 'ga remimonofet

10 ¹A'awamū je Pauloramū pē mu'akwaawi mama'e are. Pēē mū nipo je rerekoemāu etee pejejemogyau. “Jane pype akou nipo Paulo 'ga kyjei jane wi”, 'jau 'ā pēē je upe ra'e jepi. “A'eramū nipo 'ga oje'egayawe'em janee. A'eramū 'ga muku awi etee ka'aran are oje'ega moywyrafena imua janee”, 'jau futatee 'ā pēē mū jee ra'e jepi. Kristu 'ga 'ā nimara'nei jane ree. Opo-ta'waramū etee 'ā 'ga jane ree jepi. A'eramū je nanē teje'egaywere'emamū pē nupe, pē pyri tewau. ²A'eramū je 'jau pē nupe: Aipo pe'je awi, 'jau je pē nupe. A'jea futat amunipo 'ā je pēē teje'eganuwe'emamū teje'ega moywyrafeni pē nupe pē pyri tewau. Pēē mū amunipo 'ā 'jau jee: “Omuorypawamū te 'ā Paulo 'ga oi oporogytau 'gā nupe. NaJarejuwarete 'ga je'eg imū rūi te 'ā 'ga Jejui 'ga mome'ui. Wemifutar imū etee te 'ā 'ga 'ga mome'ui”, 'jau futatee 'ā pēē mū jee ra'e jepi. Aipo 'e awi pepoire'emamū je teje'ega moywyrafeni futari pē nupe pē pyri tewau. Jarejuwarete 'ga je'eg imū futat je teje'ega moywyrafeni pē nupe pē mu'jaawamū ee. ³A'jea futat jane ywy pewaramū jareju'jaju'jawe etee futat. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat ore rekoi 'gā pype. A'ere ore naruapoi te mama'ea 'gā 'jawe. Naorojemifutar imū rūi te ore mama'e apoi. Jarejararete 'ga remifutar imū etee te ore mama'e

apoi. 'Ga je'eg imū etee futat ore 'ga mome'wau 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. ⁴Naoropājē mū rūi ore Jejui 'ga rerowiarukari 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee ore 'ga mome'ui 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū wejue oje'egawarūme'emamū ore. A'eramū ore 'ga rerowiarukaa 'gā nupe 'ga pājē mū etee futat. A'eramū ore 'gā nenū'jāukaa mama'eukwaawa 'wyriara remia-yuw awi. ⁵Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te ajee ojerowiaraip ojee etee futat. Ojee etee futat 'gā nea'aramū ajemogyau. A'eramū 'gā oporokwaawiwe-re'emamū Jarejuwarete 'ga ree. A'ere ore Jarejuwarete 'ga pājē mū 'gā muea-'arukari Jejui Kristu 'ga ree, Kristu 'ga porogyta renuwukaa 'gā nupe. ⁶Pēē mū nipo jeje'ega renuparamū. A'ere nipo amumeramū jeje'ega renuteearamū te pejemogy. Teje'ega renuparamū pē kwaaw ire je teje'ega renuteearamū pē nereko tyweri'i ee.

⁷Pēnea'ar iki mama'e are. 'Ga amū a'e 'jau ojeupe: “Je 'ā Kristu 'ga remia-yuwa. A'ere Paulo 'ga na'ga remiayuwa rūi”, 'jau nipo a'e 'ga ojeupe. A'eramū ki aipo 'jaramū pejejea'aru'jawamū peje'eawer are nū. Ore nanē 'ā Kristu 'ga remiayuwamū nū. ⁸“Jarejararete 'ga je'eg imū etee futat ore porowykyi 'ga upe. 'Ga futat 'ā ore mogo ojeupe oporowyky ma'eramū”, a'e je 'ā pē nupe jepi. Tejerowiaa agawewi orojeupe 'ga 'eawer are jepi. Ma'eramū je 'ā najenosī te'eawer are. Pē nupe werowiar ywyapiukaawamū te 'ga ore mogoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. Nawerowiar awi pē momoirukaawamū rūi 'ga ore mogoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. ⁹Napē mogyjeukaawamū rūi je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ¹⁰A'ere nipo je ree iporomutare-'ema 'gā amū 'i jee: “Ka'aran are etee 'ā Paulo 'ga oje'ega moywyrafeni imua janee”, 'jau nipo a'e 'gā ajaupe. “Jane mogyjawamū etee te 'ā 'ga ikwasiari janee”, 'jau nipo a'e 'gā ajaupe. “Jane'wyriara 'jawe 'ā 'ga rekoī. A'ere 'ā 'ga jane rowase na'wyriara 'jawe rūi 'ga rekoī. Akotee ma'e 'jawe etee 'ā 'ga rekoī jane pype. A'eramū ki jane jareporenuwiwere'emamū 'ga porogyta are”, 'jau nipo a'e 'gā amū jee. ¹¹A'ere aipo 'jara 'gā nore kwaawi futari. I'me ma'e 'gā tee poromū. Pē nupe orojemikwasiarer imū etee futat ore mama'e apoi pē pype arakou.

¹²Pēē mū nipo pejejekoweramū 'wyriaramū pejejaupe. A'eramū nipo pēē 'jau pejejeupe: “Jeresage te je 'gā apyraapa 'wei”, 'jau nipo pēē mū pejejeupe. A'ere je aipo na'ea'uweri. Aipo 'jara 'gā ojerowiaraiw akou ojee numiamū. A'ere i'akwaawe'emamū te 'gā nekoi. NaJarejuwarete 'ga rea'ar imū rūi 'gā 'i aipo 'jau. Wea'ar imū tee 'gā 'i aipo 'jau. Ije'ēran ekoete te 'gā. ¹³A'ere ore nanarūi. Jarejuwarete 'ga oromonoe'em ire amunipo 'ā ore norooi kwe pe Jejui 'ga mome'wau. Jarejuwarete 'ga oromonoe'em ire amunipo 'ā ore 'jawe'em: “Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ā ore oi Jejui Kristu 'ga mome'-wau 'gā nupe”, 'jawe'em amunipo 'ā ore. A'ere 'ā 'ga te ore monoi kwe pe Kristu 'ga mome'wawamū ikue. Pē nupe miamū 'ga ore monoi, pē nupe Kristu 'ga mome'wawamū ikue. Aipo are etee ore jerowiari. ¹⁴Jarejuwarete 'ga ore monoukat pē nupe ikue. A'eramū ore orojeupe 'ga 'eawera mojerowiaa arawau pē pyri Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. Ore futat pē nupe Kristu 'ga mome'u ppyawera. Kwe pewara 'gā nupe nanē ore Kristu 'ga mome'u ppyawera nanē futat nū. ¹⁵“Oreporowyky te”, 'jawe'em nanē ore 'gā amū porowyky upe nū. Ore renunewe nipo 'ga amū awau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo ore 'jawe'em 'gā nupe, “Ore ra'ne te ako oroo Kristu

'ga mome'wau 'gā nupe ikue", 'jawe'em nipo ore arakou 'gā nupe. Pēē Kristu 'ga rerowiar ywyapi te ore aruapesak arakou. Pēē 'ga rerowiar ywyapi re nipo ore arawau kwe pe Korītu 'Jawa atykupe katy Jejui 'ga mome'wau kwe pewara amunawa pype 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat ore oi Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ¹⁶A'ere nipo ore oi pē'wya atykupe katy, Jejui Kristu 'ga mome'wau mīmera amunaw ipewara 'gā nupe. Ore ra'ne nipo arawau 'ga mome'wau kwe pewara amunawa pypewara 'gā nupe. A'eramū ore 'gā nerekoayawe'em 'ga amū porowyky are.

¹⁷Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: "Pejerowiaraip kasi pejee etee ne. Jarejararete 'ga remiapofer are etee ki pejerowiat", 'Jau 'ā 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ¹⁸"Jeresage je jepi", 'Jau nipo 'gā amū numiamū. Ojee te ojerowiaraip ma'e 'ga aipo e'i ekoete akou. Maranamū nipo 'ga wesageramū futat. Maranamū nipo 'ga wa'wyre'em are ojerowiaa ekoete. "Janeruwarete 'ga te janereko esagea okwaap", 'Jau 'ga ikwasiaa rakue. A'ere jane upe Jarejararete 'ga "Esage aipo 'ga" 'eramū jane-resageramū futat. Aljea futat 'ga 'ea.

I'me ma'e 'gā

11 ¹I'akwaawe'ema 'jawe agawewi 'ā je teporogytau pē nupe. A'etea 'ā pēnuag je upe. ²Jepy'a'wyt je tekou pē nee. Pē nee Jarejuwarete 'ga jemuaēma 'jawe je nanē je jemuaēmi pē nee nū. Sā'ā kūjāmuku ēē ruwa 'ga wa'jyra ēē monoa kūima'e 'ga amū upe 'ga remirekoramū. Majepeja 'ga upe etee 'ga 'ā ēē monou. Namytuna 'gā nupe rūi 'ga 'ā ēē monou. Nan tee futat je Kristu 'ga etee erowiarukari pē nupe. "Kristu 'ga etee ki perowiat", 'Jau je ako pē nupe ikue. ³A'eramū je tepy'a'wyrāmū pē nee ikue. "Maran gatu nipo 'gā poire'ema Kristu 'ga rerowiar awi rai'i?" 'Jau je tejeupe etee futat ikue. Sā'ā mama'eukwaawa 'wyraria kūjā ypy ēē, Ewa ēē moryteea o'me are rakue. Nan tee futat nipo 'gā amū poromoryteeweramū pē nee. 'Gā pejemorytee rerowiar ire nipo pejepoia Kristu 'ga rerowiar awi. ⁴A'eramū je tepy'a'wyrāmū pē nee, Kristu 'ga rerowiar awi pepoir are. Naoreremimome'ua rūi agawewi nipo 'gā omome'u pē nupe. NaKristu 'ga rūi agawewi nipo 'gā omome'u pē nupe. A'etea nipo perowiat 'gā je'ega, pejeku'iramū nipo 'gā nee. Ore te ako Jarejuwarete 'ga 'Agesagea oromome'u pē nupe ikue. Maranuar are sipo 'gā pē mu'ei. A'etea te nipo perowiat 'gā.

⁵Pē nupe 'ut ma'e 'gā nipo 'Jau: "Pē nupe ore futat Kristu 'ga remimonoferamū", 'Jau futate nipo 'gā pē nupe. A'ere nipo 'gā naKristu 'ga remimonofera rūi. I'me te nipo 'gā pē nupe. A'ere je te a'jea futat Kristu 'ga remimonofera. ⁶Naje'egi je a'jeteetewi. A'etea je jereapyo Kristu 'ga mome'u are tekou. A'ea 'ā pekwaap. Ai'iwe ai'iwe 'Jau ako je Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. Mama'e a'jea etee ako je imome'wau pē nupe ikue. A'ea 'ā pekwaap.

⁷Pē pype tekou ako "je mepy pejepe Jejui 'ga mome'u are", 'jawe'em ako je tekou pē nupe ikue. Kristu 'ga mome'wau etee futat ako tekou pē nupe ikue. Pē poaawamū etee tekou pē pype ikue, pē mu'Jau Kristu 'ga ree ikue. Naka'aranūū are rūi ako je rekoī pē pype ikue. "Je mepy ki pejepe", je 'e'ema sipo mama'e tywera poa rakue? ⁸Pē pype je rekoramū ako mukuwara 'gā etee Jejui 'ga rerowiaara 'gā ka'aranūū murukaa jee ikue. ⁹Mama'ea tejeupe itywe'emamū ako je mama'e renūine'ema pē nupe tekou ikue. Masetoni ywy

pewara 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee ako mama'e rerurukaa jee ikue. Pe awi janerewirera 'jawewara 'gā amū nuramū ako 'gā mama'e rerurukaa 'gā nupe jee ikue. Ymā miamū ako je mama'ea naenūi pē nupe ikue. Anure taetu nipo je mama'ea naenūi pē nupe. ¹⁰ Kristu 'ga 'ā mama'e al'jea etee omome'u rakue. A'eramū je 'ga remiayuwamū je nanē mama'e al'jea etee imome'wau pē nupe 'ga 'jawe etee futat. A'eramū je 'jau pē nupe: “Akaja ywy pewaramū pē nupe Kristu 'ga mome'wau ako je mama'ea naenūi pē nupe ai'i”, 'jau je pē nupe, teku'iramū te'e are. A'eramū nipo otywe'emamū je momikara. ¹¹ “Niporomutari futari 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e renūine'ema oree”, 'jau nipo pēē mū jee rai'i. Naani. Janeruwarete 'ga pē nee jeporomutara okwaap.

¹² Kristu 'ga remimonoe'ema 'gā te mama'ea wenūi ajemogyau pē nupe. A'ere je naenūi futari mama'ea pē nupe. Kasi a'e pe 'gā: “Paulo 'ga 'jawe etee futat jane mama'e renūi 'gā nupe”, 'gā 'i ne. Tejemiapoa etee futat je aapo tekou pē pype. ¹³ “Ore Kristu 'ga remimonofera”, e'i futatee nipo 'gā amū ajemogyau. A'ere nipo 'gā i'me ma'ea te. Omorytee te nipo 'gā 'gā ojee. NaKristu 'ga rūi futat 'gā omono kwe pe. Kristu 'ga upe oporowyky 'me ma'e 'gā te. ¹⁴ A'ere ore noreporesagi arajemogyau aipo 'gā nee. Mama'eukwaawa 'wyriara miamū ojesaukat futat Kristu 'ga mome'waramū 'jawe. A'eramū futat 'gā moryteeu ojee kwaiwete. ¹⁵ A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara remiayyuwa 'gā mama'e apou o'wyriara 'jawe etee futat. A'eramū 'gā ajemogyau mama'e esage apoara 'jawe ojee ae moryteeawamū futat. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei 'gā nemiapo tywer are, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Paulo 'ga ako tywet

¹⁶ Awamū je 'eu'jawi pē nupe nū: I'akwaawe'ema 'jawe agawewi je porogytai pē nupe. A'etea pēnuag jee. Tajemome'u pē nupe. ¹⁷ NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je je'egi 'awamū. I'akwaaw ekoete ma'e 'jawe etee futat je teje'ega 'awamū. ¹⁸ Sā'ā 'gā amū kwaiwete 'gā jerowiaraiwa ojee etee. Nan tee je jemome'ui pē nupe. ¹⁹ “Ore'akwaaw ore arajemogyau”, 'jau pēē 'ā pejemogyau jepi. Peje'akwaaw ire amunipo 'ā neperowiari Jejui 'ga mome'u teera 'gā je'ega. I'akwaawe'ema 'jawe te 'ā pejemogy 'gā je'ega rerowiaa. ²⁰ Wemifutara etee 'ā 'gā iapoukaa pē nupe. Ojee pē moryteeawamū te 'gā 'i. A'etea 'ā perowiat 'gā. A'eramū 'gā pēka'aranūū rerawau ojeupe etee futat. “Ore 'ā pē'wyriara”, 'jau futatee 'gā pē nupe. A'e are pēē 'gā nerowiaa. Aipo 'gā pē kurapa, pē je'ēwu'jaga agawewi. A'etea 'ā pēē 'gā nenupa. ²¹ “Paulo 'ga nuapoi mama'ea ore 'jawe. Okyje 'ga pē nui”, 'jau nipo 'gā jee. Al'jea futat 'gā aipo 'gā 'i. Naapoi futari je mama'ea 'gā 'jawe. Ajenosi sipo je 'gā 'jawe mama'e apoe'em ire? Naani.

Ojee etee ojerowiaraip ma'e 'gā nee sipo pēē pejeporenuwiweramū? A'eramū je nanē tejemome'wau pē nupe. ²² “Epyreu 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā epyreua futat nū. “Israeu juapyrera 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā Israeu juapyrera futat nū. “Abraão 'ga juapyrera 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā Abraão 'ga juapyrera futat nū. ²³ “Kristu 'ga upe ore porowykyi”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā oporowyky Kristu 'ga upe nū. A'ere je 'ā mama'e apoi 'ga upe 'gā apyraapa. Ma'eramū sipo je jemome'ui pē nupe? Je'akwaawe'ema sipo je rerekou? Kristu 'ga upe je porowykyi kwaiwete 'gā apyraapa.

Aipo are te je jerowiari. Moromunepawa pype 'gā Kristu 'ga mome'u are je munewu'jau'japa 'gā nereko tywera apyraapa. "Au'je Kristu 'ga mome'u re", 'jau 'gā jee je munewu'jau'japa moromunepawa pype. Amumē 'gā je nupāu Kristu 'ga mome'u are. Nakwaawi je tenupā pytuna. Kwaiwete 'gā je rereko tyweretei aipo 'gā nereko tywera apyraapa. Tejujukaukaa ja'wyja'wy tekou 'gā nupe namutamutat. ²⁴ Jepyutuna 'gā futat, judeu 'gā futat je pyygu'jau'japa je mopimopika ae mopikawa pyu. Je pyykawe 'gā je mopika. Tritai nowi te je mopiga pytuna ikue. Siku te 'gā je pyygi, je mopimopika i'jawerimū etee futat nū. ²⁵ Muapyt romanū 'gā je nupāu ywyrā pyu ikue. Majepēi tee 'gā ita pyu je juka are afueweramū, ita momopoa je ree je jukaawamū numiamū. Muapyt yaruua nanē wypywygamū jee ikue. Aipo mū wi futat je naēmi werewi ikue. Ko'aramuku je tekou 'y pe etee futat. Kopyytunamuku nanē je tekou 'y pe etee futat yaruu rypywyg ire ikue. ²⁶ Aata je kwe pe tewau Jejui 'ga mome'-wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū jeataaw ipe mama'e tywera ojeapou jee kwaiwete ikue. Amumē 'ya je jukau werewi, 'y ruwiramū je ree. Amumē muna'ywa afueweramū je ree. Judeuramū ore'wyriana'nī 'gā, judeue'ema 'gā. Mīmera 'gā nanē afuewereteramū je ree. 'Gā 'wyrarete pype, amunawe'em ipe, 'yē'ē me. Mīmer imū 'gā amū afueweramū je juka are. Je ree iporomutare'ema 'gā nanē je jukau werewi. Jejui 'ga rerowiaa 'me 'gā nanē afueweramū je ree nū. ²⁷ Teporowykyau tekou tefuakapawamū. Amumē je tesere'ema tekou. Amumē je tetywe'emamū temi'u pyu. Amumē je te'yuwejamū tekou. Amumē je tekou 'ara ro'ysaga upe taity poakuwuue'eme. ²⁸ Aipoa wayramū futat jee numiamū. A'ere mama'e mū te aipo ray apyraawi jee. Pē nee jepy-'a'wyrā te ay jee jereko tyweawera apyraapa. A'eramū je tepy'a'wyrāmū Jejui 'ga rerowiaaramū pē nee najuejue etee futat. "Maran gatu nipo 'gā opoire-'ema Jejui 'ga rerowiar awi", 'jau je tejeupe tepy'a'wyrāmū pē nee. ²⁹ Jejui 'ga pē mū erowiaraiw are je tepy'a'wyrāmū pē nee. Mama'e tywera pē mū iapo are je te'arasigamū. Mīmera juejue ay jee jereko tyweawera apyraapa.

³⁰ Tejemome'u re je tejee te mama'e apoe'ema resaukaa pē nupe. Jarejuwarete 'ga tepoara je aesaukat pē nupe. ³¹ Janeruwarete 'ga je'me'ema okwaap. Mama'e a'jea etee te je amome'u pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā Jejui Kristu 'ga Ruwaretea. Simuoryp 'ga jareojere'emamū 'jau. 'Ga futat 'ā je'me'ema okwaap.

³² Damasco pe je rekoramū peuwara 'gā 'wyriara 'ga afueweramū je pyyg are ikue. A'eramū 'ga jefaruuna'nī monou amunawa osoma rokware rarūmū je ree ikue numiamū. Aipoa 'gā 'wyriara 'ga 'wyriarete 'ga remiayuwa te, Areta 'ga remiayuwa te. ³³ A'ere jejekoty'aawa 'gā je a'gui 'gā nui. A'eramū 'gā 'jau jee: "Paneru pype eapyk. Toromono ene ikwara rupi amunawa osoma apyraapa 'jau", 'jau 'gā jee ikue. A'erauwe je teapyka paneru pype. A'erauwe 'gā je monoi je mojpā iosoma rowajara katy. A'eramū je teka'jama tejee ifuewet ma'e 'gā nui ikue. Jejekoty'aawa 'gā je poare'em ire amunipo 'ā je ree iporomutare'ema 'gā je pyygi futari, je jukau rakeu.

Paulo 'ga remiesaget

12 ¹ Tejemome'wau 'ā tekou pē nupe. Ma'eramū sipo je jemome'ui pē nupe? "Je te 'ā Jarejuwarete 'ga remimonoferamū" 'ea pē nupe esaukara sipo je afutat? Naani. A'etea je ajemome'u pē nupe. Tejeupe Jarejararete

'ga remiesaukarera te 'ā je amome'u pē nupe. ²Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je monoi ywag ipe ojeppyri ikue. Katosi je kwara mu'ari 'awamū 'ga tejeroo re. Maran gatu nipo je a'jea futat tewawe'em ywag ipe 'ga pyri rakue. Tefayupaw ipewara 'jawe ete te je oi ikue. A'eramū je a'eramū ikwaapa katue'em. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³⁻⁴Ma'upawe'eme te 'ga je rerooi erujewi ywag ipe ikue. A'eramū je peu ra'u futat tewau ikue. "Tefayupaw ipe te nipo je oi rakue?" a'e ako je ko. Nakwaawi je. Janeruwarete 'ga te okwaap. Peu tekou je ywagipewara 'gā je'ega renupa tekou ikue. A'ere je najepokawyi imome'-wau jareje'eg imū. Nuarūi jareje'eg imū imome'ua. Janeruwarete 'ga nanē nafutari je imome'ua nū. ⁵Tejemiesagera je amome'u pē nupe, tejerowiaa ee. A'ere je najerowiaraiwi etee tejee. Tejetee mama'e apoe'ema resaukaawamū te je jemome'ui pē nupe. ⁶A'ere je mama'e a'jea etee imome'ui. A'eramū je tekowe'em i'akwaawe'ema 'jawe. A'ere je najerowiaraiwi etee tejee. Kasi a'e pe 'ga amū 'i jee ne. "Kuu. Paulo 'ga esage ma'ea ajuapyraapa", 'jau 'ga amū jee ne. Pejerowiaraip kasi je ree pejejemogyau ne. Jeremimome'u are etee ki pēneapyo pejejemogyau. Jeremiapofer are nanē ki pejejeapyoramū pejejemogyau nū.

⁷Mama'e esagea futat je aesak ywag ipe tekou ikue. A'eramū je teporesagamū etee ee ikue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: "Mama'e tywera pa je amonoukat mama'eukwaawa 'wyriara upe Paulo 'ga upe kwy. Kasi a'e pe Paulo 'ga jerowiaraiwi etee ojeupe jeremiesaukarer awi ne kwy", 'jau 'ga ojeupe ikue. Sā'ā ju raya ae pokutuga. Nan futat mama'eukwaawa 'wyriara remimurera rayramū jee. Ma'eramū 'ā je najerowiaraiwi tejee. ⁸Muapyt te je 'i Jarejararete 'ga upe: "Epe'a je wi", 'jau'jau'japa je 'ga upe. ⁹A'ere 'ga 'i etee jee: "Naani. Nape'ai futari je ene wi. A'ere je ene moywyrafeni ete jupi", 'jau etee 'ga jee. "Ma'eramū 'ā nerefutari mama'ea. Jepota'wa je ene ree tekou. Au'je ejemuaēm ire. Tepājēa je amono enee mama'eay jeuwamū. A'eramū ene mama'e apou jepājē mū etee futat", 'jau etee 'ga jee. A'eramū je teku'iramū tejeupe mama'eay jeuw are. Je upe mama'eay jeuwamū taetu Kristu 'ga opājē muri jee. ¹⁰Ma'eramū 'ā jeku'iramū mama'eay are. Tepifuakare'em are, Kristu 'ga ree 'gā tekuraw are, mama'e pyu tetywe'em are, tejeupe mama'e tywera jeapo are, tejeroko tywerete are. Mīmer are je teku'iramū etee futat tekou. 'Gā je rereko tyweramū Kristu 'ga opājē muri jee jepi. A'eramū je mama'e apou 'ga pājē mū etee futat.

Paulo 'ga wearamū 'gā nee

¹¹Jejemome'ua je mojenosi. "I'akwaawe'ema 'jawe sipo je rekoi", a'e je tejeupe te'jina. A'ere 'ā naje mome'ui pejepe 'gā nupe. A'eramū je 'ā 'agamū je tee tejemome'wau tekou. "Akotee ma'ea te Paulo 'ga", 'jau nipo pēē mū jee. "Ore te 'ā Jejui 'ga remimonoferaretea", 'jara 'gā aipo e'i futat jee. Akotee ma'eramū agawewi je rekoi. A'etea Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'-waukaa jee ikue. ¹²Pē pype 'ā je rekoi Jarejuwarete 'ga 'ā aeremiapoe'ema apoukaa jee, opājē mū 'ga 'ā iapoukaa jee. A'eramū 'ā pejejeporesagamū etee ee. Aipoa 'ā "Je futat Jejui 'ga remimonoferamū" 'e resaukaa pē nupe. Naje-fuewepawi je pē nupe imome'u are ikue. ¹³Pē nupe Jejui 'ga mome'wau jepota'waramū etee pē nee ikue. Kwe pewara 'gā nee nanē je tepota'waramū nū 'gā nupe 'ga mome'wau nū. Pejeju'jawe futat pēē jee. Areko esage pāwē etee

futat je pēē. A'ere je naenūi ka'aranūūa pē nupe. A'e are sipo pēmara'ne je ree?

¹⁴Mukūi je oi pē pyri ikue. 'Awamū nipo je tewau'japa pē pyri nū. Naenūi futari je ako mama'ea pē nupe ikue. Nafutari je pēka'aranūūa. A'ere jeporomutaramū pē nee. Tejemuaēma tekou pē nee. Jera'yra 'jawe 'ā pēē jee. A'eramū je teporomutaramū pē nee. Sā'ā ta'yriara 'ga mama'e monoa wa'yra upe. Nakunumī arūi 'ā mama'ea omono 'uwa upe. Nan tee futat je mama'ea naenūi pē nupe. ¹⁵Temama'ea pē nupe imonopaw ire miamū amunipo 'ā je teku'iramū etee futat tekou. Mama'ea taetu je 'ā iapou pē nupe pē poaawamū, Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukaawamū pē nupe. Teporomutaramū 'ā je pē nee. Pē nee jeporomutara te ra'u nepē moporomutarukari je ree nū?

¹⁶Naenūi agawewi futat je 'ā mama'ea pē nupe. A'ea 'ā pekwaap. A'etea nipo pēē mū 'jau jee: "Paulo 'ga ore morytee ojee. O'meramū 'ga oree", 'jau futatee nipo pēē mū jee. ¹⁷Namoryteei je pēē. Mama'e a'jea etee futat je amome'u pē nupe. Pē pyri omonoramū sipo 'gā mama'e renūi pē nupe rai'i? Naani. ¹⁸Tito 'ga ako je omono pē pyri jarejewirera 'jawewara 'ga retee ai'i. Mama'ea sipo 'gā wenūi ako pē nupe rai'i? Pē morytee sipo 'gā nai'i? Naani. Je 'jawe etee futat Tito 'ga mama'e apoi. Je 'jawe futat 'ga rekoi.

¹⁹"Paulo 'ga ojemome'u oree, 'esage ma'e 'ga ra'e, te'i etee 'gā jee 'jau', e'i 'ga, aru'e ore", 'jau sipo pēē mū jee? Naani. Kristu 'ga je'eg imū etee futat ore pē mu'ei. Jarejuwarete 'ga remianuwamū ore mama'e mome'ui pē nupe. Mama'e apou ore mama'e apoi pē poaawamū etee futat. ²⁰Tejemuaēma je pē nee. Pē pyri tewaēm ire sipo maran jerea'aramū pē nee? Maran sipo pēnea'at je ree? Jeremifutara 'jawe sipo peko? Pēnemifutara 'jawe sipo je rekoi? Jepy'a'wyt je pēneko are. "Maran sipo 'gā nekoī ojeipyri je oramū?" 'jau je tejeupe etee futat. "Maran gatu nipo 'gā ajamuewe'em mama'e are? Maran gatu nipo 'gā ajurekoayawe'em? Maran gatu nipo 'gā oporomutare'emamū ajuee? Maran gatu nipo 'gā jerowiaraipe'ema ojee? Maran gatu nipo 'gā ajakurape'ema ajemogyau? Maran gatu nipo 'gā ojoje'ēwu'jage'ema? Maran gatu nipo 'gā ajama-mara'ne'ema", 'jau je tejeupe tepy'a'wyrāmū pē pyri teo are. ²¹Tepy'a'wyrāmū tekou pē nekoarūe'em are. Pē nekoarūe'em ire nipo je 'arasigamū tekou pē pyri tewau. Pēē mū nipo mama'e tywera apou rakue. A'ere nipo nepejemuaēmi iapo re. Pejetywer awi pepoire'em ire nipo je tejaa'wau pētywer are. Nepēneateei nipo mama'e tywera apo awi. Kūima'efera 'gā ajuemireko mueupawe'emamū nipo je tejenosōu pē nui. Kūjāmera 'gā nanē nū ojomena mueupawe'emamū nipo je tejenosōu pē nui, tejaa'wau pētywer are nū.

'Gā mu'akwaapawet

13 ¹Pē pyri ako je oi mukūi ikue. 'Awamū nipo je 'ā tewau'japa pē nesaka nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue:

"Majepeja 'ga etee nipo 'ga amū kwau 'eramū kasi peapyaka 'ga je'eg are ne.

Mukūja 'gā te nipo ajee omome'u 'eramū te ki perowiat.

Maranamū nipo muapyra 'gā imome'wau 'eramū nanē pejeapyakau 'gā je'eg are nū",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue.

²⁻³ A'eramū je 'awamū 'jau mama'e tywera apoaramū pē nupe. Pē pyri tewau ako je 'i pē nupe ikue: “Pē pyri tejoru'japa nipo je najemuaēmu'jawi pē nee”, 'jau ako je pē nupe ikue. “Teje'ega nipo je omoywyrafen pē nupe pēne-miapo tywer are”, 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū: “Teje'ega nipo je omoywyrafen pē nupe”, 'jau'japa pē nupe nū. Muku agawewi 'ā je rekoi pē nui. A'etea je aipo a'eu'jap pē nupe. “Kristu 'ga je'eg imū te nipo je teje'ega moywyrafeni pē nupe mama'e tywer awi pēneatee'e-mamū”, 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū nipo pēē 'jau jee: “Kristu 'ga je'eg imū futat Paulo 'ga mama'e apoi”, 'jau nipo pēē je resag ire. Kristu 'ga ako opājē wesaukat pē nupe ikue. 'Awamū 'ga 'ā esaukaru'japa pē nupe nū. 'Ga pājē mū etee futat je pē nerekoī. ⁴Ypeywar are Kristu 'ga manūnamū 'ā 'gā amū 'jau 'ga upe rakue: “Nifuakari futari 'ga”, 'jau 'ā 'gā amū 'ga upe rakue. A'ere 'ā 'ga 'Uwarete 'ga pājē mū 'ga ferawi rakue nū. Kristu 'ga 'jawe futat ore norefuaakari arakou. A'ere 'ga opājē muri te oree. Korītu pe ore oramū Kristu 'ga mama'e apoukari ore upe opājē mū etee futat.

⁵Pēnea'ar iki pejejee. “Kristu 'ga ree sipo je jemogypygyi tekou?” 'jau ki pēē pejejeupe. “Kristu 'ga ako werowiaaramū ore pype” 'ea 'ā pekwaap. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire nokoi futari pē pype. ⁶“Paulo 'ga nanē nopoiri futari Kristu 'ga rerowiar awi” 'ea 'ā pekwaap. “Ga poirū 'gā nanē nopoiri 'ga wi nū” 'ea pēē ikwaawa nanē je afutat nū. ⁷Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou pē nee tekou. “Epoar iki Korītu pewara 'gā otywer awi 'gā poir are”, 'jau je tekou 'ga upe pē nee. Nafutari je 'gā tejee te 'gā jemogypygya. “Paulo 'ga 'gā mu'e esage. Sā'ā 'gā jemogy esagea”, tejeupe 'gā 'e are je najerea'ari. Pejemogy esage are tee je jerea'aramū. ⁸Jejui 'ga rera mokwasi'wawamū etee je mama'e apoi. Naa-poa'uweri je mama'ea Jejui 'ga mome'ua mateepaawamū. ⁹Orojeupe mama'eay jesaukara 'eramū nipo Jejui 'ga rerowiar wywapiukaa pē nupe. A'eramū ore araku'iramū orojeupe mama'e tywera jeuw are. Oroje'ega ore imonou Jarejuwarete 'ga upe pē nee jepi: “Ekatu'ok katu ki Korītu pewara 'gā. Jejui 'ga erowiar wywapiukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁰Pē nui muku tekou je tejea'ara kwasiaa ka'aran are imonou pē nupe jepi. A'eramū nipo pejepoia mama'e tywera apo awi. A'eramū nipo je pē pyri tewau teje'ega moywyrafene'ema pē nupe. Napē muorypawamū rūi 'ga ore monoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. Wero-wiar wywapiukaawamū te 'ga ore monoi pē nupe ikue. A'eramū nipo je Jarejararete 'ga je'eg imū pē mu'jau esage 'ga ree, 'ga rerowiar wywapiukaa pē nupe.

¹¹Kunumīmet, kūjāmet. Mīmeramū je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Peenuw iki pejejeupe je'eawer are. Pejeju'jawe pejejea'aramū mama'e are. Pēpota'wa ki pejejee. Nan pejemogy-ram Janeruwarete 'ga futat 'ga rekoi pē pype. Janeruwarete 'ga ae ree iporomutat ma'ea. Ae mota'waramū nanē 'ga akou nū. 'Ga futat ako pē pype nan pejemogyramū.

¹²Jejui 'ga rerowiaaramū ki pēē pejejomana, pejejafutaa. Nan ae 'ga rerowiaaramū.

Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā juejue oje'ega omono pē nupe pē futaa.

¹³⁻¹⁴Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Jarejuwarete 'ga pē nee 'ga poromutara nanē je afutat nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea pē nee ita'waa nanē je afutat nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Garasi

Ymā te Janeruwarete 'ga judeu 'gā mū'ēi imogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga 'gā mu'jau wemifutar are. Judeu 'gā ojemojewagukaa ajaupe Jarejuwarete 'ga je'eg imū jepi. Mama'ea 'gā i'wau 'ga je'eg imū etee jepi. A'ere 'gā nupe etee 'ga aipo 'i rakue.

A'ere Jejui 'ga ruri jane katu'oka najuejue etee futat. Werowiarāmū 'ga jane katu'ogi. Ywag ipe Jejui 'ga jewyr ire 'ga remimu'efera 'gā awau 'ga mome'wau kwe pe rakue. A'eramū judeue'ema 'gā Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete rakue. A'eramū judeu 'gā amū awau 'gā newiri, judeue'ema 'gā mu'jau wemiapo are. A'ere 'gā judeue'ema futat. A'eramū 'gā mama'e apowe'em judeu 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'eawer imū. Nojemo-jewagukari 'gā judeu 'gā 'Jawe. 'Gā nemi'urama nanē najudeu 'gā ma'e 'Jawe. A'ere 'gā Jejui 'ga rerowiari futari. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū.

Garasi pewara 'gā judeue'ema futat. A'eramū judeu 'gā amū awau 'gā mu'jau wemia-pofer are. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mueapyou ee. “Werowiarāmū Jejui 'ga pē katu'ogi. A'eramū pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. Najudeu 'gā 'Jawe rūi pēē. A'eramū pēē mama'e apowe'em 'gā 'Jawe. Naja-neremiapo are rūi Jejui 'ga jane katu'ogi. Werowiaaramū etee te 'ga jane katu'ogi” 'Jau Paulo 'ga ikwasiaa 'gā nupe, 'gā mueapyou ee.

NaPaulo 'ga etee rūi ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou inuga 'gā nupe.

1 ¹ Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou pē nupe. Je 'ā Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omo-me'waramū ikue. Nakūima'e tee 'ga rūi je mono 'ga mome'waramū ikue. Jejui 'ga futat je mogo omome'waramū ikue. Na'gā amū nupe rūi 'ga 'i: “Pe'je pejewau jeje'ega mome'wau Paulo 'ga upe”, 'Jawe'em. Jejui Kristu 'ga retea futat je mogo ojee 'gā mu'jaramū ikue. 'Ga manū re 'ā 'ga Ruwarete 'ga Jejui 'ga moferapa etee rakue. 'Uwarete 'ga retee 'ga je monoi kwe pewara 'gā mu'-jawamū ojee ikue. ² Au je pyri janerewirera 'Jawewara 'gā amū nekoi. 'Gā nanē oje'ega omono pē nupe, Jejui 'ga remiayuwamū Garasi ywy pewaramū pē nupe.

³ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanē Janejararetea futat nū. Afutat je 'gā nesagea pē nerekoa. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

⁴ Ymā te 'ā Jejui Kristu 'ga jejukaukari 'gā nupe rakue. Jane wi janetywera moiawamū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe rakue. Ojejukaukaa 'ga 'gā nupe werowiaaramū jane mū'jāwamū mama'e tywera apoara 'gā nui. Ojeupe jane katu'okawamū 'ga jejukaukari 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga jejukaukari 'gā nupe rakue.

⁵ A'eramū jane 'ga muorypa jareojere'emamū futat jarekatu'okawer are, 'Jau je.

Morogyta esage

⁶Jejui Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa rai'i. Janeruwarete 'ga futat 'ā pē pyyrūmū pē mogyau Jejui Kristu 'ga remiayuwamū rai'i. Ma'eramū sipo ajee pepoit 'ga rerowiar awi kamēsiete rai'i? Pepoit 'ā 'ga rerowiar awi kamēsiete rai'i. Ma'eramū te 'gā amū porogyta 'mea perowiat rai'i? 'Gā pejemu'e 'me are 'ā pēē pejeapya mýina ekoete rai'i. Pejejemoryteeukaa ekoete 'ā 'gā nupe rai'i. Jeku'iaip je ako pē nee ai'i. A'ere 'ā je mu'arasig etee pejepe pejee nū. ⁷Nitywi kwe pe morogyta esage amū. Nitywi futari morogyta yau mū kwe pe. Jejui Kristu 'ga mome'ua etee te morogyta esagea. A'ere 'ā 'gā amū oi pē pyri mama'e amutee mome'wau pē nupe rai'i. "Toromojopy'ru Kristu 'ga 'eawera 'jau", 'jau 'gā 'ā rai'i numiamū. ⁸Ymā te ako ore pē mu'ei Jejui Kristu 'ga je'eg are ikue. A'ere 'ā 'ga amū oi o'meramū pē nupe rai'i. A'eramū je Jarejuwarete 'ga Kristu 'ga mome'u 'me ekoeteara 'gā nereko tywera futaa. Ore mū agawewi amunipo 'ā mama'e amutee mome'wau. A'etea amunipo 'ā je Jejui 'ga ree mama'e amutee te mome'wara 'gā nereko tywera futaa. Ywagipewara 'gā amū agawewi amunipo 'ā 'ua o'meramū pē nupe. A'etea amunipo 'ā je Jarejuwarete 'ga i'me ma'e 'gā nereko tywera futaa. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gā monoa amunipo 'ā je ifutaa. ⁹Ymā te ako ore morogyta esage mome'ui pē nupe ikue. Aipo renuw ire ako pēē Jejui Kristu 'ga rerowiaa ikue. A'eramū ako ore 'jau pē nupe ikue: "Arafutar ore Jarejuwarete 'ga mama'e amutee are pē mul'jara 'gā monoa mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau agawewi ako ore pē nupe ikue. 'Awamū je aipo 'jau'japa pē nupe nū. Afutat je Jarejuwarete 'ga mama'e ekoete are pē mul'jara 'gā monoa mama'eukwaawa rapyaw ipe, 'jau je 'awamū taetu te'yina pē nupe. ¹⁰Na'gā amū maku'iaawamū rūi je aipo 'jau. Naani. Afutat je Jarejuwarete 'ga ku'ia tejee. 'Auwara 'gā maku'iaawamū etee mama'e apo re amunipo 'ā je naapoi futari mama'ea Kristu 'ga remifutar imū.

Paulo 'ga jemome'uawet

¹¹Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je teporomome'uweramū Kristu 'ga ree pē nupe. Na'auwara 'ga amū je'ega rūi je ako amome'u pē nupe ai'i. ¹²Na'auwara 'ga amū rūi imome'wau jee. Na'auwara 'gā amū rūi te je mu'e ee ikue. Jejui Kristu 'ga futat omome'u jee ikue.

¹³Jeremiapofera nipo 'ga amū omome'u pē nupe rakue. Je 'ā judeua futat. Ymā je mama'e apoi judeu remiapou etee ikue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā je erekou tywet ikue. "Tamateepap 'ga rerowiaara 'gā 'jau", 'jau je ikue. Naje-muaēmi futari je 'gā nee. ¹⁴Judeuramū orojemiapou etee futat je mama'e apou ikue. Tepytuna 'gā apyraapa je mama'e apou orojemiapofere imū etee futat. Oroypy 'gā je'ega je enupa katu katu tekou ikue. Tekotee 'gā je imul'jau ee ikue.

¹⁵A'ere Janeruwarete 'ga ymā we futat je pyyrūi oje'ega mome'warāmū rakue. Je'are'emaue futat 'ga je pyyrūi ojeupe mama'e apoaramū rakue. Naapoi agawewi je mama'e esagea ikue. A'etea 'ga je pyyrūmū ojeupe oporowyky ma'eramū rakue. ¹⁶Wa'yra 'ga 'ga esaukaa jee ikue. "Ere ewau jera'yra 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Morogyta esagea ene imome'wau jera'yra 'ga ree 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. Tejeupe aipo 'ga 'e pyyrauwe je 'ga rerowiaa. Ma'eramū je 'ā na'gā amū

temu'akwaawer imü rüi 'ga mome'ui 'gä nupe. ¹⁷Jerusareg ipe miamü je nooi, “je mu'e pejepe”, 'jawe'em Jejui 'ga remimono ppyfera 'gä nupe nü. Je renunewe agawewi 'gä porowykyi Jejui 'ga upe. A'etea je nooi, “je mu'akwaap pejepe”, 'jawe'em 'gä nupe ikue. Tejeupe aipo 'ga 'e ppyrauwe je 'ga rerowiari ikue. Arabia ywy pe ra'ne je tewau ikue. A'e awi je tejua Damasco pe ikue nü. ¹⁸Muapya kwara kwaw ire te je tewau Jerusareg ipe Pedro 'ga resaka ikue. 'Ga kwaapa je tewau. Muküja etee je morowykye'ema magwapa 'ga pyri tekou ikue. ¹⁹A'ere je naesapawi Jejui 'ga remimonofera 'gä. Tiago 'ga etee je esaka, Jarejararete 'ga rewirera 'ga etee je esaka.

²⁰Mama'e aljea etee je ikwasiaa ka'aran are imonou pë nupe. Janeruwarete 'ga je'me'ema akwaap.

²¹Jerusareg awi je tewau kwe pe, Siria ywy pe, Sirisia ywy pe. Mimer imü je tewau ikue nü. ²²Ma'eramü 'ä Judeja ywy pewara 'gä naje resagi. ²³Jerera etee 'gä enupa. “Jane rereko tywearera 'ga oo Jejui 'ga mome'wau 'gä nupe, 'ga rerowiarukaa 'gä nupe” 'e renupa. “Ymã ako 'ga Jejui 'ga rerowiaaramü jane apisi are etee 'ga fuweramü rakue” 'ea 'gä ikwaapa futat. “A'ere 'gä 'awamü 'ga rerowiari jane 'jawe” 'ea nanë 'gä enuwu'jau'japa futat. ²⁴A'eramü 'gä Jarejuwarete 'ga muorypa je ree. “Paulo 'ga erekatu'ok rai'i. Eja'yra 'ga ererowiarukat 'ga upe rai'i, ore rereko tywearera 'ga upe rai'i. Aipoa esage oree”, 'jau 'gä Jarejuwarete 'ga muorypa je ree.

Jerusareg ipe 'ga jemome'uawet

2 ¹Katosi kwara magwaw ire je tewau tejewya Jerusareg ipe ikue nü. Panape 'ga awau je rupi. Tito 'ga nanë je erawau orojeupi nü. ²Tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawer imü etee je tewau peu. “Ekwap Jerusareg ipe”, 'jau 'ga jee ikue. A'eramü je tewau. Peu tewau je teporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gä 'wyriara 'gä nupe. Amueapyo je 'gä judeue'ema 'gä nupe teje'eg are. “Peenup katu katu jeje'ega. Nan tee futat je 'gä mu'ei” 'jau je 'gä nupe, 'gä mueapyou te'eawer are. 'Gä 'wyriara 'gä nupe etee je imome'wau. A'eramü je 'jau tejeupe: “Nia'wyri 'ga je'ega, e'i sipo 'gä jee”, 'jau je tejeupe. A'eramü je teporonupa ee 'wyriara 'gä nupe etee: “Aje'eg ekoete te je tekou?” 'jau je teporonupa ee 'gä nupe. A'ere 'gä 'i: “Naani. A'jea futat eneje'ega”, 'jau 'gä jee, jeje'ega renuw ire. ³Jeremireroofera 'ga, Tito 'ga, gregoa. Najudeua rüi 'ga. A'eramü 'ga ojewage'emamü. A'etea Jejui 'ga rerowiaara 'gä 'wyriara 'gä 'ga mojewagukare'ema jee. “Eroo 'ga imojewagukaa 'gä nupe jarejemiapou”, 'jawe'em 'gä jee.

⁴Ore porogytaramü tekotee 'gä 'ua osou ore pyri. Oreje'ega renupa 'ua. Aipo 'gä 'ime ma'ea. “Jejui 'ga ore aruerowiat arajemogyau”, 'jau futatee aipo 'gä oree. “Jejui Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gä nuapoi mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imü. Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe”, 'jau futatee 'gä oree. “Moisesi 'ga remikwasiarer imü 'gä mama'ea 'ga iapoe'emamü, Janeruwarete 'ga nokatu'ogi Jejui 'ga rerowiaara 'gä”, 'jau futatee 'gä oree. Aipo 'gä “Eroo ejeupi 'ut ma'efera 'ga imojewaka Moisesi 'ga remikwasiarer imü”, 'jau jee. ⁵A'ere ore naruerowiari 'gä. “NaMoisesi 'ga remikwasiarer imü mama'e apoara etee rüi 'ga okatu'ok. Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gä etee te Janeruwarete 'ga okatu'ok”, 'jau ete ore 'gä nupe. “Jejui Kristu 'ga rerowiaaramü Janeruwarete 'ga 'jau jane: Eneresage jee, 'jau 'ga jane, 'ga rerowiaaramü

'ea morogyta esagea futat. NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nupe rūi 'ga aipo 'ga 'i. Jejui 'ga rerowiaaramū jane upe etee te 'ga aipo 'ga 'i", 'jau ore 'gā nupe.

⁶A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā oje'ega nomoywyrafeni jee ikue. (Pewara 'gā 'jau 'gā nupe, ore'wyriat, 'jau 'gā 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga upe jane jareju'jawe etee futat jane jemogyi. Je upe nanē jane jareju'jawe ete jarejemogyau nū.) A'eramū 'ā 'gā 'wyriara 'gā oje'ega nomoywyrafeni jee ikue. "Nan etee emu'e 'ga", 'jawe'em 'gā jee ikue. A'jea futat je 'gā mu'eawera. A'eramū 'gā oje'ega moywyrafene'ema jee. Tito 'ga nanē 'gā imojewagukare'ema jee.

⁷⁻⁸Eapyo 'gā Jarejuwarete 'ga je mono are. Pedro 'ga ra'ne futat Janeruwarete 'ga omono judeu 'gā nupe Jejui 'ga ree 'gā mu'jaramū rakue. Opājē 'ga imua 'ga upe ojeupe 'ga moporowykyukaawamū rakue. 'Ga 'jawe futat Janeruwarete 'ga opājē mua jee, je monou judeue'ema 'gā nupe wa'yra 'ga ree 'gā mu'jaramū. ⁹A'eramū 'wyriara 'gā 'jau oree: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga pē mogoi Jejui Kristu 'ga ree judeue'ema 'gā mu'jaramū. A'eramū pē pejemogou 'ga upe oporowyky ma'eramū ore pyri", 'jau ete 'gā jee, Panape 'ga retee. "Pe'je pejekou Jejui 'ga mome'waramū judeue'ema 'gā nupe. Ore 'ā jarepytuna 'gā nupe 'ga mome'waramū", 'jau 'gā oree. Tiago, Pedro, Juā. Mīmēra 'gā aipo 'jau oree ikue. ¹⁰Aipo e'i etee te aje 'gā oree ikue: "Pēnea'ar iki ikaraemāe'ema 'gā nee, Jerusareg ipewara 'gā nee. Pepoar iki 'gā, mama'e mua 'gā nupe", 'jau 'gā oree. Aipoa ore aruapo arakou. Mama'ea ore imonou arakou 'gā nupe. Aipoa esage jee.

Pedro 'ga upe oje'ega moywyrafenawet

¹¹⁻¹⁴A'ere Pedro 'ga awau owaēma Ātioki pewara 'gā pyri, Jejui 'ga rerowiaara 'gā pyri. Peu akou 'ga ojemi'wat judeue'ema 'gā pype etee futat. Ymā ore judeuramū norojemi'wari judeue'ema 'gā pyri ikue. A'ere ore Jejui 'ga rerowiar ire ore poiri aipo awi. A'eramū Pedro 'ga ojemi'waa ekoete te futat 'gā pyri. Poje Tiago 'ga pyriwara 'gā amū 'ua owaēma Jerusareg awi. 'Gā nesakawe Pedro 'ga opojo'ogamū judeue'ema 'gā nui. Okyje 'ga opytuna 'gā nui. "Gā nā'ā nopoiri futari orojemiapofer awi re'ā. Nojemi'wari futari nā'ā 'gā imojewagipyre'ema 'gā pyri re'ā", 'jau Pedro 'ga ojeupe. A'eramū 'ga opojo'ogamū judeue'ema 'gā nui. 'Ga pojo'oga resakawe ajepeja Jejui 'ga rerowiaara 'gā nanē opojo'ogamū 'gā nui nū. Panape 'ga miamū ojemu'jau 'ga ree. A'ere 'gā naJejui 'ga remifutar imū rūi aipo apoi. A'eramū je 'gā nesakawe teje'ega moywyrafena Pedro 'ga upe. "Ma'ja te ereapo, ki Pedro?", 'jau je 'ga upe 'gā nemianuamū. "Ene 'ā judeua je 'jawe. Ymā te ako Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are judeuramū janee rakue. A'eramū ako jane mama'e apou 'ga remikwasiarer imū etee ikue. A'ere 'ā jane 'awamū jane jemogyi Jejui 'ga rerowiaaramū. Niapou'jawi jane mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Ma'eramū ene judeue'ema 'gā mu'jau Moisesi 'ga remikwasiarer are? Ma'eramū sipo ene mama'e apoukaa Moisesi 'ga remikwasiarer imū 'gā nupe?" 'jau je Pedro 'ga upe teje'ega moywyrafena.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā katu'okawet

¹⁵Ore 'ā judeua. Judeua futat orejara 'gā. Ma'eramū 'ā ore judeuretea. "Namama'e tywera apoara rūi ore judeue'ema 'gā 'jawe", 'jau ore arajaupe

jepi. ¹⁶“Judeuramū agawewi futat ore. A'etea Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā etee esage Jarejuwarete 'ga upe” 'ea ore ikwaapa. Janeruwarete 'ga nanē 'jau janee: “Jera'yra 'ga ererowiat ekou. A'eramū ene ejesageramū jee”, 'jau 'ga janee Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū. NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apo are rūi 'ga aipo 'jau janee. Jejui Kristu 'ga rerowiarāmū te 'ga 'i janee: “Jera'yra 'ga perowiat pejemoggyau. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau 'ga janee. Aipo ni'i ekoetei 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nupe, Jejui 'ga 'gā erowiare'emamū. ¹⁷Kristu 'ga ree ore jemogyp-pyygi arajemoggyau. A'eramū ore orojesageramū Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga ree orojemogypyyg ire ore oropoia Moisesi 'ga remikwasiarer are oro-jemogypyyg awi. “NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi Janeruwarete 'ga 'i janee: Enesage jee, 'jau. A'eramū jane jarepoia 'ga remikwasiarera rerowiar awi ee jarejemogypyyg awi 'jau”, 'jau ore arajaupe. A'eramū 'gā amū 'jau oree: “Nia'wyri futari Moisesi 'ga je'ega renupare'ema 'gā. Judeue'ema 'gā nuenuwi 'ga je'egera. A'eramū 'gā wa'wyre'emamū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau futatee 'gā amū oree. “A'eramū pēē pejea'wyre'emamū 'gā 'jawe. Kristu 'ga ree pejemogypyyg ire nepeanuwu'jawi Moisesi 'ga je'egera pejemoggyau. Kristu 'ga pē motywerukat Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau futatee 'gā amū oree. A'ere naani. O'meramū te 'gā 'i. Kristu 'ga najane motywerukara'uweri 'ga upe. ¹⁸A'ere je pōiri Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar are tejemogypyyg awi ai'i. Na'ga remikwasiarera renuw are rūi Janeruwarete 'ga jetywera moiri je wi. Moisesi 'ga je'egera renuwa upe tejewyr ire amunipo 'ā je jemotyweri Jarejuwarete 'ga upe. “Taenupap Moisesi 'ga je'egera 'jau”, a'e je tejeupe ikue numiamū. A'ere je naenupawi futari 'ga je'egera ikue. A'eramū je tejemotywea ete Jarejuwarete 'ga upe rakue.

¹⁹Na'ga remikwasiarera renuw are rūi Janeruwarete 'ga jetywera moiri je wi. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re futat tetywera kwaawi ikue. “Kuu. Naapoi futari je mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū tekou”, 'jau je tejeupe 'ga remikwasiarera mogyta re. “Kristu 'ga amanū 'ypeywar are jetywera moiawamū rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga jetywera moia je wi” 'e renupa ai'i. A'eramū je Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar are tejemogypyyg awi tepoia. Ymāwarera mama'e awi je tepoiapap 'awamū. A'eramū je “Awamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apou tekou”, 'jau je tejeupe, tetywera 'ga imoir ire ai'i. Werowiarāmū Kristu 'ga je muēma Moisesi 'ga remikwasiarera renupara 'gā nui. ²⁰Ma'eramū je 'awamū tefuewere'emamū futat tejemifutar imū mama'e apo are. Kristu 'ga ree je jemujari 'ga rerowiarāmū. 'Ga futat je rereko. Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra-rea. Je ree 'ga poromutaramū. Jetywera moiawamū 'ga ojejukaukaa rakue. Ma'eramū 'ā je 'awamū jefueweramū mama'e apou 'ga remifutar imū etee. ²¹Naapoi agawewi je mama'e esagea Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'etea 'ga je katu'ok Kristu 'ga je erowiarāmū ai'i. A'eramū je tejemogypyyka Kristu 'ga ree etee. Kristu 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Jera'yra 'ga ererowiat. A'eramū ene ejesageramū jee”, 'jau 'ga janee. Moisesi 'ga je'egera renuwa jane muesaage re amunipo 'ā Kristu 'ga amanū ekoete rakue. A'ere naani. Namanū ekoetei 'ā 'ga rakue. Kristu 'ga futat jane mota'wa 'Uwarete 'ga upe. Kristu 'ga jane erowiarāmū tee 'ga 'i janee: “Pēnesage jee”, 'ga 'i janee, wa'yra 'ga jane erowiarāmū.

Jarejuwarete 'ga jane erowiaa

3 ¹Pěē 'ā Garasi ywy pewaramū peje'akwaawe'ema pemut pejejeypyu. Awŷja te pē morytee rail'i nū, 'jau je pē nupe. Amueapyo agawewi ako je pēē Jejui Kristu 'ga manū are ikue. “Ypeywar are amanūam ipe Kristu 'ga janetywera mepyi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, Kristu 'ga jane erowiamū”, 'jau je ako pē nupe ikue, pē mueapyou ee ikue. ²A'eramū ki pejejea'aramū je'eawer are. Moisesi 'ga 'eawera renuw ire sipo Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe? Naani. Kristu 'ga mome'ua pēē erowiar ire te Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. ³Ma'eramū sipo ajee peje'akwaawe'ema pemut pejejeypyu? Kristu 'ga pēē erowiar ypyramū ako Janeruwarete 'ga opājē mua pē nupe ikue, wemifutara apoukaa ako pē nupe opājē mū ikue. Ma'eramū sipo ajee pepoit 'ga ree pejemogypygyg awi rail'i? Pejejewya 'ā pejejemiapofer ymanera upe ete rail'i nū? ⁴Kristu 'ga ree pejemogypygygamū ako tekotee 'gā pē nerekou tyweaete agawewi 'ga ree ikue. A'ete ako pēnuag pejereko tywera upe ikue. Pēnuag ekoete sipo aipo upe rakue? A'eramū sipo pēē 'awamue pejepoia Kristu 'ga rerowiar awi? Naani. Nepepouri futari 'ga rerowiar awi. ⁵Moisesi 'ga remikwasiarera renuw are sipo Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe? Naani. 'Ga je'egeera renuw are sipo Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari pē nupe opājē mū? Naani. Jejui Kristu 'ga mome'ua pēē erowiamū te 'ga aeremiapoe'ema apoukari pē nupe opājē mū.

⁶Pēnea'ar iki Abraão 'ga rekwawer are. Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe Abraão 'ga ree rakue. “Abraão 'ga Janeruwarete 'ga werowiat rakue. Werowiamū Janeruwarete 'ga 'i 'ga upe rakue: Abraão 'ga esage jee, 'jau 'ga 'ga upe werowiamū”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ⁷A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gā juejue Abraão 'ga juapyrera 'jawewaramū ajemogyau. Aipoa 'ā pēē ikwaapa. ⁸Ymā te Janeruwarete 'ga 'i aipo 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiamū ereko. A'eramū ene ejesageramū ekou jee. Tejerowiaara 'gā nupe juejue nipo je 'i, pēnesage jee, je 'i. Ene upe te'eawera 'jowerimū etee futat je 'i 'gā nupe tejerowiamū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. “Judeue'ema 'gā nupe miamū nipo je 'i: Pēnesage jee, je 'i, ene 'jawe 'gā tejerowiamū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe u'eawera kwasiarukaa 'ga amū upe rakue. ⁹Werowiamū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou Abraão 'ga upe. A'eramū 'ga jane upe nanē mama'e esage mua nū. Abraão 'ga upe imuawera 'jawe 'ga imua janee werowiamū.

¹⁰Moisesi 'ga je'egeera renupara 'gā ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe. Nue-nupawi futari 'gā 'ga je'egeera. A'eramū 'gā ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga je'egeera renuwaipara 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. ¹¹“Moisesi 'ga je'egeera ereenup katu katu. A'eramū ene ejesageramū jee”, ne'i Janeruwarete 'ga 'ga amū upe. Naani. Ojee ojemogypygyk ma'e 'gā nupe etee te Janeruwarete 'ga 'i: “Pēnesage jee. A'eramū je pē mogyau 'au tejepyri nakwaparimū warāu rūi futat”, 'jau 'ga 'gā nupe. ¹²Ymā Janeruwarete 'ga aipo 'jawe'em rakue: “Pejemogypygyg iki je ree”, ne'i te rūi 'ga rakue. “Perowiat te ki jeje'egea”, e'i

te 'ga rakue. “Moisesi 'ga remikwasiarera renup katuara 'gã etee te ajemogy nakwaparimũ rui”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue. A'ere 'gã nuenu-pawi futari Moisesi 'ga remikwasiarera je'ega rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau 'gã nupe: “Nepeenupawi futari 'ga remikwasiarera je'ega. A'eramũ je pẽ nerekou tyweaete ee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe nipo peo pejemanũ re”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue.

¹³ A'ere 'ã Kristu 'ga manũ 'ypeywar are janetywera mepyawamũ rakue. Kristu 'ga Janeruwarete 'ga erekou tywerukaa janetywer are rakue. A'eramũ 'ga jane rerekou tyweru'jape'ema ee, Kristu 'ga jane erowiaramũ. Ymã 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue: “Nia'wryi te 'ypeywar are u'am ma'e 'gã jee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue. A'eramũ 'ga Kristu 'ga upe 'ypeywar are janetywera renu'ama upe aipo 'jau rakue. Janetywer are Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerekou tywerukaa rakue. A'eramũ 'ga, Kristu 'ga jane erowiaramũ, jane rerekou tyweru'jape'ema futat. Naani. Kristu 'ga jane erowiaramũ te 'ga 'i janee: “pẽnesage jee”, 'jau. ¹⁴ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiaaramũ ereko. A'eramũ ene ejesageramũ jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. “Ypeywar are Kristu 'ga manũa omepypap janetywera rakue. A'eramũ 'ga 'awamũ, pẽnesage jee”, 'jau judeue'emamũ pẽ nupe Jejui Kristu 'ga pẽ erowiaramũ. Kristu 'ga jane erowiaramũ, Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee, u'eawer imũ etee futat.

U'eawer imũ 'ga mama'e apoi

¹⁵ Pẽẽ 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ pẽẽ 'ã jerenrya 'jawe. A'eramũ je, tamueapyo 'gã ee 'jau, 'jau je pẽ nupe. Sã'ã ae ajamama'e futaa ijara momo-ranuwa. A'eramũ 'ã ijara 'ga: “Nan ki ajee siapo jarejaupe”, 'jau 'ã 'gã ajaupe. A'eramũ 'ã 'gã u'eawer imũ etee futat ikwasiaa ka'aran are inuga. Ikwasiapaw ire 'ã 'gã wera kwasiaa ee. A'eramũ 'ã 'gã mama'e apou ajaupe wemikwasia-rer imũ etee futat. Ikwasiapaw ire 'gã 'ã imoiru'jape'ema futat nũ. U'eawer imũ etee futat 'gã iapou ajaupe. ¹⁶ Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue. “Tamono mama'e esagea ene upe 'jau. Enejuapyrama 'gã nupe 'jau nipo je imonou. Tekotee 'gã nupe nanẽ nipo je mama'e esage monou ene ree, enejuapyrama 'gã nee 'jau nipo je imonou”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Na'ga juaprya 'gã nupe juejue rui 'ga 'i. 'Ga juapyrama 'ga amũ upe etee 'i te 'ga 'i aipo 'jau. Aipo 'ga upe 'ga 'ea, Kristu 'ga upe, 'ga 'ea te. ¹⁷ Abraão 'ga upe aipo 'e re Janeruwarete 'ga 'jau: “Taapo mama'ea te'eawer imũ etee futat 'jau”, 'jau 'ga rakue. A'ere, kwaturu sëtui trîta kwara kwaw ire, Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. A'ere 'gã nomoka'jami futari Abraão 'ga upe u'eawera. A'eramũ 'ga 'awamũ Abraão 'ga upe je'eawera nia'wryi 'jawe'em 'ga. Naani. U'eawer imũ etee futat 'ga mama'e monoi Abraão 'ga upe, Abraão 'ga juaprya 'ga upe nanẽ nũ. ¹⁸ NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rui 'ga mama'e esage monoi 'ga upe. Naani. 'Ga upe u'eawer imũ etee te 'ga imonoi 'ga upe. Wemifutar imũ etee 'ga imonou 'ga upe u'eawer imũ etee futat.

¹⁹ A'eramũ nipo pẽẽ mũ 'jau jee: “Ma'eramũ sipo ajee Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue?” 'jau nipo pẽẽ mũ jee. Naani. Oje'ega 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe. Oretywer are ore mueapyoawamũ te 'ga iapoukari rakue. Abraão 'ga juapyrama 'ga rure'emaue Moisesi 'ga

remikwasiarera oretywera kwaawukaa ore rakue. Kristu 'ga Abraão 'ga juapyrama. Kristu 'ga upe Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Tamono mama'e esagea 'gã nupe 'ga ree 'jau”, 'jau 'ga Kristu 'ga mome'wau rakue. Ywagipewara 'gã nupe Janeruwarete 'ga oje'ega rerurukari Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga upe etee te 'ga erurukari. A'eramũ Moisesi 'ga te imome'wau 'gã nupe. Anure Moisesi 'ga 'ga je'ega kwasiaa inuga ka'aran are ore rakue. ²⁰ A'ere Janeruwarete 'ga oje'ega nuerooukari Abraão 'ga upe. Janeruwarete 'ga retea futat oje'eg 'ga upe.

Kristu 'ga 'eawera Moisesi 'ga remikwasiarera py'rau

²¹ Abraão 'ga upe ra'ne Janeruwarete 'ga oporogytaw rakue. A'ere 'ga oje'ega monou Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga upe 'ga 'eramũ sipo 'ga 'i: “Abraão 'ga upe je'eawera nia'wyrì”, 'jau sipo 'ga rakue? Naani. Kwe pe mama'e esage mũ apoa oje'pyri jane reroo re amunipo 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue. A'eramũ amunipo 'ã 'ga jane rerawau oje'pyri jane mama'e apoawer are. A'ere nitywi mama'e esagea mũ kwe pe ywag ipe ae monoara. ²² “Nitywi futari mama'e esage apoara 'gã amũ jee. Najuejue etee futat 'gã tywetywe-ramũ jee. 'Gã tywera 'gã nerekou”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Ako esage agawewi futat 'gã. A'etea 'ga Jejui Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gã ete omogy nakwaparimũ ete rui u'eawer imũ etee futat. Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gã etee 'ga imogyau oje'pyri nakwaparimũ rui.

²³ Ywy pe 'ga rure'emaue ore judeuramũ Kristu 'ga rerowiare'ema arajemogyau. 'Ga rure'emamũ ore Moisesi 'ga remikwasiarera etee erekou. “Janeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat Moisesi 'ga upe janetywer are jane mul'jawamũ”, 'jau ore. A'ere 'ga ne'i futari ore: “Moisesi 'ga remikwasiarera peenup. A'eramũ pẽ pejesageramũ jee”, 'jawe'em 'ga ore Moisesi 'ga remikwasiarera renuw are. Jejui 'ga ore erowiar ire tee 'ga aipo 'jau ore. ²⁴ Sã'ã ae wa'yra monoa moromu'jara mũ 'ga po pe, wa'yra mul'jaukaa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga remikwasiarera mogytaramũ ore orojemu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are numiamũ. A'ere ore naruenupawi 'ga je'ega. Kristu 'ga 'ur ire, judeuramũ ore mũ 'ga rerowiaa. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau ore: “Kristu 'ga perowiat pejemogyau. A'eramũ pẽ pejesageramũ jee”, 'jau 'ga ore, Kristu 'ga ore erowiar ire. ²⁵ Awamũ ore Kristu 'ga rerowiar ire mama'ea naruapoi Moisesi 'ga remikwasiarer imũ.

²⁶ Awamũ pẽ najuejue etee Kristu 'ga ree pejemogypyk pejemogyau. A'eramũ pẽ najuejue etee pejemogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramũ. Judeuramũ, judeue'emamũ. Mimeramũ juejue futat pẽ Jarejuwarete 'ga ra'yramũ, Kristu 'ga pẽ erowiar ire. 'Ga rerowiar ire pẽ pejemujaa 'ga ree nanẽ nũ. ²⁷ Kristu 'ga pẽ erowiamũ 'ga amũ pẽ pymiãu 'y pe Kristu 'ga rero-wiaara resaukaawamũ. Pejepymĩ re pẽ pejemujaa 'ga ree. A'eramũ 'ga pẽ nerekou. ²⁸ Jarejuwarete 'ga upe jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat. Judeuramũ, judeue'emamũ, oje'wyrarete pewaramũ, ka'a pewaramũ, kũima'eramũ, kũjanamũ. Mimeramũ jane jareju'jaju'jawe etee futat jarejemogyau 'ga upe. Kristu 'ga rerowiamũ jane jarejemujaa 'ga ree. A'eramũ jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Majepei 'yweteewara 'jawe jarejemogyau. ²⁹ Kristu 'ga remiayuwamũ pejemogy re pẽ pejemogyau

Abraão 'ga juapyrera 'Jawewaramū. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe, Abraão 'ga upe u'eawer imū etee futat.

4 ¹A'awamū je pē mueapyoi kunumī are. Sā'ā jane jareja'yra 'gā nupe jare-karaemā monoa. A'ere 'ā kunumī naeapyoi we ee ojejuka are. A'eramū 'ā ae tuwamū 'Jau wemiayuwa 'gā nupe: “Tekaraemā je amono teja'yra 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nojemotuwī we. A'eramū 'ga ojejukawe'em ee. A'eramū pēē pejejejukau ee 'ga upe jee ra'ne. 'Ga jemotuw ire 'ga ma'ea futat, 'ga upe jeremimonofera”, 'Jau nipo 'ga ruwa 'ga wemiayuwa 'gā amū nupe. Waranupe'emawe futat kunumī 'ga 'uwa 'ga karaemā jaramū futat akou. A'etea 'ga 'uwa 'ga remiayuwa 'gā je'ega renupa. ²'Ga aranuwe'emamū 'ga ruwa 'ga remiayuwa 'gā ojejukau 'ga ree, 'ga karaemā are. 'Uwa 'ga remifutara 'ara rupi kunumīfera 'ga okaraemā mujaa etee te. A'eramū futat 'ga mama'e apou wemifutar imū etee futat. ³Nan tee futat ore judeuramū mama'e apoi Jarejuwarete 'ga upe Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat ikue. 'Ga ra'yra 'ga rure'emamū ore Moisesi 'ga je'ega renupa. ⁴A'ere Janeruwarete 'ga, wemifutara 'ara rupi, wa'yra 'ga muri ywy pe rail'i. Wa'yra 'ga 'ga imu'arukaa kūjā ēē mū wi rakue. 'Ga ra'yra 'ga, Kristu 'ga etee te Moisesi 'ga je'egera wenup katu katu rakue. ⁵'Ga je'ega 'ga enupa katu katua ore mueateepap mama'e ymaner awi, 'Uwarete 'ga ra'yramū 'ga ore mogyawamū 'Jau. Wero-wiaramū 'ga jane mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramū. A'eramū Janeruwarete 'ga wa'yra 'gā nupe wemimonofera mua janee. ⁶Pēē nanē 'ga ra'yramū nū. Sā'ā 'ga U'agesage mura pē nupe. A'eramū ore pē kwaapa. “Janeruwarete 'ga U'agesagea amut 'gā nupe”, 'Jau ore. A'eramū ore “Janeruwarete 'ga ra'yramū 'gā jemogyi” 'e kwaapa pē nesag ire. A'eramū 'ga 'Agesagea, Kiapi'ni, jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. ⁷A'eramū pēē a'eramū na'ga upe mama'e apoara etee rūi pejemogyau. Naani. 'Ga ra'yramū nanē futat pejemogy nū. A'eramū 'ga a'eramū wa'yra 'gā nupe wemimonofera monou pē nupe nanē nū.

Paulo 'ga wearamū 'gā nee

⁸Ymā te 'ā nepekwaawi Jarejuwarete 'ga rakue. 'Ga kwaape'ema 'ā pēē maira'mea etee ipojeupa rakue, pejejejorywamū ee rakue. ⁹A'ere 'ā pēē 'awamū Jarejuwarete 'ga pekwaap pejejemogyau. 'Ga futat pekwaap. Ojek-waawukat 'ga pē nupe, wemiayuwamū 'ga pē mogyau. Ma'eramū sipo ajee peje'akwaawe'emawera pemut ete te pejejeypyū rail'i nū? Pejewyt ete 'ā peje-maira'me upe rail'i nū? Nipājēi maira'mea. Janeruwarete 'ga te pājēreteā. A'etea 'ā pēē pejejewya ekoete maira'me pojeuwa upe rail'i nū? ¹⁰Ymā te 'ā maraka peapo maira'me are pejejorypawamū rakue. 'Araiwa rupi, jay ru'wi are, kwar ipe, 'y ruwiramū. Mīmēra rupi 'ā pē maraka peapo maira'me are pejejorypawamū rakue. A'ere 'awamū maraka peapo Jarejuwarete 'ga muorypawamū numiamū. Maira'me upe maraka apoawera 'Jawe etee 'ā Jarejuwarete 'ga upe maraka peapo numiamū. A'ere naani. Nanarūi. “Nan jane iaporamū nipo Janeruwarete 'ga ku'iramū jane ree”, 'Jau nipo pēē. “Judeu 'gā 'Jawe maraka apo re nipo jane jarejemuesageu Jarejuwarete 'ga upe”, 'Jau nipo pēē pejejaupe numiamū. ¹¹Je ako amu'e pēē Jejui Kristu 'ga ree ikue. “Jejui Kristu 'ga rerowiaramū jane resageramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'Jau je ako pē nupe ikue, pē mu'Jau ee ikue. Amu'e futat ako je pēē ee ikue numiamū? Pemoka'Jam etee nipo je 'eawera rakue?

¹² Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Je 'jawe pēko. Aetypap je ymāwarera mama'ea. Je 'ā judeua agawewi. A'etea je ako judeue'emamū pē 'jawe pē pype. Naapoi futari je mama'ea judeuramū orojemiapofer imū, a'e je pē nupe. A'eramū pēē 'awamū pejememu'jau je ree. Peapo kasi mama'ea oreremiapofer imū ne, a'e je pē nupe. Pejejepype je rekoramū ako pēē pejejekukau esage je ree ai'i. ¹³ Pēnea-'ar iki ee. Tekaruaramū je tekou ikue. Tefuakapawaiwamū ako je tekou ikue. A'eramū ako je tepytawaipa pē pype ikue. A'eramū ako je Kristu 'ga mome'-wau pē nupe ikue. ¹⁴ Pejejeupe je wāēmamū ako pēē je monowe'em pejejewi ikue. “Kuu. Ojero'wu ma'e 'ga 'ut ojefuanugukaa janee”, 'jawe'em ako pēē jee ikue. Jekaruara agawewi je. A'etea ako naje rereko tyweri pejepe jekaruar are ikue. Je mua ako pejejepype. Sā'ā ae Jarejuwarete 'ga pyriwara 'ga mura. Nan tee futat ako pēē je mua pejejepype ikue. Jējui Kristu 'ga mura 'jawe ete ako pēē je mua pejejepype ikue. ¹⁵ A'e pe ako pēē pejeku'iramū pejemoggyau je ree ikue. “Ma'ja te jane siapo 'ga upe 'ga poaawamū?” 'jau ako pēē pejejaupe ikue. Ma'eramū sipo ajee pēku'ipap je ree 'awamū? ¹⁶ Mama'e aljea etee je amome'u pē nupe. Ma'eramū sipo pē'me pejejaupe: “Niporomutari Paulo 'ga jane ree”, 'jau futatee pejejaupe. Mama'e alje imome'ua sipo je mogou pē nee iporomutare'emamū?

¹⁷ Mama'e ekoete are pē mu'jara 'gā te iporomutat 'me pē nee. “Simopojo-'ok 'gā Paulo 'ga wi 'jau”, e'i 'gā ajaupe. “Paulo 'ga wi opojo'og ire nipo 'gā jemu'ei jane ree”, 'jau nipo 'gā ajaupe, oporomutat 'meramū pē nee. ¹⁸ A'ere je poromutaramū aljea futat pē nee. Pē pype tekou taetu ako je teporomutaramū pē nee ikue. Muku pē nui tekou miamū je teporomutaramū pē nee mama'e esage apou pē nupe. ¹⁹ Pēē 'ā jera'yra 'jawewaramū jee. Sā'ā kūjā kunumiakya ray renūja. Nan tee futat je rayramū pē nee. Afutarete je pejemogypyga Kristu 'ga ree. 'Awamū 'ā pepoit 'ga ree pejemogypyg awi. A'eramū je tejemayrūmū pē nee. 'Ga ree pejemogypygamū te jeku'iramū pē nee. ²⁰ Pē pyri tekoa je afutat. Pē pyri teko re amunipo 'ā je pē mueapyoi ee. A'ere 'ā je reko'i muku te pē nui. A'eramū je tejemuaēmeteeramū pē nee.

Sara ēē Aga ēē retee

²¹ “Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat siapo mama'ea 'jau”, 'jau nipo pēē mū. “'Ga remikwasiarer imū jane mama'e apo re nipo Janeruwarete 'ga 'i janee: Pēē mama'ea peapo Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Ma'eramū 'ā pēne-sage pejemoggyau jee, 'jau nipo 'ga janee”, 'jau nipo pēē pejejaupe. Pēneapyo katu sipo Moisesi 'ga remikwasiarer are? Naani. ²² Abraão 'ga ree nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Mukūi futat 'ā Abraão 'ga ra'yra 'gā nakue. Ajepeja 'ga rera Isakia. Abraão 'ga remirekorete ēē ra'yra, Sara ēē ra'yra 'ga poromū, Isakiramū. Ajepeja 'ga rera Ismaeua. Abraão 'ga remireko ēē remifai ēē ra'yra 'ga poromū, Ismaeuramū. Aga ēē ra'yra 'ga. Aga ēē 'ā mama'ea wapo o'wyriara ēē 'eawer imū etee futat, Sara ēē 'eawer imū etee futat. Nuapoi ēē mama'ea wemifutar imū”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²³ “Abraão 'ga ēē rerekou, wemirekorete ēē remifai ēē rerekou, Aga ēē rerekou rakue. A'eramū ēē wa'yramū 'ga upe. A'eramū Abraão 'ga wa'yra 'ga re'roka. Ismaeua 'ga inuga wa'yra 'ga ree. A'eramū 'ga akou ujara 'ga upe mama'e apoaramū, oy ēē 'jawe. Ajepeja 'ga te aje 'ga

ra'yra 'ga u'aa Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. 'Iwāiwi agawewi enere-mirekorete ēē. A'etea je kunumīa amut ēē upe', 'Jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eferupi te futat Sara ēē wa'yramū u'aa Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futat", 'Jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue.

²⁴⁻²⁵ Mama'e a'je are ete 'ga ka'arana kwasiari rakue. Aipo mogyta re jane jarejemul'jau mama'e are. Sā'ā mukūja 'gā, kūjāmera 'gā nakue. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'eawera rakue. Aga ēē 'jawe Moisesi 'ga upe Janeruwarete 'ga 'eawera. Ymā 'ā Moisesi 'ga oi ywytyra apyte'rarimū rakue, Sinai 'jawa apyte'rarimū rakue. Arabia ywy pe aipoa Sinai 'jawa reni. Sinai 'jawa apyte'rarimū 'ga rekoramū futat 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'ga upe, ikwasiaa ita are 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga judeu 'gā mul'jau kwaiwete aipo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Sā'ā Jerusarega. Aga ēē 'jawe etee Jerusareg ipewara. Jerusareg ipewara 'gā, judeu 'gā, nuapoi mama'ea wemifutar imū. Moisesi 'ga je'eger imū etee 'gā mama'e apoi ajemogyau. A'eramū 'gā ajemogyau Aga ēē 'jawe. Aga ēē mama'ea wapo o'wryiara ēē je'eger imū etee futat rakue. ēē 'jawe Jerusareg ipewara 'gā mama'e apoi Moisesi 'ga je'eger imū etee futat.

²⁶ A'ere jane 'awamū Jerusareg yau jane 'i ywag ipewara upe. Jejui Kristu 'ga ree jarejemogypygy ire jane jarejemogyau ywag ipe oo ma'eramamū, Jejui Kristu 'ga ree ojemogypygy ma'eramū etee futat. A'eramū jane mama'e apowe'em Moisesi 'ga je'eger imū. ²⁷ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Ta'yre'emamū agawewi ene 'awamū.

A'etea neneku'ipawi ekou. Anure nipo kwaiwete enera'yra.

Enemena 'ga opoiraip ene wi enera'yre'em are. A'ere nipo anure 'ga jewyri enee nū.

Ene upe 'ga jewyr ire nipo enera'yra 'gā pytuna tesirūmera 'gā na'yra apyraapa”,

'Jau 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue.

Jerusareg yau are 'ga jane mul'jau poromū. Anure nipo kwaiwete Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane oi ywag ipe. Jerusareg yau 'e upe 'ga 'i poromū.

²⁸ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je pē mul'jau ee. Ymā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Anure nipo je kunumī monoi ene upe”, 'Jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Isaki 'ga u'aa Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat. Isaki 'ga 'jawe futat Kristu 'ga rerowiaaramū jane. U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū, Jejui Kristu 'ga jane erowiaaramū. ²⁹ Mukūi futat Abraão 'ga ra'yra 'gā numiamū. A'ere ajepeja 'ga naJaneruwarete 'ga 'eawer imū rūi 'ga 'ari, Abraão 'ga ra'yr ypy 'ga. Opygy ekoete te Aga ēē 'ga ra'yra rakue. A'eramū ēē ra'yra 'ga, Ismaeu 'ga u'aa ēē wi rakue. A'ere Isaki 'ga nanarūi 'ga ruri oy ēē upe. Janeruwarete 'ga 'eawer imū etee te 'ga ruri. Janeruwarete 'ga 'Agesage pājē mū te Sara ēē Abraão 'ga ra'yra pygyi rakue. Anure Ismaeu 'ga Isaki 'ga rereko tyweaete rakue. Nan tee futat nipo Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā Jejui 'ga rerowiaaramū jane rereko tyweri. ³⁰ A'ere Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sara ēē je'eger are rakue.

“A'eramū ēē 'Jau Abraão 'ga upe: 'Emono kynā jarejewi. Jeremiayuwa te ako kynā ikue numiamū', 'Jau ēē 'ga upe.

'Kyna ra'yra kīā reewe futat kyna monou jarejewi.

Jareja'yra kīā upe etee teremono karaemā 'jau', 'jau ēē 'ga upe.

'Nafutari je kyna ra'yra kīā upe we ene mama'e monoa', 'jau ēē Abraão 'ga upe rakue",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. ³¹Sara ēē remiayuwa ēē ra'yra 'ga juapyrera 'jawewaramū Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā. A'ere Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane Abraão 'ga remirekorete ēē ra'yra juapyrera 'jawewara. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou janee Abraão 'ga upe u'eawer imū etee futat.

Jarejuwarete 'ga ree etee jane jarejemogypygyka

5 ¹Jejui Kristu 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue. A'eramū 'ga ree jane jemogypygygamū Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Pēē pēnesage jee", 'jau 'ga janee, wa'yra 'ga ree jane jemogypygygamū. Werowiarāmū 'ga ae mū'jāu Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apoara 'gā nui. A'eramū ki pēē pejejewyre'ema Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apo upe. Pē nupe owaēm ma'e 'gā amunipo i'me pē nupe: "Pejemojewagukat 'ga amū upe. Moisesi 'ga je'eger imū pejemojewagukat. 'Ga je'eger imū imojewagipyrrera 'gā etee te esage Jarejuwarete 'ga upe", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe rai'i.

²A'ere je, Pauloramū je 'i pē nupe: Naani. Pejemojewagukat kasi 'gā nupe ne. Najudeua rūi pēē. Ymā Janeruwarete 'ga 'i judeu ppy 'gā nupe rakue: "Imojewagipyrrera 'gā etee te jeremiayuwa", 'jau 'ga rakue. A'ere 'awamū nanarūi. 'Awamū 'ga 'i: "Jera'yra 'ga ree ojemogypygyk ma'e 'gā etee te jeremiayuwa", 'jau 'ga. Pejejemogjewagukar ire nipo pepoit Kristu 'ga ree pejejemogypygyg awi pejejemogyau. ³Imojewagipyrrera 'gā ki ajee Moisesi 'ga je'egera tuenupap. 'Gā enupawe'emamū nipo Janeruwarete 'ga ne'i 'gā nupe: Pēnesage jee, 'jawe'em nipo 'ga 'gā nupe. ⁴Moisesi 'ga je'egera renuw are ojemogypygyk ma'e 'gā nipo opoit Jejui Kristu 'ga ree ojemogypygyg awi. "Moisesi 'ga je'eger imū mama'ea jane iaporamū nipo Janeruwarete 'ga 'i janee: Pēnesage jee, 'jau nipo 'ga janee", pe'je nipo pejejemogyau numiamū, Moisesi 'ga je'egera renuw are etee futat nipo pejemogy. Aiporamū nipo pepoit Kristu 'ga rerowiar awi. Kristu 'ga jane erowiarāmū te Janeruwarete 'ga 'i janee, "pēnesage jee", 'jau 'ga janee. Niapoi agawewi te 'ā jane mama'e esagea 'ga upe rakue. A'etea 'ga aipo 'jau janee, Kristu 'ga ree jane jemogypygygamū. ⁵Nanarūi ore. Orojemogypygyg ore Jejui Kristu 'ga ree. Anure nipo Janeruwarete 'ga 'jau oree: "Jejui Kristu 'ga perowiat. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau nipo 'ga anure oree. Aipo 'ga 'e rapesaka ore 'ā arajemogyau, Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā ore rerekou, 'ga rerowiarukaa oree. ⁶Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Pēnesage jee", 'jau nipo 'ga janee. Imojewagipyrreramū oree, imojewagipyre'emamū pē nupe. Mīmeramū juejue futat 'ga aipo 'jau janee, Jejui Kristu 'ga ree jarejemujar ire, jane jareporomutaramū jarejuee.

⁷Amome'u futat ako je Kristu 'ga pē nupe ikue. 'Ga mome'ua ako pēē erowiaa ikue numiamū. Awýja gatu nipo aje 'ā pē momoirukat 'ga rerowiar awi rai'i nū? Awýja te o'mea werowiarukat pē nupe rai'i? ⁸NaJaneruwarete 'ga rūi werowiarukat 'gā 'mea pē nupe. Naani. 'Ga 'ā pē mū'ē mama'e apo are ojemogypygyk ma'eramū 'gā nui. ⁹Sā'ā ae mani'oko'o jopypeawa monoa

imojopypea ipype. Ināinānī'i etee agawewi imonou ipype. A'etea imojerapa. Nan tee futat i'me ma'e 'gā. Ajepeja 'ga ete agawewi 'ga 'meramū pē nupe rai'i. A'etea 'gā o'me rerowiarukaa pē nupe, pē momoirukaa Kristu 'ga rero-wiar awi rai'i. ¹⁰ A'ere je jemogypygyi pē nee te'ŷina. Jarejararete 'ga ree jane jemujari jarejemogyau. A'eramū je 'jau tekou: "Nopoiri futari 'gā Kristu 'ga ree ojemogypygy awi", 'jau je tekou pē nupe. Janeruwarete 'ga te tuereko tywet pē mu'e tywearera 'gā ee 'jau.

¹¹ Jeje'ēwu'jag ekoete nipo 'ga amū akou. "Pejemojewagukat 'gā nupe, e'i Paulo 'ga akou", 'jau futatee nipo 'ga amū pē nupe. Naani. Nanarūi je ako pē mu'ei ai'i. Ma'eramū 'ā 'gā je rereko tyweretei. Aipo je 'e re amunipo 'ā 'gā naje rereko tyweri. Aipo je 'e re amunipo 'ā 'gā nimara'nei je 'eawer are. A'ere 'gā mara'neramū futat je 'eawer are, "typeywar are Kristu 'ga manūi janetywera moiawamū" 'eawer are. ¹² Afutat je i'me ma'e 'gā pojo'oga pē nui.

¹³ Pēē 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'jāu 'gā nui. "Pepoit ymāwarera mama'e awi", e'i 'ga pē nupe. "Au'je ki mama'e apo re Moisesi 'ga remikwasiarer imū pejemuesageawamū", 'jau 'ga pē nupe rai'i. Moisesi 'ga remikwasiarer imū agawewi nipo pēē mama'e apowe'em. A'etea kasi mama'e tywera peapou'jaw ine pejemifutar imū ne. Peapo kasi mama'ea pejemuorypawamū etee ne. Naani. Pejopoar iki mama'e apo are. Pejepota'waramū pejejee. ¹⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Pēporomutat pejejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat pejemogyau. A'eramū pēē pejejereko esage 'jawe etee futat pejejuerekou esage", 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipo 'ga 'eawera nateepawi. Jejui 'ga nanē aipo 'jau janee 'ūina. A'eramū aipo 'ga 'eawera wesageramū janee. Aipoa 'ga je'eg imū jarejuereko esage re jane 'ga je'ega renupawi. ¹⁵ Au'je ki pejuago'o re. Ajuago'oara 'gā 'miara mara'nea 'jawe. 'Miara mara'nea te 'ā ojou'u ojomomapa. Nan kasi pejemogy ne.

'Ga 'Agesage remifutara

¹⁶ Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū etee ki mama'ea peapo. 'Ga pājē mū mama'e apo re nipo pēē mama'e tywera apou'jape'ema pejemifutar ymaner imū. ¹⁷ Najuejue etee futat te 'ā janetywera jemogyi jane ywyteripe jane jemogyramū. A'eramū jane jarejemifutar imū ete mama'e apo re mama'e apowe'em 'ga 'Agesage remifutar imū. Janeruwarete 'ga 'Agesage remifutara mama'ea irāinā'nī te. Najaneremifutara 'jawe rūi futat 'ga 'Agesage remifutar imū mama'e apoawa. A'eramū jane mama'e apowe'em jarejemifutar imū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ 'Ga 'Agesage remifutar imū mama'e apoaramū jane niapoi futari mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat.

¹⁹ Janetywet tāmējē futat te 'ā jane jarejemogyau iypy we rakue. Ma'eramū 'ā jane, jarejemifutar ymaner imū ete mama'e apo re ete, jarejemi-rekoe'em are jarekou. Kūjāmeramū nanē 'ā pēē pejemene'em are pejekou. Mama'e tywer are etee jane 'ā jarejea'aramū jarejemogyau. Mama'e tywera etee 'ā janeje'ega. ²⁰⁻²¹ Jarejemifutar imū mama'e apo re ete jane 'ā maira'-mea etee imuorypa. Jarejee jarepājāgaiwa rete ete 'ā jarejemogyau. Jarejemogyau 'ā jarejuerekoayau mama'e are. Mīmer are ete 'ā jarejea'aramū 'jau. Jaremara'neramū jarejee. Jarejee etee 'ā jarejea'aramū jarejemogyau. Jareporomutare'emamū 'ā jarejemogyau jarejee. Jarejuowajar are etee nanē

'ā jarejea'aramū etee nū. Kawīajaiwa rykur are etee nanē 'ā jarejemogyau. Nanuara apoara 'gā nooi futari Jarejuwarete 'ga pyri. Ymā je ako pē mu'ei aipo are ai'i. 'Awamū je 'jau'japa pē nupe nū. “Naaipo apoara 'gā nūi oo ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re”, a'e ako je pē mu'jau ee ai'i.

²² A'ere jane, Jarejuwarete 'ga 'Agesage rereko re, janeporomutaramū jarejuee. Jareku'iramū jarejemogyau. Jarepy'ata'waramū jarejemogyau. Jarepota'waramū jarejemogyau jarejuee. Jarejejukau esage jane jarejuee jarejemogyau. Jarejesageramū jarejemogyau jarejaupe. Mama'ea jane iapou jare'eawer imū etee futat. ²³ 'Ga 'Agesagea jane rerekou jane mopota'waukaa jarejuee. Jane mu'akwaapa mama'e tywera apoe'em are. Nan te ae jemogyi Jarejuwarete 'ga je'eg imū. ²⁴ Jejui Kristu 'ga ree jarejemujar ire jane jarepoia jarejemifutar ymaner imū mama'e apo awi. Niapou'jawi futari jane mama'ea jarejemifutar ymaner imū etee. ²⁵ Jejui Kristu 'ga jane erowiaramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mogyi Jarejuwarete 'ga ra'yramū. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga 'Agesage remifutar imū etee futat. ²⁶ Sajerowiarap kasi jarejee etee ne. Sajamamara'ne ekoete kasi jarejuee ne. Sajuerekoay kasi jarejuee ne.

Pejejopoa

6 ¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je pē mu'jau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko are. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nipo mama'e tywera apou akou. A'eramū pēē 'gā nemiapofera kwaaw ire Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū pēē 'gā mu'akwaapa iapoe'em are. A'ere kasi pejeje'ega pemoywyrafen 'gā nupe ne. Pejeporogytau esage etee futat 'gā nupe. 'Gā mu'jaramū nanē pejejea'gwau mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apo awi pejejea'gue'em ire pēē nanē mama'e tywera peapo 'gā 'jawe ne. A'eramū pēē 'gā mu'jaramū pejejerowiaraipe'ema pejejee 'gā mu'jau. ² Pejejaupe mama'eay jesaukaramū pēē pejejopoa pejejamuapyterātāukaa etee jupe. Aipo apo re pēē Kristu 'ga je'ega renupa pejejemogyau. ³ Sajerowiarap kasi jarejee etee ne. Sā'ā je pē apyraawa jereapyo ee, pe'je kasi ne pejejerowiaraipe pejejee ne. Aipoa nia'wryi. Nakūima'eeteete arūi aipo 'jara 'ga. Aipo e'i ekoete futat 'ga. Ojemorytee ae nanuaramū ojeupi tee futat. ⁴⁻⁵ Pejejemiapofer are ki pēnea'at. “Esage futat te jeporowyky?” pe'je ki pejejeupe. Mama'e esage apo re pēē pejejerowiaa pejeku'iramū pejejemiapofer are. Aipoa esage. A'ere “mama'e esagea je aapo 'gā apyraapa” 'ea nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Pejeporowyky rerekoemāue'em. “Je te pa a'jeteetewi apo ra'e” 'ea nanē wa'wrye'emamū 'ga upe nū. Pejeporowyky are pejejea'are'emamū. Pejejemiao are etee pejejea'aramū.

⁶ 'Ga amū nipo 'ua pē mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū ki pēē mama'e esage monou pejemul'jara 'ga upe.

⁷ “Simorytee Jarejuwarete 'ga jarejemiapofer are”, pe'je kasi ne. Naani. Nimoryteeawi futari Janeruwarete 'ga. Okwaap 'ga pēē omoryteea. Sā'ā pekoa. Juowuu tym ire 'ā, pēē juowuu a'yi etee ipa'wau jui. Nepepo'oa'uweri 'ā yky'ŷja juowuu 'yw awi. ⁸ Nan tee futat jane jemogyi. Jarejemifutar imū mama'e tywera apou jarejemotywea Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga jane monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere 'ga U'agesage remifutar imū ete mama'ea jane iapo re jane mogyi nakwaparimū ete rūi

ojeipyri jane manũ re. ⁹Mama'e esagea etee siapo jarejemogyau 'jau. Mama'e esage apo awi jane poire'emamũ nipo Janeruwarete 'ga mama'e esagea muri janee anure, wemifutara 'ara rupi. ¹⁰A'eramũ ki pẽẽ mama'e esagea etee iapou 'gã nupe najuejue etee futat. A'ere pẽẽ Jejui 'ga rerowiaaramũ 'gã nupe mama'e esage apou a'jea futat 'ga ree pejejemogypygyga resaukaawamũ 'gã nupe.

Oje'ega 'ga imonou 'gã nupe, 'gã futaa

¹¹Awamũ je ka'arana kwasiaawa pygyi tepou. Sã'ã jeremikwasiarera ruwiiua.

¹²Tamueapyo pẽẽ mama'e are 'jau. 'Gã amũ afuweramũ judeu 'gã maku'i are etee. "Kristu 'ga manũ mome'u are judeu 'gã jane rereko tyweretei. A'eramũ jane judeuramũ jarejemojewag are etee 'gã mu'jau. Ee 'gã mu'e re nipo judeu 'gã poiri jane rereko tywer awi", 'jau nipo 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã pẽ mu'jau judeu 'gã nemiapofer are. "Pejemojewagukat 'ga amũ upe pejee Jarejuwarete 'ga muorypawamũ", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. A'ere nanarũi jane 'ga muorywi. Jejui Kristu 'ga amanũ janetywera moiawamũ rakue. 'Ga jane erowiaramũ te Janeruwarete 'ga 'i janee: "Jera'yra 'ga perowiat. A'eramũ pẽẽ pejejesageramũ jee", 'jau 'ga janee. ¹³Imojewagipyrrera 'gã miamũ nue-nupawi Moisesi 'ga je'egera. A'etee 'gã pẽ mu'e ekoete pejemojewagukar are. "Ore te 'ã aramu'e 'gã, sa'e etee 'jau", e'i futatee te 'gã pẽ nupe, judeue'emamũ pẽ mu'jau ekoete judeuramũ ore remiapofer are. "Ore te 'ã oromojewagukat 'gã orojemiapou, sa'e te 'jau", e'i te ojerowiaraipe ojee. ¹⁴A'ere je naani. Jejui Kristu 'ga ree etee te je jerowiari. 'Ypeywar are 'ga manũ janetywera moiawamũ rakue. Aipo are je jerowiari tekou. 'Ga rerowiar ire je poiri 'ga rerowiare'ema 'gã nemifutar awi ikue. Nafutari futari je 'gã nemiapoa. 'Gã nanẽ jeremifutara futare'ema nũ. ¹⁵Janeruwarete 'ga namã'ẽi janejewag are. Imojewagipyrreramũ ore, imojewagipyre'emamũ pẽẽ. Mĩmeramũ jane jareju'-jaju'jawe etee futat 'ga upe. Jejui Kristu 'ga ree ojemogypygy ma'eramũ etee te 'ga 'i janee: "Pẽnesage jee", 'jau 'ga janee. Jejui Kristu 'ga ree jarejemogy-pygy ire jane poiri futari jarejemifutar imũ mama'e apo awi. Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imũ etee futat jane mama'e apo. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe. ¹⁶U'agesage remifutar imũ mama'e apoara 'gã Janeruwarete 'ga omopy'ata'wa imogyau. 'Gã nee 'ga jemuaẽmi. Aipo 'gã etee Janeruwarete 'ga remiayuwaretea.

¹⁷Tejereko tywera 'gã nupe je 'i: Au'je je rereko tywer ire. Jejui Kristu 'ga futat jejararetea. Sã'ã jeaiwa. Jejui Kristu 'ga mome'u are 'gã je nupãnupãu. A'eramũ je 'ga ree tenupãawera porera rerekou, 'jau je 'gã nupe.

¹⁸Pẽẽ 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ nanẽ pẽẽ jerenyra 'jawe nũ. A'eramũ je Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pẽ nerekoa futaa, 'jau je. Kweramũ ete jeremimome'ua.

Efesu

Paulo 'ga awau akou Efesu pe rakue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'ga imul'jau Jarejuwarete 'ga ree. (Atos 19) Mukūi kwara magwaw ire Paulo 'ga oi pe awi nū. A'ere 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe rakue. Moromunepawa pype 'ga 'ūina Jejui 'ga mome'u are. A'eramū Janeruwarete 'ga, peu 'ga renamū, ka'arana kwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

1 ¹ Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou pē nupe. Je Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga je monoi kwe pewaramū pē nupe. A'eramū je ka'arana kwasiaa tekou imonou Efesu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Pēē 'ā pejemujat Jejui Kristu 'ga ree rail'i. A'eramū pēē 'ga rerowiaa etee te pejemogyau. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea nū. Afutat je 'gā jejuka esagea pē nee. Afutat je 'gā pē mopy'ata'waa pē mogyau.

Kristu 'ga mama'e esage apou janee

³ Simuoryp Jarejuwarete 'ga jarejeupe 'ga remiapofer are 'jau. 'Ga 'ā Jejui Kristu 'ga Ruwaretea, Janejararete 'ga Ruwaretea futat 'ga. Iporiay'i 'ga 'ūina jane ree. Jane resaka'i 'ga jane rerekou. Mama'e esagea etee 'ga iapou 'ūina au'jeteramū janee. 'Ga ra'yrarete 'ga Kristu 'ga ree jane jarejemujaa. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Ywag ipe 'ga rekoī. A'eramū 'ga pe awi futat mama'e esage apou 'ūina janee.

⁴ Ymā we te 'ga 'ā jane mū'ēi wemiayuwamū rakue. Ywy apoe'ēwe futat 'ga jane mū'jāu wemiayuwamū Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū. “Tamū'ē 'gā tejemiayuwamū 'jau. Tomoit 'gā tywera 'gā nui 'jau. A'eramū 'gā ajemogyau esage je upe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁵ 'Ga oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ga a'eramū jane mogyau wa'yramū. A'eramū 'ga 'jau ojeupe rakue: “Teja'yrarete 'ga, Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā tamogy teja'yramū 'jau. Tejemifutar imū etee futat 'gā mogyau teja'yramū. Teja'yramū 'gā mogya je maku'iu 'gā nee”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁶ Ajemuaēm 'ga jane ree. A'eramū 'ga wa'yrarete 'ga mua janee. 'Ga remifutara agawewi 'ga ra'yra 'ga. A'etea 'ga 'ga amut janee. A'eramū 'ga wa'yrarete 'ga rerowiaaramū jane mogyau wemiayuwamū. Niapoi agawewi futat ako jane mama'e esagea 'ga upe ikue. A'ete ako 'ga ajemuaēm jane ree ikue. Wa'yra 'ga jane erowiamū 'ga jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga muorypa ee.

⁷ Ymā 'ā Kristu 'ga manūi 'ypepywar are janetywera mepyawamū rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, wa'yrarete 'ga manū are.

A'eramū futat 'ga wea'aru'jawe'emamū janetywer are. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Mama'e esagea 'ga iapou janee. ⁸'Ga remiapoa esage futat. Na'gā nemiapo 'jawe rūi 'ga iapoi. ⁹⁻¹⁰U'akwaaw imū etee futat 'ga mama'e apoi. “Anure nipo je Kristu 'ga rerowiaara 'gā mogyau majepe 'ywe-teewara 'jawe. Ywag ipe ajemogy ma'e 'gā, ywy pe ajemogy ma'e 'gā. Mīmera 'gā nipo je amogy majepe 'ywe-teewara 'jawe”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo u'eawer are 'ga jane mueapyou. A'ere 'ga janepy 'gā namueapyou aipoa mama'e are rakue. A'ere 'ga 'awamū jane mueapyou ee.

¹¹Janeruwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'ea ojeapou. Wemifutar imū etee futat 'ga jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū. Omurypa-ramū 'ga jane mogyi. Wemifutar imū etee futat 'ga jane mū'jāu Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū. Ywy apoe'ēwe futat 'ga 'jau ojeupe etee futat rakue: “Gā amū tamū'ē tejemiayuwamū 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ¹²A'eramū ore, Kristu 'ga rerowiaar ppyramū ore Jarejuwarete 'ga muorypa ee: “Ene te 'ā eneresage oree, ki Ku'jyp. Ymā te 'ā ore mū'ē ape ore mogyau ejemiayuwamū rakue”, 'jau ore 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹³A'eramū 'ā pēē nanē 'awamū Kristu 'ga rerowiaa rai'i. “Jejui Kristu 'ga 'ā amanū janetywera mepya 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga werowiaaramū janetywera moia jane wi” 'e renupa ppy we pēē 'ā 'ga rerowiaa rai'i. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Teja'y-rarete 'ga rerowiaara 'gā nupe Te'agesagea tomono”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga u'eawer imū etee futat U'agesage monou pē nupe. Sā'ā jane jare-jera kwasiara jarekaraemā are. A'eramū 'ā jane jarekaraemā kwaapa. Nan tee Janeruwarete 'ga U'agesage monoi wemiayuwa 'gā nupe. A'eramū 'ga wemiayuwamū jane kwaapa. “'Agamū jeremiayuwa 'ga. Sā'ā 'ga Je'agesage rerekoa”, 'jau nipo 'ga pē nesag ire. ¹⁴U'eawer imū 'ga U'agesage mua janee. A'eramū jane a'eramū jarejemogypyka jarejemogyau jarejeupe 'ga 'eawer are. “Anure nipo je teja'yramū mama'e monoi pē nupe” 'e are nanē jane jare-jemogypyka jarejemogyau. 'Ga janetywera omoit jane wi. A'eramū nipo 'ga anure 'ua janee, jane rerawau ojeypyri. Ojeypyri jane oramū 'ga wemim'igatu-fera mua janee. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee.

Efesu pewara 'gā nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

¹⁵⁻¹⁶A'ere je Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. 'Gā amū 'ua pē mome'wau jee: “Efesu pewara 'gā Jejui 'ga werowiat tāmējē ajemogyau. Jejui 'ga 'ā jane-jararetea, e'i 'gā ajemogyau”, 'jau 'gā 'ua pē mome'wau jee. “Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee 'gā oporomutaramū. Ojejuka esage pāwē pāwē 'gā 'gā nee”, 'jau 'gā 'ua pē mome'wau jee. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. “Au'jete Jejui 'ga ererowiarukat Efesu pewara 'gā amū nupe”, 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pē nee. Teojere'emamū futat je 'ga muorypa pē nee. 'Ga upe teje'ega monoaw ipe je pē nee nanē teje'ega monou 'ga upe jepi. ¹⁷Jarejarete 'ga Ruwarete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga Ruwarete 'ga upe teje'ega monou tekou pē nee. 'Ga etee 'ā esage ma'ea. 'Ga upe je 'jau: “E'agesagea ako ene imonou 'gā nupe ai'i, ki Ku'jyp. A'eramū ene 'gā mu'akwaapa mama'e apo are E'agesage pyu. Ejekwaapa katu katuukaa nanē 'gā nupe nū”, 'jau je tekou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹⁸“Emueapyoukat 'gā ejemaporam are”, 'jau je 'ga upe pē nee. 'Ga te 'ā pē pyrū pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū nipo

'ga anure pē nerawau ywag ipe pē mogyau ojepyri. A'ea ki peapesak pejeje-mogyau. Ojepyri jane reroo re nipo 'ga wemim̃yigatufera mua wemiayuwamū janee, kwaiwete. Aipo are 'ga pē mueapyoukara je afutat. ¹⁹“Emueapyoukat 'gā epājē are nanē nū”, 'jau nanē je 'ga upe pē nee nū. Pājēretea te 'ā 'ga. A'eramū 'ga opājē mua werowiaaramū janee, wemifutar imū mama'e apo are jane poawamū. ²⁰Wa'yarete 'ga, Kristu 'ga manū re 'ga 'ā 'ga moferapa ete raili nū. 'Ga ra'yra 'ga moferapawera futat 'ga pājēretea wesaukat janee. A'eramū jane “pājēretea 'ga” 'e kwaapa. A'eramū 'ā 'ga a'ea opājēa futat imua janee. Kristu 'ga moferaw ire 'ga 'ga rerawau ywag ipe ojepyri. A'eramū 'ga 'ga m̃yina peu futat 'ga muapygukaa ajakwatawa katy. “Je 'jawe futat ene. Amogo je ene 'wyriaramū teje'jawe. A'eramū ene ejua eapyka 'au, jejakwatawa katy”, 'jau 'ga Kristu 'ga upe 'ga moferaw ire. ²¹A'eramū Kristu 'ga 'ūina 'wyriarareteramū janee. Nokoi futari 'ga amū 'ga 'jawe. Ywagipewara 'gā 'wyriara 'gā miamū nokoa'uweri 'ga 'jawe. 'Ga te 'ā pājēretea amumera 'gā apyraapa. 'Awamū ako ma'e 'gā apyraapa. Anure ako ma'e 'gā 'ga iapyraapa nanē nū. ²²Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mogou 'wyriarareteramū ywagipewara upe, ywy pewara upe 'jau. 'Ga Kristu 'ga mogou mama'e jarareteramū. “Amogo je ene jarejerowiaara 'gā 'wyriaramū”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe. ²³Sā'ā aeakaga rena 'wyriaramū aerete upe. Nan tee futat Kristu 'ga reni 'wyriarareteramū werowiaaramū janee. Wakaga tywe'emamū ae nuapoa'uweri mama'ea. Aeakaga'ema mama'ea nuapoa'uweri. Aeakaga nanē nuapoa'uweri mama'ea aerete tywe'emamū nū. Nan tee futat Kristu 'ga werowiaaramū jane rereko. Werowiaaramū 'ga mama'e apoukari janee. Najarejetee rūi mama'ea siaipo. 'Ga retee futat jane mama'e apoi.

'Awamū jane Kristu 'ga rerowiari

2 ¹Ymā te nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. Na'ga remia-yuwa rūi pēē nakue. Mama'e tywera etee futat pēē iapou rakue. A'eramū pēē pejejemogyau amanū ma'efera 'jawe Jarejuwarete 'ga upe rakue. ²Mama'e tywera 'ā pēē iapou 'ga rerowiare'ema 'gā pyri rakue. Mama'eukwaawa 'wyriara je'ega etee futat 'ā pēē enupa pejejemogyau rakue. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā mama'eukwaawa 'wyriara remia-yuwa futat. Mama'eukwaawa 'wyriara oje'ega omono 'gā akaga pype. A'eramū 'gā mama'e tywera apou. ³Jane nanē ako najuejue etee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupare'emamū sajemogy ikue. Jarejemifutar imū etee futat ako jane nanē mama'e apou ikue nū. A'eramū ako Janeruwarete 'ga mara'neramū janeremiapo tywer are ikue. “Gā nemiapo tywer are je 'gā nereko tyweretei”, 'jau ako 'ga janee ikue.

⁴A'ere 'ā Janeruwarete 'ga poromutaramū nanimenime jane ree. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. ⁵Ymā jane nienuwi futari 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā jane jarejemogyau amanū ma'e 'jawe 'ga upe. A'ere 'ga Jejui 'ga jane erowiaramū jane mogyi ojepyri ajemogy ma'eramamū. Janeruwarete 'ga ajemuaēm etee futat jane ree rakue. A'eramū 'ga jane ree ajemuaēmawer ipe te futat jane katu'oka. Wemifutar imū etee futat 'ga jane katu'oka. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga mama'e esagea ete wapo janee, jane katu'oka. ⁶Kristu 'ga rerowiare'emamū jane jemogyi amanū ma'e 'jawe Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'ga Kristu 'ga jane erowiaramū jane mogyi

imanūe'ema 'jawe. Sā'ā 'ga Kristu 'ga moferawa, 'ga manū re rakue. Nan tee futat 'ga jane mogyi 'ga rerowiarāmū. 'Ga moferaw ire 'ga Kristu 'ga mojeupia imonou ywag ipe ojepyri 'ga muapygukaa 'ga mogou 'wyriaramū ojepyri. Nan tee futat 'ga Kristu 'ga jane erowiarāmū jane mogyau 'wyriaramū Kristu 'ga pyri, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire. ⁷Aipoa futat jane ree 'ga jemuaēma kwaawukaa janee. A'eramū nipo ywag ipe jane rekoramū jane resakara 'gā 'jau: “Kuu. Ku'jywa 'ga a'jea futat ajemuaēm 'gā nee ra'e”, 'jau nipo 'gā jane resag ire. Jejui Kristu 'ga 'ā iporomutat jane ree. A'eramū 'ga amanūmū janetywera mepyau. 'Ga 'jawe etee futat 'ga Ruwarete 'ga nanē oporomutaramū jane ree nū. Ma'eramū 'ā 'ga wa'yra 'ga muri 'au ijukaukaa janee. Jane ree oporomutare'em ire amunipo 'ā 'ga wa'yra 'ga namura'uweri ijukaukaa jane katu'okawamū rakue.

⁸A'ere 'ā 'ga jemuaēmi te jane ree. A'eramū 'ga jane katu'oka, Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū. Niapoi agawewi futat 'ā jane mama'e esagea 'ga upe rakue. A'etea 'ā 'ga ajemuaēm jane ree, jane katu'oka. 'Ga futat Kristu 'ga rerowiarukaa janee. ⁹Napēnemiapofera mepyawamū rūi 'ga pē katu'ogi. A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee 'ga rerowiaaramū ne. ¹⁰Janeruwarete 'ga 'ā jane katu'oka. A'eramū jane 'awamū jarejemujaa Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga jane momyauu mama'e esage apoukaa janee. “Teja'yra 'ga rerowiarāmū je mama'e esage apoukaa 'gā nupe. Mama'e esagea etee futat peapo jeremifutar imū. Pejejujukau esage pejejee, mama'ea pēē iapou pejejaupe, ta'e 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga janee rakue, jane katu'oge'emawe rakue.

Majepei 'yweteewara 'jawe jane jemogyi

¹¹Pēē 'ā judeue'emamū. A'eramū ore judeuramū 'jau pē nupe: “Ore 'ā judeuramū ijewak ma'eramū arajemogyau. A'eramū 'ā judeue'ema 'gā ojewage'emamū”, 'jau ako ore judeuramū pē nupe ikue. Aipo 'jau ako ore orojewag are ikue. NaJaneruwarete 'ga rūi ore mojewaka. Ore etee futat orojomojewaka. A'etea ore 'jau orojeupe: Ore 'ā ijewak ma'eramū arajemogy. Pēnea'ar iki judeue'emamū ymā pejejemogyawer are. ¹²Ymā 'ā pēē Kristu 'ga kwaape'ema futat rakue. NaJarejuwarete 'ga remiayuwamū rūi 'ā pēē nakue. Najudeue'emamū pē nupe ra'ne rūi te 'ā Janeruwarete 'ga je'egi rakue. Judeuramū ore ra'ne te 'ā 'ga je'egi rakue. “Tajekuka esage pē nee 'jau”, 'jau 'ga 'ā judeuramū oreypy 'gā nupe rakue. Wemiayuwamū oreypy 'gā jemogyramū 'ga aipo 'jau 'gā nupe rakue. A'eramū 'ā 'ga pēypy 'gā mogyawe'em wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ā 'ga aipo 'jawe'em pēypy 'gā nupe rakue. NaJaneruwarete 'ga remiayuw pyramū rūi pēē nakue. A'eramū 'ā pēē 'ga pyri pejeo rapesa-ke'ema rakue.

¹³A'ere 'ā pēē 'awamū Jejui Kristu 'ga perowiat pejejemogyau. Ymā te neperowiari futari Jarejuwarete 'ga pejejemogyau rakue. A'eramū pēē pejejemogyau muku 'ga wi ako ma'e 'jawe rakue. A'eramū ako Jejui 'ga amanūmū, owy reko'wogukaa 'gā nupe jane wi janetywera pireitawamū ai'i, ae katu'okawamū ai'i. A'eramū pēē nanē pejejemogyau Kristu 'ga rerowiaaramū, pejejemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. 'Ga rerowiarāmū pēē pejejemujaa 'ga ree. A'eramū pēē pejejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri ako ma'eramū 'awamū. ¹⁴Kristu 'ga futat 'ā judeuramū ore mota'wa judeue'emamū pē nupe. Ymā ako jane namajepei 'yweteewara 'jawe rūi jane jemogyi ikue. Judeuramū ako

ore oroporomutare'emamũ judeue'emamũ pẽ nee ikue. Judeue'emamũ nanẽ ako pẽẽ pejeporomutare'emamũ judeuramũ ore ree ikue. A'ere ako Kristu 'ga manũaw ipe futat jarejuee jane poromutare'ema teepawamũ ai'i. A'eramũ jane 'awamũ jarejemogyau majepei 'yweteewara 'jawewaramũ. ¹⁵ Judeuramũ ore ako aramara'neramũ judeue'emamũ pẽ nee ikue. Judeuramũ ako ore Moisesi 'ga je'ega renupa ikue. A'ere ako pẽẽ nepeenuwi futari Moisesi 'ga je'egera ikue. A'eramũ ore ako aramara'neramũ pẽ nee ikue. A'ere Kristu 'ga 'i janee rai'i: "NaMoisesi 'ga je'egera renuw are ruii Janeruwarete 'ga petywera pe'ai pẽ nui. 'Ypeywar are temanũmũ te je petywera mepyi. A'eramũ futat 'awamũ Janeruwarete 'ga petywera pe'au pẽ nui, je rerowiarãmũ etee futat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramũ 'ga werowiaaramũ jane mujaa ojee. A'eramũ jane 'ga rerowiaaramũ majepei 'yweteewara 'jawe futat. Nan 'ga jane mota'waukari jarejaupe. ¹⁶ 'Ypeywar are amanũmũ te Kristu 'ga jane mamara'nepawukari jarejuee. Amanũmũ 'ga werowiarãmũ jane mogyau majepei 'yweteewara 'jawe. A'eramũ 'ga jane mota'wau 'Uwarete 'ga upe. ¹⁷ Ore judeuramũ orok-waa'wi futat 'ga je'ega rakue numiamũ. A'eramũ ore mukuuli etee ajemogy ma'e 'jawe arajemogyau 'ga wi rakue. A'ere 'ã pẽẽ judeue'emamũ nepekwaaw-i'i futari 'ga rakue. A'eramũ pẽẽ mukumuku 'ga wi ajemogy ma'e 'jawe rakue. Kristu 'ga 'ã 'ua morogyta esage mome'wau janee najuejue etee futat. "Tejerowiaara 'gã je amota'wa Tejuwarete 'ga upe" 'ea poromũ morogyta esagea judeue'emamũ pẽ nupe, judeuramũ ore 'jau. Mĩnamũ 'ga imome'wau janee. ¹⁸ A'ere 'ã amanũ re Kristu 'ga jane mota'wai 'Uwarete 'ga upe. A'eramũ jane 'ga rerowiaaramũ jareje'ega monoarũmũ Jarejuwarete 'ga upe. Werowiaaramũ 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage mua janee najuejue etee futat. A'eramũ jane 'ga 'Agesage retee futat jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁹ A'eramũ 'ã pẽẽ 'awamũ judeue'emamũ nanẽ pejejemogyau 'ga remia-yuwamũ nũ judeuramũ ore 'jawe. A'eramũ pẽẽ natapy'jyamũ etee 'jawe ruii pejejemogyau ore 'awamũ. 'Awamũ 'ã pẽẽ Jarejuwarete 'ga rerowiaa rai'i. A'eramũ pẽẽ 'awamũ 'ga ra'yra 'jawe futat pejejemogyau judeuramũ ore 'jawe. A'eramũ pẽẽ 'awamũ pejejemogyau orepytunamũ futat.

²⁰⁻²² 'Ogarete 'jawe futat jane jarejemogyau. Sã'ã 'oga apoara 'gã tupaa'mywa mowywyrã ra'ne. A'ere 'ã 'gã tupaa'mywarete mĩyina jupe. A'ere 'gã eikwaryta monou. A'ere 'ã 'gã iapyryta nuga jupe. A'ere 'ã 'ga ikaga nuga jupe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerowiaaramũ jane mogymogyau wemifutaaw ipe etee futat. Oje'ega mome'warera 'gã na'ne 'ga imogyau. A'ere 'ga Jejui Kristu 'ga remimonoferamũ ore mogyau. A'ere 'ga Kristu 'ga ree ojemujat ma'eferamũ nanẽ pẽ monou imajatykau amumeramũ ore ree. Wemifutaaw ipe etee futat 'ga Kristu 'ga rerowiaaramũ jane mogymogyau. Sã'ã tupaa'mywaretea 'oga koga. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga rekoi janerekwarareteramũ. A'eramũ 'ga rerowiaaramũ jane jarejemogypyka 'ga ree jarejemogyau. Ymã Janeruwarete 'ga akou omogytaaw ipe ete rakue. A'ere 'ga 'awamũ 'ga rekoi jane pype U'agesageu.

Judeue'ema 'gã nupe Jejui 'ga mome'uawet

3 ¹ Janeruwarete 'ga jane mogy majepei 'yweteewara 'jawe. A'eramũ 'ã je Pauloramũ je teporomutaramũ judeue'emamũ pẽ nee, teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe nanẽ pẽ nee nũ.

Moromunepawa pype ako 'gā je munewi je mýina ai'i, Jejui Kristu 'ga mome'u are ai'i. 'Gā amū je munewi je mýina judeue'emamū pē nupe je Jejui Kristu 'ga mome'u are. "Judeue'ema 'gā nanē Kristu 'ga okatu'ok, werowia-ramū", 'Jau je tekou ai'i. A'eramū judeu 'gā amū amara'neramū je ree aipo je 'e je rekoramū. A'eramū 'gā je munepa je mýina moromunepawa pype.

²Ymā we futat te ako Janeruwarete 'ga je pyyrūi je mogou Jejui 'ga mome'-waramū judeue'emamū pē nupe ikue. Iporomutat 'ga pē nee. Ma'eramū 'ā 'ga je monoi Jejui 'ga mome'waukaa pē nupe. Aipoa pekwaap pejemogyau. ³⁻⁶Ymā we futat te ako Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: "Anure nipo je judeue'ema 'gā nanē imogyi teja'yramū, judeu 'gā neewe. Teja'yrarete 'ga rerowiarāmū nipo je 'gā mogyau tejemiayuwamū judeu 'gā neewe", 'Jau 'ga ojeupe rakue. "Judeu 'gā nee je jejuka esagei te'eawer imū etee futat. A'eramū je anure judeue'ema 'gā nee nanē tejejukau esage te'eawer imū etee futat nū", 'Jau 'ga ojeupe rakue. "Anure nipo je teja'yrarete 'ga, Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā muri 'au ywag ipe 'gā mogyau tejeypyri futat. Judeu 'gā, judeue'-ema 'gā. Mīmera 'gā nipo je imua 'au teja'yrarete 'ga rerowiarāmū", 'Jau 'ga ojeupe rakue. Ymā 'ga namueapyoi 'gā u'eawer are rakue. A'ere 'awamū 'ga 'Agesagea 'ga upe oporowyky ma'eramū ore mueapyoi 'ga 'eawer are. Jejui Kristu 'ga remimono pyyferamū ore, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'-wara 'gā. Mīmeramū 'ga 'Agesagea ore mueapyoi ee. Je nanē nū. Janeruwarete 'ga je mueapyou u'eawer are. Aipo are je ka'arana kwasiari tekou. Jeremikwasiarera ka'arana mogyta re nipo pe'je pejejaupe: "Paulo 'ga eapyo futat Jarejuwarete 'ga remifutar are rakue", 'Jau nipo pēē pejejaupe. "Kristu 'ga rerowiaaramū najuejue etee futat Janeruwarete 'ga jane mogy wemiayuwamū. Ymā ako Janeruwarete 'ga nomome'ui aipoa 'gā nupe rakue. A'ere 'awamū 'ga imome'ui Paulo 'ga upe", 'Jau nipo pēē pejejaupe, jeremikwasia-rera mogyta re.

⁷Janeruwarete 'ga je mogo ojeupe oporowyky ma'eramū. "Ekwap jera'yra 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe", 'Jau 'ga jee ikue. Janeruwarete 'ga iporomutat je ree. A'eramū 'ga je moporowykyaukaa ojeupe. Opājē mū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. ⁸Najea'wyri agawewi je ikue. "Kristu 'ga remiayuwamū sipo je rekoī", na'etei je ikue. 'Ga remiayuwa 'gā juejue kūima'eeteeteramū. A'ere noko je ako tywe'ri ma'e 'Jawe etee jepi. A'etea Janeruwarete 'ga esage jee. Je mogou 'ga Kristu 'ga mome'waramū judeue'-emamū pē nupe ikue. "Ekwap Jera'yrarete 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe", 'Jau 'ga jee ikue. "Jejui Kristu 'ga 'ā esage ma'ea. A'ere 'ā nepēneapypawa'uweri futari pejejee 'ga jemuaēmawer are. Mama'e esage are etee futat 'ga paruapoweramū pē nupe, ere ki 'gā nupe", 'Jau 'ga jee ikue. ⁹Mama'e apo ppy we 'ā Janeruwarete 'ga namueapyoi aepy 'gā wemiaporam are rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga 'i jee: "Awamū enereapyo jeremiapo are. Jeporokatu'o-giwet je najuejue etee futat pē nee. Judeuramū, judeue'emamū. Mīmeramū pē nee je porokatu'ogiweramū te'yina pē nee", 'Jau 'ga jee ikue. "A'eramū ene 'gā mueapyou jeremifutar are", 'Jau 'ga jee ikue. A'eferupi tee 'ā je rekoī teatau teporogytau 'gā nupe najuejue etee futat. "Judeue'emamū pē nee nanē 'ā Janeruwarete 'ga oporokatu'ogiweramū pē nee", 'Jau je 'gā nupe. ¹⁰⁻¹¹Jarejuwarete 'ga remikatu'ogeramū jane resakawe nipo ywagipewara 'gā 'wy-riara 'gā nanē weapyoramū Janeruwarete 'ga ree. "Kuu. I'akwaapap 'ga",

'Jau nipo 'gā Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane resakawe. “Gā tywera moir ire nipo Ku'jywa 'ga ywy pewaramū mogyau wemiayuwamū. Judeue'ema 'gā ako niporomutari agawewi judeu 'gā nee ikue. A'etea Jejui Kristu 'ga 'gā erowiaaramū, Ku'jywa 'ga judeu 'gā mogyau wemiayuwamū, judeue'ema 'gā neewe”, 'Jau nipo ywagipewara 'gā Jejui 'ga rerowiaaramū jane resakawe. Ywy apoe'ēwe Janeruwarete 'ga 'Jau ojeupe rakue: “Ae 'gā pa je aapo tejemaiyuwamū kwy”, 'Jau 'ga ojeupe rakue. A'ere 'ā aeypy 'gā jemotyweri etee 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'agamū Janejararete 'ga Jejui Kristu 'ga mua 'au ywy pe janetywera mepyawamū janee rakue. A'eramū 'ga 'ga mogou janejarareteramū janee. ¹² A'eramū 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. 'Ga rerowiaaramū jane jarejemujaa 'ga ree. A'eramū jane a'eramū jarejenosōue'em jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹³ A'eramū je 'Jau pē nupe: Pē'arasig kasi je ree ne. Judeue'emamū pē nupe Jejui 'ga mome'u are 'gā je munewi moromunepawa pype agawewi. A'etea kasi pē'arasig je rereko tywer are ne. Je rereko tywera resakawe nipo tekotee 'gā 'i ajaupe: “Paulo 'ga ajemuaēm Efesu pewara 'gā nee ra'e. Sā'ā 'ga jereko tywerukara 'gā nee Jejui Kristu 'ga mome'u are”, 'Jau nipo 'gā ajaupe je ree. A'eramū ki pēē pejeku'iramū pejemoggyau ee.

'Gā nee Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monoawet

¹⁴ Jarejuwarete 'ga remifutar are tejea'aramū je teapyka tejenupy'āu teje'ega monou 'ga upe pē nee. ¹⁵ Ku'jywa 'ga upe jane 'ga rerowiaaramū najuejue etee futat 'Jau, “Janeruwarete 'ga”, 'Jau jane 'ga upe. Ywag ipe ajemogy ma'e 'gā, ywy pe ajemogy ma'eramū jane 'Jau. Najuejue etee futat jane “Janeruwarete 'ga”, 'Jau jane 'ga upe. 'Ga upe je teje'ega monoi pē nee te'yina. ¹⁶ “Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp. Ene te 'ā pājērete. A'eramū je 'Jau enee: E'agesagea ako ene imonou Efesu pewara 'gā nupe ai'i. A'eramū ene 'gā mopājēu E'agesage pyu, ki Ku'jyp, 'Jau je enee 'gā nee”, 'Jau je 'ga upe. “E'agesage pyu ejerowiarukaa etee te ekou 'gā nupe, 'gā mojemogypygyukaa ejee”, 'Jau je 'ga upe pē nee. 'Ga rerowiaarareteramū nipo pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. Pejejeupe mama'eay jesaukar ire miamū nipo pejepoire'ema futat 'ga wi. 'Ga 'Agesageu pejemogypygyg ire nipo pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi mama'eay jesaukar ire miamū. Pejejeupe imur ire nipo pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ¹⁷ “Afutat je Kristu 'ga rekoa 'gā pyri”, 'Jau je 'ga upe pē nee. “Werowiaaramū Kristu 'ga rekoi 'gā pyri. Aipoa je afutat”, 'Jau je 'ga upe pē nee. “Emoporomutarukat 'gā ejee. Ajuee nanē 'gā moporomutarukaa nū. Ajuee oporomutamū nipo 'gā mama'e esagea etee iapoi ajaupe. Ejee 'gā moporomutarukamū nipo 'gā mama'e esagea etee iapou ene upe”, 'Jau je 'ga upe pē nee. ¹⁸ “Emueapyo 'gā 'gā nee eporomutar are”, a'e je 'ga upe pē nee. “Ejemaiyuwamū najuejue etee futat emueapyo 'gā ee”, 'Jau je 'ga upe pē nee. Kristu 'ga iporomutat pē nee a'jea futat. A'ere 'ā nepēneapyo katui we 'ga pejefutar are. A'eramū je 'Jau Jarejuwarete 'ga upe pē nee: “Emueapyo 'gā ee”, 'Jau je 'ga upe pē nee. ¹⁹ Afutat je pēē ikwaawa, “Kristu 'ga iporomutat jane ree a'jea futat” 'e are pēneapyoa. Janereapyopawa'uweri agawewi jane 'ga jarefutar are. A'etea je ee pēneapyo'ia afutat. A'eramū je 'Jau Ku'jywa 'ga upe: “Emueapyo 'gā ejee, 'gā nee eporomutar are”, 'Jau je 'ga upe pē nee. “Ojee eneporomutar are weapyo re, nipo 'gā jemogyi ene 'Jawe”, 'Jau je 'ga upe pē nee.

²⁰Nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mama'e mü. "Aga 'ga nuapoi", na'jawi futari 'ga upe. Aye'emetee futat 'ga mama'e apoi. Aerefetee upe te mama'e apo rayramü rêwêjêmî. A'ere Ku'jywa 'ga upe naayi futari mama'e apoa. "Mama'e esagea eapo jee", ojeupe jane 'eramü 'ga mama'e esage apou janee, ojeupe janeremienüiwera apyraapa. Naeapyoi futari ae 'ga remiaporam are. 'Ga te okwaap ae rerekoa. A'ere 'ga iapoi futari janee. U'agesagea 'ga imua janee, ojeupe mama'e apoukaawamü. A'eramü 'ga U'agesageu futat mama'e apou janee. ²¹A'eramü ki Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramü jane Ku'jywa 'ga muorypa jareojere'emamü, jarejeupe 'ga remiapofer are. Jejui 'ga rerowiaaramü jane najuejue etee futat 'ga muorypa jareojere'emamü, 'jau je pë nupe.

Majepei 'yweteewara 'jawe jane jemogyi

4 ¹Moromunepawa pype 'gã je munewi Jejui 'ga mome'u are. A'eramü je 'jau pë nupe: Janeruwarete 'ga 'ã wa'ya 'ga mua 'au ywy pe janetywera moiawamü rakue. A'eramü pëe pejemogyau esage 'ga upe, 'jau je pë nupe. Ymã te 'ã 'ga pë pyyrüi wemiayuwamü rakue, wemifutar imü mama'e apoaramü rakue. A'eramü ki pëe pejemogyau esage 'ga upe. 'Ga remifutar imü etee futat pejemogyau 'ga upe. ²Pejerowiarap kasi pejee te ne. Pëpota'wa pãwë ki pejee. Pejejaite'ema pejee. Pejemara'ne'emamü nanë pejee nû. Pejee pëmara'ne'ema pejee pëporomutara resaukaa. ³Janeruwarete 'ga 'Agesagea pë mogy majepei 'yweteewara 'jawe. A'eramü ki pëe pejepota'waramü pejemogyau pejee. Mama'e tywera kasi peapo pejejaupe ne. ⁴Kristu 'ga rerowiaaramü jane najuejue etee futat jane jemogyi majepei 'yweteewara 'jawe. Majepei tee futat 'ga 'Agesagea. Werowiaaramü 'ga jane rerawau najuejue etee futat 'Uwarete 'ga pyri ojeupi anure. Poromü 'ga ree jane jemogypykawa 'ga rerowiaaramü. ⁵Majepei tee Janejararete 'ga. 'Ga ree etee futat jane jarejemogypyka jarejemogyau. 'Ga rerowiaaramü etee jane jarejepymiaukaa 'y pe 'ga amü upe. "Jejui Kristu 'ga je arowiat. 'Ga futat jetywera moia je wi. A'eramü je 'awamü mama'e esagea etee iapou 'ga upe", 'jau jane najuejue etee 'ga rerowiaaramü jarejepymiaukaa 'y pe 'ga amü upe. ⁶Majepei tee futat Janeruwarete 'ga. 'Ga futat jane apou najuejue etee futat rakue. A'eramü 'ga Janejararetea. A'eramü jane apoarera 'ga etee futat jane mogywarü wemifutara mama'e apoaramü. Jane pype futat 'ga rekoï U'agesagea pyu.

⁷'Ga 'Agesagea Kristu 'ga imua werowiaaramü janee najuejue etee futat. Ojeupe mama'e esage apoukaawamü 'ga imua janee. Opãjêa 'ga imua janee ojeupe jane moporowykaukaa wemifutar imü etee futat. ⁸Ymã 'ga amü ka'arana kwasiani ee rakue:

"Ojee iporomutare'ema 'gã 'arimü nipo Kristu 'ga okwapa.

A'eramü nipo 'ga 'gã faa 'gã nerawau 'gã nerojeupia ywag ipe.

Nipojeupawi 'gã 'awamü 'e resaukaawamü 'ga 'gã nerawau.

Aipo rupi we futat nipo 'ga mama'e esage mua ywy pewaramü janee",

'jau 'ga amü ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁹⁻¹⁰Ywy pe 'ga 'ua janee kunumiakyramü rakue. A'ere 'ga 'ã waranuw ire ojejukaukaa 'gã nupe rakue. A'ere 'ga oferapa awau ojeupia ywag ipe nû, 'Uwarete 'ga pyri nû. A'eramü 'ga 'awamü akou Janejarareteramü futat janee.

Ywy pewaramū Janejarareteramū, ywag ipewara 'gā Jarareteramū. Mīme-ramū 'ga rekoi Janejarareteramū janee.

¹¹ 'Ga etee futat mama'e esage mua janee ywy pewaramū. 'Ga futat U'age-sage mua janee, ojeupe mama'e esage apoukaawamū. Jane mū upe 'ga 'jau: "Te'agesagea je omono pē nupe. A'eramū pēē pejewau je mome'wau kwe pe tekotee 'gā nupe, 'gā mueapyou je ree", 'jau 'ga jane mū upe, jane monou kwe pe. Amumeramū jane mū upe 'ga 'jau: "Te'agesagea je omono pē nupe. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pejejepyriwara 'gā nupe", 'jau 'ga jane mū upe. Ajepeja 'gā nupe nanē 'ga 'jau: "Te'agesagea je amono pē nupe teporogyta esage mome'wawamū. Kwe pe pekwap jeporogyta esage mome'wau pejepytuna 'gā nupe, je rerowiarukaa 'gā nupe", 'jau 'ga 'gā amū nupe. Amumera 'gā nupe 'ga 'jau: "Te'agesagea je amono pē nupe, pē mogyau 'wyriaramū tejerowiaara 'gā nupe. Pemu'e je rerowiaara 'gā jeremifutar are", 'jau Kristu 'ga 'gā nupe. ¹² Opājēa 'ga imua werowiaaramū janee ojeupe jane moporowykyukaawamū. 'Ga pājē mū etee futat jane mama'e apoi 'ga upe. "Peporowyky jee", 'jau 'ga janee. "Je rerowiaara 'gā pēē imojemogypygyukaa etee te je ree, 'gā mu'jau je ree", 'jau 'ga janee. "Amumera 'gā je rerowiaara 'gā ojemogypygi etee je ree. A'eramū pēē pejeporogytau 'gā nupe, 'gā mojemogypygyukaa etee te je ree", 'jau 'ga janee. ¹³ A'eramū jane pāwēūjē etee futat jarejemogypyka 'ga ree. A'eramū nipo jane pāwēūjē etee futat nanē Jarejuwarete 'ga ra'ya 'ga kwaapa nū. A'eramū jane jarejeapyoramū jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe futat. Mama'e esagea etee jane iapou 'ga 'jawe futat. ¹⁴ Kunumī 'jawe kasi sajemogy ne. Kunumīa werekoemāwe erowiaa. Nokwaawi 'gā werekoemā. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Peenup katu ra'ne ki. Yara siāmogoe'ema 'jawe nanē kasi pēē ne. Yara siāmogoe'ema 'ā nuwi wupawer ipe ete. 'Y ryjuapi tete'ia we 'ā imuarekorekoukaa kwe katy awau ko katy ete 'ua nū 'jau akou. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Peenup katu ra'ne ki morogytaa. Kasi a'e pe morogyta 'me upe pejemoryteeukar ine. Jejui 'ga etee te jane sirowiat jarejemogyau. I'me ma'e 'gā nipo 'ut futat o'meramū janee, o'me rerowiarukaawamū janee. A'ere kasi sirowiat ne. "Simorytee 'gā 'jau", e'i te nipo 'gā o'meramū janee. ¹⁵ A'ere jane mama'e a'jea etee futat imome'ui jarejaupe. Jarepota'waramū jarejuee. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe. Kristu 'ga 'ā werowiaaramū Janejararetea. A'eramū Kristu 'ga aeakaga 'jawe. 'Ga rerowiaaramū jane jarejemogyau 'ga rete 'jawe. ¹⁶ Sā'ā aeakaga etee aerete mujara. Aerajyga 'ā ae mukurējūka pāwē gatu etee te futat. Aerajyga 'ā ae koka. A'eramū 'ā aeretea otesirūgatue'emamū waranupa. Nan tee futat Kristu 'ga werowiaaramū jane mujari jarejuee. A'eramū jane najuejue etee futat mama'e esage apou Kristu 'ga rerowiarukaa ete ete jarejaupe. Jarejuee jarepota'waramū, jane Kristu 'ga rerowiarukaa ete ete jarejaupe. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe.

Mama'e tywera apo awi ki sapoit

¹⁷ Jarejararete 'ga upe je porowykyi. A'eramū je 'jau pē nupe: Au'je ki mama'e tywera apo re. Au'je futat mama'e apo re Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gā naea'ari Jarejuwarete 'ga remifutar are. ¹⁸ Nokwaawi 'gā 'ga remifutara. Mama'eukwaawa 'wyriara 'gā mueapyoukare'ema Janeruwarete 'ga remifutar are. A'eramū 'gā afuwere'emamū 'ga kwaaw are.

¹⁹Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã nuenosi mama'e tywera apoa. Mama'e tesirúa ete 'gã iapou. Wemirekoe'ema kũjã are 'gã akou. Kũjã 'gã nanẽ omene'em are akou. Najemuari futari 'gã ajemogyau. Ni'akwaawi 'gã mama'e tywera apoe'em are.

²⁰A'ere naKristu 'ga rui jane mu'ei mama'e tywera apo are. A'eramũ jane Kristu 'ga rerowiaaramũ, mama'e tywera apoara 'gã 'jawe ete iapowe'em.

²¹Kristu 'ga rera renupa ypy we nipo pẽ pejejemujaa 'ga ree rai'i. A'eramũ nipo Kristu 'ga mome'wara 'gã mama'e a'je are etee futat pẽ mu'jau rai'i.

²²A'eramũ nipo 'ga mome'wara 'gã 'jau pẽ nupe: "Kristu 'ga rerowiare'ema 'ã pẽ mama'e tywera apo are ete pejejea'aramũ pejejemogyau rakue. A'ere 'awamũ 'ga perowiat pejejemogyau. A'eramũ ki pẽ pejejeateeramũ mama'e tywera apo awi", 'jau 'gã pẽ nupe, pẽ mu'jau ee. "Au'je ki mama'e tywera apo are pejemorytee re", 'jau nipo 'gã pẽ nupe, pẽ mu'jau ee. ²³"Au'je ki mama'e tywer are pejejea'ar ire. Eje'jawe je muea'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp, pel'je ki 'ga upe", 'jau nipo 'gã pẽ nupe, pẽ mu'jau ee. ²⁴"Pejemuesageukat Jarejuwarete 'ga upe. Oje'jawe pejemogya futat 'ga afutat. A'eramũ ki pẽ iapoukaa 'ga upe pejejee. 'Eje'jawe je mogo ape', pel'je ki 'ga upe. 'Ga 'jawe pejejemogy re pẽ mama'e esagea etee futat iapou 'ga 'jawe", 'jau nipo 'gã pẽ nupe, pẽ mu'jau ee.

²⁵A'eramũ ki pejejeateeramũ peje'me awi. Au'je ki morogyta 'me mome'u re. Majepei 'yweteewara 'jawe jane Jejui 'ga rerowiaaramũ jane jemogyi. A'eramũ ki pẽ mama'e a'jea etee futat imome'wau pejejaupe. ²⁶Pejemara'-neramũ miamũ kasi mama'e tywera peapo ne. Pejejeateeramũ kamẽsiete pejemara'ne awi. Pejekowe'em ko'aramuku pejemara'ne rerekou ne. Kamẽsiete pejejeateeramũ pejemara'ne awi. Kwa ose'emaue ki pẽmara'nepap. ²⁷Kasi a'e pe pejemara'ne awi pẽneatee'ne'emamũ mama'eukwaawa 'wyrara mama'e tywera apoukari pẽ nupe ne. ²⁸Imuna ma'eramũ nanẽ ki pepoit futat mama'e are pejemunarũ awi. Peporowyky ete ki pejejeupe mama'e muaw are. A'eramũ pẽ mama'e monou imama'e'ema 'gã nupe. ²⁹Peje'egaip kasi pejejaupe ne. Mama'e esagea etee ki pemome'u pejejaupe, 'gã poaa Jejui 'ga rerowiar are. ³⁰Pemu'arasig kasi Jarejuwarete 'ga 'Agesagea ne. Esage ma'ea Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'eramũ pẽ, mama'e tywera apo re, 'ga 'Agesage mu'arasiga ne. Mama'e esagea etee futat iapou 'ga 'Agesage muorypawamũ. Kristu 'ga rerowiaaramũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua jatee ikue. Ymã Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teja'yra 'ga 'gã erowiaaramũ je Te'agesage monoi 'gã nupe, 'gã nerekwaramũ", 'jau 'ga rakue. Anure nipo Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ jane rooi Jarejuwarete 'ga pyri. ³¹A'eramũ ki pẽ mama'e tywera apowe'em. Pejejeateeramũ kamẽsiete futat 'gã nayka awi. Pẽmara'ne kasi 'gã nee ne. Pejeje'egayawe'em 'gã nupe, 'gã kurape'ema. Au'je futat pejejee pejeporomutare'em awi. ³²Pẽpota'wa etee futar iki pejejee pejejemogyau. 'Ga amũ mama'e tywera pejejeupe iapo re miamũ, pejejea'are-emamũ au'jeteramũ 'gã nayka are. Pejejeateeramũ kamẽsiete futat 'gã nayka awi. Janetywera moir ire 'ã Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat jane rayka are. 'Ypeywar are amanuaw ipe 'ã Kristu 'ga janetywera mepyau rakue. A'eramũ 'ã 'ga aetywera moir ire wea'aru'jawe'emamũ ee. A'eramũ ki pẽ nan tee futat pejejea'are'emamũ au'jeteramũ 'gã nayka are ne. Pejejeateeramũ kamẽsiete futat 'gã nayka awi. Pejejea'aru'jawe'emamũ futat ee nũ.

Sajemogy esage 'ga upe

5 ¹Pěē 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yra. Oporomutaramū 'ga pē nee. A'eramū ki pejememu'jau 'ga ree. Pejememogyau esage 'ga upe. ²Kristu 'ga 'ā oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ā 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. Ymā 'ā judeu 'gā weymawa etee ijukau iapyau otywera mepyawamū rakue. Jarejuwarete 'ga muorypawamū nanē 'gā iapyau rakue nū. Jany kasiga nanē 'gā iapyau 'ga muorypawamū rakue nū. A'ere ako 'awamū Kristu 'ga jejukau-kari 'gā nupe janetywera mepyawamū ai'i. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejuue, 'ga 'jawerimū etee futat.

³Jarejuwarete 'ga remiayuwamū futat pejememogyau. A'eramū ki pēē pejememogyau esage 'ga upe. Pejememogyawe'em futat tesirūgatu 'ga upe. Pejememirekoe'ema kūjā are pejekowe'em. Kūjāmeramū nanē pejekowe'em pejemene'ema kūima'e are. Pejemuarū ki pejememogyau. Pejekaraemā kwai are etee nanē pejejea'are'eamamū nū. Pejejea'are'eamamū mīmera mama'e are. Aipoa mama'e mome'wawe'em pejejaupe. ⁴Mama'e tywera mome'wawe'em futat pejejaupe. Peje'me'eamamū nanē pejejaupe nū. Peje'eg esage etee futar iki pejejaupe Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga mama'e apo re nanē pēē 'ga muorypa ee nū. ⁵Janeruwarete 'ga jane'wyriararetea Jejuī Kristu 'ga retee. 'Gā futat nipo anure ajemogou 'wyriarareteramū janee. A'eramū nipo 'gā anure wemiayuwamū jane rerawau ojepyri mama'e esage mua janee. A'ere nipo wemirekoe'em are ako ma'e 'gā na'gā nemia-yuwa rūi. Omen'e'em are ako ma'e 'gā, okaraemā kwai are tee ojerowiaaip ma'e 'gā. Mīmera 'gā na'gā nemia-yuwa rūi. A'eramū nipo 'gā awawe'em 'gā pyri amanū re. Okaraemā kwai are etee ojerowiaaip ma'e 'gā ojemogypykyk okaraemā kwai are etee ajemogyau. Nojemogypygyi 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū okaraemā are ojemogypykyk ma'e 'gā ajemogyau maira'me are ojemogypykyk ma'e 'gā 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerawawe'em ojepyri anure. Aipoa jane ikaapa.

⁶'Gā amū nipo 'jau 'ua pē nupe: "Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri", 'jau nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. Pē moryteeu te 'gā nuri. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Nuenuwi futari 'gā 'ga je'ega. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete oje'ega renuwe'em are. ⁷A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em futat 'gā pyri.

⁸Ymā mama'e tywera peapo futat rakue. Ypytunimū wata ma'e 'jawe pēē pejememogyau rakue. A'ere 'awamū Kristu 'ga pētywera moiri pē nui rakue. A'eramū pēē 'awamū pejememogyau 'arimū wata ma'e 'jawe. A'eramū pēē 'awamū mama'e esagea etee futat iapou 'ga upe. ⁹'Arimū wata ma'e 'jawewara 'gā mama'e esagea etee wapo. Mama'e a'jea etee nanē 'gā imome'wau. A'eramū pēē 'awamū mama'e esagea etee futat iapou a'jea futat. ¹⁰Pejememu'jau pejememogyau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

¹¹Ypytunimū wata ma'e 'jawewara 'gā mama'e tywera etee wapo. A'ere kasi peapo mama'e tywera 'gā pyri ne. Mama'e esage etee futat iapou. A'eramū mama'e tywera apoara 'gā ojenosōu wemiapofera renosōu pē nui. Pēnemiapo esage resakawe 'gā wemiapo tywer are weapyoramū. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Tȳȳ. Mama'e tywera etee nipo je aapo tekou ra'e jepi", 'jau nipo 'gā ojeupe, pēnemiapo esage resag ire. ¹²Nāinānī'ī rūi te 'ga remiapo mama'e tywera.

Jemime agawewi 'gā iapoi. Eukwere ae mojenosī 'gā nemiapo tywera. A'eramū 'gā jēmī ojenosōue'em mama'e tywera renosōue'em.

¹³⁻¹⁴ Ypytunimū 'ā ae nuesagi mama'ea. A'ere 'ā ae 'arimū mama'e resagi katu katu. Nan tee futat jane ikwaapa katu katu jarejemogyau. Ymā 'ā 'ga amū 'jau rakue:

“Mama'e tywera apoaramū pēē amanū ma'e 'jawe pejemogy Ku'jywa 'ga upe.

Oset ma'e 'jawe nanē pejemogyau nū.

A'eramū ki pēē pejepaka, pejefu'ama pejejemapi tywer awi.

A'eramū Kristu 'ga pē mogyau 'arimū wata ma'e 'jawe ojeupe”,

'jau 'ga amū imome'wau rakue.

¹⁵ A'eramū ki pēē pejejea'gwau mama'e tywera apo awi. Mama'e esage etee futat pēē iapou. Pē'akwaap katu ki mama'e are. Peko kasi i'akwaawe'ema 'gā 'jawe ne. ¹⁶ Kwaiwete 'gā mama'e tywera etee iapoara 'gā. A'ere ki peko esage mama'e tywera apoara 'gā pype. Pejenosī awi Jejui 'ga mome'u awi 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. 'Gā pyri pejemogyau pēē 'ga mome'wau futat 'gā nupe. ¹⁷ Akotee ma'e 'gā 'jawe ete kasi pejemogy ne, pejeje'ēran ekoe-teramū ne. Jejui 'ga rerowiarāmū pēē 'ga je'ega te imome'wau pejejaupe, pejejamu'jau 'ga rerowiar are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat pēē mama'e apou. Mama'e apo enune pēē 'jau pejejeupe: “Ma'ja te Janeruwarete 'ga afutat je iapoa?” 'jau pēē iapoe'ēwe. A'eramū pēē 'ga remifutar imū etee mama'e apou 'ga upe.

¹⁸ Kawīajaiwa taetu itykure'ema. Kawīajaiwa tykuara 'gā oje'egaw are amā'jāue'em. Oje'ega momoa ekoete te futat ajemogyau. A'eramū kasi pēē nan ine. Pejerekoukaa Jarejuwarete 'ga 'Agesage upe etee futat. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat pejemogytau. Jarejuwarete 'ga marakau etee futat pejejamuorypa. 'Ga remiapofer are pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga remiapofer are nanē pejemaraka'aga 'ga upe nū. ²⁰ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. A'eramū pēē Kristu 'ga rerowiaaramū pejejeupe 'ga remiapofera mama'e are 'ga muorypa. ²¹ Kristu 'ga je'ega peenup pejemogyau. A'eramū ki pēē 'ga rerowiaaramū nanē pejejoje'ega renupa pejemogyau nū.

Emireko ma'e 'gā, imen ma'e 'gā netee

²² Kūjāmeramū ki pēē, imen ma'eramū, peapyaka pejemena je'eg are. Kristu 'ga remiayuwamū nanē pēē. Kristu 'ga je'ega renupa pejemogyau. A'eramū ki pēē nan tee futat pejemena 'ga je'ega nanē enupa nū. ²³⁻²⁴ Kristu 'ga 'ā akou 'wyriaramū werowiaaramū janee. A'eramū 'ā jane 'ga rerowiaaramū 'ga je'ega renupa jarejemogyau. 'Ga 'ā ae akaga 'jawe. 'Ga rerowiaaramū jane jarejemogyau 'ga rete 'jawe. 'Ga futat werowiaaramū jane katu-'okara. A'eramū 'ā 'ga akou 'wyriaramū janee. Nan tee futat kūima'efera 'gā jemogyi wemireko 'gā jaramū. A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejemena je'ega renupa katu katu.

²⁵⁻²⁶ Kūima'eferamū nanē pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Sā'ā Kristu 'ga poromutara werowiaaramū jane ree. Nan tee futar iki pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Kristu 'ga 'ā oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ā 'ga ojejukaukaa 'gā nupe jane ree oporomutaawer ipe etee futat jane katu-'okawamū 'Uwarete 'ga upe. 'Ga je'ega rerowiarāmū jane jarejekatu'ogukaa

'ga upe. A'eramü 'ga janetywera moia jane wi. A'eramü jane jarejewi imoir ire jarejepymiaukaa 'y pe 'gã amü nupe, jaretywera 'ga imoira resaukaa-wamü. ²⁷A'eramü nipo 'ga anure werowiaaramü jane rerawau ywag ipe ojeupi. A'eramü nipo 'ga werowiaaramü jane resakawe 'jau janee: “Esage ete je rerowiaara 'gã. Nitywi futari mama'e tywera 'gã pype”, 'jau nipo 'ga ojeupe, ojeypyri werowiaaramü jane reroo re.

²⁸Pejejuka esage pejee. Nepejereko tyweri 'ã. Nan tee futat pëe pejejemireko rerekou esage. ²⁹Najuejue etee futat 'ã jane jejukai jarejee. Nitywi futari 'ã ojee ijejukae'ema 'gã amü. Jarepy'arayparamü 'ã jarejemi'waa. Jarejero'-wau jarejefuanuga. Jarejereko tywere'ema 'ã. Nan tee futat Kristu 'ga jane poriawetygi werowiaaramü. 'Ga rete 'jawe jarejemogyau 'ga upe. A'eramü 'ga ojejukau esage jane ree. ³⁰Ojee jane jemujar ire 'ga ojejukau esage jane ree. ³¹Ymã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amü upe rakue:

“Küima'e 'ga je aapo küjã ëë reewe.

A'eramü nipo küima'e 'gã wemirekorauwe opojo'ogamü ujara 'gã nui.

A'eramü futat oje'aa wemireko are.

Ajuee oje'ar ire 'ga ajemogyau majepe teewara 'jawe jee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amü upe rakue.

³²Mama'e a'je are futat 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga upe rakue. Ymã janepy 'gã naeapyo ee rakue. A'ere jane 'awamü janereapyoramü ee. Kristu 'ga ree nanë futat aipoa ka'arana kwasiara rakue, 'ga rerowiaaramü jane ree nanë futat e'li nü. Kristu 'ga ree jarejemujaa jane jemogyi majepe 'ywe-teewara 'jawe. ³³A'eramü 'ga jane ree pãwë pãwë futat ikwasiarukaa rakue. A'eramü pëe küima'eramü pejeporomutaramü futat pejejemireko are pejee pejeporomutara 'jawe. Pejee 'ã pëporomutat pejejemogyau. A'eramü pëe nan tee futat pejeporomutaramü pejejemireko are. Küjãmeramü pëe, imen ma'eramü pejemena mojerowiaa nanë nü.

Ta'yriara 'gã 'gã na'yra 'gã netee

6 ¹Kunumĩnamü nanë pëe pejejara 'gã je'ega renupa etee pejejemogyau. Kristu 'ga remiauwamü pëe. A'eramü pëe pejejara 'gã je'ega renuwa wesageramü futat. ²⁻³Ymã Janeruwarete 'ga 'i janepy 'gã nupe we futat rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'gã. Pejey 'gã nanë pëe ianupa etee nü”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. “Ujara 'gã nenupara 'gã ije'eganup ma'eramü ajemogy. 'Gã jaruete ajemogy. Ujara 'gã 'gã wenup. A'eramü 'gã jaruete ajemogyau. Aipo 'gã ajemogy namutamutat. Namanüa'nei aipo 'gã”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue.

⁴Pëe nanë 'gã nuwamü pejeja'yra 'gã nereko esage nü. Pemue ekoete kasi 'gã ne. Kasi a'e pe 'gã mara'neramü etee ajemogyau ne. A'eramü pëe küima'eramü pejeja'yra 'gã mu'jau 'gã neko esage are. Kristu 'ga 'eawer imü pejeja'yra 'gã mu'jau 'gã mosõu mama'e tywera apo awi.

Oporowyky ma'e 'gã morowyky jara 'gã netee

⁵Pëe mü nipo pejeporowykyau pejejerekwara 'gã nupe. A'eramü pëe pejejerekwara 'gã je'ega renupa etee. Pepojeup futar iki pejejerekwara 'gã. Sã'a pëe Kristu 'ga je'ega renuwa. Nan tee futar iki pejejerekwara 'gã je'ega peenup. ⁶'Gã amü nipo oporowykyau esage werekwara 'ga remiesagamü etee. Werekwara 'ga remiesaga tywi nipo 'gã oporowykyau esage 'me. A'ere kasi nanarüi

peapo ne. Pejejepyri pejejerekwara 'ga rekoa'emamũ nanẽ ki mama'ea peapo esage pejejerekwara 'ga 'eawer imũ etee futat. Pekwaap 'ã Jarejararete 'ga Jejui Kristu 'ga. A'eramũ pẽ pejeporowykyau esage 'ga muorypawamũ. Aipoa Janeruwarete 'ga ifutaa. ⁷Pejeporowykyau esage futat pejeku'iramũ pejejemogyau. Napejejerekwara 'ga upe etee rui peporowyky. Nanuaramũ Jarejararete 'ga upe nanẽ futat peporowyky nũ. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Peoporowyky esage ki, a'e je pẽ nupe. ⁸Pẽporowyky esage resag ire Janeruwarete 'ga pẽ mepyi pẽporowyky esageawer are anure. Pejejerekwara 'gã nupe mama'e apoaramũ, pejejeupe etee mama'e apoaramũ. Mimeramũ nipo 'ga pẽ mepyi pẽporowyky esageawer are anure. Aipo are ki pẽnea'at pejejemogyau.

⁹Pẽ mũ pejejeupe oporowyky ma'e 'gã nerekwara. Pejejeupe oporowyky ma'e 'gã nerekou esage, Jarejuwarete 'ga remifutar imũ. Au'je ki pejeje'egay re 'gã nupe. Majepei tee Janejararete 'ga. 'Gã jararete 'ga pẽjara nanẽ futat nũ. 'Ga upe jane jareju'jaju'jawe etee futat. 'Ga futat ojejukau pãwẽ pãwẽ jane ree.

Mama'eukwaawa 'wyriar awi ki sajea'gu

¹⁰⁻¹¹Ka'arana kwasiapawe'ẽwe je pẽ mu'akwaapa mama'e tywera apo awi. Sã'ã jefaruua. Aparuowajare'emawe 'ã 'gã itajuaity munewa u'yw awi. Nan tee futat jane. Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ jane jemogyi jefaruu 'jawe. Janejararete 'ga pãjẽrete. A'eramũ pẽ pejejemujaa a'jea futat 'ga ree. A'eramũ 'ga U'agesage mua pẽ nupe. A'eramũ 'ga pãjẽa pẽ a'gwau mama'eukwaawa 'wyriar awi. "Tamote'arukat 'gã Ku'jywa 'ga upe 'jau", 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyriara ojeupe pẽ nee. A'ere Janeruwarete 'ga U'agesage muri pẽ nupe. A'eramũ pẽ mama'eukwaawa 'wyriara je'ega renupe'ema. ¹²Najarejaupi rui jane juowajari. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa te jane siowajat. Pejejuakaramũ futat mama'eukwaawa rowajaa. Ma'ja pyu jane iowajaa? Jarejuwarete 'ga 'Agesage pyu. ¹³A'eramũ futat 'ã Janeruwarete 'ga U'agesage rerekoukari pẽ nupe. 'Ga 'Agesage rereko re pẽ mama'eukwaawa 'wyriara pojeupe'ema pejejemogyau. 'Ga 'Agesagea pẽ ereko re mama'eukwaawa pẽ pojeupa futat.

¹⁴⁻¹⁷Sã'ã jefaruu 'gã itajuaity rerekoa imunewa u'yw awi ojea'gwawamũ. Opy'apiat, aku'afaap, itaju myapaap, itaju akagyru. Mimerã 'ã 'gã imunepa ojea'gwawamũ u'yw awi. Itajupewuu 'ã 'gã erawau opo pe jyu reewe. Itajupewuu pyu 'gã jea'gui ojee iporomutare'ema 'gã nu'yw awi. Nan tee futat jane. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat mama'e apo re jane jemogyi itajuaity rerekwara 'gã 'jawe, opy'apiara rerekwara 'jawe jarejemogyau 'ga upe a'eramũ. Mama'e a'jea etee imome'u re jane jarejemogyau itajuaity rerekwara 'jawe, aku'afaawa rerekwara 'jawe. "Janeruwarete 'ga porokatu'ogiweramũ pẽ nee, ota'waweramũ pẽ nupe" 'jara 'gã itaju myapaawa rerekwara 'jawe 'gã. "Jejui Kristu 'ga jetywera omoit je wi, je katu'oka" 'e are ea'at ma'e 'gã itaju akagyru rerekwara 'jawewara 'gã. Jejui Kristu 'ga rerowiaarareteramũ jane jarejemogyau opo pe itajupewuu rerekwara 'gã 'jawe. Jejui Kristu 'ga rerowiaarareteramũ jane jarejea'gwau mama'eukwaawa ru'yw awi jarejemogyau. Nosei futari jane pype. Jyu rerekwara 'jawe jane Jarejuwarete 'ga je'ega kwaaparamũ jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga 'eawer are. A'eramũ jane mama'eukwaawa 'wyriara rerowiare'ema

jarejemogyau. ¹⁸ A'eramū jane jareje'ega mono awi jareojere'emamū futat jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū mama'eukwaawa jane pojeuwi. “Je poar ape, ki Ku'jyp”, pe'je ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū pejeje'ega monou 'ga upe. Au'jeteramū futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Pejejorypawe'emamū futat pejeje'ega monou pejejemogyau. 'Ga upe pejeje'ega monou pēē pejeje'ega 'ga remiayuwamū jarejuue. ¹⁹ Je ree nanē ki pejeporogytau Ku'jywa 'ga upe nū. “Eje'eg are emueapyo 'ga. 'Ga pyriwara 'gā emu'eukat Paulo 'ga upe. 'Ga mogyjeukare'ema ejemome'waukaa 'ga upe 'gā nupe. Eporogyta esage emome'u katu katuukat 'ga upe. Ymā janepyy 'gā naeapyoi ee rakue. A'eramū ki ene 'ga poaa 'gā mueapyou ee”, pe'je ki 'ga upe je ree. ²⁰ Moromunepawa pype agawewi je 'ami Kristu 'ga mome'u are. A'etea je Kristu 'ga amome'u 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe je ree. “Epoat 'ga imome'wau 'gā nupe 'gā mogyjeukare'ema”, pe'je ki 'ga upe je ree.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

²¹⁻²² Tikiku 'ga Kristu 'ga rerowiaara 'ga futat. A'eramū 'ga janerewireramū futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat. Jarejararete 'ga upe ore pyri oporowyky ma'e 'ga futat. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Pē pyri je 'ga monoi orojemome'wawamū pē nupe. A'eramū nipo pēē pejeku'iramū ore ree.

²³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. A'eramū je 'jau 'gā nupe pē nee: “Pēmopy'ata'wa ki Efesu pewara 'gā ajuee. 'Gā moporomutarukaa nanē ajuee nū. 'Gā mojemogypygyukaa nanē pejejee nū”, 'jau je 'gā nupe pē nee. ²⁴ Jarejuwarete 'ga resagea Jejui Kristu 'ga ree iporomutat ma'eramū pē nerekoa je afutat, Jarejararete 'ga ree iporomutat ma'eramū pē neewe. 'Ga ree iporomutat ojere'emamū 'ga resagea pē nerekoa je ifutaa.

Kweramū ete jeremimome'ua.

Firiposi

Paulo 'ga awau Jejui 'ga mome'wau Firiposi pewara 'gā nupe rakue. (Atos 16.12-16)
Ojeupe 'ga 'ga mome'uramū Firiposi pewara 'gā amū 'ga rerowiaa. 'Gā nui o re Paulo
'ga ka'arana kwasiari imonou 'gā nupe. Jejui 'ga mome'u are moromunepawa pype
'ūina 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Na'ga etee rūi ikwasiari. Janeruwarete 'ga 'Age-
sagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

1 ¹Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou Firiposi pewaramū pē nupe.
Timoteo 'ga 'au ako je pyri. Jejui Kristu 'ga upe mama'e apoaramū 'ā
ore. Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pejejemujaa Jejui Kristu 'ga ree
rakue. Pē nupe je ka'arana monou ikwasiaa pē'wryiara 'gā nupe, pē'wryiara
pōirū 'gā nupe. Mīmeramū pē nupe ore imonoi.

²Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanē Janejararetea nū. 'Gā
nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

'Gā nee 'ga oje'ega monoawet

³Pē nee tejea'aramū je Tejuwarete 'ga muorywi pē nee: “Ene te 'ā enere-
sage oree, ki Ku'jyp. Firiposi pewara 'gā amū eremū'ē ejemiayuwamū. Ere-
jerowiarukat 'ā 'gā nupe rai'i”, 'Jau je 'ga upe. “A'eramū je ene muorypa 'gā
nee”, 'Jau je 'ga upe pē nee. ⁴⁻⁵Jejui 'ga ree pejejemogypyka ypy we pēē je
poaa morogyta esage mome'u are ikue. A'eramū je tejekōēājamū pē nee Jare-
juwarete 'ga upe teje'ega monou tekou. Ajemogypyk je pē nee. ⁶Werowiar
ypyrauwe ako Janeruwarete 'ga pē muesageu ramue ikue. 'Awamū taetu aje
'ā 'ga pē muesagei akou. A'eramū je a'eramū a'jea futat 'ga 'gā muesagepawi
Jejui Kristu 'ga rur enune 'e rerowiaa.

⁷Pēē 'ā jejekoty'aawa. Pē nee je tejea'aramū te'ŷina. A'eramū wesageramū
futat je jemogypyga pē nee. Pēē 'ā je poat pejepe pejejemogyau. “A'jea futat
morogyta esagea Jejui 'ga ree” 'gā nupe je 'eramū 'ā pēē 'Jau, “nan futat nipo
ore nanē imome'ui nū”, 'Jau 'ā pēē. “Jejui 'ga ree morogyta esagea je imo-
me'uramū ki perowiat”, 'gā nupe je 'eramū pēē nanē aipo 'Jau je poaa nū.
'Awamū 'ā 'gā je kupyfari je mŷina itaju pyu moromunepawa pype Jejui 'ga
mome'u are. A'etea 'ā je poat pejepe pejejemogyau. A'eramū je tejea'aramū pē
nee, tepoaaramū pē nee. Janeruwarete 'ga je poaa mama'e apou wemifutar
imū. A'eramū 'ga je poara 'Jawe pēē nanē pē poaa nū. ⁸Jeporomutat je pē nee
Jejui Kristu 'ga 'Jawe. Pē nesaga'upa je te'ŷina. Janeruwarete 'ga je kwaapa.
A'jea futat aipo je'ea 'ga okwaap.

⁹⁻¹⁰Jarejuwarete 'ga upe je teje'ega monoi pē nee, pejejee pejejejuka esage
are. A'eramū je 'Jau 'ga upe: “Epoat 'gā ajuee ojejuka esage are. Epoat 'gā ejee
'gā poromutarete are nanē nū”, 'Jau je 'ga upe. Afutat je 'ga pē mu'akwaawa
mama'e are. A'eramū nipo pēē mama'e esage are pejeparuapoweramū.

A'eramū nipo pēē pejejesageramū pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe Jejui Kristu 'ga ruawa rupi. Nepeapoi mama'e tywera. A'eramū nipo aipo 'ara rupi pētywera mome'wara 'gā otywe'emamū pē pype. ¹¹ Afutat je Jejui Kristu 'ga pē muesagea 'ga rekoa. A'eramū nipo pēē pejejesageramū pejejemogyau 'ga 'jawe. A'eramū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee: “Ene te 'ā eneresage. Ene te 'ā 'gā eremuesage”, 'jau nipo pē nesakara 'gā 'ga muorypa pē nee.

Jejui 'ga mome'u are 'ga fueweramū

¹²⁻¹³ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū je 'awamū tejemome'wau pē nupe. Judeu 'gā nupe Jejui Kristu 'ga je imome'uramū 'gā je munewukari je mu'ama je kupyfarukaa itaju pyu. Je rereko tywerete agawewi 'gā. A'etea je Jejui 'ga amome'u tejepyrirara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete Jejui 'ga rerowiaa. Je munewe'em ire amunipo 'ā 'gā nuapyakai futari Jejui 'ga mome'u are. A'ere 'ā 'gā je munewi je mīina. A'eramū je te'īina Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'awamū weapyoramū je munepawer are. Jefaruu 'gā, tekotee 'gā netee ikwaapa. “Jejui Kristu 'ga mome'u are 'gā 'ga munewukari” 'e kwaapawe ¹⁴ 'gā jenosimawi. Janejararete 'ga 'gā mogyjaupawukaa. A'eramū 'gā 'awamū awau kwe pe Jejui 'ga mome'wau okyjawe'em. ¹⁵⁻¹⁷ Okwasi'wau 'gā awau kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. “Sipoat 'ga 'jau”, 'jau 'gā ajaupe. “Moromunepawa pype 'ūina Paulo 'ga nooarūi kwe pewara 'gā mu'jau morogyta a'je are. A'eramū jane 'ga poaa”, 'jau 'gā ajaupe. Iporomutat 'gā je ree. A'ere amumera 'gā je rerekoayi ete. A'eramū 'gā awau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe je rereko tywerukaawamū. “Jejui Kristu 'ga jane imome'u are nipo 'gā Paulo 'ga rerekou tyweaete ee”, 'jau 'gā ajaupe. “A'eramū nipo janerera renuwa wayramū 'ga upe”, 'jau 'gā ajaupe.

¹⁸ A'ere naani. Afutat je Jejui Kristu 'ga mome'ua. Aipoa je maku'iu. 'Gā amū Kristu 'ga mome'ua esage jee. 'Gā amū te ajee je rereko tywer are etee ifuwet. A'ere a'ea miamū 'gā Jejui 'ga mome'ua je maku'i je mīina. Amumera 'gā Jejui 'ga mome'wau je poaawamū. Aipoa nanē wesageramū jee nū.

¹⁹⁻²⁰ Akwaap je pēje'lega monoa Jarejuwarete 'ga upe je ree. Aipoa je poat, je moywrafena, je muekōēāina. 'Ga 'Agesagea je rerekou je poaa Jejui Kristu 'ga mome'waukaa 'gā nupe, 'gā nowase je rekoramū. Aipo are je tekul'iramū te'īina. Tejeupe ojeapo ma'erama je aapesak te'īina. Maran gatu nipo 'gā je rerekoi. Je rereko tywerete agawewi 'gā. A'etea je afutarete Jejui 'ga mome'ua te'īina tekyjawe'em. Je manū re miamū ki 'gā tamuoryp Jejui 'ga je ree. Nanuara je afutat. Je manū'e'mauwe Jejui 'ga muorywa nanē esage jee nū. Je ree te 'gā 'ga muorywi. Nanuara esage jee. ²¹ Temanūme'ēwe je tekou Kristu 'ga remifutar imū etee mama'e apo futaa. A'ere, je manūa nanē futat esageramū jee. Temanū re tewau tekou 'ga pyri. 'Ga pyri je rekoa esage jee. ²² A'ere je 'gā tejukae'emamū je porowykyi tekou 'ga upe, 'ga rerowiarukaa 'gā amū nupe. Aipoa esage juejue futat jee. Māgatu nipo esage jee. ²³ Afutat futat je teoa Kristu 'ga pyri. Peu teoa je afutarete. Aipoa esage jee. ²⁴ A'ere pē nupe je rekoa nanē futat esageramū jee nū. Temanūme'ēwe je pē poaa. ²⁵ Ma'eramū 'ā je jerowiari tejeko are. Namanūi we nipo je. A'eramū nipo je

pě poaa, pě mojemogypygykaa etee te 'ga ree. 'Ga ree pejejemogypygyg ire nipo pěe pejeku'iramū 'ga ree nū. ²⁶Moromunepaw awi itaju awi temoir ire nipo je tewau pě pyri. A'eramū nipo pěe Kristu 'ga muorypa je ree, jaruete jereko are.

²⁷Maran gatu nipo 'gā je jukawe'em. Maran gatu nipo 'gā je rerekoi. Maranamū nipo 'gā je jukau. Nakwaawi je. A'ere ki pěe je upe mama'e tywera jeapo re peko esage Kristu 'ga je'eg imū etee. A'eramū nipo je pě nesag ire pēneko esage kwaapa. Pě pyri tewawe'em nipo je pě nera renuwi. A'eramū nipo je Kristu 'ga ree pejemogypygyg are teapyakau. Majepi 'yweteewara 'jawe pejemogy pejeporowykau Jejui 'ga upe. Morogyta esage mome'wau 'ga nupe, Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo je teapyakau pě nee. "Kwe pe 'gā oi Jejui 'ga ree morogyta esage mome'wau 'gā nupe, Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe", 'jau nipo 'gā pě mome'wau jee.

²⁸Pekyje awi Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nui. Niporomutari nipo 'gā pě nee. A'ere kasi pekyje 'gā nui ne. Ojewi pekyje'emamū nipo 'gā 'jau ajaupe: "Nokyjei 'gā jane wi. Janeruwarete 'ga ree 'gā jemogypygygi ajemogyau. A'eramū 'gā okyjawe'em ajemogyau. 'Gā nipo Janeruwarete 'ga omono ojepyri. Jane nipo Janeruwarete 'ga jane mojenosōu wowase ae majatykaaw ipe", 'jau nipo pě nesakara 'gā ajaupe. Janeruwarete 'ga pě poapooa. Opājēa 'ga amut pě nupe, pě mogyjaukare'ema.

²⁹Ymā Janeruwarete 'ga pě mū'jāu Jejui 'ga ree pě mojemogypygykaa rakue. 'Ga 'ā pě mū'jāu Kristu 'ga upe mama'e apoawamū. Kristu 'ga ree nanē nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pě nerekou tyweaete nū. ³⁰Awamū futat nipo 'gā pě nerekou tyweaete, 'ga rerowiamū, je 'jawe futat. 'Gā nipo pě nerekou tyweaete agawewi. A'etea ki pejemogy majepi 'yweteewara 'jawe, Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Pě pype je rekoramū Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā je pyyka je nupāu je munepa. A'eramū ako pěe je rereko tywera resaka ikue. 'Awamue nanē 'gā 'ā je nerekou tyweaete nū, Jejui 'ga mome'u are futat nū. Aipoa are nanē pejeapyakau nū. A'etea je napoiri futari 'ga mome'u awi. 'Awamū pěe je 'jawe futat peko tywerete 'ga ree.

Jejui Kristu 'ga eteete ma'ea

2 ¹Jejui Kristu 'ga ree pejemujari ikue. A'eramū ki pěe pejejemouaga mama'e upe. 'Ga futat pě mouagukat mama'eay upe. Iporomutat 'ga pě nee. A'eramū pejepy'a'wyre'emamū pejejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Age-sagea pě nerekou. A'eramū pěe majepi 'yweteewara 'jawe pejejemogyau mama'e are. Pejejemuaēma pejejee. Pejepy'ata'waramū pejejaupe. ²Peje-jekoty'aa pejejee. Jejui 'ga iporomutat pě nee. A'eramū ki pěe pejepepromutaramū pejejee pejee 'ga poromutara 'jawe. Pejejopooa mama'e apo are. Majepi 'yweteewara 'jawe ki pejejemogyau. Aipo aporamū pěe je maku'i. Nitywi mama'e mū je maku'iu aipoa apyraapa. ³Pejemaku'i etee kasi ne. Mama'e apou pejejamaku'iu a'jea futat. Pejerowiarap kasi pejee etee ne. Aipoa nia'wyri pě nupe. Pejomopojejuka esageukat etee ki pejejaupe. ⁴Peje-jea'are'emamū nanē pejejemifutar are etee nū. Pejejuemifutar are nanē ki pēnea'at nū.

⁵Jejui Kristu 'ga remiayuwamū pejejemogyau ki 'ga 'jawe futat pejemogy. Naojee etee rūi 'ga rea'aramū rakue.

- ⁶ Ymā we te 'ā Kristu 'ga rekoi rakue.
Ywy apoe'emaue 'ga rekoi rakue.
'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga rekoi.
A'ere 'ga ne'i: "Tako ene 'jawe etee futat namutamutat 'jau", 'jawe'em
'ga 'Uwa 'ga upe rakue.
- ⁷ Wemifutar imū etee futat Kristu 'ga ruri ojemu'jaga kūima'eramū.
Kūjā ēē ra'yramū 'ga 'ua ēē upe rakue.
Opojeuwa 'ga ejaa inuga ywag ipe rakue.
'Uwarete 'ga 'jawewar awi 'ga uēma'i ra'ne.
A'ere te 'ga jewyri jupe rakue nū.
'Au 'ga ruri 'Uwarete 'ga upe mama'e apoaramū rakue.
- ⁸ Nojerowiaraiwi 'ga ojee etee.
Nuapoi 'ga mama'ea wemifutar imū etee.
'Uwarete 'ga remifutar imū te 'ga mama'e apou akou.
'Uwa 'ga je'ega 'ga wenup katu katu.
A'eramū 'ga awau amanūmū.
'Ypeywar are opokutugamū miamū 'ga 'Uwarete 'ga remifutar imū etee
'ga jejukaukari 'gā nupe rakue.
Mama'e tywera apoara 'jawe Kristu 'ga manūi 'ypeywar are.
- ⁹ A'eramū 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa etee rakue nū.
A'eramū 'ga 'ga monou, 'ga mojeupirukaa ywag ipe ojeypyri rakue nū.
A'eramū 'ga 'ga mogou 'wyriarareteramū janne.
Ipojeuwipyrāmū 'ga mogou najuejue etee 'gā apyraapa.
- ¹⁰ A'eramū nipo anure najuejue etee futat 'gā wapyka wenupy'āu Kristu
'ga rowase, 'ga muorypa.
Ywagipewara 'gā, ywy pewara 'gā, amanū ma'efera 'gā.
Mīmēra 'gā juejue nipo wapyka wenupy'āu 'ga muorypa anure.
- ¹¹ 'Ga resakawe nipo 'gā 'jau 'ga upe:
"Ene te 'ā 'wyriararetea ore", 'jau nipo 'gā Kristu 'ga upe.
"Orejararetea 'ā ene", 'jau nipo 'gā 'ga upe, 'ga resakawe.
Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga ra'yr are.

Pejemogy esage 'ga rerowiare'ema 'gā pype

¹²⁻¹³ Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Pejejepype je rekoramū ako pēē enupa ikue. A'eramū pēē 'awamū aipo 'jawerimū 'ga je'ega rerowiaa pejejemogyau pejejepyri je reko'e'emamū. Aipoa je afutarete te'yina. Janeruwarete 'ga jane poaa mama'e apou wemifutar imū. Wemifutar imū mama'e are janerea'ar are nanē 'ga jane poaa nū. Opājēa 'ga imua pē nupe ojee pē mojemogypygyukaawamū. Wemifutar imū mama'e apoukaawamū 'ga opājē muri pē nupe. A'eramū ki pēē pejejekatu'oka 'ga upe, 'ga muorypa. Pejea'gu ki mama'e tywera apo awi.

¹⁴ Mama'e apou we kasi peje'egay pejejemogyau ne. Pejejamuewe'em nanē mama'e apo are nū. ¹⁵ Aipo apoe'em ire nipo pēē pejejesageramū pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo nitywi pē mojenosiara. Jarejuwarete 'ga ra'yra futat pēē. A'eramū ki 'ga 'jawerimū futat peko, 'ga rerowiare'ema 'gā pype pejejemogyau. Mama'e tywera etee 'gā wapo. A'ere pēē na'gā 'jawe rūi. Sā'ā jaytata renya ypytunaiwa pype. Ypytunimū etee 'ā jaytata

renya ojesaka. Nan tee pejemogy. Mama'e tywera apoara 'gā pype pejemogy-ramū pē nesakara 'gā pē nesage resaka. Sā'ā 'yē'ē raapara 'gā jaytata are etee wape kwaawa. Nan tee pejemogy 'gā pype. ¹⁶Ojeupe pēē Jejui 'ga mome'u re 'gā Jarejuwarete 'ga rape kwaawi. Jarejuwarete 'ga je'ega renuw ire 'gā nanē ajemogyau namutamutat 'ga pyri. Aipoa pēē iapo re Kristu 'ga ruaw ipe jeku-iramū tekou pē nee. A'eramū nipo je 'Jau Jejui Kristu 'ga upe: “Naakotee rūi ako je Firiposi pe ikue. Peu tekou je ene mome'ui 'gā nupe ikue. A'eramū 'gā ene rerowiaa etee te”, 'Jau nipo je 'ga upe, 'ga ruaw ipe.

¹⁷“Anurenure'i nipo 'ga rerowiare'ema 'gā je jukai, jery reko'woka”, 'Jau je tejeupe. Jemanūa nipo Janeruwarete 'ga muorypa. Sā'ā janeypy 'gā wyro'o monoa Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypawamū. Y'waya 'gā 'ā imonou eko'woka ee. Aipo resag ire Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee. Nan tee futat nipo 'gā jery reko'woka. Aipo resag ire nipo Janeruwarete 'ga aku'iramū je ree. “Nopoiri futari 'ga je rerowiar awi” 'Jau nipo 'ga ojeupe aku'iramū je ree.

Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga rerowiaa etee te. Pēē 'ga rerowiara nanē 'ga muorypa nū. Sā'ā 'ga ekōēāja ojeupe mama'e mur are rakue. Nan tee 'ga rekōēājamū jane ree werowiarāmū. A'eramū je Kristu 'ga mome'u are tejuka re tejekōēājamū ee. ¹⁸A'eramū ki pēē nanē pejejekōēājamū je manū are nū, pejejemogyau je pyri nū.

Timoteo 'ga

¹⁹Timoteo 'ga ree jeporomonoweramū pē pyri. Jarejararete 'ga aipo futar ire nipo je 'ga monou pē nesaka. Pē nesag ire 'ga tut pēnera mome'wau jee 'Jau. A'eramū nipo je tejekōēājamū 'ga pēnera reruramū. ²⁰'Ga tee futat ojejuka pē nee je 'Jawe, pē nee jejejuka 'Jawe. Opota'waramū 'ga pē nee je 'Jawe. ²¹Tekotee 'gā ojee tee 'gā jejukai. Ojee 'gā wea'aramū. Jejui Kristu 'ga porowyky are 'gā wea'are'emamū. ²²A'ere Timoteo 'ga nanarūi. Aipoa pekwaap. Sā'ā 'gā na'yra 'ga 'uwa 'ga poara. Nan tee futat Timoteo 'ga rekoi jepoirūnamū, Jejui 'ga porowyky apou je pyri. ²³A'eramū je pē nupe teporomonoweramū 'ga ree. Tejereko kwaaw ire nipo je 'ga monou pē nesaka. ²⁴Je nanē teoweramū pē pyri nū. Aipo futar ire nipo Jejararete 'ga, Jejui 'ga, je muēmukaa 'gā nupe, je monou pē pyri. 'Ga ree je jemogypygyi te'yina.

²⁵Epaftrotitu 'ga nipo je amono imojewya pē nupe. Janerewirera 'ga. Pēē 'ā 'ga mua 'au jejuru irūnamū Jejui 'ga mome'wau 'auwara 'gā nupe rai'i. 'Ga je poaa Jejui 'ga mome'wau je 'Jawe etee futat. Amumera 'gā erowiare'emamū 'ga ojero'waro'wau etee futat imome'wau 'gā nupe je poaa. Mama'ea 'ga wapo jee nanē nū.

²⁶⁻²⁷A'ere 'ga jero'wui, amanūmū werewi ai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree. A'eramū 'ga 'ga majarueteu ai'i nū. Kwaiwete mama'ea wayramū jee. Ipytu'ēē'ema 'Jawe futat te'yina. A'eramū amunipo 'ā 'ga manūa je mu'arasirasiga rai'i. A'ere Janeruwarete 'ga jemuaēmi je ree, je mu'arasi-gukare'ema. A'ere Epaftrotitu 'ga pē nesaga'uwi. “Ga amū nipo jekaruara mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā ajemuaēma ajemogyau je ree”, 'Jau 'ga opy'a'wyramū pē nee. ²⁸A'eramū je 'awamū 'ga mono futaa. 'Ga resaga nipo pē mopy'a'wyre'ema nū. A'eramū nipo je nanē tepy'a'wypawamū pē nee. ²⁹⁻³⁰Pejejeupe 'ga waēmamū pēē 'ga mua pejejepype, pejejorywamū. 'Ga 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara futat. A'eramū 'ga janerewirera futat. Kristu

'ga upe oporowykyau 'ga amanūmū werewi. 'Ga 'jawewara 'gā nee juejue ki pēpojejuka esage. Nepejorarūi je pyri je poaa. A'eramū 'ga 'ua je poaa pē nupe.

Pejea'gu ki i'me ma'e 'gā nui

3 ¹Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. Pēku'i ki pejejemogyau Jejui 'ga ree. Pēē 'ā 'ga remiayuwa. A'eramū ki pēē pejeku'iramū pejejemogyau 'ga ree. Pē nupe tejemimome'ufer are je ka'arana kwasiaa nū. A'ere imome'uu'jawa resageramū jee. A'eramū nipo pēē imoka'-jame'ema. A'eramū pēē ikwaapa pejejemogyau. ²Pejea'gu ki Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywer awi. 'Gā amū awau kwe pewara 'gā mu'jau o'me are. "Judeu 'gā 'jawe imojewagipyrrera 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwa. Imojewagipyre'emamū pēē na'ga remiayuwa rūi", 'Jau 'gā awau kwe pewara 'gā mu'jau ee. A'ere aipoa naa'jea rūi. 'Gā 'me ate. Aipo 'jara 'gā ia'wyre'emamū futat. A'eramū ki pēē 'gā nerowiare'ema pejejemogyau. ³Naaeremiamopofera rūi ae katu'ok. Jejui 'ga etee te ae katu'oka. Werowiaaramū 'ga ae katu'oka. Jane futat 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. 'Ga rerowiaaramū etee jane 'ga remiayuwa. Jane 'ā Jejui Kristu 'ga ree jarejemogypyka. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee janererekwaramū. A'eramū 'ga 'Age-sagea Jarejuwarete 'ga muorywukaa janee. A'eramū jane jarejemogyau 'ga remiayuwareteramū futat. Jejui 'ga ree jane jarejemujaa.

⁴Tejemiapofer are 'ga tekatu'og ire amunipo 'ā je tejee etee tejerowiairaipa. A'ere je 'ā narowiari i'me ma'e 'gā je'ega. Je te amunipo 'ā ajerowiairaip tejee pejee pejerowiaraiwa apyraapa. ⁵Te'ar ire je mapei tee morowyke'ema magwapa ikue. A'ere 'gā je mojewaka ikue. Je 'ā Israeu 'ga juapyreramū futat. Judeu 'ā je. Pējamī 'ga juapyrrera je. Jeruwa 'ga judeua. Jey ēē nanē judeua nū. A'eramū je judeureteramū futat. Fariseuramū je Moisesi 'ga je'ega renupa katu. ⁶Jejui 'ga rerowiare'emawe je tewau 'ga rerowiaara 'gā nere kou tyweaete ikue. "Jarejuwarete 'ga remifutar imū je 'gā nere kou tyweri", 'Jau futatee je tejeupe ikue. A'eramū je aipo apou. Judeuramū orojemiapoa tāmējē je iapou ikue. Moisesi 'ga remikwasiarer imū tee je mama'e aapo. "Nuapoi futari Paulo 'ga mama'e tywera", tejeupe 'gā 'e are amunipo 'ā je tejerowiairaipa tejee.

⁷A'ere je 'awamū najemogypygygi mīmer are. 'Awamū je Kristu 'ga ete ikwaapa. A'eramū mama'e ymanera wa'wyre'emamū jee. Najemogypygygu'jawi futari je mīmera mama'e are 'awamū. ⁸'Awamū Jejui Kristu 'ga jejararetea. 'Ga remifutar imū etee mama'e apoa je afutat. A'eramū je 'Jau: "Yty 'Jawe futat jeremiapofer ymanera rakue", 'Jau je. "Jejui 'ga kwaawa etee esage jee", 'Jau je tejeupe te'jina. ⁹Kristu 'ga jewyramū jane juejue 'ga rowase jarejatykau. Aipo 'ara rupi nipo je teporenuwaiwiweramū "Esage 'ga jee", tejeupe 'ga 'e are. "Je rerowiat 'ga akou rakue. A'eramū 'ga wesageramū jee", 'Jau nipo Kristu 'ga jee aipoa 'ara rupi. "Esage 'ga jee", tejeupe 'ga 'e are tewau te'ama teporenuwaiwiweramū 'ga rowase. NaMoisesi 'ga je'ega renupara upe rūi 'ga aipo 'Jau. Naani. Werowiaaramū jane upe futat 'ga aipo 'ga 'i. ¹⁰Kristu 'ga ree etee jeporokwaawiweramū. 'Ga manū re Janeruwarete 'ga Kristu 'ga moferawi nū. A'eramū Kristu 'ga opājēretereteramū akou. A'eramū je tejeupe 'ga opājē mura futaa. 'Au 'ga rekoramū 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga nere kou

tyweaete rakue. A'eramū je 'ga ree tejereko tywera futaa tekou. 'Ga 'jawe tejereko tywera je ifutaa. A'eramū je tekoweramū 'ga 'jawe etee futat. “Nan pa 'ga manū rayramū rakue” 'ea je ikwaapa 'awamū. Nawemifutar imū rūi futat 'ga manūi. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee 'ga manūi. ¹¹ 'Ga 'jawe tekooa je afutat. A'eramū nipo 'ga je manū re je nanē je moferapa 'ga 'jawe nū. 'Ga pyri futat nipo je tewau teferaw ire tekou nakwaparimū ete rūi futat.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imū

¹² Jejui Kristu 'ga je mogou wemiayuwamū okwaaparamū. A'ere je nakwaap katui we 'ga. Najereapyo katui we je 'ga 'jawe 'ga remiapo are. Anure te nipo jereapyo katuramū 'ga remifutara mama'e are. A'eramū te nipo je reko 'ga 'jawe futat. ¹³ “Nakwaap katui we je Jejui 'ga”, 'jau je pē nupe, tejewireramū pē nupe, tejenyramū pē nupe. Nokoi we je 'ga 'jawe. A'ere je najerea'aru'jawi je tejemiapofer are 'awamū. Jejui 'ga kwaawa etee je afutat. Aipo are etee je tejea'aramū tel'jina. 'Ga 'jawe tejekoram are tee jerea'aramū tel'jina. ¹⁴ A'eramū je mama'e apou 'ga remifutar imū. Jejui Kristu 'ga ree etee je tejemogypyyka. A'eramū nipo je manūnamū 'ga je rerawau je mogou ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. Ojeypyri je o re nipo 'ga 'jau jee: “A'jea futat. Jeremifutar imū etee mama'ea ereapo jee. Aipoa esage jee”, 'jau nipo 'ga ojeypyri je o re.

¹⁵ Jane 'ā 'ga rerowiaar ymaneramū janereapyoramū mama'e are. A'eramū jane aipo je'leawer imū jarejemogyau. Sikwaap katu 'ga 'jau, sa'e jarejaupe 'jau. Mama'e amutee 'ga amū iaporamū Janeruwarete 'ga 'ga mu'akwaapa. ¹⁶ A'eramū jane jarejemikwaawer imū jarejemogyau 'jau. Sietyg eme jarejemikwaawera 'jau. ¹⁷ Ymā ako ore pē mu'ei pēneko esage are ai'i. Jereko esagea nanē ako pēē esaka ai'i nū. A'eramū ki pēē je 'jawe pejejemogyau esage. Ore'leawer imū ako ma'e 'gā nanē pēē esaka nū. Pēneapyo ki ako esage ma'e 'gā nee. A'eramū pēē 'gā 'jawe etee pejejemogyau mama'e apou. ¹⁸ Ymā ako je mama'e mome'ui pē nupe ai'i. 'Awamū je imome'wau'japa nū. Tejaa'wau je imome'wau pē nupe nū. 'Gā amū wemifutara etee wapo akou. Jejui Kristu 'ga 'ā amanūmū 'ypepywar are agawewi jane katu'okawamū. A'etea 'ā 'gā amū nuapoi futari 'ga remifutara. Wemifutara etee 'gā wapo. A'eramū 'ā 'gā Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'jawewara futat ajemogyau, 'jau je pē nupe. Ma'e-ramū 'ā je joo'oi tel'jina 'gā nee. ¹⁹ Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā monou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe nipo 'ga 'gā monou. Wemifutar imū etee 'gā mama'e apou ojemaku'iu. Nojenosī 'gā wemiapofera tywer are. “Ore-resage ore”, 'jau futatee 'gā. Naea'ari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. Wemifutar are etee 'gā nea'aramū, omama'e are etee, okaraemā are 'jau. ²⁰ A'ere jane nanarūi. Ywag ipe oo ma'erama futat jane. A'eramū jane Jarejararete 'ga rura rapesaka jarejemogyau. Anurenure'li nipo Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi. A'eramū jane jarekatu'okara 'ga rura rapesaka jarejemogyau. ²¹ 'Ua nipo 'ga jane mu'jagi oje'-jawewaramū futat. Janeretea miamū nipo 'ga imu'jaga oma'e 'jawe. A'eramū nipo jane 'ga 'jawe futat jaremanūu'jape'ema. Opājē mū 'ga mama'e apou wemifutar imū. Opājē mū nanē nipo 'ga jane mu'jagi oje'jawe nū.

'Gā neko are 'gā mu'akwaapawet

4 ¹ Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ojeypyri. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga upe.

Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. Pēē 'ā jeje-koty'aawa. A'eramū je teku'iramū pē nee. Tejerowiaa pē nee te'ŷina. Jeparue-sagiweramū te'ŷina pē nee numiamū. A'ere je nooarūi we pē nesaka. A'eramū je 'jau pē nupe: Jejui 'ga ree ki pejemogypyk pejejemogyau, 'jau je pē nupe. Pejejemujaa Jarejararete 'ga ree.

²A'awamū je pē mosī mama'e awi. Ewotia ēē upe, Sītiki ēē upe nanē je 'jau: Au'je ki pejejamue re. Pēta'wa ki pejejaupe. Pēē 'ā Jarejararete 'ga rero-wiaara. A'eramū ki pēē majepei tee tup ma'e 'jawe pejejemogyau 'ga upe.

³A'eramū je 'jau enee, tejepyri oporowyky ma'eramū enee: Epoat 'gā 'gā mopota'wau ajuee, 'jau je enee. Aipoa kūjā, Kremēti 'ga, ajepeja 'gā. Mīmēra 'gā juejue oporowyky Jejui 'ga upe, 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. 'Gā nera Janeruwarete 'ga okwasiat oka'aran are ywag ipe rakue, Jarejuwarete 'ga pyri ajemogy ma'e 'gā 'jawa ka'aran are rakue. A'eramū nipo jane juejue jarewau peu jaremanū re. A'eramū ki ene aipoa kūjā 'gā mota'waukaa ajaupe.

⁴Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. 'Ga ree 'ā pejejemujaa pejejemogyau. A'eramū ki pejeku'iramū 'ga ree, pejeojere'emamū. A'eramū je aipo 'jau'japa pē nupe. Pe'je pejeku'iramū 'ga ree.

⁵Anurenure'i nipo Janejararete 'ga jewyri nū. A'eramū ki pēē pejepota'wa-rāmū tekotee 'gā nee najuejue etee. ⁶Kasi pēpy'a'wyt mama'e are ne. Jare-juwarete 'ga upe ki pejeje'ega pemono mama'e are pejejemogyau. Pejejemi-futara ki peenūi 'ga upe. Pejejeupe 'ga remimurer are ki pēnea'at. "Ene te 'ā eneresage jee. Jeremifutara eremut jee", pe'je ki 'ga upe, 'ga muorypa pejejeupe imuripyrrer are. ⁷Aipo apo re 'ga pē mopy'a'wyre'ema mama'e are. Mama'e are jarejea'aramū jarepy'a'wyrāmū ee. A'ere ojeupe mama'e are jane je'egāmū 'ga jane mopy'ata'wai. Jejui Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramū 'ga jane mopy'ata'wau mama'e are. 'Ga rerowiaare'ema 'gā naeapyoi aipo are. "Maran tete 'gā nipy'a'wyri mama'e are?" 'jau nipo 'gā ojeupe jane resag ire.

⁸A'eramū je 'awamū pē mu'akwaapa. Mama'e tywer are kasi pēnea'ar ine. Mama'e esage are etee ki pēnea'at pejejemogyau. Mama'e a'je are te ki pēnea-'at pejejemogyau. 'Gā amū nee pēnea'aramū kasi 'gā nemiapo tywer are etee pēnea'ar ine. 'Gā nemiapo esage are nanē pejejea'aramū nū. 'Gā 'eawer imū 'gā nemiapo esage are ki pēnea'at. 'Gā 'me'em are etee ki pēnea'at. Ajaupe 'gā nemiapofer esage are te ki pēnea'at. Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'gā nemiapofer are pēnea'at. Ajuee 'gā pota'wa are ki pēnea'at. Mīmer are etee ki pēnea'at pejejemogyau, pejejuee pejejea'aramū. Pejemu'e pejejuemiapofer esage are pejejemogyau. ⁹Pejejeupe je'eawer imū etee mama'ea peapo. Peje-jeupe jeremiesaukar imū nanē pēē iapou nū. Jereko esagea ako peesag ai'i. A'eramū ki je 'jawe pejejemogyau. Aipo apo re nipo Janeruwarete 'ga rekoi pē pype, pē mopy'a'wyre'ema oje'jawe.

Paulo 'ga aku'iramū 'gā nee

¹⁰Jarejararete 'ga ree je jemujari. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree. 'Awamū 'ā pejejea'aramū je ree rai'i nū, mama'e mua jee rai'i nū. Ymā ako mama'ea nepemuri jee ikue. A'ete ako pēē pejeporomutaramū pejejemogyau je ree ai'i. Aipoa je akwaap. ¹¹⁻¹²"Ma'eramū sipo 'gā mama'e mure'ema jee", 'jawe'em je pē nupe. Mama'e tywamū miamū jerekōēājamū te'ŷina. Mama'e

tywe'emamū miamū tejekōēājamū te'ŷina. Tejekōēāi are tejemu'jau ikue. Tejemi'uram kwajamū jerekōēājamū. Tejemi'urame'emamū miamū je tejekōēājamū te'ŷina jepi. ¹³Jejui Kristu 'ga je mopājēu mama'e are. A'eramū je tejemouaga mama'e upe.

¹⁴A'ere pēporoywera resageramū jee. Mama'eay upe jeruaga pype pēē mama'e mua jee. Epafrotitu 'ga nanē pēē imua jee. Aipoa esage jee. ¹⁵Firiposi pewaramū pēē mama'e mua jee Jejui 'ga je imome'u ypyrauwe ako ikue, Masetoni ywy pe je tekou Jejui 'ga mome'wau ikue. Pe awi je oramū ako pēē ka'aranūū mua jee ikue. Pēē etee ako mama'e mua je poaawamū ikue. ¹⁶Anure ako pēē Tesarūn ipe je rekoramū mama'e mua jee ikue nū. A'ere ako pēē imuru'japa jee ikue nū, je ifutaramū ikue. ¹⁷Napesagi je pēē tejeupe mama'e mura te'ŷina. A'ere je “mama'ea je upe 'gā imuramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi 'gā nupe” 'e kwaawi. A'eramū je tejekōēājamū pēporoywer are. ¹⁸Pēporoywera reruara 'ga, Epafrotitu 'ga, ka'aranūū muapap jee. Tekotee 'gā nanē mama'e mua jee nū. Kwaiwete 'gā jeremifutara apy-raapa imua jee. A'eramū wemyreramū jee. Ojeupe mama'ea pēē imuramū Janeruwarete 'ga worrywamū pē nee. Nan tee futat 'ga worrywamū je upe pēē mama'e muramū. Sā'ā 'ga rorywa jany kasiga rapy are rakue. Nan tee futat 'ga rorywamū ee. ¹⁹Mama'ea ako pmut jee ai'i. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e mua pē nupe mama'e pyu pētywe'emamū. Jejui Kristu 'ga mama'e jararetea. 'Ga futat pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū 'ga Ruwarete 'ga pē nupe mama'e monoa atee pawe'emamū futat.

²⁰Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. A'eramū ki jane 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresage ekou”, 'jau ki jane 'ga upe. “Ene te 'ā Oreruwaretea, ki Ku'jyp. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawewara”, 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe.

²¹Teje'ega je omono Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nupe juejue 'gā futaa. Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā. Janerewirera 'jawewara 'gā je pyriwara 'gā nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa nū. ²²Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa. Roma pewara 'gā 'wyriararete 'ga roga pype oporowyky ma'e 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā oje'ega monou pē nupe akou pē futaa.

²³Jarejararete 'ga Jejui Kristu 'ga resage pē nerekoa je afutat.

Kweramū etee futat jeje'ega pē nupe.

Korosi

'Ga amū awau Jejui 'ga mome'wau Korosi pewara 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. A'ere tekotee 'ga oi 'gā mu'jau tywet. A'eramū Korosi pewara 'gā amū opoia Jejui 'ga rerowiar awi. 'Gā nera renuwamū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. "Pejewyt Jejui 'ga rerowiara upe. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. 'Ga etee jane katu'ok, jane mogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi" 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mu'akwaapawamū rakue.

1 ¹ Je Pauloramū Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te 'ga je monoi omome'wawamū kwe pewaramū pē nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū 'ga je mogoi ikue. Timoteo 'ga, janerewirera 'jawewara 'ga ako 'au je pyri. ² Ka'arana je akwasiat imonou Korosi pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'ā pejemogy. 'Ga ree pejejemujar ire 'ā pēē pejejemogyau orerewirera 'jawewaramū. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau orerenyra 'jawewaramū.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga resagea pē nerekoa je afutat. 'Ga pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

³ 'Ga upe oroje'ega monou pē nee jepi. "Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp", 'jau ore 'ga upe jepi. "Enera'yrarete 'ga, Jejui Kristu 'ga Orejararetea futat. Ene futat 'ā 'ga rerowiarukaa Korosi pewara 'gā amū nupe rai'i. A'eramū ore ene muorypa 'gā nee", 'jau ore 'ga upe jepi. "Au'jete erejerowiarukat Korosi pewara 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe jepi.

⁴ 'Gā amū 'ua pē mome'wau ore. "Korosi pewara 'gā Jejui Kristu 'ga werowiat ajemogyau a'jea futat", 'jau pē nesakarera 'gā pē mome'wau ore. "Ojejuka esage pāwē etee futat 'gā Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ajuee", 'jau 'gā pē mome'wau ore ai'i. ⁵ 'Ga amū 'ā awau Jejui 'ga mome'wau pē nupe rakue. "Jejui 'ga amanū janetywera moiawamū rakue, jane katu'okawamū rakue. Werowiaaramū 'ga anure jane rerooi jane mogyau ojeypyri", 'jau 'ga pē nupe rakue. Jejui 'ga rera renupa ypy we pēē 'ā 'ga rerowiaa rakue. Aipoa morogyta esagea a'jea futat. A'eramū pēē ojeypyri 'ga pejejeroo rapesaka pejejemogyau. Ojeypyri jane oramū 'ga mama'e esage mua janee. Aipo rapesaga pē mojemogyppygukaa etee te Jejui 'ga ree. 'Ga pyri pēo rapesaga 'ga rerowiaara 'gā nerekoukaa esage pē nupe. ⁶ Jejui 'ga rera 'ā okwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū 'ā Jejui 'ga rerowiaaramū jane jarejemomytuna jarejemogyau. 'Ga rerowiarāmū jane 'ā 'ga je'ega renupa, mama'e esage apou 'ga remifutar imū. Pēē nanē 'ā Jejui 'ga rera renupawe 'ga rerowiaa

rakue nū. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea Janeruwarete 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua 'ga jukaukaa jane katu'okawamū rakue. Aipo are pejeepyorauwe 'ā pēē 'ga rerowiaa rakue. ⁷Epafrasi 'ga futat awau pē mu'jau ee rakue. Epafrasi 'ga Jejui 'ga upe oreporowyky irūa futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat jepi. Jejui 'ga upe oporowyky ma'e 'ga futat. Ore 'jawe futat 'ga Kristu 'ga mome'wau pē nupe rakue. A'jea futat 'ga 'ea. ⁸'Ga futat 'ut 'au ore pyri pē mome'wau oreē ai'i. "Korosi pewara 'gā amū Jejui 'ga werowiat ajemogyau", 'jau 'ga oreē ai'i. "Janeruwarete 'ga 'Agesagea ajafutarukaa 'gā nupe 'gā jemogyramū", 'jau 'ga pē mome'wau 'ua oreē ai'i.

⁹A'eramū ore 'ga orojeupe pē mome'uramū taetu oroje'ega monou arakou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. "Emueapyo 'gā ejemifutar are, ki Ku'jyp", 'jau ore 'ga upe pē nee. "Mama'e are ene 'gā mu'akwaawukaa E'agesage pyu", 'jau ore 'ga upe pē nee. ¹⁰Aipoa 'ga iaporamū nipo pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat, pejejemogyau esage nipo 'ga remifutar imū futat. A'eramū nipo 'ga aku'iramū 'ūina pē nee. Pejejenosōue'em nanē nū. "Epoar iki 'gā mama'e esage apou", 'jau ore arakou 'ga upe pē nee. "Ejekwaawukat 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe pē nee. ¹¹Janeruwarete 'ga pājērete. A'eramū ore 'jau 'ga upe: "Epājēa emut 'gā nupe. A'eramū 'gā wuagamū mama'eay upe", 'jau ore 'ga upe. "A'eramū 'gā opoire'ema ene rerowiar awi", 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou pē nee. A'eramū pēē pejejekōēājamū etee futat pejejemogyau, pejejeupe mama'eay jesaukaramū miamū. ¹²Pēku'i te ki pejejemogyau pejejeupe 'ga remimurama rapesaka. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'jāu pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga mama'e esage m'yina gatu peu ojeypyri pē nupe. A'eramū ki pēē 'ga muorypa pejejeupe 'ga remiapofera resag ire. Anure nipo jane oi 'ga pyri. Peu nitywi futari ypytuna. Nitywi futari mama'e tywera. Peu futat 'ga mama'e esage m'yina gatu janeē. ¹³Jane katu'ogamū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui rakue, jane mueateeu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā nui rakue. 'Ga futat jane mogyau wa'yra 'ga remiayuwamū, wemifutararete 'ga remiayuwamū. ¹⁴'Ga remifutararete 'ga futat ako 'ga ra'yra 'ga amanūmū janetywera mepyawamū 'Uwarete 'ga upe janeē rakue. A'eramū 'agamū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane ifutaramū. A'eramū 'ga wa'yra 'ga remiayuwamū jane mogyau.

Jejui Kristu 'ga

¹⁵⁻¹⁷Niesagi we jane Jarejuwarete 'ga. A'ere 'ga ra'yrarete 'ga, Kristu 'ga ruri 'Uwarete 'ga kwaawukaa janeē rakue. 'Uwarete 'jawe futat Jejui Kristu 'ga. A'eramū jane Jejui Kristu 'ga resag ire 'ga Ruwarete 'ga ree jarejeapyoramū. Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yrarete futat. Eteete 'ga wemiapofera apyraap. Mama'e apo enunewe Jejui 'ga akou 'Uwarete 'ga pyri futat rakue. A'eramū 'ga Ruwarete 'ga mama'e apoukaa 'ga upe rakue. Ywaga pypiat, ywy pypiat, ae upe esaukaripyty, ae upe esaukaripyre'em, ywagipewara 'gā, ywagipewara 'gā 'wyriara 'gā. Mīmēra 'gā Janeruwarete 'ga iapoukaa Jejui 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'ga futat imogou 'ga remiapofera mama'e jarareteramū. 'Ga mama'e apoe'em ire amunipo 'ā nitywi futari mama'ea. Nojeuw ekoetei mama'ea rakue. 'Ga futat mama'e apou rakue. A'eramū mama'ea ajemogyau 'ga remiapofer imū etee futat. Ojee 'ga jejukae'ema

'Jawe mama'e jemogyi. A'ere 'ga jejukai futari ee ijemogyramū. Opājē mū 'ga mama'e mogyau. ¹⁸ Kristu 'ga akou 'wyrīaramū janee ojee janejemogyppygāmū. 'Ga futat jane mogyau rakue. Amanū re 'ga oferapa ete rakue nū. 'Ga futat 'ā oferaw ypy ypy ma'efera. Namanūu'jawi futari 'ga. A'eramū 'ga eteete ma'eramū akou.

¹⁹ Ymā ymā we te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Teja'yra 'ga tomogo teje'jawe etee futat 'jau”, 'jau 'ga rakue. A'eramū 'agamū Kristu 'ga 'Uwarete 'ga 'jawe etee futat akou. ²⁰ Wapo ypyramū 'ā mama'ea wesageramū futat rakue. A'ere aeypy 'gā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā mama'e motywerukaa 'agamū rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau rakue: “Teja'yra 'ga je omono ywy pe, 'ypeywar are amanū ma'eramū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “A'eramū 'ga owy reko'wogukaa 'gā nupe mama'e tywera mepyawamū jee”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Tamojenosīmap 'gā tejee 'jau nū kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'agamū Kristu 'ga 'ua ywy pe amanūmū jane katu'okawamū rakue. Amanūmū 'ga mama'e mojewyapap 'Uwarete 'ga upe nū. Ywag ipe ajemogy ma'e, ywy pe ajemogy ma'e. Mīmēra 'ga imojewyapap 'Uwarete 'ga upe rakue. Anure nipo 'ga akou 'wyrīarareteramū 'ga wemimurera mama'e upe nū.

²¹ Ymā 'ā pēē nanē nepēa'wyrī Jarejuwarete 'ga upe rakue. Mama'e tywera etee futat 'ā pēē iapou pejejemogyau ra'e jepi. Mama'e tywera etee futat pēnea'awa pejemogyramū ra'e jepi. A'eramū pēē 'ga ree iporomutare'emamū te futat pejejemogyau rakue. ²² A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga pē mota'waukari ojeupe wa'yra 'ga manū are. Jejui 'ga ry pyu futat 'ga pē pireita pētywer awi. A'eramū 'ga 'awamū werowiaaramū pē mujarukaa ojee. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri. Kristu 'ga pētywera omoit pē nū. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga rowase pejeo renosōue'em futat. Nitywi futari nipo “'ga nia'wyrī” 'jara 'ga amū. A'eramū pēē pejejesageramū pejejemogyau 'ga upe. ²³ Kristu 'ga rerowiar awi pejepoire'em ire pēē pejejenosōue'em 'ga rowase pejeo awi. A'eramū pēē 'ga rerowiaa tāmējē pejejemogyau. 'Ga ree pejejemogypyyg ire pejejeatee'emamū futat 'ga rerowiar awi. Sā'ā 'oga rupaa'mywa oypytyim ire, i'are'ema futat. Nan tee futat pēē. Kristu 'ga ree pejejemogyppyyg ire pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. Jejui Kristu 'ga mome'u renupa ypy we pēē 'ga rerowiaa. “Janeruwarete 'ga werowiaara 'gā omogy anure ojepyri oo ma'eramū futat” 'ea pēē erowiaa. 'Ga rerowiar ypyrauwe Janeruwarete 'ga pē mogyau ojepyri oo ma'eramamū futat. A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiarāmū pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ('Ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā nooi futari 'ga pyri anure.) 'Ga ree morogyta esage mome'u mokwasī'wau kwe pewara 'gā nupe. Je nanē Kristu 'ga ree morogyta esage mokwasī'wara futat kwe pewara 'gā nupe nū.

Paulo 'ga porowyky

²⁴ A'ere judeue'emamū pē nupe Kristu 'ga mome'u rayramū jee. Pejejeupe je Jejui 'ga mome'uramū ako pēē judeue'emamū je nupānupāu, je jukawaipa ako ikue. A'etea 'ā je teku'iramū etee futat tekou tejereko tywer are ikue. Wayrūnamū agawewi te 'ā Kristu 'ga jane katu'okawamū rakue. A'etea jane 'ga rero-wiaaramū jarejayrūnamū wējēmī futat nū, 'ga rerowiarukaawamū 'gā nupe nū. Najanerayrūmawi we jane 'ga rerowiaarama 'gā nūi. ²⁵ Ymā te Janeruwarete

'ga je mogoi judeue'emamũ pẽ nupe oje'lega mome'wawamũ ikue. "Ere ewau je mome'wau judeue'ema 'gã nupe ekou, 'gã mu'jau jeporogytafer are. Emu'epap 'gã ewau je'eawer are", 'jau 'ga jee ikue. A'eramũ je teporopoariweramũ pẽ nee. Aporowyky je tekou pẽ nupe. ²⁶Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga namueapyoi aeypy 'gã wemiaporam are rakue. A'eramũ aeypy 'gã weapyoe'emamũ ee. "Anure je judeue'ema 'gã nanẽ ikatu'oka nũ" 'e are 'gã weapyoe'emamũ rakue. A'ere 'ga 'awamũ wemiayuwamũ jane mueapyoi ee. ²⁷Wemiayuwamũ 'ga jane mueapyou wemiapo are. Judeue'emamũ pẽ nupe nanẽ Janeruwarete 'ga mama'e esage apoukaa wa'yra 'ga upe nũ. Werowiaramũ Jejui Kristu 'ga jane mujaa ojee. Judeue'emamũ nanẽ 'ga pẽ mujaa ojee werowiaramũ. A'eramũ nipo 'ga "anure ojee ojemujat ma'efera 'gã nerawau ywag ipe ojepyri" 'e are jane mueapyou.

²⁸A'eramũ ore arawau kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gã nupe ai'i. 'Ga rero-wiaara 'gã ore imu'jau, imu'akwaapa 'ga remifutar are ai'i. Mama'e tywera apo awi nanẽ ore 'gã mu'akwaapa nũ. Janeruwarete 'ga ore mu'akwaapa 'gã mu'jau-wamũ. A'eramũ ore 'gã mu'jau ee ai'i. Anure nipo ore Jarejuwarete 'ga rowase 'gã nesaukari 'ga upe: "Koromũ ore Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gã mu'ei ikue. Werowiat 'gã 'ga al'jea futat ajemogyau", 'jau nipo ore 'ga upe, 'gã nesaukaa. A'eramũ ore 'awamũ 'gã mu'jau 'ga ree ai'i. ²⁹Ma'eramũ 'ã je najeojeri futari tekou, Kristu 'ga mome'wau 'gã nupe. Kristu 'ga opãjẽ mua jee, ojeupe je moporowykyaaukaa. A'eramũ je 'ga pãjẽ mũ teporowykyau tekou 'ga upe.

2 ¹Afutat je pẽneapyoa teporowyky are. Tejesakare'emamũ pẽ nee miamũ teporowykyau tekou. Korosi pewaramũ pẽ nee, Laodiceja pewaramũ pẽ nee, ajepeja tejesakare'ema 'gã nee. Mĩmeramũ pẽ nee je porowykyi tekou kwaiwete. ²Nanuara jeporowykyia je rekoa pẽ nupe: Jejui 'ga ree pẽ mojemogypygyukaa-wamũ, pejejee pẽporomutat pejemogyawamũ, majepei 'yweteewara 'jawe pẽ mogyawamũ. Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogyramũ pẽ pejomojemogyp-ygyukaa Jejui 'ga ree. Mĩnamũ jeporowykyia je rekoramũ pẽ nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg are je pẽ mu'jau. A'eramũ nipo pẽ 'ga 'eawer are pejejeapyo re 'jau: "Al'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega", 'jau nipo pẽ, pejejeapyoramũ al'jea futat 'ga je'eg are. Ymã te 'gã naeapyoi Jarejuwarete 'ga 'eawer are rakue. A'ere 'awamũ janereapyoramũ 'ga 'eawer are. Kristu 'ga ree 'ga 'i rakue. ³Kristu 'ga te aje 'ã jane mueapyou 'Uwarete 'ga 'eawer are, 'ga remikwaaw are. Nitywi futari 'ga remik-waawe'emamũ. Janereapyoi futari jane 'ga remikwaawa mama'e are. A'ere Kristu 'ga ikwaawi. A'eramũ 'ga jane mueapyou ee. Ojee ymãwarera 'gã neapyoe'ema-wer are 'ga jane mu'akwaapa. A'eramũ 'ga 'agamũ jane mueapyoukaa ee.

⁴Aipoa je amome'u pẽ nupe, 'gã amũ 'me rerowiarukare'emawamũ pẽ nupe. Perowiat kasi 'gã amũ 'mea ne. Peenup katu ra'ne ki 'gã je'ega. Kasi a'e pe pejemoryteeukat 'gã nupe ne. Esage ma'e 'jawe futat nipo 'gã je'ega numiamũ. A'ere o'meramũ te 'gã 'i. A'eramũ pẽ 'gã nerowiare'ema pejeje-mogyau. ⁵Muku agawewi je rekoi pẽ nui. A'etea je tejea'aramũ tekou pẽ nee. A'eramũ je pẽ 'gã 'me rerowiara futare'ema. Jejui 'ga ree pejemogypygya te je muoryp. Majepei 'yweteewara 'jawe nanẽ pejemogya nũ, Kristu 'ga pẽ erowiara. Mĩmera je muoryp je mogou.

Kristu 'ga ree jane jemujari

⁶'Awamũ 'ã pẽ Jejui Kristu 'ga rerowiaa rakue. "Ene 'ã orejararetea", 'jau pẽ 'ã 'ga upe rakue. 'Ga ree ojemujat ma'eramũ pejemogy 'awamũ. A'eramũ

ki pēē pejejemogyau esage 'ga je'eg imū etee futat. ⁷Ymā te 'ā Epafrasi 'ga pē mu'ei Jejui 'ga ree rai'i. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiaa pejejemogyau rai'i. Pejemu'eawer imū etee futat ki mama'ea peapo pejejemogyau. Ojee pejemujar ire Kristu 'ga pē mojemogyppygukari a'jea futat ojee. A'eramū pēē 'ga rerowiaa futat. Jarejuwarete 'ga muorypa au'jeteramū pejejeupe 'ga remia-pofera mama'e are.

⁸Pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga ree morogyta 'me mome'wara 'gā nui. Peje-jemu'jawe'em 'gā nee. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. NaKristu 'ga je'ega rūi 'gā omome'u. Wea'aw are etee 'gā pē mu'ei. Morogyta ymanera etee futat 'gā omome'u akou. Mama'eukwaaw are etee 'gā pē mu'ei. NaKristu 'ga 'eawera rūi 'gā omome'u pē nupe. ⁹A'eramū ki pēē 'gā porogyta rerowiare'ema pejejemogyau.

'Uwarete 'ga 'jawe katu katu futat Kristu 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā 'ut 'au ywy pe 'Uwarete 'ga ree jane mu'jawamū rakue. Kūima'eramū jane 'jawe agawewi futat 'ga. A'ere 'ga 'Uwarete 'ga 'jawe futat. ¹⁰Jejui Kristu 'ga ree futat 'ā pejejemujaa rakue, ipājērete ma'e 'ga ree futat 'ā pejejemujaa rakue. Ywagipewara pājēa apyraapara 'ga. Ywy pewara pājē, 'y pewara pājē. Najue-jue etee ipājē ma'ea. Mīmera pājē apyraapararete 'ga futat. Nitywi futari pājē mū 'ga apyraaparamū. 'Ga futat 'ūina 'wyriarareteramū mama'e upe. 'Ga ree pejemujar ire Janeruwarete 'ga opājē muri pē nupe nanē nū. Ojee pejemujar ire Kristu 'ga rekoi pē pyri. Janeruwarete 'ga nanē akou pē pyri nū. A'eramū pēnemifutara ateepawe'emamū futat pē nui.

¹¹Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa nanē 'awamū nū. Ymā te oreypy 'gā judeu 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwa rakue. "Pejemojewag iki jee", 'Jau 'ga 'gā nupe rakue. "Ijewak ma'e 'gā etee jeremiayuwamū", 'Jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'awamū nanarūi. Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue te 'ga omogy 'awamū wemiayuwamū. Ijewak ma'e 'gā, ijewage'ema 'gā 'Jau 'ga imogyau wemiayuwamū Jejui 'ga jane erowiarāmū. Werowiarāmū Kristu 'ga janety-wera moiri jane wi. A'eramū 'ga mama'e tywera apo awi jane mueateeukaa. Jarejemifutar imū mama'e apo awi nanē jane mueateeukaa nū. ¹²Pēnea'at Kristu 'ga manūawer are. 'Ga manū re 'ā 'gā 'ga monou inuga ita kwara pype rakue. Ita kwara pype 'ga mono 'ga nug ire 'ga Ruwarete 'ga 'ga mofe-rapa etee opājē mū rakue nū. Nan tee futat nipo pēē. 'Ga rerowiarāmū pēē 'ga rerowiar ymanera 'ga amū upe pejepymīāukaa pejetywer awi pejepoira resaukaawamū. 'Y pe pē pymīa: "Kristu 'ga amanū jetywera moiawamū rakue" 'e rerowiara resaukaawamū pejejaupe. A'eramū je 'ga rerowiarāmū tekou 'awamū. "Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa opājē mū nū. Aipoa je erowiarāmū Janeruwarete 'ga opājē mua jee, mama'e esage apou-kaawamū jee" 'e rerowiaara resaukaawamū pejejaupe. Oferaw ire Kristu 'ga uēma ita kwar awi, akou nū. Nan tee futat pe'ē 'y awi pejepymī re. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe. ¹³Ymā te 'ā pēē pejejemifutar imū etee mama'ea peapo rakue. NaJarejuwarete 'ga remiayuwa rūi 'ā pēē nakue. Nepeenuwi futari 'ga je'ega rakue. Amanū ma'e 'jawe pejejemogyau 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'awamū pē mogyi wemiayuwamū. Pētywera 'ga omoit pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau oferap ma'e 'jawe ojeupe. ¹⁴Ymā te Janeruwa-rete 'ga janetywera kwasiari inuga oka'aran are rakue. A'ere jane nienupawi Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarera rakue. A'eramū 'ga a'e renuwe'em

are janetywera kwasiaa inuga oka'aran are rakue. "Nuenupawi futari 'gā jeje'ega. A'eramū 'gā otywetyweramū jee. A'eramū je 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are" 'ea 'ga inuga ikwasiaa oka'aran are. Sā'ā ae mama'e mura epye'eme. Epye'eme imuripyra 'jawe futat tuwi wepye'emamū 'ga upe rakue. A'ere Kristu 'ga, 'ypeywar are 'ga manūi, janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū Kristu 'ga remiayuwamū jane rerekou tywere'em janetywer are. ¹⁵Ypeywar are amanūmū Kristu 'ga mama'eukwaawa 'wyriara pājē'oka. Emiayua reewe futat ako 'ga ipājē'okapap ai'i. Jane rowase futat ako 'ga mama'eukwaawa pājē'oka ai'i. Imojenosōu ako 'ga jane reape ai'i.

¹⁶A'eramū ki pēē pejeapyakawe'em 'gā amū porogyta 'me are pejemogyau ne. Iporogyta 'me ma'e 'gā nipo 'jau: "Peko kasi tesirūgatu ne. Pe'u tesirūmet kasi mama'ea ne. Pejeporowykyawe'em 'araiwa rupi. Jayru'wi are, morowykye'em are. Mīmer are nanē nū pejekowe'em tesirūgatu nū", 'jau futatee 'gā pē nupe. A'ere kasi peapyaka 'gā je'eg are ne. ¹⁷Ymā janepy 'gā nemiapofera te poromū mama'ea rakue. A'eramū pēē pejeapyakawe'em aipoa morogyta ymaner are. Morogyta ymanera Jejui 'ga remiaporama resaukaawa te rakue. A'ere ako 'awamū Jejui Kristu 'ga ruri janee ikue. A'eramū jane 'awamū 'ga kwaapa. A'eramū jane mama'e apowe'em morogyta ymaner imū. Jejui Kristu 'ga te jane mu'e mama'e a'je are. 'Awamū jane mama'e apoi 'ga je'eg imū etee futat. ¹⁸A'eramū ki pēē pejeapyakawe'em 'gā 'me are pejemogyau. "Nepēa'wyri Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejeje'ega monowe'em 'ga upe tāmējē. 'Ga pyriwara 'gā nupe etee ra'ne pejeje'ega monou. A'eramū 'ga pyriwara 'gā etee oporogytau Jarejuwarete 'ga upe pē nee. Afayup futat je ee ko", 'jau futatee nipo 'gā pē mu'jau ywagipewara 'gā muoryw are, ofayup 'me are. A'ere kasi peapyaka aipo 'gā je'eg are ne. O'meramū 'gā 'i. Wemikwaawe'em are aipo 'gā jamu'ei ekoetei. Ojerowiaraip ekoete 'gā ojee. Wemifutar imū etee 'gā mama'ea apoi. ¹⁹Aipo 'gā Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā futat. Najamu'ei futari 'gā mama'e a'je are. NaKristu 'ga ree rūi 'gā jamu'ei. Morogyta tywer are tee 'gā jamu'ei. A'ere Kristu 'ga werowiaaramū Janejararete futat. A'eramū 'ga ojejukau jane ree, jane mu'akwaapa janeremiapo are. 'Ga 'ā aeakaga 'jawe. Aeakaga aeretea muaranuwukaa. Aero'oa ojeme-mōu aepepenaw are. Aerajyga ae mokurējūka pāwē gatu etee te futat. A'ere aeakaga etee imuaranuwukari imujaa. Nan tee futat Kristu 'ga jerowiarukari tāmējē werowiaaramū janee. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga iapou.

²⁰Ymā te 'ā Kristu 'ga manūi 'ypeywar are janetywera moiawamū rakue. 'Ga 'ā pē mu'jau mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi. Kristu 'ga ree pejememujaa 'awamū pejemogyau. A'eramū pēē pejepoia pejetywer awi. A'eramū pēē 'awamū mama'e apowe'em tekotee 'gā je'eg imū. Sā'ā ae amanū re mama'e apoul'jawe'ema. Nuenuwu'jawi ojoje'ega. Nan tee futat ki pēē 'awamū mama'e apoul'jape'ema 'gā je'eg imū, pejeapyakau'jape'ema 'gā 'me are pejemogyau. ²¹Aipo 'jau nanē nipo 'gā 'mea pē nupe nū. Mama'e mū ree nanē nipo 'gā 'jau nū. "Peawyky kasi 'aga ne. I'wawe'em nanē esaka nū. Pejewyke'ema nanē ee nū", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe, wemikwakup 'me are. A'e are sipo peapyaka pejemogyau? Naani. ²²Peapyaka kasi ee ne. Teepaw etee 'gā nemimome'ua. NaJaneruwarete 'ga je'ega rūi aipo e'i. Wea'aw are etee aipo 'gā jamu'ei ekoetei. ²³Aipo are ajamu'jara 'gā i'akwaap

ma'e 'jawe futat numiamū. A'ere i'me ma'e 'gā futat. Ymā te Janeruwarete 'ga janyepu 'gā mu'ei omuoryw are rakue numiamū. A'ere aipo 'gā niporo-muorywiweri 'ga remifutar imū 'ga ree rakue. A'eramū 'gā 'agamū “Oroje-mifutar imū sipo ore Jarejuwarete 'ga muorywi pa”, 'jau nipo 'gā ajemogyau numiamū. “Ore Jarejuwarete 'ga ore aramuoryp”, 'jau futatee nanē nipo 'gā ajemogyau nū. “Pejereko tywet pēē te futat Jarejuwarete 'ga muorypawamū”, 'jau futatee nanē nipo 'gā ajemogyau nū. A'ere 'gā nemimu'ea nia'wyri futari. Na'gā nemimu'efera rūi mama'e tywera apoukare'ema jatee. Jarejuwarete 'ga pājē mū te jane mama'e tywera niapoi.

3 ¹⁻² Jejui Kristu 'ga manū re Janeruwarete 'ga 'ga moferapa 'ga mogou nū. Kristu 'ga ree pejememujar ire Janeruwarete 'ga pē mogyau oferap ma'e 'ga 'jawe. 'Ga moferaw ire Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerawau imyina ojeypyri mama'e jarareteramū 'ga mogou 'wyriaramū. A'eramū ki pēē pejejea'aramū pejememogyau Jejui Kristu 'ga muorypawa mama'e are etee futat. Pejejea myinu'jape'ema futat 'ga muorypawe'ema mama'e are. ³ Awamū nepeapou'jaw arūi mama'e ymanera, pejememiapofer ymanera. Sā'ā ae amanū re mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat pēē. Kristu 'ga rerowiar ire ae pōiri mama'e tywera apo awi. 'Ga 'jawe etee futat jarejemogyau. Jejui Kristu 'ga jaawamū pejememogyau. 'Ga 'Uwarete 'ga ree ojemujat ma'ea. A'eramū ki pēē pejejea myina 'gā muorypawa mama'e are etee futat. 'Ga rerowiare'ema 'gā naeapyoi futari Jarejuwarete 'ga ree pejemujara. ⁴ A'ere nipo 'gā anure 'gā neapyoramū ee. Kristu 'ga ruramū nipo Janeruwarete 'ga jane mua 'ga rupi. Kristu 'ga jane mogyau nakwaparimū etee warāu rūi. Oje'jawe futat nipo 'ga jane mogyau. A'eramū jane 'ga ruaw esage renyfuga rupi nipo jarejua 'ga rupi jarejypa.

Pēneatee mama'e tywer awi

⁵ A'eramū je 'jau pē nupe: Pēneatee mama'e tywera apo awi. Amanū ma'e 'jawe futat nepeapou'jawi mama'e tywera. Pejekowe'em pejememirekoe'ema kūjā are. Kūjāmeramū nanē pejemene'em are pejekowe'em nū. Pemogoukat kasi kūima'e amuteea pejejea kūjāmeramū ne. Nia'wyri aipoa, 'jau je pē nupe. Pejekaraemā kwai are te nanē pejejea'are'emamū nū. Okaraemā kwai are etee ea'at ma'e 'gā okaraemā kwai are etee futat ojemogypyk. Okaraemā are ojemogypyk ma'e 'gā maira'me are ojemogypyk ma'e 'jawe futat. Nojemogypygi 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū okaraemā kwai are etee 'gā jemogypyga nanē wa'wyre'emamū nū. ⁶ A'eramū nanuara 'gā akou tyweaete Jarejuwarete 'ga upe. Nuenuwi 'gā 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete nipo anure.

⁷ Jejui 'ga rerowiare'emawe pēē nanē mama'e apou pejememifutar imū etee futat rakue nū. Nepeenuwi futari 'ā 'ga je'ega rakue. ⁸ A'ere 'awamū peenup 'ga je'ega. A'eramū pēē 'awamū mama'e tywera apou'jape'ema futat. Pejejuaykawe'em nanē 'gā amū pejereko tyweramū. Pejekowe'em pejemara'ne'emamū pejejee. Pejejoje'ēwu'jag ekoete'em nanē nū. Pejeje'egayawe'em nanē pejejaupe. Pejeje'egaiwe'emamū nanē pejejaupe. ⁹ Peje'me'emamū nanē pejejaupe. Mīmera kasi peapo ne, a'e je pē nupe. Ymā 'ā mama'e tywera ete peapo rakue. A'ere pēē 'awamū Jejui Kristu 'ga ree pejemogypyk. A'eramū pēē 'awamū mama'e tywera apou'jape'ema pejememogyau. ¹⁰ Awamū

pejemujat Kristu 'ga ree. A'eramū pēē 'awamū ymāwarera mama'e tywera apoawer awi pejejeateeramū futat. Pe'je pejemu'jau 'awamū Jejui Kristu 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e apoukaa pē nupe wemifutar imū. Oje'jawe 'ga pē mogyau mama'e esagea etee iapoukaa pē nupe. Oje'jawe pēē mama'e aporamū 'ga ojekwaap katu katuukaa pē nupe. Aipoa 'ga afutat. ¹¹ 'Ga 'jawe ete mama'e apoaramū jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe futat. Ore judeuramū, pēē judeue'emamū, imojewagipyrrera 'gā, imojewagipyre'ema 'gā, tapy'yja 'gā, towajat tesirūmera 'gā, o'wyriara upe te oporowyky ma'e 'gā, ojeupe te oporowyky ma'e 'gā. Mīmeramū nipo jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat. A'eramū jane “najanepytuna rūi 'ga”, 'jawe'em jarejeamutēe 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū jane jareju'jaju'jawe etee futat. Kristu 'ga janejat pāwē pāwēa futat. 'Ga etee te jane apyraap.

¹² Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga poromutaramū pē nee rakue. 'Ga 'ā pē mū'jāu wemiayuwamū pē mogyau rakue. A'eramū ki pēē nanē pejepota'wa esageramū pejejee pejejemogyau 'ga 'jawe etee futat. Pejejemuaēma pejejee. Pejejee etee pejejerowiaraipe'ema pejejemogyau. Pejejeaite'ema pejejee. ¹³ Mama'e tywera pejejeupe iaporamū pejemara'ne'emamū pejekou pejejee namutamutat. Pejejeateeramū kamēsīete jui. Sāl'ā Janejararete 'ga, Kristu 'ga, jane raykae'ema janetywer are, imoira etee jane wi. Jane wi janetywera moir ire 'ā 'ga wea'aru'jawe'emamū futat jane rayka are. A'eramū ki pēē nan tee futat, 'ga amū mama'e tywera pejejeupe iapo re, pejejea'are'emamū au'jeteramū 'gā nayka are. Pejejeateeramū kamēsīete futat 'gā nayka awi. Pejejea'aru'jawe'emamū futat ee nū. ¹⁴ Nan pejemogya esage futat. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū. Pēpota'wa esage pejejee. A'eramū pēē nanuara apo re pejejemogyau majepi 'yweteewara 'jawe futat. ¹⁵ Ymā we te 'ā Jane-ruwarete 'ga pē pyyrūi rakue. “Tamopota'waukat 'gā ajaupe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga pē pyyrūmū ojeupe rakue. Werowiarāmū Kristu 'ga pē mopota'waukaa pejejaupe, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau majepi 'yweteewara 'jawe futat. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'ga muorypa pejejemogyau. ¹⁶ Kristu 'ga je'eg are pejejea'aramū pejejemogyau 'eramū nipo pēneapyo futat 'ga 'eawer are. A'eramū pēē pejejamu'jau 'ga pejemu'eawer are. Pamaraka'ag ki 'ga 'eawer imū etee futat. Marakau futar iki 'ga remiapofera pemome'u 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga marakau futat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are 'ga muorypa a'jea futat. ¹⁷ Jejui 'ga remiayuwamū pēē. 'Ga futat Janejararetea. A'eramū ki mama'ea peapo esage etee pejejemogyau 'ga ree. Peporogyta esage nanē ki pejejaupe 'ga ree nū. 'Ga futat jane mota'waukaa 'Uwarete 'ga upe. A'eramū pēē 'ga ree Jarejuwarete 'ga muorypa pejejemogyau 'agamū.

Pejemogy esage 'ga upe

¹⁸ A'eramū ki pēē kūjāmeramū, imen ma'eramū, pejeapyakau pejemena je'eg are. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. 'Ga futat aipoa futaa. ¹⁹ Emireko ma'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Peje'eg ywyrafen kasi pejemireko upe ne.

²⁰ Kunumīnamū nanē pēē pejejara 'gā je'ega renupa etee pejejemogyau. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. A'eramū pēē pejejara 'gā je'ega renuwa Jarejuwarete 'ga muorypa. ²¹ Pēē nanē ki ta'yriaramū pejeje'eg esage etee pejeja'yra

'gā nupe. Ojeupe peje'eg esage'emamū pēna'yra 'gā nuapoi futari mama'ea pēnemifutar imū ne. 'Gā norywa mateepapa etee ne.

²² Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejerekwara upe. A'eramū ki pēē pejejerekwara 'gā je'ega renupa. 'Gā amū nipo oporowykyau esage werekwara 'ga reape etee. Werekwara 'ga remiesaga tywi nipo 'gā oporowykyau esage'em. A'ere kasi nanarūi peapo ne. Pejejepyri pejejerekwara 'ga rekoe'emamū nanē ki pēē mama'e apou esage pejejerekwara 'ga 'eawer imū etee futat. Pekwaap 'ā Jarejararete 'ga Jejui Kristu 'ga. A'eramū pēē pejeporowykyau esage 'ga muorypawamū. ²³ Pejeporowykyau esage futat pejejemogyau. Napejejerekwara 'ga upe etee rūi peporowyky. Nanuaramū Jarejararete 'ga upe nanē futat peporowyky. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Peporowyky esage ki, je 'i pē nupe. ²⁴ Pēporowyky esage resag ire Janeruwarete 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are. Aipoa pekwaap. Kristu 'ga 'ā Jarejararete. A'eramū Janeruwarete 'ga u'eawer imū etee futat pē mepyau esage Kristu 'ga upe pēporowyky esageawer are. ²⁵ Mama'e tywera apoara 'gā nanē nipo Janeruwarete 'ga imepyau pāwē pāwē 'gā nemiapoferarūe'emawer imū etee futat, 'gā nerekou tyweaete nipo 'ga 'gā nemiapofera tywer are.

4 ¹ Pēē mū pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekwara. Pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekou esage. Mama'e monou 'gā nupe, pejejakate'eme'emamū futat. Mama'e pyu 'gā tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. 'Gā jararete 'ga pējara nanē futat 'ga nū. 'Ga 'ā Jejui Kristu 'ga. Ywag ipe 'ga reni. Ojekukau esage 'ga pē nee nanē nū. A'eramū ki pēē pejejekukau esage pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nee 'ga 'jawe. Aipoa esage 'ga upe.

'Gā neko are 'gā mu'akwaapawet

² A'ere 'awamū je 'i Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū juejue pē nupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau kasi pēnea'at mama'e mū ree te ne. 'Ga muorypa nanē pejejeupe 'ga remiapofer are nū. ³ Je ree nanē pejeporogytau 'ga upe nū. Moromunepawa pype je reni. Kristu 'ga mome'u jereko are 'gā je munewi je m'yina. Ymā te 'gā naeapyo Kristu 'ga ree rakue. A'ere 'awamū je 'gā mueapyo Kristu 'ga ree. A'eramū pēē pejeporogytau 'ga upe je ree. "Erooukat 'gā amū Paulo 'ga pyri, ki Kul'jyp. Nokwaawi we 'gā Kristu 'ga porogytafera. A'eramū ene 'gā nerawaukaa 'ga pyri. Ojepyri 'gā oramū Paulo 'ga Kristu 'ga porogytafera tomome'u 'gā nupe 'jau", pe'je ki 'ga upe je ree. ⁴ "Epoat Paulo 'ga Kristu 'ga mome'wau katu katuukaa 'gā nupe", pe'je ki 'ga upe je ree. Teporomome'ukatuweramū Kristu 'ga mome'u are 'gā nupe. A'eramū je a'eramū "Pejeje'ega pemono 'ga upe je ree", 'jau pē nupe.

⁵ Pejejemogyau esage nanē ki Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā pype nū. Pejenosī awi Jejui 'ga mome'wau 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. 'Gā pyri pejejemogyau pēē 'ga mome'wau futat 'gā nupe. A'ere ki pēneapyo ra'ne 'gā neko are. 'Gā neko esageramū tāmējē ki Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kasi a'e pe 'gā pēpy'aetūjaiw ine, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ne. ⁶ 'Gā nupe 'ga mome'wau pēē a'jeteetewi futat 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū te nipo 'gā wapyā m'yī pēnemimome'u are. A'eramū nipo 'gā oporonupa pēnemimome'u are pē nupe. A'eramū taetu pēē pejejeupe ee 'gā poronuwamū 'ga mome'wau esage etee futat 'gā nupe. Nan iki Kristu 'ga pemome'u erowiarukaa 'gā nupe.

⁷⁻⁸ Tikiku 'ga nipo je omono pē pyri, pē nupe temome'wawamū. Tikiku 'ga Kristu 'ga rerowiaara 'ga futat. A'eramū 'ga janerewirera 'jawe futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat. Jarejararete 'ga upe oreporowyky irū 'ga futat.

Pē pyri je 'ga monoi temome'wawamū pē nupe. Kristu 'ga ree etee pē moje-mogypygyukaawamū nanē je 'ga monoi pē pyri nū.

⁹Onesimu 'ga rupi je 'ga monoi pē pyri. Onesimu 'ga nanē janerewirera 'jawe futat nū. Jeporomutat je 'ga ree 'ga rekoramū. Pē'wyr awi futat 'ga ruri je pyri rai'i. A'eramū nipo 'gā 'au ojeapo ma'efera mome'wau pē nupe.

¹⁰Aristaku 'ga ako 'au moromunepawa pype je pyri. Oje'ega 'ga werooukat pē nupe, pē futaawamū. Maku 'ga nanē oje'ega rerawaukaa pē nupe nū. Maku 'ga Panape 'ga rewirera 'ga. Sooko je ako teje'ega rerooukara pē nupe 'ga ree ikue. “Pejejepyri Maku 'ga oramū ki peroo esage 'ga pejejepyri”, 'jau je ako teje'ega rerawaukaa pē nupe 'ga ree ikue. 'Ga futat nanē oje'ega werooukat pē nupe nū, pē futaawamū nū. ¹¹Josue Justo 'ga nanē oje'ega werooukat pē nupe pē futaawamū. Aristaku 'ga, Maku 'ga, Josue Justo 'ga. Mīmera 'gā judeua futat. Kristu 'ga ree 'gā jemogypygyi ajemogyau. 'Gā futat jejuru irūnamū ajemogyau Kristu 'ga mome'wau je 'jawe pē nupe. “Pe'je pejemogyau Kul'jywa 'ga remiayuwamū”, 'jau 'gā 'gā nupe, jeje'egawa rupi etee futat. “Kul'jywa 'ga jane'wyriararetea futat”, 'jau 'gā ajemogyau 'gā nupe je'eawera 'jawe etee futat. A'ea je maku'iu 'gā nee. A'ere 'gā etee'i je poari Kristu 'ga mome'wau je pyri. Amumera 'gā judeue'ema 'gā jejuru irūa.

¹²Epafrasi 'ga nanē oje'ega werooukat pē nupe, pē futaawamū. Pē'wyr awi 'ut ma'efera 'ga futat. Kristu 'ga upe 'ga porowykyi ore pyri. Jarejuwarete 'ga upe 'ga oje'ega monoi akou pē nee jepi. “Epoat ejemiayua 'gā, Korosi pewara 'gā. Ejerowiarukat tāmējē 'gā nupe. Ejemifutar are 'gā emueapyo”, 'jau 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹³Oporomutaramū 'ga pē nee. Laodiceja 'jaw ipewara 'gā nee, Ieroporisi 'jaw ipewara 'gā nee. Mīmera amunawa pypewaramū 'ga poromutaramū pē nee. A'eramū 'ga oje'ega monou Kul'jywa 'ga upe pē nee akou. Jeremianuwamū futat 'ga oje'ega monoi 'ga upe pē nee. A'eramū je 'ga 'eawera kwaapa.

¹⁴Morofuanugara 'ga, Luka 'ga, nanē oje'ega rerawaukaa pē nupe, pē futaawamū. Luka 'ga janejekoty'aawaretea. Demas 'ga 'jau oje'ega rerawaukaa pē nupe, pē futaawamū.

¹⁵A'eramū ki pejewau Laodiceja pe jee. “Paulo 'ga oje'ega werurukat pē nupe, pē futaawamū”, pe'je ki jarejewirera 'gā nupe pejewau jee. Jarejenyra 'gā nupe nanē ki pe'je nū. Nīfa ēē upe nanē aipo 'jau nū, ēē rog ipe ajatyka ma'e 'gā nupe nanē jeje'ega mome'wau nū. ¹⁶Jeremimonofera ka'arana mogyta re pēē erawaukaa 'ga amū upe, Laodiceja pewara 'gā nupe nanē imogytaukaa nū. 'Gā nupe jeremimonofera ka'arana nanē pēē imogytau pejejuemianuwamū nū.

¹⁷Akipu 'ga upe ki pe'je jee: “Janejararete 'ga futat 'ā ene moporowykyukat ojeupe rai'i. A'eramū ene ejeupe 'ga remiapoukarera etee futat iapoupap 'ga upe, e'i Paulo 'ga enee rai'i”, pe'je ki 'ga upe jee.

¹⁸Teje'ega je akwasiarukat ka'aran are 'gā amū nupe tejee. A'ere je futat amū kwasiari inuga pē nupe. Pauloramū je teje'ega monou pē nupe pē futaawamū 'ea je ikwasiaa ka'aran are. A'eramū pēē jeremikwasiarera resaka. “Paulo 'ga futat okwasiat imua janee rai'i”, 'jau pēē pejejaupe jeremikwasiarera ka'arana ruwamū.

Moromunepawa pype je reni. A'eramū pēē pejejea'aramū pejejemogyau je ree. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau je ree.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū jeje'ega pē nupe.

1 Tesarũn

Paulo 'ga Silasi 'ga retee awau watau kwe pe amunawa tesirũmera pype. A'ere 'gã kwa 'gã kwawi etee amunawa mũ pyu. Awau 'gã Tesarũn ipe etee opytau. Muapya morowyke'ema magwapa. A'e pe Paulo 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. A'eramũ 'gã kwaiwete 'ga remimome'u rerowiaa. A'eramũ 'ga renupara 'gã ajemogyau Jejui 'ga rerowiaaramũ.

A'eramũ erowiare'ema 'gã ajuerekoayau 'gã nee. “Ma'ja are 'gã Paulo 'ga rerowiaa 'ũ? 'Gã tete 'ã oo ekoete ajemogyau Paulo 'ga remimome'u rerowiaaramũ a'i kũi”, 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã a'eramũ Paulo 'ga pyyg are afuweramũ. A'ere 'gã Paulo 'ga nuesagi rakue. A'eramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã Paulo 'ga moka'jamukaa ypytunimũ. “Ere ewau ore wi nũ”, 'jau 'gã 'ga upe, 'gã 'ga a'gwau Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã nui.

A'eramũ 'gã a'eramũ awau'jape'ema aipoa amunaw ipe. Ka'arana etee 'ga imonou ikwasiaa 'gã nupe. “A'jea futar iki Jejui 'ga perowiat rai'i”, 'jau 'ga imonou ikwasiaa ka'aran are 'gã nupe rakue.

1 ¹ Ka'arana je akwasiat Tesarũn ipewaramũ pẽ nupe. Jejui 'ga rerowiaara 'ã pẽẽ, Jarejuwarete 'ga remiayuwã pẽẽ. Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga remiayuwã nanẽ pẽẽ nũ. A'eramũ je ka'arana kwasiaa pẽ nupe. Je 'ã Pauloa. Silasi 'ga, Timoteo 'ga. Mĩmera 'gã ako 'au je pyri. A'eramũ ore ka'arana kwasiaa imonou pẽ nupe pẽ mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Jarejuwarete 'ga resagea pẽ nerekoa je afutat. Pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

'Gã nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁻³ Jarejuwarete 'ga upe ore oroje'ega monoi pẽ nee jepi. Oreku'ia ore rerekou pẽ nee. A'eramũ ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Oreku'i ore Tesarũn ipewara 'gã nee”, 'jau ore 'ga upe jepi. “'Gã 'ã ene rerowiat tãmẽjẽ ajemogyau. A'eramũ 'gã mama'e apou eneje'eg imũ etee futat”, 'jau ore 'ga upe jepi. “'Gã 'ã iporomutat ene ree nanimenime. A'eramũ 'gã eneporowykya etee iapou”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Jejui 'ga rura 'gã wapesak ajemogyau. A'eramũ 'gã opoi-re'ema ene wi. Ene rerowiare'ema 'gã amũ 'gã nerekou tyweaete agawewi. A'etea 'gã nopoiri ene wi. Ene rerowiat ete tãmẽjẽ 'gã ajemogyau”, 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou, pẽ mome'wau jepi. A'eramũ ore araku'iramũ arakou pẽ nee jepi.

⁴ Pẽẽ 'ã a'jea futat orerewirera 'jawe oree. Kũjãmeramũ pẽẽ pejemogyau orerenyra 'jawe oree. Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ pẽẽ pejemogyau. A'eramũ 'ã pẽẽ pejemogyau orepytuna 'jawewaramũ oree. A'jea futat Jane-ruwarete 'ga poromutaramũ pẽ nee. A'jea futat 'ga pẽ pyyrũi pẽ mogyau wemiayuwamũ rakue. A'ea jane sikwaap. ⁵ Ymã ako ore oi morogyta esage mome'wau pẽ nupe ikue, Jejui 'ga mome'wau pẽ nupe ikue. “Jejui 'ga 'ã

Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga amanū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue", 'Jau ako ore 'ga mome'wau pē nupe ikue. "Je katu'og ape, ojeupe 'eramū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū", 'Jau ako ore pē nupe ikue.

Naoroporogyta etee rūi ako ore arawau pē nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga remiapoā we futat ako ore esaukaa. Mama'ea ako ore iapou 'ga pājē mū etee pē neape ikue. Ore a'jea futat orokwaap, "ga pājē mū ore mama'e apoi" 'e kwaapa. "Janeruwarete 'ga jane katu'oga afutat" 'ea nanē ore ikwaapa nū. A'eramū 'ā pēē 'ga rerowiaa pejejemogyau. Arako esage ako ore pē pype ikue. Orereko esagea 'ā pekwaap. Au'jete ore resak pejepe. ⁶ A'eramū ako pēē pejejemogyau esage ore 'jawe ikue. Jarejararete 'ga ree nanē pejejemul'jau nū.

Pejejeupe Jejui 'ga rera mome'uramū ako pejeku'iramū pejejemogyau ee ikue. A'ere 'gā amū Jejui 'ga remiayuwamū pē nekoramū pē nerekou tyweaete. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea pēku'i etee futat pejejemogyau oreje'eg are. Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē nerekou pē maku'iukaa etee futat. ⁷ A'eramū 'ā Masetoni ywy pewara 'gā pēneko esage resaka 'ā rai'i. Akaja ywy pewara 'gā nanē 'ā esaka nū. Pēnemiapoa 'gā wesak. Pēnemimome'ua nanē 'ā 'gā enupa nū. A'eramū 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā mama'e esage apou pē 'jawe. ⁸ Jejui 'ga je'ega pemome'u pejejemogyau. A'eramū 'ā pēnemimome'ua okwasi'wasi'wau Masetoni ywy pewara 'gā nupe. Akaja ywy pewat, amunap tesirūmera pypewat. Mīmēra 'gā nanē 'ā enupa rai'i nū. 'Awamū Tesarūn ipewara 'gā amū Jejui 'ga rerowiaa 'ea awau okwasi'wau amunawa moymoyka. A'eramū ore a'eramū pē mome'-wawe'em 'gā nupe. "Okwaap futat na'gā 'ā ne'ā", 'Jau ore arajaupe. ⁹ 'Gā we futat pē mome'u oree. "Awamū Tesarūn ipewara 'gā Jejui 'ga rerowiaara futat", 'Jau 'gā oree. "Ymā te 'gā nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga ikue. Jejui 'ga nanē 'gā ikwaape'ema nū. Maira'me a'agawa 'gā imuorypa erekou jepi. A'ere ako ereo peu 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Jejui 'ga nanē ako ene imome'wau 'gā nupe ikue", 'Jau 'gā oree imome'wau. "Eneje'ega renupawe 'gā amū opoia maira'me a'agawa rerowiar awi. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiaaramū ajemogyau nū. Jarejuwarete 'ga etee 'gā amuoryp 'awamū", 'Jau 'gā pē mome'wau oree. ¹⁰ "Tesarūn ipewara 'gā Jejui 'ga rura wapesak ajemogyau, Jarejuwarete 'ga ra'yrarete 'ga rura rapesaka ajemogyau", 'Jau 'gā oree pē mome'wau ai'i. "Ga manū re Janeruwarete 'ga Jejui 'ga moferapa rakue nū. A'eramū 'ga anure 'ua werowiaaramū jane rerawau jane mogyau ywag ipe ojeypyri, 'Jau Tesarūn ipewara 'gā oree imome'wau", 'Jau 'gā pē mome'-wau oree. "Anure te nipo ajee Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā jerekoukat tyweri futari 'ga upe, wapyae'emawer ipe etee futat nipo 'gā ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga upe. Wa'lyra 'ga rerowiaaramū te nipo ajee 'ga najane rereko tywera'uweri, 'Jau Tesarūn ipewara 'gā amū oree", 'Jau Masetoni ywy pewara 'gā pē mome'wau oree.

Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'gā muea'aawet

2 ¹ Naoroo tee rūi ore pē pyri ikue. Pēē 'ā ako Jejui 'ga perowiat 'ga renupa ypy we ikue. ² Pē pyri oroo enune ore arawau ajepeja amunaw ipe ra'ne, Firiposi pe ra'ne arawau ikue. A'e pe peuwara 'gā ore munepa, ore m'yina moromunepawa pype. Ore kurapa nanē 'gā kypyre'emetē nū. Ore nerekou tyweaete agawewi futat 'gā. A'etea ore norokyjei futari arawau Jejui

'ga mome'wau pē nupe. A'eramū ako ore orojewi 'gā poir ire arawau pē pyri ikue. Janeruwarete 'ga ore mogyjaukare'ema futat. A'eramū ako ore arawau Jejui 'ga mome'wau. 'Ga rera renupawe ako pēē 'ga rerowiaa ikue. A'ere ako je 'i ko: “Naoroo tee rūi ore pē pyri”, je 'i ko. ³“Pe'je pēē Jejui 'ga rerowiaa”, 'jau ako ore pē nupe arakou ikue. Nore'mea'uweri ore pē nupe. A'jea futat ore 'ga mome'ui pē nupe. Namama'e tywera rūi te 'ā ore oromome'u pē nupe ikue. 'Ga kwaawukaa te ako ore oi pē nupe ikue. Mama'e esagea etee 'ā ore imome'wau pē nupe. ⁴Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ako ore Jejui 'ga mome'wau ikue. Janeruwarete 'ga te ako ore mogy omome'waramū pē nupe ikue. 'Ga muorypawamū te 'ā ore iapoi. Natesirūmera 'gā muorypawamū rūi te 'ā ore iapoi. Ku'jywa 'ga ore kwaap katu katu futat. “Je futat tāmējē 'gā na'e. Mama'e a'jea etee futat 'gā omome'u ra'e”, 'jau Janeruwarete 'ga ore.

⁵Nore'mea'uweri ako ore arawau pē nupe ai'i. “Pēē pēnesagesage ra'e”, 'jawe'em ako ore pē nupe ikue. Nananuara rūi ako ore imome'wau pē nupe orojee pēporomutaawamū ikue. A'jea futat ako ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. Naka'aranūū are rūi ako ore oi oroporogytaw pē nupe ikue. Jejui 'ga mome'wau te ako ore oi pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga ore kwaap katu katu futat. ⁶“Pēē 'ā pēnesagesage, pe'je ore”, naru'ei ako ore pē nupe ikue. Tekotee 'gā nupe nanē ako ore aipo 'jawe'em ikue nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe. ⁷Ore 'ā Jejui 'ga remimonofera futat. A'eramū ore “mama'ea peapo amū ore”, 'jawarū ore pē nupe numiamū. A'ere ako ore aipo naru'ea'uweri pē nupe ikue. Sā'ā kūjā wa'yra pita'gī are ijejukaa. Wa'yra upe mama'e murukare'ema ojeupe. Nan tee futat ore jejukai pē nee. ⁸Oreporomutat wejue ore pē nee. Ma'eramū 'ā ore Jejui 'ga mome'ui pē nupe. Aruapisi are ifuewet ma'e 'gā nesaka miamū amunipo 'ā ore noropoirā'uweri futari Jejui 'ga mome'u awi pē nupe. ⁹Pē pype arakou ako ore oroporowykyau arakou ikue. Au'jeteramū ako ore oroporowykyau arakou ikue. Wyra pirera ore iapou 'ogamū. A'eramū ore ime'ega ka'aranūū are ojeupe. A'eramū ako ore “ka'aranūū pemit ape ore”, 'jawe'em arakou pē nupe ikue. A'eramū ako ore Jarejuwarete 'ga je'ega etee imome'wau pē nupe ikue.

¹⁰Pē pype arakou ako ore mama'e tywera apowe'em ikue. A'jeteetewi arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe pē pype ikue. A'eramū tekotee 'gā ore ago'wa-we'em. A'ea pekwaap. Janeruwarete 'ga nanē ikwaapa nū. ¹¹Sā'ā ae kūima'eramū wa'yra mu'ea mama'e apo are. Nan tee futat ore pē mu'ei ee. ¹²“Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga remifutar imū etee mama'ea peapo pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. “Peko esage ki 'ga upe. 'Ga muorypawa etee iapou pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. 'Ga 'ā pē mū'ē ojeupe wemiayuwamū. Anure nipo 'ga pē monou pē mogyau ojeypyri. Peu futat nipo pēē esage ma'e 'ga resaka. A'eramū ore 'ga remifutar imū etee mama'e apoukaa pē nupe.

¹³Pē pyri arakou 'ā ore Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pē nupe jepi. A'eramū ako pēē erowiaa pejemogyau ikue. A'eramū pēē 'jau pejejaupe: “Nakūima'e tee 'ga je'ega rūi futat ra'e. Janeruwarete 'ga je'ega futat ra'e”, 'jau ako pēē pejejaupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa. Oje'ega renuwamū 'ga 'ā pē katu'oka oje'jawe. Pē muea'aa oje'jawe mama'e are. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Au'jete eje'ega ererowiarukat 'gā nupe”, 'jau

ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁴ Jejuī 'ga rerowiaaramū pē nekoramū, pēpytuna 'gā, 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweretei rai'i. A'ere napeu etee rūi 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweretei. Judeja ywy pe nanē futat 'gā iapoi rai'i nū. ¹⁵ Ymā te judeu ppy 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau rakue. 'Awamū 'ā 'gā Jejuī 'ga miamū ijukau rai'i. Janejararete 'ga 'gā ijukau rai'i nū. Ore nanē nū. Ore nanē 'gā ore mujānukaa pe awi, Jerusareg awi. Peu 'gā ore momytaukare'ema. Aipo apoara 'gā Jarejuwarete 'ga mamara'neukat ojee. ¹⁶ A'ere 'gā judeue'emamū pē nupe Jejuī 'ga mome'u awi ore momig awi afuweramū numiamū. A'ere aipo 'gā Janeruwarete 'ga mamara'neukareteetei ojee. A'eramū 'ga 'awamū 'gā nerekou tyweaete ee.

Paulo 'ga 'gā nesaga'upa

¹⁷ Orojot ete ako ore pē nui ikue. Pē pyri orepytaweramū numiamū. A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau pē nee orojea'aramū. "Gā pyri soo 'jau", 'jau ore arajaupē numiamū. ¹⁸ "Soo 'gā nesaka 'jau", 'jau'japa je tepytuna 'gā nupe jepi numiamū. A'eramū ore oro'wya jepi numiamū. A'ere nānē-wējēmī. Mama'eukwaawa 'wyriara nore monoukari ete nipo 'ā.

¹⁹ Jejuī 'ga rerowiaaramū pēē 'ā ore maku'iu. Jejuī 'ga ruramū nipo ore arawau 'ga pyri. A'eramū nipo ore 'jau 'ga upe: "Tesarūn ipewara 'gā nupe ako ore ene mome'ui ikue. A'eramū 'gā ako kwaiwete oreje'ega rerowiaa ikue. A'eramū 'gā ajemogyau ene rerowiaaramū. 'Gā 'ā ene rerowiat nanimenime ajemogyau", 'jau nipo ore 'ga upe, 'ga pyri oroo re. A'eramū nipo 'ga 'jau ore: "A'jea. Jeporowykya peapo esage, je'eawer imū etee ra'e. A'eramū je tekui'iramū tekou pē nee. Oru'jete peapopap je'eawer imū etee rakue", 'jau nipo 'ga ore, ojeypyri ore oramū. ²⁰ Nitywi 'gā amū ore maku'iu pēē 'jawe. Pē nee ore jerowiari arajemogyau.

3 ¹⁻² Orereaitapaw ore pē nee pēnera renupe'ema. Oreporēsagiwer ore pē nee numiamū. A'ere ore norooarūi. A'eramū ore pē nesaga'upa arakou. A'eramū ore Timoteo 'ga etee imonou imoporogytaukaa pē nupe. "Simono ene 'gā nesaka jarejee 'jau", 'jau ore 'ga upe ai'i. "Au toropyta Atenasi pe ene rapsaka 'jau", 'jau ore 'ga upe. Timoteo 'ga orerewirera 'jawe. Jarejuwarete 'ga porowykya 'ga wapo ore pyri ikue. Jejuī 'ga mome'wara 'ga ore 'jawe. A'eramū ore a'eramū 'ga monou 'ga moporogytaukaa pē nupe. "Tesarūn ipewara 'gā te 'ā Jejuī 'ga werowiat. A'ere 'gā ināinānī'i etee Jejuī 'ga kwaawi. A'eramū ene ewau 'gā mul'jau esagesage 'ga ree. A'eramū 'gā ajemogyau erowiaa 'ājea futat", 'jau ore Timoteo 'ga upe ai'i. "Pepoir awi Jejuī 'ga rerowiar awi, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. ³ "Pejereko tywereteramū miamū kasi pepoit Jejuī 'ga rerowiar awi ne, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. "Jejuī 'ga rerowiaara 'ā jane. A'eramū 'gā amū jane rerekou tyweaete. Sā'ā ae yara mura imomora 'y pe esaga, ijerewa resaga. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane rereko tywerukari 'gā nupe. Taesak 'gā 'ājea futat tejerowiara 'jau kwy, 'jau nipo 'ga janee, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe ai'i. ⁴ Pē pype arakou ako ore imome'ui pē nupe ikue. Pē nereko tywerete'emaue ako ore 'jau pē nupe ikue. "Awamū pēē Jejuī 'ga rerowiaara. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete", 'jau ako ore pē nupe jepi. A'jea futat ore 'i pē nupe. Ore'eawer imū etee futat nipo 'gā pē nerekou. ⁵ A'eramū je 'jau tepytuna 'gā nupe: "Maran gatu nipo 'gā jaruete ajemogyawe'em. Mama'eukwaawa 'wyriara nipo 'gā omomoirukat

Jejui 'ga rerowiar awi rai'i?" 'Jau ore arajaupē. "Simome'u ekoete nipo jane Jejui 'ga 'gā nupe rakue?" 'Jau ore arajemogyau pē nupe. A'eramū ore a'eramū kweramū Timoteo 'ga monou pē nesaka kamēsīete imoporogytaukaa pē nupe.

'Gā nera Paulo 'ga maku'iu

⁶A'eramū 'ga awau pē nesaka ikue. 'Awamū 'ga 'ua pē mome'wau oreē nū. "Tesarūn ipewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajemogy je 'ga rerowiaa. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi", 'Jau 'ga 'ua pē mome'wau oreē. "Gā ojejuka je ajuee", 'Jau 'ga oreē pē mome'wau. "Pē nee nanē 'gā nea'aramū je ajemogyau nū", 'Jau 'ga oreē. "Pē nesaga'upa 'gā ajemogyau. Sā'ā pēē 'gā nesa-ga'ua. Nan tee futat 'gā jemogyi pē nesaga'upa", 'Jau 'ga oreē imome'wau.

⁷'Ga pē mome'ua ore maku'iu pē nee. Mama'e tesirūa te ajee ojeup oreē ai'i. 'Gā amū ore rerekou tyweaete ai'i. A'ere a'e pype Timoteo 'ga ruri pē mome'wau oreē. ⁸A'eramū pē mome'ua oreku'i mojerana ore ree. 'Ga rerowiarareteramū pejemogyramū nipo oreku'iramū arakou pē nee. ⁹Jarejuwarete 'ga upe ore oroporogytau jepi. "Tesarūn ipewara 'gā, eneremiayuwa 'gā ene rerowiat ajemogyau. A'eramū ore a'eramū araku'iramū arakou 'gā nee", 'Jau ore 'ga upe jepi. ¹⁰⁻¹¹Jarejuwarete 'ga upe oroporogytau arakou. Au'jeteramū oroporogytau arakou. "Tene ore oi peu 'gā pyri 'gā mu'Jau esage ene ree", 'Jau ore 'ga upe jepi. "Tojemogypyk katu katu 'gā ene ree 'Jau", 'Jau ore Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga janejararetea. 'Ga upe nanē ore 'Jau nū. "Ore poar iki pejepe, ore mojewyrukaa 'gā pyri", 'Jau ore 'gā nupe arakou. ¹²Pēporomutat pejejemogyau pejejee. Tekotee 'gā nee nanē pēē pejeporomutamamū nū. A'eramū ore 'Jau Jarejuwarete 'ga upe arakou: "Ipomomutat 'gā ajuee. Ojejuka esage 'gā ajuee. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mojejukau esage a'eramū taetu ajuee", 'Jau ore 'ga upe oroporogytau pē nee arakou. Sā'ā oreporomutara pē nee. Nan tee futat pēporomutamamū pejejee. ¹³"Epoar iki 'gā. Emamuakar iki 'gā mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe", 'Jau ore Jarejuwarete 'ga upe pē nee arakou. A'eramū 'ga aipo apo re pēē mama'e tywera apo futare'ema. A'eramū nipo pēē Jejui 'ga ruramū pejejemogyau esage 'ga upe. Anure nipo Janejararete 'ga ojewya wemiayuwa 'gā nerua ojeupi. Aipo 'ara rupi nitywi futari pē kwaukaara 'gā amū.

Jarejuwarete 'ga ki pemuoryp

4 ¹⁻²Pē pype arakou ako ore pē mu'Jau Jarejuwarete 'ga remifutar are ikue. "Pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga pemuoryp", 'Jau ako ore pē nupe ikue. "Ga je'eg imū etee pēē mama'e apou", 'Jau ako ore pē nupe ikue. Pēnea'ar iki ore'eawer are. "Pe'je pejejemogyau Jejui 'ga 'eawer imū etee futat", 'Jau ako ore pē nupe ikue. Jejui 'ga 'ā pējararetea. 'Ga futat ako aipo ore mu'eukaa pē nupe ikue. A'eramū ki pēē ore'eawer imū etee futat pejejemogyau esage a'Jea futat. 'Ga remifutar imū etee futar iki pēē mama'e apou 'ga upe. ³Mama'e tywera apowe'em futat. Peko esage a'Jea futat 'ga upe. Kūima'eramū pejekowe'em pejemirekoe'em are. Pejemireko are etee ki peko. Kūjanamū nanē kasi pejemene'ema peenūi pejejefue ne. Pejemena etee ki pereko. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe.

⁴⁻⁵Kūima'e 'gā nupe nanē ore 'Jau nū: Peko kasi Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'Jawe etee ne. 'Gā 'ā oo akou wemirekoe'ema mue are etee kwe pe watau.

Kūjā mue are etee wea'aramū ajemogyau. A'ere kasi nan peko ne. Pejejemi-reko are etee futar iki pēnea'at. ⁶'Ga rerowiaaramū 'ā jane jarejuewireramū juejue futat. A'eramū kasi pēē, “Jerewirera 'ga remirekoa te nā'ā re'ā”, pe'je ne, ipojekawe'em erawau pejejau ne. Aipoa apoara 'gā nipo Janeruwarete 'ga erekou tyweaete ee. Aipoa ako ore oromome'u pē nupe ikue. A'eramū ore imome'wau'japa pē nupe nū. ⁷Janeruwarete 'gā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui mama'e tywera apoukare'ema janeē, jane mogyau esage wowase. ⁸Naje-ma'ea rūi futat jeje'ega poromū. Janeruwarete 'ga je'ega te poromū. Janeruwarete 'ga 'ā jane upe U'agesage muara. 'Ga 'eawera etee 'ā je amome'u pē nupe. A'eramū aipo renupare'ema 'gā Janeruwarete 'ga je'eganupe'ema futat.

⁹Janeruwarete 'ga ako pē mu'e pejejee pēporomutar are ikue. Ma'eramū 'ā 'awamū pejejuka esage pejejee pejejemogyau. A'eramū je aipo are ka'arana kwasiare'ema pē nupe. ¹⁰Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee pejejejukau esage pejejemogyau, Masetoni ywy pewara 'gā nee. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'awamū taetu 'gā nee pejejemogyau. ¹¹“Pejemuwapir iki pejejemogyau 'gā pype. Pēmara'ne kasi pejejee ne. 'Gā ago'wawe'em 'gā porowyky are. Pejeporowykya etee futat iapou pejejee pejejemifutara muawamū. A'eramū pēē mama'e renūine'ema pejejemogyau 'gā nupe”, 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ki pejejemogyau pejejeupe je'eawer imū etee futat. ¹²Aipo apo re Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā oporomutaramū pē nee. A'eramū nipo 'gā 'jau: “A'jea futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā nesageramū”, 'jau nipo 'gā ajaupe, pē nesakawe.

Janejararete 'ga ruap

¹³'Awamū ore pē mu'ei amanū ma'efera 'gā nee, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee. Pē'arasig kasi pejejemogyau 'gā nee ne. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā i'arasig futat ajemogyau. A'ere 'gā nuapesagi Jejui 'ga rura. A'eramū 'gā a'eramū u'arasigamū futat ajemogyau. A'ere jane naani. 'Ga rura jane siapesak jarejemogyau. A'eramū jane jare'arasige'emamū jarejemogyau. ¹⁴Amanū re 'ā Jejui 'ga ferawi rakue nū. Oferaw ire 'ā Jejui 'ga awau ywag ipe rakue nū. A'eramū 'ga amanū'jape'ema. A'ea 'ā jane sikwaap. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mojewya 'ga mua 'awa ywy pe nū. Jejui 'ga 'ua ojewya nū. 'Ga ruwa 'ga 'ga rerowiaara 'gā nerojewyrukaa 'au 'ga upe, amanū ma'efera 'gā nerojewya erua. A'eramū jane a'eramū jare'arasige'emamū 'gā nee.

¹⁵Ojewyr are Janejararete 'ga jane mu'jau. A'eramū 'ā jane ikwaapa. 'Ga jewyawa rupi 'ga rerowiaaramū jane jarewau jarejeupia 'ga rowosōu. Amanū ma'efera 'gā na'ne awau 'ga rowosōu. A'ere imanūe'emamū jane jarewau 'ga repejāna 'ga rowosōu. ¹⁶Aipo 'ara rupi Jejui 'ga ruri ojypa wafukaita wemia-yuwamū jane upe. Ywagipewara 'gā 'wyrara 'ga nanē futat nipo wafukaita nū. A'ere nipo 'ga jumi'aranūū pyi 'gā nupe. A'eramū nipo jane Kristu 'ga rerowiaaramū jarewau jarejeupia 'ga rowosōu. Amanū ma'efera 'gā na'ne 'ga imonou imowywya ywy awi. Ywy awi amū'ē re 'gā awau ojeupia Kristu 'ga repejāna. ¹⁷A'ere jane imanūe'emamū jarewau jarejeupia jarejatykau 'gā nee 'ga rowosōu ywasiga pype. Wowosimaw ire nipo 'ga wemiayuwamū jane rerawau erojewya 'Uwarete 'ga pyri. A'eramū jane peu futat jarejemogyau nakwaparimū rūi 'gā pyri. ¹⁸A'eramū pēē pejewau aipo mome'wau 'gā nupe kwe pe. Kasi 'gā jemogyi u'arasigamū 'gā nee ne, amanū ma'efera 'gā nee ne, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee ne.

Jejui 'ga rapesakap

5 ¹⁻² “Maranime sipo ajee Jejui 'ga ruri werowiare'ema 'gā nerekou tyweaete?” 'Jau nipo pēē pejejaupe. Aipo pe'je kasi ne. “A'e rupi nipo 'ga ruri”, naru'ei ore pē nupe. “Nikwaawi jane 'ga ruawa”, 'Jau ore pē nupe jepi. Sā'ā muna'ywa. 'Oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee futat jane Jejui 'ga ruawa nikwaawi. ³ Owaēm erujewi futat nipo 'ga ruawa upe. A'eramū jane jarejemogy esage are etee futat jarejea'aramū. “Nitywi mama'e tywera jane ree”, 'gā 'eramū nipo iwaēmi erujewi 'gā nereko tyweawa upe. Sā'ā kūjā kal'jame'ema wa'yray awi. A'eramū 'ā ojemouaga etee wa'yray upe. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā aipoa 'ara rupi noka'jamarūi wereko tywer awi. Taka'jam 'Jau nipo 'gā ojeupe numiamū. A'ere nipo 'gā noka'jamarūi futari wereko tywer awi. Naako tywet nana'nī pype rūi futat 'gā awau poromū.

⁴ A'ere pēē Jarejuwarete 'ga pekwaap. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em Jejui 'ga jewyra poromukuran. A'eramū 'ga rura jane mopiryyite'ema. Sā'ā muna'ywa 'ga amū pyyga erujewi 'ga mopiryyja. Nan kasi pejemopiryy-jukat 'ga upe ne. Naypytunimū wata ma'e 'Jawe rūi pēē. Ypytunimū wata ma'e 'gā nuesagi mama'ea. Jarejuwarete 'ga je'ega kwaapare'ema 'gā ypytunimū wata ma'e 'Jawe. A'eramū 'gā mama'e tywera apou akou. Janeruwarete 'ga remiaporama kwaape'ema futat. “Ojewyt nipo Jejui 'ga werowiare'ema 'gā nerekou tyweaete” 'e kwaape'ema. ⁵ A'ere pēē nanarūi. Pekwaap futat 'ga je'ega ore 'Jawe. A'eramū jane juejue 'ga remiaporama kwaapa, Jejui 'ga jewyra kwaapa. 'Arimū wata ma'e 'Jawe jane. Sikwaap jane mama'ea. ⁶⁻⁷ A'eramū ore 'Jau pē nupe: “Pe'je sajemogy 'ga rapesaka”, 'Jau ore pē nupe. “Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi 'ga rura poromukuran”, 'Jau ore pē nupe.

Jejui 'ga rura rapesakare'ema 'gā oset ma'e 'Jawe futat ajemogy. Nokwaawi futari 'gā mama'ea. Eawyrp ma'e 'Jawe nanē 'gā mama'e kwaape'ema. I'akwaawe'ema 'gā. A'eramū 'gā mama'e tywera apou akou.

⁸ A'ere jane nanarūi. 'Arimū wata ma'e 'Jawe jane. Jane'akwaap jane. A'eramū ore 'Jau pē nupe: “Pe'je sajemogy esage 'ga upe. Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi”, 'Jau ore pē nupe. Jejui 'ga rura poromukuran sirowiat 'ga nanimenime 'Jau, janeporomutat 'ga ree 'Jau, janerea'at jarejemogyau 'ga ree. Aipo apoaramū jarejemogyau jefaruu 'Jawe. Itajuaity rerekwara 'Jawe jane jemogyi. Itajuaitya jefaruu wereko imunepa u'lw awi. Opy'apiara munepa. Itaju akagyrūa nanē imunepa nū. A'eramū u'ywa osowe'em 'ga upe. Ojeafakau etee. Nan tee jane. Jane 'ga rerowiarāmū 'gā amū 'ga rerowiar awi jane momoirukare'ema. ⁹ Najane rereko tyweawamū rūi ako Janeruwarete 'ga jane mū'ēi 'gā nui ikue. Jane katu'oka te ako 'ga jane mū'ēi 'gā nui ikue. Janeruwarete 'ga jane katu'ogukaa Janejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe. ¹⁰ Jejui 'ga amanū jane katu'okawamū futat. A'eramū jane a'eramū jarewau 'ga pyri jarejemogyau peu futat nakwaparimū ete rūi. 'Ga jewyre'emaue jaremanūmū jane jarewau 'ga pyri peu futat. Jaremanūme'ēwe 'ga jewyramū jane jarewau 'ga pyri. ¹¹ A'eramū pēē pejewau 'awamū 'ga ruawama mome'wau kwe pe pejejaupe. Aipo mome'ua 'ga rerowiarukaa pejejaupe. Nanuara 'ā pēē iapou pejemogyau. A'eramū pēē taetu pejejopoa 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe.

'Gā neko esage are 'gā mu'akwaapawet

¹²Jejuwa 'jawe pēē. A'eramū je pē mu'jau mama'e are. Peenup katu katu ki peje'wyriara 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga 'gā amū'ē imonou pē nupe pē'wyriaramū. A'eramū pēē 'gā je'ega renupa esage. ¹³Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā pē mu'ei. A'eramū ki pēē 'gā je'eg are pejeapyakau. Pejeporomutaramū 'gā nee nanē nū. Pe'je ki pejejejukau esage 'gā nee, pejemu'jara 'gā nee. Pejamue kasi ne. Pēta'wa ki pejejaupe.

¹⁴Pēē mū peko futat iwewue ma'eramū pejejotype. A'eramū pēē pejeje'ega iwewue ma'e 'gā nupe, 'gā wewue awi 'gā momoia. “Pe'je pejewau pejepo-rowykyau”, pe'je ki 'gā nupe.

Pēē mū nipo pejejorypawamū pejejemogyau. A'eramū ki pēē aipo 'gā poaa 'gā maku'iu. 'Gā amū nipo Jejui 'ga rerowiaa inānānī'i etee. A'eramū pēē 'gā mu'jau 'ga ree, 'ga rerowiar ywyapiukaa 'gā nupe. Peje'eg esage ki 'gā nupe najuejue etee. Pemoywrafen kasi pejeje'ega 'gā nupe ne. ¹⁵'Gā amū nipo mama'e tywera apou pē nupe. A'ere kasi pejepyk 'ga ree ne. Mama'e esagea etee ki peapo pejejaupe. Tesirūmera 'gā nupe nanē mama'e esagea etee pēē iapou nū.

¹⁶Pēnoryp ete futar iki pejejemogyau. ¹⁷Au'jeteramū futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸“Au'jete mama'ea eremut jee, ki Ku'jyp”, 'jau ki pēē 'ga upe. Mama'eaya nipo ojeapou pē nupe. A'etea ki pēku'i etee futat. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū omuorywa Janeruwarete 'ga afutat.

¹⁹Pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'egauwe ki pemojerowiat pejejemogyau. Au'jeteramū nipo 'ga 'Agesage je'ega nepeenuwi. A'eramū noje'egu'jawi pē nupe ne. ²⁰Janeruwarete 'ga je mut je moporogytaukaa pē nupe, pejejeupe 'ga amū 'eramū ki a'e are peapyaka. ²¹Pejejeupe 'ga amū mama'e mome'uramū ki, “a'jea futat sipo aipo 'ga 'ea?” pe'je ra'ne pejejeupe. A'jea 'eramū pēē a'jea futat erowiaa pejejemogyau. Mama'e a'je'ema 'eramū pēē imoka'jama kamēsiete. NaJaneruwarete 'ga 'Agesagea rūi 'ga mu'eukat. ²²Kwaiwete te 'ā mama'e a'wyre'ema. A'ere kasi peapo amū mapepe'i etee miamū futat ne.

²³Jarejuwarete 'ga upe ore 'i: “Emopy'ata'wa Tesarūn ipewara 'gā imogyau”, aru'e ore 'ga upe arakou. “Emuesage ki 'gā. Eje'jawe 'gā mogyau esage”, 'jau ore 'ga upe arakou. “Ene amuesage re 'gā tifuwet eme mama'e tywera apo are ajemogyau”, 'jau ore pē nee 'ga upe. “Amuesage re 'gā wesageramū a'jea futat Jejui Kristu 'ga jewyramū. Nitywi futari nipo 'gā tywera 'gā pype aipo 'ara rupi”, 'jau ore pē nee 'ga upe. ²⁴Janeruwarete 'ga futat 'ā jane mū'ē wemiayuwamū. 'Ga 'ā jane muesageu jane mogyau oje'jawe. Nomoka'jami futari 'ga u'eawera. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apou pē nupe.

²⁵Orepytuna 'jawe pēē ore. A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ore ree.

²⁶Pe'je pejeje'ega Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe jee. “Paulo 'ga oje'ega mua janee: Jaruate te pēē? 'e mua janee”, pe'je ki pejejaupe, pejejomana. ²⁷Koa ka'arana ki pemogytaayay futat. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nemianuwamū pemogyta, 'jau je pē nupe. Aipoa Janejararete 'ga afutat, 'jau je pē nupe.

²⁸Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Tesarūn

A'ere Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa imonou Tesarūn ipewara 'gā nupe rakue. Jejuī 'ga ruaw are 'ga ikwasiaa. A'ere na'ga etee rūi ikwasiari. Janeruwarete 'ga 'Age-sagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

1 ¹Je Pauloramū ka'arana akwasiaru'jap Tesarūn ipewaramū pē nupe nū. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā perowiat pejemogyau. A'eramū pēē pejemogyau 'ga remiayuwamū. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū nanē 'ā pejemogyau nū. Silasi, Timoteo. Mīmera 'gā ako je pyri. A'eramū ore ka'a-rana monou ikwasiaa pē nupe.

²Kul'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Werowiare'ema 'gā nui werowiaara 'gā mojo'okawam

³Pēē 'ā orerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē orerenyra 'jawe. Jejuī 'ga 'ā perowiat pejemogyau. 'Awamū taetu pēē 'ga rerowiaa a'jea futat. 'Awamū 'ā pēē pejejekau esage pejejee. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee: “Tesarūn ipewara 'gā ene rerowiararetea, ki Kul'jyp. Aipo are ore-ku'iramū arajemogyau”, 'Jau ore 'ga upe. “Ojekukau esage nanē 'gā ajemogyau ajuee nū. Aipoa nanē ore maku'iu ore mogyau nū”, 'Jau ore 'ga upe arajemogyau.

⁴Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pype arajemogyau taetu ore pē mome'wau 'gā nupe jepi. “Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaare'ema 'gā wereko tywerete agawewi. A'etea 'gā nopoiri futari 'ga rerowiar awi. 'Gā nereko tywera Jejuī 'ga rerowiar wywapiukaa etee te futat 'gā nupe”, 'Jau ore pē mome'wau kwe pewara 'gā nupe, orojerowiaa pē nee 'gā nupe jepi.

⁵Pejereko tywera upe pejemouaga resakawe Janeruwarete 'ga 'Jau pē nupe: “A'jea futat pēē je rerowiaara ra'e. A'eramū pēē pejejua futat pejemogyau je pyri nakwaparimū rūi futat”, 'Jau nipo 'ga pē nupe. “Anure nipo je rekoi 'wyriaramū pē nupe najuejue etee futat”, 'Jau nipo 'ga pē nupe. “Pejemouag te 'ā pejemogyau pejereko tywera upe. Nepepoiri futari je rerowiar awi. A'eramū je a'eramū pē mua tejepyri anure”, 'Jau nipo 'ga pē nupe. Poromū futat pēnepya. A'jea futat 'ga ae mepyi. ⁶⁻⁷Wowase ae majatykaawa 'ara rupi nipo Janeruwarete 'ga ae resaka najuejue etee. 'Ga 'ā ae kwaap katu katu. A'eramū 'ga werowiaaramū jane kwaapa. Werowiaaramū etee nipo 'ga jane monou jane mogyau ywag ipe ojeypyri. A'eramū futat ae awau worrywamū 'ga pyri. Poromū futat janerepya. Werowiare'ema 'gā nanē 'ga ikwaapa nū. Werowiare'ema 'gā 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromū futat 'gā nepya. 'Ga 'ā ae kwaap katu katu. A'eramū 'ga a'jea futat ae mepyau aipo pyu.

Anure nipo 'ga Jejui 'ga mua imojewya esaukaa 'au ywy pewara 'gā nupe najuejue etee. Tata reny 'jawewara pype nipo 'ga 'ua ojewya, ywagipewara 'gā, ipājē ma'e 'gā neewe. A'e pe Janeruwarete 'ga pē nereko tywearera 'gā nereko tyweaete. A'ere aipoa 'ara rupi pē nereko tywera teepawamū pē nui. ⁸Wemiayuwe'ema 'gā juejue Janeruwarete 'ga erekou tyweaete. “Werowia-ramū Jejui 'ga pētywera moia pē nui, pē mogyau wemiayuwamū” 'e rero-wiare'ema 'gā nanē Janeruwarete 'ga erekou tyweaete nū. ⁹A'e 'gā nipo 'ga wereko tywet futat imuojere'ema mama'eukwaawa rapyaw ipe. NaJarejuwarete 'ga pyri rūi 'gā awau ajemogyau. Mukuu futat 'gā oi ajemogyau 'ga wi. Esage ma'ea te 'ā Janeruwarete 'ga. Pājēreteā futat 'ga 'ā. A'eramū 'ga wemiayuwe'ema 'gā murukare'ema ojeypyri. A'eramū 'ga mukuu futat 'gā monou ojewi. Aipo nipo 'ga iapou Jejui 'ga jewyawa rupi 'gā nupe. ¹⁰Aipo 'ara rupi 'ga remiayuya 'gā juejue 'Jau Jejui 'ga upe: “Ene etee futat 'ā eneresage. Nitywi futari 'ga amū ene 'Jawe. Ene etee futat 'ā pājēreteā. Nitywi futari 'ga amū enepājē 'Jawe”, 'Jau nipo 'gā 'ga resaka. Pēē nanē nipo aipo 'Jau 'ga upe nū. Pejejeupe ore Jejui 'ga mome'uramū pēē 'ga rerowiaa. A'eramū pēē 'ga resag ire aipo 'Jau 'ga upe nanē nū.

¹¹A'eramū ore oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe pē nee jepi: “Epoar iki Tesarūn ipewara 'gā, ki Ku'jyp. 'Gā 'ā ene rerowiat. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mogyau esage ejeupe”, 'Jau ore 'ga upe. “Ene 'ā eremū'ē 'gā imogyau eja'yramū. A'eramū ene epājē mū mama'e esage apoukaa 'gā nupe. Epoar iki mama'e esagea taapo 'Jau 'Jara 'gā”, 'Jau ore 'ga upe jepi. ¹²A'eramū nipo pēē 'Jau pejejaupe: “Jejui 'ga 'ā, Janejararetea. Esage futat 'ga tekotee 'gā nesage apyraapa. 'Gā pājēā nanē 'ga wapyraap nū”, 'Jau nipo pēē pejejaupe. Pēneko esage resag ire nipo tekotee 'gā 'Jau: “Jejui 'ga wemiayuya 'gā omogy esage futat. Ojejuka esage Ku'jywa 'ga 'gā nee”, 'Jau nipo 'gā pē nesag ire. A'eramū futat nipo pēē Jejui 'ga futarukaa 'gā nupe.

Mama'e tywera jat

2 ¹A'awamū ore pē mu'ei Jejui 'ga jewyaw are. Ojewya nipo Janejararete 'ga jane majatykau ojee. ²A'ere nipo 'ga jewyr enune 'gā amū 'i pē nupe: “Ut ako Janejararete 'ga ikue”, 'Jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiari ine. O'meramū te nipo 'gā 'i. Peapyaka kasi nanuara 'gā je'eg are ne. “A'ea Paulo 'ga okwasiat inuga oree”, 'gā 'eramū kasi peapyaka 'gā nee ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. “Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore mu'e aipo are”, 'gā 'eramū miamū kasi peapyaka 'gā je'eg are ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Nuri we futat Jejui 'ga. A'eramū nipo 'ga apoa erujewi janee. ³Pejemoryteeukat kasi 'gā nupe ne. 'Ga jewyr enune nipo 'gā amū opoia Jarejuwarete 'ga rerowiari awi kwaiwete futat. Nooi futari nipo 'gā Jarejuwarete 'ga piara rupi a'eramū. A'e pype nipo kūima'e 'ga amū ojesaukaa ywy pewaramū janee najuejue etee. Mama'e tywera jara 'ga poromū ojesaukaa janee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'ga futat poromū. ⁴Aipoa kūima'e 'ga nipo o'meramū ae upe. “Je 'ā pājēreteā futat. Nitywi 'ga amū je 'Jawe”, 'Jau futatee nipo 'ga. “Pemuoryp kasi maira mū ne. Ku'jywa 'ga miamū kasi pemuoryw ine. Je etee futar iki je muoryp pejepe”, 'Jau nipo 'ga pē nupe najuejue etee. A'eramū nipo 'ga awau Jerusareg ipe miamū futat. Awau nipo 'ga osou Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe wapyka 'gā nowase. “Je 'ā Pēnuwaretea futat”,

'Jau futatee 'ga awau ae upe. Aipoa mama'e tywera jara 'ga jesaukar ire te nipo Janejararete 'ga ruri.

⁵Jeje'ega sipo pemoka'jam rakue? Pē pype tekou ako je aipo mome'ui pē nupe ikue. ⁶⁻¹²A'ere 'awamū mama'e tywera apoara 'gā nuri. Ia'wyre'ema 'ga nipo mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. A'ere aipo 'ga nikwaapawi we. Mama'e tywera jara 'ga ijesaukariwet 'gā nupe numiamū. A'ere ajepeja 'ga nafutari 'ga jesaukaraia'iwa 'gā nupe. Aipo 'ga 'ā pekwaap. Wemifutara 'ara rupi Janeruwarete 'ga 'ga pe'ai 'awa ywy awi. 'Ga 'ga pe'a re te nipo mama'e tywera jara 'ga 'ua. Ojesaukaa pa futat 'gā nupe amunawa moymoyka awau. Mama'eukwaawa 'wyriara pājē mū mama'e tywera jara 'ga ruri. A'eramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apou kwaiwete 'gā nowase. A'ere nipo 'ga o'meramū te 'ga 'i. "Ku'jywa 'ga pājē mū je mama'e apoi", 'Jau futatee nipo 'ga. A'eramū nipo aipo 'ga remiapo resakara 'gā 'Jau ajaupe: "Kuu. Ereesak te 'ga remiapo-fera ra'e? Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat nipo 'ā", 'Jau nipo 'gā ajaupe.

Mama'e tywera jara 'ga nipo o'meramū te e'i akou 'gā nupe. A'eramū nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā wapyakau 'ga je'eg are. Nua-pyakai futari 'gā mama'e a'je are rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'o-ke'ema 'gā mogyaw'e'lem futat ojeipyri. Aipo 'gā wapyaka futat mama'e tywera jara 'ga je'eg are. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'Jau ojeupe: "Nuerowiari wejue 'gā mama'e a'jea jepi. Tene ajee 'gā i'me ma'e je'ega etee erowiari ajemogyau", 'Jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga a'eramū 'gā 'me rero-wiarukaa aipo 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'me are ako ma'e 'gā juejue futat imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Mama'e tywera apoara 'gā nanē 'ga imonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe nū. Aku'iramū akou mama'e tywera apo are. A'eramū 'ga mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gā monou 'gā mogyau nakwaparimū ete rūi. Peu futat nipo 'gā ajemogyau tyweaete ojere'emamū futat. A'ere mama'e tywera jara 'ga rur ire nipo Janejararete 'ga ruri ojewya nū. Opājē mū futat Jejui 'ga ruri. Wenyfugamū futat 'ga 'ua. Aipoa 'ara rupi Jejui 'ga mama'e tywera jara 'ga jukau opytuu etee futat.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹³A'ere pēē Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. Ymā we te, ywy apoe'ema'uwe, Janeruwarete 'ga poromutaramū pē nee rakue. A'eramū 'ga a'eramū pē mū'jāu wemiayuwamū. A'eramū ore 'Jau 'ga upe: "Au'jete Tesarūn ipewara 'gā eremū'ē 'gā nui rakue", 'Jau ore 'ga upe. "Au'jete 'gā erekatu'ok rakue", 'Jau ore 'ga upe pē nee. 'Ga je'ega a'jea renupa ypy we futat pēē a'e rero-wiaa pejejemogyau. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe pēywytera katu'okawamū. A'eramū pēē 'awamū 'ga remiayuwamū pejejemogyau. ¹⁴Jejui 'ga ako ore imome'wau pē nupe ikue. "Werowiarāmū 'ga pē mogyi wemiayuwamū", 'Jau ako ore pē nupe ikue. Ymā ako nepejemogyi Jarejararete 'ga 'Jawe ikue. A'ere pēē 'awamū 'ga 'Jawe pejemogy. 'Ga pājēa pē nerekou, 'ga resagea nanē pē nerekou nū. ¹⁵A'eramū ki pēē oreremimome'ufera renupa katu katu. A'ea a'jea futat. Oreremikwasiarera nanē nū, erowiaa nū.

¹⁶Janejararete 'ga Jejui Kristu 'ga jane futarete 'Uwarete 'ga retee. Esage 'gā akou janee. Jane poar iki 'gā jane mamuakaa mama'e tywer awi. Jane poar iki 'gā Jejui 'ga rurul'jawa rapesaka. ¹⁷Tepē maku'i ki 'gā pē mogyau. Tepē poar iki 'gā mama'e esage apou, pē moje'egukaa a'jeteetewi nanē nū.

Pemono ki pejeje'ega ore ree

3 ¹'Awamū je 'i orojewirera 'Jawewaramū pē nupe. Orojenyra 'Jawewaramū pē nupe nanē je 'i nū. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega pemono ore ree. Pē pype arakou ako ore Jarejararete 'ga je'ega mome'ui pē nupe ikue. Nan futat 'awamū ore oi kwe pe imome'wau 'gā nupe. A'eramū pēē 'Jau Jarejuwarete 'ga upe: “Paulo 'ga oo kwe pe Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Epoar iki 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe, amunawa moyka. Ejerowiarukaa kwe pewara 'gā nupe”, 'Jau ki pēē 'ga upe pejeje'ega monou ore ree. Takwasi'o ki kamēsīete nanē Janeruwarete 'ga rera. Tuerowiar iki 'gā kwaiwete 'ga kamēsīete. ²Kwaiwete te 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā. A'eramū ki pēē pejeje'ega monou 'ga upe je ree. “Ene te 'ā nerepyygukari Paulo 'ga itywet ma'e 'gā nupe”, pe'je ki 'ga upe, pejeje'ega monou je ree. “Ene 'ā Paulo 'ga rereko tywerete are ifuwet ma'e 'gā eremuojet 'ga wi, aipo 'gā iapowe'emaue”, pe'je ki 'ga upe je ree.

³A'ere Janejararete 'ga u'eawer imū etee futat mama'e apoi. 'Ga 'ā opājē amut pē nupe. 'Ga 'ā pē a'gu mama'eukwaawa 'wyriar awi. ⁴Janejararete 'ga ore mojemogypygukaa ore mogyau pē nee. 'Awamū pēē oreje'eg imū etee futat mama'e apou pejejemogyau. 'Awamū nepēojeri futari iapou pejejemogyau.

⁵Janejararete 'ga nopoiri futari pē nui pejemogyamū. Iporomutat futat 'ga pē nee. 'Awa ywy pe 'ga rekoramū 'gā Jejui Kristu 'ga rerekou tyweaete rakue numiamū. A'ere 'ga nopoiri futari 'Uwarete 'ga rerowiar awi. 'Uwarete 'ga remifutara etee futat 'ga iapou rakue. A'eramū pēē 'awamū 'ga 'Jawe etee futat pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutara etee futat peapo 'ga 'Jawe.

Peporowyky ki mama'e muaw are

⁶'Awamū je pē mu'ei iwewue ma'e 'gā nee. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū iwewue futat. Noporowykyi futari 'gā. Nuapoi futari mama'ea oreje'eg imū. A'eramū je, Jarejararete 'ga je'eg imū etee futat, 'Jau pē nupe: Pe'je pejepojo-'ogamū iwewue ma'e 'gā nui, 'Jau je pē nupe. ⁷Pē pype arakou ako ore oroporowykyau futat orojee ikue. A'eramū pēē 'awamū pejeporowykyau futat, ore 'Jawerimū etee futat. ⁸Mama'ea nanē ako ore imua orojemi'uramamū ikue. “Mama'ea pemut amū oreē”, 'Jawe'em futat ako ore arakou pē nupe ikue. Naani. Au'jeteramū ako ore oroporowykyau arakou ikue, orojeupe mama'e muawamū ikue.

⁹Aramu'e te ako ore pēē Jarejuwarete 'ga je'eg are ikue. A'eramū amunipo 'ā ore, “mama'ea pemut amū oreē”, 'Jawarū pē nupe rakue. A'ere ako ore naruapoi futari aipoa ikue. Oroporowykyau etee futat nanē ako ore ikue. A'eramū pēē 'awamū ore 'Jawe etee futat pejeporowykyau pejejemogyau peu. ¹⁰Pē pype arakou ako ore 'Jau pē nupe ikue: “Iporowykywere'ema 'gā kasi pemojemi'warukat futat ne”, 'Jau ako ore pē nupe ikue.

¹¹'Gā amū 'Jau oreē ai'i: “Tesarūn ipewara 'gā amū iwewue futat. Noporowykyi futari 'gā. A'ere 'gā poromu'akwaawiwaramū ajuee 'gā porowyky are”, 'Jau 'gā oreē ai'i. ¹²A'eramū ore 'awamū 'Jau pē nupe: “Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ore mu'eukaa pē nupe: Peporowyky ki pejekaraemā muawamū. Pe'je pejepoia 'gā ago'o awi, pe'je ki 'gā nupe”, 'Jau 'ga oreē.

¹³Mama'e esagea peapo pejemoggyau pejeojere'emamū futat. ¹⁴Gā amū nipo niparuerowariweri oreje'eg are. A'eramū ki pekotee 'gā nui. A'eramū 'gā wea'aramū 'ūina peje'eg are. Tepeesak 'gā jekatu'oga aiporamū 'jau. ¹⁵Pereko tywet kasi 'gā ne. Pejewirera 'jawe futar iki peporogyta 'gā nupe 'gā nerekou. Tepeesak 'gā jekatu'oga 'jau.

Oje'ega 'gā nupe imonoawet

¹⁶Janejararete 'ga 'ā mama'e esage jararetea. Tepē mopy'ata'wa ki 'ga pē moggyau. Ako futat 'ga pē pyri.

¹⁷Awamū je ka'arana kwasiaawa pyyka tepo pe. Teje'ega je amono ikwasiaa ka'aran are pē nupe pē futaa. A'eramū pēē jeremikwasiarera resaka. “Paulo 'ga futat okwasiat imua janee rai'i”, 'jau nipo pēē pejejaupe jeremikwasiarera ka'arana pejejeupe iwaēmamū. Teje'ega je omono pē nupe pē futaa najuejue etee.

¹⁸Jarejararete 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū etee jeremimome'ua.

1 Timoteo

Timoteo 'ga Paulo 'ga remimu'efer amū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou Timoteo 'ga upe muku ojewi 'ga rekoramū 'ga mu'akwaapa mama'e are rakue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko esage are 'ga ikwasiari imonou 'ga upe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou Timoteo 'ga upe rakue.

1 ¹Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Timoteo. Jejui Kristu 'ga 'ā je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Ga Ruwarete 'ga 'ā jane katu'okara. 'Ga nanē je mono Jejui 'ga mome'waramū ikue nū. Jejui 'ga ree sajemogypygy ete jarejemogyau. A'eramū je a'eramū tewau 'gā je'eg imū kwe pe morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe. ²Ymā te ako je Jejui 'ga mome'ui enee ikue, ki Timoteo. Aipo renupawe ako ene 'ga rerowiaa ikue. A'eramū ene jera'yra 'jawe ekou jee.

Kul'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat. Ene ree 'gā jemuaēma nanē je ifutaa nū, ene mopy'a-ta'waa 'jau.

Moromu'jat tywet

³Efesu pe jarekou ako je 'i enee ikue: “Au etee eko ra'ne. Je tee oo peu Masetoni ywy pe”, 'jau ako je enee teo enune ikue. 'Awamū je 'ā 'jau'japa enee nū: Peu futat epyta je, a'e je enee. Peuwara 'gā amū ajamu'e tywe-rete tee ajemogyau. NaJarejuwarete 'ga je'eg are rūi 'gā jamu'ei. O'me are etee futat 'gā jamu'ei. “Pemu'e awi 'gā mama'e a'je'em are”, ere ki 'gā nupe. “Au'je aipo apo re”, ere ki 'gā nupe. ⁴Gā 'ā oje'eg ekoete ajamu'jau. Morogyta ymaner are etee 'gā 'gā mu'ei ajemogyau. Ajamueu 'gā oypy 'gā nee. A'eramū ki ene 'gā je'eg ekoete momika 'gā nui. Aipo mome'ua nuerowiarukari Jejui 'ga ae upe. Nanarūi ae Jejui 'ga rerowiaaramū. Nije'eg ekoetei jane Jejui 'ga rerowiaaramū. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ae jamu'ei. 'Ga je'ega renuw ire 'gā 'ga kwaawi futari. ⁵“Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat pejamu'e, ere ki 'gā nupe”, a'e je ako ene upe ikue. 'Ga je'ega renuw ire nipo 'gā ywyter esageramū ajemogyau. Mama'e esage kwaapa ajemogyau, mama'e esagea etee iapou ajemogyau 'ga upe. 'Ga je'ega renuw ire 'gā al'jea futat Jejui 'ga rerowiari. A'eramū 'gā a'eramū oporomutaramū nanimenime 'ga ree. Ajuee nanē 'gā opota'waramū nū. ⁶A'ere nipo 'gā amū ako esage awi 'gā poiri futari. 'Gā oje'eg ekoete akou. Ajamueu ekoete 'gā akou. ⁷“Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jaramū toko 'jau kwy”, e'i 'gā numiamū. “Je 'ā 'ga je'ega kwaapa katu katu”, 'jau 'gā. A'ere naani. Naeapyoi futari 'gā 'ga je'eg are. A'eramū 'gā 'gā mu'jawarūe'em. 'Gā nokwaawi agawewi futat 'ga. A'etea 'gā 'gā mu'e ekoete akou. Naikwaapa rūi.

⁸Ymā te 'ā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. Aipoa 'ga 'eawera esage futat. A'eramū jane 'ga je'eg imū mama'e apo re, jarejesageramū futat jarejemogyau 'ga upe. ⁹A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarera mama'e tywera apoaramū aetywera resaukaa ae upe. Nako esage ma'e 'gā nupe rūi Moisesi 'ga 'ga je'ega kwasiari rakue. Ako tywet ma'e 'gā nupe etee 'ga ikwasiari rakue. 'Gā tywer are 'gā mueapyoukaawamū te 'ga ikwasiari inuga rakue. Ako tywet ma'e 'gā nomojerowiari futari 'wyriara je'ega. Jarejuwarete 'ga remifutara 'gā nuapoi futari. Nomuorywi 'gā Jarejuwarete 'ga. Mama'e tywera etee futat 'gā wapo. Niporomutari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga je'ega nanē 'gā ifutare'ema nū. 'Gā oporojuka ma'ea futat. 'Uwa miamū futat 'gā ajuka. Oya miamū futat 'gā ajuka. ¹⁰Ako tywet ma'e 'gā akou ajue-mireko are. Kūjāmera 'gā nanē akou ojomen are nū. Kūima'eramū nanē akou ajuee nū. Kūjāmera nanē akou ajuee nū. A'ea nia'wyri futari Janeruwarete 'ga upe. Ako tywet ma'e 'gā nanē ojopyyka ojomoporowykaaukaa. A'eramū 'gā ojomepyawe'em. 'Gā o'meramū e'i akou. 'Gā ojoje'ēwu'jaga. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'ere 'gā 'ga je'eg imū mama'ea nuapoi. Aipo 'gā nupe Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue, aipoa mama'e tywer awi 'gā mosiawamū rakue. ¹¹“Ekwap kwe pe je mome'wau 'gā nupe. Werowiaramū Jejui 'ga pē katu'ogi, ere ki ewau 'gā nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ikue. A'eramū je 'ga je'ega etee imome'wau. Janeruwarete 'ga 'ā esage a'jea futat. Nitywi amū 'ga 'jawe esage ma'e 'gā.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

¹²Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga te 'ā, opājēa amut jee ikue. A'eramū je a'eramū tewau 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe tekou. A'eramū je 'jau 'ga upe: “Au'jete epājē eremut jee, je moporowykaaukaa ejeupe”, 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa ee. 'Ga 'ā je kwaap katu katu futat. Je 'ga remiesagetea. A'eramū 'ga ojemogypyka etee je ree, oporowyky apoukaa jee. “Paulo 'ga jeje'eg are 'gā mu'ea esage jee. Tamono 'ga tekotee 'gā nupe teje'ega mome'waramū 'jau kwy”, 'jau Janejararete 'ga ojeupe jee. ¹³Ymā te je Jejui 'ga rereko tyweretei ikue, 'ga kurapa ikue. 'Ga remiayuwa 'gā nanē je erekou tyweaete ikue nū. A'etea 'ga ajemuaēma je ree ikue. Nakwaawi je 'ga ikue. A'eramū je 'ga rero-wiare'ema tekou ikue. A'eramū je te'akwaawe'emamū tekou ikue. A'eramū 'ga a'eramū ajemuaēma je ree ikue. ¹⁴Jetywerete agawewi je ikue. A'etea 'ga oporokatu'ogiwaramū je ree ikue. Naapoi agawewi je mama'e esagea 'ga upe ikue. A'etea 'ga ajemuaēma je ree. 'Ga 'ā ojerowiarukaa jee. 'Ga 'ā je mopo-ta'waukaa 'gā nee. Jejui 'ga ree je jemujari 'awamue. A'ere 'ga naje upe etee rūi iapoi. Najuejue etee 'ga iapoi ojee ojemujat ma'e 'gā nupe. ¹⁵“Ymā te Jejui Kristu 'ga ruri wyw pe aetywera katu'okawamū rakue”, sa'e ki jarekou. Aipo 'ea a'jea futat. A'eramū ki jane aipo 'e rerowiaa. A'jea futat 'ga ruri aetywera katu'okawamū ikue.

Je ako jetywerete agawewi futat 'gā apyraapa ikue. ¹⁶A'etea Janeruwarete 'ga ajemuaēma je ree ikue. A'eramū Jejui 'ga je katu'oka je mogou wemiayuwamū ikue. Je katu'og ire nipo je resakara 'gā 'jau: “Kuu. Paulo 'ga katu'og ire nipo 'ga jane nanē futat jane katu'ogi 'awamū”, 'jau nipo 'gā ajaupe. “Paulo 'ga wi opoire'ema nipo 'ga jane wi nanē futat opoire'ema nū”, 'jau nipo je resakara 'gā. A'eramū nipo 'gā nanē Jejui 'ga rerowiaa, ojekatu'ogukaa 'ga

upe. A'eramū 'gā nanē awau jane rupi ywag ipe. Jejui 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ¹⁷A'eramū ki sa'e Jarejuwarete 'ga upe: "Ene te 'ā eneresage oree. 'Wyriararete esageramū futat 'ā ereko oree", sa'e ki 'ga upe. "Ene te 'ā okoeteete ma'ea. Neremanūi futari. Ore 'ā naruesagi agawewi ene. A'ere ore eneremiapofera resagi. A'eramū ore enereko kwaapa futat", sa'e ki 'ga upe. "Ene te 'ā eneresage tekotee 'gā nesage apyraapa. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe. Namutamutat ene etee futat ereko", sa'e ki Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁸Ene 'ā jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Enup katu katu ki jeje'lega. Ymā te Janeruwarete 'ga 'gā amū moje'egukari ene ree rakue. "Timoteo 'ga nipo ako moromu'jaramū. Je ree nipo 'ga 'gā mu'jau", 'jau Janeruwarete 'ga jee, 'jau 'gā enee ikue. Janeruwarete 'ga oje'lega 'gā nupe ra'ne. A'eramū 'gā aipoa mome'wau enee. A'eramū je 'jau ene upe: 'Gā 'eawer are ejea'at ekou. 'Gā 'eawer imū etee futat ene 'gā mu'jau morogyta esage are. Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe, 'jau je enee.

¹⁹Erepoint kasi 'ga rerowiar awi ne. Mama'e esagea etee ki eapo ekou. Mama'e esage kwaapa ki mama'e esagea etee eapo. 'Gā amū nipo mama'e esage kwaapa futat numiamū. A'ere nipo 'gā mama'e tywera etee futat iapoi. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Aipoa nia'wyri agawewi. A'etea je aapo", 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā opoia futat Jejui 'ga ree ojemogypygy awi. Sā'ā 'ga amū yara rape kwaawa agawewi. A'etea 'ā imonou ekoete ita 'arimū imamuka imote'aa. Nan tee futat ae mama'e esage apo kwaawi agawewi. A'etea mama'e tywera etee iapou. A'eramū 'gā ojemote'aa. ²⁰Aipo apoara 'gā amū Imeneu 'ga, Aresāri 'ga retee. Mama'e esage apo kwaapa agawewi. A'etea 'gā ikwaapare'ema 'jawe etee mama'e tywera apou'jau'japa. A'eramū je 'jau: Tene mama'eukwaawa 'wyriara 'gā nereko tyweretei ra'ne. A'eramū nipo 'gā ojewya Jejui 'ga rerowiaa nū. A'eramū nipo 'gā opika Jejui 'ga kuraw awi, 'jau je 'gā nupe.

Pemono ki pejeje'lega 'ga upe

2 ¹A'awamū je 'i enee, ki Timoteo: Pe'je sajemogy jareje'lega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee najuejue etee, a'e je enee. "Epoar iki 'gā, Kiapi'ni. Ejejuka esage 'gā nee", sa'e ki 'ga upe 'gā nee. Mama'e esagea 'ga wapo jane jepi. A'eramū jane 'jau 'ga upe: "Au'jete mama'e esagea ereapo oree", 'jau ki jane 'ga upe, 'ga muorypa ee. "Ene 'ā ejejukau esage ore ree. Ene 'ā eneresage oree", sa'e ki 'ga upe, 'ga resage mome'wau 'ga upe.

²Jare'wyriara 'gā nee nanē ki jareje'lega simono Jarejuwarete 'ga upe nū. Jare'wyriararetea 'ga ree, jare'wyriana'nā 'gā nee. Mīmēra 'gā nee ki jareje'lega simono 'ga upe: "Epoar iki ore'wyriara 'gā, Kiapi'ni. Emu'akwaap 'gā 'gā porowyky are", 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe. Aipoa jane iapo re nipo 'gā ojejukau esage jane ree. A'eramū jane jarepota'waramū jarejemogyau jarejuee, jarejemogyau esage.

³'Ga upe jareje'lega monou nipo jane 'ga muorywi. Aipoa esage, 'jau nipo 'ga, ojeupe jane jareje'lega monoramū. 'Ga 'ā jane katu'okara. ⁴'Ga 'ā iporokatu'ogiwet ae ree najuejue etee. Al'jea futat 'ga je'lega. A'eramū 'ga najuejue etee oje'lega kwaawa futaa. ⁵⁻⁶Janeruwarete 'ga 'ā majepe i etee. Nitywi 'ga amū 'ga 'jawe. 'Ga 'ā esage futat. A'eramū 'ga mama'e tywera upe wuage'emamū.

Mama'e tywera 'ga mamara'neukaa. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete, 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jejui Kristu 'ga ruri 'au ywy pe. Ae 'jawe futat 'ga ruri. A'eramū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe, janetywera mepyawamū. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau jane upe. Janetywera 'ga omepypap. Oporogyta 'ga 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū 'ga 'awamū najuejue etee 'gā katu'oga futaa. 'Awamū iwaēmi 'ga kwaapawa upe. ⁷A'eramū Janeruwarete 'ga je monou imome'waukaa 'gā nupe, amunawa moy moyka ikue. “Ere ewau morogyta esage mome'wau 'gā nupe najuejue etee. Janeruwarete 'ga iporokatu'ogiwet pē nee, ere ki 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. “Jejui 'ga 'ā janetywera omepypap. A'eramū pēē 'awamū pejetywera moirukaa Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga U'agesage monou pē nupe oje'jawe pē mogyau, ere ki 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. A'jea futat 'ga je monou imome'waukaa judeue'ema 'gā nupe, okwaapare'ema 'gā nupe najuejue etee.

⁸'Awamū je pē mu'ei Jarejuwarete 'ga upe pēporogyta are. “Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū ki pejeje'ega pemono Jarejuwarete 'ga upe, ajatyka ma'e 'gā nowase”, 'jau ki ene kūima'efera 'gā nupe. “Pejejee pejemara'ne'lamū pejeporogytau 'ga upe. Pejejamuewe'em nanē pejeporogytau 'ga upe nū”, 'jau ki ene 'gā nupe. “Esage ma'eramū pēē pejepoa pemowywyt pejeje'ega monou 'ga upe”, 'jau ki ene 'gā nupe.

⁹⁻¹⁰Kūjāmera 'gā nupe nanē ki ere nū: “Pejemokaturam kasi pejepira resaukaawamū etee ne. Napejemokaturama rūi pēnesagea wesaukat. Pē nesaka sipo 'gā ma'ja 'jau ajaupe? 'Kyna raity kyna muesage’, e'i sipo 'gā ajaupe? Naani. Napēnaitya rūi pē muesage Janeruwarete 'ga upe. Pēneko esagea te pē muesage 'ga upe. Aipoa tee 'ga amuoryp. Aipo 'jaramū, 'Je 'ā Jejui kīā remia-yuwa', pe'je ekoete pejejemogyau. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe”, ere ki kūjāmera 'gā nupe. “Pejemojewajewag ekoete kasi pejejemogyau ne. Ita kamaap, ita mo'yt, ita fāyrū, taity esage. Mīmera nepē muesagea'uweri Janeruwarete 'ga upe. Pēneko esagea tee Janeruwarete 'ga afutat”, ere ki kūjāmera 'gā nupe, a'e je enee.

¹¹Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ojemu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are te. A'eramū ki kūjāmera 'gā opika etee ajemogyau enupa. ¹²Ae jatykaaw ipe kūjāmera 'gā naae mu'earūi kūima'eramū. Kūima'eramū etee te ae jamu'akwaawi. Na'wyriara rūi kūjāmera 'gā. A'eramū ki kūjāmera 'gā wapykau etee ajemogyau. ¹³Aeypy 'gā apou 'ā Janeruwarete 'ga kūima'e 'ga ra'ne iapoi rakue, Atāu 'ga ra'ne rakue. A'ere 'ga kūjā ēē apou rakue, Ewa ēē rakue. ¹⁴NaAtāu 'ga upe rūi mama'eukwaawa 'wyriara 'meramū rakue. Ewa ēē upe etee te i'meramū rakue. Ewa ēē ra'ne te 'ā mama'e omote'at rakue, Jarejuwarete 'ga je'ega anupe'ema rakue. A'eramū kūjāmera 'gā kūima'eramū ae mu'jawarū'em.

¹⁵Ewa ēē ra'ne mama'e omote'at. A'eramū kunumīa wayramū kūjāmera 'gā nupe. A'etea Janeruwarete 'ga kūjāmera 'gā katu'oka, Jejui 'ga rerowiar awi 'gā poire'emamū. Ajuee ojejuka esage awi 'gā poire'emamū, ajemogy esage awi 'gā poire'emamū, Jarejuwarete 'ga muoryw awi 'gā poire'emamū. Mīmer awi 'gā poire'emamū Janeruwarete 'ga kūjāmera 'gā katu'ogi futari.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriat

3 ¹A'jea futat poa ae mu'e esageawa te. 'Awamū je ene mu'ei Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe 'wyriara amū mū'ē are, pastor amū mū'ē are. 'Ga

amū nipo wekoweramū 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. “A'e 'ga morowyky esagea afutat ojeupe oporowykyawamū”, 'jau ore jepi. A'jea futat aipoa. ²A'eramū ene ajueape ako esage ma'e 'ga etee futat imogou 'wyriaramū ajaupe. Ekoarūe'ema 'ga kasi eremono 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ne. Majepei tee ki 'ga remirekoa. I'akwaap ma'eramū ae poromū. Ako esage ma'eramū ae poromū. Oje'wyr ipe 'gā mo'wy'wyara 'ga poromū, mama'ea 'gā nupe imonoara 'ga poromū. Ojemu'akwaap 'ga mama'e tywera apoe'em are. A'eramū 'ga Janeruwarete 'ga je'eg are oporomu'jau. ³Kawīajaiwa 'wara 'gā nokoa'uweri Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriaramū. Nojonupāaramū rūi ae rekoī 'wyriaramū ajaupe. Ajaupe ita'wa ma'eramū te ae rekoī 'wyriaramū ajaupe. Naka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'eramū rūi ae poromū. ⁴Opytun are ojejuka ma'eramū ae poromū. Wa'yr are ojejuka ma'eramū ae poromū. Wa'yra upe oje'eg ma'eramū ae poromū. A'eramū 'ga ra'yra ojeupe 'ga je'egamū 'ga je'ega renupa etee. Wa'yra mu'jaramū ae poromū. ⁵Wa'yra mu'e'em ire sipo ae maran Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau mama'e are? Naani. ⁶Jejui 'ga rerowiar yau 'gā nanē kasi eremono 'wyriaramū ajaupe ne. Kasi a'e pe 'ga omogo re, je jeresage 'gā nupe, tekotee 'gā nesage apyraapa, 'ga 'i ne ojerowiaaraipa ojee etee ne. Ojee ojerowiaaraip ma'e 'gā nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Ymā te mama'eukwaawa 'wyriara jero-wiaraīwi ojee rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga imuēma imua ywag awi rakue. Ojee ojerowiaaraip ma'e 'gā nanē Janeruwarete 'ga erekou tyweaete i'jawerimū etee futat. ⁷Esage ma'e 'gā etee ki emono imogou 'wyriaramū 'gā nupe. 'Wyriarama 'gā ki tuereko esage Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā. “Kuu. 'Ga esage”, te'i 'gā ajaupe 'jau. A'ere kasi “nia'wyrī 'ga”, 'ga upe 'gā 'eramū eremono 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe 'wyriaramū ne. Kasi a'e pe 'ga mono 'ga m'yjamū, mama'eukwaawa 'wyriara ruri 'ga porowyky mote'aa 'ga wi ne. A'eramū ene esage ma'e 'ga etee imogou 'gā nupe. Nanuara 'gā etee ki emogo 'wyriaramū 'gā nupe.

'Wyriara 'ga poaat

⁸'Wyriara 'ga poaara 'gā nanē ki tako esage nū, diacano 'jawa nanē ki tako esage nū. O'wyriara 'ga 'jawe futar iki 'gā tako esage. Ti'me kasi 'gā ne. Ojemuawapit ma'eramū te ae poromū. Kawīajaiwa 'wara 'ga nokoa'uweri 'wyriara 'ga poirūnamū. Naka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'eramū rūi ae poromū nanē nū. ⁹Jarejuwarete 'ga je'ega kwaaparamū te ae poromū. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane jarejemogy esagea kwaapa. A'eramū aipo 'ga je'eg are eapyo ma'ea etee futat akowarūmū. 'Ga je'eg are eapyo katu ma'eramū nanē ae poromū nū. Mama'e esage kwaapa ki 'ga mama'e esage etee futat tuapo. ¹⁰Pejejeupe 'ga mono enune ki pejomajatyka ra'ne, pejeporogytai 'gā nee ra'ne. “Esage te 'gā pē nupe?” 'jau ki pēē pejejaupe. Nia'wyrī 'gā 'eramū pēē 'gā mogowe'em. Esage futat 'gā oreē 'eramū pēē 'gā monou imogyau pejejeupe.

¹¹'Gā nemirekoa nanē ki tako esage nū. 'Gā nemirekoa nipo wa'wyre'e-mamū 'eramū nanē kasi eremogo 'gā 'gā nesakaramū ne. Namorogyta'ywa rūi kasi 'gā nemirekoa ne. Kawīajaiwa 'wara 'ga remireko 'eramū kasi 'ga eremono im'yina ne. Ojemuawapit ma'e tee nipo ajee 'ga remirekoa. A'eramū ēē u'eawer imū etee futat mama'e apou. ¹²'Wyriara poirū 'gā nemirekoa nirūi

futari. Majepei tee futat 'ga remirekoa. Wa'yra upe oje'eg ma'eramū nanē nū. Wog ipe ajemogy ma'e 'gā nupe oje'eg ma'eramū nanē nū. ¹³Oporowyky esage re nipo 'ga ojemul'jaga kūima'eeteeteramū 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga okyjawe'em Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe kwe pe awau. "Jejui 'ga 'ā Janeja-raretea. 'Ga 'ā ore aruerowiat", 'jau nipo 'ga awau kwe pe 'gā nupe, tekotee 'gā nupe.

¹⁴Jeatawerayay je ene pyri numiamū, ki Timoteo. A'ere je nakwaawi we tewawa. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou ene upe. ¹⁵Jeo poromukuran iki ka'arana pemogya. A'eramū pēē pejejemogy esage kwaapa. Jarejuwarete 'ga remiayuwā futat jane. Okoeteete ma'e 'ga remiayuwā futat jane. Al'jea futat 'ga je'ega. 'Ga je'ega jane sikwaap. Jarejuwarete 'ga remiayuwā futat jane. Sā'ā tupaa'mywa 'oga ypykoga. Nan tee futat 'ga je'ega rekoi jane pype. 'Ga je'ega kwaapa nipo jane jarepoire'ema 'ga rerowiar awi mama'e tesirūa jarejeupe ijesaukaramū. ¹⁶Ymā te 'ā janeypy 'gā naeapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Nokwaawi janeypya, "Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga nipo 'ut amanūmū ae katu'okawamū" 'ea rakue. A'ere 'ga 'awamū jane mueapyo ee.

"Jejui 'ga 'ua ywy pe rakue, kūima'eramū rakue.

Ywy pe 'ga rekoramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau: 'Jejui 'ga esage.

Nuapoi futari 'ga mama'e tywera', 'jau 'ga 'Agesagea 'ga upe.

Ywagipewara 'gā nanē Jejui 'ga resaka nū, kūima'eramū 'ga reko resaka nū.

'Ga rerowiaara 'gā amū awau kwe pe 'ga mome'wau.

A'eramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete.

A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga mojewya 'ga monou 'ga mojeupia oje'wyr ipe nū."

I'me ma'e

4 ¹A'awamū je ene mu'ei i'me ma'e 'gā nee nanē futat nū. A'eramū ene 'gā je'ega rerowiare'ema. Janeruwarete 'ga 'Agesage e'i: "Anure nipo, Janeruwarete 'ga wemiapofera mateepawe'emaue 'gā amū poiri Jejui 'ga rerowiar awi. Mama'eukwaawa 'wyriara nipo o'meramū 'gā nupe ojero-wiarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo amumera 'gā opoia futat Jejui 'ga rerowiar awi", 'jau 'ga 'Agesagea jane. Mama'eukwaawa remiayuwā 'gā 'ā i'me ajemogyau jane. ²I'me ma'ea futat 'gā. Nokwaawi futari 'gā mama'e al'jea miamū. Namutamutat 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau. A'ere 'gā 'awamū mama'e esagea ojeupe iapoa nokwaawi. Nojemu'akwaawa'uweri 'gā mama'e esage apo are. Nokwaawi futari 'gā wemiapo tywera. ³"Ku'jywa 'ga aeremirekoa nafutari", 'jau futatee nipo 'gā ajaupe ajemogyau. A'ere 'gā 'me ate 'gā jemogyramū. "Awa mama'ea pe'u. A'ere kasi pea pe'u ne", 'jau 'gā 'me iriūa ajamu'jau i'upyre'em are. A'ere naani. 'Gā 'me ate. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga mama'e apoi janeremi'uramamū futat rakue. A'ere ae Jejui 'ga kwaaw ire mama'e 'u katu katu etee futat jarejemogyau. 'Ga upe jareje'ega mono re jane mama'e 'ui katu katu etee futat. "Au'jete mama'ea eremut ore 'ga upe" 'e re ae mama'e 'ui katu katu etee. ⁴Esage Janeruwarete 'ga remiapofera. Mama'ea 'ga wapo janeremi'uramamū futat rakue. A'eramū jane, mama'ea kasi pe'u ne, 'jawe'em 'gā nupe. A'ere ki "au'jete mama'ea esagea eremut ore", sa'e etee Jarejuwarete 'ga upe mama'e 'u enune. ⁵"Mama'ea je aapo

pênemi'uramamũ”, e'i 'ga 'ã janee rakue. A'eramũ 'ã jane jarejemi'war enune 'jau 'ga upe jepi: “Au'jete mama'ea eremut ore. Oreremi'urama eremut ore”, 'jau jane 'ã 'ga upe jepi, jarejemi'war enune jepi. A'eramũ jane mama'e 'wau katu katu etee futat. Nitywi mama'ea i'upyre'ema janee.

Jejui 'ga remiayuw esage

⁶Aipo are ki 'gã emu'e, ki Timoteo. Jejui 'ga rerowiaara 'gã ki emu'e. 'Gã nupe aipo mome'u esageramũ. Jejui Kristu 'ga remiayuw esageramũ futat ereko. A'eramũ ene ai'iwe, ai'iwe 'jau Jarejuwarete 'ga je'ega mogytaw ekou. 'Ga je'ega a'jea futat. A'eramũ ene imogytaw ekou ejearamũ ee. A'eramũ ene 'ga je'eg imũ etee futat ekou. A'eramũ ene eojere'emamũ futat mama'e apou ekou 'ga je'eg imũ etee futat. ⁷A'ere kasi morogyta ymaner are ereapyaka ne. 'Gã amũ nipo janyepy 'gã je'ega mome'wara. A'ere kasi ereapyaka 'gã je'eg are ne. Aipo mome'ua najane mojemogygyga'uweri jane mogyau Janeruwarete 'ga ree. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ejemu'jau ekou. 'Ga je'eg are etee ejemu'jau nipo 'ga remifutar imũ etee futat mama'ea ereapo. ⁸Janejemamuakara nanẽ esage 'ga upe nũ. A'ere 'ga je'eg imũ jane jemogyta te esageramũ 'ga upe. “Janeruwarete 'ga je'ega nipo jane mogy esageukaa 'au ywy pe. A'eramũ jane jaremanũ re jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri”, 'jau ore jepi. ⁹Aipo 'ea a'jea futat. Tuapyaka esage ki 'gã ajemogyau ee. Tue-rowiar iki 'gã aipoa. ¹⁰Janeruwarete 'ga 'ã ywag ipe 'ũi. 'Ga 'ã jane sirowiat. 'Ga pyri jareoa 'ã jane siapesak jarejemogyau. A'eramũ jane a'eramũ jarewau 'ga mome'wau tekotee 'gã nupe. 'Gã amũ nipo 'ga rerowiaa jane 'e renuw ire. 'Ga 'ã ae katu'okara. Najuejue etee ae katu'oga 'ga afutat. A'eramũ 'ga wero-wiaara 'gã katu'oka a'jea futat.

¹¹“Paulo 'ga je'ega ki peenup katu katu”, ere ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. “Emu'e ki 'gã Jejui 'ga porogyta are. 'Ga je'ega ki peenup”, ere ki 'gã nupe. “'Ga je'eg imũ pejemogyau esage”, ere ki 'gã nupe. ¹²Ene 'ã kunumĩũũa agawewi. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga ene mono peu 'gã mul'jaukaa ojee. A'eramũ ene ekou esage 'gã nowase. A'eramũ nipo 'gã, ene resag ire, ene 'jawe ajemogyau, mama'e esagea etee iapou. Eje'ega esageramũ ekou 'gã nupe. Ejejuka esage ki ekou 'gã nee. Erowiar iki Jarejuwarete 'ga. Mama'e tywera kasi ereapo ne. Eko esage ki. A'eramũ 'gã ojemu'jau ene ree. ¹³Jeo poromukuran Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana mogytaw ekou 'gã nupe, ajatyka ma'e 'gã nupe. Emu'e ki 'gã morogyta esage are. Emu'akwaap ki 'gã 'gã neko esage are.

¹⁴Ymã te ako Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara 'gã amũ opo monoi eneapyte'rarimũ ikue, ene resaukaa 'gã nupe ikue, ene monou Jarejuwarete 'ga mome'waramũ 'gã nupe ikue. A'e pe ako 'gã amũ 'jau ene upe ikue: “Je 'ã tepãjẽ omono 'ga upe 'ga moporowykyaukaa tejeupe, e'i 'ga enee, ere ki 'ga upe, e'i Janeruwarete 'ga jee”, 'jau ako 'gã amũ ene upe ikue. A'eramũ je 'awamũ 'jau ene upe nũ: 'Ga pãjẽ mũ etee futat eporowyky ekou, 'jau je ene upe. ¹⁵'Ga je'eg are ejearamũ ekou. A'eramũ nipo ene resakara 'gã 'jau enee: “Jejui 'ga je'eg imũ etee futat 'ga rekoĩ oporowykyau”, 'jau nipo 'gã enee, ene resag ire. ¹⁶Ejemuaẽm iki ekou ejee. 'Ga je'eg imũ etee futat eko eatau. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ki 'gã emu'e. Enup katu katu ki aipo 'ea. 'Ga je'ega etee ki emome'u 'gã nupe. Aipo apo re nipo ereo ywag ipe ekou

Jarejuwarete 'ga pyri, emanũ re. Eneremimu'efera 'gã nanẽ futat nipo awau 'ga pyri ene amu'e re nũ.

Jejui 'ga rerowiaara 'gã neko esage

5 ¹Awamũ je ene mu'ei Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'akwaaw are. 'Gã 'ã Jejui 'ga rerowiaar yaua. 'Awamũ etee ako 'gã Jejui 'ga rerowiari ai'i. A'eramũ ene 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Sawa'e 'ga amũ mama'e tywera aporamũ kasi ereje'egay 'ga upe ne. Epo-rogyta esage etee ki 'ga upe, 'ga mu'jau ejuwa 'jawe futat. "Mama'e tywera apoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Mama'e esagea etee eapo 'ga upe", ere esage etee ki 'ga upe, 'ga mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Ipyau 'gã nipo mama'e tywera mũ apou. A'eramũ nanẽ ki eje'ega 'gã nupe ejewirera 'jawe futat, 'gã mu'jau ee nũ.

²Kũjãmera 'gã nupe eje'ega kasi ere ejeupe ne: Kuu. Te 'ã nooi te'apa amũ fue'i, ere kasi ejeupe ne. Wãiwĩ ãẽ mũ upe eje'ega, eje'eg esage etee futat ãẽ upe, ey 'jawe. Kũjãmuku 'gã nupe nanẽ eje'ega ejenyra 'jawe etee futat nũ.

³Awamũ je ene mu'ei imen manũ ma'efera 'gã nee nũ, ipytune'ema 'gã nee. Tojejuka esage ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'gã nee. ⁴Imen manũ ma'e nipo wa'yramũ amũ, wemiarirũnamũ nanẽ nipo nũ. A'eramũ ki 'gã tojejuka oy are maranamũ ojarĩ are 'jau. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. Pejepyatun are pẽpota'wa pãwẽa futat esage Janeruwarete 'ga upe. Janewuja'i are 'ã janey jejukai jane ree rakue. Mama'ea 'ã 'gã imua janee rakue. Janeruwa nanẽ 'ã mama'e mua janee, mama'e apou janee 'jau rakue, janewujaramũ rakue. A'eramũ jane 'awamũ jarepojejukaramũ jarey are ipy'rau. Jane jarepojejukaramũ jarejuw are nanẽ nũ. Jarejamĩ are, jarejarĩ are, mĩmer are ki sajejuka 'gã nee 'gã py'rau.

⁵Majawera 'gã amũ nipo wa'yre'emamũ amũ wemiarirũ'e'emamũ nanẽ nipo nũ, opytune'emamũ nanẽ nipo 'gã nũ. A'eramũ nipo 'gã Jarejuwarete 'ga ree tee ojemogypyka ajemogyau. Au'jeteramũ nipo 'gã oje'ega monou akou 'ga upe. "Mama'ea emut jee. Nitywi mama'ea jee", 'jau nipo 'gã akou Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'gã ki sipoat, mama'e monou 'gã nupe. Sajejuka ki 'gã nee. ⁶Imen manũ ma'efera 'gã amũ nipo awau aku'iramũ etee akou ojee. Ojee tee wea'aramũ awau. Jarejuwarete 'ga ree jẽmĩ wea'are'emamũ akou. A'e 'gã ako amanũ ma'e 'jawe etee 'ga upe. Aipo 'gã nee kasi pejejuka ne. ⁷A'eramũ ki ene je'eawer imũ etee 'gã mu'jau. Kasi a'e pe majawera 'gã nee jane jeju-kae'emamũ jane resakara 'gã 'i ne: "Kuu. Jejui 'ga rerowiaara 'gã nojejukai opytun are", e'i 'gã janee, jane ago'wau ne. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Pejejuka ki majawera 'gã nee, a'e je enee. A'eramũ jane resakara 'gã jane ago'wawe'em. ⁸Jarepytuna 'gã mama'e tywe'emamũ jarejejukau 'gã nee. 'Gã nee jane jejukae'emamũ ia'wyre'emamũ futat jane rekoi Jarejuwarete 'ga upe Jejui 'ga rerowiari awi opoit ma'e 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gã miamũ opytuna 'gã nee ojejuka. Jane taetu 'ga rerowiaaramũ jarepytuna 'gã nee jarejejukae'em ire 'ga rerowiare'ema 'gã tywera siapyraaw ine.

⁹Imen manũ ma'e 'gã, wãiwĩ 'gã nera etee ene imonou ikwasiaa ka'aran are, Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are inuga. Aipo 'gã oporowyky Jarejuwarete 'ga upe. Wãiwĩ 'gã poromũ. Sesẽta kwara mu'aarera 'gã nera etee futat ene inuga ee. Majepei tee imen ma'efera 'gã. ¹⁰Wa'yra

muaranuw esageara 'gã poromũ. Oje'wyr ipe ae mo'wy'wyarera poromũ. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nee ojejuka ma'efera poromũ, 'gã nupe mama'e monoarera poromũ. Ojero'wu ma'efera 'gã nee ojejuka ma'efera êẽ. Ajaupe mama'e esage apoarera êẽ. Nanuara apoarera 'gã majawera 'gã nera etee ki ekwasiat inuga ka'aran are, Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are.

¹¹ Kũjã pyau 'gã amũ mena nipo amanũmũ êẽ wi. A'e êẽ rera kasi eremono Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are inuga ne. Anurenure'i nipo êẽ oi kũima'e mũ rekaa omenamũ nũ. A'eramũ nipo êẽ Jejui 'ga porowyky awi opoia etee ne. ¹² Omena manũ re nipo êẽ 'jau ojeupe: "Awamũ je nomenaru'jawi futari. 'Awamũ je Jejui kiã porowyky te futat taapo 'jau", 'jau nipo êẽ ojeupe numiamũ. A'e reewi nipo êẽ anure êẽ menaari nũ. A'e êẽ u'ewer imũ mama'ea nuapoi futari. Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. ¹³ A'eramũ ene aipo 'gã nera monowe'em Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are. Kasi a'e pe aipo êẽ mama'e ojeupe imonoramũ êẽ wewueramũ akou ne. Awau kwe pe oporogytau akou 'oga moyka morogyta a'wyre'ema pyu ne. ¹⁴ A'eramũ ki nanuara 'gã tomenaru'jap tãmẽjẽ. A'eramũ futat 'gã wa'yramũ. A'eramũ futat 'gã oporowykyau wa'yra upe omena upe 'jau. A'eramũ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã jane ago'wawe'em ajemogyau 'gã nee. ¹⁵ Amumera majawera 'gã te ajee opoit Jejui 'ga rerowiar awi ai'i. Mama'eukwaawa 'wyriara remifutar imũ etee 'gã mama'e apou ajemogyau ai'i. Aipoa nia'wyri futari. ¹⁶ "Pẽpytuna nipo amũ ako majaweramũ. A'eramũ pẽẽ futat pejejekau êẽ ree", ere ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã kũjãmera 'gã nupe. Pejejuka kyna ree, te'i kasi 'gã Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe ne. Êẽ futar iki tojejuka opytun are. Jejui 'ga rerowiaara 'gã ki tojejuka ipytune'ema 'gã nee etee.

¹⁷ Awamũ je ene mu'ei jare'wyriara 'gã nee nanẽ nũ, pastor 'jawa 'gã nee nũ. Jare'wyriara 'gã nee ki sajejuka esage. Toporowyky esage ki 'gã akou. A'eramũ ki simepyuu 'gã. Mukũi ki 'gã nepya simono 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nupe, jaremu'jara 'gã nupe. Mĩmera 'gã nupe ki simonou mukũi 'gã nepya 'gã nupe. ¹⁸ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gã nupe rakue: "Ejeupe ejeymawa iporowykyramũ kasi eresĩmat ejeymawa ne. Tene ki ijemi'wari akou oporowykyaw ipe", 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga janee rakue. "Pejejeupe 'gã amũ porowykyramũ nanẽ ki 'gã pemepy", 'jau nanẽ 'ga ikwasiarukaa inuga rakue nũ. A'eramũ ki pẽẽ, peje'wyriara mepyau pejejeupe iporowykyawer are.

¹⁹ Peenup kasi peje'wyriara 'ga ago'oa ne. 'Ga amũ nipo 'ua 'wyriara 'ga mome'wau pẽ nupe: "Ekoay jane'wyriara 'ga mama'e tywera apou akou", 'jau nipo 'gã pẽ nupe, Jejui 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe. Majepeja 'ga etee imome'uramũ kasi perowiar ine. A'ere ki 'gã amũ nuru'jawamũ perowiat. ²⁰ Mama'e tywera 'wyriara 'ga iaporamũ ki eje'ega emoywyrafen 'ga upe pejejowase. A'eramũ enupara 'gã, aipo renupa, okyjau mama'e tywera apo awi. "Mama'e tywera aporamũ nipo 'ã 'gã oje'ega moywyrafeni janee 'gã nowase", 'jau nipo 'gã ajaupe.

²¹ Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'akwaaw are je ene mu'ei, ki Timoteo. A'eramũ ene jeje'ega renupa katu katu. Jeje'eg imũ etee ki mama'ea eapo, a'e je enee Jarejuwarete 'ga remianuwamũ, Jejui Kristu 'ga remianuwamũ, ywagipewara

'gā, mama'e tywera apoare'ema 'gā nemianuwamū 'Jau. Mīmera 'gā nemianuwamū je 'i enee. A'eramū ene jeje'ega renupa katu katu. Ejejuka pāwē pāwē ki 'gā nee. ²²Epoa kasi eremono ejemiesapytere'ema 'gā apyte'rarimū ne. Esapytet ra'ne ki 'gā. 'Gā neko esage ra'ne ki esak. 'Gā neko esage resag ire etee ene epo monou 'gā apyte'rarimū 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū. Ereko kasi mama'e tywera apoara 'gā 'Jawe etee ne. Mama'e tywera apoara 'gā nui ki epojo'ok. Eko esage futar iki. Ereapo kasi mama'e tywera ne. ²³⁻²⁵'Gā amū mama'e tywera wapo najuejue etee ajueape. A'eramū jane 'gā tywera resaka. “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei”, 'Jau nipo jane 'gā tywera resaka. A'ere nipo amumera 'gā mama'e tywera nuapoi ajueape. Jarejowase mama'ea 'gā iaporamū jane 'ā 'gā nemia-pofera kwaawi. A'ere jane jemime 'gā nemia-pofera nikwaawi. A'ere nipo jane anure 'gā nemia-pofera resagi katu katu. A'eramū ene 'gā nesaka katu katu ra'ne Jarejuwarete 'ga porowyky pype 'gā munew enune.

Timoteo, 'awamū je 'i enee. Ejejuka esage ki ejee. Enerewega 'ā nia'wyri. A'eramū ene y'way ajai'wi 'wau ejewega upe. 'Ya etee kasi eretykur ine.

6 ¹'Awamū je ene mu'ei 'gā nemifaja 'gā nee. Ymā te 'ā 'gā amū nitywi ka'aranūū pyu rakue. A'eramū 'gā ojeme'egukaa 'gā nupe 'gā nemifajamū rakue. A'ere 'gā 'awamū Jejui 'ga rerowiaaramū 'gā jemogyi. “Peenup katu katu ki pejejara 'ga je'ega”, ere ki 'gā nupe. “Peporowyky esageramū tekotee 'gā jane ago'o eme 'Jau”, ere ki 'gā nupe. Janeje'ega nanē 'gā ikurape'ema nū. Nia'wyri aipoa, 'Jawe'em 'gā janeje'ega upe. ²Pējara 'gā nipo ako amū Jejui 'ga rerowiaaramū. “Jejara 'ga Jejui 'ga rerowiaara. A'eramū nipo 'ga je nupāue'em. A'eramū je teporowykyau'i'i etee ināinānī'i etee, pe'je kasi ne”, ere ki 'gā nupe. Naani. “Pejejara 'ga Jejui 'ga rerowiaara futat 'ga reko-rāmū taetu pēporomutat 'ga ree. A'eramū ki pēē pejeporowykyau esage 'ga upe”, ere ki 'gā nupe. Emu'e ki 'gā je'eawer are, ki Timoteo. Je'eawer imū etee mama'e apoukaa 'gā nupe.

Jejui Kristu 'ga je'ega a'jea futat

³Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga je'ega a'jea futat. A'eramū jane 'ga je'ega renuparamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apou. A'ere nipo 'gā amū nafutari 'ga je'ega. A'eramū nipo 'gā mama'e amutee are te nipo ajamu'-Jau. ⁴“Je 'ā je'akwaap 'gā 'akwaawa apyraapa”, 'Jau futatee nipo 'gā. A'ere naani. Ajamue ekoete te 'gā. Ajakurap te 'gā. Iporerekoaywet 'gā ajuee. Ojoje-ēwu'jaga ekoete. Najuerowiari 'gā. ⁵A'eramū ajamueu etee akou. Nokwaawi 'gā mama'e a'je apoa. I'akwaawe'emamū ae poromū. Mama'e tywer are etee 'gā wea'aramū akou. “Jejui 'ga rerowiaara 'gā ika'aranūū kwai ajemogyau”, 'Jau futatee 'gā ajaupe. “Je nanē nipo Jejui 'ga rerowiaaramū tekou jeka'aranūū kwai nū”, 'Jau futatee 'gā numiamū. A'ere nanarūi. ⁶Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gā a'jea futat ika'aranūū kwai ma'e 'Jawe iku'i akou. 'Ga 'gā okwaap. 'Ga esage futat. Janeruwarete 'ga esage futat, tekotee 'gā nesage apyraapa. A'eramū ae 'ga kwaaparamū aku'iramū ajemogyau awau 'ga rape rupi. ⁷Jarey awi jare'aa ypy 'ā jane niruri futari mama'ea jarepo pe. A'eramū jane jaremanūmū nanē mama'e rerawawe'em futat jarepo pe nū. ⁸A'eramū jane jarejemi'urama tywamū jarejekōējamū jarejemogyau. Jarejaity tywamū jareku'iramū nanē nū.

⁹Amumē ka'aranūū mono'ogara 'gā mama'e tywera wapo ka'aranūū mono-'ogawamū ojeupe. Mama'e yau resaka nipo 'gā 'i: “Kuu. Afutat je aipoa”, 'jau nipo 'gā. A'eramū nipo 'gā ipyyka jemime ojeupe. Sā'ā 'miara. Mama'e resag ire ipige'ema ipy'araypara imogeukaa ukaja pype. A'eramū 'ā ojejukaukaa wyra ukaja jara 'ga upe. Nan tee ka'aranūū mono'ogara 'gā. U'akwaawe-'emamū awau mama'e tywera apou ka'aranūū are. A'ere nipo nanuara 'gā nayrūnamū anure. Nooi futari 'gā Jarejuwarete 'ga pyri. ¹⁰Ka'aranūū futar are ea'at ma'eramū mama'e tywera iypyugawa futat. A'eramū ka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'e 'gā Jejui 'ga rerowiar are jēmī wea'are'emamū ajemogyau. 'Gā amū ka'aranūūa futaa kwaiwete, Jejui 'ga futara apyraapa. A'eramū nipo 'gā amū Jejui 'ga rerowiar awi opoia futat. Kwaiwete agawewi 'gā ka'aranūūa. A'etea nipo 'gā i'arasigamū akou, ojeupi etee futat ojereko tywerukaa.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹¹A'eramū ki ene Janeruwarete 'ga remifutara apoaramū mama'e tywera apo awi eja'gwau, ki Timoteo. Mama'e esage etee iapou. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apou ekou. Ejemogypygyg ete ki ekou 'ga ree. Ejejuka esage ki Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee. Ejeupe mama'eay ijesaokaramū kasi erepoit 'ga rerowiar awi ne. Epota'wa esageramū etee futat ekou 'gā nee. ¹²Sā'ā afuakara resaukaara 'gā. Ajuowajaa 'gā 'ā afuakara resaukaawamū. Nojoman ekoete rūi nanē 'gā ajuetyka nū. Ojoman esage te 'gā. Nan tee futat ejeko esagea resaukaa 'ga upe. A'eramū nipo ene ewau ekou Jarejuwarete 'ga rape rupi. A'eramū 'ga ene mujaa ojee. Ymā te ako 'ga ene muēmi weroiare'ema 'gā nui ene mogou wemiayuwamū ikue. Kwaiwete 'gā nowase ako ere ikue: “Je 'ā arowiat Jejui 'ga. 'Ga 'ā jetywera omoit je wi ai'i”, ere ako 'gā nowase ikue. “Ga rape rupi too 'jau”, ere ako 'gā nowase ikue. A'eramū 'ga ene monou wemiayuwamū. A'eramū ene 'awamū ekou esage futat 'ga upe. ¹³Janeruwarete 'ga ete 'ā jane mogy. 'Ga ra'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga 'ā oje'eg a'je mome'wau Pōsiu Piratu 'ga upe, okyjawe'em rakue. Ma'eramū 'ā je 'i 'awamū 'gā nowase enee. ¹⁴Jarejuwarete 'ga je'ega ki enup katu katu. 'Ga je'eg imū etee futar iki mama'e apo ekou. A'eramū tekotee 'gā ene ago'wawe-'em. A'eramū ene etywere'emamū ekou 'ga upe 'ga jewyramū. ¹⁵Janeruwarete 'ga remifutara 'ara upe iwaēm ire Jejui 'ga ruri ojewya nū. Janeruwarete 'ga esage ma'ea. Iku'i ma'ea 'ga. 'Ga 'ā 'wyriararetea futat. 'Ga tee Janejararetea futat. ¹⁶'Ga etee te namanūi. Okoeteete ma'e 'ga futat. Esage futat 'ga. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. A'eramū 'ga wenyramū akou. 'Ga renya kwara reny apyraapa. Nitywi futari esage ma'e 'gā 'ga 'jawe. A'eramū itywet ma'e 'gā 'ga rerowyke'ema. Tamuoryp ki 'gā 'ga. 'Ga te 'ā pājēreteā futat namutat.

¹⁷'Awamū je ene moje'egukari ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe: “Je te 'ā kūi-ma'eeteetea, pe'je awi”, ere ki 'gā nupe. “Anure nipo pēkaraemā teepawamū. A'eramū pēē pejemogypygyke'ema pejekaraemā are. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogypygyk. 'Ga te 'ā mama'e amut janeē, jane muorypawamū. A'eramū pēē 'ga ree te pejejemogypygyka”, ere ki ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe. ¹⁸“Pe'je pejejau esage 'gā nee”, ere ki 'gā nupe. “Mama'e esage peapo pejekou. Pēnakate'em kasi pejejemogyau ne. Mama'e mū ki pemono imama'e'ema 'gā

nupe”, ere ki 'gā nupe. ¹⁹“‘Gā nupe mama'e monoramū, Janeruwarete 'ga mama'e esage muri pē nupe, peu ywag ipe. Mama'e tywera sipo 'ga amut pē nupe? Naani. Mama'e eteetea te nipo 'ga amut pē nupe. Teepap sipo kamē-sīete 'ga remimurera? Naani. 'Ga remimurera te enema'e namutamutat”, ere ki 'gā nupe. “A'eramū tepeo 'ga pyri pejejemogyau nakwaparimū ete rūi”, ere ki ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe. “Peu 'ga pyri sipo pēku'i'i'i etee? Naani. Pēku'irete te peu”, ere ki 'gā nupe.

²⁰Timoteo. Ymā te Janeruwarete 'ga ene resagi ene muēma aipo 'gā nui, ene moporowykyaukaa ojeupe. A'eramū ene 'ga je'eg imū etee futat ekou. “Nan iki eapo jee”, 'jawerimū etee futar iki ene iapou. Ejepe'a aipo ajamue ma'e 'gā nui. Ajamue ekoete 'gā. Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Aipoa kasi ereapo ne. ²¹“Ore 'ā ore'akwaap 'gā nemimu'e are”, e'i ekoete 'gā. A'ere naani. I'me etee 'gā. Aipo 'jara 'gā opiau etee ywaga piar awi. A'eramū 'gā opoia Jejui 'ga rerowiar awi.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekoa je afutat.

Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Timoteo

Jejui 'ga mome'u are 'gā Paulo 'ga munewi moromunepawa pype rakue. Moromunepawa pype akoaw ipe Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa Timoteo 'ga upe rakue. Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e are 'ga ka'arana kwasiari. 'Agamū Paulo 'ga remikwasia-rera mapawera. “Anurenure'i nipo 'gā je jukai”, 'Jau 'ga ikwasiaa 'ga upe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

1 ¹Je Pauloramū ka'arana akwasiaru'jap imonou enee, ki Timoteo. Jejui Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū 'ga je monoi ikue: “Werowiarāmū Jejui 'ga jane mogyi wemia-yuwamū. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri jaremanū re, ere ki 'gā nupe”, 'Jau 'ga jee ikue, je monou morogyta esage mome'waukaa kwe pe ikue.

²Ene 'ā jera'yra 'Jawe jee, ki Timoteo. Jeporomutat je ene ree. A'eramū je ka'arana monou ikwasiaa ene upe.

Kul'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat, ki Timoteo. Ene ree 'gā jemuaēma, ene mopy'ata'waa. Mīmera je afutat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

³“Ene 'ā eneresage, Kiapi'ni”, 'Jau je Jarejuwarete 'ga upe tekou jepi. 'Ga upe je porowykyi tekou. 'Ga je'eg imū etee je mama'e apoi tekou jepi. 'Ga remifutara kwaapa je aipoa etee iapou jepi. Jepy tuna 'gā 'ā oporowykyau 'ga upe rakue. A'eramū je nanē tejamŷja 'Jawerimū futat teporowykyau tekou 'ga upe nū. A'eramū je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. “Jeku'i je tekou Timoteo 'ga ree jepi, Kiapi'ni. 'Ga ene rerowiat a'jea futat. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree”, 'Jau je 'ga upe teje'ega monou tekou jepi. Au'jeteramū je tekou teje'ega monou 'ga upe ene ree. ⁴Tejea'aramū tekou ene ree jepi. Ejewi je oramū ako ene ejaa'wau je ree ikue. “Naesagu'jawi nipo je 'ga re'ā”, 'Jau nipo ene rakue, ejaa'wau je ree rakue. A'e are je tejea'aramū jepi, enejoo'awer ene jepi. Ene pyri jeoweramū numiamū. Ene resaga amunipo 'ā je muoryp kwaiwete ene ree. A'ere je nooarūi ene pyri. Je munep 'gā je mŷina 'au. ⁵“Timoteo 'ga Jejui 'ga rerowiaara futat”, a'e je te'ŷina tejeupe tejea'aramū ene ree jepi. Ymā te 'ā enejarŷi ēē Jejui 'ga rerowiaararetea ēē rakue, Loide ēē rakue. A'ere 'ā eney ēē nanē 'ga rerowiari rakue nū, Eunisi ēē rakue nū. A'eramū ene 'awamū 'gā 'Jawerimū etee futat 'ga rerowiaa. ⁶A'eramū je a'eramū teje'ega monou ene upe ene mu'akwaapa. Ymā te ako je tepo monoi enepyte'rarimū ikue, ene mogou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū ikue. A'e pe ako 'ga opājē mua enee ikue. A'eramū 'awamū je 'Jau ene upe:

'Ga pājē mū etee ki mama'ea eapo. 'Ga pājē mū etee ki eko, a'e je enee. ⁷Janeruwarete 'ga ako U'agesage amut janee ikue, janererekwaramū ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mogyjaukare'ema. 'Ga 'Agesagea jane mopota'waukaa 'gā nee. 'Ga 'Agesagea 'ā jane mu'akwaa-wukaa mama'e tywera apoe'em are.

⁸Erejenosī kasi Jarejararete 'ga je'ega mome'u awi 'gā nupe ne. Je wi nanē ejenosōue'em nū. 'Au je reni moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi morogyta esage mome'wau 'gā nupe ai'i. "Jejui 'ga amanū jane katu'okawamū", 'jau je ako tewau tekou 'gā nupe imome'wau kwe pe ai'i. A'eramū 'gā a'eramū je pyyka je mua je munepa je mŷina moromunepawa pype. A'ere kasi erejenosī je wi ne. Ene nanē nipo 'gā ene rereko tywerete je 'jawe futat nū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga opājē muri ene upe, ene momoirukare'ema ojewi.

⁹Janeruwarete 'ga ako janetywera omoit jane wi ikue. 'Ga ako jane katu'oka ikue. 'Ga te 'ā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui jane mogyau wemia-yuwamū. Najaneremiapo esagefer are rūi 'ga jane mū'ēi 'gā nui. Wemifutar imū etee futat 'ga iapoi. Ywy apoe'ēwe 'ga jemuaēmi jane ree rakue. "Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā tamū'ē 'gā nui 'jau kwy, imogyau tejemiayuwamū 'jau kwy. Tapoat 'gā 'gā neko esage are 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe mama'e apoe'emawe rakue. ¹⁰Ymā te 'ā ae nokwaawi futari 'ga remifutara rakue. A'ere jane 'awamū ikwaawi. Jejui Kristu 'ga ruri 'au ywy pe jane mu'jaa-wamū rakue. A'eramū 'ga 'ā Janekatu'okaramū akou. Janeruwarete 'ga 'ā ae katu'oga afutat. A'eramū 'ga Jejui 'ga mua 'au jane katu'okawamū. "Jejui 'ga ako amanū ai'i" 'ea 'ā jane sikwaap. "Amanū re 'ga ferawi etee nū" 'ea nanē 'ā jane ikwaapa nū. A'eramū jane a'e rerowiaa. A'eramū jane jaremanū re jareferapa etee nū. A'eramū jane jareferaw ire jarewau 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū rūi. Jejui 'ga ferawa kwaaw ire jane jarekyjawe'em jaremanū awi. A'eramū jane 'ga 'jawe futat jareferapa etee jarewau jarejemogyau 'ga pyri nakwaparimū rūi.

¹¹Janeruwarete 'ga 'ā je monoukat kwe pe Jejui 'ga mome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Gā mu'jau je tewau kwe pe morogyta esage are ikue, Jejui 'ga ree ikue. ¹²Ma'eramū 'ā Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā je rereko tyweretei. A'etea je 'ā nojeojeri futari te'ŷina morogyta esage mome'wau tejeypyri 'ut ma'e 'gā nupe. Jejui 'ga ako je arowiat ikue. 'Awamū je 'ga kwaawi katu katu futat tekou. Ymā te 'ga 'i jee ikue: "Ekwap je mome'wau kwe pewara 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Eojere'emamū futat ewau je mome'wau ekou", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je tewau 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. A'ere natepājē mū rūi je oi 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. 'Ga te 'ā pājērete. A'eramū je 'ga pājē mū etee futat 'ga mome'wau 'ga jewyra poromukuran. ¹³Morogyta esage are ako je ene mu'ei ikue. A'eramū ene emu'eawer imū etee ekou esage. Jereko esagea ako ereesak ikue. A'eramū ene je 'jawe etee futat ekou esage. Erowiar ete futar iki Jejui 'ga ekou. Ejejuka esage ki ekou tekotee 'gā nee. Nan tee jane Jejui 'ga ree ojemujat ma'eramū jane jemogyi. ¹⁴Ymā te ako ore morogyta esage mome'ui enee ikue. A'e are etee ki ejea'at ekou. 'Gā 'mea kasi ererowiar ine. Janererekwara 'ā Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat. A'eramū janererekwara jane muea'aa 'ga je'eg esage are.

¹⁵A'ere Asia ywy pewara 'gā opawi je wi rai'i. Kwaiwete 'gā awau je wi jerera renupawe rai'i. Ojenosī 'gā je munepawer awi rai'i. A'eramū 'gā

awaupap je wi. Figeru 'ga miamū awau je wi Erogemes 'ga retee. ¹⁶⁻¹⁷ A'ere Onesifuru 'ga nanarūi. Nojenosi 'ga je wi moromunepawa pype je rekoramū. Roma pe owaēmawe 'ga 'ua je rekaa. Je resag ire etee nipo 'ga poiri je rekar awi. 'Ga je maku'iu'jaul'japa. ¹⁸ Janejararete 'ga nanē nipo ajemuaēma 'ga ree ywy pe ojewya 'ur ire nū. Efesu pe je rekoramū 'ga ako je poari kwaiwete ikue, mama'e apou je pyri ikue. A'ea ā erekwaap futat.

Jejui Kristu 'ga remiayup

2 ¹ Ene ā jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Janeruwarete 'ga ā ojejuka jane ree jepi. Jane ā Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū futat. A'eramū 'ga ruwa 'ga ojejukau esage jane ree jepi. A'eramū ki ene eje'ega monou 'gā nupe ekyjawe'em. ² Je ako amu'e ene ikue, mytuna 'gā nemianuwamū ikue. A'eramū ene 'awamū 'gā mu'jau je 'jawerimū ekou. Ejerowiaawa 'gā etee ki emu'e. A'eramū 'gā ojemu'e re awau 'gā mu'jau nanē kwe pe nū.

³ Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane jemouagi jarejereko tywera upe. A'eramū ene ejemouaga mama'eay upe. ⁴ Sā'ā jefaruua mama'e apoe'ema wemifutar imū. O'wyriara 'ga remifutar imū etee mama'e apoa ijemogya. Nan tee jane. Niapoi futari mama'ea jarejemifutar imū. Jarejararete 'ga remifutar imū etee jane mama'e apou jarejemogyau. ⁵ Ujān ma'eramū nanē nū. Ijān esage ma'e 'ga upe etee futat 'ā 'gā 'ga jānawera repy monou. Ijān a'wyre'ema 'gā noppyga'uweri mama'ea. Nan tee futat ene. Enereko esage-ramū Janeruwarete 'ga enereko esageawera repy muri enee. ⁶ Sā'ā ko pe oporowyky ma'e 'gā oko pypiara 'ua ajuenune. Nan te 'ā ereporowyky esage Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū nipo 'ga anure ojeupe eneporowykyawera mepyau enee. ⁷ Ejea'ar iki ekou jeje'eg are. Janejararete 'ga nipo ene mueapyoukat ee.

⁸ Jejui Kristu 'ga ree ki ejea'at. 'Ga manū re Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nū. A'eramū 'ga amanūul'jape'ema futat awau ojewya oje'wyr ipe nū. 'Ga ā jane'wyriar ypy 'ga juapyrera, Davi 'ga juapyrera. A'eramū Janeruwarete 'ga Davi 'ga juapyrera moferapa nū, imojeupia imonou ywag ipe nū. Aipoa je amome'u tekou mīmer imū 'gā nupe jepi. ⁹ A'eramū 'gā Jejui 'ga ree morogyta esage mome'u je rekoramū, je pyyka, je pofaa itaju pyu muna'ywa 'jawe je mýina. A'ere je najeojeri futari te'ýina tejepyri 'ut ma'e 'gā nupe imome'wau. Naje momiga'uweri futari 'ga rerowiare'ema 'gā morogyta esage mome'u awi. ¹⁰ Tejemouaga etee te'ýina tejereko tywera upe. A'eramū nipo 'ga remimū'ē-mera 'gā juejue morogyta esage renupa ajemogyau. Werowiar ire Jejui Kristu 'ga 'gā katu'oka jane 'jawe futat. A'eramū 'gā anure awau ajemogyau Jejui 'ga pyri jane 'jawe futat nakwaparimū warāu rūi futat. A'eramū 'ga pājēa 'gā nerekou namutamutat. 'Ga resagea nanē nipo 'gā nerekou nū namutamutat nū. ¹¹ Awamū je 'i ene upe:

“Ga remifutar imū jaremanū awi jarekyje'em ire jane oi jarejemogyau 'ga pyri.

¹² Mama'eay upe jane jemouagamū nipo 'ga jane mogyi opoaawamū anure 'wyriaramū akou.

Je naJejui 'ga remiayuwa rūi 'jara 'gā nupe nipo 'ga najeremiayuwa rūi 'ga, 'jau.

¹³ 'Ga rerowiar awi nipo jane poiraiwi agawewi.

A'etea 'ga u'eawer imū etee futat nipo mama'ea wapo.”

Aipoa jeremimome'ua. A'jea futat je amome'u.

¹⁴Aipoa ki jeremimome'ufera emome'u ejemiayuwa 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg imū je 'i ene upe: “Pejamue kasi 'ga je'ega mome'u are ne”, ere ki 'gā nupe, a'e je ene upe. Ee pejamue re nipo pejomomoirukat amū Jejui 'ga rerowiar awi. ¹⁵Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Eko esage nanē ki 'ga upe nū. A'eramū 'ga wowase enewaw ipe 'jau ene upe: “Ene 'ā jeremiyuw esagea futat. Ene a'jea futat jeje'ega eremome'u esage ekou. Ene a'jea futat ereporowyky esage jee”, 'jau nipo 'ga ene upe, ojeupe ene eporowyky esageramū. 'Ga upe eporowykyau esage 'eramū ene ejenosōue'lem 'ga rowase ewaw ipe. 'Ga je'eg are etee ki 'gā emu'e. ¹⁶A'eramū ene ejepe'au ajamue ma'e 'gā nui. Oje'eg tee 'gā mama'e are. NaJarejuwarete 'ga je'eg imū rūi 'gā mama'e mome'ui ajemogyau. Oje'eg ekoete te 'gā ajemogyau. Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Ajamue ma'e 'gā je'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gā te poromū. ¹⁷Sā'ā merua'yra miao'o mateepawa. Nan tee futat ajamueara 'gā Jejui 'ga rerowiar awi ajamomoirukari futari. Ajamue ma'e 'gā amū nera Imeneu. Ajepeja 'ga Firetu. ¹⁸Gā ako opoit futat Jejui 'ga rerowiar awi ai'i. Wemimu'efera 'gā nanē 'gā imomoirukaa ja'wyja'wy jui nū. “Ku'jywa 'ga ako amanū ma'efera 'gā weroo ywag ipe ai'i. A'eramū 'ga jane rejaa jane mogyau takyfet katy”, 'jau futatee 'gā 'upa o'meramū ajaupe. 'Gā amū 'gā nerowiaa. A'eramū 'gā ojemogypygyu'jape'ema Jarejuwarete 'ga ree. ¹⁹A'ere 'ā jane nanarūi. Jane 'ā nipoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi. Sā'ā ae 'oga m'yeteetea. A'eramū 'ā u'ara'ne'ema. Nan tee jane a'jea futat jane 'ga rerowiari. A'eramū jane jarepoire'ema 'ga je'eg awi. Jane 'ā 'ga remia-yuwa. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'gā amū nupe rakue. “Janejararete 'ga 'ā wemiayuwa okwaap.” 'Ga amū nipo 'jau: “Je 'ā Ku'jywa 'ga remia-yuwa 'jara 'gā ki topoit futat mama'e tywera apo awi nanē nū”, 'jau.

²⁰Ikaemā kwai ma'e 'gā kwaiwete 'gā karaemā, 'gā jemi'waawa 'jau. Amumera nipo wesageayramū. Amumera nipo yty yrūnamū. A'eramū ae kūima'eeteete 'ga amū ojeupe iwaēmamū y'a esageay pype ojomojemi'waa. ²¹Nan tee jane. Mama'e tywera apo awi jarepoir ire janeresagesageramū jarejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'jau jane: “Pēnesagesage pejejemogyau jee. A'eramū pēē 'awamū pejeporowykyarūmū jee. Jeku'i je tekou pē nee”, 'jau nipo 'ga jane, mama'e tywera apo awi jane poiramū.

²²Nakunumūū 'gā amū 'jawe rūi 'ā ereko, ki Timoteo. Ereapo kasi 'gā nemifutara ne. Mama'e tywera etee 'gā 'ā wapo ajemogyau. A'ere kasi ene nanarūi ne. Eko esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga erowiat ekou. Tekotee 'gā nee ejejukau esage ekou. Eta'waramū ekou 'gā nupe. Iywyter esage ma'e 'gā nipo e'i ajemogyau: “Je poar ape nanuara apou”, 'jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'eramū ene nanē nanuara apou 'gā 'jawe. ²³Ereko kasi ajamue ma'e 'gā nee ne. Ajamue ma'e 'gā 'lakwaawe'ema futat. Ni'akwaawi futari 'gā. A'eramū ene ekowe'lem 'gā nee. Oje'egay ma'e 'gā te mīnamū. A'eramū ene ekowe'lem 'gā nee. Kasi a'e pe 'gā ene mui ojee ne. ²⁴Jarejararete 'ga remia-yuwamū jane nanarūi. Nijamuei jane. Janepota'wa esage te jane jarejee. Sajamu'e esage te jane meewei jarejamueapyou 'ga je'eg are. ²⁵Gā amū nipo akou 'gā mu'jau tywet mama'e are. A'eramū ki ere 'gā nupe: NaJaneruwarete 'ga je'egarūi poa kūi. Eremu'e awi 'gā aipo

are, ere ki 'gã nupe. Eje'eg esage etee 'gã nupe. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã momoirukaa 'gã tywer awi, 'gã mojewya, ae mu'jaukaa oje'eg are nũ.
²⁶Mama'eukwaawa 'wryiara nipo 'upa 'gã nee, mama'e a'je'ema apoara 'gã nee, 'gã mogyaukaa wemifutar imũ etee. Sã'ã wrya'i rena, isea wukaja pype. A'eramũ 'ã ae opoia jui. A'eramũ 'ã owewiau awau. Nan tee futat mama'eukwaawa 'wryiara 'gã pyygi, wrya'i 'jawe. A'eramũ ene 'awamũ 'gã pojekau jui nũ, 'gã mu'akwaapa mama'e a'je are etee nũ.

Mama'eay jesaukarawam

3 ¹Anure nipo mama'e teepaw enune kwaiwete mama'eay ijesaokari Jeju 'ga rerowiaara 'gã nupe. Ejea'ar iki ekou aipo are. ²A'ea 'ara rupi nipo 'gã tyweramũ. 'Auwara 'gã nipo ojee etee futat wea'aramũ ajemogyau. Naajuee rui futat 'gã nea'aramũ ajemogyau. Ka'aranũũ mono'ogara 'gã. Je te 'ã kũima'neeteetea 'jara 'gã mĩnamũ. "Je jeresage", e'i 'gã numiamũ. A'ere 'gã nia'wryi ajemogyau, ajakurapara 'gã te ajemogy. 'Uwa 'ga je'ega miamũ 'gã nuenuwi futari. Oy ãẽ je'ega miamũ futat 'gã nuenuwi. Aipo 'gã niapyakwafugi futari. Ojeupe mama'e muramũ, "au'jete eremut jee", 'jare'emamũ ae poromũ. A'e 'gã nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. ³Nojejuka esagei 'gã ajuee. Najemuaẽmi futari 'gã ajuee. Ota'wae'emamũ akou ajaupe. Ojoje'ẽwu' jagara 'gã mĩnamũ. Nojemu'akwaawi 'gã mama'e tywera apoe'em are. Kamẽsĩete futat 'gã amara'ne ekoeteramũ akou. Nafutari futari 'gã mama'e esagea. Mama'e tywera etee 'gã afutat. ⁴Opytuna 'gã miamũ futat 'gã omono ijukaukaa tekotee 'gã nupe. Aipo 'gã mama'e tywera etee wapo. "Je jeresagesage", e'i nipo 'gã numiamũ. A'ere 'gã nia'wryi ajemogyau. Aipo 'gã ojerowiarai ojee etee. NaJarejuwarete 'ga muorypawau rui 'gã iapoi. Ojemuorypawamũ etee te 'gã iapoi ajemogyau. ⁵"Je 'ã Jarejuwarete 'ga remiayua", e'i 'gã ajemogyau numiamũ. A'ere 'gã o'meramũ te 'gã 'i ajemogyau. Nuerowiari futari 'gã "Janeruwarete 'ga pãjẽeteetea" 'ea. A'eramũ 'gã mama'e apowe'em Jarejuwarete 'ga pãjẽ mũ ajemogyau. Nanuara 'gã nui ki ejepe'a.

⁶⁻⁷Amumera 'gã nipo kũjã 'akwaawe'ema 'gã nupe o'meramũ akou. A'eramũ nipo kũjãmera 'gã mama'e tywera apou akou. "Jetywerete je", 'jau ekoete nipo 'gã ojeupe. A'eramũ nipo 'gã okyjau 'me Jarejuwarete 'ga wi. "Kĩã nipo je rereko tywerete", 'jau ekoete nipo 'gã ojeupe. A'etea nipo 'gã nopoiri futari otywer awi. "Arowiat je kĩa je'eg esagea", 'jau nipo 'gã ojeupe numiamũ. A'ere nipo naani. Ojemu'e 'me te 'gã ajemogyau 'gã je'eg are. Nuapoi 'gã mama'ea 'ga je'eg imũ. A'eramũ nipo i'me ma'e 'gã awau osou 'gã 'wyr ipe 'gã mu'jau o'me are. "Jeje'eg imũ etee ekou mama'e apou 'eramũ nipo nereoi mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau nipo 'gã o'meramũ awau akou kũjãmera 'gã nupe. A'eramũ nipo kũjãmera 'gã aipo 'gã je'ega rerowiaa futat. A'eramũ nipo 'gã mama'e a'jea kwaape'ema futat. 'Gã 'mea etee nipo 'gã erowiaa ajemogyau. ⁸⁻⁹Sã'ã ymã Moisesi 'ga je'ega Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat rakue, Egitu ywy pewara 'gã 'wryiara 'ga upe rakue. A'ere 'ã peuwara 'gã amũ nafutari Moisesi 'ga remimome'ua rakue. Janesi 'ga, Jãmisi 'ga. Mĩmera 'gã 'ã ifutare'ema rakue. 'Gã 'jawe futat aipoa i'me ma'e 'gã nafutari mama'e a'jea. A'eramũ 'gã u'akwaawe'emamũ ajemogyau. Opoit futat 'gã Jeju 'ga rerowiar awi. A'eramũ nipo 'gã kamẽsĩete 'gã 'me kwaapa, 'gã 'akwaawe'ema nanẽ nũ.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹⁰ A'ere 'ā ene nanarūi, ki Timoteo. Jeje'eg imū ki eko esage. Jerekoa ako ereesak ikue. A'eramū ene je 'jawerimū futat ekou. Erekwaaap futat 'ā je'ea-wera. “Jejui Kristu 'ga je arowiat” 'ea 'ā erekwaaap. Ajejuka esage je 'ā tekotee 'gā nee jepi. Jepota'wa 'ā je tekou 'gā nee jepi. “Tejereko tyweramū miamū 'ā je nopoiri 'ga rerowiar awi te'ŷina” 'ea 'ā erekwaaap futat. ¹¹ Jejui 'ga rerowia-re'ema 'gā je rereko tywerete ikue. Ātioki pe, Ikoniū pe, Listra pe. Mīmera amunaw ipe je rekoramū 'gā je rereko tyweretei ikue. A'ere Janejararete 'ga naje jukaukari 'gā nupe ikue. Aipoa 'ā erekwaaap futat. ¹² Jarejuwarete 'ga remifutar imū jane rekoramū nipo Jejui 'ga rerowia-re'ema 'gā jane rereko tyweri futari a'jea futat. ¹³ Jejui 'ga 'awa ywy pe 'ga rut ja'wyja'wyrāmū taetu nipo i'me ma'e 'gā tywereteramū ajemogyau, mama'e tywera apoara 'gā neewe. A'eramū taetu nipo 'gā ote'areteeteramū ajemogyau mama'e a'wy-re'ema apoaramū. Ae mu'jau tyweaete nipo 'gā awau ajemogyau kwe pe. O'meramū ajemogyau 'gā nupe mīmer imū. Ojomoryteeu nipo 'gā ojomogyau. Imoryteepyrera 'gā nipo ojepyka etee ojeupe i'me ma'efera 'gā nee.

¹⁴ A'ere 'ā ereko esage futat. Emu'jara 'gā je'eg imū etee futat 'ā ereko. A'ea mama'e a'je are etee futat ako ore ene mu'ei ikue. A'eramū ene 'awamū aipoa mama'e rerowiaa etee te ekou. ¹⁵ Enewujawe 'ā ojemu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū 'ā ene 'ga je'ega kwaapa katu katu futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are jarejemu'e re jane 'ga remifutara kwaawi, “aejekatu'oga Janeruwarete 'ga afutat” 'ea 'ā erekwaaap. “Jejui Kristu 'ga werowiar ire, ae katu'ok” 'ea 'ā erekwaaap nanē nū. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane mama'e a'je kwaawi. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane jarejeapyoramū jaretywer are. A'eramū jane jaretywera reru'arasiga, jarepoia jui. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane 'ga remifutara kwaawi. ¹⁷ Aipoa 'ga je'ega kwaaw ire taetu 'ga remiayūwa 'gā neko esagei 'ga upe. Mama'e esagea etee futat iapou ajemogyau 'ga je'eg imū etee futat. Tekotee 'gā nanē imu'jau ee nū.

4 ¹ Morogyta esagea etee ki emome'u ekou 'gā nupe najuejue etee, a'e je enee, ki Timoteo. Jarejuwarete 'ga remianuwamū je 'i enee, Jejui Kristu 'ga remianuwamū nanē je 'i enee nū. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri ojewya nū, 'wyriarareteramū ae upe. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga ae resaka 'ūina. Amanū ma'efera 'gā nanē nū nipo 'ga imū'jāu tywy awi imowywya wowase. Najuejue etee futat nipo 'ga jane resaka 'ūina. A'eramū futat nipo 'ga ae mepyau, ae rekwawera mepyau ae upe. 'Ga rerowiaaramū jane 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. A'eramū 'ga jane monou jane mogyau ojepyri. Poromū futat janerepya. 'Ga rerowia-re'ema 'gā nuenuwi futari 'ga je'ega ajemogyau. A'eramū nipo 'ga 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromū futat 'gā nepya. ² A'eramū je 'jau enee: Morogyta esagea ki emome'u pāwē pāwē 'gā nupe, a'e je enee. “Werowiaaramū Jejui 'ga ae katu'ogi”, ere ki ewau ekou 'gā nupe. “Werowiaara 'gā 'ga weroo ywag ipe ojepyri”, ere ki 'gā nupe. “Wero-wiare'ema 'gā te ajee 'ga omonoukat mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau ki ene imome'wau 'gā nupe. Aipoa ki emome'u 'gā nupe najuejue etee futat. Ee iporenuwiwet ma'e 'gā nupe, ee iporenuwiwere'ema 'gā nupe nanē nū 'jau. Mama'e tywera apoara 'gā nupe ki ere: “Mama'e tywera apoa nia'wyri

Janeruwarete 'ga upe", ere ki 'gã nupe. "Au'je mama'e tywera apo re", ere ki 'gã nupe. "Pejemogy esage ki 'ga upe", ere ki 'gã nupe, efuakaramũ. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gã mul'jau ekou. 'Gã amũ nipo ikwaape'ema. A'eramũ ene 'gã mueapyou esage ee. ³⁻⁴ Anure nipo 'gã porenuiwewere'emamũ 'ga je'eg a'je are. A'eramũ nipo 'gã wemifutara etee iapou. Morogyta tee are te nipo 'gã ojemul'jau. A'eramũ nipo 'gã morogyta ymaner are moromul'jara 'gã majatykau ojee. Niporenuiweweri 'gã morogyta a'je are. ⁵ A'ere 'ã ene nanarũi, ki Timoteo. E'akwaaw imũ ki eata ekou kwe pe. Ejemouag iki ekou ejereko tywera upe, mama'eay upe 'jau. Morogyta esage mome'wara 'ã ene. A'eramũ ki ene ewau kwe pe ekou morogyta esage mome'wau 'gã nupe. Ymã te ako Janeruwarete 'ga ene muẽmi ene moporowykyaukaa ojeupe ikue. A'eramũ ene 'awamũ ewau 'ga porowyky etee futat iapou ekou 'ga upe. 'Ga remifutara apou katu katu futat 'ga upe, imateepapa katu katu futat 'ga upe.

⁶ Je naporowykyu'jawi 'awamũ. Anurenure'i nipo 'gã nuri je jukau. Owaẽm ja'wyja'wy 'gã je jukaawa upe 'awamũ. ⁷ Aapopap katu katu je, nan iki eapo, jee 'jawera. Naetygi'i futari je ape. Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat ako je oi kwe pe mama'e apou ikue. A'eramũ 'gã je rerekou tyweaete agawewi ikue. A'etea je napoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi ikue. ⁸ A'eramũ nipo 'ga ojepyri je waẽmamũ Janejararete 'ga 'jau jee: "Je 'ã amuesage ene imogou. A'eramũ ene 'awamũ ejesagesageramũ jee", 'jau nipo 'ga jee 'gã nowase ywag ipe. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'gã aipo 'jau jee. Janejararete 'ga 'ã esagesage futat. Janereko esagea 'ga wesak katu katu futat. 'Ga 'ã jane kwaap. A'eramũ nipo 'ga 'jau wemiayuwa 'gã nupe: "Je 'ã akatu'ok pẽẽ, pẽ muesageu pẽ mogyau. A'eramũ pẽẽ 'awamũ pejejesagesageramũ pejejemogyau jee", 'jau nipo 'ga wemiayuwamũ janee. Naje upe etee rui nipo 'ga aipo 'ga 'i. Ojewyrapesakara 'gã nupe nanẽ futat 'ga 'i nũ: "Ene 'ã eneresagesage jee", 'jau nipo 'ga 'gã nupe. Ojee iporomutat ma'e 'gã nupe juejue futat aipo 'jau.

"Ejor iki kamẽsiẽte", 'ga 'eawet

⁹ Ejor iki je resaka kamẽsiẽte, ki Timoteo. Jeirũ 'gã oopap je wi ai'i. ¹⁰ Demas 'ga okaraemã mono'og are etee ea'at. A'eramũ 'ga weateeramũ je wi. Ajepeja amunaw ipe 'ga oi je wi, Tesarũn ipe 'ga oi je wi. Kresẽte 'ga awau Garasi ywy pe. Tito 'ga awau Dalmacia ywy pe. ¹¹⁻¹² Tikiku 'ga te aje je omono Efesu pe ai'i. Luka 'ga etee akou 'au je pyri. A'eramũ ene ewau Maku 'ga rekaa. A'eramũ ene 'ga rekoa 'ga rerua jee 'au, je poaawamũ. ¹³ Pejejua ki jeraity poakuwuaa perut jee. Troate pe je ejari ai'i, Kapu 'ga rog ipe ai'i. A'eramũ pẽẽ erua jee. Tek'a'arana je afutat te'ỹina. Wyra pir are ikwasiaripy-rera taetu je afutat te'ỹina. A'eramũ ki pẽẽ erua jee.

¹⁴ Itaju are oporowyky ma'e 'ga je rereko tywerete ikue, Aresãri 'ga ikue. Anure te nipo Janeruwarete 'ga je repyari. ¹⁵ A'eramũ ki ene ejea'gwau 'ga wi. Kasi a'e pe 'ga ene rereko tyweretei ne nũ. Nafutari 'ga janeporogytaa.

¹⁶ 'Wyriara 'ga upe 'gã amũ je rerur pyyrauwe futat 'gã jepe'apawi je wi ai'i. Nitywi'i futari 'ga amũ "nuapoi 'ga mama'e tywera" 'gã nupe 'jara 'ga amũ je pyri ai'i. Jejui 'ga rerowiaara 'gã miamũ futat ojepe'apap je wi. A'ere je nafutari Jarejuwarete 'ga 'gã nereko tywera ee. "Erereko tywet kasi 'gã je rejaawer are ne, Kiapi'ni", a'e je 'ga upe. ¹⁷ A'ere 'ã Janejararete 'ga te 'ga rekoi je pyri. A'eramũ 'ga je jukaukare'ema 'gã nupe. Opãjẽa 'ga amut jee.

A'eramū je tewau morogyta esage mome'waupap judeue'ema 'gā nupe kwe pe ikue. A'eramū 'gā kwaiwete je rerekou tyweaete ikue. “Siesak 'ga poira Jejui 'ga mome'u awi 'jau”, 'jau 'gā ajaupe ikue numiamū. ¹⁸ A'ere nipo Janejararete 'ga je a'gui 'gā nui. Anure nipo 'ga je rerawau peu ojeipyri, ywag ipe. A'eramū 'gā je pyyke'ema futat. Ma'eramū 'ā jane 'i 'ga upe: “Ene 'ā pājēreteretea. Ene 'ā eneresagesage”, jane 'i Jarejararete 'ga upe jepi. Namutamutar iki sa'e 'ga upe jarejemogyau.

¹⁹ “Jarujete te pēē? e'i Paulo 'ga pē nupe ai'i”, ere ki jarepytuna 'gā nupe. Prisira ēē, Akira 'ga, Onesifuru 'ga pytuna 'gā. Mīmēra 'gā nupe je teje'ega monoi 'gā futaa. ²⁰ Erasto 'ga opyta Korītu pe ikue. Trofimū 'ga ojero'wu. A'eramū je 'ga rejaa Miretu 'jaw ipe ikue.

²¹ Kamēsīete ejoriweramū ejua kamēsīete je resaka. 'Ara ro'ysagūū renu-newe ki ejot je resaka.

Janerewirera 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue oje'ega monou enee, ene futaa. Eupuru 'ga, Prutēti 'ga, Lino 'ga, Krautiu 'ga, tekotee 'gā nanē nū. Mīmēra 'gā oje'ega monou enee, ene futaa.

²² Afutat je Jarejararete 'ga rekoa ene pyri, ki Timoteo. 'Ga resagea pē nerekoa nanē je ifutaa nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Tito

Tito 'ga nanē Paulo 'ga remimu'efera nū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe rakue. 'Ypō'ō me Tito 'ga rekoramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa 'ga mu'akwaapawamū mama'e are. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

1 ¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Tito. Janeruwarete 'ga remiayuwa je. Jejui Kristu 'ga je mono kwe pe oje'ega mome'waukaa 'gā nupe ikue. Ymā te ako 'ga jemuēmi werowiare'ema 'gā nui ikue, je mogou omome'waramū 'gā nupe ikue. Jarejuwarete 'ga remimū'ēmera 'gā nupe omome'waramū ako 'ga je mogoi ikue. “Emu'e 'gā je ree, je rerowiar ywyapiukaa 'gā nupe”, 'jau Jejui 'ga jee ikue. “Jeje'ega a'jea futat. A'eramū ene jeje'eg a'je are etee 'gā mu'jau”, 'jau 'ga jee ikue. ² A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Ni'mea'uweri 'ga. A'eramū jane a'jea futat 'ga rerowiaa. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue, ywy apoe'emaue rakue: “Teja'yra 'ga rerowiaaramū je 'au futat 'gā muri 'gā mogyau tejepyri nakwaparimū warāu rūi”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo 'ea jane 'ā sirowiat jarejemogyau. ³ Ymā te 'ga aipo 'jau rakue. A'ere 'ga 'awamū je monoi wemifutara 'ara rupi imome'waukaa jee: “Wa'yra 'ga rerowiarāmū 'ga ae katu'ogukari wa'yra 'ga upe. A'eramū nipo 'ga ikatu'ogipyre'ra 'gā nerawaukaa oje'wyr ipe”, 'jau je 'ā tekou imome'wau. Janeruwarete 'ga ae katu'okararetea. 'Ga futat je monou aipo mome'waukaa pāwē pāwē 'gā nupe. A'eramū je 'ga je'eg imū etee futat tewau imome'wau kwe pe 'gā nupe ikue.

⁴ Ene upe je ka'arana kwasiaa, ki Tito. Jejui Kristu 'ga 'ā jane sirowiat. A'eramū ene jera'yra 'jawe ekou jee. Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga ra'yra 'ga 'ā, Jejui 'ga ae katu'okara. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat, ki Tito. Ene mopy'ata'waa nanē je afutat nū.

Kreta pype Tito 'ga reko

⁵ Peu jarekou ako jane jareporowykya nimateepawi ai'i. A'eramū ako je ene momytau 'ypō'ōū pype ai'i, jareporowyky mateepaawamū ako je ene momytau peu ai'i. “Au etee eko ra'ne. Nimateepawi we jane jareporowykya, 'au Kreta pe”, 'jau ako je enee ai'i. “A'eramū ene ewau kwe pe amunawa moyka 'ga amū ene imogou 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe”, 'jau je ako enee ai'i. A'eramū ki ene, 'ga amū mogo enune, ejea'aramū jeje'eg are. “Ako esage ma'e 'ga etee futat ene imogou 'wyriaramū 'gā nupe”, 'jau ako je enee ikue. A'eramū je 'awamū imonou'japa ikwasiaa ka'aran are enee aipo 'jau etee futat nū. ⁶ “Nia'wyri 'ga”, 'ga upe 'gā 'eramū kasi eremogo 'ga 'wyriaramū 'gā nupe ne. Ako esage ma'e 'ga etee futar iki emono imogou 'wyriaramū 'gā nupe. Aipo 'ga remirekoa ki majepe'i etee futat. 'Ga ra'yra 'gā nanē

ki Jejui 'ga tuerowiat nū. A'eramū ki 'ga ra'lyra 'gā ojeupe 'ga je'egamū 'ga je'ega renupa etee. A'e 'gā naerofeni futari. Nitywi futari nipo 'ga amū erofen ma'eramū: Erofen 'ga ra'lyra 'gā 'jara 'ga amū nipo nitywi futari.

⁷Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā Janeruwarete 'ga porowyky rerekwara futat. A'eramū 'gā a'eramū namama'e tywera apoara rūi futat. Ojee ojerowiaaip ma'e 'gā kasi eremono 'gā nupe ne. Imara'ne ma'e 'gā kasi eremogo 'gā nupe ne. Kawīajaiwa 'wara 'gā nanē ene imogowe'em nū. Ajanupāara 'gā, ka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'e 'gā. Mīmera 'gā nanē kasi eremogo 'gā nupe 'wyriaramū ne. ⁸Oje'wyr ipe 'gā mo'wy'wyara 'gā, mama'ea ajaupe imonoara 'gā. Mama'e esage apoara 'gā. Mama'e tywera apo awi ojemu'akwaap ma'e 'gā. Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gā. Mīmera 'gā etee ki emogo 'wyriaramū 'gā nupe. ⁹Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramū 'gā 'wyriara 'gā Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futat ajemogyau mama'e apou. Jejui 'ga je'ega nanē a'jea futat nū. A'eramū ki 'wyriara 'gā 'gā je'eg imū etee futat 'gā mu'jau, Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau. A'eramū 'gā a'jea futat ojemogypyka Jejui 'ga ree, 'ga je'ega kwaaw ire. A'eramū nipo 'gā aku'iramū akou 'ga ree. A'eramū 'gā 'ga rerowiar awi opoire'ema futat. 'Gā amū te nipo ajee 'ut 'gā mu'jau tywet morogyta are. Namu'ei 'gā 'gā mama'e a'je are. A'eramū ki 'wyriara 'ga toje'eg 'gā nupe: Neremu'earūi 'gā mama'e a'je are. A'eramū ene 'gā mu'jawarūe'em, te'i ki 'ga 'ga upe. A'eramū nipo 'ga aipoa ojeupe 'ga 'eramū maran gatu opoire'ema otywer awi.

¹⁰Kwaiwete 'gā Jejui 'ga rerowiar rakue numiamū. A'ere 'gā 'ga rerowiaraiwi etee. 'Awamū 'gā nuenuwi futari Jejui 'ga je'ega. Nopoiri futari 'gā janepy remimome'ufer awi. Morogyta ymaner are etee futat 'gā 'gā mu'ei ajemogyau. Ymā te janepy jemogyi Moisesi 'ga je'eger imū etee futat rakue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi Jejui 'ga je'eg imū etee futat. A'ere 'gā amū 'i 'gā nupe: “Naani. Peapo awi nanuara. Moisesi 'ga je'eg imū etee futar iki peko”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe 'gā moryteeu. ¹¹A'eramū ene 'jau 'gā nupe: “Peapo awi nanuara”, ere ki 'gā nupe. “Au'je 'gā mu'e re morogyta ymaner are”, ere ki 'gā nupe 'gā momika. Kasi a'e pe 'gā 'gā moryteei, 'gā pytuna 'gā neewe ne. A'eramū enuparera 'gā 'jau ajaupe ne: “Awŷja sipo morogyta a'je omome'u janee?” 'jau 'gā ajaupe ne. “I'me nipo 'ā Paulo 'ga akou janee”, 'jau 'gā ajaupe ne. Nokwaawi 'gā morogyta a'je mome'wara 'ga. “Mō 'ga gatu nipo morogyta a'jea omome'u akou janee?” 'jau 'gā ajaupe ne. A'eramū 'gā amū opoia Jejui 'ga rerowiar awi ne. Najemuaēmi morogyta 'me mome'wara 'gā ajuee. Ka'aranūū are etee te 'gā jemuaēmi. Ka'aranūū mono'og are etee te 'gā jamu'ei. A'eramū ene 'gā momika esaka nanuar awi.

¹²Ymā te Kreta pewara 'ga amū, ipojeuwipyra 'ga amū, opytuna 'gā mome'wau rakue. “Ypō'ōūū pypewara 'gā najuejue etee futat i'me ma'ea. Imara'ne ma'e 'gā nanē nū. Iwewue ma'e 'gā nanē nū. Nipy'araypari agawewi 'gā. A'etea 'gā ojemī'waruwarete futat”, 'jau 'ga opytuna 'gā mome'wau rakue. ¹³A'jea futat 'ga remimome'ufera. Peuware 'gā nia'wyrī futari. A'eramū ki ene 'jau 'gā nupe: “Au'je mama'e tywera apo re. Pepoit pejetywer awi”, ere ki 'gā nupe eje'ega moywyrāfena'i futat. A'eramū nipo 'gā aipo ojeupe 'eramū opoia otywer awi. A'eramū nipo 'gā Jejui 'ga rerowiaa ete nū. ¹⁴“Peapyaka kasi morogyta ymaner are”, ere ki 'gā nupe. “Peapyaka awi Jejui 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā je'eg are ne”, ere ki 'gā nupe. “Au'je pejeapyaka re

'gā 'me are", ere ki 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'gā 'me rerowiaru'jape'ema. ¹⁵Esage ma'e 'gā nipo ea'at mama'e esage are etee futat. A'ere nipo ia'wyre-
'ema 'gā mama'e tywer are etee 'gā nea'aramū. 'Gā Janeruwarete 'ga rero-
wiaru'ema. A'eramū 'gā mama'e tywer are etee wea'aramū ajemogyau. Ymā
'gā 'ā mama'e esage apo kwaawi futari rakue. A'ere 'gā mama'e tywera etee
iapo. 'Awamū 'gā nokwaawu'jawi futari mama'e esage apoa. Apokwaap 'gā
mama'e tywera apoa. ¹⁶"Jarejuwarete 'ga je akwaap", 'Jau futatee nipo 'gā.
A'ere naani. Nuenuwi futari 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā na'ga
remiayura rūi. Imara'ne ma'e 'gā. A'eramū 'gā mama'e esage apowarūe'em
futut. A'eramū 'gā a'eramū a'je'em are etee ajamul'jau.

Jarejuwarete 'ga remifutar are ki emu'e 'gā

2 ¹A'ere 'ā ene nanarūi, ki Tito. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat 'ā ene
'gā mu'jau, Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea
futut. A'eramū ene a'e are etee futat 'ā 'gā mu'jau. "Janeruwarete 'ga je'ega
a'jea futut. A'eramū ki pēē 'ga je'eg imū etee futat pejejemogyau esage", 'Jau
ki ene 'gā nupe. ²Ene 'ā 'gā nupe oje'eg ma'eramū. 'Gā 'ā Jejui 'ga rerowiaar
yaua. 'Awamue te 'ā 'gā Jejui 'ga rerowiari rai'i. Nokwaawi we 'ā 'gā Jare-
juwarete 'ga je'ega. A'eramū ene 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.
Sawa'efera 'gā we futar iki emu'akwaap aipo are. "Kawiajaiwa kasi pe'u ne",
ere ki 'gā nupe. "Pejemuarū ki pejewau pejeporogytai 'gā nupe. Nakunumī
arūi pēē. Sawa'ea pēē. A'eramū pēē pejemuwawapia futat pejeporogytai
'gā nupe", 'Jau ki ene 'gā nupe. "Pejemu'akwaaw iki pejejemogyau mama'e
tywera apo awi. Perowiari iki Jejui 'ga", ere ki 'gā nupe. "Pejejuka esage
ki pejejemogyau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee", ere ki sawa'efera 'gā nupe.
"Mama'e tywera pejejeupe ijesaokaramū kasi pepoit Jejui 'ga rerowiari awi
ne", ere ki sawa'efera 'gā nupe.

³Wāiwīmera 'gā nanē ki emu'akwaap ee nū: "Pe'je pejejemogyau esage
Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee. Pejuago'o kasi ne. Pejekawiajaiwa 'wa-
we'ema nanē pejejemogyau. Mama'e esagea etee ki peapo 'ga upe. A'eramū
ipyaufera kūjā 'gā ojemul'jau ajemogyau pē nee mama'e esage pēē iaporamū",
ere ki wāiwīmera 'gā nupe. ⁴"Pēē futat ipyaufera 'gā pemu'e mama'e are.
Pejejuka esage ki pejemen are, pejeja'yr are nanē nū, pe'je ki ipyaufera 'gā
nupe", ere ki wāiwīmera 'gā nupe. ⁵"Pejemu'akwaaw iki mama'e tywera apo
awi. Peko kasi pejejomena ne. Pejeje'wya mogatyrū are etee pejejemogyau
pejeporowykyau. Pejemen a'je'ega renupa etee. Nan pejemogyamū nipo wā 'i
pē nupe: Janeruwarete kīā je'ega esage futat ra'e, te'i wā pēneko esage resaka
'Jau, pe'je ki ipyaufera 'gā nupe", ere ki wāiwīmera 'gā nupe.

⁶Kunumīūū 'gā nanē ki emu'akwaap nū. "Pejemu'akwaap pejejemogyau
mama'e tywera apoe'em are", ere ki 'gā nupe.

⁷Ene futar iki ejeko esagea eesaukat 'gā nupe, ki Tito. A'eramū 'gā ene ree
futut ojemul'jau. Ene resaka 'gā ene 'jawe etee futat tajemogy 'Jau. Ejemua-
rūmū ekou 'gā mu'jau. Morogyta esage are 'gā mu'jau ki eporogytai esage
etee ekou. Ejemuawapia futat eporogytai 'gā nupe. ⁸Morogyta a'je are etee
futut ene 'gā mu'jau. A'jeteetewi ene imome'uramū tekotee 'gā najane ago'oa-
'uweri. A'eramū nipo jane ago'oarera 'gā ojenosōu ajemogyau ene wi mama'e
esage ojeupe ene imome'uramū.

⁹Ajaupe oporowyky ma'e 'gā nupe nanē ki ere: “Peenuw etee ki pejejerek-wara 'gā je'ega. Pejeporowykyau esage 'gā nupe, 'gā nemifutar imū”, ere ki 'gā nupe. “Mama'ea eapo jee ejeupe 'gā 'eramū ki najefueweri je ee nū'ū”, ere kasi 'ga upe ne. ¹⁰“Peje'wyrara 'gā karaemā rerawawe'em nanē pejejeupe nū”, ere ki 'gā nupe. “Pejejuka esage etee ki pejejara 'gā karaemā are. A'eramū 'ga, 'esagesage je upe oporowyky ma'e 'ga', 'jau pē nupe. 'Namu-na'ywa rūi 'ga. Jeremiayuw esage 'ga te', 'jau nipo 'gā ojerowiaa pē nee. Pēporowyky esage resag ire, 'Jejui 'ga rerowiaara 'ga. A'eramū 'ga oporowykyau esage jee', 'jau nipo 'gā ojerowiaa pē nee. 'A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. 'Ga 'ā 'gā katu'oka futat. A'eramū 'gā natekotee 'gā 'jawe rūi', 'jau nipo 'ga ojeupe, jane katu'okara 'ga ree wea'aramū”, 'jau ki ene 'gā nupe.

¹¹Ymā te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Jeporomutamutat je ywy pewara 'gā nee. A'eramū je teporokatu'ogiweramū 'gā nee”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. “Gā katu'og ire 'gā tarut imogyau 'au tejeipyri 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua 'au ywy pe jane katu'ogukaa 'ga upe. ¹²“Jera'yra 'ga amanū pē katu'okawamū. A'eramū pēē 'awamū 'ga rerowiaa. 'Ga rerowiar ire pejejemogyawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe. A'eramū pēē 'ga rerowiare'ema 'gā nemifutara apowe'em. Pejemu'akwaap pejejemogyau pejejetee mama'e tywera apoe'em are. Pejemogy esage etee. Jeje'eg imū etee pejejemogyau mama'e apou”, 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue, jane mu'jau jane jemogy esage are rakue. ¹³Janeruwarete 'ga pājēetee-tea futat tekotee 'gā pājē apyraapa. Anure nipo 'ga Jejui Kristu 'ga mojewya 'ga mua ywy pe nū, jane katu'okara 'ga mojewya nū. 'Ga rura rapesaka jarejemogyau. A'eramū jane 'ga jewyramū nipo jareku'iramū 'ga ree jarejemogyau. 'Nitywi 'ga amū 'ga resage 'jawe”, 'jau nipo jane 'ga upe. “Nitywi pājērete 'ga amū 'ga 'jawewara”, 'jau nipo jane Jejui 'ga resaka, 'ga renyfuga 'ga ruramū. ¹⁴Jejui Kristu 'ga 'ā poromū ojejukaukat 'gā nupe ae katu'okawamū rakue. Amanū 'ga janetywera mepyau rakue. Janetywera moiawamū 'ga manūi janee rakue. Amanūmū 'ga jane pireita janetywer awi rakue. Amanū 'ga wemiayuwamū jane muawamū ojeupe rakue. Mama'e esage apoaramū jane jemogya 'ga afutat. A'eramū 'ga amanūmū jane mogyau mama'e esage apoaramū.

¹⁵Jejui 'ga rerowiaara 'gā emu'e aipo are, ki Tito. Mama'e esagea etee ki eapoukat 'gā nupe. Mama'e tywera 'ga amū iaporamū ki ere 'ga upe: “Aipoa nia'wyr Janeruwarete 'ga upe. Peapo awi nanuara”, ere ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee ene rekoramū 'gā ene ago'wawarūe'em.

Mama'e esage apo are ki emu'e 'gā

3 ¹Emuea'ar iki Jejui 'ga rerowiaara 'gā jeje'eg are. “Peenuw iki 'wyrara-rete 'ga je'ega”, ere ki 'gā nupe. “'Wyrari 'ga je'ega nanē ki peenup nū. Mama'e esagea eapo jee ejeupe 'ga 'eramū iapou etee futat 'ga upe”, ere ki 'gā nupe. ²“Peago'o nanē kasi 'gā amū pejejemogyau ne. Pejemara'ne'emamū nanē pejejemogyau. Pejejejukau esage nanē pejejee najuejue etee nū. Pejeta'waramū pejejemogyau 'gā nupe najuejue etee”, ere ki 'gā nupe. ³Ymā te ako jane Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee futat jane jemogyi ikue. Jejui 'ga rerowia-re'ema janetywereteramū jarejemogyau. Jare'akwaawe'emamū ako jarejemogyau ikue. Nianuwi futari ako jane 'gā amū je'ega ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega

miamū ako jane ianupe'ema ikue. Jarejemifutar imū etee futat ako jarewau mama'e apou ikue. Jarejee etee ako jarejea'aramū ikue. Jarejeupi etee futat ako jarewau jarejemaku'iu ikue. Jaremara'neramū ako jarejemogyau 'gā nee ikue. 'Gā nanē ako amara'neramū jane ree ikue nū. 'Ga karaemā resakawe ako jane 'jau jarejeupe ikue: “Maran ajee je jēmī najetywi nanuara pyu 'ū?” 'Jau ako jane jarejemogyau jarejeupe ikue. ⁴A'ere ako Janeruwarete 'ga 'awamū 'ga jekwaa-wukari janee a'i'i. Janeruwarete 'ga 'ā jane katu'okaretea. Esagesage te 'ga. Iporomutat te 'ga jane ree najuejue etee. ⁵⁻⁶Ajemuaēm te 'ga jane ree. Najanemiapofer esage are rūi futat 'ga jane katu'ogi rakue. Ajemuaēm te 'ga ae ree. A'eramū 'ga a'eramū jane katu'oka. Werowiaramū Jejui 'ga jane katu'ogi jane pireita janetywer awi. Sā'ā ae u'ar yau ma'eramū mama'e tywera apoe'ema. Nan tee futat jane jemogyi 'ga rerowiar ire, 'ga jarepirei re. A'eramū jane u'ar yau ma'e 'jawe jarejemogyau 'ga rerowiar ire 'ga upe. Jarey awi jare'aa ypy jane jarejuwa 'ga ra'yra futat. A'ere jane Jejui 'ga rerowiar ire u'aru'jap ma'e 'jawe nū. A'eramū futat Jarejuwarete 'ga ra'yramū jarejemogyau. Wa'yraete 'ga rero-wiaaramū 'ga jane mogyau wa'yramū. 'Ga 'Ageseagea jane mogyau 'ga ra'yramū 'ga upe. 'Awamū 'ga U'agesage mua janee. Nakate'emi futari Janeruwarete 'ga janee. Mama'e esage te 'ga amut janee. U'agesagea miamū futat 'ga amut janee, Jejui Kristu 'ga jane pirei re. Meeweī a'eramū miamū 'ga 'Ageseagea jane monoi jane katu'oka jane rerekou. ⁷Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Ipota'wa 'ga akou janee. A'eramū 'ga jane katu'ogukaa Jejui 'ga upe. Jarekatu-'og ire jarejemogyauiky'ae'ema 'jawe futat 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'jau janee: “Pēē 'ā pēnesage jee. A'eramū nipo je anure pē mua 'au tejeypyri pē mogyau nakwaparimū warāu rūi futat”, 'jau nipo 'ga janee. A'eramū jane 'ga pyri jareo rapesakaka jarejemogyau. ⁸A'jea futat jeremimome'ua.

A'erasa ene Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau najuejue etee futat aipo are. A'eramū 'gā mama'e esagea etee iapou ajemogyau. Mama'e esagea etee iapo re nipo 'gā jopoari ajemogyau.

⁹Amumera 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are ajamueara te. A'ere kasi 'gā ereje'e-gauwar ine. Opytunera 'gā je'eger are 'gā jamuei. Moisesi 'ga remikwasiarer are nanē 'gā ajamueu nū. Ajamue ekoete futat 'gā ajemogyau. A'eramū ene 'ga je'eg are eapyakawe'em. ¹⁰Amumera 'gā nipo Jejui 'ga rerowiaat 'mea te. 'Gā nipo ajamu'jau mama'e amutee are. “Simojo'ok 'gā ajau jarejee 'jau”, e'i te nipo aipo 'gā. A'eramū ki ene eje'ega moywyrafena nanuara 'gā nupe, 'gā momika nanuar awi: “Au'je 'gā mu'e re mama'e tywer are”, ere ki 'gā nupe. 'Gā pige'eamamū, eje'ega moywyrafenu'japa 'gā nupe nū. Mukūi etee eje'ega moywyrafena esaka 'gā nupe. Jui 'gā pige'eamamū ekou'jape'ema 'gā nee. ¹¹Aipo 'gā nia'wyrī futari. Opoit futat 'gā mama'e esage apo awi. 'Ga nemiapofet tywera resag ire ene 'gā kwaapa. “Nia'wyrī futari 'gā na'e”, 'jau ki ene 'gā jekatu'oge'eamamū.

¹²Anurenure'i te nipo aje je kūima'e 'ga amū monoi peu ene py'rau. Maranamū nipo Artemas 'ga. Maranamū te nipo Tikiku 'ga. Nakwaawi katu we je tejemimonorama 'ga. A'eramū ki ene ejeupe 'ga waēm ire ekwapa kamēsiete ajepeja amunaw ipe, Nikopo 'jaw ipe je rekoaa. Peu futat nipo je oi amana magwapa aipo amunaw ipe.

¹³Janepytuna 'gā amū nipo awau watau ene wi. A'eramū ene mama'e mū monou 'gā nupe 'gā nemirerooramū. Ajepeja 'ga rera Zena. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga, Zena 'ga. Ajepeja 'ga rera Aporua.

¹⁴Jarepytuna 'gã ki emu'e jarejemogy esage are. “Mama'e esagea peapo pejejemogyau”, 'jau ki ene 'gã nupe. “Pejekaraemã ki pemono amũ ikaraemãe'ema 'gã nupe”, ere ki 'gã nupe. “A'ere kasi pemono amũ iwewue ma'e 'gã nupe. Kasi a'e pe taetu 'gã wewue jerani etee 'gã nee ne”, ere ki 'gã nupe.

¹⁵'Auwara 'gã, je pyriwara 'gã, oje'ega monou enee, ene futaa. Je nanẽ teje'ega monou enee nũ. A'eramũ ki ene oreje'ega mome'wau orejekoty'aawa 'gã nupe, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekoa je afutat.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Firemõ

Ymã te 'gã jamuri wemifajamũ rakue. A'eramũ imuripyrrera 'ga oporowykyau akou amuarera 'ga upe. A'ere 'ga muarera 'ga nomepyi 'ga. 'Ga mojemĩ'waa etee, 'ga muai-tyau etee nanẽ nũ. Amumẽ imuripyrrera 'ga amũ oka'jama amuarera 'ga wi. A'eramũ 'ga muarera 'ga oje'ega monou kwe pe 'gã nupe: “Jeremifaja 'ga oka'jam je wi. 'Ga resaka ki pepyyk 'ga jee, 'ga mua imojewya jee nũ”, 'jau 'ga oje'ega monou kwe pe 'gã nupe. A'eramũ 'ga resakara 'gã 'ga pyyka, 'ga monou imojewya 'ga muarera 'ga upe nũ. A'eramũ nipo 'ga waẽm ire, 'ga muarera 'ga 'ga rerekou tyweaete, 'ga nupãnupãu, 'ga jukawaipa.

A'eramũ Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou Firemõ 'ga upe. Firemõ 'ga remifaja 'ga oka'jam 'ga wi rakue. Oka'jam ma'e 'ga rera Onesimu. Oka'jam ire Onesimu 'ga awau owaẽma Paulo 'ga pyri. A'eramũ Paulo 'ga Jejui 'ga mome'wau 'ga upe. A'e renupawe 'ga Jejui 'ga rerowiaaramũ akou. A'eramũ Paulo 'ga 'ga monou imojewya 'ga muarera 'ga upe. 'Ga futat koa ka'arana ikwasiaripyrrera weroo ojara 'ga upe rakue.

¹⁻² Je Pauloramũ ka'arana akwasiat imonou enee, ki Firemõ. Timoteo 'ga ako je pyri. 'Ga 'ã janerewirera. A'eramũ je ka'arana kwasiaa imonou ene upe. Ene 'ã orejekoty'aawa futat. Ene nanẽ 'ã ereporowyky ore 'jawe, Jejui 'ga mome'wau ore pyri. Eneroga pype Jejui 'ga rerowiaara 'gã ajatykau awau 'ga muorypa. A'eramũ ore 'gã nupe nanẽ ka'arana kwasiaa imonou nũ. Jare-jenya ãẽ upe, Afia ãẽ upe, nanẽ ore imonou nũ. Akipu 'ga upe, jarejepyri oporowyky ma'e 'ga upe nanẽ ore imonou nũ. Akipu 'ga nanẽ 'ã jane 'jawe futat ako ojemouaga oporowykyau. Mĩmera 'gã nupe ore ka'arana monoi ikwasiaa.

Je 'ã a'yi moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi Jejui 'ga mome'wau ikue amunawa moyka ikue. A'eramũ 'wyriara 'ga je pyygukaa 'gã nupe, je mĩna je munewukaa moromunepawa pype. A'eramũ je ka'arana etee imonou ikwasiaa pẽ nupe.

³ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Janejararete 'ga Jejui Kristua. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. 'Gã pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

Firemõ 'ga

⁴ Jarejuwarete 'ga upe teje'egawe je teje'ega monou 'ga upe ene ree jepi. “Esage Firemõ 'ga ene rerowiaara”, 'jau je 'ga upe ene ree jepi. ⁵ Tekotee 'gã ene mome'wau jee jepi. “Firemõ 'ga iporomutat Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee. Ipota'wa te 'ga 'gã nee”, 'jau 'gã jee jepi. “'Ga 'ã Jarejararete 'ga, Jejui 'ga werowiat a'jea futat” 'jau 'gã jee jepi, ene mome'wau jepi. ⁶ A'eramũ je 'jau Jarejuwarete 'ga upe ene ree jepi: “Taeapyo ki 'ga a'jea futat mama'e esagea ojeupe ene iapo are. Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramũ ene mama'e esage etee iapou ekou oree. A'eramũ ki ene 'ga mueapyoukaa ee”, 'jau je teje'ega monou 'ga upe ene ree jepi. ⁷ Jarejuwarete 'ga ree eporomutaramũ nanimenime ekou.

'Ga remiayuwā 'gā nee nanē eporomutaramū nū. Aipoa je maku'iu. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ore araku'iramū ene ree najuejue etee. A'eramū a'ea taetu je mafuewerukaa jeporowyky are Jarejuwarete 'ga upe.

Onesimu 'ga

⁸⁻¹⁰A'awamū je Onesimu 'ga mome'ui enee. Eneremifajamū futat 'ga. Ene-remimurera futat 'ga. A'ere 'ga eneje'ega nuenuwi tee rakue. A'eramū 'ga 'ā oka'jama ene wi rakue. A'eramū 'ga 'ua owaēma jee 'au ai'i, Roma pe ai'i. Moromunepawa pype jerenaw ipe 'ga 'ua owaēma jee. A'eramū je tejeupe 'ga waēmamū Jejui 'ga mome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga 'ga rerowiaa ai'i. A'eramū 'ga 'awamū akou 'ga remiayuwamū. A'eramū je Jejui 'ga ree 'ga mu'e re 'ga ruwa 'jawe te'ŷina 'ga upe. A'ere je 'awamū 'ga monoi imojewya ene upe nū.

A'eramū je 'awamū 'jau ene upe: Je 'ā Jejui 'ga remimonofera futat. 'Ga je'eg imū etee futat ako je tewau 'ga mome'wau ikue. A'eramū je 'jau enee: “Ojejuka esage werewi pa'ā 'ga 'ga ree nū”, 'jau je enee. A'ere je nomoje-jukaukari ene 'ga ree. 'Au etee tajejuka 'ga ree 'ga upe, a'e je numiamū. Tepoaawamū tareko 'ga, a'e je numiamū. A'ere 'ā 'ga ene poaawa te. A'eramū amunipo 'ā ene te eje'ega mŷina 'ga ree jee. A'eramū je kweramū 'ga monou enee. Ejejuka esage ki 'ga ree, a'e je enee 'awamū. Je 'ā jesawa'e futat. Je 'ā Jejui 'ga je'ega mome'wara. A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā je pyyka je mŷina 'au moromunepawa pype. A'ere 'ā ene jejekoty'aawa. Janeporomutat jane jarejee jepi. A'eramū je 'jau ene upe: Eneporomuorywiwet nipo je ree. A'eramū ene epojekuka esageramū 'ga ree, a'e je enee.

¹¹⁻¹²'Au te'ŷina je Onesimu 'ga resagi. Jejui 'ga rerowiar ire 'ga je poari futari. Mama'e esagea 'ga wapo kwaiwete jee, je poaawamū futat. A'etea je 'ga omono enee. Jeporomutat je nanimenime 'ga ree. 'Ga oa je mu'arasig futat numiamū. A'ere 'ga najeremimurera rūi futat. Enema'ea futat 'ga. Ymā te 'ā 'ga eneremiayup tyweramū 'ga rekoi rakue. A'ere 'ga 'awamū enere-miayuw esagea futat. ¹³⁻¹⁴Afutat je 'ga pytaa numiamū, 'au moromunepawa pype tejeypyri numiamū. A'ere 'ā 'ga ene poaawa te. Mukuu ene rekoramū amunipo 'ā 'ga je poaa akou. A'ere 'ga najeremiayuwā rūi. Enema'ea te 'ga 'ā. A'eramū je 'ga momytawe'em eneremifutare'em imū. Peu 'ga reko futare'ema ki 'ga emut etee imojewya jee nū. A'e pe ene peu 'ga reko futaa peu etee futat 'ga mogou ejepyri. A'eramū je kamēsiete ki 'ga emut imojewya jee, 'jawe'em enee.

¹⁵Ymā 'ā Onesimu 'ga ka'jami ene wi rakue. Ināinānī'i etee 'ga rekoi mukuu ene wi. A'ere 'awamū 'ga oi ojewya ene pyri nū. 'Awamū nipo 'ga rekoi ene pyri futat. 'Awamū nipo 'ga noka'jamu'jawi ene wi. ¹⁶Ymā 'ā 'ga eneremiayup teeramū 'ga rekoi rakue. A'ere 'ā 'ga 'awamū Jejui 'ga rerowiaa-ramū. A'eramū 'ga 'awamū janerewirera futat akou. Jeporomutat je 'ga ree. A'ere nipo ene te 'ga ree jeporomutara ereapyraap. Ene upe oporowyky ma'e 'ga te 'ā. Eneerewirera nanē 'ga 'awamū nū.

¹⁷Paulo 'ga jejekoty'aawa futat, ere 'ā jee jepi. A'eramū 'ā ene, ejepyri je oramū, je mua ejog ipe jepi. A'eramū ene nan tee futat Onesimu 'ga monou ejog ipe. ¹⁸Maran gatu nipo 'ga eneka'aran epye'ema munuge'ema enepo pe rai'i. A'eramū ki ene 'ga amunug ire imonou inuga jeka'aran are. A'eramū

je imepyau enee 'jau. ¹⁹Awamū je ka'arana kwasiaawa pyyka tepo pe ikwasiaa enee: Je 'ā Paulo. Je futat tamepy enee 'jau. Aipoa je futat akwasiat ka'aran are inuga enee. Ymā te je ako Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui enee ikue. A'eramū ene ako 'ga rerowiaa ikue. Je 'ga mome'ue'em ire amunipo 'ā nererowiari futari Jejui 'ga. Werowiare'em ire amunipo 'ā 'ga nene katu-'ogi futari. Aipo are ejea'aramū ekou. ²⁰A'ere jane juejue Jejui 'ga rerowiari futari. A'eramū ene ejelukau esage Onesimu 'ga ree, jarejewirera 'ga ree. Aipo apo re je maku'i ape.

²¹Ajemogypyk je ene ree, ki Firemō. Ejeluka esage ki Onesimu 'ga ree, a'e je enee. A'ere je tejeupe etee futat je 'i: "Firemō 'ga nipo ojeluka esage Onesimu 'ga ree. Je'eawera nipo 'ga wapyraap", 'jau je te'ŷina tejeupe. ²²Jarejuwarete 'ga upe 'ā pēē 'jau jepi: "Emomoirukat 'gā Paulo 'ga wī", 'jau 'ā pēē 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau je ree jepi. A'eramū nipo 'ga anure je monoukaa pē nesaka. A'eramū pēē jerupawa resaka jee.

²³Epafrasi 'ga ako 'au je pyri moromunepawa pype. 'Ga nanē Jarejuwarete 'ga mome'wara nū. A'eramū 'gā 'ga pyyka imua imŷina 'au moromunepawa pype je pyri. 'Ga nanē oje'ega omono pē nupe pē futaa nū. ²⁴Jepytuna 'gā nanē oje'ega omono pē nupe pē futaa nū. Maku, Aristaku, Demas, Luka. Mīmra 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

²⁵Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Epyreu

'Ga amū 'awa ka'arana kwasiaa imonou judeu 'gā nupe, Jejui 'ga ree 'gā mu'jaa-wamū rakue. Nikwaawi jane ikwasiaarera. A'ere na'ga etee rūi ikwasiari. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue. Judeu 'gā ner irūa epyreu.

Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga

1 ¹Ymā Janeruwarete 'ga oporogytau oje'ega mome'wara 'gā nupe etee rakue. Mama'ea nanē 'ga iapou opājē mū ojee 'gā mueapyoukaawamū. Meewei futat 'ga 'gā mueapyou oporogyta are rakue. Namueapyopawi 'ga 'gā ywawuje tee wemifutar are rakue. Ināinānī'i etee ra'ne 'ga imome'wau 'gā amū nupe. A'ere 'ga anure ināinānī'i etee oporogyta mū mome'wau 'gā amū nupe nū. Ojeupe 'ga porogytaawer imū etee futat 'ga je'ega mome'wara 'gā 'ga je'ega mome'wau ajemogyau janeypy 'gā nupe rakue. ²A'ere ako 'ga 'awamū 'ga je'egi wa'yrarete 'ga upe rai'i. A'eramū ako 'ga ra'yra 'ga te jane mueapyou 'ga je'eg are ai'i. Nikwaawi futari jane Jarejuwarete 'ga rakue. A'ere jane 'ga ra'yra 'ga resakawe jane Jarejuwarete 'ga kwaawi. Mama'ea 'ga iapoukaa wa'yra 'ga upe rakue. Ywy, ywak, ipypewat. Mīmera 'ga wapoukat wa'yrarete 'ga upe rakue. 'Ga futat 'jau wa'yra 'ga upe rakue: “Anure nipo je ene mīi mama'e jarareteramū”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe rakue. A'eramū nipo 'ga wa'yra 'ga mogou mama'e jarareteramū futat. ³Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga esage 'Uwarete 'ga 'jawe etee futat. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga resage kwaapa 'ga ra'yrarete 'ga resag ire. Oje'eg imū etee futat 'ga mama'e mogyaukararūmū imomytau. Kwat, jay, jaytata, ywy. Mīmera 'ga imogyau imomytaaw ipe etee futat. Amanūmū 'ga 'jau rakue: “Amanū je 'gā tywera mepyawamū. A'eramū je tejerowiaaramū 'gā tywera moia 'gā nui”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Janetywer are amanū re 'ga oferapa awau wapyka 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga pājērete 'jawe etee futat 'ga. Aju'jawe etee futat 'gā. A'eramū 'ga awawarūmū wapyka 'ga pyri, 'ga jakwatawa katy.

Ywagipewara 'gā apyraapat

⁴Ywagipewara 'gā ajemogyau Ku'jywa 'ga upe oporowyky ma'eramū futat. A'ere 'ga wa'yra 'ga mogoi 'wyriaramū oje'jawe. A'eramū 'ga ra'yra 'ga ywa-gipewara 'gā apyraapa futat. ⁵Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga 'i:

“Ene jera'yra. Je 'ā 'awamū ako eneruwamū enee”,
'jau rakue. Wa'yra 'ga upe etee 'ga 'i aipo 'jau. Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga 'i:

“Je 'ā ako eneruwamū.

Ene futat je amogo teja'yrareteramū”,

'Jau rakue. Wa'yrarete 'ga upe etee te 'ga 'i aipo 'Jau rakue.

⁶Ywy pe wa'yrarete 'ga mua Ku'jywa 'ga 'Jau rakue:

“Ywagipewara 'gā jera'yra 'ga tamuoryp 'Jau”,

'Jau 'ga ojeupe rakue.

⁷Ywagipewara 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'i:

“Je upe oporowyky ma'e 'gā. Ojeupe je je'eg ypyrauwe ywagipewara

'gā too kamēšiete mama'e apou je'eawer imū 'Jau kwy”,

'Jau 'ga ojeupe. Sā'ā wyytu rura. Namutat 'ga opājē monoi 'gā nupe.

“Sā'ā tupā werawa. I'Jawe 'gā awau kamēšiete 'Jau kwy”,

'Jau 'ga ojeupe.

⁸A'ere 'ga wa'yra 'ga upe 'ga 'i:

“Ene je 'Jawewara. A'eramū ene e'ŷina 'wyriarareteramū ejemiayuwa

'gā nupe.

Nakwaparimū rūi futat e'ŷina 'wyriarareteramū 'gā nupe.

Mama'e al'jea etee te eremome'u 'gā nupe.

Mama'e tywera apoara 'gā etee ki ereko tywet 'gā nemiapo tywer are.

⁹Mama'e esage etee te 'ā erefutut.

A'eramū ene mama'e esage etee iapou.

Mama'e tywera 'ā nerefutari. A'eramū ene mama'e tywera apowe'em.

A'eramū je Eneruwareteramū ene pyrūmū ene mogou enepytuna 'gā

'wyriarareteramū, ene maku'iukaa”,

'Jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe.

¹⁰“Ene futat ako ywya ereapo ikue, ywaga reewe ikue”,

'Jau 'ga wa'yra 'ga upe.

¹¹“A'ere nipo anure eneremiapofera teepawamū.

A'ere ene neneteepawa'uweri futari nipo.

A'efer ipe etee futat nipo ene ekou.

Sā'ā taity ymanera toropawa. Nan futat nipo eneremiapofera teepawamū.

A'ere ene neneteepawi futari nipo.

¹²Anure nipo ene ywy ymanera mojopy'rau ywy yau pyu.

Sā'ā ae taity ymana mojopy'rua taity yau pyu.

Nan futat nipo ene ywy mojopy'rau ywaga reewe.

A'ere ene neneteepawi futari.

Nene mojopy'rawi futari.

Neneymani futari nipo ene”,

'Jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe rakue.

¹³A'eramū Janeruwarete 'ga 'Jau wa'yrarete 'ga upe nū:

“Eapyk 'au je pyri. Je 'Jawe futat ene.

Enepājēreteja 'Jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Ene 'ā je omogo 'wyriarareteramū pāwēūjē etee futat 'gā nupe”,

'Jau 'ga wa'yrarete 'ga upe rakue.

“Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū nipo je ene magwawukari.

A'ere je iapoe'emaue eapyk 'au je yse katy”,

'Jau 'ga wa'yrarete 'ga upe rakue. Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga 'i aipo 'Jau rakue.

¹⁴Maran sipo ywagipewara 'gā? 'Wyriaramū sipo 'gā ywy pewaramū janee Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga pyri? Naani. Ojeupe Janeruwarete 'ga 'eawer

imū etee te 'gā mama'e apoi 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'gā mua ojeypyri oo ma'eramamū jane poaawamū.

Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne

2 ¹ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga ywagipewara 'gā apyraapa. A'eramū ki jane 'ga je'ega rerowiaa futat jarejemogyau. 'Ga je'eg imū mama'e apo re nipo jane jarepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ² A'jea futat ymā ywagipewara 'gā Janeruwarete 'ga je'ega reruri imome'wau janeypy 'gā nupe rakue. A'jea futat 'gā 'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'eawera renupare'ema 'gā nerekou tyweaete rakue. ³ A'ere ako 'ga 'awamū wa'yra 'ga muri janee ikue. A'eramū 'ga wa'yra 'ga jukaukaa kūima'e tywera 'gā nupe rakue. Janetywera mepyawamū 'ga ruwa 'ga 'ga jukaukari 'gā nupe rakue. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiare'em ire taetu jane rerekou tyweaete a'jea futat. “Tejerowiarāmū je pētywera moiri pē nui”, 'jau 'ga janee amanūmū rakue. Janejararete 'ga, Jejui 'ga ra'ne futat imome'wau ojeypyriwara 'gā nupe rakue. “Pēkatu'okawamū je manūi” 'e mome'wau 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā imome'wau janee. “Pētywera moiawamū je ruri, e'i 'ga oree ikue”, 'jau 'gā imome'wau janee. “Tejerowiaara 'gā nui je 'gā tywera moia, 'gā katu'oka. A'eramū nipo je anure 'gā nerawau ywag ipe tejeypyri, e'i 'ga oree ikue”, 'jau 'gā imome'wau janee, jane mueapyou ee. “A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiare'ema 'gā nerekou tyweaete”, 'jau 'gā jane mueapyou ee. ⁴ Janeruwarete 'ga taetu aje 'ā jane mueapyoukat wa'yra 'ga je'eg are. “Mama'e a'jea etee jera'yra 'ga omome'u 'gā nupe”, 'jau 'ga. A'eramū 'ga U'agesage mua wa'yra 'ga rerowiaaramū janee. A'e pyu jane jarejeapyorāmū 'ga 'eawer are. Wemifutar imū etee futat 'ga U'agesage muri janee, aeremiapoe'ema apoukaa janee. A'eramū nipo esakara 'gā oporesagamū ajemogyau jane ree. 'Ga 'Agesagea nipo mama'e apoukaa janee. Mama'e a'jea wa'yra 'ga imome'ue'em ire amunipo 'ā 'ga U'agesagea namura'uweri janee wa'yra 'ga 'eawer imū.

Jejui 'ga rerowiaaramū jane

⁵ Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga mogoi 'wyriaramū wemiapofearāmū janee. Aipoa je amome'u pē nupe. Naywagipewara 'gā amū rūi 'ga omogo 'wyriaramū. Wa'yra 'ga etee futat 'ga omogo 'wyriaramū wemiayuwamū janee. ⁶ Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue:

“Jeporesak tee je 'ā wyy pewaramū pē nee. Jarejuwarete 'ga remiapofera tywera 'jawe etee agawewi 'ā pē.

A'etea 'ā 'ga ajemuaēm pē nee wyy pewaramū”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

“Ma'ja are sipo erejemuaēm wyy pewaramū 'gā nee, ki Ku'jyp?

Nia'wyyri agawewi 'gā.

A'etea 'ā erejemuaēm 'gā nee”,

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

⁷ “Naywagipewara 'gā pājē apyraapa rūi agawewi wyy pewara 'gā.

A'etea nipo ene anure 'gā muesageu 'ga pājēruga ejepyriwara 'gā 'jawe.

A'eramū nipo 'gā najuejue etee futat wyy pewara 'gā pojeupa.

⁸ Ene 'ā 'gā mogyau 'wyriaramū mama'e upe.

Tejemiapofera upe nipo je 'gā mogyau 'wyriaramū, 'jau 'ā ene rakue”,

'jau 'ga ikwasiaa Jarejuwarete 'ga upe rakue.

Anure nipo 'ga jane mogyau 'wyriaramū mama'e upe wa'yra 'ga pyri. Kwat, jay, mama'eukwaap, ywagipewat. Mīmera wemiapofera upe nipo 'ga jane mogyau 'wyriaramū 'ga pyri. A'ere na'awauwe rūi jane jemogyi 'wyriaramū 'ga remiapofera upe. ⁹Sikwaap futat 'ā jane 'awamū Jejui 'ga rekwa-wera. Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua 'au ywy pewaramū jane 'jawe rakue. A'eramū 'ga nanē ajemogou ipojeuwipyre'emamū rakue nū. Ywagipewara 'gā pājē'wyri'i ako ma'e 'jawe nanē 'ga akou rakue nū. Ywy pewaramū jane 'jawe etee futat 'ga akou rakue. A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree. A'eramū 'ga wa'yra 'ga jukaukaa kūima'e tywera upe janetywera mepya-wamū. Jane 'jawe akoe'em ire amunipo 'ā 'ga namanūarūi janetywer are rakue. A'ere 'ga jemogoi jane 'jawe ra'ne futat janetywera mepyawamū. A'ere Ku'jywa 'ga 'awamū jane ree 'ga manū re 'ga rerooi 'ga mogou ojepyri nū, 'ga mogou ywagipewara 'gā apyraapa nū. A'eramū 'ga pyriwara 'gā 'awamū 'ga muorypa ajemogyau nū. A'ea jane 'ā sikwaap. ¹⁰Ymā te Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. 'Ga futat mama'e omogy. 'Ga futat erekwara nanē nū. Ma'eramū 'ā 'ga rea'aramū jane ree. “Tamogy tejemiapofera 'gā teja'yramū 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Anure nipo jera'yra 'ga rerowiaara 'gā jemomy-tuni kwaiwete. 'Gā juejue nipo je imogyau teja'yramū. Anure je 'gā muri 'gā mogyau 'au tejepyri nakwaparimū warāu rūi futat”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ā 'ga wa'yrarete 'ga rerekou tywerukaa rakue, jane ree 'ga jukau-kaa janetywera mepyawamū rakue. 'Ga futat Jejui 'ga wereko tywerukat ae a'wyre'ema upe. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat Jejui 'ga mama'e apoi. A'eramū 'ga, 'ga remifutar imū nanē 'ga ojereko tywerukaa 'gā nupe nū. Amanū are 'ga janetywera moia jane wi werowiarāmū. Jane wi janetywera moir ire 'ga jane mogyau Ku'jywa 'ga ra'yramū. A'eramū Jejui 'ga anure werowiaaramū jane rerawau jane mogyau 'Uwarete 'ga pyri.

¹¹Jejui 'ga jane katu'oka janetywer awi. A'eramū 'ga wemikatu'ogeramū jane mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramū. A'eramū 'ga Ruwarete 'ga Janeruwarete-ramū nanē futat nū. A'eramū nipo Jejui 'ga aku'iramū jane ree. “Agamū jere-wirera 'gā. 'Agamū jerenyra 'gā”, 'jau nipo 'ga jane ree aku'iramū. ¹²A'eramū nipo 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

“Eneremiapofera tamome'u tejewirera 'gā nupe 'jau.

'Gā pype tekou tamuoryp ene eneremiapofer are 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹³“Ajemogypyk je ene ree”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

“Au je rekoi Tejuwarete 'ga ra'yra 'gā pyri.

Je pyri Jeruwarete 'ga 'gā murukari, 'gā nee tejejukaawamū”, 'jau 'ga akou.

¹⁴Jarejuwarete 'ga ra'yramū jane ywy pewaramū etee futat. O'o ma'e-ramū jarejemogyau wy ma'eramū nanē jarejemogyau nū. A'eramū Jejui 'ga ajemogou ywy pewaramū jane 'jawe etee futat rakue. Ywy pewaramū jane 'jawe ajemogou 'ga amanūmū jane 'jawe. Ywy pewaramū jane 'jawe akoe'em ire amunipo 'ā 'ga namanūi futari. Janeruwarete 'ga namanūi futari. A'ere Jejui 'ga jemogoi ywy pewaramū jane 'jawe. A'eramū 'ga amanūmū rēwē-jēmī rai'i. A'ere 'ga manūi mama'eukwaawa 'wyriara mateepaawamū. Mama-'eukwaawa 'wyriara pājē'okawamū te 'ga manūi rai'i. Mama-'eukwaawa 'wy-riara ywy pewaramū jane momawukaa. A'ea futat 'agamū jane momap. A'ea

futat ako jane ree iporomutare'emamũ. A'ere Jejui 'ga ipājē'logi amanũmũ rakue. ¹⁵Ywy pewaramũ jane jarekyjau jaremanũ awi jarejemogyau. A'ere Jejui 'ga jane momapara pājē'logi. A'eramũ jane jarekyjau'jape'ema jaremanũ awi, jaremomapara pājē'okara 'ga rerowiaaramũ. ¹⁶Naywagipewara 'gā poaawamũ rūi Jejui 'ga ruri 'au ywy pe rakue. Abraão 'ga juapyreramũ jane poaawamũ te 'ga ruri rakue. ¹⁷Ajemogou 'ga 'ā wewireramũ jane 'jawe futat rakue. Ma'eramũ 'ā 'ga janejemogy kwaawi a'jea futat. A'eramũ 'ā 'ga a'jea futat ajemuaēma jane ree. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ 'ga mama'e apou. A'eramũ 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'eramũ jane ree. Ymā te mainana 'gā etee mama'e rerooi iapyau Kul'jywa 'ga upe rakue, opytuna 'gā tywera mepyau rakue. Mainana 'wyriararete 'ga etee te wyra ry rerawarũmũ erosou Jarejuwarete 'ga mogytaawa my'ja'wi pype 'ga upe, opytuna 'gā tywera mepyawamũ rakue. A'ere ako 'awamũ Jejui 'ga jemogoi mainana 'wyriara remiapofera rekwaw ipe janee ikue. Najukai futari 'ga wyra janetywera mepyawamũ. 'Ga futat ojejukaukaa 'gā nupe janetywera mepyawamũ. ¹⁸Ywy pe 'ga rekoramũ mama'eukwaawa 'wyriara Jejui 'ga porowyky are oporomote'ariweramũ rakue numiamũ. A'ere Jejui 'ga nuapoi futari emifutar imũ mama'e tywera rakue. 'Ga maruukare'ema agawewi futat akou rakue. A'ere 'ga jemouagi etee futat jupe rakue. Ma'eramũ 'ā 'ga nanuara kwaawi katu katu tāmējē. A'eramũ 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramũ 'ga jane poararũmũ a'jea futat mama'eukwaawa 'wyriara jane rereko tyweramũ.

Jejui 'ga Moisesi 'ga retee

3 ¹Jejui 'ga rerowiaaramũ pēē jejaap katu katu 'jawe jee. Kūima'eramũ pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramũ pēē jerenyra 'jawe jee. Pēē nanē Janeruwarete 'ga pē pyyrũmũ pē mogyau wemiayuwamũ rakue. A'eramũ ki pēē pejejeatee'emamũ Jejui Kristu 'ga wi pejejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ga amut ywy pe ojee jane mul'jawamũ rakue. Mainana 'wyriararete 'jawewaramũ 'ga ruri jane mul'jau 'Uwarete 'ga ree. A'eramũ jane Jejui 'ga rerowiaa jarejemogyau. 'Ga Ruwarete 'ga nanē jane erowiaa nũ. ²Ymā te Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga pyyrũi ojeupe oporowyky ma'eramũ rakue. Moisesi 'ga mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat rakue. Jarejuwarete 'ga remiayuya 'gā nerawau erekou jũ myter imũ rakue. 'Awamũ Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga pyyrũi ojeupe mama'e apoawamũ. Moisesi 'ga 'jawe futat Jejui 'ga mama'e apoi 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat. ³Ymā Moisesi 'ga rekoī kūima'eeteeteramũ rakue. A'eramũ janepyy 'gā opojejuka esageramũ 'ga ree rakue. A'ere Jejui 'ga te kūima'eeteetea Moisesi 'ga apyraapa. A'eramũ ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. Sā'ā 'oga apoararete 'ga resagea 'oga resage apyraawa. Nan tee futat Jejui 'ga resagea Moisesi 'ga resage apyraawi. ⁴'Oga apoara tywe'em ire amunipo 'ā 'oga nanē nitywi nũ. Nawyri 'oga ojetee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. Iapoe'em ire amunipo 'ā nitywi futari mama'ea. ⁵Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga remiayuya a'jea futat rakue. Oporowyky 'ga a'jea futat Jarejuwarete 'ga upe rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega 'ga enupa a'jea futat rakue. Jarejuwarete 'ga remiayuya 'gā nee 'ga ojejukau esage rakue, 'ga je'ega mome'wau nanē 'ga 'gā nupe rakue. Ymā Moisesi 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ rakue. A'eramũ 'ga Kul'jywa 'ga remiaporama mome'wau 'gā nupe

rakue, 'gã mueapyou Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. ⁶A'ere Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga mogou 'wy-riaramũ wemiayuwa 'gã nupe. A'eramũ 'ga 'Uwarete 'ga remiayuwa 'gã nee ojejukau esage. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat Kristu 'ga ojejukau 'ga remiayuwa 'gã nee. Jane nanẽ jarejemogyau 'ga remiayuwamũ. 'Ga ree jarejemogypygy awi jarepoire'em ire jane jarejemogyau 'ga remiayuwamũ futat. "Anure nipo je pẽ nerooi pẽ mogyau Tejuwarete 'ga pyri nakwaparimũ warãu rui futat" 'e rerowiar awi jarepoire'em ire jane jarejemogyau 'ga remiayuwamũ.

Wupaw ipe jane rerooawam

⁷Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ ki sienup 'ga je'ega jarejemogyau. Ymã te Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe ee rakue.

"Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamũ ki peenup katu katu 'ga 'eawera.

⁸Iapyajeawopytym ma'e 'jawe etee kasi peenup ne.

Janeypy 'gã oje'eganuwe'emamũ 'ga upe rakue.

A'eramũ pẽ pejejemogyawe'em 'gã 'jawe pejeje'eganuwe'emamũ.

Amunawe'em ipe weroo werekoramũ 'ã janeypy 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema rakue.

Siesak Jarejuwarete 'ga remiapo 'jau.

A'jea futat sipo 'ga jejukai jane ree u'eawer imũ etee futat, 'jau 'ga rerowiare'ema 'gã ojeupe rakue.

A'eramũ ki pẽ pejejemogyawe'em jareypy 'gã 'jawe",

'jau 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue.

⁹A'ere Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue nũ:

"Kwarẽta kwara magwapa agawewi 'gã ojeupe jeremiapofera resaka.

A'etea 'gã naje rerowiari futari ajemogyau.

A'jea futat sipo 'ga jejukai jane ree, 'jau etee 'gã ajaupe",

'jau Ku'jywa 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue nũ.

¹⁰"A'eramũ je temara'neramũ 'gã nee. Nuenowi futari 'gã jeje'ega.

Nojemogypygyi futari 'ga je ree.

¹¹A'eramũ je temara'neramũ 'gã nee.

A'eramũ je 'gã monoukare'ema 'gã nupawa upe, 'gã nupe

tejemimonorama ywy pe.

'Peu tepeo pejepytu'wau maruowajar awi 'jau, mara'ne awi 'jau' je'eawer ipe 'gã awawe'em.

A'ere 'ã 'gã naje rerowiari etee.

A'eramũ jeje'ega rerowiare'ema 'gã awawe'em futat je'eawera ywy pe.

Mama'ea nanẽ je imonowe'em 'gã nupe te'eawer imũ",

'jau 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa ee 'ga upe rakue.

¹²A'eramũ ki pẽ Jejui 'ga rerowiaaramũ pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga rerowiar awi jejeoire'ema. Janeruwarete 'ga 'ã Okoeteete ma'ea. ¹³Pejejo-mojemogypygyukaa 'ga ree pejeojere'emamũ futat. "Sako esage 'ga upe 'jau. Sajemogypygy 'ga ree 'jau", 'jau pejeojere'emamũ futat pejejemogyau peje-jaupe. Aipo apo re nipo nepejomoryteeukari mama'e tywera upe, pejejopy'a moywyrafenukare'ema jupe. ¹⁴Jejui 'ga rerowiaa ypy we jane jarejemogypygya a'jea futat 'ga ree. 'Ga ree jarejemogypygy awi jarepoire'em ire jane

jarejemujaa Kristu 'ga ree. A'eramū ki jane jarepoire'ema 'ga ree jarejemogy-pyyg awi jarejemogyauwe futat.

¹⁵Ymā 'ga wējēmī futat ka'arana kwasiaa ee rakue:

“Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu 'ga 'eawera.

Iapyajeawopytym ma'e 'jawe te kasi peenup 'ga je'ega ne.

Janepyy 'gā oje'eganuwe'emamū 'ga upe rakue.

A'eramū pēē pejejemogyawe'em 'gā 'jawe pejeje'eganuwe'emamū”,

'jau 'ga ikwasiaa ee rakue.

¹⁶Ymā te janepyy 'gā wapyakau futat Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue numiamū, Egitu ywy awi Moisesi 'ga reminū'lēmēra 'gā nakue numiamū. A'ere 'gā anure Jarejuwarete 'ga je'eg are oporenuwiwere'emamū rakue. ¹⁷⁻¹⁸A'e are Janeruwarete 'ga amara'neramū 'gā nee rakue. A'eramū 'ga 'gā mogyaukaa 'gā mojewarau jū myter imū kwarēta kwara magwapa rakue. Oje'eganuwe'emawer ipe etee futat 'gā opapa rakue. Oje'eganuwe'emamū 'ga 'gā monoukare'ema 'gā nupe esaukaripyrera ywy pe. “Naje rerowiari futari 'gā. A'eramū 'gā awawe'em ojeupe je'eawera ywy pe”, 'jau 'ga rakue. ¹⁹A'efepupi tee aipo 'gā nosei futari Jarejuwarete 'ga ojeupe imome'upyrera ywy pe rakue. Nuerowiari futari 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'gā awawarūme'em ojeupe 'ga 'eawera ywy pe.

4 ¹A'awamū nanē Janeruwarete 'ga 'i janee nū: “Tejee ojemogypyk ma'e-ramū je pē muri tejupaw ipe. A'eramū je mama'e monou pē nupe te'ea-wer imū etee futat”, 'jau 'ga janee. A'eramū ki jane jarejemogypyka al'jea futat 'ga ree. Kasi a'e pe 'ga najane monoukari wupaw ipe ne. ²A'awamū 'ā jane nanē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renupa nū, jarepyy 'gā 'jawe rai'i nū, “Janeruwarete 'ga iporopoariwet pē nee” 'e renupa rai'i nū. Janepyy 'gā 'ga je'ega renupa tee rakue. A'ere 'gā nuerowiari 'ga rakue. A'e are Janeruwarete 'ga 'gā monoukare'ema 'gā nupe u'eawera pype rakue. ³A'ere jane 'ga rerowiaaramū jane jemogypygi Kristu 'ga ree. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū jane jarepy'ata'waramū jarejemogyau. A'ere 'ga werowiaare'ema 'gā nupe 'ga 'i:

“Naje rerowiari pejepe pejejemogyau.

A'eramū je temara'neramū pē nee.

A'eramū je 'jau pē nupe:

Nepesei futari pejejeupe imome'upyrera ywy pe, 'jau je pē nupe”,

'jau 'ga werowiare'ema 'gā nupe rakue.

Ymā Janeruwarete 'ga ywy apoi ywaga reewe rakue. Seis etee 'ga mama'e rorosea iapoupap rakue. A'ere 'ga iapopaw ire oporowykyu'jape'ema futat ai'iwe ee rakue nū. Worywamū 'ga wemiapofer are rakue. ⁴Ymā 'ga amū ka'arana kwasiari inuga janee ee rakue:

“Seis 'ara rupi Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue.

Iapopaw ire 'ga noporowykyi ai'iwe rakue nū.

A'eramū 'ga worywamū wemiapofer are rakue”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. ⁵Anure aipo 'ga wējēmī futat ka'arana kwasiaru'japa ee nū:

“Naje rerowiari 'gā ajemogyau.

A'eramū je 'gā monoukare'ema 'gā nupe imome'upyrera ywy pe, 'jau

Janeruwarete 'ga”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga janee rakue. ⁶Ymā 'ga je'ega renuw ypya-rera 'gā nuerowiari 'ga rakue. A'eramū 'gā awawe'em ojeupe 'ga remimome'ufera ywy pe rakue. Werowiar ire amunipo 'ā 'ga wemimome'ufera ywy monoi 'gā nupe rakue. A'eramū amunipo 'ā 'gā worryamū ee rakue. A'ere 'gā nuerowiari 'ga rakue. A'eramū 'ga 'gā monoukare'ema aipo pe rakue. A'eramū 'ga 'jau 'gā na'yrera 'gā nupe etee rakue nū: “Pēē je rerowiat pejepe ra'e. A'eramū je pē monoukaa pē nupe je'eawer ipe, pē muorypa ee”, 'jau 'ga werowiaara 'gā nupe rakue. ⁷Anure Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are Davi 'ga upe rakue nū. U'eawer imū etee futat 'ga 'jau'japa Davi 'ga upe rakue:

“Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu.

Iapyajeawopytym ma'e 'jawe kasi peenup jeje'ega ne”,

'jau 'ga ikwasiaa ee rakue. A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga 'eawer are. 'Ga je'ega renuparamū jane upe juejue futat 'ga je'egi. Naymāwarera 'gā nupe etee rūi futat 'ga aipo 'jau. 'Awauwaramū jane upe nanē futat 'ga 'i nū.

⁸Moisesi 'ga rekwawer ipe Josue 'ga etee futat opytuna 'gā nerawau erosou ojeupe Jarejuwarete 'ga remimome'ufera ywy pe rakue, Kanaā ywy pe rakue. A'ere naKanaā ywy upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i rakue. Kanaā ywy upe etee 'e re amunipo 'ā 'ga ne'iu'jawi Davi 'ga upe rakue nū. ⁹⁻¹⁰A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga 'eawer are. Jane upe nanē 'ga 'i aipo 'jau rakue nū. “Anure nipo 'ga werowiaaramū jane rerawau ywag ipe ojeypyri. A'eramū jane nanē jarepytu'wau jareporowyky awi”, 'jau ki jane jarejaupe. Wemiapofera apopaw ire Janeruwarete 'ga oporowykyawe'em ai'iwe rakue nū. Ywawuje futat 'ga pytu'ui wemiapo awi rakue. Nan tee futat 'ga jane mopytu'waukaa janeporowyky awi ojeypyri jane jemogyramū. ¹¹A'eramū ki jane jarejemogypyky 'ga ree. Kasi a'e pe jane jemogyi ymāwarera 'gā 'jawe ne. Nuerowiari 'gā Ku'jywa 'ga rakue. A'eramū 'gā awawe'em ojeupe 'ga remimome'ufera ywy pe rakue.

¹²Ku'jywa 'ga 'eawera eko ma'e 'jawe futat. 'Ga 'eawer imū etee futat mama'ea jeapoi. Ipājē ma'e 'jawe futat 'ga 'eawera. Jyuu aime juowajuu 'jawe nanē Janeruwarete 'ga 'eawera nū. Sā'ā ae jyuu aime juowajuu pyu wyro'o ikysi pāwē tāmējē imonoa iywyterimū. A'eramū 'ā ae iywyter ipewara o'o resaka. Ikaga miamū 'ā ae imowoka. A'eramū 'ā ae ikagyawa resaka. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'eawera. Janeapya pype ose re 'ga je'ega jane mueapyoukaa janeremifutar are. Mama'e esage are janeparuapower are, mama'e tywer are janeparuapower are, jarejea'aresage are, jarejea'atywer are. Mīmer are 'ga je'ega jane mueapyoukaa. ¹³Nimimarūi jane mama'ea Jarejuwarete 'ga wi. Wesak katu katu 'ga mama'ea. Okwaap katu katu 'ga mama'ea. Jane-re'a'ara miamū 'ga okwaap. Nimimarūi jane mama'ea 'ga wi. 'Ga reape jane jemogyi. Anure nipo jane jarejemiapofera mome'ui 'ga upe. A'ere 'ga jane kwaawi katu katui. A'eramū jane 'ga moryteearūme'em jarejee, 'ga upe jarejemome'uramū.

Mainana 'wyriararete 'jawewat

¹⁴A'eramū ki jane Jejui 'ga rerowiar ywyapiau jarejemogyau. Jejui 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. A'eramū 'ga awau 'Uwarete 'ga pyri janee. Ymā 'ā mainana 'wyriararetea wyra jukai, wy rerawau erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere 'ā Jejui 'ga

jejukaukari 'gā nupe janetywera mepyawamū rakue. Mainana 'wyriararete remiapofer ipe 'ga ajemogou janee. ¹⁵Jejui 'ga 'ā jane kwaapap. Jane 'jawe-waramū 'ga ajemogou ywy pe 'uawamū. A'eramū 'ga jane kwaapa. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. “Ywy pewara 'gā nifuakari mama'e tywera apoe'em awi”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga ajemogou ifuakare'ema 'jawe, jane 'jawe rakue. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'jau Jejui 'ga upe rakue: “'Ga fuakara pa je amateepap 'ga wi kwy. Teje'ega pa je aenuwukat 'ga upe kwy. Mama'e tywera taapoukat 'ga upe 'jau kwy”, 'jau mama'eukwaawa 'wyriara ojeupe rakue numiamū. A'ere 'ga nuenuwi futari ije'ega. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree, mama'eukwaawa 'wyriara janefuakar are iporomateepawiweramū. A'eramū 'ga oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree, 'ga mota'waukaa janee. ¹⁶A'eramū ki jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarekyjawe'em. 'Ga 'ā ajemuaēma jane ree. Ipota'wa 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e esagea etee iapou janee. Ojeupe jane enūjamū 'ga jane poari mama'e apo are.

5 ¹Ymā Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'ga amū pyyrūi 'ga pytuna 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: “Apyyrū je ene 'gā nupe ene mogou mainana 'wyriarareteramū. A'eramū ene eporowykyau jee epytuna 'gā nee. Mama'e tywera 'gā iaporamū ene eporogytau 'gā nee jee, wyra jukau iapyau jee 'gā tywer are. Na'gā nūi oporogytau jee otywer are. Ene tee epogyta jee 'gā nee, 'gā tywer are. Je upe mama'e are oporomuriweramū 'gā imonou ene upe. A'eramū ene ete imua jee 'gā nupe”, 'jau Ku'jywa 'ga 'ga upe rakue. ²Opytuna 'gā 'jawe futat mainana 'wyriararete 'ga. A'eramū 'ga ajemuaēma opytuna 'gā nee mama'e tywera 'gā iaporamū. Amumē nipo 'gā mama'earūe'ema apou ikwaape'ema. Aipo 'gā nee nanē 'ga ajemuaēma akou. ³Opytuna 'gā 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga nanē mama'earūe'em apou akou nū. A'eramū 'ga nanē otywer are wyra jukau iapyau Jarejuwarete 'ga upe. Naopytuna 'gā tywer are etee rūi 'ga iapyi. Otywer are nanē futat 'ga iapyau 'ga upe rakue nū. ⁴Na'ga rūi ojeppyrumū ajemogou mainana 'wyriarareteramū. “Je ako mainana 'wyriarareteramū”, 'jawe'em nanē 'ga nū. Janeruwarete 'ga te 'gā pyyrūmū 'gā mogyau mainana 'wyriarareteramū. Ymā Janeruwarete 'ga Arāo 'ga pyyrūi 'ga mogou mainana 'wyriar ypyramū rakue. Arāo 'ga 'jawerimū etee futat 'ga 'gā amū pyyrūmū 'gā mogyau mainana 'wyriarareteramū.

⁵Nan tee futat Kristu 'ga najepyyrūi ajemogou mainana 'wyriararete 'jawe rai'i. Janeruwarete 'ga futat 'ga pyyrūmū 'ga monou rai'i. A'eramū 'ga te 'ā 'jau 'ga upe rai'i:

“Ene 'ā Jera'yra. Je 'ā 'awamū ako eneruwamū”,
'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are 'ga amū upe rakue.

⁶Anure 'ga 'jau 'ga upe nū:

“Sā'ā Mekiseteki 'ga rekoa mainanamū rakue.

Nan tee futat je ene mogoi mainana 'ga rekwawer ipe 'gā nupe.

A'ere ene nakwaparimū warāu rūi ereko 'gā nupe”,

'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe Jejui 'ga ree rakue.

⁷Ywy pe akou Jejui 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. Wafukaja monou 'ga upe. “Je poar ape, Kiapi'ni. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nojejukaa'uweri. A'ere najeremifutar imū rūi ereapo. Ejemifutar imū etee

te 'ā ereapoukat 'gā nupe je ree", 'Jau 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. Ojoo'o pype 'ga oje'ega monou 'ga upe. "Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe je ree", 'Jau 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga je'ega renupa. ⁸ Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga agawewi. A'etea 'ga ojemue 'Uwarete 'ga remifutara apo are. Wereko tywera pype 'ga ojemu'Jau 'ga remifutara apo are. Nimanūweri futari 'ga numiamū. Nafutari futari 'ga wereko tywera numiamū. A'ere 'ga jejukaukari 'gā nupe, 'Uwarete 'ga remifutar imū etee rai'i. ⁹ Wenup katu katu 'ga ojeupe 'Uwarete 'ga 'eawera. Wapopap 'ga 'Uwarete 'ga remifutara. Ma'eramū 'ā 'ga jemogoi 'ga je'ega renuparamū jane katu'okaramū. ¹⁰ Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga mogoi mainana 'wyriara-reteramū, Mekiseteki 'ga 'Jawe.

Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne

¹¹ Kwaiwete mama'e are pē mu'Jawa numiamū. A'ere 'ā nepēneapyoa'nei jeremimome'u are. Pejeapya m̄ine'ema 'ā jeje'eg are. A'eramū 'ā pejejeapyoa'ne'emamū ee. ¹² Ymā agawewi 'ā pēē Jejui 'ga rerowiaa rai'i. A'eramū amunipo 'ā pēē kwe pewara 'gā mu'Jau ee. A'ere 'ā pēē 'awamue enupara 'Jawe etee pejemogy. Pejejeapyoa'ne'emamū 'ā 'ga je'eg are. "Ore mu'Jara emut amū ore. A'eramū miamū 'ga mama'eay are ore mu'Jawe'em" 'Jara 'Jawe etee 'ā pēē pejejemogyau. Mama'eaye'em are etee 'ā pēē pejejemu'e-weramū. 'Ga rerowiaar yau 'gā te a'Jea futat ojemue mama'eaye'em are etee ra'ne. ¹³ Sā'ā kunumīaky'ri ika'mua etee ra'ne. Na'ui futari wyro'o eyra. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaar yau 'gā. Mama'eaye'em are etee ra'ne ore 'gā mu'Jau. Naeapyo'i we 'gā ako esage are. ¹⁴ Waranuw ire 'ā kunumīaky'rifera 'gā wyro'o 'u are weapyoramū. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaar ymanera 'gā. Weapyo katuramū Jarejuwarete 'ga je'eg are. 'Ga remifutar imū etee futat 'gā mama'e apou. Otywer awi 'gā opoiapap. Mama'e esage are 'gā weapyoramū. Mama'earūe'em are nanē 'gā weapyoramū ajemogyau.

6 ¹ A'eramū ki jane jarejamu'akwaapa Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apo are. Jejui 'ga jane erowiar pyrauwe 'gā amū jane mu'Jau 'ga ree ikue. A'ere 'gā najane mu'ei mama'eay are. A'ere jane 'awamū Kristu 'ga kwaawi katu katui. A'eramū jane jarejamu'Jau katu Jarejuwarete 'ga ree. Mama'eay are miamū jane jarejamu'Jau. Jejui 'ga rerowiaar yau 'gā jane imu'Jau 'ga rerowiar are. "Werowiarāmū etee Jejui 'ga pētywera moiri pē nui. Na'ga upe pēnemiafofer are rūi 'ga pētywera moiri. Werowiarāmū te 'ga imoiri pē nui", 'Jau jane 'ā 'gā nupe jepi. ² "Ga rerowiar ire pejepymīukat 'y pe 'ga rerowiaar ymana mū upe. 'Y pe jarejepymīāukaa jane Jejui 'ga rerowiaa resaukaawamū" 'e are jane 'ga rerowiaara 'gā mu'Jau jepi. "Oropo monou ore pēapye'rarimū pē nupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage muawamū" 'e are jane 'gā mu'Jau jepi. "Anure nipo Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā mū'Jāu tywy awi najuejue etee futat. A'eramū 'ga werowiare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakwaparimū ete rūi 'gā oi ajemogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Werowiaaramū 'ga jane mua jane mogyau ojepyri nakwaparimū rūi" 'e are jane 'ga rerowiaar yau 'gā mu'Jau jepi. ³ A'ere pēē mīmera kwaawi. A'eramū ore 'awamū pē mu'Jau mama'e yau are, Ku'jywa 'ga remifutar imū.

⁴ Jejui 'ga rerowiar awi 'gā amū poir ire maran sipo 'gā jewyri 'ga rero-wiaa nū? 'Gā amū Jejui 'ga rerowiaa numiamū. Janeruwarete 'ga 'gā tywera

moia 'gā nui rai'i numiamū. U'agesagea miamū futat 'ga imua 'gā nupe rai'i numiamū. ⁵Oje'lega 'gā erowiarāmū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou 'gā nupe numiamū. Opājē mū miamū futat 'ga mama'e apoukari 'gā nupe numiamū. ⁶A'ere 'gā anure 'gā poiri 'ga rerowiar awi. Maran sipo nanuara 'gā jemogyi 'ga remiayuwamū nū? Jarejuwarete 'ga ra'yrarete 'ga jukaara 'gā 'jawe nanuara 'gā jemogyi. A'eramū nipo Jejui 'ga wi opoit ma'e 'gā nesakara 'gā Jejui 'ga kurapa, 'ga rerekoemāu 'ga jaita 'gā nee.

⁷⁻⁸Sā'ā koa. Ko jara 'ga amū ko apou mama'e tyma. A'ere amana okya ee imuakỹma. A'eramū itymipyrera opopoa o'ywukuramū. A'eramū ko jara 'ga i'a 'wau jui. Janeruwarete 'ga itymipyrera mopoporukaa imu'aukaa ko apoa-rera 'ga upe. A'ere nipo anure kofera ijawaiwamū etee. Imoteu etee itymipyrera. A'eramū nipo 'gā amū kofera rapyau etee. Nan tee futat jane mū Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. Jane mū nipo 'ga rerowiar ywyapiau. A'eramū jane mama'e esage etee iapou 'ga remifutar imū. Ko esage 'jawe jarejemogyau 'ga upe. A'ere 'ga rerowiaara 'gā amū nipo nuapoi mama'ea 'ga remifutar imū. Nuenuwī 'gā 'ga je'lega. Kofera 'jawe etee 'gā jemogyi 'ga upe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga anure werowiar awi opoit ma'e 'gā monoukaa mama'euk-waawa rapyaw ipe. Aiporamū futat 'gā nereko tyweawa.

⁹Ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā nupe je teje'egayau tekou. A'ere orejekoty'aaawamū pēē nanarūi. Perowiat 'ga a'jea futat. Pejemogy esage 'ga upe. A'eramū ore orojerowiaa pē nee jepi. A'eramū ore 'jau: "Jarejuwarete 'ga rape rupi 'gā oi. A'eramū 'gā anure owaēma 'ga pyri", 'jau ore pē nupe. ¹⁰A'jeteetewi futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ojeupe pēnemiapofer are. Pejejejukau esage pejeirū 'gā nee, 'ga rerowiaara 'gā nee pejejemogyau. Werowiaara 'gā nee pejejuka esageramū nipo 'ga 'jau ojeupe: "A'jea futat 'ga poromutaramū je ree ra'e. Sā'ā 'gā jejuka esagea je rerowiaara 'gā nee", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ee. ¹¹Pejemanūme'ēwe futat pejemogy esage 'ga upe. 'Ga ree pejejemogypyka a'jea futat. Mīmēra je afutat. A'eramū anure Janeruwarete 'ga pē nerawau pē mogyau ojeypyri. A'ea jane iapesaka jarejemogyau. ¹²Jejui 'ga rerowiar are pēnorypawa je nafutari. 'Gā amū Jejui 'ga werowiat a'jea futat ajemogyau. Ojemogypyka 'gā 'ga ree a'jea futat. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejejemogyau 'gā 'jawe etee futat. 'Gā 'jawe pejemogyramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe nanē nū. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e esage monoi pē nupe.

U'eawer imū etee 'ga mama'e apoi

¹³⁻¹⁴Ymā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Tareko esage ene 'jau. Mama'e esagea je imonou enee kwaiwete. Anure je enejuapyra 'gā momytuni enee", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. "A'jea futat je'ea. Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi tekou. A'eramū je te'eawer imū etee futat iapou enee", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. ¹⁵Abraão 'ga werowiat a'jea futat Janeruwarete 'ga ojeupe 'eawera rakue. A'eramū 'ga akou omaenuna etee futat Jarejuwarete 'ga iapo are u'eawer imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure iapou u'eawer imū etee futat rakue. ¹⁶Jarejaupe jarejemiaporama mome'u re jane imome'ui ipojeuwipyrarete 'ga rer imū etee futat. A'eramū jane jarejoje'lega

rerowiaa jarejemogyau. ¹⁷Nan tee futat Janeruwarete 'ga iapoi rakue. “Taro-wiarukat teje'ega 'gã nupe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Nomojopy'rua'uweri futari 'ga ore upe u'eawera, 'jau nipo 'gã je rerowiaa”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramũ 'ga 'jau: “Te'eawer imũ etee futat je mama'e apoi pẽ nupe. A'jea futat je 'i. A'eramũ je aipo 'jau teje'egawer imũ etee futat pẽ nupe”, 'jau 'ga rakue. Nitywi futari ipojeuwipyra 'ga amũ 'ga apyraapara. A'eramũ 'ga oje'ega pyu etee futat 'jau 'gã nupe rakue. ¹⁸Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga omome'u. U'eawer imũ etee futat 'ga mama'e apoi. Nomojopy'-rui 'ga u'eawera. A'eramũ jane 'ga rerowiaa jarejemogyau. “Anure nipo je tejerowiaara 'gã neruri 'au tejepyrĩ” 'ea jane erowiaa jarejemogyau. A'eramũ jane iapesaka jarejemogyau, ojepyrĩ 'ga jarejeroo rapesaka jarejemogyau.

¹⁹⁻²⁰Jarejeapene'emamũ futat Jejui 'ga 'eawer are. 'Ga rerowiar ywyapi-ramũ jane jarepoire'ema 'ga wi. “Tejerowiaramũ je pẽ nerawau ywag ipe Tejuwarete 'ga pyri”, 'jau 'ga janee rakue. 'Ga ra'ne awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramũ jane “Je aroo pẽẽ ywag ipe”, 'ga 'e rerowiaa jarejemogyau. Ywag ipe awau 'ga rekoĩ mainana 'wyriararete 'jawewara janee. Ymã mainana 'wyriararete 'ga etee awawarũ osou Jarejuwarete 'ga rupawarete pype, 'ga mogytaawa my'jawa pype rakue. Opytuna 'gã nee 'ga oi osou oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Nan tee futat Jejui 'ga ra'ne awau ywag ipe 'Uwarete 'ga pyri. Wemiayuwamũ jane ree 'ga oi oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ga mogou mainana 'wyriararete 'jawewaramũ nakwaparimũ ete rui futat Mekiseteki 'ga 'jawe.

Mekiseteki 'ga

7 ¹Ymã Mekiseteki 'ga 'ũina 'wyriaramũ Salem ipewara 'gã nupe rakue. Mainana nanẽ 'ga nũ. Oporowyky 'ga Jarejuwarete 'ga upe rakue, Okoe-teete ma'e 'ga upe rakue. Ymã Abraão 'ga Mekiseteki 'ga resaka rakue. Ojee iporomutare'ema 'gã 'wyriara 'gã apisi re Abraão 'ga 'ua ojewya oje'wyrã katy. Aiporamũ futat Mekiseteki 'ga Abraão 'ga rekoa rakue. 'Ga resakawe Mekiseteki 'ga 'jau Abraão 'ga upe: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esage ene upe 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. ²A'eramũ Abraão 'ga ojee iporomutare'ema 'gã nui wemipojekafera pe monou imojo'oka Mekiseteki 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ea mama'e esage apoara 'gã 'wyriara 'ga 'ea futat. Salem ipewara 'gã nupe 'ga 'ũina 'wyriaramũ. Salem 'ea ipy'ata'wa ma'e 'gã 'wyrã 'ea poromũ. A'eramũ jane 'jau: “Mekiseteki 'ga ipy'ata'wa ma'e 'gã 'wyriara”, 'jau jane 'ga upe. ³Nikwaawi jane Mekiseteki 'ga 'ywa rera. 'Ga ryrufura rera nanẽ jane nikwaawi nũ. 'Ga juapyrera nanẽ jane ikwaape'ema. 'Ga 'aawera 'ara nanẽ jane ikwaape'ema. 'Ga manüawera 'at. Mímera jane nikwaawi futari. Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga 'jawe etee futat 'ga ajemogou mainanamũ nakwaparimũ ete rui.

⁴Pënea'ar iki Mekiseteki 'ga ree ra'ne. Janepyp 'ga, Abraão 'ga kũima'eeteramũ agawewi rakue. A'etea 'ga mama'e omono Mekiseteki 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ga nanẽ kũima'eeteeteramũ rakue. Ojee iporomutare'ema 'gã 'arimũ okwaw ire Abraão 'ga 'gã karaemã pojekau 'gã nui rakue. A'ea wemipojekafera 'ga imojo'oka teis, imonou amũ Mekiseteki 'ga upe rakue. ⁵Anure Janeruwarete 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Teis ki pemojo'ok pejekaraemã. A'eramũ pẽẽ pejejemimojo'ogera mũ monou Levi 'ga juapyrera 'gã nupe, mainana 'gã nupe,

e'i Janeruwarete 'ga pē nupe, ere ki epytuna 'gā nupe, Abraão 'ga juapyrera 'gā nupe te a'eramū miamū”, 'Jau Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ⁶A'ere naLevi 'ga juapyrera rūi agawewi Mekiseteki 'ga. A'etea Abraão 'ga wemipojekafera mū omono 'ga upe rakue. A'eramū Mekiseteki 'ga 'Jau 'ga upe rakue: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'Jau”, 'Jau 'ga 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ga resag enune Janeruwarete 'ga 'Jau Abraão 'ga upe rakue: “Tamomytun eneuapyrera 'gā enee 'Jau”, 'Jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'e are poromū Mekiseteki 'ga 'Jau: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'Jau”, 'Jau 'ga 'ga upe rakue. ⁷“Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'Jau” 'Jara 'ga kūima'eeteetea 'ea 'ā jane ikwaapa. A'eramū jane “Mekiseteki 'ga kūima'eeteetea Abraão 'ga apyraapa” 'e kwaapa. ⁸A'eramū jane Israeu juapyreramū jarekaraemā mū monou Levi 'ga juapyrera 'gā nupe. Amanū ma'era ma'gā agawewi nipo. A'etea jane mama'ea simono 'gā nupe. A'eramū 'gā manū re 'gā py'ruarera 'gā etee imujaa nū. A'ere Mekiseteki 'ga nanarūi rakue. Nopy'ruī 'gā 'ga. “Abraão 'ga okaraemā mū monou ako ma'e 'ga upe te rakue”, 'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. ⁹⁻¹⁰Levi 'ga Abraão 'ga juapyrera. A'ere Levi 'ga 'ar enunewe Abraão 'ga Mekiseteki 'ga rekoari rakue. A'eramū 'ga okaraemā mū monou 'ga upe rakue. A'eramū Levi 'ga 'ga reewe 'ga rekoarera 'Jawe nanē futat akou. 'Ga reewe Mekiseteki 'ga upe mama'e monoarera 'Jawe nanē 'ga akou nū. Anure Israeu juapyrera 'gā okaraemā mū monoi aipo Levi 'ga juapyrera 'gā nupe.

¹¹Anure Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Nanuar are 'ga 'Jau Moisesi 'ga upe rakue: “Teje'ega je akwasiarukat enee. A'e are ene epytuna 'gā mul'Jau. Levi 'ga juapyrera 'gā etee je apyryr temogytaw ipe mama'e apoaramū. Arão 'ga Levi 'ga juapyrera mū. A'eramū ene 'ga mogou mainanamū 'ga ra'Jara 'gā neewe. 'Gā etee futat oporowykyau mainanamū jee”, 'Jau Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga upe rakue. Janeruwarete 'ga remifutar imū agawewi Levi 'ga juapyrera mainana mama'e apoi. A'etea 'gā nomoirarūi futari opytuna 'gā tywera. Nokatu'ogi futari 'ga 'gā 'gā tywer awi. Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga Kristu 'ga muri. Mekiseteki 'ga 'Jawewaramū 'ga mogou mainana 'Jawewaramū ojee nakwaparimū ete rūi. ¹²Mekiseteki 'ga 'Jawewara 'ga mogoramū Janeruwarete 'ga 'i: “NaArão 'ga juapyrera 'gā nūi mainana 'awamū”, 'Jau 'ga ojeupe. A'eramū jane mama'e apowe'em Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Mainana 'gā porowyky are Moisesi 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū jane mama'e apowe'em 'ga remikwasiarer imū. Jejuī 'ga je'eg imū etee futat jane 'awamū mama'e apoi. Mainana juejue futat Levi 'ga juapyrera rakue. Naajepeja 'ga amū juapyrera rūi.

¹³⁻¹⁴Jejuī 'ga upe tee Janeruwarete 'ga 'i: “Ene 'ā mainana 'Jawewara jee nakwaparimū ete rūi”, 'Jau 'ga 'ga upe rakue. A'ere Jejuī 'ga naLevi 'ga juapyrera rūi. Juda 'ga juapyrera te Jejuī 'ga. A'ere naJuda 'ga juapyrera 'gā nūi Moisesi 'ga imogyi mainanamū 'gā nupe. NaJuda 'ga juapyrera 'gā nūi wyra rapyau Jarejuwarete 'ga upe rakue. Levi 'ga juapyrera 'gā etee futat 'ga imogyau mainanamū. A'ere Janejararete 'ga Juda 'ga juapyreramū futat. A'eramū jane jarejeaporamū ee.

Jejuī 'ga Mekiseteki 'ga 'Jawewat

¹⁵A'ere ako 'awamū Janeruwarete 'ga je'ega jopy'rupawi ai'i. Najareje'eg ymaner imū rūi 'ga Jejuī 'ga mogoi mainana 'Jawewaramū ojeupe. Mekiseteki

'ga 'jawe te 'ga 'ga mogoi mainana 'jawewaramū. ¹⁶Naaeje'eger imū rūi Jejui 'ga jemogoi mainana 'jawewaramū. Nawamyi are rūi, naopy are rūi. Namīmer are rūi 'ga jemogoi mainana 'jawewaramū. Okoeteete ma'e 'ga futat. Namanūu'jawi futari 'ga. Ma'eramū 'ā 'ga jemogoi mainana 'jawewaramū janee. ¹⁷Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jejui 'ga ree 'ga amū upe rakue:

“Ymā te Mekiseteki 'ga rekoi mainanamū jee ikue.

Nakwaparimū ete rūi ene ekou mainana py'rau jee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa inuga Jejui 'ga ree rakue. ¹⁸Ymā 'ā janeypy 'gā mama'e apoi Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat rakue. A'ere 'awamū nanarūi. 'Ga remikwasiarer imū janeypy 'gā mama'e apou agawewi rakue. A'etea 'gā nojekatu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue. ¹⁹Moisesi 'ga remikwasiarera 'gā nokatu'oga'uweri. A'ere ako 'awamū Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga jukaukari 'gā nupe ai'i, janetywera moiawamū ai'i. A'eramū jane 'ga rerowiarāmū jare-jemogyau esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane futat 'awamū jareje'ega monoarūmū Jarejuwarete 'ga upe.

²⁰⁻²¹Mainana 'wyriara 'jawewaramū Kristu 'ga jemougoukari Janeruwarete 'ga upe: “Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi. Je okoeteete ma'eramū. Mama'e a'je etee je amome'u. Naje'mei je. A'eramū je mama'e apou te'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga Kristu 'ga upe rakue. Namainana 'gā nupe rūi 'ga aipo 'jau. NaLevi 'ga juapyrera 'gā nupe rūi 'ga aipo 'jau. A'ere 'ga mainana rekwawer ipe Kristu 'ga mogo re etee 'ga 'i 'ga upe. “Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi”, 'jau. A'ere 'ga amū ka'arana kwasiari ee inuga rakue.

“Ene je amogo mainana 'jawewaramū tejemiayuwa 'gā nupe.

Ne neteepawi futari e'yina mainana 'gā py'ru re.

Naje'mei futari je. Mama'e a'jea etee te je amome'u ene upe.

A'eramū je ene mogou mainana 'jawewaramū 'gā nupe te'eawer imū etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga Kristu 'ga upe rakue”,

'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are inuga janee rakue.

²²Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. Peuwara 'gā nupe etee ra'ne 'ga 'i rakue. A'ere Jejui 'ga ree 'ga 'eawera nateepawa-uweri. Mainana 'ga upe u'eawera py'rau futat Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mogoi.

²³Ymā 'gā kwaiwete ajemogyau mainanamū Israeu juapyrera 'gā nupe rakue. Amanū futat 'gā. A'eramū 'ga amū 'ga py'rau Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū. ²⁴A'ere Jejui 'ga namanūu'jawi futari. A'eramū 'ga opy'ruawe'emamū futat. Namutat 'ga rekoi amanūu'jape'ema. ²⁵Ma'eramū 'ā 'ga jane katu'okaramū 'ga rekoi. Werowiarāmū 'ga jane muesageu jane mogyau ojeupe. 'Uwarete 'ga pyri futat 'ga reni oporogytau 'ga upe jane ree. “Epoat je rerowiaara 'gā mama'e apo are. Jarejee emojemogyppyg wwyapi 'gā”, 'jau 'ga 'ūina au'jeteramū 'Uwarete 'ga upe.

²⁶A'eramū Jejui 'ga 'ūina mainana 'wyriararete 'jawewaramū janee. 'Ga futat jane poat. Esage ete 'ga. Nitywi futari mama'e tywera 'ga pype. Janeruwarete 'ga worywamū 'ga ree. A'eramū 'ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa etee rail'i nū, 'ga monou 'ga mojeupia ojepyri rail'i nū. ²⁷Ymā mainana 'wyriararete 'gā mama'e tywera apoi rakue. A'eramū 'gā wyra rapy ojere'ema futat rakue. Otywera mepyawamū ra'ne 'gā wyra rapyau rakue.

Otywera mepy re etee 'gā wyra rapyi opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere Jejui 'ga nanarūi. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Janetywer are te 'ga manūi rakue. Majepei tee futat 'gā 'ga jukau rakue. Najukau'jawi futari 'gā 'ga rakue. ²⁸Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat Levi 'ga juapyrera 'gā ojemīina mainana 'wyriaramū. Amumē aipo mainana 'wyriara 'gā mama'e tywera apou. Nifuakari 'gā mama'e tywera apoe'ema upe. A'etea 'gā 'ūina mainana 'wyriaramū opytuna 'gā nupe.

A'ere ako 'awamue Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga mīi mainana 'wyriara 'jawewaramū janee ai'i. “Ene te 'ā esageay ma'ea. Nereapoi futari 'ā mama'e tywera. Jeremifutar imū etee 'ā ene mama'e apou”, 'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe. “A'eramū je ene mīina mainana 'wyriara 'jawewaramū tejemaiyuwa 'gā nupe. Eēme'ema futat mainana 'wyriar awi 'gā 'jawe”, 'jau 'ga Kristu 'ga upe rakue. U'eawer imū etee futat 'ga 'ga mīina mainana 'wyriara 'jawewaramū janee.

Mainana 'wyriararete 'jawewat

8 ¹Jejui Kristu 'ga je amome'u pē nupe. Jejui 'ga futat ako mainana 'wyriararete 'jawewaramū janee. Janetywera mepypaw ire 'ga awau wapyka ywag ipe 'Uwarete 'ga pyri. Pājērete 'ga jakwatawa katy 'ga wapyka 'ūina. 'Uwarete 'ga 'jawe 'ga. A'eramū 'ga wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ūina. ²Ymā te mainana 'wyriara 'gā oi osou taityoga pype oje'ega Jarejuwarete 'ga upe opytuna 'gā nee rakue. 'Gā futat taityoga mīina Jarejuwarete 'ga mogytaawamū rakue. A'ere Jejui 'ga nokoi kūima'efera 'gā nemiapofera pype. Jarejuwarete 'ga rupaw ipe te 'ga rekoi. 'Ga yse katy futat 'ga 'ūina oporogytau 'ga upe jane ree.

³Gā amū 'ūina mainana 'wyriarareteramū Jarejuwarete 'ga upe mama'e monoaramū rakue. 'Ga upe wyra rapyaramū nanē 'gā 'ūina mainana 'wyriaramū rakue. Mainana 'wyriara 'jawewaramū 'ūi re Jejui 'ga nanē mama'e monoi 'Uwarete 'ga upe nū. ⁴Ywag ipe Jejui 'ga 'ūina mainana 'wyriara 'jawewaramū janee. Ywy pe akou amunipo 'ā 'ga 'ūine'ema mainana 'wyriara 'jawewaramū janee. Levi 'ga juapyrera 'gā etee 'ā ajemogyarū mainanamū 'au. Moisesi 'ga remikwasiarer imū Levi 'ga juapyrera 'gā mama'e monoi Jarejuwarete 'ga upe opytuna 'gā nee rakue. ⁵Ymā te taityoga apoe'ema uwe Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: “Ywytyra apyte'rarimū jarejekwaw ipe je ako temogytaawa ra'agawa resaukaa enee ai'i, ywagipewara ra'agawa resaukari enee ai'i. A'eu etee futat ene iapoukaa 'gā nupe”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga iapoukaa 'gā nupe ojeupe 'ga remiesaukarer imū etee futat rakue. A'eramū 'gā nemiapofera pype mainana 'gā oporowykyau. 'Gā porowyky resag ire jane jarejeapyoramū ywag ipewara Jejui 'ga porowyky are. ⁶A'ere Jejui 'ga porowyky esageay mainana 'gā porowyky apyraapa. Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. Esage futat aipo 'ga je'eg ymanera. A'ere anure 'ga oje'ega monoi wa'yrarete 'ga upe. Aipoa 'ga je'eg yaua esageay 'ga je'eg ymanera apyraapa. A'eramū 'ga oje'eg ymanera mojoy'rau oje'eg yau pyu. A'eramū 'ga wa'yra 'ga upe u'eawera jane erowiarāmū 'ga jane katu'oka. “Anure nipo je teje'ega rerowiaara 'gā murukari ywag ipe tejepyri”, 'jau 'ga 'ūina. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau ee.

⁷Oje'eg ymanera 'gā enuwarū re amunipo 'ā 'ga namuri oje'eg yaua oree.

⁸A'ere janeypy 'gā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau:

“Anure nipo je teje'eg yau monoi Israeu juapyrera 'gā nupe, Juda juapyrera 'gā nupe nanē nū.

⁹Ymā te je teje'ega monoi 'gā ypy 'gā nupe ikue.

Egitu ywy awi 'gā neruaw ipe je teje'ega monoi 'gā nupe.

A'ere 'gā nuenuwi etee jeje'eg ymanera.

A'eramū je tepoia 'gā nui”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹⁰“Anure nipo je teje'eg yau monoi Israeu juapyrera 'gā nupe, a'e je pē nupe.

A'ere je teje'ega mogeukari 'gā akaga pype.

A'eramū nipo 'gā wapyā mýina jeje'eg yau are.

A'eramū nipo 'gā oporenuwiweramū jeje'eg are.

A'eramū nipo 'gā je muorypa. 'Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea a'jea futat', 'jau nipo 'gā jee.

A'eramū nipo je futat 'gā Nuwaretea.

A'eramū nipo 'gā nanē jeremiayuwareteramū ajemogyau jee nū”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹¹“Anure nipo 'gā je kwaapa katu katu najuejue etee futat.

A'eramū te nipo 'gā ajamu'jawe'em je ree.

Je kwaapa nipo 'gā pāwēüjē etee futat ajemogyau.

'Gā 'wyrara 'gā, akotee ma'e 'gā.

Mīmera 'gā nipo je kwaapa anure.

¹²A'eramū nipo je 'gā tywera moia 'gā nui.

Najerea'aru'jawi futari nipo je 'gā tywer are”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹³“Teje'eg yau je omono 'gā nupe” 'e upe Janeruwarete 'ga oje'eg ymanera jane upe imojopy'ru upe te 'ga 'i. A'eramū jane 'awamū mama'e apou 'ga je'eg yauu. Anurenure'i nipo 'ga je'eg ymanera teepawamū.

Janeruwarete 'ga rupawarete

9 ¹Moisesi 'ga upe oje'ega monou nanē Janeruwarete 'ga 'gā mu'jau amuoryw are. “Taityoga peapo jemogytaawamū. A'eramū pēē a'e pype futat pejewau je muorypa”, 'jau 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee rakue. ²A'eramū 'gā iapou ojeupe 'ga 'eawer imū etee. Iapopaw ire 'gā imomy'japa taity poanamūū pyu. Wesaw ypya upe 'gā 'jau “Janeruwarete 'ga rupap”, 'jau 'gā jupe. A'e pype futat arāparīna 'üina wenawa 'arimū. Mani'oko'o'i piru'i rupawa nanē 'upa peu. A'e 'arimū 'gā mani'oko'o'i piru'i rerawau inuga. “Janeruwarete 'ga ma'ea”, 'jau 'gā jupe jepi. ³⁻⁴Mama'e kasiga rapyawa 'üina imy'jawa rowopype pyri. Ouru 'gā imonou ipir are ipiwoymawamū rakue. Imy'jawa raipy upe 'gā 'jau “Janeruwarete 'ga rupawaretea” 'jau 'gā jupe. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ryrūa etee te 'üina imy'jawa waipy pe rakue. Ipiwoyma 'gā ouru pyu nanē rakue nū. Ipye 'gā mama'e nuga. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara itapep, ita kanafū'ī, Arão 'ga ywyrā. Mīmera 'gā imýina ipype. Aipo ita kanafū'īa ouru apopyrera. Ipye 'gā mani'oko'o'i mýina, mana 'jawa

mýina. A'e Arão 'ga ywrya opopoa rakue. Muküi itapew are Janeruwarete 'ga je'ega jekwasiari rakue. A'eramü 'gã mîmera monou imýina Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrü pype rakue. ⁵Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrü au'jawa 'arimü 'gã muküi ywagipewara ra'agawa mýina, kerupî 'jawa mýina. Ouru apopyrera poromü. Ijywa 'ga imonou ipypekau yrü au'jawa 'arimü. Ywagipewara ra'agawa resaka ae wea'aramü Jarejuwarete 'ga ree. "Janeruwarete 'ga ako jane pype" 'jau 'gã ajaupe esakawe. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ryrü au'jawa are mainana 'wyriara 'ga wyra ry monoi imonykya. Wyra ry resag ire Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamü Israeu juapyrera 'gã tywer are rakue. A'ere na'awauwe rüi aipo mome'upaawa pë nupe.

⁶Taityoga 'gã iapopaw ire mainana 'gã awau osou Jarejuwarete 'ga rupaw ipe mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imü. Ai'iwe, ai'iwe 'jau 'gã awau osou mama'e apou 'ga upe rakue. ⁷A'ere mainana 'wyriararete 'ga etee 'ga oi osou Jarejuwarete 'ga rupawarete pype. Kwara mu'ar ire mainana 'wyriara 'ga osou majepeï tee futat 'ga rupawarete pype. Wyra rya 'ga erawau erosou imonykya Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrü au'jawa 'arimü. Otywer are ra'ne 'ga imonykya. A'ere 'ga opytuna 'gã tywer are nanë imonykya nû. "Amumë ore mama'e tywera apoi ikwaape'ema jepi", 'jau 'ga erawau erosou. "A'eramü ene ejea'aru'jawe'emamü oretywer are", 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe, wyra ry monykya yrü au'jaw are. ⁸A'ere tekotee 'gã nosea'uweri Jarejuwarete 'ga rupawarete pype. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mu'ei mama'e are. "Taityoga teepaw ire pëë pejesou pejeporogytaw Pejejuwarete 'ga upe najuejue etee. Taityoga renamü te ako mainana 'wyriararete 'ga etee osou imy'jawa pype Pejejuwarete 'ga pyri jepi. A'ere teepaw ire pëë najuejue etee pese 'ga pyri pejeporogytaw 'ga upe" 'e are 'ga 'Agesage jane mu'ei.

⁹Kristu 'ga manü'emauewe janepytunera 'gã mama'e rerawau mainana 'gã nupe: "Koa mama'ea emome'u Jarejuwarete 'ga upe jee", 'jau 'gã mainana 'gã nupe mama'e rerua jepi. Mama'e tywera apo re 'gã weymawa mü rerua mainana 'gã nupe jepi: "Mama'e tywera je aapo Jarejuwarete 'ga upe. A'eramü je tejeymawa rerua tetywera mepyawamü. A'eramü ene iapyau Jarejuwarete 'ga upe je ree", 'jau 'gã 'ã weymawa rerawau mainana 'gã nupe. Otywera mepyawamü 'gã weymawa monou iapyaukaa mainana 'gã nupe Jarejuwarete 'ga upe. A'ere aipoa namueateekari 'gã 'gã tywer awi. Noka-tu'oga'uweri 'gã 'gã tywer awi. ¹⁰Moisesi 'ga remikwasiarer imü nipo 'gã mama'e monoi Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remikwasiarer imü nipo 'gã ojekwakupa mama'e are. "Aga i'upyre'ema pë nupe", Moisesi 'ga 'eawera nipo 'gã na'ui agawewi. "Nan ki peapo pejejekatu'okawamü Jarejuwarete 'ga upe", 'jau Moisesi 'ga 'gã mu'jau 'gã jekatu'og are rakue. A'eramü 'gã mama'e apou 'ga je'eg imü etee. A'ere 'gã nemiapofera namuesagea'uweri 'gã Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga jane katu'okarama resaukaawamü etee te 'gã aipo apoi rakue. Kristu 'ga rure'emauewe te jane mama'e apoi Moisesi 'ga remikwasiarer imü rakue.

¹¹A'ere 'awamü Kristu 'ga ruri rai'i. A'eramü 'ga akou mainana 'wyriararete 'jawewaramü janee. "Mama'e esagea taapo pë nupe 'jau", 'jau 'ga akou mainana 'wyriara 'jawewaramü janee. Nataityoga pype rüi 'ga rekoi mainana 'wyriara 'jawe. Ywag ipe te 'ga rekoi. 'Uwarete 'ga pyri futat 'ga rekoi. Kristu 'ga rekwawa esageay taityoga apyrapa. ¹²Ymã te 'gã karupana'nî jukai wy

reko'woka rakue. Kwataua'yra nanē 'gā ijukau wy reko'woka jui rakue. Wyra jukauwe mainana 'wyriara 'ga wy rerawau erosou taityoga my'jaw ipe, Jarejuwarete 'ga rupawarete pype opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere ikokwara rupi nānēwējēmī 'ga wyra mū jukau wy rerawau erosou rakue nū. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Kristu 'ga ojejukaukat ia'wyre'ema 'gā nupe majepei tee futat rakue. Awau 'ga 'ā 'ūina ywag ipe. A'eramū 'ga owy pyu janetywera mepyaupap 'uwa 'ga upe. A'eramū 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi ywawuje futat. ¹³ Ymā Israeu juapyrera 'gā jekatu'ogi Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee rakue. Ijekwakuwe'ema 'gā ojemote'at ma'e 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'gā ojekatu'oke'em ire osowe'em Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga muorypa. A'eramū mainana 'gā karupana'nī ry monykya 'gā nee. Kwatau ry 'jau 'gā imonykya ijekatu'oge'ema 'gā nee. Kwataua'yra nanē 'gā iapyaukaa nū. A'eramū 'gā ukuwera kosōu 'y are. A'ere 'gā imonykya 'gā nee 'gā katu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. Aipo apo re te ki 'gā too osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga muorypa. Peapyaka esaka je'e are. Teumera tymara 'gā Janeruwarete 'ga nomogeukari wog ipe. A'eramū 'gā teumera tym ire weymawa rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana wy monykya 'gā nee 'gā nesawamū. ¹⁴ A'ere karupana'nī rya nokatu'ogi futari 'gā. Nopirei futari 'gā 'gā tywer awi. Karupa'mī rapya nanē nū. Karupa'mīa 'gā ijukau iapyau otywera mepyawamū. A'ere nomoirauweri 'gā nui. A'eramū 'gā mama'e tywera apou'jaw ire 'gā nānēwējēmī weymawa mū jukau nū, otywera mepyawamū nū. A'ere Kristu 'ga jane katu'ogi ywawuje futat. Werowiarāmū 'ga janetywera moia jane wi. Amanūmū 'ga janetywera mepyaupap ywawuje futat rakue. Esage ete Kristu 'ga. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko, okoeteete ma'ea 'ga wereko. A'eramū 'ga 'ga 'Agesage pājē mū ojejukaukaa 'gā nupe, owy reko'wogukaa 'gā nupe, janetywera mepyawamū 'Uwarete 'ga upe. "Ajejukaukat je 'gā nupe 'gā tywera mepyawamū enee, Kiapi'ni. A'eramū je tejerowiaaramū 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā katu'oka katu", 'jau Kristu 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi, jane katu'oka katu 'Uwarete 'ga upe. A'eramū jane 'awamū jarejeymawa rapyau'jape'ema jaretywera mepyawamū. Jejui Kristu 'ga manūa janetywera mepyaupap ywawuje futat. Werowiaaramū 'ga janetywera moia jane wi, jane mogyau oje'jawewaramū, jane muea'arukaa mama'e are oje'jawe futat. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat.

Janeruwarete 'ga je'eg yau

¹⁵ Moisesi 'ga upe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee Israeu juapyrera 'gā mama'e apou rakue numiamū. A'ere 'gā mama'e tywera apou'jau'jawi etee futat. A'ere Kristu 'ga te eteetea. Janetywera moiawareteramū 'ga manūi janee. Janetywer awi jane mueateekaawamū te 'ga iapoi janee. Werowiaaramū 'ga janetywera moia jane wi. A'eramū 'ga 'jau werowiaaramū janee: "Jeruwarete 'ga pē mū'ē 'gā nui je rerowiarukaa pē nupe. A'eramū nipo pēē anure pejejua 'au ore pyri nakwaparimū warāu rūi futat", 'jau 'ga werowiaaramū janee. "Orojepyri pē nuramū nipo Jeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe u'eawer imū etee futat. Pē nupe 'ga remimonofera nateepawa'uweri", 'jau 'ga werowiaaramū janee.

¹⁶⁻¹⁷ Sā'ā ae ka'arana kwasiara okaraemā are. "Je manū re ki kekaraemā-mera pemono jepytunera 'gā nupe" 'e kwasiaa inuga ka'aran are. 'Ga manū

re etee 'gā ka'arana kwasiararera 'ga karaemā monoi 'gā nupe. 'Ga manū'e-mauwe 'gā 'ga karaemā nomonoa'uweri 'gā nupe. Muku 'ga manū re miamū 'ga manū resakarera 'gā 'Jau: "A'jea futat 'ga manūi ai'i. Aesak je 'ga manūa ai'i", 'Jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā "amanū 'ga" 'e kwaaw ire etee 'ga karaemā monou 'gā nupe. ¹⁸⁻¹⁹Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera. Ojeupe Janeruwarete 'ga je'eg ire etee Moisesi 'ga 'ga je'ega mome'ui opytuna 'gā nupe rakue. A'ere 'ga karupana'nī ry kwatau ry reewe ikosōu 'y pype. A'ere 'ga 'yw akā'i amū pyyka ifaa inimo piraga pyu. Isipu 'Jawa 'yw akā'i faa karupa'miāwa apopyrera pyu. Karupa'miāwa 'gā ipowāna rakue. A'ere 'gā imomiraga. A'e pyu 'gā 'yw akā'i fari. A'ere 'ga ipymīāu wy pype. A'ere 'ga wy monykya Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are. Israeu juapyrera 'gā nee nanē imonykya nū. ²⁰A'ere 'ga 'Jau 'gā nupe: "Wya je amonykyt Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are. Pē nee nanē je imonykyri nū. A'eramū ki jane 'ga je'ega renupa. Taruenup eneje'ega 'Jau 'e are je wy monykyri pē nee ka'aran are we", 'Jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. ²¹Taityog are nanē Moisesi 'ga wy monykya nū taityoga pypewara are we. ²²Moisesi 'ga upe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū mainana 'gā wy monykya mama'e are ikatu-okawamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. "Wy pyu ekatu'ok mama'ea jee", 'Jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā wy monykya mama'e are ikatu-okawamū 'ga upe. Imonykyawe'em are etee 'gā imonykyre'ema. Ināinā'nī etee 'gā ikatu'oka. Opytuna 'gā tywer are nanē 'gā aipo apou wyra jukau wy reko'woka 'gā nee 'gā tywera mepyawamū Jarejuwarete 'ga upe. Wy reko'-woke'em ire amunipo 'ā 'gā otywera nomepyi futari Jarejuwarete 'ga upe.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

²³Ee wyra ry monykyr ire Moisesi 'ga taityoga katu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue, taityoga pypewara reewe rakue. Ywag ipe futat Janeruwarete 'ga muorypawarete reni. A'eramū nipo ikatu'okawa wesageramū wyra ry apyraapa. ²⁴Na'gā nemiapofera taityoga pype rūi Kristu 'ga awau osou amanū re. Ywag ipe tee 'ga oi, 'Uwarete 'ga muorypawarete pe. Peu futat 'ga reni 'Uwarete 'ga pyri, mama'e renūina jane ree 'ga upe. ²⁵⁻²⁶Ymā judeu 'gā nupe mainana 'wyriararete 'ga wyra ry rerawau erosou taityoga my'Jaw ipe, Janeruwarete 'ga rupawarete pype rakue. Majepei tee futat 'ga erawau erosou kwara mū rupi rakue. Ikokwara rupi tāmējē 'ga wyra ry rerawau erosou 'ga rupawarete pype rakue nū. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Nan Kristu 'ga reko re amunipo 'ā 'ga amanūu'Jau'japa ywy apo ppy we. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Namanūu'Jau'jawi 'ga janetywer are. Sawaēm jane mama'e teepap ja'wyja'wy upe. A'eramū ako 'ga 'awamue te ojesaukaa jane amanūmū janetywera mepyaupap ywawuje tee rai'i.

²⁷Wyw pewaramū jane jaremanūmū najuejue etee futat. Majepei tee futat jane manūi. Nimanūu'Jau'jawi jane. Jaremanū re nipo jane jarewau jarejesaukaa Jarejuwarete 'ga rowase. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiaaramū jane monou jane mogyau ojeypyri. Wa'yra 'ga rerowiare'ema 'gā nipo 'ga imonou muku ojewi. ²⁸Nan tee futat majepei tee Kristu 'ga jeju-kaukari 'gā nupe, janetywera mepyawamū. Nojejukaukaru'Jau'jawi 'ga. Anure nipo 'ga ruri nū. A'ere 'ga najanetywera mepyawamū rūi 'ga ruri. 'Ua nipo 'ga wapesakaramū jane katu'okapap janetywer awi. A'eramū te nipo jane mama'e tywera niapou'jawi.

10 ¹ Moisesi 'ga remikwasiarera mogytaramū Israeu juapyrera 'gā wea-pyo'iramū etee Jarejuwarete 'ga remiaporam are. Anure 'ga remia-porama a'agawa futat poromū wyra rapya rakue. A'ere 'gā naeapyo katui ee rakue. Weymawa 'gā ijukau iapyau otywera mepyawamū. Ikokwar are 'gā nānēwējēmī wyra mū jukau iapyau nū. A'ere wyra wya nokatu'ogi futari Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gā nakue. A'eramū 'gā 'ga muoryparūme'em 'ga remifutar imū. ² Okatu'okatu re amunipo 'ā 'gā nueru'arasigi te mama'e tywera ojeupe iapoawera erekou. A'eramū amunipo 'ā 'gā weymawa rera-wau'jape'ema ijukaukare'ema otywera mepyawamū rakue. A'ere wyra wya nokatu'ogi futari 'gā 'gā tywer awi. ³ Ma'eramū 'ā 'gā au'jeteramū weymawa mū rerooi ijukaukaa otywera mepyawamū rakue. Weymawa jukaramū 'gā wea'aramū otywer are nū. ⁴ Kwatau rya nomoira'uweri janetywera. Karupana'nī rya nanē nomoira'uweri nū.

⁵⁻⁶ A'eramū Kristu 'ga 'ua ojypa 'au ywy pe rakue. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

“Nerefutaru'jawi wyra rapya 'awamū.

Ejeupe 'gā mama'e mura nanē nerefutaru'jawi nū.

Wyra rapya nomoiri futari 'gā tywera.

Nenemaku'ia'uweri.

A'eramū ene je mogou ywy pewara 'gā 'jawe futat ra'ne.

'Gā no'oa 'ā ene imua jee jero'oramū.

A'eramū je tekou 'gā 'jawe futat.

⁷ Eneremifutara apoawamū je ruri.

Ymā te 'ā ka'arana erekwasiarukat 'gā nupe je ree rakue.

A'eramū je 'awamū mama'e apou eneremifutar imū etee futat, 'gā nemikwasiarer imū etee futat”,

'jau 'ga 'ua ywy pe rakue.

⁸ Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner imū 'gā wyra jukau iapyau otywera mepya-wamū rakue. A'ere Jejui 'ga 'i 'Uwarete 'ga upe rakue: “Nerefutaru'jawi wyra jukaa 'awamū”, 'jau 'ga 'ga upe. “Wyra jukaa nene muorywu'jawi 'awamū”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ⁹ “Au je rekoī. Eneremifutar imū mama'e apou te je ruri”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū 'jau janee: “Kristu 'ga 'jawe pejemogy. Jeremifutar imū etee ki mama'ea peapo Kristu 'ga 'jawe jee”, 'jau 'ga janee. “Nepeapyu'jawi wyraa 'awamū pejety-wer are”, e'i 'ga janee 'awamū. ¹⁰ 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat Jejui Kristu 'ga mama'e apoi rakue. A'eramū 'ga ojejukaukaa ae a'wyre'ema 'gā nupe rakue. A'eramū futat 'ga amanūmū janetywera mepyaupap ywawuje tee 'Uwarete 'ga upe rakue. Werowiarāmū 'ga jane katu'oka janetywer awi.

¹¹ Mainana 'gā wojere'emamū futat akou mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. Wyra rapya 'gā imuojere'ema futat rakue. Ai'iwe, ai'iwe, ai'iwe 'jau 'gā iapou rakue. A'ere wyra rapya nomoira'uweri janetywera jane wi. ¹² A'ere Kristu 'ga jejukaukari 'gā nupe janetywera mepyawamū. A'ere 'ā 'ga awau wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ūina. Namanūu'jau'jawi 'ga janety-wer are. Majepei tee futat 'ga manūi janetywera mepyawamū. Janetywera mepy re 'ga awau wapyka 'ūina 'Uwarete 'ga yse katy. 'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga wapyka 'ga jakwatawa katy. ¹³ Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga magwawukaa 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'arimū. A'eramū 'ga

iapesaka 'üina. ¹⁴Majepei tee futat 'ga manüi janetywer are rakue. A'eramü 'ga werowiaramü janetywera moia jane wi, jane katu'oka tāmējē futat.

¹⁵U'agesageu nanē 'ga jane mu'jau ee nū, 'gā nupe ka'arana kwasiaruka-ripyrer are nū:

¹⁶“A'ere nipo je teje'eg yau monoi 'gā nupe.

A'eramü nipo 'gā oporenuwiweramü jeje'eg are.

Teje'ega nipo je imogeukaa 'gā akaga pype.

A'eramü nipo 'gā wapyakau ee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā nupe rakue.

¹⁷A'jea futat 'ga 'i: “Najerea'aru'jawi futari nipo je 'gā tywer are”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹⁸Jejui Kristu 'ga manū are Janeruwarete 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramü 'ga wea'aru'jawe'emamü futat janetywer are. Ma'eramü 'ā jane nia-pou'jawi futari 'awamü mama'ea jaretywera mepyawamü. Kristu 'ga futat janetywera omepy amanümü rakue.

Jareje'ega simono 'ga upe 'awamü

¹⁹Pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramü pēē jerenya 'jawe jee. A'eramü je 'jau pē nupe: Jejui 'ga amanū janetywera mepyawamü rakue. Werowiaramü 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramü jane nanē jareje'ega monoarümü Jarejuwarete 'ga upe. ²⁰Namainana 'gā nūi oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe janee 'awamü. Ymā 'ā Israeu juapyrera 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa tait-yoga momy'jawi taity pyu rakue. A'eramü 'ā mainana 'wyriara 'ga etee awau osou imy'jaw ipe Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'ere jane 'awamü Jejui 'ga manū are, jane porogytaarüi Jarejuwarete 'ga upe. Amanū re Jejui 'ga ferawi rai'i nū. Namanūu'jawi futari 'ga 'awamü. A'eramü jane jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe au'jeteramü futat jarejee.

²¹Jejui 'ga futat mainana 'wyriararete 'jawewaramü janee. 'Ga 'ā Janeruwarete 'ga omŷi 'wyriaramü wemiayuwamü janee. Ojejuka esage 'ga jane ree. ²²A'eramü ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa a'jea futat. Kristu 'ga ree jarejemogypyka jarejemogyau. A'eramü jane Jarejuwarete 'ga muorypa a'jea futat. Kristu 'ga 'ā janetywera amoit jane wi werowiaramü. A'eramü jane jarejekwawe'em 'ga upe. Jarejewi 'ga jaretywera moir ire jane jarejepymīau-kaa 'y pe 'gā amü nupe. Sā'ā mama'ea opirei re esagea. Iky'ae'ema futat. Nan tee futat jane. Jarejewi janetywera moir ire jane jarejesageramü 'ga upe.

²³U'eawer imü etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramü jane jarejemogypyka 'ga 'eawer are, “Anure nipo je pē muri ywag ipe tejepyri” 'ga 'eawer are. A'eramü te jane 'ga pyri jareo rapesaka. 'Gā amü nanē ki jane imu'jau ee nū. “Anure nipo Janeruwarete 'ga werowiaaramü jane monoi ywag ipe ojeypyri”, 'jau ki jane jarejepyriwara 'gā nupe. ²⁴A'eramü ki jane jarejea'aramü jarejuee. “Jane-pota'wa ki jarejuee. Sajopoar iki mama'e esage apo are”, 'jau ki jane jarejaupē.

²⁵'Gā amü nipo opoia ajuee ajatyka awi. Nijatykaweri nipo 'gā ajuee Jarejuwarete 'ga muorypa. A'ere kasi sajemu'e 'gā nee ne. Sajatyka etee futar iki jarejuee 'ga muorypa. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri nū. A'eramü ki jane Jarejuwarete 'ga rerowiar ywyapiukaa jarejaupē.

²⁶“Kristu 'ga amanū janetywera mepyau rai'i. A'eramü ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imü etee” 'ea jane sikwaap. A'jea futat aipo 'ea. A'eramü ki

jane mama'e tywera apowe'em Kristu 'ga ree jarejemu'e re. Jarejemifutar imū etee mama'e tywera apou jane jewyru'lawi jaretywera upe nū awyja sipo janetywera omepy janee nanuaramū? Nitywi futari 'ga amū. Kristu 'ga etee futat amanūmū janetywera mepyawamū rakue. 'Ga rerowiare'emamū nitywi futari janetywera moiara 'ga amū. ²⁷A'eramū ki mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā okyjau Jarejuwarete 'ga wi. Anure nipo 'ga wowase jane majatykaaw ipe ojee iporomutare'ema 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe. ²⁸Pekwaap 'ā jareypy 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee iapoare'ema 'gā apisiukara rakue. Maranuara 'gā sipo poromū iapisipyramū rakue? “Peko kasi tesirūgatu ne” 'e renupare'ema 'gā janepy 'gā iapisau tāmējē rakue. Mukūja 'gā tesirūgatu 'ga amū reko resag ire 'gā 'ga jukau tāmējē aporiae'emamū futat 'gā nee rakue. ²⁹Sā'ā 'gā Moisesi 'ga je'egeera renupare'ema 'gā ijuka tāmējē rakue. Nanarūi sipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nerekoi? 'Ga taetu nipo 'ga wa'yra 'ga je'ega renuwe'emamū 'gā wereko tywerete a'jea futat. Kristu 'ga rerowiar ire nipo 'gā amū opoia 'ga rerowiar awi. Ojewi Kristu 'ga otywera moir ire nipo 'ga amū ojewya mama'e tywera apo upe nū. A'e 'gā: “Nia'wyri Kristu 'ga. Ma'eramū 'ā 'gā 'ga jukai au'je katu rakue” 'Jara 'jawe Kristu 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā. Janeruwarete 'ga 'Agesagea opota'waramū agawewi 'gā nee, Kristu 'ga rerowiarukaa agawewi 'gā nupe. A'etea 'gā 'ga 'Agesage kurapara 'jawe etee, Kristu 'ga rerowiar awi opoir ire. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerekou tyweaete.

³⁰“Nanuara 'gā nui nipo je jepyari 'gā nemiapo tywer awi”, 'Jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. “Oje'eganuwe'emawer ipe etee te nipo 'ga jereko tywerukari jee”, 'Jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa Janeruwarete 'ga 'eawera futat. A'ea jane ikwaapa.

³¹Janeruwarete 'ga okoeteete ma'ea futat. Ma'eramū ki jane jarekyjau 'ga jarejereko tywer awi mama'e tywera apowe'em futat.

³²Pēnea'ar iki pejejerekwawer are. Jejui 'ga pēē erowiar ypyrauwe 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete 'ga ree. A'ere 'ā nepepouri futari 'ga rerowiar awi rai'i. ³³Amumē 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā pē kurapa kypyre'emetete agawewi rai'i. A'etea 'ā pēnuag etee futat 'gā pejereko tywera upe rai'i. Amumē 'gā 'ā pējekoty'aawa 'gā nerekou kypyre'emetete agawewi rai'i. 'Gā nerekou tywera resakawe 'ā pēē pejejatykau pejekoty'aawamū 'gā nee rai'i. A'eramū 'ā 'gā pē nerekou kypyre'emetete 'gā neewe futat rai'i. ³⁴Amumera 'gā 'gā imonou imunepa moromunepawa pype rai'i. A'e 'gā nee 'ā pēē pejejemuaēma rai'i. Amumē 'gā pēkaraemā pojekau agawewi pē nui. A'etea nepēku'ipawi ee. “Janeruwarete 'ga poroywera te nipo nateepawi jane wī”, pe'je etee nipo pejeku'iramū nan pejejerekoramū.

³⁵Werowiar awi pepoire'emamū a'jea futat Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe. A'eramū ki pejepoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. ³⁶'Ga rerowiar awi pejepoire'em ire nipo mama'ea peapo 'ga remifutar imū. A'eramū pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. Mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat pejejemogyau 'ga rerowiaa a'jea futat. A'eramū 'ga anure mama'e monou pē nupe u'eawer imū etee futat.

³⁷Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue:

“Naanure rūi futat nipo 'ut ma'e 'ga ruri.

Kamēsiete futat nipo 'ga ruri.

³⁸ Jeremifutar imū mama'e apoara 'gā nipo ojemogypyka ajemogyau je ree.

A'eramū nipo 'gā ajemogyau je pyri nakwaparimū ete rūi futat.

A'ere je tejerowiar awi 'gā amū poir ire je najeku'i 'gā nee”,

'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'ga amū nupe rakue.

³⁹ Na'ga rerowiar awi opoit ma'eramū rūi futat jane. Nipoiri futari jane 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jane 'ā sirowiat 'ga jarejemogyau. A'eramū nipo 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū rūi futat.

Janeruwarete 'ga rerowiaarete 'gā

11 ¹ Werowiaaramū Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee. A'eramū ki jane 'jau jarejeupe: “Arowiat je Jarejuwarete 'ga 'jau. A'eramū 'ga anure mama'e mua jee 'jau kwy”, 'jau ki jane. “Naesagi agawewi je tejeupe 'ga remimurama. A'etea je ajemogypyk 'ga ree”, 'jau ki jane jarejeupe, 'ga rerowiaa. ² 'Ga ree ojemogypykaw imū etee futat janepy 'gā japoarukari Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee rakue. A'eramū 'ga 'jau rakue: “Je rerowiat 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā wesageramū jee”, 'jau 'ga 'gā nupe werowiaaramū rakue. ³ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū jane jarejeapyoramū 'ga remiapofer are. “Ymā te Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. Ywy, ywak, kwat, jay, jaytata. Mīmēra 'ga iapou rakue. Oje'eg imū etee futat 'ga iapou. Esagipyre'ema futat 'ga wapo. 'Agamū 'ā jane esaka 'ga remiapofera. Oje'eg imū etee futat 'ga iapou rakue” 'ea 'ā jane erowiaa jarejemogyau.

⁴ Apeu 'ga nanē 'ā rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga aku'iramū ojeupe Apeu 'ga remimurer are rakue. A'ere Apeu 'ga reki'yra 'ga, Kaī 'ga nuerowiari Jarejuwarete 'ga. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'ie'emamū ojeupe Kaī 'ga remimurer are. Ojee Apeu 'ga jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Apeu 'ga pa je rerowiat ra'e. A'eramū 'ga wesageramū jee”, 'jau 'ga ojeupe. Ymā agawewi 'ā Apeu 'ga manūi rakue. A'etea jane 'ā 'ga rekwawera sikwaap. Apeu 'ga werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū ki jane 'ga 'jawerimū etee futat jarejemogyau.

⁵ Enoki 'ga nanē 'ā rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue nū. Namanūi futari Enoki 'ga rakue. Werowiaaramū Janeruwarete 'ga 'ga rerawau erojeupia rakue. 'Ga pyriwarera 'gā Enoki 'ga rekaa numiamū. A'ere 'gā nuesagi 'ga. Janeruwarete 'ga 'ga omojeupit imonou ojepyri. Ywag ipe ojeupire'ēwe Enoki 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'ga ree rakue. A'e are Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe rakue.

⁶ Niku'ia'uweri Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nee. Maran sipo ajee jane 'ga muorywi, “Janeruwarete 'ga ako” 'e rerowiare'em ire? Nimuorywa'uweri jane 'ga “ako 'ga” 'e rerowiare'em ire. “Janeruwarete 'ga ako” 'e rerowiaaramū janeporokwaawieramū 'ga ree. “Ojee iporokwaawiwet ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi” 'e rerowiaaramū jane jareporokwaawieramū 'ga ree.

⁷ Nue 'ga nanē 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega renupara rakue nū. “Anure nipo je amana monoi ywy pe tejerowiare'ema 'gā momapa. A'eramū pēē yaru apou

'y awi pejejagawamū", ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eramū Nue 'ga 'ga rerowiaa rakue, yara apou 'ga je'eg imū etee futat rakue. Amana kyre'lemauwe Nue 'ga yara apou erekou. A'eramū 'ga, wa'yra 'gā netee futat amanūme'em rakue. Nue 'ga ra'yra 'gā etee Jarejuwarete 'ga je'ega renupa 'uwa 'ga pyri rakue. A'eramū 'gā etee futat ojejaga yara pype. 'Gā nesea Jarejuwarete 'ga rero-wiara resaukaa amumera 'gā nupe. Amumera 'gā nuerowiari Nue 'ga je'ega, ojeupe Nue 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uramū. A'eramū 'ya 'gā apisau. Werowiamū Janeruwarete 'ga 'jau Nue 'ga upe: "Je rerowiar ape. A'eramū ene ejesageramū jee", 'jau Janeruwarete 'ga Nue 'ga upe rakue.

⁸ Abraão 'ga nanē rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'ga 'ga je'ega renupa ojeupe 'ga je'egamū rakue, "Ekwap 'aw awi. Taesaukat wpy pe enee 'jau", ojeupe 'eramū rakue. "Anure nipo je ene upe tejemiesaukara monopawi katu katu ene upe eneuapyrera 'gā neewe futat. Enema'e katu katua futat nipo poa", 'jau 'ga 'ga upe rakue. Nokwaawi agawewi futat Abraão 'ga awawa. A'etea 'ga oo ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat. ⁹ Jarejuwarete 'ga rerowiaaw imū etee futat Abraão 'ga awau owaēma "tamono 'awa ywya ene upe" 'jawa upe rakue. Tekotee 'gā ywy pe 'ga rekoī. Nuapoi 'ga 'ogaretea. Taityoga pype etee 'gā nekoī rakue. Wata 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā akou taityoga pype etee futat. 'Ga juapyrera 'gā, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmēra 'gā nanē ajemogy taityoga pype etee. 'Gā nupe nanē Janeruwarete 'ga 'i nū: "Tamono 'awa ywya pē nupe 'jau, pēnekwawamū 'jau", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'etea 'gā nanē taityoga pype etee ako. ¹⁰ Abraão 'ga 'ogarete apowe'em rakue. "Amunawaretea Janeruwarete 'ga wapo ywag ipe. Wemifutar imū etee futat 'ga iapoi. Nateepawa'uweri 'ga 'wyraretea. A'eramū je tejekoweramū 'ga 'wyrarete pype", 'jau Abraão 'ga ojeupe rakue.

¹¹ Abraão 'ga remireko ēē, Sara ēē wa'yre'lemamū rakue. Abraão 'ga oymanamū akou. A'ere 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiari, "Anure nipo je kunumī mū muri pē nupe" 'e rerowiaa 'ga akou. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga ra'yra pyygukaa 'ga remireko ēē upe. Owāiwī pype futat ēē omena 'ga ra'yra pyyka. ¹² Abraão 'ga nanē oymanamū nū. A'etea 'ga aja'yrapy ēē pype. Majepei tee agawewi Abraão 'ga rakue. A'etea kwaiwete 'ga juapyrera 'gā. Jaytata pytuna 'jawe 'ga juapyrera pytuna. 'Yisigeau pytuna 'jawe nanē 'ga juapyrera pytuna nū.

¹³ Aipo 'gā jemogyawera Jarejuwarete 'ga rerowiara wesaukat janee. Wero-wiat agawewi futat 'gā Jarejuwarete 'ga rakue. A'etea 'ga nomonoi mama'ea 'gā nupe u'eawer imū rakue. "Anure nipo 'ga imonoi janejuapyrera 'gā nupe", 'jau etee futat 'gā worryamū ee rakue. "Awa ywy pe jane rekoī kamēšī te. Najanerpawarete rūi 'awa ywya", 'jau 'gā nakue. ¹⁴ A'eramū jane 'jau "aipo 'jara 'gā oo wupawarete pe futat", 'jau jane 'gā nupe. ¹⁵ Nijewyriweri 'gā wupawera upe. Ojewyriwer ire amunipo 'ā 'gā jewyri wupaw ymanera upe. ¹⁶ A'ere 'gā nijewyriweri jupe. "Anure nipo jane oi jarejupaw esage pe, ywagipewara pype. Nakwaparimū ete rūi peu jarejemogyau", 'jau 'gā nakue. Nijewyriweri 'gā wupawer ipe. A'eramū Janeruwarete 'ga ojerowiaa 'gā nee. 'Ga futat 'gā nupawa wapo ywag ipe 'gā nupe rakue. A'eramū jane "ojerowiat 'ga 'gā nee rakue" 'e kwaapa.

¹⁷⁻¹⁸ Abraão 'ga werowiat al'jea futat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga ojemogypyka 'ga ree rakue. A'eramū 'ga 'ga je'ega renupa, 'Eja'yra 'ga eroo

iapyau jee” ojeupe 'ga 'eramū rakue. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tamomytun eneuapyrera 'gā enee 'jau. Isaki 'ga 'ā enera'yra. A'eramū je 'ga juapyrera 'gā momytuna enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Naeapyoi agawewi 'ga Jarejuwarete 'ga remiaporam are. A'etea 'ga 'ga je'ega wenup, wa'yra 'ga rerawau iapyauramet 'ga upe numiamū. ¹⁹Ikwaapara 'jawe 'ga wea'aramū: “Ga rapy re nipo Janeruwarete 'ga 'ga moferawī nū”, 'jau nipo 'ga rakue. A'eramū 'ga weawyrūe'emamū futat wa'yra 'ga rerawau iapyauramet rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue nū: “Erejuka awi eja'yra 'ga. A'jea futat je rerowiar ape ra'e”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ga karupa'mī resaukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga karupa'mī jukau iapyau 'ga upe rakue. A'eramū Isaki 'ga akou imoferawipyra 'jawewaramū Abraão 'ga upe rakue.

²⁰Isaki 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga 'jau wa'yra 'gā nupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe”, 'jau 'ga wa'yra 'gā nupe rakue. Jako 'ga upe, Esau 'ga upe. Mīmēra 'gā nupe 'ga imome'wau rakue.

²¹Jako 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue nū. A'eramū 'ga, amanū ja'wyja'wywe, 'jau Jose 'ga ra'yra 'gā nupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe jue etee futat”, 'jau 'ga Jose 'ga ra'yra 'gā nupe rakue. Jako 'ga iymān gatu gatu. A'eramū 'ga opokokaw are etee futat owya. A'eramū Jako 'ga, 'gā nupe aipo 'e re, oywya koka wāāpyramū Jarejuwarete 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresageay oreē, ki Kul'jyp. Erejejuka esage 'ā ore ree jepi”, 'jau 'ga 'ga upe 'ga muorypa.

²²Jako 'ga ra'yra 'ga, Jose 'ga, nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga amanūme'ēwe 'jau: “Anure nipo janepytuna 'gā oi ojewya jareje'wyr ipe nū, Israeu juapyrera 'gā oi ū'jāu Egitu ywy awi, awau ojewya jareje'wyr ipe nū, Kanaā ywy pe nū. A'eramū ki jekagera peroo ityma peu”, 'jau 'ga opytuna 'gā nupe amanūme'ēwe rakue.

²³Anure Moisesi 'ga u'aa rakue. 'Ga jara 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'gā 'ga mima 'ga rerekou muapya jay magwapa. “Esage janera'yra 'ga”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā o'wyriara 'ga je'ega renupe'ema, “Pejuka pejeja'yra kūima'ea”, 'ga 'e renupe'ema. Okyjawe'em futat 'gā 'ga je'ega renupe'ema.

²⁴Moisesi 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Egitu ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga ra'jyra ēē Moisesi 'ga muaranupa rakue. A'ere 'ga aranuw ire nafutari “Wyriara 'ga ra'jyra ēē remimuaranuwa 'ga, Moisesi 'ga' 'gā 'ea. “Wyriara 'ga ra'jyra ēē ra'yra 'jawe 'ga, pe'je awi jee”, 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵Oje'ariweramū 'ga Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee etee futat rakue. “Israeu juapyreramū futat je”, 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. “Ene Jarejuwarete 'ga remiayuwamū futat ene”, pe'je etee ki jee, 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. “Egitu ywy pewara 'gā jepytuna 'gā wereko tywet. A'eramū je 'gā 'jawe etee futat tejereko tywera futaa”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Najeparuapoweri je mama'e tywer are. Mama'e tywera apoara 'gā iku'i ee. A'ere 'gā kamēsiete 'gā eru'arasigi. A'eramū je teparuapoweremamū mama'e tywer are”, 'jau 'ga ojeupe. ²⁶“Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri wemiayuwa 'gā poaawamū. A'eramū je tekou 'ga remiayuwa 'gā pype etee futat. Tene Egitu ywy pewara 'gā je rereko tyweri 'gā pyri kwy”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Sā'ā

'ga rerowiare'ema 'gā anure Kristu 'ga rereko tyweretea rakue. Nan futat 'gā Moisesi 'ga rereko tyweretei rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri jee, je rerawau ywag ipe ojeipyri. Aipoa je afutat. Nafutari je Egitu ywy pewara 'gā karaemā. Kwaparimūwara te 'gā karaemā. A'ere Janeruwarete 'ga remimurama te nakwaparimū warāu rūi”, 'jau 'ga ojeupe rakue.

²⁷ Jarejuwarete 'ga Moisesi 'ga erowiar ywyapiau akou. A'eramū 'ga okyja-we'em Egitu ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga wi rakue. Amara'neramū agawewi 'wyriara 'ga 'ga ree. A'etea 'ga nokyjei 'ga wi. A'eramū 'ga awau Egitu ywy awi. Moisesi 'ga ojemogypyka Jarejuwarete 'ga ree. Nuesagi agawewi ae 'ga. A'ere Moisesi 'ga rekoi 'ga resakara 'jawe. Jarejuwarete 'ga ree 'ga ojemogypygy ywyapiau. A'eramū 'ga awau Egitu ywy awi. ²⁸ Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa akou. A'eramū 'ga karupa'mī apisaaukaa Israeu juapyrera 'gā nupe, 'okwaryta mojewaka karupa'mī wy pyu. A'eramū ae momapara Israeu juapyrera 'gā na'yr ypy apisawe'em 'gā nui, Egitu ywy pewara 'gā na'yr ypya apisiramū. Wy pyu 'okwaryta mojewag ire 'gā karupa'mī ro'o reya i'wau. A'ere Moisesi 'ga 'jau 'gā nupe: “Na'awamū etee rūi futat jane iapoi. Namutat nipo jane jarejeymawa apisi jarejenū'ēawer are jarejea'aawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ Israeu juapyrera 'gā nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y pytaga mowogi 'gā nupe rakue. A'ere 'ga ywytu mua imowokawera rupi imukaga 'gā nupe rakue. A'e rupi 'gā awau oyaapa rakue. A'e rupi Egitu ywy pewara 'gā awau 'gā nakyfera rupi rakue numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā wawera pea motei 'gā nui 'y pyu rakue. A'eramū 'ya Egitu ywy pewara 'gā a'myaa, 'gā apisaupap rakue.

³⁰ Israeu juapyrera 'gā werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga Jerikoa 'jawa osoma monou imuapopena 'gā nupe. Sete 'ara rupi 'gā imaman ire Janeruwarete 'ga imonou imuapopena 'gā nupe rakue.

³¹ Raape ēē nanē werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. Kūjāmenē'ema agawewi ēē. A'etea ēē werowiat Jarejuwarete 'ga, 'ga rera renupa ypy we. A'eramū ēē ojejukau ywy momyrūara 'gā nee, 'gā mima o'wyriara 'ga wi. Opota'waramū ēē 'gā nee. A'eramū Israeu juapyrera 'gā ēē jukawe'em ēē pytuna 'gā apisaw ipe.

³² Gitiāu 'ga nanē rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Gitiāu 'ga, Paraki 'ga, Sāsāu 'ga, Jefite 'ga, Davi 'ga, Samueu 'ga, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē nū. Mīmēra 'gā werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'ere je namome'upawa'uweri 'gā pē nupe. ³³ Jarejuwarete 'ga rerowiaa 'gā ajemogyau rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā poaa mama'e apou wemifutar imū rakue. 'Gā ywy pojekau tekotee 'gā nuramū Janeruwarete 'ga 'gā amū poaa 'gā mujānukaa 'gā ywy awi, 'gā apisau. Janeruwarete 'ga 'gā amū mogou 'wyriaramū. A'eramū 'gā mama'e esage apoara 'gā nerekou esage. A'ere 'gā mama'e tywera apoara 'gā nereko tyweretei. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou 'gā amū nupe u'eawer imū etee futat. Jarejuwarete 'ga 'gā erowiaa ajemogyau. A'eramū 'ga 'gā amū apisaaukare'ema 'miara upe.

³⁴ Tata upe nanē 'ga 'gā amū apisaaukare'ema nū. Amumera 'gā 'ga iapisaukare'ema jyu rerekwara 'gā nupe. Niywyrafeni agawewi futat 'gā ajemogyau. A'ere Janeruwarete 'ga te 'gā mamuakari rēwējēmī rakue. A'eramū 'ga 'gā poaa 'gā magwawukaa 'gā nee iporomutare'ema 'gā 'arimū. A'eramū 'gā 'gā

moka'jamukaa 'gā ywy awi. ³⁵ Amumera kūjānamū 'gā Jarejuwarete 'ga rero-wiaa ajemogyau. A'eramū 'ga, 'gā pytuna 'gā amū manūnamū, 'gā moferapa 'gā nupe rakue.

Kwaiwete wejue te 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari ajemogyau rakue. Amumera 'gā 'ga rerowiare'ema 'gā inupānupāu 'gā nerekou tyweaete, 'gā apisau. “Ga rerowiar awi pepoir ire ore naruapisi pēē”, 'jau 'gā 'gā nupe. A'ere 'gā nopoiri futari Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. “Noropoiri futari ore Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. Ojewi ore poire'emamū 'ga ore rerooi ojepyri pēē ore apisi re”, 'jau etee futat 'gā 'gā nupe. “Ga pyri oroo re te nipo ore reko esagei”, 'jau etee futat 'gā 'gā nupe, wapisie'emauewe.

³⁶ Amumera 'gā 'gā erekoemāu. A'eramū 'gā 'gā mopimopika ae mopikawa tupaama 'jawewara pyu. Amumera 'gā 'gā erawau 'gā kupyfaa itaju pyu 'gā munepa moromunepawa pype. ³⁷ Amumera 'gā 'gā iapisau ita pyu. Amumera 'gā 'gā iapisau 'gā mowoka 'yjepana mowowokawa pyu. Amumera 'gā 'gā iapisau jyu pyu. Amumera 'gā 'gā erekou tyweaete 'gā murukare'ema 'gā 'wyr ipe. A'eramū 'gā ajemogyau ikaraemāe'ema 'jawe. I'wyre'ema 'jawe 'gā ajemogyau watau. Taitye'ema 'jawe 'gā ajemogyau. Karupa'mī pirera etee erajemogyau imunepa, karupana'nī pirera. Mīmera etee 'gā erekou imunepa waityamū. 'Gā pyriwara 'gā 'gā nerekou tyweaete. “Pejejuwaretea 'jawa 'ga ree te 'ā pejemogypyk pejejemogyau. A'eramū ore pē nerekou tyweaete”, 'jau 'gā 'gā nupe. ³⁸ Aipo 'gā ajemogyau watau amunawe'em ipe etee futat. Jūmire'eme, wwytyra rupi. Mīmer ipe 'gā ajemogyau. Ita kwara pype, ywy kwara pype. Mīmera pype 'gā ajemogyau. “Nepēa'wyrī pēē”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe. A'ere Janeruwarete 'ga upe aipo 'gā esage ma'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'gā nupe: “Nepepoiri futari je rerowiar awi. A'eramū pēē pejesageramū je upe. A'eramū je pē mua pē mogyau 'au tejepyri”, 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ 'Gā juejue futat Jarejuwarete 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: “Je rerowiaara 'gā esage ma'ea futat. Nopoiri 'gā je rerowiar awi je ree iporomutare'ema 'gā wereko tywereteramū miamū”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

'Gā papawe'emauewe Janeruwarete 'ga 'jau 'gā nupe rakue: “Anure nipo je pē katu'okara 'ga monoi pē nupe”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'gā papawi 'ga 'ga mure'emauewe rakue. A'eramū 'gā okatu'okara 'ga resake'ema rakue. A'ere 'gā jemogypygi Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'eawera 'gā erowiaa rakue. ⁴⁰ Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ojepyri werowiaar ymanera 'gā neewe. Peu ojepyri jane rerawau 'ga jane katu'oka ywawuje futat janetywer awi.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea

12 ¹ Kwaiwete ymāwarera 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiar ywyapiau rakue. A'eramū ki jane 'ga rerowiar ywyapiau 'gā 'jawe etee futat. Sapoit futar iki 'ga ree jarejemogypygukare'em awi. Sā'ā ujan ma'e 'gā fuewepawe'ema ujan awi. Taity poana'mī'ia etee 'gā 'ā erekou. Taity poyjuu rereko re amunipo 'ā 'gā nujānarūi. Nan tee futat jane jarepoia jaremote-'arukaaw awi. Jaremote'aawa mama'e tywer awi jarepoire'em ire nipo jane jarejemogyawe'em Jarejuwarete 'ga remifutar imū. A'eramū ki jane

jarejorypawe'emamū futat jarejemogyau, ²jarejea m̃yina Jejuī 'ga ree etee futat. 'Ga futat 'Uwarete 'ga rerowiarukaa jane upe rakue. 'Ga futat nipo jane rerawau 'Uwarete 'ga pyri anure. A'eramū ki jane jarejemogypyg ywyapiau 'ga ree. Sā'ā pe apoara 'ga oa tenune pe resaukara. Nan tee futat Jejuī 'ga ruri ywy pe 'Uwarete 'ga rape resaukaa janee rakue. 'Ypeywar are amanūaw ipe 'ga awawake'ema ojeypyriwara 'gā 'e are rakue. “Moroka'miga 'ga futat ra'e. Sā'ā 'gā 'ga juka 'ypeywar are” 'e are 'ga awawake'ema rakue. “Gā tywera mepyawamū te je manūi 'ypeywar are. A'ere temanū re je oi tejewya Tejuwarete 'ga pyri nū”, 'jau etee 'ga aku'iramū ee. A'eramū 'ga, amanū re, oferapa rai'i nū. A'eramū 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. Peu futat 'ga wapyka 'ūina 'Uwarete 'ga yse katy. “Aapopap je eneremifutara”, 'jau 'ga 'ūina 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga 'ga muapygukaa ajakwatawa katy, 'ga m̃yina 'wyriaramū oje'jawe.

³Pēnea'ar iki 'ga ree. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'ā wereko tywerete agawewi Jejuī 'ga rakue. A'etea 'ā 'ga nopoiri futari 'Uwarete 'ga remifutara apo awi rakue. A'eramū ki pēē pejejea'aramū 'ga ree. 'Ga ree pejejea'ar ire nipo pēē pejeyorypawe'emamū 'ga rerowiare'ema 'gā pejeroko tyweramū. A'eramū nipo pejeipoire'ema 'ga rerowiar awi. ⁴Jejuī 'ga 'ā ia'wyre'ema 'gā ijukau rakue. 'Ga rerowiaara 'gā amū nanē nipo 'gā iapisau nū. A'ere 'gā nepē apisi we, “pepoit pejetywer awi” ojeupe pēē 'eramū. ⁵Pemoka'jam sipo pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera? Pē maku'iaawamū 'ga 'jau wa'yramū pē nupe:

“Peje'eganuw iki Jarejuwarete 'ga pejejeupe 'ga je'eg ywyrafe'nīnamū. Pēku'ipap kasi pejejeupe 'ga je'eg are ne.

⁶Wemifutaramū 'ga pē mu'akwaawi mama'e apo are.

Sā'ā kunumia mama'e tywera apoa.

A'e are 'ā tuwa 'ga kunumī atūina tāmējē mama'e tywera apo awi.

Nan tee futat Janeruwarete 'ga wa'yra 'gā mosī tāmējē 'gā nemiapo tywer awi”,

'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁷A'eramū ki pejejemouaga etee futat. Oje'ega pēē enuwe'emamū nipo 'ga mama'eay resaukari pē nupe, pējemogy esage are pē mu'jawamū. A'eramū ki pēē pejejuagamū jupe. Namu'akwaawi 'ga wa'yre'ema 'gā 'gā jemogy esage are. Sā'ā ae wa'yra etee imu'akwaawa 'gā jemogy esage are. Nan tee futat Janeruwarete 'ga wa'yramū etee jane mu'akwaapa janejemogy esage are. ⁸Jareja'yre'ema 'gā jane nimu'akwaawi 'gā jemogy esage are. Nan tee futat Janeruwarete 'ga namu'akwaawi wa'yre'ema 'gā. Pejemogy esage are 'ga pejemu'akwaawe'em ire amunipo 'ā pēē na'ga ra'yra rūi. Wa'yra 'gā etee te 'ga amu'akwaap wemifutar are.

⁹Jaremu'akwaaw ire jane 'ā jarejuwa 'gā je'ega renupa jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega taetu ki sienup. Oje'ega renuw ire 'ga jane rerooi ojeypyri anure. ¹⁰Sā'ā janewuja'ia we futat janeruwa 'gā jane mu'akwaawa janejemogy esage are wemifutar imū etee futat. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaawi janejemogy esage are. “Teje'jawe je 'gā mogyi”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū nipo jane jarejemogyau 'ga 'jawe futat. ¹¹Janeremiapo tywer are 'ga jaremu'akwaaw ire jare'arasigamū jarejemogyau ee. Jareku'ie'emamū nia'wyri rēwējēmī janee. A'ere 'gā neapyoramū ee Jarejuwarete 'ga remimu'akwaawera 'gā ajemogyau esage. Opy'ata'waramū nanē nipo 'ga ajemogyau.

'Gā mu'akwaapawet

¹²A'eramū ki pēē pejemogypygyg wypyapiau Jarejuwarete 'ga ree, pejeku-
'iramū 'ga ree. ¹³Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga rero-
wiarapara 'gā amū pē nesaka, ojemu'akwaapa 'ga rerowiar are pēē 'jawe.

¹⁴Pēpy'ata'wa pēē pejemogyau pejejaupe. Pejemogy esage ki pejejopype.
Jarejuwarete 'ga remifutar imū pejemogy esage'em ire nipo pēē pejewawe-
'em 'ga pyri anure. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga remifutar imū.

¹⁵Pejomomoirukat kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Pejejuka esage
ki pejejee. Ka'a rowa 'jawe kasi pejemogy ne. Sā'ā ka'a rowa kumi mote-
'ara etee ipype ae imono re. Nan kasi pejemogy ne. Jarejuwarete 'ga pēē mū
erowiar wypyie'em ire nipo pēē 'ga rerowiarukare'ema 'gā amū nupe.

¹⁶Pejopoar iki mama'e tywera apoe'em are. Kūima'e 'ga nipo akou kūjā mū
ree. A'eramū ki pēē 'ga mu'akwaapa ee. Kūjā ēē mū nipo akou omene'em are.
A'eramū pēē ēē mu'akwaapa ee. Mama'e tywera kasi peapoukat pejejaupe ne.
Esau 'ga 'jawerimū nanē kasi pejemogy ne. U'ar ypy ma'e 'ga poromū rakue.
A'eramū 'ga 'uwa 'ga manū re akouramet 'uwa 'ga rekwawer ipe rakue. A'ere
'ga kumana pyu 'ga jemojopy'rui wewirera 'ga upe. A'eramū 'ga rewirera 'ga
akou u'ar ypy ma'e 'jawe 'ga py'rau rakue. Jarejuwarete 'ga Esau 'ga ipojeu-
pe'ema rakue. Ojeupe Jarejuwarete 'ga remimuramer are 'ga ojemogypyke-
'ema. A'eramū 'ga ojemojopy'rau kumana are. ¹⁷Anure Esau 'ga u'arasigamū
omojopy'ruawer are numiamū. A'ere 'ga ruwa 'ga 'ga ma'eramera monoi 'ga
rewirera 'ga upe rakue. "Jarejuwarete 'ga upe eje'ega emono je ree", 'jau 'ga
'uwa 'ga upe numiamū. A'ere 'ga ruwa 'ga nomonoi oje'ega Jarejuwarete 'ga
upe 'ga ree. A'eramū Esau 'ga ajaa'wau ee. Kumana are omojopy'ruawera 'ga
'uwa 'ga imojopy'rawarūme'em 'ga upe.

¹⁸Jareypy 'gā 'jawe kasi pēē ne. Ymā janepy 'gā, Israeu juapyrera 'gā
owaēma wemiesaga upe rakue, Sinai 'jawa wwytyra upe rakue. A'ere 'gā kyjei
etee jui rakue. Tata 'ua 'upa wwytyra 'arimū. 'Ara oypyatunaiwamū 'gā nupe.
Ywyruua 'ua 'gā nupe. ¹⁹Jumi'auu py 'jawewara 'gā enupa. A'e pype Jane-
ruwarete 'ga oje'ega 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'jau rakue: "Ereje'eg awi
oree, ki Ku'jyp", 'jau 'gā 'ga upe rakue. ²⁰Nafutari 'gā 'ga 'eawera, "Pewyk
kasi wwytyr are ne. Ee 'gā amū wygamū ki pejuka tāmējē 'ga ita pyu. Wyra
ee iwyg ire miamū pēē ijukau ita pyu" 'ga 'e are 'gā oporenuwiwere'emamū.
A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe: "Ereje'eg awi oree, ki Ku'jyp", 'jau 'gā
'ga upe. ²¹Mama'e pojya Janeruwarete 'ga esaukaa 'gā nupe rakue. Esakawe
Israeu juapyrera 'gā okyjau ajemogyau. Wwytyt, tata, ypytunaip, wwyruu,
jumi'a py 'jawewat, Janeruwarete 'ga je'eg. Mīmēra 'gā moyyita 'gā mogyau
rakue. Moisesi 'ga miamū futat oyyita jui rakue. Nan ymā Janeruwarete 'ga
je'egi 'gā nupe rakue, Sinai 'jawa upe 'gā waēmamū rakue.

²²A'ere jane Jejui 'ga rerowiaaramū Jarejuwarete 'ga rupawa pype oseayay
ma'e 'jawe tāmējē jane porogytai 'ga upe. Jarejuwarete 'ga rupawa upe jane 'jau
Siao 'jau. A'eramū jane Siao 'jawa wwytyra upe owaēmayay ma'e 'jawe tāmējē.
Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe jarewau, Okoeteete ma'e 'ga 'wyrarete pe. Jerusa-
rega 'jawewar ipe jarewau, ywag ipe 'up ma'e pe. Peu futat kwaiwete ywagipe-
wara 'gā jemogyi. Aku'iramū 'gā ajemogyau. ²³Peu futat Janeruwarete 'ga remia-
yuw ymanera 'gā ajemogyau. Jejui 'ga rerowiaaramū janerera 'upa ojekwasiaa

Jarejuwarete 'ga ka'aran are, ywag ipe 'up ma'e are. A'eramū nipo jane jareje'aa pāwē etee futat 'ga rerowiaar ymanera 'gā nee. Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau jareporogytau 'ga upe. Anure nipo 'ga jane majatykau wowase najuejue etee futat. A'eramū nipo 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e esage apoara 'gā 'ga imepyau 'gā nemiapo esage are. Mama'e tywera apoara 'gā nanē nipo 'ga imepyau 'gā nemiapo tywer are, 'gā nipo 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Ymāwarera 'gā amū nipo mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'okapap 'gā manūnamū. 'Gā nee nanē nipo jarejeatykau nū. ²⁴Jejui 'ga ree taetu nipo jareje'aa pāwēūjē etee futat. 'Ga ree Janeruwarete 'ga oje'eg yau mua janee. Ymāwarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'jau rakue: “Teje'ega renupara 'gā etee je amogy tejemiayuwamū”, 'jau 'ga rakue. “Jeje'ega renupare'ema 'gā ki wyra tueroo mainana 'ga upe. A'eramū 'ga ijukau wy monykya wyra rapyaw are. A'eramū 'ga iapyau 'gā tywera mepyau jee”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'ga 'awamū oje'eg yau muri janee. “Jera'yra 'ga amanū pētywera mepyau jee. A'eramū je pē mogyau tejemiayuwamū, teja'yra 'ga pēē erowiamū”, 'jau 'ga janee. Jejui 'ga jukaaw ipe 'gā 'ga ry reko'woka janee. A'e are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, wa'yra 'ga rerowiaaramū.

Ymā Kaī 'ga wewirera 'ga jukau rakue, Apeu 'ga jukau rakue. A'eramū 'ga ry jeko'woka ywyu rakue. A'e resaka Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Wewirera 'ga Kaī 'ga ajuka. A'eramū je Kaī 'ga rerekou tywea 'ga ree 'awamū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'ere 'ga wa'yra 'ga rereko tywerukari 'gā nupe jane ree. A'eramū 'ga 'ga jukaukaa 'gā nupe janetywera mepyawamū. “Teja'yra 'ga je amono ywy pe 'gā tywera mepyawamū. A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā nerekou tywere'em 'gā tywer are”, 'jau 'ga rakue. A'eramū jane 'jau jupe: “Esage futat Jarejuwarete 'ga remiapo”, 'jau jane jupe.

²⁵A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Iapyae'ema 'jawe kasi pejemogy ne. Ymā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui agawewi janepy 'gā nupe rakue. A'etea 'gā 'ga je'ega renupare'ema 'jawe etee ajemogy rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete oje'ega renuwe'emamū rakue. 'Awamū 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi janee nū. A'eramū nipo 'ga oje'ega jane enuwe'emamū jane rerekou tyweaete ymāwarera 'gā apyraapa. ²⁶Moisesi 'ga upe oje'egaw ipe Janeruwarete 'ga ywy moyyita rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga 'i janee: “Anure nipo je ywy moyyju'jawi nū. A'ea te nipo ywaga reewe oyyi”, 'jau 'ga janee. ²⁷A'eramū “oyyi ma'ea teepap ma'erama futat”, 'jau 'ga janee. A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga remiaporam are. A'ere 'ga remiapofera oyyi ma'ea teepap ma'erama futat. A'eramū iyyje'ema nateepap ma'erama rūi futat. ²⁸A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa. Anure 'ga reni 'wyriarateramū janee. Nateepawi futari 'ga 'wyriarateramū jane upe 'ūi re. Jane nanē nipo 'ga jane mogyau 'wyriaramū ojeypyri. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. 'Ga pojeupa jarejemogyau. A'eramū 'ga wemifutar imū jane mama'e apo re aku'iramū akou jane ree. ²⁹A'eramū ki jane 'ga mamara'neukare'ema jarejee. Tata 'jawe Janeruwarete 'ga. Sā'ā tata mama'e mateepawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'ema 'gā momawi. A'eramū ki pejekyjau mama'e tywera apo awi.

Simaku'i Jarejuwarete 'ga jarejee

13 ¹Pēporomutat ki pejejuee pejemogyau. Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa najuejue etee futat. A'eramū pēē pejemogyau pejejopytuna

'Jawewaramū futat. A'eramū ki pēē pejepota'wa esageramū pejejeue. ²Pejejemiesage'ema 'gā miamū pēē imua pejeje'wyr ipe. Pejejejukau esage 'gā nee. Maranamū nipo pēnemiesage'ema 'ga nakūima'e arūi. Ywagipewara 'gā nipo. Sā'ā ymā 'gā amū ywagipewara 'gā amū mura oje'wyr ipe rakue. Nokwaawi agawewi 'gā 'gā nakue. A'eramū ki pēē nanē pejejemiesage'ema 'gā mua pejeje'wyr ipe pejejeupe 'gā waēmamū. ³Moromunepawa pypewara 'gā nee nanē pejejea'aramū nū. Pēē nanē amunipo 'ā moromunepawa pype peje'ama. Pēnea'at mama'e esagea pejejeupe 'gā iapo are. A'eramū ki pēē mama'e esage apou 'gā nupe.

Ereko tyweripyra 'gā nee nanē pejejea'aramū pejejemogyau nū. Mama'e esagea ki peapo 'gā nupe. Pejereko tyweramū nipo pēē nanē 'gā nemiapo esagea pefutat nū. A'eramū ki pēē mama'e esage apou 'gā nupe.

⁴Pēnemirekoa esage futat. Kūjānamū pēmenara nanē esage futat nū. A'eramū pēē pejejemireko re pejekou pejejemireko are etee futat. Kūjānamū pejemenar ire nanē pejekou pejemen are etee futat. Ojeteewaramū nanē pēē pejekowe'em 'gā amū nee nū. Kasi a'e pe anure Janeruwarete 'ga pē nereko tywer ine.

⁵Pejeka'aranūū kwaja upe nanē pejejemote'arukare'ema nū. Pejejekōēājamū pejejemireko mama'e are etee futat. "Napoiri futari je pē nui. Najepe'ai nanē je pē nui nū", 'Jau Janeruwarete 'ga janee. ⁶A'eramū ki jane jarekyjawe'em.

"Jarejararete 'ga je poat.

A'eramū je tekyjawe'em tejereko tywera 'gā nui.

Je ree 'ga jejuka re maran 'ga amū je rereko tyweretei nū",

'Jau je tejee. A'eramū je tekyjawe'em.

⁷Pejejea'aramū peje'wyrar ypy 'gā nee. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā 'ā omome'u pē nupe rai'i. A'eramū ki pejejea'aramū 'gā nee. 'Gā neko esageawer are pejejea'aramū pejejemogyau. Amanūme'ēwe 'gā ojemogypygy ywypiau Jarejuwarete 'ga ree rai'i. A'eramū ki pēē pejejemogypygya 'ga ree 'gā 'Jawerimū. ⁸Jejui Kristu 'ga ojesowo'gōke'ema futat. A'efer ipe etee futat 'ga rekoi. Nojesowo'gōgi futari 'ga. ⁹Perowiat kasi mama'e amuteea ne. 'Gā amū nipo 'ga mu'Jau mama'e sigaty are, i'upyre'em are. "Pejea'gu ki i'upyre'em awi", 'Jau nipo 'gā 'gā nupe. A'ere 'gā nemimu'efera napē muesagei Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga mome'ua etee futar iki perowiat. 'Ga mome'ua te jane muesage Jarejuwarete 'ga upe, 'ga rerowiaaramū.

¹⁰Ymāwareramū ojeupe judeuramū jane jarejeymawa rerooramū mainana 'gā mīaro'o ape 'ui futari rakue. A'ere nanarūi 'awamū. Jejui 'ga ako amanūmū janetywera mepypawamū ai'i. A'eramū ae Jejui 'ga rerowiaaramū weymawa rerawau'jape'ema mainana 'gā nupe. Jejui 'ga rerowiaaramū ae 'ga muorywi otywera moiawer are. A'eramū ki jane jarejeateeramū ymāwarer awi. Ymāwarer awi jarejeatee'emamū jane poiri futari Jejui 'ga rerowiar awi.

¹¹Mainana 'wyriararete 'ga wyra wy rerawau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe, 'ga rupawarete pype imonykya 'ga upe 'gā tywera mepyau. A'ere 'gā wyra reumera rerawau enuēma amunaw awi. Amunawa atykupe katy 'gā erawau iapyau rakue. ¹²Nan tee futat Jejui 'ga nanē amanūme'em amunawa pype rakue. 'Ga juka enune 'gā 'ga rerooi enuēma amunaw awi. Peu futat 'gā 'ga kutuka 'ga monou imu'ama 'ypepywar are. Peu futat 'ga amanūmū

janetywera mepyawamū rakue. 'Ga kutugamū 'ga ry ojeko'woka 'ga wi rakue. Aiporamū futat 'ga owy reko'wogukaa janetywer awi jane pireitawamū.

¹³ Jejuī 'ga jukaara 'gā nopoiri futari ymāwarer awi. “Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner imū etee futat jane mama'e apoi”, 'Jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā Jejuī 'ga rerawau enuēma amunaw awi, 'ga rerekou tyweaete 'ga rerekoemā pype 'gā 'ga jukau. A'eramū ki jane jarepoia ymāwarer awi. Jejuī 'ga rerowiar awi kasi sapoir ine. 'Ga 'Jawe futat nipo 'gā jane rereko tyweretei 'ga rerowiar are. 'Ga 'Jawe futat nipo 'gā jane pe'au ojewi. Tene ki 'gā jane rereko tyweri. Tene 'gā jane pe'ai ojewi. A'ere kasi pepoit futat 'ga rerowiar awi ne. 'Ga ree 'gā jarejereko tyweramū jane jarejuagamū 'ga 'Jawerimū etee futat. ¹⁴ Anure nipo 'auwara janerupawa atee pawamū. A'eramū jane jareoweramū ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Peu jane oi nakwaparimū ete rūi jarejemogyau. Peuware janerupawa nateepawi futari. ¹⁵ A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Jejuī Kristu 'ga jane erowiaa jarejemogyau. A'eramū 'ga jane katu'oka jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Judeu 'gā 'ā weymawa jukau iapyau Jarejuwarete 'ga muorypawamū rakue. A'ere jane nanarūi 'ga muorywi. Jareje'eg imū te jane 'ga muorywi. “Ene 'ā ore'wyriararetea. Eja'yra 'ga erejukaukat 'gā nupe, oretywera mepyawamū. A'eramū ore ene muorypa ee”, 'Jau ki jane 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹⁶ Jarejuee jarejejuka esage re nanē jane 'ga muorypa jarejemogyau nū. Jarejopoaramū nanē jane 'ga muorypa ee nū. A'eramū ki pejeipoire'ema pejejuee pejeporomutar awi.

¹⁷ Pē'wyriara 'gā 'ā ojejuka esage pē nee, pē mul'Jau Jarejuwarete 'ga remifutar are. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa te. Mama'ea pēē iapou pejejeupe 'ga 'eawer imū etee. Anure nipo 'gā pē nee opota'waawera mome'ui Jarejuwarete 'ga upe. A'e are 'gā opota'wa esageramū pē nee. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Oje'ega pēē enuw ire 'gā mama'e apoi wekōēajamū. Kasi 'gā oje'ega renuwe'emamū 'gā 'arasigamū akou pē nee ne. A'eramū nipo pēē nanē peje'arasigamū pejejemogyau nū. Janeruwarete 'ga nipo pē nerekou tyweaete ee. A'eramū nipo pēē peje'arasigamū pejejemogyau.

¹⁸ Pejeje'ega ki pemono Jarejuwarete 'ga upe je ree pejeojere'emamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ā jeparuapoweramū mama'e are. A'eramū je tepy-'a'wyre'emamū tekou tejemiapofer are. ¹⁹ 'Awamū je 'i pē nupe: Pejeje'ega ki pemono Jarejuwarete 'ga upe je ree. “Emurukat 'ga oree”, 'Jau ki pēē 'ga upe je ree. A'eramū nipo 'ga je monou pē pyri kamēsīete.

²⁰ Sā'ā karupa'mī are omaenun ma'e 'gā maenun esagea karupa'mī are. Nan tee futat Janejararete 'ga, Jejuī 'ga maenun esagei wemiayuw are. Jane ree 'ga jejukaukari 'gā nupe, owy reko'wogukari 'gā nupe. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rai'i nū. A'eramū Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga jane erowiarāmū janetywera moia jane wi. “Teja'yra 'ga manū re je 'ga rerowiaara 'gā katu'ogi, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau tejemiayuwamū”, 'Jau Janeruwarete 'ga rakue. Aipoa 'ga je'eg yaua futat. Jejuī 'ga moferapara 'ga jane mopy'ata'wara. ²¹ 'Ga upe je teje'ega monoi pē nee. “Mama'e esage apoara 'gā nupe emono 'gā nemifutara. A'eramū 'gā mama'e esage etee iapou enere-mifutar imū. 'Gā poarukaa Jejuī Kristu 'ga upe. Jejuī 'ga opoaramū nipo 'gā mama'e apoi enere-mifutar imū etee futat. A'eramū nipo ene eku'iramū 'gā nee”, 'Jau je 'ga upe pē nee. A'eramū ki jane Jejuī Kristu 'ga muorypa jareojere'emamū, 'Jau je pē nupe.

²²Pěě jerewirera 'jawe jee. Kūjämeramū pěě pejemogyau jerenyra 'jawe jee. A'eramū je teje'ega kwasiaa ka'aran are pě maku'iawamū. Natuwiiu rūi je ikwasiari pě nupe. Ka'aran kwasia'ria te je aapo imonou pě nupe. A'eramū ki pěě jeje'ega renupa.

²³Timoteo 'ga Jejui 'ga werowiat jane 'jawe. A'eramū 'ga akou janerewirera 'jawe janee. A'eramū je 'ga mome'wau pě nupe. 'Awamue 'gā 'ga renuēma moromunepaw awi rai'i. Teoe'emaue 'ga rur ire nipo je 'ga rerooi tejeupi pě pyri.

²⁴Teje'ega je amono Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā nupe, 'gā futaa. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nupe najuejue etee futat je teje'ega monoi 'gā futaa. Itari ywy awi janerewirera 'gā amū nuri rakue. 'Gā nanē oje'ega monou pě nupe, pě futaa nū.

²⁵Jarejuwarete 'ga resagea pě nerekoa je afutat.

Kweramū etee jeje'ega.

Tiago

Tiago 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jarejuwarete 'ga remiayuwā 'gā nupe, okwasi'o ma'e 'gā nupe. Tiago 'ga Jejui 'ga rewirera. (Maku 6.3) 'Ga feraw ire Tiago 'ga Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū 'ga 'ūina 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe, Jerusareg ipewara 'gā nupe. (Atos 21.18)

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete rakue. A'eramū 'gā awau oka'jama Jerusareg awi. Okwasi'wau 'gā awau kwe pe. A'eramū Tiago 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou okwasi'o ma'e 'gā nupe rakue.

1 ¹Je Tiagoramū ka'aran akwasiat pē nupe. Je 'ā Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga porowyky apoaramū nanē je 'ā nū. A'eramū je ka'arana monou ikwasiaa pē nupe Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. Kwe pe okwasi'o ma'eramū pē nupe je ka'arana kwasiasi imonou. Jaruete te pejemogy? a'e je pē nupe. Jerewirera 'jawe pejemogy jee, kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe 'jau.

Sirowiat Jarejuwarete 'ga

²Pejejeupe mama'eay jesaukaramū kasi pē'arasig pejejemogyau ne. Janeruwarete 'ga mama'eaya pē nupe ijeapoa okwaap. A'eramū pēē pejeku'iramū etee pejejemogyau pejejemogypyka etee Jarejuwarete 'ga ree. ³“A'jea futat sipo 'gā jemogypygi je ree?” e'i te 'ga, mīnamū mama'eay resaukaa ae upe. A'eramū pēē pejejemogypyka etee futat 'ga ree. Ojee pē mojemogypygu-kaawamū te 'ga mama'eay resaukari pē nupe. ⁴A'eramū pēē pejejemogypyka etee futat pejejemogyau 'ga ree pejeojere'emamū futat. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. Ojee pejemogypyg awi peojere'ema te 'ga afutat. Ojee ae ojemogypygamū 'ga ae mu'akwaawi mama'e are. A'eramū ae ajemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū mama'e tywera otywe'emamū ae pype. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. ⁵Jarejuwarete 'ga remifutar are pejejeapyo'e'emamū pejeje'ega 'ga upe: “Ku'jyp. Nakwaawi ete je. Najerea-pyoi ete je eneremifutar are. A'eramū ene je muepyou jereko esage are”, 'jau ki pēē 'ga upe. A'eramū 'ga pē mu'akwaapa ee. Nije'eg ywyrafena'uweri 'ga janee. Naoje'eg ywyrafen imū rūi 'ga jane mu'ei ojeupe ae je'egamū.

⁶⁻⁸A'eramū pēē “je mu'akwaaw ape” 'ga upe 'e re pejejemogypyka etee 'ga ree. “Maran sipo 'ga je mu'akwaawi 'wei”, pe'je kasi ne. Aipo 'jaramū ae 'y 'jawe. Sā'ā ywytua 'y pya ko katy. A'eramū 'ā 'y ryjuapi rerawau kwe katy. A'ere 'ā ipyau kwe katy nū. A'eramū 'ā erua ko katy nū. Nan ae Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. Werowiare'emamū 'ga, “mama'e mū emut jee”, ojeupe pēē 'eramū, 'ga namura'uweri pē nupe ojeupe pēnemienūjā. A'eramū pēē, “mama'e mū emut jee”, 'ga upe 'jau, 'ga ree etee futat

pejehemogypyka pejehemogyau. A'eramũ te 'ga iapoi pẽ nupe, a'jea futat ojee pejehemogpygamũ.

Janeku'i jane Jarejuwarete 'ga ree

⁹ Jarejuwarete 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gã aku'iramũ ajemogyau. Nitywi agawewi futat 'gã mama'ea. A'etea 'gã iku'iete futat ajemogyau. "Ku'jywa 'ga te nã'ã Jeruwaretea re'ã", 'jau ete 'gã ajemogyau. Okaraemã kwai re taetu amusipo 'ã 'gã ku'iramũ okaraemã are etee? Naani. Jarejuwarete 'ga ree etee 'gã ku'ireteramũ. ¹⁰⁻¹¹ Amumera 'gã nipo Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gã okaraemã kwajamũ. A'eramũ sipo aipo 'gã okaraemã are aku'iramũ? Naani. Jarejuwarete 'ga ree te 'gã ku'iramũ. Okaraemã ojewi teepawamũ sipo 'ga 'arasigamũ okaraemã are? Naani. Jarejuwarete 'ga ree tee 'gã jemogypygi ikaraemãe'ema 'gã 'jawe futat. Nakaraemã are rui 'gã jemogypygi. Ikaraemã kwai ma'e 'gã werowiat wejue Ku'jywa 'ga. A'eramũ 'ga ikaraemãe'ema 'ga 'jawe etee futat akou aku'iramũ. Sã'ã 'ywotyra, jũ mewara. Kwaraya imom̃i-jaga imototoka. Nan tee futat ika'aranũ kwai ma'e 'gã. A'eramũ pẽẽ ika'aranũ kwai ma'eramũ pejeka'aranũ are pejejerowiaraipe'ema. Jarejuwarete 'ga ree te ki pejerowiar ete. Ka'aranũ are ae rorypawera teepaw etee ae wi. Amanũmũ erujewi jui. To. A'eramũ futat ateepawamũ aerorywa. A'ere Jarejuwarete 'ga ree aerorywa te nateepawa'uweri.

Mama'eaya ojesaukat janee

¹² Mama'eay upe aeruagamũ a'jea futat werowiar awi ae poire'emamũ nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: "A'jea futat je rerowiat pejepe ra'e. A'eramũ pẽẽ pejehua 'au je pyri ywag ipe. Nakwaparimũ warũ rui futat pejehemogyau 'au je pyri", 'jau nipo 'ga janee. Aipo e'i futat 'ga janee afutaaramũ najuejue etee futat. Aipo are jarejea'aramũ jane jareku'iramũ jarejemogyau 'awamũ. ¹³ A'ere kasi mama'e tywer are pejeparuapoweramũ pekwa ekoete Jarejuwarete 'ga ne. "Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee", pe'je kasi ne. Niparuapowera'uweri 'ga mama'e tywer are. Mama'e tywera peapo, ne'ia'uweri 'ga janee. ¹⁴ Ae tee futat mama'e tywera wapo ekoete. Mama'e tywera peapo, naa'erãu rui ae iapoi. Ae tee futat ea'at ekoete mama'e tywera apo are. A'eramũ ae nanuaramũ "ga te mama'e tywera wapoukat jee", 'jawe'em. ¹⁵ Gã tee futat wapo mama'e tywera. A'eramũ 'ga wemifutar imũ etee futat mama'e tywera apou. A'ere ae mama'e tywera apoaramũ ako re nooa'uweri Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoara 'gã nupe Janeruwarete 'ga "iau pejot je pyri", ne'ia'uweri. "Muku pekwap pejehemogyau je wi nakamẽsĩ rui futat. Ywawuje futat peo muku je wi", 'jau nipo Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã nupe.

¹⁶ Kunumĩmet, kũjãmet. Jepyuna 'jawe pejemogy jee. Jeporomutat je pẽ nee. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: "Pejemorytee kasi ne. Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee ai'i" 'jara 'ga i'me te ajemogyau. Na'ga rui mama'e tywera wapoukat pẽ nupe. ¹⁷ A'jea futar iki pẽnoryp Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'ã mama'e esagea juejue amut janee. 'Ga futat 'ã 'ara wapo rakue. Kwat, jay, jaytata. 'Ara 'ã 'ga iapou janee rakue. Ku'emamũ 'ã kwara opoa janee. A'ere 'ã okaaruwamũ kwara osou nũ. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga nanarui. Nateepawa'uweri 'ga 'ũina jane wi. Nooa'uweri

'ga jane wi. Janeruwarete 'ga esage esage futat. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. ¹⁸Wemifutar imū futat 'ga 'ā ae apou rakue. A'eramū 'ga a'jea futat oje'ega rerowiaaramū jane mogyau wa'yramū. Jane ree 'ga jemuaēmi. A'eramū 'ga a'eramū oje'ega rerowiaaramū jane mogyau wa'yramū.

Janeruwarete 'ga remiayuwarete

¹⁹Kunumīmet, kūjāmet. Peapyaka ki je ree. Pejejeupe 'gā amū porogyta-ramū ki peenuw etee ra'ne 'gā pejejupa. Kamēsiete kasi 'ga peje'egawar ine. Pejemara'ne'emamū kamēsiete 'gā nee ne. ²⁰Ae mara'nea naJaneruwarete 'ga remifutara rūi. A'eramū pēē pejekowe'em tesirūgatu 'ga upe. Ae mara'nea nuapoarūi Jarejuwarete 'ga remifutara. ²¹A'eramū ki pēē mama'e tesirū apowe'em. Mama'e tesirū apo awi pejepoia. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apou. 'Ga je'eg are tee ki peapyaka pejejemogyau. A'e are pejejea'aramū. A'eramū futat pejejeapyoramū ee. 'Ga rerowiaa nanē pejejemogyau nū. 'Ga je'eg are eapyo ma'eramū jane 'ga remifutara kwaawi. Oporogyta jane erowiarāmū 'ga jane katu'ogi jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojeypyri futat.

²²'Ga je'ega renuparamū pēē pejejemoryteewe'em. A'jea futat pēē pejejea mŷina 'ga je'eg are. A'jea futat pejejeapyoramū 'ga je'eg are. Amumeramū te nipo ajee 'ga je'ega pekwaap futat tee. A'ere nipo nepeapoi mama'ea 'ga je'eg imū etee. A'eramū nipo pēē pejejemoryteeu pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga porogyta renupar ekoeteara 'gā nuapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga je'eg imū. ²³⁻²⁴Sā'ā ae u'aga resaga weraweraw are. A'ere 'ā ae ojesag ire awau ojepe'au jui. A'eramū futat 'ā ae ojemoka'jama nū. Nan ae Jarejuwarete 'ga porogyta renuwaiparamū. Enuwi futari numiamū. A'ere 'gā nuerowiari te. Nuapoi 'gā mama'ea 'ga je'eg imū. Naea'aru'jawi 'gā 'ga porogytafer are. ²⁵A'ere nipo amumera 'gā Jarejuwarete 'ga porogyta renuwi katu katu futat. Oporogyta renupara 'gā Janeruwarete 'ga ikatu'oka. A'eramū ikatu'ogipyrrera 'gā wea'aramū ajemogyau 'ga je'eg are au'jeteramū. Eapyo 'gā ajemogyau 'ga porogytafer are. A'eramū 'gā mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat, 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga je'eg imū mama'e apo re jane pōiri mama'e tywera apo awi. A'eramū Janeruwarete 'ga u'eawera rupi etee mama'ea jane iaporamū ojejukau esage jane ree. Ae poaa 'ga mama'e apou wemifutar imū.

²⁶Amumera 'gā ojemoryteeu ojee ajemogyau. Ajuago'wau ekoete, ojoje'ē-wu'jaga ajaupe. Ojoje'ēwu'jag ire 'gā 'jau, "Je Jarejuwarete 'ga rerowiaara. Je Jarejuwarete 'ga muorypara", 'jau futatee 'gā ajemogyau. Aipo e'i nipo 'gā numiamū. Ojeupi tee futat 'gā jemoryteei. Nanarūi jane Jarejuwarete 'ga muorywi. ²⁷Ku'jywa 'ga, Janeruwarete 'ga 'ā jane mu'e wemifutar are. "Pejuereko esage ki. Kūjā imen manū ma'e are ki pejejuka esage. Kunumījare'ema 'gā nee nanē pejejejukau esage nū. Mama'e tywera kasi peapo ne, Je rerowiare'ema 'gā 'jawe ne", 'jau 'ga 'ā rakue. Nanuara pyu te jane Ku'jywa 'ga muorywi.

Sajejuka pāwē ete futat 'gā nee

2 ¹Kunumīmet. Kūjāmet 'jau. Peapyaka ki jeje'eg are. Janejararete 'ga Jeju Kristu 'ga 'ā esagesage ma'ea. 'Ga 'ā perowiat pejejemogyau.

A'eramū pēē 'ga 'jawe etee futat pejejejukau pāwē pāwē pejejee. ²⁻³ 'Gā amū nipo 'ua owaēma pējatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Waity esage munepa erua ofāyrū esage reewe. A'eramū nipo pēē mū 'jau pejejaupe: “Kuu. Kūima'eeteete 'ga nipo kwe”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'eramū nipo pēē aipo 'ga ree pejejejukau esage 'ga rerawau apykaw esage 'arimū 'ga muapyka. A'eramū nipo ajepeja 'ga 'ua osou pē nupe nū. A'eramū nipo pēē aipo 'ga raity are pejemā'jāu nū. “Kuu. Nia'wyrui 'ga raitya ra'e nū'ū”, 'jau nipo pēē 'ga upe. “Efu'am etee futat e'ama kūi. Eapygiweramū wyyu etee eapyk ekoete futat kūi”, 'jau nipo pēē aipo 'ga upe. ⁴ Aipo 'ga upe 'jaramū nepereko esagei 'gā aju'jawe. Aipo pē'ea, “Ikaraemā ma'e 'gā etee esage”, pe'je. “Ikaraemāe'ema 'gā nia'wyrī”, pe'je te pejejaupe poromū. A'ere naani. Aipoa nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Najul'jawe rūi 'gā pereko. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee etee pēpota'waa nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe.

⁵ Peapyka jeje'eg are. Janeruwarete 'ga ikaraemāe'ema 'gā amū'ē wa'yra 'ga, Jeju 'ga rerowiaaramū. A'eramū ae a'jea futat 'ga rerowiarareteramū 'ga futaa. A'e 'gā etee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū 'gā nerawau ywag ipe ojeppyri 'gā manū re. ⁶⁻⁷ A'ere 'ā nepereko esagei ikaraemāe'ema 'gā. “Wyyu etee eapyk ekoete futat”, 'jau ete nipo pēē 'ga nupe pejejejukawe'em 'gā nee. Naikaraemāe'ema 'gā nūi agawewi 'ā pē nereko tywet. Ikaraemā kwai ma'e 'gā agawewi 'ā pē nereko tywerete. 'Gā futat 'ā pē nerawau 'wyrīara 'gā nowase, pē je'ēwul'jaga ekoete 'ā Jeju 'ga rerowiarāmū ajaupe. A'eramū 'ā ikaraemā kwai ma'e 'gā pē nerekou tyweaete, Jeju 'ga kurapa pē nupe jepi. Ma'eramū sipo ajeē ikaraemā kwai ma'e 'gā nee tee pejejuka? pejejejukau pāwē ete'em 'gā nee? Pejejuka esage pāwē ete futat 'gā nee.

⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are rakue. “Sā'ā pejejuka esagea pejejee. Nan tee futar iki pejejuka pejejee”, 'jau 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue. Aipoa 'ga je'ega rupi pejejemogyau esage 'ga upe. ⁹ Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee etee pēporomutara sipo esage Janeruwarete 'ga upe? Naani. Aipoa nia'wyrī 'ga upe. Na'ga je'eg imū rūi aipoa peapo pejejemogyau 'ga upe. ¹⁰ 'Ga amū nipo 'jau: “Jarejuwarete 'ga porogyta je aenupap ja'wyja'wy”, 'jau nipo 'ga akou. “Amume'ri are ete te aje je najeparuapoweri. A'eramū je iapowe'em”, 'jau nipo aipo 'ga akou. Aipo 'ga nia'wyrī Jarejuwarete 'ga upe. Nuenupawī katu katu 'ga 'ga porogyta. Ināinānī'ī etee 'ga enuwi. Aipoa nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. A'eramū 'ga ojekwau Kul'jywa 'ga upe. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee rakue: “Peko awi pejejemirekoe'ema kūjā are”, 'jau 'ga janee rakue. “Peporojuka awi”, nanē nū 'jau 'ga janee rakue. A'eramū nipo amumera 'ga okowe'em futat wemirekoe'ema kūjā are nuiamū. A'ere nipo 'ga amū jukai. A'e 'ga ojemotywet Jarejuwarete 'ga upe 'ga amū juka re. 'Ga nuenupawī katu Jarejuwarete 'ga porogyta. ¹²⁻¹³ A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga 'eawer imū etee futat pejejemogyau 'ga upe. Oporogyta renuw ire 'ga pē katu'ogi. A'eramū futat 'ga pē mueapyou oje'eg are, mama'e tesirū apoukare'ema pē nupe. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: “Jeporogyta eenup katu katu ra'e. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū ki pēē 'ga je'eg imū etee futat mama'e mome'wau 'gā nupe. Pejeporogytau esage pejejemogyau 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat. Anure nipo Janeruwarete 'ga ae majatykai wowase tapy'yi tesirūmera reewe futat. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga jane mome'wau 'gā

nupe 'gã nowase. Ajuee ae jemuaême'emawera rerapoa 'gã nupe. Aipo 'gã nee Janeruwarete 'ga ajemuaême'ema. Ajuee ajemuaêem ma'efera 'gã nee etee te nipo 'ga jemuaêmi. A'eramũ nipo 'ga ajuee ajemuaêem ma'efera 'gã nerekou tywere'ema, wowase ae majatykaawa 'ara rupi.

Jejui 'ga rerowiaararete 'gã ojopoaa

¹⁴ Kunumĩmet. Pêẽ 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ 'ã pêẽ jerenyra 'jawe. A'eramũ ki pêẽ jeje'ega renupa katu. 'Gã amũ nipo, “Je Jejui 'ga rerowiaaramũ ako”, 'jau nipo 'gã ajaupe. A'ere nipo 'gã nako esagei Jarejuwarete 'ga je'eg imũ. Al'jea sipo poromũ futat 'ga 'eawera? Naani. E'i ekoete 'ga akou. Jejui 'ga rerowiaararete 'gã ajemogy esage ete 'ga je'eg imũ. A'eramũ nipo 'ga werowiaararete 'gã etee imonou imogyau ojepyri 'gã manũ re. ¹⁵ Jejui 'ga rerowiaara 'ga amũ nipo 'ua owaêma pê nupe waity torotoro'gi rerekou. Wemi'urame'emamũ nanẽ nipo 'ga 'ua owaêma pê nupe 'eramũ sipo pêẽ 'ga mama'e tywe'ema resakawe maran 'ga rerekou? Ma'ja sipo peapo 'ga upe? ¹⁶ A'ere nipo mama'e mũ nepemonoi agawewi 'ga upe. A'etea nipo pêẽ, “Ere ewau epy'a'wyre'emamũ ekou. Ejemi'war iki ekou. Ejaitya nanẽ imojopy'rau nũ”, 'jau nipo pêẽ 'ga upe. A'eramũ 'ga ma'ja 'wau? Pemono sipo mama'e mũ 'ga upe aipo 'ga upe 'jawamũ? Pemono nipo taity ape 'ga upe “emajapy'ru ejaitya” 'ga upe 'jawamũ? Naani. Aipo 'ga upe pe'e ekoetea sipo esage? Naani. Aipo pe'je ekoete te pejejemogyau 'ga upe. Nan ki peapo, ne'ia'uweri Janeruwarete 'ga janee rakue. “Pejopoar iki. Pêpota'wa esage ki pejejee”, e'i te Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹⁷ A'eramũ pêẽ Jejui 'ga rerowiaaramũ pejejo-poa esage pejejujukau esage pejejee. Nan te ae 'ga porogyta renuparamũ iapoi. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. Jarejuwarete 'ga porogyta renupare'emamũ pêẽ peje'eg ekoete, “Je 'ga rerowiaara”, pe'je ekoete te.

¹⁸ Jejui 'ga rerowiaaramũ nipo pêẽ mũ 'jau, “Je nanẽ Jejui 'ga rerowiaara”, 'jau nipo pêẽ. A'ere nipo nepeenuwi katu katu 'ga porogyta. A'ere nipo aipo 'e reewi nepejopoari, pejejemuaême'ema pejejee. A'eramũ nipo al'jea futat Jejui 'ga rerowiaararete 'ga 'jau aipo 'jara 'ga upe: “Jejui 'ga rerowiaara je, ere 'ã. A'ere 'ã nerepoari 'gã ekou. Je te 'ã al'jea futat 'ga rerowiararetea. Esak je 'ga je'eg imũ etee 'gã poara”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramũ je a'eramũ 'jau pê nupe: Jarejuwarete 'ga rerowiarareteramũ ae 'ga porogyta renuwi. Opo-ta'wa esageramũ ajuee. 'Ga je'eg imũ mama'e apoare'emamũ ae 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe etee futat ae reko. A'eramũ pêẽ Jejui 'ga rerowiarareteramũ mama'e apou 'ga je'eg imũ etee futat. A'eramũ 'gã pê nesaka, 'ga je'eg imũ mama'e aporamũ. “Kuu. Nan te ae Jejui 'ga rerowiaaramũ ra'e”, te'i 'gã pê nesaka 'jau. ¹⁹ “Ku'jywa 'ga etee futat Janeruwaretea. Nirũi futari 'ga”, te'i 'ga pê nesaka 'jau. Al'jea futat aipoa morogytaa. A'ere 'ã pêẽ 'ga porogyta renupare'emamũ mama'eukwaawa 'wyrara remiayuwãuwe pejemogy. Mama'eukwaawa nanẽ 'ã Janeruwarete 'ga okwaap futat numiamũ. “Oporogyta renupare'ema 'gã 'ga omono tata rakuwa upe 'gã nerekou tyweaete” 'e 'ã ikwaapa futat numiamũ. A'etea 'ã nuerowiari 'ga porogyta. Mama'e tywera apo are etee futat 'ã wea'aramũ. Oyyita futat tee Janeruwarete 'ga wi. Ikyjea erekou imoyyita futat tee. A'etea 'ã nuerowiari 'ga porogyta. ²⁰ Pejeagairanamũ etee 'ã pejejemogyau. “Jarejuwarete 'ga rerowiaara je”, 'jau nipo pêẽ numiamũ. A'ere nipo pê'me ate. Peenuw ete agawewi futat 'ga porogyta numiamũ.

A'etea pēē enupare'ema 'jawe ete peko, 'ga je'ega rupi etee pejejemogyawe'em. A'eramū pēē a'eramū pejejemoryteeu pejejemogyau.

²¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. Abraão 'ga 'ā janeypya. 'Ga 'ā ako Jarejuwarete 'ga porogyta renuparareteramū rakue. Ma'ja ajee 'ga wapo oje'futarukaa-wamū Jarejuwarete 'ga upe rakue? Majepei tee 'ā Abraão 'ga ra'yra 'ga rakue. A'eramū 'ā 'ga oporomutaramū nanimenime wa'yra 'ga ree rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: “Eja'yra 'ga ejuka iapyau jee, a'e pa je 'ga upe kwy. Taesak 'ga a'jea futat tejerowiara 'jau kwy”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ā 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Eja'yra 'ga eroo ywytyra apyte'rarimū. Peu 'ga terejuka iapyau jee 'jau”, 'jau 'ā 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Abraão 'ga wa'yra 'ga rerawau 'ga 'eawer ipe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga je'egi erujewi 'ga upe rakue nū. A'eramū 'ā 'ga 'ga ra'yra 'ga jukaukare'ema 'ga upe rakue. “A'jea futat je rerowiar ape ra'e. Je muoryw ape ipyu, jeporogyta renuwa pyu. Ene 'ā eneresagesage jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. ²² Abraão 'ga werowiat 'ga porogyta rakue. A'eramū 'ga 'ga 'eawer imū etee futat mama'e apou akou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jauwāū Abraão 'ga upe. “Ene 'ā a'jea futat je rerowiar ape”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ²³ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Abraão 'ga remiapofera kwasiarukari ka'aran are 'gā nupe rakue. A'jea futat aipo 'ea. “Abraão 'ga a'jea futat je rerowiaaretea. Jejekoty'aawaretea nanē 'ga nū. A'eramū 'ga a'jea futat wesageramū jee”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'gā nupe rakue. ²⁴ Jane nanē nū, “Jarejuwarete 'ga je arowiat” 'e re mama'ea siapo 'ga je'eg imū etee. Oje'ega rupi etee mama'e apoare'ema 'gā nupe 'ga, “esagesage 'ga jee”, ne'ia'uweri. Oporogyta renupara 'gā nupe etee 'ga 'i, “esage 'ga jee”, 'jau.

²⁵ Nan tee Raape ēē rakue. Kūjāmene'ema agawewi ēē rakue. A'etea ēē Janeruwarete 'ga rera renupawe werowiat akou rakue. A'eramū ēē 'ga remiayyuwa 'gā mima oje'wyr ipe 'gā a'gwau 'gā nee ifuewet ma'e 'gā nui rakue. Kaaruwamū ēē 'jau 'gā nupe: “Ajepeja pe rupi pekwap pejeka'jama wā nui”, 'jau ēē 'gā nupe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ēē upe: “Je rerowiar ape ekou ra'e. Jeremiayuwa 'gā nee erejejuka esage ra'e. A'eramū ene ejesageramū jee. A'eramū je ene rerekou tywere'em eneremiapofer are”, 'jau 'ga ēē upe, wemiayuwa 'gā ēē iapisiukare'emamū rakue.

²⁶ Sā'ā ywyrapara a'wyre'ema u'ywe'eme. Nan tee futat jane. “Jarejuwarete 'ga je arowiat”, 'jarekoetearamū 'ga je'ega rupi etee mama'ea niapoi. Ia'wyre'emamū ae rekoi. A'eramū ki pēē, “Jarejuwarete 'ga je arowiat” 'jaramū mama'e apou 'ga je'ega rupi ete nanē nū.

Au'je pejeje'egaiw ire

3 ¹ Kunumīmet. Kūjāmet. Pēē mū nipo pēnekowet Jarejuwarete 'ga porogytafer are pejejamu'jaramū. A'ere ki pēneapyo ra'ne 'ga je'eg are pejejamu'e are. Kasi a'e pe 'ga pē nereko tyweretei pejejamu'e tyweramū ne. Moromu'jaramū tee 'gā 'jawe kasi pēē ne, pejejamu'e re peo pejejemogyau mama'e tywera apou 'gā nupe ne. Nanuaramū pejamu'e futat numiamū. A'ere pejejamu'e reewi mama'e tywera apou nū 'ea nia'wryi. Kasi a'e pe nanuaramū pēnemimu'efera 'gā 'i ajaupe ne: “'Ga 'jawe tee futat jane iapoi”, 'jau 'ga remimu'efera 'gā ajaupe ne. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga ajamu'e

tywearera 'ga rerekou tyweaete, oje'eg are 'gā mu'e tyweramū. Moromu'-jatyweara 'gā akotee ma'e 'gā tywera wapyraap Jarejuwarete 'ga upe. ²A'je futat 'ā ae mama'e tywera apoare'emamū nokoī amū. Jejuī 'ga rerowiaaramū miamū 'ā jane jare'aka'jāmaiawamū mama'e tywera apou. 'Ga amū ipy we ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ā 'ga amū rekoi wesageramū. A'ere 'ā ae nitywi futari amū ipy we ajaupe ije'egaiwe'emamū rakue. Ipy we 'ga amū ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ā 'gā wesageramū futat ajemogyau. Nuapoi futari amunipo 'ā 'ga mama'e tywera. A'ere 'ā ae nitywi te nanuaramū rakue. ³Sā'ā ae kawaruū 'arimū wapyg enune imory'weawa monoa ijuru pe. A'eramū 'ā ae imory'weawa iāma koka opo pe. A'eramū 'ā ae kwe katy ikwawiweramū kwe katywara iāma matāu jupe. Ko katy ikwawiweramū 'ā ae ko katywara iāma matāu jupe nū. Inugagatu pe rupi. Ee oporomory'we-
weramū 'ā ae imory'weawa iāma matāu pāwē jupe. A'eramū futat 'ā opytau. Niapoi'i agawewi futat 'ā imory'weawa. A'etea 'ā wereko. ⁴Sā'ā yaruū ku'oo-
kawa nanē nū 'ā niapoi'i agawewi. A'etea 'ā iku'ookara 'ga anugatu iku'oo-
ka'wi pyu, 'y rypojuaga rupi inuga esage. ⁵Nan tee futat 'ā janekūa. Niapoi'i
agawewi futat. A'etea 'ā ae morogytauu mome'wau ipyu.

Tata 'ywa nanē 'ā niapoi'i agawewi nū. A'etea 'ā kouu pype amu'aramū enyu ko pype ojepoje'ogukare'ema weny re. ⁶Nan tee futat 'ā janekūa nanē nū. Morogyta mome'u re opike'ema futat nū okwasī'wau 'ā. Jarejemote'aru-
kaa 'ā jareje'egaiwa pyu, jarejemogyau ipyu futat 'ā jarejoje'ēwu'jaga. Nia-
poi'i agawewi 'ā janekūa 'upa janejuru pe. A'etea 'ā jane ipyu futat jareje-
mote'aa. Ipyu futat jane 'ā jareje'egaiwamū jarejemogyau. NaJarejuwarete
'ga je'eg imū rūi jane 'ā jarejoje'ēwu'jaga jarejemogyau. Mama'eukwaawa
'wyraria je'eg imū te jane joje'ēwu'jagi. ⁷Sā'ā ae wyra'yra pyyga imota'waa
weymawamū. Wyra'yra 'ā ae ipyyka. Owewe ma'ea 'ā ae wyra'ia'yra pyyka.
Jowosipewa'yra 'ā ae ipyyka. Piraa'yra 'ā ae ipyyka. Mīmera 'ā ae ipyyka
weymawamū imota'wau. Ota'wa re 'ā ojerekoukaa esage ae upe. ⁸A'ere
janekūa nanarūi. Nimota'waarūi futari jane jarekūa. Nitywi ae amū akū
mota'waaramū. Sā'ā moja afuaga rerekoa ajuru pe ae apisawa. Nan tee futat
jane jarejomote'aawa rerekoi jarejuru pe. Jarekū mū futat jane jarejoje'ēwu'-
jaga. ⁹Majepei tee agawewi futat 'ā janekūa. Ipyu etee futat 'ā jareporogytau
esage Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ā jane anurenure'i ipyu futat jarepytuna
'gā ago'wau nū 'jau. Janeruwarete 'ga 'ā jane apo oje'jawe futat rakue. Ma'e-
ramū sipo ajee jane juago'oi? 'ga 'jawewaramū jane juago'oi? ¹⁰“Ene 'ā ene-
resagesage”, 'jau futatee agawewi 'ā jane Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ā jane
aipo 'ga upe 'e re aipo 'ga upe 'jare'ema 'jawe etee jarewau morogyta tywera
mome'wau nū 'jau. A'ere nanuara nia'wryi. Peapo awi nanuara. ¹¹'Ya te aje
'ā najane 'jawe rūi. 'Ywu'ywura rupi 'ā 'y esage etee 'ua. Natypykureri 'ā
'ya 'ua 'ywu'ywura rupi. Iky'a ma'ea iky'a ma'ea etee futat nū. Iky'ae'ema 'ā
iky'ae'ema etee futat nū. A'ere ae nanarūi. Ae wi morogyta paraparawamū
'ua. Majepeja aejuru rupi etee futat ae oporogytau esage oporogytau tywet
'jau. ¹²Sā'ā y'wa o'yw are etee futat i'aa. Nopopori 'ā y'wa'aa ojo'yw ekoete
are. O'yw are etee te 'ā y'wa'aa opopoa. Y'waiwa'aa 'ā nopopori amyneju
'yw are. Mamāūū'a 'ā opopore'ema 'yypo are. Nan tee futat 'ā ae 'y ky'a awi
'y esage pyyke'ema. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: kunumīmet, kūjāmet 'jau.
Jarepytuna 'gā ago'oaramū jarejemogy re maran Jarejuwarete 'ga muorypa?

“Ene te 'ā eneresagesage”, Jarejuwarete 'ga upe 'e re jarepytuna 'gā ago'wau 'ea nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe, a'e je pē nupe.

I'akwaap ma'e

¹³Pēē mū te nipo ajee i'akwaap ma'eramū peko. Eapyo ma'e 'gā mama'e esagea tee wapo. Oje'ega esage etee ajemogyau. Eapyo ma'e 'gā ajemuaēma ajuee. Esagesage 'gā. Eapyo ma'e 'gā nojerowiaraiwi ojee etee. Nan te ae Jarejuwarete 'ga remimueapyoferamū. A'eramū nipo aipo 'ga resakara 'gā 'jau: “'Ga 'ā eapyo ma'ea”, 'jau nipo 'gā 'ga resaka. ¹⁴A'ere nipo pēē mū iporerekoaywet ma'eramū peko. Pēē mū nipo imara'ne ma'eramū. Pēē mū nipo pejejeupe tee mama'e apou. A'ere poromū pē'me ate, “je te 'ā je'akwaap katu katu” pēē 'jawamū. ¹⁵Nanarūi ae Jarejuwarete 'ga remimu'akwaaweramū. Naojee te rūi ae jerowiaraiwi. Ojee tee ojerowiarap ma'eramū pēē naJarejuwarete 'ga 'Agesage arūi pē mueapyoi. Pejemuēapyo ekoete te. Mama'eukwaawa 'wyrīara te pē mu'akwaaw ekoete mama'e tesirūmer are. ¹⁶A'eramū nipo iporerekoaywet ma'e 'gā ajamueu. Ojee etee ea'at ma'e 'gā netee nipo 'gā ajamueu oje'eg are. A'eramū futat nipo 'gā ojomotywea Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁷A'ere jane Jarejuwarete 'ga remimueapyoferamū jane nanarūi. 'Ga porogyta kwaaparamū jane niapoi futari mama'e tywera. Jane 'ā jarejamueukare'ema. 'Ga porogyta kwaawa 'ā jane mojejukaukar esage etee te jarejuee. Sā'ā y'wa 'yw esagea. Y'wa esagea etee 'ā 'iaa y'wa 'yw esage are. Nan tee futat jane 'ga porogyta renuparamū. Mama'e esagea etee iapoi. Jarepota'wa pāwē pāwēnamū ete futat jarejemogyau jarejuee. 'Gā amū te nipo ajee ako esage janeremiesagamū etee. A'ere janereatywi akowarūe'em. Ojomoryteeu akou. A'ere jane nanarūi 'ga porogyta renuparamū. Jane a'jea futat jane reko esagei. Jarejeueatywi miamū futat jane reko esagei. ¹⁸Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nipo oje'ega ajaupe, “au'je pejemara'ne re pejejuee”, 'jau nipo 'gā ajaupe. “Pēpota'wa esage etee pejejuee”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo ajuee imara'ne awi ojomosīara 'ga wesageramū akou Jarejuwarete 'ga upe.

Jarejuwarete 'ga remiajuwarete

4 ¹Ma'eramū sipo pēē mū au'jeteramū pejejamueu? Pejejee etee te pēnea'at. Pejejemuaēma mama'e are etee pejejemogyau. A'eramū pēē a'eramū au'jeteramū pejejamueu pejejemogyau. ²Mama'e mū nipo pefutat pejejemogyau. A'ere nipo nepētywi pejejemifutara pyu. A'eramū nipo pēē pejefuweramū pejejemifutara rerekwara 'gā juka are. “Maran ajee jane nanē janetywi ipyu 'ū?” 'jau nipo pēē pejejuerekoayau pejejomama'e are. A'eramū nipo pēē pejejamueu pejejemifutar are. Ma'eramū sipo pēē nanē nepētywi pejejemifutara pyu nū? Nepeenūi te Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē a'eramū pejetywe'emamū pejejemifutara pyu. ³Ma'eramū sipo 'ga imure'ema pē nupe ojeupe pēē enūjamū? Pejemaku'i eteeawamū te peenūi 'ga upe. A'eramū 'ga a'eramū imure'ema pē nupe. ⁴Ma'eramū sipo pepoit Jarejuwarete 'ga rero-wiar awi? Omen awi opoit ma'e 'jawe pēē. Nepekwaawi nipo “ywy pewara mama'e are etee ea'at ma'eramū ae rekoi Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamū” 'ea? 'Ga rerowiare'ema 'gā nemifutar imū mama'e apoara 'gā nanē ajemogy Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamū nū. ⁵Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari U'agesage are rakue. Nakwasiarukari tee 'ga ee.

U'agesagea 'ā 'ga amut werowiaaramū janee. A'jea futat 'ga 'Agesagea iro 'jau ae ree, 'ga wi ae poira futare'ema. Sā'ā ae kūjā are iro ae 'ea. Nan tee futat 'ga 'Agesagea iro'i ae ree. ⁶ A'ere 'ga 'Agesagea te jane mogyi jane mamuakaa 'agamū mama'e tywera apoukare'ema ae upe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'a-rana kwasiarukari aipo 'gā nupe rakue:

“Je poar ape 'jara 'gā je apoat tejemifutar imū mama'e apoukaa 'gā nupe.

Je nafutari 'ga tepoara 'jara 'gā te ajee je napoari.

Aipo 'jara 'gā ajemogy je ree iporomutare'emamū”,

'jau 'ga inugukaa ka'aran are rakue.

⁷ A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū “ore mu'e ape ejemifutar are. Taruenup eneje'ega 'jau”, 'jau ki pēē Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega. Mama'eukwaawa 'wyriara pejejeupe ije'egamū ki pe'je jupe “Naeneje'ega rūi je aenup. A'eramū ene ejepe'au je wi”, 'jau ki pēē jupe. A'eramū ojepe'au pē nui. ⁸ Ojee te pēnea'aramū Janeruwarete 'ga jekwaawukari pē nupe. Pejetywer awi pepoit. Pejemogy esage 'ga upe. “Je Jarejuwarete 'ga je'ega aenup”, 'jau nipo pēē mū pejejea'aramū. A'ere nipo pēē aipo 'e re mama'e tywera apou 'ga remifutare'em imū nū. A'eramū 'ga je'ega renupare'ema 'gā 'jawe te pejemogy ne. Au'je nanuara apo re. 'Ga remifutar imū a'jea futat pēē iapoa te esage 'ga upe. ⁹ Pejetywera peru'arasig erajemogyau. Pejoo'o pejetywera upe. Pejeku'iawera perojoo'o erajemogyau, eru'arasiga. ¹⁰ Ajemotywet je enee ojeupe pēē 'eramū Janeruwarete 'ga pētywera tomoit pē nui 'jau. Pejetywera pejejewi imoir ire pēnesage pejejemogyau 'ga upe nū.

Au'je pejejuago'o re

¹¹ “Ga 'ā nia'wyri akou Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je awi pejejaupe. Au'je pejuago'o re. Janeruwarete 'ga 'ā “pejuereko esage ki”, e'i 'ga 'ā janee rakue. A'eramū pēē pejejuago'oramū 'ga porogyta renupe'ema. 'Ga porogyta renupare'ema 'gā 'ga kurapara 'jawe ajemogy 'ga upe. 'Ga porogyta renupare'emamū nanē pēē 'ga kurapara 'jawe pejemogy 'ga upe. 'Ga porogyta kuraparamū nanē nepeenuwi 'ga porogyta. “Je te 'ā je'akwaap Jarejuwarete 'ga apyraap”, 'jau nipo pēē 'ga porogyta kuraparamū. ¹² Janeruwarete 'ga te jane kwaap. 'Ga te oje'ega amut janee. Oje'ega renupare'ema 'gā 'ga ikwaapa futat. Aeremiapofera nanē 'ga ikwaapa futat. 'Ga te ae katu'ok aetywer awi. 'Ga te e'iarū janee, “tata pe ekwap”, e'iarū janee. Aerefetee aipo ne'i arūi ajaupe. Nijokwaawi jane. Nikwaawi jane jarejotywera. A'eramū ki pēē, “'ga nipo 'ā nia'wyri akou Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em pejejaupe.

Janeremiaporam

¹³ Peapyaka ki jeje'eg are. Pēē mū nipo pejeporogytau pejejaupe. “Ai'iwe je oi kwe pe ajepeja amunaw ipe teporowykyau, tejeka'aranūū ruga tekou. Teka'aranūū re nipo tejua ikokwar are nū”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere kasi aipo pe'je ne. ¹⁴ Nikwaawi jane jarejemiaporama ai'iwe. Nikwaawi jane ai'iwe jaruete jarejekoa. Nikwaawi jane jaremanūa. Ywysiga 'jawe jane. Sā'ā ywysiga jywa ai'iwetetewe. A'ere 'ā kamēsīete ojeupiapap nū. Nan tee futat jane. 'Awamū jaruete jane jemogyi numiamū. Ai'iwe nipo jane maran gatu jaruete'em jarejemogyau. Nikwaawi jane. ¹⁵ A'eramū ki pēē aipo 'jau te

pejeje'ega: “Jarejuwarete 'ga ifutar ire nipo je oi peu teporowykyau”, 'Jau ki pēē pejeje'ega. ¹⁶ A'ere 'ā pēē aipo nepe'jei. Peje'ēran ekoete te 'ā pejejemogyau. Pejejemiyoram are ete 'ā pejerowiaraip. Mama'e are pejejea'awamū ete 'ā pēparuapowet mama'e are. “Je te futat mama'e aapo tejee. Najepoarukari je Jarejuwarete 'ga upe”, 'Jau nipo pēē pejejemogyau numiamū. A'ere aipo 'ea nia'wryi. ¹⁷ Jarejuwarete 'ga remifutara 'ā pekwaap. A'eramū pēē 'ga remifutar imū mama'e apoe'em ire pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe.

Ika'aranūū kwai ma'e 'gā neko tyweawam

5 ¹ Ika'aranūū kwai ma'eramū ki peapyaka jeje'eg are. Pēē mū 'awamū ika'aranūū kwai ma'eramū futat numiamū. A'ere nepeenuwi Jarejuwarete 'ga porogyta. A'eramū nipo pēē anure pejekou tywet. Pē'arasiga nipo pē nerekou. Peje'arasiga nipo pēē erajaa'wau erajemogyau. ² Pēkaraemā nipo i'mu'muga etee i'wau. Pēnaitya nipo kupi'ia tee i'waupap. ³ Pēka'aranūū ywope'ia nipo weposipopopawamū etee 'upa. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wowase ae majatykaaw ipe, tekotee 'gā 'Jau pē nupe: “Esak ika'aranūū kwai ma'e 'gā. Ika'aranūū kwai agawewi 'gā 'ā jepi. A'etea 'gā 'ā akate'em ajaupe jepi. Nomono'i futari 'gā ape 'gā nupe. Weposipopopawamū etee futat 'upa. A'eramū i'mu'muga etee futat i'waupap tuwamū”, 'Jau nipo 'gā pē nupe. Sā'ā mirurua aero'o moto'oma ae mojero'wua. Nan tee futat nipo pēē ika'aranūū kwai ma'eferamū. Pēka'aranūū 'mu'mugera pēnakate'emawera resaukari. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tywet ee. ⁴ Ka'aranūūa 'ā pemono'og ekoete jepi. A'ere 'ā nepemepyi pejejemiyauwa 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. “Kwaiwete agawewi 'gā ka'aranūūa. A'etea 'gā nomepyi ojeupe ore porowykyramū ikue”, 'Jau nipo 'gā pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe, Pājeeteete 'ga upe.

⁵ Awa ywy pe pejejemogyau kwaiwete futat pēka'aranūūa. A'eramū 'ā pēē pejeporowykyawe'em. Pejejemifutara etee 'ā pēē iapou. Sā'ā pēē pejejemymawamū moky'ra i'upyamū. A'eramū 'ā pēē imoporowykyukare'ema. A'eramū 'ā pēē iky'ra re ijukau. Nan tee futat pēē. Nepeporowykyi. Pejejemifutara etee 'ā iapou. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe pē nerekou tyweaete. ⁶ Ika'aranūū kwai ma'eramū pēē mū pejejajukaukaa ekoete pejejaupe. 'Wryiara upe nipo pēē 'gā amū nerawau ekoete 'gā je'ēwu'Jaga. “Ekoay 'gā mama'e tywera apou jee. Ejukaukat 'gā”, 'Jau nipo pēē 'wryiara upe. A'eramū nipo pēē 'gā jukaukaa ekoete. Nuapoi agawewi nipo 'gā mama'e tywera. A'etea nipo 'gā 'gā jukaukaa ekoete. Nuerowiari tāmējē 'gā, “naapoi je mama'e tywera” 'gā 'eramū. Nika'aranūūi wejue 'ga. A'eramū 'ga ojeypyare'ema.

Peapesak Jarejararete 'ga rura

⁷ Pēē 'ā jepytuna 'Jawe jee. Pejejereko tyweramū kasi pejepyat ne. Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyat anure. Jarejararete 'ga jewyra ete ki peapesak pejejemogyau pejejemogekowe'em futat. Sā'ā aeko jaramū ae jemogya ko pypiara tyarū rapesaga. Najema'nēma'nēi 'ā ae ityarū are. ⁸ Nan tee futat pejemogy Jarejararete 'ga rura rapesakaramū. Pejejorypawe'emamū futat pejejemogyau. Anurenure'i nipo 'ga ruri nū. Ko futat nipo iwaēmi ja'wyja'wy 'ga ruawa upe. A'eramū pēē pejejemogypyka etee futat pejejemogyau 'ga rura rapesaka.

⁹Pejuago'o awi tesirūgatu Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoramū. Najane rūi sajuereko jarejeape. Jejui 'ga te jane rereko weape. Anurenure'i futat nipo 'ga ruri. A'eramū 'ga te “nepēa'wyri pēē Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawarū janee. Jane, nepēa'wyri pēē Jarejuwarete 'ga upe jarejaupe jane 'e re nipo Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei aipo jarejaupe 'eawer are.

¹⁰Kunumīmet. Kūjāmet 'jau. Pēnea'ar iki Jarejuwarete 'ga porogyta mome'-warera 'gā nee. Ymā 'ā 'gā jemogyi Janeruwarete 'ga porogyta mome'waramū 'gā nupe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga porogytafer are iporenuwiwere'ema 'gā 'gā nereko tyweretei rakue. A'ere 'ā 'gā wereko tywereteramū miamū 'gā nopoiri futari Jarejuwarete 'ga mome'u awi rakue. Uag ma'e 'gā te ajemogy wereko tywera upe. Ojemouaga etee futat wereko tyweramū. A'ere 'gā jero'-wuro'wui etee futat Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u are. ¹¹“Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warypyra 'gā iku'i ajemogyau rakue”, sa'e 'ā jane 'gā mome'wau jepi. “Nopoiri futari 'ā 'gā Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u awi rakue”, 'jau jane 'ā jepi. Sā'ā Jo 'ga rakue. Jo 'ga rerekwawer are pēnea'at. Jo 'ga 'ā ojemouaga etee futat akou wereko tywera upe rakue. Opoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Esagesage Jo 'ga jee. Wereko tywerete agawewi 'gā 'ga je ree. A'etea 'ga nopoiri futari je rerowiar awi”, 'jau Janeruwarete 'ga Jo 'ga upe, ojerowiaa Jo 'ga ree rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou Jo 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ā a'jea futat ajemuaēm jane ree. Opota'waramū futat 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e esage mua janee.

¹²Awamū je mama'e mū ree pē mu'ei. Pejejaupe pejeporogytau ki peporogyta esage etee futat. Mama'e a'jea etee futat ki pemome'u pejejaupe. “Mama'e je aapo”, 'jau ki a'ea peapo peje'eawer imū etee. Amumera 'gā nipo o'me ekoeteramū, “ywagipewara 'gā neape je mama'e apoi. Ywy apoarera 'ga reape nanē je iapoī nū. Je kwaap 'gā. Okwaap 'gā jeremimome'ua a'jea futat”, 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau. A'ere kasi pēē aipo pel'je ne. “Je renūi ekoete kasi pejepe ne”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga janee rakue. Aipo pē 'e ekoeteramū nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Nepēa'wyretei jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē monou muku ojewi.

Pemono ki pejeje'ega 'ga upe

¹³I'arasig ma'eramū pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Iku'i ma'e-ramū maraka ra'aga 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresagesage oreē”, 'jau ki pēē pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁴Pejekaruaramū ki Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā peenūi amū. “Pejot pejeje'ega monou Ku'jywa 'ga upe je ree”, 'jau ki pēē 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ua Jejui 'ga rer imū miarakawenana monou pēapyte'rarimū oporogytau Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹⁵Ojeupe werowiaara 'gā porogyta re Janeruwarete 'ga pēkaruara pe'ai pē nui. Pētywera reewe ipe'au pē nui. ¹⁶Pēē mū nipo mama'e tywera apo awi pejejea-teea'ne'emamū. A'eramū ki pejemome'u pejejaupe. A'eramū pēē pejeje'ega pejejotywer are Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'jau: “Kiapi'ni. Mama'e tywera 'ga wapo akou. A'eramū 'ga 'awamū otywera reru'arasiga erekou. A'eramū ene 'ga katu'oka 'ga tywer awi. Emoit 'ga tywera 'ga wi”, 'jau ki pēē pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejejee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga katu'oka nū, 'ga mueateeu mama'e tywera apo awi. Ojeupe ako esage ma'e 'ga je'egamū

Janeruwarete 'ga 'ga porogyta renuwi futari. Mama'ea 'ga wapo a'jea futat 'ga je'eg imū. Aeremiapoe'ema miamū 'ga wapoukat ae upe ojeupe enūi re.

¹⁷⁻¹⁸ Pēnea'at Eliasi 'ga ree. Esage ma'e 'ga. Ymā 'ā 'ga je'egi Jarejuwarete 'ga upe rakue. “Amana kyre'ema je afutat”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga 'eawera rupi ete futat muapyra kwara magwapa amana mogyrukare'ema rakue. A'eramū 'ā Eliasi 'ga muapyra kwara kwaw ire oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. “Ere amana mogyrukaa nū”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. A'erauwe 'ā Janeruwarete 'ga amana mogyrukaa rakue nū. A'eramū futat 'ā temi'ua ojeupa rakue nū. Maira te Eliasi 'ga rakue? Naani. Aea futat 'ga, jane 'jawe futat 'ga.

¹⁹⁻²⁰ Kunumīmet, kūjāmet. Janeruwarete 'ga porogyta 'ā a'jea futat agawewi. A'etea nipo pēē mū Jarejuwarete 'ga porogyta rerowiaraipa peje-poia 'ga wi. A'ere ki Jarejuwarete 'ga porogytafer awi ipoire'emamū peje'eg 'ga wi opoit ma'e 'gā nupe. Maran gatu nipo 'gā 'ā ojewyre'ema 'ga rerowiara upe nū. A'eramū nipo werowiaru'jawamū Jejui 'ga 'gā tywera pe'au 'gā nui nū, 'gā katu'oka 'gā mogyau nū. A'eramū 'gā awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jejui 'ga 'gā monoukare'ema peu. Werowiaru'jawamū wejue 'ga 'gā nomonoukari 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Pēnoryw iki pejejemogyau morogyta esage are, kunumīmet, kūjāmeramū nanē nū je 'i pē nupe.

Kweramū etee jeremimome'ua.

1 Pedro

Pedro 'ga, Jejui 'ga remimu'efera 'ga, 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweate. A'eramū Pedro 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga rerowiaara 'gā nupe 'gā mu'akwaapa ee rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesage ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

1 ¹Je Pedroramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Je Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā 'ga je monoi kwe pe ojemome'waukaa jee ikue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pē'wyr awi 'ā 'gā amū pē mokwasi'wau rakue. 'Awamū aje 'ā pejemogy pejekwasi'wau tekotee 'gā ywy pe. Pōtu ywy pe, Garasi ywy pe, Kapatosi ywy pe. Asia ywy pe, Pitini ywy pe. Mīmer imū 'ā pejekwasi'wau pejejemogyau rakue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. ²Ymā Janeruwarete 'ga pē pyyrūi ojeupe rakue. Wemifutar imū etee futat 'ga pē mū'ljāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mogyau Janeruwarete 'ga remiayuwamū, pē muesageu 'ga upe. “Agera 'gā je amū'ē teja'yra 'ga je'ega renuparamū”, 'Jau Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. “Jera'yra 'ga amanū 'gā tywer are ako ikue”, 'Jau 'ga 'ā rakue. “A'eramū je Jejui Kristu 'ga ree je jemogypygi tekou 'gā 'eramū je 'gā tywera moia 'gā nui”, 'Jau 'ga 'ā pē nupe rakue.

A'eramū je 'Jau 'ga upe pē nee: “Eneresagea 'gā nerekoa je afutat, ki Ku'jyp. Emopy'ata'wa nanē ki 'gā imogyau”, 'Jau je Jarejuwarete 'ga upe pē nee.

Pēku'i ki Jejui 'ga ree

³“Ene te 'ā eneresage oree, sa'e ki Jejui Kristu 'ga Ruwarete 'ga upe, Jarejarete 'ga Ruwarete 'ga upe”, 'Jau je pē nupe. 'Ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga moferapa rakue nū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra- rete 'ga rerowiaaramū jane mogyau wa'yramū. Jane ree 'ga poriaa te nipo 'ga rerekou. A'eramū nipo 'ga jane mogyau wa'yramū, wa'yrarete 'ga rerowiaa- ramū. A'eramū jane a'eramū Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogy rapesaka jare- jemogyau. Jejui Kristu 'ga 'ga imoferapa. Jejui 'ga moferawe'em ire amunipo 'ā jane nanē niferawa'uweri nū. A'ere 'ā 'ga ferawi rakue. A'eramū jane “Jejui 'ga 'Jawerimū etee futat jareferapa nū, 'ga jane moferapa jane rerawau ojeypyri nū” 'e are jarejemogypyka jarejemogyau. ⁴A'eramū jane jarejeupe mama'e esagea 'ga imura rapesaka. Ojeypyri jane oramū 'ga mama'e esage mua wemia- yuwamū janee. 'Awamū futat 'ga janee wemimurama m'yina gatu ojeypyri. Peu jane upe 'ga remimurama nateepawi. Peu nitywi futari jypemeruua, mama'e 'wara. Nitywi futari mama'e mote'ara. Ma'eramū 'ā 'ga im'yī gatui peu futat janee. ⁵Werowiaaramū 'ga ojejukau jane ree. Wemifutar imū etee futat 'ga

mama'eay resaukaa janee, ojee janejemogypyga resaukaawamū. 'Ga opājē mū jane momoirukare'ema ojewi. A'eramū nipo 'ur ire Jejui 'ga jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga jane upe wemimyi gatufera mua janee. A'eramū nipo 'ga jane mueapyou jarejeupe wemiapofer are.

⁶A'awamū nipo mama'eaya jesaukari pē nupe kwaiwete. A'eramū nipo peje-'arasigamū pejejemogyau. A'ere 'ga pyri pejeo are pēnea'at pejeku'iramū pejejemogyau. ⁷Mama'eay upe pēnuagamū pē nesakara 'gā 'jau: "Na pa je ra'e. Werowiat 'gā Jejui 'ga a'jea futat. Nopoiri futari 'gā 'ga wi ojeupe mama'eay jesaukaramū miamū", 'jau nipo pē nesakara 'gā. Sā'ā ourua. Itarewara 'ga 'ā ita rapyau ouru resakawamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'eay resaukari pē nupe ojee pejemogypyga resaukaawamū. "Taesak tejerowiaararete 'gā amū 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe, mama'eay resaukaa janee. Ojeupe mama'eay jesaukaramū 'ga rerowiairaipara 'gā poiri 'ga rerowiar awi. A'ere 'ga rerowiaararete 'gā nopoiri futari 'ga wi. Wuagamū etee futat jupe. Mama'eay upe pejejuagamū pēē pejejemogypyka etee te Kristu 'ga ree. A'eramū 'gā amū pē momoirukare'ema 'ga rerowiar awi. Ouru 'ā epy ete numiamū. A'ere anure ourua miamū teepawamū. A'ere Jejui 'ga rerowiaaramū jane nanarūi. 'Ga etee te erowiarāmū nitywi futari 'ga rerowiar awi pē momoirukaara 'ga amū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga, Jejui 'ga ruaw ipe, 'jau pē nupe: "Jera'yraarete 'ga perowiat nanimenime. Nepepoiri futari 'ga rerowiar awi pejejeupe mama'eay jesaukaramū miamū. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū 'ga pē monou ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat, pē pojeuwukaa oje'jawe 'gā nupe.

⁸Nepeesagi agawewi Jejui 'ga rakue. A'etea pēporomutat 'ga ree. A'awamū nanē 'ā pēē 'ga resake'ema nū. A'etea perowiarete 'ga. A'eramū pejeku'iramū pejejemogyau 'ga ree. Saa'e ywagipewara 'gā ku'ia 'ga ree. Nan tee futat pēku'i 'ga ree. ⁹Ma'eramū sipo pēku'i pejejemogyau 'ga ree? Jejui 'ga perowiat nanimenime pejejemogyau. A'eramū 'ga pē katu'oka. Anure nipo 'ga pē mogyau ojeypyri nakwaparimū rūi. A'eramū ki pēku'i pejejemogyau.

¹⁰⁻¹¹Ymā, Jejui 'ga rure'emaue, Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejui Kristu 'ga rura mome'ui ojeypyriwara 'gā nupe rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā mu'akwaawukaa'i 'ga rur are. A'ere 'gā naeapyoi katui ee. A'eramū 'gā 'jau: "Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri ae katu'okawamū. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerekou tyweaete, 'ga jukau. A'ere nipo 'ga manū re Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi 'ga upe", 'jau 'gā nakue. A'ere 'gā naeapyoi katui ee. Nokwaawi nanē 'gā Kristu 'ga ruawa nū. A'eramū 'gā oporokwaawiwaramū ee. "Maranime sipo Janeruwarete 'ga 'ga muri?" 'jau 'gā ojeupe. "Maran sipo 'ga ruri?" 'gā ajemogyau. A'ere 'gā naeapyoi katui 'ga ree. ¹²"Pejejeupe jeremimome'ufera pemome'u 'gā nupe", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. "Na'awamū ako ma'eramū pē nupe rūi je 'i aipo 'jau. Anure ojeup ma'eramū 'gā nupe ijeaporama te je amome'u pē nupe. A'eramū ojeapowe'em pē nekoramū", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'awamū 'ā 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau pē nupe rai'i. Ymā Janeruwarete 'ga U'agesage muri ywag awi janee ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea 'awamū Jejui 'ga mome'waukaa 'gā nupe pē nupe. Ywagipewara 'gā 'ā weapyoweramū Jejui 'ga mome'u are numiamū. A'ere 'gā 'ā naeapyoi futari ee. "Najereapyoi je Jejui 'ga remiapofer are", 'jau 'gā 'ā ojeupe.

Pepoir iki mama'e ekoete apo awi

¹³ Janeruwarete 'ga pē katu'oka wa'yra 'ga pēē erowiarāmū. A'eramū ki pēē pejepoia mama'e ekoete apo awi. 'Ga remifutar imū etee futat pēē mama'e apou. Pēnea'at kasi mama'e ekoete apo are ne. Pejejea m'yina 'ga ree. Pejejemogypyka etee ki pejejemogyau 'ga rur are. Anure nipo, Jejui Kristu 'ga ruaw ipe nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe. Aipoa ki peapesak pejejemogyau. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga ra'yramū pejemogy. A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu katu pejejemogyau. 'Ga rerowiare'ema ako pēē mama'e apou pejejemogyau pejejemifutar imū etee ikue. A'ere kasi 'awamū peapo mama'ea pejejemifutar imū etee pejejemogyau ne. ¹⁵ Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki 'awamū mama'ea peapo. Ymā te 'ā 'ga pē mū'ēi mama'e tywera apoara 'gā nui, pē mogyau wemiayuwamū rakue. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Niparuapoweri nanē 'ga mama'e tywer are nū. Mama'e esagea etee 'ga iapou. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga 'jawe. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Naapoi futari je mama'e tywera. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage je 'jawe. Pēē nanē mama'e tywera apowe'em nū, je 'jawe nū”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹⁷ Jarejuwarete 'ga jane enūina, Kiapi'ni, 'jau jane 'ga upe. 'Ga 'ā ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga anure jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoaramū 'ga jane rerekou esage. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage etee, 'ga pojeupa, 'ga pyri pejewawe'ēwe futat. ¹⁸⁻¹⁹ Ymā te 'ā jane jemogy ekoetei tee rakue, ymāwarera jareypy 'eawer imū etee rakue. A'ere jane 'awamū “Jejui 'ga janetywera omepy, jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui” 'e kwaawi. Ma'ja pyu sipo 'ga janetywera mepyi? Ouru pyu sipo 'ga imepyi? Naani. Prata pyu sipo 'ga imepyi? Naani. Jejui 'ga 'ā amanū janetywera mepyau rakue. Anure ouru, prata, mīmera miamū teepawamū etee futat. A'ere Jejui 'ga te 'ga manūi janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe jatee. Sā'ā ore judeuramū karupa'mī jukaa wy reko'woga orotywera mepyawamū ikue. Karupa'mī esagea etee ore ijukau 'ga upe. Karupa'mī teua ore narajukaa'uweri iapyawe'em Jarejuwarete 'ga upe. Nan tee futat Jejui 'ga ojejukaukaa 'gā nupe, owy reko'wogukaa 'gā nupe janetywera mepyawamū rakue. 'Ga etee te 'ā esageay ma'ea. A'eramū 'ga etee futat janetywera mepyarūmū. Epy ete te 'ā janetywera repya, karupa'mī repy apyraapa.

²⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ywy apoe'emauwe, Jejui 'ga pyyrūi janetywera mepyawamū rakue. 'Awamū futat aje 'ā 'ga 'ga muri ywy pe pē poaawamū rai'i. A'eramū 'ga 'ga kwaawukaa pē nupe rai'i. ²¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'ga moferapa, 'ga mogou 'ga m'yina 'wyriaramū jatee. A'eramū 'ā pēē Kristu 'ga ree Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejejemogyau. Kristu 'ga ree pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiaporama rapesaka pejejemogyau.

²² Jejui 'ga je'ega peenup katu katu pejejemogyau. A'eramū pēē pejepoia mama'e tywera apo awi, pejejekatu'oka 'ga upe. A'eramū pēē pejeporomutaramū Jejui 'ga rerowiaaramū pejejee. A'eramū ki pēē 'awamū taetu pejeporomutaramū pejejee. ²³ Sā'ā ae kūima'eramū ae ja'yrapya. A'eramū 'ā u'ar ire kunumia ajemogyau ta'yriara 'ga ra'yramū. A'ere 'ā anure tuwa amanūmū

etee jui. A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga rekoi janeruwamū. Namanūi futari 'ga. 'Ga je'ega nanē atee pawe'emamū nū. A'eramū 'ga oje'ega pēē erowia-ramū Janeruwarete 'ga pē mogyau wa'yramū oje'jawe. ²⁴Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Sā'ā 'ywotyra.

A'eramū 'ā ipotyra kamēsiete te futat op̄ijagamū.

Kamēsiete te futat 'ā ipotyra u'aa o'lw awi.

Nan tee futat aea.

Kamēsiete te ae pawi.

²⁵A'ere Janeruwarete 'ga je'ega nateepawi futari”,
'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Pē nupe Jejui 'ga ree morogyta esage mome'u-ramū 'gā aipoa 'ga je'ega futat 'gā imome'wau pē nupe.

Pejemu'e ki Jejui 'ga ree

2 ¹'Ga je'ega renuparamū pēē pejejekatu'oka pejejemogyau 'ga upe. A'eramū ki pēē a'eramū pejepoia mama'e tywera apo awi. Pē'me kasi ne. Pejuerekoay kasi mama'e are ne. Pejakurap kasi ne. Peapo kasi mama'e tywera ne. ²Kunumiākyra 'jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumiākyra 'gā oy kamy uwejuweja. Nan tee futat ki pēē. Pejemu'e ki 'ga je'eg are au'jeteramū. Oy kamy are kunumiākyra 'gā opifuakaramū ajemogyau. Nan tee futat pēē 'ga je'ega renuw ire pejejemogyau 'ga rerowiaarareteramū. 'Ga je'ega wesage-ramū etee futat pē nupe. Nitywi futari mama'e tywera ipype. A'eramū ki pēē 'ga je'eg are pejejemu'eweramū pejejemogyau. 'Ga je'eg are etee pejejemu'e re 'ga remifutara kwaapa pejejemogyau. ³Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue. “Janejararete 'ga esage”, 'jau 'ga ikwasia-rukaa 'ga amū upe rakue. Janeruwarete 'ga pē katu'oka rakue. A'eramū pēē “Janejararete 'ga esage” 'e kwaapa.

⁴Jarejuwarete 'ga perowiat rakue. A'eramū ki 'awamū taetu pēē 'ga rero-wiaa pejejemogyau. 'Oga apoara 'jawe Janeruwarete 'ga. Sā'ā 'oga apoara 'gā 'yw esagea etee imū'ēa tupaa'mywareteramū. 'Yw esagea etee nanē 'gā erawau inuga tupaa'mywamū. Itaoga apoara 'gā nanē ita esagea etee imū'jāu nū. A'eramū 'ā itaoga apoara 'ga ita amū monou imomoa ojewi. Aipoa ita nia'wyri 'gā nupe. Nan tee futat judeuramū ore'wyriara 'gā Jejui 'ga reroy-rūmū. A'eramū 'gā 'ga jukaukaa jefaruu 'gā nupe ikue. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā nemiroyrūmera 'ga mogoi 'wyriaramū wemiayuwamū janee. “Esage 'ga. A'eramū je 'ga mogou 'wyriarareteramū orojemiyuwa 'gā nupe”, 'jau 'ga rakue. ⁵Itaoga apoara ita esage etee imū'jāu wog are. A'eramū 'ga im̄ina tenaw ipe te tee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga pē mū'jāu wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejemogyaukaa 'ga upe 'ga remifutar imū etee futat. Ymā judeuramū ore mama'e rerooi mainana 'gā nupe ikue: “Emono Jarejuwarete 'ga upe jee”, 'jau ore erawau 'gā amū nupe ikue. Mainana 'gā etee te opo-rowyky 'ga upe ikue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi mainana 'jawe 'ga upe. Kristu 'ga rerowiaaramū jane juejue etee futat saporowyky 'ga upe. Ymā 'ā judeuramū ore orojeymawa monou 'ga upe rakue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū. “'Ga 'Agesage pājē mū je mama'e apoi 'ga upe, 'ga muorypa”, 'jau pēē 'ā 'awamū. Jejui Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa

pejejemogyau. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau pē nupe: “Esage 'gā porowykya jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. ⁶Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are Isai 'ga upe rakue:

“Sā'ā itaoga apoara 'gā.

Itapewuu renuēma jui.

A'eramū 'ā 'ga aipoa ita monou imojypa iypy pe.

A'eramū 'ā aipoa ajepeja ita koka imotypa.

A'eramū futat 'ā aku'jawe'em. Nan tee futat je tejemimono 'ga monoi

Siāo 'jaw ipe,^a 'ga rerowiaara 'gā nupe a'eramū futat nipo.

A'eramū futat nipo 'ga rerowiaara 'gā aku'ipawe'emamū futat 'ga ree”,
'jau 'ga ikwasiaara 'ga upe rakue.

⁷Jejui 'ga rerowiaaramū pēē 'jau: “Ita esage 'jawe 'ga”, 'jau pēē 'ga upe. A'ere nipo 'ga rerowiare'ema 'gā niporomutari 'ga ree. Ymā te 'ga amū ka'a-rana kwasiari 'ga ree rakue:

“Itaoga apoara 'gā weroyrū amū itaa numiamū.

Nia'wyrī aipoa itaa 'gā nupe. A'ere ajepeja 'ga ruri 'gā nemiroyrūmera
ita pyyka imonou 'oga ypykokaramū”,

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

⁸Anure Isai 'ga ikwasiaa ee nū:

“Aipo ita are nipo kwaiwete 'gā 'ari.

Aipo ita 'gā netygukaa”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

Nan tee futat nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā jemogyi ita are u'at ma'e 'jawe. Niporenuwiweri 'gā 'ga mome'u are. Niparuerowiarweri 'gā Jejui 'ga ree. A'eramū 'gā ojereko tywerukaa Janeruwarete 'ga upe. Nan Janeruwarete 'ga jane rerekoi Jejui 'ga mome'u are janeporenuwiwere'emamū. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Teja'yra 'ga rerowiare'ema 'gā je areko tywet”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'eramū 'ga wemifutar imū etee futat 'gā nerekou tyweaete.

⁹A'ere nanarūi Kristu 'ga rerowiaaramū jane. Ymā we Janeruwarete 'ga jane mū'jāu 'gā nui, jane mogyau wemiayuwamū. Janeruwarete 'ga futat 'ā jane 'wyriararetereramū. Ojeupe oporowyky ma'eramū 'ga jane mogyau. Wemiayuwamū futat 'ga jane mogyau. Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā ypytunimū wata ma'e 'jawe. 'Gā nui futat 'ā 'ga jane mū'jāu jane mogyau okwaaparamū. A'eramū 'ā jane jarejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe mama'e apou 'ga remifutar imū. 'Ga jane mū'jāu 'gā nui wemiapofera mome'waramū. Janeruwarete 'ga esage. “Mama'e esagea etee 'ga wapo” 'e mome'waramū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. ¹⁰Ymā te 'ā pēē na'ga remiayuwā rūi rakue. A'ere 'awamū pejemogy 'ga remiayuwamū. Ymā te 'ā pēē “Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree” 'ea nepekwaawi pejejemogyau rai'i. A'ere pēē 'awamū pejemogy 'ga remiayuwamū. A'eramū pēē “Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree” 'e are pejejeapyoramū pejejemogyau.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹¹Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Napeje'wyr ipe rūi pejemogy. Tekotee 'gā 'wyr ipe te pejemogy ra'ne. 'Au 'ā jane

jemogyi kwaparimū warāu etee futat. Ywag ipe oo ma'ereitea te jane. Aipoa te jane'wyraretea. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em pejemifutar imū etee ne. Pejemifutar imū etee mama'e apo re pēē mama'e tywera peapo pejemogyau ne. ¹² A'ere ki pejemogy esage Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā pype. "Mama'e tywera 'gā wapo", e'i futatee agawewi nipo 'gā pē nupe. A'etee ki pejemogy esage 'gā pype, mama'e esagea etee iapou pejemogyau 'gā pype. A'eramū 'gā pejemogy esage resaka. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Na pa je ra'e. Ajemogy esage 'gā", 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā anure Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. 'Ga rowase jarejatykaaw ipe nipo 'gā 'jau: "Ene te 'ā eneresage. Ejerowiaara 'gā eremogy esage jepi", 'jau nipo pē nee i'me ma'efera 'gā Jarejuwarete 'ga upe.

¹³⁻¹⁴ Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. A'eramū ki pēē peje'wyrara 'gā je'ega nanē enupa pejemogyau nū. Aipoa Janejararete 'ga amuekōēāi. Pē'wyrara 'ga nipo 'gā amū mīna 'wyrarirāmū pē nupe opoaawamū. "Mama'e tywera apoara 'gā nupe tereje'eg jee 'jau", 'jau 'ga 'gā amū nupe. "Mama'e esage apoara 'gā nupe nanē ene eje'ega nū. 'Mama'e esagea peapo', pe'je ki mama'e esage apoara 'gā nupe jee", 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramū ki pēē 'wyrara 'ga je'ega nanē enupa nū. ¹⁵ Jare'wyrara 'gā je'ega renupa nanē jane Jarejuwarete 'ga remifutararete apou. 'Ga remifutar imū etee janejemogy resag ire jane resakara 'gā i'me ma'e 'gā je'ega rerowiare'ema ajemogyau. A'eramū futat nipo i'me ma'e 'gā o'meu'jawe'emamū janee. ¹⁶ Nitywi futari mama'ea pē nupe iapoukaara 'gā amū. Pēē tee futat mama'ea peapo pejemifutar imū etee futat. A'ere Janeruwarete 'ga janejararetea. A'eramū 'ga pē mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. A'eramū ki pēē pejejewyre'ema mama'e tywera apo upe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat ki pēē mama'e apou pejemogyau. ¹⁷ Pejejuka esage pāwē pāwē ki pejejee. Pejeporomutaramū Jejui 'ga rerowiaaramū pejejee. Peje'wyrara 'gā ki pepojeup. Jarejuwarete 'ga taetu pēē ipojeupa.

¹⁸ 'Ga amū upe pejeporowykyau ki pejerekwara 'ga je'ega peenup. Pēnerekwara 'gā amū nipo opota'waramū pē nee. A'eramū pēē 'gā je'ega taetu enupa etee. Pēnerekwaramū nipo pē nerekou tyweate agawewi. A'etee pejeporowykyau esage ete futat pejemogyau 'gā nupe. ¹⁹⁻²⁰ Pejerekou tyweara 'gā je'ega pēē enuwete re Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe ee. "Je rereko tywerete agawewi nipo 'gā amū. A'etee je 'ga je'ega aenuw ete futat tekou", pe'je ki. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū ki pēē pejejua-gamū jupe. Jupe pēnuag ire Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pē nupe ee. Mama'e tywera apo are pejerekou tywera upe pēnuagamū Janeruwarete 'ga nuapoi mama'e esagea pē nupe. Pēē tee futat pejerekou tywerukaa pejerekwara 'ga upe. Mama'e esage pēē iaporamū nipo 'gā pē nerekou tyweate 'eramū te Janeruwarete 'ga jejukai pē nee, mama'e esage apou pē nupe ee. ²¹ Pejerekou tywer ekoete upe pēnuaga Janeruwarete 'ga ifutaa.

Jejui Kristu 'ga 'ā mama'e esage etee agawewi wapo. A'etee 'gā 'ā wereko tywerete 'ga. Janetywera mepyawamū 'ga 'ā ojereko tywerukaa 'gā nupe. A'eramū ki pēē 'ga 'jawe futat pejemogyau. ²² Nuapoi agawewi futat 'ga 'ā mama'e tywera. Ni'mei 'ga nanē nū. ²³ Okurawamū miamū 'ga 'gā kurape'ema. Wereko tywereteramū miamū 'ga ojepeye'ema 'gā nee: "Je rereko tywet pejepe. A'eramū je pē nerekou tyweate", 'jawe'em 'ga 'gā nupe. 'Uwarete 'ga

ree etee 'ga jemogypygyi. “Jeruwarete 'ga te nipo 'gā wereko 'gā nemiapofer are”, 'jau etee 'ga ojeupe 'Uwarete 'ga ree ojemogypyka. A'eramū ki pēē pejejemogyau 'ga 'jawe futat. ²⁴'Ypeywar are omafu'amamū Jejui Kristu 'ga janetywera mepyau. Na'ga tywer are rūi 'gā 'ga rerekou tywet. Janetywer are te 'gā 'ga rereko tyweri. Aipoa 'ga iapou janetywer awi jane mueateea-wamū. Jane katu'okawamū 'ga manūi janetywera mepyau. 'Ga manū enune 'gā 'ga mopimopika. Omopig are 'ga jane katu'oka janejero'wu awi. ²⁵Ymā 'ā neperowiari Jejui 'ga rakue. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā karupa'mī kal'jama 'jawe. Sā'ā karupa'mī kal'jama. A'eramū 'ā oka'jam ire karupa'mīa ojewyre-ema ojetee. A'eramū 'ā ijara 'ga awau weymawa rekaa. Wesag ire 'ā awau 'ga rewiri nū. Nan tee futat 'ā pēē nakue. Oka'jam ma'e 'jawe pejemogy. A'ere 'awamū Jejui 'ga pē nekari pē nerawau ojeupi 'Uwarete 'ga rape rupi.

Imen ma'e

3 ¹⁻²A'eramū je imen ma'eramū pē mu'akwaawi pejemogy are. Pejemenā 'gā je'ega ki peenuw ete. Amumeramū nipo pēmena Jejui 'ga rerowiare'ema. A'ere ki pejemogy esage. A'eramū nipo 'gā pejemogy esage resaka 'gā nanē Jejui 'ga rerowiaa nū. Jejui 'ga nipo pēē imome'wawe'em agawewi 'gā nupe. A'etee nipo 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejemogy esage resag ire. ³“Tajemokaturam wā nupe 'jau kwy”, 'jau nipo pēē pejejeupe. Maran sipo Jejui 'ga rerowiaaramū kūjānamū pejejekatu'oka 'gā nupe? Taity esage munewa sipo pē katu'ok? Pejewaga munewa sipo pē katu'ok? Pejeakagawirywa sipo pē katu'ok? Naani. Pejejewaga pyu pejekatu'oka sipo pē katu'ok? Naani. ⁴Pēneko esagea etee pē katu'ok pē mogyau a'jea futat. Pejemuawapira te pē katu'ok pē mogyau. Pejejee pejepota'wa nanē pē katu'ok pē mogyau nū. Aipo kūjā esage ajemogyau Jarejuwarete 'ga upe. Nateepawi futari ēē resagea 'ga upe. ⁵Ymā kūjā 'gā amū Jarejuwarete 'ga rerowiari nanimenime rakue. “Anure nipo Janeruwarete kīā je rerooi ojeipyri”, e'i 'gā ojeupe rakue. Poromū 'gā omena 'gā je'ega renuwi etee rakue. Nan 'ga jekatu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue. ⁶Sā'ā Sara ēē rakue. Omena 'ga je'ega ēē enupa ete, Abraão 'ga je'ega ēē enupa ete rakue. “Je Ku'jyp”, 'jau ēē 'ga upe rakue, 'ga pojeupa rakue. A'eramū ki pēē ēē 'jawe pejejemogyweramū pejejemogyau esage. Mama'e awi nanē pejekyjawe'em nū. A'eramū nipo pejejemogyau Sara ēē ra'yra 'jawe.

Emireko ma'e

⁷A'eramū je emireko ma'eramū pē mu'akwaawi pejemogy are. Pēnemireko 'gā nifuakari pē 'jawe. A'eramū ki pēē pejejemireko 'gā nerekou esage. Pejeje-jukau esage 'gā nee. Anure nipo Jejui 'ga pē nerooi pē mogyau ojeipyri. Pēnemireko 'gā nanē 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga pēnemireko 'gā nanē erawau imogyau ojeipyri nakwaparimū rūi nū. A'eramū ki pēē 'gā nerekou esage etee futat. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga nuenuwi pēje'ega ojeupe peje'egamū ne.

Pejepyk kasi 'gā nee ne

⁸Ka'arana kwasiapawe'emaue je pē mu'akwaawi pāwē pāwē, kūima'e-feramū, kūjāmeramū 'jau. Majepei 'yweteewara 'jawe ki pejemogy. Pejepota'waramū pejejee. Jejui Kristu 'ga ree pejejemogypyka pejejemogyau.

A'eramū pēē pejemogoyau pejepopytuna 'jawe. A'eramū ki pēē pejeporo-mutaramū pejejee. Jejui 'ga rerowiaaramū ae ojopytuna tee te 'jawe futat. A'eramū ki pejepota'waramū pejejee. Pejepopoa mama'e are. Pejerowiairap kasi pejee ne. ⁹Pejepyk kasi 'gā nee ne. Pejejeupe mama'e tywera 'ga amū iaporamū kasi mama'e tywera peapo 'gā nupe ne, pejejeypyke'ema 'gā nee. Mama'e esagea etee ki peapo 'gā nupe. 'Gā amū nipo pē kurapa. A'ere kasi pekurap 'gā ne. Pejekuraw ire pejeporogytau esage etee 'gā nupe, pejemara'ne'emamū 'gā nee. Mama'e tywera apoara 'gā nui pē mū'ē re nipo Janeruwarete 'ga 'jau pē nupe: “Mama'e esagea taapo pē nupe 'jau”, 'jau 'ga pē nupe wemiayuwamū pē mogyau. A'eramū ki pēē mama'e esagea etee iapou pejejaupe. ¹⁰Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'ga amū upe rakue:

“Pejekōēāiweramū ki peojet pejejuago'o awi.

Peje'eg tywet kasi pejejaupe ne.

Au'je ki pē'me re.

¹¹ Au'je ki mama'e tywera peapo re.

Mama'e esagea etee ki peapo.

Pejepota'waramū etee pejemogoyau pejejee.

¹² Janejararete 'ga ojejuka esage mama'e esage apoara 'gā nee.

Ojeupe 'gā je'egamū 'ga mama'e esage apoara 'gā je'ega renupa.

A'ere 'ga mama'e tywera apoara 'gā nopoari”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

¹³ Mama'e esagea pēē iapo re sipo 'gā pē nereko tyweri ee? Naani. Pē nereko tywerete ekoete te 'gā. Napēnemiapo esage are rūi 'gā pē nereko tyweri. ¹⁴ A'ere ki pēku'i etee pejemogoyau ee 'gā amū pejejerereko tyweramū mama'e esage apo are. Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo ee pē nupe. A'eramū ki pejekyjawe'em pejejerereko tywera 'gā nui. Pēpy'a'wyt kasi 'gā nee ne. ¹⁵ Pejemogypyk 'ā Kristu 'ga ree. 'Ga 'ā pējararetea. A'eramū ki pēē 'ga muorypa, 'ga je'ega renupa. 'Ga amū nipo oporonupa ee: “Ma'eramū pēē pejemogypyk Jejui 'ga ree?” 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pēē 'gā mueapyou ee. ¹⁶ Pejeporogytau esage etee 'gā nupe. 'Gā nupe imome'uramū kasi pemue 'gā ne. A'eramū pēē mama'e esagea etee iapo re pēē pejejenosōue'em pejejemiapofera renosōue'em. Pejemogy esage. A'eramū nipo “Kristu 'ga rerowiaara 'gā mama'e tywera etee wapo” pē nupe 'jara 'gā ojenosōu u'eawer are. ¹⁷ Amūē Janeruwarete 'ga pē nereko tywerukat 'gā nupe mama'e esage etee pēē iapo re. “Taesak 'gā tejerowiara 'jau kwy” 'jau 'ga ojeupe. A'eramū pē nereko tywera wesageramū 'ga upe. Maranuara ajee esage 'ga upe? Pēnemiapo tywer are 'gā pē nereko tywera? Pēnemiapo esage are te ra'u nū? Pēnemiapo esage are 'gā pē nereko tywera esage 'ga upe. ¹⁸ Sā'ā Kristu 'ga. Nuapoi 'ga mama'e tywera. A'etea 'gā 'ga wereko tywet 'ga jukau. Nan tee futat 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweretei. Jejui Kristu 'ga esage ma'ea. Naotywer are rūi 'ga manūi ikue. Nitywi futari mama'e tywera 'ga pype. Janetywer are te 'ga manūi janetywera mepyawamū 'Uwarete 'ga upe ikue. Namanūu'jau'jawi 'ga. Majepei tee futat 'ga amanūmū mama'e tywera apoaramū jane katu'okawamū. Amanūmū 'ga janetywera mepyaupap. Esage ma'e 'ga amanū itywet ma'eramū jane ree. 'Uwarete 'ga pyri werowiaaramū jane roooawamū te 'ga manūi. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'ga jukau ikue. 'Ga manū re

'ga remiayuwa 'gã amũ Jejuĩ 'ga rerawau inuga ita kwara pype. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage 'ga moferawi nũ. ¹⁹Ita kwara pype 'ga ruwamũ futat 'ga 'aga uẽma 'ga wi. A'eramũ 'ga 'aga oje'ega ae'agera upe. Ae'agera rupaw ipe awau. A'ere ae'agera nũ'ẽa'uweri pe awi. A'eramũ Jejuĩ 'ga awau oje'ega jupe. "Nepeenuwi Jeruwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ nipo 'ga anure pẽ monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga oje'ega jupe.

²⁰Ymã te Janeruwarete 'ga ruagamũ aeypy 'gã tywera upe rakue. Nue 'ga yaruu apo 'ga poromukuramũ 'ga wuagamũ 'gã tywera upe. A'ere 'gã nuero-wiari futari 'ga. A'eramũ 'gã osowe'em futat yaruu pype. A'eramũ 'gã opapa 'y pyu rakue. Nue 'ga etee, opytuna 'gã netee awau osou jui. Ose ma'e 'gã pytuna oito etee. Oito 'gã etee osou 'y awi. A'eramũ 'gã amanũme'em 'y pe. ²¹Yara pype 'gã sea Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã pymiawama resaukaawamũ rakue. Sã'ã yara pype ose ma'e 'gã manũe'ema. Nan tee futat Jejuĩ Kristu 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi jane katu'okawamũ. Werowiarãmũ Jejuĩ Kristu 'ga jane katu'oka. A'eramũ jane jarejepymĩäukaa 'y pe 'ga amũ upe, Jejuĩ 'ga rerowiaara resaukaawamũ. Najarepiky'a awi jarepireitawamũ rui jane jarejepymĩäukaa 'y pe 'gã amũ nupe. Jejuĩ 'ga rerowiaara resaukaawamũ te jane jepymĩukari 'y pe 'ga amũ upe. 'Y pe jarejepymĩ enune jareje'ega Jarejuwarete 'ga upe: "Jetywera emoĩt je wi. Taenup eneje'ega 'jau" 'ga upe 'e re te jarejepymĩäukaa 'y pe 'gã amũ nupe. ²²Amanũ re 'ã Jejuĩ 'ga oferapa nũ, awau ojewya 'Uwarete 'ga pyri. Peu owaẽm ire 'ga reni 'Uwarete 'ga pyri, 'Uwarete 'ga jakwatawa katy. A'eramũ 'gã 'ũina 'wyriaramũ ywagipewara 'gã nupe. Ywagipewara 'gã nupe, 'gã 'wyriara 'gã nupe. Mĩmera 'gã nupe Jejuĩ 'ga 'ũina 'wyriaramũ. 'Ga je'ega 'gã wenup pãwẽ pãwẽ ajemogyau.

Kristu 'ga 'jawe ki pejemogy

4 ¹Kristu 'ga ako wayrũnamũ jane ree ikue. Amanũmũ nanẽ nũ ako 'ga janetywera mepyawamũ ikue. "Najerayrũweri je 'gã nee", 'jawe'em futat 'ga rakue. A'eramũ ki pẽ pejememogyau 'ga 'jawe. 'Ga mome'u are nipo 'gã amũ pẽ nerekou tyweaete. A'ere ki pẽnuag pejereko tywera upe. Wereko tywera upe uag ma'e 'gã opoit nanẽ mama'e tywera apo awi nũ. Nuapou'-jawi futari 'gã mama'e tywera. ²A'eramũ ki pẽ mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat, ywy pe pejememogyau. Pejememifutar imũ pẽ mama'e apou'jape'ema. ³Ymã te 'ã mama'ea peapo pejememifutar imũ etee pejememogyau rakue. Neperowiari wejue Jejuĩ Kristu 'ga rakue. A'eramũ pẽ mama'e tywera apou pejememogyau rakue. A'eramũ pẽ pejememirekoe'em are pejekou rakue. Kũjãnamũ pẽ pejemene'em are pejekou. Kawĩajaiwa rykua pejememogyau. Maraka pẽ iapou kawĩajaiwa rykua pejememogyau rakue. Mama'e tyweretea pẽ iapou maira'me a'agaw are pejejorypawamũ rakue. A'ere 'awamũ nepeapou'jawi aipoa. ⁴A'eramũ 'awamũ Jejuĩ 'ga rerowiare-ema 'gã oporesagamũ etee pẽ nee, mama'e tywera pẽ iapou'jawe'emamũ. A'eramũ 'gã pẽ naykau ojepyri mama'e tywera pẽ iapoe'emamũ. A'eramũ 'gã pẽ je'ẽwu'jaga ekoete, pẽ kurapa. ⁵A'ere nipo 'gã anure werekwawera mome'ui Jarejuwarete 'ga upe. 'Gã nerekwawera 'gã imome'u re nipo Janeruwarete 'ga 'gã mepyau ee. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'ga najuejue etee jane mepyau janerekwawer are. Amanũ ma'efera 'gã 'ga imepyau. Imanũe'emamũ nanẽ 'ga jane mepyau nũ. Oje'ega renupara 'gã 'ga erawau imogyau

oje pyri. Oje'ega renupare'ema 'gā 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁶Ma'eramū 'ā 'gā amū ruri Jejui 'ga mome'wau pē nupe rakue. Pēpytuna 'gā amū 'ā amanū rakue. Jejui Kristu 'ga rure'emaue ywy pewaramū 'ā jane manūi. A'eramū pēpytuna 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'ā 'gā amanūme-
l'ēwe Kristu 'ga rerowiari rakue. A'eramū 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat.

Mama'ea ki peapo pejejopoaawamū

⁷Niporomukui futari nipo Kristu 'ga 'ua. A'eramū nipo 'ga remiapofera mama'ea atepawamū. 'Ga rerowiaaramū jane jarewau 'ga pyri. 'Ga rerowia-re'ema 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe ajemogyau. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pem̄yi kasi mama'e tywera apo are pejejea ne. Pejemogypyk pejejemogyau Jarejuwarete 'ga ree, je 'i pē nupe. Pejeje'ega monou au'jeteramū 'ga upe mama'e are. ⁸Pejeporomutaramū pejejee. Pejejee pēporomutara esage futat Kul'jywa 'ga upe. Pejejee pejeporomutaramū pē pejejea'arele-mamū au'jeteramū pejejotywer are. ⁹Pejejeupe Jejui 'ga rerowiaara 'ga amū ruramū pē 'ga mua pejejog ipe, pejejejukau esage 'ga ree, pejeku'iramū 'ga ree. ¹⁰Janeruwarete 'ga 'ā mama'ea wapoukat jatee. Najareju'jawe etee rūi jane 'ā mama'e apoi. Amumeramū 'ga 'ā jane mogyau moromu'jaramū jarejaupe, mama'e are jarejamu'jaramū. Amumera 'gā 'ga imogyau 'wyriaramū 'gā nupe. A'eramū ki jane mama'e apou jarejopoaawamū Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee futat. ¹¹Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū pē 'ga je'ega etee futat imome'wau a'jea futat. 'Gā nupe mama'e esage apoaramū pē mama'e apou Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat. A'eramū pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee, pēneko esage are. Jejui Kristu 'ga remiayuwamū jane jemogyi. A'eramū jane 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Ene te 'ā eneresage. Ene te 'ā pājērete. Neneteepawi futari 'ā e'ỹina”, 'jau jane 'ga upe. A'jea futat jane'ea.

Pēnuag iki mama'eay upe

¹²Pē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je pē mueapyou pejemogy are. 'Awamū pētywerete pejejemogyau. Mama'eaya ojesaukaa pē nupe, pē nerekou tyweaete. Jejui Kristu 'ga ree pejejemogypyka pejejemogyau. A'eramū pē 'ga ree pejejemogypyg are mama'eaya pejejeupe ijesaukaramū ki pejejemogypyka etee te pejejemogyau 'ga ree. A'eramū pē pejepy'a'wyre'emamū pejejemogyau ee. “Ma'eramū je tejereko tywerukaa 'ga ree 'ū”, 'jawe'em pē pejejeupe. ¹³Ymā 'ā Kristu 'ga jereko tywerukari pē nee rakue. A'eramū pē pejeku'iramū etee 'ga ree pejejereko tyweramū. 'Ga ree pejejereko tywerukar ire nipo pejeku'iramū anure 'ga ruramū. Najuejue etee futat jane 'ga resage resaka 'ga pājē reewe. A'eramū jane jareku'iramū 'ga ree, 'ga ruramū. ¹⁴Pē 'ā Kristu 'ga remiayuwa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā pē nerekou. 'Ga 'Agesagea esage ete ma'ea. Poromū pē nerekou. A'eramū nipo 'gā amū pē kurapa 'ga ree. 'Ga 'Agesagea pē nereko'e'm ire amunipo 'ā 'gā nepē kurawa'uweri. A'ere 'ā 'ga 'Agesagea pē nereko'i. A'eramū 'gā pē kurapa. A'ere ki pēku'i etee pejekurawamū. ¹⁵Mama'e tywera pē iapo re 'gā pē nerekou tyweaete a'jea futat pēnemiapofer are. 'Ga amū pē ijuka re te amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei ee. Mama'e are pemunarū re te amunipo

'ā 'gā pē nereko tyweretei ee. Mama'e tywera pēē iapo re te amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei. Pejejamuawapirukare'em are. Mīmer are amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei al'jea futat. A'ere kasi peapo mama'e tywera ne. Mama'e tywera apo are 'gā pejejerereko tyweramū nipo pejepoyje'emamū pejejemogyau. ¹⁶ A'ere kasi Kristu 'ga ree 'gā pejejerereko tyweramū pejenosī ne. Naani. Pejerowiat Kristu 'ga remiayuwamū pejejemogy are. "Au'jete je mogo ape Kristu 'ga remiayuwamū", pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

¹⁷ Owaēm futat 'ā jarejaiui Janeruwarete 'ga jane mojo'oga upe. 'Awamū miamū futat 'ga werowiaaraiparamū jane rereko tyweri'li janeremiapofera tywer are, mama'e tywera apo awi jane momoirukaawamū. Anure taetu nipo 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei 'gā werowiare'em are, 'gā mojo'oka werowiaaramū jane wi, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sarumāu 'ga upe rakue:

"Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā ojereko tyweruka'ri ywag ipe o enune.

A'ere 'ga remiayuwe'ema 'gā anure 'gā jereko tywerukari.

Nooi futari 'gā ywag ipe.

A'eramū taetu 'gā ojerekou tyweaete ojere'emamū futat nipo",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹⁹ Wemifutar imū jane jereko tywerukar ire Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. 'Gā amū jarejerereko tywerauwe kasi sapoit 'ga wi ne. A'eramū jane jarejemogypyka 'ga ree, jareapoarera 'ga ree. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat, jarejemogypyka 'ga ree.

Jejui 'ga rerowiaat

5 ¹ 'Awamū je Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriaramū pē mu'akwaapa mama'e are. Je nanē 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara nū. Ymā te je Kristu 'ga rayrū resagi ikue. 'Ypeywar are 'ga manūnamū je 'ga resaka ikue. Anure nipo je Kristu 'ga ruaw esage enyfuga rupi je oi tekou 'ga pyri. A'eramū je 'jau pē nupe: Janeruwarete 'ga pē mūlē, pē mogyau werowiaara 'gā 'wyriaramū rai'i.

² A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'ga rerowiaara 'gā nee. Sā'ā karupa'mī are omaenun ma'e 'gā jejuka esagea weymaw are. Nan tee futat pejejuka esage Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee. Pejeku'iramū pejejemogyau 'gā nee pejejuka esage are. Ojeupe pejeporowyky are pēku'ia Janeruwarete 'ga ifutaa. 'Gā nee pejeporowyky repy are etee kasi pēnea'ar ine. 'Gā poaawamū te ki pejejuka esage 'gā nee. ³ Pēē 'ā 'gā 'wyriara. A'ere kasi pemoywrafen pejeje'ega 'gā nupe ne. Peko esage etee 'gā pype. A'eramū nipo 'gā ojemu'jau pē nee. ⁴ Kristu 'ga 'ūi 'wyriarareteramū werowiaaramū jane 'wyriaramū. 'Gā 'ā jane rerekou weape namutat. A'eramū 'ga werowiaara 'gā nee pejejuka esageramū pē mepyau 'gā nereko esage are, pē nerawau pē mogyau ojeypyri.

⁵ 'Awamū je pē mu'akwaawi mama'e are kunumīmeramū, kūjāmukuferamū 'jau. Peenup katu katu ki iymanera 'gā je'ega. Nepekwaapawi we mama'ea. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa.

'Awamū je 'i pē nupe najuejue etee futat. Pejejopoaa pāwē ete nanē mama'e apo are. Pejopoar iki mama'e apo are. A'ere kasi pejerowiaaraip pejejopoar are ne. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sarumāu 'ga upe ee rakue:

“Janeruwarete 'ga imara'ne ojee tee ojerowiaraipe ma'e 'gā nee.

Nopoari futari 'ga 'gā mama'e apo are.

Ojee tee ijerowiaraiwe'ema 'gā etee te 'ga opoat mama'e apo are”,

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ⁶A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema pejee. Peenup katu katu Jarejuwarete 'ga je'ega. Pājēreteā 'ga. A'eramū 'ga oje'ega renupara 'gā poaa. A'eramū nipo 'ga anure pē mogyau 'wyriaramū wemifutara 'ara rupi. ⁷Pejemuaēm kasi mama'e are pejejemogyau ne. Janeruwarete 'ga pē nereko weape. A'eramū pēē pejepy'ata'waramū pejejemogyau.

⁸Pejea'gu ki mama'eukwaawa 'wyriar awi. Sā'ā 'miara ioa ijemi'uekara. Nan tee mama'eukwaawa 'wyriara rekoi jane rewiri jane mu'akwaawukare'ema jane rekoramū. A'eramū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwukare'ema janee. ⁹A'eramū ki pēē Jejui 'ga ree te futat pejejemogypyka pejejemogyau. Pero-wiat kasi mama'eukwaawa 'wyriara je'ega ne. Pēfuakar iki jupe. Pēnea'ar iki pejejewirera 'jawewara 'gā nee, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee. 'Gā nanē 'ā ojereko tywerukaa ajemogyau nū. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'gā nerekou tyweaete. A'eramū 'gā ajemogyau tyweaete pē 'jawe futat. Amunawa moyka 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaaramū jane rerekou tyweaete. ¹⁰A'ere nipo 'ga ināinānī'ī etee pē nereko tyweri pejemogyramū. A'ere nipo anure nepeko tyweru'jawi. Janeruwarete 'ga esage ma'ea. Wa'yra 'ga jane erowiarāmū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui, jane mujaa Kristu 'ga ree jane mogyau. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau jane mogyau ojeypyri nakwa-parimū rūi. Janeruwarete 'ga te 'ā pē mouagukaa mama'eay upe. A'eramū 'ā pēē pejepoire'ema Jejui 'ga rerowiar awi, pejejeupe mama'eay jesaukaa-wamū. Janeruwarete 'ga etee futat pē mojemogypygukaa etee te Kristu 'ga ree. ¹¹Janeruwarete 'ga 'wyriarareteramū 'ūi janee najuejue etee. Uēme'ema futat 'wyriaramū 'ūi awi. A'jea futat aipo 'ea.

¹²Teje'ega je akwasiarukat Silasi 'ga upe ka'aran are. Natuwiiu rūi je ikwasiarukari 'ga upe. Ka'aran kwasia'ria te je aapoukat 'ga upe. Silasi 'ga Jejui 'ga rerowiaararetea. A'eramū 'ga akou janerewirera 'jawewaramū. Ajemogypyk je 'ga ree tekou. A'eramū je teje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'ga upe tejee. “Tamojemogypyk tāmējē 'gā Kristu 'ga ree 'jau kwy”, 'jau je tejeupe. A'eramū je ka'arana kwasiarukaa imonou pē nupe, Kristu 'ga ree pē mojemogypygukaawamū. Janeruwarete 'ga ojejuka esage jane ree a'jea futat. A'eramū je a'e are ka'arana kwasiarukaa Silasi 'ga upe. A'eramū taetu ki pēē pejejemogypyka Kristu 'ga ree.

¹³Pēnewirera 'jawewara 'gā, Papironi pewara 'gā oje'ega omono pē nupe, pē futaa. 'Gā nanē Janeruwarete 'ga imū'jāu imogyau wemiayuwamū nū. Jera'yra 'jawewara 'ga, Maku 'ga, nanē oje'ega monou pē nupe, pē futaa nū.

¹⁴Kristu 'ga remiayuwamū pēē pejejomana pejeporomutaramū pejejee.

Afutat je Jarejuwarete 'ga Kristu 'ga remiayuwamū pē mopy'ata'waa.

Kweramū jeje'ega pē nupe.

2 Pedro

Pedro 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe najuejue etee futat. 'Gã amũ awau 'gã mu'jau tywet. A'eramũ Pedro 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe, 'gã mu'akwaapa ee. “Pejea'gu ki moromu'jat tywera 'gã nui. Perowiat kasi 'gã ne” 'Jau 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

1 ¹Je Simão Pedroramũ ka'arana akwasiat imonou pẽ nupe. Jejui Kristu 'ga Jejararetea. 'Ga upe futat je teporowykyau tekou. 'Ga remimonofe-ramũ futat je tekou. Ymã 'ga je monoi kwe pe omome'waramũ ikue. A'eramũ je ka'arana kwasiaa imonou Jejui Kristu 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe. Ore 'jawe futat perowiat 'ga. Jejui Kristu 'ga jane katu'okararetea. 'Ga futat 'ã Mairetee-tea, 'Uwa 'ga 'jawe. 'Ga futat mama'e tywera apowe'em. Mama'e esage etee futat 'ga iapou akou. 'Agamũ 'ã ojerowiarukaa janee.

²Jarejuwarete 'ga pekwaap. Jarejararete 'ga, Jejui 'ga nanẽ 'ã pẽẽ ikwaapa nũ. A'eramũ je 'gã pẽ mopy'ata'waa taetu ifutaa. Pẽ nee 'gã jejuka esagea nanẽ je ifutaa nũ.

Wemiayuwamũ 'ga jane pyyrũawet

³Okwaaparamũ janee Kristu 'ga opãjẽ mua, wemifutar imũ mama'ea jane iapoawamũ. 'Ga 'ã jane mũ'jãu 'gã nui jane mogyau okwaaparamũ. “Tamũ'ẽ 'gã 'gã nui 'jau, tejepyri mama'e esage apoawamũ 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Anure 'gã tamut 'au tejepyri 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁴Opãjẽ mũ futat Kristu 'ga mama'e esage apou janee, oje'jawe jane mogyau. U'eawer imũ etee futat 'ga iapou janee. “Je rerowiat pejepe pejejemogyau. A'eramũ je pẽ mogyau tejemiayuwamũ, pẽ katu'oka tejeupe, pẽ nupe te'eawer imũ etee futat. A'eramũ nipo je pẽ mogyau teje'jawe etee futat, mama'e esage etee futat iapoukaa pẽ nupe”, 'jau 'ga janee. A'eramũ 'ga u'eawer imũ etee futat jane mogyau oje'jawe futat. 'Ga rerowiare'ema 'gã te nipo ajee wea omỹi mama'e tywera apo are etee futat. A'eramũ nipo 'gã mama'e tywera etee futat iapou ajemogyau. A'ere pẽẽ na'gã 'jawe rui. Kristu 'ga opãjẽ omono pẽ nupe oje'jawe pẽ mogyawamũ, mama'e esagea pẽ nupe iapoukaawamũ.

⁵Mama'e esagea Kristu 'ga wapo pẽ nupe ikue. A'eramũ ki pejejemogypyryka 'ga ree pejejemogyau. A'eramũ ki pẽẽ pejejemogyau esage 'ga upe nũ. Mama'e esagea etee iapou pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutar are te pejejemul'jau pejejemogyau. ⁶Mama'e tywera apo are pejejea'aramũ ki pẽẽ kamẽsiete pejejemul'ak-waapa mama'e tywera apoe'em are. Pejejemouaga mama'eay upe. Kristu 'ga je'eg imũ etee futat pẽẽ mama'e apou pejejemogyau. ⁷Pejepota'wa esageramũ pejejuee, pejeporomutaramũ pejejuee. ⁸Nanuara pẽẽ iapo pejemogya tepẽ nesowo'gõk pẽ mogyau kamẽsiete pejejeapyoramũ 'ga remifutar are. Jejui Kristu 'ga 'jawerimũ

pejejemogy re, pēē 'ga kwaapa katu katu pejejemogyau. ⁹Nanuara apoare'ema 'gā ajemogy eae'ema 'gā 'jawe futat. Naeapyoi 'gā ojeupe Kristu 'ga remiapofer are. Aipo 'ga Kristu 'ga otywera ojewi imoiawer are wea'arul'jawe'emamū.

¹⁰Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: “jerewirera 'jawewaramū ki pēnea'at pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiapofer are”, je 'i pē nupe. Jerenyra 'jawewaramū nanē pēē pejejea'aramū ee nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga jane mū'ēi 'gā nui ojeupe rakue. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga je'eg imū etee futat mama'e apou. Jaremū'ēawer are jarejeapyo re jarepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ¹¹A'eramū nipo anure Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga, ojewi jane poire'e-mamū jane rerawau jane mogyau ojeypyri ywag ipe nakwaparimū warāu rūi. Anure nipo jane katu'okarera 'ga 'ūina 'wyriararetereteramū janee. A'eramū 'ga jane rerawau jane mogyau ojeypyri ywag ipe.

¹²Ymā we futat 'ā pēē Jejui 'ga mome'u renupa rakue. A'eramū 'ā pēē enupa ppy we pejejemogypykyka 'ga ree pejejemogyau rakue. A'etea je amuea'at pēē ee nū. ¹³“Temanūme'ēwe tamuea'at 'gā Kristu 'ga porogytafer are 'jau nū”, 'jau je tejeupe. A'eramū je pē muea'aa ee tekou. ¹⁴Anurenure'i nipo je manūi. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga, je mueapyou je manū are ai'i. A'eramū je “Anurenure'i nipo je manūi re'ā”, 'jau tekou. ¹⁵A'eramū je, temanūme'ēwe, pē muea'aa 'ga je'eg are tekou. A'eramū nipo pēē je manū re pejejea'aramū pejejemogyau 'ga je'eg are.

Orojemiesagera mome'uawet

¹⁶Natekotee 'gā 'me are rūi ako ore pē mu'ei ai'i. Jejui Kristu 'ga rur are te ako ore pē mu'ei ai'i. “Anure nipo Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ruri ojewya nū”, 'jau ako ore pē nupe, pē mu'jau 'ga ree ai'i. “Ua nipo 'ga opājē resaukaa janee”, 'jau ore pē nupe, pē mueapyou 'ga rur are. Namorogyta teea rūi ore oromome'u pē nupe. Aruesak te ako ore orojeau 'ga resagea ikue. A'eramū ore ikwaapa. ¹⁷⁻¹⁸Ymā ore oi wyty'rarimū Kristu 'ga rupi ikue. Peu ore rekoramū 'ga Ruwarete 'ga 'ga muesagamuteeu 'ga raity muenyfugaiwayau 'ga ree. 'Ga reakwara nanē wenyfugamū nū. Ywag awi Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'ga upe ikue. “Koromū jera'yrarete 'ga. 'Ga ete je muekōēājay ojee”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi 'ga upe ore ikue. Oje'wyr awi 'ga oje'ega mua ore ikue.

¹⁹A'eramū jane Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega rerowiaa jarejemogyau, Jejui Kristu 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ki pēē nanē pejejejukau 'gā nemikwasiarer are. Sā'ā ae tata monyga ypytunimū mama'e resakawamū. A'ere 'ā ae tata mowepa kwara por ire. Nan Jejui 'ga rure'emaue jane Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytat etee. A'eramū jane 'ga remifutara kwaapa. Kristu 'ga rura jaytataua ku'ema reruara 'jawe. Sā'ā ku'emamū ae mama'e resak katu katu. Nan tee futat Jejui 'ga 'ur ire jane mueapyo katu katui 'Uwarete 'ga ree.

²⁰⁻²¹Naojetee rūi Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ga je'ega omome'u 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā ikwasiaa ka'aran are. A'eramū jane nanē jarejeapyoe'emamū jarejetee 'ga je'eg are. 'Ga 'Agesagea etee jane mueapyo 'ga je'eg are.

Moromu'jar a'wyre'em

2 ¹Ymā te 'ā 'gā amū oi janepyy 'gā mu'jau tywet rakue. “Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe rakue. A'ere o'meramū

te 'gã 'i rakue. Nan tee futat nipo 'gã amũ nuri pẽ mu'jau tywet. Oporogytaw ekoete pẽ nupe pẽ mu'jau 'ua. "Simorytee 'gã 'jau", 'jau nipo 'gã pẽ nupe. Jejui 'ga rerowiar awi pẽ momoirukaawamũ te nipo 'gã nuri pẽ mu'jau tywet. Aiporamũ Jarekatu'okara 'ga rerowiar awi opoit ma'efera 'gã. Wea'arul'ja-we'emamũ futat Kristu 'ga otywera mepyawamũ 'ga manũawer are. Opoia 'ga rerowiar awi. 'Gã tywera mepyawamũ agawewi Jejui 'ga amanũmũ rakue. A'etea 'gã ojemote'at Jarejararete 'ga upe. Opoia 'gã 'ga rerowiar awi. A'eramũ nipo anure 'gã te futat ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. ²A'eramũ nipo 'gã amũ ojemul'jau 'gã nee kwaiwete. A'eramũ nipo 'gã nesa-kara 'gã 'jau: "Nia'wyri Jejui 'ga rerowiaara 'gã na'e. Mama'e tywera etee te 'ã 'gã wapo ajemogyau", 'jau nipo 'gã. A'eramũ nipo 'gã 'jau: "Jejui 'ga nanẽ nipo nia'wyri futari", 'jau nipo 'gã nesakara 'gã, mama'e tywera 'gã iapo resag ire. ³Mama'e tywer are moromu'jara 'gã nanẽ nipo 'jau ojeupe: "Mama'e are je 'gã mu'ei. A'eramũ nipo 'gã je mepyau ka'aranũũ pyu", 'jau nipo 'gã ojeupe. A'eramũ 'gã ajamu'jau wea'ar are etee. A'ere Janeruwarete 'ga 'gã kwaawi. Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Mama'e tywer are moromu'jara 'gã nipo je areko tywerete, 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga rakue. Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gã nerekou tyweaete u'eawer imũ etee futat. A'eramũ 'ga 'awamũ 'gã nemiapo tywera resaka 'ũina.

⁴Ymã nanẽ 'ã ywagipewara 'gã amũ nuenuwi etee Janeruwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'gã mũ'jau ywag awi rakue, 'gã monou 'ã 'gã mogyau pyytunainaiwa pype. Peu futat 'gã ajemogyau 'awamũ miamũ futat Jejui 'ga wowase ae majatykaawa 'ara upe iwaẽma rapesaka. Aipoa 'ara rupi tãmẽjẽ nipo Jejui 'ga 'gã nesaka nũ. A'eramũ futat nipo 'ga 'gã monou 'gã napyaw ipe.

⁵Pẽnea'ar iki Nue 'ga rekwawer are: Ymã Nue 'ga rekoramũ 'ã Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã momapa 'y pyu rakue. Nue 'ga 'ã 'jau agawewi 'gã nupe rakue numiamũ: "Au'je mama'e tywera apo re. Pejemogy esage Jarejuwarete 'ga upe", 'jau agawewi 'ga 'ã 'gã nupe rakue numiamũ. A'ere 'ã 'gã nuenuwi 'ga je'ega rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga Nue 'ga etee ia'gwau 'y awi 'ga pytuna 'gã neewe rakue. A'eramũ 'ga yaruu apoukaa 'gã nupe 'y awi 'gã a'gwawamũ rakue. A'eramũ 'ã sete 'gã etee awau osou 'y awi Nue 'ga retee rakue. Aipo 'gã etee futat amanũme'em 'y pyu rakue.

⁶Pẽnea'ar iki nanẽ Sodoma pewarera 'gã nee, Gomora pewarera 'gã nee nanẽ nũ. Mama'e tywera etee 'ã aipoa amunaw ipewara 'gã iapou 'upa rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga aipoa amunawa mateepapa, ipypewara 'gã neewe futat. Tata pyu 'ã Janeruwarete 'ga 'gã momapa rakue. A'eramũ 'ã 'ga Lo 'ga etee 'ga muẽma pe awi rakue. Mimera 'ã mama'e tywera apoarera 'gã nereko tyweawera wesaukat jane. A'eramũ nipo 'ga mama'e tywera apoarera 'gã monou 'gã mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ea nanẽ jane ikwaapa nũ. ⁷Lo 'ga 'ga 'ã imuẽmukaa Sodoma 'jaw awi tata monowe'ẽwe futat rakue. Namama'e tywera apoara rui Lo 'ga. A'eramũ 'gã nemiapo tywera 'ga moge-kogekou etee 'ga mu'arasirasiga rakue. ⁸Lo 'ga 'ã esage ma'ea rakue. A'ere 'ga mama'e tywera apoara 'gã pype 'ga rekoi rakue. 'Gã nemiapo tywera resaga 'ga mu'arasiga ete 'ga mogou 'gã nee rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga muẽmukaa 'gã nui, 'gã momape'emawe rakue. ⁹Ma'eramũ 'ã jane 'i jarejaupe:

"A'jea futat. Janeruwarete 'ga jejuka esagei mama'e esage apoaramū jane ree, jane a'gwau mama'e tywer awi", 'jau 'ā jane jarejaupe. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga wereko tywerete, wowase ae majatykaawa 'ara upe iwaēme'emaue miamū futat. ¹⁰Wemifutar imū mama'e tywera apoara 'gā, oje'ega renupare-ema 'gā. Mīmera 'gā taetu nipo 'ga erekou tyweaete.

Mama'e ekoete are moromu'jara 'gā nojenosī mama'e tywera apo awi. Oje-rowiaraipa etee wemiapo tywer are. Nokyjei 'gā ywagipewara 'gā kuraw awi. Akurap futat 'gā ywagipewara 'gā. ¹¹Ywagipewara 'gā te ipājē moromu'jar a'wyre'ema 'gā pājē apyraapa. A'etea 'gā nakurawi 'gā Jarejuwarete 'ga upe. ¹²A'ere 'agera moromu'jar a'wyre'ema 'gā ni'akwaawi ajemogyau. Sā'ā 'miara 'ā naea'ari mama'e are. Opajai ekoeteramū etee. A'eramū 'ā awau ojejukau-kaa ae upe. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā. Naeapyoi mama'e are. Wemikwaawe'ema mama'ea 'gā ikurapa etee. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā momapa. A'eramū nipo 'gā awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri amanū re. Awau muku 'ga wi. ¹³Moromu'jar a'wyre'ema 'gā nipo wemimu'e 'gā nerekou tyweaete. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā mepyau 'gā nemiapofer are. Ko'aramuku te 'ā 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau ajueape ojenosōue'em. Wemiapo tywera renosōue'em. Aipo 'gā nipo ajatykau pē nee ojemī'waa numiamū. "Ore 'ā Jejui 'ga rerowiaaramū pē 'jawe", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere 'gā mama'e tywera etee iapoi pējatykaawa pype. Ojenosōue'em futat 'gā mama'e tywera apou ajuowase. Amumera 'gā nanē weawryyamū ajemogyau nū. Ojemote'at ae nanuaramū ajemogyau ojopype. ¹⁴Kūjā resakaip'e'ema. Kūjā ēē mū resakawe owy'aa tāmējē ēē ree. "Tako ēē ree 'jau kwy", 'jau 'gā ojeupe. Wojere'emamū 'gā mama'e tywera apo awi. I'akwaawe'ema 'gā 'gā imoryteeu. A'eramū 'gā oje-motywea Jarejuwarete 'ga upe. Oka'aranūi kwai are etee 'gā wea'aramū ajemogyau. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁵Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gā poromū. A'eramū futat 'gā oka'jama. Nuesagu'jawi futari 'gā 'ga rapea. Parāu 'ga ree 'gā jemu'ei. Ymā 'ā Parāu 'ga, Peo 'ga ra'yra 'ga, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū rakue numiamū. A'ere 'ā 'ga noporomu'earūi rakue. 'Ga amū wejue e'i 'ga upe: "Tamono ka'aranūia enee 'jau. A'eramū ene ewau Israeu juapyrera 'gā mu'jau mama'e tywera apo are 'jau", 'jau 'gā 'ga upe rakue. ¹⁶A'eramū 'ga awau. A'eramū 'ga waw ipe Janeruwarete 'ga 'ga reymawa moje'egukaa 'ga upe rakue. Ae 'jawe futat 'ga reymawa oje'ega, kawaru'ia oje'ega 'ga upe. Oje'egayau 'ga upe: "Ma'eramū te creapo mama'e tywera?" 'jau 'ga reymawa 'ga upe. A'eramū futat Parāu 'ga opoia wemiapo-ramer awi.

¹⁷Y ky'a 'jawe moromu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi. Sā'ā ae 'y resakawe jane 'ea jarejeupe: "Ay'u pa je kwy" 'jau 'ā ae ojeupe. A'ere 'ā ae natykura'u-weri 'y ky'aa. Nan tee moromu'jar a'wyre'ema 'gā. Naal'jea rūi futat 'gā je'ega. Amana rowoky'a 'jawe nanē 'gā je'ega nū. Sā'ā ae amana rowoky'a tee resakawe jane 'ea jarejeupe: "Okyt nipo kwe amana", 'jau jane 'ā. A'ere 'ā ywyttu ruri etee ipyau imonou kwe katy. A'eramū 'ā amana okwapa etee okyre'ema. Nan tee futat ae. Moromu'jar a'wyre'ema 'gā nesakawe ae 'i: "Mama'e 'a'je are jane mu'jawamū nipo 'gā nuri", 'jau nipo jane jarejaupe. A'ere naani. O'me-ramū te 'gā 'i. A'e 'gā nipo Janeruwarete 'ga omono muku ojewi, ypytunaiwa

pype 'gã mogyau. Nakwaparimū warāu rūi futat 'gã oi ajemogyau. ¹⁸Oje-rowiarai pa 'gã ojee etee futat. I'akwaawe'ema 'jawe nipo 'gã 'jau 'gã nupe: “Pel'je pejejua pejejemul'jau ore ree. Esage futat jarejamuesage pāwē gatu etea”, 'jau futatee nipo 'ga mama'e tywer awi opoir yau ma'e 'gã nupe. A'ere 'gã 'gã moryteei etee ojee. Wemifutatar tywer are etee 'gã 'gã mu'e. ¹⁹“Nitywi futari nepeapoi nanuara 'jara 'gã amū”, 'jau futatee 'gã 'gã nupe. “A'eramū pēē mama'e apou pejejemifutar imū etee futat”, 'jau nipo 'gã 'gã nupe. 'Gã tywera 'gã nerekou. Aipo 'gã mu'jaukaa. Nopoirauweri 'gã mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apoa etee 'gã nemiapoa. Mama'e tywera siapou'-'jau'jap 'eramū janeremiapo tywera rekoi janejara 'jawe janee. A'eramū jane a'eramū taetu iapou'jau'japa jareojere'emamū. Nan tee futat 'gã. ²⁰Amumera 'gã nipo Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga rerowiaa ajemogyau numiamū. Aipo 'gã nipo 'ga okatu'ok futat 'gã tywer awi numiamū. A'ere nipo 'gã jewyri tee otywera upe nū. Otywera upe ojewyt ma'e 'gã ojemote'at futat Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'emawe futat 'ā 'gã nia'wyri Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gã Jejui 'ga rerowiar awi opoir ire taetu 'gã wa'wyre'emamū futat 'ga rerowiare'emarete 'gã apyraapa. ²¹Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga 'gã erowiaa futat numiamū. A'ere 'gã pōiri ete 'ga rerowiar awi. Jejui 'ga rerowiar enune 'gã wa'wyre'emamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gã 'ga rerowiar awi opoir ire taetu wa'wyre'emareteramū 'ga rerowiare'ema 'gã apyraapa 'ga upe. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'gã 'ga rerowiari rakue? ²²A'eramū jane mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gã nesag ire 'jau jarejaupe: “A'jea futat aipo jane'ea. Sā'ā kasurua. Opy'apōjy re ijewyrya opy'apōjy upe i'ua. Nan tee otywera upe ojewyt ma'e 'gã. Tajaurana nanē 'ā amuug ire ojewya awau tujururu upe ojerejerepa ipype nū. Nan tee futat mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gã”, 'jau jane 'gã nesag ire.

Jejui 'ga ruawam

3 ¹⁻²Ka'arana ako je akwasiat imonou pē nupe ai'i. A'eramū je 'awamū je ka'arana kwasiaru'japa pē nupe nū. Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je 'jau tejeupe: “Ka'arana pa je akwasiaru'jap imonou 'gã nupe nū kwy”, 'jau je tejeupe. “Tamuea'at 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiarer are 'jau kwy”, 'jau je tejeupe. Janejararete 'ga, jane katu'okara 'ga futat 'ā ore mu'jau wemifutar are ikue. A'eramū ako ore 'ga remimonoferamū imome'wau ako pē nupe ikue. Aipo are nanē je pē muea'aa nū. ³Pēnea'ar iki je'eawer are. “Anure nipo Jejui 'ga rure'emaue 'ga rerowiare'ema 'gã nuri pē nerekoemāu pē jaita ete Jejui 'ga pēē erowiarāmū. Wemifutar imū te nipo aipo 'gã mama'e tywera apoi”, 'jau je pē nupe. ⁴“Anure je ruri nū”, e'i Jejui 'ga ore ikue, 'jau pēē pejejemogyau. A'eramū nipo 'gã aipo pēē 'eramū “Manamū ajee 'ga ruri”, 'jau nipo 'gã pē nerekoemāu etee pē jaita. “Ymā te 'ā 'ga aipo 'ga 'i rakue ai' kūi. A'etea 'ga 'ā 'ure'emawe. 'Ga je'ega renuparera 'gã 'ā opapapa rakue. A'etea 'ga 'ā 'ure'emawe”, 'jau nipo 'gã pē nupe pē jaita etee. “Ywya jeapo pyyrauwe futat 'ā mama'ea nan etee futat rakue. Te marana'ape mama'e jesowogōgi nū”, 'jau nipo 'gã pē jaita etee. “Aipo 'jau amunipo 'ā 'ga ruri ymā we mama'e mojoy'p'raupap rakue”, 'jau ete nipo 'gã pē jaita etee. ⁵A'ere nipo aipo 'jara 'gã o'meramū te 'gã 'i. Naea'ari 'gã Jane-ruwarete 'ga remiapofera mama'e are. Ymā Janeruwarete 'ga ywy apoi oje'eg

imū etee futat rakue. Ywaga nanē 'ga iapou oje'eg imū etee futat nū. Nuapoi 'ga mama'ea opou rakue. Najane 'jawe rūi 'ga. Oje'eg etee te 'ga jupe. 'Y upe 'ga 'jau: "Ejepe'a ywy awi", 'jau 'ga 'y upe. A'eramū futat ywy ojesaukaa 'ya ojepe'au jui. ⁶Anure 'ga 'y pyu wemiapofer ymanera momapa rakue. ⁷Oje'eg imū te 'ā 'ga ywy apou rakue. Ywaga reewe 'ga 'ā iapoi rakue. Oje'eg imū etee futat 'ga 'auwara 'gā mogyau nū. A'eramū nipo 'ga a'jetete pa "gā naje rerowiari ra'e pa", 'jau 'gā momapa tata pyu nū. A'ere 'ga ae majatykai ra'ne nipo wowase. A'eramū nipo 'ga werowiare'ema 'gā mū'jāu imonou mama-eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa 'ara rupi 'ā 'ga ywy a'wyre'ema mateepapa tata pyu ywag a'wyre'ema reewe.

⁸Najane 'jawe rūi Janeruwarete 'ga. Jane upe te 'ā 'arakwawa ipytunū ma'e 'jawe rēwējēmī. Kwara 'ara we 'ā opytunamū rēwējēmī janee nū. A'ere Janeruwarete 'ga upe nanarūi. Aju'jaju'jawe etee 'ara 'ga upe. Miu anu majepe 'ara 'jawe ete 'ga upe. Majepe 'ara nanē miu anu 'jawe ete 'ga upe nū. Majepe 'yweteewara 'jawe mīmera mama'ea 'ga upe. ⁹A'eramū 'gā "Ma'eramū sipo 'ga poromukuramū? Ma'eramū sipo 'ga 'ure'ema? Nuri futari nipo 'ga nū'ū", 'jau nipo 'gā pē nupe. A'ere 'ga ruri futari. U'eawer imū etee futat 'ga ruri. Ajemuaēm wejue 'ga werowiare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā werowiaara rapesaka ūina. Kwaiwete wejue 'ga rerowiare'ema 'gā jemogyi. A'eramū 'ga a'eramū oporomukuramū. Nafutari 'ga jane mū oa muku ojewi numiamū. A'eramū 'ā 'ga wa'yra 'ga murukara'ne'ema.

¹⁰Ua Janejararete 'ga ruri muna'ywa 'jawe. Sā'ā ae muna'ywa rura kwaa-we'ema. Nan tee futat jane 'ga rura nikwaawi. Muna'ywa rura 'jawe futat nipo Kristu 'ga ruri janee. Nikwaawi jane 'ga ruawa. 'Ga ruramū nipo ywag aunuga. Ipojoy te nipo iunuga. Mama'ea nipo opapa. Iunuga renupawe nipo 'ga rerowiare'ema 'gā opiryyjamū ajemogyau. Ipojoy te nipo ywag aunuga. Kwat, jay, jaytata. Mīmera ukaitapap. Ywya nanē opypiara reewe ukaitapap Kristu 'ga ruramū. ¹¹"Anure nipo mama'e tywera kaipawi" 'ea pē 'ā ikwaapa. A'eramū ki pē 'ga rerowiarāmū pejejemogyau esage 'ga upe, mama'e apou 'ga je'eg imū etee futat. ¹²Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga murukari futari. A'eramū pē pejejemogyau esage 'ga upe 'ga rura rapesaka. 'Ga mome'wau pe'je pejewau 'ga rerowiarukaa 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. Jejui 'ga ruawa rupi Janeruwarete 'ga jane majatykai wowase Jejui 'ga rerowiaaramū jane mopojo'oka 'ga rerowiare'ema 'gā nui. A'eramū futat 'ga mama'e tesirūmera rapyau. Kwat, jay, jaytata. Mīmera 'ga wapypap. ¹³Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Mama'e tywera rapy re je ywy yau apou ywag yau reewe nū. Aipoa jeremiapo yau pype nitywi futari mama'e tywera. Mama'e tywera apoara 'gā nanē otywe'emamū futat nū", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa iunuga janee rakue. A'eramū jane 'ga remiaporama rapesaka jarejemogyau.

¹⁴Pē 'ā jejekoty'aawaretea futat. A'eramū je 'jau pē nupe: "Ga ruawa rapesakaramū pē pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera kasi peapo ne. 'Ga je'eg imū etee ki mama'ea peapo pejejemogyau 'ga upe, 'ga rapesakaramū. A'eramū pē pejejesageramū pejejemogyau 'ga upe, 'ga rowase peje'amaw ipe", 'jau je pē nupe. ¹⁵Pejeku'iramū nanē ki pejejemogyau Jarejuwarete 'ga poromuku are. A'eramū 'ga nanē ajemogekowe'em ūina nū. "Jeporomukuramū nipo 'gā jemogypygeteetei je ree re'ā", 'jau 'ga ojeupe. Janerewirera 'ga, Paulo 'ga 'ā nanē ka'arana kwasiaa ee nū, imonou pē nupe

rai'i. Paulo 'ga 'ā janejekoty'aawaretea. Janeporomutat jane 'ga ree. 'Ga nanē Janeruwarete 'ga amu'akwaap wemiaporam are. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa ee pē nupe. ¹⁶ Kwe pewara 'gā nupe ikwasiaa Paulo 'ga 'gā mueapyou katu Kristu 'ga rur are. A'ere 'ga namueapyo katui 'gā ajepeja wemikwasiarer are. Mama'eay are nanē 'ga ka'arana kwasiari nū. Aipo 'ga remikwasiarer are jane jarejeapyoa'ne'emamū. A'eramū i'akwaawe'ema 'gā amū ajamu'jau tywet Paulo 'ga remikwasiarer are. Jejui 'ga rerowiaa'ri 'gā nanē ajamu'jau tywet ee. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarer are nanē 'gā ajamu'jau tywet nū. A'eramū 'gā ojereko tywerukaa 'ga upe, ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga upe.

¹⁷ A'eramū ki pēē pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywera 'gā nui. Perowiat kasi 'gā je'ega ne. Kasi a'e pe pepoit Kristu 'ga rero-wiar awi ne. ¹⁸ Jejui Kristu 'ga ree taetu pejejemogypyyka pejejemogyau. 'Ga je'eg imū taetu pejejemogyau esage. A'eramū nipo pēē Jarejararete 'ga kwaapa katu katu. A'eramū taetu jane katu'okarera 'ga opota'waramū pē nee. A'eramū ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. 'Awauwe futat, anure miamū futat jane 'ga muorypa jarejemogyau, jareojere'emamū. Nan iki sajemogy, a'e je pē nupe.

Kweramū etee jeje'ega pē nupe.

1 Juã

Ymã we 'gã 'i “Juã 'ga 'awa ka'arana kwasiari” 'gã 'i rakue. Nokwasiari agawewi 'ga wera 'awa ka'aran are. A'etea 'gã e'i “Juã 'ga remikwasiarera futat”, e'i 'gã jupe. Juã 'ga Jejui 'ga remimu'efera.

“Pëporomutat ki pejejee”, e'i 'ga ikwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

Janeruwarete 'ga kwaawukaat

1 ¹ Ka'arana je akwasiat imonou pë nupe. Jarejeupe Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga ree je ikwasiari. Kristu 'ga ree je ikwasiari. Oje'ega rerowiaaramũ 'ga jane mogyi ojeypyri nakwaparimũ rüi. Okoeteete ma'ea Kristu 'ga. Ymã te 'ã 'ga rekoi, ywy apoe'emaue Kristu 'ga rekoi rakue. A'ere ore 'awa ywy pe 'ga rekoramũ ore 'ga resagi orojeau ikue. Orowyka 'ga pir are ikue. 'Ga je'ega ore enupa ikue. Aipoa ore oromome'u pë nupe. ² Ymã we te 'ã 'ga rekoi rakue. 'Awamũ aje 'ã 'ga ruri 'awa ywy pe ojesaukaa oree ikue. A'ea ore oromome'u pë nupe. Ymã we futat te 'ã 'ga rekoi Jarejuwarete 'ga pyri aetywe'emaue rakue. A'ere 'ga 'awamũ 'ga jesaukari oree ikue. ³ A'e resakawera ore oromome'u pë nupe. Orojemienuwera nanë ore imome'wau pë nupe nũ. 'Ga rerowiarukaawamũ ore imome'wau pë nupe. A'eramũ pë pejejemujaa Jarejuwarete 'ga ree ore pyri, 'ga ra'yrarete 'ga Jejui Kristu 'ga ree 'jau. A'eramũ jane jarejemogyau 'ga ree etee futat jarejea m̃yina. ⁴ A'eramũ je 'agamũ ikwasiaa ka'aran are jarejemuorypawamũ.

'Ara renyfuga 'jawewat

⁵ Jejui 'ga je'ega ore enupa ikue. Ma'eramũ 'ã ore orojeupe 'ga 'eawera mome'ui pë nupe. Aipo 'jau 'ga imome'wau oree ikue. “Janeruwarete 'ga esagesage. Nitywi futari 'ga mama'e tywera pyu. 'Ara renyfuga 'jawe te 'ga. Nitywi futari pyytuna 'ga pyri”, 'jau 'ga imome'wau oree ikue. ⁶ 'Gã amũ te nipo “Je Jarejuwarete 'ga remiayuwa”, 'jau futatee. A'ere nipo aipo 'jara 'gã nekoĩ pyytunimũ wata ma'e 'jawe. 'Gã nuetygi mama'e tywera apoa. A'e 'gã o'meramũ te 'gã 'i. Na'ga remiayuwa rüi aipo 'gã. Nuenuwi 'gã mama'e a'jea. Nuapoi 'gã Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'ea. ⁷ Ku'jywa 'ga 'ara renyfuga 'jawe futat. Nuapoi 'ga mama'e tywera. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. 'Ga 'jawe jarejemogy re jarejekoty'aa esage ete jarejee. Oje'jawe jane jemogy re 'ga wa'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga ry pyu jane pireita akou, janetywera moia akou jane wi.

⁸ “Je najetywi tetywera pyu” 'jaramũ jane jare'meramũ Jarejuwarete 'ga upe. Jarejemoryteeu jane tee futat. Aipo 'e re mama'e a'jea apowe'em. ⁹ A'ere

ojeupe jaretywera jane imome'uramū, Janeruwarete 'ga imoiri jane wi, jane katu'oka. U'eawer imū etee futat 'ga janetywera moia jane wi. Nama-ma'e tywera apoara rūi te 'ga. Mama'e esagea etee futat 'ga ree. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi. "Epe'a jetywera je wi", ojeupe jane 'eramū 'ga imoiri jane wi. ¹⁰Najuejue etee futat aetyweramū. Nokoi futari ae mū itywere'emamū. "Je najetyweri" 'jaramū ae Jarejuwarete 'ga 'me are ako ma'eramū te ae poromū. 'Ga futat 'ā e'i rakue: "Nepētywi futari pēē mū pejetywere'ema pyu", 'jau 'ga 'ā rakue. A'eramū ae "je najetyweri" 'jaramū Jarejuwarete 'ga 'me are jarejemogyau. 'Ga je'ega rerowiare'emamū te ae poromū ae 'i.

Kristu 'ga jane poaa

2 ¹Pēē 'ā jejeuwa 'jawe jee. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe mama'e tywera apo awi pē momoiawamū. "Au'je mama'e tywera apo re" 'ea je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe. A'ere jane mama'e tywera jane iaporamū Jejui Kristu 'ga je'egi 'Uwarete 'ga upe jane ree. "Aipo 'ga je rerowiaara 'ga. Mama'e tywera 'ga wapo. A'ere 'ga nopoiri futari jane rerowiar awi. A'eramū ki eta'waramū etee e'ŷina 'ga upe", 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega rerowiaaramū jane ree. Jejui 'ga 'ā naitywet ma'ea rūi. Esage ma'e 'ga te. ²'Ga futat 'ā janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe janee. Amanūmū janetywera 'Uwarete 'ga upe jane wi imoiawamū. A'ere 'ga najanema'e etee rūi janetywera mepyi. Ywy pewaramū janetywera juejue futat 'ga omepy.

³Jarejuwarete 'ga je'ega renuw ire jane a'jea futat 'ga remiayuwa. 'Ga remiayuwaretea 'ā jane 'ga je'ega renuparamū. ⁴'Gā amū nipo 'jau, "Akwaap je Jarejuwarete 'ga", 'jau. A'ere aipo 'jara 'ga o'meramū te 'ga 'i Jarejuwarete 'ga je'ega renuwe'em ire. I'me ma'eramū te ae poromū ae 'i akou. ⁵'Ga je'ega renuparamū jane 'ga futaa a'jea futat. A'eramū te ae a'jea futat ae 'i. "Je Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat", 'jau jane. ⁶Aipo 'jaramū ki mama'e esage etee peapo, Jejui Kristu 'ga 'jawerimū etee futat.

Pēporomutar iki pejejee

⁷Tejekoty'aawamū pē nupe je ka'arana kwasiasi Jarejuwarete 'ga je'eg are. "Pēporomutar iki pēē pejejee. Pejejuka esage ki pejejee", 'jau 'ga rakue. Na'a-wamue rūi te 'ga 'ā aipo 'ga 'i janee rakue. Jejui 'ga rerowia ypy we futat te 'ā pejemu'e aipo are rakue. A'eramū pēē aipo 'ga 'eawera kwaapa pejejemogyau. ⁸Aipoa morogyta are je ka'arana kwasiasi pē nupe. A'ere aipoa morogyta ymanera jemu'jagi morogyta yau 'jawe. Jejui 'ga aipoa morogyta are jane mu'eramū morogyta yau 'jawe futat janee. Jejui 'ga a'jea futat iporomutat jane ree. A'eramū ki jane 'ga 'jawe futat jareporomutaramū jarejee. A'eramū nipo jane resakara 'gā 'jau, "A'jea futat Kristu 'ga 'ea ra'e", 'jau nipo 'gā. 'Ga rure'emamū 'ā janepy 'gā weapyoe'emamū 'ga ree rakue. A'ere ako 'ga ruri jane mueapyou ojee ikue. Janereapyoe'em awi jane mueapyou ikue. Sā'a jay renya ppytuna mojesa'gia numiamū. A'ere 'ā nomoesagi katu. Nan tee futat ako janepy 'gā neapyo'iramū etee Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Jejui 'ga te ajee 'ā 'ut 'ara renyfuga 'jawe mama'e kwaawukaa katu katu janee, Jarejuwarete 'ga kwaawukaa janee. Jay reny 'jawewar awi jane mū'jāu 'ara renyfuga pype jane monoara 'jawe.

⁹'Gā amū nipo 'jau, "je 'ara renyfuga pypewara futat", 'jau nipo 'gā. A'e reewi nipo 'gā niporomutari opytuna 'gā nee. A'eramū jane aipo 'gā kwaapa.

Aipo 'gā ypytunaiwa pypewara futat. Poromū o'meramū. ¹⁰Opytun are iporomutat ma'eramū te ae 'arimū wata ma'ea. Nitywi futari mama'e tywera pyu, jarejomote'aawa pyu Jarejuwarete 'ga upe. ¹¹A'ere ae opytuna 'gā nee iporomutare'emamū ae ypytunaiwa 'jawewara pype wata ma'ea. Ypytunaiwa pype wata ma'eramū ae awawa kwaape'ema. Ypytunaiwa esaukare'ema ae upe. Eae'ema 'jawe ae mogyaukaa.

¹²⁻¹⁴Pēē 'ā jejeuwa futat. Peenuw esage ki jeje'ega. Jejui Kristu 'ga ree 'ā 'ga Ruwarete 'ga pētywera moia pē nui pē katu'oka pē mogyau 'awamū. Jarejuwarete 'ga 'ā pēē ikwaapa. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe.

Sawa'eramū pē nupe nanē je ka'arana kwasiari nū. Ywy apoe'emaue Ako ma'e 'ga pekwaap pejejemogyau rakue. A'eramū je pē nupe nanē ka'arana kwasiaa nū.

Kunumīmet. Kūjāmet. Jejui 'ga perowiat pejejemogyau. A'eramū 'ā pēē mama'e apowe'em mama'eukwaawa 'wyriara remifutar imū. Jejui 'ga pājē mū pejejepojekau mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi. Jarejuwarete 'ga je'ega renupa pejejemogyau. A'eramū pēē mama'e apou'jape'ema mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

¹⁵Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'ja'jawe ete kasi pēē pejemogy ne. 'Gā nemifutara kasi pefutar ine. 'Gā nemifutar are pejejea m'yine'ema. Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'jawe tee mama'e apo re pēē nanē nepēporomutari Jarejuwarete 'ga ree ne. ¹⁶Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā mama'e tywera apo are etee ifuwet ajemogyau. Mama'e tywera resag ire 'gā aipo futaa. A'eramū futat ojerowiaraiapa ajemogyau wemiapo a'wyre'em are etee futat. A'ere naJaneruwarete 'ga remifutara rūi aipoa. 'Ga ree iporomutare'ema 'gā nemiapoa te poromū. ¹⁷A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nemiapofera mateepapa etee. 'Gā nemifutara nanē nipo 'ga imateepapa etee 'gā nui nū. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apoaramū nipapawi. 'Ga pyri te jane oi jarejemogyau jareku'iramū nakwaparimū rūi futat.

Jejui 'ga ree iporomutare'emarete

¹⁸Kunumīmet. Kūjāmet 'jau. Jeje'ega ki peenup. Anurenure'i nipo mama'e teepap katu katuramū. Peenup futat 'ā Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga rera rai'i. "Anurenure'i nipo Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga ruri", 'jau 'gā imome'wau pē nupe. A'jea futat 'gā 'ea. 'Awamū miamū kwaiwete Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā jemogyi. A'eramū 'ā jane a'e are ikwaapa "owaēm ja'wy-ja'wy ywy mateepaawa upe ra'e" 'e kwaapa. ¹⁹Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā awau ojepe'au muku jane wi. Najane pyri 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nūi tāmējē futat. Jane pyri 'ga ree oporomutar ire amunipo 'ā 'gā nojepe'ai jane wi. Jane wi 'gā ooa 'gā jepe'aa 'gā okwaawukat janee. A'eramū jane 'jau jarejaupe: "Najane pyri 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nūi tāmējē futat 'gā", 'jau jane jarejaupe.

²⁰Jejui Kristu 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage mua pē nupe rakue, pē mu'jawamū rakue. A'eramū pēē mama'e a'je kwaapa, Jejui 'ga mome'u a'jea futat. ²¹Pēē 'ā Jejui 'ga ree mama'e a'jea porogyta pekwaap. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe. "Nepekwaawi", 'jawe'em je ikwasiaa pē nupe. Jejui 'ga mome'ua a'jea futat pēē ikwaapa. Mama'e a'je kwaaparamū ae mama'e a'jea etee futat imome'ui ajaupe. Nai'me ma'eramū rūi ae morogyta esage mome'ui.

²²Awŷja te i'me ma'ea? “NaJejui 'ga rūi Janeruwarete 'ga remimurera' 'jara 'gā te poromū e'i i'me ma'eramū. Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā futat poromū. 'Gā nuerowiari futari Jarejuwarete 'ga je'ega, 'ga ra'yra 'ga je'ega nanē nū. ²³“NaKu'jywa 'ga rūi Jejui 'ga Ruwaretea' 'e rerowiaara 'gā naJarejuwarete 'ga remiayuwa rūi ajemogy. A'ere “Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yra-ritea” 'e rerowiaara 'gā a'jea futat Jarejuwarete 'ga remiayuwa.

²⁴Jejui 'ga je'ega renupa ypy we futat 'ā pēē 'ga rerowiaa rai'i. Aipoa morogyta ki a'jea futat perowiat pejemogyau. Aipoa morogyta a'jea futat perowiat pejemogyramū, Janeruwarete 'ga ree pejemujaa a'jea futat. 'Ga ra'yra 'ga ree nanē pejemujaa nū. ²⁵Ymā we futat 'ā Kristu 'ga 'i oreē ikue: “Tomogy pēē orojeypyri nakwaparimū warāu rūi”, 'jau 'ga oreē ikue.

²⁶'Gā amū nipo awau pē pyri o'meramū pē nupe. “Tamomoirukat 'gā Jejui 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau 'gā ojeupe. Aipoa 'gā nee je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ²⁷A'ere Jejui 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage muri pē nupe. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mu'jara. A'eramū ki pēē mū moromu'jara futaru'-jape'ema. 'Ga 'Agesagea a'jea futat pē mu'e mama'e a'je are. Ni'mei futari 'ga 'Agesagea. A'eramū ki pēē 'ga 'Agesagea pejemu'e renupa katu katu. A'e renupa pēē pejemujaa Jejui 'ga ree.

²⁸Kunumimet, kūjāmet 'jau. Jejui 'ga ree etee ki pejemujat. A'eramū pēē anure 'ga ruramū pejejenosoue'em pejewau 'ga repejāna. Mama'e tywera apo re pejenosī 'ga rowase pejewaw ipe ne.

²⁹Sikwaap jane 'ga jarejemogyau. “Jejui Kristu 'ga esagesage. Nuapoi 'ga mama'e tywera” 'ea jane ikwaapa. A'eramū “ae mama'e tywera apoare'e-mamū Janeruwarete 'ga ra'yramū futat ajemogyau” 'ea nanē jane ikwaapa nū.

Jejui 'ga rerowiaat

3 ¹Pēnea'ar iki “Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree” 'e are. A'eramū 'ga wa'yra 'ga Kristu 'ga rerowiaaramū 'jau jane: “Jera'yra pēē”, 'jau. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā nokwaawi 'ga. A'eramū 'gā “Jejui 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga ra'yra futat” 'e are weapyoe'emamū. ²A'ere 'ā pēē jejekoty'aawa. Jeje'eg are ki peapyaka. A'jea futat a'e je pē nupe. 'Awamū futat 'ā jane jemogyi Jarejuwarete 'ga ra'yramū. Maran sipo 'ga jane rerekoi, sa'e te aje 'ā jane. Nikwaawi we jane aipoa. Esage te nipo 'ea etee aje 'ā jane sikwaap. Anure te nipo jane Jejui 'ga ruramū jane 'ga resagi. “Nan tāmējē pa 'ga ra'e”, 'jau nipo jane 'ga resaka. A'eramū te nipo “jane jemogyi 'ga 'jawe katu katu” 'ea jane sikwaap. ³A'eramū nipo jane 'ga rapesakaramū juejue jarepoia jaretywer awi jarejekatu'oka. Jejui 'ga re'ā mama'e tywera pyu otywe'emamū futat. A'eramū jane 'ga rapesakaramū jarepoia mama'e tywera apo awi.

⁴Mama'e tywera apoara 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiare'ema futat ajemogyau. Aipo 'gā futat itywet Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga je'ega renupare'ema 'gā itywetywet 'ga upe. ⁵“Au ywy pe ako Jejui 'ga 'ua aetywera moia-wamū ikue” 'ea jane ikwaapa. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. ⁶A'eramū jane 'ga ree ojemujat ma'eramū jarepoia mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apo awi ipoire'ema 'gā na'ga remiayuwa rūi. Nokwaawi 'gā 'ga.

⁷Kunumimet. Kūjāmet 'jau. Perowiat kasi i'me ma'e 'gā ne. “Jejui Kristu 'ga esagesage” 'jaramū ae 'ga rerowiarāmū futat. Mama'e esagea etee futat iapou.

Aipo 'gā wesageramū Jejui 'ga 'jawe. ⁸ Mama'e tywera apoara 'gā te aje 'ā nia'wryi futari 'ga upe. Mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwa futat 'gā. Iypy we futat 'ā mama'eukwaawa 'wryiara mama'e tywera etee futat iapoi akou rakue, ywya Janeruwarete 'ga iapo ypyrauwe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ra'ywarete 'ga ruri mama'eukwaawa 'wryiara pājē pojekau jui. A'eramū 'ga ifuakara muapap jui. Mama'eukwaawa 'wryiara remiapoa mateepapa nanē 'ga ruri nū.

⁹ A'eramū wa'yramū ae rekoramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua ae upe. A'eramū jane jarepoia mama'e tywera apo awi. Wa'yramū 'ga jane mogyi. A'eramū jane a'eramū mama'e tywera apou'jape'ema jarejemogyau. ¹⁰ Jarejuwarete 'ga ra'yramū jarejemogyau jane sikwaap. Mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwa 'gā jemogyau nanē jane ikwaapa. Mama'e tywera apoara 'gā, ajuee iporomutare'ema 'gā. Mīmera 'gā mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwa futat. NaJaneruwarete 'ga ra'yra rūi 'gā.

Pēporomutar iki pejejee

¹¹ Peenup futat 'ā Jejui 'ga 'eawera, “pēporomutar iki pejejee” 'ea 'ā pēe enupa futat. 'Ga rerowia ypy we futat 'ā pēe aipo 'eawera renupa rakue. ¹² Kaī 'ga 'jawe kasi sajemogy ne. Mama'eukwaawa remiayuwa futat aipoa kūima'e 'ga, Kaī 'ga rakue. A'eramū 'ga wewirera 'ga, Apeu 'ga jukau ekoete rakue. Ma'eramū sipo 'ga wewirera 'ga jukau ekoete rakue? 'Ga rewirera 'ga, Apeu 'ga, mama'e esagea etee wapo. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee 'ga mama'e apoi. A'ere Kaī 'ga mama'e tywera etee iapoi. A'eramū 'ga wewirera 'ga rerekoayau ee. A'eramū 'ga 'ga jukau rakue.

¹³ Pēē 'ā jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe 'jau. Jejui 'ga rerowiaaramū pejejemogyau. A'eramū nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū pē nee. A'ere kasi pēnea'at aipo 'gā nee pejejemogyau ne. ¹⁴ Jejui 'ga rerowiaaramū 'ā aeporomutaramū ajuee. A'eramū jane nama-ma'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e arūi. Jarewawa jane ikwaapa, “Ywag ipe jane oi Jarejuwarete 'ga pyri” 'ea jane ikwaapa. 'Ga rerowiare'ema 'gā te ajee 'ā mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'ea futat. Nojejuka esagei 'gā ajuee. Oporomutare'emamū nanē 'gā ajuee nū. A'eramū aipo 'gā awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri. Muku te 'gā oi 'ga wi. ¹⁵ “Oporojuka ma'e 'gā nooi Jarejuwarete 'ga pyri ywag ipe” 'ea jane sikwaap. A'ere ajuee iporomutare'emamū ae oporojuka ma'e 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū “ajuee iporomutare'emamū ae awawe'em 'ga pyri” 'ea nanē jane ikwaapa nū. ¹⁶ Jejui Kristu 'ga ako amanūmū janee ikue, jane ree 'Uwarete 'ga poromutara resaukaawamū janee ikue. “A'jea futat 'ga poromutaramū jane ree” 'ea jane 'ā ikwaapa. A'eramū ki jane jareporomutaramū jarejee 'ga 'jowerimū etee futat. “Je najemanū-weri 'gā nee tejemuaēmaw ipe”, pe'je kasi ne. Pēpota'wa ki pejejee. ¹⁷ Amumeramū nipo jane jarema'ma'e tywe'emamū. A'eramū ki imama'e ma'eramū pemono amū pejejaupe. Nan ae Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e apoi. Mama'ea ajaupe imonoare'emamū sipo ae “Je Jarejuwarete 'ga arowiat”, 'jau? Naani. O'meramū te ae 'i poromū. ¹⁸ A'eramū ki pēē pejeapykau je'e are. Ajuee iporomutat ma'eramū ae jopoari mama'e apou, mama'e monou ajaupe. Nanuara aporamū janeporomutaramū a'jea futat jarejee. Mama'ea pejejaupe imonoare'emamū kasi “Jeporomutat je ene ree”, pe'je ekoete pejejaupe ne.

¹⁹ Jarejuee iporomutat ma'eramū jane Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat iapou. 'Ga 'eawer imū etee mama'e apo re "ae 'ga ra'yramū futat ae jemogyi" 'ea jane ikwaapa. A'eramū ae 'ga 'eawer imū etee mama'e apou ajemogyau ojenosōue'em 'ga rowase awaw ipe. ²⁰ Jarejuwarete 'ga rerowiar ire nipo pēē mū mama'e tywera apou. A'eramū nipo pēē pejepoyje'emamū Jarejuwarete 'ga upe. "Awamū Janeruwarete 'ga niporomutari je ree", 'jau nipo pēē. A'ere 'ga 'ā mama'e kwaapararetea. A'eramū 'ga jarejeupe jane 'e kwaapa. A'ea 'ga okwaap agawewi futat. A'etea 'ga niporomutapawi pē nee, mama'e tywera pēē iapo re. ²¹ A'eramū jane 'ga jarefutara kwaaw ire jarejenosōue'em jareje'ega 'ga upe. ²² Oje'ega jane enuwamū 'ga mama'e mua janee. Ojeupe jane enūjamū 'ga imua jane upe. Janeremienūiwera mua janee, wemifutar imū etee jane mama'e apo re. ²³ "Perowiar iki jera'yraretea, Jejui Kristu 'ga", 'jau 'ga janee ikue. "Pēporomutar iki pejuee Kristu 'ga 'eawer imū etee futat", 'jau 'ga janee ikue. ²⁴ Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū jane jarejemujaa 'ga ree. 'Ga nanē akou jane pype futat nū. U'agesagea 'ga imua janee ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mueapyou jane pyri 'ga reko are.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

4 ¹ Kunumimet, kūjāmet 'jau. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je 'jau pē nupe: Perowiat kasi kamēsiete tekotee 'gā porogytaa ne. Kwaiwete 'ā 'gā jemogyi okwas'i'wau oporogytau tesirūmeruu. "Jarejuwarete 'ga 'Agesagea je mut pē mu'jaukaa jee", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi 'gā porogytaa perowiaraiw ine. 'Gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u teeara. Peenup katu katu ra'ne ki 'gā je'ega. "A'jea futat sipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'gā 'i akou", 'jau etee ki pēē pejējaupe. ² "Maranuara sipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea wereko?" 'jau nipo pēē pejējaupe. Tamu'e pēē ee 'jau. 'Gā je'ega peenup katu katu. "Jejui 'ga futat Jarejuwarete 'ga remimurera. Ae 'jawe futat 'ā 'ga wa'yra 'ga muri janee rakue. Sā'ā ae 'ara kunumīakyrāmū ra'ne. A'ere 'ā ae waranupa. Nan tee futat 'ga wa'yra 'ga muri kunumīakyrāmū janee rakue, 'awa ywy pe rakue" 'jara 'gā tee 'ga 'Agesagea wereko. ³ "Naaeramū rūi nipo Jejui Kristu 'ga ruri. Ināinā'nī te nipo 'ga ruri" 'jara 'gā 'ga 'Agesage rerekware'ema futat. Aipo 'jara 'gā 'ga ree iporomutare'ema 'gā te poromū. "Anure nipo Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga ruri" 'ea 'ā pēē enupa. A'ere 'ā 'awamū futat 'ga 'jawewara 'gā amū nuri akou o'meramū janee.

⁴ Kunumimet, kūjāmet 'jau. Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yra. A'eramū 'ga 'ā U'agesage mua pē nupe, pēnerekwaramū rakue. 'Ga pājēa te 'ā a'jea futat ifuakat, 'au ywy pewara 'gā pājē apyraapa. A'eramū pēē 'ā a'eramū wejue i'ime ma'e 'gā porogyta rerowiare'ema. I'me ma'e 'gā 'ā mama'eukwaawa 'wyriara remiayua. A'ere pēnerekwara pājēa 'ā mama'eukwaawa 'wyriara pājē apyraawi 'ā a'jea futat. ⁵ Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā 'awa ywy pewara etee omome'u ajemogyau. A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā etee futat 'gā je'ega rerowiaa ajemogyau. ⁶ Jane 'ā Jarejuwarete 'ga remiayua futat. A'eramū 'ga kwaapara 'gā wapyakau janeje'eg are. A'ere 'ā 'ga remiayuwe'ema 'gā nuapyakai janeje'eg are. A'eramū jane 'gā kwaapa. Janeje'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga 'Agesagea wereko. 'Ga 'Agesagea jane mu'jau mama'e a'je are tee. A'eramū 'ga 'Agesage rerekwara 'gā wapyakau janeje'eg are. A'ere i'me ma'e rerowiaara 'gā mama'eukwaawa 'wyriara remiayua futat. A'eramū 'gā wapyakawe'em janeje'eg are.

Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e

⁷Kunumĩmet, kũjãmet 'Jau. Janeruwarete 'ga a'jea futat iporomutat jane ree. A'eramũ 'ga oje'jawe futat jane moporomutarukaa jarejuee. Jarejuee iporomutat ma'eramũ jane Jarejuwarete 'ga ra'yramũ futat. 'Ga kwaapa nanẽ nũ jane. ⁸Ywawuje etee 'ã Janeruwarete 'ga poromutaramũ ae ree pãwẽ pãwẽ etee futat. 'Ga futat te 'ã ae ree ipota'wa ma'ea ako. A'eramũ ajuee iporomutare'ema 'gã 'ga kwaape'ema futat. ⁹Wa'yrarete 'ga ako 'ga imua jane katu'okawamũ ikue. Majepi tee agawewi 'ga ra'yrarete 'ga. A'etea ako 'ga 'ga amut wemiaramẽ'ema 'jawe ikue. Jane ree jemuaẽmaw ipe te 'ga wa'yra 'ga murukari ijukaukaa 'au ywy pe jane, jane katu'okawamũ. Ma'eramũ 'ã jane a'jea futat Jejui 'ga rerowiaaramũ nipo 'ã jane jemogyi jareku'iramũ. Nakwaparimũ rũi futat nipo 'ã jane jarewau jarejemogyau jareku'iramũ 'ga pyri. A'eramũ 'ã jane "Ga 'ã iporomutat jane ree" 'e kwaawi. ¹⁰Najane ra'ne rũi te 'ã Jarejuwarete 'ga ree janeporomutat rakue. 'Ga ra'ne tãmẽjẽ futat te 'ã iporomutat jane ree rakue. A'eramũ ako 'ga wa'yra 'ga muri janetywera jane wi imoiawamũ ikue. A'e are jane 'ã Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree 'e kwaapa. Jarejeapyoramũ 'ã jarejemogyau jarejee 'ga poromutar are.

¹¹Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree. A'eramũ ki jane nanẽ jareporomutaramũ jarejemogyau jarejuee. ¹²Nitywi futari ae mũ Jarejuwarete 'ga resakaramũ. A'ere jarejuee janeporomutaramũ Janeruwarete 'ga rekoi futari jane pyri. Ma'eramũ 'ã jane poromutaramũ a'jea futat 'ga ree.

¹³Janeruwarete 'ga 'ã U'agesage mua imogeu jane pype. A'eramũ 'ã 'ga 'awamũ ajemogyau jane pyri. Jane nanẽ jarejemujaa 'ga ree. Aipoa jane sikwaap. ¹⁴Orojemiesagera ete ore imome'wau: "Janeruwarete 'ga ako wa'yrarete 'ga amut 'awa ywy pewaramũ ae katu'okawamũ ikue" 'ea ore imome'wau. Ore 'ã 'ga ra'yra 'ga Jejui 'ga resakarera futat. Ma'eramũ 'ã ore imome'ui pẽ nupe. ¹⁵"Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga futat" 'Jara 'gã pyri etee Janeruwarete 'ga rekoi. Aipo 'Jara 'gã 'ga jekoty'aawa futat. ¹⁶"Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree" 'ea nanẽ 'ã jane ikwaapa erowiaa 'Jau 'ã jane. A'jea futat aipo 'ea.

Janeruwarete 'ga iporomutat ae ree. A'eramũ jane jarejuee iporomutat ma'eramũ jarejemujaa 'ga ree. Jane pyri futat 'ã 'ga rekoi. ¹⁷'Ga ree ojemogy-pyyk ma'eramũ jane jareporomutaramũ 'ga ree. Jareporomutaramũ jarejuee nanẽ nũ. A'eramũ jane wowase 'ga jaremajatykaaw ipe jarejenosoue'em jarejatykau 'ga upe. Jejui 'ga rekwawera 'Jawerimũ jareko re jane nikyjei futari 'ga pyri jareo awi. ¹⁸Janeporomutat jane 'ga ree. A'eramũ jane jarekyjawe'em futat 'ga wi. Wea'are'emamũ ae wereko tywer are. Naerereko tywera'uweri 'ga ojee iporomutat ma'eramũ. 'Ga je'lega rerowiare'ema 'gã tee a'jea futat okyje ajemogyau 'ga wi.

¹⁹Janeruwarete 'ga ra'ne futat oporomutaramũ jane ree rakue. A'eramũ jane 'awamũ jarejemogyau 'ga ree iporomutat ma'eramũ. Jarejuee nanẽ jareporomutaramũ nũ. ²⁰'Ga amũ nipo 'Jau "Jeporomutat je Jarejuwarete 'ga ree", 'Jau nipo 'ga. A'ere nipo 'ga aipo 'e reewi niporomutari Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nee. Maran sipo 'ga a'eramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee oporomutare'em ire "Jarejuwarete 'ga ree jeporomutaramũ", 'Jau akou. Wesak agawewi te 'ã 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gã. A'etea oporomutare'emamũ 'gã nee. Nuesagi

futari 'ga Jarejuwarete 'ga. A'jea sipo aipo 'ga Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'ea? Naani. ²¹Ymā te Jejui Kristu 'ga 'i ikue: “Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū ki pēporomutat pejejee”, 'jau 'ga janee ikue.

Mama'e tywera apo awi opoit ma'e

5 ¹“Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat” 'e rerowiaara 'gā juejue Janeruwarete 'ga ra'yra. Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nanē oporomutaramū 'ga ra'yramū ajuee nū. ²A'jea futat jareporomutaramū Jarejuwarete 'ga ree, 'ga remimu'efer imū etee futat jane mama'e apou jarejemogyau. A'eramū te ae “a'jea futat jeporomutaramū 'ga ra'yra 'gā nee” 'e kwaawi nanē nū. ³⁻⁴Jarejuwarete 'ga ree jareporomutaramū jane 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga je'ega renuw ire jane jarejemogyau 'ga ra'yramū futat. Opājēa 'ga imua janee. A'eramū 'ga je'ega renuwa waye'emamū janee. Werowiaaramū Jejui 'ga jane mamuakaa mama'e tywera apo awi. ⁵Maranuaramū sipo ae poiri mama'e tywera apo awi? Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee te. “Jejui 'ga a'jea futat Jarejuwarete 'ga ra'yraretea” 'jara 'gā etee te nuapoi mama'e tywera.

Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea

⁶Jejui Kristu 'ga ako ojepymūkaaw ipe ojesaukaa katu katu janee ikue. Pykau 'jawe futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa 'ga ree ikue. A'e are 'ga ojekwaawukaa katu janee. “Janeruwarete 'ga ra'yra futat 'ga ra'e” 'e kwaawukaa katu janee ikue. A'ere jane na'ga pymiawer are etee rūi 'ga kwaawi. 'Ypeywar are 'ga omu'amaw ipe owy reko'wokawer are nanē futat 'ga jekwaawukari janee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga kwaawukaa janee. A'jea futat aipoa. Ni'mei futari 'ga 'Agesagea. ⁷Aipo resakawera Jejui 'ga kwaawukaa janee. ⁸Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga pymi are 'ga kwaawukaa janee. 'Ga ry reko'wokawer are nanē nū. Mīmēra mama'e resakawer are jane “Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat” 'e kwaapa 'agamū. ⁹Jarejo'eawera 'ā jane erowiaa jepi. A'ere Janeruwarete 'ga 'ea ae mū 'eawera apyraawi. Jejui 'ga upe 'ga 'jau: “Koromū jera'yrarete 'ga”, 'jau 'ga Jejui 'ga mome'wau ore. U'eawer imū etee 'ga wa'yra 'ga rerowiarukaa janee. ¹⁰Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga rerowiarāmū ae 'jau ojeupe. “A'jea futat Janeruwarete 'ga 'i”, 'jau ae akou ojeupe. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā 'i “o'meramū te 'ga 'i”, 'jau etee 'gā 'ga upe, 'ga je'ega rerowiare'emamū. Nuerowiari futari 'gā 'ga ra'yra 'ga mome'ua. “Koromū futat jera'yrarete 'ga” 'ea 'gā nuerowiari ajemogyau. ¹¹“Jera'yrarete 'ga amanū pē katu'okawamū. A'eramū 'ga werowiaaramū pē mogyau namutat oje'jawe. A'eramū nipo pē pejemanū re pejejua 'au pejejemogyau ore pyri jera'yra 'ga rerowiaaramū pēē nakwaparimū warāu rūi futat”, 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹²'Ga ra'yra 'ga rerowiaara 'gā ajemogyau namutat 'ga 'jawe. Amanū re awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat. A'ere 'ga ra'yra 'ga rerowiare'ema 'gā nooa'uweri 'ga pyri amanū re. Muku te 'gā oi 'ga wi.

Jejui 'ga ree ki pejemogypyk

¹³Jejui 'ga ree pejemogypyk pejejemogyau. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, pē mul'jau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogy are. ¹⁴“Ojeupe mama'ea

jane enūjamū 'ga apyakai janeje'eg are, wemifutara mama'ea ojeupe jane enūjamū" 'ea 'ā jane ikwaapa. A'eramū jane 'ga remifutar imū mama'e renūi awi jarekyjawe'em futat. ¹⁵ "Janeje'ega renuw ire 'ga janeremienūiwerama mama'e mua jane" 'ea jane ikwaapa futat.

¹⁶ Jejui 'ga rerowiaara 'ga amū nipo mama'e tywera apou akou. A'ea nipo pēē esaka. A'ere aipoa namama'eukwaawa rapyaw ipe ae monoukara rūi nipo aipo 'ga remiapofera mama'e tywera. A'eramū pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, aipo mama'e tywera apoarera 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga tywera moia 'ga wi 'ga momyauu nū. A'ere mama'e tywera mū mama'eukwaawa rapyaw ipe ae monoawa futat. Aipoa mama'e tywera apoara 'ga ree te kasi ajeē peporogyta Jarejuwarete 'ga upe ne, a'e je pē nupe. ¹⁷ Mama'e tywera juejue iapoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. A'ere 'ga ajepeja mama'e tywera moiri jane wi ojeupe jane je'egamū.

¹⁸ Jarejuwarete 'ga ra'yramū jane mama'e tywera niapoi futari jarejemogyau au'jeteramū. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga te 'ā jane a'gu mama'eukwaawa 'wyriar awi. A'eramū jane pojekawarūme'em Jejui 'ga wi. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū jane 'ga remiayuwā futat. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwamū futat 'gā jemogyi najuejue etee. ²⁰ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga, Jejui 'ga 'ā, 'ua 'awa ywy pe 'Uwarete 'ga kwaawukaa jane. 'Ga Ruwarete 'ga Maireteetea futat. A'eramū 'ā jane 'awamū jarejemujaa 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga ree nanē jane jarejemujaa nū. Janeruwarete 'ga 'ā a'jea futat ae mogyararetea. A'eramū "je rerowiaara 'gā amanū re 'ua je pyri ajemogyau nakwaparimū warāu rūi futat", 'jau 'ā 'ga rakue. A'jea futat aipo 'ga 'ea.

²¹ A'eramū je 'jau pē nupe: "Pēnoryp kasi maira'me a'agaw are ne. Jarejuwarete 'ga te ki pemuoryp, 'ga ra'yra 'ga reewe", 'jau je pē nupe.

Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Juã

'Awa ka'arana upe nanê 'gã 'i, "Juã 'ga remikwasiarera", e'i 'gã ymã we rakue. Jane-ruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe.

¹Ka'arana je akwasiat enee, Waip. Je 'ã Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wy-riaramũ. Ene 'ã Jarejuwarete 'ga remipyryrumeramũ. A'eramũ je ka'arana kwasiaa enee. Enera'yra 'gã nupe nanê je ikwasiaru ene reewe nũ. Jejekoty-'aawa 'ã pẽ. A'ere 'ã najejekoty'aawa etee rui pejemogy. Morogyta a'je rero-wiarareteramũ ore najuejue etee ore oroporomutaramũ pẽ nee. ²Morogyta a'jea te 'ã jane sirowiat. A'eramũ 'ã jane 'agamũ jareporomutaramũ jarejemogyau jarejuee. Morogyta a'je renuparamũ 'ã jane ee etee futat jarejea'aramũ jarejemogyau. Nateepawi aipoa.

³Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ã 'ga ra'yraretea futat. Afutat je 'gã nesagea jarejerekoa. Jarejee 'gã jemuaẽma nanê je ifutaa nũ. Jaremopy'ata'waa nanê je ifutaa nũ. Morogyta a'je kwaaparamũ jane jarepo-romutaramũ jarejuee.

Janeporomutar iki jarejuee

⁴Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'i jatee rakue: "Jeje'ega morogyta a'jea futat. A'eramũ ki pẽ enuparamũ enupa katu. Je'eawer imũ etee mama'e apou peje-jemogyau", 'jau 'ga rakue. Ma'eramũ 'ã enera'yra 'gã amũ Jarejuwarete 'ga je'ega renuiw ajemogyau. Morogyta a'jeu etee 'gã mama'e apoi ajemogyau 'e renupa teku'iramũ. ⁵A'eramũ je 'awamũ 'jau enee i: Janeporomutar iki jarejuee, jarejujukau esage jarejuee, 'jau je enee i. Nomorogyta yau arui te 'ã aipoa. Jejui 'ga rerowia ppy we futat te 'ã aipo 'ea ereenup rai'i. ⁶'Ga ree jareporomutaramũ Jarejuwarete 'ga je'ega renupa jarejemogyau. 'Ga kwaapa ppy we 'ã "Ga je'ega peenup" 'ea pẽ ikwaapa. ⁷Kwaiwete 'ã 'ga je'ega renu-pare'ema 'gã jemogyi. Ae moryteea 'gã. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Pejea'gu ki pejemogyau 'gã nui. I'me ma'ea 'gã. "Naae 'jawe rui Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri ikue. Inãinã'nĩ te 'ga 'ga muri", 'jau futatee 'gã awau kwe pewara 'gã mu'jau. A'ere aipo 'jara 'gã i'me ma'ea te. Aipo 'jara 'gã niporomu-tari Jejui Kristu 'ga ree. ⁸A'eramũ ki pẽ aipo 'gã nui pejejea'gwau. Perowiat kasi 'gã 'mea ne. 'Gã 'mea pẽ erowiamũ pejepoia Jarejuwarete 'ga rero-wiar awi. A'eramũ 'ga ojeupe pẽporowyky repya namuri pẽ nupe ne. Ojewi pepoire'em ire te nipo Janeruwarete 'ga pẽ mepyau ojeupe pẽporowyky are.

⁹Kristu 'ga je'eg awi opoit ma'e 'gã naJaneruwarete 'ga remiayuwa rui. A'ere Kristu 'ga je'ega rerowiaara 'gã jemogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwa-reteramũ. Kristu 'ga remiayuwamũ nanê 'ã aipo 'gã nũ. Aipo 'gã pyri Jane-ruwarete 'ga rekoi, wa'yrarete 'ga retee futat. ¹⁰A'eramũ ki pẽ pejeje'wyr

ipe pejemu'jat tywera 'gā amū waēmamū, 'gā mogeukare'ema pejejog ipe. Peapeje'eg nanē kasi 'gā ne. ¹¹Kasi a'e pe pejejog ipe 'gā moge re pēē 'gā 'jawe ete pejemogy ne. Pejejog ipe i'me ma'e 'gā moge re nipo pēē 'gā 'jawe futat pejemogy. A'eramū pēē pejejea'gwau i'me ma'e 'gā nui.

¹²Kwaiwete jeporogytaweramū enee. A'ere je ka'aran are najeporomome-'uweri enee. Je reteā tāmējē tamome'u enee 'jau, peu ene pyri teo re 'jau. A'eramū te nipo jane porogyta esagei jarejaupe kwaiwete. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejemogyau ee.

¹³Enyerkiera ēē nanē Jarejuwarete 'ga remipyyrūmera nū. A'eramū ēē ra'yra 'gā oje'ega monou pē nupe, pē futaa.

Kweramū etee jeremimome'ua.

3 Juã

'Awa ka'arana upe nanē 'gā 'i, “Juã 'ga remikwasiarera”, e'i 'gā ymā we rakue. Jane-ruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou Gaio 'ga upe.

¹Ka'arana je akwasiat imonou enee, ki Gaio. Jejui 'ga rerowiaara mū 'gā nupe 'wyrīaramū je 'ā. Ene 'ā nanē 'ga rerowiaaramū. A'eramū ene jejekoty-'aawareteramū ekou.

²Afutat je enerekoa jaruete. A'eramū je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ene ree: “Gaio 'ga ojemujat ene ree rai'i. Eneje'ega 'ga werowiat nanimenime akou. A'eramū 'ga akou esage ene upe. A'eramū je jaruete 'ga reko futaa. 'Ga jero'wue'ema je ifutaa. 'Ga upe mama'e mura nanē je ifutaa nū”, 'jau je 'ga upe ene ree te'ŷina.

³Janerewirera 'jawewara 'gā 'uramū ene mome'wau jee. “Morogyta esageu ete futat Gaio 'ga rekoi mama'e apou”, 'jau 'gā jee, ene mome'wau. A'ea je maku'iu kwaiwete ene ree. ⁴“Enera'yra 'jawewara 'gā ajemogy Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Morogyta a'jeu etee 'gā jemogyi mama'e apou” 'ea je maku'iu kwaiwete, mama'e mū ree jeku'i apyraapa.

⁵Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat 'ā ene jarejewirera 'jawewara 'gā nerekou esage. Epojejuka esageramū 'gā nee. Eneremiesage'ema 'gā agawewi 'ā. A'etea 'ā ene epojejuka esageramū 'gā nee. Nanuara futat te 'ā Janerwarete 'ga amuoryp. ⁶'Au ore pyri 'gā 'ua ene mome'wau oree jepi. “Esage te Gaio 'ga oree. Ore poaa esage”, 'jau 'gā 'ua ene mome'wau oree jepi. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe ore jatyka ore ruwamū 'gā imome'wau oree ai'i. Ejewi 'gā amū ataramū ki ene 'gā poaa mama'e monou 'gā nupe 'gā nemirerooramū. Jarejuwarete 'ga upe te 'ā 'gā porowykyi ajemogyau. A'eramū ene 'gā poaa. Jarejuwarete 'ga rereko 'jawe ene 'gā nerekou esage. ⁷Kwe pe awau Jejui 'ga mome'wara 'gā nuenūi mama'ea 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. ⁸A'eramū jane te ki mama'e monou 'gā nupe 'gā poaa. Jane 'gā poaa 'eramū jane 'gā pyri oporowyky ma'e 'jawe jarekou 'gā nupe.

⁹Ka'arana je omono ikwasiaa peu ene pyriwara 'gā nupe ai'i, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. A'ere Tiotrifi 'ga nuerowiari etee jeje'ega ai'i. “Je te toko 'wyrīaramū 'gā nupe 'jau kwy”, 'jau etee 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wapyakawe'em jeje'eg are. ¹⁰Ma'eramū nipo je ene pyri teo re 'ga tywera mome'ui pē nupe. Oje'egaiwamū 'ga jee ai'i. A'ere 'ga 'mea te 'ga rerekoi. A'ere naporomū etee rūi futat 'ga tywera. Ojeupe janerewirera 'jawewara 'gā Jejui 'ga mome'wara 'gā waēmamū 'ga 'gā mogerukare'ema wog ipe. Tekotee 'gā nog ipe 'gā nekoa miamū futat 'ga ifutare'ema. Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykaaw awi 'ga 'gā mogearama 'gā mū'jāu.

¹¹Mama'e esage apoar are etee ki ejemu'e ekou. Mama'e tywera apoara 'gā nee kasi erejemu'e ne. Mama'e esage apoaramū ae Jarejuwarete 'ga

remiayuwamũ futat. Mama'e tywera apoara 'gã nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga.

¹²“Demetriu 'ga te ajee esage ma'eramũ ako”, 'jau janerewirera 'jawewara 'gã jee ai'i. Nanuara te a'jea esage imome'ua. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Age-sagea nanuara 'gã poaa aipo mome'waukaa 'gã nupe. Je 'ã a'jea futat 'ga mome'wararetea. A'jea futat 'ã je'ea je rekoramũ. Aipoa 'ã erekwaap futat.

¹³Kwaiwete je remimome'ua numiamũ. A'ere je ka'aran are najeporomoweri ee enee. ¹⁴⁻¹⁵Je retea tãmējē taporogyta enee 'jau. Jeowet je ene pyri. Anurenure'i nipo je oi. A'eramũ tãmējē saporogyta jarejupa 'jau.

Epy'ata'wa ki ekou. “Janejekoty'aawa 'ga oje'ega amut janee rai'i”, ere ki jarejekoty'aawa 'gã nupe najuejue etee futat. Enejekoty'aawa 'gã nanē oje'ega monou enee, ene futaa nũ.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Judas

Judas 'ga 'awa ka'arana kwasiaa rakue. “Tiago 'ga rewireramū je” 'jau 'ga. A'eramū 'ga nanē Jejui 'ga rewirera nū. (Maku 6.3)

Ka'arana 'ga ikwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe 'gā mu'akwaawamū. “Pejea'gu ki moromu'jat tywera 'gā nui. Perowiat kasi 'gā ne”, 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe.

¹ Je te 'ā Judas. Jejui Kristu 'ga upe mama'e apoara je. Tiago 'ga rewire-ramū je 'ā. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, Jarejuwarete 'ga remimū-ēmeramū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'ēi pē mogyau wa'yramū rakue. Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. Oporomutaramū 'ga pē nee. A'eramū Jejui Kristu 'ga pē a'gwau mama'e tywer awi. A'eramū je pē nupe ka'arana kwasiaa inuga.

² Afutat je Jarejuwarete 'ga jemuaēma kwaiwete pē nee. Pē mopy'ata'wa, pē nee 'ga poromutat. Mīmera nanē je ifutaa nū.

³⁻⁴ Pēē 'ā jejekoty'aawamū. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. “Janeruwarete 'ga jane katu'ok jane mogyau wemiayuwamū” 'ea takwasiat imonou 'gā nupe 'jau kwy, 'jau je tejeupe te'yina numiamū. Janeruwarete 'ga oje'ega mua janee, jane erowiarāmū. A'e are je teporokwasiaroweramū te'yina. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā amū oi o'meramū pē nupe rai'i. Jemime 'gā oi morogyta 'me mome'wau pē nupe rai'i. Jejui Kristu 'ga etee te 'ā Janejararetea. A'ere 'ā i'me ma'e 'gā 'ga mome'u kwakuwi etee. “Najanejara rūi Jejui Kristu 'ga. Jarejemifutar imū etee te jane mama'e apoi”, 'jau futatee 'ā i'me ma'e 'gā pē nupe rai'i. A'ere 'ā nanuara 'gā nee Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari inuga ymā we rakue. “Mama'e ekoete are ete ajamu'jara 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'ea futat”, 'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa inuga rakue. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, i'me ma'e 'gā je'ega rerowiar awi pē mosiawamū. Pepoit kasi morogyta a'je awi ne, 'jau je pē nupe. Jejui 'ga ree etee futar iki pejemogypyk.

⁵ A'eramū je pē muea'aa pēnemikwaawer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'gā nenū'ēi Egitu ywy awi rakue. A'etea 'ga 'ā anure werowiare'emamū omomap wemienū'ēmera 'gā amū rakue. Nuerowiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga 'gā momapa rakue. ⁶ Ywagipewara 'gā amū nanē 'ā rakue nū. “Tejemifutar imū etee te je mama'e apoi tekou”, 'jau 'gā 'ā ojeupe rakue. Nuenuwi ete 'gā Janeruwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā ū'jau ywag awi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā monou pyytunaiwa pype 'gā pofaa 'gā mogyau. Namutamutat 'ga 'gā mu'ama peu. Peu futat 'gā u'ama Jejui 'ga rowase ae jatykaawa 'ara upe iwaēma rapesaka. Aipo 'ara rupi tāmējē nipo 'ga 'gā nesaka nū. A'eramū futat nipo 'ga 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

⁷Sodom ipewara 'gā nee nanē je pē muea'aa nū. Gomora pewara 'gā nee, ipyriu'i ajemogy ma'e 'gā nee nanē nū. Ywagipewara 'gā 'jawe 'gā Ku'jywa 'ga je'ega nuenuwi. A'eramū 'gā kūima'erauwe ojo'wau. A'eramū Janeruwarete 'ga tata monou imojypa 'gā nee, 'gā apisaupap rakue. A'eramū jane “Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā wereko tywerete” 'e kwaapa. Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā monoukari mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tataa owepe'ema futat.

⁸Nan nipo pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mama'e tywera apoi ymā ako ma'e-fera 'jawerimū. A'eramū nipo 'gā nanē ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe nū. Ku'jywa 'ga je'eg are jēmī nipo 'gā wea'are'emamū. Mama'e tywera apo are etee nipo weapyoramū. Ywagipewara 'gā we nipo 'gā ikurapa ekoete ajemogyau. ⁹A'ere ywagipewara 'gā 'wyriara 'ga miamū te 'ā, Migeu 'ga nakurawi mama'eukwaawa 'wyriara mui Moisesi 'ga manūnamū Migeu 'ga mama'eukwaawa 'wyriara Moisesi 'ga reumer are rakue. A'etea 'ga nakurawi mama'eukwaawa 'wyriara “Je taroo Moisesi 'ga reumera”, 'jau ojeupe mama'eukwaawa 'wyriara 'eramū rakue. “Janeruwarete 'ga te nipo ene rereko tywerete”, 'jau ete Migeu 'ga, oje'ega moywrafene'ema jupe rakue. ¹⁰A'ere 'ā pē nupe 'ut ma'e 'gā nanarūi. Ajamue ekoete 'ā wemikwaawe'ema mama'e are. Wemiapoapoa etee futat ae mama'e wapo. Sā'ā kasurua 'ā wea'are'ema mama'e are. Mama'e upe 'ā opajai ekoeteramū etee. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā. Naea'ari mama'e esage are. ¹¹Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Ymā 'ā Kaī 'ga oporerekoaywereteramū wewirera 'ga ree rakue. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā Kaī 'ga 'jawe 'ga jemogyi. Parāu 'ga 'ā mama'e a'je'ema ete iapou ka'aranūi are rakue. Kore 'ga nanē 'ā Janeruwarete 'ga je'ega renupe'ema rakue. Mīmera 'ga 'ā oje'eganuwe'emamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. Aipo 'gā 'jawe ajee 'ā pē mu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi pē pype. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā 'jawerimū etee futat 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe anure.

¹²Pejejomajatykau pejejomojemi'waa pejejuue pejeporomutara resaukaa-wamū. A'ere nipo 'gā amū poyjeteeteramū 'ūina ojetee ojemi'waa mama'e 'waupap ajauī. Weawyrywamū nanē nipo 'gā amū ajemogyau nū. Ojemote'aa ae nanuaramū ajemogyau ojopype. Amana rowoky'a tee 'jawe 'gā. Sā'ā amana rowoky'a tee resakawe ae “Kwe amana ruri janee”, 'jau 'ā jane. A'ere 'ā nokyri. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi pē pype. Moromu'jara futat 'gā numiamū. A'ere 'gā mama'e a'je are nepē mu'ei. Sā'ā y'wa 'ywa 'ae'ema iypiwera 'jawe i'ae'ema. A'eramū 'ā ijaramū etyka, apo mososoka ywy awi. A'eramū taetu 'ā u'ae'emamū. Oypiwamū taetu. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā nuapoi mama'e esagea. ¹³Sā'ā 'y ryjuapia mama'e tywera rerooa ejara ywy'a'marimū. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mama'e tywera apoi pē neape. Jaytatajāna 'ā ae esaka. 'Yē'ē raapara 'gā 'ā jaytata are amā'jāu wape kwaapawamū. A'ere jaytatajān are amā'ē re amunipo 'ā 'gā ka'jami etee. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā. Nepē mu'e esagei 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'e 'gā Janeruwarete 'ga omono muku ojewi anure. Ypytunaiwuu pype imomytau nakwaparimū warāu rūi futat.

¹⁴⁻¹⁵Enoki 'ga 'ā ymā we Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā mome'lwau tāmējē rakue, pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mome'lwau tāmējē rakue. “Anure nipo Janejararete 'ga ruri ae resaka. Kwaiwete nipo 'ga ywagipewara 'gā

nerua ojeupi. A'eramū nipo 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau: 'Mama'e tywera etee peapo jepi. Je kuraw etee pejepe jepi', 'jau nipo 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nupe. A'e 'gā nipo 'ga omono mama'eukwaawa rapyaw ipe ojewi", 'jau Enoki 'ga rakue.

Ymā ae ppyfera 'ga Atāu 'ga juapyrera 'ga te poromū Enokiramū rakue. Pē nupe owaēm ma'e 'gā 'ga omome'u pē nupe rakue.

¹⁶I'me ma'e 'gā oje'egaiwamū mama'e are. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. Nae-kōēāi futari 'gā. Tekotee 'gā 'gā iago'wau. Wemifutar imū te 'gā jemogyi mama'e tywera apou. "Ore te 'ā oreresage", 'jau futatee 'gā ojerowiairaipa ojee. "Pēē nanē 'ā pēnesage nū", 'jau futatee 'gā ajaupe. Ojee ojoporomutaa-wamū te 'gā 'i poromū "pēnesage pēē", 'jau futatee. Mama'e ojeupe imuru-kaawamū te 'gā 'meramū ajaupe.

¹⁷A'ere ki pēnea'at Jarejararete 'ga remimonofera 'gā 'eawer are. ¹⁸"Anure nipo Jejui 'ga rure'emaue Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nuri pē jaita ekoete Jejui 'ga pēē erowiarāmū. Wemifutar imū te aipo 'gā mama'e tywera apoi", 'jau Jejui Kristu 'ga remimonofera 'gā janee ikue. Aipo 'gā futat owaēma pē nupe rail'i. ¹⁹"Simote'at 'gā 'jau, 'gā mopojo'oka ajau 'jau", e'i te nipo nanuara 'gā pē nupe. NaJarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū rūi 'gā nekoi. NaJarejuwarete 'ga remifutar imū rūi 'gā nekoi mama'e apou. Wemifutar imū te 'gā mama'e apo ekoetei.

²⁰A'ere kasi pēē nanarūi ne. Jejui Kristu 'ga rerowiaara pēē. A'eramū pēē 'awamū taetu 'ga rerowiaa a'jea futat. 'Ga je'eg imū etee futat mama'e apou. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ²¹Janeruwarete 'ga pē futaa a'jea futat. A'eramū pēē pejejemogyp-yka katu katu 'ga ree pejejemogyau. Pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. 'Ga je'ega pēē enupa katu pejejemogyau. Jejui Kristu 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojepyri, nakwaparimū warāu rūi futat jane mogyau. A'eramū ki pēē aipo 'ga 'eawera rapesaka pejejemogyau.

²²'Gā amū nipo Jejui 'ga rerowiaa'i etee. A'ere kasi pejeje'ega pemoywyrafen 'gā nupe ne. Pepoar ete ki nanuara 'gā Jejui 'ga rerowiararete are. ²³'Gā amū nipo mama'eukwaawa rape are etee wea'aramū. A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. Sā'ā tata pe 'ga amū 'ara ja'wyja'wy. Nan tee 'gā. Pepyyk 'gā tata awi. Pejemuaēm iki tekotee 'gā nee. A'eramū ki pēē itywet ma'e 'gā nee pejejemuaēma. 'Gā tywer awi 'gā momoirukaa. "Gā te ajemogy otyweramū", pe'je ete kasi 'gā nupe ne. 'Gā tywera kasi pefutar ete ne. Kasi a'e pe pēē nanē peapo mama'e tywera 'gā 'jawe ne.

²⁴Janeruwarete 'ga opājē mua janee. Opājē mū mama'e tywera apoukare'ema janee. Jane muesageu opājē mū futat. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau jane mogyau wowase. Aipo 'ara rupi nipo jarejesageramū. Aipo 'ara rupi futat nipo jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga rowase. ²⁵"Ene tee te 'ā Oreruwaretea", 'jau ki jane 'ga upe. "Orojararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ore erowiaa. Ene 'ā ore katu'oka ete, Jejui 'ga manū are. Eneresagea tekotee 'gā nesagea apyraapa", 'jau ki jane. "Ene 'ā a'jea futat ipojeuwipyrete. A'jea futat 'ā enepājērete pājēnana 'gā pājē apyraapa. Ma'eramū 'ā ene a'jea futat Ore-jararetea. Ore'wyriarareteramū 'ā ekou ore a'jea futat. Na'awamue rūi te 'ā ereko. Nakwaparimū rūi futat ore. 'Okoeteete ma'ea je', 'jau ako ene ore

ikue. Ywy tywe'emauwe 'ā ene ekou rakue. A'ea morogyta a'jea futat rakue”,
'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe.

A'ea je anug ikwasiaa.

Apocalipse

Juā 'ga, Jejui 'ga remimu'efera 'ga, 'awa ka'arana kwasiaa rakue. Janeruwarete 'ga wemiaporama resaukaa Juā 'ga upe rakue. A'eramū Juā 'ga ka'arana kwasiaa wemiesager are imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe rakue.

1 ¹Awamue je ka'arana kwasiari mama'e jeapowam are. Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga upe ra'ne esaukaa rakue. A'eramū 'ga 'jau wa'yra 'ga upe rakue:

—Anurenure'i jeremiesaukara jeapoi. A'eramū ene ejemiesagera resaukaa ejemiayuwa 'gā nupe— 'jau 'ga wa'yra 'ga upe rakue.

A'eramū 'ga aipoa 'uwa 'ga ojeupe esaukaripyrrera resaukaa jee ai'i.

Je Juānamū. Jejui Kristu 'ga upe mama'e apoaramū je rekoi. A'eramū 'ga ywagipewara 'ga amū mua imojypa ijeapoawama resaukaawamū jee, ijeapoawama je upe ikwaawukaawamū. ²A'eramū je tejemiesager are ka'arana kwasiaa inuga. Jarejuwarete 'ga remimome'ufer are, Jejui Kristu 'ga remimome'ufer are. Mīmer are je ka'arana kwasiari inuga. ³Aga morogytaa Janeruwarete 'ga ma'ea te. A'ea ojopyter ipe imogytaara 'gā iku'i te ajemogyau. Janeruwarete 'ga muorypaw ipe ajatyka ma'e 'gā pyter ipe imogytaara 'gā jaruete ajemogyau. Enupara 'gā nipo aku'iramū ajemogyau enupawe. Jee 'ga remiesaukara nipo ojeapou kamēsiete futat.

Juā 'ga ka'arana kwasiaawet

⁴Je 'ā Juānamū Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe je ka'arana kwasiari imonou. Asia ywy pe pejejemogyau pejejomajatykau 'ga je'ega renuwamū. Sete pē'wyrarete pytuna. A'eramū je pē'wyriara 'gā nupe ka'arana monou ikwasiaa pē moy moyka.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat, pē mopy'ata'wa pē mogya nanē nū. Janeruwarete 'ga Okoeteete ma'ea. Ywy apoe'ēwe 'ga rekoi rakue. 'Awamū futat 'ga rekoi. Anure miamū futat 'ga akou. 'Ga upe je 'i: “Mama'e esage emut 'gā nupe. Nuapoi agawewi 'gā mama'e esagea enee. A'etea ki mama'e katurama emut 'gā nupe”, 'jau je 'ga upe pē nee. 'Ga 'Agesagea nanē mama'e esage amut pē nupe nū, Jarejuwarete 'ga renawa rowase ajemogo ma'ea nū. ⁵Jejui Kristu 'ga taetu mama'e esage amut pē nupe nū. Jejui 'ga morogyta a'jea futat omome'u janee 'Uwarete 'ga ree. Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga remimoferaw ypy ypyfera. 'Ga 'ūina 'wyriarareteramū ywy pewaramū janee najuejue etee. Akotee ma'eramū jane upe, 'wyriara 'gā nupe. Mīmera upe 'ga 'ūina 'wyriarareteramū.

Jejui 'ga oporomutaramū jane ree. Amanū 'ga owy reko'wogukaa janetywera moiawamū jane wi, mama'e tywera apoukaru'jape'ema janee. ⁶'Ga werowiaaramū jane mogyau 'Uwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū.

Jarejuwarete 'ga upe jareporogytau jarejepyriwara 'gã nee. Jarejepyriwara 'gã nupe nanê Jarejuwarete 'ga mome'wau nũ. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Simuoryp Jejui 'ga jarejemogyau 'jau, 'jau je pẽ nupe. 'Ga pãjẽrete. Nateepawi 'ga pãjẽ. A'eramũ ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. A'eramũ ki jane 'ga mome'wau nanê 'gã nupe nũ.

⁷Pẽnea'ar iki 'ga ree. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri ojypa ywasiga rupi. Najuejue etee futat nipo jane 'ga resaka. 'Ga kutukarera 'gã miamũ nipo 'ga resaka nũ. Nikoi'i futari nipo jane mũ ywy pewaramũ 'ga resakare'emamũ. 'Ga resakawe nipo 'gã ajaa'wau 'ga ree. Wereko tyweram awi nipo 'gã okyjau ajaa'wau 'ga ree. U'eawer imũ etee futat nipo 'ga iapoi. A'jea futat je'ea.

⁸—Je Okoeteete ma'ea. Ywy apoe'emaue je rekoi. 'Awamũ miamũ 'ã je rekoi. Anure taetu nipo je rekoi temanũme'em futat. Je pãjẽrete te 'gã pãjẽ apyraapa— 'jau Janejararete 'ga.

Jejui Kristu 'ga jesaukaawet

⁹Je futat ako Juãnamũ. Pẽẽ 'jawe je jemogypygyi Jejui 'ga ree. A'eramũ je pẽneki'yramũ tekou. Pẽẽ 'jawe futat je rekoi, tejerekou tywerukaa 'ga rero-wiare'ema 'gã nupe. Je rereko tywerete futat 'gã. Pẽẽ 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega perowiat. Je nanê 'ga je'ega arowiat nũ. 'Ga jejararetea. Pẽẽ 'jawe jeruagamũ tejereko tywera upe. Napoiri futari je Jejui 'ga rerowiar awi. 'Ga jane rereko. A'eramũ 'ga jane mamuakarukaa mama'e tywera upe.

'Ypõ'õ pype je rekoi ikue. Jejui 'ga porogyta al'jea je imome'wau kwe pewara 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega nanê je imome'wau kwe pewara 'gã nupe tekou ikue. A'eramũ 'ga rerowiare'ema 'gã je rerawau je rejaa 'ypõ'õ me ikue, Patimu 'jaw ipe ikue. Moromunepawa pypewara 'jawe tekou 'ypõ'õ pype ikue. ¹⁰Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko je pojekau ojeupe morowykye-'ema rupi. A'eramũ je teatykupe katy 'ga amũ je'ega renupa. Jeatykupe katy oje'eg ma'e 'ga jumi'aranũũ fu 'jawe wafukaita jee:

¹¹—Ejemiesaga ekwasiat ka'aran are. Ikwasiapaw ire ene imonou je rero-wiaara 'gã nupe. Sete amunawa pype ajatyka ma'e 'gã nupe. Efesu, Esmirna, Pergamũ, Tiatira, Sardes, Filadelfia, Laodiceja. Mímera amunawa pype je rerowiaara 'gã jatykai wapykau jeje'eg are. A'eramũ ene 'gã nupe ka'arana monou ejemiesaga kwasiar ire— 'jau 'ga jee, jeatykupe katy u'ama.

¹²Aipo renupawe je tejerowaka tejakyfet katy tejeupe oje'eg ma'e 'ga resaka. Tejerowakawe je sete tatarana renawa resaka. Tatarana renawa ouru apopyrera. ¹³Tatarana renawa pyter imũ 'ga amũ akou, kũima'e 'jawewara 'ga akou. Weteyrũ fukua 'ga erekou imunepa. 'Ga raitya 'ga ree imotypawa ouru apopyrera. 'Ga pasi'a 'arimũ imotypawa 'upa 'ga ree. ¹⁴'Ga 'awa wapasigamũ amyneju 'jawe. Karupa'mĩ rawa 'jawe wapasigamũ. 'Ga rea wenyfugamũ tata reny 'jawe. ¹⁵Itaju 'jawe, prõsi 'jawa 'jawe, 'ga pya wenyfugamũ. Sã'ã wapy re prõsi 'jawa renyfuga. Nan tee 'ga pya. Oje'ëporogũnamũ ytuu pyamu 'jawe etee. ¹⁶Opo pe 'ga jaytataa rerekou. Sete 'ga jaytata rerekoi opo pe, ojakwatawa katy. Jyuuu 'ua uẽma 'ga juru awi. A'ere nu'ari futari 'ga juru awi. Waime juowajamũ 'ua uẽma 'ga juru awi. A'ere nu'ari 'ga juru awi. 'Ga reakwara wenyfugamũ, aje kwara kwawa 'jawe wenyfugamũ.

¹⁷'Ga resakawe je te'aa 'ga rowase, amanũ ma'e 'jawe. A'erauwe 'ga opo monou, ojakwatawa katywaru monou, jeapyte'rarimũ.

—Erekýje awi je wí. Ymã we ako ma'eferamũ je. Ywy apoe'emaúwe je rekoi ikue. Mama'e teepaw ire miamũ nipo je etee futat je rekoi 'au— 'jau 'ga jee. ¹⁸—Okoteete ma'ea 'ã je. Amanũ je ako ikue. A'ere ako je ferawi etee ikue nũ. Namanũ'jawa'uweri je. 'Awamũ je ywy pewara 'gã manũawa kwaapawi. Je futat nipo 'gã moferapa nũ— 'jau 'ga jee. ¹⁹—'Awamũ ejemiesager are ka'arana ekwasiat. 'Awamũ 'ã je ojeapo ma'e resaukari enee. Anure ojeapo ma'ea nanẽ nipo ene esaka nũ. Aipoa ejemiesager are juejue ka'arana ekwasiat— 'jau 'ga jee. ²⁰—Nenereapyoi ejemiesager are. A'eramũ je 'awamũ ene mueapyou ee. Sete jaytataa je areko tepo pe, tejakwatawa katy. Sete tatarana renawa nanẽ 'ã ene esaka. Sete tatarana renawa 'jawe futat je rerowiaara 'gã. Sete amunaw ipe 'gã jemogyi ajatykau ajamu'jau je ree. Jarejuwarete 'ga ree 'jau 'gã ajamu'jau akou. A'eramũ 'gã tatarana 'jawe ajemogyau. Sã'ã tatarana mama'e resaukara ae upe. Nan tee futat je rerowiaara 'gã jamu'ei je ree, Jeruwarete 'ga ree 'jau. Je rerowiaara 'gã 'wyriara' 'gã ajemogy jaytata 'jawe— 'jau Jejui 'ga jee.

Efesu pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

2 ¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega ekwasiat inuga Efesu pewara je rerowiaara 'gã 'wyriara 'ga upe— 'jau 'ga jee.

—Sete je jaytata areko tejakwatawa katy tepo pe. Sete tatarana renawa pyterimũ je teatau tekou. Ouru apopyrera pyterimũ tekou teatau. Je 'ã amu-'akwaap pẽẽ mama'e are. ² Pẽnemiapofera je akwaap. Kwaiwete 'ã pejeporowykyau jee. Je rerowiare'ema 'gã 'ã pẽ nerekou tyweaete je rerowiamũ. A'ere 'ã pejejereko tywera upe pẽnuag pejemogyau pejepoire'ema je rerowiar awi. Mama'e tywera apoara 'gã nee 'ã pejeporomutare'emamũ. 'Gã amũ 'ã 'ua owaẽma pẽ nupe ai'i. “Jejui 'ga 'ã ore mut pẽ mu'jau oje'eg are”, 'jau futatee 'ã 'gã 'ua pẽ nupe rai'i. A'ere 'ã neperowiaara'nei 'gã nai'i. “A'jea sipo Janeruwarete 'ga 'gã muri?” 'jau ete 'ã pẽẽ pejejaupe rai'i. 'Gã je'ega renup katu re 'ã pẽẽ 'gã kwaapa rai'i, 'gã 'me kwaapa rai'i. ³ Mama'eay upe 'ã pẽnuag je ree. Nepepouri 'ã jeporowyky awi rai'i— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee. ⁴—A'ere je mama'e mũ re je je'egayi pẽ nupe. Je rerowiaa ppy ppy we 'ã pejeporomutaramũ je ree nanimenime rakue. A'ere 'ã pẽẽ 'awamũ inãinãni'i etee pejeporomutaramũ je ree. ⁵ Pẽnearu'jaw iki je rerowiar ppy ppyawer are. Je rerowiaa ppy ppy 'ã pẽẽ pejeporomutaramũ nanimenime je ree rakue. Mama'ea 'ã pẽẽ iapou jeremifutar imũ etee rakue. A'ere 'ã pẽẽ 'awamũ nai'jawe rui pejemogy. A'eramũ ki pẽẽ pejepoia pejetywer awi. Je rerowiar ppy ppyawera upe ki pejejewya nũ. Kasi a'e pe je tatarana apykawa pe'ai pẽ nui ne. A'eramũ nipo pẽẽ jeje'ega mome'wau'jape'ema pejejaupe. ⁶ A'ere pẽẽ, je 'jawe futat, Nikurai 'ga remiyauwa 'gã nemiapo are nepẽporomutari. Aipoa esage jee. Nikurai 'ga remiyauwa 'gã o'me are ajamu'jau. A'eramũ je 'gã nemiapofer are teporomutare'emamũ tekou— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

⁷—Ee pejejeapyoweramũ ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenuw esage je rerowiaara 'gã nupe 'ga je'egamũ. Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gã

nipo awau amanū re 'ga pyri. Peu futat je y'wa mū monou 'gā nupe. Aipo y'wa 'wau 'gā ajemogyau nakwaparimū ete rūi 'ga pyri. Aipoa y'wa 'ywa u'am Jarejuwarete 'ga rupaw ipe— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Efesu pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Esmirna pewara 'gā nupe Jejui 'ga 'eawet

⁸ Aipo 'e re 'ga 'jau jee nū:

—'Awamū jeje'ega ekwasiat inuga Esmirna pewara je rerowiaara 'gā 'wyriara 'ga upe, a'e je enee— 'jau 'ga jee.

—Je ako ypy ma'ea. Maapawera nanē je nū. Je amanū ikue. A'ere je ferawi etee ako ikue nū. Je teje'ega kwasiarukaa 'ga upe imonou pē nupe.

⁹ Akwaap katu katu futat je pēē. Mama'eay upe pēnuag pejemogyau je ree. Nepētywi pēē mama'e pyu 'au. A'ere pēē imama'e kwai ma'era futat pejemogy. Jeremiayuwa pēē. A'eramū pēē iporiae'ema futat. 'Gā amū nipo pē ago'wau je ree. Aipo 'gā nipo 'jau: “Judeuretea futat ore. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea futat. Ore te futat 'ga remiayuwaretea. Pēē naani”, 'jau nipo 'gā pē nupe. O'meramū te 'gā 'i. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi 'gā. Mama'eukwaawa remiayuwa te 'gā. Mama'eukwaawa 'wyriara tee 'gā amuoryp ajemogyau. ¹⁰ Pekyje awi pejereko tyweram awi. Anurenure'i nipo mama'eukwaawa 'wyriara pēē mū mune-wukaa pē mu'ama moromunepawa pype. “Taesak 'gā 'ga rerowiar awi 'gā poira 'jau”, 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyriara pē nupe. A'ere nipo teis etee peset 'gā pē nereko tyweretei. A'ere kasi pepoit Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Pē apisi agawewi nipo 'gā. A'ere kasi pepoit futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga rerowiar awi pepoire'emamū je pē mogyi nakwaparimū ete rūi Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹¹ —Ee pejeepyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa esage, je rerowiaara 'gā nupe 'ga je'egamū. Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gā nipo awau 'ga pyri amanū re. Oje'ega renupara 'gā 'ga nomonoukari mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Esmirna pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Pergamū pewara 'gā nupe Jejui 'ga 'eawet

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jee nū:

—'Awamū jeje'ega ekwasiat inuga Pergamū pewara, je rerowiaara 'gā 'wyriara 'ga upe— 'jau 'ga jee.

—Je jyuua areko,ajuowai aime ma'ea rerekou tejuru pe. ¹³ Akwaap je pē'wya. Mama'eukwaawa 'wyriara futat 'ūi 'wyriaramū aipo 'wyr ipewara 'gā nupe. A'etea nepepoi je rerowiar awi. Naje kwakuwi pejepe 'gā nui. Atipasi 'ga je mome'wau akou 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ga jukau peu futat je mome'uramū rakue. A'etea nepepoi je wi rakue. Aipoa esage jee.

¹⁴ A'ere je mama'ea pēē mū iapoa nafutari. Pēē mū Parāu 'ga je'egera rerowiaa. Ymā te Parāu 'ga Paraki 'ga mu'ei maira'me a'agawa muoryw are rakue. “Amu'e je ene ee. A'eramū ene Israeu 'ga juapyrera 'gā mu'jau maira'me a'agawa muoryw are”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Kwe pewara 'gā wyra

monou ijukau inuga maira'me a'agawa rowase, imuorypawamū. “Pe'u kasi aipo wyro'o ne”, 'Jau Janeruwarete 'ga Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe rakue. A'ere Parāu 'ga 'i 'ga upe: “Maira'me a'agawa rowase imonopyrera pe'u, ere ki 'gā nupe”, 'Jau 'ga Paraki 'ga upe. “Peko ki pejejemirekoe'em are, ere ki kūima'efera 'gā nupe”, 'Jau 'ga Paraki 'ga upe rakue. “Pejemene'em are ki peko, 'Jau ki ene kūjāmera 'gā nupe”, 'Jau 'ga Paraki 'ga upe rakue. A'eramū Paraki 'ga 'Jau 'gā nupe rakue. A'ere 'ā pēē mū 'awamū miamū mama'ea peapo pejejemogyau 'ga 'eawerimū etee futat. ¹⁵ Pēē mū Nikurai 'ga je'egera rerowiaa pejejemogyau. Aipo nanē nia'wyri jee nū. ¹⁶ Pepoit pejetywer awi. Kasi a'e pe je oi mama'e tywera apoara 'gā nowajaa tejuru pewara tejyuu pyu ne— 'Jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹⁷—Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega penup, je rerowiaara 'gā nupe 'ga 'Agesage je'egamū. 'Ga je'ega renupara 'gā nupe tamono mana 'Jawa 'Jau, 'gā nemi'urama 'Jau. Imimipyra tamono 'gā nupe 'Jau. Ita siga nanē tamono 'gā nupe 'Jau. Ita sig are 'gā ner yaua tamono ikwasiaa 'gā nupe 'Jau. Tekotee 'gā nipo nokwaawi futari 'gā ner yaua. Jeremie'rogera 'gā tee te nipo wer yaua okwaap— 'Jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Pergamū pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Tiatira pewara 'gā nupe Jejui 'ga 'eawet

¹⁸ Aipo 'e re Jejui 'ga 'Jau jee nū:

—Tiatira pewara, je rerowiaara 'gā 'wyriara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'Jau 'ga jee.

—Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. Jerea enyfuk noko jee tata 'Jawe. Itaju enyfuga 'Jawe 'ā jepya wenyfugamū. ¹⁹ Je aje'eg pē nupe. Akwaap je pēē. Pēnekoa je akwaap. Jarejuwarete 'ga ree 'ā pejeporomutaramū 'ga rerowiaa nanē nū. Pēē pejejopoa 'ā mama'e apo are. Mama'eay upe 'ā pēē pejejuagamū pejejemogyau. Je rerowiar ypy we te 'ā mama'e esagea peapo jee. Ma'eramū 'ā 'awamū taetu mama'e esagea peapo pejejemogyau jee kwaiwete. Aipoa esage jee. ²⁰ A'ere mama'e mū nia'wyri jee. Jesepeu ēē jeremiayuwa 'gā mu'Jau tywet mama'e tywer are. “Je Jarejuwarete kiā je'ega mome'wara”, 'Jau futatee ēē 'gā nupe. A'ere ēē 'mea te ēē rerekoi. Mama'e tywera apo are ēē jeremiayuwa 'gā mu'Jau. “Pejejemirekoe'em are pēnekoa esage”, 'Jau futatee ēē 'gā nupe. “Pejemene'em are pēnekoa esage”, 'Jau futatee 'gā nupe, 'gā mu'Jau tywet. “Maira'me a'agawa upe imonopyrera esageay pēnemi'uramamū”, 'Jau futatee ēē 'gā nupe. A'etea 'ā ēē nepe-muēmi pejewi. A'eramū je te'arasigamū tekou pē nee. ²¹ Nareko tywera'nei je ēē ēē tywer are. Otywer awi ēē poira rapesaka te'jina. A'ere ēē nopoiri futari otywer awi. ²² Otywer awi ēē rerowiaarera 'gā poire'emamū nipo je 'gā nereko tyweaete 'gā tywer are. ēē nipo je imomoa ēē seawa reewe futat. ēē je'ega rerowiaara 'gā nanē nipo je ²³ iapisau ēē reewe futat. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā 'Jau: “'ga a'Jea futat ae kwaap”, 'Jau nipo 'gā ajaupe. “Janerea'awa 'ga okwaap. Janeremifutara nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū nipo 'ga 'gā nekoawera repy monou 'gā nupe najuejue etee”, 'Jau nipo 'gā ajaupe. Mama'e tywera apoara 'gā je areko tywerete. A'ere je tejerowiaara 'gā nupe mama'e esage monoi— 'Jau 'ga ikwasiarukaa jee.

24-25 —Jesepeu ēē rerowiaara 'gā 'jau: “Mama'eukwaawa 'wyriara remimu-
'efera ayay ikwaapa oree. A'eramū ore orojeapyoa'ne'emamū ee”, 'jau 'gā.
A'etea 'ā pēē mū neperowiari ēē je'ega. Nepeenuwi mama'eukwaawa 'wy-
riara je'ega pejemogyau. A'eramū je pē nupe 'jau: Pepoir awi Jarejuwa-
rete 'ga je'ega rerowiar awi je rura'ne'emamū. Mama'e mū ree je namu'ei
pēē. A'ere kasi pepoit iymaner awi ne— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

26-28 —Pejemanūme'ēwe pejemogyau mama'e apou Jarejuwarete 'ga
'eawer imū ete 'eramū je anure pē mogyau 'i'wyriaramū teje'jawe tejepyri
pejemogyamū. Sā'ā Jeruwarete 'ga je mogoa 'wyriaramū je rerowiare'ema
'gā nupe. Nan tee futat je pē mogyau 'wyriaramū teje'jawe. “Pejeje'ega
renuwe'emamū ki pereko tywerete 'gā”, 'jau nipo je pē nupe. Sā'ā japepoa.
Japepo jara 'ā ia'wyre'emamū imonoa ikaikaa. A'eramū futat imateepapa.
Nan tee futar iki pejejerowiare'emamū 'gā pereko, 'jau nipo je pē nupe.
Jaytataua tamut pē nupe 'jau— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

29 —Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa, je
rerowiaara 'gā nupe 'ga 'Agesage je'egamū. Aipo ki peanup— 'jau 'ga ikwa-
siarukaa jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Tiatira pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū
etee futat.

Sardes pewara 'gā nupe Jejui 'ga 'eawet

3 ¹ Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau jee nū:

—Sardes pewara, je rerowiaara 'gā 'wyriara 'ga upe aipo are ekwasiat
inuga— 'jau 'ga jee.

—Je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea areko. Jaytata nanē je tepo pe erekou
sete. Akwaap je pēē. Pēnemiapofera je akwaap. “Gā 'ā Jarejuwarete 'ga
je'ega renupara. Ajemogy ma'e 'jawe 'gā”, e'i pē nesakara 'gā pē nupe. A'ere
pemorytee te 'gā pejee. Amanū ma'e 'jawe futat pejemogy. Nepeenuwi
futari Jarejuwarete 'ga je'ega. ² Pe'je pejepaka. Oset ma'e 'jawe etee pēē.
Au'je Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaīw ire. Peenup katu katu 'ga je'ega.
³ Pēnea'at pejemienuwer are. Je rerowiar ypy we ako jeje'ega peenup
ikue. A'eramū pēē 'awamū pejejea'aru'jawamū ee nū. Aipoa ki perowiat.
Pe'je pejepoia pejetywer awi. Oset ma'e 'jawe pejemogy. Pejepake'ema
nipo je rura nepekwaawi. Sā'ā ae muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee
je rura nepekwaawi ne, pejetywer awi pejepoire'ema ne. Pejejekatu'o-ke-
'ema pejemogyau 'eramū nipo je ruru'jawa nepeesagi. ⁴ A'ere nipo pēē
mū nepejemotyweri. Mama'e tywera apoare'emamū te nipo aje anure pejot
pejemogyau je pyri. Taity aparasiga rerekwara 'jawe pēē. Nepejemoky-
'ai Jarejuwarete 'ga upe. ⁵ Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū je pētywera
moiri. Taity aparasiga nanē je imonou pē nupe nū. Naywi futari je pēnera
Jarejuwarete 'ga ka'aran awi. Orojepyri pēē mū oramū nipo je pē nesaukari
Jarejuwarete 'ga upe. “Agamū jeremiayuwa 'gā”, 'jau nipo je 'ga upe. Ywa-
gipewara 'gā nupe we futat nipo je pē nesaukaa— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.
⁶ —Ee pejejeapyoweramū pēē Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa katu,
je rerowiaara 'gā nupe 'ga je'egamū— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

Aipoa 'ga 'eawera je inuga ikwasiaa Sardes pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū
etee futat.

Filadelfia pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

⁷Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau jee nũ:

—Filadelfia pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea. Nitywi futari mama'e tywera je pype. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Saawia je areko. Ymã 'wyrararete 'ga ma'ea rakue, Davi 'ga ma'ea rakue. A'ere 'awamũ jema'ea. 'Okwara je iawopytymo'wog ire, nitywi 'ga amũ iawopytymawa pyu. Je iawopytym ire 'gã nuawopytymo'woga'uweri aipo 'okwara. ⁸Akwaap je pënemiapofera. Akwaap je inãinãni'i etee pëpājëa. A'etea pëwyrafen jeje'ega rerowiaa. Je'eawer imũ etee futat 'ã pëë mama'e apou pejemogyau. A'eramũ je 'a teporowykya apoukaa pë nupe. Nitywi futari pëmomiara 'gã amũ. ⁹Mama'eukwaawa 'wyrara remiayuwa 'gã amũ te nipo aje ajesaukat futat amũ pë nupe. “Ore judeuretea. A'eramũ ore Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramũ arakou”, 'jau futatee nipo 'gã. A'ere ki pëwyrafen aipo upe. Aipo upe pëwyrafenamũ nipo mama'eukwaawa 'wyrara remiayuwa 'gã amũ 'jau: “A'jea futat Jejui 'ga pë futari ra'e”, 'jau nipo 'gã pë nupe. “Judeue'ema agawewi futat pëë. A'etea 'ga iporomutat pë nee pë mogyau wemiyuwamũ” 'jau nipo 'gã pë nupe. ¹⁰“Pejejeupe mama'eay ijesakaramũ peje-poire'ema jeje'eg awi”, 'jau ako je pë nupe ikue. Aipo je'ea 'ã pëë enupa pejemogyau. A'eramũ je a'eramũ pë a'gwau mama'e tywer awi. Anure nipo mama'e tywera apoara 'gã nuri je rerowiaara 'gã nerekou tyweate. “Toromomoirukat 'gã Jejui 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau nipo 'gã 'ua. A'ere nipo je pë a'gui 'gã nui. ¹¹Anure te nipo je oi nũ. A'ere kasi pepoit je rerowiar awi ne. Je rerowiar awi pepoir ire nipo Jeruwarete 'ga oporoywera monoi tekotee 'gã nupe etee. Je wi ipoire'ema 'gã nupe etee 'ga oporoywera monoi— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹²—Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gã nipo je imogyau 'ga remiayuwareteramũ. Sã'ã 'oga rupaa'mywaretea. Nitywi 'ga amũ 'oga rupaa'mywarete maku'jara. Nan tee futat je rerowiare'ema 'gã nomomoirukari je rerowiararete 'gã je rerowiar awi. A'eramũ nipo je Jarejuwarete 'ga rera kwasiaa 'gã nee. A'eramũ 'gã Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat ajemogyau. Sã'ã ae mama'e jaramũ wera kwasiara imogya okaraemã are. A'eramũ 'ã tekotee 'gã ijara kwaapa. Nan tee 'gã Jarejuwarete 'ga rera rerekwara 'gã kwaapa, 'ga remiayuwa 'gã kwaapa. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete rera nanë nipo je ikwasiaa 'gã nee nũ. Anure nipo Jerusareg yau ruri ojypa ywag awi. Aipoa Janeruwarete 'ga 'wyraretea. Tejer yaua nanë nipo je ikwasiaa 'gã nee— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹³—Ee pejejeapyoweramũ pëë Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupasesage, je rerowiaara 'gã nupe 'gã je'egamũ— 'jau 'ga jee.

Aipo 'ga 'eawera je akwasiat inuga Filadelfia pewara 'gã nupe, 'ga je'eg imũ etee futat.

Laodiceja pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹⁴—'Awamũ aipo are jeje'ega kwasiara Laodiceja pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrara 'ga upe— 'jau Jejui 'ga jee.

—Tejuwarete 'ga je'eg are je 'jau, “Nan etee futat nanē je'ea nū”, 'jau. Mama'e a'je mome'wara te 'ā je. Oje'jawe etee futat Jeruwarete 'ga mama'e apoukari jee ikue. ¹⁵ Akwaap je pēē. Pēnemiapofera nanē je akwaap nū. Naje futaruui 'ā pejepe. A'ere pēē naje ree iporomutare'ema rūi. Ināinānī'i etee je futara nia'wuri jee. Kwaiwete jefutara te esage jee. Je futare'ema ywawuje tāmējē pepoit je wi. ¹⁶ Sā'ā 'y taku'wia. 'Y taku'wia otykuramū ae mopy'apojy etee. Nan tee futat je pē monoi tejewi. 'Y taku'wi 'jawe etee pēē. ¹⁷ “Ika'aranūū kwai ma'ea ore. A'eramū ore orotywe'emamū futat mama'e tywe'ema pyu”, 'jau futatee pēē. A'ere je 'i pē nupe: Pē'me ate pejemogyramū nepēa'wuri futari Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē mama'e tywe'ema 'jawewara futat. Neperowiari Jarejuwarete 'ga. A'eramū pēē pejemogyau taitye'ema 'jawewaramū futat. Nepēneapyoi Jarejuwarete 'ga ree. Eae'ema 'jawe nanē pejemogyau. ¹⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: Ourua pemut je wi. Je wi imuripyra nateepawi futari. Aiporamū tee pēē ika'aranūū kwai ma'e 'jawe futat peko. Taity aparasiga pemut pejemimunewamū, pejejenosī mateepawukaawamū. Muaga nanē pemut je wi pejejeape imonopyramū. Pejetywera pemoirukat jee. Aipoa ouru je wi imuripyra 'jawe. Pejemiesageukat jee. Aipoa taity aparasiga munewa 'jawe jee. Pejemieseapoukat jee. Aipoa aerea fuaga 'jawe jee. ¹⁹ Mama'e tywera 'gā iapo re je tejemifutara 'gā mu'akwaawi ee, 'gā nerekou tywe'ria 'gā mueapyoukaa ee. 'Gā futare'em ire amunipo 'ā je 'gā mueapyowe'em futat mama'e are. A'eramū ki pēē pejeipoia futat pejetywer awi. Pepoit 'me kasi pejetywer awi ne. ²⁰ Sā'ā ae oa ojo'wyr ipe. A'eramū 'ā aeoga jaramū 'Ere ejua esou', 'jau ajaupe. A'eramū 'ā ae 'ere ejua esou' 'eramū etee osou ojo'wyr ipe. Nan tee futat je 'Ere ejua esou' tejeupe 'e rapesagi tekou. 'Ere ejua esou' tejeupe pēē 'eramū je resei futari tewau pē pype tekou— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

²¹—Jarejuwarete 'ga je'ega je aenup katu katu— 'jau 'ga jee. —A'eramū 'ga je muapyka ojeipyri, je mogou 'wyriaramū oje'jawe. A'eramū je oroje'ega renupara 'gā muapyka orojeipyri, 'gā mogyau 'wyriaramū oroje'jawe— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²²—Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenup katu, je rerowiaara 'gā nupe 'ga je'egamū— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Laodiceja pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Janeruwarete 'ga muorypap

4 ¹ Tejeupe aipo 'epaw ire je amuteea ete esaka nū. 'Okwara rawopytymo'-woga je esaka ywag ipe. Pe awi 'ga amū oje'ega jee:

—Ere ejua 'au ejeupia je pyri. Anure mama'ea ijeaporama taesaukat enee 'jau— 'jau 'ga jee.

Jumi'aranūū fu 'jawe 'ga wafukaita jee. Je upe oje'eg ypy ma'efera 'ga futat oje'egu'japa jee nū. ² A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau je rerawau ojeupi ai'i. Peu futat je 'wyriararete renawa resaka ai'i. Peu futat 'ga amū 'ūina wapyka i'arimū ai'i. ³ I'arimū wapyk ma'e 'ga wenyfugamū futat 'ūina ita esage 'jawe. Ita owy 'jawe, jasipi 'jawa 'jawe. Ita piraga 'jawe nanē nū, saritonia 'jawa 'jawe. 'Ga renawa ywuri je'ywa okwapa imamana. Aipoa

je'ywa okawuramū esimerauta 'jawa 'jawe. Esimerauta 'jawa ita esagea futat.
⁴Wīti kwaturu 'wyrīa'ri renawa 'wyrīararete renawa mamana. Aipo 'arimū
wīti kwaturu 'gā wapyka ajemogyau, 'wyrīa'ri 'gā. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga
je'ega wenup katu katu futat. Taity aparasiga nanē 'gā erekou nū. 'Wyrīara
akagyruā nanē 'gā erekou waka'garimū. Aipo akagyruā ouru apopyrera te.
⁵Ipyter ipewara, 'wyrīararete renawa wenyfugamū 'ūina tupā werawa 'jawe.
Aunuga nanē 'ūina nū. Aman aunuga 'jawe futat 'ūina aunuga. Tupā 'jawe
nanē afuramū 'ūina. 'Wyrīararete renawa rowase sete tata yyga 'jawewara
wenyramū 'upa. Aipo tata yyga 'jawewara 'ga 'Agesagea futat. ⁶'Wyrīara-
rete renawa rowase je ypiauu resaka. 'Y rypy esagea te poromū. Werawera-
wuū 'jawe typya ojesaka katu katu futat. 'Wyrīararete renawa pyri katu katu
ma'ja katu je esaka, eae'yi ma'ea. Ea ipira moyka. Irūpāwē 'gā. 'Wyrīararete
renawa rowase eae'yi ma'e mū akou, iyse katy amū akou, iyse owajara katy
amū akou, ikupe katy 'jau eae'yi ma'e mū akou. Irūpāwē eae'yi ma'e pytuna.
⁷Ajepei tee eae'yi ma'ea 'miara 'jawewara. Ajepeja eae'yi ma'ea kwatau
'jawewara. Ajepeja aereakwara 'jawewara rerekou. Maapawera kwanūwewe
'jawewara. ⁸Aipoa eae'yi ma'ea kwaiwete ipepokaga ipir are, seis ipepokaga.
Aipo jywa nanē ea moyka nū. Jarejuwarete 'ga upe amaraka'aga. Wojere'e-
mamū futat 'gā 'upa amaraka'aga.

“Esage te 'ā Janeruwarete 'ga.

Pājērete te 'ā 'ga.

Mama'e jararete te 'ā 'ga.

Ymā we te 'ā 'ga rekoi rakue.

'Awamū 'ā 'ga rekoi.

Anure nanē nipo 'ga rekoi je.

Okoeteete ma'e 'ga futat”,

'jau 'upa amaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe.

⁹Nan futat eae'yi ma'ea 'wyrīararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga
muorypa, amaraka'aga 'ga upe. 'Ga remiapofer are 'gā 'ga muorypa. “Okoe-
teete ma'e 'ga” 'jau 'gā 'ga muorypa.

¹⁰⁻¹¹'Ga muorywauwe wīti kwaturu 'wyrīa'ri 'gā wāāpyramū Okoeteete
ma'e 'ga rowase, Aejararete 'ga rowase. Eae'yi ma'e 'gā 'ga muorywauwe 'gā
nanē 'ga muorypa nū:

“Ene te 'ā eneresage oree.

Ene te 'ā pājērete.

A'eramū ore ene etee imuorypa.

Ene te 'ā mama'ea ereapo rakue.

Nitywi futari eneremiapoe'ema.

Ejemifutar imū etee 'ā ene mama'e apou.

A'eramū 'ā ore ene etee ene muorywi”,

'jau 'gā wāāpyramū oje'ega 'ga upe. Wakagyruā 'gā imososoka imonou inuga
'ga rowase, 'ga muorypawamū.

Ka'arana jemaman

5 ¹A'ere je ka'arana jemamana resaka 'ga po pe, 'wyrīararete renawa
'arimū wapyk ma'e 'ga po pe, 'ga jakwatawa katy. Aipoa ojekwasiaa
ajuowai. Ikupe katy, waipy katy 'jau ojekwasiaa. Ikwasiapaw ire 'ga imoga

mairarata 'jawewara pyu. Aipoa ka'arana mogu'jau'japa, sete imogawera. ²A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka, ifuakat ma'e 'ga amū resaka. wafukajayau oje'ega mua:

—Esage ma'ea tee nipo ka'arana omopojo'ogarū ajau ore. Awyja te wapo ore?— 'jau 'ga wafukaita.

³A'ere nitywi futari imopojo'okara 'ga amū. Ywag ipe nanē nū nitywi futari. Ywy pe nanē otywe'emamū nū. Amanū ma'e rupaw ipe nanē otywe'emamū futat nū. ⁴A'eramū je teje'arasigamū tejaa'wau te'yina ee. ⁵A'eramū 'wyria'ri 'ga amū 'jau jee:

—Erejoo'o awi ee. Emā'ē 'ga ree, Juda 'ga juapyrera 'ga ree. Nokyjei 'ga mama'e awi. A'eramū ore 'jau 'ga upe 'miara 'jawewara 'ga, 'jau ore. Davi 'ga juapyrera 'ga te 'ā. Ojee iporomutare'ema 'ga 'arimū 'ga kwawi. A'eramū 'ga imopojo'okarūmū— 'jau 'ga jee.

⁶A'eramū je temā'jāu ee nū. Peu 'wyriararete renawa pyri 'ga amū 'ami. Eae'yi ma'e 'gā, 'wyria'ri 'gā netee 'ga renawa mamana. Karupa'mī 'jawewara 'ga. Sā'ā 'gā karupa'mī juka otywera mepyawamū. Nan tee 'ga. Karupa'mī pikutukawera 'jawe 'ga iporera rerekou. Aipo 'ga sete 'ga rasīa. Sete 'ga rea 'jau. 'Ga rea upe je 'jau, Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat, 'jau. Janeruwarete 'ga U'agesagea ywy pe imuāina futat. ⁷A'eramū aipo 'ga awau ka'arana rekya 'wyriarete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga po awi. ⁸Ka'arana 'ga ipyyg ire irūpāwē eae'yi ma'e 'gā awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase, 'ga muorypa. 'Wyria'ri 'gā, witi kwaturu 'gā nanē awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase nū. Maraka apoawa 'gā erekou opo pe. Harpa 'jawa 'gā erekou opo pe. Y'a nanē 'gā erekou opo pe nū. Aipo y'a ouru apopyrera. Aipoa y'a pype 'gā jany kasiga 'jawewara rerekou. Aipo jany kasiga 'jawewara Janeruwarete 'ga upe 'ga remiayauwa 'gā je'ega. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase wapyg ire 'gā amaraka'aga 'ga upe. ⁹Maraka yaua 'gā iapou 'ga upe:

“Ene te 'ā eneresage.

Ma'eramū 'ā ka'arana eremopojo'ok ajau.

Ene te 'ā erejejukaukat 'gā nupe.

Emanūmū 'ā ywy pewara 'gā tywera mepyau, 'gā mua ejeupe.

Namajepeja 'ga etee rūi 'ā ene imua ejemiayuwamū.

Najuejue te 'ā ene 'gā mua 'gā mojuawyawyau 'gā mua.

Tapy'yī, towajat, 'wyrarete pewat, ka'a pewat.

Mīmiera 'gā 'ā ene imua ejeupe.

Ma'eramū 'ā ka'arana eremopojo'ogukat ajau.

¹⁰Ene te 'ā ejemiayauwa 'gā eremoporowykyukat Jarejuwarete 'ga upe, 'gā 'wyriararete 'ga upe 'jau.

Ene 'ā 'gā mogyau 'wyriaramū ywy pewara 'gā nupe”,

'jau 'gā amaraka'aga karupa'mī 'jawewara 'ga upe.

¹¹A'ere je mā'ēi ee. Ywagipewara 'gā je'ega je enupa. Kwaiwete ywagipewara 'gā je esaka. A'eramū je 'gā mojoyrūme'em. Kwaiwete te 'gā. A'eramū je 'gā mojoyrūme'em futat. 'Wyria'ri 'gā nipo peu ajemogyau 'gā wyteripe. Irūpāwē eae'yi ma'ea nanē ajemogyau 'gā wyteripe nū. Nikwaapawi 'gā. Kwaiwete te 'gā. A'eramū je 'gā mojoyrūme'em. ¹²A'eramū ywagipewara 'gā amaraka'aga:

“Esage te 'ā karupa'mī 'jawewara 'ga, karupa'mī jukapyrera 'jawewara 'ga.

Pājēretea te 'ga. Mama'e jararetea te 'ga"

'jau 'gā 'upa.

"Takwaap te 'ga.

Ifuakat nanimenime 'ga nanē nū.

'Ga 'ā eteete ma'ea. Esage ma'ea te 'ga.

A'eramū jane 'ga muorypa",

'jau 'gā amaraka'aga 'ga upe.

¹³A'erauwe je tekotee 'gā je'ega renuwi. Ywag ipewat, ywy pewat, amanū ma'lefera rupaw ipewat, 'yē'ē mewat, 'y pewat. Mīmēra 'gā je'ega je enupa.

"Pēē 'ā eteete ma'ea.

Pēē 'ā ore aramuoryp.

Pēē 'ā ore nanē ipojeupa nū.

Pēē 'ā pājēretea.

A'eramū ore, pēnemiapofer are juejue pē muorypa, aruojere'emamū",

'jau 'gā amaraka'aga 'gā nupe, 'wryiararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga upe, karupa'mī 'jawewara 'ga upe 'gā 'jau.

¹⁴Irūpāwē eae'yi ma'e 'gā 'jau:

—Nan tee ore 'jau nū. Simuoryp 'gā 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'wryia'ri 'gā awau wapyka wenupy'āu 'gā nowase 'gā muorypa.

Ka'arana mogawa mopojo'okawam

6 ¹Je reape karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mopojo'oka. Ajepeja etee ra'ne 'ga imopojo'oka. Imogawypya 'ga imopojo'ogauwe je eae'yi ma'e 'ga amū je'ega renupa.

—Ere ejua— 'jau 'ga.

Aman aunuga 'jawe 'ga je'ega. ²A'erauwe 'ga amū 'ua, kawaruu siga 'arimū 'ga 'ua. I'arimū wapyk ma'e 'ga ywyrapara rerekou opo pe. 'Ga amū 'wryiara akagyru monou 'ga upe.

—Ere ewau ekou amunap tesirūmer ipewara 'gā nowajaa 'gā fuakara mateepapa 'gā nui. Ekwap 'gā 'arimū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū kawaruu siga 'arimū wapyk ma'e 'ga awau.

³A'eramū karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mopojo'oka ajai nū. A'erauwe eae'yi ma'e 'ga amū oje'ega nū:

—Ere ejua.

⁴A'erauwe 'ga amū 'ua kawaruu piragay 'arimū 'ua nū. A'eramū eae'yi ma'e 'ga 'jau i'arimū wapyk ma'e 'ga upe:

—Ere ewau kwe pe 'gā nowajarukaa ekou ajaupe, 'gā juapisaukaa— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga jyu monou 'ga upe. A'eramū 'ga awau. Ojeupe jy mur ire kawaruu piragay 'arimū wapyk ma'e 'ga awau.

⁵Aipo apo re karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mū mopojo'oka jui nū. Imuapya mopojo'oka jui nū. A'eramū eae'yi ma'e 'ga amū oje'ega nū:

—Ere ejua.

A'erauwe 'ga amū 'ua, kawaruu ūna 'arimū 'ua nū. I'arimū wapyk ma'e 'ga wereko mama'e momoyitawa resakawa opo pe. ⁶'Ga resakawe je 'ga amū je'ega renupa, eae'yi ma'e 'gā pyter ipewara 'ga je'ega renupa:

—Epy ete temi'urama. Majepei 'ara rupi etee aeporowykyawera repya tee-pawamū temi'uram are. Epy te temi'urama. Eremojopype kasi 'miara kawera 'y are tuwiiu ma'e 'jawe ne. Y'waya nanē kasi eremojopype 'y are tuwiiu ma'e 'jawe ne.

⁷A'ere karupa'mī 'jawewara 'ga ajepeja ka'arana mogawa mopojo'oka jui nū. A'eramū maapawera eae'yi ma'e 'ga 'jau:

—Ere ejua.

⁸A'erauwe 'ga amū 'ua, kawaruu jukyryuu 'arimū 'ua. I'arimū wapyk ma'e 'ga rera Teumet. Aipo 'ga rewiri ajepeja 'ga 'ua nū. Aipo 'ga rera amanū ma'e-fera rupap 'jau. A'eramū eae'yi ma'e 'ga amū oje'ega Teumera 'ga upe:

—Ere ewau kwe pe 'gā apisau, 'gā pytuna myterajeeu etee iapisau— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere 'gā amū apisaukaa maruowajara 'gā nupe, 'gā amū apisaukaa ty'ara upe, amumera apisaukaa jero'wu pyu, 'gā amū apisaukaa 'miara upe— 'jau 'ga 'ga upe. —Eroo 'gā ejeupi amanū ma'efera rupaw ipe ejewya.

⁹Aipo re karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mū mopojo'oka jui nū. A'erauwe je Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gā 'agera resaka. Wyrā rapyawa 'wyrimū 'gā 'upa. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā imome'wau kwe pewara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga nanē 'gā imome'wau kwe pewara 'gā nupe rakue nū. A'eramū ia'wyre'ema 'gā 'gā apisau. ¹⁰A'eramū 'gā 'agera wafukaita Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā pājēreteā. Ene 'ā orejararetea. Ene 'ā eneresage. Mama'e al'jea etee 'ā eremome'u ore. A'eramū ene e'eawer imū etee futat mama'e apou— 'jau 'gā wafukaita 'upa 'ga upe. —Maranime te ore repyar ape? Maranime te ore apisiarera 'gā erereko tywerete ore ree?— 'jau 'gā 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹A'eramū 'ga amū taity aparasiga monou 'gā nupe najuejue etee. Taity fukua poromū. Otywer awi 'gā opoia rakue. A'eramū 'gā taity aparasiga monou 'gā nupe, 'gā tywere'ema resaukaawamū.

—Pe'je pejepytu'wau pejemogyyau ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tene 'gā iapisipawī ra'ne. Anure nipo ia'wyre'ema 'gā pēpytuna 'gā amū apisi, Jejui 'ga rerowiaara 'gā apisi. Pē apisipaw ire te Janeruwarete 'ga pē nepyari— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹²Aipo 'e re karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mū mopojo'oka jui nū. A'erauwe ywya oyyita. Kwaiwete oyyita. Kwara ojemopyytunaipa. Taity ūna 'jawe akou. Jaya ojemomiraga wy 'jawe. ¹³Jaytataa ototoka ywyu 'ua. Sā'ā y'wa kyra ywyruu ruramū itotoga o'yw awi. Nan ototoka 'ua. ¹⁴A'eramū ywaga owoka ojemamana ka'arana jemamana 'jawe. Ywytyt, 'ypō'ō. Mīmēra wapopenamū awau ojepe'au wenaw awi. ¹⁵A'eramū ywy pewara 'gā juejue awau ajemima ita kwara pype, itauu pyter ipe 'jau awau ajemima. 'Wyriat, 'wyrīana'nī, jefaruu 'wyriat, ikaraemā kwai ma'e, ifuakat ma'e, akotee ma'e. Mīmēra 'gā juejue awau ajemima. 'Gā kyjea 'gā nerekou. ¹⁶A'eramū 'gā wafukaita itauu upe:

—Pe'je pejejua pejemono'oga ore 'arimū ore mima 'wyriararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga wi. Karupa'mī 'jawewara 'ga imara'ne ore ree. A'eramū pēē ore au'jau ore a'gwau 'ga wi— 'jau nipo 'gā wafukaita itauu upe numiamū.

Ywytyra upe nanē nipo 'gā aipo 'jau nū. A'ere nu'ari futari 'gā 'arimū.

17—'Awamū iwaēmi 'gā jane rereko tyweawa upe. Imara'ne 'gā jane ree. 'Awamū futat 'gā jane rereko tyweretei. Awŷja sipo uag jupe?— 'Jau 'gā wafukaita ajaupe.

Israeu 'ga juapyret

7 ¹ A'ere je irūpāwē ywagipewara 'gā nesaka. Ywyu 'gā u'ama. Kwara poawa katy 'ga amū, kwara resaawa katy 'ga amū, iyse katy 'ga amū, iyse owajara katy ajepeja 'ga u'ama. 'Gā futat ywytu pyykara ajemogyau. Ywy pyaukare'ema jupe, 'y pyaukare'ema jupe, ka'a nanē ipyaukare'ema jupe nū. ² A'eramū je ajepeja ywagipewara 'ga resaka. Kwara poawa katy awi 'ga ruri ojeupia. Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā mojewakawa 'ga erekou opo pe. Okoeteete ma'e 'ga remiayuwa 'gā 'ga imojewaka aipo pyu. A'eramū imojewakawa rerekwara 'ga wafukaita opytuna 'gā nupe, irūpāwē ywagipewara 'gā nupe. "Pe'je pejewau ywy mote'aa. 'Yē'ēa nanē ki pēē imote'aa nū", 'Jau 'ga 'gā nupe. ³ A'eramū majepeja 'ga ywagipewara 'ga wafukaita 'gā nupe:

—Tene ra'ne. Pemote'ara'ne awi ywya. 'Yē'ē, 'yp. Mīmera pemote'ara'ne awi— 'Jau 'ga 'gā nupe. —Tene ki ore Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā mojewapawī ra'ne. 'Gā neapykaga toromojewapap ra'ne 'Jau. A'eramū 'gā nesa-kawe, tekotee 'gā 'gā kwaapa: Kweramū Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā na'e, te'i 'gā 'gā nupe 'Jau— 'Jau 'ga 'gā nupe.

⁴ Aipo 'e re 'ga 'gā pytuna mome'wau jee:

—Sētu kwarētai kwaturu miu 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā— 'Jau 'ga jee. —Israeu juapyrera 'gā te 'ā ore oromojewak— 'Jau 'ga imome'wau jee.

⁵ A'eramū 'ga 'Jau jee nū:

—Tusi miu Juda 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Rupē 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Gade 'ga juapyrera 'gā.

⁶ Tusi miu Ase 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Nafitari 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Manase 'ga juapyrera 'gā.

⁷ Tusi miu Simeão 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Levi 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Isaka 'ga juapyrera 'gā.

⁸ Tusi miu Sepurō 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Jose 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Pējamī 'ga juapyrera 'gā—

'Jau 'ga imome'wau jee.

Mytuna 'gā 'ga esaka

⁹ Aipo 'eramū je temā'jāu mytuna 'gā nee. Kwaiwete 'gā. Nomojopyrū-mawa'uweri te ae 'gā. Tapy'ŷja 'wyrarete tesirūmer awi tee 'gā nuri ojopy-peypeu. Ka'a tesirūmer ipewara 'gā nanē 'ut ojopypeypeu nū. 'Wyriararete renawa rowase 'gā 'ua 'upa. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase nanē 'gā 'upa nū. Taity aparasiga 'gā erekou. Pinowa 'gā imowawaka 'gā muorypa.

¹⁰ A'eramū 'gā wafukaita 'gā muorypa.

—Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea.

'Ga 'ā wapyk 'ūina 'wyriararete renawa 'arimū.

Karupa'mī 'jawewara 'ga retee ore katu'oka 'ūina.

A'eramū ore 'gā muorypa—

'jau 'gā.

¹¹ A'e pype tekotee 'gā ajemogyau 'wyrirarete renawa ywyri imamana. Ywagipewat, eae'yi ma'e, 'wyrria'ri. Mīmera 'gā ajemogyau iywyri imamana. Jarejuwarete 'ga renawa rowase ajatyka ma'e 'gā je'ega renupawe iywyriwara 'gā juejue anuruka ywyu Jarejuwarete 'ga rowase. A'eramū 'gā 'ga muorypa.

—Janeruwarete 'ga 'ā orejararetea.

¹² A'jea futat ki Jarejuwarete 'ga etee simuoryp.

'Ga te 'ā eteete ma'ea. 'Ga 'ā i'akwaap ma'ea.

'Ga 'ā mama'e amut janee. A'eramū jane 'jau 'ga upe:

“Ene te 'ā eneresage oree”, 'jau jane 'ga upe mama'e are.

'Ga 'ā ore'wyriraretea. 'Ga 'ā pājērete.

Namutat 'ga rekoi nakwaparimū ete rūi—

'jau 'gā, Jarejuwarete 'ga mome'wau.

¹³ Aipo re 'wyrria'ri 'ga amū 'jau jee:

—Awŷja te taity aparasiga rerekwara? Mō awi ajee 'gā nuri?— 'jau 'ga jee.

¹⁴ —Tee nū'ū. Ene te 'ā erekwaap— 'jau je 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—'Gā 'gā wereko tywerete agawewi. A'etea 'gā nopoiri Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. Ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe, ojepirejukaa. Sā'ā kūjā taity poeja. Nan tee 'gā jepirejukari otywer awi karupa'mī 'jawewara 'ga ry pyu. ¹⁵ Ma'eramū 'ā 'gā nuwi Jarejuwarete 'ga rowase wapykawarete 'arimū 'ga renamū. Wojere'emamū futat 'gā 'upa 'ga muorypa. A'eramū 'wyrirarete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga 'gā a'gwau mama'e tywer awi. 'Ga 'gā wereko— 'jau 'ga jee. ¹⁶⁻¹⁷ —Karupa'mī 'jawewara 'ga ako 'wyrirarete renawa pyri. A'eramū nipo 'ga ojekukau esage 'gā nee. Sā'ā wyra jara 'ga jejuka esagea weymaw are. Nan tee nipo 'ga jejuka esagei wemiayuwa 'gā nee. A'eramū nipo ty'ara otywu'jawe'emamū. Ni'yuweju'jawi 'gā. 'Ga 'gā weroo 'ywu'ywur ipe. Aipoa 'ya 'gā omogy namutamutat. Nitywi kwaraya 'gā nupe. Nipirakuwi 'gā peu— 'jau 'ga jee. —Janeruwarete 'ga nipo 'gā neaya amukag 'gā nea awi. A'eramū 'ga ajaa'wau'jape'ema peu— 'jau 'ga jee.

Imogawa maapawera mopojo'okawam

8 ¹ Aipo apo re karupa'mī 'jawewara 'ga imoga maapawa mopojo'oka jui. Aiporamū 'arapiguua te futat ojeupa ywag ipe. Ināinān etee te a'eramū miamū 'gā opika. ² A'eramū je sete ywagipewara 'gā nesaka, Jarejuwarete 'ga rowasewara 'gā nesaka. A'eramū 'ga amū jumi'aranūū monou 'gā nupe najuejue etee.

³ A'ere ajepeja ywagipewara 'ga jany kasiga rapya'wia rerua enafu'ama opo pe. Jany kasiga rapyawuua pyri 'ga enafu'ama. 'Wyrirarete renawa rowase aipo jany kasiga rapyawuua reni. Jany kasiga rapya'wia ouru apopyrera. 'Ga amū jany kasiga monou 'ga upe, kwaiwete. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā oporogyta 'upa 'ga upe au'jeteramū. Sā'ā ae jany kasiga rapyramū watasimora. A'eramū 'ā ikasiga okwasi'wa-si'wau 'oga pype. Ikasiga 'ā awau ojeupia Janeruwarete 'ga upe. Nan tee futat 'ga remiayuwa 'gā porogyta oi ojeupia 'ga upe. A'eramū ene jany kasiga

rapyau. A'eramũ ikasiga ojeupia ojopypeu awau 'gã porogyta are 'ga upe—'jau 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramũ 'ga imonou jany kasiga rapyawuu 'arimũ iapyau. A'eramũ ikasiga awau ojeupia ojopypeu awau 'gã porogyta are 'ga upe. ⁵ A'eramũ ywagipe-wara 'ga tata pyyka iapyawuu 'ar awi. A'eramũ 'ga imonou imyina iapya'wi'i pype. A'eramũ 'ga imonou imomoa ywy are. Aipo aporamũ tupã awau u'aa, owerapa tupã werawa 'jawe ee. Ywya oyyita nanẽ nũ.

Jumi'aranũũa

⁶ A'eramũ jumi'aranũũ rerekwara 'gã jumi'aranũũ pyyka erajemogyau ero-maenuna tenunewara 'ga oma'e py rapesaka.

⁷ A'eramũ tenunewara 'ga oma'e pyau. Ipy pyrauwe ama'na 'ua u'aa tataa reewe. Wy reewe 'jau 'ua u'aa ywy are. A'eramũ ywy ape awau ukaita myterajeu'iu etee. 'Yp, juop, worryworywamũ. Mímera futat ukaitapap.

⁸ A'erauwe ajepeja 'ga jumi'aranũũ pyau nũ. Ipyrauwe je ywytyra 'jawe-wara ikajamũ resaka nũ. A'eramũ 'ga amũ ipyyka imonou imomoa 'yẽ'ẽ pype. ⁹ A'eramũ 'yẽ'ẽ ara awau ojemu'jaga wyramũ. Tyajeu'iu etee ojemu'-jaga wyramũ, 'y ojemu'jaga wyramũ. Wyramũ ojemu'jag ma'e katywara 'gã opapapap wyra reewe futat. Yaruua we futat atee pawamũ. Wyra tesirũmera opapap. Nitywi'i futari ako ma'e amũ.

¹⁰⁻¹¹ Aipo re ajepeja 'ga jumi'aranũũ pyau. Ipyrauwe jaytatauua mũ 'ua u'aa ywag awi. Yyga reny 'jawe 'ua u'aa. Aipoa jaytatauua u'aa 'ua 'yrete pype, 'ywu'ywura pype 'jau u'aa 'ua. A'e ry pyterimũ futat irowa kwasi-'oi. Nitykuawi futari. Aipo jaytatau rera irop ma'ea 'jau jupe. A'eramũ 'y moropa oje'jawe etee futat. Aipo 'y rykur ire itykuarera 'gã opapa kwaiwete.

¹² Aipo re ajepeja 'ga oma'ea jumi'aranũũ pyau. A'erauwe kwara renya oorareferamũ. Opytunaiwuuramũ etee. Jay reny, jaytata reny 'jau. Kwara jerewypyrauwe kwara owepa. Ai'iwe tãmẽjẽ opoa nũ. Ypytunimũ nanẽ nũ. Ypyajeu'i jay reny owepa nũ, jaytata reny 'jau. Awau ku'em enuneu weny jesagamũ jaya nũ, jaytata reewe futat weny jesagamũ nũ.

¹³ A'eramũ je kwanũ 'jawewara resaka iwewe ekoramũ. Ywatewate owewiau akou. A'eramũ pe awi futat wafukaja mua:

—Muapya 'gã ywagipewara 'gã nopyi we jumi'aranũũa. 'Gã ipy rauwe ywy pewara 'gã mama'e tywerete resaka. A'eramũ muapyt wẽjẽmĩ futat mama'eay ijesaukare'emawe nũ. Aipoa te ia'wyre'emetea— 'jau kwanũ 'jawewara wafukaja mua.

9 ¹ Aipo kwanũ 'jawewara 'e re ajepeja 'ga jumi'aranũũ pyi. A'eramũ je jaytata 'jawewara 'ga resaka. Ywag awi 'ua u'aa ywy pe. A'eramũ 'ga amũ saawi monou 'ga upe. Aipoa saawia ywy kwawukuu rawopytymo'wo-kawa ma'ea. Ywy ywy pe te aipo ywy kwawukuu oi. ² A'eramũ 'ga ywy kwawuku rawopytymawa mopoka jui. A'erauwe tatasiga 'ua ũ'jau jui. Tata-sigawiũiuna te 'ut ũ'jau 'ara moypytunaipa. A'eramũ tatasiga kwara reny mowepa ywasiga 'jawe. ³ Tatasigawiũiuna rupi futat tukuruu 'jawewara 'ua ũ'jau. Tukuruu futat numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga te ifuaga monoi jupe, jawa'jyra 'jawe. ⁴ A'ere 'ga 'jau tukuruu 'jawewara upe:

—Pe'je pejewau kwe pe. Jeremimojewage'ema 'gā etee ki pekutuk— 'jau 'ga jupe. —'Ywa kasi pekutug ine, pemomaw ine. Juo'wia 'jau kasi pēē i'wau ne— 'jau 'ga jupe.

⁵A'eramū awau Janeruwarete 'ga remimojewage'ema 'gā kutuka 'gā mayrūmū 'gā mogyau. Sā'ā jawa'jyra raya. Nan tee tukuruu 'jawewara 'gā mayrūmū 'gā mogyau. A'ere 'gā nopawi futari ay upe. Sīku jaya moka'jama 'gā mayrūmū 'gā mogyau. ⁶Ay upe 'gā manūweramū ajemogyau numiamū. A'ere 'gā namanūa'uweri.

⁷Aipoa tukuruu 'jawewara kawaruu 'jawe. Sā'ā kawaruu jara 'gā maruo-wajaaw ipe oo enune itajuaity pyu kawaruu roowa. Nan tee aipo tukuruu 'jawewara. A'ere aipoa tukuruu 'jawewara 'wyriara akagyrū rerekoi. Ouru apopyrera aipoa akagyrūa. Tukuruu reakwara aereakwara 'jawe. ⁸I'awa kūjā 'awa 'jawe. 'Āja 'miara rāja 'jawe. ⁹Itajuaity rerekou opasi'a are. Owewiau. 'Ywa'yata 'jawe futat opyamuramū owewiau. Sā'ā kawaruua 'ywa'yata renu-jāna maruwajaaw ipe. Nan ipyamua. ¹⁰Jawa'jyra raja 'jawe waja. Ipopiawa wai are futat. Aipoa opopiawa pyu ae mayrūmū, Ku'jywa 'ga remimojewage-'ema 'gā mayrūmū. Sīku jay magwapa 'gā mayrūmū 'gā mogyau. ¹¹Tukuruu 'jawewara 'wyriara ywy kwawukuu pypewara 'wyriara nanē futat nū. Judeu 'gā je'eg imū era Apatō. Grego 'gā je'eg imū era Aporiāu 'jau. Aeje'eg imū era mama'e matepepara 'jau.

¹²Aiporamū futat mama'eaya ojesaukaa 'gā nupe, kwanū 'jawewara 'eawer imū etee. A'ere mukūja nojesaukari we.

¹³⁻¹⁴Aipoa re ajepeja 'ga ojumi'aranūū pyau nū. A'erauwe 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Ere ewau epytuna 'gā faaro'woka. Peu futat irūpāwē 'gā nuwi ajekupyfaa Eufrates 'yrete pyri— 'jau 'ga 'ga upe, jumi'aranūū rerekwara 'ga upe.

Aipoa oje'eg ma'e 'ga u'ama jany kasiga rapyawa rapefā me. Aipoa ouru apopyrera te. A'ea 'upa Janeruwarete 'ga rowase.

¹⁵A'eramū 'ga awau 'gā kupyfaaro'woka. Owaēma irūpāwē ikupyfariipyra 'gā paruapisawa upe. A'eramū Ku'jywa 'ga 'gā kupyfaaro'wogukaa ywy pewara 'gā apisawamū. Akupyfaaro'wog ire irūpāwē 'gā 'jau ajaupe:

—Soo ywy pewara 'gā apisau 'gā pytuna jo'roka'i etee 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶⁻¹⁷A'erauwe je kawaruu resaka, jefaruu 'gā je esaka kawaruu 'arimū 'gā nekoa. Kwaiwete 'gā. Tusētu mijōis 'gā pytuna. A'eramū je 'gā pyamu renupa. Jefaruu 'gā naitya itajuaity etee te. 'Gā wereko opasi'a 'arimū. 'Gā amū ma'ea opiragayayramū. 'Gā amū ma'ea wowyayramū, safira 'jawa 'jawe. 'Gā amū ma'ea ojukyryayramū, aipoa ēsōfyria 'jawa 'jawe. Kawaruua akaga 'miara akaga 'jawe. Ijuru awi tataa 'ua ū'ljāu. Tata sig, itatata. Mīmera 'ua ū'ljāu ijuru rupi. ¹⁸Kwaiwete ywy pewara 'gā opapa kawaruu juru rupi 'ut ma'e pyu.

¹⁹A'eramū kawaruua 'gā apisau kwaiwete ojuru awi 'ut ma'e pyu. Owaja pyu nanē 'gā apisau nū. Kawaruu raja moja akaga 'jawe. A'eramū 'gā kutuka owaja pyu 'gā apisau.

²⁰Aipoa iapisipyrrera 'gā opytunera 'gā nesaka agawewi. A'etea 'gā nopoiri futari otywer awi. Ni'arasigi 'gā ajemogyau otywer are. A'eramū 'gā mama-'eukwaawa etee imuorypa ajemogyau. Maira'me a'agawa nanē nū 'gā

imuorypa nū. Ouru, prōsi, prata, ita tee, 'yp. Mīmera 'gā iapou omairamū. A'ea te 'gā imuorypa ajemogyau. Aipoa 'gā maira nuesaga'uweri amū. Nua-taa'uweri ajemogyau. Nuenuwi agawewi mama'ea. A'etea 'gā amuoryp ekoete ajemogyau. ²¹Nopoiri futari 'gā mama'e tywera apo awi. Nopoiri futari 'gā aparupisi awi. Nopoiri 'gā ajuee opājāgaiw awi ajemogyau. Nopoiri 'gā wemirekoe'em are oko awi, omene'em are oko awi. Mīmer awi 'gā nopoiri. Amunarū awi nanē opoire'ema nū. Kwaiwete agawewi 'gā 'gā apisi resagi. A'etea 'gā nopoiri futari mama'e tywera apo awi.

Ka'ara'nī'ia

10 ¹A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka nū. Ifuakat te aipo 'ga. Ywasiga pype 'ga 'ua ojypa. 'Ga aka'garimū je'ywa mū 'upa. 'Ga reak-wara wenyramū kwara 'jawe futat. 'Ga retymakaga tupaa'mywa 'jawe. 'Ga retymakaga ojopy'wau werekoramū. Sā'ā 'yw ypiwera kaja tena. Nan futat 'ga retymakaga. ²Opo pe 'ga ka'ara'nī'ī jepypeka rerekou enafu'ama. Ojak-watawa katyware 'ga opy monou 'yē'ē pype imojypa. Ojau katyware 'ga opy nuga ywy 'arimū. ³A'eramū 'ga waemamū u'ama. 'Miara 'jawe 'ga waemamū. 'Ga raemauwe, tupā afuramū 'ga upe, sete tupā afuramū. ⁴Ifurauwe je 'jau tejeupe: “Akwasiat pa je ka'aran are kwy”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere 'ga amū oje'ega muri ywag awi jee:

—Erekwasiat kasi ee ne. Eremome'u kasi ne— 'jau 'ga jee.

⁵A'erauwe 'yē'ē pype opyrug ma'e 'ga opo mowya, ojakwatawa katyware. ⁶A'eramū 'ga oje'ega Ku'jywa 'ga remianuwamū. Ku'jywa 'ga Okoeteete ma'ea. 'Ga te 'ā mama'ea wapo etee rakue. Ywak, ywy, 'yē'ē. Mīmera 'ga 'ā iapou ipy-pewara reewe rakue. A'eramū 'ga remianuwamū ywagipewara 'ga 'jau:

⁷—Ymā te Ku'jywa 'ga 'i oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue: “Jeremifutara 'ara rupi mama'ea jeapoi, je'eawer imū etee”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe rakue. 'Ga je'ega renupara 'gā weapyoe'emamū ee rakue. Nomojeapoukara'-nei Ku'jywa 'ga. A'ere, 'awamū maapawa 'ga jumi'aranū pyramū mama'ea jeypyruigi Janeruwarete 'ga 'eawer imū— 'jau 'ga jee.

⁸A'erauwe ywag awi oje'eg ma'e 'ga oje'egu'japa jee nū:

—Ere ewau ka'ara'nī'ī pypeka rekyita ywagipewara 'ga po awi— 'jau 'ga jee.

⁹A'eramū je tewau 'ga pyri:

—Ka'ara'nī'ia emut jee— 'jau je 'ga upe.

A'eramū 'ga imua jee.

—Kweramū— 'jau 'ga jee. —Ere ipyyka i'wau. Enejuru pe akou nipo ē'ēnamū futat, eira 'jawe. A'ere nipo omokon ire, irowamū ene upe— 'jau 'ga jee.

¹⁰A'eramū je ka'ara'nī'ī pyyka 'ga po awi. Ipyykawe je i'wau. Jejuru pe akou wē'ēnamū eira 'jawe futat. A'ere je omokon ire je mopy'amukai etee.

¹¹A'erauwe Janeruwarete 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega emome'uu'jap 'gā nupe. Ywy pewar are je je'egi. 'Gā 'wyriar are nanē je je'egi nū. Aipoa emome'uu'jap 'gā nupe— 'jau 'ga jee.

Mukūja 'ga je'ega mome'wara 'gā

11 ¹A'ere 'ga amū mama'e ra'agawyawa mua jee. Ywyrā 'jawe aipoa. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau jee:

—Ekwap jemogytaawa ra'agawyau. Jany kasiga rapyawa nanē ki ia'aga-wyau nū. Je muorypara 'gā emojopyrū, 'gā pytuna kwaapa— 'jau 'ga jee.
²—Jemogytaawa osoma te kasi ajee erea'agawy ne. Jemogytaawa osoma je rerowiare'ema 'gā ma'ea futat. Kwarētai tois je rerowiare'ema 'gā jemogyi peu jay magwapa, je'wyrarete pe futat, imote'aa— 'jau 'ga jee.^b

A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau jee nū:

³—Teje'ega mome'wara 'gā, mukūja 'gā tomono kwe pe teje'ega mome'-waukaa 'gā nupe 'jau. Saku tywera etee 'gā tuereko waityramū u'arasiga resaukaawamū 'jau. Kul'jywa 'ga rerowiare'ema 'gā tywer are mukūja 'gā 'arasigamū akou. Kwarētai tois jaya magwapa 'gā awau akou jeje'ega mome'-wau— 'jau 'ga jee.

⁴Aipo 'gā, 'ga je'ega mome'wara 'gā, oriweira 'ywa 'jawe. Tatarana renawa 'jawe 'gā nanē nū. Wyy jara 'ga rowase 'gā 'ami. Tatarana reny 'jawe 'gā mama'e resaukaa ajaupe. ⁵Kwaiwete 'gā 'jau:

—Sireko tywet 'gā 'jau— 'jau 'ga ajaupe.

A'ere 'gā juru awi tata ruri wereko tywearera 'gā apisau. ⁶Jarejuwarete 'ga pājēa 'gā wereko. A'eramū amunipo 'ā 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u pype ifutar ire amana mogyrukare'ema. 'Y mu'jaga amunipo 'ā wyramū. Mama'e tyweramū mojeapoukaru'jau'japa, amunipo 'ā 'gā wyy pewara 'gā nereko tyweru'jau'japa.

⁷Kul'jywa 'ga je'ega mome'upaw ire nipo ja'waraiwa ruri. Wyy kwawukuu awi nipo ūjāu 'gā nowajaa 'gā apisau. ⁸A'eramū nipo 'gā neumerā 'upa 'gā 'wyrarete rukawō'ō me. Ymā te peuwara 'gā mukūja 'gā jararete 'ga pokutugi 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywar are rakue. Aipoa oje'wyrarete pewara 'gā nupe 'gā 'jau: “Mama'e tywera 'gā wapo Sodom ipewara 'gā 'jawe. Egitu wyy pewara 'gā 'jawe 'gā 'gā nereko tyweri”, 'jau 'gā aipo 'wyrarete pewara upe. Aipo 'gā 'wyrarete pe Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā jukau. ⁹Imuapya 'ara rupi 'gā amā'jāu 'gā neumer are. Tapy'jja 'wyrarete tesirūmer awi tee 'gā nuri. Ka'a tesirūmer ipewara 'gā nanē 'ua ojopypepypeu nū. Tesirūmerete 'gā 'ua amā'jāu 'gā nee.

—Peroo kasi inuga ita kwar ipe ne— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁰A'eramū wyy pewara 'gā worrywamū 'gā neumer are. Oporoywera 'gā imonou ajaupe 'gā neumer are aku'iramū.

—Jane rereko tywerete ako 'gā ai'i. A'ere 'ā 'gā manūi. 'Gā manūa esage janee— 'jau 'gā ajaupe.

¹¹A'ere muapyt 'gā ser ire Janeruwarete 'ga 'gā moferapa opytuu nū. A'eramū 'gā afu'ama. 'Gā fu'amauwe 'gā fu'ama resakara 'gā okyjau kwaiwete 'gā nui. ¹²A'erauwe 'ga amū oje'ega mua ywag awi oferap ma'e 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejejeupia— 'jau 'ga oje'ega mua 'gā nupe, imoferawipywera 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau ojeupia ywasiga rupi. Ojee iporomutare'ema 'gā neape 'gā awau ojeupia 'gā nui. ¹³Gā jeupirauwe ywya oyyita kwaiwete. A'eramū kwaiwete 'oga u'aa.

Kwaiwete 'gā amanūmū. Sete miu 'gā amanūmū. A'ere sesēta miu 'gā namanūi. A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

b 11.2 Jerusarega upe 'gā 'jau Kul'jywa 'ga 'wyraretea 'jau. Peu futat judeu 'gā awau 'ga muorypa rakue. A'eramū Kul'jywa 'ga 'jau jupe, Je'wyraretea, 'jau 'ga jupe.

—Ene te 'ā pājēreteā— 'Jau 'gā 'ga upe, 'gā kyjea 'gā nerekou.

¹⁴ Poromū futat mama'eaya irūa ojesaukaa, kwanū 'Jawewara 'eawer imū. A'ere nipo imuapya niporomukui futari ojesaukaa nū.

Jumi'aranū māpawet

¹⁵ Aipo re ywagipewara maapawa 'ga jumi'aranū pyau nū. A'erauwe je ywagipewara 'gā je'ega renupa. Wafukajayau oje'ega mua:

—Janeruwarete 'ga 'ā 'ūina ywy pewara 'gā 'wyriarareteramū. Wemimonofera 'ga nanē imogou 'wyriaramū oje'pyri nū. Nitywi futari 'gā je'ega renupare'ema 'ga amū. Ywy pewara 'gā juejue futat 'gā je'ega renupa. Ateepawe'emamū futat 'gā 'ūina 'wyriarareteramū— 'Jau 'gā wafukaita.

¹⁶ A'erauwe 'wyria'ri 'gā wapyka wenupy'āu wāāpyramū Ku'jywa 'ga rowase, 'ga muorypawamū. Witi kwaturu 'gā, 'wyria'ria renawa 'arimū wapyk ma'e 'gā ajemogyau wāāpyramū 'ga muorypa.

¹⁷ “Ene 'ā pājēreteā, Kiapi'ni.

Ene 'ā Okoeteete ma'ea. Nitywi 'ga amū ene 'Jawe.

'Awamū 'ā ene 'wyriarareteramū e'ŷja ypyruga ore.

A'eramū ore ene muorypa ee.

¹⁸ 'Awamū iwaēmi ene rerowiare'ema 'gā nereko tyweawa upe.

'Awamū futat 'gā nee emara'nea ereesaukat 'gā nupe.

A'eramū 'gā ajemogyau amara'neramū ene ree.

Amanū ma'efera 'gā nanē ene imoferapa imua ejowase.

Ejemaiyuwa 'gā juejue nipo ene erua imogyau eje'pyri.

‘Ene 'ā jeje'ega renupara. Aipoa esage jee.

A'eramū ene ejua 'au je pyri', 'Jau nipo ene 'gā nupe.

Eje'ega mome'warera 'gā nupe, emuoryparera 'gā nupe.

Eje'ega renupare'ema 'gā nipo ene imonou muku ejewi.

Wereko tywera ojere'ema pype nipo 'gā awau a'eramū futat.

‘Pēē 'ā jeje'ega nepeanuwi. A'eramū pēē pejewau muku je wi', 'Jau nipo ene 'gā nupe”,

'Jau 'gā 'ga upe.

¹⁹ A'e pype Janeruwarete 'ga mogytaawa rokware ojeawopytymo'woka, ywaga pype 'ūi ma'ea rokware ojeawopytymo'woka. A'eramū futat Janeruwarete 'ga je'ega rerekware ita kwasiara ryrūa ojesaka. 'Okware jeawopytymo'wogauwe tupā u'aa, aman aunuga, amana werawa, ywy moyyita, ama'na ototoka nanē kwaiwete nū. Mīmera ojeapou 'okware ijeawopytymo'wogamū 'gā nupe.

Kūjā ēē tejuuranū retee

12 ¹ A'eramū je temopiryyitawa mū resaka. Kūjā ēē mū ojesaukaa jee ywag ipe. Kūjāeteete ēē te. Ēē resakawe je teporesagamū ēē ree te'ŷina. Ēēreteyrūa kwara futat. Wapyka ēē 'ūina. Opya ēē imonou jay 'arimū inuga. Jaytataa mamana enūina wakag are, akāmaawa 'Jawe. Tusi jaytata renūina waka'garimū. ² Wa'yrayramū ēē 'ūina. A'eramū ēē 'ūina wa'yray upe waemamū.

³ A'erauwe mama'e mū ojesaukaa ywag ipe jee nū. Tejuuranūia ojesaukaa jee. Piragūū ma'ea. A'eramū je teporesagamū ee. Kwaiwete iakaga. Sete

tee iakaga. 'Wyriara akagyrū'lī mogyau wakag are, najuejue etee. Teis asia. ⁴Owaja pyu jaytataa pe'au ywag awi. Jaytata myterajeu'i etee ipe'aupap owaja pyu. Ywy pe imonou imomopoa. A'eramū awau 'upa kūjā ēē rowase. ēē ra'yra 'ar are omaenuna 'upa. "T'arauwe ta'u ēē ra'yra 'jau kwy", 'jau tejuuranūa 'upa ojeupe. ⁵A'ere ēē ra'yra 'ari ēē wi. Anure nipo ēē ra'yra 'ga 'ūina 'wyriaramū ywy pewara 'gā nupe. A'eramū ywy pewara 'gā juejue 'ga je'ega renupa. Oje'ega renupare'ema 'gā nipo 'ga erekou tyweaete. A'eramū aipo ēē ra'yra 'ga 'arauwe 'ga amū ēē ra'yra 'ga pyyka erawau Jarejuwarete 'ga upe, 'wyriararete renawa 'arimū 'ga renamū. ⁶A'eramū kūjā ēē awau ūjāna oka'-jama jui. Amunawe'em ipe ēē awau ojeupe Jarejuwarete 'ga reminuger ipe. Peu futat 'gā ojejukau ēē ree, kwarētai tois jay magwapa.

⁷A'eramū ywagipewara 'gā tejuuranū rowajaa. Migeu 'ga ywagipewara 'gā 'wyriara. A'eramū Migeu 'ga wemiayuwa 'gā nerawau tejuuranū rowajaa, emiayuwa reewe. Ywag ipe futat 'gā juowajari. ⁸⁻⁹A'eramū Migeu 'ga wemiayuwa 'gā netee tejuuranū fuakara apyraapa emiayuwa reewe. A'eramū Janeruwarete 'ga tejuuranū mū'jāukaa ywag awi, emiayuwa reewe. Nopytaa'uweri ywag ipe. Ymā te tejuuranū jesaukari mojamū rakue. Aipo mama'eukwaawa 'wyriara futat. Eraretea Satanasi. A'ea ae moryteea futat. Ywy pe Migeu 'ga imonou imū'jāu ywag awi.

—Pejewyt kasi ne— 'jau 'ga jupe.

¹⁰A'erauwe 'ga amū oje'ega mua ywag awi:

—Uēm futat tejuuranū ywag awi. Wojere'emamū janerewirera 'jawewara kwaukaa akou Janeruwarete 'ga upe rai'i. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imonoī imuēma ywag awi. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā katu'okapap mama'e tywer awi. Opājēa resaukaa janee. A'eramū 'ga 'ā aje-mogou 'wyriarareteramū wemimonofera 'ga reewe janee. 'Ga 'ā werowiaara 'gā kwaukaa muēmukaa ywag awi. Janerewirera 'jawewara 'gā kwau Janeruwarete 'ga upe akou. Wojere'emamū 'gā kwau Janeruwarete 'ga upe. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imuēmukari ywag awi— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi.

¹¹—Janerewirera 'gā okyjawe'em amanū awi. A'eramū 'gā Jejui 'ga rero-wiar awi opoire'ema. "Karupa'mī 'jawewara 'ga owya weko'wogukat janetywera moiawamū jane wi" 'e renupawe 'gā erowiaa ajemogyau. A'eramū 'gā nanē mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa nū. ¹²A'eramū ywaga aku'i-ramū, ywagipewara 'gā neewe. Janeruwarete 'ga mama'eukwaawa 'wyriara amuēmukat ywag awi. A'eramū ki pēē pejeku'iramū ee. A'ere ywy poria'y-ramū, 'yēē reewe. Jupe mama'eukwaawa 'wyriara oi ojypa. Amara'neramū akou. "Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga je monoi tata pe" 'e kwaapa akou numiamū. "A'eramū je ināinān etee te je ae rereko tyweri" 'e kwaapa akou.

¹³Ywag awi ojypa ypy we tejuuranūa kūjā ēē rerekou tyweaete, ta'y'ra ma'efera ēē rerekou tyweaete. "Areko tywet pa je ēē kwy", 'jau ojeupe numiamū. ¹⁴A'eramū Janeruwarete 'ga kwanū jywafera monou ēē upe, amunawe'em ipe ēē wewiawamū, ēē ree jejukaaw ipe. "Peu futat nipo wā je a'gui tejuuranū awi re'ā", 'jau ēē ojeupe. Kwarētai tois jay magwapa ēē opytau peu akou. ¹⁵A'eramū tejuuranūa 'y mua imuna ojuru awi. "Taupit ēē 'y pyu 'jau kwy", 'jau ojeupe numiamū. 'Yrete 'jawe imua imuna ojuru awi ēē rupiawamū numiamū. ¹⁶A'ere Janeruwarete 'ga ēē poari. A'eramū Janeruwarete

'ga ywy mowoka tejuuranūū juru awi 'ut ma'efera upe. A'eramū 'ya awau oje-jagamap iwoga rupi etee ēē wi. ¹⁷⁻¹⁸ A'eramū tejuuranūūa amara'neramū akou kūjā ēē ree. A'eramū awau ēē pytuna 'gā nowajaa. ēē pytuna 'gā Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā, Jejui Kristu 'ga je'ega rerowiaara 'gā nanē nū. A'eramū 'gā nowajaa awau. A'eramū tejuuranūūa awau opytau u'ama 'yisiga pype.

Mukūja ja'waraiap

13 ¹ A'ere je ja'waraiwa resaka nū. 'Yē'ē awi iēma resaka. Sete iakaga. Teis asia. 'Wyriara akagyru'i'i' erekou asī are, najuejue etee. Teis 'wyriara akagyru'i'ia. Iakaga jewaga Janeruwarete 'ga kurawa rerekou wakag are. ² Ja'wapinima 'jawe aipo ja'waraiwa. Ipya ursu 'jawa py 'jawe futat. Leão 'jawe ijurua. A'ere tejuuranūūa imogoi 'wyriaramū ojepyri. Opājē mua jupe. A'eramū ywy pewara 'gā najuejue etee ije'ega renupa. ³ Aipo ja'waraiwa akaga mū waiwamū. A'eramū amanūmū werewi jupe. A'ere ikā'ēi jui nū. A'eramū wapikutukawera porera etee erekou. A'eramū ywy pewara 'gā juejue amā'jāu iporer are.

—Kuu. Namanūi jupe ra'e nū— 'jau 'gā ja'waraiwa apikutukawera porera resag ire.

A'eramū 'gā ja'waraiwa rerowiaa ije'ega renupa. ⁴ Tejuuranūūa ja'waraiwa mogou ajuru irūnamū. A'eramū ywy pewara 'gā juejue tejuuranūū muorypa nanē nū. Ja'waraiwa nanē 'gā imuorypa nū.

—Nitywi 'gā amū ja'waraiwa 'jawe, ipājē apyraapa— 'jau 'gā ajaupe. —Nitywi futari iowajara 'ga amū. Nitywi futari imomapara 'gā amū— 'jau 'gā amū ajaupe.

⁵ Janeruwarete 'ga ojekurawukaa ja'waraiwa upe. Kwarētai tois jaya magwapa imyjukaa 'wyriaramū ywy pewara 'gā nupe.

A'eramū ja'waraiwa oje'ega:

—Je pājērete. Je Pēnuwarete 'ga aapyraap— 'jau futatee 'ūina, ojerowiaa ojee.

A'ere o'meramū te 'i.

⁶ A'eramū Janeruwarete 'ga kurapa 'ūina. Mama'e tywera 'jau 'ūina 'ga kurapa. Mama'e tywera te 'jau 'ūina Jarejuwarete 'ga rupawa upe. Ywag ipe ako ma'e 'gā nupe juejue nanē 'jau 'ūina nū. Mīmēra upe mama'e tywera 'jau 'ūina. ⁷ Ku'jywa 'ga wemiayuwa 'gā nereko tywerukaa ja'waraiwa upe. A'eramū 'gā nowajaa, 'gā nerekou tyweaete okwapa 'gā 'arimū. A'eramū ywy pewara 'gā nupe juejue ja'waraiwa 'ūina 'wyriaramū. Tapy'lyja 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmēra 'gā nupe ja'waraiwa 'ūina 'wyriaramū. ⁸ Ywy pewara 'gā ja'waraiwa muorypa. A'ere 'gā amū namuorywi ja'waraiwa. Ywy apoe'ēwe Ku'jywa 'ga 'gā amū nera kwasiaa ka'aran are rakue, karupa'mī 'jawewara 'ga ka'aran are rakue. Karupa'mī 'jawewara 'ga ojejukaukaa werowiare'ema 'gā nupe ikue. A'eramū 'ga werowiaara 'gā mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi. Aipo 'gā nera ojekwasiaa 'ga ka'aran are rakue. A'eramū aipo 'gā ja'waraiwa muorype'ema. 'Ga ka'aran are ijek-wasiare'ema 'gā etee ja'waraiwa amuoryp.

⁹ Mama'ea tomome'u pē nupe 'jau. Ee iporokwaawiwet ma'eramū pēē pejeapyakau ee. ¹⁰ Ifaripyrama 'gā nipo ofefaa futat. Jyuu pyu iapisipyrama 'gā nipo 'gā iapisau futat jyuu pyu. A'eramū Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā

'ga ree etee ojemogypyka ajemogyau. 'Gā 'gā nerekou tyweaete agawewi. A'etea 'gā 'ga ree etee futat ojemogypyk.

¹¹ Poje je ja'waraiwa mū resaka nū. Ywy awi 'ua uēma. Mukūja wasi rerekou, karupa'mī rasī 'jawe futat. Ije'ega wapefuramū tejuuranū je'ega 'jawe. ¹² A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera imogou opoirūnamū. A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera reape ywy awi 'ut ma'efera 'ūina 'wyriaramū ywy pewara 'gā nupe. A'eramū ywy awi 'ut ma'ea 'yē'ē awi 'ut ma'e muorywukaa ywy pewara 'gā nupe najuejue etee. “'Yē'ē awi 'ut ma'ea amanū werewi. A'ere iferawi etee nū. A'eramū pēē imuorypa najuejue etee”, 'jau ywy awi 'ut ma'efera 'gā nupe. ¹³ A'eramū ywy awi 'ut ma'efera aeremiapoe'ema apou. Tataa miamū imua etyka ywag awi ywy pe. Ywy pewara 'gā neape futat imurukaa. ¹⁴ Wemiapofera apou 'yē'ē awi 'ut ma'efera reape. A'eramū ywy pewara 'gā moryteeu. Wemiapofer are 'gā moryteeu 'gā mogyau.

—Pe'je ita apou 'yē'ē awi 'ut ma'efera ra'agawamū. Jyuu pyu ijukau werewi. A'ere iferawi. A'eramū pēē ia'agawa apou ipojeupawamū— 'jau ywy pewara 'gā nupe.

¹⁵ Ia'agawa apopawauwe Kul'jywa 'ga imogoukaa ywy awi 'ut ma'efera upe. Opytu mujāna ia'agawa rupi. A'eramū ojeptyuekyita oje'ega. A'eramū omuorypare'ema 'gā apisau. ¹⁶⁻¹⁷ “Ywy pewara 'gā juejue 'yē'ē awi 'ut ma'efera remiayuwa. Tomojewak 'gā 'jau kwy”, 'jau ywy awi 'ut ma'efera ojeupe. A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera rera kwasiarukaa ywy pewara 'gā po are, 'gā jakwatawa katywar are ikwasiarukaa. 'Gā neapykag are 'jau era kwasiarukaa. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee, ikaraemāe'ema 'gā nee, kūima'eeteete 'gā nee, akotee ma'e 'gā nee. Mīmēra 'gā nee era kwasiarukaa. Era kwasiare'ema numeru etee inuga 'gā nee. Ijewage'ema 'gā namuri mama'ea. Nome'ega'uweri mama'ea 'jau.

¹⁸ Pe'je pejejea'aramū aipo are. Ee pejejea'aramū nipo numeru are pēnea-pyo. 'Yē'ē awi 'ut ma'efera numerua aema'ea futat, 666.

Jarejuwarete 'ga upe 'gā maraka'ag

14 ¹ Aipo resag ire je temā'jāu ee nū. Poje karupa'mī 'jawewara 'ga u'ama ywytyra apyte'rarimū, Siāo 'jawa apyte'rarimū. 'Ga pyri kwaiwete 'gā ajemogyau. Sētu kwarētai kwaturu miu 'gā ajemogyau Siāo 'jawa apyte'rarimū 'ga pyri. Karupa'mī 'jawewara rera ojekwasiaa 'gā neapykag are rakue, 'ga ruwa 'ga rera nanē ojekwasiaa ee rakue nū. ² A'erauwe je 'ga amū je'ega renupa nū. Ywag awi 'ga oje'ega mua jee. Sā'ā ytuu pyamua. Nan 'ga oje'ega mua jee. Tupā 'jawe 'ga imua jee. A'ere esageramū futat 'ga je'ega. Maraka 'jawe futat, harpa 'jawa 'jawe futat esageramū. ³ A'eramū 'ga rera rerekwara 'gā amaraka'aga 'upa 'ga upe. 'Wyriararete renawa rowase 'gā 'upa maraka yau ra'aga. Irūpāwē eae'yi ma'e, 'wyria'ri. Mīmēra 'gā nowase sētu kwarētai kwaturu miu 'gā nuwi amaraka'aga 'ga upe. Jarejuwarete 'ga remikatu'o-gera 'gā etee te amaraka'aga 'upa 'ga upe. Jejui 'ga 'ā owy weko'wogukat 'gā tywera mepyawamū rakue, 'gā mogyau wemiayuwamū rakue. Aipo are 'gā amaraka'aga 'upa. Okatu'okawer are 'gā 'ga muorypa. A'eramū ikatu'ogipy-rera 'gā etee te ojemu'jau ee, aipo maraka ra'aga 'ga upe.

⁴ Aipoa maraka ra'agara 'gā nuapai futari mama'e tywera. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa. Jarejuwarete 'ga etee te 'gā amuoryp. Nokoi futari 'gā

wemirekoe'em are 'jau. Karupa'mī 'jawewara 'ga je'ega 'gā wenup katu katu ajemogyau. Ojemujat 'gā 'ga ree. Janeruwarete 'ga 'gā mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui rakue.

—Tamogy 'gā tejemiayuwamū 'jau, karupa'mī 'jawewara 'ga remiayuwamū 'jau kwy— 'jau Janeruwarete 'ga, 'gā mū'jāu ojee rakue.

⁵ 'Gā ni'mei futari. Nuapoi futari 'gā mama'e tywera.

Muapya ywagipewara 'gā

⁶ Poje je ywagipewara 'ga amū resaka. Ywate katu 'ga owewiau akou. Morogyta esage mome'wau 'ga awau. Aipoa morogyta esagea nateepawi futari. Ywy pewara 'gā nupe 'ga oi imome'wau 'gā moymoyka. Tapy'ŷja 'wy-rarete tesirūmer ipewat, ka'la tesirūmer ipewat. Mīmera 'gā nupe 'ga awau imome'wau. ⁷ A'eramū 'ga wafukaita oje'ega mua ywy pewara 'gā nupe:

—Pejejuwarete 'ga ki pepojeup. Ene te 'ā eneresage oree ekou, pe'je ki 'ga upe. 'Awamū iwaēmi wemiayua 'gā nui ae mojo'okawa upe. 'Awamū futat 'ga oje'ega renupare'ema 'gā mojo'ogi oje'ega renupara 'gā nui. “Nepee-nuwi futari jeje'ega. A'eramū pēē pejejore'ema je pyri. Tata pe pekwap”, e'i 'ga 'awamū futat oje'ega renupare'emamū 'gā nupe. Oje'ega renuparera 'gā nupe etee te 'ga 'i: Pe'je pejejua pejejemogyau je pyri. Jeje'ega peenup katu katu. Mama'e apoarera 'ga etee te 'ā pemuoryp. 'Ga te 'ā ywaga wapo rakue. Ywy, 'yē'ē, 'ywu'ywut. Mīmera 'ga 'ā iapou rakue. A'eramū 'ā pēē 'ga etee imuorypa— 'jau 'ga wafukaita ywy pewara 'gā nupe.

⁸ A'ere ajepeja ywagipewara awau owewiau 'ga rewiri nū. Aipo 'ga 'jau:

—'Gā 'wyraretea nipo 'gā wetyk futat, Papironi 'jawa. Aipoa amunaw ipewara 'gā oporomotyweriweramū ajuee. “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gā ajaupe. Sā'ā kawīajaiwa 'wara 'gā juenūja kawīajaiwa 'uukara ajaupe. Nan futat aipo amunaw ipewara 'gā. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'wyrarete mateepapa 'gā neewe futat— 'jau 'ga owewiau awau oje'ega.

⁹⁻¹⁰ Poje ajepeja ywagipewara 'ga awau 'gā newiri wafukaita nū:

—'Yē'ē awi 'ut ma'efera muoryparera 'gā, ia'agawera muoryparera 'gā neewe ojemote'aa Ku'jywa 'ga upe. 'Yē'ē awi 'ut ma'efera rera 'ga okwasiaruk kat ojee. Opo are ikwasiarukare'ema weapykag are ikwasiarukaa. Weapykag are ikwasiarukare'ema opo are ikwasiarukaa. Aipo 'gā ite'at futat Ku'jywa 'ga upe. A'eramū Ku'jywa 'ga amara'neramū 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā monou 'gā nereko tyweawa tata pype, itatata pype, ēsōfyri 'jawa pype. Aipo ēsōfyri 'jawa jutayyga 'jawe. Nowewi futari aipoa tata. Ateepawe'emamū futat ae wi. A'eramū 'ga 'gā monou peu futat 'gā nereko tyweawa pype. Ywagipewara 'gā nowase nipo 'gā mayrūmū. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase nanē nipo 'gā mayrūmū nū. ¹¹ Tatasiga awau nipo au'jeteramū futat ojeupia. Nowewi'li futari. Wojere'emamū futat 'yē'ē awi 'ut ma'efera muoryparera 'gā mayrū 'gā nerekou. Era rerekwara 'gā nanē 'gā mayrūmū ojere'ema futat— 'jau ywagipewara 'ga awau wafukaita 'gā nupe.

¹² A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga remiayuwamū 'ga je'ega renupa katu katu. Jeju'i 'ga nanē erowiaa nū.

¹³ A'ere je 'ga amū je'ega renuwi. Ywag awi 'ga oje'ega muri jee.

—Jeje'ega ekwasiat ekou ka'aran are— 'jau 'ga jee. —Jarejuwarete 'ga rero-wiaara 'gā amū nipo ojejukaukat 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. Nopoiri futari 'gā

'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā 'gā apisau futat. A'ere aipo 'gā nekōēājamū ajemogyau— 'jau 'ga jee. —A'ea ekwasiat ka'aran are— 'jau 'ga jee.

A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau jee:

—A'jea futat aipoa. Oporowyky te 'gā 'ā ajemogyau Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'awamū 'gā pytu'ui oporowyky awi. Anure nipo Ku'jywa 'ga 'gā mepyi ojeupe 'gā porowykyawer are— 'jau 'ga 'Agesagea jee.

Werowiaare'ema 'gā nereko tyweawam

¹⁴A'eramū je temā'jāu ee nū. Poje je 'ga amū resaka. Kūima'e 'jawewara 'ga je esaka. Ywasiga 'arimū 'ga apygi 'ūina. 'Wyriara akagyriā 'ga erekou waka'garimū. Aipoa ouru apopyrera te. Jyaparuu aimea 'ga enūina opo pe. ¹⁵A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua uēma Janeruwarete 'ga mogytaaw awi. Wafukaita 'ua uēma.

—Ekwap ywy pewara 'gā nesaka. Sā'ā ae ko pypiara isinigamū imonooga. Nan tee futat ekwap Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gā momapa. Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gā apisawa upe iwaēmi. A'eramū ene ewau 'gā momapa— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶A'eramū 'ga awau 'ga je'ega renupare'ema 'gā momapa. Ywasiga 'arimū wapyk ma'e 'ga awau 'gā momapa.

¹⁷A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua uēma Janeruwarete 'ga mogytaaw awi. Jyaparuu aimea 'ga nanē erua nū.

¹⁸A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua jany kasiga rapyaw awi nū. Aipo 'ga tata rerekwara 'ga wafukaita jyaparuu aime rerekwara 'ga upe:

—Ekwap ywy pewara 'gā nesaka. Sā'ā ae y'wa'aa monooga imomoa y'wa pykawa pype. A'eramū 'ā ae y'wa pikau. Nan tee futat ekwap Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gā nerekou tyweaete. Ku'jywa 'ga imara'ne 'gā nee— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹A'eramū 'ga awau 'gā apisau. ²⁰Y'wa pikara 'jawe te 'gā nya. Iapisipyre 'gā ny awau kwe pe 'yatawuu 'jawe. 'Y 'jawe futat awau wypojugamū tresētu kilometro 'gā ny oi aepasi'a ajeu te ikwawi 'gā ny rypya.

Aea'wyre'ema 'gā nereko tyweat

15 ¹Poje je mama'e mū resaka nū. Aipoa je mopiryita. Irāā'ā sete ywagipewara 'gā nuwamū Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nereko tyweat 'gā. Anurenure'i nipo 'gā 'gā nereko'i tywerete. Aipo teepaw ire 'gā 'gā nerekou tyweru'jape'ema nū. Teepap futat. 'Gā nerekoa resag ire nipo esakara 'gā te'i 'jau: A'jea futat. Imara'ne futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'ema 'gā nee, te'i 'gā 'gā nesag ire 'jau.

²A'eramū je temā'jāu nū. Ypiauu je esaka. Werawerawuu 'jawe. Ojesagete ma'ea. Tata are ojopype ma'ea. Aipo ypiauu 'arimū 'gā kwaiwete 'upa, 'yē'ē awi 'ut ma'e renupare'ema 'gā 'upa. Ia'agawa nanē 'gā imuorype'ema nū. Era nanē 'gā ikwasiarukare'ema weapykag are. Aipo 'gā 'upa ypiauu 'arimū. Janeruwarete 'ga maraka apoawa monou 'gā nupe rai'i, harpa 'jawa monou 'gā nupe rai'i. A'eramū 'gā aipo renafu'ama, maraka apou ipyu.

³Amaraka'aga 'gā 'upa. Ymā te Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā nenū'ēu-kari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Aipo are 'gā amaraka'aga 'upa.

A'ere karupa'mĩ 'jawewara 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue. Aetywera moia-wamũ 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue. Aipo are nanẽ 'gã amaraka'aga 'upa.

“Ene te 'ã Orejararetea, Kiapi'ni.

Ene te 'ã pãjẽrete tekotee 'gã apyraapa.

Ene te 'ã Ooreruwaretea.

Ene te 'ã aeremiapoe'ema ereapo ekou.

Erejejuka esage 'ã ore ree.

Nereapoi 'ã mama'e tywera.

Ene 'ã ywy pewaramũ ore'wyriararetea.

⁴ Nitywi 'ga amũ ene muorypare'ema 'gã.

Ore te 'ã najuejue etee ene muorypara.

Ene te 'ã eneresage oree, 'jau 'ã ore enee jepi.

Ene etee te 'ã eneresage. Nitywi 'ga amũ ene 'jawe.

Amunawa tesirũmerete awi nipo 'gã nuri ajatykau ene muorypa,
eneremiapofera mome'wau ajaupe.

Ejemiapofera ereapo ae reape futat.

A'eramũ 'gã imome'wau ajaupe”,

'jau 'gã amaraka'aga 'ga upe.

⁵ 'Gã maraka'amaw ire je temã'jau ywag are nũ. Janeruwarete 'ga mogytaawa je aesak. Imy'jamy'jap te Janeruwarete 'ga rupawa. Ojeawopytymo'woka 'ũina jee. ⁶ Pe awi Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã nereko tywera 'gã 'ua uẽma. 'Gã naitya wapasagamũ. Wenyfugamũ 'gã naitya. 'Gã pasi'a 'arimũ imotypawa okwapa. Ouru apopyrera 'gã naity motypawa. ⁷ A'eramũ eae'yi ma'e 'ga amũ y'a monou Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã nereko tywera 'gã nupe juejue 'gã moyka. Y'a ouru apopyrera. Aipoa itay'a pype 'gã Janeruwarete 'ga mara'ne monou imatyneema ywagipewara 'gã nupe. Okoeteete ma'e 'ga mara'nea 'gã imonou 'gã nupe. ⁸ Poje tatasiga 'jawewara 'ua Janeruwarete 'ga wi, 'ga renyfug awi 'ua. Pãjẽrete 'ga wi 'ua. A'eramũ aipo tatasiga 'jawewara Janeruwarete 'ga mogytaawa matyneema. Nosea'uweri 'gã amũ 'ga mogytaawa pype. Ae a'wyre'ema 'gã nereko tywera teepaw ire etee 'gã osoul'japa 'ga mogytaaw ipe.

Janeruwarete 'ga mara'nea

16 ¹ A'erauwe 'ga amũ oje'ega sete ywagipewara 'gã nupe. Janeruwarete 'ga mogytaaw awi 'ga oje'ega mua 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jarejuwarete 'ga mara'ne reko'woka itay'a awi ywy are—
'jau 'ga 'gã nupe.

² A'erauwe majepeja 'ga awau eko'woka ywy are. A'erauwe mirurua opopoa 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera rera rerekwara 'gã nee, ia'agawa muoryparera 'gã nee 'jau opopoa. Aipoa mirurua ayay te.

³ Aipo reko'wog ypyrauwe ajepeja 'ga oma'e mojerepa imonou 'yẽ'ẽ me nũ. A'erauwe 'yẽ'ẽa ojemu'jaga wyramũ, teumera wy 'jawe ojemu'jaga. A'eramũ 'yẽ'ẽ pypewara juejue opapa.

⁴ Aipo 'ga oma'e reko'wog ypyrauwe ajepeja 'ga oma'e reko'woka nũ. 'Yrete pype nũ, 'ywu'ywura pype 'jau 'ga oma'e monou eko'woka. A'erauwe 'ya oje-mu'jaga wyramũ. ⁵ A'erauwe 'ga oy'a mojerew ire 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage oree— 'jau 'ga 'ga upe. —Mama'e tywera nereapo ekoetei. Mama'e tywera apoara 'gã etee 'ã erereko tywerete. Ene te 'ã ereko

ete rakue. 'Awamū nanē 'ā ekou nū— 'Jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ⁶—Ywy pewara 'gā 'ā eneremiayuwa 'gā wapisi, 'gā ny reko'woka, eneje'ega mome'wara 'gā nanē iapisau rakue nū. Ma'eramū 'ā 'ya wyramū eremul'jag 'gā nemitykuramū eje'ega mome'wara 'gā nepyaa— 'Jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

⁷A'erauwe wyra rapyawa pyri afu'am ma'e 'ga je'egi nū:

—Ene te 'ā Ooreruwaretea, Kiapi'ni— 'Jau 'ga 'ga upe. —Ene te 'ā pājēretea. Mama'e a'jea etee 'ā ene iapou. A'eramū ene eje'ega renupare'ema 'gā nereko tyweretea wesageramū futat— 'Jau 'ga 'ga upe.

⁸A'erauwe ajepeja ywagipewara 'ga itay'a mojerepa kwar are. Ae rapyau-kaa kwara upe. Tata pyu kwara ae rapyau. ⁹A'eramū kwara tata monou ae rapyau. A'eramū kwara remiapyfera 'gā Janeruwarete 'ga kurapa.

—Ene sare te 'ā mama'e tywera eremut oree— 'Jau tata remiapyfera 'gā Janeruwarete 'ga upe, 'ga kurapa.

A'ere 'gā nopoiri futari otywer awi. Ni'arasigi futari 'gā otywer are. A'eramū 'gā aku'iramū etee ajemogyau. “Ene te 'ā pājēretea. Je katu'og ape”, 'Jawe'em 'gā Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰A'erauwe ajepeja 'ga itay'a mojerepa 'yē'ē awi 'ut ma'e renaw are nū. A'erauwe oypyatunaiwamū jupe, emiyuwa 'gā nupe 'Jau. Ay upe waemamū ajemogyau. ¹¹A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kurapa ay rerekou, opirakuwa ray rerekou, opiruru raya nanē 'gā erekou nū. Ywaga jara 'ga 'gā ikurapa wereko tyweramū. A'tea 'gā nopoiri futari mama'e tywera apo awi.

¹²A'eramū ajepeja ywagipewara 'ga itay'a mojerepa nū, ajepeja 'yrete mū ree nū, Eufrates ty are 'ga eko'woka. A'eramū otypawamū 'gā naperamū. Aipo pe rupi 'wyriara 'gā amū nuri kwara poawa katy awi. ¹³A'eramū je mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa resaka. Muapya je esaka. Majepeja 'ua uēma tejuuranū juru awi. Ajepeja 'ua uēma 'yē'ē awi 'ut ma'efera juru awi. Ajepeja 'ua uēma 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara juru awi. Ju'i 'Jawewara 'ua ū'jāu jui. ¹⁴Aipo ju'i 'Jawewara ū'ē re awau aeremiapoe'ema apou ae rowase. Awau oporogytau ywy pewara 'gā 'wyriara 'gā nupe:

—Pe'je pejejua Ku'jywa 'ga rowajaa. Pejejemiyuwa 'gā nerua 'ga rowajaa— 'Jau awau 'gā nupe.

A'eramū Janeruwarete 'ga ojee iporomutare'ema 'gā majatykaukaa ojeowajarukaa 'gā nupe.

¹⁵Poje Jejui 'ga 'Jau:

—Anurenure'i nipo je oi, muna'ywa 'Jawe. Nepekwaawi muna'ywa rura. Nan tee futat nepekwaawi jeruawa. Aku'iramū futat je rapesakara 'gā ajemogyau. Sā'ā 'ga amū rapesakara 'gā sere'ema futat. Nomosogi waitya. Nan tee je rapesakaramū pēē nepejenosī pejejeape aitye'ema 'Jawe— 'Jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶A'eramū ju'i 'Jawewara ywy pewara 'gā 'wyriara majatykau 'gā nemia-yuwa 'gā neewe. Jū me 'gā majatykau. Epyreu 'gā je'eg imū 'gā 'Jau Arimagetō 'Jau 'gā aipo jū upe.

¹⁷A'erauwe ywagipewara 'ga maapawera 'ga oy'a mojerepa ywytu are. A'erauwe 'ga amū oje'ega afukaja mua Janeruwarete 'ga mogytaaw awi:

—Awamū futat Ku'jywa 'ga amara'ne resaukapawi— 'Jau 'ga wafukaja mua, 'wyriararete renaw awi oje'ega mua.

¹⁸A'erauwe tupā u'aa ywy pe. Aman aunuga 'Jawe 'Jau. Ywya oyyita kwaiwete. Wapopypyramū ako ywya noyyi i'Jawe rakue. ¹⁹Janeruwarete 'ga

wea'aramū 'gā nemiapofer are, 'gā 'wyrarete pypewara 'gā nemiapofer are, Papironia 'jawa pypewara remiapofer are. Mama'e tywera 'gā wapo kwaiwete. A'eramū 'ga aipo 'gā 'wyrarete mowowowowoka mytera rupi. Amara'neramū 'ga 'gā nee 'gā tywer are. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete. 'Gā 'wyraretea juejue 'gā etykapap 'gā nui. ²⁰Ypō'ōa oka'jamamap najuejue etee. Ywytyra nanē oka'jama nū. Nuesagu'jawi 'ga amū. ²¹Ama'nauu u'aa ywy are. Tuwi tuwi te aipo ama'nauua. Ipoyi te. Kwarēta kirua te ipoyja. A'eramū ywy pewara 'gā amara'neramū Janeruwarete 'ga ree ama'na are. Janeruwarete 'ga kurakurapa mama'e tywer are.

—Nia'wyri futari Ku'jywa 'ga. Ama'nauua 'ga omototogukat janee. A'eramū 'ga wa'wyre'emamū futat— 'jau 'ga 'ga kurapa.

Kūjāmene'ema ēē

17 ¹A'eramū itay'a rerekwarera 'ga amū 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua. Taesaukat 'gā 'wyrarete pewara rereko tywera enee 'jau— 'jau 'ga jee.

'Gā 'wyrarete mū upe 'gā 'jau kūjāmene'em, 'jau 'gā jupe. Aipo pewara 'gā ia'wyre'ema futat. A'eramū 'gā 'jau kūjāmene'em 'jau jupe, Papironia 'jawa upe. Aipoa 'gā 'wyraretea 'up 'yrete jo'ojo'oga pyri. ²Ywy pewara 'gā 'wyriara 'ua mama'e tywera apou aipo 'gā 'wyrarete pewara 'gā pyri. Sā'ā eawyrp ma'e 'gā. Nan tee ywy pewara 'gā nekoī mama'e tywera apo are u'akwaawe'emamū.

³Poje Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau. Ywagipewara 'ga je rerawau amunawe'em ipe. Peu futat je kūjā ēē mū resaka. Wapyka ēē 'ūina ja'waraiwa kupe 'arimū. Piragay ma'e 'arimū ēē 'ūina wapyka. Ku'jywa 'ga kurapawa ojekwasiaa ja'waraiw are. Kwaiwete 'ga kurapawa ojekwasiaa ee. Aipoa ja'waraiwa sete iakaga, teis asīa. ⁴Taity piraga aipoa kūjā ēē erekou. Taity umy'gia nanē ēē erekou imunepa nū. Ouru apopyrera ēē wereko, ita esage, itafu'a'i, perua 'jawa 'jau ēē erua ojemuesageawamū. Opo pe ēē itay-'a'i renūina. Itay'a'ia ouru apopyrera. Itay'a wyneegatugaturamū mama'e tywetywera pyu. Mama'e tywer are etee wea'aramū. A'eramū aipoa pyu nanē ojematyneema nū. ⁵Ēē reapykag are 'ga amū era kwasiaa inuga. Naeapyoi ae aipo er are.

Je 'ā aipo 'wyrā, papironia 'jawa 'jawewara.

Je 'ā kūjāmene'ema jararetea.

Je 'ā mama'e tywera apoara wā ya,

'jau ojekwasiaa ēē reapykag are 'upa.

⁶Eawyrp ma'e 'jawe ēē u'akwaawe'emamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā apisi are aku'iramū. Aipo 'gā nopoiri Jejui 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā 'gā apisau. A'e are ēē aku'iramū eawyrp ma'e 'jawe.

Ēē resaga je mopiryyita etee. ⁷A'eramū ywagipewara 'ga 'jau jee:

—Ma'eramū te enepiryyi e'yina? Amueapyo je ene ee— 'jau 'ga jee. —Kūjā ēē ree, ja'waraiw are. Mimer are je ene mueapyoi— 'jau 'ga jee. ⁸—Aipoa ja'waraiwa ako futat watau rakue. A'ere 'awamū nokou'jawi. Anure te nipo turi uēma ywy kwawukuu awi nū. A'ere jui iēm ire nipo 'gā imomawi etee— 'jau 'ga jee. —A'eramū nipo ywy pewara 'gā opiryyjamū ja'waraiw awi. Ku'jywa 'ga ka'aran are et jekwasiare'ema 'gā nipo opiryyjamū ja'waraiwa resaka.

Ywy apoe'ewe te 'ā 'gā nera nojekwasiari 'ga ka'aran are rakue. Aipo 'gā oporesagamū ajemogyau ee. “Ja'waraiwa ako futat rakue. A'ere ipawi rakue. A'ere 'awamū ekou'jawi nū”, 'jau nipo 'gā ajaupe oporesagamū ee— 'jau 'ga jee.

⁹—I'akwaap ma'e 'gā etee weapyoramū ee. Sete ja'waraiwa akaga. I'jawe etee iakagawytyra. Aipo 'arimū kūjā ēē 'ūina wapyka. A'ere aipoa 'wyriara juejue futat. ¹⁰Sīku 'gā akoupap 'wyriaramū. A'ere iēmi 'wyriaramū ako awi. Majepeja ojesaukat 'awamū. A'ere maapawera 'ga nojesaukari we. Maapawera 'ga jesaukaramū ināinānete 'ūina 'wyriaramū. ¹¹Anure ja'waraiwa etee 'ūina 'wyriaramū ywy pewara 'gā nupe nū. Ja'waraiwa ako ma'e rakue. A'ere 'awamū nokou'jawi. Anure te nipo ekou'jawi nū. Sete 'gā 'ūina 'wyriaramū enunewe. A'ere 'gā py'rau teni 'wyriaramū. A'ere nipo 'gā ja'waraiwa momawi— 'jau ywagipewara 'ga jee.

¹²A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Amueapyo je ene ja'waraiwa rasī are nū. Asīa teis 'gā 'wyria'ria. Nuapygi we 'wyria'riramū ajemogyau. A'ere ja'waraiwa 'gā mogyi opoirūnamū. Majepei ora rupi etee nipo 'ūina 'wyria'riramū. ¹³Najuejue etee 'wyria'ri 'gā akou majepei tee tup ma'e 'jawe. Opājēa 'gā imonou ja'waraiwa upe. A'eramū ja'waraiwa mama'e apou 'gā pājē mū, 'gā je'eg imū 'jau iapou. ¹⁴Karupa'mī 'jawewara 'ga 'gā iowajaa. A'ere Karupa'mī 'jawewara 'ga 'gā pājē apyaa'wi. 'Ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā 'Wyriararetea. A'eramū 'ga a'eramū 'gā pājē'oka wemiayuwa 'gā netee. Wemiayuwa 'gā 'ga amū'ē ajau'i rakue. 'Ga je'ega 'ga remiayuwa 'gā wenup katu katu. Aipo 'gā netee 'ga 'gā pājē'oka— 'jau ywa-gipewara 'ga jee.

¹⁵A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Yrete jo'jo'oga nanē ene esaka nū. 'Gā 'wyrarete 'up 'yrete pyri. Aipo 'yrete aea futat. Tapy'jya 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmēra 'gā 'yrete 'jawe ajemogyau. Kwaiwete 'gā. A'eramū 'yrete 'jawe ajemogyau. ¹⁶⁻¹⁷Ja'waraiwa rasīa 'ā ereesak. “Aipo ywy pewara 'gā 'wyriara” a'e je ako enee ko 'jau. Ku'jywa 'ga wemifutara futarukaa aipo 'wyriara 'gā nupe najuejue etee futat. A'eramū 'gā Ku'jywa 'ga remifutara apou. A'eramū 'gā opājē monou ja'waraiwa upe, imogou 'wyriaramū. Ku'jywa 'ga remifutara apopawe'emaue nipo 'gā 'ga remifutara etee iapoi— 'jau 'ga jee. —A'eramū aipoa 'wyriara 'gā, ja'waraiwa reewe, oporomutare'emamū aipo 'wyrarete pewara 'gā nee. A'eramū nipo 'gā 'gā karaemā pojekau 'gā nui. Sā'ā uruwua wyra reumera ro'ofera 'upawa. Nan tee futat 'gā mama'e pojekai 'gā nui. A'eramū nipo 'gā 'gā 'wyrarete rapyau— 'jau 'ga jee.

¹⁸—Aipoa kūjā ēē, eneremiesagera ēē, 'gā 'wyraretea futat, Papironia 'jawa futat. Ywy pewara 'gā 'wyriara 'gā juejue aipo 'wyrarete pewara 'gā je'ega renupa, 'gā nemifutara apou— 'jau 'ga jee.

Papironi 'jawa retykawam

18 ¹A'ere je ajepeja ywagipewara 'ga resaka nū. Ywag awi 'ga 'ua ojypa. Ipājē ma'e 'ga 'ua. Wenyfugamū 'ga 'ua ywy mojesakapap. ²⁻³A'eramū 'ga wafuka'ita:

—Papironia 'gā wetyk 'awamū. Ipyepewara 'gā nia'wyri futari. Tekotee 'gā nupe 'gā 'jau rakue: “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gā

ajaupe rakue. A'eramū 'gā ojemotywea 'gā pyri. Sā'ā eawyrp ma'e 'gā kawīa-jaiwa monoa ajaupe. Nan tee 'gā 'jau ajaupe. "Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri", 'jau 'gā ywy pewara 'wyrara 'gā nupe. Karaemā me'egara 'gā ojemoka'aranūūmū mama'e tywer are etee futat. A'eramū 'gā 'gā apisaupap. 'Awamū mama'eukwaawa etee ijemogyi peu, wyra tywera reewe. Mama'e tywera 'wara juejue etee wyraa ajemogyi peu— 'jau 'ga wafukaita.

⁴ A'eramū ajepeja 'ga amū oje'ega ywag awi nū.

"Pe'je pejewau, jeremiayuamū, kamēsiete peje'jāu aipo 'gā 'wyrarete awi.

Kasi a'e pe mama'e tywera peapo 'gā pyri ne.

Mama'e tywera pēē iaporamū je pē nereko tyweri 'gā neewe ne.

⁵ Mama'e tywera 'gā wapo kwaiwete.

A'eramū Ku'jywa 'ga wea'aramū 'gā tywer are.

Tueroko tywet 'ga 'gā ee 'jau.

⁶ Pē nereko tywet 'gā nakue.

A'eramū pēē 'awamū pejewau pejepepyka 'gā nee.

Pejejereko tyweawera apyraapa pēē 'gā nerekou tyweaete.

⁷ 'Awamueuu futat 'ā 'gā ipājē ma'ea rai'i.

Ikaraemā kwai ma'ea 'gā nai'i.

A'ere 'awamū pēē te 'gā pereko tywerete kwaiwete, 'gā mu'arasiga kwaiwete.

'Ore te 'ā ywy pewara 'gā 'wyrararetea.

Namajawera 'jawewara rūi 'ā ore.

Norojemayrūi ore mama'e are', 'jau aipoa oje'wyrarete pewara 'gā.

⁸ A'eramū 'gā wayramū futat ojee ojerowiaraipaw ipe etee futat.

Majepeja 'ara rupi etee futat mama'e tywera jeapo'i 'gā nupe jupiwewe futat.

Ay 'gā ajemogyau. Ojemayrūmū 'gā ajemogyau.

Ty'ara 'gā wereko.

A'ere nipo 'gā 'gā 'wyrarete rapyau.

Majepeja 'ara rupi etee futat nipo aipo mama'ea ojeapoupap.

Ku'jywa 'ga 'ā pājēretea.

'Ga 'ā 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are",

'jau 'ga wafukaja mua ywag awi.

⁹ A'eramū nipo tatasiga resakawe ywy pewara 'gā 'wyrara 'gā ojemayrūmū 'gā nee. "Ukaipap nipo kwe 'gā", 'jau nipo 'gā ajaupe. Mama'e tywera 'gā iapou aipoa oje'wyrarete pewara 'gā pyri. Ojemoka'aranūūmū mama'e tywera pyu. A'eramū nipo 'gā ajaa'wau ee. ¹⁰ Muku'i 'gā neko'i jui. Okyje 'gā wereko tywer awi.

—Ipyri jane oramū 'ga jane rapyi 'gā neewe ne— 'jau 'gā ajaupe.

—Iporiay'i Papironi pypewarera 'gā— 'jau 'gā. —Aipoa oje'wyrarete pypewara 'gā ojemoka'aranūūmū numiamū. A'ere Ku'jywa 'ga ywawuje tee 'gā nereko tyweretei 'gā tywer are— 'jau 'gā ajemogyau, okyjau wereko tywer awi.

¹¹ Karaemā jara 'gā ajaa'wau ajemogyau ee.

—Papironi pewara 'gā orekaraemā amut ore wi jepi— 'jau 'gā. —A'ere 'awamū nitywi futari orekaraemā muara 'gā— 'jau 'gā ajaa'wau ee.

¹² Kwaiwete 'gā karaemā. Ouru, prata, ita esage, itafu'a'i perua 'Jawa, taity esage, taity pirag, 'ywa kasig, mama'e ryrū esage ita apopyret, itaju apopyret, 'yw esage apopyret 'Jau. ¹³ Kumi kasig, jany kasig, 'y'way, 'miara kawet, awa-siku'iuu, juowuurana ra'yi, kwatau, karupa'mī, kawaruu, kamijā'i. Mīmēra 'gā karaemā. 'Awamū nitywi futari 'gā karaemā muara. Oporomuriwere'e-mamū 'gā wemifaja 'gā nee. Nitywi futari mama'e muara. A'eramū karaemā jara 'gā 'Jau aipo oje'wyrarete kaiwer ipewarera 'gā nupe 'upa:

¹⁴—Teepap katu katu pēnemifutara. Pēkaraemā nanē atēepawamū nū. Ouru miamū atēepawamū pē nui— 'Jau 'gā 'gā 'wyrarete rapy resaka.

¹⁵ A'eramū 'gā nupe okaraemā me'egarera 'gā ajemogyau muku'i jui. Oje-moka'aranūū 'gā 'gā nee. A'ere 'gā kyjei wapy awi. "Ipyri jane o re nipo 'ga jane rapyau 'gā neewe", 'Jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā awawe'em ipyri. U'arasigamū etee ipypewarera 'gā nee. A'eramū 'gā wafukaita:

¹⁶—Iporiay'i 'wyrarete pewara 'gā ajemogyau. Taity esagea 'gā amunep ojewi numiamū, taity piraga 'Jau. Kwaiwete 'gā ouru apopyrera pyu 'gā oje-mojewaka, ita esage pyu, itafu'a'i pyu 'Jau, perua 'Jawa pyu 'Jau. ¹⁷ A'ere 'awamū ikaipawi ywawuje tee— 'Jau 'gā ajaa'wau ee.

Iapyramū 'gā tatasiga resaka. Yaruu wararera 'gā, ipypewarera 'gā, iapoara 'gā, iperugara 'gā. Mīmēra 'gā nipo tatisigūū resaka ikajamū. ¹⁸ Tatasiga resag ire nipo 'gā ajemogyau muku'i jui.

—Nuesagi'i 'ga amū aipo 'wyrarete 'Jawewara— 'Jau 'gā ajaupe.

¹⁹ 'Gā 'arasiga 'gā muafukajukaa:

—Iporiay'i ipypewarera 'gā— 'Jau 'gā wafukaita. —'Gā 'ā okaraemā werooukat yaruu jara 'gā nupe. A'eramū 'gā yaruu jara 'gā mepyau 'gā moka-'aranūūmū. Ywawuje tee nipo 'gā karaemā atēepawamū— 'Jau 'gā u'arasi-gamū ee.

²⁰ Pe'je pejeku'iramū ywag ipe oo ma'eferamū ee. 'Gā 'ā pē nereko tywe-rete rai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga wemiayuwamū pē nepyaa, 'gā nerekou tyweaete pē nee. Jejui 'ga remimonoferamū pē nee, 'ga je'ega mome'waramū pē nee. Mīmēramū pē nee 'ga 'gā nereko tyweretei.

²¹ A'ere ywagipewara 'gā amū, ifuakat ma'e 'ga amū itauu pyyka imomoa 'yē'ē me. Ipojuu agawewi. A'etea 'ga opyyk imomoa imonou 'yē'ē me. A'eramū 'ga 'Jau:

—Sā'ā je itauu momora. Nan tee futat nipo 'gā Papironi retygi, ipypewara 'gā momapa. A'eramū 'gā etyg ire imyju'Jape'ema futat. ²² Nopyu'Jawi 'gā maraka apoawa ipype. Nomaraka'agu'Jawi 'gā ipype. Nitywi futari mama'e apoara peu. Nitywi futari u'i apoara 'gā. ²³ Naenyfugu'Jawi tatarana. Nuere-koi katu 'gā amū aipoa oje'wyrarete pype. Ka'aranūū are ojerowiaraip ma'e-fera 'gā nitywi peu. Opājāgaiwa pyu ajamoryteeara 'gā nanē nitywi nū.

²⁴—Ymā te peuwara 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi rakue. 'Ga rerowiaara 'gā nanē 'gā iapisau kwaiwete rakue nū. Tekotee 'gā nanē 'gā apisau rakue nū. Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga 'gā nereko tywerukari 'gā nemia-pofer are, 'gā 'wyrarete retygi 'gā nui— 'Jau 'ga.

19 ¹ A'eramū je mytuna 'gā je'ega renupa. Ywag ipe 'gā nuwi oje'ega: —Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'Jau— 'Jau 'gā 'upa. —'Ga te 'ā jane katu'ok. 'Ga te 'ā esage janee. 'Ga te 'ā pājērete. ² 'Ga te 'ā ae kwaap. A'eramū 'ga jane rerekou a'jeteetewi futat. Werowiare'ema 'gā nipo 'ga

erekou tyweaete. A'ere 'ga werowiaara 'gā nereko esagei— 'jau 'gā oje'ega. —Ma'eramū 'ga 'ā Papironi pewara 'gā nereko tyweretei. Jane mū 'gā 'ā iapisau rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga jane repyaa. A'eramū jane a'e are 'ga muorypa— 'jau 'gā oje'ega mua ywag awi.

³—Aipoa 'gā 'wyrarete rapy re tatasiga awau ojeupia wojere'emamū futat. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee— 'jau 'gā ajemogyau.

⁴A'erauwe witi kwaturu 'wyria'ri 'gā awau, irūpāwē eae'yi ma'e 'gā netee 'gā wapyka wenupy'āu Jarejuwarete 'ga rowase 'ga muorypa. 'Wyriararete apykawa 'arimū 'ga renamū 'gā awau 'ga muorypa.

—Nan tee ore 'jau. Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau— 'jau 'gā.

Karupa'mī 'jawewara maraka

⁵A'erauwe 'wyriararete renawa pyri 'ūi ma'e 'ga amū 'jau nū:

—Nan tee je 'i pē nupe. Pe'je pēē taetu 'ga muorypa. 'Ga remiayup, 'Ga pojeupat, 'wyriana'nī, akotee ma'e. Mīmeramū pēē 'jau 'ga upe: “Ene te 'ā eneresage oreē”, pe'je ki 'ga upe— 'jau 'wyriararete renawa pyri ako ma'e 'ga 'gā nupe.

⁶A'erauwe je kwaiwete 'gā je'ega renupa nū. Jarejuwarete 'ga muorypa 'gā ajemogyau. Ytuu pyamu 'jawe 'gā je'ega. Tupā 'jawe nanē afuramū.

—Pe'je ki Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ā Orejararetea. Pājēretea 'ga 'gā apyraapa. 'Wyriarareteretea 'ga 'ā— 'jau 'gā 'ga muorypa 'upa.

⁷⁻⁸—Owaēm karupa'mī 'jawewara 'ga remirekoawa upe. 'Ga remirekoram ēē ojekatu'opap 'ga upe. Janeruwarete 'ga taity aparasigayay monou ēē upe. A'eramū ēē taity esage munepa, taity aparasigayay munepa. A'eramū jane jarejekōējamū jarejemogyau 'gā nee— 'jau 'ga jee.

'Ga remirekoram ēē raitya 'jawewara Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nemiapofera, mama'e esage apoawera.

⁹A'erauwe ywagipewara 'ga 'jau jee:

—Ka'arana ekwasiat Jarejuwarete 'ga je'eg are. “Maraka nipo ore aruapo Karupa'mī 'jawewara 'ga rekokatuawamū. Maraka are imo'wy'wyripyrera 'gā aku'iramū ajemogyau”, 'jau Janeruwarete 'ga. Aipoa ekwasiat ka'aran are. A'jea futat 'ga 'eawera— 'jau 'ga jee.

¹⁰A'erauwe je teapyka tejenupy'āu ywagipewara 'ga rowase 'ga muorypa-wamū. A'ere 'ga 'i jee:

—Ene'me awi. Ereapo awi nanuara. Jarejuwarete 'ga rowase te eapyk ejenupy'āu 'ga muorypa— 'jau etee 'ga jee. —Je rowase ereapo awi. 'Ga remiayuwa te je, ene 'jawe futat, enerewirera 'gā 'jawe 'jau. Jejui 'ga je'ega renuparamū jane jareju'jaju'jawe etee futat— 'jau 'ga jee.

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi 'ga je'ega mome'warera 'gā nupe rakue. 'Gā je'ega 'jawe te futat Jejui 'ga je'ega— 'jau 'ga jee.

Kawaruu siga 'arimū wapyk ma'e

¹¹A'ere je ywaga woga resaka. A'eramū je kawaruu siga mū resaka iwoga rupi. I'arimū wapyk ma'e 'ga mama'e a'je mome'wara futat. A'eramū jane 'ga ree etee jarejemogypygarūmū. 'Ga te 'ā mama'e a'jea etee wapo. Mama'e a'jea etee futat 'ga omome'u. Ojee iporomutare'ema 'gā etee 'ga iowajaa.

¹²'Ga rea wenyfugamū tata 'jawe. Kwaiwete 'ga 'wyriara akagyrū 'jawewara

rerekou waka'garimū. Ojee 'ga wera kwasiaa. Nitywi 'ga amū 'ga rera kwaapara. 'Ga tee futat wera kwaapa. ¹³'Ga piara ojemuakýma 'ga ry pype. “Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga”, 'jau 'gā 'ga upe. ¹⁴'Ga rewiri ywagipewara jefaruu 'gā akou. Kawaruu siga 'arimū nanē 'gā wapyka nū. Taity aparasiga 'gā erekou. ¹⁵Tenune 'ut ma'e 'ga juru awi jyyu aime juowai ma'e 'ua uēma. A'ere nu'ari 'ga juru awi. Aipo pyu 'ga werowiare'ema 'gā fuakara pojekau 'gā nui. A'eramū 'ga 'ūina 'wyriaramū 'gā nupe. Oje'ega renuwe'emamū 'ga 'gā nerekou tyweaete. Janeruwarete 'ga pājērete. Amara'neramū 'ga wero-wiare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā apisau 'gā ny reko'wogukaa 'gā nui. Sā'ā ae y'way apikaa. Nan. ¹⁶'Ga piar are 'ga reramū ojekwasiaa.

“Ae'wyriararetea. Aejarareteretea”

'gā 'ea ojekwasiaa 'upa 'ga piar are, 'ga 'uw ypy are 'jau ojekwasiaa 'upa.

¹⁷A'ere je ywagipewara 'ga amū resaka nū. Kwara 'arimū 'ga u'ama. A'eramū 'ga wafukaita wyra upe, ywate owewe ma'e upe:

—Pe'je pejejua pejemem'waa. Janeruwarete 'ga futat mama'ea omono pē nupe pēnem'uramamū. ¹⁸Pe'je pejejua 'wyriara reumera 'wau. Jefaruu reumet, jefaruu 'wyriara reumet, kawaruu reumet, kawaruu 'arimū wapyk ma'efera 'gā neumet, akotee ma'e 'gā neumet. Mīmēra reumera 'wau pejejua— 'jau 'ga wafukaita wyra wewe upe.

¹⁹A'ere je 'yē'ē awi 'ut ma'efera resaka nū. Peu ajatykau ywy pewara 'gā 'wyriara reewe, jefaruu reewe. Kawaruu siga 'arimū 'ūi ma'e 'ga rowajaa 'gā nuri, 'ga remiayuwa 'gā neewe. ²⁰A'eramū 'gā 'yē'ē awi 'ut ma'efera pyyka ipofaa, 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara retee. Aipoa aeremiapoe'ema apou rakue, 'yē'ē awi 'ut ma'efera rera rerekwara 'gā moryteeu ojee rakue. Ia'agawa muorypara 'gā nanē imoryteeu nū. A'eramū 'gā 'yē'ē awi 'ut ma'efera momoa imonou tata pe, 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara nanē nū. Sā'ā 'ywygyga kaja fufura iāja. Nan tee futat tuwi wenyramū. Ypiauu 'jawe mama'eukwaawa rapyawa. Itatata nanē 'upa ypiauu pype nū, ēsōfyria 'jawa 'upa ipype nū. Eko futat 'gā imonou imomoa mama'eukwaawa rapyawa pype. ²¹Kawaruu siga 'arimū 'ūi ma'e 'ga ja'waraiwa remiayuwa 'gā apisaupap oyyuu pyu. Ojuru awi 'ut ma'e pyu iapisaupap. A'eramū wyra eumera 'wau wewegamū jui.

Miu kwara

20 ¹A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka nū. Ywag awi 'ut ma'e 'ga. Opo pe saawi rerekou. Itajuua nanē 'ga erekou opo pe nū. Aipo saawia ywy kwawukuu rawopytymawa ma'ea. ²A'eramū 'ga tejuuranūū pyyka ikupyfaa itajuu pyu. Aipoa tejuuranūūa mama'eukwaawa 'wyriara futat. Satanasi 'jau 'gā jupe. Ymā ijesaukari mojamū aepy upe rakue. Aipoa ywagipewara 'ga ikupyfaa itajuu pyu. ³A'eramū 'ga imomoa imonou ywy kwawukuu pype.

—'Au e'yi. Miu kwara magwapa e'yina ywy kwawukuu pype— 'jau 'ga jupe imomor ire.

A'eramū 'ga iawopytymawa motypa saawi pyu ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara uēme'ema ywy kwawukuu awi. A'eramū ywy pewara 'gā moryteeu'jape'ema. Miu kwara kwaw ire te 'gā imuēmukari kamēsūū etee.

⁴A'eramū je 'wyriara renawa amū resaka nū. I'arimū wapyk ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga opājē monou, 'gā mogyau 'wyriaramū Jejui 'ga pyri. Jejui 'ga ree je ijuwonogipyrrera 'gā 'agera resaka nū. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā omome'u rakue. Jejui 'ga porogyta a'jea nanē 'gā imome'wau nū. A'eramū ia'wyre'ema 'gā 'gā juwonoka rakue. Aipo 'gā namuorywi futari 'yē'ē awi 'ut ma'efera. Ia'agawa nanē 'gā imuorype'ema futat nū. Nomojewagukari 'gā weapykaga 'yē'ē awi 'ut ma'efera remifutar imū. Opo are nanē 'gā imojewagukare'ema rakue. A'eramū Jejui 'ga 'gā mū'jāu tywy awi, 'gā moferapa, 'gā mogyau 'wyriaramū ojepyri. Miu kwara 'gā 'ūina imagwapa Kristu 'ga pyri. ⁵Gā tee ra'ne Jejui 'ga imū'jāu tywy awi aipo 'ara rupi. A'eramū 'gā tywy awi ae mū'ēpyyawet 'jau jupe. Tekotee 'gā 'ga imū'jāu jui miu kwara kwaw ire etee. ⁶Imoferaw ypy ppyfera 'gā aku'iramū ajemogyau. Janeruwarete 'ga remiayuwa futat 'gā. A'eramū 'gā awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau. Jarejuwarete 'ga upe 'gā oporowykyau. Jejui 'ga upe nanē 'gā oporowykyau nū. Miu kwara magwapa 'gā ajemogyau Jejui 'ga poirūnamū.

Iapyaw ipe mama'eukwaawa 'wyriara monoawam

⁷Miu kwara kwaw ire nipo 'gā mama'eukwaawa 'wyriara muēma ywy kwawukuu awi. A'eramū futat nipo 'gā itajuu rawi ikupy awi. ⁸A'eramū nipo mama'eukwaawa 'wyriara awau ywy pewara 'gā moryteeu nū. “Ywy pewara 'gā tomomoit 'gā Nuwarete 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyriara awau 'ūina numiamū. Goga 'jaw ipe awau. Magoga 'jaw ipe nanē awau nū. A'eramū nipo mama'eukwaawa 'wyriara wemimoryteefera 'gā majatykau 'gā moparuowajaa. Kwaiwete nipo 'gā ajatykau. Nomojopyrūa-'uweri te nipo ae 'gā. Sā'a 'yisigeau pytuna. Nan te nipo 'gā pytuna. Nimojopyrūawi futari.

⁹Mama'eukwaawa 'wyriara remimoryteefera 'gā awau okwasi'wau Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nupawa mamana, 'gā 'wyrarete mamana. Aipoa 'gā 'wyraretea Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū 'ga tata mua imojypa ywag awi, imamanara 'gā napyaupap. ¹⁰A'erauwe 'ga 'gā moryteea, mama'eukwaawa 'wyriara monou imomoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Peu futat akou tywet 'yē'ē awi 'ut ma'efera pyri, 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara pyri. Peu futat awau oteweramū ajemogyau tyweaete. Nateepawi futari 'gā nereko tywera.

Mama'eukwaawa rapyaw ipe werowiaare'ema 'gā monoawam

¹¹A'eramū je 'wyriararete renawuu resaka nū. Aipoa waparasi gayramū. I'arimū wapyk ma'ea nanē je esaka nū. Ywya awau oka'jama 'ga wi, ywaga retee. Ika'jam ire nitywi 'gā amū oka'jam ma'efera resakara. ¹²A'eramū je amanū ma'efera 'gā nesaka. 'Wyriararete renawa rowase 'gā nuri ajemogyau. 'Wyriara 'gā, akotee ma'e 'gā netee 'ua 'upa 'ga rowase. A'eramū 'ga amū ka'arana pypekau imogytau. Ywy pewara 'gā nemiafofera rerekwara pypekau ra'ne esaka. A'eramū Jarejuwarete 'ga remiayuwa rerekwara ka'arana nanē ipypekau nū. Aipoa ka'aran are Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā nera kwasiarukaa rakue. 'Gā tee ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū rūi futat. A'eramū 'gā 'jau “ajemogy ma'ea ka'arana”, 'jau 'gā aipoa

ka'arana upe. Ywy pewara 'gã nemiapofera rerekwara ra'ne 'ga amũ imogy-tau. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã mepya 'gã nemiapofer are. ¹³Yē'ē pype amanũ ma'ea nanē 'ua nũ. 'Gã nanē 'ga imepyau. Amanũ ma'efera 'gã juejue 'ua u'lama 'ga rowase. A'eramũ 'ga 'gã mepya najuejue etee futat. ¹⁴Ae momapawa 'gã imonou imomoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Ma'eramũ 'ā ae namanũ'jawi futari numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga werowiare'e-mamũ ae pe'ai ojewi. A'eramũ ae awau ajemogyau muku 'ga wi wayrũnamũ nakwaparimũ rui futat. Nitywu'jawi ae'agera rupawa. Iypewarera nanē 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata ypiauu 'jawe. ¹⁵A'ere 'ga ajemogy ma'ea ka'arana resaka. Janeruwarete 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gã nera juejue ajemogyau ee. A'eramũ ee ijekwasiare'ema 'gã 'ga imonou imomopoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gã amanũ'jap ma'e 'jawe futat. Sā'ā janemanũa jane mopojo'oga janepytun awi. Nan tee mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gã pojo'ogamũ Jarejuwarete 'ga wi.

Ywag yaua ywy yau retee

21 ¹A'erauwe je ywag yau resaka, ywy yau retee. Ywag ymanera atee-pawamũ ywy ymanera retee. 'Yē'ēa nanē oka'jama nũ. ²A'eramũ je Jarejuwarete 'ga 'wyrarete yau resaka, Jerusareg yaua je esaka. Kwe 'ua ojypa ywag awi. Janeruwarete 'ga futat imojewaka iapou imua. Sā'ā kūjā-muku ijemiesagea akokatuaw are. Nan tee futat turi ojypa. ³A'erauwe je 'ga amũ je'ega renupa: “Awamũ nipo Janeruwarete 'ga rekoi ywy pewara 'gã pype” 'ea je enupa. “Awamũ nipo 'gã juejue Jarejuwarete 'ga remiayuwa. 'Ga 'ā 'gã Nuwaretea” 'ea je enupa. ⁴“Ga nipo 'gã neaya amukag 'gã nui. Nojoo-'ou'jawi 'gã. Namanũ'jawi futari 'ga amũ. Nitywi futari ae mu'arasigawa. Nitywi futari mama'eaya. A'eramũ 'gã ajaa'wawe'em. Mama'e ymanera oka'jamap jui” 'ea je aenupap. 'Wyriara renawa pyri oje'eg ma'e 'ga 'ũina.

⁵A'eramũ 'wyriararete renawa 'arimũ wapyk ma'e 'ga 'jau:

—Mama'e ymanera teepap. 'Awamũ ipyau etee je iapoi ipy'rau nũ— 'jau 'ga.

A'eramũ 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega ekwasiat ka'aran are. A'jea futat je'ea. A'eramũ pēē ee pejeje-mogypygarũmũ— 'jau 'ga jee. ⁶—Teporowykya je aapopap. Mama'e apoe'le-mawe te 'ā je rekoi. Mama'ea teepaw ire miamũ futat je rekoi nũ. Nakwaparimũ warāu rui je. I'yuwei ma'e 'gã nupe 'ya tomono 'jau. Aipoa 'y rykuara 'gã ajemogy namawi rui. A'eramũ je 'gã mogyau tejepyrĩ futat. ⁷Teje'ega renupara 'gã je amogy teja'yramũ futat. Je te 'ā 'gã Nuwaretea— 'jau 'ga jee.

⁸—A'ere amumera 'gã oi mama'eukwaawa rapyaw ipe eewe futat. Je rerowiar awi opoit ma'e 'gã, je rerowiare'ema 'gã, mama'e tywera apoara 'gã, oporojuka ma'e 'gã, mama'eukwaawa 'wyriara pājē pyu ipājē ma'e 'gã, maira'me a'agaw are oryp ma'e 'gã, i'me ma'e 'gã. Mĩmera 'gã awau opytau mama'eukwaawa rapyawa pype, ypiauu 'jawewara pype. Ēsōfyri 'jawa iapyau ipype. Ēsōfyri wenyramũ niry'wei futari. A'eramũ wayramũ 'gã nupe, 'gã nerekou tyweaete. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gã amanũ'jap ma'e 'jawe futat. A'ere 'gã namanũi futari. Janeruwarete 'ga te 'gã nuerowiari. A'eramũ 'ga 'gã monou muku ojewi amanũ'jap ma'e 'jawe— 'jau 'ga jee.

Jerusareg yau

⁹A'ere ywagipewara 'ga amū 'ua oje'ega jee nū. Itay'a'i rerekwarera 'ga amū, Janeruwarete 'ga je'ega rerowiare'ema 'gā nereko tywerarera 'ga amū 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua je rupi. Taesaukat karupa'mī 'jawewara 'ga remirekorama enee 'jau— 'jau 'ga jee.

¹⁰A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau ojeupe. A'eramū ywagipewara 'ga je rerawau ywytyt ywate 'arimū. Pe awi 'ga Jerusareg yau resaukaa jee. Janeruwarete 'ga 'wyr yau resaukaa jee. 'Ua ojypa ywag awi.

¹¹Wenyfugamū 'ua. Peu futat Janeruwarete 'ga rekoi. A'eramū Janeruwarete 'ga renyfuga 'ga rerua erojypa. Ita esage 'jawe wenyfugamū, jasipi 'jawa 'jawe. Ojesagete ma'ea futat, kristau 'jawa 'jawe. ¹²Janeruwarete 'ga 'wyraretea ojeosōu. Iosoma ianam te, iywateuua nanē nū. Tusi iosoma rokware. Ywagipewara 'gā iosoma rokware rarūmū. Iosoma rokwar are Israeu 'ga ra'yra 'gā nera ojekwasiaa. ¹³Kwara poawa katy muapypa iosoma rokware. Kwara resaawa katy muapypa iosoma rokware. Iyse katy muapypa iosoma rokware, iyse owajara katy muapypa 'jau. ¹⁴Itauua ra'ne 'gā imonou imyina. A'ere 'gā iosoma iapou itauu 'arimū. Tusi itauua. Aipoa itauu are Karupa'mī 'jawewara 'ga remimonofera 'gā nera ojekwasiaa.

¹⁵Je upe oje'eg ma'le 'ga ywyrarete wereko opo pe. Ouru apopyrera 'ga ywyrarete. Aipo pyu 'ga 'wyrarete ra'agawyau. Iosom, iosoma rokwar. Mīmēra 'ga wa'agawy ipyu. ¹⁶Janeruwarete 'ga 'wyrarete yau ojoumykakaga 'jawe etee futat ipytu'ēa. Opytu'ē pāwē pāwēnamū futat. Tois miu tusētu kilometro pytu'ēa. Tuwi tuwi te Jerusareg yaua. 'Ga 'wyrarete ywate ipytu'ē 'jawe etee futat. ¹⁷Iosoma nanē 'ga ia'agawyau nū. Sesētai kwaturu metro ianama. Ywy pewara mama'le ra'agawyau pyu futat 'ga ia'agawyau. ¹⁸Ita esage 'ga iapou oje'wyrarete osomamū. Jasipi 'jawa apou iosomamū. Ouru 'ga iapou oje'wyrareteramū. Wenyfugamū werawerawuu 'jawe. ¹⁹Itauu 'arimū 'gā iosoma apou. Aipo itauua ita esagea futat. Epy ete aipoa ita esagea. Ajepeja ita owyay ma'ea, jasipi 'jawa. Ajepeja ita owy ma'ea, safira 'jawa. Ajepeja ita warumama'wiramū, agata 'jawa. Ajepeja ita owyay ma'ea, esimerauta 'jawa. ²⁰Ajepeja ita warumama'wisigamū, saritonia 'jawa. Ajepeja ita piraga, satiu 'jawa. Ajepeja ita ijukyryay ma'ea, krisoritu 'jawa. Ajepeja ita owy, periru 'jawa. Ajepeja ita ijukyryū'nī topasiu 'jawa. Ajepeja ita siga, krisopasi 'jawa. Ajepeja ita owy ma'ea, jasitu 'jawa. Maapawa ita umy'gi ma'ea, ametisita 'jawa. ²¹Iosoma rokware majepi tee ita fu'asigūia apopyrera, perua 'jawa apopyrera. Peuware aeatawapy'apykawa ouru apopyra etee futat. Okawuramū werawerawuu 'jawe.

²²Naesagi je Janeruwarete 'ga mogytaawa peu. Peu futat Janeruwarete 'ga rekoi, pājērete 'ga rekoi, Karupa'mī 'jawewara 'ga retee. A'eramū peuware 'gā 'gā muorypa au'jeteramū ajemogyau. Nooa'uweri 'gā sigaty 'gā muorypa.

²³Nitywi futari kwara. Jaya nanē otywe'emamū nū. Janeruwarete 'ga ete wenyfugamū, Karupa'mī 'jawewara 'ga retee. A'eramū oypyitunaiwe'emamū.

²⁴Ywy pewara 'gā juejue Janeruwarete 'ga remiayua. 'Gā nupe nanē oypyitunaiwe'emamū nū. 'Gā 'wyrara 'gā nipo okaraemā esage rerua aipoa oje'wyrarete pe Jarejuwarete 'ga upe. ²⁵Nuawopytymi futari 'gā iosoma

rokwara. Nipytytuni futari peu. A'eramū 'gā iosoma rokwara rawopytyme-
'ema futat. ²⁶Ywy pewara 'gā nipo okaraemā rerua Jarejuwarete 'ga upe.

—Ene te 'ā mama'ea ereapo rakue. A'eramū ore erua ene upe nū— 'jau
nipo 'gā erua Jarejuwarete 'ga upe.

²⁷A'ere 'gā mama'e tywera nuerura'uweri erosou aipoa 'ga 'wyrarete pe.
Mama'e tywera apoara 'gā nanē aipoa 'ga 'wyrarete pe nousei nū. I'me ma'e
'gā nanē nousei nū. Karupa'mī 'jawewara 'ga ka'aran are ijekwasariipy-rera 'gā
etee te ose aipo 'ga 'wyrarete pe, ajemogy ma'ea ka'arana are ikwasariipy-
rera 'gā etee.

22 ¹A'ere ywagipewara 'ga 'yrete resaukaa jee.

—Koa 'y rykuara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ya wypysige'lemamū futat okwapa. Ojesaka etee futat typya, kristau
'jawa 'jawe. Janeruwarete 'ga renawa 'wyr awi futat turi. Karupa'mī 'jawe-
wara 'ga ma'e 'wyr awi nanē 'ua nū. ²'Gā 'wyrarete pyterimū futat okwapa,
ukawō'ō pyterimū futat okwapa. 'Yrete reme'y'warimū y'wa 'ywa u'ama
ajuowai. Aipoa y'wa 'ywa 'u re ae mogyau nakwaparimū ete rūi. Aipoa y'wa
'ywa namajepei tee rūi i'aa. I'au'jau'jap futat. Majepei tee jaya moka'jami
u'aramū nū. Majepeja jaya moka'jam ire u'aramū nū 'jau. Oowa muaga futat.
Ywy pewara 'gā katu'okawa futat oowa. ³Nitywi futari mama'e tywera aipoa
'wyrarete pype. Nitywi futari “mama'e tywera jee” Janeruwarete 'ga 'jawa.

Janeruwarete 'ga renawa 'ūi aipoa 'ga 'wyrarete pe futat. 'Ga remiayuwa
'gā 'ua 'ga muorypa au'jeteramū futat peu. ⁴Peu futat 'ga remiayuwa 'gā 'ga
reakwara resaka. 'Ga rera 'gā erekou ikwasiaa weapykag are. ⁵Nitywi futari
pyytunaiwa peu. A'eramū 'gā tata reny futare'ema peu. Kwara renya nanē
'gā ifutare'ema nū. Janeruwarete 'ga futat 'ūi wenyfugamū 'gā nupe. A'eramū
opyytunaiwe'lemamū. Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā mogyau 'wyriaramū
ojeipyri. A'eramū 'gā ajemogyau 'wyriaramū nakwaparimū ete rūi.

Jejui 'ga ruawam

⁶A'eramū ywagipewara 'ga 'jau jee.

—A'jea futat aipoa morogytaa. A'eramū pēē pejejemogypyka futat ee.
Janeruwarete 'ga 'ā U'agesagea omono oje'ega mome'wara 'gā nupe. 'Ga 'ā
je mut mama'e ijeapoarama resaukaawamū wemiayuwamū pē nupe— 'jau
ywagipewara 'ga jee. —Niporomukui futari nipo eneremiesagera ojeapou—
'jau 'ga jee.

⁷A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Pe'je pejeapykau jeje'eg are. Anurenure'i nipo je oi nū. A'eramū pēē jeje-
'ega renuparamū pejejekōējamū pejejemogyau. Teje'ega je akwasiarukat ene
upe. Anurenure'i nipo mama'ea jeapoi je'eawer imū etee futat— 'jau 'ga jee.

⁸Je Juānamū. Je 'ga je'ega renupara ai'i, tejeupe 'ga remiesaukarera resa-
karera nanē je nū. Tejeupe esaukapaw ire je teapyka tejenupy'āu ywagipe-
wara 'ga rowase, tejeupe esaukaara 'ga rowase, je 'ga muoryparamet ee.

⁹A'ere 'ga 'i jee:

—Ereapo awi nanuara. Jarejuwarete 'ga te emuoryp. Ene 'jawe futat je 'ga
remiayuwamū, 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jawe 'jau. 'Aga ka'arana rerowiaara
'gā 'jawe 'jau. Jareju'jawe jane rekoi. Jarejuwarete 'ga etee emuoryp— 'jau
'ga jee.

¹⁰ A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Eremim kasi ejemikwasiarera ne. Niporomukui futari nipo ene upe esau-karipyra ojeapou. ¹¹ Mama'e tywera apoara 'gā nipo mama'e tywera apou etee futat akou— 'jau 'ga jee. —Mama'e esage apoara 'gā nipo mama'e esagea etee iapou akou. Jarejuwarete 'ga upe mama'e apoara 'gā nipo mama'e apou 'ga upe etee futat. Nojopy'ruarūi 'awamū pēnemiapoa. Teepap ja'wyja'wy— 'jau ywagipewara 'ga jee.

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jee nū:

—Pe'je pejeapyakau jeje'eg are. Nojeporomukui futari nipo je tewau nū. Pēnekawera repya nipo je erawau pē mepya, pēnemiapofera mepya— 'jau 'ga jee. ¹³ —Je futat 'ā ywy apoe'emaue ako ma'ea. Mama'e teepaw ire miamū futat je rekoi. Je mama'e aapo ikue. A'eramū je futat imateepapa nū— 'jau 'ga jee.

¹⁴ —Ekōēāi nipo ojepirei ma'e 'gā, jery pyu ojepirei ma'e 'gā. Aipo 'gā nipo y'wa 'wau. “Aga y'wa 'wara ajemogyau nakwaparimū ete rūi” 'jawa y'wa 'wau. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe nipo 'gā awau osou 'gā 'wyrarete osoma rokware rupi— 'jau Jejui 'ga jee. ¹⁵ —A'ere ijepireje'ema 'gā nosei futari. Mama'e tywera apoara 'gā, mama'eukwaawa 'wyrara pājē pyu ipājāgaip ma'e 'gā, wemirekoe'em are ako ma'e 'gā, omene'em are ako ma'e 'gā, oporojuka ma'e 'gā, maira'me a'agaw are oryp ma'e 'gā, i'me ma'e 'gā. Mīmēra 'gā osowe'em futat Janeruwarete 'ga 'wyrarete pe. Muku 'gā oi ajemogyau 'ga 'wyrarete awi— 'jau Jejui 'ga jee.

¹⁶ —Je te 'ā Jejuiamū. Ywagipewara 'ga amū amono teje'ega mome'waukaa pē nupe, tejerowiaaramū pē nupe. Je Davi 'ga juapyrera. Je jaytata ku'ema reruara 'jawewara— 'jau Jejui 'ga.

¹⁷ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Karupa'mī 'jawewara 'ga remirekorama ēē retee:

—Ere ejua!

Jejui 'ga je'ega renupara 'gā nanē 'jau:

—Ere ejua!

I'yuwei ma'eramū pe'je pejejua. “Aga 'yrykuara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi” 'jawa petykut. A'eramū pē pejejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'ya Janeruwarete 'ga imonou “'y emut ara jee” 'jara 'gā nupe. Nepemonoi ka'aranūā 'y muawamū. Janeruwarete 'ga omono ekoete te futat enūinara 'gā nupe.

¹⁸ Je Juānamū. Mama'e a'jea futat je amome'u pē nupe, Jejui 'ga je'ega renuparamū pē nupe. Jeje'ega etee pemome'u pejejaupe. Irāinān kasi pemome'u pejejaupe ne. Irāinān pē imome'uramū nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ikwasariipyre imū etee. ¹⁹ 'Gā imome'upawe'emamū 'aga y'wa Janeruwarete 'ga i'waukare'ema futat 'gā nupe, “aga y'wa 'wara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi” 'jawa 'waukare'ema 'gā nupe. Aipo 'gā nosei futari Janeruwarete 'ga 'wyrarete pe.

²⁰ A'eramū imome'u katuara 'ga 'jau:

—A'jea futat. Anurenure'i nipo je oi nū— 'jau 'ga.

A'eramū je 'jau 'ga upe:

—Ere ejua, ki Jejui. Ene te 'ā ore'wyrarareteretea— 'jau je 'ga upe.

²¹ Janejararete 'ga Jejui 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū tejemiesagera mome'ua.

Vocabulário

aloes: 'Ywaywytery. Aipo apou jany kasigamũ, muagamũ 'jau rakue. A'ea Nikutemu 'ga weroo eko'woka Jejui 'ga retefera auwanawa taity are rakue. (Juã 19.39)

epyreu: Epyreua judeu 'gã ner irũa. 'Gã je'ega upe nanẽ 'gã 'i epyreu.

fariseu: Judeu 'gã amũ fariseua rakue. Fariseu 'gã mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee futat rakue. Judeu 'gã mama'e apou ajemogyau Moisesi 'ga remikwasiarer imũ najuejue etee futat rakue. A'ere fariseu 'gã 'i ajaupe: “Jane etee te 'ã mama'ea siapo Moisesi 'ga remifutar imũ etee futat” 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã 'jau ojeupe: “Je 'ã esage ma'eramũ 'gã apyraapa”, 'jau 'gã ojeupe etee futat, ojerowiaaipa ojee. A'ere 'gã o'meramũ etee 'gã 'i. Fariseu 'gã miamũ nuapopawi mama'ea 'ga remifutar imũ.

Fariseu 'gã nuerowiari Jejui 'ga rakue. Amume'ri 'gã etee 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramũ fariseu 'gã Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga ago'wau ajemogyau. A'eramũ 'gã afuweramũ 'ga juka are rakue.

Garireja ypiauu: Aipoa ypiauu 'upa Garireja ywy reme'yw ipe. A'eramũ 'gã e'roka Garireja 'jau jupe. Garireja ypiauu rer irũa Tiperia. (Juã 6.1) Genesare ypia 'jau nanẽ 'gã jupe. (Luka 5.1)

Garireja ywy: Judeu 'gã ywy pe rera Garireja. Ajepeja 'gã ywy pe rera Judeja.

grego: Gresia ywy pewara 'gã. Gresia rer irũa Akaja. 'Gã je'ega upe nanẽ 'gã 'jau grego. (Atos 17.4)

itatata: ěsõfyria 'jawa. enxofre. Ěsõfyria ita 'jawe. Wapy re nowewa'nei. Jutayyga 'jawe futat. Nowewi futari aipo tataa. Sã'ã 'ywynga kaja fufura iãja. Nan tee futat tuwi wenyramũ. Ěsõfyria 'jawa iapyau mama'eukwaawa rapyawa pype. Ěsõfyri wenyramũ niry'wei futari. A'eramũ wayramũ mama'eukwaawa rapyawa pype ajemogy ma'e 'gã nupe.

Janereki'yrarete 'ga: Filho do Homem. Jejui 'ga te 'ã janereki'yraretea.

Janeruwarete 'ga: Deus Pai

Janeruwarete 'ga 'Agesage: Espírito Santo

Janeruwarete 'ga mogytaap: Templo. Jerusareg ipe 'ga mogytaawa 'upa rakue.

Janeruwarete 'ga ra'yrarete: Jejui 'ga

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga: Messias. Jejui 'ga te 'ã Janeruwarete 'ga remimurera.

Jejui 'ga remimonofet: apóstolo

Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara 'gã poirũ: diácano

Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriat: pastor

Jerusareg: Judeu 'gã 'wyrareterete.

Judeja: Judeu 'gã ywy pe rera Judeja. Judeja ywy pype 'gã ajemogyau. A'eramũ 'gã 'gã ne'roka judeu 'jau 'gã nupe. Jerusarega 'upa Judeja ywy pype.

judeu 'gã: Abraão 'ga juapyrera 'gã. Ymã te Janeruwarete 'ga Abraão 'ga muêmi 'ga pytuna 'gã nui, 'ga mogou wemiayuwamũ rakue. A'eramũ 'ga juapyrera 'gã nanê Janeruwarete 'ga remiayuwamũ ajemogyau. Abraão 'ga remyminũ 'ga rera Jakoa. Jako 'ga rer irũa Israeua. A'eramũ 'gã 'jau Israeu juapyrera 'jau judeu 'gã nupe. Epyreua nanê judeu 'gã ner irũa.

judeu 'gã jatykaawa 'oga: sinagoga. Peu futat judeu 'gã awau Jarejuwarete 'ga muorypa rakue. 'Ga je'eg are nanê 'gã ajamul'jau peu nũ.

judeu 'gã nupe oje'ẽma'e: Ymã te judeu 'gã i'akwaap ma'e 'gã mũ'ẽi imogyau ojeupe oje'ẽma'eramũ rakue. A'eramũ 'gã o'wryiara 'gã mu'akwaapa mama'e are. (Atos 4.5)

judeue'em: gentio

mainan: sacerdote. Janeruwarete 'ga mogytaawa pype oporowyky ma'e 'gã. Arão 'ga juapyera etee te mainana rakue. Ymã te judeu 'gã mama'e monoi mainana 'gã nupe rakue. A'eramũ mainana 'gã imonou Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee. Mainana 'gã wyra rapyau opytuna 'gã tywera mepyau rakue. A'ere Jejui 'ga manũi janetywera mepyawamũ. A'eramũ jane wyra rapyau'jape'ema ee.

maira'me: falso deus

maira'me a'agap: ídolo

mama'eukwaawa rapyap: Lago de fogo. Ypiauu 'jawe mama'eukwaawa rapyawa. Ësöfyria 'jawa kai 'upa ypiauu pype. Ësöfyri wenyramũ niry'wei futari. A'eramũ wayramũ mama'eukwaawa rapyawa pype ajemogy ma'e 'gã nupe, 'gã nerekou tyweaete.

morowykye'em: Sabado morowykye'ema judeu 'gã nupe. A'ere Jejui 'ga ferawi domingo rupi rakue. A'eramũ jane upe morowykye'ema domingo futat.

Nasare: Nazaré. Jejui 'ga ranupawera poromũ amunawa. Garireja ywy pype 'upa.

Perẽi: Belem. Aipo amuna'wi'ia Jejui 'ga 'aawera. Namukui 'upa Jerusarega wi.

Pesepu: Satanasi rer irũa.

romanũ: Ymã te judeue'ema 'gã 'wyrareteretea Roma 'jawa. Peu futat 'gã 'wryiararete 'ga akou. A'eramũ 'gã romanũa 'jau 'ga remiayuwa 'gã nupe.

Satanasi: Mama'eukwaawa 'wryiara rera. Pesepu Satanasi rer irũa.

satuseu: Judeu 'gã amũ satuseuramũ rakue. Satuseu 'gã nuerowiari aeferawa nũ. "Amanũ re ae noferawu'jawi. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat" 'jau 'gã ajaupe ra'e jepi. (Luka 20.27) "Nitywi ywagipewara 'gã" 'jau 'gã nanê nũ ra'e jepi. (Atos 23.8)

